

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

**ЗАСНОВНИКИ І ПРЕЗИДЕНТИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

Біобібліографічні матеріали

Київ 2021

Редакційна колегія

Л. А. Дубровіна (голова), Т. І. Арсеєнко, Т. В. Добко,
О. С. Онищенко, В. І. Попик, Л. М. Яременко

Автори біографічних статей

О. В. Бугаєва, Л. А. Дубровіна, С. В. Комісаренко, Л. М. Лобанов,
Н. І. Любовець, Н. П. Марченко, С. М. Міщук, В. В. Моргун,
О. С. Онищенко, В. В. Патик, В. С. Підгородський, В. І. Попик,
І. І. Стамбол, І. Б. Усенко, Ю. С. Шемшученко, О. А. Якубець

Укладачі

Т. В. Добко (керівник), Т. І. Арсеєнко, С. В. Блиндарук, О. А. Вакульчук,
А. М. Головащук, Т. А. Гришина, Л. А. Дубровіна, О. Я. Дуднік,
А. О. Жабін, А. М. Колесніченко, Н. П. Кузьменко, В. Ю. Радченко,
Ю. Л. Фіх, В. А. Шкаріна, П. М. Штих, А. В. Шумілова

Рецензенти

А. Г. Наумовець, д-р фіз.-мат. наук, проф., акад. НАН України
В. М. Даниленко, д-р іст. наук, проф., чл.-кор. НАН України
О. М. Пономаренко, д-р геол. наук, проф., акад. НАН України
Г. В. Папакін, д-р іст. наук

Затверджено до друку вченою радою
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
(протокол № 9 від 23.12.2020)

ISBN 978-966-02-9691-6

© Національна академія наук України,
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2021

ЗМІСТ

Вступ	7
I. I. Стамбол. Дмитро Іванович Багалій	11
Матеріали до біобібліографії Д. І. Багалія (укладачі: В. Ю. Радченко, А. М. Колесніченко, А. В. Шумілова).....	14
Основні наукові праці Д. І. Багалія	14
Література про життя та діяльність Д. І. Багалія.....	27
Вшанування пам'яті Д. І. Багалія.....	62
Бібліографічні посібники.....	65
О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна. Володимир Іванович Вернадський	66
Матеріали до біобібліографії В. І. Вернадського (укладачі: С. В. Блиндарук, В. А. Шкаріна, П. М. Штих).....	68
Основні наукові праці В. І. Вернадського	68
Література про життя та діяльність В. І. Вернадського	81
Вшанування пам'яті В. І. Вернадського	147
Бібліографічні посібники.....	151
Н. І. Любовець. Микола Феофанович Кащенко	154
Матеріали до біобібліографії М. Ф. Кащенка (укладачі: С. В. Блиндарук, П. М. Штих).....	158
Основні наукові праці М. Ф. Кащенка.....	158
Література про життя та діяльність М. Ф. Кащенка.....	168
Бібліографічні посібники.....	189
В. І. Потик, О. А. Якубець. Володимир Андрійович Косинський	190
Матеріали до біобібліографії В. А. Косинського (укладачі: С. В. Блиндарук, П. М. Штих).....	193
Основні наукові праці В. А. Косинського	193
Література про життя та діяльність В. А. Косинського	196
Бібліографічні посібники.....	209
В. І. Потик. Агатангел Юхимович Кримський	210
Матеріали до біобібліографії А. Ю. Кримського (укладач А. М. Колесніченко)	213

Основні друковані праці А. Ю. Кримського.....	213
Література про життя та діяльність А. Ю. Кримського.....	228
Вшанування пам'яті А. Ю. Кримського.....	262
Бібліографічні посібники	266
I. Б. Усенко. Орест Іванович Левицький.....	269
Матеріали до біобібліографії О. І. Левицького (укладачі: О. Я. Дуднік, А. М. Колесніченко)	271
Основні наукові праці О. І. Левицького	271
Література про життя та діяльність О. І. Левицького	278
Вшанування пам'яті О. І. Левицького.....	304
Бібліографічні посібники	305
Н. П. Марченко. Микола Іванович Петров.....	306
Матеріали до біобібліографії М. І. Петрова (укладачі: В. Ю. Радченко, А. В. Шумілова)	309
Основні наукові праці М. І. Петрова	309
Література про життя та діяльність М. І. Петрова	325
Бібліографічні посібники	347
О. А. Якубець. Степан Йосипович Смаль-Стоцький	349
Матеріали до біобібліографії С. Й. Смаль-Стоцького (укладач А. М. Колесніченко)	352
Основні наукові праці С. Й. Смаль-Стоцького.....	352
Література про життя та діяльність С. Й. Смаль-Стоцького.....	359
Вшанування пам'яті С. Й. Смаль-Стоцького.....	396
Бібліографічні посібники	396
В. В. Патик. Федір Васильович Тарановський	398
Матеріали до біобібліографії Ф. В. Тарановського (укладач Т. А. Гришина)	401
Основні наукові праці Ф. В. Тарановського	401
Література про життя та діяльність Ф. В. Тарановського	408
Бібліографічні посібники	425
О. В. Бугаєва. Степан Прокопович Тимошенко.....	426
Матеріали до біобібліографії С. П. Тимошенка (укладачі: Т. А. Гришина, Т. В. Добко, А. О. Жабін, В. Ю. Радченко П. М. Штих)	430

Основні наукові праці С. П. Тимошенка	430
Література про життя та діяльність С. П. Тимошенка	452
Бібліографічні посібники.....	471
I. I. Стамбол. Михайло Іванович Туган-Барановський	473
Матеріали до біобібліографії М. І. Туган-Барановського (укладачі:	
<i>А. М. Головацук, Т. В. Добко, А. М. Колесніченко) .....</i>	<i>477</i>
Основні наукові праці М. І. Туган-Барановського.....	477
Література про життя та діяльність М. І. Туган-Барановського.....	492
Бібліографічні посібники.....	540
С. М. Мішук. Павло Аполлонович Тутковський.....	542
Матеріали до біобібліографії П. А. Тутковського (укладач	
<i>В. А. Шкаріна).....</i>	<i>545</i>
Основні наукові праці П. А. Тутковського	545
Література про життя та діяльність П. А. Тутковського	556
Вшанування пам'яті П. А. Тутковського	581
Бібліографічні посібники.....	583
Ю. С. Шемшученко. Микола Прокопович Василенко	585
Матеріали до біобібліографії М. П. Василенка (укладач	
<i>А. М. Колесніченко) .....</i>	<i>587</i>
Основні наукові праці М. П. Василенка	587
Література про життя та діяльність М. П. Василенка	595
Вшанування пам'яті М. П. Василенка.....	633
Бібліографічні посібники.....	635
В. В. Моргун. Володимир Іполитович Липський	636
Матеріали до біобібліографії В. І. Липського (укладач	
<i>А. М. Колесніченко) .....</i>	<i>638</i>
Основні наукові праці В. І. Липського.....	638
Література про життя та діяльність В. І. Липського	645
Вшанування пам'яті В. І. Липського	671
Бібліографічні посібники.....	673
В. С. Підгорський. Данило Кирилович Заболотний.....	674
Матеріали до біобібліографії Д. К. Заболотного (укладачі:	
<i>С. В. Блиндарук, П. М. Штих).....</i>	<i>676</i>
Основні наукові праці Д. К. Заболотного	676

Література про життя та діяльність Д. К. Заболотного	683
Бібліографічні посібники	716
С. В. Комісаренко. Олександр Олександрович Богомолець	718
Матеріали до біобібліографії О. О. Богомольця (укладачі:	
<i>С. В. Блиндарук, П. М. Штих)</i>	720
Основні наукові праці О. О. Богомольця	720
Література про життя та діяльність О. О. Богомольця	730
Бібліографічні посібники	757
С. В. Комісаренко. Олександр Володимирович Палладін.....	758
Матеріали до біобібліографії О. В. Палладіна (укладач	
<i>Т. А. Гришина)</i>	760
Основні наукові праці О. В. Палладіна.....	760
Література про життя та діяльність О. В. Палладіна.....	777
Бібліографічні посібники	795
Л. М. Лобанов. Борис Євгенович Патон.....	797
Матеріали до біобібліографії Б. Є. Патона (укладачі: Т. В. Добко,	
<i>А. М. Колесніченко, Ю. Л. Фіх, А. О. Жабін, О. А. Вакульчук)</i>	800
Основні наукові праці Б. Є. Патона	800
Література про життя та діяльність Б. Є. Патона.....	815
Бібліографічні посібники	853
Л. А. Дубровіна. Анатолій Глібович Загородній.....	855
Матеріали до біобібліографії А. Г. Загороднього (укладачі:	
<i>Т. І. Арсеєнко, С. В. Блиндарук, Т. В. Добко, Л. А. Дубровіна,</i>	
<i>А. О. Жабін, А. М. Колесніченко, Н. П. Кузьменко, П. М. Штих)</i>	857
Основні наукові праці А. Г. Загороднього.....	857
Література про життя та діяльність А. Г. Загороднього	925
Бібліографічні посібники	942
Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко. Післямова. Наука – надійний путівник	
у майбутнє.....	943

Вступ

У цьому році Україна святкує тридцятиріччя відновлення своєї Незалежності, яка відкрила нові історико-інформаційні обрії для переоцінки багатьох процесів поступу та прогресу науки, ролі видатних вчених минулого, геніальних вчених, які вимушені були працювати у складних умовах різних історичних періодів. Упродовж усіх цих років Національна академія наук (НАН) України послідовно здійснювала наукову та історичну переоцінку перших ста років свого існування. Для відновлення історії НАН України та реконструкції викривлення розуміння ролі Академії у розвитку держави, оцінці її діяльності від часів започаткування до наших днів, коли виникла необхідність відстоювати статус Академії як головної наукової організації України, було видано багато відповідних наукових праць, монографій, статей, публікацій документів. Проте зведена біобібліографія праць засновників і президентів НАН України публікується вперше.

Наукове життя видатних осіб через призму їх бібліографії надає можливості не лише віддати належне пам'яті тим, хто пішов у вічність, з'ясувати їхній внесок у розвиток науки або й глибше пізнати тих, хто сьогодні узяв на себе шляхетну, але дуже відповідальну місію розбудови науки у незалежній Україні.

Хоча біобібліографії багатьох вчених публікувалися у різні роки, але репертуар праць президентів дає змогу корпусно представити розвиток науки в цілому, зокрема як безпосередньої продуктивної сили в її тісному зв'язку з усіма сферами суспільства, які підтримують та визначають комплекс природничих, технічних і соціогуманітарних наук, фундаментальні та прикладні дослідження.

Бібліографія засновників і президентів НАН України, зібрана в одному виданні, є непересічним інформаційним джерелом, що репрезентує індивідуальний внесок кожного вченого, який стояв у витоків розроблення концепції Академії, а також її президентів до та після обрання на посаду президента НАН України, коли вони очолювали головний науковий центр держави. Не можна не відзначити й науково-допоміжне значення такого бібліографічного покажчика як додаткового джерела історичного контексту розвитку Академії та президентства кожного з учених упродовж понад сторічної історії.

На думку президента НАН України академіка А. Г. Загороднього, яку він висловив у вступній доповіді на XXX читаннях, присвячених першому президенту НАН України академіку В. І. Вернадському, а також у доповіді з нагоди 102-ї річниці установчого Спільного зібрання Української академії наук (УАН) та 102-ї річниці з дня народження її

президента Бориса Євгеновича Патона, НАН України – це велике національне надбання, що ввійшло в історію завдяки науковій діяльності світового рівня, активній громадянській позиції її президентів, які є символами української наукової думки, передусім В. І. Вернадського та Б. Є. Патона. Водночас А. Г. Загородній підкреслював, що до формування Академії як головного творця науки в Україні і міжнародного наукового центру доклали зусилля всі президенти Академії, які дбали насамперед про збереження Академії та її цілісності, дотримання принципів і стратегій її діяльності, й при цьому всі вони зробили особистий вагомий внесок у науку і розвиток академічних структур*.

Бібліографічна складова осмислення творчих, дослідницьких, науково-організаційних здобутків НАН України та визначних українських вчених для сучасної науки є спеціальним науковим напрямом і важливим обов'язком Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ) як науково-дослідного інституту в галузі бібліографознавства та інших профільних напрямів, визначених Статутом НАН України та Статутом НБУВ. Величезне значення наукової бібліографії полягає в тому, що вона здійснює інформаційне забезпечення та дослідження розвитку науки. Без повноти та якості бібліографії неможливе об'єктивне уявлення про розвиток наукових досліджень та їх впровадження.

Концепція цього бібліографічного покажчика базується на поєднанні короткої біографічної довідки, написаної академічними вченими, та науковому описі праць засновників і президентів НАН України та літератури про них станом на початок 2021 р. Бібліографічні матеріали містять інформацію про усіх засновників і президентів Національної академії наук України, зокрема перших академіків (дійсних членів) Української академії наук, які були призначені наказом Гетьмана Павла Скоропадського по Міністерству народної освіти та мистецтва від 14 листопада 1918 р. за безпосередньою участю М. П. Василенка, який тоді був головою Міністерства. Ними були обрані відомі вчені: Дмитро Багалій, Володимир Вернадський, Микола Кащенко, Володимир Косинський, Агатангел Кримський, Орест Левицький, Микола Петров, Степан Смаль-Стоцький, Федір Тарановський, Степан Тимошенко, Михайло Туган-Барановський, Павло Тутковський. Деякі з них також були обрані й президентами УАН. Це, зокрема, Володимир Іванович Вернадський, Орест Іванович Левицький.

Очолювали Академію (згодом АН УРСР, НАН України) також: Микола Прокопович Василенко, Володимир Іполитович Липський, Данило

---

* Загородній А. Г. Вступне слово // Читання академіка В. І. Вернадського / НАН України, Коміс. НАН України з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2021. Вип. 2. С. 3–8.

Кирилович Заболотний, Олександр Олександрович Богомолець, Олександр Володимирович Палладін, Борис Євгенович Патон. Нині НАН України очолює відомий український учений у галузі теоретичної фізики, директор Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України Анатолій Глібович Загородній. Його бібліографію також подано в цьому довіднику.

Робота над біобібліографічними матеріалами про визначних українських вчених розпочалася у період підготовки до святкування 100-річчя НАН України та продовжилася до 30-річчя незалежності України, які були урочисто відсвятковані державою, зокрема й НАН України. Показчик базується на попередньо підготовлених бібліографіях, значно доповнених новими документами. Отже, представлений у цьому виданні матеріал є своєрідним вшануванням України як держави з величезними науковими світовими здобутками та реальним гідним сегментом входження у світовий інформаційний простір.

Бібліографічний опис здійснено за чинними в Україні національними та міждержавними стандартами. Упорядники виходили з того, що персональна бібліографія дає змогу комплексно представити творчий доробок і наукову спадщину вченого, сприяє глибокому вивченню його життя і діяльності як хронологічно, так і за напрямками його роботи, висвітлює особистість крізь призму бібліографування її наукових праць. Побудова показчика спирається на основні вимоги до підготовки таких наукових видань.

Біобібліографічні матеріали розміщено за персоналіями: спочатку перші академіки за абеткою, далі президенти Академії за історичною послідовністю діяльності вчених на чолі її: Дмитро Іванович Багалій, Володимир Іванович Вернадський, Микола Феофанович Кащенко, Володимир Андрійович Косинський, Агатангел Юхимович Кримський, Орест Іванович Левицький, Микола Іванович Петров, Степан Йосипович Смаль-Стоцький, Федір Васильович Тарановський, Степан Прокопович Тимошенко, Михайло Іванович Туган-Барановський, Павло Аполлонович Тутковський, Микола Прокопович Василенко, Володимир Іполитович Липський, Данило Кирилович Заболотний, Олександр Олександрович Богомолець, Олександр Володимирович Палладін, Борис Євгенович Патон, Анатолій Глібович Загородній.

Розміщення матеріалів у межах персоналій дещо відрізняється, що зумовлюється науковим доробком окремих вчених, обсягом включених записів, наявністю біобібліографічних показників та авторським баченням укладачів щодо найбільш зручного впорядкування зібраних документів. Однак усі біобібліографії мають розділи, що відображають основні друковані праці вченого та літературу про його життя і діяльність. У межах

розділів і підрозділів застосовано хронологічне або алфавітне розміщення бібліографічних записів, що диктувалося аспектами найкращого представлення наукового доробку вченого або дослідження його діяльності.

Джерела іноземними мовами розміщено після публікацій мовами, що застосовують кириличну графіку. За необхідністю до деяких записів подано короткі анотації, які уточнюють або додатково розкривають зміст публікації.

Книги за редакцією вченого подаються з поміткою «*Ред.*:» перед бібліографічним записом, видання, де вчений є перекладачем – з поміткою «*Пер.*:», видавцем – «*Вид.*:». Рецензії на праці вченого наведено після їхнього бібліографічного опису з поміткою «*Рец.*:». У розділах «Бібліографічні посібники» записи розташовано за хронологією.

У покажчику описано літературу, переважно представлену у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, яку переглянуто *de visu*. Наприкінці бібліографічного запису наведено шифри зберігання документів у фондах НБУВ. Шифри зберігання видань у спеціалізованих підрозділах НБУВ подаються після відповідних скорочених умовних позначень їхніх назв: Арх. – архівний фонд, ВБЗІК – відділ бібліотечних зібрань та історичних колекцій, ВЗУ – відділ зарубіжної україніки, ВНБІ – відділ науково-бібліографічної інформації, ВСРВ – відділ стародруків і рідкісних видань, ІР – Інститут рукопису, СК – сектор картографії, ФПУ – Фонд Президентів України.

Бібліографія засновників Академії та її президентів яскраво свідчить про внесок українських вчених у розвиток національної та світової науки, збагачення наукової думки людства, а також збереження та розвиток унікального науково-організаційного досвіду НАН України як головного наукового центру. Науково-інформаційний цифровий ресурс цього видання, представлений у світовій мережі на порталі НБУВ, за задумом укладачів, значно розширить аудиторію користувачів різних галузей знань, вчених, викладачів, студентів, буде в нагоді бібліотечно-інформаційним працівникам, усім, хто опікується і цікавиться розвитком науки в Україні, життям і діяльністю її видатних вчених.

Редакційна колегія

Дмитро Іванович Багалій

(26.10(07.11).1857–09.02.1932)

Один з перших дванадцяти академіків – засновників УАН

Видатний український історик, громадський і політичний діяч Дмитро Іванович Багалій народився у Києві 26 жовтня 1857 р. в родині ремісника. Після закінчення Київської класичної гімназії у 1876 р. вступив на історико-філологічний факультет Київського університету Св. Володимира. За участь у студентських заворушеннях невдовзі був виключений з університету, проте вже в наступному, 1877 р., повернувся до Київського університету на 2-й курс.

Під впливом видатних істориків В. Б. Антоновича і В. С. Іконникова Д. І. Багалій серйозно захопився вивченням минулого України і у 1880 р., здобувши вищу освіту, був залишений в університеті для підготовки до професорського звання. Тоді ж вступив до Київської громади. 1882 р., захистивши дисертацію «История Северской земли до половины XIV ст.», здобув науковий ступінь магістра. У березні 1883 р. обраний штатним доцентом кафедри російської історії Харківського університету. Через чотири роки став доктором наук, захистивши дисертацію «Очерки из истории колонизации степной окраины Московского государства». У 1887 р. обраний екстраординарним, у 1889 р. – ординарним професором. Крім загального курсу російської історії, читав спецкурси з історіографії, історії Південної Русі, історичної географії. Вчений активно включився у громадську та науково-просвітницьку діяльність, увійшов до харківських історико-філологічного товариства та губернського статистичного комітету, впродовж трьох десятиліть очолював Харківський історичний архів. Став одним з організаторів етнографічного художнього музею міста, головою видавничого комітету Харківського товариства поширення писемності в народі, а також головою правління Харківської громадської бібліотеки. У 1901 р. його обрали гласним Харківської міської думи. У 1902 р. очолював підготовчий комітет з проведення у Харкові XII Археологічного з'їзду.

З жовтня 1906 по листопад 1911 р. Д. І. Багалій – ректор Харківського університету. Підтримував вимоги інтелігенції щодо відкриття у ньому кафедр історії України, української мови і літератури.

У 1906 та 1911 рр. обирався членом Державної ради Росії від університетів і Академії наук. У 1914–1918 рр. працював міським головою Харкова і на цій посаді відзначився активною позицією щодо розвитку української науки і культури.

Значний поштовх діяльності Д. І. Багалія дала українська революція. У листопаді 1917 р. він став губернським комісаром народної освіти. У липні 1918 р. прибув до Києва, де працював у Комісії із заснування вищих шкіл і наукових інституцій в Україні під керівництвом В. І. Вернадського. Був членом підкомісії із заснування Катеринославського університету, активно долучився до становлення інших українських університетів.

За пропозицією В. І. Вернадського Д. І. Багалія було запрошено до Комісії з підготовки законопроекту про створення Української академії наук. Спільно з В. Л. Модзалевським Д. І. Багалій розробив проект статуту УАН. У грудні 1918 р. вчений знову повернувся до Києва вже в якості академіка УАН і завідувача кафедри історії України Першого відділу академії. 8 грудня його обрали головою Першого історико-філологічного відділу УАН. Після від'їзду з Києва В. І. Вернадського деякий час виконував обов'язки президента Академії. Входив до складу комісії зі створення Всенародної бібліотеки України при УАН, виконував обов'язки її голови.

Завдяки своєму високому авторитету і дипломатичним здібностям Д. І. Багалій був визнаний радянською владою, зміг, у межах можливого, працювати як організатор науки, вищої школи й архівної справи. З перетворенням Харківського університету на Академію теоретичних знань посів у ній посаду декана. У 1921 р. в Харкові Д. І. Багалієм була організована науково-дослідна кафедра історії України, пізніше, у 1930 р., перетворена на багатогалузевий науково-дослідний інститут.

З 1921 по 1927 р. Д. І. Багалій одночасно працював професором історії України у Харківському інституті народної освіти. У 1925 р. створив і до кінця життя очолював Науково-дослідний інститут Тараса Шевченка, від якого беруть початок Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України та Національний музей Т. Г. Шевченка.

Із січня 1920 р. Д. І. Багалій очолював архівну секцію Харківського, а потім і Всеукраїнського комітету з охорони пам'яток мистецтва та старовини, входив до складу Особливої Всеукраїнської архівної комісії, був заступником голови Головного архівного управління УРСР. З моменту створення в 1923 р. і до жовтня 1924 р. був фактичним керівником Центрального архівного управління УРСР. Брав активну участь у діяльності першої профспілки вчених України. На I Всеукраїнському з'їзді наукових працівників у 1925 р. був обраний головою Центрального бюро Секції наукових працівників УРСР. На цій посаді залишався до 1932 р.

Вже у 1930 р. установи, якими керував Д. І. Багалій, почали зазнавати утисків з боку більшовицької влади. Вчений втратив посаду голови історико-філологічного відділу після його розформування і був переведений на посаду другого заступника голови нового соціально-економічного відділу ВУАН. Чергова реорганізація історичної мережі в Академії наук на початку 1931 р. відбувалася вже без його участі. Помер Д. І. Багалій 9 лютого 1932 р.

У наш час спадщина Д. І. Багалія – одного з найвидатніших істориків України, творця і керівника визнаної школи дослідників, автора понад 400 наукових праць з історії українського народу, козацтва, духовної культури, історії Слобідської України, краєзнавства, вітчизняної історіографії, археології та архівної справи у повному обсязі повернута суспільству.

І. І. Стамбол, кандидат історичних наук

Матеріали до біобібліографії Д. І. Багалія (1878–2020)

Основні наукові праці Д. І. Багалія

Вибрані праці

1. Вибрані праці : у 6 т. / Д. І. Багалій ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського (Харків. філ.), Харків. гуманітар. ін-т «Нар. укр. акад.» [та ін.] ; упоряд., голов. ред., вступ. ст., комент. В. В. Кравченко. – Харків : НУА, 1999– .

Т. 1 : Автобіографія. Ювілейні матеріали. Бібліографія / упоряд., комент., вступ. ст. В. В. Кравченко «Д. І. Багалій в світлі й тіні своєї «Автобіографії». – 1999. – 600 с. – Бібліогр.: с. 526–578.

Рец.: [Рецензія] // Вісн. Кн. палати. – 2000. – № 4. – С. 19–20;
Астахова К. В. [Рецензія] // Укр. іст. журн. – 2000. – № 5. – С. 126–127.

Ж15184; Ж27630

Т. 2 : Джерелознавство та історіографія історії України. – 2001. – 660 с. : іл.

Т. 3, ч. 1 : Опыт истории Харьковского университета (по неизданным материалам) : 1802–1815 гг. / Харків. гуманітар. ун-т «Нар. укр. акад.», Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – 2004. – 1152 с.

Т. 4, ч. 2 : Опыт истории Харьковского университета (по неизданным материалам) : 1815–1835 гг. – 2005. – 1004 с.

Т. 5, ч. 1 : Історія колонізації Слобідської України / Схід. ін-т українознавства ім. Ковальських. – 2007. – 576 с.

Т. 5, ч. 2 : Заселення Полудневої України (Запорожжя й Новоросійського краю) і перші початки її господарства і культурного розвитку. З додатками Н. Д. Полонської-Василенко. – 2008. – 552 с.

В343266/1-3/1, 4/2, 5/1-2.

Окремі праці

2. История Льва Диакона, как источник для Русской истории / Д. И. Багалей ; Ун-т Св. Владимира. – Киев : Унив. тип., 1878. – 26 с. – Отд. отт. из: Унив. изв. 1878. № 5. С. 1–26.

Іконников В. С. Во30173

3. Записки о Московии Иоанна Пернштейна и принца Даниила фон-Бухау / Д. И. Багалей. – [Киев] : Унив. тип., 1879. – 24 с. – Отд. из: Унив. изв. 1879. № 3. С. 77–99.

Во30172

4. Заметка об архиве Малороссийской коллегии, находящемся при Историко-филологическом обществе Харьковского университета / Д. И. Багалей. – Киев : Тип. ун-та, 1882. – 11 с. – Отд. отд. из: Унив. изв. 1882. № 9. С. 131–141.

Во325

5. История Северной земли до половины XIV ст. : ист. моногр. / Д. И. Багалей. – Киев : Унив. тип. (И. И. Завадского), 1882. – П, 310, [2], II с., [5] л. ил. – Отд. из: Унив. изв. 1881. № 2. Прибавления. С. 1–32 ; № 3. С. 33–64 ; № 4. С. 65–96 ; № 5. С. 97–120 ; № 6. С. 121–152 ; № 7. С. 153–192 ; № 8. С. 193–216 ; № 9. С. 217–256 ; № 10. С. 257–296 ; № 11. С. 297–310 : 1 к., 3 л. рис., 1 табл.

Вс29241

6. Генеральная опись Малороссии. Эпизод из деятельности первого правителя Малороссии, гр. П. А. Румянцева-Задунайского / Дмитрий Багалей. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, [1883]. – 31 с. – Отд. из: Киев. старина. 1883. Т. 7, № 11. С. 402–432.

Ву4276

7. Займанщина в левобережной Украине XVII и XVIII ст. / Дмитрий Багалей. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, [1883]. – 33 с. – Отд. из: Киев. старина. 1883. Т. 7, № 12. С. 560–592.

Ву2707

8. Удельный период и его изучение : [проб. лекция, чит. в Харьков. ун-те, 17 дек. 1882 г.] / Д. И. Багалей. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1883. – 18 с. – Отд. отд. из: Киев. старина. 1883. Т. 5, № 2. С. 301–318.

Ву17909

9. К истории Екатерининской комиссии для составления проекта Нового Уложения / Д. И. Багалей. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1885. – 30 с. – Отд. отд. из: Киев. старина. 1885. Т. 13, № 9. С. 1–30.

ВСПВ Во329719

10. Мысли об устройстве исторического архива при Харьковском университете / Д. И. Багалей. – СПб. : Тип. Имп. Акад. наук, 1885. – 16 с. – Отд. отд. из: Вестн. археологии и истории. 1884. Вып. 2. С. 53–68. – URL: <https://bit.ly/3dRfoft>.

11. Основание города Харькова / Д. И. Багалей ; изд. Губерн. стат. ком. – [Харьков, 1885]. – 14 с. – Отд. отт. из: Харьков. календарь на 1886 г. 1885. Отд. 9. С. 66–79.

Во31856

12. Памяти В. Н. Калачова : реф., прочит. Д. И. Багалеем в ист.-филол. о-ве, состоящем при Имп. Харьков. ун-те / Д. И. Багалей. – [Харьков] : Тип. губерн. правления, 1885. – 20 с. – Отд. отт. из: Харьков. губерн. ведом. 1885. 8 нояб.

Во83801; Во329719

13. Сочинения, материалы, статьи и заметки, относящиеся к истории Харьковской губернии (бывшей Слободской Украины) с 1880 по 1885 год : библиогр. очерк / Д. И. Багалей. – [Харьков, 1885]. – 14 с. – Отд. отт. из: Харьков. календарь на 1886 г. 1885. Отд. 9. С. II, I, 14 с.

Во477798

14. Материалы для истории колонизации и быта степной окраины Московского государства (Харьковской и отчасти Курской и Воронежской губ.) в XVI–XVIII столетии : [в 2 т.] / собр. в раз. арх. и ред. Д. И. Багалеем ; изд. Ист.-филол. о-ва при Имп. Харьков. ун-те. – Харьков : Тип. К. П. Счасни, 1886–1890.

[Т. 1]. – 1886. – [6], XXII, 361 с. – (Сборник Харьковского историко-филологического общества ; т. 1).

Во83270/1

[Т. 2] : Материалы для истории колонизации и быта Харьковской и отчасти Курской и Воронежской губ. – 1890. – [4], XVI, 433, [5] с. – (Сборник Харьковского Историко-филологического общества ; т. 2, вып. 1).

Во47398/II.1; Вu15731/1-2

15. Новые данные для истории Воронежского края / Д. Багалей. – [Харьков, 1886]. – 10 с. – Отд. отт. из: Журн. М-ва нар. просвещения. 1886. Ч. 246, № 7. Отд. 2. С. 81–90.

Во308065

16. О необходимости изучения Курской губернии в историко-географическом отношении / Д. И. Багалей. – Харьков, 1887. – 15 с. – Отд. отт. из: Календарь и памятная книжка Курской губернии на 1888 г. Курск, 1887. С. 243–257.

Иконников В. С. Во31858

17. Очерки из истории колонизации степной окраины Московского государства. Т. 1. История колонизации / Д. И. Багалей ; изд. Имп. О-ва Истории и Древностей Рос. при Моск. ун-те. – М. : Унив. тип.

(М. Катков), 1887. – II, XVI, 614 с. – Отд. отт. из: Чтения в Имп. О-ве Истории и Древностей Рос. при Моск. ун-те. 1886. Кн. 2.

Во284

18. Повесть о граде Курске и о Знаменской иконе Божьей Матери / Д. И. Багaley. – [Курск, 1887]. – 14 с. – Отд. отт. из: Календарь и памятная книжка Курской губернии на 1888 г. 1887. С. 258–271.

19. Археологические, этнографические заметки и топографические заметки о Харьковской губернии / Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1888. – 16 с. – Отд. отт. из: Харьков. сб. 1888. Вып. 2. Отд. 2. С. 131–147.

Во83801/комп. № 1

20. Краткий исторический очерк торговли (преимущественно ярмарочной) в Харьковском крае в XVII и XVIII в.в. / Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1888. – 25 с. – Отд. отт. из: Харьков. сб. 1888. Вып. 2. Отд. 2. С. 148–172.

Вu15331

21. Топографическое описание Харьковского наместничества с историческим предуведомлением о бывших всей страны с древних времен переменах / предисл. и примеч. Д. И. Багaley. – Переизд. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1888. – X, 80, [2] с. : табл.

Вu15230

22. Извлечения Преосвященного Филарета Харьковского из фамильных записок Квиток / Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1889. – 6 с. – Отд. отт. из: Харьков. сб. 1889. Вып. 3. С. 189–194.

Айзеншток № 5557/20

23. Колонизация Новороссийского края и первые шаги его по пути культуры : ист. этюд / Д. И. Багaley. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1889. – 115, [3] с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1889. Т. 25, № 4. С. 27–55 ; № 5/6. С. 439–484 ; Т. 26, № 7. С. 110–148.

Вu18548; Вu15198

24. Описание Слободско-Украинской Харьковской губернии. 1802 [г.] / предисл. Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1889. – VI, 39 с. – Отд. отт. из: Харьков. сб. 1889. Вып. 3. Отд. 2. С. 67–111.

Вu15959

25. Общий очерк древностей Харьковской губернии : [реф., прочит. на Археол. съезде в Москве, 10 янв. 1890 г.] / Д. И. Багaley. –

Харьков : Тип. губерн. правления, 1890. – 17 с. – Отд. отт. из: Харьков. сб. 1890. Вып. 4. Отд. 2. С. 76–92.

Во406541

26. Сочинения, материалы, статьи и заметки, относящиеся к истории Слободской Украины : (крит.-библиогр. очерк) / Д. И. Багалей. – Харьков : Тип. К. П. Счасни, 1891. – Вып. 2 : 1885–1890 гг., ч. 1 : Обзор источников. – [2], 20 с. – Отт. из: Сб. Харьков. ист.-филол. о-ва. 1891. Т. 3. С. 279–298.

Вu18518/2.1; Вu2982

27. К истории учений о быте славян : крит. оценка кн. проф. Собестианского И. М. «Учение о национальных особенностях характера и юридического быта древних славян : ист.-крит. исслед.» / Д. И. Багалей. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1892. – 59 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1892. № 10. С. 70–103 ; № 11. С. 247–262 ; № 12. С. 426–437.

Вu18509; Багалій Д. І. Во83801/комп. № 5

28. Назарий Александрович Каразин и его колокол / Д. И. Багалей. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1892. – 13 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1892. № 11. С. 163–175.

Багалій Д. І. Во83801/комп. № 10

29. Харьковские университетские торжества в первые годы существования университета / Д. И. Багалей. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1892. – 31 с. – Отд. отт. из: Харьков. губерн. ведом. 1892. № 15. – URL: https://rusneb.ru/catalog/000199_000009_003552119/.

30. Заметки и материалы по истории Слободской Украины / Д. И. Багалей. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1893. – 176 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1893. Т. 62 ; Харьков. сб. 1893 ; Сб. Харьков. ист.-филол. о-ва. Т. 5.

Вu15730

31. Опыт истории Харьковского университета : (по неизд. материалам) : с прил. портр. и планов : монография / Д. И. Багалей. – Харьков : Паровая тип. и литогр. М. Зильберберг и с-вья, 1893–1898–1904.

Т. 1 : 1802–1815 г. – 1893–1898. – II, 1204, [4] с., [7] л. ил., портр.

Т. 2 : С 1815 по 1835 год. – 1904. – [2], IV, 1136 с., [7] л. портр., пл.

В151243/1-2

32. Просветительная деятельность Василия Назаровича Каразина : (речь, сказан. 8 нояб. 1892 г. по случаю 50-летия со дня кончины Каразина) / Д. И. Багалей. – Харьков : Тип. А. Дарре, 1893. – [2], 31 с.

В136480

33. Стихийные бедствия и борьба с ними в Харьковском крае (XVII–XIX вв.) / Д. И. Багaley. – [Харьков, 1893]. – 31 с. – Отд. отт. из: Харьков. сб. 1892. Вып. 7. С. 356–386.

Багалій Д. І. Во83801 (комп. № 8)

34. Из прошлого Святогорского монастыря / Д. И. Багaley. – Харьков, 1894. – 6 с. – Отд. отт. из: Харьков. губерн. ведом. 1894. 15 авг. С. 2–3.

35. Исторические сюжеты в поэтической обработке : [сокр. текст публ. лекций] / Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1894. – 74 с. – Отд. отт. из: Харьков. губерн. ведом. 1894. 3 сент. С. 2–3 ; 6 сент. С. 2–3 ; 7 сент. С. 2–3.

36. Несколько слов об элементарной методике истории / Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1894. – 10 с. – Отд. отт. из: Сб. ист.-филол. о-ва [при Харьков. ун-те]. 1894. Т. 6 : Тр. пед. отд. ист.-филол. о-ва. Вып. 2. С. 1–10.

37. Сочинения Григория Саввича Сковороды. (1794–1894 год) : с портр. его, видом могилы и снимками почерка / собр. и ред. Д. И. Багалеem. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1894. – [14], СXXXI, 132, 352 с. : ил. – (Сборник Харьковского историко-филологического общества ; т. 7).

Vu18097

38. Григорий Саввич Сковорода : его учение, жизнь и значение : (речь, произнес. в публ. заседании Харьков. ист.-филол. о-ва, по случаю исполнившегося 29 окт. 1894 г. столетия со дня смерти этого философа) / Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1896. – 4, 16 с. – Отд. отт. из: Сб. ист.-филол. о-ва [при Харьков. ун-те]. 1896. Т. 8. С. 52–67, разд. паг.

Vu18516

39. Украинская старина : (очерки, заметки, материалы из стародав. Харьков. быта и культуры) / Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. губерн. правления, 1896. – 192 с. – Отд. отт. из: Харьков. губерн. ведом. 1896. С. 113–304.

Au1169/1; Au16594/1

40. Неизданные сочинения Гулака-Артемовского / Д. И. Багaley. – [Киев] : Тип. Н. Т. Корчак-Новицкого, [1897]. – [2], 26 с.

Vu19826

41. О Николае Лашенко и его трудах по местной церковной истории : [некролог] / Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. губерн. правления,

1897. – 7 с. : портр. – Отд. отт. из: Сб. ист.-филол. о-ва [при Харьков. ун-те]. 1896. Т. 9. С. I–VII : портр.

Bu17975

42. Доклад комиссии, избранной Советом Харьковского университета для обсуждения вопроса о системе вознаграждения преподавателей университета, основанной на взимании со студентов и слушателей особой платы за слушание лекций и руководство их занятиями / К. А. Андреев, Д. И. Багaley, Н. Ф. Сумцов [и др.]. – Харьков : Тип. и литогр. М. Зильберберга, [1898]. – 31 с. – Отд. отт. из: Зап. Харьков. ун-та. 1898. Кн. 1, ч. офиц. С. 1–31.

43. Магдебургское право в городах Левобережной Малороссии / Д. И. Багaley. – [М.] : Тип. Г. Лисснера и А. Гешеля, 1899. – 11 с. – Отд. отт. из: Труды X Археол. съезда в Риге, 1896. М., 1899. Т. 1. С. 245–255.

B15233

44. Удаление профессора И. Е. Шада из Харьковского университета : (материалы для биогр. слов. проф. Харьков. ун-та) / Д. И. Багaley. – Харьков : Паровая тип. и литогр. Зильберберг, 1899. – 147 с.

Bu15286

45. О необходимости превращения Харьковского исторического архива [при Ист.-филол. о-ве] в Центральный архив / Д. И. Багaley. – М. : Печатня А. И. Снегиревой, 1900. – 8 с. – Отд. отт. из: Труды XI Археол. съезда в Киеве, 1899 г. М., 1902. Т. 2. С. 12–17.

Co1207

46. Археографические материалы как источник археологии / Д. И. Багaley. – М. : Печатня А. И. Снегиревой, 1901. – 9 с. – Отд. отт. из: Труды XI Археол. съезда в Киеве, 1899 г. М., 1902. Т. 2.

Co7901; Cu5112

47. Каталог выставки XII Археологического съезда в Харькове : картогр. отд. / сост. Д. И. Багaley. – Харьков : Электр. типо-литогр. С. А. Шмерковича, 1902. – 23 с.

Bu18461; Bu20729

48. Александр Матвеевич Лазаревский (1834–1902) : (некролог) / Д. Багaley // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1902. – Ч. 343, № 9. – Отд. [4]. – С. 14–30.

ВБЗІК І.35.48; І.35.19

- 49.** Заметки и материалы по истории Харьковского университета: новые данные для биографии В. Н. Каразина / Д. И. Багaley. – Харьков : Паровая тип. и литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1905. – 84 с. : табл. – Отд. отт. из: Зап. Имп. Харьков. ун-та. 1905. Кн. 1.
Во89173; Во84032
- 50.** История города Харькова за 250 лет его существования (с 1655-го по 1905-й год) : ист. моногр. / Д. И. Багaley, Д. П. Миллер ; изд. Харьков. гор. обществ. упр. – Харьков : Паровая тип. и литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1905–1912.
Т. 1 : XVII–XVIII вв. – 1905. – II, 568 с. : ил., пл.
Т. 2 : XIX-й и начало XX-го века. – 1912. – 973, 2 с. : ил.
В153587/1-2
- 51.** Материалы для истории г. Харькова в XVII веке / Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. «Печ. дело», 1905. – 112 с. – Отд. отт. из: Сб. Харьков. ист.-филол. о-ва. Т. 16. С. 396–507.
Вu18552
- 52.** Материалы к биографии графа А. С. Уварова / Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. «Печ. дело» кн. К. Н. Гагарина, 1905. – 5 с. – Отд. отт. из: Сб. Харьков. ист.-филол. о-ва. 1905. Т. 16. С. 370–374.
В226357
- 53.** Материалы к истории харьковской литературы / Д. И. Багaley. – Харьков : Тип. «Печ. дело», 1905. – 12 с. – Отд. отт. из: Сб. Ист.-филол. о-ва [при Харьков. ун-те]. Харьков, 1905. Т. 16. С. 358–369.
Вu18512
- 54.** Археологическая карта Харьковской губернии с объяснительным текстом / Д. И. Багaley. – М. : Товарищество тип. А. И. Мамонтова, 1906. – 92 с., 2 л. к.
СК Со8240/комп. № 6
- 55.** Краткий очерк истории Харьковского университета за первые сто лет его существования (1805–1905) / сост.: Д. И. Багaley, Н. Ф. Сумцов, В. П. Бузескул. – Харьков : Тип. Адольфа Дарре, 1906. – VIII, 329, XIV с., 4 л. ил.
Вu4028
- 56.** Русская историография : лекции, чит. в Харьков. ун-те : в [2 т.] / Д. И. Багaley. – Харьков : Типо-литогр. С. Иванченко, 1907–1911. – URL: <http://escriptorium.univer.kharkov.ua/handle/1237075002/537>.
Т. 1. – 1907. – 152 с.
Т. 2/3 : [Разработка истории, как науки]. – 1911. – 397, 12 с.

57. Харьковский педагог и журналист начала XIX века Иван Филиппович Вернет. – Харьков : Тип. «Печ. дело», 1908. – 7, [2] с. – Отд. отт. из: Сб. Харьков. Ист.-филол. о-ва, изд. в честь проф. Н. Ф. Сумцова. 1908. Т. 18. С. 186–192.

B222757; Bu4429; Bu18519

58. *Ред.:* Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования (1805–1905). [Ч. 1]. История факультета; [Ч. 2]. Биографический словарь профессоров и преподавателей / изд. ун-та ; под ред. М. Г. Халанского, Д. И. Багалея. – Харьков : Тип. Адольфа Дарре, 1908. – VIII, 168, 390, XII с., 15 л. портр.

Bu23945

59. *Ред.:* Физико-математический факультет Харьковского университета за первые сто лет его существования (1805–1905). [Ч. 1]. История факультета; [Ч. 2]. Очерки отдельных кафедр; [Ч. 3]. Биографический словарь профессоров и преподавателей / изд. ун-та ; под ред. И. П. Осипова, Д. И. Багалея. – Харьков : Тип. Адольфа Дарре, 1908. – VI, 357, 248, XIV с., 18 с. : портр.

Bu239462

60. *Ред.:* Юридический факультет Харьковского университета за первые сто лет его существования (1805–1905). [Ч. 1]. История факультета; [Ч. 2]. Биографический словарь профессоров и преподавателей / изд. ун-та ; под ред. М. П. Чубинского, Д. И. Багалея. – Харьков : Тип. «Печ. дело», 1908. – VIII, 309 с., III, 10 л. портр.

Bo126516

61. Русская история : курс лекций : [в 2 ч.] / Д. И. Багалея ; изд. филол. отд-ния О-ва взаимопомощи студентов Харьков. ун-та. – Харьков, 1909–1911.

Ч. 1 : До половины XIII (домонгольский период). – 1909. – IV, 217 с.

Ч. 2, вып. 1 : Удельный и московский период. – 1911. – VI, 402 с.

62. *Ред.:* [Каразин В. Н.]. Сочинения, письма и бумаги В. Н. Каразина / В. Н. Каразин ; собр. и ред. проф. Д. Багалея ; изд. Харьков. ун-та. – Харьков : Тип. и литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1910. – XIX, 926 с., 2 л. ил., 12 л. табл.

Bu19792

63. Г. И. Сковорода и Л. Н. Толстой. Историческая параллель : речь проф. Д. И. Багалея / Д. И. Багалея. – Харьков : Тип. и литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1911. – 8, [2] с. – Отд. отт. из: Памяти

Л. Н. Толстого : сб. речей, произнес. в торжеств. заседании Совета имп. Харьков. ун-та и ист.-филол. о-ва [12 дек. 1910 г.]. Харьков, 1911. С. 44–51.
Vu18517

64. Костомаровские дни в г. Воронеже (27–29 марта 1911 г.) / Д. И. Багалей. – Харьков : Тип. «Печ. дело», 1911. – 12 с. : ил. – Отд. отт. из: Вестн. Харьков. ист.-филол. о-ва [при Харьков. ун-те]. 1911. Вып. 1. С. 21–30.

Айзеншток/№ 5129; Vu18510

65. Очерки из русской истории : в 2 т. / Д. И. Багалей. – Харьков, 1911–1913.

Т. 1 : Статьи по истории просвещения. – Харьков : Тип. «Печ. дело», 1911. – III, 622 с.

Т. 2 : Монографии и статьи по истории Слободской Украины. – Харьков : Тип. М. Зильберберг и С-вья, 1913. – 374 с.

Vu4025/1-2

66. Просвита: очерки по истории украинской культуры / Д. И. Багалей ; предисл. Н. Сумцова. – Харьков : Тип. «Печ. дело», 1911 [обл. 1912]. – LXXXVIII, 621 с., 1 л. портр. – (Сборник Харьковского историко-филологического общества, изданный в честь проф. Д. И. Багаля (1880–1910 гг.) ; т. 20).

Vu2657

67. Альбом старинных планов г. Харькова, снимков его видов и портретов его деятелей / изд. Харьков. гор. обществ. упр. ; Д. И. Багалей, Д. П. Миллер. – Харьков : Тип. и литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1912. – [2], XXX с. : ил., пл., портр. – Прил. к 2 т. «Истории города Харькова», сост. проф. Д. И. Багалеем и Д. П. Миллером. Харьков, 1912.

Co1349

68. Народная энциклопедия научных и прикладных знаний : в 14 т., (21 кн.). Т. 8. Исторический. Полутом 2. Русская история / сост.: Д. И. Багалей, Н. Д. Багалей, О. Д. Багалей [и др.] ; авт. предисл. Д. И. Багалей ; Харьков. о-во распространения в нар. грамотности. – М. : Тип. Сытина, 1912. – [2], II, 412 с., 5 л. карт.

V153847/8.2

69. Памяти Дмитрия Петровича Миллера / Дм. Багалей [и др.]. – Харьков : Тип. «Печ. дело», [1914]. – 5 с. : портр. – Отд. отт. из: Вестн. Харьков. ист.-филол. о-ва. 1914. Вып. 5. С. 19–23.

Vo393309; Vo2987

70. Русская история: с картами, планами и снимками с памятников древности и искусства : пособие к лекциям для высш. шк. и

рук. для учителей и самообразования / Д. И. Багалей. – М. : Тип. товарищества Сытина, 1914.

Т. 1 : Княжеская Русь (до Иоанна III). – 1914. – 513 с. : ил., карты.
Ву4821/1

71. Экономическое положение русских университетов / Д. И. Багалей. – СПб. : Тип. товарищества «Обществ. польза», 1914. – 36 с. – Отд. отд. из: Вестн. Европы. 1914. № 1. С. 222–253.

Ву4786; В182983

72. Издание сочинений Г. С. Сковороды и состоящие в связи с ними исследования о нем : к 120-й годовщине со времени его кончины: (1794–1914 гг.) : I–VIII / Д. И. Багалей. – Петроград : Тип. имп. Акад. наук, 1915. – 58 с. – Отд. отд. из: Изв. Отд-ния рус. языка и словесности Имп. Акад. наук. 1914. Т. 19, кн. 3. С. 1–58.

Айзеншток I. Я. № 7700

73. Історія Слободської України / Д. І. Багалій. – Харків : Союз, 1918. – 308, [2] с., 71 мал., 2 к. – (Культурно-історична бібліотека).

Ву1643

74. *Ред.:* Записки Исторично-філологічного відділу Української Академії наук = Bulletins de la Sektion historique-philologique de l'Académie des sciences d'Ukraine / під ред. П. Зайцева ; голов. ред. Д. І. Багалій. – Київ : Печатня Вид. т-ва «Друкаръ», 1919. – Кн. 1. – 144, LCV, III с.

Попов № 831

75. Заселення Південної України (Запорожжя й Новоросійського Краю) і перші початки її культурного розвитку / Д. І. Багалій. – Харків : Союз, 1920. – 110, [4] с. : мал., карти. – (Культурно-історична бібліотека).

Ву18547

76. Нарис української історіографії / Дмитро Багалій ; Укр. акад. наук. – Київ : Друк. Всеукр. акад. наук, 1923–1925.

Т. 1, вип. 1 : Літописи. – 1923. – II, 138 с. – (Збірник Исторично-філологічного відділу Української академії наук ; № 1).

Вип. 2 : Джерелознавство. – 1925. – 108 с.: 1 вкл. л. портр. – (Збірник Исторично-філологічного відділу Української академії наук ; № 1-б).

Ву1926/1, вип. 1-2

77. Т. Г. Шевченко і Кирило-Мефодіївці : іст.-літ. розвідка / Д. І. Багалій. – [Харків] : Держвидав України, 1925. – 93, [2] с. : іл. – (Критична бібліотека).

Вр2690

78. Декабристи на Україні : з приводу сторіччя їх повстання на Україні, 1825–1925 рр. : [промова на зібранні наук. робітників у Будинку вчених, Харків, 10 січ. 1925 р.] / Д. Багалій. – [Харків] : Держвидав України, 1926. – 56 с. : іл. – Окр. відбиток із: Червон. шлях. 1925. № 1. С. 93–116.

Au4047

79. Український мандрований філософ Гр[игорій] Сав[ич] Сковорода / Д. І. Багалій. – Харків : Держвидав України, 1926. – 397 с. : іл., портр. – (Критична бібліотека).

Va490909

80. Іван Франко, як науковий діяч : (заг. нарис) / Дмитро Багалій // Україна. – 1926. – № 6. – С. 21–42.

Ж21831

81. Нарис історії України на соціально-економічному ґрунті / Д. І. Багалій ; Всеукр. акад. наук. – Харків : Держвидав України, 1928.

Т. 1 : Історіографічний вступ і доба натурального господарства. – 1928. – 393 с., 2 карт. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 72).

V335995/1

82. Т. Шевченко і селяни в переказах і історичній дійсності : [доп. на зборах в Ін-ті Т. Шевченка 14 берез. 1927 р.] / Дмитро Багалій ; Ін-т Т. Шевченка. – Харків, 1928. – 27, [1] с.

Vo131765

83. Матеріали для біографії В. Б. Антоновича : з приводу двадцятої річниці з дня його смерті / Всеукр. акад. наук ; зібрав і зредагував Д. Багалій. – Київ : З друк. Всеукр. акад. наук, 1929. – 129 с. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 92).

Айзеншток № 7791

84. Т. Г. Шевченко – поет пригноблених мас / Д. І. Багалій. – Харків : ДВОУ, Літ. і мистецтво, 1931. – 93 с.

Au11039

85. Історія Слобідської України / Д. І. Багалій ; авт. передм. і комент. В. В. Кравченко. – Харків : Основа, 1990. – 255 с. : іл. – (Пам'ятки історичної думки України).

Vc2856

86. Український мандрівний філософ Григорій Сковорода : [монографія] / Дмитро Багалій ; текстолог. підгот. й передм.

П. Майдаченка ; голов. ред. О. Шокало. – 2-ге вид., випр. – Київ : Орій, 1992. – 469 с. : портр. – (Спадок).

Ва549369

87. Альбом старинных планов г. Харькова, снимков его видов и портретов его деятелей / Д. И. Багaley и Д. П. Миллер. – Репр. с изд. 1912. – Харьков, 1993. – [2], XXX с. табл., пл., портр., ил. – Прил. к 2 т. «Истории города Харькова», сост. проф. Д. И. Багалеem и Д. П. Миллером. Харьков, 1993.

Со23520

88. История города Харькова за 250 лет его существования (1655–1905) : ист. моногр. : в 2 т. / Д. И. Багaley, Д. П. Миллер. – Репр. изд. 1912 г. – Харьков, 1993.

Т. 1 : XVII–XVIII века. – 568 с. : ил.

Т. 2 : XIX – начало XX века. – 973 с.

С9925/1-2

89. Історія Слобідської України / Д. І. Багалій ; авт. передм. і комент. В. В. Кравченко. – Харків : Дельта, 1993. – 255 с. : іл. – (Пам'ятки історичної думки України).

Ва553562

90. Нарис історії України: доба натурального господарства / Д. І. Багалій. – Київ : Час, 1994. – 288 с. – (Україна. Голоси історії).

Ва557972

91. Професор і ректор Харківського університету Тимофій Федорович Осиповський / Дмитро Багалій // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2003. – Вип. 55/56 : Санкт-Петербург і культура України. – С. 352–359.

Ж14470

92. Альбом старинных планов г. Харькова, снимков его видов и портретов его деятелей / Д. И. Багaley, Д. П. Миллер. – Репр. изд. 1912 г. – Харьков : Фолио, 2004. – [2], XXX с. : табл., портр., ил. – Прил. к 2 т. «Истории города Харькова», сост. проф. Д. И. Багалеem и Д. П. Миллером. Харьков, 2004.

Со25998

93. История города Харькова за 250 лет его существования (1655–1905) : ист. моногр. : в 2 т. / Д. И. Багaley, Д. П. Миллер. – Репр. изд. 1905 г. – Харьков : Фолио, 2004.

Т. 1 : XVII–XVIII века. – 568 с. : ил., пл.

Т. 2 : XIX и начало XX века. – 973 с.

С10455/1-2

94. История Слобожанщины, XVII – начало XX века / Д. И. Багалей. – Лимитир. изд. – Харьков : Фолио, 2011. – 1311 с. : ил. – (Эксклюзивная библиотека «Фолио»).

ФПУ № 2542

95. Колонизация Новороссийского края и первые шаги его по пути культуры / Д. И. Багалей ; вступ. ст. С. И. Михальченко. – Харьков : Кучково поле, 2015. – 288 с. – Библиогр.: с. 228–232.

96. Історія Слобідської України / Д. І. Багалій ; передм., комент. В. Л. Маслійчук ; упоряд. О. О. Савчук. – Харків : Олександр Савчук, 2019. – XXXI, [1], 399 с. : іл. – (Слобожанський світ ; вип. 12). – Бібліогр.: с. 301–306.

Вс65998

Література про життя та діяльність Д. І. Багалія

97. Автобіографія / Д. И. Багалей. – Харьков : [Тип. А. Дарре], 1905. – 8 с. – Отд. отт. из: Биогр. слов. проф. Имп. Харьков. ун-та. Т. 1.

Айзеншток № 8465; Ву15968

98. Автобіографія: п'ятдесят літ на сторожі української науки та культури / Д. І. Багалій ; Всеукр. акад. наук. – Київ : Друк. ВУАН, 1927. – 163, VII с., 1 л. портр. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 62).

Ву1926/62; Ж Маслов № 5619

99. Автобіографія: 50 літ на стороні української культури / Д. І. Багалій ; вступ. ст., прим. та комент. А. П. Яреценко. – Харків : Прапор, 2002. – 192 с. : портр.

Ва634061

100. Життєпис академіка Дмитра Івановича Багалія // Зап. Іст.-філол. від. / Укр. акад. наук. – Київ, 1919. – Кн. 1. – С. XVIII–XXXIII. – Бібліогр.: с. XXII–XXXIII.

Ж Маслов № 10479/1

***

101. Барвінський В. О. Дмитро Іванович Багалій (1857–1932) : [некролог] / В. О. Барвінський // Архів радян. України. – 1932. – № 1/2. – С. 167–170.

102. Дмитро Іванович Багалій : [некролог] // Вісті Всеукр. Акад. наук. – 1932. – № 2. – С. 86–87.

103. Оглоблін О. П. Пам'яті акад. Д. І. Багалія (1857–1932) : [некролог] / О. П. Оглоблін // Україна. – 1932. – № 1/2. – С. 167–170 : фот. Ж21831

Монографії, автореферати дисертацій, дисертації, збірники наукових праць

104. Багаліївський збірник. Академік Д. І. Багалій та бібліотечна справа України : наук. ст. та матеріали / М-во культури і туризму України, Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. О. П. Куніч ; редкол.: В. Д. Ракитянська [та ін.]. – Харків : САГА, 2008. – 308 с.
Ва704597

105. Богдашина О. М. Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури імені академіка Д. І. Багалія (1921–1934 рр.) / О. М. Богдашина ; Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 1994. – 195 с. : іл.
Ва558458

106. Богдашина О. М. Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури імені академіка Д. І. Багалія (1921–1934 рр.) : автореф. канд. ... іст. наук : 07.00.02; 07.00.06 / Богдашина Олена Миколаївна ; Дніпропетр. держ. ун-т. – Дніпропетровськ, 1993. – 17 с.
Ра283158

107. Богдашина О. М. Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури імені академіка Д. І. Багалія (1921–1934 рр.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.02; 07.00.09 / Богдашина Олена Миколаївна ; Харків. пед. ін-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 1993. – 262 с.
Дс42625

108. Бродович И. А. Заботы Д. И. Багалей об учебно-вспомогательных учреждениях Харьковского университета / И. А. Бродович. – Харьков : Тип. «Печ. дело», 1913. – 7 с.
Во83620

109. Кравченко В. В. Д. И. Багалей и его вклад в изучение отечественной истории : автореф. дис. ... канд. ист. наук : 07.00.09 / Кравченко Владимир Васильевич ; Ин-т истории АН УССР. – Харьков, 1986. – 17 с.
Ра222558

110. Кравченко В. В. Д. И. Багалей и его вклад в изучение отечественной истории : дис. ... канд. ист. наук : 07.00.09 / Кравченко Владимир Васильевич ; Ин-т истории АН УССР. – Харьков, 1986. – 320 с.

111. Кравченко В. В. Д. И. Багалей: научная и общественно-политическая деятельность [учёного в области историографии, 1857–1932] / В. В. Кравченко. – Харьков : Основа, 1990. – 176 с.

Ва519238

112. Маркевич М. І. Дмитро Багалій – дослідник української історіографії : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06 / Маркевич Мар'яна Іванівна ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2014. – 20 с.

Ра407655

113. Маркевич М. І. Дмитро Багалій – дослідник української історіографії : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06 / Маркевич Мар'яна Іванівна ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2014. – 200 с.

114. Науковий вісник ХДПУ : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; редкол.: Л. М. Плиско [та ін.]. – Харків : Основа, 1998. – Вип. 1 : Ювілейний випуск, присвячений 140-річчю з дня народження академіка Д. І. Багалія. Історичні науки. – 196 с.

Ж69749

115. Наукові записки Науково-дослідчої катедри історії української культури. № 6 : присвячується керівникові катедри акад. Д. І. Багалієві з нагоди 50-річчя його наук. діяльності / УСРР, Нар. комісаріат освіти, Упр. наук. установами. – Харків : Держ. вид-во України, 1927. – 447 с.

1927 Н 34

116. Петренко Н. В. Проблема змісту освіти в педагогічній спадщині вчених-істориків Слобожанщини другої половини ХІХ – початку ХХ століття : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Петренко Наталія Володимирівна ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2009. – 20 с.

Розглянуто внесок Д. Багалія та інших учених у розвиток освіти.

Ра364065

117. Петренко Н. В. Проблема змісту освіти в педагогічній спадщині вчених-істориків Слобожанщини другої половини ХІХ – початку ХХ століття : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Петренко Наталія Володимирівна ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2009. – 237 арк. : табл., схеми.

Дс113952

118. Профессор Д. И. Багалей: к тридцатилетней годовщине его учено-педагогической деятельности (1880–1910 гг.) / Харьков. ист.-филол.

о-во. – Харьков, 1912. – 82 с. : фот. – Отд. отт. из: Сб. ист.-филол. о-ва при Имп. Харьков. ун-те. Т. 20.

Ву2278; Айзеншток № 4589

119. Профессор Дмитрий Иванович Багалей : к 25-летней годовщине его учено-пед. деятельности. – Харьков : Тип. «Печ. дело», 1906. – 30 с. : портр.

Во93643; Айзеншток № 7075

120. Скирда В. В. Археологічна наука у Харківському університеті (1805–1920 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.04 / Скирда Валерій Володимирович ; НАН України, Ін-т археології. – Київ, 2000. – 18 с.

Про археологічну діяльність Д. І. Багалія та інших вчених.

Ра308432

121. Скирда В. В. Археологічна наука у Харківському університеті (1805–1920 рр.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.04 / Скирда Валерій Володимирович ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2000. – 201 арк.

Дс68060

122. Спадщина Д. І. Багалія в контексті сучасності : матеріали II Всеукр. наук. конф. «Теоретичні та прикладні аспекти біографістики» : до 160-річчя від дня народж. Д. І. Багалія (7 листоп. 2017 р., м. Харків) / Харків. нац. ун-т ім. В. І. Каразіна, Центр краєзнавства ім. акад. П. Т. Тронька, Центр укр. студій ім. Д. І. Багалія [та ін.]. – Харків : Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2018. – 159 с. – URL: <https://bit.ly/3zkSfKA>.

123. Стариков Г. М. Епістолярна спадщина Д. І. Багалія як джерело до вивчення наукового та громадського життя в Україні кінця XIX – першої третини XX ст. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06 / Стариков Григорій Миколайович ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ, 2011. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17–18.

Ра386627

124. Стариков Г. М. Епістолярна спадщина Д. І. Багалія як джерело до вивчення наукового та громадського життя в Україні кінця XIX – першої третини XX ст. : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06 / Стариков Григорій Миколайович ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ, 2011. – 296 с.

125. Чотири розповіді про Дмитра Багалія / упоряд., передне слово О. Багалія. – Харків : САГА, 2007. – 94 с.

126. Шийко А. А. Архівно-археографічна діяльність Д. І. Багалія : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06 / Шийко Альона Анатоліївна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2012. – 16 с. – Бібліогр.: с. 13–14.

Pa387486

127. Шийко А. А. Архівно-археографічна діяльність Д. І. Багалія : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06 / Шийко Альона Анатоліївна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2012. – 210 с.

128. Юбілей академіка Дмитра Івановича Багалія, 1857–1927 = Jubile de D. Bahaliy : Membre de l'Académie Oucraïnieme die Sciences à Kieff, 1857–1927 / [ред.], упоряд. М. Левченко ; Всеукр. акад. наук. – Київ : Друк. Всеукр. акад. наук, 1929. – X, 216, [2] с., [1] л. портр. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 62, б).

Ж11001/1929/62,б; Ж Маслов № 5620

129. Юбілейний збірник на пошану академіка Дмитра Івановича Багалія з нагоди сімдесятої річниці життя та п'ятдесятих роковин наукової діяльності / юбіл. ком.: В. І. Липський, С. О. Єфремов, А. Е. Кримський [та ін.]. – У Києві : З друк. Укр. акад. наук, 1927. – VI, 194, 1187, 420, 215 с. : іл., портр., [2] арк. іл., портр. – (Українська академія наук ; № 51).

Ви1926/51; Ж Маслов № 2621

130. Юрчук В. І. П'ятдесят літ на сторожі української науки та культури / В. І. Юрчук. – Київ : Вид. дім «Персонал», 2012. – 224 с.

Висвітлено творчий шлях Д. І. Багалія.

Va762265

Архівні матеріали

131. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ, 2015. – 325, [1] с.

Багалій Д. І. – С. 17–19, 25, 28, 31, 37, 38, 41, 55, 187, 188, 201, 207, 267.

Vc60788

132. Архівні установи України : довідник : у 2 кн. / Держ. ком. архівів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; голов. редкол. серії «Архівні зібрання України»: Г. Боряк, В. Волковинський,

Л. Гурбова [та ін.]. – Київ, 2005–2012. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).

Т. 1 : Державні архіви / упоряд.: Л. Андрієвська, І. Мага, І. Матяш [та ін.] ; редкол.: Г. В. Боряк (голова), І. Б. Матяш, Г. В. Папакін. – 2005. – 692 с.

Багалій Д. І. – С. 20, 82, 438.

Т. 2 : Наукові установи, музеї, бібліотеки : у 2 кн. Кн. 1 : Національна академія наук України, Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська області / упоряд.: С. Артамонова, А. Майстренко, Л. Одинока, Р. Романовський ; редкол.: І. Матяш (голова), О. Мельниченко, Ю. Прилепішева, Н. Христова. – 2010. – XXVIII, 604 с. – URL: <https://bit.ly/3yl52Lw>.

Багалій Д. І. – С. 1, 13, 21, 75, 221.

Т. 2 : Наукові установи, музеї, бібліотеки : у 2 кн. Кн. 2 : Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь / упоряд.: С. Артамонова, А. Майстренко, Л. Одинока, Р. Романовський ; редкол. тому: О. Гаранін, О. Мельниченко, Ю. Прилепішева, Н. Христова. – 2012. – XXVII, 602 с. – URL: <https://bit.ly/38dGx8q>.

Багалій Д. І. – С. 32, 76, 145, 167, 176, 180, 194, 201.

133. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт.-упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.), С. В. Старовойт, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2017. – 768, [1] с. : фот.

Багалій Д. І. – С. 6, 104, 232, 392.

Вс64088

134. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.]. – Київ, 2002. – 766 с.

Багалій Дмитро Іванович / І. В. Клименко. – С. 27–30; Багалій Д. І. – С. 3–5, 21, 22, 37, 72, 130, 134, 150, 165, 172, 173, 196, 203, 207, 221, 222, 270, 275, 280, 302, 314, 325, 358, 359, 373, 383, 385, 393, 394, 415, 436, 447, 450, 454, 477, 505, 509, 652.

Вс37277

135. Путівник по фондах відділу рукописів Інституту літератури / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фондація Омеляна і Тетяни Антоновичів ; підгот.: В. А. Бурбела, Г. М. Бурлака, С. А. Гальченко [та ін.] ; відп. ред.: С. А. Гальченко, М. Г. Жулинський. – Київ : Вид. центр «Спадщина», 1999. – 864 с.

Багалій Д. І. – С. 5–7, 10, 11, 25, 30–35, 233, 316, 446, 478, 487, 524, 525, 564.

Вс34032

136. Українська інтелігенція і влада: зведення секретного відділу ДПУ УСРР 1927–1929 рр. / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд. В. М. Даниленко ; редкол.: Г. Боряк, Д. Бурім, В. Даниленко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : Темпора, 2012. – 756 с. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000057>.

Багалій Д. І. – С. 37, 38, 55, 59, 69, 70, 85, 103, 121, 126, 150, 158, 168, 219, 236, 237, 247, 249, 311, 349, 432, 530, 531, 539, 547, 582, 612, 632, 639.

Листування

137. Антонович В. Б. Листи Володимира Антоновича до Дмитра Багалія за 1880–1902 роки (автографи та копії) / В. Б. Антонович // Син України: Володимир Боніфатійович Антонович : у 3 т. / упоряд.: В. Короткий, В. Ульяновський. – Київ, 1997. – Т. 1. – С. 226–236 : фот.

С10009/1

138. В. І. Вернадський і Україна: з листування : [в 2 кн.] / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 1 : А–І : [Приватно-ділове листування]. – Київ, 2018. – 568 с.

Багалій Д. І. – С. 39–42, 111, 112, 114, 115, 123, 255, 259, 531.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – Київ, 2019. – 1037 с.

Багалій Д. І. – С. 21, 26, 28, 46, 47, 49, 54, 91, 128, 489, 501, 541, 543, 581, 644, 668, 745, 812, 859, 892, 921.

В357113/1-2

139. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

Багалій Д. І. – С. 19, 21, 27, 32, 34, 41, 101, 105, 106–110, 111, 113, 115, 116, 120, 156, 160, 162, 164, 196, 205, 217, 270, 273, 279, 292, 297, 333, 347, 352–355, 362, 365, 366, 374, 379, 414, 484, 485, 487, 488, 496, 505, 515–517, 552, 554, 555, 563, 572, 582, 584, 585, 648.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Багалій Д. І. – С. 51, 52, 217, 218, 221, 225, 228, 232, 294, 296, 301, 302, 304, 326, 329, 339, 340, 341, 343, 344, 363, 365, 366, 368, 369, 384, 400, 414, 513, 691, 693, 698, 704.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Багалій Д. І. – С. 78, 81, 92, 97, 208, 211, 213, 308, 312, 313, 320, 329.
В354139/1-2, ч.1-2

140. Герасименко Н. О. Листи Д. І. Багалія: з епістолярної спадщини Олександра Лазаревського / Н. О. Герасименко // Укр. іст. журн. – 2008. – № 1. – С. 113–122.

Ж27630

141. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941) : в 2 т. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвєєва (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – (Наукова спадщина сходознавців).

Т. 1 : 1890–1917 / відп. ред. О. Д. Василюк. – 500 с. : іл.

Багалій Д. – С. 284, 291, 325, 449, 459.

Т. 2 : 1918–1941 / відп. ред. В. А. Кучмаренко. – 359 с. : іл.

Багалій Д. – С. 2, 8–10, 17, 18, 25, 29–34, 38–40, 63, 64, 73, 82, 87, 90, 98, 100, 101, 106, 110, 117, 118, 120, 129, 143, 146, 154, 155, 157, 158, 165, 168, 202, 206, 224, 269, 272, 279, 280, 312, 324, 326.

В350011/1-2

142. Заруба В. М. Листування М. Грушевського з Д. І. Багалієм / В. М. Заруба // Укр. історик. – Нью-Йорк, 1991–1992. – Вип. 3/4 ; 1/4. – С. 433–437.

Ж68768

143. Казьмирчук Г. Д. Листи Володимира Міяковського до Дмитра Багалія / підгот.: Г. Д. Казьмирчук, Ю. В. Латиш // Декабристи в Україні : дослідж. й матеріали / редкол.: В. А. Смолій (голова проекту) [та

ін.] ; відп. ред. Г. Д. Казьмирчук ; Ін-т історії НАН України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2005. – Т. 4. – С. 173–179.

В347323/4

144. Корнієнко В. З листування Федора Успенського з харківськими вченими (Дмитром Багалієм та Володимиром Саввою) / В. Корнієнко // Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. – Київ, 2016. – Вип. 5 : Збірка наукових праць, присвячена 170-літтю з дня народження Федора Івановича Успенського (1845–1928). – С. 173–179.

Ж74243

145. Корнієнко В. Неопублікований лист Єгора Редіна до Дмитра Багалія / В. Корнієнко // Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. – Київ, 2014. – Вип. 4 : Збірка наукових праць, присвячена 170-літтю з дня народження Никодима Павловича Кондакова (1844–1925). – С. 376–379.

Ж74243

146. Кравченко В. В. Листи Х. Д. Алчевської до Д. І. Багалія / В. В. Кравченко // Схід–Захід : іст.-культурол. зб. – Харків, 2001. – Вип. 3. – С. 166–182.

Ж69885

147. Кравченко В. В. Листи О. Ф. Бичкова до Д. І. Багалія / В. В. Кравченко // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2007. – № 767, вип. 9 : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – С. 5–10.

Ж29137

148. Кравченко В. В. Невідомі листи М. І. Яворського до Д. І. Багалія / В. В. Кравченко // Схід–Захід : іст.-культурол. зб. – Харків, 1998. – Вип. 1. – С. 203–207.

Ж69885

149. Макаренко Д. Є. Епістолярна спадщина М. О. Макаренка / Д. Є. Макаренко // Археологія. – 1992. – № 4. – С. 106–107.

Листи М. О. Макаренка до Д. І. Багалія.

150. Матвєєва Л. В. А. Ю. Кримський – неодмінний секретар Всеукраїнської академії наук : вибр. листування / Л. В. Матвєєва, Е. Г. Циганкова ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Обереги, 1997 – 171 с.

Багалій Д. І. – С. 4, 9, 11, 59, 60, 64–67, 76–78, 85, 94–97, 104, 112.

Ва594497

151. Павлова Т. Г. До питання про написання «Истории г. Харькова за 250 лет его существования» / Т. Г. Павлова // Вісн. Харків.

ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2004. – № 641, вип. 7 : Історія України.
Українознавство: історичні та філософські науки. – С. 54–67.

Листування Д. І. Багалія з Харківською міською думою.
Ж29137

152. Письма к Гр[игорию] Петр[овичу] Данилевскому
Д. И. Багалей / Д. И. Багалей. – Киев : Тип. ун-та, 1903. – 100 с. –
(Материалы для биографий южно-русских научно-литературных деятелей
XIX века ; 1). – Отд. отт. из: Киев. старина. 1903. Т. 80, № 1. С. 51–69 ; № 2.
С. 218–244 ; № 3. С. 378–394 ; Т. 81, № 4. С. 55–78 ; № 5. С. 286–301.

Во83283/1

153. Н. Д. Полонська-Василенко : покажч. док. матеріалів в
архівах України / НАН України, Ін-т укр. археогр. та джерелознавства
ім. М. С. Грушевського, Запоріз. наук. т-во ім. Я. Новицького, Ін-т усної
історії Запоріз. нац. ун-ту ; упоряд.: І. В. Верба, С. Г. Водотика,
Н. І. Швайба. – Київ ; Запоріжжя : Тандем-У, 2008. – 366 с. –
(Старожитності Південної України ; вип. 19).

Листи Д. Багалія до М. Василенка. – С. 186–188; Листи М. Василенка до
Д. Багалія. – С. 213–220.

Ва698657

154. Сіцінський Ю. Й. Лист засновника Кам'янець-Подільського
археологічного музею Ю. Й. Сіцінського до Д. І. Багалія про стан музейної
справи у місті, 16 січ. 1923 р. / Ю. Й. Сіцінський // Репресоване
краєзнавство / Л. Л. Бабенко [та ін.] ; редкол.: П. Т. Тронько (голова) [та
ін.] ; Ін-т історії України, Всеукр. спілка краєзнавців, М-во культури
України. – 1991. – Київ, 1991. – С. 367–368.

Вс29430

155. Стариков Г. М. До питання про початок наукової діяльності
Д. І. Багалія (1882–1889 рр.) : (за матеріалами листування з
О. Ф. Бичковим) / Г. М. Стариков // Сумська старовина. – 2007. –
№ 21/22. – С. 15–21.

Ж24500

156. Стариков Г. М. Листи Дмитра Багалія до Опанаса Бичкова /
Г. М. Стариков // Укр. археогр. щорічник. Нова серія. – Київ, 2010. –
Вип. 15. – С. 434–475. – (Український археографічний збірник ; т. 18).

Ж68536

157. Стариков Г. М. Листи Олександра Оглоблина до Дмитра
Багалія як джерело до історії діяльності Комісії із вивчення соціально-
економічної історії України XVIII–XIX ст. (1929–1934 рр.) / Г. М. Стариков
// Сумський іст.-арх. журн. – 2010. – № 10/11. – С. 83–113.

Ж25920

158. Стари́ков Г. М. Листування Д. І. Багалія з редакторами «Київської старовини» як джерело до вивчення творчої співпраці / Г. М. Стари́ков // Університет. – 2008. – № 4. – С. 59–67.

Ж24980

159. Стари́ков Г. М. Листування Д. І. Багалія з редакцією журналу «Киевская старина» / Г. М. Стари́ков // Сумська старовина. – 2007. – № 21/22. – С. 22–55.

Ж24500

160. Стари́ков Г. М. Стан архівної справи на Україні у першій половині 20-х років ХХ ст. (за матеріалами листування Д. І. Багалія) / Г. М. Стари́ков // Сумська старовина. – 2009. – № 26/27. – С. 177–181.

Ж24500

Статті з періодичних, довідкових та монографічних видань, збірників наукових праць, згадки про вченого

161. Академік Дмитро Багалій як історик // Дзвони. – 1932. – Число 11. – С. 732–739.

162. Астахова В. И. Багалей Дмитрий Иванович // Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биограф. слов. / В. И. Астахова [и др.] ; Харьков. гуманитар. ин-т «Нар. укр. акад.». – Харьков, 1998. – С. 60–63 : фот. – (Харківський біографічний словник).

Ва586402

163. Астахова В. І. Моральні принципи та ідеали Д. І. Багалія / В. І. Астахова, К. В. Астахова // Вчені зап. Харків. гуманітар. ун-ту «Нар. укр. акад.». – 2008. – Т. 14. – С. 575–581.

Ж69505

164. Багалей Дмитрий Иванович // Большая энциклопедия : слов. общедоступ. сведений по всем отраслям знаний : в 21 т. / под ред. С. Н. Южакова. – 4-е изд. со стереотипа. – СПб., 1902. – Т. 2. – С. 385–386.

Вр3067/2

165. Багалей Дмитрий Иванович // Православная энциклопедия Харьковщины / сост., отв. ред. А. Д. Каплин. – Харьков, 2009. – С. 107–108.

Вс50476

166. Багалей Дмитрий Иванович // Харьковский Государственный Университет : биобиблиогр. слов. учёных Харьков. ун-та / Харьков. гос. ун-т, Центр. науч. б-ка ; редкол.: В. А. Свич (гл. ред.)

[и др.]; сост.: В. Д. Прокопова [и др.]. – Харьков, 1995. – Т. 1 : Ректоры (1805–1919, 1933–1995). – С. 67–70.

В342195/1

167. Багалей Дмитрий Иванович // Энциклопедический словарь : в 58 т. / Рус. библиогр. ин-т Гранат. – 7-е стер. изд. – М., [1911]. – Т. 4. – Стб. 410–411.

В95051/4

168. Багалей Дмитрий Иванович // Энциклопедический словарь : в 41 (82) т. / изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1891. – Т. 2а (4). – С. 644.

В157887/4(II-a)

169. Багалій Дмитро Іванович // Біобібліографічний словник учених Харківського університету / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; голов. ред. В. С. Бакіров. – Харків, 2001. – Т. 2 : Історики: 1905–1920 рр. (ч. 1). – С. 15–26.

В344960/2

170. Багалій Дмитро Іванович // Дениско Л. М. Автографи на книгах із колекції рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : каталог / Л. М. Дениско ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2007. – С. 9–10.

Ва693408

171. Багалій Дмитро Іванович // Історики Харківського університету : біобібліогр. довід. (1905–2013 рр.) / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; уклад.: О. М. Богдашина [та ін.]. – Харків, 2013. – С. 19–23.

Ва770077

172. Багалій Дмитро Іванович // Історична наука у Національній академії наук України в особах : енциклопед. довід. / НАН України, Ін-т історії України ; редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 128–130.

Вс66951

173. Багалій Дмитро Іванович // Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець ХІХ ст. – 1941 р.) : матеріали до біобібліогр. слов. / авт.-уклад. Л. В. Гарбар ; редкол.: Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна (голова), В. І. Попик [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2017. – С. 26–27.

Вс64540

174. Багалій Дмитро Іванович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 132–133 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

175. Багалій Дмитро Іванович // Постаті Київщини / Переяслав-Хмельниц. пед. ун-т ім. Г. Сковороди ; упоряд. Б. О. Чернов ; заг. ред. В. П. Коцур. – Київ, 2007. – С. 104–114.

Ва705019

176. Багалій Дмитро Іванович // Професори Київського університету : біогр. довід. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; упоряд.: С. Ю. Алтухова [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 17 : фот.

Со33302

177. Багалій Дмитро Іванович // Ректори Харківського університету (1805–2014) : біобібліогр. довід. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; уклад.: В. Д. Прокопова [та ін.] ; редкол.: В. С. Бакіров (голов. ред.) [та ін.]. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Харків, 2015. – С. 89–100. – (Харківський університет).

Вс59581

178. Багалій Дмитро Іванович // Шевченківський словник : у 2 т. / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР ; редкол.: І. Я. Айзеншток, В. А. Афанасьєв, М. П. Бажан [та ін.]. – Київ, 1976. – Т. 1. – С. 50–51 : портр.

В327658/1

179. Багалій Дмитро Іванович (1857–1932) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1258167>. – (Науковці України).

180. Бакулин В. С. Багалей Дмитрій Іванович / В. С. Бакулин // Большая советская энциклопедия : в 30 т. – 3-е изд. – М., 1970. – Т. 2. – С. 510.

В319430/2

181. Бакулин В. С. Багалей Дмитрій Іванович / В. С. Бакулин // Советская историческая энциклопедия : в 16 т. / гл. ред. Е. М. Жуков. – М., 1962. – Т. 2. – Стб. 27–28.

В309513/2

182. Березюк Н. М. Внесок вчених Харківського університету у становлення та розвиток наукової бібліотеки : [Д. І. Багалій та ін.] / Н. М. Березюк // Історія бібліотечної справи в Україні : матеріали регіон. міжвідом. наук. конф. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків, 1994. – С. 55–65. – URL: <https://bit.ly/38iq9Ur>.

183. Березюк Н. М. Багалій Дмитро Іванович // Березюк Н. М. Вчений і бібліографія. XIX – середина XX століття : нариси. Бібліографія бібліографії : [біобібліогр. слов.] / М-во освіти і науки, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; Н. М. Березюк ; наук. ред.: С. І. Посохов [та ін.] ; бібліогр. ред. С. Б. Глибицька ; заг. ред.: С. Б. Глибицька [та ін.]. – Харків, 2019. – С. 113–123 : фот. – (Видатні постаті в історії Харківського університету).

Ва834197

184. Березюк Н. Невтомний працівник на бібліотечній «ниві»: академік Дмитро Іванович Багалій / Н. Березюк // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 59–63.

Ж101377

185. Богдашина О. М. Д. І. Багалій та вища школа на Україні / О. М. Богдашина // Зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Серія: Історія та географія. – 2003. – Вип. 13. – С. 148–152.

Ж69417/Іст., геогр.

186. Богдашина О. М. Д. І. Багалій та його місце в українській історіографії / О. М. Богдашина // Наук. вісн. Харків. держ. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. Історичні науки. – 1998. – Вип. 1. – С. 8–12.

187. Богдашина О. М. Д. І. Багалій у сучасній українській історіографії / О. М. Богдашина // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2017. – Вип. 25. – С. 98–107.

Ж29137/Іст.Укр.УІФ

188. Богдашина О. М. Слобідський літописець історії України Д. І. Багалій / О. М. Богдашина // Укр. іст. журн. – 2008. – № 1. – С. 88–112.

Ж27630

189. Богдашина О. М. Теоретико-методологічні погляди Д. І. Багалія / О. М. Богдашина // Сумська старовина. – 2007. – № 21/22. – С. 7–14.

Ж24500

190. Бойко І. Д. Багалій Дмитро Іванович / І. Д. Бойко // Радянська енциклопедія історії України : [у 4 т.]. – Київ, 1969. – Т. 1. – С. 97–98 : портр.

В319142/1

191. Бойко І. Д. До сторіччя з дня народження видатного українського історика Д. І. Багалія / І. Д. Бойко // Укр. іст. журн. – 1957. – № 2. – С. 105–109.

Ж27630

192. Бордукова Н Творчість Григорія Сковороди в рецепції Дмитра Багалія / Наталка Бордукова // Зб. Харків. іст.-філол. т-ва. Нова серія. – 1999. – Т. 8. – С. 65–74.

Ж68598

193. Бортник Л. А. Внесок Д. І. Багалія в розвиток української етнографії / Л. А. Бортник, Л. Е. Добрунова, В. І. Танцюра // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2007. – № 767, вип. 9 : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – С. 11–17.

Ж29137

194. Бублик Д. Дмитро Іванович Багалій як археограф / Д. Бублик // Пам'яткознавчі погляди молодих вчених ХХІ ст. : зб. наук. ст. з пам'яткоохорон. роботи. – Харків, 2010. – Вип. 1. – С. 45–49. – URL: <https://bit.ly/2ХМуІкР>.

195. Венгеров С. А. Дмитрий Иванович Багалей / Д. И. Багалей // Венгеров С. А. Критико-биографический словарь русских писателей и ученых: (от начала русской образованности до наших дней) / С. А. Венгеров. – СПб., 1891. – Т. 2, вып. 22/30. – С. 19–22.

Библиографический перечень трудов и изданий Д. И. Багаляя. – С. 20–22.

Во24426/2

196. Верба І. Дмитро Багалій і Олександр Оглоблин: до історії творчих стосунків / І. Верба, С. Кіржаєв // Схід–Захід : іст.-культурол. зб. – Харків, 1999. – Вип. 2. – С. 218–270.

Ж69885

197. Верба І. В. Життя і творчість Наталії Полонської-Василенко (1884–1973) : [монографія] / І. В. Верба ; Центр пам'яткознавства НАН України та Укр. т-ва охорони пам'яток історії і культури ; ред. Н. Черкаська. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2008. – 324 с. : іл.

Багалій Д. І. – С. 11, 12, 27, 28, 30, 33, 65, 77, 96, 106–108, 111, 112, 115, 117, 118, 120–125, 128, 129, 134, 159, 161, 162, 167, 173, 177, 259, 261, 273, 274, 279, 284, 290, 291.

Ва704100

198. Водотика С. Формування історичних шкіл в Україні (на прикладі школи Д. І. Багалія) / С. Водотика // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. – Київ, 1998. – Вип. 4. – С. 279–294.

Ж68307

199. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с.

Багалій Д. І. – С. 108, 109, 114, 117, 119, 121, 131, 141, 145, 151, 154, 157, 158, 170, 171, 179, 198, 201, 203, 204, 206, 209, 211–213, 215–226, 228–232, 234–241, 243, 248, 251, 252, 254, 255, 257–265, 267–277, 279, 281–299, 301, 302, 304, 309, 313, 315–323, 325, 327–330, 333, 334, 336–338, 340, 343–348, 350–353, 355, 356, 375–377, 390, 392, 394, 404–406, 410–414, 418–434, 436, 439, 440, 442, 443, 445, 446, 449, 451–463, 465, 466, 468–473, 476–487, 493, 512, 513, 516, 518, 519, 522, 524–527, 529–532, 534–536, 538–540, 555, 557, 580, 584, 586, 590, 594, 597, 601, 603, 605, 608, 609, 612, 614–617, 624, 630–632, 654, 664.

В353608/1

200. Воронов В. І. Д. І. Багалій versus / de О. М. Лазаревський: «поле дискусій» в українській історіографії доби класичного позитивізму / В. І. Воронов // Вісн. Дніпропетр. ун-ту. Серія: Історія та археологія. – 2015. – Т. 23, вип. 23. – С. 168–178.

Ж68774/Іст. Арх.

201. Воронов В. І. Внесок Д. І. Багалія в розробку джерелознавчих проблем історії України / В. І. Воронов // Вісн. Дніпропетр. ун-ту. Серія: Історія та археологія. – 2014. – Т. 22, вип. 22. – С. 111–120.

Ж68774/Іст. Арх.

202. Галів М. Д. Доктрина позитивізму в історико-педагогічному наративі Дмитра Багалія / М. Д. Галів // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія: Педагогіка. – 2016. – № 1. – С. 23–31.

Ж68937/Пед.

203. Галів М. Суспільно-політичні ідеї в історико-педагогічному наративі Дмитра Багалія / М. Галів // Молодь і ринок. – 2016. – № 5. –

С. 113–118.

Ж24982

204. Герасименко Н. О. Багалій Дмитро Іванович / Н. О. Герасименко // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2005. – Т. 1. – С. 159–161.

В348560/1

205. Гончар О. Вплив Миколи Костомарова на становлення наукового світогляду Дмитра Багалія / О. Гончар // Актуал. проблеми вітчизн. та всесвіт. історії. – Рівне, 2014. – Вип. 25. – С. 283–285.

Ж71942

206. Гончар О. Наукові контакти Миколи Костомарова та Дмитра Багалія / О. Гончар // Спец. іст. дисципліни: питання теорії та методики. – Київ, 2013. – Число 22/23. – С. 111–118.

Ж70468

207. Горбань М. Археографічні праці акад. Д. І. Багалія / М. Горбань // Історія української археографії : персоналії. Вип. 1 : Микола Костомаров, Дмитро Багалій, Володимир Антонович, Михайло Грушевський, о. Атанасій Великий / АН України, Археогр. коміс, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; відп. ред. Г. Боряк. – Київ, 1993. – С. 37–50. – (Проблеми едиційної та камеральної археографії ; вип. 17).

В339407/1

208. Гордієнко Д. Дмитро Багалій та Єгор Редін: кілька епізодів взаємин (за епістолярними джерелами) / Д. Гордієнко, Г. Стариков // Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. – Київ, 2013. – Вип. 3 : Присвяч. 150-літтю з дня народж. Єгора Кузьмича Редіна (1863–1908). – С. 176–200.

Ж74243

209. Григор'єва Т. Ф. Патріарх історичної науки (Д. І. Багалій) / Т. Ф. Григор'єва // Репресоване краєзнавство (20–30-ті роки) / Л. Л. Бабенко [та ін.] ; редкол.: П. Т. Тронько (голова) [та ін.] ; Ін-т історії України, Всеукр. спілка краєзнавців, М-во культури України. – Київ, 1991. – С. 16–21.

Вс29430

210. Грицюта О. О. Письмові пам'ятки як археологічне джерело в дослідженнях Д. І. Багалія / О. О. Грицюта // Історіосфера : матеріали Чотирнадцятої наук. конф. викладачів, здобувачів вищ. освіти та молодих учених Південноукр. нац. пед. ун-ту ім. К. Д. Ушинського, (5–6 квіт. 2019). – Одеса, 2019. – С. 18–22. – URL: <https://bit.ly/3mASw8r>.

- 211.** Грищенко М. Академік Д. І. Багалій / М. Грищенко // Україна. – 1932. – № 1/2. – С. 171–175.
Ж21831
- 212.** Гуменюк М. П. Библиография и библиотековедение в научном наследии академика АН УССР Д. И. Багаля / М. П. Гуменюк // Гуменюк М. П. Біля джерел української радянської бібліографії / М. П. Гуменюк. – Київ, 1991. – С. 40–45.
Ва537473
- 213.** Даниленко О. В. Дмитро Багалій / О. В. Даниленко // Видатні постаті в історії України ХХ ст. : корот. біогр. нариси / [авт. кол.]: В. І. Гусев (керівник) [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 20–23 : портр.
Ао269621
- 214.** Даниленко О. В. Багалій Дмитро Іванович / О. В. Даниленко // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності / [авт. кол.]: В. А. Вергунов [та ін.] ; за заг. ред. А. П. Коцура [та ін.]. – Київ ; Чернівці, 2010. – С. 25–27 : портр.
Вс50738
- 215.** Дедков В. В. Дмитро Іванович Багалій – видатний історик і культурний діяч Лівобережної України / В. В. Дедков // Історія та культура Лівобережжя України : матеріали Міжнар. конф., трав., 1996 / НАН України, Ін-т історії ; упоряд. і відп. ред. Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1997. – С. 124–128.
Ва575561
- 216.** Дмитро Багалій // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 1. – С. 126–127 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.
В346899/1
- 217.** Дмитро Багалій (1857–1932): історик, педагог, організатор освіти і науки // Видатні діячі України минулих століть : мемор. альм. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: В. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 36–37 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., англ.
Со24384
- 218.** Дмитро Багалій (1857–1932): історик, педагог, організатор освіти і науки // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : у 6 т. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: Ю. Богущький [та ін.]. – Київ, 2001. – Т. 1. – С. 256–257 : фот. – Укр., англ.
С10173/1

219. Домановський А. М. На шляху золоті середини. Дмитро Іванович Багалій у політичному житті Харкова (1910–1914 рр.) / А. М. Домановський, А. В. Коханський // UNIVERSITATES. Наука и просвещение. – 2014. – № 1. – С. 18–29 ; № 2. – С. 30–45.

Ж70320

220. Дроздовський В. Д. І. Багалій / В. Дроздовський // Тр. ин-та славяноведения АН СССР. – 1932. – [Т.] 1. – С. 402–408.

221. Дубровіна Л. А. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2009. – 530 с.

Про Д. І. Багалія. – С. 18, 35, 49, 50, 86–88, 91, 94, 97, 135, 215.

Вс47947

222. Дубровіна Л. А. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1918–1941 / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 1998. – 337 с.

Про Д. І. Багалія. – С. 16, 22, 26, 27, 31, 37, 53, 57–60, 62, 64, 70–72, 74, 89, 151.

Ва586032

223. Жданова Р. С. Багалій Дмитро Іванович [Електронний ресурс] / Р. С. Жданова, Н. І. Абдуллаєва // Українська бібліотечна енциклопедія / Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. – Дата ред.: 15.08.2018. – URL: <https://bit.ly/3Bdw5u9>.

224. Жданова Р. С. Багалій Дмитро Іванович / Р. С. Жданова // Українські бібліографи : біогр. відом., проф. діяльність, бібліогр. : в 3 вип. / Нац. парлам. б-ка України ; авт.-уклад.: Р. С. Жданова, Н. І. Абдуллаєва, В. О. Кононенко [та ін.]. – Київ, 2008. – Вип. 1. – С. 21–24.

В351075/1

225. Жулинський М. Був «одночасно і вченим, і громадським діячем на полі культури» / Микола Жулинський // Слово і Час. – 2008. – № 9. – С. 7–22.

Ж27444

226. Завальнюк О. М. Багалій Дмитро Іванович // Завальнюк О. М. Українська еліта і творення національної університетської освіти: фундатори і будівничі (1917–1920 рр.) / О. М. Завальнюк ; ред. І. Голубішко. – Кам'янець-Подільський, 2005. – С. 149–160.

Ва669349

227. Завальнюк О. Дмитро Багалій і творення національної університетської освіти в Україні (1918–1919 роки) / О. Завальнюк // Етніч. історія народів Європи. – Київ, 2005. – Вип. 19. – С. 37–43.
Ж70494

228. Заруба В. Михайло Грушевський та Дмитро Багалій / В. Заруба // Березіль. – 1991. – № 9. – С. 141–154.
Ж26911

229. Заруба В. М. Михайло Грушевський та Дмитро Багалій // Заруба В. М. Постаті / В. М. Заруба ; Укр. іст. т-во. – Дніпропетровськ, 1993. – Розд. 2 : Академік Михайло Сергійович Грушевський. – С. 65–73. – (Студії з історії України ; кн. 2).
В339675/2

230. Зінченко О. В. Багалій Дмитро Іванович // Зінченко О. В. Представники України в Державній раді Російської імперії 1906–1917 років / О. В. Зінченко. – Харків, 2013. – С. 148–166.
Ва759376

231. Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования (1805–1905) / под ред. М. Г. Халанского, Д. И. Багаля ; вступ. ст. Т. Г. Павловой. – Репр. переизд. 1908 г. – Харьков, 2007. – 390, XII с., 15 с. портр., 46 с.

I. История факультета. – С. 5–168.

Багаля Д. И. – С. 4, 15, 25, 40, 48, 53, 54, 56, 60, 64, 99, 109, 138, 152, 153, 155, 167.

II. Биографический словарь профессоров и преподавателей. – С. 169–390.

Багаля Д. И. – С. 18, 30, 31, 34–36, 49, 50, 52, 53, 148, 149, 156, 169, 212, 222, 251, 252, 262, 295, 326, 334–341, 385, 386.

Вс51468

232. Иванова І. Роль Д. І. Багалія у формуванні Харківського історичного архіву / І. Иванова // Студент. наук. вісн. / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. – 2013. – Вип. 11, ч. 1. – С. 253–256.
Ж72857

233. Іващенко В. Ю. Діяльність професора Д. І. Багалія в галузі видання мемуарних пам'яток з історії Харківського університету / В. Ю. Іващенко // Проблеми історії та археології України : зб. матеріалів Міжнар. наук. конф. до 100-річчя ХІІ Археол. з'їзду в м. Харкові, 25–26 жовт. 2002 р. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.] ; заг. ред. С. І. Посохов. – Харків, 2003. – С. 193–195.
Со25860

234. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Багалій Д. І. – С. 8, 10, 13, 16, 18, 25, 28, 30–32, 35–39, 41–62, 65–69, 71, 116, 142, 143, 149, 166, 186–189, 192, 195–197, 199–201, 212, 224–226, 228–230, 238, 239, 246, 247, 251, 252, 255–258, 262, 268, 270, 272, 273, 277, 283, 284, 288, 290, 297, 300, 301, 304, 305, 326, 328–331, 347, 360, 382, 411, 426, 428–432, 434–437, 441, 442, 444–446, 448–450, 458, 466, 470, 497.

Вс29848

235. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 761 с.

Багалій Д. І. – С. 8, 12, 13, 15, 24, 28, 29, 35, 42, 55, 62, 75, 82, 109, 126, 205, 215, 231, 233, 282, 297, 327, 328, 333, 335, 337, 344, 360, 362, 366, 415, 426, 437, 470, 484, 486, 488, 503, 582, 584, 585, 588, 595.

Вс33033

236. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, Г. В. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: С. П. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Багалій Д. І. – С. 8–10, 30, 51, 66, 155, 156, 162, 168, 180, 191, 215, 229, 285, 314, 403, 408, 425, 433.

Вс33691

237. Калінічева Г. Багалій Дмитро Іванович (1857–1952) / Г. Калінічева // Видатні постаті України : біогр. довід. / Міжрегіон. акад. упр. персоналом, Кн. палата України ; редкол.: Г. В. Щокін (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2004. – С. 51–57.

Вс40641

238. Карнацевич В. Л. Багалей Дмитрій Іванович / В. Л. Карнацевич // Карнацевич В. Л. 100 знаменитых харьковчан / В. Л. Карнацевич. – Харьков, 2005. – С. 26–31.

Ва665451

239. Кеба О. В. Багалій Дмитро Іванович / О. В. Кеба // Літературна Харківщина : [довідник] / М-во освіти і науки України,

Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; за заг. ред. М. Ф. Гетьманця. – 2-ге вид., випр. і допов. – Харків, 2007. – С. 24–25.

240. Киселев Ю. А. Причини основания Харьковского университета в работах Д. И. Багалей / Ю. А. Киселев // Актуал. проблеми вітчизн. та всесвіт. історії. – Харків, 2006. – Вип. 8. – С. 220–225.

Ж70299

241. Ковалівський А. П. Історик нової України акад. Д. І. Багалій / А. П. Ковалівський // Знання. – 1927. – № 22. – С. 17–18.

Жс20946

242. Ковальчук Г. Керівники ВБУ – НБУВ (1918–1998) / Галина Ковальчук // Бібл. вісн. – 1998. – № 5. – С. 18–29.

Зокрема про Д. І. Багалія.

Ж14595

243. Козицька І. В. Д. І. Багалій в Харкові: історія продовжується / І. В. Козицька // Актуал. проблеми вітчизн. та всесвіт. історії. – Харків, 2003. – Вип. 6. – С. 213–218.

Ж70299

244. Колпакова О. Д. І. Багалій і Д. І. Яворницький: порівняльний аналіз досвіду соціалізації українських істориків у Російській імперії кінця XIX – початку XX ст. / О. Колпакова // Історіогр. та джерелознавчі проблеми історії України. – Дніпропетровськ, 2004. – С. 226–235.

Ж74553

245. Комаренко Н. В. Багалій Дмитро Іванович / Н. В. Комаренко // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. – Вид. 2-ге. – Київ, 1977. – Т. 1. – С. 314–315 : портр.

В328608/1

246. Комаренко Н. В. Д. І. Багалій – дослідник життя й творчості Г. С. Сковороди / Н. В. Комаренко // Григорій Сковорода – 250 : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; редкол: В. І. Шинкарук [та ін.]. – Київ, 1975. – С. 168–175.

Вс14152

247. Комаренко Н. В. Установи історичної науки в Українській РСР (1917–1937 рр.) / Н. В. Комаренко ; АН УРСР, Ін-т історії ; відп. ред. А. Санцевич. – Київ : Наук. думка, 1973. – 171 с.

Про Д. І. Багалія. – С. 81–92, 93, 128, 137, 138, 145, 151, 153.

Ва234346

248. Комаренко Т. Багалій Дмитро Іванович / Т. Комаренко // Українські історики ХХ століття : біобібліогр. довід. / НАН України, Ін-т історії України ; редкол.: В. А. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ ; Львів, 2003. – С. 11–13. – (Українські історики ; вип. 2, ч. 1).

Ва648185

249. Короткий В. Багалій Дмитро Іванович (1857–1932) / В. Короткий, В. Ульяновський // З іменем Святого Володимира: Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників : у 2 кн. / упоряд.: В. Короткий, В. Ульяновський. – Київ, 1994. – Кн. 2. – С. 397–398.

В339825/2

250. Коцур А. П. Дмитро Багалій – видатний діяч українського національного відродження / А. П. Коцур, Б. Ф. Білецький // Вісн. Міжнар. Слов'ян. ун-ту. – Харків, 1998. – Вип. 1. – С. 117–121.

Ж16622

251. Кочубей Т. Просвітницькі погляди Василя Каразіна в рецепції досліджень Дмитра Багалія (початок 20-х років ХХ століття) / Т. Кочубей, О. Майструк // Зб. наук. пр. / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – 2012. – Ч. 3. – С. 141–146.

В351460/3

252. Кравченко В. В. Академік АН УРСР Д. І. Багалій / В. В. Кравченко, В. Г. Сарбей // Члени-засновники Національної академії наук України : зб. нарисів / Ін-т історії України НАН України ; упоряд. С. В. Кульчицький ; відп. ред. В. А. Смолій. – Київ, 1998. – С. 4–59.

Ва588070

253. Кравченко В. Багалій Дмитро Іванович / В. Кравченко // Українські архівісти : бібліогр. довід. : у 3 вип. / Голов. арх. упр. при Каб. Мін. України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України ; упоряд.: О. М. Коваль, І. Б. Матяш, В. С. Шандра ; редкол.: В. С. Шандра (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1999. – Вип. 1 : (XIX ст. – 1930-ті рр.). – С. 22–26.

В342580/1

254. Кравченко В. Багалій Дмитро Іванович / В. Кравченко // Українські архівісти (XIX–XX ст.) : бібліогр. довід. / Держкомархів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; упоряд.: І. Б. Матяш (керівник) [та ін.]. – Київ, 2007. – С. 32–35.

Вс51634

255. Кравченко В. В. Д. І. Багалій: шлях золотої середини (до 140-річчя з дня народж.) / В. В. Кравченко // Древности, 1997–1998 :

харьков. ист.-археол. ежегодник. – Харьков, 1999. – С. 16–40. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drev_1997–1998_1997–1998_4.

256. Кравченко В. Историк для України [Д. І. Багалій] / Володимир Кравченко // Кравченко В. Україна, Імперія, Росія : вибр. ст. з модерн. історії та історіографії / Володимир Кравченко. – Київ, 2011. – С. 133–196.

Ва742517

257. Кравченко В. В. Личный фонд Д. И. Багалея в рукописном отделе Центральной научной библиотеки Харьковского государственного университета / В. В. Кравченко // Археогр. ежегодник за 1988 : сб. ст. – М., 1989. – С. 222–228.

Ж66778

258. Кравченко В. В. М. І. Яворський та Д. І. Багалій в світлі архівних документів / В. В. Кравченко // Схід-Захід : іст.-культурол. зб. – Харків, 1998. – Вип. 1. – С. 196–202.

Ж69885

259. Крижанівська Т. Дмитро Іванович Багалій – «цілком свідомий українець» / Т. Крижанівська // Вісн. Кн. палати. – 2007. – № 11. – С. 45–47.

Ж15184

260. Куніч О. П. Академік Д. І. Багалій та бібліотечна справа України (за матеріалами «Багаліївського збірника») / О. П. Куніч // Українське бібліотекознавство в історичному вимірі : до 140-річчя від дня народж. Л. Б. Хавкіної : (за матеріалами Міжнар. наук. читань з нагоди 105 річниці відділу бібліотекознавства) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. О. П. Куніч. – Харків, 2012. – С. 54–69.

Ва748870

261. Кушнар'ов Є. П. Літописець : [Д. І. Багалій] / Є. П. Кушнар'ов // Кушнар'ов Є. П. 100 кроків Харківською землею / Є. П. Кушнар'ов. – Харків, 2004. – С. 215–220.

Ва662071

262. Ласло-Куц'юк М. Дмитро Багалій про Григорія Сковороду / М. Ласло-Куц'юк // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2000. – № 491 : Традиції Харківської філологічної школи : до 100-річчя від дня народж. М. Ф. Наконечного. – С. 492–495.

Ж29137

263. Ляшко С. М. Автобіографічні джерела Постійної комісії для складання Біографічного словника діячів України (1918–1933)

Всеукраїнської академії наук / підгот. до вид. док., упоряд., текстологія, наук. розділи, комент., дод. С. М. Ляшко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; редкол.: В. І. Попик (голова), С. В. Шевченко, Т. В. Котлярова. – Київ : НБУВ, 2018. – 532 с.

Багалій Д. І. – С. 15, 48, 54, 64, 65, 492, 497.

Ва826780

264. Маркевич М. І. Давньоруське літописання в історіографічній спадщині Дмитра Багалія / М. І. Маркевич // Вісн. Черкас. ун-ту. – 2012. – Вип. 9 : Історичні науки. – С. 8–17.

Ж69408

265. Маркевич М. Козацьке літописання в історіографічній спадщині Дмитра Багалія / М. Маркевич // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Серія: Історичні науки. – 2012. – Вип. 19. – С. 223–236.

Ж69992/Іст.

266. Маркевич М. Постаць Володимира Антоновича в історіографічній рефлексії Дмитра Багалія / М. Маркевич // Дрогобиц. краєзнав. зб. – Дрогобич, 2012. – Вип. 16. – С. 251–260.

Ж68800

267. Маркевич М. І. Постаць Миколи Костомарова в історіографічній рефлексії Дмитра Багалія / М. І. Маркевич // Вісн. Черкас. ун-ту. – 2013. – Вип. 9 : Історичні науки. – С. 43–47.

Ж69408

268. Маркевич М. Проблема періодизації вітчизняного історіографічного процесу та характеристика основних його етапів у працях Дмитра Багалія / М. Маркевич // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Історичні науки. – 2013. – Вип. 20. – С. 168–172.

Ж69992/Іст.

269. Маркевич М. І. Українські історики та історична наука 1820–60-х рр. у працях Дмитра Багалія / М. І. Маркевич // Гуржіїв. іст. читання. – Черкаси, 2012. – Вип. 5. – С. 23–26.

Ж74055

270. Маркевич М. І. Українські історичні студії пореволюційного десятиліття в оцінках Дмитра Багалія / М. І. Маркевич // Наук. зап. / Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського. Серія: Історія. – 2019. – Вип. 30. – С. 96–103.

Ж69898/Іст.

271. Маслійчук В. Л. Спадщина Дмитра Багалія та сучасні дослідження історії Слобідської України / В. Л. Маслійчук // Зб. Харків. іст.-філол. т-ва. – 2009. – Т. 13. – С. 3–10.

Ж68598

272. Масненко В. Дмитро Багалій та його місце в українській національній історичній думці / В. Масненко // Вісн. Черкас. ун-ту. – 2002. – Вип. 33 : Історичні науки. – С. 12–20.

Ж69408

273. Масненко В. Самовизначення Дмитра Багалія у науковому та ідентифікаційному просторі українознавчих студій / В. Масненко // Проблеми гуманітар. наук. Серія: Історія. – Дрогобич, 2013. – Вип. 32. – С. 96–113.

Ж69705/Іст.

274. Матвеева Л. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Леся Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стіло», 2003. – 296 с. – До 85-річчя Національної академії наук України.

Багалій Д. І. – С. 27, 53, 58, 60, 65, 98, 106, 158, 174, 176, 244, 263.

Ва652771

275. Мацкевич І. Дмитро Багалій: приватне життя / І. Мацкевич // Слобода. – 1992. – 5 нояб. – С. 6 : фот.

276. Мигаль Б. К. Д. И. Багалей как историк Харьковского университета / Б. К. Мигаль, Б. И. Журавский // Вестн. Харков. ун-та. – 1983. – № 238 : История и культура досоциалистических формаций. – С. 40–48.

Ж29137

277. Михайлин І. Д. І. Багалій як автор газети «Харьковские губернские ведомости» / Ігор Михайлин // Літературна Харківщина / Ігор Михайлин. – Харків, 2016. – Кн. 3 : Література. Журналістика. Освіта. – С. 205–216.

278. Мірза-Авакянц Н. Ю. До 70-річчя академіка Д. І. Багалія / Н. Ю. Мірза-Авакянц // Шлях освіти. – 1927. – № 11. – С. 135–138.

Ж21110

279. Музичко О. Багалій Дмитро Іванович / Олександр Музичко // Дослідники історії Південної України : біобібліогр. довід. : в 2 т. / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Бердян. держ. пед. ун-т, НДІ іст. урбаністики ; упоряд. І. Лиман. – Київ, 2016. – Т. 2. – С. 35–38.

В354713/2

280. Мяскова Т. Є. Бібліотечна діяльність Дмитра Івановича Багалія та історична доля його особової бібліотеки / Т. Є. Мяскова // Рукоп. та кн. спадщина України. – Київ, 2018. – Вип. 22. – С. 192–209.

Ж68592

281. Мяскова Т. Є. Науковий спадок Дмитра Івановича Багалія у фондах відділу бібліотечних зібрань та історичних колекцій Інституту книгознавства НБУВ [Електронний ресурс] : (до 160-річчя від дня народж. вченого) / Т. Є. Мяскова // Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – URL: <http://www.nbu.gov.ua/node/3769>.

282. Наріжний С. До ювілею академіка Дм. Багалія / С. Наріжний // Літ.-наук. вістн. – 1930. – Т. 103, кн. 7/8. – С. 701–706.

Ж21214

283. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Багалій Д. І. – С. 12, 14, 25, 36–38, 51, 54, 56, 59, 61, 62, 80, 82, 83, 87, 99, 105, 107, 112, 113, 199, 206, 260, 261, 273, 291, 305, 360–362, 491, 492, 537, 833, 834, 856–858, 861.

В357366/1

284. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот.

Багалій Д. І. – С. 17, 25–28, 31, 33, 34, 37, 39, 40, 48, 49, 56, 61, 63, 68, 71, 77, 81, 93, 106.

Вс56762/з дод.

285. Непомнящий А. А. Исследования Д. И. Багалея по историческому краеведению Крыма / А. А. Непомнящий // Историчне краєзнавство і культура : VIII Всеукр. наук. конф. : (наук. доп. і повідомл.) / упоряд.: Т. Ф. Григор'єва [та ін.] ; ред.: П. Т. Тронько [та ін.] ; НАН України, Ін-т історії. – Київ ; Харків, 1997. – Ч. 2. – С. 231–233.

В341803/2

286. Новий погляд на історію заснування Академії наук України / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко, Ю. О. Храмов, Л. В. Матвєєва, Л. Д. Кістерська // Вісн. АН УРСР. – 1989. – № 4. – С. 58–74 : фот.

Про Д. І. Багалія. – С. 65, 66.

Ж20611

287. Оглоблин О. Багалій Дмитро / О. Оглоблин // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1993. – Т. 1. – С. 80 : портр.

В339091/1

288. Оглоблин О. Пам'яті Дмитра Багалія (1857–1932–1957) : (Дмитро Іванович Багалій і українська історична наука) / Олександр Оглоблин // Оглоблин О. Студії з історії України : ст. і джерел. матеріали / Олександр Оглоблин ; Укр. іст. т-во, Укр. вільна акад. наук у США, Іст. секція. – Нью-Йорк ; Київ ; Торонто, 1995. – С. 246–259.

Ва676675

289. Оглоблин О. Пам'яті Дмитра Багалія (1857–1932–1957) : (Дмитро Іванович Багалій і українська історична наука) / Олександр Оглоблин // Укр. історик. – Нью-Йорк, 1988. – Вип. 1/4. – С. 92–105.

Доповідь, виголошена О. П. Оглоблиним на урочистій конференції УВАН (Нью-Йорк) з нагоди сторіччя від дня народження Д. І. Багалія, 21 грудня 1957 року.

Ж68768

290. Олешко Н. П. В. О. Барвінський і Д. П. Міллер про наукову та громадську діяльність Д. І. Багалія / Н. П. Олешко // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2001. – № 504, вип. 4 : Історія України. – С. 124–128.

Ж29137

291. Павлова Т. Г. Великий українець, великий харьковчанин (к 150-летию Д. И. Багалей) / Т. Г. Павлова // Universitates. Наука и просвещение. – 2008. – № 1. – С. 94–97.

Ж70320

292. Павлова Т. Г. Выдающийся историк, просветитель и патриот : Багалей Дмитрий Иванович (1857–1932) / Т. Г. Павлова // Служение отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьков. вузов (1805–2004 годы) / под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Харьков, 2004. – С. 60–63 : фотоил.

Со26117

293. Павлова Т. Г. Про Д. І. Багалія, Харківський університет і сучасну критику / Т. Г. Павлова // 36. Харків. іст.-філол. т-ва. Нова серія. – 2009. – Т. 13. – С. 11–20.

Ж68598

294. Палієнко М. «Кієвская старина» у громадському та науковому житті України (кінець XIX – початок XX ст.) / Марина Палієнко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : Темпора, 2005. – 384 с. : фот.

Багалій Д. І. – С. 9, 38, 45, 48, 96, 97, 99, 100, 103–106, 110, 111, 118, 127, 142, 143, 145.

Ва672367

295. Палій В. М. Багалій Дмитро Іванович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 9 : портр.

Вс56763

296. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про Д. Багалія. – С. 8, 59, 60, 142, 167, 204, 224, 225–233, 235, 239, 248, 250, 251, 258, 261, 262, 274, 275, 281, 294.

Ва831372

297. Петрикова В. Т. Питання книгознавства в науковій діяльності академіка Д. І. Багалія / В. Т. Петрикова // Історичне краєзнавство і культура : VIII Всеукр. наук. конф. : (наук. доп. і повідомл.) / упоряд.: Т. Ф. Григор'єва [та ін.] ; ред.: П. Т. Тронько [та ін.] ; НАН України, Ін-т історії. – Київ ; Харків, 1997. – Ч. 2. – С. 239–241.

В341803/2

298. Пиріг П. Д. І. Багалій як дослідник історії Слобожанщини / П. Пиріг // Академія пам'яті професора Володимира Антоновича, 16–18 берез. 1993 р., м. Київ : доп. та матеріали / Ін-т укр. археографії АН України, Київ. ун-т ім. Т. Шевченка, Каф. дав. та нової історії України ; редкол.: Г. Боряк [та ін.]. – Київ, 1994. – С. 193–201.

Ва686421

299. Плахтій І. С. Д. І. Багалій і перші кроки розвитку культури в Харкові і губернії в 1917–1920 рр. / І. С. Плахтій // Культура України. – Харків, 2009. – Вип. 26. – С. 17–26.

Ж69510

300. Полонська-Василенко Н. Д. Українська Академія наук : нарис історії : [в 2 ч.] / Н. Д. Полонська-Василенко ; АН України, Ін-т укр. археографії ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), І. В. Верба, Г. В. Боряк [та ін.]. – Репр. відтворення вид.: Мюнхен, 1955–1958. Ч. 1–2. – Київ : Наук. думка, 1993. – 414 с. – (Пам’ятки історичної думки України).

Багалій Д. І. – С. 13, 14, 21; Ч. 1. – С. 9, 12, 17–19, 32, 33, 37, 48, 65, 66, 70, 84, 102, 103, 128; Ч. 2. – С. 10, 20, 43, 110, 140, 141, 143–145, 148, 151, 197, 200, 397.

Ва552344

301. Посохов С. Багалій Дмитро Іванович / С. Посохов // Довідник з історії України / Ін-т іст. дослідж. Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка ; упоряд. та наук. ред. І. З. Підкова ; ред.: І. З. Підкова, Р. М. Шуст. – Вид. 2-ге, доопрац. і допов. – Київ, 2001. – С. 44.

Вс35322

302. Потоцький В. П. Діяльність Д. І. Багалія в Харкові в умовах денікінського режиму / В. П. Потоцький // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2017. – Вип. 25. – С. 108–112.

Ж29137/Іст.Укр.УІФ

303. Процик А. Академік Дмитро Іванович Багалій – носій української академічної традиції Києва в Харківському університеті / Анна Процик // 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – С. 265–277 : портр.

Ва639887

304. Процик А. Дві історіографічні течії з історичної школи В. Антоновича: М. Грушевський і Д. Багалій / Анна Процик // Укр. історик. – Нью-Йорк, 1991/1992. – Вип. 3/4 ; 1/4. – С. 178–185.

Ж68768

305. Радько П. Г. Національні традиції державотворення в історичній спадщині Д. І. Багалія / П. Г. Радько // Історичне краєзнавство і культура : VIII Всеукр. наук. конф. : (наук. доп. і повідомл.) / упоряд.: Т. Ф. Григор’єва [та ін.] ; ред.: П. Т. Тронько [та ін.] ; НАН України, Ін-т історії. – Київ ; Харків, 1997. – Ч. 2. – С. 236–238.

В341803/2

306. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Багалій Д. – С. 21, 33, 79, 81, 83–88, 91, 105, 108, 112, 113, 116, 117, 135, 138, 144–146, 152, 153, 157–159, 162, 164, 165, 170, 182, 184, 193, 194, 290.

Ва554058

307. Романовський В. Дмитро Багалій як учасник археологічних з'їздів / В. Романовський // 36. Харків. іст.-філол. т-ва. Нова серія. – 2009. – Т. 13. – С. 21–36.

Ж68598

308. Рубинский К. И. Значение Д. И. Багалея в истории библиотечного дела / К. И. Рубинский // Березюк Н. М. К. И. Рубинский: библиотечкарь, библиотечковед, библиограф (1860–1930) / Н. М. Березюк. – Харьков, 2010. – С. 279–286.

Ва736045

309. Савченко С. Видатний діяч національного відродження : до 160-річчя від дня народж. Д. Багалія (1857–1932) / С. Савченко // Дати і події, 2017, друге півріччя : календар знамен. дат. – Київ, 2017. – № 2. – С. 84–88.

Ж74230

310. Салімонович Л. Головний історик Слобожанщини: як Дмитро Багалій повернув Харкову його українське коріння / Лариса Салімонович // Україна молода. – 2017. – 21 листоп. – С. 10.

311. Самоплавська Т. О. Багалій Дмитро Іванович / Т. О. Самоплавська // Українська педагогіка в персоналіях : навч. посіб. : у 2 кн. / ред.: О. В. Сухомлинська [та ін.]. – Київ, 2005. – Кн. 1 : Х–XIX ст. – С. 601–612.

В348716/1

312. Самородов В. М. Багалій Дмитро Іванович / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Самородов В. М. Полтавський вимір Національної академії наук України (1918–2018) : події. Постаті. Пам'ять / В. М. Самородов, С. Л. Кигим. – Полтава, 2019. – С. 84–86.

Ва840987

313. Санцевич А. Багалій Дмитро Іванович (1857–1932) / А. Санцевич // Малий словник історії України / В. Смолій, С. Кульчицький, О. Майборода [та ін.]. – Київ, 1997. – С. 49–50.

Ва578603

314. Сарбей В. Г. Академік АН УРСР Д. І. Багалій : до 125-річчя з дня народж. / В. Г. Сарбей, В. В. Кравченко // Укр. іст. журн. – 1982. – № 11. – С. 154–158.

Ж27630

- 315.** Сарбей В. Г. Багалій Дмитро Іванович / В. Г. Сарбей // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2003. – Т. 2. – С. 46 : фот.
С10197/2
- 316.** Сафонова В. В. Багалій Дмитро Іванович [Електронний ресурс] / В. В. Сафонова // Бібліотечна енциклопедія Харківщини : регіон. корпорат. проект / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Короленка. – Харків, 2020. – Дата ред.: 30.08.2018. – URL: <https://bit.ly/2AAAtt7>.
- 317.** Семчишин М. Тисяча років української культури : іст. огляд культур. процесу / М. Семчишин. – 2-ге вид., фототип. – Київ : АТ «Друга ріка» : МП «Фенікс», 1993. – 550 с. – (Ukrainian Studies ; vol. 52).
Про Д. І. Багалія. – С. 191, 192, 194, 218–220, 234, 289, 365, 413, 449, 450, 477.
Вс29683
- 318.** Скакун О. Ф. Багалій Дмитро Іванович / О. Ф. Скакун // Юридична енциклопедія : в 6 т. – Київ, 2011. – Т. 1. – С. 180 : фот.
В353537/1
- 319.** Скрипник П. Багалій Дмитро Іванович / П. Скрипник // Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України : біогр. довід. : в 2 ч. / редкол.: В. О. Горбик (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2005. – Ч. 1. – С. 50–56.
В348988/1
- 320.** Скрипник П. Видатний діяч українського наукового відродження / П. Скрипник // Історичний календар, 1997. – Київ, 1996. – Вип. 3. – С. 339–340 : фот.
Ж69229
- 321.** Соколова Н. Висвітлення історії Росії в студентських працях Дмитра Багалія / Н. Соколова // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Історія. – 2006. – Вип. 82/84. – С. 128–130.
Ж28079/Історія
- 322.** Співець Слобідської України : до 160-річчя від дня народж. Д. І. Багалія (1857–1932) // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2017. – Київ, 2017. – № 4. – С. 55–71 : портр. – Бібліогр.: с. 64–71.
Ж60630
- 323.** Стариков Г. Д. І. Багалій і український національний рух / Г. Стариков // Сумська старовина. – 2007. – № 24. – С. 137–145.
Ж24500

324. Стариков Г. М. До питання про дослідження епістолярної спадщини Дмитра Багалія / Г. М. Стариков // 36. Харків. іст.-філол. т-ва. Нова серія. – 2009. – Т. 13. – С. 37–40.

Ж68598

325. Стариков Г. Зачистка ідеологічної території напередодні заснування Інституту історії АН УРСР. Д. І. Багалій і більшовицька репресивна машина в останні роки життя / Г. Стариков // Історіограф. дослідж. в Україні. – Київ, 2012. – Вип. 22. – С. 665–680.

Ж64087

326. Стариков Г. Постать Д. І. Багалія в українській історіографії / Г. Стариков // Історіограф. дослідж. в Україні. – Київ, 2008. – Вип. 19. – С. 259–282.

Ж64087

327. Стариков Г. М. Чернетка виступу Д. І. Багалія на I з'їзді архівних працівників РСФРР (14–19 березня 1925 року) / Г. М. Стариков // Укр. археограф. щорічник. Нова серія. – Київ, 2012. – Вип. 16/17. – С. 432–437. – (Український археографічний збірник ; т. 19/20).

Ж68536

328. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.

Багалій Д. – С. 8, 10, 17–19, 24, 25, 29, 32, 110, 113, 117–120, 308, 309, 321, 385, 388, 532, 537, 550, 551.

Ва639887

329. Сухіна В. Ф. Філософський аналіз творчої діяльності Д. І. Багалія / В. Ф. Сухіна // Філософ. думка. – 2007. – № 6. – С. 74–84.

Ж61798

330. Тельвак В. В. Грушевськіана Дмитра Багалія / В. В. Тельвак // Вісн. Черкас. ун-ту. – 2010. – Вип. 192 : Історичні науки. – С. 7–13.

Ж69408

331. Толочко О. П. Дві не зовсім академічні дискусії (І. А. Лінниченко, Д. І. Багалій, М. С. Грушевський) / О. П. Толочко // Укр. археограф. щорічник. Нова серія. – Київ, 1993. – Вип. 2. – С. 92–103. – (Український археографічний збірник ; т. 5).

Ж68536

332. Фелонюк А. Багалій Дмитро / Андрій Фелонюк // Наукове товариство імені Шевченка : енциклопедія / Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т

енциклопед. дослідж. НАН України ; ред. рада: М. Андрейчин [та ін.] ; відп. ред. О. Купчинський. – Київ ; Львів ; Тернопіль, 2012. – Т. 1. – С. 363–366 : портр.

В357578/1

333. Физико-математический факультет Харьковского университета за первые сто лет его существования (1805–1905). [Ч. 1]. История факультета; [Ч. 2]. Очерки отдельных кафедр; [Ч. 3]. Биографический словарь профессоров и преподавателей / под ред. И. П. Осипова, Д. И. Багалея ; вступ. ст. Т. Г. Павловой. – Репр. переизд. 1908 г. – Харьков : САГА, 2008. – 42, 357, 248, XIV с., 18 с. : портр., 36 с.

Багалій Д. І. [Ч. 1–2]. – С. 14, 31, 43, 48, 96, 106, 109, 153–155, 159, 170, 208–209, 258, 263, 265–267, 272–277, 349.

Багалій Д. І. [Ч. 3]. – С. 8, 74, 75, 77, 99, 125, 133, 179, 242.

Вс51420

334. Чадаєва К. Ю. Літописець Слобідської України – Д. І. Багалій / К. Ю. Чадаєва // Культурна спадщина Слобожанщини. – Харків, 2016. – Число 29 : Культура і мистецтво. Історичне краєзнавство. – С. 126–131.

335. Чугуй Т. О. Діяльність товариств «Просвіта» на Харківщині в 1917–1918 рр. та роль Д. І. Багалія в цьому процесі / Т. О. Чугуй // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2007. – Вип. 9. – С. 18–28.

Ж29137/Іст.Укр.УІФ

336. Чугуй Т. О. II Всеукраїнська наукова конференція «Теоретичні та прикладні аспекти біографістики» (до 160-річчя від дня народж. Д. І. Багалія, Харків, 7 листоп. 2017 р.) / Т. О. Чугуй, О. І. Вовк // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2017. – Вип. 25. – С. 136–139 : фот.

Ж29137/Іст.Укр.УІФ

337. Шалашна Н. М. Д. І. Багалій – дослідник книжкових скарбів Слобожанщини / Н. М. Шалашна // Зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – 2008. – Вип. 31. – С. 141–143.

Ж69417/Іст., геогр.

338. Шалыганова А. Л. Багалей Дмитрий Иванович // Шалыганова А. Л. Правление Харьковской общественной библиотеки, 1885–1918 : биобиблиогр. слов. / А. Л. Шалыганова. – Харьков, 2016. – С. 56–66 : портр.

Ва809880

- 339.** Шевченко Ф. П. Багалій Дмитро Іванович / Ф. П. Шевченко // Українська літературна енциклопедія : в 5 т. – Київ, 1988. – Т. 1 : А–Г. – С. 106 : фот.
В335899/1
- 340.** Шейко В. М. Продовження справи Д. І. Багалія та М. Халанського / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко // Харків. історіогр. зб. – 2003. – Вип. 6 : Біографістика в контексті сучасних та історіографічних досліджень. – С. 182–184.
Ж72092
- 341.** Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя Національної академії наук України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.
Про Д. Багалія. – С. 2, 4.
Ж25653
- 342.** Шендеровський В. А. З історії української академії наук (до 100-річчя Національної академії наук України) / В. А. Шендеровський // Сенсор. електроніка і мікросистем. технології. – 2018. – Т. 15, № 4. – С. 5–17.
Про Д. Багалія. – С. 7, 10–11.
Ж24835
- 343.** Шийко А. А. Д. І. Багалій – фундатор Харківського історичного архіву / А. А. Шийко // Вісн. Черкас. ун-ту. – 2010. – Вип. 192 : Історичні науки. – С. 42–47.
Ж69408
- 344.** Щербань Т. О. Дмитро Іванович Багалій (до 150-річчя від дня народж.) / Т. О. Щербань // Наука та наукознавство. – 2007. – № 3. – С. 132–135.
Ж14597
- 345.** Щербініна О. П. Бібліографія в науковій спадщині Д. І. Багалія / О. П. Щербініна // Вісн. Харків. держ. акад. культури. – 2001. – Вип. 4. – С. 49–64.
Ж70200
- 346.** Щербініна О. П. Д. І. Багалій та харківська громадська бібліотека: каталогознавчий аспект / О. П. Щербініна, В. В. Сєдих // Короленківські читання : матеріали наук.-практ. конф., 8 жовт. 2000 р. / уклад. Л. М. Багрянцева ; ред. С. М. Миценко ; Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків, 2000. – С. 113–124.
Ва613870

347. Юридический факультет Харьковского университета за первые сто лет его существования (1805–1905). [Ч. 1]. История факультета; [Ч. 2]. Биографический словарь профессоров и преподавателей / под ред. М. П. Чубинского, Д. И. Багалея ; вступ. ст. Т. Г. Павловой. – Репр. изд. 1908 г. – Харьков : САГА, 2007. – 32, VIII, 377 с. : ил.

Багалея Д. И. [Ч. 1]. – С. 3.

Багалея Д. И. [Ч. 2]. – С. 188, 222, 274.

Вс51485

348. Юрченко О. Академік Дмитро Іванович Багалій і Слобідська Україна / О. Юрченко // Прапор. – 1988. – № 6. – С. 118–121.

Ж26911

349. Юрчук В. Зробити «дещо» для свого народу : до 140-річчя від дня народж. Д. І. Багалія / В. Юрчук // Вісн. НАН України. – 1997. – № 9/10. – С. 64–68.

Ж20611

350. Ярошик В. Дмитро Багалій і Харківська громадська бібліотека : (до 110-річчя з дня заснування ХДНБ ім. В. Г. Короленка) / В. Ярошик, Т. Сосновська // Бібл. вісн. – 1997. – № 1. – С. 16–18.

Ж14595

351. Ясь О. Багалій Дмитро Іванович / Олексій Ясь // Шевченківська енциклопедія : в 6 т. / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: М. Г. Жулинський (голова) [та ін.]. – Київ, 2010. – Т. 1. – С. 293 : фот.

В354112/1

352. Ohloblyn O. Bahalii Dmytro / O. Ohloblyn // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by V. Kubijovyc. – Toronto ; Buffalo ; London, 1984. – Vol. 1. – P. 158–159 : phot.

В276504/1

Вшанування пам'яті Д. І. Багалія

353. [Відкриття меморіальної дошки на будинку, де жив Д. І. Багалій] // Время. – 1993. – 18 мая ; Вечір. Харків. – 1993. – 20 трав. ; Слобідський Край. – 1993. – 20 трав. ; Событие. – 1993. – 20 мая ; Правда Украины. – 1993. – 22 мая ; Слобода. – 1993. – 22 мая.

354. Жадько В. Багалій Дмитро // Жадько В. Український некрополь : іст.-наук. довід. / Віктор Жадько ; літ. ред. М. Шудря. – Київ, 2005. – С. 118 : фот.

Вс40513

355. Жадько В. Багалій Дмитро Іванович / В. Жадько // Енциклопедія некрополезнавства / авт.-упоряд. В. Жадько. – Київ, 2013. –

С. 357 : фот.

Вс55615/4

356. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 579 с.

Багалій Д. І. – С. 61, 254, 277.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2004. – 585–1213 с.

Багалій Д. І. – С. 639, 1140.

С10067/кн.1,2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Багалій Д. І. – С. 1256, 1648, 1701, 1869, 1972, 1982, 2052, 2056.

357. Казбан М. Двері з минулого в майбутнє / М. Казбан // Событие. – Харьков, 1993. – 20 мая. – С. 3.

Про відкриття меморіальної дошки на будівлі, де мешкав Д. І. Багалій.

358. Комаренко Н. В. Будинок Д. І. Багалія в Харкові / Н. В. Комаренко // Пам'ятники України. – 1973. – № 1. – С. 35.

Ж62291

359. Комаренко Н. В. Шануючи вченого... : [про необхідність відкриття мемор. дошки на буд. по вул. Фрунзе, 9, де жив Д. І. Багалій] / Н. В. Комаренко // Вечір. Харків. – 1972. – 31 лип.

360. Корж М. О. Вшанувати пам'ять видатного історика : до 130-річчя з дня народж. Д. І. Багалія / М. О. Корж // Вечір. Харків. – 1987. – 23 жовт.

361. Корж Н. А. Улице Багалея в Харькове – быть / Н. А. Корж // Панорама. – 1991. – № 46. – С. 5.

362. Лисянський М. У Харкові встановили два пам'ятники / М. Лисянський // Слобід. край. – 2010. – 20 листоп.

Про встановлення пам'ятників Д. І. Багалію та О. М. Ляпунову (автори О. Рудний та Г. Іванова).

363. Ніколаєнко О. М. Проект меморіального музею Д. І. Багалія / О. М. Ніколаєнко // Проблеми збереження та відновлення історичної пам'яті : тези доп. наук. конф. з питань музеєзнавства та іст.

краєзнавства, 24–25 трав. 1994 р. / Харків. держ. ін-т культури. – Харків, 1994. – С. 29–30.

364. Тарасова Л. Літописцеві України присвячується... / Л. Тарасова // Вечір. Харків. – 1992. – 26 серп.

Про встановлення меморіальної дошки на будинку, де жив Д. І. Багалій, і про присвячену йому виставку в Харківському літературному музеї.

365. Тихонова І. Та що нам авторитети!.. : [про шанування харків'янами пам'яті Д. І. Багалія] / І. Тихонова // Вечір. Харків. – 1991. – 19 верес.

366. Хмара Г. В. Про вшанування пам'яті Дмитра Івановича Багалія в місті Харкові / Г. В. Хмара // Вчені зап. Харків. гуманітар. ун-ту «Нар. укр. акад.». – 2008. – Т. 14. – С. 582–588.

Ж69505

367. Цанько С. Летописцу Слобожанщини / С. Цанько // Правда України. – 1993. – 22 мая.

Про відкриття меморіальної дошки академіку Д. І. Багалію у Харкові.

Багаліївські читання

368. Актуальні питання історії України : тези доп. перших Багаліїв. читань, присвяч. 135-річчю з дня народж., 60-річчю з дня смерті акад. Д. І. Багалія / М-во освіти України ; Харків. держ. пед. ін-т ім. Г. С. Сковороди ; редкол.: Д. О. Кочат (відп. ред.), В. Я. Білоцерківський, М. М. Олійник [та ін.]. – Харків, 1992. – 61 с.

Ва551915

369. Багаліївські читання в НУА : програма та матеріали, м. Харків, 6 листоп., 1998 р. / М-во освіти України, Харків. гуманітар. ін-т, Нар. укр. акад. ; редкол.: В. І. Астахова, К. В. Астахова, Л. М. Герасіна. – Харків : Око, 1998. – 55 с.

Ва586881

370. Багаліївські читання в НУА : програма та матеріали, Харків, 5 листоп. 1999 р. / М-во освіти УРСР, Харків. гуманітар. ін-т, Нар. укр. акад. ; редкол.: В. І. Астахова, К. В. Астахова, В. В. Кравченко. – Харків, 1999. – 111 с.

Ва595103

371. Д. І. Багалій і культура Слобідської України : програма та матеріали III Багаліїв. читань, 6 листоп. 2000 р. / Нар. укр. акад. ; голов. ред. В. І. Астахова. – Харків, 2000. – 116 с. – (Багаліївські читання в НУА ; 3).

Ва712261

372. Педагог і влада: історичний досвід, сучасні реалії та перспективи : програма та матеріали IV Багаліїв. читань, 5 листоп. 2001 р. / Нар. укр. акад. ; голов. ред. В. І. Астахова. – Харків, 2001. – 221 с. – (Багаліївські читання в НУА ; 4). – Укр., рос.

Ва712260

373. Вік XX: реформи в українській вищій школі : програма і матеріали V Багаліїв. читань, 5 листоп. 2002 р. / Нар. укр. акад. ; голов. ред. В. І. Астахова. – Харків, 2002. – 219 с. – (Багаліївські читання в НУА ; 5).

Ва639070

374. Історія Харківщини у працях і оцінках Д. І. Багалія : програма і матеріали VI Багаліїв. читань, 5 листоп. 2004 р. / Нар. укр. акад. ; голов. ред. В. І. Астахова. – Харків, 2004. – 139 с. – (Багаліївські читання в НУА ; 6).

Ва664227

375. Д. І. Багалій про стан та шляхи розвитку української культури : програма і матеріали VII Багаліїв. читань, 7 листоп. 2006 р. / Нар. укр. акад. ; голов. ред. В. І. Астахова. – Харків, 2006. – 106, [1] с. – (Багаліївські читання в НУА ; 7).

Ва682382

Бібліографічні посібники

376. Систематична бібліографія праць академіка Дм. Йв. Багалія за 50 років (1878–1927 рр.) // Юбілейний збірник на пошану академіка Дмитра Івановича Багалія з нагоди сімдесятої річниці життя та п'ятдесятих роковин наук. діяльності. – У Києві, 1927. – [Т. 1]. – С. 147–163. – (Українська академія наук ; № 51).

Ви1926/51; Ж Маслов № 2621

377. Дмитро Іванович Багалій – професор Харківського університету : біобібліогр. покажч. / Харків. держ. ун-т, Центр. наук. б-ка ; упоряд.: Ю. Г. Шевченко, Р. А. Ставинська, М. Г. Швалб ; наук. ред. В. В. Кравченко. – Харків, 1992. – 122, [2] с.

Ва552943

378. Багалій Дмитро Іванович [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Варганова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 59–82 : портр. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

Див. також №№ 1, 195, 322.

Укладачі: В. Ю. Радченко, А. М. Колесніченко, А. В. Шумілова

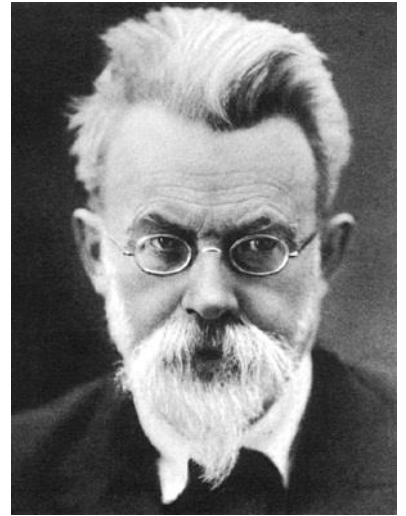
Володимир Іванович Вернадський

(28.02(12.03).1863–06.01.1945)

Засновник і перший президент УАН у 1918–1921 рр.

Володимир Іванович Вернадський – видатний учений-природознавець, знакова постать в історії вітчизняної і світової науки.

Народився у Санкт-Петербурзі 12 березня 1863 р. Закінчив Санкт-Петербурзький університет (1885). З 1891 по 1915 р. – приват-доцент, професор Московського університету. Академік Петербурзької академії наук – з 1909 р. Президент Української академії наук (1918–1921). Професор і ректор Таврійського університету в Сімферополі (1920–1921). Директор Радієвого інституту (1922–1939), Біогеохімічної лабораторії (1928–1939) АН СРСР.

Батько і мати В. І. Вернадського були киянами, нащадками відомих українських родів. «У обох сім'ях, – згадував учений, – були живі національні українські традиції». Більшість часу дитинства і частину зрілого віку він провів в Україні – Харкові, Полтаві, Києві, Сімферополі. Духовно зрісся з Україною і де б не був, щиро прагнув працювати на її благо. Про це він зізнався в листі до свого друга і колеги – українського історика і правознавця, державного діяча М. П. Василенка: «Ви знаєте, яка дорога мені Україна і як глибоко українське відродження проникає до всього мого національного та особистого світогляду, і я вважаю, що на мою долю випало велике щастя брати в цьому участь».

В. І. Вернадський справив глибокий особистий вплив на формування в Україні національної наукової системи і національної системи вищої освіти. Він був одним з ініціаторів, фундаторів і першим президентом Української академії наук у Києві (нині Національна академія наук України), одним з основних ініціаторів і головою Тимчасового комітету для заснування Національної бібліотеки Української Держави в Києві (нині Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського). В. І. Вернадський очолював також комісії з вищої освіти, вивчення природних багатств, науковий сільськогосподарський комітет. Був ректором і фактично рятівником від руйнування Таврійського університету. Він пропонував дієві рішення, здатні забезпечити прогрес науки, освіти, економіки в Україні. Світоглядні ідеї В. І. Вернадського

сповнені гуманістичних принципів свободи особистості, рівноправності, поступу та демократії.

Найбільшою заслугою В. І. Вернадського було те, що він з колегами-однодумцями реалізував ідею створення Національної академії наук, яка з кінця XIX ст. все більше захоплювала українські наукові кола. В. І. Вернадський розробив життєздатну, далекоглядну модель Академії. Згідно з його задумом, Академія має задовольняти такі важливі вимоги: 1) національні (допомагати зростанню української національної самосвідомості та української культури), 2) державні (сприяти підвищенню продуктивних сил країни і людини) і 3) місцеві (бути якнайтісніше пов'язаною зі звичайними питаннями практичного життя). А в організацію академічного життя також покладено три головні принципи: державний статус, самоврядність у наукових справах, гармонійне поєднання природничих, технічних і соціогуманітарних наук. Реалізація цієї моделі невдовзі перетворила Академію на головну наукову установу України і визнаний у міжнародному середовищі центр фундаментальних досліджень.

Геній В. І. Вернадського і понині є взірцем. Він – природознавець-енциклопедист, історик, філософ, методолог науки. Ще за життя здобув світове визнання. Став зачинателем кількох (рідкісне явище!) нових наукових напрямів, які й досі зберігають багатий евристичний потенціал, – генетичної мінералогії, геохімії, біогеохімії, радіогеології, геоекології. Як учений-мислитель піднявся до масштабних світоглядних узагальнень: став разом із французькими вченими Е. Леруа і П.-Т. де Шарденом основоположником вчення про ноосферу, яке нині є символом прийдешньої цивілізації. Більше того, саме лекції В. І. Вернадського з геохімії в Сорбонні у 1922–1923 рр. дали поштовх Леруа і де Шардену до розроблення теорії ноосфери.

В. І. Вернадський жив і творив у складні часи крутих соціальних зламів, війн, революцій, суспільних негараздів і водночас у часи злету наукової творчості, бурхливого становлення індустріальної ери. І всупереч усім труднощам як учений і людина залишався переконаним оптимістом, бо вірив у силу науки, у те, що людство, озброєне знаннями, стає справді геологічною силою. «Попереду час науки», – говорив він. А на схилі літ зробив нам бадьорий посил: «Я вірю у величезне майбутнє і України, і Української академії наук».

А починався шлях генія до вершин світової науки з інтересу гімназиста Володимира Вернадського до будови кристалу звичайної харчової солі.

*О. С. Онищенко, академік НАН України,
Л. А. Дубровіна, член-кореспондент НАН України*

Матеріали до біобібліографії В. І. Вернадського (1891–2020)

Основні наукові праці В. І. Вернадського

Зібрання творів

1. Собрание сочинений : в 24 т. / В. И. Вернадский ; науч. ред., сост., авт. предисл. Э. М. Галимов ; РАН, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского. – М. : Наука, 2013.

Т. 1 : Труды первого периода научной деятельности по биогеохимии почв, кристаллографии, радиоактивности (1894–1914). – 682, [5] с., [1] л. портр.

Т. 2 : Опыт описательной минералогии (1908–1914). – 571, [1] с., [1] л. портр.

Т. 3 : Опыт описательной минералогии (1914–1922). – 571, [1] с. : портр.

Т. 4 : История минералов земной коры. – 690, [1] с. : рис., табл., портр.

Т. 5 : История минералов земной коры. История природных вод. – 517, [1] с. : рис., портр.

Т. 6 : Очерки геохимии. – 698, [1] с. : портр.

Т. 7 : Труды по геохимии почв и биогеохимии (после 1910 г.). – 499, [1] с. : портр.

Т. 8 : Живое вещество и биосфера. – 525, [1] с. : портр.

Т. 9 : Химическое строение биосферы Земли и ее окружения. Биосфера и ноосфера. – 573, [1] с. : портр.

Т. 10 : Научная мысль как планетное явление. – 474, [1] с. : портр.

Т. 11 : Труды по истории науки. – 380, [1] с. : портр.

Т. 12 : Организация науки. – 365, [1] с. : портр.

Т. 13 : В. И. Вернадский – общественный деятель и публицист. – 442, [1] с., [1] л. портр.

Т. 14 : Памяти ученых. Письма А. Е. Ферсману. – 505, [1] с. : портр.

Т. 15 : Переписка с Б. Л. Личковым. – 466, [2] с. : портр.

Т. 16 : Переписка с А. П. Виноградовым. Письма по научно-организационным вопросам. – 523, [1] с. : портр.

Т. 17 : Письма жене – Н. Е. Вернадской (1886–1894). – 660, [2] с. : портр.

Т. 18 : Письма жене – Н. Е. Вернадской (1895–1940). – 621, [2] с. : портр.

Т. 19 : Дневники В. И. Вернадского 1917–1922 гг. – 454 с., [14] с. ил., [1] л. портр.

Т. 20 : Дневники В. И. Вернадского 1923–1934 гг. – 558, [9] с. : ил., портр.

V355792/1-20

Т. 21 : Дневники В. И. Вернадского 1935–1939 гг. – 546 с., [13] л. ил., [1] л. портр.

Т. 22 : Дневники В. И. Вернадского 1940–1942 гг. – 563, [2] с.

Т. 23 : Дневники В. И. Вернадского 1943–1944 гг. – 437, [2] с., [5] л. ил., портр.

Т. 24 : Дневники В. И. Вернадского 1944 г. – 363, [2] с. : ил., портр.

Онищенко О. С. В231/21-24

2. Собрание сочинений / В. И. Вернадский. – Львов : APC : Федерация органического движения Украины, 2013.

Т. 1 : Биосфера и ноосфера. – 2013. – 412 с. : портр. – (Библиотека журнала ORGANIC UA ; кн. 10) (Отечественная мысль ; кн. 4).

Т. 2 : Очерки геохимии. – 2013. – 484 с. : портр. – (Библиотека журнала ORGANIC UA ; кн. 11) (Отечественная мысль ; кн. 5).

Т. 3 : Размышления натуралиста. – 2013. – 528 с. : портр. – (Библиотека журнала ORGANIC UA ; кн. 12) (Отечественная мысль ; кн. 6).

V354709/1-3

3. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Кн. 2 : Вибрані праці / В. І. Вернадський ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. М. Даниленко, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – 583 с.

V353608/1-2

4. Вибрані праці / В. І. Вернадський ; відп. ред., авт. передм. і вступ. ст. О. С. Поваренних ; АН УРСР. – Київ : Наук. думка, 1969. – 439 с. : 1 л. портр. – (Видатні вчені Укр. РСР). – Список пр. В. І. Вернадського: с. 419–438.

Va86848

5. Вибрані праці / В. І. Вернадський ; пер. з рос. М. І. Кратка ; ред. Н. А. Серебрякова ; НАН України. – Київ : Наук. думка, 2005. – 302 с. : портр.

Вс40538

6. Избранные сочинения : [в 5 т.] / В. И. Вернадский ; отв. ред. А. П. Виноградов ; АН СССР. – 6-е (3-е рус.) изд. – М., 1954–1960.

Т. 1 : [Очерки геохимии; Статьи по геохимии]. – 1954. – 696 с., 1 л. портр., ил.

Т. 2 : [Опыт описательной минералогии : с доп. авт. 1912–1922 гг. Т. 1. Самородные элементы]. – 1955. – 615 с., 1 л. портр. : ил., табл.

Т. 3 : [Опыт описательной минералогии : с доп. автора 1912–1922 гг. Т. 2. Сернистые и селенистые соединения]. – 1959. – 508 с. ; 1 л. портр.

Т. 4, кн. 1 : [Общие вопросы минералогии. Минералогия силикатов и алюмосиликатов. Минералогические заметки. История минералов земной коры. Т. 1 : (1925–1927)]. – 1959. – 624 с., 1 л. портр. : ил., портр.

Т. 4, кн. 2 : [История минералов Земной коры. Т. 2. История природных вод]. – 1960. – 651 с., 1 л. портр., карт.

Т. 5 : [Биосфера. I–II; Статьи по биогеохимии; Почвы; Газы; Метеориты и космическая пыль]. – 1960. – 422 с., 1 л. портр. : черт., портр.

В261554/1-3, 4.1-2, 5

7. Избранные труды по истории науки / В. И. Вернадский ; сост.: М. С. Бахракова, И. И. Мочалов, В. С. Неаполитанская [и др.] ; ред. и вступ. ст. С. Р. Микулинского. – М. : Наука, 1981. – 359 с. : портр.

Ва368289

8. Геохімія живої речовини / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т зоології ім. І. І. Шмальгаузена, Ін-т геохімії навколиш. середовища ; ред. рада: Б. Є. Патон, А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.]. – Київ, 2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 4).

Кн. 1 / редкол. тому: І. А. Акімов (голова), Е. В. Соботович, А. М. Голубець [та ін.] ; авт. вступ. ст.: Е. В. Соботович, І. А. Акімов, В. В. Долін ; авт.-уклад.: І. А. Акімов, В. О. Харченко, В. В. Долін. – 503 с.

Кн. 2 / редкол. тому: Е. В. Соботович (голова), І. А. Акімов, А. М. Голубець [та ін.] ; авт.-уклад.: І. А. Акімов, В. О. Харченко, В. В. Долін [та ін.]. – 575 с.

В354449/1-2

9. Живое вещество и биосфера / В. И. Вернадский ; отв. ред. А. Яншин ; сост. Ф. Т. Яншина ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии

им. В. И. Вернадского. – М. : Наука, 1994. – 671 с. : портр. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).

Вс30035

10. История природных вод / В. И. Вернадский ; сост. Ф. Т. Яншина ; отв. ред.: С. Л. Шварцев, Ф. Т. Яншина ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского, Арх. РАН. – М. : Наука, 2003. – 750 с. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).

Вс37762

11. Історія природних вод / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т геол. наук НАН України ; ред. рада: Б. Є. Патон, А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; авт.-уклад.: В. М. Шестоपालов, А. Ю. Моїсєєв, В. В. Гудзенко [та ін.] ; редкол. тому: В. М. Шестоपालов (голова), П. Ф. Гожік, А. О. Сухоребрий [та ін.] ; авт. вступ. ст. В. М. Шестоपालов. – Київ, 2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 6).

Кн. 1 : Водневисті мінерали. – 753 с. : рис., табл., портр.

Кн. 2 : Досвід гідрохімії і геохімії вод Землі. Статті. Коментарі. – С. 754–1103 : рис., табл., портр.

В354425/1-2

12. Мінералогічна спадщина Володимира Івановича Вернадського : [збірник] / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон, А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; авт.-уклад.: Г. О. Кульчицька, О. М. Пономаренко, В. І. Павлишин [та ін.] ; редкол. тому: О. М. Пономаренко (голова), В. І. Павлишин, О. М. Платонов [та ін.] ; НАН України, Коміс. з розроб. наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т геохімії, мінералогії і рудоутворення ім. М. П. Семененка. – Київ, 2012. – 828 с. : рис., табл., портр. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 5).

Вс53954

13. Праці з геохімії та радіогеології / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т геохімії навколиш. середовища ; ред. рада: Б. Є. Патон, А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; авт.-уклад., авт. вступ. ст.: Е. В. Соботович, В. В. Долін ; редкол. тому: Е. В. Соботович (голова), В. В. Долін, Г. М. Бондаренко [та ін.]. – Київ, 2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 7).

Кн. 1. – 821 с. : іл., портр.

Кн. 2. – 665 с. : іл., табл., фот.

В353947/1-2

14. Праці з історії, філософії та організації науки / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон, А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; [уклад.: А. С. Литвинко, В. І. Онопрієнко, О. П. Пилипенко ; редкол. тому: Б. А. Маліцький (голова), Ю. О. Храмов, О. П. Пилипенко [та ін.] ; авт. вступ. ст.: Б. А. Маліцький, Ю. О. Храмов, О. П. Пилипенко] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2012. – 657 с. : портр. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 8).

Вс54654

15. Публицистические статьи / В. И. Вернадский ; отв. ред. В. П. Волков ; предисл. А. Л. Яншина ; РАН, Комис. по разработке науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М. : Наука, 1995. – 313 с. : портр. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).

Вс31756

16. Статьи об ученых и их творчестве / В. И. Вернадский ; отв. ред.: С. Жидовинов, Ф. Т. Яншина ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М. : Наука, 1997. – 363, [1] с. : портр. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).

Вс46854

17. Труды по биогеохимии и геохимии почв / В. И. Вернадский ; отв. ред. В. В. Добровольский ; [предисл. А. Л. Яншина] ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М. : Наука, 1992. – 436, [2] с. : портр. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского ; т. 1).

В339271/1

18. Труды по геохимии / В. И. Вернадский ; отв. ред. А. А. Ярошевский ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М. : Наука, 1994. – 494, [1] с. : ил., табл. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).

Вс30034

19. Труды по истории науки / В. И. Вернадский ; отв. ред.: Ф. Т. Яншина, С. Н. Жидовинов ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского, Арх. РАН. – М. : Наука, 2002. – 500,

[1] с. : фот. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).
Вс37378

20. Труды по минералогии / В. И. Вернадский ; отв. ред. М. И. Новгородова ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Минерал. музей им. А. Е. Ферсмана. – М. : Наука, 2002. – 605, [3] с., [1] л. портр., табл. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).
Вс46852

21. Труды по радиогеологии / В. И. Вернадский ; отв. ред.: Н. П. Лаверов, Ю. А. Шуколюков, Ф. Т. Яншина ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М. : Наука, 1997. – 318, [1] с. : табл., портр. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).
Вс46853

22. Труды по философии естествознания / В. И. Вернадский ; отв. ред.: К. В. Симаков, С. Н. Жидовинов, Ф. Т. Яншина ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М. : Наука, 2000. – 501, [3] с., [1] л. портр. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).
Вс36099

23. Химическое строение биосферы Земли и ее окружения : монография / В. И. Вернадский ; отв. ред.: Ф. Т. Яншина, С. Н. Жидовинов ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского, Ин-т литосферы окраин. и внутрен. морей. – М. : Наука, 2001. – 375, [1] с. : табл. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).
Вс36100

24. Хімічна будова біосфери Землі та її оточення / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров ; [редкол. тому: С. В. Волков (голова), А. Г. Білоус, В. М. Беляков [та ін.] ; уклад.: Л. С. Лисюк, К. О. Каздобін, Л. Б. Коваль] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т заг. і неорган. хімії ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – 506 с. : рис., табл., портр. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 3).
Вс55031

Окремі праці

25. Краткий курс минералогии, читанный студентам-медикам в 1891–1892 гг. / В. И. Вернадский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1891. – 158 с.

26. О группе силлиманита и роли глинозема в силикатах / В. И. Вернадский ; Имп. Моск. о-во испытателей природы. – М., 1891. – 100 с.

27. Лекции кристаллографии / В. И. Вернадский. – М. : Изд. студ. физ.-мат. фак. Моск. ун-та, 1894. – 225 с.

28. Краткий курс минералогии, читанный в 1895 акад. г. студентам-медикам 1-го курса / В. И. Вернадский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1895. – 135 с., 10 л. рис.

29. Лекции кристаллографии для студентов-медиков / В. И. Вернадский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1896. – 134 с.

30. Явления скольжения кристаллического вещества (физико-кристаллографические исследования) / В. И. Вернадский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1897. – III, 189 с. – (Ученые записки Московского университета. Отдел естественно-исторический ; вып. 13).

31. Минералогия. Вып. 2 / В. И. Вернадский. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Печатня Яковлева, 1912. – С. III–V, 345–526 : рис., табл.

Во83684/2

32. Збірник праць Комісії для вироблення законопроекту про заснування Української Академії Наук у Києві / Укр. АН. – Київ : Друк. Укр. Наук. Т-ва, 1919. – IV, 87, XXXIV с.

Зі змісту: В справі заснування Української Академії Наук у Києві : промова / В. І. Вернадський. – С. 5–8; Про Національний Мінералогічний Музей при Українській Академії Наук у Києві : записка / В. І. Вернадського. – С. 19–22.

Бу1410

33. Здання акад. Тутковського про наукові праці В. І. Липського / П. Тутковський, М. Кащенко, В. Вернадський // Протоколи засідань Фізично-математичного відділу Української Академії наук у Києві 1918 р. – Київ, 1919. – С. 71–72.

Бу1429

34. История минералов земной коры : в 2 т. / В. И. Вернадский. – Петроград ; Л., 1923–1936.

Т. 1, вып. 1. – Петроград, 1923. – 208 с. : рис.

ДхВ289/1.1

Т. 1, вып. 2. – Л. : Науч. хим.-техн. изд-во, 1927. – 209–376, XX с. :
рис.

ДхВ32434/1.2

Т. 2, ч. 1, вып. 1 : История природных вод. – Л. : Госхимтехиздат,
1933. – 202 с. : рис.

ДхВ32434/2.1.1

Т. 2, ч. 1, вып. 2 : История природных вод. – Л. : ОНТИ :
Химтеорет., 1934. – 202–404 с. : рис.

В32434/2.1.2

Т. 2, ч. 1, вып. 3 : История природных вод. – Л. : ОНТИ :
Химтеорет., 1936. – 403–562, IV с. : ил.

В32434/2.1.3

35. La géochimie / Wladimir Vernadsky. – Paris : Librairie Félix
Alcan, 1924. – III, 404 p. : tabl. – (Nouvelle collection scientifique).

36. La biosphère / Wladimir Vernadsky. – Paris : Librairie Félix
Alcan, 1929. – XII, 232 p. – (Nouvelle collection scientifique).

Ib55197

37. Geochemie in Ausgewählten Kapiteln / W. J. Vernadsky ; transl.
by E. Kordes. – Leipzig : Akademische Verlagsgesellschaft, 1930. – VI, 370 p.

38. Les problèmes de la radiogéologie / Wladimir Vernadsky. –
Paris : Hermann, 1935. – 66 p. : tabl. – (Actualites scientifiques et industrielles ;
№ 201).

39. Размышления натуралиста : в 2 кн. / В. И. Вернадский ;
сост.: М. С. Бастракова, В. С. Неаполитанская, Н. В. Филиппова ; АН
СССР, Ин-т истории естествознания и техники, Арх. АН СССР. – М. :
Наука, 1975–1977.

Кн. 1 : Пространство и время в неживой и живой природе /
В. И. Вернадский. – 1975. – 174 с. : портр.

Кн. 2 : Научная мысль как планетное явление. – 1977. – 191 с. :
портр.

В326196/1-2

40. Очерки геохимии / В. И. Вернадский ; редкол.:
Б. М. Кедров, А. Л. Яншин, И. И. Мочалов [и др.] ; сост.
В. С. Неаполитанская ; АН СССР, Ин-т геохимии и аналит. химии
им. В. И. Вернадского. – 7-е (4-е рус.) изд. – М. : Наука, 1983. – 421, [1] с. :
табл., фот. – Библиогр.: с. 341–412.

Ва399484

41. The biosphere / Vladimir Vernadsky. – London : Sinergetic-
Press, 1986. – 82 p.: ill., portr.

42. Труды по всеобщей истории науки / В. И. Вернадский ; общ. ред. и вступ. ст. С. Р. Микулинского ; предисл. А. Л. Яншина ; сост.: М. С. Бахрахова, И. И. Мочалов, В. С. Неаполитанская ; АН СССР, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т истории естествознания и техники, Архив АН СССР. – 2-е изд. – М. : Наука, 1988. – 334 с. : прил., портр.

У додатку: листування В. І. Вернадського з Дж. Сартоном.

Вс25828

43. Труды по истории науки в России / В. И. Вернадский ; редкол.: А. Л. Яншин, С. Р. Микулинский, И. И. Мочалов ; сост.: М. С. Бахрахова, В. С. Неаполитанская, Г. А. Фирсова ; АН СССР, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т истории естествознания и техники, Арх. АН СССР. – М. : Наука, 1988. – 467 с. : портр.

Вс25829

44. Философские мысли натуралиста : [сборник] : [к 125-летию со дня рождения В. И. Вернадского] / В. И. Вернадский ; редкол.: А. Л. Яншин, С. Р. Микулинский, И. И. Мочалов ; сост.: М. С. Бахрахова, Н. В. Филипова, Н. Ф. Овчинников, Ф. Т. Яншина ; АН СССР. – М. : Наука, 1988. – 519, [2] с. : портр.

Ва477226

45. Биосфера и ноосфера / В. И. Вернадский ; отв. ред.: Б. С. Соколов, А. А. Ярошевский ; АН СССР, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М. : Наука, 1989. – 258, [4] с. – Библиогр.: с. 243–259.

Ва507116

46. Начало и вечность жизни : [сборник] / В. И. Вернадский ; сост., вступ. ст., коммент. М. С. Бахраховой, И. И. Мочалова, В. С. Неаполитанской. – М. : Совет. Россия, 1989. – 704 с. : портр. – (Публицистика классиков отечественной науки).

Ао250725

47. La biosphère / Vladimir Vernadsky. – Como, Italia : Red Edizion, 1993. – 128 p.

48. Pensieri filosofici di un naturalista / Vladimir Vernadsky ; a cura di Silvano Tagliagambe. – Roma : Edizioni Teknos, 1994. – LIII, 224 p. – (Fondamenti della scienza ; vol. 3).

49. Про науковий світогляд / В. І. Вернадський ; пер. з рос. М. Кратка ; НАН України, Центр гуманітар. освіти. – Київ, 1996. – 56 с. – (Бібліотечка аспіранта ; вип. 1).

Ва569433

50. О науке : [в 2 т.] / В. И. Вернадский ; РАН, Ин-т истории естествознания и техники им. С. И. Вавилова. – Дубна : Феникс, 1997.

Т. 1 : Научное знание. Научное творчество. Научная мысль / сост.: Г. П. Аксенов, М. С. Бастракова, И. И. Мочалов. – 1997. – 572, [3] с.

В341706/1

51. La biosfera / Vladimir Vernadskii ; introducción de Ramón Margalef i López ; trad.: M. V. López Panos, L. G. Andrés. – Madrid : Fundación Argentaria Visor, 1997. – 218 p. – (Colección economía y naturaleza. Serie textos básicos ; vol. 9).

52. The biosphere / V. I. Vernadsky ; transl. by D. B. Langmuir ; rev. and annotated by M. A. S. McMenamin ; introd. by J. Grinevald ; forew. by L. Margulis [a. o.]. – Repr. 1997. – New York : Copernicus, 1998. – 192 p. – (A Peter N. Nevraumont book). – Bibliogr.: p. 160–182.

Ib194860

53. Про заснування Української Академії наук : з промови акад. В. І. Вернадського на засід. Коміс. для розроблення законопроекту про заснування УАН / [В. І. Вернадський] // Вісн. НАН України. – 1998. – № 11/12. – С. 10–12.

Ж20611

54. Думки і зауваги про Гете як натураліста / Володимир Вернадський // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2000. – Вип. 37/38, ч. 1 : Україна: філософський спадок століть. – С. 718–734.

Ж14470

55. Биосфера и ноосфера / В. И. Вернадский. – М. : Рольф, 2002. – 575 с. – (Библиотека истории и культуры).

56. La biosphère / Vladimir Vernadsky ; préf. de Jean-Paul Deléage ; [trad. du russe]. – Paris : Éd. du Seuil, 2002. – 281 p. : ill. – (Collection Points. Série Sciences).

57. Мазурок О. Володимир Вернадський про Угорську Русь / О. Мазурок, П. Пеняк, М. Шевера ; Коміс. НАН України з розроб. наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ужгород. нац. ун-т, Ін-т українознавства ім. І. П. Крип'якевича НАН України [та ін.]. – Ужгород, 2003. – 94 с. : фот.

Зі змісту: Основні дати життя Володимира Вернадського; Публікації В. І. Вернадського: «Угорская Русь с 1848 г.», «Заметки, выписки и библиография об Угорской Руси и угорруссах»; «Щоденники».

Ва653924

58. Концепція розвитку наукової сфери України / В. Вернадський // Економіст. – 2006. – № 10. – С. 19–21.

Ж15978

- 59.** Биосфера и ноосфера / В. И. Вернадский ; сост. Е. М. Гончарова ; предисл. Р. К. Баландина. – М. : Айрис-пресс, 2007. – 574 с. – (Библиотека истории и культуры).
Ва693382
- 60.** Пережитое и передуманное : [сборник] / В. И. Вернадский ; сост., коммент., авт. предисл. С. И. Капелуш ; предисл. Э. М. Галимов. – М. : Вагриус, 2007. – 317 с. : [8] л. фотоил. – (Мой 20 век).
Ва707088
- 61.** La biosfera y la noosfera / V. I. Vernadski ; trad. F. Zunino. – Caracas : Ed. IVIC, 2007. – 205 s. : ill.
- 62.** Биосфера и ноосфера : сб. цитат / В. И. Вернадский ; сост. К. А. Степанов. – М. : Фонд им. В. И. Вернадского, 2008. – 320 с. – (Библиотека размышлений). – Библиогр.: с. 314–317.
Ва711462
- 63.** Биосфера и ноосфера / В. И. Вернадский ; предисл. Р. К. Баландина. – М. : Айрис-пресс, 2009. – 573, [1] с. : портр. – (Библиотека истории и культуры).
Ва782832
- 64.** Из истории идей / В. И. Вернадский // Наука та наукознавство. – 2012. – № 3. – С. 11–22.
Ж14597
- 65.** Про науковий світогляд : до 150-річчя від дня народж. Володимира Вернадського / В. І. Вернадський. – Миколаїв : Яслав, 2013. – 48 с.
- 66.** Философия науки. Избранные работы / В. И. Вернадский. – М. : Юрайт, 2019. – 458 с. – (Сер. 22, Антология мысли).
- 67.** «В далекое будущее я смотрю с большой верой и для Украины, и для России» : эпистолярное наследие В. И. Вернадского и А. Е. Крымского (1904–1941 гг.) / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, Р. З. Валеева, С. А. Кириллина, Д. Р. Хайрутдинов // LXVI Международные научные чтения (памяти Л. Д. Ландау) : сб. ст. Междунар. науч.-практ. конф. (22 февр. 2020 г., г. Москва). – М., 2020. – Т. 1. – С. 32–39. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=42430888>.
- 68.** Кіржаєв С. М. До стосунків академіків: два невідомі листи С. О. Єфремова до В. І. Вернадського / С. М. Кіржаєв // Рукоп. та кн. спадщина України. – Київ, 2020. – Вип. 26. – С. 29–42.
Ж68592

Щоденники

69. Из дневников 1919–1920 гг. / В. И. Вернадский // Наука и жизнь. – 1988. – № 3. – С. 46–54.

Ж12915

70. «Основую жизни – искание истины» : [дневник 1890–1894 гг.] / В. И. Вернадский ; публ., предисл. и примеч. И. И. Мочалова ; вступ. слово Б. С. Соколова // Новый мир. – 1988. – № 3. – С. 202–233.

Ж7156

71. «Придется перейти через кризис» : из дневника окт.–нояб. 1917 г. / В. И. Вернадский ; [публ. и предисл. И. И. Мочалова] // Огонек. – 1990. – № 49. – С. 11–15.

Жс7192

72. Дневник 1939 года / В. И. Вернадский // Дружба народов. – 1992. – № 11/12. – С. 5–44.

Ж26795

73. Щоденник Володимира Вернадського (1918 рік. Полтава) / В. І. Вернадський // Київ. старовина. – 1993. – № 3. – С. 35–39.

Ж14441

74. Щоденник Володимира Вернадського / В. І. Вернадський // Київ. старовина. – 1993. – № 4. – С. 20–35.

Ж14441

75. Дневники, 1917–1921: октябрь 1917 – январь 1920 / В. И. Вернадский ; НАН Украины, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Центр. науч. б-ка им. В. И. Вернадского, Арх. РАН ; сост.: М. Ю. Сорокина, С. Н. Киржаев, А. В. Мемелов, В. С. Неаполитанская ; отв. ред.: К. М. Сытник, Б. В. Левшин. – Киев : Наук. думка, 1994. – 271 с., [8] л. ил. : портр.

Ва558889

76. Дневники, 1917–1921: январь 1920 – март 1921 / В. И. Вернадский ; сост.: С. Н. Киржаев, А. В. Мемелов, В. С. Неаполитанская, М. Ю. Сорокина ; отв. ред.: К. М. Сытник, Б. В. Левшин ; НАН Украины, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Нац. б-ка Украины им. В. И. Вернадского, Арх. РАН. – Киев : Наук. думка, 1997. – 325, [2] с., [11] л. ил. : портр.

Ва584003

77. «Коренные изменения неизбежны...» : дневник 1941 г. / В. И. Вернадский ; публ., подгот. текста и примеч. И. Мочалова // Новый мир. – 1995. – № 5. – С. 176–221.

Ж7156

78. «Грушевский сделал огромное дело для возрождения украинского народа...» : из дневника В. И. Вернадского, 1934 г. / В. И. Вернадский ; [публ. и предисл. В. П. Волкова] // Ист. арх. – 1997. – № 4. – С. 200–205.

79. Дневники, март 1921 – август 1925 / В. И. Вернадский ; отв. ред. В. П. Волков ; вступ. ст. А. Л. Яншина ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М. : Наука, 1998. – 213, [1] с., [5] л. ил. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского / гл. ред. А. Л. Яншин).

Онищенко О. С. Вс351

80. Дневники, март 1921 – август 1925 / В. И. Вернадский ; отв. ред.-сост. В. П. Волков ; вступ. ст. А. Л. Яншина ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского, Арх. РАН. – 2-е изд. – М. : Наука, 1999. – 213, [1] с., [1] л. портр. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского / гл. ред. А. Л. Яншин).

Вс34096

81. Дневники, 1926–1934 / В. И. Вернадский ; отв. ред.-сост. В. П. Волков ; предисл. Б. В. Левшина ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского, Арх. РАН. – М. : Наука, 2001. – 455, [1] с., [9] л. фот. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).

Вс36123

82. «Научно работать страшно трудно» : из дневника В. И. Вернадского, 1935–1936 гг. / В. И. Вернадский ; публ. и предисл. В. П. Волкова // Ист. арх. – 2001. – № 5. – С. 59–78.

Ж15112

83. «Кругом террор. И на каждом шагу его следствия» : из дневника В. И. Вернадского 1937 г. / В. И. Вернадский ; публ. подгот. В. П. Волков // Ист. арх. – 2002. – № 5. – С. 49–72.

84. Щоденники (1917–1921) / В. Вернадський // Вісн. НАН України. – 2003. – № 10. – С. 6–10.

Ж20611

85. Дневники, 1935–1941 : в 2 кн. / В. И. Вернадский ; отв. ред., сост. В. П. Волков ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского, Арх. РАН. – М. : Наука, 2008. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).

Кн. 1 : 1935–1938. – 444 с. : [16] л. фотоил., 8 с. прил.

Кн. 2 : 1939–1941. – 295 с. : [10] л. фотоил.
В350609/1-2, дод.

86. Дневники, 1941–1943 / В. И. Вернадский ; отв. ред., сост. В. П. Волков ; предисл. Э. Н. Мирзояна ; РАН, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского, Арх. РАН. – М. : РОССПЭН, 2010. – 541, [1] с., [13] л. ил., портр. – (Библиотека трудов академика В. И. Вернадского).
Вс49857

87. Володимир Іванович Вернадський. Щоденники (1917–1921) / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, РАН, Архів ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.] ; уклад.: С. М. Кіржаєв, О. В. Мемелов, В. С. Неаполітанська, М. Ю. Сорокіна. – Київ, 2011. – 271, 327 с. : іл. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 9).
Вс54345

Див. також № 176.

Література про життя та діяльність В. І. Вернадського

88. Страницы автобиографии В. И. Вернадского / [В. И. Вернадский] ; АН СССР, Архив ; редкол.: Б. М. Кедров, А. Л. Яншин, К. П. Флоренский ; сост. Н. В. Филиппова. – М. : Наука, 1981. – 349 с.
Ва374778

***

89. Бурлака Ф. Перший президент Української Академії наук / Ф. Бурлака // Україна. – 1945. – № 2. – С. 35.
Ж22447

90. В. И. Вернадский : [некролог] // Бюл. Моск. о-ва естествоиспытателей природы. Отд. геол. – 1945. – Т. 50, вып. 1/2. – С. 3–4.
Ж5175/6

91. Обручев В. А. Академик Владимир Иванович Вернадский : [некролог] / В. А. Обручев // Изв. АН СССР. Сер. геол. – 1945. – № 2. – С. 3–5.
Ж6070/А3

Монографії, наукові збірники, дисертації, автореферати дисертацій

92. Аксенов Г. П. Вернадский / Г. П. Аксенов. – М. : Соратник, 1994. – 542 с. – (Серия избранных биографий).
Ва565071

93. Аксенов Г. П. В. И. Вернадский о природе времени и пространства / Г. П. Аксенов. – Изд. 4-е, доп. – М. : URSS, сор., 2016. – 364 с. : табл.
Ва832227

94. Аксенов Г. П. «Личность есть драгоценнейшая, величайшая ценность»: (В. И. Вернадский: ноосфера, творчество, нравственность) : (из цикла «История этич. учений») / Г. П. Аксенов. – М. : Знание, 1990. – 64 с. – (Новое в жизни, науке, технике. Сер. Этика ; № 11).
Ао253866

95. Андреев О. О. Логіка і методологія науки в творчості В. І. Вернадського : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.09 / Андреев Олег Олександрович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2007. – 17 с. – Бібліогр.: с. 4.
Ра354532

96. Андреев О. О. Логіка і методологія науки в творчості В. І. Вернадського : дис. ... канд. філос. наук : 09.00.08 / Андреев Олег Олександрович ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2007. – 198 арк. – Бібліогр.: арк. 181–198.
Дс103153

97. Апанович О. М. За плугом Господь іде : до 150-річчя з дня народження В. І. Вернадського / Олена Апанович ; відп. ред. Є. Милованов. – Львів : APC, 2013. – 80 с. : портр., іл. – (Бібліотека журналу ORGANIC UA ; кн. 13) (Вітчизняна думка ; кн. 7).
Ва771951

98. Баландин Р. К. Вернадский: жизнь, мысль, бессмертие : (к 125-летию со дня рождения) / Р. К. Баландин. – 2-е изд., доп. – М. : Знание, 1988. – 205, [18] с. : ил., фот.
Ва484978

99. Біосферно-ноосферні ідеї В. І. Вернадського й еколого-економічні та гуманітарні проблеми регіонів : тези доп. XI Міжнар. наук.-

практ. конф., 6–8 трав. 2009 р. / Кременчуц. держ. політехн. ун-т ім. М. Остроградського. – Кременчук, 2009. – 128 с.

Со28734

100. Біосферно-ноосферні ідеї В. І. Вернадського й еколого-економічні та гуманітарні проблеми розвитку регіонів : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. (28–29 трав. 2010 р., м. Кременчук) / Кременчуц. держ. ун-т ім. М. Остроградського ; ред. М. Загірняк. – Кременчук, 2010. – 236 с. : рис., табл. – Укр., рос.

Вс49542

101. Вергунов В. А. Діяльність В. І. Вернадського зі становлення й розвитку вітчизняної сільськогосподарської дослідної справи як галузі знань та організації : (до 150-річчя від дня народж. В. І. Вернадського) : наук. доп. / В. А. Вергунов ; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка. – Київ : Корзун Д. Ю., 2013. – 19 с. : іл.

Р132784

102. В. И. Вернадский : [фотоальбом] / сост. В. С. Неаполитанская ; авт. текста: Г. П. Аксенов, В. С. Неаполитанская. – М. : Планета, 1988. – 239 с. : фот. – (Человек. События. Время).

Вс26117

103. В. И. Вернадский: pro et contra : антология лит. о В. И. Вернадском за сто лет (1898–1998) / под общ. ред. А. Л. Яншина ; сост., вступ. ст., коммент. А. В. Лапо. – СПб. : Изд-во Рус. Христиан. гуманитар. ин-та, 2000. – 871 с. – (Русский путь). – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000015792>.

104. В. И. Вернадский. Крымское наследие : [сб. док.] / сост.: Н. В. Багров, В. В. Лавров, Н. А. Съедин. – Киев : Лыбидь, 2012. – 266, [4] с. : ил. – Библиогр.: с. 261–266.

Вс53930

105. В. И. Вернадский и глобальные проблемы современной цивилизации : тез. междунар. конф., 23–25 апр. 2013 г., Симферополь / НАН Украины, РАН, Тавр. нац. ун-т им. В. И. Вернадского, Междунар. асоц. акад. наук, Гос. фонд фундам. исслед. Украины. – Симферополь : АРИАЛ, 2013. – 237 с. – Рус., укр.

Со31852

106. В. И. Вернадский и Крым: люди, места, события... / Н. В. Багров, В. Г. Ена, В. В. Лавров [и др.]. – 2-е изд., перераб. – Киев : Лыбидь, 2012. – 245, [2] с. : фот. – (К 150-летию со дня рождения акад. В. И. Вернадского).

Вс53596

107. В. И. Вернадский и отечественная наука : тез. докл. Всесоюз. науч. конф. по истории науки и техники, посвящ. 125-летию со дня рождения В. И. Вернадского (Одесса, 18–21 апр. 1988 г.) / АН УССР, Юж. науч. центр, Физ.-хим. ин-т им. А. В. Богатского ; отв. ред. Ю. А. Храмов. – Киев : Наук. думка, 1988. – 232 с.

Ва477147

108. В. И. Вернадский и проблемы организационно-экономических исследований : [сборник] / АН СССР, Ин-т экономики ; науч. ред. В. Л. Квинт. – М., 1989. – 177 с.

Ва528829

109. В. И. Вернадский и современная наука : тез. докл. междунар. симп., посвящ. 125-летию со дня рождения В. И. Вернадского (4 марта 1988 г.) / АН СССР, Ин-т истории естествознания и техники, Ленингр. отд., Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ленингр. отд-ние ; редкол.: М. И. Будыка, Э. Н. Елисеев, Э. И. Колчинский [и др.]. – Л. : Наука, 1988. – 112 с.

Ва494760

110. В. И. Вернадский и современность : [сб. ст.] / АН СССР, Комис. по разраб. науч. наследия В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского [и др.] ; гл. ред.: Б. С. Соколов, А. Л. Ягшин. – М. : Наука, 1986. – 232 с. : ил.

Ва443991

111. В. И. Вернадский и Таврический университет: движение сквозь время : фотоальбом / авт.-сост.: Н. В. Багров, Е. Н. Чуян, В. В. Орехов, В. В. Лавров ; авт. предисл. Н. В. Багров. – Симферополь : АРИАЛ, 2013. – 48 с. : ил., фот.

P123458

112. В. І. Вернадський і Полтавщина : факти, док., бібліогр. / Полтав. держ. аграр. акад., Полтав. краєзнав. музей, Полтав. від-ня Укр. ботан. т-ва ; уклад.: В. М. Самородов, С. Л. Кигим ; наук. ред. К. М. Ситник. – Полтава : Полтав. літератор, 2008. – 259 с. : іл., табл., фот. – (Історико-бібліографічна серія «Постаті аграрної та біологічної науки Полтавщини: факти, документи, бібліографія» ; кн. 5). – Бібліогр.: с. 218–249.

Ва709414

113. Вклад В. И. Вернадского в развитие мировой цивилизации : (к 150-летию со дня рождения) : [сб. ст.] / В. А. Грачев, Г. П. Аксенов, В. Ю. Афиани [и др.] ; Неправительств. экол. фонд им. В. И. Вернадского. – М., 2013. – 219 с. : ил., 1 реклам. л.

Вс64445

114. Владимир Вернадский. Жизнеописание. Избранные труды. Воспоминания современников. Суждения потомков = Vladimir Vernadsky. Biography. Selected works. Reminiscences of contemporaries. Opinions of descendants / сост. Г. П. Аксенов. – М. : Современник, 1993. – 685, [3] с. : ил. – (Открытия и судьбы: летопись естественнонаучной мысли России в лицах, документах, иллюстрациях). – Библиогр.: с. 681–685.

Va821427

115. Внесок академіка В. І. Вернадського в дослідження проблем розвитку і розміщення продуктивних сил, 12–13 берез. 2003 р. : матеріали конф. : [в 2 ч.] / під ред. С. І. Дорогунцова ; НАН України, Рада по вивч. продуктив. сил України, РАН, Рада по вивч. продуктив. сил Росії. – Київ : РВПС України НАН України, 2003.

[Ч. 1]. – 213, [1] с. : рис., табл.

[Ч. 2]. – 330 с. : рис., табл.

V347957/1-2

116. Волков В. В. Г. Скворода и В. Вернадский в пробуждении украинской нации / В. В. Волков, В. П. Корнейчук, К. Д. Хомяк. – Киев : МП Леся, 2007. – 88 с. : фот.

Va690748

117. Володимир Вернадський (1918–1919) – фундатор Української академії наук // Президенти Академії наук України за 100 років її існування: науково-організаційний внесок в прогрес фундаментальної науки / В. М. Гамалія, Ю. К. Дупленко, В. І. Онопрієнко [та ін.] ; за ред. В. І. Онопрієнка ; НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2018. – С. 30–62 : портр. – URL: <https://bit.ly/39IErEO>.

118. Воробйова Л. В. Володимир Вернадський і фізична економія : монографія / Л. В. Воробйова ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – Київ, 2019. – 173, [3] с. – URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/33958/19-5533_V.pdf.

119. Геохимические идеи В. И. Вернадского в наши дни : к 100-летию со дня окончания В. И. Вернадским Петерб. ун-та / Ленингр. гос. ун-т им. А. А. Жданова ; под ред. В. Ф. Барабанова. – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1987. – 220 с.

Va471877

120. Гриньова М. В. В. І. Вернадський про основні напрями наукових досліджень ХХ століття : монографія / М. В. Гриньова, Г. Ф. Джурка, В. Т. Мельник ; Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка, Каф. хімії та методики викладання хімії. – Полтава : Шевченко Р. В., 2018.

– 322 с. : іл. – Бібліогр.: с. 314–319. – (До 155-річчя від дня народження великого вченого-енциклопедиста та 100-річчя створення ним Академії наук України).

Ва820042

121. Гумилевский Л. Вернадский / Л. Гумилевский. – 3-е изд. – М. : Молодая гвардия, 1988. – 255 с. : ил. – (ЖЗЛ. Серия биографическая ; вып. 6).

В301469

122. Даниленко В. Володимир Вернадський: віхи життя і творчості / Віктор Даниленко ; НАН України, Ін-т історії України НАН України. – Київ ; Вінниця : Нілан, 2014. – 297, [20] с. : фот. – Бібліогр.: с. 294–297.

Онищенко О. С. Ва1835

123. Даниленко В. Володимир Вернадський: життя в політиці й політика в житті / Віктор Даниленко. – Київ : Парлам. вид-во, 2019. – 512 с. – (Славетні постаті України). – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0014862>.

124. Даниленко В. М. В. І. Вернадський. Простір. Життя і думки / В. М. Даниленко ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ : Академперіодика, 2019. – 348, [3] с. : фот. – Бібліогр.: с. 347–349.

Вс66428

125. Дробжев М. И. Вернадский и современная эпоха : [монография] / М. И. Дробжев ; Федер. агентство по образованию Рос. Федерации. – Тамбов : Изд-во ТГТУ, 2010. – 236 с. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0005084>.

126. Ермолаева В. Е. Учение В. И. Вернадского о ноосфере : науч.-аналит. обзор / В. Е. Ермолаева ; АН СССР, Ин-т науч. информ. по обществ. наукам. – М., 1989. – 55, [1] с. – (Глобальные проблемы и будущее человечества). – Библиогр.: с. 54–56.

Ва502694

127. Ємець Т. М. Українознавча концепція В. І. Вернадського (соціально-філософський аналіз) : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03 / Ємець Тетяна Михайлівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2006. – 19 с.

Ра347165

128. Ємець Т. М. Українознавча концепція В. І. Вернадського (соціально-філософський аналіз) : дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03 /

Смець Тетяна Михайлівна ; Нац. ін-т стратег. дослідж. – Київ, 2006. – 181 арк. – Бібліогр.: арк. 160–181.

Дс97856

129. Игнатенко А. А. 115 лет исследованию В. И. Вернадским Кременчугского уезда : (по материалам эпистоляр. наследия акад. В. И. Вернадского) / А. А. Игнатенко ; Кременчуг. гор. рус. община «Русь». – Кременчуг : Ткалич, 2006. – 69 с. : ил.

Ва673085

130. Ідеї академіка В. І. Вернадського та проблеми сталого розвитку регіонів : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф. (Кременчук, 14–15 трав. 2015 р.) : [зб. ст.] / Кременчуц. нац. ун-т ім. М. Остроградського. – Кременчук, 2015. – 127 с. : іл. – Укр., рос.

Со33763

131. Ідеї академіка В. І. Вернадського та проблеми сталого розвитку освіти і науки : матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф. (Кременчук, 1–3 черв. 2017 р.) / Кременчуц. нац. ун-т ім. М. Остроградського [та ін.]. – Кременчук, 2017. – 176 с. – Укр., англ.

Со35236

132. Корнійчук В. П. В. Вернадський і О. Богомолець – організатори науки в Україні / В. П. Корнійчук, К. Д. Хом'як. – Київ : Леся, 2011. – 96 с.

Ва744092

133. Кратко М. І. Володимир Вернадський : [нарис] / Мирослав Кратко. – Київ : Атлант ЮЕМСі, 2007. – 63 с. : фот. – (Стозір'я. Бібліотека української родини. Природознавці. Винахідники. Інженери).

Ва694909

134. Космос и биосфера : X междунар. крым. конф., Коктебель, Крым, Украина, 23–28 сент. 2013 г. : [сб. тез. докл.] / Тавр. нац. ун-т ім. В. И. Вернадского, Евраз. асоц. ун-тов, Киев. нац. ун-т ім. Т. Шевченко [и др.]. – Симферополь : Ариал, 2013. – 300 с. : рис., табл. – К 150-летию со дня рождения В. И. Вернадского. – Рус., англ. – URL: <http://www.biophys.ru/archive/crimea-2013.pdf>.

Про розвиток ідей і поглядів В. І. Вернадського в питаннях біосфери, ноосфери та їхній вплив на сучасну науку і технології.

Со32191

135. Лещенко А. В. Володимир Вернадський і його просвітницько-педагогічна діяльність / А. В. Лещенко, М. П. Лещенко ; АПН України, Ін-т педагогіки та психології проф. освіти АПН України. – Київ : АСМІ, 2003. – 291 с. : фот. – Бібліогр.: с. 271–285.

Ва644793

136. Лещенко А. В. Проблеми виховання і освіти у творчій спадщині В. І. Вернадського : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Лещенко Анатолій Васильович ; Ін-т педагогіки АПН України. – Київ, 2001. – 19 с.

Ра312517

137. Лещенко А. В. Проблеми виховання і освіти у творчій спадщині В. І. Вернадського : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Лещенко Анатолій Васильович ; Ін-т педагогіки та психології проф. освіти АПН України. – Київ, 2000. – 209 арк. – Бібліогр.: арк. 183–198.

Дс68251

138. Матвеева Л. В. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Л. В. Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стилос», 2003. – 295 с. – Бібліогр.: с. 271–286. – До 85-річчя Національної Академії наук України.

Вернадський В. І. – С. 48, 50–52, 57–60, 63, 64, 66, 68, 77, 85, 86, 92–94, 97, 110, 122, 126, 127, 138, 140, 142, 145, 154, 169, 173, 175, 180, 184, 216–218, 242, 243, 256, 261, 262, 264–270.

Ва652771

139. Машкіна С. В. Педагогічна діяльність В. І. Вернадського у вищих закладах освіти (кінець XIX – початок XX століття) : автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.01 / Машкіна Світлана Вікторівна ; Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2001. – 20 с.

Ра313185

140. Машкіна С. В. Педагогічна діяльність В. І. Вернадського у вищих закладах освіти (кінець XIX – початок XX століття) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Машкіна Світлана Вікторівна ; Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2000. – 214 арк., дод. – Бібліогр.: арк. 194–214.

Дс69948

141. Мочалов И. И. В. И. Вернадский: наука. Философия. Человек : [в 2 кн.] / И. И. Мочалов, В. И. Оноприенко ; РАН, Ин-т истории естествознания и техники им. С. И. Вавилова. – Изд. 2-е, испр., доп. – Киев : Информ.-аналит. агентство, 2011–2012. – (К 150-летию со дня рождения В. И. Вернадского).

Кн. 1 : Наука в исторических и социальных контекстах. – 2011. – 411 с.

Кн. 2 : Наука и ее инструментарий: логико-методологические аспекты / НАН Украины, Центр исслед. науч.-техн. потенциала и истории науки им. Г. М. Доброва. – 2012. – 631 с.

В354217/1-2

142. Мочалов И. И. В. И. Вернадский – человек и мыслитель / И. И. Мочалов. – М. : Наука, 1970. – 176 с.

Va132950

143. Мочалов И. И. Владимир Иванович Вернадский (1863–1945) / И. И. Мочалов. – М. : Наука, 1982. – 488 с.

Va382796

144. Научное и социальное значение деятельности В. И. Вернадского : сб. науч. тр. / АН СССР, Ин-т истории естествознания и техники, Ленингр. отд., Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского ; под общ. ред. А. Л. Яншина. – Л. : Наука, 1989. – 416 с.

Vc27593

145. Научное наследие В. И. Вернадского в контексте глобальных проблем цивилизации : межгос. конф., Крым, 23–25 мая 2001 г. : доклады / сост.: В. И. Резуненко [и др.] ; Тавр. нац. ун-т им. В. И. Вернадского [и др.]. – М. : Ноосфера, 2001. – 467 с. : рис., табл.

Va620157

146. Научное наследие В. И. Вернадского и современность : монография / НАН Украины, Тавр. нац. ун-т им. В. И. Вернадского ; редкол.: Н. В. Багров (пред.), Л. Г. Руденко, Е. А. Позаченюк. – Симферополь : Ариал, 2013. – 299 с., [1] л. портр. – (Ученые Национальной академии наук Украины и Таврического национального университета к 150-летию В. И. Вернадского).

Va766233

147. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Вернадський В. І. – С. 5–8, 12, 40, 42, 50, 54, 80, 127, 146, 157, 834, 849, 878.

V357366/1

148. Нашому роду нема переводу. Славні династії та родини України / уклад. М. М. Хлонь ; редкол.: В. А. Смолій, Ю. В. Гнаткевич, В. І. Заболотна. – Київ : Імідж Україна, 2012. – 160 с. : іл., портр. – (Успішна людина – сильна країна).

Про родину Вернадських.

Co31114

149. Оноприенко В. И. В. И. Вернадский. Школы и ученики / В. И. Оноприенко ; НАН Украины, Центр исслед. науч.-техн. потенциала и истории им. Г. М. Доброва. – Киев : Информ.-аналит. агентство, 2014. – 330 с. : ил., портр. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0009122>.

150. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про В. Вернадського. – С. 8, 9, 10, 38, 39, 43, 45, 46, 48–50, 56, 58–61, 65, 67, 92, 146, 152, 155, 156, 159, 161, 162, 169, 170, 172–175, 177, 178, 180, 182–184, 186, 189, 190–194, 196–208, 210–213, 217–226, 228, 229, 232–235, 237–240, 242–257, 261–267, 269, 271, 274, 275, 281, 288, 293–298, 308, 309, 320, 321, 323–325.

Ва831372

151. Поздняков В. М. Наука і освіта в ноосферній концепції В. І. Вернадського : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.02 / Поздняков Володимир Михайлович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2006. – 19 с.

Ра347984

152. Поздняков В. М. Наука і освіта в ноосферній концепції В. І. Вернадського : дис. ... канд. філос. наук : 09.00.02 / Поздняков Володимир Михайлович ; НАН України, Центр гуманітар. освіти. – Київ, 2006. – 191 арк. – Бібліогр.: арк. 169–191.

Дс99466

153. Развитие биологии на Украине : в 3 т. / АН УССР, Отд-ние истории естествознания и техники Ин-та истории ; гл. редкол.: К. М. Сытник (гл. ред.), С. М. Гершензон, А. М. Гродзинский [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1984–1985.

Т. 1 : С древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции / редкол. тома: Б. Г. Новиков (отв. ред.) [и др.]. – 1984. – 415 с. : фот.

Вернадский В. И. – С. 10, 17, 148, 373.

Т. 2 : Развитие ботанических исследований, физиологии и биохимии, интродукции и акклиматизации, генетики и селекции растений, микробиологии за годы Советской власти / редкол. тома: К. М. Сытник (отв. ред.) [и др.]. – 1985. – 456 с. : фот.

Вернадский В. И. – С. 5, 136, 138, 146, 362.

Т. 3 : Развитие зоологических и гидробиологических исследований, морской биологии, физиологии и биохимии животных и человека, генетики животных, криобиологии, радиобиологии, молекулярной биологии и вирусологии за годы Советской власти / редкол. тома: Ф. Н. Серков (отв. ред.) [и др.]. – 1985. – 447 с. : фот.

Вернадский В. И. – С. 185.
В333120/1-3

154. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Вернадський В. – С. 7, 8, 31, 72, 76–94, 98, 100, 102, 103, 105, 106, 108, 112–116, 130–133, 135, 137, 138, 140–144, 146, 149, 151–153, 159, 174, 187, 192, 197, 230.

Ва554058

155. Розмова з Володимиром Вернадським «через роки, через віки...» / авт.-уклад. Н. М. Буцька. – Полтава : РІК, 2014. – 181, [1] с.

Ва783165

156. Рубан Ю. Д. Научная методология В. И. Вернадского и животноводство : [монография] / Ю. Д. Рубан. – Киев : Аграр. наука, 2003. – 360 с. : рис., табл.

Ва646090

157. Рубан Ю. Д. Приоритет отечественных ученых в развитии зооинженерной науки : монография / Ю. Д. Рубан. – Киев : Аграр. наука, 2004. – 290 с.

Про наукові праці В. І. Вернадського.

Ва655214

158. Саенко Г. Н. Владимир Иванович Вернадский. Ученый и мыслитель / Г. Н. Саенко ; отв. ред. С. С. Лаппо ; РАН, Ин-т океанологии им. П. П. Ширшова. – М. : Наука, 2002. – 232, [27] с. : фот. – Библиогр.: с. 208–233.

Ва647418

159. Самодрин А. П. Нотатки педагога : до 157-річчя від дня народж. і 75-річчя від дня смерті акад. В. І. Вернадського / А. П. Самодрин. – Кременчук : Щербатих О. В., 2020. – 39 с.

Р137231

160. Самородов В. М. В. І. Вернадський та В. Г. Короленко : у поєднанні доль і поглядів / В. М. Самородов, С. Л. Кигим, Л. В. Ольховська ; ред. В. М. Самородов. – 2-ге вид., допов. та уточн. – Полтава : Говоров С. В., 2018. – 71 с. : іл., фот. – Бібліогр. : с. 68–70.

Ва828567

161. Самородов В. М. Полтавський вимір національної академії наук України (1918–2018): події. Постаті. Пам'ять / В. М. Самородов, С. Л. Кигим. – Полтава : Дивосвіт, 2019. – 236 с. : фот. 2 с. вкл.

Вернадський В. І. – С. 2, 5, 8, 9, 54–56, 64, 65, 69, 72, 77, 78, 99–104, 134, 150, 155, 159, 172, 182, 183, 214, 218, 220, 222, 223.

Ва840987

162. Синичкін А. В. Духовний образ В. І. Вернадського: культурологічний аналіз епістолярної спадщини : автореф. дис. ... канд. культурології : 26.00.01 / Синичкін Андрій Володимирович ; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. – Сімферополь, 2013. – 20 с.

Ра399542

163. Ситник К. Володимир Вернадський: людина. Громадянин. Учений : [монографія] / Костянтин Ситник, Тетяна Бевз ; НАН України, Коміс. з розроб. наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2017. – 362, [3] с. : [1] арк. портр.

Ва815195

164. Ситник К. М. Володимир Вернадський і Академія / К. М. Ситник, В. В. Шмиговська ; НАН України. – Київ : Наук. думка, 2006. – 312 с. : фот., портр. – (Президенти Академії наук України). – Бібліогр.: с. 308–309.

Вс42386

165. Субетто А. И. В. И. Вернадский: от начала ориентированного синтеза наук – к вернадскианской революции в системе научного мировоззрения в начале XXI века и к становлению ноосферизма / А. И. Субетто. – Кострома : Изд-во Костром. гос. ун-та, 2007. – 105 с.

166. Сытник К. М. В. И. Вернадский: жизнь и деятельность на Украине / К. М. Сытник, Е. М. Апанович, С. М. Стойко ; АН УССР. – 2-е изд., испр. и доп. – Киев : Наук. думка, 1988. – 366 с., 8 л. ил.

Ва475024

167. Таланов В. М. Идеи В. И. Вернадского и современная культура : [сб. ст.] / В. М. Таланов ; М-во образования и науки Рос. Федерации, Юж.-Рос. гос. политехн. ун-т (Новочеркас. политехн. ин-т) им. М. И. Платова. – Новочеркасск, 2014. – 241 с. : ил., табл.

168. Творча спадщина В. І. Вернадського і сучасність («Вернадські читання») = Творческое наследие В. И. Вернадского и современность («Вернадские чтения») : доп. і повідомл. 3-ї Міжнар. наук. конф., 22–24 трав. 2003 р., м. Донецьк / Донец. нац. техн. ун-т, Наук.-метод. центр вищ. освіти М-ва освіти і науки України, АН вищ. шк. України ; редкол.: Л. О. Алексеєва, О. А. Мінаєв, В. Н. Амітан. – Донецьк, 2003. – 264 с. : табл. – Укр., рос.

Вс38518

169. Творча спадщина В. І. Вернадського і сучасність («Вернадські читання») : доп. і повідомл. 4-ї Міжнар. наук. конф. 21–25 квіт. 2005 р. у м. Донецьку / редкол.: Л. О. Алексеєва, О. А. Мінаєв, В. Н. Амітан ; Донец. нац. техн. ун-т, Акад. технол. наук України, Донец. регіон. від-ня. – Донецьк, 2005. – 259 с. – Укр., рос.

Со26714

170. Творча спадщина В. І. Вернадського та проблеми формування сучасної екологічної свідомості (5-ті Вернадські читання) = Творческое наследие В. И. Вернадского и проблемы формирования современного экологического сознания (5-е Вернадские чтения) : доп. і повідомл. 5-ї Міжнар. наук. конф., 26–27 квіт. 2007 р. у м. Донецьку / редкол.: О. А. Мінаєв, Л. О. Алексеєва, Б. С. Панов ; Донец. нац. техн. ун-т, Акад. технол. наук України, Донец. регіон. від-ня. – Донецьк, 2007. – 342 с. : табл., портр. – Укр., рос.

Вс48083

171. Творческое наследие В. И. Вернадского и современность : сб. тр. междунар. наук. конф., 10–12 апр. 2001 г., Донецк / Донец. гос. техн. ун-т [и др.] ; редкол.: А. А. Минаев (гл. ред.), Л. А. Алексеєва, Б. С. Панов. – Донецк : Донбасс, 2001. – 503 с. : ил., табл.

Вс35133

172. Терлецький В. М. Академія наук Української РСР, 1919–1969 : корот. іст. нарис / В. М. Терлецький ; за ред. І. Г. Підоплічка. – Київ : Наук. думка, 1969. – 295 с. : іл.

Вернадський В. І. – С. 8, 24–27, 29, 34.

Ва85485

173. Тома Л. В. Володимир Вернадський / Л. В. Тома. – Харків : Фоліо, 2018. – 117, [6] с. : іл. – (Знамениті українці).

Ао274858

174. Тонкаль В. Ю. Академія наук Української РСР / В. Ю. Тонкаль, В. М. Пелих, Б. С. Стогній ; за ред. І. К. Походні. – Київ : Наук. думка, 1980. – 433 с. : іл.

Вернадський В. І. – С. 10, 11, 14, 118, 247, 359, 376, 382, 387, 390, 397.

Ва354298

175. Україна ХХ століття: культура, ідеологія, політика : зб. ст. / НАН України, Ін-т історії України ; редкол.: В. М. Даниленко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2013. – Вип. 18. – 383 с. – Укр., рос.

Зі змісту: Володимир Іванович Вернадський – вчений, організатор науки, політик, публіцист / Валерій Смолій. – С. 6–11; Внесок академіка В. І. Вернадського в розвиток світової та української гуманітаристики / Олексій Онищенко. – С. 12–14; Синтез національного та світового в концепції організації

науки та освіти в Україні В. І. Вернадського / Олексій Онищенко, Любов Дубровіна. – С. 15–23; Інтегрований меморіальний ресурс «Електронна бібліотека та архів В. І. Вернадського» / Катерина Лобузїна. – С. 24–30; Деякі питання подальшого опублікування епістолярної спадщини академіка В. І. Вернадського в Україні / Костянтин Новохатський. – С. 31–34; Рід та родинне оточення академіка Володимира Івановича Вернадського / Валерій Томазов. – С. 35–44; Михайло Драгоманов у житті і світі Володимира Вернадського / Віктор Даниленко. – С. 45–54; В. И. Вернадский и Комиссия по изучению естественных производительных сил Крыма: новые материалы / Валерий Лавров. – С. 55–63; В. І. Вернадський і питання українського державотворення / Ігор Гирич. – С. 64–72; 1917 рік у щоденникових записах В. І. Вернадського / Владислав Верстюк. – С. 73–81; В. Вернадський і М. Грушевський: долання конфліктногенних зон в організації української науки / Зінаїда Зайцева. – С. 89–100; Вплив І. В. Вернадського на формування світогляду засновника Української Академії наук В. І. Вернадського / Оксана Іваненко. – С. 101–107; «В моей жизни встреча с Вами составляет огромную важную полосу...»: (з епістолярію Агатангела Кримського – Володимира Вернадського) / Оксана Василюк. – С. 108–117; Ставлення Володимира Вернадського до Української революції (1917–1921 рр.) / Наталія Будзанівська. – С. 118–129.

Ж70465

176. Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. / авт. проекту А. В. Толстоухов ; Фонд сприяння розвитку мистецтва. – Київ, 2004. – Вип. 57/58 : Володимир Вернадський. – 823 с.

Зі змісту: Наукова думка і наукова праця як геологічна сила в біосфері / В. Вернадський. – С. 11–90; Про наукові істини / В. Вернадський. – С. 91–128; Наукове знання і перехід біосфери в ноосферу / В. Вернадський. – С. 129–161; Науки про життя в системі наукового знання / В. Вернадський. – С. 162–211; [Начерки двох планів] / В. Вернадський. – С. 212–213; [Про логіку природознавства] / В. Вернадський. – С. 213–219; Записка про організацію наукової роботи / В. Вернадський. – С. 219–224; Проблема часу, простору і симетрії / В. Вернадський. – С. 225–323; Про життєвий (біологічний) час / В. Вернадський. – С. 324–420; [Правизна і лівизна] / В. Вернадський. – С. 421–424; Етика / В. І. Вернадський. – С. 425–427; [Природознавство і філософія] / В. Вернадський. – С. 427–435; [Про відповідальність учених] / В. Вернадський. – С. 435–436; Зі щоденника, 21 трав. 1884 р. / В. І. Вернадський. – С. 436–437; [Про роль народу як відгомін космічних сил] / В. Вернадський. – С. 437–442; Про роль особистості в історії: з нотаток / В. Вернадський. – С. 442–445; [Про загальний рух розвитку філософії] / В. Вернадський. – С. 445–448; [Соціальні перетворення і наукова думка] / В. Вернадський. – С. 449–450; [Про важливість охоплення явищ в їхній цілісності] / В. Вернадський. – С. 450–451; [Про співвідношення природознавства і філософії] / В. Вернадський. – С. 451–459; [Про простір-час] / В. Вернадський. – С. 459–462; [Математика і природознавство] / В. Вернадський. – С. 462–464; З історії ідей / В. І. Вернадський. – С. 465–481; Дві небезпеки: невідома стаття академіка В. І. Вернадського / В. Вернадський. – С. 482–484; Декілька слів про ноосферу / В. Вернадський. – С. 485–495; Полонська-Василенко Н. Академік В. І. Вернадський (спогад) / Н. Полонська-Василенко. –

С. 496–509; Сторінки прозрінь великого вченого: шишацький період / О. Апанович. – С. 510–528; Кримський сон (Дача «Гірська ущелина» у долі академіка В. І. Вернадського) / В. Лавров. – С. 529–581; Спогади. Крим / Георгій Вернадський. – С. 582–604; Листи Георгія Вернадського з Криму до батьків у Київ / публ. і комент. В. Лаврова. – С. 605–615; Листи В. І. Вернадського до В. Л. Модзалевського / В. І. Вернадський ; публ. і комент. І. Гирича. – С. 616–623; Листи В. І. Вернадського до українських вчених / В. І. Вернадський ; публ. і комент. С. Кіржаєва. – С. 624–652; Листування В. І. Вернадського та П. О. Флоренського / В. І. Вернадський, П. О. Флоренський ; передм. і комент. П. В. Флоренського. – С. 653–670; Листи В. І. Вернадського до академіка М. П. Василенка / В. І. Вернадський ; передм. і комент. С. Кіржаєва. – С. 671–710; «Я вірю в силу вільної думки...» : листи В. І. Вернадського до І. І. Петрункевича / В. І. Вернадський ; публ. і комент. І. І. Мочалова. – С. 711–742; В. І. Вернадський і політичне українство / І. Гирич. – С. 743–771; «Люди науки повинні прагнути стати на чолі руху»: Академік Володимир Іванович Вернадський як політик та громадський діяч / С. Бушак. – С. 772–809; Вернадський відомий і невідомий: образ Володимира Вернадського в спогадах і мистецтві / А. Шевченко, С. Бушак. – С. 810–817; [Про мистецтво] / В. Вернадський. – С. 818–820.

Ж14470

177. Хурса В. В. Вернадський у Шишаках : іст.-краєзнав. нариси, дослідж. / Володимир Хурса. – Полтава : Полтав. літератор ; Шишаки : Екотур, 2008. – 240 с. : фот. – (Бібліотечка серії «Історичні постаті краю»).

Ва804165

178. Чернова Н. Ф. Внесок академіка В. І. Вернадського у становлення та розвиток вітчизняної сільськогосподарської дослідної справи (кінець XIX ст. – перша половина XX ст.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.07 / Чернова Наталія Федорівна ; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка. – Київ, 2016. – 22 с. – Бібліогр.: с. 17–18.

Ра424375

179. Чернова Н. Ф. Внесок академіка В. І. Вернадського у становлення та розвиток вітчизняної сільськогосподарської дослідної справи (кінець XIX ст. – перша половина XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.07 / Чернова Наталія Федорівна ; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка. – Київ, 2016. – 201 с. – Бібліогр.: с. 171–187. – URL: <https://bit.ly/2W8lfX0>.

180. Четверті Зарембівські читання : матеріали Четвертих Всеукр. Заремб. наук. читань «Українське пам'яткознавство: сучасні проблеми та тенденції», присвяч. 150-річчю від дня народж. акад. В. І. Вернадського, Київ, 17 квіт. 2013 р. / Центр пам'яткознавства НАН України і Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури ; редкол.: О. М. Титова (голова), Л. М. Бесов, Л. О. Гріфен. – Київ, 2013. – 256 с. : іл.

Ва775644

181. Читання академіка В. І. Вернадського / НАН України, Коміс. НАН України з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), В. Л. Богданов, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2019– .

Вип. 1 : В. І. Вернадський і становлення фундаментальної науки в Україні : XXVIII читання акад. В. І. Вернадського, 12 берез. 2018 р.; Розвинуте наукове середовище – неодмінна умова формування креативного вченого : XXIX читання акад. В. І. Вернадського, 12 берез. 2019 р. – 2019. – 132 с. : фот.

Ж74883

182. Шалимов Н. А. Вернадский. Человек и учёный. Новые факты биографии : [монография]. Ч. 2 / Н. А. Шалимов. – Одесса : ВМВ, 2013. – 354 с. : портр. – Библиогр.: с. 344–347. – Продолж. кн.: Шалимов Н. А. Эпоха Вернадского: золотой век естествознания. Одесса, 2007.

В354346/2

183. Шалимов Н. А. «Царство моих идей впереди». «Я сделал не все, что мог...». Академик Вернадский : монография : к 155-летию со дня рождения первого Президента НАН Украины В. И. Вернадского / Н. А. Шалимов. – Одесса : Бондаренко М. А., 2018. – 103 с. : ил. – Библиогр.: с. 97–99.

Ва820816

184. Шалимов Н. А. Эпоха Вернадского: золотой век естествознания : монография : к 145-летию со дня рождения первого президента НАН Украины В. И. Вернадского (1863–1945) / Н. А. Шалимов. – Одесса : ТЭС, 2007. – 192 с. : ил., портр. – Библиогр.: с. 189–190.

Ва697963

185. Щербак Н. П. Владимир Иванович Вернадский / Н. П. Щербак. – 2-е изд., доп. и перераб. – Киев : Наук. думка, 1988. – 108 с. : портр.

Ва475025

186. Щербань Т. О. Фундатори Українського наукового товариства [М. С. Грушевський, В. І. Вернадський та ін.] / Т. О. Щербань. – Київ : Вид-во т-ва «Знання» України, 1992. – 47, [1] с. – (Серія 8, Вікна ; № 1. Тематичний цикл «Наука і життя»).

Р75294

187. Яковлев В. П. В. И. Вернадский / В. М. Яковлев. – М. ; Ростов н/Д : МарТ, 2005. – 75 с. – (Философы XX века. Отечественная философия / отв. ред. Е. В. Золотухина-Аболина).
Ва668734

188. Янин Е. П. Очерки жизни и деятельности академика В. И. Вернадского / Е. П. Янин ; РАН, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского, Группа «Науч. наследие В. И. Вернадского и его школы» ; отв. ред. Э. М. Галимов. – М., 2018. – 179 с. : фот. – URL: <https://bit.ly/2XGNFZa>.

Див. також №№ 57, 644.

Архівні матеріали

189. Апанович Е. М. Рукописные материалы В. И. Вернадского в фондах Центральной научной библиотеки АН УССР / Е. М. Апанович // Рукописные фонды Центральной научной библиотеки им. В. И. Вернадского : сб. науч. тр. / АН УССР, Центр. науч. б-ка им. В. И. Вернадского ; ред. Т. Н. Телиженко. – Киев, 1989. – С. 3–17.
Ва503634

190. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ : Ін-т рукопису НБУВ, 2015. – 326 с.

Вернадський В. І. – С. 17, 18, 20, 27, 84, 263, 267, 271.

Вс60788

191. Архівні фонди установ НАН України : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.] ; авт.-упоряд.: Л. М. Яременко, О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.]. – Київ, 2008. – 448 с.

Вернадський В. І. – С. 277, 279, 305.

Вс45674

192. Вернадский Владимир Иванович, 1767–1966 гг. [Электронный ресурс] // Архив РАН. Ф. № 518. 1887–1966 гг. 4741 ед. хр. – URL: <https://bit.ly/39JIxNB>.

193. Вернадский Владимир Иванович. Личное дело академика // Архив РАН. Ф. № 411. Оп. 3. Д. 37–40.

194. Видатні вчені Національної Академії наук України; Особові архівні та рукописні фонди академіків і членів-кореспондентів у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського (1918–1998) : путівник / НАН України, Нац. б-ка ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голова), В. Г. Врублевський, С. Г. Даневич [та ін.] ; уклад.: О. С. Боляк, Т. І. Воронкова, С. Г. Даневич [та ін.]. – Київ, 1998. – 307 с.

В. І. Вернадський. – С. 6, 8, 11, 12, 19, 26, 56, 118 (п. 41), 119, 120, 121, 185, 245, 247, 248, 251.

Ва585462

195. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2017. – 772 с.

Вернадський В. І. – С. 55, 95, 218, 334, 392, 441, 469, 591, 599, 606, 617, 625; Вернадський Володимир Іванович / Л. В. Шипко, А. І. Шаповал. – С. 102–104.

Вс64088

196. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.]. – Київ, 2002. – 768 с.

Вернадський В. І. – С. 3, 4, 29, 166, 253, 280, 582.

Вс37277

197. Путівник по фондах відділу рукописів Інституту літератури / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фондація Омеляна і Тетяни Антоновичів ; підгот.: В. А. Бурбела, Г. М. Бурлака, С. А. Гальченко [та ін.] ; відп. ред.: С. А. Гальченко, М. Г. Жулинський. – Київ : Вид. центр «Спадщина», 1999. – 864 с.

Вернадський В. І. – С. 31, 34, 622.

Вс34032

198. Українська інтелігенція і влада: зведення секретного відділу ДПУ УСРР 1927–1929 рр. / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд. В. М. Даниленко ; редкол.: Г. Боряк, Д. Бурім, В. Даниленко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : Темпора, 2012. – 756 с. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000057>.

Вернадський В. І. – С. 349, 353, 363.

Листування

199. Переписка В. И. Вернадского с Б. Л. Личковым (1918–1939) / В. И. Вернадский, Б. Л. Личков ; сост. В. С. Неаполитанская ; редкол.: Б. М. Кедров (пред.), А. В. Сидоренко, А. Л. Яншин [и др.] ; Арх. АН СССР. – М. : Наука, 1979. – 270 с. – Библиогр.: с. 252–261.

Ва341875

200. Переписка В. И. Вернадского с Б. Л. Личковым (1940–1944) / В. И. Вернадский, Б. Л. Личков ; сост. В. С. Неаполитанская ; редкол.: Б. М. Кедров (пред.), А. В. Сидоренко, А. Л. Яншин [и др.] ; АН СССР, Архив. – М. : Наука, 1980. – 224 с. : 1 л. портр. – Библиогр.: с. 209–215.

Ва355204

201. Письма В. И. Вернадского А. Е. Ферсману [1907–1944] / В. И. Вернадский ; сост. Н. В. Филиппова ; редкол.: Б. В. Левшин (отв. ред.), И. И. Тучков, А. А. Ярошевский ; АН СССР, Архив. – М. : Наука, 1985. – 272 с.

Ва427526

202. Письма Н. Е. Вернадской, 1886–1889 / В. И. Вернадский ; сост. Н. В. Филиппова ; отв. ред. Б. В. Левшин ; АН СССР, Архив. – М. : Наука, 1988. – 303, [1] с.

Ва477813

203. Письма Н. Е. Вернадской (1889–1892) / В. И. Вернадский ; сост. Н. В. Филиппова ; отв. ред. Б. В. Левшин ; АН СССР, Архив. – М. : Наука, 1991. – 320 с.

Ва537974

204. Василенко М. П. «После нас, вероятно, наступит упорная борьба за свободу науки. И она победит...» : [письма к В. И. Вернадскому] / М. П. Василенко // Віче. – 1993. – № 11. – С. 133–145.

Ж14474

205. Письма Н. Е. Вернадской, 1893–1900 / В. И. Вернадский ; РАН, Архив; сост. Н. В. Филиппова ; отв. ред. Б. В. Левшин. – М. : Техносфера, 1994. – 368 с.

206. Переписка В. И. Вернадского и А. П. Виноградова, 1927–1944 / В. И. Вернадский, А. П. Виноградов ; РАН, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского ; сост. и авт. коммент. Л. Д. Виноградова ; отв. ред. А. А. Ярошевский. – М. : Наука, 1995. – 379, [2] с. : фот.

207. Переписка с математиками / В. И. Вернадский ; сост. М. И. Кратко ; МГУ им. М. В. Ломоносова. – М., 1996. – 112 с.
Ва570094

208. Письма Н. Е. Вернадской, 1901–1908 / В. И. Вернадский ; РАН, Архив ; сост. Н. В. Филиппова ; отв. ред. Б. В. Левшин. – М. : Наука, 2003. – 295 с.

209. Листи В. І. Вернадського Ф. І. Родичеву / В. І. Вернадський ; публ. і комент. І. Торбакова // Бібл. вісн. – 2003. – № 2. – С. 9–18.
Ж14595

210. Ильин И. Р. Переписка В. И. Вернадского с Р. С. Ильиным / И. Р. Ильин ; Тирасп. отд-ние Молдав. о-ва почвоведов. – Тирасполь : Типар, 2004. – 80, [6] с. : фот. – Библиогр.: с. 55–66.
Ва667883

211. Письма Н. Е. Вернадской. [Т. 5]. 1909–1940 / В. И. Вернадский ; РАН, Архив ; сост.: Н. В. Филиппова, В. С. Чесноков ; отв. ред. Б. В. Левшин. – М. : Наука, 2007. – 298 с.
В352953/5

212. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941). В 2 т. Т. 2. 1918–1941 / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвеева (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.] ; відп. ред. В. А. Кучмаренко. – Київ, 2005. – 359 с. : іл. – (Наукова спадщина сходознавців).

Вернадський В. І. – С. 2–13, 15, 16, 20, 27, 29, 30, 36, 58, 97, 98, 139, 140, 146, 153, 155–159, 166, 232, 244, 245, 250, 264, 269–271, 278, 282, 317, 320, 334, 337, 338.

В350011/2

213. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.] ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с. : портр.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с. : портр.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с. : портр.
В354139/1-2, ч.1-2

214. Василюк О. Д. Особисте листування двох фундаторів Української академії наук Володимира Вернадського та Агатангела Кримського / О. Д. Василюк // Сх. світ. – 2012. – № 3. – С. 18–25.
Ж21929

215. Новохатський К. В. І. Вернадський і Україна: нововиявлене листування вченого / К. Новохатський // Бібл. вісн. – 2014. – № 5. – С. 34–38.
Ж14595

216. В. І. Вернадський і Україна: з листування : в 2 кн. / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019. – Бібліогр. в комент.: с. 486–553.

Кн. 1 : А–І : [Приватно-ділове листування] / авт. та упоряд.: С. М. Кіржаєв [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова) [та ін.]. – Київ, 2018. – 568 с. : портр.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне / авт. та упоряд.: С. М. Кіржаєв [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова) [та ін.]. – Київ, 2019. – 1037 с.
В357113/1-2

217. Новохатський К. Є. Нові видання листування академіка В. І. Вернадського з української тематики / К. Є. Новохатський // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 187–193.
Ж27538

Див. також №№ 42, 176.

Статті з періодичних, довідкових та монографічних видань, збірників наукових праць, згадки про вченого

218. Академия наук Украинской ССР. История и современность / под ред. Б. С. Стогния. – Киев : Наук. думка, 1990. – 429 с. : ил.
Вернадський В. І. – С. 14, 23, 333, 362, 384, 387, 396.
Ао254057

- 219.** Академік Володимир Іванович Вернадський : ювіл. сесія Заг. зборів НАН України, присвяч. 150-річчю від дня народж. акад. В. І. Вернадського // Вісн. НАН України. – 2013. – № 4. – С. 3–19 : фот.
Ж20611
- 220.** Аксенов Г. П. Академия наук и научный институт в идеях и деятельности В. И. Вернадского : (к 150-летию со дня рождения) / Г. П. Аксенов // Наука та наукознавство. – 2013. – № 1. – С. 95–105.
Ж14597
- 221.** Аксенов Г. П. Мир по В. И. Вернадскому / Г. П. Аксенов // Природа. – 1992. – № 5. – С. 92–100.
Ж7412
- 222.** Аксенов Г. П. Постигая Вернадского : к 120-летию со дня рождения ученого / Г. П. Аксенов // Вестн. АН СССР. – 1983. – № 9. – С. 134–141.
Ж12063
- 223.** Аксенов Г. П. Рассимволизация Абсолюта / Г. П. Аксенов // Вопр. философии. – 2015. – № 8. – С. 53–63.
Історія створення В. І. Вернадським поняття біологічного часу і простору.
Ж13909
- 224.** Аксенов Г. П. Сила братства : [к биогр. В. И. Вернадского] / Г. П. Аксенов // Природа. – 1988. – № 2. – С. 82–93.
Ж7412
- 225.** Аксенов Г. П. Человек на все времена (как растут наши знания о Владимире Ивановиче Вернадском) / Г. П. Аксенов // Вопр. соврем. науки и практики. – 2017. – № 3. – С. 26–39. – URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=30451100>.
- 226.** Алексеева Л. А. В. И. Вернадский о социальных предпосылках становления ноосферы / Л. А. Алексеева // Ноосфера і цивілізація. – 2012. – Вип. 1. – С. 6–10.
Ж72436
- 227.** Антропогенна геологія в контексті розвитку ідей В. І. Вернадського / І. Паранько, Д. Гурський, О. Бобров [та ін.] // Геолог України. – 2010. – № 1/2. – С. 41–47.
Ж24453
- 228.** Апанович О. Володимир Вернадський і Чехія / Олена Апанович // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 1999. – Вип. 25/26 : Україна – Чехія. Ч. 1. – С. 235–246.
Ж14470

- 229.** Апанович О. Перший президент : [про В. І. Вернадського] / Олена Апанович // Наука і культура. Україна: щорічник. – Київ, 1988. – Вип. 22. – С. 64–73.
Ж66776
- 230.** Апанович О. Україна в духовному світі Вернадського / Олена Апанович // Золоті ворота. – 1993. – Вип. 3. – С. 54–78.
Ж68393
- 231.** Апанович О. Українська ментальність Володимира Вернадського / Олена Апанович // Спец. іст. дисципліни: питання теорії та методики. – Київ, 2000. – Т. 4, число 2. – С. 515–533.
Ж70468
- 232.** Афиани В. Ю. Научное наследие В. И. Вернадского: некоторые итоги и перспективы изучения и публикации / В. Ю. Афиани // Вісн. НАН України. – 2013. – № 10. – С. 51–57.
Ж20611
- 233.** Багнюк В. Пророчий погляд у майбутнє : (до 140-річчя від дня народж. В. І. Вернадського) / В. Багнюк // Надзвичайна ситуація. – 2003. – № 3. – С. 19–21.
Ж16455
- 234.** Багров М. В. Українські паралелі академіка В. І. Вернадського / М. В. Багров, Б. О. Вахрушев, О. Б. Швець // Укр. геогр. журн. – 2013. – № 2. – С. 4–7.
Ж14560
- 235.** Багров Н. В. В. И. Вернадский и Таврический университет / Н. В. Багров // Екологія довкілля та безпека життєдіяльності. – 2003. – № 5. – С. 3–6.
Ж23889
- 236.** Багров Н. В. До 140-річчя від дня народження академіка В. І. Вернадського / Н. В. Багров // Укр. геогр. журн. – 2003. – № 2. – С. 66–68.
Ж14560
- 237.** Багров Н. В. Наследие В. И. Вернадского и Таврический университет: исторические сопоставления в юбилейный год / Н. В. Багров, В. В. Орехов // Геополитика и экогеодинамика регионов. – 2017. – Т. 3, №1. – С. 5–19. – URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=32767911>.
- 238.** Баландин Р. Наследие и наследники Вернадского : к 125-летию со дня рождения В. И. Вернадского / Р. Баландин // Дружба народов. – 1988. – № 12. – С. 169–185.
Ж26795

239. Барсуков В. Л. В. И. Вернадский – великий ученый и мыслитель : [докл. на торжеств. собр., посвящ. 125-летию со дня рождения В. И. Вернадского, Москва, март 1988] / В. Л. Барсуков, А. Л. Яншин // Вестн. АН СССР. – 1988. – № 6. – С. 47–56.

Ж12069

240. Бастракова М. С. М. В. Ломоносов и В. И. Вернадский : из истории изуч. творч. наследия М. В. Ломоносова / М. С. Бастракова // Вопр. истории естествознания и техники. – 1986. – № 4. – С. 12–24.

Ж14175

241. Бевз Т. Ідеї лібералізму в суспільно–політичному дискурсі Володимира Вернадського / Тетяна Бевз // Політ. менеджмент: політологія, історія, соціологія, психологія. – 2011. – № 1. – С. 160–167.

Ж24488

242. Бевз Т. Науковий світогляд – методологічна основа творчості Володимира Вернадського / Тетяна Бевз // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 20–30.

Ж25653

243. Бейдик О. Фундатор української Академії наук : до 140-річчя від дня народж. В. І. Вернадського / О. Бейдик // Географія та основи економіки в шк. – 2003. – № 1. – С. 51–53.

Ж15555

244. Белевцев Р. Я. В. И. Вернадский о геохимии окружающей среды / Р. Я. Белевцев // 36. наук. пр. Ін-ту геохімії навколишнього середовища. – Київ, 2013. – Вип. 22. – С. 113–123. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpigns_2013_22_10.

245. Берко П. Г. Володимир Вернадський: системність світоглядних засад / П. Г. Берко, М. М. Дзера // Наук. вісн. Львів. нац. ун-ту ветеринар. медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – 2014. – Т. 16, № 2, ч. 5 : Економічні науки. – С. 248–253.

Ж70535

246. Бесов Л. М. В. И. Вернадский – историк и методолог науки / Л. М. Бесов, Г. Л. Звонкова // Вісн. Нац. техн. ун-ту «ХПІ». – 2014. – № 30 : Історія науки і техніки. – С. 12–18.

Ж29210

247. Білоніжка П. Володимир Вернадський – засновник Української Академії Наук / П. Білоніжка // Вісн. Львів. ун-ту. Серія: Геологічна. – 2013. – Вип. 27. – С. 8–17.

Ж28852

248. Білоніжка П. Ноосфера та стан її розвитку / П. Білоніжка // Мінерал. зб. – 2013. – № 63, вип. 1. – С. 25–31.

Основні положення вчення В. І. Вернадського про перехід біосфери в ноосферу.

Ж28470

249. Боковикова Ю. А. Розвиток у поглядах В. І. Вернадського: міркування за науковими доробками / Ю. А. Боковикова // Новий колегіум. – 2017. – № 2. – С. 24–26.

Ж16855

250. Боряк Г. В. Діяльність Комісії для вироблення законопроекту про заснування УАН та її роль у створенні Академії : (стенограма наук. доп. на засід. Президії НАН України 14 листоп. 2018 р.) / Г. В. Боряк // Вісн. НАН України. – 2019. – № 1. – С. 55–63 : фот.

Погляди В. І. Вернадського щодо ролі Академії в державному житті України.

Ж20611

251. Братерська-Дронь М. Володимир Вернадський про роль науки в ноосферному процесі / М. Братерська-Дронь // Фізика та астрономія в шк. – 2001. – № 4. – С. 52–55.

Ж16043

252. Братерська-Дронь М. Т. «Царство моїх ідей попереду...» (В. Вернадський про роль науки в ноосферному процесі) / М. Т. Братерська-Дронь // Гуманітар. часопис. – 2013. – № 1. – С. 5–10.

Ж72856

253. Бромот Т. М. Поняття про біосферу. Вчення В. І. Вернадського про ноосферу / Т. М. Бромот // Біологія. – 2008. – № 12. – С. 19–22.

Ж24162

254. Брюховецький В. Іван Франко і Володимир Вернадський: різноспрямовані шляхи до одного пункту / В'ячеслав Брюховецький // *Semper Tiro* : зб. на пошану проф. В. Панченка / упоряд. В. П. Моренець. – Київ, 2014. – С. 79–96.

Ва788636

255. Бугайов В. І. Сучасні символи в контексті ноосферної концепції «минуле – теперішнє – майбутнє» В. Вернадського / В. І. Бугайов // Філософія і політологія в контексті сучас. культури. – 2014. – Вип. 7. – С. 41–44.

Ж100459

256. Будзанівська Н. В. В. І. Вернадський у колі сім'ї (Кримський період) / Н. В. Будзанівська // Наук. вісн. Миколаїв. нац. ун-ту

ім. В. О. Сухомлинського. Серія: Історичні науки. – 2014. – Вип. 3. – С. 181–188.

Ж72496/Іст.н.

257. Будзанівська Н. В. Життя і діяльність Володимира Вернадського за доби Гетьманату П. Скоропадського / Н. В. Будзанівська // Інтелігенція і влада : матеріали Шостої Всеукр. наук. конф., 20–23 трав. 2014 р., м. Одеса / Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України ; редкол.: Г. І. Гончарук (голов. ред.) [та ін.]. – Одеса, 2014. – С. 25–27.

Ва788925

258. Будько Н. П. Учение о биосфере, научная картина мира и глобальные проблемы современности : к 125-летию со дня рождения В. И. Вернадского / Н. П. Будько, В. М. Федоров // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 7, Философия. – 1988. – № 1. – С. 16–24.

Ж13866/Филос.

259. Булгакова Н. В. Громадсько-політична діяльність Володимира Вернадського в період Гетьманату П. Скоропадського / Н. В. Булгакова // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Вип. 51. – С. 53–57.

Ж25326

260. Булгакова Н. В. Державна і наукова діяльність В. Вернадського у 1917 році / Н. В. Булгакова // Інтелігенція і влада. – Одеса, 2012. – Вип. 26 : Історія. – С. 195–203.

Ж71797

261. Бушак С. М. Академік Володимир Вернадський в розбудові українських наукових та культурних інституцій: київський період життя вченого (1918–1919 рр.) / С. М. Бушак // Праці Центру пам'яткознавства. – Київ, 2003. – Вип. 5. – С. 150–170.

Ж68518

262. Бушак С. М. Академік Володимир Вернадський та охорона культури і старожитностей України / С. М. Бушак // Праці Центру пам'яткознавства. – Київ, 2002. – Вип. 4. – С. 118–136.

Ж68518

263. Бушак С. Академік Володимир Іванович Вернадський та українське образотворче мистецтво : до 140-річчя від дня народж. вченого / С. Бушак // Образотвор. мистецтво. – 2003. – № 4. – С. 76–81.

Ж26780

264. Бушак С. Академік Володимир Іванович Вернадський та Чернігівщина / С. Бушак // Сіверян. літопис. – 2002. – № 6. – С. 84–88.

Ж14754

265. Бушак С. Володимир Вернадський: «Мені дорога всіляка вісточка про Україну» / С. Бушак // Визвол. шлях. – 2005. – Кн. 6. – С. 108–127.

Ж15065

266. Бушак С. Деякі грані становлення вчення про ноосферу через призму спілкування Бориса Лічкова та Володимира Вернадського / Станіслав Бушак // Нові обрії : наук. пр. / Ін-т фундам. дослідж. Укр. наук. асоц. – Київ, 2007. – Вип. 11 : Довкілля. Соціо-економічні науки і гуманітарні проблеми. – С. 112–123.

Ж73031

267. Бушак С. З Україною у серці : 140 років тому народився академік В. І. Вернадський / Станіслав Бушак // Київ. – 2003. – № 7/8. – С. 145–149.

Ж14227

268. Бушак С. «Я вважаю себе глибоко релігійною людиною...»: місце релігії в світоглядній системі академіка В. І. Вернадського / Станіслав Бушак // Нові обрії : наук. пр. / Ін-т фундам. дослідж. Укр. наук. асоц. – Київ, 2005. – Вип. 8 : Довкілля. Соціо-економічні науки і гуманітарні проблеми. – С. 128–146.

Ж73031

269. Варава Т. Пропозиції В. І. Вернадського щодо розробки концепції створення Української Академії наук та її структури (1918–1919) / Т. Варава, Т. Вересовська // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2000. – Вип. 3. – С. 351–357.

Ж70113

270. Вергунов В. А. Внесок академіка В. І. Вернадського у становлення і розвиток сільськогосподарської дослідної справи в Україні : (до 155-річчя від дня народж.) / В. А. Вергунов // Вісн. аграр. науки. – 2018. – № 5. – С. 81–87.

Ж14378

271. Вергунов В. А. Історія сільськогосподарської дослідної справи в Україні : у 3 ч. / В. А. Вергунов ; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки. – Київ : Аграр. наука, 2018. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії» ; кн. 106).

Ч. 2 : Науково-організаційні засади функціонування сільськогосподарської дослідної справи на теренах України (друга половина XIX – початок XXI ст.). – 620 с.

Вернадський В. І. – С. 8, 14, 35, 53, 54, 59, 60, 63, 69, 109, 110, 196–200, 203–210, 212–217, 301, 302, 315, 319, 320, 359, 360, 436, 558–560, 581, 592, 593, 597.

В357954/2

272. Вернадский Владимир Иванович // Биографический словарь деятелей естествознания и техники : [в 2 т.] / отв. ред. А. А. Зворыкин. – М., 1958. – Т. 1. – С. 156–158 : портр.

В305434/1

273. Вернадский Владимир Иванович // Биологи : биогр. справ. / Т. П. Бабий, Л. Л. Коханова, Г. Г. Костюк [и др.] ; отв. ред. Ф. Н. Серков. – Киев, 1984. – С. 126–127 : портр.

Ва417503

274. Вернадский Владимир Иванович // Большая энциклопедия : в 62 т. – М., 2006. – Т. 8. – С. 549–550 : фот.

В350159/8

275. Вернадский Владимир Иванович // Величайшие люди Украины : малый энцикл. справ. / авт.-сост.: Р. А. Аблязов, Л. А. Еднак, С. А. Шамара ; Восточноевроп. ун-т экономики и менеджмента. – Черкассы, 2019. – С. 44–45 : портр.

Вс67280

276. Владимир Иванович Вернадский (1863–1945) // Люди русской науки: очерки о выдающихся деятелях естествознания и техники. Геология. География / под ред. И. В. Кузнецова. – М., 1962. – С. 135–157 : портр.

Во833264

277. Владимир Иванович Вернадский (1863–1945) // Творцы мировой науки: от античности до XX в. : попул. биобиблиогр. энцикл. / Рос. гос. б-ка ; сост.: З. П. Джинова, Г. В. Шандуренко. – М., 2001. – С. 579–588 : портр.

Вс38220

278. Вернадський Володимир Іванович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник), Ю. О. Богданов, В. П. Букало [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 16–19 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

279. Вернадский Владимир Иванович // Энциклопедический словарь : в 58 т. / Рус. библиогр. ин-т Гранат. – 7-е, стер. – М., [1911]. – Т. 9. – Стб. 542–543.

В90652/9

280. Вернадський Володимир (1863–1945) // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1993. – Т. 1. – С. 231 : портр.

В339091/1

281. Вернадський Володимир Іванович // Корифеї української науки : нариси про видат. діячів науки і техніки / [авт. кол.]: В. П. Шкварець [та ін.]. – Миколаїв, 2000. – С. 37–38 : портр.

Со24184

282. Вернадський Володимир Іванович // Провідники духовності в Україні : [довідник] / за ред. І. Ф. Кураса. – Київ, 2003. – С. 375–376.

Ва646191

283. Вернадський Володимир Іванович (1863–1945) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1257895>. – (Науковці України).

284. В. І. Вернадський – вчений, мислитель, організатор науки / А. Г. Загородній, С. В. Волков, О. С. Онищенко, В. М. Шестопалов // Вісн. НАН України. – 2013. – № 3. – С. 8–37 : фот.

Ж20611

285. В. І. Вернадський. Електронна колекція [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/vernadsky>.

286. В. І. Вернадський і біосфера на початку ХХІ століття / Кирило Хайлов, Олександр Пракузін, Юрій Юрченко, Дмитро Смоляєв // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 52–57.

Ж25653

287. В. І. Вернадський: погляд через століття / Г. Б. Гуменюк, В. С. Загородна, А. В. Голубенко, Н. М. Дробик // Фактори експерим. еволюції організмів. – Київ, 2013. – Т. 12. – С. 7–12 : портр.

Ж73197

288. Вилков В. Ю. «Ідея єдинства людства» концепції ноосферогенеза В. І. Вернадського в контексті філософського дискурсу ХХ

века / В. Ю. Вилков, А. А. Погорилый // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Філософія. Політологія. – 2013. – Вип. 3. – С. 18–22.

Ж28079/Філосо.Політ.

289. Виноградов А. П. Научное наследство В. И. Вернадского : [к 100-летию со дня рождения] / А. П. Виноградов // Вестн. АН СССР. – 1963. – № 3. – С. 91–96.

Ж12063

290. Виноградов А. П. Развитие идей В. И. Вернадского : докл. на торжеств. заседании АН СССР, посвящ. 100-летию со дня рождения В. И. Вернадского / А. П. Виноградов // Почвоведение. – 1963. – № 8. – С. 1–10.

Ж7384

291. Витол Э. А. Учение В. И. Вернадского о ноосфере и современность: новый взгляд на планетарную эволюцию / Э. А. Витол // Полигнозис. – 2003. – № 3. – С. 3–19.

Ж22658

292. Волков В. Вернадский и Самойлов: тайные обиды / В. Волков // Природа. – 1997. – № 2. – С. 87–97.

Ж7412

293. Волков В. А. Вернадский Владимир Иванович / В. А. Волков, М. В. Куликова // Волков В. А. Российская профессура. XVIII–XX вв. Биологические и медико-биологические науки : биограф. слов. / В. А. Волков, М. В. Куликова ; Ин-т истории естествознания и техники РАН им. С. И. Вавилова. – СПб., 2003. – С. 114–116 : фот. (вкл. л.).

Со25681

294. Володимир Вернадський // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 1. – С. 316–317 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.

В346899/1

295. Володимир Вернадський – легендарний український вчений // Гетьман. – 2013. – № 1. – С. 36–39.

Ж24985

296. Володимир Вернадський, учений-природодослідник, організатор і перший президент Української Академії наук // Видатні діячі України минулих століть : мемор. альм. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: В. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 98–99 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., англ.

Со24384

- 297.** Вольвач Ф. В. І. Вернадський у контексті доби: потреба нового прочитання / Ф. Вольвач // Сучасність. – 2000. – № 6. – С. 82–89.
Ж14413
- 298.** Воробйова Л. В. Володимир Вернадський і фізична економія / Л. В. Воробйова // Молодий вчений. – 2017. – № 2. – С. 239–243.
Ж101120
- 299.** Галимов Э. М. В. И. Вернадский – ученый, мыслитель, гражданин / Э. М. Галимов // Систем. дослідж. та інформ. технології. – 2013. – № 2. – С. 7–15.
Ж24036
- 300.** Гальчинський А. Принципи ноогенези в контексті вчення В. Вернадського / А. Гальчинський // Економіка України. – 2010. – № 5. – С. 16–30.
Ж28099
- 301.** Ганелин В. Г. Что такое жизнь с точки зрения геолога: перечитывая В. И. Вернадского / В. Г. Ганелин // Вопр. философии. – 2008. – № 6. – С. 66–81.
Ж13909
- 302.** Геворкьян В. Х. Геологическое значение закона В. И. Вернадского о постоянстве биомассы в биосфере Земли / В. Х. Геворкьян // Геол. журн. – 2013. – № 4. – С. 73–84 ; Геология и полез. ископаемые Мирового океана. – 2013. – № 4. – С. 112–125.
Ж22224; Ж25330
- 303.** Гладишевський Р. Є. Внесок В. І. Вернадського в кристалохімію / Р. Є. Гладишевський, С. В. Волков // Укр. хім. журн. – 2013. – Т. 79, № 3/4. – С. 3–6.
Ж21854
- 304.** Гнізділова О. А. В. І. Вернадський і В. Г. Короленко: єдність життєвих прагнень та світоглядних ідей / О. А. Гнізділова // Теорія та методика навчання та виховання. – Харків, 2006. – Вип. 16. – С. 9–18.
Ж69620
- 305.** Годовиков А. А. Владимир Иванович Вернадский : к 125-летию со дня рождения / А. А. Годовиков // Изв. вузов. Геология и разведка. – 1988. – № 6. – С. 3–15.
Ж27665/Геол.
- 306.** Головчук Ю. Ноосфера Вернадського : до 155-річчя від дня народж. Володимира Вернадського / Ю. Головчук, С. Кравець // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2018. – № 7. – С. 8–17 : портр.

307. Голубець М. Аксиоми академіка В. Вернадського – путівник у 21 століття (очима еколога) / М. Голубець // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 41–47.

Ж25653

308. Голубець М. А. Кілька постулатів академіка В. І. Вернадського як заповіт всесвітньому людству на ХХІ століття (з погляду еколога) / М. А. Голубець // Вісн. НАН України. – 2012. – № 10. – С. 12–25.

Ж20611

309. Голянич М. Прогностичність поглядів Володимира Вернадського / М. Голянич // Вісн. Прикарпат. ун-ту. Серія: Філософські і психологічні науки. – 2014. – Вип. 18. – С. 16–21.

Ж68932/Філосо.

310. Гринів Л. С. Наукова спадщина В. Вернадського та перспективи розвитку фізичної економії / Л. С. Гринів // Фізико-економічні засади збалансованого розвитку агросфери (до 150-річчя від дня народж. В. І. Вернадського) : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 11 квіт. 2013 р. / Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки» [та ін.] ; відп. ред. Ю. О. Лупенко. – Київ, 2013. – С. 94–105.

Ва769380

311. Гринів Л. С. Розвиток ідей В. І. Вернадського в новітній економічній науці / Л. С. Гринів // Вісн. НАН України. – 2013. – № 7. – С. 44–52 : граф.

Ж20611

312. Гриньова М. В. Вчення про ноосферу В. І. Вернадського – основа сучасного природознавства / М. В. Гриньова // Імідж сучас. педагога. – 2017. – № 3. – С. 48–54.

Ж22699

313. Грищенко Т. Р. Академік В. Вернадський (1863–1945) – перший голова сільськогосподарського вченого комітету України / Т. Р. Грищенко // Гілея: науковий вісник. – 2013. – № 76. – С. 57–59.

Ж25326

314. Губарь В. М. Про відновлення садиби В. І. Вернадського на Бутовій горі : розкопки будинку поч. ХХ ст. / В. М. Губарь, Ж. І. Іщенко // Полтав. археол. зб. – 1995. – Число 3. – С. 132–136.

Ж68785

315. Гуз К. Ж. Ідеї В. І. Вернадського в освітній системі «Довкілля» / К. Ж. Гуз // Біорізноманіття: теорія, практика та методичні

аспекти вивчення в загальноосвітній та вищій школі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (присвяч. 120-річчю від дня народж. М. І. Вавилова) / Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка [та ін.] ; [редкол.: В. О. Пашенко та ін.]. – Полтава, 2008. – С. 336–339.

Ва693735

316. Даниленко В. М. Вернадський Володимир Іванович / В. М. Даниленко // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2005. – Т. 1. – С. 484–485 : портр.

В348560/1

317. Даниленко В. М. Суспільно-політичні орієнтири Володимира Вернадського / Віктор Михайлович Даниленко // Вісн. НАН України. – 2020. – № 3. – С. 3–13.

Ж20611

318. Дедуш О. Явище «національна ідентичність» у координатах ноосферної концепції Володимира Вернадського / О. Дедуш // Нар. творчість та етнологія. – 2018. – № 3. – С. 79–84.

Ж27482

319. Дідух Я. В. І. Вернадський і сучасна екологія / Я. Дідух // Вісн. НАН України. – 2003. – № 5. – С. 53–59.

Ж20611

320. Добко Т. Президенти Національної академії наук України у бібліографічних покажчиках / Тетяна Добко // Життя в науці: студії на пошану Любові Дубровіної / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; відп. ред. О. Онищенко ; упоряд.: О. Боляк [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 161–180.

Про В. І. Вернадського. – С. 162–165.

Вс674159

321. Добров Г. М. В. І. Вернадський – організатор науки на Україні / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко // Вісн. АН УРСР. – 1988. – № 3. – С. 81–92.

Ж20611

322. Добровольський Г. В. Прогресс в развитии некоторых аспектов учения о биосфере в условиях роста химического загрязнения (к 80-летию выхода в свет книги В. И. Вернадского «Биосфера») / Г. В. Добровольский // Екологія довкілля та безпека життєдіяльності. – 2007. – № 2. – С. 85–90.

Ж23889

323. Додонов Р. А. В. И. Вернадский как организатор образовательных институтов / Р. А. Додонов // Ноосфера і цивілізація. – 2010. – Вип. 8/9. – С. 6–13.

Ж72436

324. Дражевська Л. В. І. Вернадський / Л. Дражевська // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2000. – Вип. 35/36 : Культура і наука світу: внесок України. – С. 366–385.

Ж14470

325. Дражевська Л. В. І. Вернадський : до сторіччя з дня народж. 1-го президента УАН (1863–1963) / Л. В. Дражевська // Листи до Приятелів. – Нью-Йорк, 1963. – Кн. 1/2. – С. 27–34 ; Кн. 3/4. – С. 28–37.

Ж16313

326. Дражевська Л. Володимир Іванович Вернадський / Любов Дражевська // 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – С. 377–406 : портр.

Ва639887

327. Дробжев М. И. Человек в натуралистической философии В. И. Вернадского / М. И. Дробжев // Культурол. вісн. – 2006. – Вип. 16. – С. 67–74.

Ж68830

328. Дубровіна Л. А. Академік В. І. Вернадський і заснування Української академії наук / Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2018. – № 5. – С. 23–26.

Ж20611

329. Дубровіна Л. А. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1918–1941 / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка ім. В. І. Вернадського. – Київ, 1998. – 337 с.

Про В. І. Вернадського. – С. 6, 7, 45, 53, 56, 57, 59, 61, 62, 65, 66, 70, 79, 99, 158, 202, 275; Діяльність М. П. Василенка та В. І. Вернадського як фундаторів Національної бібліотеки Української держави та створення Тимчасового комітету Національної бібліотеки. – С. 9–35.

Ва586032

330. Дубровіна Л. А. М. П. Василенко та В. І. Вернадський як фундатори Національної бібліотеки Української держави / Л. А. Дубровіна // Архівна та бібліотечна справа в Україні доби визвольних змагань (1917–1921 рр.) : зб. наук. пр. / Укр. держ. НДІ арх. справи та документознавства ; ред. В. С. Лозицький. – Київ, 1998. – С. 185–198.

Ва589429

331. Дубровіна Л. Наукова вершина Вернадського – ноосфера: сьогодні 150 років від дня народження першого президента Академії наук України / Любов Дубровіна, Олексій Онищенко // Уряд. кур'єр. – 2013. – 12 берез. – С. 13.

332. Дудченко С. В. Вернадский Владимир Иванович (1863–1945 гг.) / С. В. Дудченко // Культура народів Причорномор'я. – 2006. – № 87, (спец. вып. 7). – С. 125–132.

Ж16332

333. Дупленко Ю. К. Створення та перші кроки Української Академії наук : (до 80-річчя НАН України) / Ю. К. Дупленко, С. П. Руда // Журн. Акад. мед. наук України. – 1999. – Т. 5, № 1. – С. 172–177.

Роль М. С. Грушевського, М. П. Василенка, В. І. Вернадського та інших діячів науки і культури в утворенні Академії наук в Україні.

Ж14793

334. Дырда В. И. Владимир Иванович Вернадский / В. И. Дырда, И. А. Воловик // Геотехн. механіка. – 2013. – Вип. 108. – С. 39–42.

Ж68596

335. Ємець Т. Володимир Вернадський і Київський університет / Т. Ємець // Вісн. Київ. Нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Українознавство. – 2005. – № 9. – С. 6–9.

Ж28079/Укр.

336. Ємець Т. Внесок В. Вернадського у становлення українознавства / Т. Ємець // Україна у світ. історії. – 2014. – № 3. – С. 90–96.

Ж23747

337. Ємець Т. Історично-джерельні витoki наукових поглядів Володимира Івановича Вернадського / Т. Ємець // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Українознавство. – Київ, 2003. – Вип. 7. – С. 37–40.

Ж28079/Укр.

338. Ємець Т. М. Постать Володимира Вернадського в роботах українських дослідників / Т. М. Ємець // Укр. біографістика. – 2010. – Вип. 6. – С. 243–251.

Ж69079

339. Ємець Т. Українськість В. Вернадського / Т. Ємець // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Серія: Культурологія. – 2007. – Вип. 2. – С. 14–27 : іл.

Ж69992:Культ.

- 340.** Єремєєв В. Філософсько-методологічна спадщина В. І. Вернадського / В. Єремєєв, А. Лопухін // Вісн. НАН України. – 2010. – № 9. – С. 47–54.
Ж20611
- 341.** Жилинская О. И. В. И. Вернадский о роли университетов и университетского образования для страны и научной общественности / О. И. Жилинская // Наука та наукознавство. – 2012. – № 4. – С. 21–27.
Ж14597
- 342.** Завальнюк О. М. Академік В. І. Вернадський і творення національної університетської системи освіти в Україні // Історія України: маловідомі імена, події, факти. – Київ, 2003. – Вип. 20/21. – С. 486–497.
В342281
- 343.** Загородній А. Фундатор вітчизняної академічної науки : до 150-річчя від дня народж. акад. В. Вернадського / Анатолій Загородній, Олексій Онищенко, Любов Дубровіна // Віче. – 2013. – № 5. – С. 14–17 : фот.
Ж14474
- 344.** Запорожан В. Ноосферне мислення В. І. Вернадського – нооетика / Валерій Запорожан // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 48–51.
Ж25653
- 345.** Звідомлення Всеукраїнської Академії наук за 1921 рік / Всеукр. акад. наук. – Берлін : Вид-во укр. молоді, 1923. – 76 с.
Вернадський В. І. – С. 9, 68.
Ву1674/21
- 346.** Иванов В. В. В. И. Вернадский и история древности / В. В. Иванов // Вестн. древ. истории. – 1988. – № 4. – С. 38–65.
Ж13309
- 347.** Ильина Н. А. Академик Вернадский о языке науки / Н. А. Ильина // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 9, Филология. – 1990. – № 2. – С. 28–35.
Ж13866/Фил.
- 348.** Ільченко О. Значення вчення В. І. Вернадського про біосферу для сучасної освіти / О. Ільченко // Практ. психологія та соціал. робота. – 2001. – № 1. – С. 44–48.
Ж15948
- 349.** Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка НАН України та його мінералогічний музей // Вісн. НАН України. – 2019. – № 11. – С. 53–65.

Про концепцію В. І. Вернадського щодо організації мінералогічного музею як наукової інституції – С. 59–60.

Ж20611

350. Історія Академії наук Української РСР : у 2 кн. / АН УРСР ; редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : Голов. ред. УРЕ, 1967.

Кн. 1. – 835 с. : фот.

Вернадський В. І. – С. 11, 92, 94, 96, 98, 386, 408, 540, 555, 581, 585, 598.

Кн. 2. – 726 с. : фот.

Вернадський В. І. – С. 155, 164, 213, 214.

В316801/1-2

351. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Вернадський В. І. – С. 7–10, 12, 13, 18, 22–28, 30, 33–39, 41, 43–55, 57, 58, 60, 61, 63, 64, 66–68, 70–72, 84, 108, 115, 142–146, 149, 161, 162, 166, 184, 186, 188, 189, 191, 195, 197, 198, 204, 205, 212, 215, 217, 218, 221, 223–225, 231, 246, 255, 256, 265, 266, 270, 272, 293, 298, 340, 359, 360, 401, 426–432, 434, 435, 437–442, 444–448, 450, 460, 465, 469.

Вс29848

352. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 761 с.

Вернадський В. І. – С. 8, 17, 21, 274, 279, 306, 404, 415, 430, 437, 454, 455, 457, 578, 579, 597.

Вс33033

353. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, Г. В. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: С. П. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Вернадський В. І. – С. 71, 427.

Вс33691

354. Історія Національної академії наук України, 1941–1945 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства

ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, О. М. Березовський, В. А. Кучмаренко ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк, В. П. Даниленко [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2007–2008. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 2007. – 808 с.

Вернадський В. І. – С. 209, 210, 219, 302, 331, 334.

В349903/1

355. Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець XIX ст. – 1941 р.) : матеріали до біобібліогр. слов. / авт.-уклад. Л. В. Гарбар ; редкол.: Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна (голова), В. І. Попик [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2017. – 616 с.

Вернадський В. І. – С. 6, 72, 75–77, 321, 470.

Вс64540

356. Історія української культури. У 5 т. Т. 5. Українська культура XX – початку XXI століть / НАН України ; голов. редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.), Г. Д. Верес, І. Ф. Курас [та ін.] ; редкол. тому: М. Г. Жулинський (голов. ред.), М. П. Бондар, М. М. Сулима [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2011–2013.

Кн. 3 : Культура та розвиток науки і технологій в Україні / І. Є. Александрова, В. Г. Бар'яхтар, О. М. Боголюбов [та ін.]. – 2012. – 950 с.

Вернадський В. І. – С. 76–79, 482, 512, 561, 643, 644, 659, 710, 739.

Кн. 4 : Проблеми функціонування, збереження і розвитку культури в Україні / Л. Ф. Артюх, В. Д. Бондаренко, Т. В. Гардашук [та ін.]. – 2013. – 943 с.

Вернадський В. І. – С. 340, 437, 719, 820.

В343912/5, кн. 3-4

357. К вопросу о создании Академии наук УССР / Г. М. Добров, Л. Д. Кистерская, Л. В. Матвеева, В. И. Оноприенко // Очерки истории естествознания и техники. – Киев, 1989. – Вып. 36. – С. 1–20.

Ж29988

358. Капитон В. П. В. И. Вернадский о картине мира в философско-образовательной мысли / В. П. Капитон, О. В. Капитон // Ноосфера і цивілізація. – 2010. – Вип. 8/9. – С. 74–82.

Ж72436

359. Капто О. С. Инвайронментальная этика в контексте творческого наследия В. И. Вернадского / О. С. Капто // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Філософія. Політологія. – 2013. – Вип. 3. – С. 5–14.

Ж28079/Філософ.Політ.

360. Касьяненко А. Л. В. И. Вернадский и качество образования как критерий ноосферно-гуманистического развития современной цивилизации / А. Л. Касьяненко // Ноосфера і цивілізація. – 2010. – Вип. 8/9. – С. 29–34.

Ж72436

361. Кедрова К. Вернадский о роли научной деятельности в обществе / К. Кедрова, В. Берсенева // В. И. Вернадский и проблемы организационно-экономических исследований / АН СССР, Ин-т экономики, Науч. совет по проблемам регион. экономики ; науч. ред. В. Л. Квинт. – М., 1989. – С. 164–177.

Ва528829

362. Кигим С. Л. Вернадські–Старицькі–Лисенки і Зарудні (генеал. дослідж.) / С. Л. Кигим // Регіон. перспективи. – 2002. – № 2. – С. 23–26.

Ж15939

363. Київський національний університет імені Тараса Шевченка : незабутні постаті / авт.-упоряд.: О. Матвійчук, Н. Струк ; редкол.: В. В. Скопенко (голова), О. В. Третяк, Л. В. Губерський [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : Світ Успіху, 2005. – 463 с. : іл.

Вернадський В. І. – С. 41, 96–98, 104, 118, 125, 434.

Со26748

364. Кириленко І. Г. До 150-річчя з дня народження В. І. Вернадського / І. Г. Кириленко // Економіка АПК. – 2013. – № 3. – С. 111–119 : рис.

Ж14693

365. Ковальов В. Розвиток концепції соціально-трудоих відносин у світлі вчення академіка В. Вернадського / В. Ковальов // Україна: аспекти праці. – 2015. – № 2. – С. 3–10 : табл. ; № 5. – С. 12–19.

Ж14757

366. Ковальчук Г. Керівники ВБУ – НБУВ (1918–1998) / Галина Ковальчук // Бібл. вісн. – 1998. – № 5. – С. 18–29.

Зокрема про В. І. Вернадського.

Ж14595

367. Ковальчук І. Вчення Володимира Вернадського про ноосферу як філософське узагальнення / Ірина Ковальчук // Українське державотворення: проблеми і сучасність : зб. наук. пр., присвяч. подіям Укр. революції (1917–1921 рр.) і Першої світової війни (1914–1918 рр.). / ред.: Г. В. Бондаренко, О. Й. Дем'янюк. – Луцьк, 2017. – Вип. 13. – С. 80–86.

- 368.** Ковтун Г. Академічні витоки хімічної науки / Григорій Ковтун // Вісн. НАН України. – 2008. – № 2. – С. 40–45 : фот.
Про внесок В. І. Вернадського у розвиток вітчизняної хімії.
Ж20611
- 369.** Козиков И. А. В. И. Вернадский о научном мировоззрении / И. А. Козиков // Философия и общество. – 2014. – № 1. – С. 164–176.
- 370.** Козиков И. А. В. И. Вернадский – создатель учения о ноосфере / И. А. Козиков // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Філософія. Політологія. – 2013. – Вип. 3. – С. 14–17.
Ж28079/Філосо.Політ.
- 371.** Колтачихіна О. Ю. Ноосферні ідеї В. І. Вернадського та сучасні космологічні моделі Всесвіту / О. Ю. Колтачихіна // Наука та наукознавство. – 2012. – № 3. – С. 68–78.
Ж14597
- 372.** Кольчинский Э. И. Феномен Вернадского / Э. И. Кольчинский // Человек. – 2009. – № 6. – С. 39–51 ; 2010. – № 1. – С. 99–113.
Ж14355
- 373.** Корженко В. Філософські засади «суспільства інтелекту»: до теорії ноосфери Володимира Вернадського / В. Корженко // Новий колегіум. – 2017. – № 2. – С. 4–8.
Ж16855
- 374.** Корсак К. Ноотехнології як засіб побудови ноосфери В. Вернадського / К. Корсак // Вища шк. – 2011. – № 3. – С. 27–35 : рис.
Ж23773
- 375.** Корсун О. В. В. И. Вернадский об образовательной роли интеллигенции / О. В. Корсун // Ноосфера і цивілізація. – 2010. – Вип. 8/9. – С. 26–29.
Ж72436
- 376.** Костенко В. Г. Ноосферна концепція Володимира Вернадського в світлі сучасних глобальних проблем і філософії сталого розвитку / В. Г. Костенко // Наук. вісн. Львів. нац. ун-ту ветеринар. медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – 2014. – Т. 16, № 2, ч. 5 : Економічні науки. – С. 267–271.
Ж70535
- 377.** Крисаченко В. Два вчення про біосферу в українській теоретичній думці (до 140-річчя та 145-річчя від дня народження Володимира Вернадського і Павла Тутковського) / В. Крисаченко //

Українознавство : календар-щорічник на 2004 р. – Київ, 2003. – С. 192–198.

Ж66396

378. Крисаченко В. Світоглядна парадигма ХХ століття: український внесок / В. Крисаченко // Освіта і упр. – 2009. – № 2. – С. 63–79 ; 2010. – № 4. – С. 98–114.

Про життя та наукову діяльність В. І. Вернадського.

Ж15566

379. Крисаченко В. «Україна В. І. Вернадського»: огляд роботи круглого столу : в рамках конф. / В. Крисаченко, О. Дідик, О. Дякова // Українознавство. – 2013. – № 3/4. – С. 239–243 : фот.

Ж23747

380. Крисаченко В. Цивілізаційна концепція В. Вернадського / В. Крисаченко // Українознавство. – 2011. – № 4. – С. 154–158.

Ж23747

381. Кудря О. Культурологічні аспекти ноосферної концепції В. Вернадського в контексті сучасності / О. Кудря // Філософ. обрії. – 2008. – Вип. 19. – С. 137–149.

Ж16744

382. Кузнецова Н. И. В. И. Вернадский как историк науки: методологические находки и парадоксы / Н. И. Кузнецова // Вопр. философии. – 2013. – № 11. – С. 99–111.

Ж13909

383. Кузьменко М. И. Значение научного наследия В. И. Вернадского для развития радиоэкологии природных вод / М. И. Кузьменко, В. Д. Романенко // Гидробиол. журн. – 2013. – Т. 49, № 2. – С. 3–16.

Ж29103

384. Кульчицька Г. О. Наукова спадщина Вернадського в епістолярному жанрі. [1. В. І. Вернадський про геологію, метеорити, Землю як космічне тіло, енергію Землі, розсіювання хімічних елементів, біосферу, відмінність між живою і неживою природою] / Г. О. Кульчицька // Мінерал. журн. – 2012. – Т. 34, № 1. – С. 94–103.

Ж14166

385. Кульчицька Г. О. Наукова спадщина В. І. Вернадського в епістолярному жанрі. 2. В. І. Вернадський про мінералогію і кристалографію, мінерали, кристали та елементний склад мінералів, воду і

гази, геохімію ізотопів, симетрію і дисиметрію, синтез мінералів / Г. О. Кульчицька // Мінерал. журн. – 2012. – Т. 34, № 3. – С. 74–83.

Ж14166

386. Кульчицька Г. О. Наукова спадщина Вернадського в епістолярному жанрі. 3. В. І. Вернадський про методологію пізнання, методи і методики досліджень / Г. О. Кульчицька // Мінерал. журн. – 2012. – Т. 34, № 4. – С. 69–77.

Ж14166

387. Кульчицька Г. О. Наукова спадщина Вернадського в епістолярному жанрі. 4. В. І. Вернадський про організацію науки і видавничої справи / Г. О. Кульчицька // Мінерал. журн. – 2013. – Т. 35, № 1. – С. 88–96.

Ж14166

388. Кульчицька Г. О. Наукова спадщина Вернадського в епістолярному жанрі. 5. В. І. Вернадський про підготовку кадрів, охорону земних надр і націоналізм в науці / Г. О. Кульчицька // Мінерал. журн. – 2014. – Т. 36, № 1. – С. 82–87.

Ж14166

389. Кучер В. І. Академік В. І. Вернадський про роль науки в розвитку суспільства [Електронний ресурс] / В. І. Кучер, О. Ф. Глоба // Історія науки і біографістика : електрон. наук. фах. вид. – 2017. – Вип. 3. – С. [29–41]. – URL: <http://base.dnsgb.com.ua/INB/2017-3/>.

390. Кучер В. І. Академік В. І. Вернадський про роль науки в розвитку суспільства / В. І. Кучер // Вісн. аграр. історії. – 2018. – Вип. 25/26. – С. 254–260.

Ж74280

391. Лавров В. Стаття В. І. Вернадського «Українське питання і російське суспільство» у контексті пошуку ліберального вирішення національного питання на початку ХХ ст. // Іст. журн. – 2005. – № 3. – С. 58–63.

Ж24514

392. Леонова Л. Владимир Иванович Вернадский [1863–1945] / Л. Леонова // Вопр. истории. – 2002. – № 4. – С. 44–72.

Ж13763

393. Леонова Л. С. К 150-летию В. И. Вернадского. Гражданская позиция ученого и мыслителя / Л. С. Леонова // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 8, История. – 2013. – № 1. – С. 3–27.

394. Лисеев И. К. Философские идеи В. И. Вернадского и современная научная картина мира : к 150-летию В. И. Вернадского / И. К. Лисеев // Вопр. философии. – 2013. – № 11. – С. 174–184.

Ж13909

395. Лисий В. П. Ф. Шеллінг про діяльну сутність природи та теорія ноосфери В. Вернадського / В. П. Лисий // Наук. вісн. Львів. нац. ун-ту ветеринар. медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – 2014. – Т. 16, № 2, ч. 5 : Економічні науки. – С. 277–281.

Ж70535

396. Лобузін К. В. І. Вернадський і Україна (світлина В. І. Вернадського з архіву Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського) / Катерина Лобузін // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 14–19.

Ж25653

397. Лужанчук В. В. Вернадський Володимир Іванович / В. В. Лужанчук // Харківщина : енциклопед. слов. / Харків. облрада, Харків. облдержадмін. ; редкол.: С. І. Посохов (голова) [та ін.]. – Харків, 2014. – С. 65–66.

398. Лукин А. Е. Владимир Иванович Вернадский: жизнь, судьба, свершения / А. Е. Лукин // Геофиз. журн. – 2015. – Т. 37, № 2. – С. 95–134 : фот.

Ж14153

399. Лучка-Гай Е. Чи був Володимир Вернадський українським націоналістом? / Е. Лучка-Гай // Сучасність. – 1997. – № 1. – С. 89–96.

Ж14413

400. Лялько В. И. Вернадский о круговороте веществ и глобальное потепление / В. И. Лялько, О. Г. Харченко // Екологія довкілля та безпека життєдіяльності. – 2003. – № 1. – С. 54–58.

Ж23889

401. Малицкий Б. А. О творческом наследии В. И. Вернадского в исследовании науки и ее организации / Б. А. Малицкий // Наука та наукознавство. – 2012. – № 3. – С. 7–10.

Ж14597

402. Малков С. М. Творчество В. И. Вернадского в экологической и антропологической перспективе / С. М. Малков // Человек. – 2013. – № 5. – С. 165–173.

Ж14355

403. Матвеева Л. Трагічні сторінки : (з історії Академії наук України) / Л. Матвеева, Е. Циганкова, О. Янковський // Україна. Наука і культура : щорічник. – Київ, 1994. – Вип. 28. – С. 80–115 : фот. Вернадський В. І. – С. 81, 83.

Ж66776

404. Матвеева Л. В. Щоб вижила академія: для чого В. І. Вернадський їздив до Ростова / Л. В. Матвеева, Л. В. Ковальчук // Вісн. АН України. – 1993. – № 2. – С. 82–88.

Ж20611

405. Матета О. А. Політико-психологічний аспект у концептуальних ідеях академіка В. І. Вернадського / О. А. Матета, О. В. Урін // Практ. психологія та соціал. робота. – 2012. – № 2. – С. 55–57.

Ж15948

406. Матковський О. Мінералогічна спадщина академіка Володимира Вернадського : (до 150-річчя від народж.) / О. Матковський // Мінерал. зб. – 2013. – № 63, вип. 1. – С. 4–14.

Ж28470

407. Мелещенко Л. П. Моральний образ вченого в творчості В. І. Вернадського / Л. П. Мелещенко // Наука та наукознавство. – 2008. – № 2. – С. 78–81.

Ж14597

408. Мелуа А. И. Вернадский Владимир Иванович // Мелуа А. И. Геологи и горные инженеры. Нефтяники : энциклопедия : в 3 т. / А. И. Мелуа ; Биогр. междунар. энцикл. «Гуманистика» ; под ред. Н. П. Лаверова. – М. ; СПб., 2003. – Т. 1 : Геологи и горные инженеры. – 2003. – С. 164–165 : фот.

В352555/1

409. Мельников Є. О. Роздуми В. І. Вернадського про революцію і науку / Є. О. Мельников // Наук. вісн. Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Суходлинського. Серія: Історичні науки. – 2017. – № 2. – С. 94–99.

Ж72496/Іст. н.

410. «Мені судилося сказати людству нове...» Вернадський Володимир Іванович (12.03.1863–06.01.1945) // Вісн. Укр. т-ва генетиків і селекціонерів. – 2013. – Т. 11, № 1. – С. 175–179.

Ж24499

- 411.** Микулинский С. Вернадский – историк науки / С. Микулинский // Наука и жизнь. – 1980. – № 8. – С. 52–57.
Ж12915
- 412.** Михайлов Г. К. Академик В. И. Вернадский и начало работ по истории науки в Академии наук СССР / Г. К. Михайлов // Очерки истории естествознания и техники. – Киев, 1989. – Вып. 36. – С. 37–48.
Ж29988
- 413.** Мінералогія у Національній академії наук України (до 100-річчя НАН України) / В. І. Павлишин, С. М. Бондаренко, О. Б. Брик [та ін.] // Мінерал. журн. – 2018. – Т. 40, № 3. – С. 3–22.
Роль В. І. Вернадського в історії розвитку мінералогії в Україні.
Ж14166
- 414.** Мочалов И. И. Базисная аксиома науки В. И. Вернадского / И. И. Мочалов // Вісн. Нац. авіац. ун-ту. Серія: Філософія. Культурологія. – 2013. – № 2. – С. 13–17.
Ж70861/Філософ.Культур.
- 415.** Мочалов И. И. ...В сорок втором : (к 140-летию со дня рождения В. И. Вернадского) / И. И. Мочалов // Вопр. истории естествознания и техники. – 2003. – № 2. – С. 143–159.
Ж14175
- 416.** Мочалов И. И. В. И. Вернадский: интегральные функции и задачи науки / И. И. Мочалов // Наука та наукознавство. – 2012. – № 4. – С. 3–20.
Ж14597
- 417.** Мочалов И. И. В. И. Вернадский: математика в пространстве науки / И. И. Мочалов, В. И. Оноприенко // Наука та наукознавство. – 2010. – № 4. – С. 60–69.
Ж14597
- 418.** Мочалов И. В. И. Вернадский и антимилитаризм XX века : к 125-летию со дня рождения / И. Мочалов, А. Подберезкин // Полит. образование. – 1988. – № 6. – С. 91–97.
Ж27252
- 419.** Мочалов И. И. В. И. Вернадский и религия : к 125-летию со дня рождения В. И. Вернадского / И. И. Мочалов // Вопр. истории естествознания и техники. – 1988. – № 2. – С. 36–44.
Ж14175

420. Мочалов И. И. В. И. Вернадский о методологии науки / И. И. Мочалов, В. И. Оноприенко // *Екологія довкілля та безпека життєдіяльності*. – 2003. – № 2. – С. 7–16.
Ж23889

421. Мочалов И. И. В. И. Вернадский о роли выдающихся ученых в истории науки / И. И. Мочалов, В. И. Оноприенко // *Наука та наукознавство*. – 2003. – № 1. – С. 95–104.
Ж14597

422. Мочалов И. И. В. И. Вернадский о роли искусства в научном творчестве / И. И. Мочалов // *Наука та наукознавство*. – 2007. – № 3. – С. 73–84.
Ж14597

423. Мочалов И. И. В. И. Вернадский о роли народных масс и личности в развитии науки / И. И. Мочалов // *Вестн. АН СССР*. – 1983. – № 1. – С. 119–129.
Ж12063

424. Музичко О. Вернадський Володимир / Олександр Музичко // *Наукове товариство імені Шевченка : енциклопедія*. – Київ ; Львів ; Тернопіль, 2014. – Т. 2. – С. 602–605 : іл., портр.
В357578/2

425. Мушкетик Л. Г. Угорська революція 1848–1849 років у студіях Володимира та Георгія Вернадських та український пісенний фольклор про ці події : до 150-річчя від дня народж. В. Вернадського / Л. Г. Мушкетик // *Нар. творчість та етнологія*. – 2013. – № 3. – С. 67–80.
Ж27482

426. Назаров А. Г. Юбилей В. И. Вернадского / А. Г. Назаров // *Вопр. истории естествознания и техники*. – 2013. – № 1. – С. 3–13.
Ж14175

427. Назаров А. Г. Эволюционная идея в творчестве В. И. Вернадского / А. Г. Назаров // *Журн. общ. биологии*. – 1988. – Т. 49, № 2. – С. 147–165.
Ж13568

428. Назарук М. Вчення Володимира Вернадського про біосферу та ноосферу і сучасні проблеми географічної науки : (до 150-річчя від дня народж.) / М. Назарук, О. Турчинська // *Пед. думка*. – 2013. – № 3. – С. 72–75.
Ж24675

429. Наумко І. М. Розвиток ідей академіка В. І. Вернадського у монографії Петра Білоніжки «Геохімія біосфери» / І. М. Наумко // Мінерал. журн. – 2019. – Т. 41, № 2. – С. 100–102.

Ж14166

430. Наумов Г. Ноосфера в прошлом и будущем : учение Вернадского о биосфере и ноосфере стало актуальным / Г. Наумов // Наука и жизнь. – 2004. – № 9. – С. 92–97 : портр.

Ж12915

431. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот. – Назва на корінці: НАН України. Хронологія, 1918–2013. – Бібліогр.: с. 510–526.

Вернадський В. І. – С. 15, 24–32, 34–36, 38, 39, 43–48, 59, 67, 78, 85, 87, 152, 277, 321, 423, 448, 495, 500, 507.

Вс56762/з дод.

432. Немкович М. Роль Володимира Вернадського у створенні Української Академії наук / М. Немкович // Визвол. шлях. – 2003. – Кн. 7. – С. 19–33.

Ж15065

433. «Нет ничего в мире сильнее свободной научной мысли!» : к 150-летию В. И. Вернадского // Библиотекосведение. – 2013. – № 3. – С. 72–73 : фот.

Ж29530

434. Никберг И. И. В. И. Вернадский и Украина (к 150-летию со дня рождения ученого) / И. И. Никберг // Новини медицини та фармації. – 2013. – № 14. – С. 26–27 : портр., фот. – URL: <http://www.mif-ua.com/archive/article/36737>.

435. Никберг И. И. Выдающийся ученый-естествоиспытатель современности : к 150-летию со дня рождения В. И. Вернадского / И. И. Никберг // Здоров'я України. – 2013. – № 17. – С. 68–69 : фот. – URL: <https://bit.ly/37YPOMF>.

436. Новий погляд на історію заснування Академії наук України / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко, Ю. О. Храмов, Л. В. Матвєєва, Л. Д. Кістерська // Вісн. АН УРСР. – 1989. – № 4. – С. 58–74 : фот.

Про В. І. Вернадського. – С. 58, 59, 61–65, 67, 69, 71, 72.

Ж20611

437. Новикова Н. Велична постать вченого, мислителя, громадського діяча Володимира Івановича Вернадського в історії України / Н. Новикова, Ю. Панишко // Пед. думка. – 2014. – № 1. – С. 60–64.
Ж24675

438. Новіков М. В. Академік В. І. Вернадський – видатний учений і мислитель, патріот України / М. В. Новіков, В. М. Колодніцький // Породоразрушающий и металлообрабатывающий инструмент – техника и технология его изготовления и применения. – Киев, 2013. – Вып. 16. – С. 9–14.
Ж72757

439. Овчинников Н. Ф. Методологические принципы в творчестве Вернадского / Н. Ф. Овчинников // Природа. – 1988. – № 2. – С. 74–81.
Ж7412

440. Олейников Ю. В. В. И. Вернадский и глобальные проблемы современности / Ю. В. Олейников // Филос. науки. – 1988. – № 3. – С. 68–76.
Ж27715

441. Онищенко О. С. В. І. Вернадський і Україна / О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2013. – № 3. – С. 38–66.
Ж20611

442. Онищенко О. В. І. Вернадський – засновник Національної бібліотеки Української Держави / Олексій Онищенко, Любов Дубровіна // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 8–13.
Ж25653

443. Онищенко О. В. І. Вернадський та його внесок у заснування та розвиток Національної Бібліотеки Української Держави / О. Онищенко // Бібл. вісн. – 2003. – № 2. – С. 2–9.
Ж14595

444. Онищенко О. В. І. Вернадський та його концепція Національної бібліотеки України / Олексій Онищенко, Любов Дубровіна // Бібл. вісн. – 2013. – № 2. – С. 3–11.
Ж14595

445. Онищенко А. С. Юбилейные торжества, посвященные выдающемуся ученому и мыслителю академику В. И. Вернадскому в Украине : к 150-летию со дня рождения В. И. Вернадского / А. С. Онищенко, Л. А. Дубровина // Библиотеки национальных академий

наук: проблемы функционирования, тенденции развития. – Киев, 2013. – С. 7–16.

Ж70678

446. Оноприенко В. И. В. И. Вернадский и В. В. Докучаев / В. И. Оноприенко // *Екологія довкілля та безпека життєдіяльності*. – 2003. – № 4. – С. 15–21.

Ж23889

447. Оноприенко В. Власть и ученый. Владимир Вернадский: в оппозиции к власти; во власти; с властью, поддерживающей науку / Валентин Оноприенко // *Ейдос : альм. теорії та історії іст. науки*. – Київ, 2016/2017. – Вип. 9. – С. 45–62.

Ж73060

448. Оноприенко В. И. Исследовательская программа школы В. И. Вернадского в Московском университете / В. И. Оноприенко // *Наука та наукознавство*. – 2012. – № 3. – С. 47–67 : фот.

Ж14597

449. Оноприенко В. И. История Академии наук Украины в дневниках и письмах В. И. Вернадского / В. И. Оноприенко // *Наука та наукознавство*. – 2008. – № 4. – С. 19–31.

Ж14597

450. Оноприенко В. И. Международная научная конференция «В. И. Вернадский – историк науки» / В. И. Оноприенко, О. С. Романова // *Наука та наукознавство*. – 2013. – № 1. – С. 140–147.

Ж14597

451. Оноприенко В. И. Плодотворность диалога учителя и ученика: В. И. Вернадский и Я. В. Самойлов (к 150-летию со дня рождения В. И. Вернадского) / В. И. Оноприенко // *Наука та наукознавство*. – 2011. – № 4. – С. 87–105.

Ж14597

452. Оноприенко В. И. Академик Володимир Вернадський / В. И. Оноприенко // *Члени-засновники Національної академії наук України : зб. нарисів / відп. ред. В. А. Смолій ; упоряд. С. В. Кульчицький ; Ін-т історії України НАН України*. – Київ, 1998. – С. 165–187.

Ва588070

453. Оноприенко В. И. В. И. Вернадський – історик науки (за матеріалами Міжнародної наукової конференції) / В. И. Оноприенко // *Вісн. НАН України*. – 2013. – № 7. – С. 53–60.

Ж20611

454. Онопрієнко В. Джерела з історії Українського наукового товариства в Києві / Валентин Онопрієнко, Тетяна Щербань ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2008. – 352 с. : іл. – (Бібліотека Державного фонду фундаментальних досліджень).

Вернадський В. І. – С. 309–310.

Ва729930

455. Онопрієнко В. І. Динаміка зростання дослідницьких інтересів В. І. Вернадського / В. І. Онопрієнко // Вісн. НАН України. – 2013. – № 3. – С. 67–77.

Ж20611

456. Опара М. М. В. І. Вернадський і Полтавщина (до 155-річчя від дня народж.) / М. М. Опара, Н. М. Опара // Вісн. Полтав. держ. аграр. акад. – 2018. – № 2. – С. 194–196 : портр.

Ж69944

457. Орехов В. В. Юбилей В. И. Вернадского в Таврическом университете : к 150-летию со дня рождения В. И. Вернадского / В. В. Орехов // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития. – Киев, 2013. – Вып. 11. – С. 16–22.

Ж70678

458. Павленко Ю. В. Вернадський Володимир Іванович / Ю. В. Павленко // Наука та наукознавство. – 2008. – № 4. – С. 32–34.

Ж14597

459. Павленко Ю. В. Вернадський Володимир Іванович / Ю. В. Павленко, Ю. О. Храмов // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 64 : портр.

Со26033

460. Павленко Ю. В. Предыстория науки в контексте естественно-научных идей В. И. Вернадского / Ю. В. Павленко, Ю. А. Храмов // Наука та наукознавство. – 2012. – № 3. – С. 29–46.

Ж14597

461. Павлик В. А. Повторение идей научной школы В. Докучаева – В. Вернадского / В. А. Павлик, Н. М. Кузьменко // Вісн. Сум. нац. аграр. ун-ту. Серія: Агрономія і біологія. – 2008. – № 11. – С. 20–23.

Ж69302/Агр.Біол.

462. Павлік В. Природно-історичні ідеї академіка В. І. Вернадського / В. Павлік, М. Циганок // Пам'ять століть. – 2005. – № 6. – С. 125–131 : фот.
Ж15156

463. Павлишин В. І. Академік В. І. Вернадський у Києві: науково-організаційна діяльність у галузі мінералогії та суміжних наук / В. І. Павлишин // Вісн. НАН України. – 2013. – № 3. – С. 78–87.
Ж20611

464. Павлишин В. В. І. Вернадський і Київський університет / В. Павлишин // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Геологія. – 2013. – Вип. 3. – С. 8–10.
Ж28079/Геол.

465. Павлишин В. І. Володимир Вернадський у Києві: науково-організаційна діяльність у галузі мінералогії й суміжних наук / В. І. Павлишин // Мінерал. журн. – 2013. – Т. 35, № 1. – С. 3–13.
Ж20611

466. Павлишин В. І. Науково-організаційна діяльність академіка В. І. Вернадського в Києві в галузі мінералогії / В. І. Павлишин : до 150-річчя від дня народж. акад. В. І. Вернадського. // Зап. Укр. мінерал. т-ва. – Київ, 2013. – Т. 10. – С. 87–96.
Ж25258

467. Павлишин В. Російський геній українського походження в Києві: науково-організаційна діяльність академіка Вернадського в галузі мінералогії та суміжних наук : (до 150-річчя від дня народж. В. І. Вернадського) / В. Павлишин // Геолог України. – 2013. – № 1. – С. 9–18.
Ж24453

468. Паламарчук Н. І. Історія науки у першій половині ХХ ст. / Н. І. Паламарчук // Сторінки історії. – Київ, 2012. – Вип. 33. – С. 162–170.
Зокрема про В. І. Вернадського.
Ж73715

469. Палій В. М. Вернадський Володимир Іванович // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 22–23 : портр.
Вс56763

- 470.** Панасюк Б. Я. Академік Вернадський і сучасність / Б. Я. Панасюк // Вісн. аграр. науки. – 2013. – № 3. – С. 73–78.
Ж14378
- 471.** Панасюк Б. Я. Вчення Вернадського та пізнання природи / Б. Я. Панасюк // Економіка природокористування і охорони довкілля. – 2013. – С. 17–22.
Ж73459
- 472.** Панкрушина А. Просветительская и педагогическая деятельность В. И. Вернадского / А. Панкрушина // Педагогика. – 2001. – № 9. – С. 57–62.
Ж13299
- 473.** Папакін Г. Гетьман Павло Скоропадський та Українська академія наук: проблема пошуку президента / Георгій Папакін // Укр. іст. журн. – 2018. – № 6. – С. 53–72.
Роль гетьмана П. П. Скоропадського в обранні В. І. Вернадського першим головою-президентом Української академії наук.
Ж27630
- 474.** Патон Б. Слово президента НАН України академіка Бориса Патона про академіка В. І. Вернадського – великого вченого і мислителя, засновника Української академії наук / Борис Патон // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 2–7 : фот.
Ж25653
- 475.** Пащук І. Г. Вернадський Володимир Іванович // Пащук І. Г. Літературно-краснознавча енциклопедія Рівненщини / І. Г. Пащук. – Рівно, 2005. – С. 29–30.
Ва669670
- 476.** Пилипенко А. П. В. И. Вернадский и проблема достоверности историко-научных представлений / А. П. Пилипенко // Очерки истории естествознания и техники. – Киев, 1989. – Вып. 36. – С. 48–58.
Ж29988
- 477.** Пилипенко А. П. В. И. Вернадский и проблема перемещения центров научной активности / А. П. Пилипенко // Наука та наукознавство. – 2012. – № 3. – С. 91–97.
Ж14597
- 478.** Пилипенко О. П. Ювілейна сесія Загальних зборів Національної академії наук України, присвячена 150-річчю від дня

народження академіка В. І. Вернадського / О. П. Пилипенко // Наука та наукознавство. – 2013. – № 1. – С. 148–151.

Ж14597

479. Пилясов А. Н. Разделенные полувеком: интеллектуальное влияние В. И. Вернадского на Л. Н. Гумилева / А. Н. Пилясов // Вопр. философии. – 2014. – № 12. – С. 92–102.

Ж13909

480. Пирожков С. І. Видатні організатори академічної науки / С. І. Пирожков, Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 18–33 : портр.

Про В. І. Вернадського. – С. 18, 19, 21–26, 29, 30, 32.

Ж20611

481. Пирожков С. І. Ноосферна цивілізація: від потенцій до нової реальності / С. І. Пирожков, Н. В. Хамітов // Вісн. НАН України. – 2018. – № 2. – С. 71–82.

Про актуальність ідей В. І. Вернадського.

Ж20611

482. Пішак В. П. В. І. Вернадський і розвиток теоретичних засад екології / В. П. Пішак // Ecology and noospherology. – 2014. – Vol. 25, № 3/4. – С. 120–123. – Укр.

Ж15066

483. Плаксі Т. М. В. І. Вернадський і Полтавщина / Т. М. Плаксі // Наук. зап. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Серія: Історія. – 2004. – Вип. 8. – С. 245–250.

Ж69898/Іст.

484. Поздняков В. М. В. И. Вернадский о социальной природе науки / В. М. Поздняков // Наука та наукознавство. – 2004. – № 3. – С. 76–81.

Ж14597

485. Полонська-Василенко Н. Академік В. І. Вернадський. (Знищення автономії ВУАН. Останні зустрічі) / Н. Полонська-Василенко // Листи до Приятелів. – Нью-Йорк, 1963. – Кн. 9/10. – С. 10–15.

Ж16313

486. Полонська-Василенко Н. Академік В. І. Вернадський (спогад) / Н. Полонська-Василенко // Листи до Приятелів. – Нью-Йорк, 1963. – Кн. 7/8. – С. 18–23.

Ж16313

487. Полюжин М. М. Ідеї В. І. Вернадського і сучасні проблеми реалізації ноосферної освіти / М. М. Полюжин // Часопис Київ. ун-ту права. – 2011. – № 1. – С. 354–358.

Ж23574

488. Пономаренко О. Далекосяжні погляди геніального вченого : (до 150-річчя від дня народж. акад. Володимира Вернадського) / О. Пономаренко, Л. Степанюк, Г. Кульчицька // Мінерал. зб. – 2013. – № 63, вип. 1. – С. 15–24.

Ж28470

489. Пономаренко О. М. Мінералогія від Вернадського до сьогодні / О. М. Пономаренко, В. І. Павлишин, Г. О. Кульчицька // Вісн. НАН України. – 2013. – № 12. – С. 58–63.

Ж20611

490. Пономаренко О. М. Розвиток мінералогічних ідей Володимира Вернадського в Україні / О. М. Пономаренко, Г. О. Кульчицька, Д. С. Черниш // Мінерал. журн. – 2013. – Т. 35, № 1. – С. 14–23.

Ж14166

491. Попов Н. С. Вернадский, эволюция и устойчивое развитие / Н. С. Попов, О. В. Пещерова, А. А. Чуксин // Вопр. соврем. науки и практики. Ун-т им. В. И. Вернадского. – 2017. – № 4. – С. 29–40. – URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=32274702>.

492. Попович М. Про значення наукової спадщини В. І. Вернадського / М. Попович // Філософ. думка. – 2003. – № 4. – С. 3–14.

Ж61798

493. Попович М. В. Вернадський Володимир Іванович / М. В. Попович, Д. Є. Макаренко // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2005. – Т. 4. – С. 271 : портр.

С10197/4

494. Потапенков А. В. И. Вернадский как историк науки / А. Потапенков // Гуманитар. науки. – 2005. – № 2. – С. 151–160.

Ж23366

495. Протасов О. О. Наукова спадщина академіка В. І. Вернадського і вивчення життя в гідросфері / О. О. Протасов // Вісн. НАН України. – 2013. – № 7. – С. 27–33 : фот.

Ж20611

496. Протоколи перших років діяльності Академії наук України / підгот. тексту, прим. С. М. Кіржаєва // Вісн. АН УРСР. – 1990. – № 2. – С. 73–85 ; № 7. – С. 46–57.

Ж20611

497. Пугач Б. Я. Владимир Иванович Вернадский и современная наука / Б. Я. Пугач, Н. Б. Пугач // Социал. экономика. – 2013. – № 1. – С. 39–50.

Ж23386

498. Романенко В. Д. Научное наследие В. И. Вернадского и актуальные проблемы экологии природных вод / В. Д. Романенко, М. И. Кузьменко // Гидробиол. журн. – 2013. – № 1. – С. 3–13.

Ж29103

499. Романенко М. Ноосферно-экологическая парадигма развития человечества / М. Романенко // Персонал. – 2002. – № 9. – С. 44–49.

Про вчення В. І. Вернадського.

Ж68280

500. Романець Д. «Мені важливо знайти правду» : днями виповнилося 145 років із дня народж. першого президента Укр. акад. наук В. Вернадського / Д. Романець // Україна молода. – 2008. – № 50. – С. 13.

501. Романець О. В. Відповідальність вчених за результати своєї діяльності в контексті етичних поглядів В. І. Вернадського (на матеріалах генетики) / О. В. Романець // Наука та наукознавство. – 2012. – № 3. – С. 79–90.

Ж14597

502. Руда С. П. Від Пастера до Вернадського: проблема походження життя на Землі / С. П. Руда // Наука та наукознавство. – 2004. – № 4. – С. 105–110.

Ж14597

503. Руденко Л. Г. Ноосферна філософія В. І. Вернадського – фундамент сталого (збалансованого) планетарного розвитку / Л. Г. Руденко // Укр. геогр. журн. – 2013. – № 2. – С. 7–12.

Ж14560

504. Рудий Г. «Читав я Шевченка і дуже хочу, щоб ти прочитала...» : [про В. І. Вернадського] / Г. Рудий // Віче. – 2005. – № 12. – С. 40–43.

Ж14474

505. Рудишин С. Наукова думка В. І. Вернадського як планетне явище / Сергій Рудишин, Інна Коренева // Біологія і хімія в сучас. шк. – 2013. – № 1. – С. 36–40.

Ж15240

506. Рыбачук В. П. Библиометрический портрет академика В. И. Вернадского: известность в мире : к 150-летию со дня рождения В. И. Вернадского / В. П. Рыбачук // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития. – Киев, 2013. – Вып. 11. – С. 22–33.

Ж70678

507. Сагач Г. М. Ноосферні генії духу і думки Григорій Сковорода і Володимир Вернадський у вимірах філософсько-педагогічної ноології / Г. М. Сагач, В. Ф. Мартиненко // Тавр. вісн. освіти. – 2016. – № 1. – С. 15–26.

Ж24978

508. Саканян Е. Час взрива в науке – идеи Вернадского / Е. Саканян // Знание – сила. – 2003. – № 12. – С. 22–37.

Жс5994

509. Самодрин А. В. І. Вернадський, А. С. Макаренко, В. О. Сухомлинський: шлях до розумної школи / А. Самодрин, І. Бобер // Витоки пед. майстерності. Серія: Педагогічні науки. – Полтава, 2013. – Вип. 12. – С. 273–281. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpm_2013_12_56.

510. Самодрин А. В. І. Вернадський і А. С. Макаренко: концептуалізація шляхів створення розумної школи / А. Самодрин, Л. Поркіна // Імідж сучас. педагога. – 2013. – № 1. – С. 6–10.

Ж22699

511. Самодрин А. П. Освіта: педагогічна ідея на випередження : (до 152-річчя від дня народж. В. І. Вернадського) / А. П. Самодрин // Імідж сучас. педагога. – 2015. – № 2. – С. 3–6.

Ж22699

512. Самородов В. До 100-річчя створення В. І. Вернадським Полтавського товариства любителів природи / В. Самородов, С. Кигим, Л. Чеботарьова // Вісн. Львів. ун-ту. Серія: Біологічна. – 2018. – Вип. 78. – С. 178–183 : іл.

Ж28852/Б

- 513.** Самородов В. Полтавські сторінки життя і творчості Володимира Вернадського / В. Самородов, С. Кигим // Краєзнавство. – 2013. – № 2. – С. 153–159.
Ж21140
- 514.** Самородов В. Президенти Української академії наук і Полтавщина / В. Самородов, С. Кигим // Вечір. Полтава. – 2019. – 6 лют. – С. 7.
- 515.** Сарбей В. Г. Академік В. І. Вернадський і Україна / В. Г. Сарбей // Вісн. АН УРСР. – 1970. – № 1. – С. 102–108.
Ж20611
- 516.** Сарбей В. Г. Перший президент / В. Г. Сарбей // Вітчизна. – 1969. – № 12. – С. 174–181.
Ж22465
- 517.** Семака Л. «Академик Вернадский»: уроки чистоти и человечности / Л. Семака // Финанс. услуги. – 2016. – № 1. – С. 23–25.
Ж15875
- 518.** Сергієнко Т. І. Особливості сучасних конфліктів в контексті ноосферної концепції В. Вернадського / Т. І. Сергієнко // Гуманітар. вісн. Запоріз. держ. інж. акад. – 2017. – Вип. 68. – С. 111–120.
Ж71781
- 519.** Сергійчук В. За покликом козацької крові : (до 150-річчя від дня народження Володимира Вернадського) // Сергійчук В. Соборна пам'ять України : календар-альманах, 2013. – Вишгород, 2012. – С. 73–74 : фот.
Ва830775
- 520.** Сидоренко Л. І. Філософія науки В. І. Вернадського / Л. І. Сидоренко // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Філософія. Політологія. – 2013. – Вип. 3. – С. 25–27.
Ж28079/Філософ.Політ.
- 521.** Сидоренко С. Філософські відлуння Вернадського / С. Сидоренко, Г. Хоменко // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2000. – Вип. 37/38. – С. 735–739.
Ж14470
- 522.** Симаков К. В. Концепция реального времени-дления В. И. Вернадского / К. В. Симаков // Вопр. философии. – 2003. – № 4. – С. 88–100.
Ж13909

- 523.** Ситник К. Володимир Вернадський. Життя і творчість, пов'язані з Україною / К. Ситник // Світогляд. – 2013. – № 5. – С. 22–31.
Ж25653
- 524.** Ситник К. М. В. І. Вернадський – засновник Української академії наук / К. М. Ситник // Вісн. Харків. нац. аграр. ун-ту. Серія: Біологія. – 2008. – Вип. 1. – С. 99–114.
Ж69512/Б
- 525.** Ситник К. М. Володимир Вернадський і сучасність : (до 150-річчя від дня народж. та 25-річчя заснування Коміс. з розроб. наук. спадщини акад. В. І. Вернадського НАН України) / К. М. Ситник, В. Т. Андріанова // Укр. ботан. журн. – 2013. – Т. 70, № 5. – С. 689–698 : портр.
Ж22024
- 526.** Ситник К. М. Володимир Іванович Вернадський – творець учення про біосферу : (до 120-річчя з дня народж.) / К. М. Ситник, А. П. Брайон // Укр. ботан. журн. – 1983. – Т. 40, № 3. – С. 1–7.
Ж22024
- 527.** Ситник К. Він бачив через століття : 12 березня – 140 років від дня народж. В. І. Вернадського / К. Ситник, В. Багнюк // Вісн. НАН України. – 2003. – № 2. – С. 51–62.
Ж20611
- 528.** Ситник К. М. Геніальний син України Володимир Іванович Вернадський / К. М. Ситник, Т. В. Андріанова // Вісн. НАН України. – 2013. – № 7. – С. 14–26.
Ж20611
- 529.** Ситник К. Геній науки і наукової просвіти / К. Ситник, В. Багнюк // Наука і сусп.-во. – 2013. – № 3/4. – С. 5–13.
Ж26494
- 530.** Ситник К. Ноосфера: міфи і реальність / К. Ситник // Вісн. НАН України. – 2003. – № 5. – С. 45–53.
В. І. Вернадський про ноосферу.
Ж20611
- 531.** Ситник К. Перший президент Української академії наук : з нагоди 145-річчя від дня народж. акад. В. І. Вернадського / К. Ситник // Вісн. НАН України. – 2008. – № 3. – С. 44–54.
Ж20611

- 532.** Ситник К. М. Скарбниця пам'яті: Вернадський у Києві / К. М. Ситник, О. Апанович // Київ. – 1986. – № 12. – С. 123–130.
Ж14227
- 533.** Ситник К. М. Учений, мислитель, організатор науки : до 120-річчя від дня народж. В. І. Вернадського / К. М. Ситник // Вісн. АН УРСР. – 1983. – № 8. – С. 87–95.
Ж20611
- 534.** Сищук О. «Для мене і Україна, і Київ, і Українська Академія – дорогі й близькі. Я радію їхньому зростанню і так вірю у велике призначення дорогої мені Бібліотеки і Академії», писав Володимир Вернадський у листі до Агатангела Кримського : 12 берез. виповнилося 145 років від дня народж. В. Вернадського... / О. Сищук // Віче. – 2008. – № 5/6. – С. 52–53 : портр.
Ж14474
- 535.** Скаленко О. Вернадський-глобаліст і наука як виробник інформаційного ресурсу сучасного розвитку / О. Скаленко // Україна в глобалізованому світі. – Київ, 2007. – С. 60–63.
Вс44400
- 536.** Скрипаль І. Г. Вернадський Володимир Іванович / І. Г. Скрипаль // Мікробіол. журн. – 2010. – Т. 72, № 6. – С. 66–71.
Ж22205
- 537.** Славинський М. Лицар істини і краси / М. Славинський // Наука і сусп.-во. – 1988. – № 3. – С. 2–6.
Ж26494
- 538.** Соботович Э. В. В. И. Вернадский и экология / Э. В. Соботович // Екологія довкілля та безпека життєдіяльності. – 2003. – № 1. – С. 13–18.
Ж23889
- 539.** Соколов М. С. Биосферология В. И. Вернадского – безальтернативная стратегия выживания человечества в XXI веке / М. С. Соколов // Агрохимия. – 2012. – № 7. – С. 3–9.
Ж28906
- 540.** Солодухин Д. В. Наука как житнетворчество. Заметки на полях интеллектуальной биографии В. И. Вернадского / Д. В. Солодухин // Человек. – 2013. – № 6. – С. 139–146.
Ж14355

- 541.** Сорока М. Життя, як дев'ятий вал : [про В. І. Вернадського та його наук. відкриття] / М. Сорока, А. Конфорович // Україна. Наука і культура : щорічник. – Київ, 1973. – [Вип. 8]. – С. 544–551 : фот.
Ж66776
- 542.** Спирова В. И. Духовный мир В. И. Вернадского: ученый и книги : (к 150-летию со дня рождения) / В. И. Спирова // Библиотекосведение. – 2013. – № 6. – С. 68–75.
Ж29530
- 543.** Створення Української академії наук у Києві в 1918 р. : хронологія подій / Г. А. Дороніна, О. Г. Луговський, Ю. І. Мушкало, Ю. О. Храмов // Наука та наукознавство. – 2018. – № 1. – С. 92–113.
Погляди М. С. Грушевського і В. І. Вернадського на модель академії наук.
Ж14597
- 544.** Стеценко Є. І. Концепція геосфер і земних оболонок у науковій спадщині академіка В. І. Вернадського / Є. І. Стеценко, П. Г. Шищенко // Укр. геогр. журн. – 2018. – № 4. – С. 3–9 : портр.
Ж14560
- 545.** 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.
Вернадський В. І. – С. 15, 17, 51, 273, 304, 372.
Ва639887
- 546.** Стрішенець М. І. В. Вернадський – видатний дослідник історії економічних учень / М. Стрішенець, К. Павлов, О. Павлова, В. Купчак // Екон. часопис Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2019. – № 3. – С. 7–14.
Ж101315
- 547.** Супрун А. Г. Історія науки як концептуальна складова науковчення В. І. Вернадського / А. Г. Супрун, Д. Войцехович // Вісн. Харків. нац ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Теорія культури і філософія науки. – 2017. – Вип. 56. – С. 63–67.
Ж29137/Тк.Фн.
- 548.** Супруненко О. Б. В. І. Вернадський та археологія Полтавщини / О. Б. Супруненко // Сум. старовина. – 2013. – № 40. – С. 109–114.
Ж24500
- 549.** Сысоев А. Н. Развитие учения В. И. Вернадского в современной науке и популяризация его научного наследия в сети

библиотек БЕН РАН : к 150-летию со дня рождения В. И. Вернадского / А. Н. Сысоев, Е. А. Пыленкова // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития. – Киев, 2013. – Вып. 11. – С. 34–44.

Ж70678

550. Тарнашинська Л. Між розрухою та людським болем: В. Вернадський – про трагедію Криму 1920 р. / Людмила Тарнашинська // День. – 2014. – 21–22 берез. – С. 11.

551. Тереверко О. Вернадський – душею та серцем з Україною / О. Тереверко // Нар. армія. – 2017. – 20 лип. – С. 18.

552. Тихоненко Д. Г. Екологічні парадигми і ноосфера В. І. Вернадського / Д. Г. Тихоненко // Вісн. Харків. нац. аграр. ун-ту ім. В. В. Докучаєва. Серія: Ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство, екологія ґрунтів. – 2013. – № 1. – С. 5–7.

Ж69512/Ґрунт.

553. Тіщенко А. А. Бібліографія – едвайзер наукової та соціокомунікативної діяльності В. І. Вернадського / А. А. Тіщенко // Короленківські читання 2016. Бібліотеки, архіви, музеї: інтеграція до світового наукового та історико-культурного простору : матеріали ХІХ Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 12 жовт. 2016 р. : у 2 ч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка [та ін.] ; редкол.: В. Д. Ракитянська (голова) [та ін.]. – Харків, 2017. – Ч. 1. – С. 257–263.

В356905/1

554. Тіщенко А. А. Бібліотечний аспект громадської діяльності академіка В. І. Вернадського / А. А. Тіщенко // Від ХІХ до ХХІ століття. Трансформація бібліотек у контексті розвитку суспільства : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 12–14 жовт. 2011 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; редкол.: В. Д. Ракитянська [та ін.]. – Харків, 2011. – С. 88–93.

Ва756889

555. Тіщенко А. Володимир Іванович Вернадський і бібліографія: діяльнісний підхід / Антоніна Тіщенко // Бібл. форум України. – 2013. – № 1. – С. 55–58.

Ж24517

556. Тіщенко А. А. Роль та значення книги у житті вченого-природознавця Володимира Івановича Вернадського / А. А. Тіщенко // Бібл. форум України. – 2012. – № 3. – С. 52–59.

Ж24517

557. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. Л. Реалізація теоретичних засад В. І. Вернадського в діяльності вищої технічної школи / Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ // Вісн. Нац. техн. ун-ту «ХПІ». – 2009. – № 29. – С. 3–9.

Ж29210

558. Толстой М. В. И. Вернадский и энергетическая планетология / М. Толстой // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Геологія. – 2013. – Вип. 3. – С. 25–28.

Ж28079/Геол.

559. Толстой М. И. В. И. Вернадский – основоположник ядерной геологии и планетарной космоэнергетики [Электронный ресурс] / М. И. Толстой // Зб. наук. пр. Ін-ту геохімії навколиш. середовища. – 2013. – Вип. 22. – С. 69–75. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpigns_2013_22_6.

560. Толстой М. Вклад В. И. Вернадского в ядерную геологию и планетарную космоэнергетику : к 150-летию со дня рождения В. И. Вернадского / М. Толстой // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Геологія. – 2012. – Вип. 59. – С. 69–72.

Ж28079/Геол.

561. Томазов В. Вернадські та їхні родичі / В. Томазов // Краєзнавство. – 2013. – № 2. – С. 147–152.

Ж21140

562. Томазов В. В. Генеалогія В. І. Вернадського: походження та родинні зв'язки / В. В. Томазов // Наука та наукознавство. – 2013. – № 2. – С. 87–94.

Ж14597

563. Тюріна Т. Г. До проблеми кризи сучасної освіти (у світлі ноосферної концепції В. І. Вернадського) / Т. Г. Тюріна // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – Луганськ, 2015. – Вип. 6. – С. 192–202.

Ж72678

564. Ульяновський В. І. Гетьман Павло Скоропадський і справа заснування Української академії наук / В. І. Ульяновський // Укр. іст. журн. – 2008. – № 6. – С. 26–38.

Ж27630

565. Урбанский В. М. В. И. Вернадский и развитие математической мысли в УАН / В. М. Урбанский // Очерки истории естествознания и техники. – Киев, 1989. – Вып. 36. – С. 20–30.

Ж29988

- 566.** Урсул А. Д. Глобальные исследования и глобализация науки / А. Д. Урсул // *Вопр. философии.* – 2013. – № 11. – С. 112–122.
В. І. Вернадський як основоположник глобального напряму науки.
Ж13909
- 567.** Усенко І. Б. Вернадський Володимир Іванович / І. Б. Усенко // *Юридична енциклопедія : в 6 т.* – Київ, 1998. – Т. 1. – С. 336–337 : фот.
В342492/1
- 568.** Ученый. Мыслитель. Гражданин : к 150-летию В. И. Вернадского // *Вестн. Библ. Ассамблеи Евразии.* – 2013. – № 2. – С. 87–89.
Ж69199
- 569.** Хазан В. Б. Академик В. И. Вернадский и парадигма устойчивого развития [Электронный ресурс] / В. Б. Хазан // *Наук. пр. / Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили комплексу «Києво-Могилян. акад.».* Серія: Екологія. – 2015. – Т. 256, вип. 244. – С. 19–23. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdue_2015_256_244_5.
- 570.** Холлоуэй Д. В. И. Вернадский и атомная энергия / Д. Холлоуэй // *Очерки истории естествознания и техники.* – Киев, 1989. – Вып. 36. – С. 30–37.
Ж29988
- 571.** Хоменко М. М. Ідеї В. І. Вернадського і розвиток синергетичної економіки / М. М. Хоменко // *Регіон. перспективи.* – 2002. – № 2. – С. 22–23.
Ж15939
- 572.** Хоменко Н. М. Круглий стіл «Академік В. І. Вернадський – людина, вчений, політик, публіцист» / Н. М. Хоменко // *Укр. іст. журн.* – 2013. – № 3. – С. 227–230.
Ж27630
- 573.** Червінський О. Теоретико-методологічні засади концепції ноосфери В. Вернадського / О. Червінський // *Наук. вісн. Чернів. ун-ту. Філософія.* – 2014. – Вип. 726/727. – С. 10–13.
Ж69219
- 574.** Чернова Н. Ф. Вчення В. І. Вернадського про ноосферу [Електронний ресурс] / Н. Ф. Чернова // *Історія науки і біографістика : електрон. наук. фах. вид.* – 2014. – Вип. 3. – [13 с.]. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/INB_Title_2014_3_15.

575. Чернова Н. Ф. Роль В. І. Вернадського в становленні та розвитку структури аграрної науки в Україні / Н. Ф. Чернова // Історія науки і техніки. – Київ, 2015. – Вип. 7. – С. 202–211.

Ж74226

576. Чорноморденко І. В. Філософсько-антропологічні ідеї у творчому спадку І. Я. Франка і В. І. Вернадського : 150-річчю з дня народж. В. І. Вернадського присвяч. / І. В. Чорноморденко, В. М. Куцурук. // Ноосфера і цивілізація. – 2013. – Вип. 1. – С. 87–93.

Ж72436

577. Чуйкова О. В. Біполярність концепції ноосфери В. І. Вернадського: пасіонарність та ноетика / О. В. Чуйкова // Грані. – 2014. – № 11. – С. 34–37.

Ж69893

578. Шаповал Ю. Гуманізм наукових концепцій та публіцистичних вислідів В. І. Вернадського (1863–1945) / Ю. Шаповал // Вісн. Київ. ун-ту. Серія: Журналістика. – 1995. – Вип. 2. – С. 204–211.

Ж28079/Журн.

579. Шаров І. Ф. Вернадський Володимир Іванович. З козацького роду // Шаров І. Ф. Вчені України: 100 видатних імен / І. Ф. Шаров. – Київ, 2006. – С. 66–70 : портр.

Ва676118

580. Шашкова Л. В. І. Вернадський: соціальні та культурно-історичні виміри науки / Л. Шашкова // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Геологія. – 2013. – Вип. 3. – С. 35–39.

Ж28079/Геол.

581. Шашкова Л. О. В. И. Вернадский: философские и научные аспекты социальной эпистемологии / Л. О. Шашкова // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Філософія. Політологія. – 2013. – Вип. 3. – С. 28–33.

Ж28079/Філософ.Політ.

582. Шевченко А. Стратегія тисячоліття: сталий чи ноосферний шлях розвитку людства? : до 140-річчя з дня народж. акад. В. Вернадського / А. Шевченко // Безпека життєдіяльності. – 2003. – № 13. – С. 12–14.

Ж24482

583. Шевченко А. І. Відзначення 125-річчя з дня народження академіка В. І. Вернадського на Україні / А. І. Шевченко, М. С. Стеценко, Ю. М. Демедюк // Вісн. АН УРСР. – 1988. – № 7. – С. 92–95.

Ж20611

584. Шендеровський В. Володимир Вернадський (12.03.1863–6.01.1945) // Шендеровський В. Вчені України у світовій науці / Василь Шендеровський. – Київ, 2019. – С. 88–94 : портр.

Вс66527

585. Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя Національної академії наук України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8.

Ж25653

586. Шендеровський В. А. З історії української академії наук (до 100-річчя Національної академії наук України) / В. А. Шендеровський // Сенсор. електроніка і мікросистем. технології. – 2018. – Т. 15, № 4. – С. 5–17.

Про В. І. Вернадського. – С. 6–8, 13, 15, 17.

Ж24835

587. Шендеровський В. Перший президент Української академії наук : до 150-річчя В. Вернадського / Василь Шендеровський // Дивослово. – 2013. – № 2. – С. 54–57.

Ж28928

588. Шендеровський В. Перший президент Української академії наук Володимир Вернадський // Шендеровський В. Нехай не гасне світ науки : [в 4 кн.] / Василь Шендеровський ; за ред. Е. Бабчук. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 28–63 : фот.

В351150/1

589. Шинкарук В. І. В. І. Вернадський і І. Кант. Гуманістичні традиції і сучасність / В. І. Шинкарук // Філософ. і соціол. думка. – 1989. – № 1. – С. 56–60.

Ж61798

590. Шипович М. А. Система ценностей как критерий изучения научно-организаторской деятельности В. И. Вернадского в Украине (1918–1919 гг.) / М. А. Шипович // Іст. і політол. дослідж. – 2001. – № 4. – С. 60–64.

Ж22633

591. Шитюк М. М. Вернадський Володимир Іванович / М. М. Шитюк, Є. Г. Горбуров, К. Є. Горбуров // Шитюк М. М. Землі української постаті знані : навч. посіб. / М. М. Шитюк, Є. Г. Горбуров, К. Є. Горбуров ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв, 2011. – С. 138–143.

Вс53281

592. Штойко П. Особливості ретроспективного аналізу у творчості Володимира Вернадського / П. Штойко // Вісн. Львів. ун-ту. Серія географічна. – 2014. – Вип. 45. – С. 92–98.

Ж28852

593. Шульський М. Г. Володимир Вернадський: віхи життя і діяльності / М. Г. Шульський // Наук. вісн. Львів. нац. ун-ту ветеринар. медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. – 2013. – Т. 15, № 3, ч. 4 : Харчові технології. – С. 467–476.

Ж70535

594. Шумілова А. Вернадський Володимир Іванович / Анжела Шумілова // Видатні постаті України : біогр. довід. / Міжрегіон. акад. упр. персоналом, Кн. палата України. – Київ, 2004. – С. 150–153 : фот.

Вс40641

595. Щербін Л. В. В. І. Вернадський і проблема української державності / Л. В. Щербін // Україна соборна : зб. наук. ст. / Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2006. – Вип. 4, т. 2. – С. 123–129.

Ж72936

596. Янин Е. П. Основные положения учения академика В. И. Вернадского о живом веществе / Е. П. Янин // Энергия: экономика, техника, экология. – 2020. – № 5. – С. 46–55. – URL: <https://bit.ly/37U0OQz>.

597. Яницкий О. Владимир Вернадский: политик, историк, общественный деятель / О. Яницкий // Наука в России. – 2013. – № 2. – С. 40–47.

Ж14215

598. Яншин А. Л. Я завещаю вам ноосферу / А. Л. Яншин // Человек. – 2000. – № 2. – С. 5–10.

Ж14355

599. Ярмоліцька Н. В. Науковий світогляд та проблеми розвитку філософської науки у філософській концепції В. Вернадського / Н. В. Ярмоліцька // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Геологія. – 2013. – Вип. 3. – С. 44–47.

Ж28079/Геол.

600. Ясь О. В. Народження Академії. Коротка хроніка 1918 року, або Як це було... / О. В. Ясь // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 5–17 : фот.

Зіставлено відмінні концепції В. Вернадського та М. Грушевського.

Ж20611

601. Trofimenko S. Vernadsky Volodymyr / Swiatoslaw Trofimenko // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. H. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 5. – P. 586 ; phot.
B276504/5

602. Shenderovsky V. The first President of the Ukrainian Academy of Sciences. Volodymyr Vernadsky // Shenderovsky V. May the light of science never die : project «Ukrainian scientific book in a foreign language» / Vasyl Shenderovsky. – Kyiv, 2016. – P. 36–43 : phot.
Ib223334

Див. також № 176.

Вшанування пам'яті В. І. Вернадського

603. Про відзначення 125-річчя з дня народження В. І. Вернадського : постанова Ради Міністрів УРСР від 19 лют. 1988 р., № 46 // Зібр. постанов уряду УРСР. – 1988. – № 3. – С. 9–10.
Ж20910

604. Про відзначення 140-річчя з дня народження академіка В. І. Вернадського : постанова Верхов. Ради України від 7 лют. 2002 р. № 3069-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2002. – № 33. – Ст. 242. – С. 833–834.
Ж22443

605. Про відзначення 150-річчя від дня народження академіка В. І. Вернадського : Указ Президента України від 11 жовт. 2011 р. № 972/2011 // Офіц. вісн. Президента України. – 2011. – № 28. – Ст. 1110. – С. 22.
Ж25804

606. Про відзначення 150-річчя з дня народження Володимира Вернадського : постанова Верхов. Ради від 16 трав. 2013 р. № 262-VII // Відом. Верхов. Ради України. – 2014. – № 1. – Ст. 35. – С. 49–50.
Ж22443

607. Про підготовку та відзначення у 2013 році 150-річчя від дня народження академіка В. І. Вернадського : розпорядж. Каб. Міністрів України від 28 берез. 2012 р. № 151-р // Уряд. кур'єр. – 2012. – 16 трав.

608. Вернадський В. І. : пам'ятник у Києві // Україна. Наука і культура : щорічник. – Київ, 1982. – Вип. 16. – С. 161.
Ж66776

- 609.** Вернадського Академіка бульвар // Вулиці Києва : довідник / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1995. – С. 36.
Ва563379
- 610.** Вернадського академіка бульвар // Київ : енциклопед. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1981. – С. 93.
Ао227985
- 611.** В. І. Вернадському [відкрито пам'ятник у Києві в 1981 р.] // Пам'ятники України. – 1982. – № 4. – С. 61 : іл.
Ж62291
- 612.** Вернадському В. І. меморіальна дошка // Київ : енциклопед. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1981. – С. 93.
Ао227985
- 613.** Відкриття пам'ятника видатному вченому академіку В. І. Вернадському // Вісн. АН УРСР. – 1982. – № 3. – С. 106.
Ж20611
- 614.** Вінок вдячності до 150-річчя з дня народження В. І. Вернадського : худож. альб. / зібрав та упоряд. О. О. Ігнатенко ; Кременчуц. краєзнав. музей, Омельниц. сільрада. – Кременчук : Щербатих О. В., 2013. – 99 с. : іл.
Со31811
- 615.** Галайчук А. М. В. І. Вернадському (1863–1945) – улица Владимирская, 54 // Галайчук А. М. Киев: страницы мемориальной летописи : фотопутеводитель-справочник. – 2-е изд., перераб. и доп. / А. М. Галайчук, И. Н. Воронцов. – Киев : Мистецтво, 1987. – С. 132.
Ао244939
- 616.** 2013 р. 23 лютого. До 150-річчя від дня народження В. І. Вернадського (1863–1945) – філософ українського походження, природознавець, засновник геохімії та першої наукової бібліотеки України : [марка] // Мулик Я. Каталог поштових марок України (1918–2017) / Ярослав Мулик. – 4-те вид., перероб. та допов. – Дрогобич, 2018. – С. 331 : фот.
Ва825425
- 617.** Жадько В. Вернадський Володимир // Жадько В. Український некрополь : іст. наук. довід. / Віктор Жадько. – Київ, 2005. – С. 141 : фот.
Вс40513

618. Жадько В. Вернадський Володимир Іванович // Жадько В. Болять Україні могили її поколінь / Віктор Жадько. – Київ, 2020. – С. 102–103 : іл.

Вс67400

619. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 579 с.

Вернадський В. І. – С. 61, 254, 277, 279, 405.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2004. – 585–1213 с.

Вернадський В. І. – С. 632, 637, 852, 853.

С10067/кн.1,2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Вернадський В. І. – С. 1560, 1567, 1571, 1869, 1980, 1983, 2052.

620. [Кигим С. Л.] Вернадському В. І. меморіальна дошка / [С. Л. Кигим] // Полтавщина : енциклопед. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1992. – С. 113–114.

Ао256997

621. [Кигим С. Л.] Вернадському В. І. пам'ятний знак / [С. Л. Кигим] // Полтавщина : енциклопед. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1992. – С. 114.

Ао256997

622. Київ : іст.-біогр. енциклопед. довід. / Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН ; уклад.: Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко [та ін.]. – Київ : Фенікс, 2007. – 1120 с. : іл.

Вернадському пам'ятник. – С. 84, 463; Вернадський Володимир Іванович. – С. 383, 615–616.

Со27296

623. Кончаковский А. Киевские скрижали памяти / Анатолий Кончаковский, Валерий Крюков. – Киев : Саммит-Книга, 2019. – 267 с. : ил.

Меморіальна дошка В. І. Вернадському. – С. 34.

Ва832252

624. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського у перше десятиліття незалежності України (1991–2002) : монографія /

Т. Д. Антонюк, Т. І. Арсеєнко, Н. П. Бондар [та ін.] ; ред. Л. А. Дубровіна ; бібліогр. ред.: А. М. Колесніченко, П. М. Штих ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 452 с. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003589>.

Зі змісту: Читання, присвячені академіку В. І. Вернадському (1991–2002). – С. 427–432.

Вс67102

625. Памятники истории и культуры Украинской ССР : каталог-справочник / АН УССР, Ин-т истории ; редкол.: П. Т. Тронько (гл. ред.), Г. К. Злобин, Ю. А. Олененко [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1987. – 736 с. : ил.

Вернадский В. И. – С. 17, 18, 23.

Вс25197

626. Про введення в обіг пам'ятної монети «Володимир Вернадський» // Вісн. Нац. банку України. – 2013. – № 3. – С. 39 : фот.

26 березня 2003 р. введено в обіг ювілейну монету «Володимир Вернадський» номіналом 2 гривні із серії «Видатні особистості».

Ж14806

627. Самородов В. М. Вшанування В. І. Вернадського в Полтаві / В. М. Самородов // Укр. ботан. журн. – 2004. – Т. 61, № 4. – С. 106–108.

Ж22024

628. Стежками В. І. Вернадського. Екологічна стежина ім. В. І. Вернадського села Омельник : путівник / О. М. Пономаренко, О. О. Ігнатенко, Ю. В. Гейко [та ін.] ; НАН України, Ін-т геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка [та ін.]. – Кременчук : Щербатих О. В., 2012. – 77 с. : іл.

Со30959

629. Онищенко А. С. Украина отмечает юбилей В. И. Вернадского / А. С. Онищенко, Л. А. Дубровина // Вестн. Библ. Ассамблеи Евразии. – 2013. – № 1. – С. 90–92.

Ж69199

630. Онищенко В. А. Культурно-просветительный центр «Дом-музей-усадьба академика В. И. Вернадского» в с. Ярьески Шишацкого района Полтавской области / В. А. Онищенко, А. Е. Конюк // Ноосфера. – 2013. – № 3 : Параллели Вернадского. – С. 44–48. – URL: <https://bit.ly/3z7Sw3y>.

631. Цибань В. О. Нагороди Національної академії наук України: Золота медаль імені В. І. Вернадського. Премії імені видат. учених України. Премії для молодих учених і студентів ВНЗ. Відзнаки. Почес.

доктор / В. О. Цибань ; НАН України. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ, 2013. – 493 с. : фот.

Золота медаль імені В. І. Вернадського Національної академії наук України. – С. 5–8; Премія імені В. І. Вернадського. – С. 41–43.

Вс57143

632. Ювілейна сесія Загальних зборів Національної академії наук України, присвячена 150-річчю від дня народження академіка В. І. Вернадського [Електронний ресурс] / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000015774>.

Бібліографічні посібники

633. Владимир Иванович Вернадский (1863–1945) / библиогр. сост. Л. Н. Пржевальской ; вступ. ст. А. П. Виноградова. – М. ; Л. : Изд-во АН СССР, 1947. – 55 с. – (Материалы к биобиблиографии ученых СССР. Серия химических наук ; вып. 6).

A53618/6

634. Владимир Иванович Вернадский : кат. кн. выст., орг. в Б-ке АН СССР к 125-летию со дня рождения ученого / Б-ка АН СССР ; сост.: К. В. Александрова, Г. В. Гаврилова, В. И. Капуста ; под ред. Э. И. Колчинского, А. В. Пановой. – Л. : БАН, 1988. – 53 с.

Va754569

635. Библиография сочинений академика В. И. Вернадского : (справочник) / АН СССР, Комис. по разраб. науч. наследия акад. В. И. Вернадского ; сост.: Ф. Т. Яншина, С. Н. Жидовинов. – М. : Наука, 1991. – 39 с.

P75016

636. Владимир Иванович Вернадский / сост.: И. Г. Бебих, С. Н. Жидовинов, Г. И. Матеева, Ф. Т. Яншина ; авт. вступ. ст.: А. Л. Яншин, Ф. Т. Яншина. – 2-е изд., доп. – М. : Наука, 1992. – 232 с. – (Материалы к биобиблиографии ученых. Серия геологических наук ; вып. 44).

A53635/44

637. В. І. Вернадський. Громадянин. Вчений. Мислитель : пр. вченого та літ. про нього з фондів Центр. наук. б-ки ім. В. І. Вернадського АН України / АН України, Коміс. по розроб. наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; уклад.:

С. О. Задоя, І. А. Певзнер ; бібліогр. ред. Л. В. Беляєвої ; відп. ред. М. І. Сенченко. – Київ : Наук. думка, 1992. – 93 с.

Ва548051

638. Фонд В. І. Вернадського в Полтавському краєзнавчому музеї : [темат. кат.] / Упр. культури Полтав. облдержадмін., Благодійн. фонд В. І. Вернадського (м. Полтава), Полтав. краєзнав. музей ; уклад. Кигим С. Л. – Полтава : Полтав. краєзнав. музей, 2002. – 37 с. : іл., табл. – До 140-річчя від дня народження В. І. Вернадського.

Р98480

639. Булгак О. В. Існувати – значить мислити : (до 140-річчя від дня народж. В. І. Вернадського) / О. В. Булгак // Календар знаменних і пам'ятних дат. – Київ, 2003. – 1 кв. – С. 71–76 : портр. – Бібліогр.: с. 75–76.

Ж60630

640. В. І. Вернадський. Вчений. Мислитель. Громадянин : пр. вченого та літ. про нього з фондів Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського : бібліогр. покажч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; уклад.: Л. В. Беляєва, Л. С. Новосьолова ; наук. ред. В. Ю. Омельчук. – Київ, 2003. – 259 с.

Ва630711

641. Владимир Иванович Вернадский : библиогр. указ., 1992–2005. Ч. 1 ; В. И. Вернадский и Крым : библиогр. указ., 1899–2005. Ч. 2 / М-во образования и науки Украины, Тавр. нац. ун-т им. В. И. Вернадского, Науч. б-ка ; сост.: В. А. Миронова, В. П. Кузнецова, В. И. Тараилова ; науч. ред.: Н. В. Багров, В. В. Лавров. – Киев : Либідь, 2007. – 191 с. : ил.

Вс44344

642. Игнатенко А. А. Кременчугская библиография академика В. И. Вернадского : к 145-летию со дня рождения акад. В. И. Вернадского : по материалам период. печати г. Кременчуга, проходивших в нём Междунар. и Всеукр. науч.-практ. конф. и выступлений его жителей в др. местах / А. А. Игнатенко ; Кременчуг. краевед. музей, Экол. о-во им. В. И. Вернадского. – Кременчуг, 2008. – 111 с. : ил.

Со28194

643. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського на сторінках газет (1918–2008) : бібліогр. покажч. / авт.-уклад.: Н. Ф. Самохіна (керівник), О. С. Залізнюк, Н. М. Носкіна, Н. І. Таранова ; редкол.: О. С. Онищенко (голова) [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2008. – 344 с.

Вернадський В. І. – № 44–46, 49, 261, 322, 335, 685, 842, 862, 906, 932, 1307, 1555, 1611, 1675, 1709, 1757, 1812, 2240, 2284, 2523, 2619, 2896, 3126, 3139, 3142.

Вс46438

644. Володимир і Георгій Вернадські про Угорську Русь : [біогр. дані, біогр. покажч. пр. видат. вчених Івана, Володимира, Георгія Вернадських] / Ужгород. нац. ун-т ; упоряд. О. Мазурок. – Ужгород : Мистец. лінія, 2009. – 160 с. : портр.

Ва723382

645. Бібліографія праць В. І. Вернадського. Література про життя та діяльність / НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. В. Беляєва, С. А. Дзюбич [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голова), А. Г. Загородній, В. П. Волков [та ін.]. – Київ, 2012. – 603 с. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 10).

Вс54586

646. Випереджаючи час : до 150-річчя від дня народж. В. І. Вернадського (1863–1945) // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2013. – Київ, 2012. – 1 кв. – С. 119–127 : портр. – Бібліогр.: с. 122–127.

Ж60630

647. Пророк атомної ери : до 150-річчя від дня народж. В. Вернадського (1863–1945) // Дати і події, 2013, перше півріччя : календар знамен. дат. – Київ, 2012. – № 1. – С. 79–84.

Ж74230

648. Він бачив через століття. Вчений. Мислитель. Громадянин [Електронний ресурс] : (до 150-річчя з дня народж. В. Вернадського) : інформ.-бібліогр. дайджест / підгот. Л. Якубова ; Черкас. ін-т банків. справи Ун-ту банків. справи НБУ, Б-ка. – Черкаси, 2013. – 12 с. : фот. – URL: <https://cibs.ubs.edu.ua/library/>.

649. Володимир Іванович Вернадський [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Вартанова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 9–41 : портр. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

Див. також №№ 4, 112.

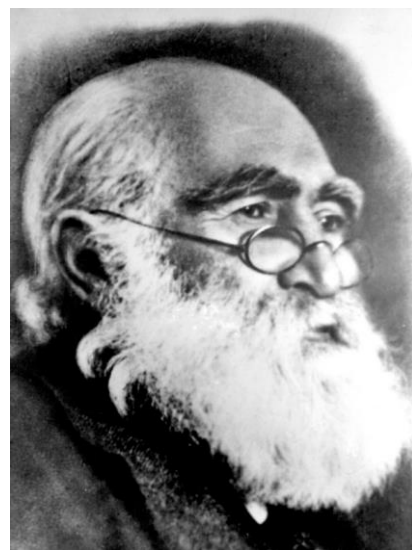
Укладачі: С. В. Блиндарук, В. А. Шкаріна, П. М. Штих

Микола Феофанович Кащенко

(25.04(07.05).1855–29.03.1935)

Один з перших дванадцяти академіків – засновників УАН

Микола Феофанович Кащенко народився 25 квітня 1855 р. на хуторі Веселий Олександрівського повіту Катеринославської губернії (нині Московка Вільнянського району Запорізької області) в сім'ї дрібномаєтних дворян козацького походження. У 1875 р. закінчив зі срібною медаллю Катеринославську гімназію. Ще у гімназії виявив великий інтерес до природничих наук, особливо до зоології і ботаніки. Навчався на медичному факультеті Московського університету (1875–1876), де захопився працями Ч. Дарвіна та у вільний від лекцій час працював у зоологічному музеї. Під керівництвом професора зоології А. П. Богданова оволодів технікою мікроскопічних досліджень. У 1876 р. перевівся на медичний факультет Харківського університету, який закінчив у 1880 р. зі званням повітового лікаря. Студентом у липні–серпні 1878 р., під час російсько-турецької війни, працюючи помічником ординатора у Кавказькому військовому тимчасовому Джажурському шпиталі № 2, він на практиці вдосконалював свої медичні знання.

У 1881 р. М. Ф. Кащенко був залишений в університеті для підготовки до професорського звання. Водночас працював у ембріологічному кабінеті З. І. Стрельцова та лікарем у приватному жіночому пансіоні Бауман (м. Харків). У 1884 р. захистив докторську дисертацію на тему «Эпителій человеческого хориона и его роль в гистогенезе послета». У 1884–1886 рр. працював приват-доцентом кафедри порівняльної анатомії, викладаючи курс порівняльної анатомії, гістології та ембріології.

Під час закордонного наукового відрядження у 1886–1888 рр. М. Ф. Кащенко, перебуваючи у Німеччині, слухав лекції та працював у лабораторіях провідних науковців, зокрема ембріолога Вільгельма Гіса,

анатома Вільгельма Вальдеєра, біологів Ернста Геккеля, Оскара Гертвіга. Пізніше в Італії він стажувався на зоологічній станції А. Дорна в Неаполі.

Повернувшись до України, М. Ф. Кащенко продовжив читати лекції на двох факультетах Харківського університету – медичному та фізико-математичному.

Наступний період життя і діяльності М. Ф. Кащенко, який приніс ученому світове визнання та високий науковий авторитет, пов'язаний із Томськом. У листопаді 1888 р. вчений призначається екстраординарним професором новоствореного Томського університету по кафедрі зоології, порівняльної анатомії та фізіології. У 1894–1895 рр. М. Ф. Кащенко був ректором Томського університету. Саме у Томську яскраво виявилися його багаті обдарування, велика енергія і любов до науки. Учений продовжив дослідження з ембріології, зацікавився плідівництвом, відзначився як передовий громадський діяч. За короткий час М. Ф. Кащенко зумів створити і добре обладнати кафедру зоології у Томському університеті, налагодити наукову роботу, приділивши найбільше уваги дослідженню хребтних тварин, зокрема ссавців. М. Ф. Кащенко розгорнув вивчення флори і фауни Сибіру; виїздив у наукові експедиції по Алтаю, на річку Об, на Барабинські озера, уздовж Сибірської залізниці між містами Омськ, Томськ і Красноярськ. Його заслугою стало створення у Томську зоологічного музею, товариства садівництва, організація виставок, курсів тощо. В результаті наполегливої праці український учений вивів цінні сорти яблуні, агрусу, дині, кукурудзи та ін., ставши основоположником наукового садівництва Сибіру.

Рада Московського університету в 1901 р. дає М. Ф. Кащенко ступінь доктора зоології за великий обсяг авторських наукових зоологічних розробок. Учений працює у Зоологічному музеї Петербурзької АН. У 1909 р. йому присвоєно звання заслуженого професора.

У 1912 р. через погіршення стану здоров'я М. Ф. Кащенко разом зі своєю великою родиною переїхав до Києва. Тут він очолив кафедру зоології в Київському політехнічному інституті (до 1921 р.). Заснував у 1912 р. на території інституту Акліматизаційний (ботанічний) сад, поставивши за мету розведення лікарських рослин.

Яскравою сторінкою діяльності М. Ф. Кащенко стала участь у розбудові Української академії наук. У 1918 р. він був запрошений до роботи в Комісії з вироблення законопроекту про заснування УАН, став одним з її членів-засновників. Ученому було доручено очолити Фізико-

математичне відділення, Кафедру акліматизації, Акліматизаційний сад і Зоологічний кабінет. Працював у складі Комісії для вивчення природних багатств України (з лютого 1919 р.). З його ініціативи створено Фауністичний комітет («Комітет для вивчення фауни України»). Об'єднавши свої зусилля з відомим київським ентомологом і зоологом В. О. Караваєвим, М. Ф. Кащенко створив Зоологічний музей ВУАН та став першим його директором (1919–1926).

Продовжуючи займатися проблемами акліматизації рослин, М. Ф. Кащенко заснував і протягом 1918–1933 рр. очолював роботу Акліматизаційного саду УАН (згодом його імені; нині – у складі Національного ботанічного саду НАН України), основу якого ним було закладено ще у період роботи в Київському політехнічному інституті. При установі був відкритий Музей акліматизації. Основну увагу М. Ф. Кащенко спрямував на вивчення і створення нового асортименту південних плодючих рослин, придатних для вирощування у північних областях України. Завдяки його роботам персик, абрикос, мушмула тут стали звичайними рослинами, було інтродуковано в Північну Україну айву довгасту, хеномелес японський, горобину домашню, кизил справжній, обліпиху крушиноподібну. М. Ф. Кащенко – автор сортів яблук: Багрянка Кащенка, Сибірське білоплямисте, Сибірська зоря, Сибірське золото, Бугристе наливне, троянди – Маргарита Кащенка, кукурудзи – Іммер Томський, персика – Серпневий Кащенка, дині – Доктор Дочевський. Випробував низку цінних для зеленого будівництва порід, уперше завіз багряник звичайний, мигдаль степовий, птеростіракс косматий.

Значну увагу М. Ф. Кащенко приділяв вивченню лікарських рослин, зокрема культивував валеріану, ревінь. На ділянці землі біля залізничної станції Клавдієве він разом з іншими ентузіастами-подвижниками заклав плантацію лікарських рослин. Під час голодомору 1930-х років лікував людей лікарськими травами.

Учений опублікував понад 200 наукових досліджень з ембріології, гістології, мікроскопічної техніки, археології, палеонтології, зоології, акліматизації культурних рослин в умовах Сибіру і України. Його ім'я нині носить відділ акліматизації Центрального ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України.

Учений завжди займав активну громадянську позицію: брав участь у роботі Комісії з вивчення природних багатств України, Комітету з вивчення фауни України; був дійсним членом товариств

природодослідників при Санкт-Петербурзькому, Томському, Харківському та Київському університетах, Харківського товариства дослідних наук, Київського товариства дослідників природи, Київського товариства сільського господарства. Ініціював створення багатьох наукових видань, зокрема таких, як: «Вісник Фізико-математичного відділу», «Праці Акліматизаційного саду» (пізніше – «Видання КАС при ВУАН»), «Український зоологічний журнал», «Записки Фізико-математичного відділу».

Теоретичні основи та практичні прийоми акліматизації, розроблені Миколою Кащенком, стали класичними і не втратили свого значення дотепер. Численні наукові праці, невтомна дослідницька робота вченого відкрили нові горизонти у розвитку багатьох галузей біології, назавжди увійшли до золотого фонду української науки, пережили свого творця і ще довго служитимуть Україні.

Помер Микола Феофанович 29 березня 1935 р., похований на Лук'янівському кладовищі, поряд з тим місцем, де колись було його дітище – Акліматизаційний сад, в якому він працював до останніх днів свого життя.

***Н. І. Любовець**, кандидат історичних наук*

Матеріали до біобібліографії М. Ф. Кащенко (1881–2020)

Основні наукові праці М. Ф. Кащенко

1. Ueber die Genese und Architectur der Batrachierknochen / N. Kastschenko // Arch. für mikroskopische Anatomie. – Bonn, 1881. – Bd. 19. – S. 1–52 : il.

2. Ueber die Krappfärbung der Froschgewebe / N. Kastschenko // Arch. für mikroskopische Anatomie. – Bonn, 1882. – Bd. 21. – S. 357–386 : il.

3. Об атрофических человеческих зародышах: из эмбриологического кабинета Харьковского университета / Н. Ф. Кащенко // Труды медицинской секции Общества опытных наук при Императорском Харьковском университете. – Харьков, 1883. – С. 1–63 : ил.

4. Эпителий человеческого хориона и его роль в гистогенезе последа : (из эмбриол. кабинета Харьков. ун-та) : [диссертация] / Н. Ф. Кащенко. – Харьков : Унив. тип., 1884. – [2], 35 с., 2 л. ил.

5. Заметка о значении научных рисунков / Н. Ф. Кащенко // Труды медицинской секции Общества опытных наук при Императорском Харьковском университете. – Харьков, 1884. – С. 99–110 : ил.

Ж17950

6. О развитии пальцев у человеческого зародыша / Н. Ф. Кащенко // Труды медицинской секции Общества опытных наук при Императорском Харьковском университете. – Харьков, 1884. – С. 83–91.

Ж17950

7. Das menschliche Chorionepitel und dessen Rolle bei der Histogenese der Placenta / N. Kastschenko // Arch. für Anatomie und Entwicklungsgeschichte. Anat. Abt. des Arch. für Anatomie und Physiologie. – Leipzig, 1885. – S. 451–480.

Ж21/Anat. Abt.

8. Methode zur genauen Reconstruction kleinerer makroskopischer Gegestände / N. Kastschenko // Arch. für Anatomie und Entwicklungsgeschichte. Anat. Abt. des Arch. für Anatomie und Physiologie. – Leipzig, 1886. – S. 388–394.

Ж21/Anat. Abt.

9. Das Schicksal der embryonalen Schlundspalten bei Säugethieren (Zur Entwicklungsgeschichte des mittleren und äusseren Ohres,

der Thyreoidea und der Thymus. Carolidenanlage) / N. Kastschenko // Arch. für mikroskopische Anatomie. – Bonn, 1887. – Bd. 30. – P. 1–26 : il.

10. Die graphische Isolierung / N. Kastschenko // Anat. Anzeiger. – 1887. – № 13. – S. 426–435.

11. Die graphische Isolierung bei mittleren Vergrößerungen / N. Kastschenko // Anat. Anzeiger. – 1887. – № 18/19. – S. 579–582.

12. Das Schlundspaltengebiet des Hühnchens / N. Kastschenko // Arch. für Anatomie und Entwicklungsgeschichte. Anat. Abt. des Arch. für Anatomie und Physiologie. – Leipzig, 1887. – S. 258–300 : il.
Ж21/Anat. Abt.

13. Eine kurze Notiz in Bezug auf meine Methode / N. Kastschenko // Ztschr. für Wiss. Mikroskopie. – 1887. – Bd. 4, H. 3. – S. 353–356.
Ж32009

14. Ueber das Beschneiden makroskopischer Objecte / N. Kastschenko // Ztschr. für Wiss. Mikroskopie. – 1888. – Bd. 5, H. 2. – S. 173–181.
Ж32009

15. Zur Entwicklungsgeschichte des Selachierembryos / N. Kastschenko // Anat. Anzeiger. – 1888. – № 16. – S. 445–467.

16. Zur Frage über die Herkunft der Dotterkerne im Selachierei / N. Kastschenko // Anat. Anzeiger. – 1888. – № 9. – S. 253–257 : il.

17. Записки по зоологии : [литография] / сост. по лекциям проф. Кащенко, чит. студентам Имп. Том. ун-та в 1889/90 акад. г. – Томск : Типо-литогр. В. В. Михайлова, П. И. Макушина, 1889–1890. – 331 с., [36] л. ил.

18. Задачи зоологии в Сибири : речь, чит. на втором годич. акте Том. ун-та, 22 окт. 1890 г. / Н. Ф. Кащенко. – Томск : Типо-литогр. В. В. Михайлова и П. И. Макушина, 1890. – [2], 18 с. – Отт. из: Изв. Том. ун-та. 1890. Кн. 2. С. 1–22.

19. Краткое руководство по зоологии, преимущественно для студентов медицины / Н. Ф. Кащенко. – Томск : Типо-литогр. В. В. Михайлова и П. И. Макушина, 1891. – IV, 451, 8, [61] с. : ил., табл. – URL: <http://elib.tomsk.ru/purl/1-12475/>.

20. Проект организации при Императорском Томском университете комитета для изучения рыболовства в Западной Сибири и объяснительная записка к нему / Н. Ф. Кащенко ; ред. Н. Малиев. – Томск :

Типо-литогр. В. В. Михайлова и П. И. Макушина, 1891. – 9 с. – Отд. отт. из: Изв. Имп. Том. ун-та. 1891. – URL: <https://bit.ly/3bFOYw3>.

21. Отчет об исследовании глистной эпизоотии рыб в Барабинских озерах / Н. Ф. Кащенко // Изв. Имп. Том. ун-та. – 1892. – Кн. 4. – С. 184–213.

Ж17750

22. Отчет о деятельности во время годичной командировки в европейскую Россию и за границу в 1892–93 акад. году / Н. Ф. Кащенко. – Томск : Типо-литогр. П. И. Макушина, 1894. – [2], 70 с.

23. Дневник Зоологического отделения общества и Зоологического музея. – М. : Тип. Э. Лисснера и Ю. Романа, 1894. – Т. 2, № 1/2. – 36, 13 с. – (Известия Императорского общества любителей естествознания, антропологии и этнографии / Имп. Моск. ун-т ; т. 86) (Труды Зоологического отделения Общества ; т. 10).

Zi змісту: Предварительная заметка о сегментации яйца у акулых / Н. Ф. Кащенко. – С. 1–4; Из какой части зародышевого кружка образуется тело зародыша у акулых / Н. Ф. Кащенко. – С. 5–10.

С7921/86

24. О некоторых сторонах предстоящей деятельности Томского отдела Императорского Московского общества сельского хозяйства ; Попытки акклиматизации речного рака в Томске / Н. Ф. Кащенко. – Томск : Типо-литогр. П. И. Макушина, 1895. – 10, 10 с. – Отд. отт. из: Журн. Том. отд. Имп. Моск. о-ва сел. хоз-ва. 1896. Кн. 1.

В193266

25. Сибирский четырехпалый тритон (*Salamandrella Keyserlingii* Dyb) / Н. Ф. Кащенко. – Томск : Типо-литогр. П. И. Макушина, 1896. – 13, [1] с., [1] л. ил., схемы. – Отд. отт. из: Изв. Имп. Том. ун-та. 1896. Кн. 10. С. 1–13 : табл.

26. Что такое мезенхима? (К учению о зародышевых пластах) / Н. Ф. Кащенко // Изв. Имп. Том. ун-та. – 1896. – Кн. 10. – С. 1–24 : рис., табл.

Ж17750

27. Научные очерки Томского края : сб. публич. лекций по различ. вопр. естествознания и сел. хоз-ва, орг. осенью 1897 г. бывшим Том. отд. Имп. Моск. о-ва сел. хоз-ва, ныне преобраз. в Зап.-Сибир. о-во сел. хоз-ва / изд. под общ. ред. Н. Ф. Кащенко. – Томск : Типо-литогр. М. Н. Кононова и И. Ф. Скулимовского, 1898. – [511] с. разд. паг., [10] л. ил., табл., карты.

Зі змісту: Предисловие / Н. Ф. Кащенко. – С. I–IV; Развитие человеческого господства над организованной природой : вступ. речь к сер. публич. лекций, организ. Том. Отд. Имп. Моск. О-ва Сел. Хоз-ва в осеннем полугодии 1897 г. / Н. Ф. Кащенко. – С. 1–33; Очерк животного населения Сибири и Томской губернии в частности / Н. Ф. Кащенко. – С. 1–46; Заключительное слово к серии публичных лекций, читанных в ноябре 1897 г. / Н. Ф. Кащенко. – С. 1–10.

Bu2231; Bu3743

28. Результаты Алтайской геологической экспедиции 1898 года. Позвоночные / Н. Ф. Кащенко. – Томск : Типо-литогр. М. Н. Кононова и И. Ф. Скулимовского, 1899. – [4], 158 с. : 4 табл. – Отд. отт из: Изв. Имп. Том. ун-та. 1899. Кн. 16.

A2228; A3741

29. К вопросу об одновременном существовании человека и мамонта / Н. Ф. Кащенко ; под ред. П. С. Уваровой // Труды X археологического съезда в Риге, 1–20 авг. 1896 г. : [в 3 т.]. – М., 1899. – Т. 1. – С. 64–70.

Co1121/1

30. Определитель млекопитающих животных Томского края, с приложением краткого описания способов их первоначальной обработки / Н. Ф. Кащенко. – Томск : Типо-литогр. М. Н. Кононова, 1900. – 24 с., 47 табл. – Отт. из: Изв. Имп. Том. ун-та. 1900. Кн. 18.

Bo805385/Кримський А.

31. Скелет мамонта со следами употребления некоторых частей тела этого животного в пищу современным ему человеком : (доложено в заседании физ.-мат. отд-ния 31 янв. 1901 г. / Н. Ф. Кащенко. – СПб. : Тип. Акад. наук, 1901. – [2], 60 с. : табл. – (Записки Императорской Академии наук по физико-математическому отделению ; т. 11, № 7).

C7916/XI.7

32. *Stenocranius* и *Platveranius*, два новые подрода сибирских полевок : [представлено 11 апр. 1901 г.] / Н. Ф. Кащенко. – СПб. : Тип. Имп. Акад. наук, 1901. – 42 с. : ил. – Отд. отт. из: Ежегодник Зоол. музея Имп. Акад. наук. Т. 6. 1901. С. 165–206.

33. Заметка об *Arctomys bungei* n. sp. и о других сибирских сурках : (доложено 12 сент. 1901 г.) / Н. Ф. Кащенко. – [Томск, 1902]. – 6 с. : табл. – Отт. из: Ежегодник Зоол. музея Имп. Акад. наук. 1901. Т. 6. С. 615–620.

Bo90620

34. Обзор гадов Томского края / Н. Ф. Кащенко. – Томск : Типо-литограф. М. Н. Кононова, 1902. – 24 с. – Отд. отд. из: Изв. Имп. Том. ун-та. 1902. Кн. 22. С. 1–24.

Ж17750

35. Млекопитающие, собрания Алтайской экспедицией П. Г. Игнатова в 1901 г. / Н. Ф. Кащенко // Ежегодник Зоол. музея Имп. Акад. наук. – СПб., 1902. – Т. 7. – С. 289–304.

Ж17783

36. О взаимных отношениях между гадюками: обыкновенной (*Pelias lienis* L.) и ренаровой (*Pelias renardi* Christoph) / Н. Ф. Кащенко // Изв. Вост.-Сибир. отд. Имп. Рус. геогр. о-ва. – 1902. – Т. 33, № 1. – С. 75–86.

Ж17720

37. *Ред.:* Списки коллекций беспозвоночных Зоологического музея Императорского Томского университета. Списки 1–3 / под ред. Н. Ф. Кащенко ; [сост. А. Мейнгард] ; Имп. Том. ун-т, Зоол. музей. – Томск : Типо-литограф. М. Н. Кононова, 1904. – 44, [2] с. : ил.

38. Обзор млекопитающих Западной Сибири и Туркестана. Вып. 1. Chiroptera, рукокрылые. Insectivora, насекомоядные / Н. Ф. Кащенко. – Томск : Типо-литограф. М. Н. Кононова, 1905. – [2], II, XVI, 102 с. : рис., карты. – Отд. отд. из: Изв. Имп. Том. ун-та. 1904. Кн. 27.

В152046/1

39. *Ред.:* Списки коллекций беспозвоночных Зоологического музея Императорского Томского университета. Списки 4–5 / под ред. Н. Ф. Кащенко ; сост. А. Мейнгард ; Имп. Том. ун-т, Зоол. музей. – Томск : Типо-литограф. М. Н. Кононова, 1905. – С. 45–105, [1] с. : табл.

40. *Ред.:* Списки коллекций беспозвоночных Зоологического музея Императорского Томского университета. Списки 6–8 / под общ. ред. Н. Ф. Кащенко ; сост. А. Мейнгард ; Имп. Том. ун-т, Зоол. музей. – Томск : Паровая типо-литограф. П. И. Макушина, 1905. – 153 с.

41. К вопросу об *Equus przewalskii* Poljakow / Н. Ф. Кащенко // Ежегодник Зоол. музея Имп. Акад. наук. – СПб., 1907. – Т. 12. – С. 177–194.

Ж17783

42. Надежды сибирского садоводства / Н. Ф. Кащенко // Плодоводство. – 1908. – № 8. – С. 67–75.

ВБЗК

43. *Ред.:* Списки коллекций беспозвоночных Зоологического музея Императорского Томского университета. Списки 9–10 / под ред. Н. Ф. Кащенко ; сост. А. А. Мейнгард ; Имп. Том. ун-т, Зоол. музей. – Томск : Типо-литогр. Сибир. товарищества печ. дела, 1908. – 48, [2] с. : табл.

44. Гады, собранные среднеазиатскими экспедициями проф. В. В. Сапожникова в 1902–6 и 1908 г.г. / Н. Ф. Кащенко // Ежегодник Зоол. Музея Имп. Акад. наук. – СПб., 1909. – Т. 14. – С. 119–130.

Ж17783

45. Плодоводство на двух первых выставках Томского общества садоводства / Н. Ф. Кащенко // Сибир. земледелец и садовод. – 1909. – № 11. – С. 65–79.

46. Список летучих мышей, собранных В. Л. Бианки в С.-Петербургской и Тверской губерниях / Н. Ф. Кащенко // Ежегодник Зоол. Музея Имп. Акад. наук. – СПб., 1909. – Т. 14. – С. VI–VII.

Ж17783

47. *Ред.:* Списки коллекций беспозвоночных Зоологического музея Императорского Томского университета. Списки 11–12 / под ред. Н. Ф. Кащенко ; [сост. А. Н. Бартенев] ; Имп. Том. ун-т, Зоол. музей. – Томск : Типо-литогр. Сибир. товарищества печ. дела, 1909. – 56 с. : ил.

48. Надо подружиться с природой : (о детских Майских союзах) / Н. Ф. Кащенко. – Томск : Тип. губерн. упр., 1910. – 21 с. : ил.

49. Научные основания и практическое значение гибридизации : [публ. лекция, чит. в Томске 15 марта 1909 г.] / Н. Ф. Кащенко. – М. : Тип. Имп. Моск. ун-та, 1910. – 22 с. – Отд. отт. из: Естествознание и география. 1910. № 1. С. 1–22.

50. Плодоводство в Томском районе / Н. Ф. Кащенко. – СПб. : Тип. С.-Петерб. градоначальства, 1910. – [2], 24 с. – Отд. из: Плодоводство. 1910. № 2. С. 116–128 ; № 3. С. 222–230 ; № 4. С. 332–339.

51. О коллекции млекопитающих из Забайкалья / М. Ф. Кащенко // Ежегодник Зоол. музея Имп. Акад. наук. – СПб., 1910. – Т. 15. – С. 267–298.

Ж17783

52. Плодоводство в Томской губернии и прилежащих местностях / Н. Ф. Кащенко // Памятная книжка Томской губернии на 1910 г. / изд. Том. губерн. стат. ком. – Томск : Тип. губерн. правления, 1910. – С. 49–68. – URL: <https://bit.ly/2PT1Vdj>.

53. *Ред.:* Списки коллекций беспозвоночных Зоологического музея Императорского Томского университета. Списки 13–14 / под ред. Н. Ф. Кащенко ; сост. А. А. Мейнгард. – Томск : Типо-литограф. Сибир. товарищества печ. дела, 1910. – 27 с. – Отд. отт. из: Изв. Имп. Том. ун-та. 1910. Кн. 37. С. 1–27.

54. Сибирские высшие женские курсы, их положение, нужды и надежды / Н. Ф. Кащенко. – Томск : Типо-литограф. Сибир. товарищества печ. дела, 1912. – 12 с. : фот. – URL: <http://elib.tomsk.ru/purl/1-8737>.

55. Крысы и заместители их в Западной Сибири и Туркестане / Н. Ф. Кащенко // Ежегодник Зоол. музея Имп. Акад. наук. – СПб., 1913. – Т. 17, № 3/4. – С. 370–390.
Ж17783

56. Новые исследования по маммалогии Забайкалья / Н. Ф. Кащенко // Ежегодник Зоол. музея Имп. Акад. наук. – СПб., 1913. – Т. 17, № 3/4. – С. 390–420.
Ж17783

57. *Ред.:* Списки коллекций беспозвоночных Зоологического музея Императорского Томского университета. Список 15 / под ред. Н. Ф. Кащенко ; [сост.] А. А. Мейнгард ; Имп. Том. ун-т, Зоол. музей. – Томск : Типо-литограф. Сибир. товарищества печ. дела, 1913. – 25 с.

58. Зачатки Томской помологии / Н. Ф. Кащенко. – Петроград : Изд. имп. Рос. о-ва плодоводства, 1914. – 54, [1] с. : ил. – Отт. из журн.: Науч. плодоводство. 1914. Вып. 1. С. 11–34 ; Вып. 2. С. 87–114.
В212298

59. Первые шаги моего акклиматизационного питомника в г. Киеве / Н. Ф. Кащенко. – Ростов н/Д : Изд-во Ростов. н/Д о-ва садоводства, 1914. – 24 с.
Во359385

60. Смерть и долголетие с биологической точки зрения / Н. Ф. Кащенко. – М. : Наука, 1914. – [4], 54 с. – (Bios / под ред. В. С. Елпатьевского).

61. Царство смородины (Средняя Сибирь) / Н. Ф. Кащенко // Садовод. – Ростов н/Д, 1914. – № 1. – С. 5–6.

62. Краткие сведения о деятельности акклиматизационного сада проф. Н. Ф. Кащенко в г. Киеве по отделу лекарственных растений за 1915 год / Н. Ф. Кащенко. – Киев, 1915. – 14 с. – Отд. отт. из: Хозяйство. 1915.
В193891

63. Наша зависимость от Германии в отношении лекарственных растений / Н. Ф. Кащенко. – [Б. м.], 1915. – 13 с. – Отт. из: Хозяйство. 1915. № 13, 14.

Во362347

64. О необходимости более тщательного изучения народных лекарственных растений / проф. Н. Ф. Кащенко. – Петроград, 1916. – 6 с. – Отд. отт. из: Врачеб. газ. 1916. № 44. С. 699–700.

В2224

65. Практичные кадочки для растений / Н. Ф. Кащенко. – Ростов н/Д : Ростов. н/Д о-во садоводства, 1915. – 6 с. : ил. – Отд. отт. из: Садовод. № 8. С. 560–565.

66. Обзор деятельности Акклиматизационного сада профессора Н. Ф. Кащенко в г. Киеве, по отделу лекарственных растений за 1916 г. / Н. Ф. Кащенко – Киев, [1917]. – 26 с. – Отд. отт. из: Хозяйство. 1916. С. 1–26.

67. Обзор деятельности Акклиматизационного сада проф. Н. Ф. Кащенко в г. Киеве по отделу лекарственных растений за 1917 г. / Н. Ф. Кащенко. – Киев, 1918. – 32 с. – Отт. из: Хозяйство. 1918.

Ву23773/4

68. Збірник праць Комісії для вироблення законопроекту про заснування Українській Академії Наук у Києві. – Київ : Друк. Укр. Наук. Т-ва, 1919. – IV, 87, XXXIV с.

Зі змісту: Програма Музею Антропології та Етнографії при Українській Академії Наук / М. Т. Кащенко. – С. 23–25; Про лабораторію експериментальної зоології при Українській академії Наук / М. Т. Кащенко. – С. 36–38; Про Зоотомічну Лабораторію Української Академії Наук / М. Т. Кащенко. – С. 39; Деякі гадки про організацію Зоологічного Музею при Українській Академії Наук / М. Т. Кащенко. – С. 40–41; Про необхідність утворення при Українській Академії Наук Акліматизаційного Саду / М. Т. Кащенко. – С. 42–49.

Ву1410

69. Зданья акад. Тутковського про наукові праці В. І. Липського / П. Тутковський, М. Кащенко, В. Вернадський // Протоколи засідань Фізично-математичного відділу Української Академії наук у Києві 1918 р. – Київ, 1919. – С. 71–72.

Ву1429

70. Три периода в истории сибирского плодоводства / Н. Ф. Кащенко // Сибир. плодоводство и огородничество. – 1921. – № 2. – С. 3–9.

Ж7864

71. На допомогу Київському акліматизаційному саду / Микола Кащенко ; Укр. акад. наук. – У Києві : 3 друк. УАН, 1925. – 36 с. : іл.

Au10700; Au17462

72. Огляд нелікарських культур акліматизаційного саду при Українській академії наук / М. Ф. Кащенко // Зап. фіз.-мат. від. / Всеукр. акад. наук. – Київ, 1925. – Т. 1, вип. 4. – С. 34–41.

Bu1927/1, 4

73. За алтайськими сурками / Н. Ф. Кащенко // Охотник. – 1926. – № 3. – С. 16–17.

Ж7230

74. Огляд діяльності Київського акліматизаційного саду у відділі лікарських рослин за перший період його існування (з року 1915 по 1921) / М. Т. Кащенко. – Київ : 3 друк. УАН, 1927. – [4], 111 с. : іл., табл. – (Труди Фізично-математичного Відділу УАН ; т. 5, вип. 4).

V1927/5,4

75. Спроби акліматизації персиків у Київському акліматизаційному саду при Українській АН / М. Т. Кащенко // Зап. Фіз.-мат. від. Всеукр. акад. наук. – Київ, 1927. – Т. 2, вип. 2. – С. 61–71.

Ж20892

76. Три періода в історії сибирського плодоводства / Н. Ф. Кащенко // Сибир. плодоводство и огородничество. – 1927. – № 8. – С. 1–2.

Ж7864

77. Перетворення живої природи: популярне викладання основ акліматизації Миколи Кащенка / М. Кащенко. – Київ : Друк. Київ. політехн. ін-ту, 1928. – 46, [2] с. : 12 мал. – (Видання Київського акліматсаду (при УАН) ; № 1).

Bu10315/1

78. Сибирським любителям садоводства / Н. Ф. Кащенко // Сибир. плодоводство и огородничество. – 1928. – № 1. – С. 5–6.

Ж7864

79. Заходи Київського Акліматизаційного саду щодо підняття добробуту українського народу / М. Ф. Кащенко // Заходи. – Київ, 1929. – С. 2–7. – (Видання Київського акліматсаду (при ВУАН) ; № 3).

Bu10315/3

80. Київський акліматизаційний сад, його походження та теперішня робота / М. Т. Кащенко, К. С. Калачевська // Продукц. сили України. – 1929. – № 1. – С. 37–40.

Ж21507

81. О домашнем приготовлении чайных суррогатов / Н. Ф. Кащенко // Садоводство и огородничество. – 1929. – № 4. – С. 46–54.

Ж7732

82. Інструкція для збору насіння з метою акліматизації рослин / М. Ф. Кащенко. – Київ : [Київ. акліматиз. сад], 1930. – 16 с.

Ву31318

83. Форсированная акклиматизация подсушиванием / Н. Ф. Кащенко, М. О. Касаева // Совет. ботаника. – 1934. – № 3. – С. 154–157.

Ж6043

84. Между жизнью и смертью : [докл. о сибир. плодоводстве на заседании Том. о-ва садоводства 23 апр. 1909 г.] / Н. Ф. Кащенко // Изв. АН СССР. Сер. биологическая. – 1951. – № 4. – С. 38–44.

Ж6017/А.1

85. Надежды сибирского садоводства : [речь на заседании Том. о-ва садоводства 16 марта 1908 г.] / Н. Ф. Кащенко // Изв. АН СССР. Сер. биологическая. – 1951. – № 4. – С. 32–37.

Ж6017/А.1

86. Научные основания и практическое значение гибридизации / Н. Ф. Кащенко // Изв. АН СССР. Сер. биологическая. – 1951. – № 4. – С. 45–54.

Ж6017/А.1

87. О необходимости учреждения при Украинской академии наук акклиматизационного сада / Н. Ф. Кащенко // Изв. АН СССР. Сер. биологическая. – 1951. – № 4. – С. 55–57.

Ж6017/А.1

88. Сибирское садоводство / Н. Ф. Кащенко ; коммент., вступ. ст. М. А. Лисавенко «Жизнь и деятельность Н. Ф. Кащенко». – М. : Изд-во с.-х. лит. журн. и плакатов, 1963. – 216 с. : ил.

Во899076

Література про життя та діяльність М. Ф. Кащенка

89. Кащенко Николай Феофанович : [автобиография] / Н. Ф. Кащенко // Медицинский факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования (1805–1905) : биограф. слов. профессоров и преподавателей мед. фак. / под ред. И. П. Скворцова, Д. И. Багалея. – Харьков, 1905–1906. – С. 288–289 : портр.

Во4636

90. Краткая автобиография / Н. Ф. Кащенко // Императорский Томский университет в воспоминаниях современников / отв. ред. С. Ф. Фоминых. – Томск, 2014. – С. 341–358. – URL: <https://bit.ly/317K1xV>.

91. Кащенко М. Н. Биография ак. Н. Ф. Кащенко : рукопись 1.09.1939 / М. Н. Кащенко. – 1939. – 37 с.

***

92. Н. Ф. Кащенко // Первый университет в Сибири : печ. с разрешения господина Попечителя Западно-Сибир. учеб. округа : с 8 фотограв. работы Шерер и Набгольц в Москве / изд. ред. «Сибир. вестн.». – Томск, 1889. – С. 72-а. – URL: <https://elib.tomsk.ru/purl/1-8089/>.

93. Кащенко Николай Феофанович // Энциклопедический словарь / изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1895. – Т. 14а. – С. 830. В191/28

94. Письма Кащенко Н. к Вернадскому В. И. (Москва, Н. Тагил, Лукьяновка) [Электронный ресурс] // Архивы РАН. Ф. 518. 1907–1926 гг. Оп. 3. Д. 747. – 8 л. – URL: <https://bit.ly/3bGYa3b>.

95. Секция садоводства и огородничества // Труды 1-го Всероссийского сельско-хозяйственного съезда в Киеве 1–10 сентября 1913 г. / Киев. о-во сел. хоз-ва и с.-х. пром-сти ; под ред. И. Г. Черныша, И. А. Прилежаева. – [1913]. – Вып. 1. – С. 34–39.

Про доповіді М. Ф. Кащенка («Детские майские союзы, как средство для охраны садов», «О плодовых породах в Томской губернии»). – С. 37, 38.

Во24270/1

96. Кащенко Николай Феофанович // Юбилейный справочник журнала «Плодоводство» за истекшее двадцатилетие, 1890–1914: посвящается руководителям и сотрудникам журнала / сост. В. Э. Эндеръ. – Петроград, 1914. – С. 50–54.

В221421

- 97.** Труды 1-го Всероссийского сельскохозяйственного съезда в Киеве 1–10 сентября 1913 г. / Киев. о-во сел. хоз-ва и с.-х. пром-сти ; под ред. И. Г. Черныша, И. А. Прилежаева. – Киев, 1914. – Вып. 6. – 246 с.
Про доповіді М. Ф. Кашенка («О плодовых породах в Томской губернии», «Детские майские союзы, как средство для охраны садов»). – С. 13, 68, 69.
Во24270/6
- 98.** Труды 1-го Всероссийского сельско-хозяйственного съезда в Киеве 1–10 сентября 1913 г. / Киев. о-во сел. хоз-ва и с.-х. пром-сти ; под ред. И. Г. Черныша, И. А. Прилежаева. – Киев, 1914. – Вып. 7. – 143 с.
Кашенко М. Ф. – С. 122, 132.
Во24270/7
- 99.** Звідомлення Всеукраїнської Академії наук за 1921 рік / Всеукр. Акад. Наук. – Берлін : Вид-во Укр. молоді, 1923. – 76 с.
Кашенко М. Ф. – С. 9, 37, 39, 68–70, 74.
Вu1674/21
- 100.** Звідомлення Всеукраїнської Академії наук за 1922 рік / Всеукр. Акад. Наук. – Прага : Вид. Укр. молоді, 1925. – 70 с. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/0000740>.
Кашенко М. Ф. – С. 34, 40, 46, 47.
- 101.** Борисоглебский А. Д. Основоположник научного плодоводства Сибири (памяти Н. Ф. Кашенко) / А. Д. Борисоглебский // Вестн. с.-х. науки. Плодово-ягод. культуры. – 1940. – № 5. – С. 6–14 : ил.
- 102.** Палладін О. В. Академія наук Української Радянської Соціалістичної Республіки, 1919–1944 / О. В. Палладін ; відп. ред. О. О. Богомолець. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1944. – 109 с.
Кашенко М. Ф. – С. 67–68.
Вu0330
- 103.** Михайлов Ю. Видатний біолог / Юрій Михайлов // Радян. Україна. – 1945. – 17 квіт. – С. 3.
- 104.** Гришко М. М. Видатний представник творчого дарвінізму акад. М. Ф. Кашенко / М. М. Гришко // Доп. Від. біол. наук / АН УРСР. – Київ, 1947. – С. 114–126. – (Праці січневої сесії Академії наук УРСР ; 3).
В254670/3
- 105.** Иоганзен Б. Г. Н. Ф. Кашенко, его жизнь и научные воззрения / Б. Г. Иоганзен // Бюл. Моск. о-ва испытателей природы. Отд. биол. – 1948. – Т. 53, вып. 3. – С. 79–87.
Ж5175/6

106. Ученые записки [Т.] 15 : [Науч. конф., посвящ. памяти действит. чл. АН УССР, заслуж. проф. Том. ун-та, д-ра медицины и зоологии Н. Ф. Кащенко в связи с пятнадцатилетием со дня его смерти, 30 марта 1950 г.] / Том. гос. ун-т им. В. В. Куйбышева ; отв. ред. В. Т. Макаров. – Томск, 1950. – 185, [1] с. : портр., рис., табл.

Zi змісту: Жизнь, деятельность и научные воззрения Н. Ф. Кащенко: [к 15-летию со дня смерти] / Б. Г. Иоганзен. – С. 7–32 : портр.; Список работ Н. Ф. Кащенко. – С. 24–31; Литература о Н. Ф. Кащенко. – С. 32; Воспоминания о Н. Ф. Кащенко / М. Н. Кащенко. – С. 33–42; Н. Ф. Кащенко как эмбриолог / А. В. Коваленок. – С. 43–46; Н. Ф. Кащенко как зоолог и исследователь фауны Сибири / И. П. Лаптев. – С. 47–63; Н. Ф. Кащенко как основоположник научного плодводства в Сибири / А. Д. Тяжельников. – С. 69–74.

В253821/15

107. Рудківський Г. П. Видатний представник творчого дарвінізму / Г. П. Рудківський // Мічурінець. – 1950. – № 6. – С. 27.

Про М. Ф. Кащенка.

Ж26270

108. Гришко М. М. Академік М. Ф. Кащенко – видатний біолог-мічурінець / М. М. Гришко ; АН УРСР, Рада наук.-техн. пропаганди. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1951. – 20 с. : портр., мал.

Во433534

109. Гришко Н. Н. Творец новых форм растений Н. Ф. Кащенко / Н. Н. Гришко // Изв. АН СССР. Сер. биологическая. – 1951. – № 4. – С. 3–13 : портр.

Ж6017/А.1

110. Иоганзен Б. Г. Конференция, посвященная памяти профессора Н. Ф. Кащенко / Б. Г. Иоганзен // Вопр. географии Сибири. – 1951. – Сб. 2. – С. 325.

В256808/2

111. Квитницкий-Рыжов Ю. Н. Выдающийся медик-эмбриолог Н. Ф. Кащенко / Ю. Н. Квитницкий-Рыжов // Врачеб. дело. – 1951. – № 3. – Стб. 269–272.

Жс20661

112. Лисавенко М. И. Основоположник сибирского научного плодводства / М. И. Лисавенко // Изв. АН СССР. Сер. биологическая. – 1951. – № 4. – С. 23–32.

Ж6017/А.1

113. Маркевич А. П. Научная деятельность Н. Ф. Кащенко в области зоологии / А. П. Маркевич, Ю. Н. Квитницкий-Рыжов // Изв. АН СССР. Сер. биологическая. – 1951. – № 4. – С. 14–22.

Ж6017/А.1

114. Кащенко Николай Феофанович // Русские ботаники (ботаники России – СССР) : биограф.-библиогр. слов. / Моск. о-во испытателей природы, Ботан. ин-т им. В. Л. Комарова АН СССР ; сост. С. Ю. Липшиц ; отв. ред. В. Н. Сукачев. – М., 1952. – Т. 4. – С. 113–116.

В261881/4

115. Дрига И. Е. Из работ акад. Н. Ф. Кащенко по акклиматизации новых растений / И. Е. Дрига // Тр. Ботан. сада АН УССР. – 1953. – Т. 2. – С. 87–96.

В256245/2

116. Кащенко М. В. Творческий путь Н. Ф. Кащенко / М. В. Кащенко // Студен. науч. работы Киев. ун-та. – 1953. – Сб. 13. – С. 135–144.

В158028/13

117. Розгін І. М. Ф. Кащенко як природник / І. Розгін // Нові дні. – 1953. – № 44. – С. 18–20.

УНД:Ж № 376

118. Квитницкий-Рыжов Ю. Н. Эмбриологические исследования Н. Ф. Кащенко : (к 100-летию со дня рождения) / Ю. Н. Квитницкий-Рыжов // Арх. анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1955. – Т. 32, вып. 4. – С. 71–75.

Ж12497

119. Иоганзен Б. Г. К столетию со дня рождения Н. Ф. Кащенко : [докл. на 5-й науч. конф. Том. гос. ун-та, нояб.-дек. 1954 г.] / Б. Г. Иоганзен // Тр. Том. ун-та. – 1956. – Т. 142. – С. 7–22 : портр.

Ж6174

120. Кащенко Николай Феофанович // Биографический словарь деятелей естествознания и техники : [в 2 т.] / отв. ред. А. А. Зворыкин. – М., 1958. – Т. 1. – С. 404–405.

В305434/1

121. Історія Академії наук Української РСР : у 2 кн. / АН УРСР ; редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : Голов. ред. УРЕ, 1967.

Кн. 1. – 835 с. : фот.

Кащенко М. Ф. – С. 11, 94, 100, 300, 408, 639, 698, 699, 722, 747, 758.

Кн. 2. – 726 с. : фот.

Кащенко М. Ф. – С. 130, 131, 144, 156, 283, 284 : фот.
ВЗ16801/1-2

122. Коханова Л. Л. Роботи М. Ф. Кащенка по акліматизації рослин у Сибіру та Україні / Л. Л. Коханова // Нариси з історії природознавства і техніки. – Київ, 1971. – Вип. 13. – С. 85–89.
Ж29988

123. Кащенко Николай Феофанович // Большая советская энциклопедия : в 30 т. – 3-е изд. – М., 1973. – Т. 11. – С. 560–561.
ВЗ19430/11

124. Гельфенбейн Л. Л. Николай Феофанович Кащенко как эмбриолог / Л. Л. Гельфенбейн // Вестн. Харьков. ун-та. Биология. – 1974. – Вып. 6. – С. 145–147.
Ж29137

125. Мазурмович Б. М. Дослідник тварин і творець нових форм рослин // Мазурмович Б. М. Невтомні шукачі / Б. М. Мазурмович. – Київ, 1975. – С. 52–56.
Ао210804

126. История Академии наук Украинской ССР / АН УССР ; редкол.: Б. Е. Патон (гл. ред.) [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1979. – 835 с. : ил., портр.
Кащенко М. Ф. – С. 699.
Вс17869

127. Кащенко Микола Феофанович // Академія наук Української РСР: персональний склад. Дійсні члени (академіки АН УРСР). Члени-кореспонденти, 1919–1979 / упоряд. Ю. О. Храмов ; відп. ред. К. М. Ситник. – Київ, 1979. – С. 44 : фот.
Ва326238

128. Конотопець Н. І. Микола Кащенко : біогр. повість / Н. І. Конотопець. – Київ : Молодь, 1980. – 228 с. : іл. – (Серія біографічних творів «Уславлені імена» ; вип. 42).
Ва344770

Рец.: Петрович Г. Майстер з цеху природи / Г. Петрович // Вечір. Київ. – 1980. – 17 черв.

129. Тонкаль В. Ю. Академія наук Української РСР / В. Ю. Тонкаль, В. М. Пелих, Б. С. Стогній ; за ред. І. К. Походні. – Київ : Наук. думка, 1980. – 433 с. : іл.
Кащенко М. Ф. – С. 367.
Ва354298

- 130.** Черняк С. Чотири життя Миколи Кашенка / С. Черняк // Прапор. – 1982. – № 2. – С. 100–107.
Ж26911
- 131.** Кашенко Николай Феофанович // Биологи : биограф. справ. / Т. П. Бабий, Л. Л. Коханова, Г. Г. Костюк [и др.] ; отв. ред. Ф. Н. Серков. – Киев, 1984. – С. 294 : портр.
Ва417503
- 132.** Развитие биологии на Украине : в 3 т. / АН УССР, Отделение истории естествознания и техники Ин-та истории ; гл. редкол.: К. М. Сытник (гл. ред.), С. М. Гершензон, А. М. Гродзинский [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1984–1985.
Т. 1 : С древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции / редкол. тома: Б. Г. Новиков (отв. ред.) [и др.]. – 1984. – 415 с. : фот.
Кашенко М. Ф. – С. 112, 140, 147, 148, 231–233, 281, 282, 285, 291, 363, 364, 372, 382, 383.
Т. 2 : Развитие ботанических исследований, физиологии и биохимии, интродукции и акклиматизации, генетики и селекции растений, микробиологии за годы Советской власти / редкол. тома: К. М. Сытник (отв. ред.) [и др.]. – 1985. – 456 с. : фот.
Кашенко М. Ф. – С. 9, 218, 219, 221, 224–228, 233, 237, 260.
В333120/1-2
- 133.** Клименко С. В. Микола Феофанович Кашенко / С. В. Клименко // Укр. ботан. журн. – 1985. – Т. 42, № 3. – С. 96–98.
Ж22024
- 134.** Памятники истории и культуры Украинской ССР : каталог-справочник / редкол.: П. Т. Тронько (гл. ред.), Г. К. Злобин, Ю. А. Олененко [и др.] ; АН УССР, Ин-т истории. – Киев : Наук. думка, 1987. – 736 с. : ил.
Кашенко Н. Ф. – С. 26.
Вс25197
- 135.** Кашенко М. Ф. // Украинский советский энциклопедический словарь : в 3 т. – Киев, 1988. – Т. 2. – С. 28.
В335215/2
- 136.** Конотопець Н. Брати Кашенки / Н. Конотопець // Літ. Україна. – 1989. – 9 берез. – С. 7.
Про Андріана і Миколу Кашенків.
- 137.** Новий погляд на історію заснування Академії наук України / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко, Ю. О. Храмов, Л. В. Матвєєва, Л. Д. Кістерська // Вісн. АН УРСР. – 1989. – № 4. – С. 58–74 : фот.

Кашенко М. Ф. – С. 68.
Ж20611

138. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Кашенко М. Ф. – С. 8, 10, 18, 23, 25–30, 35, 41, 46, 49, 50, 53–55, 57, 58, 61, 66–68, 70, 86, 95, 98, 100, 143, 149, 157, 166, 189, 204, 205, 224, 230, 231, 233, 234, 255, 256, 298, 307, 309, 327, 328, 332, 333, 341, 342, 359, 361, 401, 403, 406, 426–428, 436, 438–440, 444, 445, 449, 450, 453, 457, 461, 462, 477, 480, 485, 496.

Вс29848

139. Полонська-Василенко Н. Д. Українська Академія наук : нарис історії : [в 2 ч.] / Н. Д. Полонська-Василенко ; АН України, Ін-т укр. археографії ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), І. В. Верба, Г. В. Боряк [та ін.]. – Репр. відтворення вид.: Мюнхен, 1955–1958. Ч. 1–2. – Київ : Наук. думка, 1993. – 414 с. – (Пам'ятки історичної думки України).

Кашенко М. Ф. – Ч. 1. – С. 12, 14, 17, 34, 35, 86, 87, 129, 142, 147; Ч. 2. – С. 19, 20, 28, 43, 44, 106, 153.

Ва552344

140. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Кашенко М. – С. 81, 83, 95, 98, 105, 108, 113, 132, 135, 136, 146, 147, 151, 155, 159, 185–186, 230.

Ва554058

141. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.

Кашенко М. Ф. – С. 52, 62, 63.

Ва639887

142. Кашенко Микола (1855–1935) // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1994. – Т. 3. – С. 990.

В339091/3

143. Матвеева Л. Трагічні сторінки (З історії Академії наук України) / Л. Матвеева, Е. Циганкова, О. Янковський // Україна. Наука і культура : щорічник. – Київ, 1994. – Вип. 28. – С. 80–115 : фот.

Кашенко М. Ф. – С. 81, 83.
Ж66776/28

144. Кашенка Академіка вулиця // Вулиці Києва : довідник / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1995. – С. 92.
Ва563379

145. Кашенко Николай Феофанович // Профессора Томского университета : биограф. слов. Вып. 1 : 1888–1917 / авт. кол.: С. Ф. Фоминых [и др.] ; Том. гос. ун-т. – Томск, 1996. – С. 109–114. – URL: <https://bit.ly/3cmVG9j>.

146. Клименко С. В. Микола Феофанович Кашенко / С. В. Клименко // Укр. ботан. журн. – 1997. – Т. 54, № 3. – С. 308–312.
Ж22024

147. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), В. Г. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 761 с.

Кашенко М. Ф. – С. 8, 10, 22, 96, 97, 114, 116, 179, 183, 203, 205, 250, 251, 280, 372, 424, 437, 454, 496, 503, 507, 569, 572, 573, 589.
Вс33033

148. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, В. Г. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Кашенко М. Ф. – С. 12, 68, 166, 207, 290, 298, 451.
Вс33691

149. Клименко С. В. Наукові ідеї академіка М. Ф. Кашенка у роботах по інтродукції та селекції на півночі України / С. В. Клименко // Матеріали наукових читань, присвячених 100-річчю відкриття подвійного запліднення у покритонасінних рослин професором С. Г. Навашиным, 23–24 верес. 1998 р., Київ / відп. ред. В. А. Соломака ; Київ. держ. ун-т ім. Т. Шевченка, Ботан. сад ім. О. Фоміна. – Київ, 1998. – С. 113–116.

Ва586091

150. Проценко Л. Кашенко Микола Феофанович / Л. Проценко, Ю. Костенко // Проценко Л. Лук'янівське цивільне кладовище : путівник /

Л. Проценко, Ю. Костенко. – Київ, 1998. – С. 50 : фот. – (Некрополі України ; вип. 5).

В583657

151. Руда С. П. Академік Микола Кащенко / С. П. Руда // Члени-засновники Національної академії наук України : зб. нарисів / відп. ред. В. А. Смолій ; упоряд.: С. В. Кульчицький ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 1998. – С. 188–212.

Ва588070

152. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 579 с.

Кащенко М. Ф. – С. 277, 311.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 2 : Київ, М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2004. – 585–1216 с. : іл.

Кащенко М. Ф. – С. 831, 832, 945, 948, 954.

С10067/кн.1,2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Кащенко М. Ф. – С. 1256, 1419, 1697, 1701, 2052.

153. Карамаш С. М. Ф. Кащенко – науковець-медик / С. Карамаш, С. Вировий // Агапіт. – 1999. – № 11. – С. 36.

Ж14918

154. Романець О. В. Гуманістичні аспекти в науковій та популяризаторській творчості М. Ф. Кащенка / О. В. Романець // Матеріали 5-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Творчість як спосіб буття дійсного гуманізму», 13–14 трав. 1999 р., Київ / Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т» ; відп. ред. Б. В. Новіков. – Київ, 1999. – Ч. 2. – С. 125.

В345183/2

155. Романець О. В. Академік М. Ф. Кащенко – один із засновників Української Академії наук / О. В. Романець // Нариси з історії природознавства і техніки. – Київ, 2000. – Вип. 43. – С. 29–35.

156. Романець О. В. М. Ф. Кащенко – вчений, педагог, організатор науки (1855–1935 рр.) / О. В. Романець // Історія укр. науки на межі тисячоліть. – Київ, 2000. – Вип. 3. – С. 191–198.

Ж70526

157. Романець О. В. М. Ф. Кащенко – основоположник патологічної ембріології / О. В. Романець // Вісн. Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. – 2000. – Вип. 7. – С. 137–140.

Ж68774/Іст., філос. наук., техн.

158. Романець О. В. Проблеми організації науки в Україні в 20–30-ті роки ХХ ст. / О. В. Романець // Наука та наукознавство. – 2000. – № 1/2. – С. 200–204.

Зокрема про М. Ф. Кащенка.

Ж14597

159. Кащенко Николай Феофанович // Русская интеллигенция. Автобиографии и библиографические документы в собрании С. А. Венгерова : аннот. указ. : в 2 т. / РАН, Ин-т рус. лит. ; под ред. В. А. Мыслякова. – СПб., 2001. – Т. 1. – С. 490.

В346604

160. Микола Кащенко // Видатні діячі України минулих століть : мемор. альм. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: В. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 236–237 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., англ.

Со24384

161. Микола Кащенко // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : у 6 т. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: Ю. Богуцький [та ін.]. – Київ, 2001. – Т. 2. – С. 22–23 : фот. – Укр., англ.

С10173/2

162. Романець О. В. Академік М. Ф. Кащенко про еволюційне походження живого світу та проблеми сучасного видоутворення / О. В. Романець // Наука та наукознавство. – 2001. – № 4. Додаток : Матеріали I Добровської конференції з наукознавства та історії науки. – С. 257–260.

Ж14597/дод.

163. Романець О. В. Теорія академіка М. Ф. Кащенка про смерть, старіння, довголіття та покращання людського роду / О. В. Романець // Історія укр. науки на межі тисячоліть. – Київ, 2001. – Вип. 5. – С. 228–232.

Ж70526

164. Руда С. Внесок академіка М. Ф. Кащенка у розвиток музейної справи в Україні / С. Руда, О. Романець // Збереження пам'яток науки і техніки в музеях: історія, досвід, перспектива : зб. наук. ст. / Київ. міськ. орг. Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 103–107.

Вс35061

- 165.** Клименко С. В. Идеи Н. Ф. Кащенко вдохновляют на новые свершения / С. В. Клименко // Дом, сад, огород. – 2002. – № 7. – С. 32–34.
Ж14301
- 166.** Кудренко І. К. Зимостійкість генеративних бруньок *Persica vulgaris* Mill. у Лісостепу України / І. К. Кудренко, Н. С. Гриненко // Інтродукція рослин. – 2002. – № 3/4. – С. 82–87.
Внесок М. Ф. Кащенка у виведення морозостійких сортів персика, пристосованих до клімату України.
Ж22632
- 167.** Масловський С. Ю. Кащенко Микола Феофанович (1853–1935) / С. Ю. Масловський, Л. О. Зайченко, І. І. Шестітко // Вчені університету, 1805–2005 / за ред. А. Я. Циганенка ; Харків. держ. мед. ун-т. – Харків, 2002. – С. 48–49 : портр.
Со25104
- 168.** Микола Кащенко // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 1. – С. 700–701 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.
В346899/1
- 169.** Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.]. – Київ, 2002. – 768 с.
Кащенко М. Ф. – С. 280, 620.
Вс37277
- 170.** Романець О. В. Академік М. Ф. Кащенко і розвиток акліматизації рослин в Україні / О. В. Романець // Наука та наукознавство. – 2002. – № 1. – С. 131–137.
Ж14597
- 171.** Романець О. В. Екологічні погляди М. Ф. Кащенка / О. В. Романець // Історія освіти, науки і техніки в Україні. Перша конференція молодих учених та спеціалістів : тези та повідомл. (30 трав. 2002 р., м. Київ) / УААН, Центр. с.-г. б-ка. – Київ, 2002. – С. 112–115.
- 172.** Романець О. В. М. Ф. Кащенко – основоположник сибірського плідівництва / О. В. Романець // Нариси з історії природознавства і техніки. – Київ, 2002. – № 44. – С. 133–138.

173. Романець О. В. М. Ф. Кащенко – вчений, педагог, організатор науки (1855–1935) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.07 / Романець Ореста Володимирівна ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2003. – 19 с.

Pa324154

174. Романець О. В. М. Ф. Кащенко – вчений, педагог, організатор науки (1855–1935) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.07 / Романець Ореста Володимирівна ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2003. – 207 арк. – Бібліогр.: арк. 186–207.

Дс79284

175. Волков В. А. Кащенко Николай Феофанович // Волков В. А. Российская профессура XVIII – начало XX вв. Биологические и медико-биологические науки : биограф. слов. / В. А. Волков, М. В. Куликова ; Ин-т истории естествознания и техники РАН им. С. И. Вавилова. – СПб., 2003. – С. 224 : фот.

Со25681

176. Історія Національної академії наук України, 1934–1937 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, Л. І. Стрельський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), В. Г. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2003. – 832 с.

Кащенко М. Ф. – С. 401, 420.

В с38309

177. Готра О. Неопубліковані матеріали з архівної спадщини М. Ф. Кащенка / О. Готра // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство. – Київ, 2003. – Вип. 6. – С. 111–118.

Ж70545

178. Кащенко Микола // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 2003. – Т. 11 : Доповнення і виправлення. – С. 309.

В339091/11

179. Клименко С. В. Вклад академіка М. Ф. Кащенка у розвиток теорії і практики інтродукції рослин в Україні / С. В. Клименко // Інтродукція рослин. – 2003. – № 4. – С. 3–16 : фот.

Ж22632

180. Ляшко С. М. Постійна комісія УАН–ВУАН для складання Біографічного словника діячів України, 1918–1933: документи. Матеріали. Дослідження / авт.-упоряд. С. М. Ляшко ; НАН України, Нац. б-ка України

ім. В. І. Вернадського, Ін-т біогр. дослідж., Ін-т рукопису. – Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2003. – 688 с.

Кашенко М. Ф. – С. 489, 633.

Ва637229

181. Матвеева Л. В. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Л. В. Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стилос», 2003. – 295 с. – Бібліогр.: с. 271–286. – До 85-річчя Національної академії наук України.

Кашенко М. Ф. – С. 58, 146, 148, 152.

Ва652771

182. Ректоры Томского университета : биограф. слов. (1888–2003) / С. Ф. Фоминых, С. А. Некрылов, К. В. Петров [и др.] ; Том. гос. ун-т. – Томск : Изд-во Том. ун-та, 2003. – Т. 5. – 188 с. : ил. – URL: <https://bit.ly/2PYliSr>.

Кашенко М. Ф. – С. 42, 44–49, 51.

183. Чувікіна Н. В. Роль Володимира Іполитовича Липського в розробці наукових основ створення Ботанічного саду АН УРСР / Н. В. Чувікіна, Т. М. Черевченко, В. В. Кваша // Інтродукція рослин. – 2003. – № 4. – С. 25–29.

Зокрема про роль М. Ф. Кашенка у створенні ботанічного саду.

Ж22632

184. Готра О. Історіографія життєвого і творчого шляху академіка М. Ф. Кашенка / О. Готра // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2004. – Вип. 13. – С. 118–127.

Ж70113

185. Кашенко Микола Феофанович // Видатні постаті України : біогр. довід. / Міжрегіон. акад. упр. персоналом, Кн. палата України ; редкол.: Г. В. Щокін (голова) [та ін.]. – Київ, 2004. – С. 866–871 : портр.

Вс40641

186. Посохов С. І. Кашенко Микола Феофанович / С. І. Посохов // Вихованці Харківського університету : біобібліогр. довід. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; авт.-уклад.: Б. П. Зайцев [та ін.] ; редкол.: В. С. Бакіров [та ін.]. – Харків, 2004. – С. 85 : портр.

Вс40260

187. Романець О. В. Кашенко Микола Феофанович / О. В. Романець // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 163–164 : портр.

Со26033

188. Готра О. Б. Кащенко М. Ф. / О. Б. Готра // Укр. біографістика. – Київ, 2005. – Вип. 3. – С. 60–62.

Ж69079

189. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941). В 2 т. Т. 2. 1918–1941 / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського; редкол. серії: Л. В. Матвєєва (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – 359 с. : іл. – (Наукова спадщина сходознавців).

Кащенко М. – С. 10, 11, 16, 269, 274.

В350011/2

190. Жадько В. Кащенко Микола // Жадько В. Український некрополь : іст. наук. довід. / Віктор Жадько. – Київ, 2005. – С. 194 : фот.

Вс40513

191. З історії зоологічного музею в Києві // Обдарована дитина. – 2005. – № 10. – С. 51–53.

Про М. Ф. Кащенка.

Ж15995

192. Кудренко І. К. Рід *Armeniaca* Mill. (*Rosaceae* Juss.): видовий склад, географія, інтродукція, селекція / І. К. Кудренко, В. Г. Собко // Інтродукція рослин. – 2005. – № 4. – С. 20–25.

Про важливість праць М. Ф. Кащенка з акліматизації абрикосів.

Ж22632

193. Мороз П. А. Інтродукція і селекція плодкових культур: досягнення та перспективи розвитку досліджень / П. А. Мороз, І. К. Кудренко // Інтродукція рослин. – 2005. – № 3. – С. 61–72.

Про дослідження М. Ф. Кащенка.

Ж22632

194. Чабан М. П. Микола Кащенко // Чабан М. П. Птахи з гнізда Придніпров'я : кн. нарисів / М. П. Чабан. – Дніпропетровськ, 2005. – С. 376–386.

Вс41345

195. Кащенко Николай Феофанович // Большая энциклопедия : в 62 т. / гл. ред. С. А. Кондратов. – М., 2006. – Т. 21. – С. 106.

В350159/21

196. Клименко С. В. Академік М. Ф. Кащенко – видатний український вчений / С. В. Клименко // Укр. ботан. журн. – 2006. – Т. 63, № 4. – С. 566–573.

Ж22024

197. Готра О. Джерела про життя, науково-організаційну, громадську та педагогічну діяльність академіка М. Кащенко / О. Готра // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2007. – Вип. 19. – С. 580–596.

Ж70113

198. Готра О. Б. Кащенко Микола Феофанович / О. Б. Готра // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2007. – Т. 4. – С. 160–161 : портр.

В348560/4

199. Готра О. Б. Науково-педагогічна й громадська діяльність М. Ф. Кащенко (1855–1935 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Готра Олена Броніславівна ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2007. – 19 с.

Ра352405

200. Готра О. Б. Науково-педагогічна й громадська діяльність М. Ф. Кащенко (1855–1935 рр.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Готра Олена Броніславівна ; Нац. акад. держ. податк. служби України. – Київ, 2007. – 251 арк.

Дс103265

201. Архівні фонди установ НАН України : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.] ; авт.-упоряд.: Л. М. Яременко, О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.]. – Київ, 2008. – 448 с.

Кащенко М. Ф. – С. 239.

Вс45674

202. Клименко С. В. Інтродукція і селекція нетрадиційних плодових рослин в Україні: історія, реалії, перспективи / С. В. Клименко // Інтродукція рослин. – 2008. – № 2. – С. 45–54.

Роль М. Ф. Кащенко в інтродукції і збагаченні видового складу плодових рослин.

Ж22632

203. Чувікіна Н. В. Документи про життя і діяльність академіка М. Ф. Кащенко у Музеї історії Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України / Н. В. Чувікіна // Інтродукція рослин. – 2008. – № 4. – С. 16–20.

Ж22632

204. Кунах В. А. Розвиток генетики в Національній академії наук України : до 90-річчя від часу заснування Укр. Акад. Наук / В. А. Кунах ;

Ін-т молекуляр. біології і генетики НАН України. – Київ :
Академперіодика, 2009. – 102 с.

Зокрема про М. Ф. Кашенка.

Ва714832

205. Готра О. Б. Академік М. Ф. Кашенко як громадський діяч та педагог / О. Б. Готра // Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського. Серія: Історія. – 2010. – Вип. 17. – С. 126–130.

Ж69898/Іст.

206. Лісовий В. М. Кашенко Микола Феофанович (1853–1935) / В. М. Лісовий, Л. О. Зайченко // Видатні вихованці Харківської вищої медичної школи : біобібліогр. довід. / М-во охорони здоров'я України, Харків. нац. мед. ун-т ; за заг. ред. В. М. Лісового. – Харків, 2010. – С. 89–90 : портр.

Со30312

207. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

Кашенко М. Ф. – С. 156, 160, 279, 293, 308, 311, 490, 522, 558, 590.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Кашенко М. Ф. – С. 211–215, 295, 339, 341, 606, 684.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Кашенко М. Ф. – С. 426, 449.

В354139/1-2, ч.1-2

208. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Кашенко М. Ф. – С. 105, 108–109, 141, 145–146, 177, 186, 198–203, 209, 214, 220, 224, 225, 228–230, 232–234, 237, 239–242, 251–255, 257, 258, 260–262, 265, 266, 268, 270–273, 275, 276, 283, 286–289, 292–295, 297, 298, 302–304, 312, 314, 321, 329, 334, 336, 338, 340, 344, 346–348, 352, 355–356, 365, 366, 395, 578, 580–582, 587, 589, 591, 594, 595, 608.

В353608/1

209. Готра О. Б. До біографії академіка М. Кашенка / О. Б. Готра // Чорномор. літопис. – 2011. – Вип. 3. – С. 127–132. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chl_2011_3_26.

210. Вільчинська Д. В. Внесок професора М. Ф. Кашенка у розвиток інтродукції рослин в Україні / Д. В. Вільчинська // Вісн. аграр. науки. – 2012. – № 2. – С. 83.

Ж14378

211. Клименко С. В. В. Л. Симиренко і видатні його сучасники – вчені-плодівники / С. В. Клименко // Наук. вісн. Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України. – Київ, 2012. – Вип. 180 : Агрономія. – С. 34–44 : фот.

Про діяльність М. Ф. Кашенка, Л. П. та В. Л. Симиренків в акліматизації і селекції плодівих рослин.

Ж69836

212. Чувікіна Н. В. Кашенко Микола Феофанович / Н. В. Чувікіна, В. В. Кваша // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2012. – Т. 12. – С. 527–528 : портр.

С10197/12

213. Жадько В. Кашенко Микола Феофанович // Енциклопедія некропознавства / авт.-упоряд. В. Жадько. – Київ, 2013. – С. 483 : фот.

Вс55615

214. Клименко С. В. Походження сортів хеномелеса (*Chaenomeles Lindl*) української селекції / С. В. Клименко, В. М. Меженський // Інтродукція рослин. – 2013. – № 4. – С. 25–30.

Про внесок М. Ф. Кашенка в інтродукцію його видів хеномелеса.

Ж22632

215. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН

України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2013. – 526, [1] с. : фот.

Кашенко М. Ф. – С. 25, 26, 31, 32, 34, 35, 40, 45, 46, 48.

Вс56762/з дод.

216. Палій В. М. Кашенко Микола Феофанович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 58 : портр.

Вс56763

217. Плодові, лікарські, технічні, декоративні рослини: актуальні питання інтродукції, біології, селекції, технології культивування : пам'яті видат. вченого, акад. М. Ф. Кашенка і 100-річчю заснування Акліматизац. саду : матеріали Міжнар. наук.-практ. заоч. конф., 4 верес. 2014 р., Київ, Україна / Нац. ботан. сад ім. М. М. Гришка НАН України ; редкол.: С. В. Клименко (відп. ред.), Д. Б. Рахметов, Я. Бріндза. – Київ, 2014. – 275 с. : рис., табл.

Вс58148

218. Готра О. Б. Постать Миколи Кашенка у контексті історії XIX – початку XX ст. / О. Б. Готра // Чорномор. літопис. – 2014. – Вип. 9. – С. 162–169. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chl_2014_9_22.

219. Поливач М. А. Історичні витоки та діяльність кафедри годівлі тварин та технології кормів ім. П. Д. Пшеничного НУБіП України / М. А. Поливач // Карпат. край. – 2014. – № 2. – С. 72–81. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kkr_2014_2_9.

Про діяльність М. Ф. Кашенка у галузі зоотехнії. – С. 75–76.

220. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ : Ін-т рукопису НБУВ, 2015. – 326 с.

Кашенко М. Ф. – С. 17, 18, 22.

Вс60788

221. Внесок натуралістів-аматорів у вивчення біологічного різноманіття = Amatőr természettudósok hozzájárulása a biológiai sokféleség tanulmányozásához : матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Л. Вагнера (14–16 трав. 2015 р., Берегово, Україна) / Закарпат. угор. ін-т ім. Ференца Ракоці II [та ін.]. – Берегово ; Ужгород, 2015. – 674 с. : фот.

Зі змісту: Н. Ф. Кащенко – український вчений, фундатор і організатор нових напрямів і методів досліджень з інтродукції та акліматизації рослин / С. В. Клименко, О. В. Григор'єва. – С. 354–360; Найближчі соратники академіка М. Ф. Кащенко у втіленні його ідей з інтродукції та акліматизації рослин у Києві / Н. В. Чувікіна, С. В. Клименко. – С. 639–645.

Вс59711

222. Готра О. Б. Томський період діяльності академіка Миколи Кащенко / О. Б. Готра // Іст. архів. – 2015. – Вип. 14. – С. 20–26. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ians_2015_14_5.

223. Кащенко Микола Феофанович (07.05.1855–29.03.1935) – вчений-біолог, ембріолог, селекціонер, академік ВУАН : до 160-річчя від дня народж. : електрон. вист. [Електронний ресурс] / вист. підгот. Н. А. Наумова // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – 2015. – URL: <http://nbuv.gov.ua/node/2176>.

224. Клименко С. Академік М. Ф. Кащенко – фундатор наукового і практичного садівництва (до 160-річчя від дня народж.) / С. Клименко, О. Полевецька, В. Шендеровський // Світогляд. – 2015. – № 5. – С. 24–31.

Ж25653

225. Ганіткевич Я. Український медичний календар / Ярослав Ганіткевич ; Нац. наук. мед. б-ка України. – Київ, 2016. – 220 с.
Про М. Ф. Кащенко. – С. 175.

Ва799988

226. Готра О. Академік Микола Кащенко як організатор роботи акліматизаційного саду / О. Готра // Наук. вісн. Чернівецьк. нац. ун-ту ім. Ю. Федьковича. Історія. – 2016. – № 2. – С. 59–65.

Ж69219/Іст.

227. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.) С. В. Старовойт, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2017. – 772 с.

Кащенко М. Ф. – С. 6, 8, 275, 392; Кащенко Микола Феофанович / Т. В. Брязкало, А. І. Шаповал. – С. 216–220 : портр.

Вс64088

228. Сташко Ж. Лицарі науки: природничий напрям : цікаві біографічні відомості / Жанна Сташко // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2017. – № 15. – С. 29–41 : портр.

Зокрема про М. Ф. Кащенко.

229. Черкаська Г. Микола Кащенко [Електронний ресурс] / Ганна Черкаська // UAHistory : сайт. – 2017. – URL: http://uahistory.com/topics/famous_people/7853.

230. Бережной В. Кащенко Николай. Академик Николай Кащенко – знахарь, который вывел много новых плодовых деревьев [Электронный ресурс] / Виктор Бережной. – 2018. – (Личность. Вехи истории в именах). – URL: <https://real-vin.com/kashhenko-nikolaj-akademik-nikolaj-kashhenko-znahaar-kotoryj-vyvel-mnogo-novyh-plodovye-derevja>.

231. Кащенко Микола Феофанович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 162–163 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

232. Кащенко Николай Феофанович [Электронный ресурс] // Электронная энциклопедия Томского государственного университета. – Дата ред.: 6.12.2018. – URL: http://wiki.tsu.ru/wiki/index.php/Кащенко,_Николай_Феофанович.

233. Кунах В. А. Започаткування генетичних та генетико-селекційних досліджень в Україні : (до 100-річчя від часу заснування НАН України) / В. А. Кунах // Фактори експерим. еволюції організмів. – 2018. – Т. 22. – С. 10–21.

Про науково-організаційну діяльність М. Ф. Кащенка у галузі біологічних досліджень.

Ж73197

234. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Кащенко М. Ф. – С. 26, 27, 41, 42, 63, 69–71, 80, 97, 119, 122, 152, 154, 155, 188, 190, 219, 220, 244, 248, 249, 281, 283, 312, 328, 335, 339, 366, 391, 454, 570, 861, 875.

В357366/1

235. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про М. Кашенка. – С. 8, 66, 198, 203, 224, 239, 248, 249, 251.
Ва831372

236. Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя НАН України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.

Про М. Кашенка. – С. 2–4.
Ж25653

237. Шендеровський В. А. З історії української академії наук (до 100-річчя Національної академії наук України) / В. А. Шендеровський // Сенсор. електроніка і мікросистем. технології. – 2018. – Т. 15, № 4. – С. 5–17.

Про М. Кашенка. – С. 7–9.
Ж24835

238. Боряк Г. В. Діяльність Комісії для вироблення законопроекту про заснування УАН та її роль у створенні Академії : (стенограма наук. доп. на засід. Президії НАН України 14 листоп. 2018 р.) / Г. В. Боряк // Вісн. НАН України. – 2019. – № 1. – С. 55–63 : фот.

Кашенко М. Ф. – С. 56, 57.
Ж20611

239. В. І. Вернадський і Україна: з листування. В 2 кн. Кн. 2. К–Я : Офіційне. Родинне / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2019. – 1037 с.

Кашенко М. Ф. – С. 494, 516, 517, 762.
В357113/2

240. Пилипчук О. Кашенко Микола Феофанович // Пилипчук О. Творці української науки : біогр. довід. : у 2 т. / Олег Пилипчук, Оксана Пилипчук. – Київ, 2019. – Т. 1. – С. 96–100 : портр.

В358147/1

241. Кашенко Микола Феофанович [Електронний ресурс] // Велика українська енциклопедія : [вебсайт]. – 2020. – URL: https://vue.gov.ua/Кашенко,_Микола_Феофанович.

242. Рудяченко О. Микола Кашенко. Перетворити пустелю на квітучу країну [Електронний ресурс] / Олександр Рудяченко // Укрінформ: мультимедійна платформа іномовлення України : [вебсайт]. – 2020. – URL: <https://bit.ly/3rNdr6>.

243. 165 років від дня народження Миколи Кащенко // Позаклас. час. – 2020. – № 4. – С. 6 : портр.

244. Кащенко Микола Феофанович (07.05.1855–29.03.1935) [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [вебпортал]. – URL: <https://bit.ly/3lc4MJ0>.

245. Кащенко Микола Феофанович (1855–1935) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1460293>. – (Науковці України).

Бібліографічні посібники

246. Список печатных трудов (научного содержания) заслуженного профессора Императорского Томского Университета Н. Ф. Кащенко : по 1 янв. 1911 г. – Томск : Том. Губерн. тип., [1911]. – 6 с.
ВНБІ д К31

247. Список печатных работ (научного содержания) академика АН УССР, заслуженного профессора Томского университета, доктора медицины и доктора зоологии Н. Ф. Кащенко // Изв. АН СССР. Сер. биологическая. – 1951. – № 4. – С. 61–65.
Ж6017/А.1

248. Академік Кащенко М. Ф. : біобібліогр. список № 6832 [Електронний ресурс] / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз. – Київ, 2017. – 15 с. : портр. – URL: <https://bit.ly/2OgA7PP>.

249. Кащенко Микола Феофанович [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Варганова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 83–95 : портр., іл. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

Див. також №№ 106, 174.

Укладачі: С. В. Блиндарук, П. М. Штих

Володимир Андрійович Косинський (13(25).08.1864–05.11.1938)

Один з перших дванадцяти академіків – засновників УАН

Володимир Андрійович Косинський народився 13 серпня 1864 р. в с. Дорошівка Глухівського повіту Чернігівської губернії (нині село Ямпільського району Сумської області), за іншими даними – на хуторі Янков того ж повіту, у родині дворянина-землевласника, губернського секретаря А. Косинського. Він походив зі стародавнього шляхетського роду, що веде свій відлік з XIV ст. і найбільш відомим представником якого був гетьман Війська Запорозького Низового у 1591–1593 рр., ватажок козацького повстання тих же років Криштоф Косинський.

Навчався у Московському університеті на фізико-математичному та юридичному (екстернат) факультетах. Диплом математика отримав у 1888 р., юриста – у 1892 р.

У 1891 р. В. А. Косинський був залишений при кафедрі політичної економії і статистики для підготовки до професорського звання. Кафедрою тоді керував один із провідних російських статистиків, відомий свого часу політеконом та спеціаліст з аграрних проблем О. І. Чупров.

У 1896 р. В. А. Косинський був направлений на два роки у наукове відрядження за кордон, де вивчав проблеми кредитної кооперації, яка на той час відчутно виявила на Заході свої можливості у підтримці дрібної обробної промисловості та піднесенні сільського, передусім селянського, господарства. Підсумком дослідницької роботи (зокрема у бібліотеках та архівах Великої Британії, Німеччини, Австрії і Франції) стала магістерська дисертація «Учреждения для мелкого кредита в Германии. Их история в связи с некоторыми сторонами экономической жизни этой страны», яку було захищено в 1900 р.

Після повернення до Москви вчений продовжував працювати в університеті, з 1900 р. – на посаді приват-доцента на кафедрі політичної економії і статистики, де читав лекції з економіки промисловості. У 1902–1904 рр. В. А. Косинський обіймав посади ад'юнкт-професора, потім професора Ризького політехнічного інституту і водночас працював над докторською дисертацією з аграрного питання.

У 1904 р. В. А. Косинський повернувся до України, почав працювати в Новоросійському (Одеському) університеті виконувачем обов'язків екстраординарного професора кафедри поліційного права, а у 1905 р. був призначений деканом юридичного факультету. 1906 р. вчений опублікував монографію «К аграрному вопросу. Крестьянское и помещичье хозяйство», у якій висунув концепцію «розкапіталізації» великої земельної власності та передачі землі трудовим сімейним господарствам. В. А. Косинський захистив цю працю як докторську дисертацію у 1907 р. в Московському університеті та отримав звання доктора політичної економії.

У часи «столипінської» реакції, що настала після поразки революції 1905–1907 рр., учений зазнав репресій. У липні 1908 р. він був звільнений одеським генерал-губернатором з посади та відсторонений від викладання у Новоросійському університеті. В. А. Косинський переїхав до Києва, де Вчена рада Київського політехнічного інституту обрала його екстраординарним професором кафедри політичної економії при сільськогосподарському відділенні цього інституту. Водночас він працював на кафедрі прикладної економіки в Київському комерційному інституті, де читав, зокрема, курс з історії та теорії політичної економії, був членом Ради інституту.

Київський період життя став для вченого часом активної громадсько-політичної діяльності. Він став членом Українського наукового товариства (з 1910 р.), вступив до конституційно-демократичної партії, читав лекції з економічних проблем у колі київської інтелігенції. Йому доручають виступити з доповіддю на I Всеросійському сільськогосподарському з'їзді, що відбувся восени 1913 р. в Києві.

Перед Першою світовою війною, у 1913–1914 рр., В. А. Косинський виїздив у закордонні відрядження до Німеччини, Австрії та Швейцарії.

Перемогу Лютневої революції 1917 р. вчений зустрів з великими надіями на кардинальні демократичні зміни в суспільстві. Працював у Головному земельному комітеті на чолі з О. С. Посніковим, створеному Тимчасовим урядом для розв'язання найпекучішої на той час земельної проблеми, та в організованій з тією ж метою Лізі аграрних реформ, до якої входили також О. В. Чаянов, М. О. Каблуков, М. І. Туган-Барановський та інші відомі російські й українські вчені. У серпні 1917 р. В. А. Косинського обирають до складу Української Центральної Ради як представника партії конституційних демократів.

Продовжуючи дослідження проблем аграрної еволюції та шляхів реформування сільського господарства, В. А. Косинський у 1917–1918 рр. видав дві частини фундаментальної монографії «Основные тенденции в мобилизации земельной собственности и их социально-экономические факторы».

З приходом до влади гетьмана Павла Скоропадського В. А. Косинський став одним із членів Комісії, яка розробила законопроект про заснування Української академії наук. Його разом з М. І. Туган-

Барановським та О. І. Левицьким було рекомендовано до першого складу УАН по соціально-економічному відділу.

Проте плідна праця В. А. Косинського в УАН була недовгою: він буквально потрапив під жорна політичних подій в Україні. У жовтні 1918 р. вчений почав співпрацювати в уряді П. Скоропадського, у листопаді обійняв пост міністра праці, а тому після падіння гетьманату Директорія УНР одразу оголосила В. А. Косинського поза законом.

Ученого продовжували переслідувати й після приходу на початку 1919 р. до Києва більшовиків: його родину виселили з квартири Політехнічного інституту, а сам він був змушений переховуватись. Тільки за клопотанням УАН та особисто В. І. Вернадського і А. Ю. Кримського, а також вчених Політехнічного інституту, Раднарком України влітку 1919 р. дозволив Косинському повернутися до своїх обов'язків.

Однак у 1920 р. всі навчальні заклади не працювали, ледь жевріло життя в Академії. Вчений не мав ніяких засобів до існування. Вихід знайшовся у безкоштовному відрядженні В. А. Косинського за рішенням спільного зібрання УАН до Кам'янець-Подільського університету. Звідти напередодні «чистки» професорського складу у 1921 р. вченому вдалося виїхати за кордон. Спершу він жив у Варшаві, де був головою руської академічної групи в Польщі. Через рік В. А. Косинський переїхав до Чехословаччини, де осів у Празі і викладав у Російському народному університеті, на Російському юридичному факультеті при Карловому університеті, Вищому комерційному інституті, Російському інституті сільськогосподарської кооперації та в Українській господарській академії в Подєбрадах.

У 1928 р. вченого, ніби на підставі відсутності відомостей про нього, виключили зі складу ВУАН. Насправді В. А. Косинський переїхав до Риги, де колись, на початку XX ст., вже працював. Тут він обійняв посаду професора кафедри політичної економії Латвійського університету. Водночас із 1931 р. викладав у Російському інституті університетських знань у Ризі. Помер В. А. Косинський 5 листопада 1938 р. і був похований на ризькому Покровському кладовищі.

У роки незалежності ім'я В. А. Косинського як одного з академіків-засновників НАН України повернуто із забуття.

***В. І. Попик**, член-кореспондент НАН України,
О. А. Якубець, кандидат історичних наук*

Матеріали до біобібліографії В. А. Косинського (1890–2020)

Основні наукові праці В. А. Косинського

1. О приемах научной разработки статистических данных / сост. В. А. Косинский. – М. : Типо-литогр. Д. А. Бонч-Бруевича, 1890. – [4], 71 с. : табл.

Рец.: Преображенский П. По поводу брошюры: О приемах научной разработки статистических данных [составил В. А. Косинский] / [П. Преображенский]. – М. : Тип. М. Г. Волчанинова, 1891. – 11 с. – Отд. отт. из: Тр. Отд-ния физ. наук Имп. О-ва любителей естествознания. Т. 4.

2. Труды подсекции статистики IX Съезда русских естествоиспытателей и врачей, Москва, 3–11 янв. 1894 г. / [сост. и ред. В. А. Косинский]. – Чернигов : Тип. губерн. земства, 1894. – 299 с. : табл. В4872

3. Учреждения для мелкого кредита в Германии. Их история в связи с некоторыми сторонами экономической жизни этой страны. Т. 1 / В. А. Косинский. – М. : Унив. тип., 1901. – XII, VI, ССХСХХ, 321 с. : 1 л. табл. – (Ученые Записки Императорского Московского университета. Юридический факультет ; вып. 18). Во98874/1

4. Точное знание и обществоведение : речь, произнес. в публ. собр. Риж. политехн. ин-та 28 марта 1902 г. / В. А. Косинский. – Рига : Тип. газ. «Прибалт. край», 1903. – 18 с.

5. К вопросу о мерах к развитию производительных сил России : стат.-экон. эскиз / В. А. Косинский. – Одесса : «Экономическая» тип., 1904. – [4], II, 43 с. : табл. В2353; В140953

6. К аграрному вопросу. Вып. 1. Крестьянское и помещичье хозяйство / В. А. Косинский. – Одесса : «Экономическая» тип., 1906. – [4], IV, 532 с. : табл., схемы, 7 прил. В152050/1

7. **Вид.:** Чупров А. И. История политической экономии : лекции / А. И. Чупров ; изд. В. А. Косинский. – 2-е изд., перепеч. без изм. с изд. 1892 г. – [Одесса], 1907. – [8], 224 с. В235427

8. Вид.: Чупров А. И. Политическая экономия : лекции / А. И. Чупров ; изд. В. А. Косинский. – 2-е изд., перепеч. без измен. с изд. 1892 г. – Одесса, 1907. – [6], II, 311 с.

Во128453

9. Вид.: Чупров А. И. История политической экономии : лекции / А. И. Чупров ; изд. В. А. Косинский. – 3-е изд., перепеч. без измен. с изд. 1892 г. – [М. : Тип. Л. Шутака], 1908. – [8], 216 с.

В235426; Во94495

10. Отзыв о сочинении: «Деятельность земства к поднятию сельского хозяйства», представленном для соискания академической награды и снабжен. девизом: «Inter arma leges tacenta» / В. А. Косинский. – Одесса : Техника, 1909. – [2], 30 с.

Во18605

11. Техника и хозяйство / В. А. Косинский // Вестн. технологии хим. и строит. материалов. – 1910. – № 1/2. – С. 38–54.

12. Земельная задолженность и мобилизация земельной собственности / В. А. Косинский // Изв. Киев. коммерч. ин-та. – 1913. – Кн. 19. – С. 1–80 ; Кн. 20. – С. 81–145.

ВБЗІК І.35.175

13. Несколько слов об основных нуждах деревни / В. А. Косинский // Агроном. журн. – 1914. – Кн. 3. – С. 5–6.

Ж5271

14. К аграрному вопросу. Вып. 2. Основные тенденции в мобилизации земельной собственности и их социально-экономические факторы. Ч. 1. Земельная задолженность. – Киев : Типо-литогр. «И. И. Чоколов», 1917. – 484 с. : табл., схемы, прил.

Ву19893/1; В153689/2.1

15. К аграрному вопросу. Вып. 2. Основные тенденции в мобилизации земельной собственности и их социально-экономические факторы. Ч. 1. Земельная задолженность: приложение. Статистические таблицы I–XX. – Киев : Тип. Товарищества И. Н. Кушнерев и К°, 1917. – [2], 64 с. : табл.

В5001/1 прил.

16. Сборник лекций профессоров высших учебных заведений города Киева на тему «Война и заем» / авт. кол.: В. А. Косинский, Н. М. Цытович, К. Г. Воблый [и др.]. – Киев : Киев. контора Гос. банка, 1917. – 140, II с., 6 л. диагр.

Ву22793

17. Записка по аграрному вопросу / В. А. Косинский. – Киев : Тип. АО «Юж. копейка», 1918. – 46, [1] с.
Bu5192; Bu8810

18. К аграрному вопросу. Вып. 2. Основные тенденции в мобилизации земельной собственности и их социально-экономические факторы. Ч. 2. Мобилизация земельной собственности. – Киев : Тип. Товарищества И. Н. Кушнерев и К^о, 1918. – IV, 278, II, 67 с. : табл., прил.
Bu19893/2.2

19. Лекции по теории политической экономии, читанные на Русском юридическом факультете в Праге : лет. семестр 1922 г. / В. А. Косинский ; записано С. В. Шпановым. – Прага : Рус. юрид. секция, 1922–1923.

[Ч. 1]. – 1922. – 76 с.

[Ч. 2]. – 1923. – С. 79–310.

[Ч. 3]. – 1923. – С. 311–392.

[Ч. 4]. – 1923. – С. 393–590 : прил.

20. Основания политической экономии : зап. и лекции, чит. на Рус. юрид. ф-те в Праге в 1922–1926 гг. / В. А. Косинский. – Прага, 1922–1926.

Т. 1. – 1922–1924. – 392 с.

Т. 2 : Теория ценностей и цены. – 1924–1925. – 300 с.

Т. 3 : Теория денег. – 1925–1926. – 451 с.

21. Лекции по теории политической экономии, читанные на Русском юридическом факультете в Праге: учение о кредите / В. А. Косинский. – Прага : Рус. юрид. секция, 1923. – 102 с.

22. Основные тенденции в мобилизации земельной собственности и их социально-экономические факторы. Ч. 2. Мобилизация земельной собственности, раскапитализирование сельского хозяйства, переход земли в руки трудового крестьянства, мобилизация земли в пределах трудового хозяйства, раскапитализирование сельского хозяйства и развитие производительных сил, социально-экономические факторы мобилизации земельной собственности, пределы раскапитализирования сельского хозяйства : [монография] / В. А. Косинский. – Прага : Тип. АО «Чеш. граф. уния», 1925. – XXIV, 68, 327 с. : табл. – (Ученые записки, основанные Русскою учебною комиссией в Праге).

B4190/II

23. Agrarian Conditions and problems in Russia during the War / V. Kosinskij ; Carnegie Endowment for International Peace. – Washington, 1926. – 150 p.

24. Очерки по русскому аграрному вопросу / В. Косинский // Рус. колокол. – 1928. – № 4. – С. 26–35. – URL: http://vtoraya-literatura.com/pdf/rusky_kolokol_1928_4_text.pdf.

Література про життя та діяльність В. А. Косинського

25. Секция экономики и организации сельского хозяйства и сельско-хозяйственной промышленности // Труды 1-го Всероссийского сельско-хозяйственного съезда в Киеве 1–10 сентября 1913 г. / Киев. о-во сел. хоз-ва и с.-х. пром-сти ; под ред. И. Г. Черныша, И. А. Прилежаева. – Киев, [1913]. – Вып. 1. – С. 10–14.

Про доповідь В. А. Косинського «Мобілізація земельної власності». – С. 11.

Во24270/1

26. Труды 1-го Всероссийского сельско-хозяйственного съезда в Киеве 1–10 сентября 1913 г. / Киев. о-во сел. хоз-ва и с.-х. пром-сти ; под ред. И. Г. Черныша, И. А. Прилежаева. – Киев, 1914. – Вып. 3. – 436 с.

Зі змісту: Четвертое заседание секции экономики и организации сельского хозяйства и с.-х. промышленности 4 сентября под председательством М. М. Баранецкого : [прения по докл. проф. Косинского В. А. – «Мобилизация земельной собственности»]. – С. 76–82; Пятое заседание секции экономики и организации сельского хозяйства и с.-х. промышленности 5-го сентября под председательством М. М. Баранецкого : [продолжение прений по докл. проф. Косинского В. А.]. – С. 83–95.

Во24270/3

27. Труды 1-го Всероссийского сельско-хозяйственного съезда в Киеве 1–10 сентября 1913 г. / Киев. о-во сел. хоз-ва и с.-х. пром-сти ; под ред. И. Г. Черныша, И. А. Прилежаева. – Киев, 1914. – Вып. 7. – 143 с.

Косинський В. А. – С. 115, 116, 121, 133.

Во24270/7

28. Косинский Владимир Андреевич // Новый энциклопедический словарь / под общ. ред. К. К. Арсеньева ; изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – Петроград, [1915]. – Т. 22. – Стб. 891.

В95728/22

29. На погребении проф. В. А. Косинского // Сегодня. – 1938. – 8 нояб.

30. Профессор В. А. Косинский // Послед. новости. – 1938. – 11 нояб.

31. Сегодня – отпевание и похороны проф. В. А. Косинского // Сегодня. – 1938. – 7 нояб.

- 32.** Умер проф. В. А. Косинский : [некролог] // Сегодня. – 1938. – 6 нояб.
- 33.** Latvijas Universitate, 1919–1939 / Latvijas universitāte : [in 2 dala]. – Rīga, 1939. – URL: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/31827>.
Dala 1 : Vēsturiskas un statistiskas ziņas par Universitāti un tās fakultātēm. – 920 l.
Про В. А. Косинського. – С. 738–740, 765, 778, 796.
Dala 2 : Macibas speku biografijas un bibliografija. – 648 l.
Про В. А. Косинського. – С. 528–529.
- 34.** Kosynsky Volodymyr // Encyclopedia of Ukraine / ed. V. Kubijovyc. – Toronto ; Buffalo ; London, 1988. – Vol. 2. – P. 632.
B276504/2
- 35.** К вопросу о создании Академии наук УССР / Г. М. Добров, Л. Д. Кистерская, Л. В. Матвеева, В. И. Оноприенко, Ю. А. Храмов [и др.] // Очерки истории естествознания и техники. – Киев, 1989. – Вып. 36. – С. 1–20.
Косинський В. А. – С. 11, 12.
Ж29988
- 36.** Новий погляд на історію заснування Академії наук України / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко, Ю. О. Храмов, Л. В. Матвєєва, Л. Д. Кістерська // Вісн. АН УРСР. – 1989. – № 4. – С. 58–74.
Косинський В. А. – С. 66, 72.
Ж20611
- 37.** Заграевская Е. Ю. Проблемы трудового крестьянского хозяйства в работах В. А. Косинского / Е. Ю. Заграевская // Экон. науки. – 1990. – № 11. – С. 103–108.
Ж27715/Экон.
- 38.** Кистерская Л. Д. В. А. Косинский – академик первого состава Украинской Академии Наук / Л. Д. Кистерская, Л. В. Коший, Л. В. Матвеева // Очерки истории естествознания и техники. – Киев, 1991. – Вып. 39. – С. 123–128.
Ж29988
- 39.** Історія Академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського [та ін.] ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), П. Д. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 570 с. – (Джерела з історії України).

Косинський В. А. – С. 10, 150, 167, 184, 187, 188, 207, 224, 407, 409, 426–428, 430, 432, 444, 449, 465, 466, 468.

Вс29848

40. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Косинський В. А. – С. 100, 105, 109, 113–115, 139, 140, 149, 197, 231.

Ва554058

41. Горкіна Л. П. Нариси з історії політичної економії в Україні: остання третина XIX – перша третина XX ст. / Л. П. Горкіна ; НАН України, Ін-т економіки. – Київ : Наук. думка, 1994. – 243 с.

Косинський В. – С. 6, 9, 14, 15, 36, 56, 65, 66, 71, 73, 74, 84, 85, 115, 147, 158, 166, 171, 206, 207, 211, 222, 223.

Ва557348

42. Косинський Володимир // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1994. – Т. 3. – С. 1145.

В339091/3

43. Матвеева Л. Трагічні сторінки (з історії Академії наук України) / Леся Матвеева, Елла Циганкова, Олександр Янковський // Україна. Наука і культура : щорічник. – Київ, 1994. – Вип. 28. – С. 80–115 : портр.

Косинський В. А. – С. 85–87.

Ж66776

44. Левченко Л. А. О деятельности ученых-экономистов Одесского университета / Л. А. Левченко // Очерки развития науки в Одессе / НАН Украины, Юж. науч. центр. – Одесса, 1995. – С. 561–566.

Про В. А. Косинського – С. 564.

Вс30892

45. Українська Центральна Рада : док. і матеріали : у 2 т. / НАН України, Ін-т історії України, Центр. держ. архів вищ. органів влади і упр. України ; упоряд.: В. Ф. Верстюк (керівник), О. Д. Бойко, Ю. М. Гамрецький [та ін.] ; редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.), В. Ф. Верстюк, Ю. М. Гамрецький [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1996–1997. – (Пам'ятки історії України. Серія 5, Джерела новітньої історії / ред. рада: П. П. Толочко (голова), Я. Д. Ісаєвич, В. А. Смолій [та ін.]).

Т. 1 : 4 березня – 9 грудня 1917 р. – 1996. – 589 с.

Косинський В. А. – С. 240, 242, 549.

Т. 2 : 10 грудня 1917 р. – 29 квітня 1918 р. – 1997. – 422 с.

Косинський В. А. – С. 375.
В341062/1-2

46. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 1998. – 763 с. – (Джерела з історії України).

Косинський В. А. – С. 16, 438.
Вс37765

47. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, В. Г. Врублевський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 1998. – 543 с. – (Джерела з історії науки України).

Косинський В. А. – С. 158.
Вс33691

48. Косинський Володимир Андрійович // Хто є хто. 1898–1998. Професори Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» : довідник / редкол.: О. В. Іванова [та ін.]. – Київ, 1998. – С. 73. – (100 років НТУУ КПІ).

Ва586251

49. Матвєєва Л. Академік Володимир Косинський / Л. Матвєєва // Київ. старовина. – 1998. – № 9. – С. 130–145.

Ж14441

50. Матвєєва Л. В. Академік Володимир Косинський / Л. В. Матвєєва // Члени-засновники Національної академії наук України : зб. нарисів / відп. ред. В. А. Смолій ; упоряд. С. В. Кульчицький ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 1998. – С. 317–342.

Ва588070

51. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 579 с.

Косинський В. А. – С. 277.

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2004. – 585–1213 с.

Косинський В. А. – С. 946, 948, 956.

С10067/кн.1,1-2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Косинський В. А. – С. 1994, 2052.

52. Вересовська Т. В. Видавнича та бібліографічна діяльність Соціально-економічного відділу УАН–ВУАН (1918–1928 рр.) як джерело з історії науки : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 / Вересовська Тетяна Володимирівна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2000. – 19 с.

Зокрема про В. А. Косинського.

Ра309856

53. Вересовська Т. В. Видавнича та бібліографічна діяльність Соціально-економічного відділу УАН–ВУАН (1918–1928 рр.) як джерело з історії науки : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 / Вересовська Тетяна Володимирівна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2000. – 179 арк. – Бібліогр.: арк. 141–155.

Дс67469

54. Дмитрієва А. Л. Косинський В. А. – відомий економіст і статистик / А. Л. Дмитрієва // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2000. – Вип. 31/32. – С. 228–233.

Ж70105

55. Фейгмане Т. Д. Русские в довоенной Латвии: на пути к интеграции / Т. Д. Фейгмане ; вступ. ст. Т. Д. Фейгмане. – Рига : Балт. рус. ин-т, 2000. – 384 с. : ил. – URL: <http://www.russkije.lv/ru/pub/read/russians-in-the-first-latvian-republic/>.

Про В. А. Косинського. – С. 315–316.

56. Хроника культурной, научной и общественной жизни русской эмиграции в Чехословацкой республике : [в 2 т.] / под ред. Л. Белошевой ; Славян. ин-т Акад. наук Чеш. Республики. – Прага, 2000. – Т. 1 : 1919–1929. – 368 с.

Про В. А. Косинського. – С. 181, 216, 226, 230, 249, 282, 298.

57. Экономисты русской эмиграции : учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по экон. специальностям и направлениям / Э. Б. Корицкий, Г. В. Нинчиева, А. Л. Дмитриев, В. Х. Шетов ; под общ. ред. Э. Б. Корицкого ; М-во образования Рос. Федерации, С.-Петерб. гос. ун-т экономики и финансов, Каф. истории России и зарубеж. стран. – СПб. : Юрид. центр Пресс, 2000. – 285, [1] с., [2] л. цв. портр. – (Экономика и право).

Про В. А. Косинського. – С. 190–192.

58. Косинский Владимир Андреевич // Незабытые могилы: Российское зарубежье : некрологи 1917–1999 : в 6 т. / сост. В. Н. Чуваков ; Рос. гос. б-ка, Отд. лит. рус. зарубежья. – М., 2001. – Т. 3. – С. 482. – URL: <https://bit.ly/3fvbVoE>.

59. Серков А. И. Косинский Владимир Андреевич // Серков А. И. Русское масонство, 1731–2000 : энцикл. слов. / А. И. Серков. – М., 2001. – С. 421–422.

Вс40090

60. Усенко І. Б. Косинський Володимир Андрійович / І. Б. Усенко // Юридична енциклопедія : в 6 т. – Київ, 2001. – Т. 3. – С. 371 : портр.

В342492/3

61. Косинський Володимир // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 2003. – Т. 11 : Доповнення і виправлення. – С. 317.

В339091/11

62. Косинський Володимир Андрійович // Провідники духовності в Україні : [довідник] / за ред. І. Ф. Кураса. – Київ, 2003. – С. 453–454.

Ва646191

63. Матвеева Л. В. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Л. В. Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стилос», 2003. – 295 с. – Бібліогр.: с. 271–286.

Косинський В. А. – С. 22, 37, 58, 89, 118, 193–220.

Ва652771

64. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941). В 2 т. Т. 2. 1918–1941 / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвеева (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – 359 с. : іл. – (Наукова спадщина сходознавців).

Косинський В. – С. 10, 276.

В350011/2

65. Кудінова Л. Ю. Косинський Володимир Андрійович / Л. Ю. Кудінова // Професори Одеського (Новоросійського) університету : біогр. слов. : у 4 т. / М-во освіти і науки України, Одес. Нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; відп. ред. В. А. Сминтина ; упоряд. та бібліогр. ред.: В. П. Пружина, В. В. Самодурова. – Вид. 2-ге, допов. – Одеса, 2005. – Т. 3. – С. 123–124.

В349130/3

66. Белашов В. І. Повернення із забуття. Біографічні віхи українського державного діяча і вченого В. А. Косинського / В. І. Белашов // Історико-культурні надбання Сіверщини у контексті історії України : матеріали п'ятої наук.-практ. конф. (18–19 трав. 2006 р.) : зб. наук. пр. / редкол.: С. А. Слесарев (голова) [та ін.] ; Держ. іст.-культур. заповідник у м. Глухові. – Глухів, 2006. – С. 164–166.

Вс42499

67. Горкіна Л. П. Академік В. А. Косинський: сучасний погляд на життєвий шлях та наукову спадщину українського вченого / Л. П. Горкіна // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2007. – Вип. 39/40. – С. 206–236.

Ж70105

68. Палій В. М. Косинський Володимир Андрійович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2008: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов ; Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – 5-те вид., випр. і допов. – Київ, 2008. – С. 51–52 : портр.

Вс46509

69. Усенко І. Б. Косинський Володимир Андрійович / І. Б. Усенко // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2008. – Т. 5. – С. 210–211 : портр.

В348560/5

70. Фареній І. А. Ставлення широких кіл громадськості України до ідей кооперації на початку ХХ ст. / І. А. Фареній // Вісн. Черкас. ун-ту. – 2008. – Вип. 133/134 : Історичні науки. – С. 99–105.

Про В. А. Косинського. – С. 100.

Ж69408/Іст.н.

71. Косинський Володимир Андрійович. Біографія [Електронний ресурс] / Київ. політехн. ін-т ім. І. Сікорського // Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» : [вебсайт]. – Дата публ.: 26.12.2009. – URL: <https://kpi.ua/kosynsky-about>.

72. Общественная мысль Русского зарубежья : энциклопедия / Ин-т обществ. мысли ; отв. ред. В. В. Журавлев. – М. : РОССПЭН, 2009. – 703 с. : портр.

Косинський В. А. – С. 356, 357, 359.

73. Кругов А. И. Крестьянское хозяйство в трудах земских статистиков Юга России (конец XIX – начало XX вв.) / А. И. Кругов,

Н. В. Верозуб // Науч. проблемы гуманитар. исслед. – Пятигорск, 2010. – № 3. – С. 55–59. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=13220191>.

Про В. А. Косинського. – С. 56–58.

74. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Косинський В. А. – С. 108, 109, 145, 146, 177, 186, 251, 252, 254, 256, 258, 266, 272, 329–334, 338, 355, 591, 594, 610.

В353608/1

75. Елисеева И. И. В. А. Косинский – видный отечественный статистик и экономист / И. И. Елисеева, А. Л. Дмитриев // Вопр. статистики. – 2011. – № 4. – С. 76–81 : портр. – URL: <http://www.russkije.lv/rupub/read/petersburg-kosinsky>.

76. Добренков В. И. О возможности и необходимости национальной русской социологии / В. И. Добренков // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 18, Социология и политология. – 2012. – № 1. – С. 3–32. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=17693330>.

Про В. А. Косинського. – С. 21, 22, 26.

77. Еранцева Е. Д. Вклад В. А. Косинского в становление и развитие статистики как науки / Е. Д. Еранцева // Роль статистики в принятии управленческих решений : материалы Всерос. науч.-практ. конф., 17 дек. 2012 г., Лесниково / М-во сел. хоз-ва Рос. Федерации, Курган. гос. с.-х. акад. им. Т. С. Мальцева, Экон. фак., Каф. статистики и экон. анализа. – Курган, 2012. – С. 65–69. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=26315763>.

78. Історія української культури. У 5 т. Т. 5. Українська культура ХХ – початку ХХІ століть. Кн. 3. Культура та розвиток науки і технологій в Україні / НАН України ; І. Є. Александрова, В. Г. Бар'яхтар, О. М. Боголюбов [та ін.] ; голов. редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.), Г. Д. Верес, І. Ф. Курас [та ін.] ; редкол. тому: М. Г. Жулинський (голов. ред.), М. П. Бондар, М. М. Сулима [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2012. – 950 с.

Косинський В. А. – С. 93, 96, 97, 99, 100, 102.

79. Миронова Н. А. Вклад В. А. Косинского в развитие статистики / Н. А. Миронова, О. А. Сунозова // Роль статистики в принятии управленческих решений : материалы Всерос. науч.-практ. конф., 17 дек. 2012 г., Лесниково / М-во сел. хоз-ва Рос. Федерации, Курган. гос. с.-х. акад. им. Т. С. Мальцева, Экон. фак., Каф. статистики и экон. анализа. – Курган, 2012. – С. 168–170. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=26315790>.

80. Товмаченко В. М. Видатні вчені-аграрії періоду становлення та розвою Української академії наук (1918–1931) / В. М. Товмаченко // Вісн. аграр. історії. – Київ, 2012. – Вип. 3. – С. 220–231.

Косинський В. А. – С. 220, 226, 227, 231.

Ж74280

81. Лібанова Е. М. Відділення економіки НАН України / Е. М. Лібанова // Вісн. НАН України. – 2013. – № 11. – С. 96–100.

Косинський В. А. – С. 96.

Ж20611

82. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот.

Косинський В. А. – С. 29, 31, 32, 34, 38, 46, 85, 382.

Вс56762 з дод.

83. Палій В. М. Косинський Володимир Андрійович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 66 : портр.

Вс56763

84. 150 років від дня народження Володимира Андрійовича Косинського (1864–1938) // Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2014 рік / НААН України, Нац. наук. с.-г. б-ка ; уклад: В. Л. Вергунов [та ін.]. – Київ, 2013. – С. 14–15 : портр.

Ж74521

85. Цоя С. Русский институт университетских знаний в межвоенной Латвии / Сергей Цоя // Seminarium Hortus Humanitatis. Альманах. – Рига, 2013. – Вып. 32 : Русский мир и Латвия: арабажинские

курсы. – С. 18–200. – URL: <http://humanitatis.elbiko.lv/media/2012%20gads/32%20almanax/amanax%2032.pdf>.

Косинський В. А. – С. 74, 78, 115, 139, 148–151, 171, 174.

86. Демиденко Н. М. «Буржуазний професор» Володимир Андрійович Косинський (1864–1938) / Н. М. Демиденко // Історія освіти, науки і техніки в Україні : матеріали ІХ Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів (Київ, 22 трав. 2014 р.) / НААН України, Нац. наук. с.-г. б-ка, Полтав. держ. с.-г. дослід. станція ім. М. І. Вавилова Ін-ту свинарства і агропром. вир-ва НААН [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 46–48. – URL: <http://base.dnsgb.com.ua/files/zbirnyky-konf/konf-22.05.2014.pdf>.

87. Косинський Володимир Андрійович // Професори Київського університету / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; упоряд.: С. Ю. Алтухова [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 225.

Со33302

88. Мараєв В. Р. Косинський Володимир Андрійович / В. Р. Мараєв // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2014. – Т. 14. – С. 656 : портр.

С10197/14

89. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ, 2015. – 326 с.

Косинський В. А. – С. 18, 19, 268.

Вс60788

90. Горняк О. В. Розвиток економічної теорії в Одеському університеті: дослідження і персоналії / О. В. Горняк, Л. Х. Доленко, І. А. Ломачинська // Ювілейна збірка наукових праць, присвячена 150-річчю Одеського національного університету імені І. І. Мечникова / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2015. – С. 330–341. – URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/8088>.

Про В. Косинського. – С. 333.

91. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова : історія та сучасність (1865–2015) / голов. ред. І. М. Коваль ; редкол.: Ю. Ф. Ваксман, В. В. Глебов, Л. М. Голубенко [та ін.] ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2015. – 964 с. : іл. – URL: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/Istor_ONU.pdf.

Про В. А. Косинського. – С. 70, 71, 224, 225.

92. Пиріг Р. Діяльність урядів гетьманату Павла Скоропадського: персональний вимір / Руслан Пиріг ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2016. – 518 с. : портр.

Косинський В. А. – С. 6, 10, 26, 58, 101, 104, 196, 344, 383, 388, 394, 401, 488, 497; Володимир Косинський – міністр праці (листопад–грудень). – С. 403–408.

Вс60490

93. Цоя С. Русский институт университетских знаний: страницы истории / Сергей Цоя ; науч. ред. С. Н. Ковальчук // *Seminarium Hortus Humanitatis*. Альманах. – Рига, 2016. – Вып. 44. – [201] с. – URL: http://www.russkije.lv/files/images/text/PDF_Files/RIUZ18.03.16.pdf.

Косинський В. А. – С. 61, 63, 68, 87, 110, 138, 149–151, 153, 177, 180, 181.

94. Грушицька І. Б. Академік В. А. Косинський – викладач статистики економічного факультету Одеського політехнічного інституту / І. Б. Грушицька // Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки в контексті інтеграції України в Європейський науково-інноваційний простір : матеріали ХХІІ Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 11–13 верес. 2017 р. / НАН України [та ін.] ; ред. рада: Б. А. Маліцький (голова) [та ін.]. – Київ, 2017. – С. 12–16.

Вс63075

95. Косинский Владимир Андреевич [Электронный ресурс] // Лица русской эмиграции : [вебсайт] / творч. кол.: М. Ю. Сорокина, Н. Ю. Масоликова, Н. Ф. Гриценко. – [2017]. – URL: <http://rusgrave.tmweb.ru/card.php?id=1638>.

96. Яневський Д. Косинський Володимир Андрійович // Яневський Д. Проект «Україна». Архітектори, виконроби, робітники : [довідник : в 3 т.] / Данило Яневський. – Харків, 2017. – [Т. 2]. – С. 134–135 : портр.

В357079/2

97. Feigmane T. Profesora Vladimira Kosinska (1864–1938) dzīves un darba gaitas / Tatjana Feigmane // *Inženierzinātņu un augstskolu vēsture*. – 2017. – Vol. 1. – P. 67–78. – URL: <https://iav-journals.rtu.lv/issue/view/114>.

98. Академіки з економіки Української Академії Наук (УАН) 1918–1921 рр. / уклад.: Н. О. Горін, В. М. Беляєва // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2018. – Вип. 51. – С. 305–322 : портр.

Про В. А. Косинського. – С. 309–311.

Ж70105

99. Вергунов В. А. Історія сільськогосподарської дослідної справи в Україні. У 3 ч. Ч. 2. Науково-організаційні засади функціонування

сільськогосподарської дослідної справи на теренах України (друга половина XIX – початок XXI ст.). / НААН України, Нац. наук. с.-г. б-ка. – Київ : Аграр. наука, 2018. – 620 с. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії» ; кн. 106).

Косинський В. А. – С. 319.
В357954/2

100. Горін Н. О. Економічні дослідження в УАН – ВУАН (1918–1934 рр.) / Н. О. Горін // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2018. – Вип. 51. – С. 7–31.

Про В. А. Косинського. – С. 13, 14.
Ж70105

101. Курок О. І. Уродженці Глухівщини у справі становлення вищої академічної установи України [Косинський В. А. та ін.] / О. І. Курок // Сумщина. – 2018. – 29 листоп. – С. 10.

102. Курок О. І. Уродженці Глухівщини у справі створення Української академії наук [Електронний ресурс] / О. І. Курок, В. І. Белашов // Історія науки і біографістика : електрон. наук. фах. вид. – Київ, 2018. – Вип. 4. – [11 с.]. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/INB_Title_2018_4_14.

Про В. А. Косинського. – С. 8, 9.

103. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Косинський В. А. – С. 44, 98.
В357366/1

104. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про В. Косинського. – С. 166, 224, 248.
Ва831372

105. Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя НАН України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.

Про В. Косинського. – С. 2, 8.
Ж25653

106. Шендеровський В. А. З історії української академії наук (до 100-річчя Національної академії наук України) / В. А. Шендеровський // Сенсор. електроніка і мікросистем. технології. – 2018. – Т. 15, № 4. – С. 5–17.

Про В. Косинського. – С. 7, 15, 16.
Ж24835

107. Боряк Г. В. Діяльність Комісії для вироблення законопроекту про заснування УАН та її роль у створенні Академії : (стенограма наук. доп. на засід. Президії НАН України 14 листоп. 2018 р.) / Г. В. Боряк // Вісн. НАН України. – 2019. – № 1. – С. 55–63 : фот.

Косинський В. А. – С. 59, 62.
Ж20611

108. Домоцький Б. Геній, якого не прийняв Новгород-Сіверський [В. А. Косинський] [Електронний ресурс] / Борис Домоцький // Правий берег Десни : [вебсайт]. – Дата публ.: 8.11.2020. – URL: <https://bereg.online/genij-yakogo-ne-pryjnyav-novgorod-siverskyj>.

109. Косинський Володимир Андрійович [Електронний ресурс] // Знамениті, великі, геніальні люди. Найцікавіше про них! : [вебсайт]. – URL: <http://100v.com.ua/uk/Kosinskiy-Volodimir-Andriyovich-person>.

110. Косинський Володимир Андрійович (26.08.1964–XX.XX.1922) [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [вебпортал]. – URL: <https://bit.ly/3mgm1fN>.

111. Косинський Володимир Андрійович (1864–1938) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1460394>. – (Науковці України).

Листування

112. В. І. Вернадський і Україна: з листування : в 2 кн. / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 1 : А–І : [Приватно-ділове листування]. – Київ, 2018. – 568 с.

Косинський В. А. – С. 117, 130.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – Київ, 2019. – 1037 с.

Косинський В. А. – С. 42–44, 506, 507, 519.

В357113/1-2

113. Письма Косинского Владимира Андреевича к Вернадскому В. И. (Москва, Одесса), 1893–1919 гг. [Электронный ресурс] // Архив РАН. Ф. № 518. Оп. 3. Д. 835. 16 л. 10 писем. – URL: <https://bit.ly/3jYXmsa>.

114. Письмо Косинского Владимира Андреевича Александру Ивановичу Чупрову / В. А. Косинский // Письма к Александру Ивановичу Чупрову : [рукопись]. – Одесса, 1907. – 2 пп. 6 л.

Бібліографічні посібники

115. Косинский Владимир Андреевич // Труды русской, украинской и белорусской эмиграции, изданные в Чехословакии в 1918–1945 гг. : (библиогр. с биогр. данными об авт.) : [в 2 т.]. – Прага, 1996. – Т. 1, ч. 1. – С. 350–351. – Укр., чеш. – URL: <https://bit.ly/3D3LtuM>.

116. Економічна україніка : бібліогр. покажч. (1990–2004 рр.) / уклад.: Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик ; М-во культури і туризму України, Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків, 2005. – 204 с.

Косинський В. А. – С. 28.

Ва674201

117. Косинський Володимир Андрійович [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Варганова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 97–104 : портр. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

118. Фундатори Національної академії наук України: Косинський Володимир Андрійович (1864–1938) [Електронний ресурс] : [презентація вист.] / підгот. Л. Д. Білецька // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – Дата публ.: [2020]. – URL: <http://nbuv.gov.ua/node/5167>.

Див. також № 49.

Укладачі: С. В. Блиндарук, П. М. Штих

Агатангел Юхимович Кримський

(03(15).01.1871–25.01.1942)

Один з перших дванадцяти академіків – засновників УАН

Агатангел Юхимович (Євтимович) Кримський не був українцем за походженням, але свідомо обрав служіння науці і культурі України як сенс свого життя. Він народився 15 січня 1871 р. в м. Володимирі-Волинському в родині, яка по батьковій лінії мала татарсько-білоруське коріння, а по материній – польсько-литовське. Навчався в Острозькій та Другій Київській гімназіях. У 1885 р. вступив до Колегії Павла Галагана у Києві, де був учнем видатного українського мовознавця, лексикографа П. Г. Житецького. Після її закінчення (1884) добре володів німецькою, французькою, польською, грецькою, італійською і турецькою мовами. У 1892–1896 рр. навчався у Лазаревському інституті східних мов у Москві, а з 1896 – на історико-філологічному факультеті Московського університету.

У 1896–1998 рр. А. Ю. Кримський перебував у науковому відрядженні в Сирії та Лівані. У 1898–1918 рр. викладав арабську, перську, турецьку мови та історію країн мусульманського Сходу в Лазаревському інституті східних мов. Професор з 1900 р., очолював кафедру арабської літератури. Одночасно працював у Московському університеті. У цей самий час виконував обов'язки редактора журналу «Старожитності східні», а також серії «Праці з сходознавства».

З молодих років А. Ю. Кримський брав активну участь в українському національному русі, співпрацював з його провідними діячами – Іваном Франком, Лесею Українкою, Михайлом Павликом, Борисом Грінченком.

Українська революція надихнула А. Ю. Кримського до переїзду у 1918 р. до Києва, де він разом з В. І. Вернадським, М. П. Василенком та іншими видатними діячами науки й освіти виступив одним з організаторів Української Академії Наук (УАН). До 1928 р. працював неодмінним

секретарем УАН, фактично був головним організатором її практичної роботи у складних перипетіях тогочасного життя, очолював історико-філологічний відділ УАН.

У 1918–1920 рр. А. Ю. Кримський працював у Київському інституті східних мов, заснував і протягом 1921–1929 рр. очолював Інститут сходознавства, чим започаткував вітчизняну наукову традицію орієнталістики і заклав основи для наступного її розвитку у незалежній Україні в наш час. З ініціативи вченого у Харкові було засновано Всеукраїнську наукову асоціацію сходознавства, головою Київського відділення якої він був. З 1921 р. А. Ю. Кримський очолював Інститут української наукової мови ВУАН. Одночасно у 1918–1921 рр. працював у Київському університеті.

А. Ю. Кримський – один із найвидатніших світових філологів-орієнталістів – залишив величезну наукову спадщину – понад тисячу праць – монографій, підручників, статей. Він був автором численних праць з історії та культури арабських країн, ісламу, семітології, тюркології та іраністики, мови і культури кримських татар. Значним є і його внесок в українське мовознавство, зокрема, дослідження історичних пам'яток української мови та її діалектних особливостей, а також у вивчення українського фольклору, етнографії, антропології. Як письменник А. Ю. Кримський відомий низкою поетичних творів, оповідань, повістей, переважно на східні теми. Йому належать також численні художні переклади творів поетів країн Сходу та Західної Європи.

У часи наступу тоталітарної ідеології наукова творчість і громадська позиція вченого зустріла жорсткий спротив. З 1929 р. на хвилі кампанії боротьби з українською буржуазною контрреволюцією, так званої «справи СВУ», влада почала систематичні переслідування А. Ю. Кримського, у результаті чого у 30-ті роки його було практично усунуто від керівництва науковим життям і науково-викладацької роботи.

На початку 40-х років для А. Ю. Кримського настала коротка «відлига». Йому було присвоєно звання заслуженого діяча науки (1940), вчений був нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора (1941). Однак він був на той час вже тяжко хворим і мешкав у батьківському будинку в Звенигородці на Черкащині. З початком війни, зважаючи на свій фізичний стан, А. Ю. Кримський відмовився евакуюватися на Схід, розуміючи, що не витримає переїзду, у зв'язку з чим був заарештований органами НКВД і вивезений у тюремному вагоні до Кустанаю (Казахстан),

де і помер у табірній лікарні 25 січня 1942 р. Похований у загальній могилі.

А. Ю. Кримського реабілітували у 1960 р., однак за радянської влади ім'я його мало де згадувалося. Повною мірою спадщина славетного українського сходознавця була повернута Україні зі здобуттям незалежності.

Відомий учень А. Ю. Кримського О. Й. Прицак (1919–2006), знаний у світі вчений українознавець і орієталіст, професор Гарвардського університету (США), іноземний член НАН України, у 1991 р. спеціально приїхав на Батьківщину, щоб продовжити справу свого вчителя та відновив діяльність Інституту сходознавства НАН України, який нині носить ім'я А. Ю. Кримського, дав поштовх відродженню цілої низки наукових напрямів орієталістики, започаткованих в Україні в перші десятиліття ХХ ст.

В. І. Попик, член-кореспондент НАН України

Матеріали до біобібліографії А. Ю. Кримського (1892–2020)

Основні друковані праці А. Ю. Кримського

Зібрання творів

1. Твори : в 5 т. / А. Ю. Кримський ; редкол.: І. К. Білодід (голова), О. І. Ганусець, О. Є. Засенко [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1972–1974.

Т. 1 : Поетичні твори. Оповідання / упоряд. і прим. М. Л. Гончарука, О. В. Мишанича ; ред. П. Й. Колесник. – 1972. – 631 с. : портр.

Т. 2 : Художня проза. Літературознавство і критика / упоряд. і прим. Н. О. Вишневської, М. Л. Гончарука ; ред. О. Є. Засенко. – 1972. – 718 с. : портр.

Т. 3 : Мовознавство. Фольклористика / упоряд. і прим. Н. О. Ішиної, Н. М. Сологуб ; ред.: О. І. Дей, М. А. Жовтобрюх. – 1973. – 511 с. : портр.

Т. 4 : Сходознавство / упоряд. і прим. Л. В. Беляєвої, О. О. Білявської, О. І. Ганусця, Г. І. Нікуліна ; ред. О. І. Ганусець. – 1974. – 641 с. : портр.

Т. 5, кн. 1 : Листи (1890–1917) / упоряд. та прим. І. О. Лучника, А. М. Полотай, К. М. Секаревої ; ред. С. Д. Зубков. – 1973. – 547 с. : портр.

Т. 5, кн. 2 : Листи з Сирії та Лівану (1896–1898) / упоряд. і прим. М. П. Візир ; ред. С. Д. Зубков. – 1973. – 335 с. : портр.

V322278/1-4, 5.1-2

2. Вибрані твори / А. Ю. Кримський ; упоряд., підгот. текстів та прим. А. Куп'янського. – Київ : Дніпро, 1965. – 662 с. : портр.

Айзеншток № 7539

3. Вибрані сходознавчі праці : в 5 т. / А. Ю. Кримський ; редкол.: Л. В. Матвеева (голова), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.] ; НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського. – Київ : Вид. дім «Стилос», 2007–2010.

Т. 1 : Арабістика / відп. ред., упоряд. Д. А. Радівілов. – 2007. – 432 с. : портр., іл.

Т. 2 : Тюркологія / відп. ред., упоряд. О. С. Мавріна. – 2007. – 528 с. : портр., іл.

Т. 3 : Тюркологія / відп. ред., упоряд.: О. С. Мавріна, І. Ф. Черніков. – 2010. – 415 с. : портр., іл.

Т. 4 : Іраністика / відп. ред., упоряд.: Ю. Кочубей, Т. Маленька. – 2008. – 388 с. : портр., іл.

Т. 5 : Іраністика / відп. ред., упоряд.: Ю. Кочубей, Т. Маленька. – 2010. – 427 с. : портр., іл.

В350988/1-5

Окремі праці

4. В народ / А. Ю. Кримський. – Львів : Накладом ред. «Зеркала», 1892. – 46 с.

РЛ № 5870

5. В обіймах старшого брата: кийвчан. малюнок / А. Ю. Кримський. – Львів : Друк. В. Манецкого, Накладом І. Франка, 1892. – IV, 52 с. – (Літературно-наукова бібліотека ; кн. 14).

6. Очерк развития суфизма до конца III века гиджры / А. Е. Крымский. – М. : Тип. и словолитня О. О. Гербек, 1895. – 48, [1] с. – Отд. отд. из: Древности восточные. Тр. Вост. комис. Моск. археол. о-ва. 1896. Т. 2, вып. 1. С. 28–73.

Со23396

7. Повістки і ескізи з українського життя / А. Ю. Кримський. – Львів ; Коломия : Друк. М. Білоуса і В. Манецкого, 1895. – [1], IV, 332, [2] с.

Во16342; Ау16853

8. Хто винен : оповідання / А. Ю. Кримський. – Катеринодар : Вид. С. І. Ерастів, 1896. – 32 с.

Ау1135

9. Мусульманство и его будущее: прошлое ислама, современное состояние мусульманских народов, их умственные способности, их отношения к европейской цивилизации / А. Е. Крымский. – М. : Кн. дело, 1899. – VI, 2, 120 с.

Во803895 Кримський; Галаган № 1235/История

10. Арзакиды, сасаниды и завоевание Ирана арабами : лекции, чит. в 1900–1901 гг. на 2 курсе спец. классов Лазарев. ин-та вост. яз. / А. Е. Крымский. – М., 1900. – 157 с. – (История Востока).

11. Ислам, его возникновение и старейший период его истории : пособие к лекциям по истории Востока, чит. на 2 курсе Лазарев. ин-та / А. Е. Крымский. – М., 1901. – III, 525 с.

12. История Персии, ее литературы и дервишеской теософии. Т. 1, вып. 1 / А. Е. Крымский. – Изд. новое, перераб. – М., 1901. – 61 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 16, № 1).

13. Пальмове гілля : екзот. поезії. Ч. 1. (1989–1901) / Агатангел Кримський ; Вид. Укр.-Рус. вид. спілки. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1901. – VII, 152 с. – (Літературно-наукова бібліотека ; серія 1, ч. 40).

Во130606 Кримський; Вu17507

14. Из повесток и эскизов / А. Е. Крымский. – Изд. 2-е, испр. – М. : Вік, 1902. – 138 с. – (Украинская библиотека ; № 5).

Вu17896/5

15. Источники для истории Мохаммеда и литература о нем. [Ч.] 1. От Орвы до Ибн-Исхака с Ибн-Хишамом / А. Е. Крымский. – М. : Тип. В. Гатцук, 1902. – [2], 89–144 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 13). – Отд. ч. кн.: История мусульманства. М., 1904.

Во805495/1 Кримський; В17660/13; ВБЗІК VIII.9.9/13

16. Лекции по истории семитских языков, читанные в 1901–1902 акад. году / А. Е. Крымский. – М. : Изд. Д. В. Солодова, 1902–1903.

Вып. 1 : Семитские языки вообще и арабский язык доклассический. – 1902. – 92 с.

Вып. 2 : Классический арабский язык. – 1903. – 275 с. : прил.

17. Лекции по корану. Вып. 1. Суры старейшего периода : пер. с объяснениями / А. Е. Крымский. – М. : Студент спец. классов Лазарев. ин-та вост. яз. Н. Афанасьев, 1902. – [1], 69 с.

18. Пальмове гілля : екзот. поезії (1898–1901) / Агатангел Кримський. – Вид. 2-ге. – Звенигородка : Друк. Ш. Г. Шпигеля, 1902. – 132 с. – (Літературно-наукова бібліотека ; № 8).

Вu17507/8

19. Абуль Аля Маарийский : пособие к лекциям чит. в спец. классах Лазарев. ин-та вост. яз. / А. Е. Крымский ; сост. Д. В. Солодов. – М. : Типо-литогр. В. Рихтера, 1903. – 38, 24 с. – Рус. араб.

Во421114/комп. № 2 Кримський

20. Все мусульманский университет при мечети Азхар в Каире, его прошлое, его современная наука, печать и журнальная деятельность / А. Е. Крымский, Б. В. Миллер. – М. : Тип. и словолитня О. О. Гербека,

1903. – [2], 31 с. : ил. – Отд. отт. из: Древности восточные. Тр. Вост. комис. Моск. археол. о-ва. 1903. Т. 2, вып. 3. С. 169–199.

Со1625 Крымский; Галаган № 1025/История

21. История арабов, их халифат, их дальнейшие судьбы и краткий очерк арабской литературы / А. Е. Крымский. – Изд. предвар. – М. : Тип. В. Гатцук, 1903. – 35, XI, 296 с. : прил. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 15).

В17660/15; Галаган № 984/История; ВБЗІК VIII.9.9/15

22. История Персии, ее литературы и дервишеской теософии / А. Е. Крымский. – Изд. предвар. – М. : Тип. В. А. Гатцук ; Звенигородка : Тип. Я. А. Ниренберга, 1903–1906.

Ч. 1, ч. 1–2 : От эпохи халифов до монгольского нашествия. – 1903. – IV, 1–155 с. ; Ч. 1, ч. 3 : Критико-библиографический обзор источников и пособий по политической и литературной истории Персии. – 156–196 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 16, ч. 1).

Галаган № 1027/История

Ч. 2 : От разложения Сельджукского царства до монголов. – 2-е знач. изм. и доп. изд. – 1906. – [2], VI, 259 с. : прил. лит. образцов. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 16, ч. 2).

Ч. 3 : От эпохи монголов до настоящего времени. – 1906. – IV, 368 с. : прил. лит. образцов в рус. пер. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 16, ч. 3.).

Во304738/1-3 Крымский

23. Очерки из истории ориенталистики в XVI и XVII веке / А. Е. Крымский, В. Ф. Минорский. – М. : Тип. и словолития О. О. Гербека, 1903. – 27 с. – Отд. отт. из: Древности восточные. Тр. Вост. комис. Моск. археол. о-ва. Т. 2, вып. 3. С. 200–214.

Со1700; Галаган № 1029/История

24. Семитские языки и народы : очерки и обработки : лекции / Теодор Нельдеке ; обработка А. Крымского ; пер. с нем. В. Ф. Минорский. – М. : Тип. В. А. Гатцук, 1903–1905.

Ч. 1, [1–2]. – 1903. – XII, 164 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 5, № 1).

Ч. 2, [3–8]. – 1905. – VII, 165–300 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 5, № 2).

В17660а/1-2; Во302943/комп. № 1,3 Крымский

25. Из повисток и эскизов / А. Е. Крымский. – 3-е изд., испр. – Киев : Вік, 1904. – [4], 138, [4] с. – (Українська бібліотека ; № 5).
Вu17219

26. История мусульманства : самостоят. очерки обработки, доп. пер. из Дози и Гольдциэра / А. Е. Крымский. – Изд. 2-е, изм. и доп. – М. : Тип. В. Гатцук, 1904–1912.

Ч. 1. – 1904. – XXXVI, 165 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 12).

Во806332а/комп. № 1 Кримський; Галаган № 1001/История, ч. 1

Ч. 2. – 1904. – 166–232 с. : прил. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 18). – Часть текста араб.

Галаган № 1001/История, ч. 2

Ч. 3 : Очерки религиозной жизни. – 1912. – 25 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 12, № 3).

Вu22063

27. Мусульманство і його будучність / А. Ю. Кримський. – Нове перероб. вид. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, накладом Укр.-рус. вид. спілки, 1904. – [2], VI, 297 с. – (Літературно-наукова бібліотека ; № 88/90).

Во806203 Кримський

28. Сасаниды : [курс лекций] / А. Е. Крымский. – М. : Типо-литогр. Ю. Венер, 1904. – 96 с.

29. Филология и погодинская гипотеза. Гл. 1–4. Разбор общих историко-филологических данных и обзор письменных памятников старокиевских / А. Е. Крымский. – Перераб. и доп. – Киев : Тип. Ун-та св. Владимира, 1904. – [2], XXXVI, 113 с. – Отд. отд. из: Киев. старина. 1898. Т. 61, № 6. С. 347–365 ; Т. 62, № 9. С. 234–266 ; 1899. Т. 64, № 1. С. 9–29 ; Т. 65, № 6. С. 307–316 ; Т. 66, № 9. С. 277–311.

Вu18017; Во808007/1-4 Кримський

30. Андрій Лаговський : повість : [в 2 ч.] / А. Ю. Кримський. – Львів : Вид-во Наук. т-ва ім. Шевченка, 1905. – 252 с.

Во10729/1-2

31. История сасанидов и завоевание Ирана арабами : лекции / А. Е. Крымский. – 2-е изд. – М. : Типо-литогр. Ю. Венер, 1905. – [6], 416 с. : прил. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 21).

Во806062 Кримський

32. Суры старейшего периода : перевод с объяснениями : лекции по корану, чит. в 1905 г. / А. Е. Крымский. – М. : Типо-литогр. Ю. Венер, 1905. – 165–273 с. – Прил. к кн.: История мусульманства. М. 1904.

Во806310 Крымський

33. Школа, образованность и литература у российских мусульман : культурно-этногр. очерк / А. Е. Крымский ; пер. с укр. А. А. Разумовского. – [М., 1905]. – 23 с. – Отд. отд. из.: Этногр. обозрение. 1904. Кн. 63, № 4. С. 1–23.

Во300402

34. Арабская поэзия в очерках и образцах : лекции, чит. в спец. классах Лазарев. ин-та вост. яз. / А. Е. Крымский. – М. : Типо-литогр. Ю. Венер, 1906. – [2], III, V, 346 с.

Во421114/комп. № 1 Крымський

35. Бейрутські оповідання / А. Ю. Крымський. – Київ : Друк. С. А. Борисова, 1906. – 72 с.

Во302030; Ву3283

36. Деякі непевні критерії для діалектологічної класифікації старо-руських рукописів / А. Ю. Крымський. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1906. – 63 с. – Окр. відбиток із: Науковий збірник присвячений проф. М. Грушевському учениками і прихильниками з нагоди його десятилітньої наукової праці в Галичині. Львів, 1906. С. 91–154.

Во804935 Крымський; Ву3187

37. Источники для истории Мохаммеда и литература о нем / А. Е. Крымский. – М. : Тип. В. Гатцук, 1906. – [Ч.] 2 : Арабский текст избранных глав из Ибн-Хишама. – 24 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 13-б). – Араб.

38. Древне-киевский говор / А. Е. Крымский. – СПб. : Тип. Имп. Акад. наук, 1907. – 44 с. – Отд. отд. из: Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности Имп. Акад. наук. 1906. Т. 11, кн. 3. С. 368–411.

Ву3188

39. Из лекций по арабскому языку / А. Е. Крымский. – М. : Касса взаимопомощи студентов Лазарев. ин-та, 1907. – 31 с. араб., 38 с. рус.

40. Украинская грамматика для учеников высших классов гимназий и семинарий Приднепровья : науч.-практ. курс /

А. Е. Крымский. – М. : Тип. В. А. Гатцук ; Киев : Тип. «Просвещение» ; Звенигородка : Тип. Я. А. Ниренберга, 1907–1908.

Т. 1, вып. 1. – М. : Тип. В. А. Гатцук, 1907. – 17–200, 217–272 с.

Bu2002/1.1

Т. 1, вып. 2. – М. : Тип. В. А. Гатцук, 1908. – 201–210 с. ; Т. 1, вып. 6. – Звенигородка : Тип. Я. А. Ниренберга, 1908. – 369–544 с. : прил.

B302007/1.2, 6

Т. 2, вып. 1 (уроки 1–5). – Киев : Тип. «Просвещение», 1907. – [4], 144 с.

Bu3191; Bu2002/2.1

41. Пальмове гілля : екзот. поезії. Ч. 2. 1903–1908 / Агатангел Кримський. – М. : Вік, Друк. В. А. Гатцук, 1908. – 96 с. – (Українська бібліотека ; № 8, вип. 2).

Bu2944/2

42. Из истории Турции : от основания государства до XVI века : конспект лекций / А. Е. Крымский. – М., 1909. – 70 с.

43. Из книги «Житие посланника божия» Абу-Мохаммеда Абдальмалика ибн-Хишама : пособие к лекциям по араб. словесности на 1 курсе спец. курсов Лазарев. ин-та вост. яз. / А. Е. Крымский. – М. : Касса взаимопомощи студентов Лазарев. ин-та, 1909. – [4], 68 с.

44. История Персии, ее литературы и дервишеской теософии : [в 3 т.] / А. Е. Крымский. – Новое обширно перераб. изд. – Звенигородка : Тип. Я. А. Ниренберга ; М. : Тип. В. А. Гатцук, 1909–1917.

Т. 1, № 1 : Критико-библиографический обзор источников и пособий по политической и литературной истории Персии. Политическое возрождение Персии, покоренной арабами / Агатангел Крымский, Карл Фрейтаг. – М. : Тип. В. А. Гатцук, 1909. – IV, 62 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 16, т. 1, № 1).

Bc3503/комп. № 1; Во806937/1.1 Кримський

Т. 1, № 2 : Появление тюрков. Государство Махмуда Газневидского; Великая Сельджукская империя XI века; Очерк блестящего периода персидской литературы. – Звенигородка : Тип. Я. А. Ниренберга ; М. : Тип. «Крестного календаря» А. Гатцук, 1914. – [4], 63–196 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 16, т. 1, № 2).

Bc3503/комп. № 2; Во806937/1.2 Кримський

Т. 1, № 4 : Переводы образцов из славнейших произведений золотой поры персидской литературы X–XI вв. – Звенигородка : Тип.

Ю. Э. Юдицкого ; М. : Тип. «Крестного календаря» А. Гатцук, 1915. – 277–568 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 16, т. 1, № 4).

Вс3503/комп. № 3; Во806305/1.4 Крымский

Т. 3, № 1–2 : От эпохи монголов Джингиз-хана до водворения Сефевидов в Иране и «Великих моголов» в Индии XVI–XVIII в. – Звенигородка : Тип. Х. Улицкого ; М. : Тип. «Красного календаря» А. Гатцук, 1914–1917. – 2, X, 504 с. : прил. образцов лит. в рус. пер. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 16, т. 3, № 1, 2).

Во806306/3.1-2 Крымский

45. История Персии, ее литературы и дервишеской теософии / А. Е. Крымский. – 3-е изд., знач. изм. и доп. – М. : Изд. «Крестного календаря» : Типо-литогр. Ю. Вернер, 1909–1912. – Прил. лит. образов. в рус. пер.

[Ч. 1] : Сельджуки; Возрождение и расцвет персидской литературы; «Шах-Наме»; Хайям. – 1909. – 161–432 с. – (Подготовительное издание для Трудов по востоковедению, издаваемых Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 16, т. 1, № 4).

Во806937a/1 Крымский

[Ч. 2] : От разложения сельджукского царства до монголов. – 1912. – IV, 261 с. – (Подготовительные материалы для Трудов по востоковедению, издаваемых Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 16, № 2).

Во806936a/2 Крымский

46. Семитские языки и народы : очерки и обработки : подгот. материалы : [в 3 ч.] / А. Е. Крымский. – Изд. 2-е, знач. доп. – М. : Тип. А. Гатцук, 1909–1912.

Ч. 1. – 1909. – 164 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 5, № 1).

Ч. 2. – 1910. – VIII, 165–300 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 5, № 2).

Ч. 3. – 1912. – 301–621 с. : табл., переводы. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 5, № 3).

Во807731/1-3 Крымский

47. История Турции и ее литературы : [в 2 т.] / А. Е. Крымский. – М. : Тип. В. А. Гатцук : Тип. «Крестного календаря» ; Звенигородка : Тип. Х. Улицкого и А. Голованевского, 1910–1916.

Т. 1 : От возникновения до начала расцвета. – М. : Тип. «Крестного календаря» ; Звенигородка : Тип. Х. Улицкого и А. Голованевского, 1916. –

12, XVI, 279 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 28 а).

Т. 2 : От расцвета до начала упадка. – М. : Тип. В. А. Гатцук, 1910. – VIII, 164 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 29, № 1).

Во806334/1,3 Крымский

48. Программа для собирания особенностей малорусских говоров / А. Е. Крымский, К. П. Михальчук. – СПб. : Тип. Имп. Акад. наук, 1910. – [2], IV, 163 с. – Отд. отд. из: Сб. Отд-ния рус. яз. и словесности Имп. Акад. наук. 1910. Т. 87, № 4. С. 1–163.

Вu18314 Крымский

49. Арабская литература в очерках и образцах : [в 2 т.] / А. Е. Крымский. – М. : Типо-литогр. Ю. Венер, 1911–1912.

Т. 1, ч. 1–3. Ч. 1 : Общий очерк истории арабской литературы с обзором источников и пособий; Ч. 2 : О доисламской поэзии; Ч. 3 : Авторы свода «Моаллак» и свода «Стихотворения шестерых». – 1911. – [2], 402 с. : прил. араб. текстов. – (Подготовительное издание для Трудов по востоковедению, издаваемых Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 35).

Су5230; Во807715 Крымский

Т. 2, ч. 1–2 : «Хамаса» Абу-Теммама Тайского (ок. 805–846). – 1912. – IV, 160 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 36). – URL: <https://dlib.rsl.ru/viewer/01003792122>.

50. История арабов и арабской литературы, светской и духовной (корана, фыхка, сунны и пр.) : [в 3 ч.] / А. Е. Крымский. – Новое, перераб. изд. – М. : Тип. «Крестного календаря» ; Звенигородка : Тип. Я. А. Ниренберга, 1911–1913.

Ч. 1 : Аравия и арабы; Арабский язык; Литература художественная; Литература научная светская; Литература религиозная. – М. : Тип. «Крестного календаря», 1911. – XI, [2], 219 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 15, № 1).

Ч. 2 : История от древнейших времен. – Звенигородка : Тип. Я. А. Ниренберга, 1912. – [2], 202, III–XXI с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 15, № 2).

Ч. 3 : История арабов Испании и африканских мавров. – М. : Тип. «Крестного календаря», 1913. – [2], XXIII–XXVI, 61 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 15, № 3).

Во804395/1-3 Крымский

51. Абань Лахькый, манифестующий поэт : очерки из истории араб. повествоват. лит. индо-персид. характера VIII–IX в. / А. Е. Крымский. – М. : Лазарев. ин-т вост. яз., 1913. – [4], 49, 41 с. : прил. – Рус., араб. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 37).

Во804503 Крымский; Вu19931

52. Семь спящих отроков Эфесских : общ. ист.-лит. очерк сказания / Агатангел Крымский; Переводы арабских версий VII–VIII в. / Агатангел Крымский, Михаил Аттая. – М. : Тип. «Крестного календаря», 1914. – [4], XVI, 70 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 41). – Отд. отд. из.: Древности восточные. Тр. Вост. комис. Моск. археол. о-ва. 1913. Т. 4.

ВБЗІК VIII.9.9/41

53. Царьград : [сб. очерков посвящ. истории города] / А. Е. Крымский, П. П. Гнедич, А. Л. Погодин [и др.] ; под ред. И. Лазаревского. – М. : Изд. Д. Я. Маковский, 1915. – [2], 79 с., 7 ил.

54. Арабский сборник : кн. для студен. чтения по араб. яз. и словесности, применительно к программе спец. классов Лазарев. ин-та вост. яз. / сост.: М. О. Аттая, А. Е. Крымский. – М. : Тип. М. О. Аттая, 1916. – 112 с. – (Труды по востоковедению, издаваемые Лазаревским институтом восточных языков ; вып. 44, отд. 1).

55. Повістки і ескізи з українського життя / А. Ю. Кримський. – 5-те вид., допов. та перероб.; Бейрутські оповідання / А. Ю. Кримський. – 2-ге вид. – Київ : Час, 1919. – 325 с. – (Белетристичні писання ; ч. 1–2).

Вu1219

56. Пальмове гілля : екзот. поезії. Ч. 3. (1917–1920) / Агатангел Крымский. – Київ : Час, 1922. – VIII, 231 с.

Au293

57. Українська мова, звідки вона взялася і як розвивалася / Агатангел Крымский // Нариси з історії української мови та хрестоматія з пам'ятників письменської старо-українщини XI–XVIII вв. / Олександр Шахматов, Агатангел Крымский ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1922. – С. 87–128.

Вu944; Соколов Во863057

58. Історія Персії та її письменства / Агатангел Крымский ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1923. – 131 с., III. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 3, вип. 1).

Вu1926/3; Во806305a/1 Крымский

- 59.** Пальмове гілля : екзот. поезії : в 2 ч. / Агатангел Кримський ; Всеукр. акад. наук. – 3-тє вид. – Київ : Слово, 1923. – 163 с.
Au293
- 60.** Історія Туреччини : [в 2 т.] / А. Ю. Кримський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1924–1927.
Т. 1 : Звідки почалася Османська держава, як вона зростала й розвивалася і досягла апогею своєї слави і могутності. – 1924. – XIII, 226 с., 13 мал. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 10).
Bu1926/10.1; Vo805921 Кримський
Т. 2, вип. 2 : Письменство XIV–XV вв. – 1927. – VIII, 89–124 с. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 10, т. 2, вип. 2).
Bu1926/10.2; Vo806334/комп. № 2 Кримський
- 61.** Хафіз та його пісні в його рідній Персії та Новій Європі / А. Ю. Кримський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1924. – VIII, 144 с. : дод. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 9).
Bu1926/9
- 62.** Українська мова, звідки вона взялася і як розвивалася / Агатангел Кримський // Нариси з історії української мови та хрестоматія з пам'ятників письменської старо-українщини XI–XVIII вв. / Олександр Шахматов, Агатангел Кримський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1924. – С. 87–198 : іл. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 12).
Ж Попов № 5243; Bu1926/12
- 63.** *Ред.:* Російсько-український словник. Т. 1. А–Ж / Всеукр. акад. наук, Коміс. для складання слов. укр. мови ; голов. ред. А. Ю. Кримський. – Київ : Червон. шлях, 1924. – XIV, 290 с.
B1387/1
- 64.** Перський театр, звідки він узявся і як розвивавсь : [уривок з «Історії Персії та її письменства. Т. 3»] / А. Ю. Кримський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1925. – 96 с. : мал. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 6).
Bu1926/6; Vo807424 Кримський
- 65.** Вступ до історії Туреччини. Вип. 3. Європейські джерела XVI в. / А. Ю. Кримський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1926. – С. 81–114. – (Збірник Історично-філологічного відділу, № 10, вступ, вип. 3).
Bu1926/10.3; Vo807464/3
- 66.** Знадоби до життєпису Степана Руданського, 1833–1878 / Агатангел Кримський, Микола Левченко ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1926. – 236 с. : мал. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 19, вип. 1).
Ж Попов № 8366

67. *Ред.:* Російсько-український словник правничої мови : (понад 67 000 слів) / Всеукр. акад. наук, Соц.-екон. від., Правн.-термінол. коміс. ; голов. ред. А. Ю. Кримський. – Київ, 1926. – [6], 322 с. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 41).

Ви1926/41; Во803975 Кримський

68. Звенигородщина. Шевченкова батьківщина з погляду етнографічного та діалектологічного / А. Ю. Кримський ; Всеукр. акад. наук, Діалектол. коміс., Етногр. коміс. – Київ, 1928. – Ч. 1, вип. 1 : Побутово-фольклорні тексти. – XII, 434 с. : карта. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 71).

Во807762/1 Кримський

69. Розвідки, статті та замітки. I–XXVII / Агатангел Кримський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1928. – [2], 408 с. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 57).

Ви1926/57; Ж Айзеншток № 8923

70. Школа, письменство й освіта в турецько-арабських краях за предреволюційної доби на грані XIX–XX вв. / А. Кримський // Кримський А. До історії вищої освіти у арабів та дещо про Арабську академію наук / Агатангел Кримський, Олександр Боголюбський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1928. – XVII, 53–81 с. : іл. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 83) (Кабінет арабо-іранської філології ; № 2).

Ви1926/83; Во807406 Кримський

71. Нові знадобки для життєпису Степана Руданського : спомини та матеріали, що їх опубл. у 1925–1929 рр. в «Зап. іст.-філол. від.» В. Герасименко та ін. / Агатангел Кримський, Микола Левченко ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1929. – 87 с. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 19, вип. 2).

Ж Попов № 8367; Ж11001

72. *Ред.:* Російсько-український словник. Т. 2. З–Н. Вип. 1. З–К / Всеукр. акад. наук, Коміс. для складання слов. укр. мови ; голов. ред. А. Ю. Кримський. – Київ : Держвидав України, 1929. – IV, 392 с.

Ви34405/2.1

73. Звенигородщина. Шевченкова батьківщина з погляду етнографічного та діалектологічного / А. Ю. Кримський ; Всеукр. акад. наук, Діалектол. коміс., Етногр. коміс. – Київ, 1930. – Ч. 1, вип. 1 : Побутово-фольклорні тексти. – XII, 434 с. : карта. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 71).

74. Тюрки, їх мови та літератури. Т. 1, вип. 2. Тюркські мови / А. Ю. Кримський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1930. – 102 с. – (Збірник Історично-філологічного відділу ; № 105).

Vu1926/105; Vo806358/1.2 Кримський

75. *Ред.:* Російсько-український словник. Т. 2. 3–Н. Вип. 2. Л–Намыкивать / Всеукр. акад. наук, Коміс. для складання слов. укр. мови ; голов. ред. А. Ю. Кримський. – Київ : Укр. радян. енциклопедія, 1932. – 398–728 с.

Vp1877/2.2

76. *Ред.:* Російсько-український словник. Т. 2. 3–Н. Вип. 3 : Намыл–Нать / Всеукр. акад. наук, Коміс. для складання слов. укр. мови ; голов. ред. А. Ю. Кримський. – Київ : Укр. радян. енциклопедія, 1933. – 729–1056 с.

Vp1877/2.3

77. Страницы из истории Северного или Кавказского Азербайджана (классической Албании). Шеки / Агатангел Крымский // Памяти академика Н. Я. Марра (1864–1934) : [сб. ст.] / АН СССР, Ин-т яз. и мышления им. Н. Я. Марра. – М. ; Л., 1938. – С. 369–384.

Vo132807

78. Поезії / А. Ю. Кримський ; редкол.: М. П. Бажан, О. Є. Засенко, С. А. Крижанівський [та ін.] ; упоряд., вступ. ст., прим. О. Бабишкіна. – Київ : Радян. письменник, 1968. – 339 с. : портр. – (Бібліотека поета).

Ao185090

79. История новой арабской литературы. XIX – начало XX в. / А. Е. Крымский ; АН СССР, Ин-т востоковедения ; предисл. А. Б. Халидова. – М. : Наука, 1971. – 794 с. : портр.

Va180327

80. Пальмове гілля : екзот. поезії : [в 2 ч.] / А. Ю. Кримський ; післямова С. Шаховського. – Київ : Дніпро, 1971. – 371 с. : іл.

Ao195594

81. Низами и его современники : [к 840-летию Низами Гянджеви] / А. Е. Крымский ; вступ. ст. Г. Алиева ; АН Азерб. ССР, Ин-т лит. им. Низами. – Баку : Элм, 1981. – 487 с. : портр.

Va374909

82. *Ред.:* Російсько-український словник правничої мови / Наук.-дослід. т-во укр. термінології ; ред. А. Кримський. – 2-ге, допов. вид. за ред. К. Царкевича і В. Павловського. – Нью-Йорк, 1984. – 236 с.
Вс34135

83. Історія Туреччини : звідки почалася Османська держава, як вона зростала й розвивалася і як досягла апогею своєї слави й могутності / Агатангел Кримський ; НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського ; вступ. ст. О. Пріцака «Агатангел Кримський та його історія Туреччини», с. 5–10. – 2-ге вид., випр. – Київ ; Львів : Олір, 1996. – 288 с. : іл., портр.
Ва569740

84. История мусульманства / А. Е. Крымский ; вступ. ст. Р. Ж. Баязитова, О. Л. Кузнецова, В. И. Шеремета. – 3-е изд., перераб. и доп. в соответствии с замеч. авт. – М. ; Жуковский : Кучково поле, 2003. – 462, [1] с. : портр.
Ва645891

85. Тюрки, їх мови та літератури. Т. 1, вип. 2. Тюркські мови / А. Ю. Кримський ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Репр. відтворення вид. 1930 р. – Київ, 2007. – 104 с.
В351347

86. Історія хазарів з найдавніших часів до X віку. Ч. 1 / Агатангел Кримський ; редкол.: В. К. Міхеєв (голова), О. І. Айбабін, В. С. Аксьонов [та ін.] ; НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського, Міжнар. Соломонів ун-т, Східноукр. філ., Міжнар. центр хозарознавства. – Київ ; Харків ; Єрусалим, 2008. – 164 с. – (Хазарський альманах ; т. 7).
Ж73158

87. Звенигородщина. Шевченкова батьківщина з погляду етнографічного та діалектологічного / Агатангел Кримський ; авт. передм. А. Ю. Чабан. – Відтворення з авт. макету: Кримський А. Звиногородщина. Шевченкова батьківщина: з погляду етнографічного та діалектичного : з геогр. мапою та мал. Київ, 1930. – Черкаси : Вертикаль, 2009. – XVI, 434, [11] с. : фотокоп., фот., карта.
Вс52035

88. Андрій Лаговський : роман / Агатангел Кримський. – Київ : Нац. кн. проект, 2011. – 336 с. – (Бібліотека шкільної класики).
Ва739305

89. Повістки та ескізи / Агатангел Кримський ; упоряд., підгот. текстів, передм. та прим. Г. Останіної. – Київ : Твім інтер, 2011. – 422 с. : портр.

Ва751759

90. Виривки з мемуарів одного старого гріховоди : вибране / Агатангел Кримський ; упоряд. і передм. Ю. Коваліва. – Київ : Академія, 2017. – 319, [1] с. – («In crudo» (без прикрас) > українське).

Ва807133

91. История мусульманства / А. Е. Крымский. – М. : Юрайт, 2017. – 441. – (Сер. 22, Антология мысли).

92. Beirut tales 1897 / Agatangel Krymsky ; studded and transl. by I. Raef. – Beirut : Riad El-Rayyes books S.A.L., 2017. – 222 p. – Араб.

Ів224039

93. Ред.: Російсько-український словник / за ред. А. Ю. Кримського ; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. – Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2016–2017. – (Словникова спадщина України).

Т. 1 : А–Ж / редкол.: В. М. Ганцов, Г. К. Голоскевич, М. Грінченкова. – Репр. відтворення вид. 1924 р. – 2016. – 12, XIV, 290 с. – Укр., рос.

Т. 2 : З–Н, вип. 1 : З–К / редкол.: В. М. Ганцов [та ін.]. – Репр. відтворення вид. 1929 р. – 2017. – 392 с. – Укр., рос.

Т. 2 : З–Н, вип. 2 : Л–Намыкивать / упоряд.-ред.: М. Калинович, В. Ярошенко. – Репр. відтворення вид. 1932 р. – 2017. – 393–744 с. – Укр., рос.

Т. 2 : З–Н, вип. 3 : Намыл–Няць / упоряд.-ред.: М. Калинович, В. Ярошенко. – Репр. відтворення вид. 1933 р. – 2017. – С. 729–1056 с. – Укр., рос.

В357400/1,2.1-3

94. «Історія хазар» (неопубліковані фрагменти) / А. Ю. Кримський ; підгот. до друку: О. Б. Бубенок, О. О. Хамрай, В. В. Черноіваненко // Сх. світ. – 2018. – № 1. – С. 127–144 ; № 2. – С. 150–162 ; № 3. – С. 113–125.

Ж21929

95. История мусульманства / Агатангел Крымский. – М. : Юрайт, 2019. – 289 с. – (Сер. 22, Антология мысли).

96. История новой арабской литературы (XIX – начало XX века) : в 2 ч. / Агатангел Крымский. – 2-е изд. – М. : Юрайт, 2019. – (Сер. 22, Антология мысли).

Ч. 1. – 339 с.

Ч. 2. – 332 с.

97. Пальмове Гілля. Екзотичні поезії / Агатангел Кримський ; пер. з укр. І. Раєфа ; вступ. слово І. Осташа. – Київ : Дуліби, 2019. – 78 с. : іл. – Араб. – Пер. вид.: Пальмове Гілля. Екзотичні поезії (1898–1901) / Агатангел Юхимович Кримський. Львів, 1901.

Ва840109

Література про життя та діяльність А. Ю. Кримського

Монографії, автореферати дисертацій, дисертації, збірники наукових праць

98. А. Ю. Кримський – україніст і орієнталіст : матеріали ювіл. сесії до 100-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т мовознавства О. О. Потебні ; редкол.: І. К. Білодід (відп. ред.), М. О. Баскаков, Р. В. Болдирев [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1974. – 176 с.

Айзеншток № 3177

99. Агатангел Кримський – творець та інтерпретатор літератури : зб. наук. пр. / відп. ред. В. І. Гуменюк. – Сімферополь : Таврія, 2002. – 80 с.

100. Агатангел Кримський. Нариси життя і творчості / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; голов. ред. Л. В. Матвєєва ; редкол.: О. Д. Василюк, Ю. М. Кочубей, Е. Г. Циганкова. – Київ, 2006. – 563, [1] с. : іл. – (Наукова спадщина сходознавців).

Ва682315

101. Агатангел Кримський у контексті української та світової культури : зб. наук. пр. : 135-й річниці від дня народж. Агатангела Кримського присвяч. / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; передм. та упоряд. текстів Н. Данилюк ; редкол.: Г. Л. Аркушин [та ін.]. – Луцьк : Вежа, 2006. – 255 с. – (Волинь філологічна: текст і контекст ; вип. 1).

Ж73363

102. Агатангел Кримський – учений, письменник, українець : зб. наук. пр. / упоряд. Н. Данилюк. – Луцьк : Волин. кн., 2007. – 116 с.

- 103.** Бабишкін О. Агатангел Кримський: літературний портрет / Олег Бабишкін. – Київ : Дніпро, 1967. – 114 с.
Ао180955
- 104.** Веркалець М. Н. А. Е. Крымский – историк и критик украинской литературы : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.01.03 / Веркалець Михаил Николаевич ; АН УССР, Ин-т лит. – Киев, 1979. – 18 с.
Ра150903
- 105.** Веркалець М. Н. Проблема духовности тюркских народов в исследованиях А. Е. Крымского / М. Н. Веркалець. – Киев : Школяр, 1994. – 148 с.
Ва576832
- 106.** Веркалець М. М. Давня персо-таджицька словесність у дослідженнях А. Ю. Кримського / М. М. Веркалець ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. – Київ, 2003. – 132 с.
Ва647081
- 107.** Веркалець М. М. А. Ю. Кримський у колі своїх сучасників / М. М. Веркалець ; Т-во «Знання» УРСР. – Київ, 1990. – 48 с. – (Серія 6, «Духовний світ і людина» ; № 6).
Р69507
- 108.** Веркалець М. М. Художня та науково-публіцистична орієнталістика А. Кримського у контексті літературного і культурного процесу України 2-ої половини ХІХ – початку ХХ ст. : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.01.08 / Веркалець Михайло Миколайович ; Київ. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. – Київ, 1997. – 42 с.
Ра297087
- 109.** Веркалець М. М. Художня та науково-публіцистична орієнталістика А. Кримського у контексті літературного і культурного процесу України 2-ої половини ХІХ – початку ХХ ст. : дис. ... д-ра філол. наук : 10.01.08 / Веркалець Михайло Миколайович ; Київ. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. – Київ, 1997. – 352 арк. – Бібліогр.: арк. 331–352.
Дс56688
- 110.** Гордєєв В. Незвичайна поява серед українців : [розвідка про А. Кримського] / Валентин Гордєєв. – Тальне : Зелен. світ, 2019. – 128 с., [8] с. іл. – Бібліогр.: с. 115–116.
- 111.** Грицик Л. В. Орієнталістика А. Кримського в українському літературному процесі початку ХХ ст. : монографія / Л. В. Грицик. – Київ : Живиця, 1994. – 134, [2] с. – Бібліогр.: с. 127–135.

112. Гурницький К. І. Агафангел Ефимович Кримський / К. І. Гурницький ; отв. ред. И. М. Смилянская. – М. : Наука, 1980. – 192 с. : портр. – Библиогр.: с. 171–191. – (Русские путешественники и востоковеды).

Ва354717

113. Гурницький К. І. Исторические взгляды А. Е. Крымского : автореф. дис. ... канд. ист. наук / Гурницький Казимир Иванович ; АН УССР, Ин-т истории. – Киев, 1970. – 31 с.

Ва100199

114. Гурницький К. І. Кримський як історик / К. І. Гурницький ; відп. ред. С. М. Пархомчук ; АН УРСР, Ін-т історії. – Київ : Наук. думка, 1971. – 184 с. : портр. – Бібліогр. с.: 179–184.

Ва175500

115. Дрогомирецька М. М. Генетично-функціональні аспекти поетики («Повістки і ескізи з українського життя» Агафангела Кримського) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06 / Дрогомирецька Марта Миколаївна ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2019. – 19 с.

Ра442845

116. Дрогомирецька М. М. Генетично-функціональні аспекти поетики («Повістки і ескізи з українського життя» Агафангела Кримського) : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06 / Дрогомирецька Марта Миколаївна ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2019. – 248 арк. – Бібліогр.: арк. 224–248.

117. Лагунова О. С. Народнознавча діяльність Агафангела Кримського : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.05 / Лагунова Ольга Сергіївна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2013. – 20 с.

Ра398266

118. Лагунова О. С. Народнознавча діяльність Агафангела Кримського : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.05 / Лагунова Ольга Сергіївна ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2012. – 294 арк. – Бібліогр.: арк. 210–278.

119. Маленька Т. Ф. Поезія Гафіза в дослідженнях та перекладах А. Ю. Кримського : до проблеми рецепції укр. літ. кінця ХІХ – поч. ХХ ст. перської класич. поезії Х–ХV ст. : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.02 / Маленька Тетяна Федорівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 1993. – 22 с.

Ра282259

120. Маленька Т. Ф. Поезія Гафіза в дослідженнях та перекладах А. Ю. Кримського : до проблеми рецепції укр. літ. кінця ХІХ – поч. ХХ ст. перської класич. поезії Х–ХV ст. : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.02 / Маленька Тетяна Федорівна ; Київ нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 1993. – 188 арк. – Бібліогр.: арк. 176–183.

Дс42552

121. Матеріали ювілейної сесії секції суспільних і гуманітарних наук Національної академії наук України, присвяченої 130-річчю від дня народження А. Ю. Кримського / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського ; упоряд. Н. Гаврилюк ; ред. О. Прицак. – Київ, 2002. – 62 с.

Ва624753

122. Ольшевський І. Агатангел Кримський. Поклик сходу : спроба трактату в особах / Ігор Ольшевський. – Луцьк : Терен, 2012. – 256 с.

123. Останіна Г. Г. Агатангел Кримський. Особливості поетики художньої творчості : монографія / Г. Г. Останіна. – Київ : Твім інтер, 2008. – 224 с. – Бібліогр.: с. 201–223.

Ва709494

124. Останіна Г. Г. Літературно-художня творчість А. Кримського: проблематика і поетика : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Останіна Ганна Георгіївна ; Дніпропетр. нац. ун-т. – Дніпропетровськ, 2007. – 20 с.

Ра354902

125. Останіна Г. Г. Літературно-художня творчість А. Кримського: проблематика і поетика : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Останіна Ганна Георгіївна ; Криворіз. держ. пед. ун-т. – Кривий Ріг, 2007. – 208 арк. – Бібліогр.: арк. 188–208.

Дс108628

126. Павличко С. Націоналізм, сексуальність, орієнталізм. Складний світ Агатангела Кримського / Соломія Павличко ; авт. передм. О. Прицак. – Київ : Основи, 2016. – 398 с.

Ва817806

127. Петькун С. М. Феномен української мови у творчій спадщині А. Ю. Кримського : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.12 / Петькун Світлана Михайлівна ; НДІ українознавства. – Київ, 2009. – 16 с.

Ра368684

128. Петькун С. М. Феномен української мови у творчій спадщині А. Ю. Кримського : дис. ... канд. філос. наук : 09.00.12 / Петькун Світлана Михайлівна ; НДІ українознавства. – Київ, 2009. – 211 арк. – Бібліогр.: арк. 180–211.

Дс107684

129. Поздрань Ю. В. «Російсько-український словник» за редакцією А. Ю. Кримського та С. О. Єфремова в історико-лінгвістичному контексті : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Поздрань Юлія В'ячеславівна ; НАН України, Ін-т укр. мови. – Київ, 2017. – 20 с.

Ра428551

130. Поздрань Ю. В. «Російсько-український словник» за редакцією А. Ю. Кримського та С. О. Єфремова в історико-лінгвістичному контексті : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Поздрань Юлія В'ячеславівна ; НАН України, Ін-т укр. мови. – Київ, 2017. – 430 арк. – Бібліогр.: арк. 217–247.

131. Поздрань Ю. В. «Російсько-український словник» за редакцією А. Ю. Кримського та С. О. Єфремова в історико-лінгвістичному контексті : монографія / Ю. В. Поздрань ; Вінниц. нац. техн. ун-т. – Вінниця, 2018. – 291 с. : табл. – Бібліогр.: с. 156–175. – Список джерел: с. 176–184.

Ва827522

132. Поляруш Н. С. Художественное творчество А. Е. Крымского в контексте развития украинской литературы начала XX века : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.01.03 / Поляруш Нина Степановна ; Киев. гос. пед. ин-т им. А. М. Горького. – Киев, 1989. – 18 с.

Ра254066

133. Поляруш Н. С. Художественное творчество А. Е. Крымского в контексте развития украинской литературы начала XX века : дис. ... канд. филол. наук : 10.01.03 / Поляруш Нина Степановна ; Киев. гос. пед. ин-т им. А. М. Горького. – Киев, 1989. – 185 л. – Библиогр.: л. 172–185.

Дс37740

134. Східні традиції державотворення : наук. зб. на честь 150-ї річниці від дня народин А. Кримського / Нац. спілка письменників України, Нац. ін-т стратег. дослідж., Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка [та ін.] ; ред. рада вип.: Ю. В. Бондар, І. М. Мищак (наук. ред.), В. В. Оленчук (керівник авт. кол., вступ) [та ін.] ; передне слово

С. М. Орехова. – Київ : Прометей, 2020. – 798 с. – (Світові традиції державного управління ; вип. 9).

Вміщено матеріали про життя та діяльність А. Ю. Кримського.

135. Тищенко К. А. Історія української мови в науковій концепції А. Ю. Кримського : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Тищенко Катерина Анатоліївна ; Донец. нац. ун-т. – Донецьк, 2006. – 20 с.
Ра348002

136. Тищенко К. А. Історія української мови в науковій концепції А. Ю. Кримського : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Тищенко Катерина Анатоліївна ; Слов'ян. держ. пед. ун-т. – Слов'янськ, 2006. – 212 арк. – Бібліогр.: арк. 183–212.
Дс101629

137. Хоменко В. Агатангел Кримський, якого знаємо / Володимир Хоменко. – Київ : Арт Економі, 2019. – 72, [2] с. : іл.
Ва836473

Див. також №№ 346–366.

Архівні матеріали

138. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ : Ін-т рукопису НБУВ, 2015. – 325 с.

Кримський А. Ю. – С. 17, 18, 20–23, 28, 30, 190, 235, 260, 261, 268, 271.
Вс60788

139. Архівні установи України : довідник : [у 2 т.] / Держ. ком. архівів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; голов. редкол. серії «Архівні зібрання України»: Г. Боряк, В. Волковинський, Л. Гурбова [та ін.]. – Київ, 2005–2012. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).

Т. 1 : Державні архіви / упоряд.: Л. Андрієвська, І. Мага, І. Матяш [та ін.] ; редкол.: Г. В. Боряк (голова), І. Б. Матяш, Г. В. Папакін. – 2005. – 692 с.

Кримський А. Ю. – С. 22, 70, 71, 162, 304, 482.
В349387/1

Т. 2, кн. 1 : Наукові установи, музеї, бібліотеки. Національна академія наук України, Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська області / упоряд.: С. Артамонова, А. Майстренко, Л. Одинока, Р. Романовський ; редкол.: І. Матяш (голова), О. Мельниченко, Ю. Прилепішева, Н. Христова. – Київ, 2010. – XXVIII, 604 с. – URL: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/Arkhirni_ustanovy_Ukrainy.pdf.

Кримський А. Ю. – С. 1, 4, 13, 78, 221, 479.

Т. 2, кн. 2 : Наукові установи, музеї, бібліотеки. Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь / Держ. арх. служба України, Укр. НДІ архів справи та документознавства ; упоряд.: С. Артамонова, А. Майстренко, Л. Одинока, Р. Романовський ; редкол. тому: О. Гаранін, О. Мельниченко, Ю. Прилепішева, Н. Христова. – Київ, 2012. – XXVII, 602 с. – URL: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/Arkhirni_ustanovy_Ukrainy_2-2.pdf.

Кримський А. Ю. – С. 286, 291, 319, 482, 487.

140. Архівні фонди установ НАН України : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.] ; авт.-упоряд.: Л. М. Яременко, О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2008. – 448 с.

Кримський А. Ю. – С. 8, 39, 316.

Вс45674

141. Документальна онлайн-виставка до 145-річчя від дня народження українського історика, письменника, перекладача, одного з фундаторів Академії наук України Агатангела Юхимовича Кримського (1871–1942) [Електронний ресурс] // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтв України : [вебсайт]. – Дата публ.: 2016. – URL: <https://bit.ly/3gLX731>.

142. Из жизни отечественного востоковедного сообщества в ранний постреволюционный период: переписка В. В. Бартольда и А. Е. Крымского в 1920-е годы (по материалам архивных фондов) / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, С. А. Кириллина, М. С. Мейер // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 13, Востоковедение. – 2019. – № 1. – С. 3–20.

143. Из жизни отечественного востоковедного сообщества на заре XX столетия: переписка В. В. Бартольда и А. Е. Крымского в 1908–1913 гг. (по материалам архивных фондов) / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк,

С. А. Кириллина, М. С. Мейер // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 13, Востоковедение. – 2018. – № 4. – С. 3–18.

144. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.), С. В. Старовойт, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2017. – 768, [1] с. : фот.

Кримський А. Ю. – С. 104, 192; Кримський Агатангел Юхимович / С. В. Старовойт. – С. 293–294.

Вс64088

145. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2002. – 766 с.

Кримський А. Ю. – С. 3, 4, 29, 72, 118, 121, 122, 126, 126, 150, 173, 183, 184, 218, 219, 224, 229, 281, 282, 314, 325, 383, 384, 390, 393, 403, 442, 450, 510, 519, 550, 553, 643; Кримський Агатангел Юхимович / І. В. Клименко. – С. 276–282.

Вс37277

146. Письма А. Е. Крымского В. Р. Розену из фондов Санкт-Петербургского филиала архива РАН / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, Н. Н. Дьяков, Д. Р. Хайрутдинов, А. М. Абидулин // Minbar. Islamic Studies. – 2018. – Т. 11, № 2. – С. 221–234. – URL: <https://bit.ly/36dCbwC>.

147. Путівник по особових фондах Архівних наукових фондів рукописів та фонозаписів Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського / НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського ; відп. ред. Г. А. Скрипник ; упоряд.: Г. В. Довженок, К. М. Луганська. – Київ, 2005. – 408 с.

Кримський А. Ю. – С. 94, 108, 160.

Ва735882

148. Путівник по фондах відділу рукописів Інституту літератури / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фондація Омеляна і Тетяни Антоновичів ; підгот.: В. А. Бурбела, Г. М. Бурлака, С. А. Гальченко [та ін.] ; відп. ред.: С. А. Гальченко, М. Г. Жулинський. – Київ : Вид. центр «Спадщина», 1999. – 864 с.

Кримський А. Ю. – С. 9–11, 13, 27, 32, 46, 50, 122, 147, 153, 172–174, 187, 190, 198, 200, 315, 322, 379, 388, 391, 402, 426, 445, 453, 464, 467, 468, 473, 476, 481, 484, 504, 514, 523, 592, 595, 600, 607, 617, 640.

Вс34032

149. Сидорчук Т. М. Матеріали Агатангела Кримського в архіві Омеляна Прицака / Т. М. Сидорчук // Укр. археогр. щорічник. Нова серія. – Київ, 2013. – Вип. 18. – С. 101–116. – (Український археографічний збірник ; т. 21).

Ж68536

150. Українська інтелігенція і влада: зведення секретного відділу ДПУ УСРР 1927–1929 рр. / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд. В. М. Даниленко ; редкол.: Г. Боряк, Д. Бурім, В. Даниленко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : Темпора, 2012. – 756 с. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000057>.

Кримський А. Ю. – С. 24, 29, 37, 41, 46, 51, 54, 55, 59, 69, 80, 90, 103, 109, 110, 138, 139, 149, 150, 158, 193, 200, 225, 226, 232–238, 242–244, 247, 248, 249, 257, 258, 266, 267, 272, 273, 278, 311, 312, 327–329, 331, 333, 341, 342, 349, 353, 354, 357, 362, 363, 380, 381, 386–390, 404, 422, 432, 436, 458, 513, 525, 528, 542–544, 559, 589, 605, 609, 612, 636.

151. «Украшение русской ориенталистики»: письма В. В. Бартольда и А. Е. Крымского из архивных центров России и Украины (1908–1928 гг.) / С. А. Кириллина, Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, Н. Н. Дьяков // XXX Международный конгресс по источниковедению и историографии стран Азии и Африки : к 150-летию акад. В. В. Бартольда (1869–1930) : материалы конгр., 19–21 июня 2019 г. / отв. ред.: Н. Н. Дьяков, А. С. Матвеев. – СПб., 2019. – Т. 1. – С. 17–42. – URL: <https://bit.ly/3k6ePhz>.

152. Фонд № 10. Омелян Йосипович Прицак (07.04.1919–29.05.2006). Видатний вчений, філолог, сходознавець, історик. Опис № 1 документів постійного зберігання за VI–VIII ст. – 2010 роки [Електронний ресурс] / Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.», Наук. б-ка, Наук. архів. – [Київ], 2012. – 284 с. – URL: <https://bit.ly/2WarES7>.

Відображено матеріали про А. Кримського та його праці, листування тощо (справи №№ 1748–1795), а також праці О. Прицака стосовно видань А. Кримського (справи №№ 126, 195, 355, 360, 398, 399, 435, 625, 1074, 1973).

153. Центральний державний архів громадських об'єднань України : путівник / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. архів громад. об-нь України ; авт.-упоряд.: Б. Іваненко (керівник), О. Бажан, А. Кентій ; редкол.: Р. Пиріг, Г. Боряк, В. Лозицький. – Київ : НБУВ, 2001. – 494 с. – (Архівні зібрання України. Путівники).

Кримський А. Ю. – С. 9, 243.

Вс35821

154. Центральний державний архів-музей літератури і мистецтв України : путівник / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтв України ; голов. редкол. серії «Архівні зібрання України»:

Г. Боряк, В. Волковинський, Л. Гурова [та ін.]. – Київ, 2003–2014. – (Архівні зібрання України. Путівники).

Вип. 1 / авт.-упоряд.: М. Крячок, С. Куш, З. Сендик ; редкол. тому:

Г. Боряк (голова), Ю. Кулініч, М. Ходоровський. – 2003. – 554 с.

Кримський А. Ю. – С. 32, 33, 99, 118, 124, 205, 213, 214, 221.

Вип. 2 / авт.-упоряд.: Ю. Кулініч, С. Куш, М. Ходоровський ; редкол. тому: Г. Боряк (голова), Ю. Кулініч, М. Ходоровський. – 2004. – 621 с.

Кримський А. Ю. – С. 69, 97, 179, 213, 221, 285, 297, 298, 328, 485.

V347185/1-2

Вип. 3 / авт.-упоряд.: О. Кульчий, С. Куш, Т. Малярчук ; редкол. тому: Г. Боряк, Ю. Кулініч, М. Ходоровський. – 2014. – 675 с.

Кримський А. Ю. – С. 151, 153, 164, 522.

CDR1867/3

155. E. Krymsky Turkological Manuscripts In The Archives Of Kyiv / Y. A. Martynova, D. E. Martynov, R. M. Valeev, O. D. Vasilyuk // Modern J. of Language Teaching Methods. – 2018. – Vol. 8, Iss. 11. – P. 112–117.

Див. також №№ 191, 192, 379.

Листування

156. «В далекое будущее я смотрю с большой верой и для Украины, и для России» : эпистолярное наследие В. И. Вернадского и А. Е. Крымского (1904–1941 гг.) / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, Р. З. Валеева, С. А. Кириллина, Д. Р. Хайрутдинов // LXVI Международные научные чтения (памяти Л. Д. Ландау) : сб. ст. Междунар. науч.-практ. конф. (22 февр. 2020 г., г. Москва) / отв. ред. А. А. Сукиасян ; Европ. фонд инновац. развития. – М., 2020. – Т. 1. – С. 32–39. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=42430888>.

157. Василюк О. Д. Агатангел Кримський як учень та вчитель (за даними епістолярію) / О. Д. Василюк // Сх. світ. – 2014. – № 4. – С. 65–70.

Ж21929

158. Василюк О. «В моей жизни встреча с Вами составляет огромную важную полосу...» (з епістолярію Агатангела Кримського – Володимира Вернадського) / Оксана Василюк // Україна ХХ століття: культура, ідеологія, політика. – 2013. – Вип. 18. – С. 108–117.

Ж70465

159. Василюк О. Д. Листування Агатангела Кримського другої половини 1920-х років / О. Д. Василюк // Рукоп. та кн. спадщина України. – Київ, 2012. – Вип. 16. – С. 172–182.

Ж68592

160. Василюк О. Д. Особисте листування двох фундаторів Української академії наук Володимира Вернадського та Агатангела Кримського / О. Д. Василюк // Сх. світ. – 2012. – № 3. – С. 18–25.

Ж21929

161. В. І. Вернадський і Україна: з листування : [в 2 кн.] / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 1 : А–І : [Приватно-ділове листування]. – 2018. – 568 с.

Кримський А. Ю. – С. 125, 131, 132, 255, 256, 259, 260, 262, 301, 302.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – 2019. – 1037 с.

Кримський А. Ю. – С. 43, 54, 86, 126, 431, 489, 497, 504, 601, 656, 664, 668, 682, 704, 745, 762, 775, 795, 831, 879, 880, 895, 906, 967.

В357113/1-2

162. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

Кримський А. Ю. – С. 19, 22, 28, 32, 34, 42, 107, 108, 114, 119, 156, 160, 170, 171, 181, 186, 212, 224, 229, 301, 302, 307, 314, 321, 324, 328, 333, 334, 342, 343, 346, 348, 349, 352, 354, 355, 361, 366, 369, 370, 378, 461, 469, 476, 477, 485, 486, 495, 496, 501, 515, 516, 521, 525, 543, 544, 552, 553, 562, 563, 564, 568, 582–584, 588, 593, 611, 612, 619, 623, 624, 627, 629, 655, 659, 695, 699, 701, 719, 727.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Кримський А. Ю. – С. 18, 21, 121, 122, 133, 147, 152, 172, 174, 175, 177, 180, 182, 185–187, 211, 213, 215, 217–219, 221, 228, 286, 291, 296, 299, 301, 302, 304, 307, 309–312, 314, 316, 320, 322, 323, 325–327, 329–332, 334–339, 341–345, 348–353, 361, 363, 366–368, 370, 373, 374, 376–379, 381, 384–387, 453, 464–466, 477, 479, 486, 493, 494, 501, 506, 532, 536, 563, 564, 577, 579, 623, 625, 648, 655, 661, 666, 668, 691, 693, 694, 698, 704.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Кримський А. Ю. – С. 53, 55, 57, 78, 81, 91–93, 95–97, 211, 213, 323, 467, 471, 492, 517, 547, 614, 616, 622, 624, 642, 649, 653.

В354139/1-2, ч.1-2

163. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941) : в 2 т. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвєєва (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – (Наукова спадщина сходознавців).

Т. 1 : 1890–1917 / відп. ред. О. Д. Василюк. – 500 с. : іл.

Т. 2 : 1918–1941 / відп. ред. В. А. Кучмаренко. – 359 с. : іл.

В350011/1-2

164. Зуб Н. М. Східні адресанти А. Ю. Кримського / Н. М. Зуб // Сх. світ. – 2011. – № 3. – С. 37–62.

Ж21929

165. Корнієнко В. Складна дорога до Петрограда (листи Федора Успенського до Володимира Вернадського та Агатангела Кримського) / Вячеслав Корнієнко // Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. – Київ, 2016. – Вип. 5 : 36. наук. пр. присвяч. 170-літтю з дня народж. Ф. І. Успенського (1845–1928). – С. 183–186.

Ж74243

166. Матвєєва Л. В. А. Ю. Кримський – неодмінний секретар Всеукраїнської Академії наук : вибр. листування / Л. В. Матвєєва, Е. Г. Циганкова ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Обереги, 1997. – 171 с.

Ва594497

167. Неопубликованные письма академика В. А. Гордлевского академику А. Е. Крымскому из фондов Института рукописи Научной библиотеки им. В. И. Вернадского Украины (1906–1909 гг.) / Р. М. Валеев, Р. З. Валеева, О. Д. Василюк [и др.] // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 13, Востоковедение, 2020. – № 4. – С. 46–58.

168. Переписка А. Е. Крымского с Петербургскими востоковедами (1890–1930 гг.) / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, Д. Е. Мартынов, Р. З. Валеева, Д. Р. Хайрутдинов // Изв. о-ва археологии, истории и этнографии при Казан. ун-те, 2019. – Т. 39, № 3. – С. 58–68. – URL: <https://bit.ly/2I5i2Rm>.

169. Письма из Ливана (1896–1898) / А. Е. Крымский ; сост.: Н. П. Визирь, И. М. Смилянская ; предисл. И. М. Смилянкой ; АН ССР,

Ин-т востоковедения, АН УССР, Центр. науч. б-ка. – М. : Наука ; Гл. ред. вост. лит., 1975. – 344 с. : портр.

Ва258122

170. Страницы истории российского востоковедения: переписка А. Е. Крымского с отечественными востоковедами (В. Р. Розен, В. В. Бартольд, В. Ф. Минорский) / Р. М. Валеев, Р. З. Валеева, О. Д. Василюк [и др.] // Тр. Ин-та востоковедения РАН. – М., 2018. – Вып. 17 : Архивное востоковедение : (материалы симпозиума к 200-летию ИВ РАН). – С. 65–84.

171. Тюркологические и османистические исследования А. Е. Крымского: Бейрут–Москва–Киев / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, С. А. Кириллина, А. М. Абдулин // Ист. вестн. – 2019. – Т. 30, № 4. – С. 294–325. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=42896030>.

172. Цимбал Б. Два листи Агатангела Кримського до Олексія Веселовського / вступ. слово, підгот. тексту, комент. Б. Цимбала // Слово і Час. – 2019. – № 5. – С. 107–114.

Ж27444

173. Эпистолярный В. В. Бартольда и А. Е. Крымского из архивных центров России и Украины (1909–1928 гг.) / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, Р. З. Валеева, С. А. Кириллина, Д. Е. Мартынов // Символ науки. – 2019. – № 1. – С. 39–52. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=36940680>.

174. Эпистолярный В. В. Бартольда и А. Е. Крымского из архивных центров России и Украины (1909–1928 гг.) : письма советского периода / Р. М. Валеев, Д. Е. Мартынов, О. Д. Василюк [и др.] // Uluslararası tatar tarihi – kulturu ve edebiyati sempozyumu, 20–23 Mart 2019, Antalia / Institute of Economic Development And Social Researches Publ ; ed.: D. Fardeeva, M. Emek. – Turkey, 2019. – С. 83–89.

175. Эпистолярное наследие А. Е. Крымского: письма востоковедам-коллегам В. Р. Розену, В. В. Бартольду и П. К. Коковцеву (1890–1920-е гг.) / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, Р. З. Валеева, Т. И. Зяппаров // Учен. зап. Крым. федер. ун-та им. В. И. Вернадского. Филол. науки. – 2016. – Т. 2, № 3. – С. 284–290.

176. Эпистолярное наследие отечественных востоковедов: неопубликованная переписка А. Е. Крымского и В. Ф. Минорского (1904–1925 гг.) / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, Р. З. Валеева, Н. Н. Дьяков, С. А. Кириллина // Учен. зап. Казан. ун-та. Сер. Гуманитар. науки. – 2018. – Т. 160, кн. 6. – С. 1341–1353. – URL: <https://istina.ips.ac.ru/publications/article/245075046>.

177. Post-revolution oriental studies in the USSR: correspondence between V. V. Bartold and A. Y. Krymsky in the 1920s / R. M. Valeev, R. Z. Valeeva, O. D. Vasylyuk [et al.] // J. of Critical Rev. – 2020. – Vol. 7, № 13. – P. 2877–2883. – URL: <http://www.jcreview.com/fulltext/197-1598367617.pdf>.

Статті з періодичних, довідкових та монографічних видань, збірників наукових праць, згадки про вченого

178. Агатангел Кримський // Видатні діячі України минулих століть : мемор. альм. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: В. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 280–281 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., англ.

Со24384

179. Агатангел Кримський // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 1. – С. 824–825 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.

В346899/1

180. Агатангел Кримський – учений, кримський татарин і патріот України, який став жертвою сталінського терору [Електронний ресурс] // Герої України : [вебсайт]. – URL: <https://bit.ly/3jHxU9G>.

181. Анцибор Д. Агатангел Кримський: доля сходознавця [Електронний ресурс] / Дар'я Анцибор, Тетяна Івашкевич // На скрижальях : [вебсайт]. – [2018]. – URL: <https://bit.ly/3l0G3Hu>.

182. Бекірова Г. Агатангел Кримський [Електронний ресурс] / Гульнара Бекірова // Крим. Реалії : [вебсайт]. – Дата публ.: 15.01.2016. – URL: <https://ua.krymr.com/a/27489476.html>.

183. Бережна І. Він поміж нами жив (краплини спогадів про А. Кримського) / І. Бережна // Дніпро. – 2005. – № 9/10. – С. 132–140.

Ж22466

184. Бібліотека-колекція Агатангела Кримського у сходознавчому дискурсі України [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – Дата публ.: 6.02.2020. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/5138>.

185. Білодід І. К. Кримський Агатангел Юхимович / І. К. Білодід // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. – Вид. 2-ге. – Київ, 1980. – Т. 5. – С. 520 : фот.

В328608/5

186. Бубенок О. Б. А. Ю. Кримський у засланні у Звенигородці (деякі обставини написання монографії «Історія хазарів») / О. Б. Бубенок, О. О. Хамрай // Сх. світ. – 2012. – № 2. – С. 5–13.
Ж21929

187. Валеев Р. М. Тюркологическое наследие А. Е. Крымского на рубеже XIX–XX вв. / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк // Тюрко-монгольский мир в прошлом и настоящем : материалы науч. конф. памяти С. Г. Кляшторного (1928–2014), 16–17 февр. 2015 г., г. Санкт-Петербург / РАН, Ин-т вост. рукоп., Монгол. АН, Ин-т истории и археологии. – СПб. ; Улан-Батор, 2016. – С. 153–159. – URL: <https://bit.ly/311LPch>.

188. Василюк О. Д. Азербайджан у наукових працях Агатангела Кримського // Схід і діалог цивілізацій : до ювілею Ю. М. Кочубея : зб. наук. ст. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського ; упоряд.: О. Д. Василюк, Н. М. Зуб. – Київ, 2012. – С. 64–80.
Ва760135

189. Василюк О. Д. Бібліографічні джерела в науковій спадщині Агатангела Кримського / О. Д. Василюк // Рукоп. та кн. спадщина України. – Київ, 2016. – Вип. 20. – С. 340–349.
Ж68592

190. Василюк О. А. Ю. Кримський як дослідник мови та літератури Азербайджану / Оксана Василюк // Азербайджан й Україна на перехрестях історії та культури : наук. зб. присвяч. 25-річчю встановлення дипломат. відносин між Азербайджан. Республікою та Україною / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; упоряд.: О. Р. Купчик, Л. В. Шпаковськи. – Ніжин, 2017. – С. 150–157.
Ва812166

191. Василюк О. Д. Неизвестные работы Агатангела Крымского по тюркологии в фондах ИР НБУВ / О. Д. Василюк // Сх. світ. – 2013. – № 4. – С. 84–92.
Ж21929

192. Василюк О. Д. Особисті папери Агатангела Кримського у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / О. Д. Василюк // Рукоп. та кн. спадщина України. – Київ, 2013. – Вип. 17. – С. 80–95.
Ж68592

193. Василюк О. Д. Студії Агатангела Кримського в Бейруті (1896–1898) / О. Д. Василюк // Сходознавство. – 2007. – № 37. – С. 51–59.
Ж69560

194. Верба І. В. Життя і творчість Наталії Полонської-Василенко (1884–1973) : монографія / І. В. Верба ; Центр пам'яткознавства НАН України та Укр. т-ва охорони пам'яток історії і культури. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2008. – 324 с., [4] арк. фот. – Бібліогр.: с. 305–306.

Кримський А. Ю. – С. 23, 24, 30, 31, 88, 96, 100, 101, 104, 107, 113, 115, 120, 129, 136, 148, 154–156, 183, 191, 234, 250, 276, 291.

Ва704100

195. Веркалець М. Азербайджанська словесність у дослідженнях А. Кримського / Михайло Веркалець // Україна – Азербайджан: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 10-й річниці відновлення незалежності України та Азербайджану (8 черв. 2001 р.) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Посольство Азербайджан. Республіки в Україні ; упоряд. Ф. Г. Туранли. – Київ, 2004. – С. 59–80.

Ва655389

196. Виноградська Г. Неопублікований розділ «Жнива» праці А. Кримського «Звенигородщина. Шевченкова батьківщина з погляду етнографічного та діалектологічного» / Галина Виноградська // Народознав. зошити. – 2012. – № 2. – С. 353–360.

Ж68851

197. Вівчар С. Дорогий гість (Агатангел Кримський у Домі Івана Франка) [Електронний ресурс] / Соломія Вівчар // Франко:Наживо / Franko:Live ; авт. проєкт Н. Тихолоз, Б. Тихолоз. – Дата публ.: 14.04.2020. – URL: <https://bit.ly/2Ufxa18>.

198. Вівчар С. Спільна праця Івана Франка й Агатангела Кримського у справі україномовних видань / Соломія Вівчар // Дивлячись на цей гірський світ : літ. зб. / НАН України, Ін-т І. Франка ; Наук. т-во ім. Шевченка ; редкол.: Є. Нахлік (голова) [та ін.]. – Львів, 2018. – С. 257–267. – (Літературознавчі студії ; вип. 24).

Ва828274

199. Власенко В. В. Лексикографическая сфера деятельности Агатангела Крымского / В. В. Власенко // Учен. зап. Крым. инженер.-пед. ун-та. Серия: Филология. История. – 2015. – № 1. – С. 12–17. – URL: <https://bit.ly/2JhsipZ>.

200. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т

історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Кримський А. Ю. – С. 105, 108–110, 114, 116, 117, 121, 131, 142, 145, 146, 151, 153, 154, 158, 171–174, 176, 177, 179–182, 185, 186, 199, 224, 226, 228–230, 232–234, 237–240, 242, 243, 251, 252, 254, 255, 257–276, 278, 279, 283–295, 297–305, 307, 309–316, 318, 319, 321–323, 325–327, 329, 334, 336–338, 340, 344, 345, 347, 348, 350–357, 365–370, 372–374, 378–382, 384, 387, 388, 391–404, 406–408, 410–412, 414, 416–418, 421, 424, 427, 428, 430, 431, 433, 435–438, 440, 441, 443, 445–449, 451, 454, 459, 460, 463, 465, 468, 471, 472, 474–480, 482, 483, 485, 487, 540, 541, 555, 557, 560, 580, 584, 585, 590, 593, 594, 598–601, 603, 605, 606, 610–613, 616, 619, 620, 622, 624, 626, 630–634, 636, 658, 661.

В353608/1

201. Галас Б. Важливі вияви лексикографічного досвіду А. Кримського / Борис Галас // Сучас. проблеми мовознавства та літературознавства. – Ужгород, 2014. – Вип. 19. – С. 28–35.

Ж70664

202. Геращенко М. В. Бібліографія в житті та діяльності Агатангела Юхимовича Кримського / М. В. Геращенко // Українські вчені та бібліографія : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів / М. В. Геращенко. – Київ, 2008. – Ч. 3. – С. 79–99.

Ва712452

203. Геращенко М. В. Кримський Агатангел Юхимович [Електронний ресурс] / М. В. Геращенко // Українська бібліотечна енциклопедія / Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. – Дата публ.: 20.01.2015. – Дата ред.: 15.01.2020. – URL: <https://bit.ly/2Uh1l6Z>.

204. Геращенко М. В. Кримський Агатангел Юхимович / М. В. Геращенко // Українські бібліографи : біогр. відом., проф. діяльність, бібліогр. : в 3 вип. / М-во освіти і науки України, Нац. парлам. б-ка України ; авт.-уклад. Н. І. Абдуллаєва ; наук. ред. В. О. Кононенко. – Київ, 2011. – Вип. 3. – С. 67–69.

В351075/3

205. Гловацький А. Літературні та наукові взаємини Агатангела Кримського з видатними українськими діячами кінця ХІХ – першої чверті ХХ століття / Антон Гловацький // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – Тернопіль, 2012. – Вип. 9 : Україна – Європа – Світ: творимо історію разом. – С. 219–225.

Ж73612

206. Гривко А. В. Кримський Агатангел Юхимович / А. В. Гривко // Українські мовознавці та письменники-мовотворці : довідник / НДІ українознавства ; за ред. С. Я. Єрмоленко. – Київ, 2008. – С. 136–139.

Ва709154

207. Грушевский А. Крымский Агатангел Ефимович / А. Грушевский // Энциклопедический словарь : в 58 т. / Рус. библиогр. ин-т Гранат. – 7-е стер. изд. – М., [1914]. – Т. 26. – С. 94.

Вр1735/26

208. Гуменюк В. І. Агатангел Кримський (1871–1942) / В. І. Гуменюк // Кримські мотиви в новій українській літературі (кінець ХІХ – початок ХХ ст.). – Сімферополь, 2007. – С. 227–244.

Ва694724

209. Геник С. Кримський Агатангел // Геник С. 150 великих українців / Степан Геник. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 112–113 : портр.

Вс35814

210. Даниленко О. В. Агатангел Кримський / О. В. Даниленко // Видатні постаті в історії України ХХ ст. : корот. біогр. нариси / [авт. кол.]: В. І. Гусев (керівник) [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 179–183.

Ао269621

211. Даниленко О. В. Кримський Агатангел Юхимович / О. В. Даниленко // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності / [авт. кол.]: О. В. Даниленко [та ін.] ; за заг. ред. А. П. Коцура, Н. Т. Терес. – Київ, 2010. – С. 308–310 : портр.

Вс50738

212. Данилюк Н. О. Агатангел Кримський – організатор Української академії наук у 20–30-ті роки ХХ ст. / Н. О. Данилюк // Сучасна наука та освіта Волині : зб. матеріалів наук.-практ. конф., 22 лист. 2018 р. / Упр. освіти, науки та молоді Волин. облдержадмін., Регіон. рада молодих вчених при упр. освіти, науки та молоді Волин. облдержадмін., Володимир-Волин. пед. коледж ім. А. Ю. Кримського ; упоряд., ред. Б. Є. Жулковський. – Луцьк ; Володимир-Волинський, 2018. – С. 28–31.

Ва829165

213. Данилюк Н. Мовна картина світу в поезії Агатангела Кримського / Ніна Данилюк // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2015. – № 6 : Філологічні науки. Мовознавство. – С. 30–36.

Ж69212

214. 25-летие Коллегии Павла Галагана в Киеве, (1 октября 1871 – 1 октября 1896) / под ред. А. И. Степовича. – Киев : Тип. И. И. Чоколова, 1896. – 338 с.

Зі змісту: Сведения о лицах окончивших курс в Коллегии Павла Галагана за время 1875–1896 г. и краткая биография А. Е. Крымского. – С. 31–32; Список лиц учащихся в Коллегии за время 1875–1896 г. А. Е. Крымский. – С. 152.

Bu15322

215. Денисенко Г. Кримський Агатангел Юхимович / Галина Денисенко // Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України : біогр. довід. : в 2 ч. / редкол.: В. О. Горбик (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2005. – Ч. 1. – С. 287–293.

B348988/1

216. Денисенко Г. Г. Неодмінний секретар ВУАН (А. Ю. Кримський) / Г. Г. Денисенко // Репресоване краєзнавство (20–30-ті роки) / АН України, Ін-т історії України, Всеукр. спілка краєзнавців, М-во культури України ; редкол.: І. С. Винокур [та ін.]. – Київ, 1991. – С. 116–121.

Bc29430

217. Дзензелівський Й. О. Кримський Агатангел Юхимович / Й. О. Дзензелівський // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови ; редкол.: В. М. Русанівський (голова) [та ін.]. – Вид. 3-тє, зі змін. і допов. – Київ, 2007. – С. 295 : портр.

Bc44703

218. Довбня Л. Е. Агатангел Кримський – подвижник української мовознавчої науки / Л. Е. Довбня, Т. І. Товкайло // Теоретична і дидактична філологія. Серія: Філологія (літературознавство, мовознавство). – Переяслав-Хмельницький, 2016. – Вип. 23. – С. 56–64. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tdff_2016_23_9.

219. Дубровіна Л. А. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1918–1941 / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 1998. – 337 с.

Про А. Ю. Кримського. – С. 15, 16, 21–23, 26, 29, 31–33, 38, 47, 48, 50, 52, 53, 57, 64, 66, 71, 79, 85, 89, 97–99, 122, 123, 152, 159, 177, 233, 275.

Ba586032

220. Жадько В. Кримський Агатангел Юхимович // Жадько В. Черкащина : універс. енциклопедія : док.-публіцист., наук. фотоіл. іст. вид. / Віктор Жадько ; ред. О. Лук'янчук. – Київ, 2010. – С. 487–488 : портр.

Co30135

221. Зборовський А. Український науковець із кримських татар / Анатолій Зборовський // Крим. світлиця. – 2016. – 22 січ. – С. 11 : фот.

222. Здановська В. Агатангел Кримський – всесвітньо відомий орієнталіст і один з фундаторів Всенародної бібліотеки України [Електронний ресурс] / Валентина Здановська // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – Дата публ.: 14.01.2016. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2665>.

223. «Із української на арабську. Чому бейрутець переклав Агатангела Кримського?» Слухайте і дивіться Радіо Свобода [Електронний ресурс] // Дуліби: видавництво : [вебсайт]. – Дата публ.: 10.04.2017. – URL: <https://bit.ly/2TRhEIQ>.

224. Ільєнко І. Згас за тюремними мурами : до 125-річчя з дня народж. А. Кримського / Іван Ільєнко // Уряд. кур'єр. – 1996. – 16 січ. – С. 8.

225. Ільєнко І. Хватальна евакуація : [за слідчою справою А. Кримського] / Іван Ільєнко // Літ. Україна. – 1990. – 25 жовт. – С. 6/

226. Ільєнко І. О. Хватальна евакуація. Поєдинок академіка Агатангела Кримського // Ільєнко І. О. У жорнах репресій : оповіді про укр. письменників : (за архівами ДПУ–НКВС) / І. О. Ільєнко. – Київ, 1995. – С. 316–340 : фот.

Ао258405

227. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Кримський А. Ю. – С. 8–11, 13–18, 26, 49–52, 54, 55, 57–59, 61, 65, 67, 68, 70, 71, 116, 143, 145, 149, 161, 162, 166, 185–188, 191, 192, 195, 196, 199–201, 211, 212, 215, 218, 223–230, 239–241, 243–250, 254–256, 258, 259, 262, 264–266, 268, 269, 272, 274, 275, 277, 283, 284, 288, 290, 292, 293, 297, 299, 301, 302, 304–307, 316, 318, 320, 322, 325, 326, 330, 334–336, 352, 356, 359, 360, 363, 369, 381, 385, 387–400, 411, 412, 426–442, 444–446, 448, 450, 453, 454, 459–480, 482, 483, 486, 487, 489, 490, 492, 495–498, 501, 502.

Вс29848

228. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.:

О. С. Онищенко (відп. ред.), В. Г. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 761 с.

Кримський А. Ю. – С. 8, 11–21, 27–29, 35, 41, 42, 47, 55, 59, 61, 63, 64, 66–68, 74, 85–89, 93, 102, 105, 109, 110, 112, 114–116, 127–129, 133, 134, 136, 145, 146, 153, 159, 162–164, 166–168, 170, 197, 199, 204, 206, 210, 230, 231, 233, 236–238, 239, 264, 279–284, 295, 297, 299, 301, 320, 324, 332, 333, 335, 344, 345, 351–354, 409–413, 415, 416, 421, 428, 435, 437, 450, 451, 454–460, 466, 468, 471, 476, 501, 552–554, 558, 559, 561–573, 578, 580, 581, 583–586, 589, 591–597.

Вс33033

229. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, В. Г. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Кримський А. Ю. – С. 7, 12, 67, 101, 155, 156, 178, 230, 298, 317, 366, 400, 403, 412.

Вс33691

230. Історія Національної академії наук України, 1934–1937 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, Л. І. Стрельський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), В. Г. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2003. – 832 с.

Кримський А. Ю. – С. 78, 401, 403, 482.

Вс38309

231. Історія Національної академії наук України, 1938–1941 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, Т. П. Папакіна, Л. І. Стрельська [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2003. – 920 с. – (Джерела з історії науки в Україні).

Кримський А. Ю. – С. 16, 25, 139, 257, 266, 272, 328, 329, 491, 505, 520, 526, 530, 534, 535.

Вс38308

232. Історія Національної академії наук України, 1941–1945 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, О. М. Березовський, В. А. Кучмаренко ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк, В. П. Даниленко [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2007–2008. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 2007. – 808 с.
Кримський А. Ю. – С. 57, 121, 210, 325, 326, 498, 499, 719.
В349903/1

233. Історія Національної академії наук України, 1956–1960 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; уклад.: Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко, С. В. Старовойт [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, О. В. Бажан [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2015. – (Джерела з історії науки в Україні) (До 100-річчя Національної академії наук України).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 872 с. : іл.

Кримський А. Ю. – С. 31, 289, 303, 725.

Ч. 2 : Додатки. – 1064 с.

Кримський А. Ю. – С. 437.

В356584/1-2

234. Історія Національної академії наук України, 1961–1965. Ч. 1. Документи і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; уклад.: Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко, О. І. Вербіцька ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, О. В. Бажан [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2020. – 944 с. – (Джерела з історії науки в Україні). – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004028>.

Кримський А. Ю. – С. 72, 73, 789, 800.

235. Казимирова І. Українська лінгвістична термінологія в працях А. Ю. Кримського: традиції і новаторство / Ірина Казимирова // Укр. мова. – 2016. – № 1. – С. 3–12.

Ж24030

236. Кищенко І. Чорна «емка» для академіка Кримського / І. Кищенко // Наука і сусп.-во. – 1995. – № 1/2. – С. 52–55, 87.

Ж26494

237. Ковалів Ю. Агатагел Кримський / Юрій Ковалів // Слово і Час. – 2019. – № 1. – С. 88–95 : портр.

Ж27444

238. Конта Р. М. Кримський Агатагел Юхимович / Р. М. Конта, І. І. Тіщенко // Історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка : минуле й сьогодення (1834–2004 рр.) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; авт. кол.: Л. А. Ведмідь [та ін.] ; під ред. Г. Д. Казьмирчука. – Київ, 2004. – С. 227.

Вс40086

239. Костюк Н. О. Внесок Агатангела Кримського у світову арабістику / Н. О. Костюк // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Серія: Релігієзнавство. – 2018. – Вип. 2. – С. 63–68.

Ж69992/Реліг.

240. Косяк Н. Європейський підхід до стосунків між статями як ключова характеристика Агатангела Кримського / Наталія Косяк // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія. – Черкаси, 2015. – Вип. 21/22. – С. 99–112.

Ж72931

241. Кочубей Ю. Кримський Агатангел Юхимович / Юрій Кочубей // Сходознавство і візантологія в Україні в іменах : біобібліогр. слов. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського ; редкол.: Л. В. Матвеева (голов. ред.) [та ін.] ; упоряд.: Е. Г. Циганкова [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 124–126.

Вс52439

242. Кримський Агатангел Юхимович // Звенигородка : мала енциклопедія / уклад. Ф. Білецький. – Звенигородка, 2004. – С. 78–80 : фот.

Ва658351

243. Кримський Агатангел Юхимович // Історична наука у Національній академії наук України в особах : енциклопед. довід. / НАН України, Ін-т історії України ; редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 373–377.

Вс66951

244. Кримський Агатангел Юхимович // Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець XIX ст. – 1941 р.) : матеріали до біобібліогр. слов. / авт.-уклад. Л. В. Гарбар ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова) [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2017. – С. 236–237.

Вс64540

245. Кримський Агатангел Юхимович // Київ : іст.-біогр. енциклопед. довід. / авт. кол.: Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко, О. Ю. Храмов ; Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2007. – С. 770–771 : портр.

Со27296

246. Кримський Агатангел Юхимович // Київський національний університет імені Тараса Шевченка : незабутні постаті / авт.-упоряд.: О. Матвійчук, Н. Струк ; редкол.: В. В. Скопенко (голов. ред.) [та

ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2005. – С. 193 : портр. – (Незабутні постаті).

Со26748

247. Кримський Агатангел Юхимович // Корифеї української науки : нариси про видатних діячів науки і техніки / авт. кол.: В. П. Шкварець [та ін.]. – Миколаїв, 2000. – С. 190–193 : портр.

Со24184

248. Кримський Агатангел Юхимович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 121–123 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

249. Кримський Агатангел Юхимович (1871–1942) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1258140>. – (Науковці України).

250. Крымский Агафангел Ефимович // Большая энциклопедия : слов. общедоступ. сведений по всем отраслям знания : в 22 т. / под ред. С. Н. Южакова. – СПб., 1903. – Т. 11. – С. 604.

Вр3067/11

251. Крымский Агафангел Ефимович // Большая энциклопедия : в 62 т. – М., 2006. – Т. 24. – С. 284–285 : фот.

В350159/24

252. Крымский Агафангел Ефимович // Величайшие люди Украины : малый энцикл. справ. / авт.-сост.: Р. А. Аблязов, Л. А. Еднак, С. А. Шамара ; Восточноевроп. ун-т экономики и менеджмента. – Черкассы, 2019. – С. 43–44 : портр.

Вс67280

253. Крымский Агафангел Ефимович // Люди и судьбы : библиогр. слов. востоковедов – жертв полит. террора в совет. период, 1917–1991 / подгот.: Я. В. Васильков, М. Ю. Сорокина. – СПб., 2003. – С. 225–227.

Вс39111

254. Крымский Агафангел Ефимович // Новый энциклопедический словарь / под общ. ред. К. К. Арсеньева ; изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – Петроград, [1915]. – Т. 23. – Стб. 511–512.

В95728/23

255. Крымский Агафангел Ефимович // Словарь членов Общества любителей российской словесности при Московском университете (1811–1911). – М., 1911. – С. 153–159.

Во740311

256. Крымский (Агафангел Ефимович) // Энциклопедический словарь / изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1906. – Доп. т. 2. – С. 25–26.

В153130/2 доп.

257. Кудряченко А. Кримський Агатангел Юхимович / А. Кудряченко // Видатні постаті України / Міжрегіон. акад. упр. персоналом, Кн. палата України ; редкол.: Г. В. Щокін (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2004. – С. 451–455 : портр.

Вс40641

258. Курас І. Ф. Великий учений-гуманіст : до 130-річчя акад. А. Ю. Кримського / І. Ф. Курас // Київ. старовина. – 2001. – № 2. – С. 118–126.

Ж14441

259. Лагунова О. С. А. Е. Крымский как этнограф Ливана / О. С. Лагунова // Этногр. обозрение. – 2014. – № 2. – С. 82–90.

Ж8649

260. Лагунова О. Етнологічна спадщина Агатангела Кримського в українській історіографії / О. Лагунова // Етнічна історія народів Європи. – Київ, 2010. – Вип. 31. – С. 94–99.

Ж70494

261. Лагунова О. С. Незавершенная работа А. Е. Крымского «Материалы для изучения языка и быта Сирии» / О. С. Лагунова // Восток: афро-азиат. об-ва : ист. и современность. – 2013. – № 4. – С. 97–107.

Ж28224

262. Матвеева Л. «Був охоронцем Академії» : до 135-річчя від дня народж. А. Ю. Кримського / Леся Матвеева // Політика і час. – 2006. – № 5. – С. 86–95.

Ж22340

263. Матвеева Л. З біографії А. Кримського (1918–1941 р.) // Матвеева Л. Нариси з історії сходознавства / Леся Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2008. – С. 9–25.

Ва714962

264. Матвеева Л. В. З біографії А. Кримського (1918–1941 рр.) / Л. В. Матвеева // Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу /

Ин-т філології Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України ; за ред., з передм. І. П. Бондаренка. – Київ, 2010. – С. 391–401.

Вс50390

265. Матвеева Л. В. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Л. В. Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стилос», 2003. – 294 с.

Кримський А. Ю. – С. 51, 53, 57–60, 62, 68, 71, 84, 92, 98, 106, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 122, 125–128, 136, 138, 145, 150, 152, 153, 173–192, 246, 248–250, 252, 262, 263.

Ва652771

266. Матвеева Л. Тяжкий хрест опального академіка : [док. про А. Ю. Кримського] / Леся Матвеева // Віче. – 1995. – № 9. – С. 134–146.

Ж14474

267. Микитась Л. В. Кримський Агатангел Юхимович / В. Л. Микитась // Українська літературна енциклопедія : в 5 т. – Київ, 1995. – Т. 3. – С. 58–60 : портр.

В335899/3

268. Моклиця М. Кримський Агатангел Юхимович / Марія Моклиця // Шевченківська енциклопедія : в 6 т. / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: М. Г. Жулинський (голова) [та ін.]. – Київ, 2013. – Т. 3. – С. 589–590 : портр.

В354112/3

269. Мchedeladze I. Агатангел Кримський та грузинсько-українські взаємозв'язки в контексті орієнталістики : деякі нові аспекти / Іване Мchedeladze // Всесвіт. – 2017. – № 9/10. – С. 277–281 : фот.

Жс27966

270. Наріжна О. Будинок з біографією : [про батьків. будинок А. Ю. Кримського у м. Звенигородка Черкас. обл.] / Олена Наріжна // Шевченків край. – Звенигородка, 2019. – 22 лют. – С. 4 ; 1 берез. – С. 3.

271. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Кримський А. Ю. – С. 25, 29, 31, 36–38, 49, 50, 54, 56–59, 62, 77, 79, 80, 83, 84, 87, 89, 99, 101, 103, 105, 107–109, 112, 113, 117, 118, 136, 138, 140, 141, 164,

165, 167, 171, 173–175, 185, 198, 209–211, 215, 227, 229–231, 232, 235, 260, 262, 265–267, 288, 291, 297–299, 333, 346, 358, 359, 409, 539, 833, 835, 860, 867.

В357366/1

272. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот.

Кримський А. Ю. – С. 19, 20, 25, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 37–46, 48, 50, 51, 53–56, 58, 61–64, 66, 70, 72, 75, 78, 80, 81, 85, 86, 89, 99, 106, 123, 124, 146, 148, 270.

Вс56762/дод.

273. Новий погляд на історію заснування Академії наук України / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко, Ю. О. Храмов, Л. В. Матвєєва, Л. Д. Кістерська // Вісн. АН УРСР. – 1989. – № 4. – С. 58–74 : фот.

Кримський А. Ю. – С. 66–68.

Ж20611

274. Останіна Г. Схід очима Агатангела Кримського / Ганна Останіна // Вісн. Черкас. ун-ту. – 2012. – Вип. 38 : Філологічні науки. – С. 32–40.

Ж69408

275. Осташ І. «Бейрутські оповідання» Агатангела Кримського : до 150-ї річниці народж. видат. укр. сходознавця / Ігор Осташ // Україна дипломатична : наук. щорічник. – Київ, 2020. – Вип. 21. – С. 277–288.

Ж70897

276. Осташ І. «Бейрутські оповідання» Агатангела Кримського // Український Ліван / Ігор Осташ. – Київ, 2019. – С. 105–148 : іл.

Ва840159

277. Павленко Ю. В. Кримський Агатангел Юхимович / Ю. В. Павленко // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 195–196 : портр.

Со26033

278. Павлюк О. Агатангел Кримський з Волині знав більше 60 мов! / Олена Павлюк // Вісник і К°. – Луцьк, 2020. – 23 січ. – С. 15 : портр.

279. Палій В. М. Кримський Агатангел Юхимович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–

2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 44 : портр.

Вс56763

280. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про А. Кримського. – С. 8, 9, 59–61, 66, 169, 189, 198, 202, 203, 205, 208, 215, 224, 233, 236–239, 248–251, 254, 271, 310.

Ва831372

281. Петькун С. Агатангел Кримський – феномен української науки та культури / Світлана Петькун // Народознав. зошити. – 2013. – № 4. – С. 705–708.

Ж68851

282. Пилипенко Л. В. Агатангел Кримський: реабілітований посмертно / Л. В. Пилипенко, Д. С. Рященко // Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського. Серія: Історія. – Вінниця, 2010. – Вип. 18. – С. 120–127.

Ж69898/Іст.

283. Підвойний В. М. Кабінет арабо-іранської філології та тюркології в історії українського сходознавства / В. М. Підвойний // Зб. матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. «Україна-Китай: діалог культур» та Міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні тенденції сходознавства», 16–18 квіт. 2019 р., м. Полтава-Старобільськ / М-во освіти і науки України, Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Старобільськ, 2019. – С. 143–151. – URL: <https://bit.ly/3ct88G0>.

284. Підвойний В. Культурно-національний потенціал бібліотеки-колекції Агатангела Кримського НБУВ / В. Підвойний // Філософія тексту в сучасній культурі : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Київ, 29 берез. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, НДІ. – Київ, 2019. – С. 143–148. – URL: http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/nuk_konf/19/8.pdf.

285. Поліщук В. Т. Агатангел Кримський : до 125-ліття // Поліщук В. Т. Вибране : в 2 т. / В. Т. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – Т. 2 : Розстріляні таланти: репресовані письменники Черкащини. – С. 8–13.

В356396/2

286. Полонська-Василенко Н. Академік Агатангел Юхимович Кримський (1871–1941) / Наталія Полонська-Василенко // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2000. – Вип. 35/36 : Культура і наука світу. Внесок України. – С. 430–439.

Ж14470

287. Полонська-Василенко Н. Д. Українська Академія наук : нарис історії : [в 2 ч.] / Н. Д. Полонська-Василенко ; АН України, Ін-т укр. археографії ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), І. В. Верба, Г. В. Боряк [та ін.]. – Репр. відтворення вид.: Мюнхен, 1955–1958. Ч. 1–2. – Київ : Наук. думка, 1993. – 414 с. – (Пам'ятки історичної думки України).

Кримський А. Ю. – С. 12, 13, 16, 21; Ч. 1. – С. 12, 17, 18, 20, 27–28, 30, 32, 33, 37, 38, 40, 46, 47, 51, 54, 55, 71, 77, 79, 80, 84, 101–103, 111, 116, 121, 128; Ч. 2. – С. 60–62, 67, 68, 72, 84, 95, 110, 113, 115, 140–143, 145, 150, 151, 195, 204, 205, 392, 393, 397, 398, 401–403, 405, 407, 411, 412.

Ва552344

288. Прицак О. Й. Кримський Агатангел Юхимович / О. Й. Прицак // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2014. – Т. 15. – С. 441–442 : портр.

С10197/15

289. Прицак О. Й. Про Агатангела Кримського у 120-і роковини народження / О. Й. Прицак // Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу / Ін-т філології Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України ; за ред., з передм. І. П. Бондаренка. – Київ, 2010. – С. 406–425.

Вс50390

290. Прицак О. Українець тюркського походження : [А. Ю. Кримський] / Омелян Прицак // Історичний календар, 2001. – Київ, 2001. – Вип. 7. – С. 63–70 : портр.

Ж69229

291. Прицак О. Українець тюркського походження Агатангел Кримський / Омелян Прицак // Пам'ять століть. – 2008. – № 4. – С. 124–142.

Ж15156

292. Пшенічкіна Г. «Звенигородщина» Агатангела Кримського та сучасні дослідження обрядової пісенності Правобережної Черкащини / Галина Пшенічкіна // Проблеми етномузикології. – Київ, 2018. – Вип. 13. – С. 82–117.

Ж69929

293. Радівілов Д. А. Арабістика Агатангела Кримського / Д. А. Радівілов // Сх. світ. – 2008. – № 1. – С. 5–15 ; № 2. – С. 5–16.

Ж21929

294. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Кримський А. – С. 8, 21, 34, 35, 79, 81, 86, 100, 102, 103, 105–108, 112, 113, 115, 117, 130, 131, 133, 137–149, 151, 153, 154, 158, 159, 162, 164, 169, 170, 174, 176, 179, 182, 184, 194, 197, 231.

Ва554058

295. Рева Л. Кримський Агатангел Юхимович та Комісія візантології ВУАН / Л. Рева // Хроніки Ладомерії : матеріали IV Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 820-тій річниці утворення Галицько-Волинської держави та 695-ти річниці надання Володимиру магдебурзь. права, м. Володимир-Волинський, 13 листоп. 2019 р. : наук. зб. / Держ. іст.-культур. заповідник «Стародав. Володимир». – Тернопіль, 2019. – Вип. 4. – С. 213–219.

296. Самотуга Ю. С. Внесок Агатангела Кримського в розвиток української та світової науки / Ю. С. Самотуга // Історія освіти, науки і техніки в Україні : матеріали XIV Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, м. Київ, 17 трав. 2019 р. / Нац. акад. аграр. наук України, Ін-т історії аграр. науки, освіти і техніки, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 421–425.

Ва836770

297. Сарабьев А. В. А. Е. Крымский: специфика научного познания Арабского Востока / А. В. Сарабьев // Восток: афро-азиат. о-ва: история и современность. – 2010. – № 5. – С. 112–120.

Ж28224

298. Семотюк О. Агатангел Кримський – орієнталіст / О. Семотюк // Волинь філологічна: текст і контекст. – 2006. – Вип. 1 : А. Кримський у контексті української та світової культури. – С. 67–73.

Ж73363

299. Сергійчук В. І. «Україно, твій я навіки!» : (до 145-річчя від дня народж. А. Кримського) // Сергійчук В. І. Соборна пам'ять України : календар-альманах, 2016 / В. І. Сергійчук. – Київ, 2015. – С. 14–17.

Ва801221

300. Сидоржевський М. Над часом і простором : до 150-річчя з дня народж. А. Кримського / Михайло Сидоржевський // Укр. літ. газ. – 2020. – 28 серп. – С. 9 : фот.

301. Симоненко Л. О. Українознавчі й термінознавчі студії академіка А. Ю. Кримського / Л. О. Симоненко // Термінол. вісн. – Київ, 2013. – Вип. 2, ч. 1. – С. 72–84.

Ж73953

302. Славутич Я. Агатангел Кримський // Славутич Я. Розстріляна муза / Яр Славутич. – Київ, 1992. – С. 63–67.

Ва549266

303. Смольницька М. К. Колегія Павла Галагана в національно-культурному житті України (1871–1920 рр.) / М. К. Смольницька ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2007. – 528 с. – Бібліогр.: с. 199–231.

Кримський А. Ю. – С. 4, 37, 63, 97, 99, 120, 130, 147, 151, 156–158, 161, 164, 168, 169, 171, 172, 179, 187, 196, 207, 212, 217, 220, 222, 226, 227, 229, 230, 310, 348–351.

Ва686133

304. Сокіл Г. Агатангел Кримський і наукове товариство імені Шевченка у Львові / Ганна Сокіл // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія. – Черкаси, 2015. – Вип. 18/20. – С. 60–67.

Ж72931

305. Сорока М. О. Кримський Агатангел / текст М. О. Сороки // З порога смерті: письменники України – жертви сталінських репресій / упоряд. О. Г. Мусієнко. – Київ, 1991. – Вип. 1. – С. 279–282.

А122920/1

306. Сорока М. Реабілітовано посмертно [А. Ю. Кримський] / Микола Сорока // Дивосвіт. – 2006. – № 1. – С. 22–23.

Ж14610

307. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.

Кримський А. – С. 16–18, 25, 55, 70, 149, 273, 303, 304, 328, 339, 345, 372, 385, 387, 389, 390, 395, 404, 406, 423, 428, 459, 551.

Ва639887

308. Сюдюков І. Народ вічний у пізнанні. Українська ідея Агатангела Кримського у вселюдських системах координат / Ігор Сюдюков // День. – 2002. – 26 квіт.

309. Сюдюков І. Присвятив себе Україні. Життя академіка Агатангела Кримського: подвиг ученого й громадянина / Ігор Сюдюков // День. – 2007. – 9 листоп.

310. Сюдюков І. Присвятив себе Україні. Життя академіка Агатангела Кримського: подвиг ученого і громадянина // Повернення в Царгород / упоряд. І. Сюдюков ; відп. ред. Анна Мотозюк ; за заг. ред. Л. Івшиної. – Вид. 3-тє, стер. – Київ, 2016. – С. 435–441.

Ва803942

311. 1871 – народився Агатангел Кримський, сходознавець [Електронний ресурс] // Український інститут національної пам'яті : офіц. вебсайт. – Дата публ.: 15.01.2020. – URL: <https://bit.ly/2VHs5m5>.

312. Тюркологические и османистические исследования А. Е. Крымского: Бейрут-Москва-Киев / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, С. А. Кириллина, А. М. Абидулин // Ист. вестн. – 2019. – Т. 30. – С. 294–325 : фот. – URL: <https://bit.ly/2TJjn7>.

313. Циганкова Е. Г. Академік Агатангел Кримський / Е. Г. Циганкова // Члени-засновники Національної академії наук України : зб. нарисів / Ін-т історії України НАН України ; упоряд. С. В. Кульчицький ; відп. ред. В. А. Смолій. – Київ, 1998. – С. 60–91.

Ва588070

314. Циганкова Е. Кримський Агатангел Юхимович / Е. Циганкова, О. Янковський // Світова та вітчизняна етнодержавницька думка (у персоналіях) / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; редкол.: Ю. І. Римаренко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ ; Донецьк, 1997. – С. 124–128.

Ва580576

315. Циганкова Е. Г. Неодмінний секретар ВУАН : до 120-річчя від дня народж. А. Ю. Кримського / Е. Г. Циганкова // Вісн. АН УРСР. – 1991. – № 3. – С. 79–89.

Ж20611

316. Циганкова Е. Організація сходознавчих досліджень в Українській Академії наук: Агатангел Кримський // Циганкова Е. Сходознавчі установи в Україні (радянський період) / Елла Циганкова ; Укр. наук. ін-т Гарвард. ун-ту, Ін-т критики, НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2007. – С. 25–119.

Ва685165

- 317.** Циганкова Е. Г. Сходознавство в Українській Академії наук. А. Ю. Кримський / Е. Г. Циганкова // Сх. світ. – 2008. – № 3. – С. 48–56.
Ж21929
- 318.** Циганкова Е. Сходознавча колекція Агатангела Кримського у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Елла Циганкова // Бібл. вісн. – 2001. – № 6. – С. 13–18.
Ж14595
- 319.** Циганкова Е. Г. Час згадати : до 140-річчя від дня народж. А. Ю. Кримського / Е. Г. Циганкова // Сх. світ. – 2011. – № 3. – С. 173–178.
Ж21929
- 320.** Цьось В. А. Агатангел Кримський – перший вчений секретар Української академії наук / В. А. Цьось, М. П. Цьось // Сучасна наука та освіта Волині : зб. матеріалів наук.-практ. конф., 22 листоп. 2018 р. / Упр. освіти, науки та молоді Волин. облдержадмін., Регіон. рада молодих вчених при упр. освіти, науки та молоді Волин. облдержадмін., Володимир-Волин. пед. коледж ім. А. Ю. Кримського ; упоряд., ред. Б. Є. Жулковський. – Луцьк ; Володимир-Волинський, 2018. – С. 32–34.
Ва829165
- 321.** Шаров І. Ф. Кримський Агатангел Юхимович (1871–1942): видатний діяч світу // Шаров І. Ф. Вчені України : 100 видатних імен / І. Ф. Шаров. – Київ, 2006. – С. 196–201.
Ва676118
- 322.** Шендеровський В. Агатангел Кримський // Шендеровський В. Вчені України у світовій науці / Василь Шендеровський. – Київ, 2019. – С. 369–375 : портр.
Вс66527
- 323.** Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя Національної академії наук України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.
Про А. Кримського. – С. 1, 2, 5, 8.
Ж25653
- 324.** Шендеровський В. А. З історії української академії наук (до 100-річчя Національної академії наук України) / В. А. Шендеровський // Сенсор. електроніка і мікросистем. технології. – 2018. – Т. 15, № 4. – С. 5–17.
Про А. Кримського. – С. 6, 7, 11, 15.
Ж24835

325. Ясь О. В. Кримський Агатангел Юхимович / О. В. Ясь // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2008. – Т. 5. – С. 362–364 : портр.

B348560/5

326. Mushynka M. Krymsky Ahatanhel / Mykola Mushynka, Roman Senkus, George Yurii Shevelov // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by V. Kubijovyč. – Toronto ; Buffalo ; London, 1988. – Vol. 2. – P. 680–681 : phot.

B276504/2

327. Shenderovsky V. The prominent Ukrainian orientalist. Ahatanhel Krymsky // Shenderovsky V. May the light of science never die : project «Ukrainian scientific book in a foreign language» / Vasyl Shenderovsky. – Kyiv, 2016. – P. 149–157 : phot.

Ib223334

328. Stetkevych J. Encounter with the East: The Orientalist Poetry of Ahatanhel Kryms'kyj / J. Stetkevych // Harvard Ukrainian Studies. – Cambridge, 1984. – Vol. 8, № 3/4. – P. 321–350.

Ж40200

Відео- та аудіоматеріали про А. Ю. Кримського

329. Агатангел Кримський [Електронний ресурс] / Гала ТБ, Програма «Наші герої» ; ведуча І. Поліщук ; режисери: Е. Казакова, О. Тарасенко. 2013. Вип. 17 // YouTube. – Дата публ.: 22.05.2013. – URL: https://www.youtube.com/watch?v=t_zMRNXkvSM.

330. Агатангел Кримський: «Кримський фоліант» : [док. фільм] [Електронний ресурс] / авт. і режисер Марія Андрушко // Телеканал «Нова Волинь». – Волин. телебачення, 2012. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=h6ZmlwQC1sk>.

331. Агатангел Кримський: сходознавець, славіст, історик, письменник і перекладач [Електронний ресурс] / skrupin.ua ; ведучі: Т. Боряк, Д. Яневський // YouTube. – Дата публ.: 1.10.2020. – URL: https://www.youtube.com/watch?v=jJhFuz5_mOQ.

332. Агатангел Кримський – універсальний геній гуманітаристики : [док. фільм] [Електронний ресурс] // UATV : Пишемо історію. – Дата публ.: 17.09.2018. – URL: <https://bit.ly/2HNKLua>.

333. Агатангел Кримський – чужинець, який став українцем [Електронний ресурс] / програма «Велич особистості» // YouTube. – Дата публ.: 15.10.2015. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Jy1YjesUT7k>.

334. Агатангел Крымский считал себя крымским татаринoм [Электронний ресурс] / Crimean Tatars // YouTube. – Дата публ.: 11.02.2019. – URL: https://www.youtube.com/watch?v=jFdsP_4K_VQ.

335. Бібліотека-колекція Агатангела Кримського : до 150-річчя з дня народж. А. Кримського [Електронний ресурс] / Володимир Підвойний ; ведуча Л. Ляхевич // Радіо «Культура»: Культура. Live. – URL: <http://radio.suspilne.media/schedule/play-archive.html?periodItemID=2707146>.

336. Люди Свободи. Агатангел Кримський [Електронний ресурс] / UA:Перший, Укр. ін-т нац. пам'яті // YouTube. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=mJSjCyUuTos>.

337. Феномен у європейській та українській культурі – Агатангел Кримський : док. фільм [Електронний ресурс] / Суспільне Миколаїв ; авт. сюжету Т. Бакоцька // YouTube. – Дата публ.: 2017. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=oYGtj3Aem-U>.

Вшанування пам'яті А. Ю. Кримського

338. Галайчук А. М. Крымскому А. Е. [мемор. доска] / А. М. Галайчук, И. П. Воронцов // Галайчук А. М. Киев : страницы мемор. летописи : фотопутеводитель-справочник / А. М. Галайчук, И. П. Воронцов. – Киев, 1987. – С. 179.

Ао244939

339. Жадько В. О. Агатангел Кримський // Жадько В. О. У пам'яті Києва : наук. фотоіл. довід.-посіб. / В. О. Жадько. – Київ, 2007. – С. 284 : фот.

Вс44398

340. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 579 с.

Кримський А. Ю. – С. 46, 52, 61, 124, 254, 261, 277, 278, 352, 353, 374.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2004. – 585–1213 с.

Кримський А. Ю. – С. 605, 607, 608, 639, 658, 904, 1107, 1126.

С10067/кн.1,2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Кримський А. Ю. – С. 1233, 1497, 1633, 1648, 1654, 1664, 1776–1778, 1869, 1972, 1982, 1985, 2018, 2052, 2056.

341. Кончаковский А. Киевские скрижали памяти / Анатолий Кончаковский, Валерий Крюков. – Киев : Саммит-Книга, 2019. – 267 с. : ил.

Меморіальна дошка А. Ю. Кримському. – С. 114.

Ва832252

342. Кримського Академіка вулиця // Вулиці Києва : довідник / упоряд.: А. В. Кудрицький [та ін.]. – Київ, 1995. – С. 110–111.

Ва563379

343. Кримському А. Ю. Меморіальна дошка // Київ : енциклопед. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1981. – С. 322–323.

Ао227985

344. 1996 р. 15 січня. 125 років від дня народження визначного українського вченого, сходознавця, славіста й письменника А. Ю. Кримського (1871–1942) : [марка] // Мулик Я. Каталог поштових марок України (1918–2017) / Ярослав Мулик ; ред.: Я. П. Мулик, Р. М. Русевич. – 4-те вид., перероб. та допов. – Дрогобич, 2018. – С. 183 : фот.

Ва825425

345. Цибань В. О. Премія імені А. Ю. Кримського // Цибань В. О. Нагороди Національної академії наук України: Золота медаль імені В. І. Вернадського. Премії імені видат. учених України. Премії для молодих учених і студентів ВНЗ. Відзнаки. Почес. доктор / В. О. Цибань ; НАН України. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ, 2013. – С. 100–102 : портр.

Вс57143

Див. також № 134.

Сходознавчі читання А. Ю. Кримського

346. III Сходознавчі читання А. Кримського : тези Міжнар. наук. конф., присвяч. 80-річчю від дня народж. акад. Омеляна Пріцака / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 1999. – 69 с.

Ва590676

347. IV Сходознавчі читання А. Кримського : тези Міжнар. наук. конф., присвяч. 2000-й річниці християнства, 13–15 верес. 2000 р., м. Київ

/ НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2000. – 92 с.

348. V Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 10–12 жовт. 2001 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2001. – 182 с. – Укр., рос., турец.

Ва620155

349. VI Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф. м. Київ, 30–31 жовт. 2002 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2002. – 254 с. : табл. – Укр., рос.

350. VII Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 4–5 черв. 2003 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2003. – 215 с. – Укр., рос.

351. VIII Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 2–3 черв. 2004 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2004. – 264 с. – Укр., рос.

Ва652319

352. IX Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 1–2 черв. 2005 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2005. – 174 с. – Укр., рос.

Ва713013

353. X Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., присвяч. 135-річчю від дня народж. А. Ю. Кримського, м. Київ, 5–6 жовт. 2006 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2006. – 290 с. – Укр., рос.

Ва713012

354. XI Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 2–3 черв. 2007 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2007. – 220 с.

355. XII Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 2–3 жовт. 2008 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2008. – 205 с. – Укр., рос.

Ва705465

356. XIII Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 22–23 жовт. 2009 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2009. – 195 с. – Укр., рос., англ.

Ва720773

357. XIV Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 13–15 трав. 2010 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2010. – 212 с. – Укр., рос.

Ва727400

358. XV Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 20–21 жовт. 2011 р. : до 140-річчя А. Ю. Кримського та 20-ї річниці Ін-ту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2011. – 256 с. – Укр., рос., англ.

Ва748963

359. XVI Сходознавчі читання А. Кримського, присвяч. 20-річчю встановлення дипломатичних відносин України з державами Сходу : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 11 жовт. 2012 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2012. – 110 с.

360. XVII Сходознавчі читання А. Кримського. Тюркський світ у цивілізаційних просторах Євразії : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 16–18 жовт. 2013 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ : Мошак М. І., 2013. – 95 с. – Укр., рос., англ., турець.

Ва773526

361. XVIII Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 17–18 жовт. 2014 р. : до 95-річчя від дня народж. Омеляна Пріцака / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ : Мошак М. І., 2014. – 87 с. – Укр., рос.

Ва790018

362. XIX Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 16–17 жовт. 2015 р. : до 120-річчя від дня народж. А. П. Ковалівського / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ : Мошак М. І., 2015. – 99 с. – Укр., рос., англ.

Ва818760

363. XX Сходознавчі читання А. Кримського : до 145-річчя А. Кримського та 25-ї річниці Ін-ту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 17–18 черв. 2016 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ : Аксіома, 2016. – 82 с. – Укр., рос.

Ва806765

364. XXI Сходознавчі читання А. Кримського : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 17–18 листоп. 2017 р. / НАН України, Ін-т

сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ : Аксіома, 2017. – 75 с. – Укр., рос., англ.

Ва818761

365. XXII Сходознавчі читання А. Кримського : до 100-річчя НАН України : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 22–23 черв. 2018 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – Київ, 2018. – 80 с. – Укр., рос., англ. – URL: <https://bit.ly/3kXh2NI>.

366. XXIII Сходознавчі читання А. Кримського : до 100-річчя від дня народж. акад. Омеляна Прицака (1919–2006) : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 16 трав. 2019 р. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ, 2019. – 64 с. : портр. – URL: <https://bit.ly/2TQ9Dne>.

Бібліографічні посібники

367. Библиографический указатель филологических и исторических работ А. Е. Крымского // Крымский А. Е. Арабская литература в очерках и образцах / А. Е. Крымский. – М., 1911. – Т. 1. – С. 373–387.

Су5230; Во807715 Кримський

368. Бібліографічний покажчик писаннів академіка А. Е. Кримського / Всеукр. акад. наук. – Київ, 1926. – 44 с. – Допов. відбиток із: Зап. іст.-філол. від. Кн. 1.

Во705323

369. Дорошкевич О. Кримський А. / О. Дорошкевич // Лейтес А. Десять років української літератури (1917–1927) / А. Лейтес, М. Яшек. – [Харків], 1928. – Т. 1 : Біобібліографічний. – С. 264–265 : портр.

Айзеншток № 7386/1

370. А. Е. Кримський : бібліогр. покажч. / Укр. акад. наук, Бібліотека, Від. наук. бібліогр. ; склали: Л. Р. Рубінзон, Г. С. Іванова. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1941. – 109 с. – Машинопис.

ВНБІ д К82

371. Кримський Агатангел Юхимович // Українські письменники : біобібліогр. слов. : в 5 т. / редкол.: О. І. Білецький (голова) [та ін.]. – Київ, 1963. – Т. 2 : Дожовтневий період (XIX – поч. XX ст.) : А–М. – С. 565–588.

В308485/2

372. А. Ю. Кримський : бібліогр. покажч. (1889–1971) / НАН України, Центр. наук. б-ка ; уклали: Н. М. Деркач, Н. М. Ісаєва, Г. М. Мартиненко, К. І. Скокан (керівник). – Київ : Наук. думка, 1972. – 168, [2] с.

Ва181214

373. Кримський Агатангел Юхимович // Українська поезія кінця XIX – середини XX ст. Бібліографія. Антологія / уклад. Ю. П'ядик ; упоряд.-ред.: І. Г. П'ядик-Халявка, Н. Г. Дашкіна ; Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України [та ін.]. – Київ, 2015. – Т. 5. – С. 140–178 : портр.

В352677/5

374. Лицар героїчної праці : до 145-річчя від дня народж. А. Ю. Кримського (1871–1942) // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2016. – Київ, 2015. – № 1. – С. 25–38 : портр.

Ж60630

375. А. Ю. Кримський : бібліогр. покажч. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського ; редкол.: Ю. М. Кочубей (голова), О. В. Богомолів, О. В. Бубенок [та ін.] ; упоряд.: О. Д. Василюк, Ю. М. Кочубей. – Київ : Друк-Сервіс, 2016. – 275 с. : портр.

Ва806763

376. До 145-річчя від дня народження А. Ю. Кримського (1871–1942), українського історика, сходознавця, фольклориста, літературознавця, письменника, перекладача [Електронний ресурс] : [кн. вист.] / Від. соціокультур. діяльності // Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. – Дата публ.: 2016. – URL: <https://nlu.org.ua/event.php?id=453>.

377. Кримський Агатангел Юхимович // Книги і долі. «Нікого час не перекреслив...» (2000–2015 рр.) : бібліогр. покажч. / М-во культури України, Одес. нац. наук. б-ка ; упоряд. Г. І. Єфімова ; відп. ред. Л. В. Арюпіна. – Одеса, 2018. – С. 152–167 : портр.

Со36577

378. Кримський Агатангел Юхимович [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Варганова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 43–58 : портр. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

379. Агатангел Кримський (1871–1942) [Електронний ресурс] : вист. до 150-річчя з дня народж. укр. історика, письменника, мовознавця / підгот.: Л. В. Гарбар, Т. В. Герасімова. – Дата публ.: 2020. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2750>.

На основі архівних матеріалів.

Див. також №№ 112, 114, 125, 128, 131, 133.

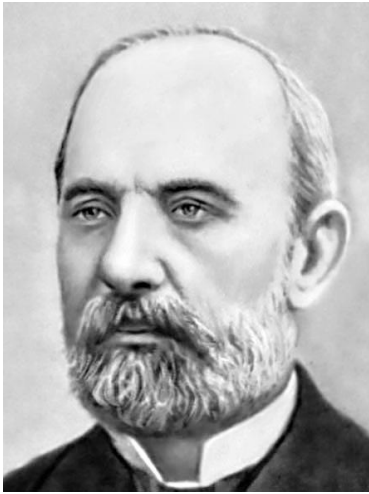
Укладач А. М. Колесніченко

Орест Іванович Левицький

(13(25).12.1848–09.05.1922)

Президент ВУАН у 1922 р.

Орест Іванович Левицький був одним з тих, хто ще за російського самодержавства плекав ідею Української академії наук. Не належачи до університетської професури, він здобув загальну шану своїми науковими студіями та літературними нарисами з історії, етнографії та юридичного побуту українського народу, був фундатором і активним учасником багатьох громадських наукових об'єднань, особисто доклав чимало зусиль, щоб новонароджена Українська академія наук успадкувала кращі традиції Українського наукового товариства в Києві.

Майбутній академік народився в селі Маячка Кобеляцького повіту Полтавської губернії у сім'ї сільського дяка, нащадка давнього козацько-старшинського роду Носів-Левицьких. У 1874 р. закінчив історико-філологічний факультет Університету Св. Володимира у Києві.

Історичні погляди вченого сформувалися під впливом В. Б. Антоновича. Під його керівництвом О. І. Левицький почав працювати секретарем Тимчасової комісії для розбору давніх актів (Київської археографічної комісії), обіймаючи цю посаду аж до 1921 р. Одночасно він багато років був помічником завідувача Центрального архіву давніх актів при Київському університеті, викладав у навчальних закладах Києва.

Перу О. І. Левицького – історика, археографа й архівіста, правознавця і літератора – належать понад 200 наукових праць з історії України XVI–XVIII ст. та історії звичаєвого права, народного побуту, судочинства, української Церкви, історичних оповідань і повістей.

Він брав участь у підготовці багатотомного серійного видання «Архив Юго-Западной России», зокрема публікацій Луцьких актових книг, Літопису Самовидця і збірки документів з історії церковно-релігійних відносин. Для розвитку українського правознавства особливе значення мали розвідки О. І. Левицького, присвячені проблемам сімейних відносин, звичаїв і сімейного права. Він також є одним з основоположників жанру української юридичної історичної белетристики.

Вагомий внесок О. І. Левицького у розвиток і кодифікацію української наукової термінології, насамперед правничої. Він очолював громадські та державні комісії з її унормування. Як шанувальник і визнаний знавець української мови, вчений особисто був причетний до перекладу українською Євангелія.

О. І. Левицький входив до Київської громади, мав високий авторитет у колах української інтелігенції. Він був дійсним членом Історичного товариства Нестора-літописця, одним з фундаторів і заступником голови Українського наукового товариства в Києві (УНТ), активним співробітником журналу «Киевская старина», співредактором (разом з М. С. Грушевським) журналу «Україна». Вчений активно співпрацював у Південно-Західному відділі Російського географічного товариства, Київському юридичному товаристві (у відділі звичаєвого права), Науковому товаристві імені Шевченка у Львові та у низці інших авторитетних наукових осередків. У роки Української революції був членом Комітету з охорони пам'яток історії та мистецтва.

Як один з керівників УНТ О. І. Левицький взяв активну участь у підготовці законопроекту про створення Української академії наук та увійшов до складу її перших 12 фундаторів. В Академії посів кафедру звичаєвого права України, очолював Комісію для вивчення звичаєвого права, Правничо-термінологічну комісію і Правниче товариство, увійшов до складу Комісії для вивчення історії західно-руського й українського права та низки інших академічних установ.

О. І. Левицький був секретарем (з 1918 р.) і головою (з 1920 р.) Соціально-економічного відділу, виконував обов'язки президента УАН у період із грудня 1919 р. до липня 1921 р., а в березні 1922 р., коли влада відмовилася затвердити на президентській посаді М. П. Василенка, був обраний третім в історії президентом УАН.

О. І. Левицький раптово помер 9 травня 1922 р., перебуваючи на Драбівській дослідній сільськогосподарській станції (нині смт Драбово Черкаської обл.), похований неподалік у с. Митлашівка. Тривалий час науковому доробку вченого не приділялося належної уваги, а сам факт очолювання ним Академії суворо замовчувався. Нині відбулася своєрідна наукова реабілітація вченого, опубліковано низку досліджень про нього, встановлено меморіальну дошку на будинку Президії НАН України, яка свідчить про перебування вченого на посаді Президента УАН.

І. Б. Усенко, доктор юридичних наук, професор

Матеріали до біобібліографії О. І. Левицького (1875–2020)

Основні наукові праці О. І. Левицького

1. Очерк внутренней истории Малороссии во второй половине XVII века / Орест Левицкий. – Киев : Унив. тип. Св. Владимира, 1875. – Вып. 1. – [2], IV, 125, [2] с. – Отд. отт. из: Унив. изв. 1874. № 3. С. 113–132 ; № 4. С. 198–216 ; № 5. С. 362–389 ; № 6. С. 456–478 ; № 7. С. 576–603 ; № 11. С. 726–735.

Во32585/комп. № 1

2. Афанасий Филиппович, игумен Брест-Литовский и его деятельность в защиту православия против унии / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Ун-та св. Владимира, 1878. – [2], 30 с. – Отд. отт. из: Унив. изв. 1878. № 5. С. 433–462.

Попов № 12432; Ву5970/комп. № 3; Во130454/комп. № 5

3. Опыт исследования о летописи Самовидца : предисл. к Летописи Самовидца с прил. трех малорос. хроник / Орест Левицкий ; изд. Киев. археогр. комис. – Киев : Тип. К. Н. Милевского, 1878. – [2], 76 с.

Ву5236; Во130454/комп. № 7

4. О семейных отношениях в Юго-Западной Руси в XVI и XVII веках / Орест Левицкий. – СПб., 1880. – 23 с. – Отд. отт. из: Рус. старина. 1880. Т. 29. № 2. С. 549–572.

Ва118187

5. Социнианство в Польше и Юго-Западной Руси в XVI и XVII веках / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1882. – 95 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1882. Т. 1, № 4. С. 25–57 ; № 5. С. 193–224 ; № 6. С. 401–432.

Ву5235; Во130454/комп. № 1

6. Южно-русские архиереи XVI–XVII веков / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1882. – 52 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1882. Т. 1, № 1. С. 49–100.

Во130454/комп. № 3

7. Анна-Алоиза, княжна Острожская (1600–1664) / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1883. – [1], 45, [1] с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1883. Т. 7, № 11. С. 329–373.

Во93230; Ву3446/комп. № 1

8. Внутреннее состояние Западно-русской церкви в Польско-Литовском государстве в конце XVI в. и уния : из предисл. к «Архиву Юго-Западной России» / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1884. – [2], 108 с. – Отд. отт. из кн.: Архив Юго-Западной России, издаваемый временной комиссией для разбора древних актов, высочайше учрежденную при Киевском Военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе : [в 37 т.]. Ч. 1, т. 6 : Акты о церковно-религиозных отношениях в Юго-Западной Руси (1322–1648). Киев, 1883.

Ву17769; Во130454/комп. № 2

9. Описи актовых книг Киевского центрального архива № 17, №№ 2036, 2038, 2039, 2044, 2045, 2047, 2048, 2050 / сост. О. И. Левицкий ; Киев. центр. архив для древ. актовых кн. Губернии: Киевской, Волынской, Подольской. – Киев : Тип. Ун-та св. Владимира, 1884–1892.

№ 17 : Книга Житомирская гродская записовая и поточная, 1646 года / сост.: И. П. Новицкий, О. И. Левицкий. – 1884. – 59 с.

№ 2036 : Луцкая гродская, записовая, поточная и декретовая книга 1562 года. – 1883. – 32 с.

№ 2038 : Луцкая гродская, записовая, поточная и декретовая книга 1564 года. – 1884. – 36 с.

№ 2039 : Луцкая гродская записная, поточная и декретовая книга 1565 года. – 1885. – 39 с.

№ 2044 : Луцкая гродская, записовая, поточная и декретовая книга 1570 года. – 1888. – 67 с.

№ 2045 : Луцкая гродская, записовая, поточная и декретовая книга 1571 года. – 1889. – 62 с.

№ 2047 : Луцкая гродская, записовая, поточная и декретовая книга 1573 года. – 1890. – 57 с.

№ 2048 : Луцкая гродская, записовая, поточная и декретовая книга 1574 года. – 1892. – 56 с.

№ 2050 : Луцкая гродская, записовая, поточная и декретовая книга 1576 года. – 1891. – 56 с.

Ву23859/17, № 2036, 2038–2039, 2044–2045, 2047–2048, 2050

10. Ипатий Потий, Киевский униатский митрополит : ист.-биограф. очерк / Орест Левицкий. – СПб. : Тип. товарищества «Обществ. польза», 1885. – 34 с. – Отд. отт. из. сб.: Памятники Русской Старины в Западных губерниях. Вып. 8. Холмская Русь: Люблинская и Седлецкая губ. Варшавского Генерал-Губернаторства. 1885. С. 342–374.

Маслов № 3819

11. Кирилл Терлецкий, епископ Луцкий и Острожский / Орест Левицкий. – СПб. : Тип. товарищества «Обществ. польза», 1885. – 34 с. – Отд. отт. из. сб.: Памятники Русской Старины в Западных губерниях.

Вып. 8. Холмская Русь: Люблинская и Седлецкая губ. Варшавского Генерал-Губернаторства. 1885. С. 308–341.

Bu16025

12. «Пророк»-многовер и суд над ним в Киеве (1825–1833 гг.) / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1885. – 30 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1885. Т. 13, № 5. С. 79–106.

Bo85197; Bo130454/комп. № 4

13. Двадцатипятилетие церковно-литературной деятельности протоиерея А. Ф. Хойнацкого (7-го октября 1862–1887 г.) / Вольнец [псевд.]. – Почаев : Тип. Почаев. Лавры, 1887. – 40 с. – Отд. отт. из: Волын. епарх. ведомости. 1887. № 30, 32. Неофиц. часть.

14. Раина Могилянка, княгиня Вишневецкая / О. И. Левицкий ; Изд. ред. журн. «Киев. старина». – Киев : Тип. Д. Давыденко, 1887. – [2], X с. : портр. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1887. Т. 19, № 11. С. 1–10 : портр.

Bu8129

15. Богдан Хмельницкий и неблагодарна история / Иван Луговой [псевд.]. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1888. – 6 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1888. Т. 23, № 11. С. 395–400.

Bu5271

16. Ганна Монтовт : ист.-бытовой очерк из жизни волын. дворянства XVI в. / О. И. Левицкий. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1888. – [2], 69 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1888. Т. 20, № 1/3. С. 94–161.

Bu20340; Bu3446/комп. № 2

17. Памятник Богдану Хмельницкому : ист. очерк его сооружения / О. И. Левицкий. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1888. – 12 с. : ил. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1888. Т. 22, № 7. С. 145–157.

18. Очерки старинного быта Волыни и Украины / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1889–1891.

Вып. 1 : Пасквиль в суд; Матери-преступницы. – 1889. – [2], 31, 20 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1889. Т. 25, № 4. С. 92–123 ; Т. 27, № 11. С. 350–368.

Вып. 2 : Превелебный сват. – 1891. – [2], 32 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1891. Т. 32, № 1. С. 19–39 ; № 2. С. 269–280.

Bu2603/1-2

19. К истории водворения в Киеве унии / О. И. Левицкий. – Киев : Тип. Имп. ун-та св. Владимира В. И. Завадского, 1891. – 8 с. – Отд.

отт. из: Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. 1891. Кн. 5, отд. 3. С. 137–143.

Во85198; Вu3169/комп. № 2

20. Луцкая старина / О. И. Левицкий. – Киев : Тип. Имп. ун-та св. Владимира В. И. Завадского, 1891. – [2], 37 с. – Отд. отт. из: Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. 1891. Кн. 5, отд. 2. С. 54–90.

Во46184

21. Историческое описание Владимиро-Волынского Успенского храма, построенного в половине XII в. князем Мстиславом Изяславичем / О. И. Левицкий. – Киев ; Владимир-Волынский : Свято-Владимирское православ. братство, 1892. – [4], 132 с. : ил.

Вu2661

22. Старинные воззрения на самоубийство и отголосок их в народных обычаях Южной Руси / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Т. Г. Корчак-Новицкого, 1892. – [2], 16 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1891. Т. 35, № 12. С. 345–360.

Во385115; Вu3446/комп. № 5

23. Тревожные годы : очерки из обществ. и полит. жизни г. Киева и Юго-Западного края в 1811–1812 гг. / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Т. Г. Корчак-Новицкого, 1892. – [2], 95 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1891. Т. 35, № 10. С. 1–21 ; № 11. С. 169–194 ; 1892. Т. 39, № 11. С. 188–212 ; № 12. С. 337–360.

В235541; Вu3446/комп. № 4

24. Пятидесятилетие комиссии для разработки древних актов, 1843–1893 : ист. зап. о ее деятельности / О. И. Левицкий. – Киев : Тип. С. В. Кульженко, 1893. – 140 с. : ил.

Вu15056

25. Археологические экскурсии Т. Г. Шевченка в 1845–1846 гг. / О. И. Левицкий. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1894. – [2], 14 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1894. Т. 44, № 2. С. 231–244.

В127874

26. Афанасий Заруцкий, малорусский панегирист конца XVII и начала XVIII ст. / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1896. – [2], 21 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1894. Т. 52, № 3. С. 378–398.

Вu3446/комп. № 3; Попов № 18982

27. Новые открытия в области древневолынского бытописания / Волянец [псевд.]. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого,

1896. – [2], 17. – Отд. отт. из: Київ. старина. 1896. Т. 56, № 10. С. 93–109.
Вu8174

28. Почадевская летопись : новейшее произведение древне-волын. письменности / Волынец [псевд.]. – Киев : Тип. Н. Т. Корчак-Новицкого, 1898. – 20 с. – Отд. отт. из: Київ. старина. 1898. Т. 61, № 4. С. 87–106.
Вu5280

29. Эпизод из польского мятежа 1831 года в Киевщине : по док. Киев. центр. арх. / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Имп. ун-та св. Владимира Н. Т. Корчак-Новицкого, 1899. [2], 27 с. – Отд. отт. из: Київ. старина. 1899. Т. 65, № 4. С. 90–116.
Вu18479; Вu3446/комп. № 8

30. Внутрішній стан західно-руської церкви в Польсько-Литовській державі в кінці XVI ст. та Унія / Орест Левицький // Розвідки про церковні відносини на Україні-Руси ХVІХ–VІІІ вв. / Орест Левицький, Володимир Антонович ; вступ. ст. М. Грушевського. – Львів, 1900. – 1–80 с. – (Руська історична бібліотека ; т. 8).
Вu392/8

31. Об актовых книгах, относящихся к истории Юго-Западного края и Малороссии / О. И. Левицкий. – М. : Печатня А. И. Снегиревой, 1900. – 30 с. – Отд. отт. из: Тр. XI Археол. съезда в Киеве. 1900. Т. 2.
Cu5259

32. Очерки народной жизни в Малороссии во второй половине XVII в. / О. И. Левицкий ; изд. ред. журн. «Київ. старина». – Киев : Тип. Н. Т. Корчак-Новицкого, 1902. – [2], II, 313 с. – Отд. отт. из: Київ. старина. 1901. Т. 72, № 1. С. 1–36 ; № 2. С. 18–216 ; № 3. С. 363–395 ; Т. 73, № 5. С. 149–182 ; Т. 74, № 7/8. С. 159–209 ; № 9. С. 40–430 ; Т. 75, № 10. С. 45–76 ; № 11. С. 223–255 ; № 12. С. 424–427.
Вu5237

33. История одного древнего Волынского храма / Орест Левицкий. – Киев : Тип. Имп. ун-та св. Владимира АО Н. Т. Корчак-Новицкого, 1903. – [2], 21 с. – Отд. отт. из: Київ. старина. 1903. Т. 80, № 1. С. 70–90.
Вu3446/комп. № 6

34. Переписка киевских монахов с Запорожьем (1763–1765 гг.) / О. И. Левицкий. – Киев : Тип. наследн. Т. Г. Мейнандера, 1905. – 27 с. – Отд. отт. из: Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. 1904. Кн. 18, отд. 3. С. 23–49.
Вu8149

35. Из жизни учебных заведений Юго-Западного края в 1840-х годах / Орест Левицкий. – Киев : Типо-литогр. товарищества Н. А. Гирич, 1906. – [2], 27 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1906. Т. 92, № 3/4. С. 421–431 ; Т. 93, № 5/6. С. 72–87.

Во93227; Ву3446/комп. № 9

36. О положении крестьян Юго-Западного края во 2-й четверти XIX ст. / Орест Левицкий. – Киев : Типо-литогр. товарищества Н. А. Гирич, 1906. – 46 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1906. Т. 93, № 7/8. С. 231–274.

Во305624/комп. № 4; Ву3446/комп. № 7

37. Про шлюб на Україні-Руси в XVI–XVII ст. / Левко Маячанець [псевд.]. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, Накладом Укр.-рус. вид. спілки, 1906. – [2], 62 с. – (Літературно-наукова бібліотека ; серія 2, ч. 130).

Au11690

38. Новый храм в старом украинском стиле : Покровская Церковь в селе Плешивце, Полтавской губернии / Орест Левицкий. – Киев : Тип. товарищества «Просвещение», 1907. – 15 с., [1] л. табл.

Ву5275

39. Невінчані шлюби на Україні в XVI–XVII ст. / Орест Левицький. – Київ : Друк. Першої Київ. друк. спілки, 1909. – 10 с. – Відбиток із: Зап. Укр. наук. т-ва. Київ, 1909. Кн. 3. С. 98–107.

Ву5274; Грінченко Во302180

40. Черты семейного быта в Юго-Западной Руси в XVI–XVII вв. : предисл. к «Архиву Юго-Западной России в XVI–XVII вв.» / О. Л. [Орест Левицкий]. – Киев : Тип. Ун-та св. Владимира, АО Н. Т. Корчак-Новицкого, 1909. – 120 с. – Отд. отт. из кн.: Архив Юго-Западной России, издаваемый временной комиссией для разбора древних актов, высочайше учрежденную при Киевском Военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе : [в 37 т.]. Ч. 8, т. 3. Акты о брачном праве и семейном быте в Юго-Западной Руси в XVI–XVII вв. Киев, 1909.

Ву16303

41. Весільна ніч : [оповідання] / Орест Левицький. – Львів : Друк. Щ. Беднарського, Накладом авт., 1910. – 96 с.

42. Про Василя Тяпинського, що переклав в XVI ст. Євангеліє на просту мову : крит. розвідка / Орест Левицький. – Київ : Друк. 2-ї Артїлі, 1913. – 21 с. – Відбиток із: Зап. іст.-філол. секції Укр. наук. т-ва. Київ, 1913. Кн. 12. С. 5–21.

43. Волинські оповідання з життя XVI і XVII вв. / Орест Левицький ; Вид. Т-ва прихильників укр. літ., науки і штуки. – Київ : Друк. Першої Київ. друк. спілки, 1914. – 215 с. : портр.

Bu2879; Попов № 9674

44. Юзеф Дунаевский, помещик Сквирского уезда 2-й четверти XIX ст. / Орест Левицький. – Киев : Тип. наследн. Т. Г. Мейнандера, 1914. – 54 с. – Отд. отт. из: Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. 1914. Кн. 23, отд. 5, вып. 2. С. 47–91.

Bu5283

45. Несподіваний шлюб : (бувальщина) / Орест Левицький. – Львів : Друк. Ставропіг. ін-та, 1917. – 54 с. – (Літературно-наукова бібліотека ; ч. 161).

Ao35702

46. Єзуїтська преподобниця : іст. оповідання / Орест Левицький. – Вінніпег : Укр. вид. спілка у Канаді, [1919]. – 69 р.

Ao260361

47. Socynjanie na Rusi / Orest Lewickij ; w przekł. I. Zachorowskiej. – Krakow : Krakow. spolka wudawnicza, 1923. – 31 s. – Odbicie z: Reformacja w Polsce. 1922. № 7.

48. Ганна Монтовт : [іст. очерк] / Орест Левицький ; передм. і ред. А. Ніковського. – Київ : Сяйво, 1926. – 118 с. – (Бібліотека української повісті).

Айзеншток № 4413

49. Історичні оповідання / Орест Левицький ; передм. Т. Черкаського «Історик-белетрист О. І. Левицький» ; ред. Т. Черкаський. – Харків : Рух, 1930. – 258 с.

Bu30236

50. По судах Гетьманщини: нариси народного життя Гетьманщини 2-ої половини XVII віку / Орест Левицький ; передм., ред. й пер. М. Горбаня. – Харків : Рух, 1930. – 252 с.

Айзеншток № 8165

51. Внутрішній стан західно-руської церкви в Польсько-Литовській державі в кінці XVI ст. та Унія / Орест Левицький // Розвідки про церковні відносини на Україні-Руси XVI–XVIII вв. / Орест Левицький, Володимир Антонович ; вступ. ст. М. Грушевського ; переклав М. Павлик. – Репр. вид. 1900 р. – Львів, 1991. – 1–80 с. – (Бібліотека «Меморіалу»).

Ba538181

52. Ганна Монтовт : іст. повість / Орест Левицький // На переломі : друга пол. XV – перша пол. XVI / редкол.: В. А. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 1994. – С. 96–151. – (Історія України в прозових документах).

Ва558424

53. Сім'я і побут українців у XVI ст. / Орест Левицький // На переломі : друга половина XV – перша половина XVI / редкол.: В. А. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 1994. – С. 190–255. – (Історія України в прозових документах).

Ва558424

54. Єзуїтська преподобниця : іст. оповідання / Орест Левицький. – Вінніпег : Укр. вид. спілка, [1997]. – 69 с.

УНД № 1246; ВЗУ Ао260361

55. Кримінальна хроніка XVII ст. / Орест Левицький // Літопис Червоної калини. – Львів, 1997. – Т. 7 : Скрипторій історичної прози. – С. 5–117.

Ж14399

56. Пожежні тривоги: (пожежа на Подолі у 1811 р.) / Орест Левицький // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2002. – Вип. 51/52. – С. 5–42.

Ж14470

57. Родовід Замкової Божниці / Орест Левицький // Волинь. – 2003. – № 5. – С. 135–146.

Ж14405

Література про життя та діяльність О. І. Левицького

58. Грушевський М. Орест Левицький : [некролог] / Михайло Грушевський // Україна. – 1924. – Кн. 1/2. – С. 199–202 : фот.

Ж21831

59. Степовий В. Пам'яті Ореста Левицького : [некролог] / В. Степовий // Укр. життя. – Станіслав, 1922. – Число 10.

Монографії, автореферати дисертацій, дисертації

60. Баран Є. Українська історична проза другої половини XIX – початку XX ст.: Орест Левицький / Євген Баран ; М-во освіти України,

Прикарпат. ун-т ім. В. Стефаника, Ін-т українознавства. – Львів : Логос, 1999. – 143 с.

Рец.: Вальнюк Б. Погляд на історичну прозу / Богдана Вальнюк // Слово і Час. – 2001. – № 8. – С. 90–95.

Ж27444

61. Баран Є. М. Українська історична проза другої половини ХІХ – початку ХХ ст. і Орест Левицький : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.02 / Баран Євген Михайлович ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – Київ, 1994. – 17 с.

Ра286159

62. Баран Є. М. Українська історична проза другої половини ХІХ – початку ХХ ст. і Орест Левицький : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.02 / Баран Євген Михайлович ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – Київ, 1994. – 220 арк. – Бібліогр.: арк. 200–219.

Дс45445

63. Василенко М. Академік Орест Іванович Левицький / Микола Василенко. – Київ : Друк. Всеукр. акад. наук, 1923. – 61 с. – Окр. відбиток із: Зап. соц.-екон. від. / Всеукр. акад. наук. Київ, 1923. Т. 1. С. ХХХІІ–ХСІІІ.

Ву11576

64. Коробчук І. М. Культурна спадщина та історія Правобережної України у наукових студіях Ореста Левицького : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Коробчук Ірина Миколаївна ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – 20 с.

Ра369715

65. Коробчук І. М. Культурна спадщина та історія Правобережної України у наукових студіях Ореста Левицького : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Коробчук Ірина Миколаївна ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – 197 арк. – Бібліогр.: арк. 166–197.

Дс115439

66. Сарбей В. Г. Академік УАН Орест Іванович Левицький (1848–1922 рр.) : життєпис, бібліогр. його праць і праць про нього / В. Г. Сарбей, Л. Г. Москвич ; наук. ред. В. А. Смолій ; Ін-т історії НАН України. – Київ, 1998. – 150 с.

Ва587647

Література про життя та діяльність О. І. Левицького. – С. 106–121; Друковані праці О. І. Левицького. – С. 122–150.

Рец.: Заремба С. З. [Рецензія] / С. З. Заремба // Укр. іст. журн. – 2002. – № 4. – С. 149–151.

Ж27630

Архівні матеріали

67. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ, 2015. – 325 с.

Левицький О. І. – С. 18, 19, 34, 185, 187, 233, 268.

Вс60788

68. Левицький Орест Іванович (1848–1922) – український історик, археограф, етнограф, архівіст, письменник, секретар Тимчасової комісії для розгляду давніх актів // Центральний державний історичний архів України, м. Київ (ЦДІАК України). Ф. № 1143 (1874–1918). Од. зб. 20.

69. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2002. – 766 с.

Левицький О. І. – С. 4, 21, 79, 80, 130, 134, 139, 197, 207, 222, 260, 280, 281, 300, 302, 319, 372, 388, 465, 507, 510; Левицький Орест Іванович / К. П. Терещенко. – С. 313–315.

Вс37277

70. Путівник по фондах відділу рукописів Інституту літератури / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фондація Омеляна і Тетяни Антоновичів ; підгот.: В. А. Бурбела, Г. М. Бурлака, С. А. Гальченко [та ін.] ; відп. ред.: С. А. Гальченко, М. Г. Жулинський. – Київ : Вид. центр «Спадщина», 1999. – 864 с.

Левицький О. І. – С. 135, 204, 219, 233, 243, 454, 472, 519.

Вс34032

71. Центральний державний історичний архів України, м. Львів : путівник / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. іст. архів України, м. Львів ; авт.-упоряд.: О. Гневишева, У. Єдлінська, Д. Пельц [та ін.]. – Львів ; Київ, 2001. – 410 с. : іл. – (Архівні зібрання України. Путівники).

Левицький О. – С. 286.

Вс35879

Листування

72. Антонович В. Б. Листи Володимира Антоновича до Ореста Левицького за 1902 рік та недатовані (автографи) // Син України: Володимир Боніфатійович Антонович : у 3 т. / упоряд.: В. Короткий, В. Ульяновський. – Київ, 1997. – Т. 1. – С. 282–283 : фот.

С10009/1

73. В. І. Вернадський і Україна: з листування. [В 2 кн.]. Кн. 1. А–І / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018. – 568 с.

Левицький О. І. – С. 111–113, 115, 123, 256, 262.

В357113/1

74. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

Левицький О. І. – С. 115, 120, 156, 160, 169, 180, 186, 276, 277, 295, 298, 302, 334, 342, 353, 488, 501, 510–512, 517, 555, 568, 577–579, 585.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Левицький О. І. – С. 275, 282, 283, 289, 290, 306, 327, 345, 370, 523, 559, 573.

В354139/1-2, ч.1

75. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941) : в 2 т. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвєєва (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – (Наукова спадщина сходознавців).

Т. 1 : 1890–1917 / відп. ред. О. Д. Василюк. – 2005. – 499 с., [8] арк. фот.

Левицький О. – С. 97, 392, 399, 407, 474.

Т. 2 : 1918–1941 / відп. ред. В. А. Кучмаренко. – 2005. – 358 с., [8] арк. фот.

Левицький О. – С. 10, 33, 38, 271, 276.

В350011/1-2

76. Кравець М. Лист О. І. Левицького [до Наукового товариства ім. Шевченка у Львові] / подав Микола Кравець // Архіви України. – 1968. – № 4. – С. 59–60.

Ж27538

77. Мицик Ю. А. Листи Юхима Сіцінського до Ореста Левицького / Ю. А. Мицик, І. Ю. Тарасенко // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Історичні науки. – 2010. – Т. 20 : На пошану професора І. В. Рибачка. – С. 105–119.

Ж68849/Іст.

78. Стародуб А. Листи єпископа Парфенія (Левицького) до Ореста Левицького та Єлисея Трегубова як джерело до вивчення історії видання українського перекладу Євангелія / Андрій Стародуб // Укр. археогр. щорічник. Нова серія. – Київ, 2002. – Вип. 7. – С. 356–388. – (Український археографічний збірник ; т. 10).

Ж68536

Статті з періодичних, довідкових та монографічних видань, збірників наукових праць, згадки про вченого

79. Балущок В. Наукова спадщина Ореста Левицького в контексті етнологічної науки / Василь Балущок // Берегиня. – 2010. – № 3. – С. 10–17.

Ж68457

80. Балущок В. Наукова спадщина Ореста Левицького в контексті етнологічної науки / Василь Балущок // Нар. творчість та етнологія. – 2009. – № 2. – С. 23–29.

Ж27482

81. Баран Є. М. Історичні нариси Ореста Левицького [передне слово; підготовка нарисів «Пирятинська протопопиха», «Смертовбивець, прикований до труни забитої ним дівки», «Лиха жінка», «Катівське ремесло»; коментарі] / Є. М. Баран // Українознавство : док., матеріали, раритети / Прикарпат. ун-т ім. В. Стефаника, Ін-т українознавства ; упоряд.: В. Грещук, Р. Піхманець. – Івано-Франківськ, 1999. – С. 156–180.

82. Баран Є. «...Над іншими джерелами ставлю матеріал документований» : іст. проза Ореста Левицького / Євген Баран // Слово і Час. – 1998. – № 2. – С. 31–34.

Ж27444

83. Баран Є. М. Поетика історичних оповідань Ореста Левицького / Є. М. Баран // Поетика художнього тексту : матеріали Всеукр.

наук.-теорет. конф. / АН Вищ. шк. України, Ін-т українознавства Київ. ун-ту ім. Т. Шевченка, Херсон. пед. ін-т. – Київ ; Херсон, 1996. – Вип. 1. – С. 64–65.

84. Баран Є. Типологія героїв в історичних оповіданнях Ореста Левицького / Євген Баран // Українська філологія: досягнення, перспективи : до 145-річчя заснування каф. укр. філології у Львів. ун-ті : зб. ст. / Львів. держ. ун-т ; редкол.: М. І. Гнатюк (відп. ред.) [та ін.]. – Львів, 1994. – С. 298–302.

85. Баран Є. М. Хмельниччина у творчості Ореста Левицького / Є. М. Баран // Богдан Хмельницький і Хмельниччина у фольклорі й художній літературі : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. 11–12 жовт. 1995 р. – Черкаси, 1995. – С. 41–42.

86. Баран Є. М. Художня майстерність історичних оповідань Ореста Левицького / Є. М. Баран // Нариси з поетики української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. / Прикарпат. ун-т ім. В. Стефаника, Наук. т-во ім. Шевченка ; відп. ред. С. І. Хороб. – Івано-Франківськ ; Снятин, 2000. – С. 5–25.

Ва653812

87. Баран Є. Художня проза Ореста Левицького / Євген Баран // Київ. старовина. – 1997. – № 5. – С. 127–133.

Ж14441

88. Білокінь А. М. Роль родини Левицьких у розвитку освіти і культури Приорілля (кінець ХVІІІ – початок ХХ ст.) [О. І. Левицький та ін.] / А. М. Білокінь // Історія і культура Придніпров'я: невідомі та маловідомі сторінки. – Київ, 2009. – Вип. 6. – С. 75–79.

Ж72918

89. Бобрищев К. Орест Левицький // Бобрищев К. Отчий край / Костянтин Бобрищев ; Укр. акад. наук нац. прогресу, Фонд міжнар. премій. – Полтава, 2002. – С. 434–443 : фот., іл.

Со30085

90. Бондаренко О. 25 грудня – 170 років від дня народження Ореста Левицького, видатного українського вченого [Електронний ресурс] / Олена Бондаренко // Рідна країна : світогляд. портал. – Дата публ.: 25.12.2019. – URL: <https://bit.ly/33FSjqV>.

91. Боряк Г. Археографічна діяльність академіка Ореста Левицького: реалізовані і нездійснені проекти / Геннадій Боряк // Україна крізь віки : зб. наук. пр. на пошану акад. НАН України проф. Валерія

Смолія / НАН України, Ін-т історії України ; відп. ред. О. С. Онищенко. – Київ, 2010. – С. 904–915.

Вс50019

92. Вільний І. Орест Левицький / І. Вільний // Літопис Волині. – 2003. – № 2. – С. 69–73.

Ж71341

93. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Левицький О. І. – С. 108, 109, 145, 146, 223, 226, 251, 252, 254, 256–269, 261, 262, 264, 267–271, 273, 275, 276, 278–280, 283, 285–290, 282–294, 298, 299, 302, 304, 309, 311, 313, 315, 316, 318, 319, 322, 323, 325, 327–329, 334, 336–338, 340, 344, 345, 347, 348, 350, 352, 353, 355, 357, 365, 366, 403, 416, 420, 431, 461, 510, 534–536, 557, 562, 580, 585, 591, 594, 596, 605, 616, 617, 620, 622, 640.

В353608/1

94. Гаврилюк С. В. Археографічна майстерність Ореста Левицького (з історії розвінчання вченим одного фальсифікату) / С. В. Гаврилюк // Українське пам'яткознавство: сучасні проблеми та тенденції : матеріали IV Всеукр. Зарембів. наук. читань, присвяч. 150-річчю від дня народж. акад. В. І. Вернадського, м. Київ, 17 квіт. 2013 р. : зб. наук. ст. / упоряд.: Г. М. Бичковська ; Центр пам'яткознавства НАН України та Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури. – Київ, 2013. – С. 58–62.

Ва775644

95. Гаврилюк С. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – початок XX ст.) : монографія / Світлана Гаврилюк ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Волин. філ. н.-д. центру «Охорон. археол. служба України» Ін-ту археології НАН України. – 2-ге вид., допов. – Луцьк : Вежа, 2008. – 536 с.

Про О. І. Левицького. – С. 10, 12, 17, 20, 22, 30, 31, 44–48, 50, 66, 141, 155, 156, 181, 192, 196, 209, 210, 237–240, 244, 247, 250, 251, 257, 260, 261, 285–287, 305, 306, 336, 368, 373, 374, 379, 395, 403–408, 413, 427, 430, 431, 450, 460, 462.

Ва710579

96. Гаврилюк С. Орест Левицький як пам'яткознавець Волині / Світлана Гаврилюк // Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2001. – Вип. 6. – С. 110–114.

97. Герасименко Н. О. Левицький Орест Іванович / Н. О. Герасименко // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2009. – Т. 6. – С. 90–91 : портр.
В348560/6

98. Герасименко Н. Левицький Орест Іванович / Неля Герасименко // Українські історики ХХ століття : біобібліогр. довід. / НАН України, Ін-т історії України ; редкол.: В. А. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2006. – С. 114–116. – (Українські історики ; вип. 2, ч. 3).
Ва686140

99. Герасименко Н. Орест Іванович Левицький [Електронний ресурс] / Неля Герасименко // Історія Полтави : [сайт Бориса Тристанова]. – URL: <http://histpol.narod.ru/person/pers-12/pers12-030.htm>.

100. Гирич І. Б. Орест Левицький як громадський діяч і науковець // Гирич І. Б. Між наукою і політикою : історіогр. студії про вчених-концептуалістів / І. Б. Гирич. – Тернопіль, 2012. – С. 309–324.
Ва763184

101. Гирич І. Орест Левицький як суспільний діяч і науковець : до 160-річчя від дня народж. / Ігор Гирич // Сучасність. – 2009. – № 3/4. – С. 197–212.
Ж14413

102. Гуцал П. Левицький Орест Іванович / Петро Гуцал // Тернопільський енциклопедичний словник : у 4 т. / редкол.: Г. Яворський [та ін.]. – Тернопіль, 2005. – Т. 2. – С. 332.
В352329/2

103. Дем'янюк О. Левицькі у вітчизняній військово-політичній історії доби Української революції / Олександр Дем'янюк // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Модест Левицький в історії України і Волині та проблеми формування інтелектуальної еліти / Волин. краєзнав. музей [та ін.]. – Луцьк, 2016. – Вип. 60 : Матеріали Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. відомого укр. письменника, педагога, держ. і громад. діяча Модеста Левицького (1866–1932), м. Луцьк, 15–16 груд. 2016 р. – Луцьк, 2016. – С. 87–91. – URL: <https://bit.ly/2UAdKYL>.
Про Ореста Левицького. – С. 89–90 : портр.

104. Дзира Я. І. Третій президент [О. І. Левицький] / Я. І. Дзира // Україна. Наука і культура : щорічник. – 1989. – Вип. 23. – С. 374–383.

Ж66776

105. Дзира Я. І. Третій президент [О. І. Левицький] / Я. І. Дзира // Історія українського середньовіччя: козацька доба : зб. наук. пр. : у 2 ч. / НАН України, Ін-т історії України, Н.-д. фундація ім. О. Ольжича ; редкол.: М. Ф. Дмитрієнко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1995. – Ч. 1. – С. 103–111.

В340521/1

106. Дзира Я. І. Як загубили Президентів [М. П. Василенка та О. І. Левицького] / Я. І. Дзира, Л. Д. Кістерська, Л. В. Матвеева // Радян. освіта. – 1989. – 3 листоп. – С. 3.

107. Доліновський В. І. Орест Левицький – археограф і джерелознавець / В. І. Доліновський // Архіви України. – 2014. – № 1. – С. 142–155.

Ж27538

108. Дорошенко Д. І. Огляд української історіографії / Д. І. Дорошенко ; упоряд. та нарис Ю. Пінчук, Л. Гриневич ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ : Українознавство, 1996. – 256 с. – (Державна школа: історія. Політологія. Право).

Левицький О. І. – С. 24, 25, 33, 34, 120, 122, 135, 141, 146–147, 153, 160, 164, 201, 202, 213.

Ва583253

109. Дубровіна Л. А. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1918–1941 / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 1998. – 337 с.

Про Левицького О. І. – С. 59, 89.

Ва586032

110. Жаботинський П. Енциклопедист з Маячки : 160 років тому народився Орест Левицький / П. Жаботинський // Демократ. Україна. – 2009. – 23 січ. – С. 18.

111. Жадько В. Левицький Орест Іванович // Жадько В. Черкащина : універс. енциклопедія : док.-публіцист., наук. фотоіл. іст. вид. / Віктор Жадько ; ред. О. Лук'янчук. – Київ, 2010. – С. 515 : портр., фот.

Со30135

112. Житецкий И. Левицкий Орест Иванович / Игнат Житецкий // Энциклопедический словарь : в 41а (82) т. / изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1896. – Т. 17 (33). – С. 441.

В191/33

113. Журба О. І. Київська археографічна комісія, 1843–1921 : нарис історії і діяльності / О. І. Журба ; АН України, Археогр. коміс., Ін-т укр. археографії. – Київ : Наук. думка, 1993. – 184 с. – (Проблеми едиційної і камеральної археографії: історія, теорія, методика).

Левицький О. І. – С. 6–12, 15–19, 22, 25, 27–30, 38, 42, 44, 86, 88, 89, 93, 100, 104, 106, 109, 116–118, 120, 122–124, 126, 128, 129, 154, 156, 159, 161–163, 170, 171, 173, 181, 183.

Ва553664

114. Заєць Л. Вивчення Орестом Левицьким історії релігії церкви на Правобережній Україні (за матеріалами публікацій вченого у періодиці) / Любов Заєць // Історія релігій в Україні : наук. щорічник, 2011 р. / Ін-т релігієзнавства – філія Львів. музею історії релігії ; Львів. відня Ін-ту укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України [та ін.]. – Львів, 2011. – Кн. 1. – С. 299–305.

Ж73721

115. Зайцева З. Український науковий рух: інституціональні аспекти розвитку (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / Зінаїда Зайцева ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – Київ, 2006. – 366 с.

Про О. Левицького. – С. 52, 223, 231, 249, 251.

Ва678657

116. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Левицький О. І. – С. 8–11, 14, 18, 48, 51, 167, 184, 185, 188, 201, 208, 211, 224, 229, 234, 237, 241–243, 248, 255, 256, 284, 285, 297, 298, 311, 313, 322, 334, 343, 346, 359, 361, 382, 396, 407, 408, 410–414, 426–430, 433–435, 440, 441, 444–448, 450, 454, 456, 458, 462, 468, 469, 472, 473, 475, 473–487.

Вс29848

117. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ :

НБУВ, 1998. – 761 с.

Левицький О. І. – С. 100, 199, 397, 402, 416, 439.

Вс33033

118. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, В. Г. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Левицький О. І. – С. 158, 159.

Вс33691

119. Коваль О. Левицький Орест Іванович / Оксана Коваль // Українські архівісти : біобібліогр. довід. : у 3 вип. / Голов. арх. упр. при Каб. Міністрів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України ; упоряд.: О. М. Коваль [та ін.] ; редкол.: В. С. Шандра (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1999. – Вип. 1 : (XIX ст. – 1930-ті рр.). – С. 61–63.

В342580/1

120. Коваль О. Левицький Орест Іванович / Оксана Коваль // Українські архівісти (XIX–XX ст.) : біобібліогр. довід. / Держкомархів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; упоряд.: І. Б. Матяш [та ін.]. – Київ, 2007. – С. 350–351.

Вс51634

121. Козачук К. О. Історія і право у повісті Ореста Левицького «Ганна Монтовт» / К. О. Козачук // Вісн. Акад. адвокатури України. – 2013. – № 2. – С. 118–123.

Ж25078

122. Комзюк В. Петро Косач у колі друзів і однодумців. Орест Іванович Левицький / Віра Комзюк // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Леся Українка і родина Косачів в історії та культурі України та Волині : наук. зб. / Волин. краєзнав. музей [та ін.] ; упоряд.: В. Комзюк, А. Силук. – Луцьк, 2016. – Вип. 57 : Матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 145-річчю від дня народж. Лесі Українки, с. Колодяжне на Волині, 24–25 лют. 2016 р. – С. 120–123.

Со34593

123. Корновенко С. В. Орест Левицький / С. В. Корновенко // Краєзнавство Черкащини. – 2005. – № 8 : 80-річчю Всеукр. спілки краєзнавців присвяч. – С. 115–118 : фот.

Ж72717

124. Коробчук І. М. Видання пам'яткознавчих осередків Волині кінця ХІХ – початку ХХ століть: погляд О. І. Левицького / І. М. Коробчук // Звягель – Новоград-Волинський: від сивої давнини до сьогодення : матеріали Міжнар. наук.-краєзнав. конф., присвяч. 750-річчю від першої літопис. згадки про місто, 3–6 лип. 2007 р. : у 2 т. / Упр. культури і туризму Житомир. облдержадмін., Житомир. наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині, Житомир. обл. краєзнав. музей [та ін.] ; голов. ред. М. Ю. Костриця ; редкол.: Л. В. Баженов [та ін.]. – Житомир, 2007. – Т. 1. – С. 48–53. – (Велика Волинь ; вип. 36).

Ж69179

125. Коробчук І. М. Волинезнавчі публікації Ореста Левицького у часописі «Киевская старина» / І. М. Коробчук // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2007. – № 1 : Історичні науки. – С. 248–253.

Ж69212

126. Коробчук І. М. Джерела до вивчення пам'яткознавчої діяльності Ореста Левицького / І. М. Коробчук // Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2006. – Вип. 11. – С. 23–28.

127. Коробчук І. Орест Левицький – дослідник і популяризатор релігійно-церковного життя Правобережної України ХVІ–ХVІІ ст. / Ірина Коробчук // Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали ІІ Міжнар. наук.-практ. конф. аспірантів і студентів, 16–17 квіт., 2008 р., Луцьк : у 2 т. / Волин. облдержадмін., Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2008. – Т. 1. – С. 210–212.

С10783/1

128. Коробчук І. М. Орест Левицький і родина Косачів / І. М. Коробчук // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Ковель і ковельчани в історії України та Волині : зб. наук. пр. / Волин. облдержадмін., Ковел. іст. музей, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; упоряд.: Г. В. Бондаренко, М. Є. Матвійчук. – Луцьк, 2008. – Вип. 40 : Матеріали ХХІХ Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 490-ій річниці надання Ковелю Магдебурзького права, м. Ковель, 5–6 груд. 2008 р. – С. 196–198.

Со28352

129. Коробчук І. М. Орест Левицький – історик і пам'яткознавець Правобережної України (історіографічний аспект) / І. М. Коробчук // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – № 13 : Історичні науки. – С. 312–320.

Ж69212

130. Коробчук І. М. Оцінка О. Левицьким краєзнавчо-пам'яткознавчих видань громадсько-наукових товариств Великої Волині межі ХІХ–ХХ століть / І. М. Коробчук // Півд. архів. Іст. науки. – Херсон, 2008. – Вип. 27. – С. 23–29.

Ж68783/Іст.н.

131. Коробчук І. М. Пам'ятки Луцька у змалюванні Ореста Левицького / І. М. Коробчук // Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф. аспірантів і студентів, 18–19 квіт. 2007 р. : в 2 т. / М-во освіти і науки України ; Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2007. – Т. 1. – С. 52–53.

С10783/1

132. Коробчук І. М. Пам'яткознавчі публікації Ореста Левицького в науковій періодиці Наддніпрянщини / І. М. Коробчук // Каразінські читання (історичні науки) : матеріали Міжнар. наук. конф. молодих учених (20 квіт. 2007 р.) / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; голов. ред.: Д. В. Журавльов [та ін.]. – Харків, 2007. – С. 152–153.

Ва712837

133. Коробчук І. Успенський собор м. Володимир-Волинського у дослідженнях та описах Ореста Левицького / Ірина Коробчук // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Олександр Цинкаловський і край : зб. наук. пр. / Волин. облрада, Волин. облдержадмін., Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; упоряд. та відп. за вип.: Г. Бондаренко, А. Силюк. – Луцьк, 2008. – Вип. 27 : Матеріали ХХVІ Міжнар. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 1020-ій річниці від першої писем. згадки про Володимир та 110-річчю від дня народж. О. Цинкаловського, м. Володимир-Волинський. – С. 101–103.

Со27418

134. Коробчук І. М. Церковна старовина Волині в дослідженнях Ореста Левицького / І. М. Коробчук // Історія релігій в Україні : наук. щорічник, 2005 р. : матеріали XV Міжнар. конф., 16–18 трав. 2005 р. / Львів. Ін-т релігієзнавства – філія Львів. музею історії релігії, Львів. від-ня Ін-ту укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Львів, 2005. – Кн. 2. – С. 854–859.

135. Короткий В. Левицький Орест Іванович (1848–1922) / В. Короткий // З іменем Святого Володимира: Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників : у 2 кн. / упоряд.: В. Короткий, В. Ульяновський. – Київ, 1994. – Кн. 2. – С. 419–420.

В339852/2

136. Котиченко А. А. Жінки-шляхтянки Речі Посполитої у візії О. Левицького / А. А. Котиченко // Вісн. Черкас. ун-ту. – 2014. – Вип. 19 : Історичні науки. – С. 5–9.

Ж69408

137. Кривоший О. П. Дискурс тилової повсякденності ординарних жінок України першої половини XVII ст. у науковій спадщині Ореста Левицького / О. П. Кривоший // Наук. зап. Ін-ту укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ, 2012. – Т. 24. – С. 53–69.

Ж70189

138. Крикун Ю. Орест Левицький – дослідник звичаєвого права українців XVI–XVII століть / Юлія Крикун // Етнічна історія народів Європи. – Київ, 2005. – Вип. 19. – С. 65–70.

Ж70494

139. Купчик К. Атланти української науки : до 100-річчя від дня створення НАН України [першим дійсним академіком якої був і полтавець О. І. Левицький] / К. Купчик // Дати і події, 2018, друге півріччя : календар знамен. дат. – Київ, 2018. – № 2. – С. 93–97.

Ж74230

140. Кушпетюк О. Орест Левицький – другий президент Української академії наук та його зв'язок з Волинню / Олена Кушпетюк // Українське державотворення: проблеми і сучасність : зб. наук. пр., присвяч. століттю подій Укр. революції (1917–1921 рр.) / редкол.: Г. В. Бондаренко, О. Й. Дем'янюк. – Луцьк, 2018. – Вип. 14. – С. 79–84.

141. Кушпетюк О. Орест Левицький і волинське музейництво : (до 170-річчя від дня народж.) / Олена Кушпетюк // Емінак. – 2018. – № 1, т. 3. – С. 108–112.

Ж25931

142. Кушпетюк О. Співпраця Ореста Левицького з Волинськими музейними закладами у справі вивчення історії краю та збереження його церковних старожитностей [Електронний ресурс] / Олена Кушпетюк // Володимир-Волинський історичний музей : [вебсайт]. – URL: <https://bit.ly/2Ha7X4V>.

143. Левицький Орест Иванович // Большая энциклопедия : словарь общедоступ. сведений по всем отраслям знания : в 22 т. / под ред. С. Н. Южакова. – СПб., 1909. – Т. 12. – С. 65.

Вр3067/12

144. Левицкий Орест Иванович // Малый энциклопедический словарь : в 3 т. / изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1902. – Т. 3. – С. 27.

В158481/3

145. Левицкий О. І. // Вчені Черкаського краю : біобібліогр. нариси. – Черкаси, 2012. – Вип. 4. Суспільні і гуманітарні науки. Ч. 1. Історики, археологи, етнографи, фольклористи, краєзнавці. Кн. 2 : К–П / Упр. культури і туризму Черкас. облдержадмін., Черкас. б-ка для юнацтва ім. В. Симоненка ; уклад. О. А. Забеліна. – С. 38–41 : фот. – URL: <https://bit.ly/3c9zZcl>.

146. Левицкий Орест Иванович // Академічна юридична думка / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. Корецького ; уклад.: І. Б. Усенко, Т. І. Бондарук ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученко. – Київ, 1998. – С. 94–95.

Вс32971

147. Левицкий Орест Иванович // Історична наука у Національній академії наук України в особах : енциклопед. довід. / НАН України, Ін-т історії України ; редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 408–409.

Вс66951

148. Левицкий Орест Иванович // Київ : іст-біогр. енциклопед. довід. / авт. кол.: Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко, О. Ю. Храмов ; Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2007. – С. 786 : портр.

Со27296

149. Левицкий Орест Иванович // Корифеї української науки : нариси про видатних діячів науки і техніки / [авт. кол.]: В. П. Шкварець [та ін.]. – Миколаїв, 2000. – С. 198–201 : портр.

Со24184

150. Левицкий Орест Иванович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 21–23 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

151. Левицкий Орест Иванович // Провідники духовності в Україні : довідник / за ред. І. Ф. Кураса. – Київ, 2003. – С. 475–476.

Ва646191

152. Левицький Орест Іванович // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. – Вид. 2-ге. – Київ, 1981. – Т. 6. – С. 90.

В328608/6

153. Левицький (Левитський) Орест Іванович // Українська революція, 1917–1921. Полтавський вимір : події. Постаті. Документи : у 3 кн. / Держ. архів Полтав. обл., Центр дослідж. історії Полтавщини ; авт.-упоряд.: О. А. Білоусько, Т. П. Пустовіт, В. Я. Ревегук. – Полтава, 2017. – Кн. 1 : Процеси. Діячі. Рефлексії. 1917–1921. – С. 262–263 : фот.

154. Левицький Орест Іванович // Шевченківський словник : у 2 т. / АН УРСР, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: Є. П. Кирилюк (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1976. – Т. 1. – С. 346–347.

В327658/1

155. Левицький Орест Іванович (1848–1922) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1460299>. – (Науковці України).

156. Линева Е. А. Обстеження Полтавщини О. І. Левицьким / Е. А. Линева // 100-річчя Полтавського Краєзнавчого музею : матеріали Ювіл. наук. конф. / Полтав. краєзнав. музей ім. В. Кричевського, Полтав. наук. т-во краєзнавців ; редкол.: С. В. Лобурець [та ін.]. – Полтава, 1991. – Ч. 3 : Краєзнавство Полтавщини. – С. 48–50.

В338138/3

157. Луговський О. Г. Левицький Орест Іванович / О. Г. Луговський // Наука та наукознавство. – 2008. – № 4. – С. 37–41 : портр.

Ж14597

158. Малик М. Левицький Орест Іванович / М. Малик // Край. – 2007. – № 37. – С. 21.

159. Манько М. Президент Академії наук – почесний член Братства імені князів Острозьких [О. І. Левицький] / М. Манько // Замкова гора. – Острог, 2017. – 23 груд. – С. 8.

160. Матвеева Л. В. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Л. В. Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стилос», 2003. – 296 с.

Про О. І. Левицького. – С. 4, 14, 27, 33, 38, 54, 55, 152, 216, 246, 266.

Ва652771

161. Міщук Р. С. Левицький Орест Іванович / Р. С. Міщук // Українська літературна енциклопедія : в 5 т. – Київ, 1995. – Т. 3. – С. 146–147 : портр.

В335899/3

162. Мокляк В. О. Академік О. І. Левицький і Полтавщина / В. О. Мокляк // 100-річчя Полтавського Краєзнавчого музею : матеріали Ювіл. наук. конф. / Полтав. краєзнав. музей ім. В. Кричевського, Полтав. наук. т-во краєзнавців ; редкол.: С. В. Лобурець [та ін.]. – Полтава, 1991. – Ч. 3 : Краєзнавство Полтавщини. – С. 46–48.

В338138/3

163. Мокляк В. Зв'язки О. І. Левицького з Полтавською Вченою Комісією / Володимир Мокляк // Архівний збірник на посвяту 90-річчю Полтавської вченої архівної комісії : зб. наук. пр. / Держ. архів Полтав. обл. ; редкол.: К. І. Кукоба (голова) [та ін.]. – Полтава, 1993. – С. 50–55.

Ва555348

164. Мокляк В. Левицький Орест Іванович : [біографія] // Мокляк В. Літературна Новосанжарщина : матеріали до Новосанжар. біобібліогр. слов. / Володимир Мокляк. – Полтава, 2013. – С. 40–41 : фот.

Ва774949

165. Мокляк В. О. О. І. Левицький – історик Волинського краю / В. О. Мокляк // Житомир в історії Волині і України : тези Всеукр. наук.-краєзнав. конф. Житомир, 7–10 верес. 1994 р. / Житомир. наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині, Житомир. обл. ін-т удосконалення вчителів, Житомир. орг. Спілки журналістів України ; ред. М. Ю. Костриця. – Житомир, 1994. – С. 155–158.

Ва559264

166. Мокляк В. О. Орест Іванович Левицький / В. О. Мокляк // Прапор. – 1993. – 7 квіт. – С. 9–10.

167. Москвич Л. Г. Видатний історик, археограф-архівіст : до 120-річчя від дня народж. О. І. Левицького / Л. Г. Москвич, А. І. Сторчак // Укр. іст. журн. – 1968. – № 12. – С. 125–129.

Ж27630

168. Москвич Л. Г. Вклад О. І. Левицького у вивчення звичаєвого права на Україні / Л. Г. Москвич // Історіогр. дослідж. в УРСР. – Київ, 1972. – Вип. 5. – С. 92–106.

Ж64087

169. Москвич Л. Левицький Орест Іванович / Лілія Москвич // Довідник з історії України. – 2-ге вид., доопрац. і допов. – Київ, 2002. – С. 398–399.

Вс36387

170. Москвич Л. Левицький Орест Іванович / Лілія Москвич // Шевченківська енциклопедія : в 6 т. / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: М. Г. Жулинський (голова) [та ін.]. – Київ, 2013. – Т. 3. – С. 716–717 : портр.

В354112/3

171. Москвич Л. Орест Левицький / Лілія Москвич // Історіогр. дослідж. в Україні. – Київ, 2003. – Вип. 12 : Визначні постаті української історіографії ХІХ–ХХ ст. – С. 201–227.

Ж64087

172. Москвич Л. Г. Творчий шлях О. І. Левицького / Л. Г. Москвич // Історіогр. дослідж. в УРСР. – Київ, 1971. – Вип. 4. – С. 63–76.

Ж64087

173. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Левицький О. І. – С. 38, 44–46, 49, 54, 72, 73, 76, 77, 80, 98, 99, 101, 103, 128, 129, 133, 136, 139, 158–160, 164, 165, 180, 193, 224, 325, 834, 839.

В357366/1

174. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот. – Бібліогр.: с. 510–526.

Левицький О. І. – С. 31, 34, 37, 38, 40, 41, 44, 48, 55, 59, 66, 67.

Вс56762/дод.

175. Новий погляд на історію заснування Академії наук України / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко, Ю. О. Храмов, Л. В. Матвєєва, Л. Д. Кістерська // Вісн. АН УРСР. – 1989. – № 4. – С. 58–74 : портр.

Левицький О. І. – С. 66, 72, 74.

Ж20611

176. Оглоблин О. Левицький Орест / О. Оглоблин // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1994. – Т. 4. – С. 1269 : портр.
В339091/4

177. Оглоблин О. Студії з історії України : ст. і джерельні матеріали / Олександр Оглоблин ; ред. Л. Винар ; Укр. іст. т-во, Укр. вільна акад. наук у США, Іст. секція. – Нью-Йорк ; Київ ; Торонто, 1995. – 468 с.
Левицький О. І. – С. XIV, 210, 221, 236, 272, 282.
Ва676675

178. Огнева О. Свято-Володимирське братство та діяльність членів Археографічної комісії О. Левицького й І. Каманіна / Олена Огнева // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії (Київ, Седнів, 18–21 жовт. 1993 р.) / НАН України, Археогр. коміс., Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; редкол.: Г. В. Боряк, П. С. Сохань. – Київ, 1997. – С. 187–190. – (Проблеми едиційної та камеральної археографії: історія, теорія, методика ; вип. 30).
Ва686857

179. Онопрієнко В. Джерела з історії Українського наукового товариства в Києві / Валентин Онопрієнко, Тетяна Щербань ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2008. – 351 с. : портр. – (Бібліотека Державного фонду фундаментальних досліджень).
Про О. І. Левицького. – С. 13, 24, 27, 31, 36, 41, 73, 79, 80, 85, 90, 92, 93, 95, 96, 120, 128, 146, 167, 171, 176, 229, 262, 290, 322.
Ва729930

180. Орест Левицький // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : у 6 т. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: Ю. Богуцький [та ін.]. – Київ, 2001. – Т. 2. – С. 128–129 : фот. – Укр., англ.
С10173/2

181. Орест Левицький // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 2. – С. 34–35 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.
В346899/2

182. Орест Левицький // Пам'ять століть. – 2008. – № 3. – С. 205.
Ж15156

183. Орест Левицький (1919–1921, 1922): відстоюючи державний статус Академії наук // Президенти Академії наук України за 100 років її існування: науково-організаційний внесок в прогрес

фундаментальної науки / В. М. Гамалія, Ю. К. Дупленко, В. І. Онопрієнко [та ін.] ; за ред. В. І. Онопрієнка ; НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2018. – С. 63–76 : портр. – URL: <https://bit.ly/39IErEO>.

184. Павленко Ю. В. Левицький Орест Іванович // Ю. В. Павленко // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 209–210 : портр.
Со26033

185. Павловський І. Ф. Левицький Орест Іванович // Павловський І. Ф. Краткий биографический словарь ученых и писателей Полтавской губернии с половины XVIII века / И. Ф. Павловский. – Полтава, 1912. – С. 110–111.
Бу2869

186. Пагор В. В. Тарас Шевченко і Поділля в науковій спадщині історика Ореста Левицького / В. В. Пагор // Матеріали XIV Подільської наукової історико-краєзнавчої конференції (14–15 листопада 2014 р.) : [зб. матеріалів] / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; редкол.: С. А. Копилов [та ін.]. – Кам'янець-Подільський, 2014. – С. 38–42.
Ва787539

187. Палієнко М. Левицький Орест Іванович // Палієнко М. «Кієвська старина» у громадському та науковому житті України (кінець XIX – початок XX ст.) / Марина Палієнко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2005. – С. 267–268.
Ва672367

188. Палій В. М. Левицький Орест Іванович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 77–78 : портр.
Вс56763

189. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.
Про О. Левицького. – С. 175, 197, 203, 224, 228, 248–250, 258.
Ва831372

190. Перший піврік існування Української академії наук у Києві та її начерк і праці до кінця 1919 року / Укр. акад. наук ; ред. А. Ю. Кримський. – Київ : Друк. Укр. наук. т-ва, 1919. – 270 с.

Про О. І. Левицького. – С. 1–3, 21, 30, 35, 38, 61, 63–65, 74, 81–85, 87, 89, 102, 105, 109, 112, 113, 117, 120, 122–130, 145, 148–150, 154.

Bu200

191. Петренко І. Роль академіка Ореста Івановича Левицького (1848–1922 рр.) у дослідженні історії шлюбно-сімейних відносин в Україні у XVII–XVIII ст. / Ірина Петренко // Наук. вісн. Чернів. ун-ту. – 2008. – Вип. 378/379 : Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – С. 137–141.

Ж69219

192. Пивоваров Н. Ф. Левицкий Орест Иванович / Н. Ф. Пивоваров // Краткая литературная энциклопедия : в 9 т. – М., 1967. – Т. 4. – С. 87.

B310491/4

193. Пирожков С. І. Видатні організатори академічної науки / С. І. Пирожков, Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 18–33 : портр.

Про О. І. Левицького. – С. 18, 19, 24, 25.

Ж20611

194. Полонська-Василенко Н. Історія України. У 2 т. Т. 2. Від середини XVII століття до 1923 року / Наталія Полонська-Василенко. – Репр. відтворення вид.: Мюнхен, 1972–1976. – 3-тє вид. – Київ : Либідь, 1995. – 608 с. : портр.

Левицький О. І. – С. 38, 248, 550.

B339007/2

195. Полонська-Василенко Н. Д. Українська Академія наук : нарис історії : [в 2 ч.] / Н. Д. Полонська-Василенко ; АН України, Ін-т укр. археографії ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), І. В. Верба, Г. В. Боряк [та ін.]. – Репр. відтворення вид.: Мюнхен, 1955–1958. Ч. 1–2. – Київ : Наук. думка, 1993. – 414 с. – (Пам'ятки історичної думки України).

Левицький О. І. – Ч. 1. – С. 9, 10, 14, 17, 20, 24, 29, 30, 36–38, 90, 131; Ч. 2. – С. 28, 398.

Ba552344

196. Приступа С. Орест Левицький – дослідник волинської минувщини / Світлана Приступа // Старий Луцьк. – Луцьк, 2005. – Вип. 2. – С. 183–194.

Ж73499

197. Приступа С. О. Орест Левицький і Волинь / С. О. Приступа // Житомирщина на зламі тисячоліть : наук. зб. / Житомир. наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині, Житомир. обл. орг. Нац. спілки

журналістів України, Житомир. обл. краєзнав. музей ; ред. М. Костриця. – Житомир, 2000. – С. 317–318. – (Велика Волинь ; т. 21).

Ж69179

198. Приступа С. Орест Левицький – один із фундаторів Української Академії наук / Світлана Приступа // Студії з арх. справи та документознавства. – Київ, 1999. – Т. 5 : Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 року : [ІІ Міжнар. наук. конф. 21–23 трав. 1998 р., м. Київ, Чернігів] : наук. зб., присвяч. 125-річчю від народж. Гетьмана Скоропадського та 80-річчю проголошення Української Держави 1918 року. – С. 210–211.

Ж69076

199. Приступа С. Орест Левицький – один із фундаторів Української Академії наук / Світлана Приступа // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2001. – № 45/46. – С. 613–621.

Ж14470

200. Приступа С. Орест Левицький – один із фундаторів Української Академії наук / Світлана Приступа // Черкаський край – земля Богдана і Тараса : культурол. зб. / [авт. кол.]: В. М. Литвин [та ін.]. – 2-ге вид., допов. – Київ, 2003. – С. 735–743.

Ва635820

201. Приступа С. Орест Левицький – фундатор Української академії наук – нащадок давнього священницького роду / Світлана Приступа // Наша віра. – 1995. – Лип.-серп. – С. 12 : фот.

202. Приступа С. Останній притулок Ореста Левицького / Світлана Приступа // Вісн. НАН України. – 1999. – № 6. – С. 39–41.

Ж20611

203. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Левицький О. – С. 78, 107, 108, 113–115, 117, 131, 135, 143, 144, 148, 151, 156, 160, 168, 174, 180, 188, 231.

Ва554058

204. Романець Г. О. Академіки з давнього роду священників / Г. О. Романець // Постметодика. – 2016. – № 2. – С. 41–44.

Ж14603

205. Рудецький П. Історична минувшина Волині в науковій спадщині Ореста Левицького / Павло Рудецький // Матеріали ювілейної

конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії (Київ, Седнів, 18–21 жовт. 1993 р.) / НАН України, Археогр. коміс., Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; редкол.: Г. В. Боряк, П. С. Сохань. – Київ, 1997. – С. 179–186. – (Проблеми едиційної та камеральної археографії: історія, теорія, методика ; вип. 30).

Ва686857

206. Садовнік Т. Минувшина Волині і України в науковій спадщині Ореста Левицького / Тамара Садовнік // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Луцьк в історії Волині та України : наук. зб. / Упр. культури і туризму Волин. облдержадмін., Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Волин. краєзнав. музей [та ін.]. – Луцьк, 2010. – Вип. 35 : Матеріали XXXV Міжнар. іст.-краєзнав. наук. конф., 15–17 верес. 2010 р., м. Луцьк. – С. 265–269. – URL: <https://drive.google.com/file/d/0B6-BGvhj7XheeXhOWlp1UGxIc2c/view>.

207. Самородов В. М. Левицький Орест Іванович / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Самородов В. М. Полтавський вимір Національної академії наук України (1918–2018) : події. Постаті. Пам'ять / В. М. Самородов, С. Л. Кигим. – Полтава, 2019. – С. 143–144.

Ва840987

208. Самородов В. Президенти Української академії наук і Полтавщина [О. І. Левицький] / В. Самородов // Вечір. Полтава. – 2019. – 6 лют. – С. 7.

209. Сарбей В. Г. Академік Орест Левицький / В. Г. Сарбей, Л. Г. Москвич // Київ. старовина. – 1998. – № 6. – С. 74–93.

Ж14441

210. Сарбей В. Г. Академік Орест Левицький / В. Г. Сарбей, Л. Г. Москвич // Члени-засновники Національної академії наук України : зб. нарисів / Ін-т історії України НАН України ; упоряд.: С. В. Кульчицький ; редкол.: В. А. Смолій [та ін.]. – Київ, 1998. – С. 343–375.

Ва588070

211. Сарбей В. Г. Богдан Хмельницький у науково-творчій спадщині академіка О. І. Левицького / В. Г. Сарбей // Укр. іст. журн. – 1997. – № 3. – С. 49–78.

Ж27630

212. Сарбей В. Г. Великий майстер наукової праці і художньої творчості / В. Г. Сарбей, Л. Г. Москвич // Вісн. НАН України. – 1998. – № 11/12. – С. 13–23.

Ж20611

213. Сарбей В. Г. О. І. Левицький – президент Української академії наук: білі плями в історії Академії наук 1918–1922 рр. / В. Г. Сарбей, Л. Г. Москвич // Укр. іст. журн. – 1989. – № 5. – С. 97–102.
Ж27630

214. Сарбей В. Г. Образ Богдана Хмельницького у науковій спадщині академіка О. І. Левицького / В. Г. Сарбей // Запорозьке козацтво в українській історії, культурі та національній самосвідомості : матеріали міжнар. наук. конф. / НАН України, Ін-т історії України, НДІ козацтва ; редкол.: В. Смолій (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1997. – С. 263–270.
Ва581751

215. Сарбей В. Слово про академіка Ореста Левицького / Віталій Сарбей, Лілія Москвич // Пам'ять століть. – 1997. – № 4. – С. 121–123.
Ж15156

216. Сарбей В. Г. Учений з роду Левицьких / В. Г. Сарбей, Л. Г. Москвич // Наука і сусп.-во. – 1990. – № 6. – С. 27–32.
Ж26494

217. Скрипник П. Левицький Орест Іванович / Петро Скрипник // Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України : біогр. довід. : в 2 ч. / редкол.: В. О. Горбик (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2005. – Ч. 1. – С. 321–324.
В348988/1

218. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.
Левицький О. – С. 17, 113, 241, 347, 375.
Ва639887

219. Стороженко М. В. Видатні постаті в гроні знайомих: Орест Іванович Левицький // Стороженко М. В. З мого життя / М. В. Стороженко. – Київ, 2005. – С. 321–331. – (Пам'ятки історичної думки України).
Со26695

220. 170-річчя академіка Ореста Левицького, на честь якого названо вулицю у Полтаві [Електронний ресурс] // Полтавщина : інтернет-видання. – Полтава, 2018. – Дата публ.: 13.12.2018. – URL: <https://blog.poltava.to/pustovgar/7713>.

221. 170 років тому на Полтавщині народився президент Всеукраїнської Академії наук : [Орест Левицький, уродженець с. Маячка Кобеляцького повіту] // Слово Провіти. – 2018. – 20–26 груд. – С. 12 : портр.

222. Терещенко Д. Внесок Ореста Івановича Левицького у вивчення життя українського суспільства / Дарина Терещенко // Українська минувшина: джерела, постаті, явища : матеріали VII Всеукр. студент. наук.-практ. конф., 30 трав., 2018 р., м. Київ / М-во освіти і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ, 2018. – С. 130–134. – URL: <https://bit.ly/2ZR0HEB>.

223. Терещенко Д. Життя та діяльність Ореста Левицького / Дарина Терещенко // Українська минувшина: джерела, постаті, явища : матеріали VI Всеукр. студент. наук.-практ. конф., 20 квіт., 2017 р., м. Київ / М-во освіти і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ, 2017. – С. 158–166. – URL: <https://bit.ly/32FgkxH>.

224. Туркевич В. Із славетного роду : [історик Орест Левицький] / Василь Туркевич // Історичний календар, 1999. – Київ, 1998. – Вип. 5. – С. 27–28.
Ж69229

225. Туркевич В. Із славетного роду [О. І. Левицький] / Василь Туркевич // Український церковно-історичний календар на 2002 рік. – Київ, 2002. – № 2. – С. 149–150.
Ж71522

226. Удод О. Орест Іванович Левицький як організатор української історичної науки / Олександр Удод // Історіогр. дослідж. в Україні. – Київ, 2010. – Вип. 20 : Історіографічним дослідженням – 40 років (1968–2008). – С. 122–130.
Ж64087

227. Усенко І. Б. Левицький Орест Іванович : [біогр. довідка] / І. Б. Усенко // Антологія української юридичної думки : в 6 т. / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. І. Корецького ; редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) [та ін.]. – Київ, 2003. – Т. 3 : Історія держави і права України: козацько-гетьманська доба. – С. 107–110.
В346471/3

228. Усенко І. Б. Левицький Орест Іванович / І. Б. Усенко // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2016. – Т. 16. – С. 650 : портр.
С10197/16

229. Усенко І. Б. Левицький Орест Іванович / І. Б. Усенко // Юридична енциклопедія : в 6 т. – Київ, 2001. – Т. 3. – С. 464–465.
В342492/3

230. Усенко І. Б. Правові аспекти наукової творчості академіка О. І. Левицького / І. Б. Усенко // Прав. держава. – 2010. – Вип. 21. – С. 9–18.

Ж68385

231. Шауренко А. В. Внесок видатного історика Ореста Івановича Левицького в розвиток української науки / А. В. Шауренко // Глухівські наукові читання – 2011 : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів, присвяч. 20-річчю Всеукр. референдуму 1 груд. 1991 р. (15–17 листоп. 2011 р., [м. Глухів]). – Глухів, 2011. – С. 111–115.

Ва761520

232. Шевельов Ю. Орест Левицький // Шевельов Ю. Дорогою відрядження : публіцист. та наук. тексти 1941–1943 рр. (харків. період) / Юрій Шевельов ; упоряд. й підгот. до друку С. Вакуленко, К. Каруник ; передм. К. Каруник. – 2-ге поліпш. вид. – Харків, 2014. – С. 71–73.

Ва782404

233. Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя Національної академії наук України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.

Про О. Левицького. – С. 2, 6.

Ж25653

234. Шендеровський В. Орест Левицький // Шендеровський В. Вчені України у світовій науці / Василь Шендеровський. – Київ, 2019. – С. 411–416 : портр.

Вс66527

235. Шендеровський В. Орест Левицький // Шендеровський В. Нехай не гасне світ науки : [в 4 кн.] / Василь Шендеровський ; ред. Е. Бабчук. – 3-тє вид. – Київ, 2011. – Кн. 3. – С. 149–154 : портр.

В351150/3

236. Яковець О. 160 років від дня народження О. І. Левицького (1848–1922) – українського історика, письменника, дослідника Волині / Оріся Яковець // Календар знаменних і пам'ятних дат Волині на 2008 р. – Луцьк, 2007. – С. 54–58.

Ж69066

237. Zhukovsky A. Levytsky Orest / Arkadii Zhukovsky // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. H. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 3. – P. 103 : phot.

В276504/3

Вшанування пам'яті О. І. Левицького

238. Вулиця Ореста Левицького // Історія Полтави у назвах вулиць : біобібліогр. подорож / упоряд. О. Г. Радутна ; Обл. б-ка для юнацтва ім. О. Гончара. – Полтава, 2017. – С. 32–33. – URL: <https://bit.ly/3jFtcdo>.

239. Жадько В. Левицький Орест // Жадько В. Український некрополь : іст. наук. довід. / Віктор Жадько. – Київ, 2005. – С. 219 : фот.
Вс40513

240. Жадько В. Левицький Орест Іванович // Енциклопедія некропознавства / авт.-упоряд. Віктор Жадько. – Київ, 2013. – С. 530 : фот.

Вс55615

241. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 579 с.

Левицький О. І. – С. 52, 61, 118, 135, 305, 254, 266, 277, 279, 343, 352.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2004. – 585–1213 с.

Левицький О. І. – С. 663, 741, 878, 904, 1140.

С10067/кн.1,2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Левицький О. І. – С. 1646, 1664, 1777, 1869, 1944, 1947, 1964, 1992, 2032, 2052, 2056.

242. Кончаковський А. Киевские скрижали памяти / Анатолий Кончаковський, Валерий Крюков. – Киев : Саммит-Книга, 2019. – 267 с. : ил.

Меморіальна дошка О. І. Левицькому. – С. 123.

Ва832252

243. Чернецька О. В. Ювілейні збори секції суспільних і гуманітарних наук Національної академії наук України, присвячені 160-річчю від дня народження академіка О. І. Левицького / О. В. Чернецька // Часопис Київ. ун-ту права. – 2009. – № 1. – С. 309–310.

Ж23574

Див. також № 220.

Бібліографічні посібники

244. Левицький Орест Іванович // Українські письменники : біобібліогр. слов. : в 5 т. / редкол.: О. І. Білецький (голова) [та ін.]. – Київ, 1963. – Т. 2 : Дожовтневий період (XIX – поч. XX ст.) : А–М. – С. 643–648. В308485/2

245. Орест Левицький (1848–1922) : біобібліогр. покажч. / авт.-уклад. В. О. Мокляк ; Полтав. краєзнав. музей, Образотвор.-краєзнав. асоц. «Українська лінія». – Полтава, 1993. – 112 с. – (Вчені Полтавщини). Ва573376

246. Левицький Орест Іванович // Наукове товариство імені Шевченка і Тернопільщина (1873–1940). Історично-філософська секція: дійсні члени : бібліогр. покажч. / уклад. Л. Оленич ; авт. вступ. ст. М. Андрейчин ; наук. ред., керівник проекту В. Вітенко ; Упр. культури Тернопіл. облдержадмін., Тернопіл. обл. універс. наук. б-ка, Тернопіл. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. – Тернопіль, 2018. – С. 130–140. Ва837259

247. Левицький Орест Іванович [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Вартанова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 105–124 : портр. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

Див. також №№ 62, 65, 66.

Укладачі: О. Я. Дуднік, А. М. Колесніченко

Микола Іванович Петров

(12(24).04.1840–20.06.1921)

Один з перших дванадцяти академіків – засновників УАН

Микола Іванович Петров – етнограф, церковний історик, літературознавець, мистецтвознавець, археолог, краєзнавець і громадський діяч, якому випало у 1918 р. увійти в коло перших академіків-засновників Української академії наук, посідає помітне місце серед учених-гуманітаріїв України другої половини ХІХ – початку ХХ ст.

Народився М. І. Петров 12 квітня 1840 р. в с. Вознесенське Костромської губернії (Росія) у родині дяка. Відтак освіту отримав духовну – спершу у Макаріївському духовному училищі (1850–1856) та Костромській духовній семінарії (1856–1860), а згодом – у Київській духовній академії (1861–1865). Саме тут він зацікавився українською мовою та літературою, а також археологією, аби зрештою наступні 60 років свого науково-педагогічного і творчого життя віддати дослідженню та обстоюванню української культури.

По закінченні академії М. І. Петров обрав світську кар'єру та був направлений на роботу до Волинської духовної семінарії, де викладав словесність, латину та логіку. У 1868 р. здобув ступінь магістра богослов'я. Водночас він активно включився у громадське життя, зокрема активно контактував із Павлом Чубинським, редагував «Волинские Епархиальные Ведомости» (із 1867 р.).

Тридцятилітнім М. І. Петров повернувся до Києва. Став доцентом (1870), а за рік – екстраординарним професором (1871) кафедри теорії словесності, огляду іноземних літератур та історії російської літератури Київської духовної академії. Водночас викладав російську мову і словесність у 1-му Київському піхотному юнкерському училищі (1870–1873). Захистивши дисертацію «О происхождении и составе славяно-русского печатного “Пролога”», отримав науковий ступінь доктора богослов'я (1875) та був обраний на посаду ординарного професора (1876).

З 1872 р. М. І. Петров став секретарем заснованого при КДА Церковно-археологічного товариства. Впродовж 1878–1919 рр. незмінно очолював створений товариством Церковно-археологічний музей – перший церковно-археологічний музей у Російській імперії та перший публічний музей у Києві (з 1886 р.). Улюблене дітище М. І. Петрова, Музей під його орудою займався виявленням і збиранням предметів давнини церковного та побутового характеру, їхньою атрибуцією та каталогізацією, реставрацією й експонуванням, підготовкою до друку та виданням каталогів окремих колекцій, покажчиків. Було зібрано до 40 тисяч пам'яток духовної та матеріальної культури, котрі згодом стали окрасою колекцій низки всесвітньо знаних національних установ України. Вченим особисто досліджено, залучено у широкий науковий обіг та описано значну кількість музейних колекцій. Серед цих видань: «Указатель Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии» (1880, 1897), «Альбом достопримечательностей Церковно-Археологического музея при Киевской духовной академии» (1912–1915), «Описание рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии» (1875, 1877, 1879).

Водночас М. І. Петров редагував «Киевские епархиальные ведомости» (1884–1887) та успішно продовжував викладання і наукові дослідження у Київській духовній академії. Він увійшов до членів правління закладу (1890–1911), став його заслуженим ординарним (із 1895 р.), а з 1912 р. – почесним професором. Також 1907 р. вчена рада Харківського університету надала М. І. Петрову ступінь доктора російської мови і словесності.

Сумлінний збирач історико-літературного матеріалу України, М. І. Петров займався дослідженням української літератури не принагідно, а присвятив їй усе своє наукове життя. Від початку дотримувався порівняльно-історичних методів і завдяки напрацюванню величезного матеріалу пройшов знаменний творчий шлях еволюції поглядів у розумінні української ідентичності в літературі – від цілковитого її заперечення до активного обстоювання ідеї окремішності української культурної спадщини. Головною тезою його літературознавчих праць є твердження, що українська література є самодостатньою, а не становить одну з гілок російської.

У доробку науковця такі фундаментальні праці, як «Очерки истории украинской литературы XIX столетия» (1884), «Очерки из истории украинской литературы XVII и XVIII вв.» (1911), а також дослідження творчості Г. Сковороди, І. Котляревського, а окрім того – низка праць із археології, історії, етнографії, мистецтва України.

М. І. Петров брав активну участь у науково-громадському житті Києва і не лише, зокрема був обраний членом понад 40 товариств і громадських організацій. Він – ініціатор відкриття та почесний член ушлявленого згодом товариства Нестора Літописця (1873), дійсний член Наукового товариства імені Шевченка (з 1911).

Праці вченого здобули належне визнання. Перше значне дослідження «О словесных науках и литературных занятиях в Киевской академии от начала ее до преобразования в 1819 году» було відзначене Євгенієво-Рум'янцевською премією (1868). Чотири рази він отримував Макаріївську премію: повну – за наукові праці, опубліковані в академічних виданнях у 1884–1885 рр. (1886), дослідження «Киевская академия во второй половине XVII века» (1895) та підготовку п'яти томів «Акты и документы, относящиеся к истории Киевской академии» (1908), неповну – за «Очерки из истории украинской литературы XVII и XVIII вв.» (1913). Славнозвісні «Очерки истории украинской литературы XIX столетия» були відзначені малою Уваровською премією (1886). Двічі дослідження М. І. Петрова відзначалися великою золотою медаллю Російського археологічного товариства: «Указатель Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии», «Историко-топографические очерки древнего Киева», «Описание рукописных собраний, находящихся в г. Киеве» (1898) та «Альбом достопримечательностей Церковно-Археологического музея при Киевской духовной академии» (1914).

Важливим напрямом наукової та громадської діяльності М. І. Петрова було дослідження історії Києва, його старожитностей, стану збереження історико-культурних пам'яток. Він брав участь у роботі комісії з контролю за здійсненням реставраційних робіт у місті: Успенської церкви, фресок Києво-Софійського собору, фресок Києво-Кирилівської Св. Троїцької церкви.

У 1916 р. М. І. Петров став членом-кореспондентом Петроградської АН, у 1918 р. – академіком історико-філологічного відділення УАН.

Помер М. І. Петров 20 червня 1921 р. Похований у Києві біля Київського Свято-Флорівського Вознесенського монастиря.

Н. П. Марченко, кандидат історичних наук

Матеріали до біобібліографії М. І. Петрова (1865–2020)

Основні наукові праці М. І. Петрова

1. Выдержки из рукописей риторики Ф. Прокоповича, содержащие в себе изображение папистов и иезуитов / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1865. – № 4. – С. 614–637.

Ж30127/Кримський

2. Мистерии и комедии учителя пиитики в Киевской духовной академии иеромонаха Митрофана Довгалевского (1736–1717 гг.) / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1865. – № 2. – С. 311–331.

Ж30127/Кримський

3. О судьбе века Константина великого в русской церкви / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1865. – № 12. – С. 471–498.

Ж30127/Кримський

4. Школьный стихотворный опыт в Киевской академии 1719–1720 гг. / Н. И. Петров // Киев. епарх. ведом. – 1865. – № 18. – С. 704–711.

Лазаревський № 11

5. Из истории гомилетики в старой Киевской академии / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1866. – № 1. – С. 86–124.

6. О словесных науках и литературных занятиях в Киевской академии от начала ее до преобразования в 1819 году / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1866. – № 7. – С. 305–330 ; № 11. – С. 343–388 ; № 12. – С. 552–569 ; 1867. – № 1. – С. 82–118 ; 1868. – № 3. – С. 465–525.

Ж2338-2340/Попов; Ж2341/Попов; Ж2342/Попов

7. Очерк истории православной духовной школы на Волыни / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1867. – № 2. – С. 180–242.

8. Краткие известия о положении базилианского ордена и разных переменах в его управлении от 1772 до 1811 : [пер. с пол.] / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1868. – № 7. – С. 147–168 ; № 10. – С. 100–144 ; № 11. – С. 245–302.

9. О водворении иезуитов в Испании и распрях их с доминиканами / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1869. – № 3. – С. 404–450.

IP інв. № 819218

10. Об учреждении Ипатием Поцеєм униатской капитулы во

Владимире-Волынском и первоначальные ее действия / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1869. – № 6. – С. 498–539.

IP инв. № 819221

11. Очерк истории базилианского ордена в бывшей Польше / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1870. – № 5. – С. 428–494 ; № 8. – С. 373–436 ; № 11. – С. 343–409 ; 1871. – № 2. – С. 295–374 ; № 5. – С. 225–317 ; № 6. – С. 480–554 ; № 7. – С. 118–189 ; 1872. – № 1. – С. 3–85 ; № 2. – С. 161–272.

Ж30127/Кримський

12. О народных праздниках в Юго-Западной России / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1871. – № 9. – С. 551–600 ; № 10. – С. 1–39 ; № 12. – С. 337–367.

Ж30127/Кримський

13. Слово в день поминовения Киевской академией ее основателей, благодетелей, начальников, учившихся в ней: 31 декабря : (введ. в историю рус. лит.) / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1871. – № 1. – С. 191–204.

Ж30127/Кримський

14. О влиянии западноевропейской литературы на древнерусскую / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1872. – № 4. – С. 1–66 ; № 6. – С. 463–544 ; № 8. – С. 705–779.

Ж30127/Кримський

15. Исторические песни малорусского народа с объяснениями Вл. Антоновича и М. Драгоманова : (библиогр. заметка) / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1874. – № 11. – С. 317–352 ; 1875. – № 10. – С. 146–160.

16. О происхождении и составе славяно-русского печатного Пролога (иноземные источники) : [докт. дис.] / Н. И. Петров ; Киев. духов. акад. – Киев : Тип. С. Т. Еремеева, 1875. – [4], 331, [8] с. – Отд. отд. изд.: Тр. Киев. духов. акад. 1875. № 3, 5–9.

Во384443

17. Описание рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии / Киев. духов. акад., Церков.-археол. музей ; сост. Н. Петров. – Киев, 1875–1879. – Отд. отд. из журн.: Тр. Киев. духов. акад. 1874, 1875, 1876.

Вып. 1. – Киев : Тип. С. Т. Еремеева, 1875. – [2], 280, [2] с.

Вып. 2. – Киев : Тип. В. Давиденко, 1877. – 281–542 с.

Вып. 3. – Киев : Тип. В. Давиденко, 1879. – 543–683, CVII, [1] с.

Ви2979/1-3

18. Вопросы местного характера на третьем археологическом съезде в Киеве / Н. И. Петров // Киев. епарх. ведом. – 1875. – № 5. – С. 177–185 ; № 7. – С. 237–246 ; № 12. – С. 397–406 ; № 18. – С. 582–590.

Лазаревский № 11

19. Исторический взгляд на взаимные отношения между сербами и русскими в образовании и литературе : речь, произнес. в торжеств. собр. Киев. духов. акад. 28 сент. 1876 г. / Н. Петров. – Киев : Тип. С. Т. Еремеева, 1876. – [2], 73 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1876. № 11. С. 1–73.

Ву20968

20. Записка о духоборцах, обитающих в Мелитопольском уезде Таврической губернии / Н. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1876. – № 8. – С. 390–420.

Ж30127/Кримський

21. Новые русские сочинения по агиологии в 1875 г. : библиогр. заметки / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1876. – № 3. – С. 583–603.

Ж30127/Кримський

22. Новые сочинения по агиологии в 1876 г. / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1877. – № 2. – С. 406–437.

Ж30127/Кримський

23. Обзор учено-литературной деятельности проф. К. И. Скворцова / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1877. – № 7. – С. 199–217 ; № 8. – С. 374–434.

Ж30127/Кримський

24. Сказания о соловецком монастыре и об Афонской горе / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1877. – № 9. – С. 481–511.

Ж30127/Кримський

25. Трагикомедия, нарицаемая Фотий, учителя пиитики в Киевской академии Георгия Щербацкого : (предисл. к публ.) / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1877. – № 12. – С. 738–780.

Ж30127/Кримський

26. Южнорусские легенды : (по поводу кн. «Малороссийские предания и рассказы» М. Драгоманова) / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1877. – № 2. – С. 550–612.

Ж30127/Кримський

27. Муравьевская коллекция в Церковно-археологическом музее при Киевской духовной академии / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1878. – № 7. – С. 193–216.

Ж30127/Кримський

28. Следы северо-русского былевого эпоса в южнорусской народной литературе / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1878. – № 5. – С. 357–392.

Ж30127/Кримський

29. Книгохранилище Чудова монастыря / Н. И. Петров // Памятники древней письменности. – СПб., 1879. – Вып. 4. – С. 141–199.

В30087/4

30. Сплетский архиепископ Марк Антоний de Dominus (Господничич) и его значение в южнорусской полемической литературе XVIII века / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1879. – № 2. – С. 204–227 ; № 3. – С. 332–355.

Ж6297; Ж30127/Кримський

31. Очерки из истории украинской литературы XVIII века. Киевская искусственная литература XVIII в., преимущественно драматическая / Н. Петров. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1880. – [2], 150, [1] с. – Отд. отд. из: Тр. Киев. духов. акад. 1879, 1880.

Ви20180

32. Указатель Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии / Николай Петров. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1880. – [4], 60 с. : пл.

Ви22028

33. Очерки из истории украинской литературы: псевдоклассицизм в украинской литературе нынешнего века и реакция ему: I. И. П. Котляревский; II. П. П. Белецкий-Носенко; III. П. П. Гулак-Артемовский; IV. К. А. Думитрашко; V. Н. В. Гоголь и Я. Г. Кухаренко / Н. И. Петров // Ист. вестн. – 1880. – № 5/8. – С. 577–614 ; № 9/12. – С. 25–57 ; 1883. – № 7. – С. 70–112.

ВБЗІК Х.127.7

34. Дела о московских старообрядцах четверть века тому назад / Н. И. Петров // Рус. вестн. – 1881. – № 12. – С. 641–710.

Айзеншток № 10005/2

35. Миниатюры и заставки в греческом Евангелии XI–XII вв. и отношение их к мозаическим и фресковым изображениям в Киево-

Софиевском соборе / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1881. – № 5. – С. 78–100.

Ж30127/Кримський

36. Рукописная «четья» 1397 года западнорусского происхождения / Н. И. Петров // Рус. филол. вестн. – 1881. – № 3. – С. 53–57.

ВБЗІК VIII.129.11

37. Дополнение «Разговор Великороссии с Малороссией» / Н. Петров // Киев. старина. – 1882. – Т. 1, № 7. – С. 137–148.

Ж1197; Ж1626

38. Забытые иноческие обители (монастыри Холмский и Замостьский в общей судьбе русско-униатского монашества) / Н. Петров // Киев. старина. – 1882. – Т. 1, № 7. – С. 1–41 ; № 8. – С. 199–242.

Ж1197; Ж1626

39. Записка о состоянии Церковно-археологического общества при Киевской духовной академии за первое десятилетие существования / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1882. – № 12. – С. 421–428.

Ж30127/Кримський

40. Интимная переписка Феофана Прокоповича с Яковом Маркевичем / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1882. – Т. 1, № 6. – С. 498–508.

Ж1197; Ж1626

41. «Описание Киево-Софийского собора» П. Лебединцева / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1882. – Т. 1, № 5. – С. 319–321.

Ж1197; Ж1626

42. Поездка на V археологический съезд в Тифлисе / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1882. – № 1. – С. 70–92 ; № 2. – С. 137–156.

Ж30127/Кримський

43. Преосвященный Филарет Рижский как первый председатель Церковно-археологического общества / Н. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1882. – № 5. – С. 58–73.

Ж30127/Кримський

44. Разговор Великороссии с Малороссией: литературный памятник второй половины XVIII века Семена Дивовича / Н. Петров // Киев. старина. – 1882. – Т. 1, № 2. – С. 313–325.

Ж1197; Ж1626

- 45.** Старинный южнорусский театр и в частности вертеп / Н. Петров // Киев. старина. – 1882. – Т. 1, № 12. – С. 438–480.
Ж1197; Ж1626
- 46.** Указатель книг и статей по истории Южной России за 1881 год / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1882. – Т. 1, № 1. – С. 199–203 ; № 2. – С. 397–401.
Ж1197; Ж1626
- 47.** Описание путешествия иеромонахов Рыхлевского Николаевского монастыря Сильвестра и Никодима в Царьград и Иерусалим в 1722 году / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1883. – № 5. – С. 192–204.
Ж30127/Кримський
- 48.** Новооткрытый список «Палинодии» Захарии Копыстенского / Н. И. Петров. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1884. – 14 с. – Отд. отд. из журн.: Тр. Киев. духов. акад. 1884. № 6. С. 144–197.
IP инв. № 819045
- 49.** Очерки истории украинской литературы XIX столетия / Н. И. Петров. – Киев : И. и А. Давиденко, 1884. – IV, 458, XV с.
Во11866
- 50.** Западнорусский лицевой ирмологий XVII века / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1884. – № 5. – С. 30–50.
Ж6297; Ж30127/Кримський
- 51.** Письма киевского митрополита Самуила Миславского к высочайшим особам и другим лицам / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1884. – № 3. – С. 621–631.
Ж6297; Ж30127/Кримський
- 52.** Общественно-политические брожения в Киевской губернии в 1846 и 1847 годах / Н. И. Петров // Ист. вестн. – 1885. – № 9. – С. 541–556.
ВБЗІК Х.125.17; Ж Фунд. б-ка Галана № 69
- 53.** Попечительность киевского митрополита Филарета о материальном обеспечении сельского духовенства Киевской епархии / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1885. – № 7. – С. 435–459.
IP инв. № 819050
- 54.** Рефераты на VI археологическом съезде в Одессе, имеющие отношение к духовной науке / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1885.

– № 1. – С. 84–109 ; № 2. – С. 222–255 ; № 3. – С. 371–383.

Ж30127/Кримський

55. Коллекции древних восточных икон и образчиков древней книжной живописи, завещанные преосвященным Порфирием (Успенским) Церковно-археологическому обществу при Киевской духовной академии / Н. И. Петров. – Киев, 1886. – 41 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1886. № 9. С. 163–177 ; № 10. С. 294–320.

Во414935

56. Начало греко-болгарской распри и возрождение Болгарской народности / Н. И. Петров. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1886. – 105 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1886.

В6318/13117

57. Отчет Церковно-археологического общества при Киевской духовной академии за 1886 год / Н. И. Петров. – Киев, 1887. – 29 с.

Попов № 16982

58. Холмская Русь. Исторические судьбы русского Забужья / [Н. И. Петров ; ред. М. И. Городецкий] ; изд. при М-ве внутр. дел П. Н. Батюшковым. – СПб. : Тип. Товарищества «Обществ. польза», 1887. – XVI, 216, 61, [2] с., [16] л. ил., [1] л. к. : ил.

В239056

59. Археологические заметки: О древнем фресковом изображении св. равноапостольного Владимира во Владимирском, Успенском соборе / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1887. – № 1. – С. 131–139 ; № 2. – С. 298–312 ; № 5. – С. 64–94 ; № 7. – С. 412–429 ; № 9. – С. 122–145 ; 1888. – № 1. – С. 254–307 ; 1889. – № 7. – С. 445–478.

Ж30127/Кримський

60. Новые сведения о штундизме / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1887. – № 3. – С. 377–403 ; № 4. – С. 600–620.

Ж30127/Кримський

61. Волынь. Исторические судьбы Юго-Западного края / Н. И. Петров ; ред. М. И. Городецкий ; изд. при М-ве внутр. дел П. Н. Батюшковым. – СПб. : Тип. Товарищества «Обществ. польза», 1888. – XVI, 288, 128 с. : ил.

В222828; В221471; Ву3410

62. Библиотека барона Шодуара и вновь открытое древнее изображение св. Бориса и Глеба и, может быть, св. Владимира / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1888. – Т. 22, № 8. – С. 33–39.

Ж1197; Ж1626

63. К истории колонизации Слободской Украины / Н. И. Петров. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1888. – 55 с. – Отд. отт. из: Киев. старина. 1888. Т. 21, № 4. С. 23–51 ; № 6. С. 314–340.

Ву3964

64. Отчет Церковно-археологического общества при Киевской духовной академии за 1887 год / Н. Петров. – Киев, 1888. – [1], 30 с.

Во359628

65. Чествование памяти св. Владимира на юге Руси и в частности в Киеве / Н. И. Петров. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1888. – [2], 24 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1888. № 7. С. 594–616.

Во10325

66. Обзорение сделанного Киевской академией по изучению эпохи св. Владимира / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1888. – № 6. – С. 254–299.

Ж30127/Кримський

67. Отчет Церковно-археологического общества при Киевской духовной академии за 1888 год / Н. И. Петров. – Киев, 1889. – [2], 32 с.

Во359553

68. Из путешествия в Северо-Западный край / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1889. – Т. 24, № 2. – С. 464–476 ; № 3. – С. 705–716 ; Т. 25, № 4. – С. 174–184 ; № 6. – С. 314–340.

Ж1197; Ж1626; ВБЗІК Х.125.10

69. Белоруссия и Литва. Исторические судьбы Северо-Западного края / [Н. И. Петров, М. И. Городецкий] ; изд. при М-ве внутр. дел П. Н. Батюшковым. – СПб. : Тип. Товарищества «Обществ. польза», 1890. – XXIV, 376, 183 с., 1 л. карт., 1 л. ил.

В236614

70. Описание рукописных собраний, находящихся в г. Киеве : [в 3 вып.] / Н. И. Петров ; изд. Имп. О-ва истории и древностей Рос. при Моск. ун-те. – М. : Унив. тип., 1891–1904.

Вып. 1 : Собрание рукописей Московского митрополита Макария (Булгакова), Мелецкого монастыря на Волыни, Киево-Братского монастыря и Киевской духовной семинарии. – 1891 (на обл. 1892). – VIII, 321 с.

Вып. 2 : Собрание рукописей Киево-Печерской лавры, киевских монастырей: Златоверхо-Михайловского, Пустынно-Никольского, Выдубецкого и женского Фроловского и Десятинной церкви. – 1896 (на обл. 1897). – [4], 294 с.

Вып. 3 : Библиотека Киево-Софиевского собора. – 1904. – [2], IV,

308, LVIII с.

В244889/1-3; Вu2979/1-3

71. Подолия. Историческое описание / [Н. И. Петров, М. И. Городецкий] ; изд. при М-ве внутр. дел П. Н. Батюшковым. – СПб. : Тип. Товарищества «Обществ. польза», 1891. – XXXII, 264, 100 с. : ил., 6 л. ил. карт.

В221676

72. Новооткрытый киевский проповедник второй половины XVIII в. (Варлаам Ясинский) / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1892. – № 5. – С. 93–126.

Ж30127/Кримський

73. Рукописи Иркутской духовной семинарии южнорусского происхождения / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1892. – № 10. – С. 305–312.

Ж30127/Кримський

74. Иеромонах Ефрем Диаковский, киевский гомилет и проповедник второй половины XVIII века / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1893. – № 7. – С. 435–472.

Ж30127/Кримський

75. Западнорусские полемические сочинения XVII века / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1894. – № 2. – С. 154–186 ; № 3. – С. 343–383 ; № 4. – С. 510–535.

Ж30127/Кримський

76. Киевская академия во второй половине XVII века / Н. И. Петров ; изд. Киев. духов. акад. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1895. – [2], 171 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1895.

Вu24058

77. Коллекции древних предметов и монет, пожертвованные Церковно-археологическому музею при Киевской духовной академии ... Н. А. Леопардовым / Н. И. Петров. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1895. – [2], 82 с. – Отд. отт. из журн.: Тр. Киев. духов. акад. 1895. № 2. С. 1–82.

Вu22642; Во301404

78. Монеты великого князя киевского Изяслава Ярославича (1054–1078 гг.) / Н. И. Петров. – М. : Тип. Э. Лиссера и Ю. Романа, 1895. – 99 с. – Отд. отт. из: Труды IX археологического съезда в Вильнюсе. 1895. Т. 1.

Со14656

- 79.** Киев, его святыни и памятники / Н. И. Петров ; под ред. В. И. Шемякина. – СПб. : Тип. М-ва путей сообщ., 1896. – 180 с., 1 пл. Ву23290
- 80.** Киевская Рождество-Предтеченская или Борисо-Глебская церковь / Н. И. Петров. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1896. – [2], 92 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1895, 1896. Ву23597
- 81.** Отчет Церковно-археологического общества при Киевской духовной академии за 1895 год / Н. И. Петров. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1896. – 30 с. Во43962
- 82.** Греческий Екатерининский монастырь в Киеве // Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1896. – № 1. – С. 55–112. Ж30127/Кримський
- 83.** К исторической топографии Печерска и Клова / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1896. – Т. 53, № 4. – С. 17–22. Ж1197; Ж1626
- 84.** Самсониевский монастырь / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1896. – Т. 53, № 5. – С. 33–36. Ж1197; Ж1626
- 85.** Историко-топографические очерки древнего Киева : (с планом древнего Киева 1638 г.) / Н. И. Петров. – Киев : Тип. ун-та св. Владимира, Н. Т. Корчак-Новицкого, 1897. – [2], IV, 268 с., план. – Отд. отт. из журн.: Тр. Киев. духов. акад. 1896, 1897. В249281
- 86.** Указатель Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии / Н. И. Петров. – 2-е изд., испр. и доп. – Киев : Тип. Имп. ун-та св. Владимира, Н. Т. Корчак-Новицкого, 1897. – [4], 292 с. Ву24001
- 87.** Из истории Киевского Владимирского собора / Н. И. Петров. – Киев : Тип. Имп. ун-та св. Владимира, 1898. – 40 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1898. № 12. – URL: <https://bit.ly/2Wq23nU>.
- 88.** О некоторых змеевиках, энколпионах и образках найденных в Киевской губернии и вообще на юге России / Н. И. Петров. – М. : Тип. А. И. Мамонтова, 1898. – 7 с. – Отд. отт. из: Археол. изв. и заметки. 1898. № 5/6. Ву23747

89. Профессор богословия в старой Киевской академии архимандрит Сильвестр Суходольский и его «Историческое рассуждение о догматическом богословии» / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1898. – № 5. – С. 12–53.

Ж30127/Кримський

90. К истории внутренней жизни духовных семинарий: (значение поэзии А. С. Пушкина в сей жизни) / Н. И. Петров. – М. : Унив. тип., 1899. – 23 с. – Отд. отт. из: Чтения в Имп. О-ве истории и древностей российских при Моск. ун-те. 1899.

В234978

91. О росписании стен и вообще об украшении Киевского Владимирского собора / Н. И. Петров. – Киев : Тип. И. И. Горбунова, 1899. – [2], 80 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1899.

Во387580

92. Археологическая находка на хорах в великой церкви Киево-Печерской лавры: описание и 5 таблиц фотокопий / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1899. – № 6. – С. 176–195.

Ж30127/Кримський

93. Историко-географическая основа былин о победе Ильи Муромца над Соловьем Разбойником / Н. И. Петров. – СПб., 1900. – [2], 7 с. – Отд. отт. из: Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности Имп. Акад. наук. 1900. Т. 5, кн. 2. С. 624–630.

Во18254; Во995

94. Об упраздненной стенописи великой церкви Киево-Печерской лавры / Н. И. Петров. – Киев : Тип. И. И. Горбунова, 1900. – [2], 62 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1900. № 4. С. 579–610 ; № 5. С. 40–70.

Во127365

95. Краткое обозрение рукописей Киево-Софийской библиотеки / Н. И. Петров. – Киев : Тип. М. М. Фиха, 1901. – [2], 22 с. – Отд. отт. из: Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. 1901. Кн. 15, вып. 2.

Во88678; Ж Кротевиц № 54

96. О новом росписании великой церкви Киево-Печерской лавры / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1901. – № 2. – С. 227–296.

Ж30127/Кримський

97. Новые материалы для изучения религиозно-нравственных воззрений Н. В. Гоголя : к 50-летию со дня его смерти / Н. И. Петров. – Киев : Тип. И. И. Горбунова, 1902. – 48 с. – Отд. отт. из журн.: Тр. Киев.

духов. акад. 1902. № 6. С. 270–317.
Во9875

98. Первый (малороссийский) период жизни и научно-философского развития Григория Саввича Сковороды / Н. Петров. – Киев, 1902. – 31 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1902. № 12. С. 588–618.
Во31635

99. Следы литературных влияний в произведениях Н. В. Гоголя / Н. И. Петров. – Киев : Тип. И. И. Горбунова, 1902. – 15 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1902. № 4. С. 572–575.
Ви21245

100. Южнорусский народный элемент в ранних произведениях Н. В. Гоголя / Н. И. Петров. – Киев : Тип. М. М. Фиха, 1902. – 22 с. – Отд. отт. из: Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. 1902. Кн. 16, вып. 1/3. С. 53–74.
Во29820

101. К биографии св. Феодосия Улицкого, архиепископа Черниговского / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1902. – Т. 79, № 11. – С. 86–92.
Ж1197; Ж1626

102. О подземелье на усадьбе Киевского общества религиозно-нравственного просвещения, возле Б.-Житомирской и Б.-Владимирской улиц / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1902. – Т. 77, № 6. – С. 157–161.
Ж1197; Ж1626

103. К биографии украинского философа Григория Саввича Сковороды / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1903. – Т. 81, № 4. – С. 10–18.
Ж1197; Ж1626

104. Об Иконописном отделе выставки и рефератах о нем на XII Археологическом съезде в Харькове (1902) / Н. И. Петров // Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. – 1903. – Кн. 17, вып. 1, отд. 5. – С. 1–14.
Ж Кротевич № 54

105. Тридцатилетие Церковно-исторического и археологического общества при Киевской духовной академии / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1903. – № 1. – С. 134–151.
Ж30127/Кримський

106. Акты и документы, относящиеся к истории Киевской академии. Отд-ние 2. (1721–1795 гг.) / с введ. и примеч. Н. И. Петрова. – Киев : Тип. И. И. Чоколова, 1904–1908.
Т. 1 : (1721–1795 гг.). Ч. 1. – 1904. – XXXII, 463 с.

- Т. 1 : (1721–1995 гг.). Ч. 2 : Приложения. – 1904. – XXII, 508 с.
Т. 2 : (1751–1795 гг.). – 1905. – XXXVII, 533 с.
Т. 3 : Царствование Екатерины II. (1762–1796 гг.). Киевский митрополит Арсений Могилянский (до 1770 г.). – 1906. – XXXIV, 562 с.
Т. 4 : Царствование Екатерины II (1762–1795 гг.). Киевский митрополит Гавриил Кременецкий (1770–1783 гг.). – 1907. – XXXV, 393 с.
Т. 5 : Царствование Екатерины II (1762–1795 гг.). Киевский митрополит Самуил Миславский (1783–1795 гг.). – 1908. – XLII, 637 с.
В158314/2.1-2,2-5

107. Значение Киевской академии в развитии духовных школ в России с учреждения Св. Синода в 1721 году и до половины XVIII века / Н. И. Петров. – Киев : Тип. И. И. Горбунова, 1904. – 110 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1904. № 4. С. 520–570 ; № 5. С. 50–102.

Вu17836; Попов № 19157

108. Один из предшественников И. П. Котляревского в украинской литературе XVIII века – Афанасий Кириллович Лобасевич / Н. И. Петров. – СПб. : Тип. Имп. Акад. наук, 1904. – 7 с. – Отд. отт. из: Сб. по славяноведению. 1904. Вып. 2. С. 57–63.

Вu2288

109. Воспитанники Киевской академии из сербов с начала синоидального периода и до царствования Екатерины II (1721–1762) / Н. И. Петров. – СПб. : Тип. Имп. Акад. наук, 1905. – 16 с. – Отд. отт. из: Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности Имп. Акад. наук. 1904. Т. 9, № 4. С. 1–16.

Вu9046

110. Киевская академия в гетманство Кирилла Григорьевича Разумовского (1750–1763 гг.) / Н. И. Петров. – Киев : Тип. И. И. Горбунова, [1905]. – 43 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1905. № 5. С. 51–93.

Вu24038

111. Новооткрытый альбом видов и рисунков достопримечательностей Киева 1651 г. / Н. И. Петров. – Киев : [Тип. И. И. Горбунова], 1905. – 42 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1905. № 7. С. 431–472.

Во34452

112. Сенатский указ киевскому архиепископу Рафаилу Заборовскому от 16 декабря 1742 г. в ответ на его ходатайство о восстановлении некоторых прав южнорусского духовенства и Киевской академии / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1905. – № 9. – С. 112–115.

Ж1197; Ж1626

- 113.** Киевская академия в царствование императрицы Екатерины II (1762–1796 гг.) / Н. И. Петров. – Киев : Тип. И. И. Горбунова, 1906. – [2], 121 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1906. № 7, 9, 10.
Во329161
- 114.** О Свято-Духовской церкви Киево-Братского монастыря / Н. И. Петров // Киев. старина. – 1906. – Т. 93, № 3/4. – С. 68–70.
Ж1197; Ж1626
- 115.** О внешнем виде св. Иоанна Златоуста / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1907. – № 12. – С. 573–588.
Ж30127/Кримський
- 116.** Древняя стенопись в Киевской Спасской на Берестове церкви / Н. И. Петров. – Киев : Тип. И. И. Горбунова, 1908. – [2], 33 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1908. № 2. С. 266–298.
Во329164
- 117.** О новооткрытой киевской монете XIV века / Н. И. Петров. – Харьков : Тип. «Печ. дело», 1908. – [2], 8 с. – Отд. отт. из: Сб. Харьков. ист.-филол. о-ва, изд. в честь проф. Н. Ф. Сумцова. 1909. Т. 18. С. 74–81.
Ву24034
- 118.** Український збірник XVII–XVIII ст. / М. Петров // Зап. Укр. наук. т-ва в Києві. – 1908. – Кн. 2. – С. 105–116.
Ж1147; Ж Айзеншток № 8924
- 119.** Киевский военный некрополь / Н. И. Петров. – Киев, 1910. – 2, 10 с. – Отд. отт. из: Воен.-ист. вестн. 1910. № 5/6.
Во85491
- 120.** Коллекция старых портретов и других вещей, переданная в 1909 году из Киево-Софийского митрополитского дома в Церковно-археологический музей / Н. И. Петров. – Киев : Тип. АО «Петр Барский в Киеве», 1910. – 13, 23 с. – Отд. отт. из: Тр. Киев. духов. акад. 1910. № 7/8. С. 529–541.
Во420535; Ву22640
- 121.** Миниатюры и заставки в греческом (Никодимовском) Евангелии XIII века / Н. Петров. – Киев, 1911. – [2], 18 с., 30 л. ил. – Отд. отт. из: Искусство: живопись. Графика. Художеств. печать. 1911. № 3. С. 117–130 ; № 4. С. 170–192.
Ж Попов № 2566-2574
- 122.** Очерки из истории украинской литературы XVII и XVIII вв. Киевская искусственная литература XVII и XVIII вв., преимущественно драматическая / Н. И. Петров. – Киев : Тип. АО «Петр Барский в Киеве»,

1911. – IV, 532 с.

Bu1079/a,б

123. Румынские художественные памятники в России и возможность влияния их на русское искусство / Н. И. Петров // Тр. XIV Археол. съезда в Чернигове. – Киев, 1911. – Т. 2. – С. 89–95.

Cu5704/14.2

124. Альбом достопримечательностей Церковно-Археологического музея при Киевской духовной академии / Н. И. Петров. – Киев : Тип. шк. печ. дела, 1912–1915.

Вып. 1 : Коллекция синайских и афонских икон преосвященного Порфирия Успенского. – 1912. – 16, [1] с., [21] л. ил.

Вып. 2 : Сорокинско-Филаретовская коллекция русских икон разных пошибов или писем. – 1913. – 37 с., [18] л. ил.

Вып. 3 : Южно-русские иконы. – 1914. – 49 с., [12] л. ил.

Вып. 4/5 : Преддверие христианства. Каменный век на юге России. Великокняжеский дотатарский период русской истории. Литовско-русский период южно-русской истории. Польско-малорусский период южно-русской истории. Малорусско-великорусский период южно-русской истории. – Киев : Типо-литогр. С. В. Кульженко, 1915. – VIII, 62 с., [40 л.] ил.

Cu5423/1-5

125. О южнорусских металлических вислых печатях дотатарского периода / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1913. – № 5. – С. 59–73.

Ж30127/Кримський

126. Сорокинско-Филаретовская коллекция русских икон / Н. И. Петров // Искусство в Юж. России: живопись. Графика. Художеств. печать. – 1913. – № 2. – С. 55–90 ; № 3. – С. 115–149.

Ж Попов № 2646–2647; ВБЗІК ІХ.12.26

127. Преосвященный Феодосий, епископ Оренбургский и Тургайский (26 июля 1914 года) / Н. И. Петров. – Киев : Тип. АО «Петр Барский в Киеве», 1914. – [2], 15 с.

Попов № 1250

128. Старинные южнорусские гравировальные доски типографий Киево-Печерской, Ильинской Черниговской и Почаевской / Н. И. Петров // Искусство в Юж. России: искусство. Живопись. Графика Художеств. печать. – 1914. – № 3/4. – С. 89–96.

Ж Попов № 2653

- 129.** Черниговское церковное зодчество XI–XII вв. / Н. Петров. – Чернигов : Епарх. тип., 1915. – 52 с.
Ва65453
- 130.** Древние изображения св. Владимира / Н. И. Петров // Тр. Киев. духов. акад. – 1915. – № 7/8. – С. 346–361.
Ж30127/Кримський
- 131.** Ученые труды по исследованиям новооткрытых в Киеве Зверинецких пещер / Н. И. Петров. – Петроград : Тип. РАН, 1918. – 36 с. – Отд. отд. из журн.: Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности РАН. 1918. Т. 23, кн. 1.
Во336247
- 132.** Опыт реставрации плана Киева в «Тератургиме» А. Кальнофойского 1638 года / Н. И. Петров // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности РАН. – 1918. – Т. 23, кн. 1. – С. 65–88.
Ж Попов № 1138
- 133.** Київська академія: з нагоди минулого 300-ліття її існування / М. І. Петров // Зап. іст.-філол. від. / Укр. акад. наук. – Київ, 1919. – Кн. 1. – С. 3–17.
Ж Маслов № 10479/1
- 134.** Про різьблену панагію у Звіринецьких печерах, що нібито належала київському митрополиту Михаїлу Сирину / М. І. Петров // Зап. іст.-філол. від. / Укр. акад. наук. – Київ, 1919. – Кн. 1. – С. 114–116.
Ж Маслов № 10479/1
- 135.** Київська академія: (з нагоди минулого 300-ліття її існування) / Микола Петров // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2002. – Вип. 49/50 : Київ – свята земля. – С. 387–402.
Ж14470
- 136.** Петров М. Скрижалі пам'яті / Микола Петров ; упоряд.: В. І. Ульяновський, І. Карсим ; вступ. ст. В. Ульяновського, О. Панчук «Микола Петров: портрет у часовій перспективі та різних інтер'єрах» ; голов. ред. С. Головка. – Київ : Либідь, 2003. – 336 с. : іл. – (Пам'ятки історичної думки України).
Вперше друкуються твори М. Петрова, які містять унікальну інформацію про життя духовенства, про піввікову історію розвитку науки у Київській Духовній Академії.
Со25386
- 137.** Петров М. Скрижалі пам'яті : з комент. та дод. В. І. Ульяновського / М. І. Петров ; ред. Л. Цимбалюк. – Київ : Прайм, 2003. – 270 с. – Бібліогр.: с. 254–267.

Зміст: Життєпис академіка М. І. Петрова; Перші спроби історіографії української літератури; Воспоминания старого археолога; Воспоминания и переписка с разными лицами (1840–1882 гг.); Воспоминания о Филарете (Филаретове); Из воспоминаний о Преосвященном Сильвестре (Малеванском), бывшем ректоре Киевской Духовной Академии; Воспоминания о Высокопреосвященном Димитрии (Ковальницком), архиепископе Херсонском и Одесском, бывшем ректоре Киевской Духовной Академии; Преосвященный Феодосий епископ Оренбургский и Тургайский († 26-го июля 1914 года); Воспоминания о Л. С. Мацеевиче. Приложения: письма двух студентов Киевской Духовной Академии о внутреннем ее состоянии (1858–1863 гг.); Последняя встреча с А. М. Лазаревским; Матеріали до бібліографії праць М. І. Петрова.

Вс38692

138. Давні зображення св. Володимира / Микола Петров // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2007. – Вип. 69/70 : Хрестителі землі Руської. – С. 487–501.

Ж14470

139. Очерки истории украинской литературы XIX столетия / Н. И. Петров ; предисл. и примеч. Г. А. Александровой ; Киев. нац. ун-т им. Т. Шевченко. – Репр. воспр. изд. 1884 г. – Київ : Київ. ун-т, 2008. – 14, IV, 457, XV, 20 с.

Ва724347

140. Подолия. Историческое описание / Н. И. Петров. – Репр. вид. 1891 р. – Кіровоград : Лебедія, 2011. – XXXI, 264, 99, [3] с. : іл., портр.

Вс58767

Література про життя та діяльність М. І. Петрова

141. Петров Николай Иванович: автобиография / Н. И. Петров // Биографический словарь выпускников Киевской духовной академии: 1819–1920-е гг. : материалы из собр. проф. протоиерея Ф. И. Титова и архива КДА / сост. В. И. Ульяновский. – Киев, 2015. – Т. 2. – С. 499–504 : фот.

С11452/2

142. Життєпис академіка Миколи Йвановича Петрова / М. І. Петров // Зап. іст.-філол. від. / Укр. акад. наук. – Київ, 1919. – Кн. 1. – С. LXXI–LXXII.

Маслов № 10479/1

***

143. Щербаківський Д. Микола Петров (1840–1921) : [некролог] / Д. Щербаківський // Збірник секції мистецтв Українського наукового товариства в Києві. – Київ, 1921. – Т. 1. – С. 134–136.

С9910/1

Див. також № 137.

Монографії, автореферати дисертацій, дисертації, збірники наукових праць

144. Бухальська М. А. Наукова діяльність та історико-культурна спадщина Миколи Петрова (друга половина ХІХ – початок ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Бухальська Магдаліна Андріївна ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». – Київ, 2006. – 19 с.

Ра346495

145. Бухальська М. А. Наукова діяльність та історико-культурна спадщина Миколи Петрова (друга половина ХІХ – початок ХХ століття) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Бухальська Магдаліна Андріївна ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». – Київ, 2006. – 251 с. – Бібліогр.: 180–246.

Дс99003

146. Крайній К. Діяльність Київського Церковно-археологічного товариства з дослідження давньоруських християнських пам'яток Києва / К. Крайній. – Київ : Логос, 2004. – 19 с.

Висвітлено діяльність М. І. Петрова та інших членів Київського Церковно-історичного та археологічного товариства (1872–1920 рр.).

Р102077

147. Крайній К. К. Дослідження церковної історії в Київському Церковно-історичному та археологічному товаристві 1872–1920 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06 / Крайній Костянтин Костянтинович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2004. – 16 с.

Зокрема про М. І. Петрова.

Ра330532

148. Крайній К. К. Дослідження церковної історії в Київському Церковно-історичному та археологічному товаристві 1872–1920 рр. : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06 / Крайній Костянтин Костянтинович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2004. – 265 арк.

Дс85082

149. Сохань С. В. Бібліотечно-археографічна діяльність М. І. Петрова (1840–1921) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 /

Сохань Світлана Валентинівна ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2003. – 19 с.

Pa326814

150. Сохань С. В. Бібліотечно-археографічна діяльність М. І. Петрова (1840–1921) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 / Сохань Світлана Валентинівна ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2003. – 218 с. – Бібліогр.: 179–218.

Дс82467

151. Сохань С. В. Микола Петров: життя серед книг і рукописів : монографія / С. В. Сохань ; відп. ред. Л. А. Дубровіна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ : Ін-т рукопису НБУВ, 2015. – 412 с.

Ва806943

152. Ставнюк О. В. Діяльність М. І. Петрова в наукових структурах Київської духовної академії : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Ставнюк Оксана Вікторівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2019. – 20 с.

Pa443332

153. Ставнюк О. В. Діяльність М. І. Петрова в наукових структурах Київської духовної академії : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Ставнюк Оксана Вікторівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2019. – 257 арк. – Бібліогр.: арк. 217–256.

Архівні матеріали

154. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ, 2015. – 325, [1] с.

Петров М. І. – С. 17, 18, 92, 93, 104, 127, 129, 130, 133, 143, 144, 155, 163, 186–188.

Вс60788

155. Бухальська М. Документи про життя та діяльність академіка Миколи Петрова в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Магдаліна Бухальська // Студії з арх. справи та документознавства. – Київ, 2004. – Т. 12. – С. 216–221.

Ж69076

156. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2002. – 768 с.

Петров М. І. – С. 4, 6, 21, 29, 47, 52, 72, 105, 106, 130, 134, 156, 167, 207, 260, 261, 270, 275, 289, 300, 302, 325, 335, 336, 356, 361, 384, 394, 521, 546, 561; Петров Микола Іванович / І. В. Клименко. – С. 414–417.

Вс37277

157. Путівник по фондах відділу рукописів Інституту літератури / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фондація Омеляна і Тетяни Антоновичів ; підгот.: В. А. Бурбела, Г. М. Бурлака, С. А. Гальченко [та ін.] ; відп. ред.: С. А. Гальченко, М. Г. Жулинський. – Київ : Вид. центр «Спадщина», 1999. – 864 с.

Петров М. І. – С. 153, 427, 435, 603, 630.

Вс34032

158. Федоренко М. С. Особовий архівний фонд М. І. Петрова як джерело дослідження церковно-історичного і археологічного товариства при Київській Духовній Академії / М. С. Федоренко // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Історія. – 2005. – Вип. 77/79. – С. 144–147.

Ж28079/Іст.

Листування

159. Антонович В. Б. Листи Володимира Антоновича до Миколи Петрова за 1883–1897 (автографи) / В. Б. Антонович // Син України: Володимир Боніфатійович Антонович : у 3 т. / упоряд.: В. Короткий, В. Ульяновський. – Київ, 1997. – Т. 1. – С. 311–312 : фот.

С10009/1

160. В. І. Вернадський і Україна: з листування : в 2 кн. / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 1 : А–І : [Приватно-ділове листування]. – 2018. – 568 с.

Петров М. І. – С. 111, 112, 115, 123, 257, 265.

Згадки про М. І. Петрова у листах В. І. Вернадського до інших осіб.

В357113/1

161. Корнієнко В. З листування між Никодимом Кондаковим та Миколою Петровим / Вячеслав Корнієнко // Софія Київська: Візантія.

Русь. Україна. – Київ, 2014. – Вип. 4 : Збірка наукових праць, присвячена 170-літтю з дня народження Никодима Павловича Кондакова (1844–1925). – С. 146–149.

Ж74243

162. Корнієнко В. З листування Федора Успенського з київськими істориками (Іваном Лучицьким, Володимиром Іконниковим, Миколою Петровим, Тимофієм Флоринським) / В'ячеслав Корнієнко // Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. – Київ, 2016. – Вип. 5 : Збірка наукових праць, присвячена 170-літтю з дня народження Федора Івановича Успенського (1845–1928). – С. 7–56.

Ж74243

163. Сохань С. В. «Воспоминания и переписка к разным лицам. 1840–1882» М. І. Петрова як джерело реконструкції біографії та творчості вченого / С. В. Сохань // Студії з арх. справи та документознавства. – Київ, 2002. – Т. 8. – С. 118–123.

Ж69076

164. Сохань С. В. Родинне листування М. І. Петрова у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / С. В. Сохань // Рукоп. та кн. спадщина України. – Київ, 2002. – Вип. 7. – С. 14–21.

Ж68592

165. Старенький І. Листування Миколи Яворовського з Миколою Петровим / Ігор Старенький // Наук. зап. Богослов.-іст. наук.-дослід. центру ім. архімандрита Василя (Проніна). – Мукачево, 2018. – № 5. – С. 273–280. – URL: <https://bit.ly/34PKUVn>.

166. Файда О. Листи Дмитра Айналова до Миколи Петрова / Олег Файда // Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. – Київ, 2012. – Вип. 2 : Збірка наукових праць, присвячена 150-літтю з дня народження Дмитра Власовича Айналова (1862–1939 рр.). – С. 42–64.

Ж74243

Див. також № 191.

Статті з періодичних, довідкових та монографічних видань, збірників наукових праць, згадки про вченого

167. Александрова Г. Відгук Миколи Дашкевича на «Нариси історії української літератури XIX століття» М. Петрова: проблема

зовнішніх і внутрішніх контактів / Г. Александрова // Слово і Час. – 2010. – № 6. – С. 94–104.

Ж27444

168. Александрова Г. «Нариси історії української літератури» Миколи Петрова і питання компаративістики другої половини ХІХ ст. / Г. Александрова // Філол. семінари. – Київ, 2006. – Вип. 9 : Національні моделі порівняльного літературознавства. – С. 5–11.

169. Александрова Г. А. Перша історія нового українського письменства: проблема українсько-російських літературних взаємин / Г. А. Александрова // Наук. пр. Чорномор. держ. ун-ту ім. Петра Могили комплексу «Києво-Могилян. акад.». Серія: Філологія. Літературознавство. – Миколаїв, 2016. – Т. 276, вип. 264. – С. 10–16. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdufl_2016_276_264_3.

Про працю М. І. Петрова «Очерки истории украинской литературы XIX столетия» (1884).

170. Александрова Г. Перша історія нової української літератури: компаративні орієнтири / Галина Александрова // Слово і Час. – 2009. – № 2. – С. 82–91.

Про працю М. Петрова «Очерки истории украинской литературы XIX столетия» (1884).

Ж27444

171. Александрова Г. Петров Микола Іванович / Галина Александрова // Шевченківська енциклопедія : в 6 т. / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: М. Г. Жулинський (голова) [та ін.]. – Київ, 2015. – Т. 5. – С. 102–104 : портр.

В354112/5

172. Ананасова Л. В. Біля витоків Київського церковно-археологічного музею / Л. В. Ананасова // Могилянські читання, 2002 : Музейна справа в Україні на зламі тисячоліть. – Київ, 2003. – С. 21–33 : портр.

Ж70360

173. Антоний (Паканич), архиепископ. Церковно-археологический музей и Церковно-археологическое общество при Киевской духовной академии: история создания и обзор деятельности / Антоний (Паканич), архиепископ // Труды Київ. духов. акад. – 2012. – № 17. – С. 13–29.

Про діяльність М. І. Петрова.

Ж6297

174. Антоній (Паканич), архієпископ. Внесок Київської духовної академії в розвиток українознавства (XIX – початок XX ст.) / Антоній (Паканич), архієпископ // Труди Київ. духов. акад. – 2011. – № 14. – С. 17–27.

Про вагомий внесок М. І. Петрова у розвиток українознавства.
Ж6297

175. Біднов В. О. Праці академіка Миколи Петрова з історії українського письменства / В. О. Біднов // Книголюб. – Прага, 1929. – № 1/2. – С. 1–18.

176. Біднов В. Спомини про академіка Миколу Петрова: (з нагоди сорокалітніх роковин видання його «Очерковъ исторіи украинской литературы XIX стол.») / В. Біднов // Літ.-наук. вістн. – 1924. – Т. 87, кн. 11. – С. 125–137.

Ж21214

177. Біла С. Унійні процеси у Львівській, Перемишльській та Луцькій єпархіях у дослідженнях представників Київської церковно-історичної школи / С. Біла // Проблеми гуманітар. наук. Серія: Історія. – Дрогобич, 2009. – Вип. 24. – С. 203–219.

Про церковно-історичні праці М. І. Петрова.
Ж69705/Іст.

178. Білецький О. І. Від давнини до сучасності : зб. пр. з питань укр. літ. : вибр. пр. : у 2 т. / О. І. Білецький ; передм. М. Гузій. – Київ : Держлітвидав УРСР, 1960.

Т. 1. – 503 с. : портр.

Про М. І. Петрова. – С. 41–43.

Т. 2. – 455 с.

Про М. І. Петрова. – С. 92–94.

В307193/1-2

179. Бойко А. Петров Микола Іванович / А. Бойко // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. – Львів, 2001. – Вип. 8. – С. 228–300.

В340182/8

180. Бурега В. В. Петров Микола Іванович / В. В. Бурега // Київська духовна академія в іменах, 1819–1924 : [енциклопедія] : у 2 т. / редкол.: В. С. Брюховецький (голова) [та ін.] ; упоряд. і наук. ред. М. Л. Ткачук. – Київ, 2016. – Т. 2. – С. 379–402.

В355891/2

181. Бухальська М. А. До проблеми історичної та духовної спадщини академіка Миколи Івановича Петрова / М. А. Бухальська //

Проблеми поширення досвіду викладання та вивчення історії України в технічних навчальних закладах : тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., 28–29 трав. 1993 р., м. Одеса / Ін-т систем. дослідж. освіти України, Одес. політехн. ун-т ; редкол.: Г. І. Гончарук (голова) [та ін.]. – Київ, 1993. – С. 10–12.

Ва551487

182. Бухальська М. А. Історія церкви в Україні в працях академіка Миколи Петрова і митрополита Іларіона (Івана Огієнка) / М. А. Бухальська // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Історія. – 2000. – Вип. 48. – С. 19–23.

Ж28079/Іст.

183. Бухальська М. Києвознавство в історичному доробку вченого Миколи Петрова (1840–1921) / М. Бухальська // Часопис укр. історії. – 2007. – Вип. 7. – С. 51–56.

Ж72835

184. Бухальська М. А. Микола Іванович Петров і Київська духовна академія / М. А. Бухальська // Київ. старовина. – 2002. – № 5. – С. 135–141.

Ж14441

185. Бухальська М. Микола Петров: торування шляху в історичну науку / М. Бухальська // Київ. старовина. – 2007. – № 1. – С. 160–168 ; № 2. – С. 165–170.

Ж14441

186. Бухальська М. А. Педагогічна діяльність професора Київської духовної академії Миколи Івановича Петрова / М. А. Бухальська // Бористен. – 2000. – № 7. – С. 4–6.

Ж15416

187. Бухальська М. Порівняльний аналіз проблемно-концептуального підходу до історії православної церкви в Україні у працях академіка М. Петрова і митрополита Іларіона / М. Бухальська // Велетень науки : матеріали Всеукр. наук.-пед. читань, присвяч. вивч. спадщини І. Огієнка (15–16 січ. 1996 р.) / Київ. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т українознавства ; відп. ред. і упоряд. А. А. Марушкевич. – Київ, 1996. – С. 117–121.

Ва570716

188. Бухальська М. А. Українознавство в науковому доробку академіка Миколи Петрова / М. А. Бухальська // Наук. зап. / Києво-Могилян. акад. – Київ, 1999. – Т. 14 : Історичні науки. – С. 34–42.

Ж69184

189. Варшавская М. Н. Н. И. Петров – один из основателей Церковно-археологического музея в Киеве / М. Н. Варшавская // Музейні читання : матеріали наук. конф. Музею іст. кошовностей України – філ. Нац. Музею історії України, 17–18 груд. 1996. – Київ, 1998. – С. 17–21. – URL: http://vgosau.kiev.ua/load_period-sb/MuzChitannja_1998_za_1996.pdf.

190. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Петров М. І. – С. 108, 145, 251, 259, 295, 311, 318, 321, 334, 353, 412, 486, 557, 590, 594, 608, 609, 636.

В353608/1

191. Гаврилюк С. В. Дослідження з історії Холмщини і Підляшшя: за листами М. Петрова до П. Батюшкова / С. В. Гаврилюк // Архіви України. – 2001. – № 1/2. – С. 32–42.

Ж27538

192. Гаврилюк С. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – початок ХХ ст.) : монографія / С. Гаврилюк ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.]. – 2-ге вид., допов. – Луцьк : Ред.-вид. від. «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 535 с.

Петров М. І. – С. 22, 31, 32, 39, 55, 113, 171, 172, 203, 225, 226, 233–236, 244, 246, 250, 256, 260, 391, 393, 394, 396, 398–400, 427–429, 449–457.

Ва710579

193. Гаврилюк С. В. Історичні пам'ятки Волині, Холмщини та Підляшшя у дослідженнях професора М. І. Петрова / С. В. Гаврилюк // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту ім. Ю. Федьковича. – 2000. – Вип. 96/97 : Історія. – С. 172–182.

Ж69219

194. Гаврилюк С. В. Микола Петров – дослідник культурної спадщини західних етнічних українських земель / С. В. Гаврилюк, В. В. Панасюк // Літ. та культура Полісся. – Ніжин, 2004. – Вип. 27 : Регіональна історія та культура в українському та східноєвропейському

контексті. – С. 207–214.
Ж72039

195. Галив Н. Использование письменных исторических источников в трудах Николая Ивановича Петрова по истории образования (вторая половина XIX – начало XX в.) [Электронный ресурс] / Николай Галив // Траектория науки. = Path of Science : [электрон. науч. журн.]. – 2018. – Т. 4, № 5. – С. 3009–3019. – URL: <https://bit.ly/3byXhqL>.

196. Галів М. Д. Позаджерельні знання в працях Миколи Петрова з історії освіти (друга половина XIX – початок XX століття): епістемологічний аналіз / М. Д. Галів // Наук. часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 5, Педагогічні науки: релігії та перспективи. – Київ, 2018. – Вип. 60. – С. 99–103.
Ж72786/5

197. Головій О. Творчість Т. Шевченка в рецепції М. Петрова та О. Огоновського: до проблеми становлення шевченкознавства / Оксана Головій // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2014. – № 19 : Філологічні науки. Літературознавство. – С. 26–34.
Ж69212

198. Горбик В. Петров Микола Іванович / В. Горбик // Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України : біогр. довід. : в 2 ч. / редкол.: В. О. Горбик (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2005. – Ч. 2. – С. 144–151.
В348988/2

199. Горбик В. О. Петров Микола Іванович / В. О. Горбик // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2011. – Т. 8. – С. 191–192 : фот.
В348560/8

200. Гуменюк М. П. М. І. Петров // Гуменюк М. П. Українські бібліографи XIX – початку XX століття : нариси про життя та діяльність / М. П. Гуменюк. – Харків, 1969. – С. 60–63.
Ва89139

201. Дворкін І. Музейництво в Києві (1830-ті – 1919 рр.): формування, розвиток, трансформація під час революції [Електронний ресурс] / І. Дворкін // Місто: історія, культура, суспільство : Е-журн. урбан. студій. – 2020. – № 8. – С. 24–35. – URL: <http://resource.history.org.ua/issue/mics/2020/8>.

Проаналізовано діяльність Церковно-археологічного музею при Київській духовній академії та його директора – М. І. Петрова.

202. 10-ліття смерті академіка Миколи Петрова // Дзвони. – Львів, 1931. – Число 4/5. – С. 297.

203. Дубровіна Л. А. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2009. – 530 с.

Про М. І. Петрова. – С. 17, 27, 39, 51, 52, 56, 57, 135.

Вс47947

204. Дубровіна Л. А. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1918–1941 / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 1998. – 337 с.

Про Петрова М. І. – С. 36, 57, 58, 64, 156.

Ва586032

205. Дурдуковський Д. Микола Іванович Петров / Д. Дурдуковський // Зап. іст.-філол. секції Укр. наук. т-ва. – Київ, 1918. – Кн. 17. – С. 5–22.

Попов № 870; Ж1669/17

206. Єфремов С. Дорогою синтезу: огляд історіографії українського письменства / С. Єфремов // Зап. іст.-філол. від. / Всеукр. акад. наук. – Київ, 1923. – Кн. 2/3 : 1920–1922 рр. – С. 89–110.

Про М. І. Петрова. – С. 97–100.

Ж8832/Айзеншток; Ж10479/Маслов

207. Єфремов С. М. І. Петров як історик української літератури / С. Єфремов // Зап. іст.-філол. секції Укр. наук. т-ва. – Київ, 1918. – Кн. 17. – С. 23–40.

Попов № 870; Ж1669/17

208. Знахідка в бібліотеці : [про колекцію стародавніх граверних дощок акад. М. Петрова у філії ЦНБ АН УРСР на Подолі] // Культура і життя. – 1990. – 25 лют. – С. 1.

209. Зотова К. Знання і самобутній : до 130-річчя від дня народж. М. І. Петрова / К. Зотова // Літ. Україна. – 1970. – 28 квіт. – С. 4.

210. Зразок З. О. З історії нумізматичної колекції Церковно-Археологічного музею при Київській духовній академії / З. О. Зразок // Укр. нумізмат. щорічник. – Київ, 2017. – Вип. 1. – С. 132–142.

Про діяльність М. І. Петрова.

Ж74860

211. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка

ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Петров М. І. – С. 10, 13, 18, 166, 184, 186, 199, 201, 224, 225, 239, 240, 243, 244, 246, 247, 256, 263, 297, 301, 359, 360, 363, 365, 382, 426, 437, 440–442, 456, 471, 472.

Вс29848

212. К 50-летию проф. Н. И. Петрова // Рус. паломник. – 1890. – № 43. – 27 окт.

213. Карсим І. А. Розробка принципів систематизації предметів збереження та експозиційна робота у церковно-археологічному музеї при Київській духовній академії (1872–1915 рр.) / І. А. Карсим // Могилянські читання, 2002 : Музейна справа в Україні на зламі тисячоліть. – Київ, 2003. – С. 213–218.

Про діяльність М. І. Петрова.

Ж70360

214. Ковпаненко Н. Архітектурно-мистецька спадщина Наддніпрянської України у вітчизняних історичних дослідженнях (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / Н. Ковпаненко ; відп. ред. В. І. Горбик ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2013. – 309 с.

Петров М. І. – С. 8, 10, 12, 13, 16, 40, 47, 49, 52, 59, 61, 62, 118, 119–123, 134, 140, 144, 146, 148, 165, 195, 206, 214.

Ва786526

215. Комышанченко М. П. Петров Николай Иванович / М. П. Комышанченко // Краткая литературная энциклопедия : [в 9 т.]. – М., 1968. – Т. 5. – С. 726.

В310491/5

216. Костриця М. Роль релігійного краєзнавства у дослідженні малої батьківщини / Микола Костриця // Краєзнавство. – 2010. – № 4. – С. 27–38.

Зокрема про М. І. Петрова.

Ж21140

217. Крайній К. К. Київське Церковно-історичне та археологічне товариство, 1872–1920 / К. К. Крайній // Лаврський альм. – Київ, 2001. – Вип. 4, спецвип. 1. – С. 3–95.

Зокрема про діяльність М. І. Петрова.

Ж69938

218. Крайній К. Київський Церковно-археологічний музей. Історія і доля / К. Крайній // Каталог збережених пам'яток Київського

Церковно-археологічного музею, 1872–1922 рр. / Нац. Києво-Печер. іст.-культур. заповідник ; авт.-упоряд.: Г. Белікова [та ін.] ; відп. ред. В. Колпакова ; ідея кат. та заг. ред. С. Кролевець ; авт. вступ. ст. К. Крайній. – Київ, 2002. – С. 6–18 : фот.

Про М. І. Петрова.
Вс37704

219. Крайній К. К. Микола Іванович Петров (1840–1921 рр.) // Крайній К. К. Історики Києво-Печерської лаври ХІХ – початку ХХ століть / К. К. Крайній. – Київ, 2000. – Розд. ІV. – С. 84–149 : портр.

Хронологічний покажчик праць. – С. 115–134; Алфавітний покажчик праць. – С. 135–148.

Ва602355

220. Луць В. Волинські краєзнавці у спогадах Миколи Петрова / В. Луць // Пам'ятки сакрального мистецтва Волині на межі тисячоліть: питання дослідження, збереження та реставрації : матеріали VI міжнар. наук. конф. по волин. іконопису, м. Луцьк, 1–3 груд. 1999 р. / Волин. краєзн. музей, Музей волин. ікони ; редкол.: А. Силюк [та ін.]. – Луцьк, 1999. – С. 22–23.

Вс33694

221. Луць В. Волинські сторінки у спогадах Миколи Петрова / В. Луць // Історія релігій в Україні : матеріали ІХ міжнар. конф. 11–13 трав. 1999 р. / редкол.: М. Бандрівський [та ін.] ; Ін-т релігієзнавства – Філ. Львів. музею історії релігії, Львів. від-ня Ін-ту укр. археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України. – Львів, 1999. – Кн. 1 : (А–М). – С. 209–212.

В346983/Кн. 1

222. Ляшко С. М. Автобіографічні джерела Постійної комісії для складання Біографічного словника діячів України (1918–1933) Всеукраїнської академії наук / підгот. до вид. док., упоряд., текстологія, наук. розділи, комент., дод. С. М. Ляшко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; редкол.: В. І. Попик (голова), С. В. Шевченко, Т. В. Котлярова. – Київ, 2018. – 532 с.

Петров М. І. – С. 17, 54, 180, 287–293.

Ва826780

223. Микитась В. Літературознавець, історик, археолог (М. І. Петров) / В. Микитась // Друг читача. – 1990. – № 16. – С. 6–7.

224. Микитась В. Л. Літописець Києва (М. І. Петров) / В. Л. Микитась // Вечір. Київ. – 1990. – 13 квіт.

225. Миколі Петрову – 180 [Електронний ресурс] // Національний університет «Києво-Могилянська академія» : [вебпортал]. – Дата публ.: 23.04.2020. – URL: <https://bit.ly/3gzWvyu>.

226. Михайлюк Ю. М. Погляди Миколи Петрова на соціальні процеси у Великому князівстві Литовському через призму еволюції литовсько-руської знаті / Ю. М. Михайлюк // Гуржіїв. іст. читання. – Черкаси, 2015. – Вип. 10. – С. 17–20.

Ж74055

227. Михайлюк Ю. М. Стратифікація населення Великого князівства Литовського у візії М. І. Петрова / Ю. М. Михайлюк // Укр. селянин. – Черкаси, 2015. – Вип. 15. – С. 17–20. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrsel_2015_15_7.

228. Мілясевич І. Журнал «Волынские епархиальные ведомости» (кременецький період) : невідомі сторінки історії / І. Мілясевич // Актуал. проблеми вітчизн. та всесвіт. історії. – Рівне, 2015. – Вип. 26. – С. 215–217.

Про М. І. Петрова – одного з фундаторів-редакторів часопису.

Ж71942

229. Мудрицька В. Г. Роль професора Миколи Івановича Петрова у створенні музею Чернігівського єпархіального давньосховища / В. Г. Мудрицька, О. І. Ісаєнко // Могилянські читання, 2002 : Музейна справа в Україні на зламі тисячоліть. – Київ, 2003. – С. 320–324.

Ж70360

230. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В. 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Петров М. І. – С. 36, 38, 88, 107, 115, 117.

В357366/1

231. Новальська Ю. В. Петров Микола Іванович [Електронний ресурс] / Ю. В. Новальська // Українська бібліотечна енциклопедія / Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. – Дата ред.: 31.08.2020. – URL: <http://ube.nlu.org.ua/article/Петров%20Микола%20Іванович>.

232. Новий погляд на історію заснування академії наук України / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко, Ю. О. Храмов, Л. В. Матвєєва,

Л. Д. Кістерська // Вісн. АН УРСР. – 1989. – № 4. – С. 58–74 : фот.
Петров М. І. – С. 66, 67.
Ж20611

233. Палієнко М. «Кієвская старина» у громадському та науковому житті України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / Марина Палієнко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : Темпора, 2005. – 384 с. : фот.

Петров М. І. – С. 9, 10, 31, 34, 50, 62, 90, 97, 102, 113, 307, 308.
Ва672367

234. Палій В. М. Петров Микола Іванович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 108 : портр.

Вс56763

235. Панчук О. В. Дитинство Миколи Петрова: на шляху до релігійного світогляду / О. В. Панчук // Вісн. Акад. праці і соц. відносин Федерації профспілок України. – 2002. – № 2. – С. 51–53.

Ж69880

236. Панчук О. Діяльність М. І. Петрова з організації Церковно-археологічного музею / О. Панчук // Києвознавчі читання: історичні та етнокультурні аспекти : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Тараса Шевченка та 250-річчю від дня народж. Максима Берлінського, [Київ, 27 берез. 2014 р.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Нац. спілка краєзнавців України, Київ. міська орг. ; упоряд.: О. П. Гончаров, Н. В. Терес ; редкол.: О. П. Реєнт (голова) [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 289–292.

Ва782241

237. Панчук О. Діяльність М. І. Петрова у контексті еволюції Церковно-археологічного товариства та Церковно-археологічного музею на другому та третьому етапах існування / О. Панчук // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Історія. – 2008. – Вип. 94/95. – С. 111–114.

Ж28079/Історія

238. Панчук О. В. Діяльність Миколи Петрова щодо організації роботи Церковно-археологічного товариства / О. В. Панчук // Вісн. Акад. праці і соц. відносин Федерації профспілок України. – 2008. – № 2. – С. 167–170.

Ж69880

239. Панчук О. Заснування церковно-археологічних музеїв при духовних академіях і у єпархіях в Україні: ідея, витоки, роль

М. І. Петрова / О. Панчук // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Історія. – 2016. – Вип. 4. – С. 41–44.

Ж28079/Іст.

240. Панчук О. В. М. І. Петров в організації колекцій Церковно-археологічного музею при Київській духовній академії / О. В. Панчук // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Історія. – 2019. – Вип. 2. – С. 61–65.

Ж28079/Іст.

241. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про М. Петрова. – С. 203, 224, 248, 249, 250, 258.

Ва831372

242. Петров Микола / Р. М. [ред. матеріал] // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1996. – Т. 6. – С. 2037–2038 : портр.

В339091/6

243. Петров Микола Іванович // Бібліотеки киян : слов. власників / авт.-упоряд. А. П. Кончаковський. – Київ, 2005. – С. 75–76.

Ао264645

244. Петров Микола Іванович // Історична наука у Національній академії наук України в особах : енциклопед. довід. / НАН України, Ін-т історії України ; редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 522–523.

Вс66951

245. Петров Микола Іванович // Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець XIX – 1941 р.) : матеріали до біобібліогр. слов. / авт.-уклад. Л. Гарбар ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова) [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2017. – С. 345–346.

Вс64540

246. Петров Микола Іванович // Київ : іст.-біогр. енциклопед. довід. / авт. кол.: Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко, О. Ю. Храмов ; Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2007. – С. 880 : портр.

Со27296

247. Петров Микола Іванович // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків

науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 289 : портр.
Со26033

248. Петров Микола Іванович (1840–1921) [Електронний ресурс] // PROSTIR.MUSEUM. – Дата публ.: 19.01.2008. – URL: <http://prostir.museum/ua/post/27628>.

249. Петров Микола Іванович // Дениско Л. М. Автографи на книгах із колекції рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : каталог / Л. М. Дениско ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2007. – С. 165–166.
Ва693408

250. Петров Микола Іванович // Українська радянська енциклопедія : у 12 т. – Вид. 2-ге. – Київ, 1982. – Т. 8. – С. 300 : портр.
В328608/8

251. Петров Микола Іванович // Український радянський енциклопедичний словник : у 3 т. – 2-ге вид. – Київ, 1987. – Т. 2. – С. 662 : портр.
В334254/2

252. Петров Микола Іванович // Українські бібліографи : біогр. відом., проф. діяльність, бібліогр. : в 3 вип. / М-во культури України, Нац. парлам. б-ка України ; авт.-уклад. Н. І. Абдуллаєва ; наук. ред. В. О. Кононенко. – Київ, 2011. – Вип. 3. – С. 97–100.
В351075/3

253. Петров Микола Іванович (1840–1921) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1460300>. – (Науковці України).

254. Петров Николай Иванович // Большая советская энциклопедия : в 30 т. – 3-е изд. – М., 1975. – Т. 19. – С. 484.
В319430/19

255. Петров Николай Иванович [Электронный ресурс] // История Полтавы : сайт Бориса Тристанова. – URL: <https://histpol.pl.ua>.

256. Петров Николай Иванович // Украинская советская энциклопедия : в 12 т. – 2-е изд. – Киев, 1982. – Т. 8. – С. 230 : портр.
В328608/8

257. Петров Николай Иванович // Энциклопедический словарь : в 41а (82) т. / изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1898. – Т. 23 (45). –

С. 463.

В191/45

258. Поклад Н. Видатний дослідник Волині – академік Микола Іванович Петров / Н. Поклад // Волинь і волинське зарубіжжя : тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Луцьк, 16–18 черв. 1994 р. – Луцьк, 1994. – С. 238–241.

259. Поклад Н. Літописець без лукавого мудрування. Микола Іванович Петров про національні мови і культури / Наталя Поклад // Рідна шк. – 1997. – № 1. – С. 6–7.

Ж22469

260. Поклад Н. Став сином України / Наталка Поклад // Слово і Час. – 1998. – № 9/10. – С. 57–61.

Ж27444

261. Портнова Т. Петров Микола Іванович / Т. Портнова // Українські архівісти : бібліогр. довід. : у 3 вип. / упоряд.: О. М. Коваль [та ін.]. – Київ, 1999. – Вип. 1 : (XIX ст. – 1930-ті рр.) – С. 262–265.

В342580/1

262. Портнова Т. Петров Микола Іванович / Т. Портнова // Українські архівісти (XIX–XX ст.) : біобібліогр. довід. / Держкомархів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; упоряд.: І. Б. Матяш (керівник) [та ін.]. – Київ, 2007. – С. 476–478.

Вс51634

263. Преловська І. М. Академік Микола Петров і його праці з вивчення Церковно-археологічного музею при Київській духовній академії та Софійської бібліотеки / І. М. Преловська // Могилянські читання, 2002 : Музейна справа в Україні на зламі тисячоліть. – Київ, 2003. – С. 383–388.

Ж70360

264. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Петров М. – С. 35, 105, 107, 112, 146, 181, 194, 231.

Ва554058

265. Редин Е. К. Профессор Н. И. Петров : (по поводу исполнившегося тридцатилетия его ученой деятельности) / Е. К. Редин // Археол. летопись Юж. России. – 1904. – № 4/5. – С. 125–127.

ВБЗІК Х.125.41

266. Сохань С. В. Бібліотечна діяльність М. І. Петрова / С. В. Сохань // Рукоп. та кн. спадщина України. – Київ, 2004. – Вип. 9. – С. 53–59.

Ж68592

267. Сохань С. В. М. І. Петров // Історіогр. дослідж. в Україні. – Київ, 2005. – Вип. 15 : Визначні постаті української історіографії ХІХ–ХХ ст. – С. 226–263.

Ж64087

268. Сохань С. В. М. І. Петров та його внесок у видання «Актов и документов, относящихся к истории Киевской Академии» / С. В. Сохань // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2004. – № 2. – С. 54–57.

Ж24838

269. Сохань С. В. Микола Іванович Петров і традиції збирацької археографічної та бібліотечної діяльності в Київській духовній академії і Церковно-археологічному музеї / С. В. Сохань // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2002. – Вип. 9. – С. 324–334.

Ж70113

270. Сохань С. В. Микола Петров – дослідник давньої слов'янської писемної пам'ятки «Пролог» / С. В. Сохань // Науковий потенціал славістики: історичні здобутки та тенденції розвитку : тези доп. Міжнар. наук. конф. до Дня слов'ян. писемності і культури (Київ, 21 трав. 2015 р.) / НАН України, Укр. ком. Славістів, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2015. – С. 175–176.

Вс15956

271. Сохань С. В. Приватна книгозбірня філолога та історика церкви М. І. Петрова: реконструкція зібрання / С. В. Сохань // Бібл. вісн. – 2003. – № 3. – С. 29–32.

Ж14595

272. Сохань С. В. Роль М. І. Петрова у створенні Церковно-археологічного музею при Київській духовній академії / С. В. Сохань // Библ. дело и краеведение. – Киев ; Симферополь, 2002. – Вып. 4. – С. 72–77.

Ж70372

273. Сохань С. В. Рукописні матеріали М. І. Петрова і традиції збирацької діяльності та особливості формування рукописного фонду бібліотеки Київської Духовної академії / С. В. Сохань // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2002. – Вип. 9. – С. 327–336.

Ж70113

274. Ставнюк О. Історико-топографічні нариси М. І. Петрова як путівник по Давньому Києву / Оксана Ставнюк // Історико-культурний туризм: український та світовий досвід : зб. матеріалів Міжнар. наук. конф., [Київ, 5 квіт. 2019 р.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Нац. спілка краєзнавців України, Київ. міська орг. ; редкол.: О. П. Реснт [та ін.] ; упоряд.: Н. В. Терес, О. П. Гончаров. – Київ, 2019. – С. 109–114.

Ва840135

275. Ставнюк О. М. І. Петров і проблеми опрацювання Фондів Церковно-археологічного музею при Київській Духовній академії / Оксана Ставнюк // Етніч. історія народів Європи. – Київ, 2019. – Вип. 58. – С. 130–136.

Ж70494

276. Стельмах С. П. Давня історія слов'ян в історичній концепції М. Петрова / С. П. Стельмах // Вісн. Київ. ун-та ім. Т. Шевченка. Історія. – 1998. – Вип. 37. – С. 68–73.

Ж28079/Іст.

277. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.

Петров М. – С. 17, 136, 236, 295, 321, 479.

Ва639887

278. Сторчай О. Культурологічна діяльність М. І. Петрова в Київському церковно-археологічному музеї при Духовній Академії (на матеріалах архівних джерел) / О. Сторчай // Матеріали до українського мистецтвознавства. – Київ, 2003. – Вип. 2 : Пам'яті академіка Костюка. – С. 223–232.

Ж72334

279. Сторчай О. Микола Іванович Петров і Київський церковно-археологічний музей / О. Сторчай // Мистецтвознавство України. – 2007. – Вип. 8. – С. 359–369.

Ж70668

280. Ткачук М. Л. Викладачі Київської духовної академії: матеріали до просопографічного портрета // Біографічний підхід у вивченні історії та спадщини Київської духовної академії (1819–1924) : зб. наук. пр. за підсумками Всеукр. наук. конф. / Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.» ; авт. кол.: В. В. Бурега [та ін.] ; упоряд. і відп. ред. М. Л. Ткачук. – Київ, 2016. – С. 4–55.

Зокрема про М. І. Петрова.

Ва810152

281. Трубочанінов С. В. Історично-географічні дослідження учених Київської духовної академії (остання третина XIX – початок XX ст.) / С. В. Трубочанінов // Гілея: науковий вісник. – 2016. – Вип. 113. – С. 27–30.

Про наукові дослідження М. І. Петрова.
Ж25326

282. Удріс І. М. М. Петров, Г. Павлуцький: етапи становлення університетської науки в Україні. (Київська школа кінця XIX – початку XX ст.) / І. М. Удріс // П'ятий конгрес Міжнародної асоціації українців. Історія : зб. наук. ст. / редкол.: В. Ботушанський [та ін.] ; НАН України, Ін-т історії України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці, 2004. – Ч. 2. – С. 235–239.

С10411/2

283. Удріс І. Становлення університетської науки про мистецтво в Україні. (Київська школа кінця XIX – початку XX ст.) / І. Удріс // Мистецтвознавство України. – 2004. – Вип. 4. – С. 58–68.

Табачник Д. В. Ж63

284. Ульяновский В. И. Церковно-археологический музей при Киевской Духовной Академии: борьба идей – Петров и Дмитриевский / В. И. Ульяновский // Проблемы славяноведения. – Брянск, 2002. – Вып. 4. – С. 121–146.

285. Ульяновський В. І. Академік Микола Петров / В. І. Ульяновський // Члени-засновники Національної академії наук України : зб. нарисів / Ін-т історії України НАН України ; упоряд. С. В. Кульчицький ; відп. ред. В. А. Смолій. – Київ, 1998. – С. 92–129.

Ва588070

286. Ульяновський В. І. «Третя складова» історико-церковної школи Київської духовної Академії (замість післямови) / В. І. Ульяновський // Просемінарій. Медієвістика. Історія Церкви, науки та культури. – Київ, 1997. – Вип. 1. – С. 134–144.

Про М. І. Петрова.

В342109/вип.1

287. Файда О. Єгор Редін та Микола Петров: штрихи до історії наукового співробітника / Олег Файда // Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. – Київ, 2013. – Вип. 3 : Збірка наукових праць, присвячена 150-літтю з дня народження Єгора Кузьмича Редіна (1863–1908). – С. 201–210.

Ж74243

288. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні, 1870–1910-і рр. / Л. Д. Федорова ; НАН України, Ін-т історії України ; відп. ред. С. І. Кот. – Київ, 2013. – 373 с.

Петров М. І. – С. 7, 19, 20, 39, 41, 43, 46, 48, 67, 75, 77, 124, 131, 154, 159, 165, 166, 190, 210, 266.

Вс55107

289. Федорова Л. Д. Становлення і розвиток церковно-історичного музейництва в Києві (кінець XIX – початок XX ст.) / Л. Д. Федорова // Пр. Центру пам'яткознавства. – Київ, 2011. – Вип. 20. – С. 137–152.

Про діяльність М. І. Петрова.

Ж68518

290. Ханас В. Петров Микола Іванович / В. Ханас, Г. Чернихівський // Тернопільський енциклопедичний словник : [у 4 т.] / редкол.: Г. Яворський [та ін.]. – Тернопіль, 2008. – Т. 3. – С. 56. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000693>.

291. Шаповал А. І. Наукова співпраця В. М. Перетца та М. І. Петрова через призму епістолярних джерел / А. І. Шаповал // Рукоп. та кн. спадщина України. – Київ, 2018. – Вип. 22. – С. 128–140.

Ж68592

292. Шаріпова Л. В. З історії рукописного зібрання Церковно-археологічного музею при Київській духовній академії / Л. В. Шаріпова // Рукоп. та кн. спадщина України. – Київ, 1993. – Вип. 1. – С. 123–133.

Про діяльність М. І. Петрова.

Ж68592

293. Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя НАН України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.

Про М. Петрова. – С. 6.

Ж25653

294. Шендеровський В. А. З історії української академії наук (до 100-річчя Національної академії наук України) / В. А. Шендеровський // Сенсор. електроніка і мікросистем. технології. – 2018. – Т. 15, № 4. – С. 5–17.

Про М. Петрова. – С. 7, 12, 13.

Ж24835

295. Этингоф О. Е. Николай Иванович Петров и коллекция византийских икон Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии [Электронный ресурс] / О. Е. Этингоф // Искусство

Евразии : электрон. журн. – 2020. – № 4. – С. 228–240 : фот. – URL: <https://eurasia-art.ru/index.php/art/article/view/138/210>.

296. Юбилей киевского проф. Н. И. Петрова // Ист. вестн. – 1910. – № 12. – С. 1208–1209.
ВБЗІК Х.125.17

297. Ювілей 45-літньої діяльності проф. М. І. Петрова // Діло. – 1910. – № 237.

298. Senkus R. Petrov Mykola / R. Senkus // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. N. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 3. – P. 863 : phot.
В276504/3

Бібліографічні посібники

299. Бібліографія найважливіших праць акад. М. І. Петрова // Зап. іст.-філол. від. / Укр. акад. наук. – 1919. – Кн. 1. – С. LXXIII–LXXI.
Ж Маслов № 10479/1

300. Щербаківський Д. Список головніших праць акад. М. І. Петрова щодо археології та мистецтва / Д. Щербаківський // Збірник секції мистецтв українського наукового товариства в Києві. – Київ, 1921. – Т. 1. – С. 145–147.
С9910/1

301. Академік Микола Іванович Петров, 1840–1921 : біобібліографія / НАН України, Ін-т укр. археографії ; уклад.: В. Микитась, Н. Микитась. – Київ, 1994. – 78 с. – (Науково-довідкові видання з історії України ; вип. 34).
Ва558285

302. Булгак О. В. Літературознавець, історик, археолог : до 160-річчя від дня народж. М. І. Петрова (1840–1921) / О. В. Булгак // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2000. – Київ, 2000. – 2 кв. – С. 27–31 : портр.
Ж60630

303. Петров Микола Іванович [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Вартанова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 125–148. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

304. Історик Микола Петров [Електронний ресурс] : бібліогр. список до 180-річчя від дня народж. (1840–1921) / Нац. іст. б-ка України ; упоряд. К. Таранюк-Русанівський ; ред. З. Мусіна. – Київ, 2020. – 9 с. – URL: <https://bit.ly/3cvGSWN>.

305. Петров Микола Іванович : [кн. вист.] [Електронний ресурс] / підгот.: С. В. Шостак, Ю. А. Мордвінов // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – [Київ], 2020. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2336>.

Див. також №№ 137, 219.

Укладачі: В. Ю. Радченко, А. В. Шумілова

Степан Йосипович Смаль-Стоцький

(21(09).01.1859–17.08.1938)

Один з перших дванадцяти академіків – засновників УАН

Відомий український вчений-мовознавець, літературознавець, історик, економіст, педагог, культурний та громадсько-політичний діяч Степан Йосипович Смаль-Стоцький давно вже став у свідомості співвітчизників «головним українцем Буковини», оскільки далеко не в останню чергу саме завдяки його зусиллям українська мова та українська суспільна складова Буковини, попри тривале домінування у краї німецькомовної та румунської еліт, змогли піднятися на рівень національно-культурного самоствердження, стали основою усвідомлення єдності з усією Україною.

При цьому С. Й. Смаль-Стоцький не був питомим буковинцем: з'явився він на світ 9 (за іншими даними – 8-го) січня 1859 р. у звичайній селянській родині, що мешкала у селі Немилів, яке стоїть на межі Галичини та Волині і нині входить до складу Радехівського району Львівської області.

Просте походження не завадило майбутньому вченому здобути середню освіту в українській і німецькій гімназіях Львова та вступити на філологічний факультет Чернівецького університету, де він навчався впродовж 1878–1882 рр. Продовживши навчання у Віденському університеті під керівництвом відомого мовознавця Франца Міклошича, який обстоював ідеї самобутності української мови, С. Й. Смаль-Стоцький у 1884 р. здобув ступінь доктора слов'янської філології, захистивши дисертацію «Процес аналогії у словозмінах руської мови» (де під «руською» мається на увазі українська мова).

З 1885 по 1918 рр. С. Й. Смаль-Стоцький – професор філології Чернівецького університету (з 1904 р. – декан філософського факультету).

І. Я. Франко, побувавши на його лекціях у Чернівцях, оцінював С. Й. Смаль-Стоцького як вченого, який стояв на рівні європейських наукових методів.

Майже із самого початку своєї викладацької та науково-культурологічної діяльності він утвердився у статусі одного з ключових діячів українського національно-культурного відродження Буковини. Був довголітнім

членом Крайової шкільної ради. До його головних заслуг належить складання першої шкільної граматики української мови, запровадженої у навчанні на Буковині у 1893 р. і досить популярної на усіх західноукраїнських землях, введення українського фонетичного правопису в середніх школах краю, розбудова українського шкільництва в цілому.

Як науковець С. Й. Смаль-Стоцький обстоював думку про походження української мови безпосередньо з праслов'янської мови. Він вважається одним з перших упорядників української філологічної термінології та теоретиків українського віршування. Опублікував дослідження «Буковинська Русь: культурно-історичний образок» (1897), в якому розкрив історичний шлях краю у зв'язку з Галицько-Волинською державою та іншими українськими землями, а також праці: «Характеристика літературної діяльності І. Я. Франка» (1913), «Ідеї Шевченкової творчості» (1914), «Діди, батьки і внуки у Шевченка» (1918). Як історик літератури і літературний критик досліджував творчість І. Котляревського, Ю. Федьковича, В. Стефаника, О. Кобилянської, С. Воробкевича.

У 1899 р. С. Й. Смаль-Стоцький був обраний дійсним членом Наукового товариства імені Шевченка (з 1914 р. – голова його філологічної секції).

Не меншим є значення С. Й. Смаль-Стоцького як політика, економіста та громадського діяча. У різні часи він був головою українських національно-патріотичних організацій: студентського товариства «Союз» у Чернівцях, співзасновником товариств «Народний Дім», «Буковинський Боян». Був рішучим противником доволі поширеного на той час серед інтелігенції москвофільства, сприяв домінуванню народоців на політичних теренах Буковини. Свої ідеї пропагував на шпальтах редактованих ним же газет «Буковина», «Руська Рада» та діяльністю культурологічних товариств «Руська школа», «Руська бесіда», які очолював. В економічній царині відзначився як розбудувник української кооперації на Буковині, зокрема був очільником «Селянської каси», яка у 1913 р. об'єднувала до 150 кооперативів, що налічували близько 20 тис. членів.

С. Й. Смаль-Стоцький упродовж 20 років (1892–1912) обирався від національно-демократичної партії послом (депутатом) Буковинського крайового сейму, у 1905–1912 рр. був заступником маршалка (голови) сейму, а впродовж наступних шести років (1912–1918) представляв Буковину у Віденському парламенті.

Під час Першої світової війни як діяч «Союзу визволення України» вів активну національно-просвітницьку роботу серед полонених вояків-українців російської армії. Впродовж 1917–1918 рр. – голова Бойової управи Українських Січових Стрільців.

Зважаючи на вагомі заслуги С. Й. Смаль-Стоцького у розвитку вітчизняної гуманітаристики та його роль у піднесенні української науки і культури на Буковині, при організації у листопаді 1918 р. Української академії

наук його було визначено одним з дванадцяти академіків-фундаторів УАН. Він став позаштатним академіком Історико-філологічного відділу, був обраний також членом правління Академії. На жаль, брати безпосередню участь в організації роботи УАН йому не довелося, оскільки за тодішніх умов він не міг приїхати з Буковини до Києва.

З грудня 1918 р. С. Й. Смаль-Стоцький став послом Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) у Празі, де й залишився жити після поразки українських визвольних змагань 1917–1921 рр.

З осені 1921 р. С. Й. Смаль-Стоцький працював деканом філософського факультету Українського вільного університету (УВУ) у Празі. Там же з 1927 р. був професором і дійсним членом (з 1928 р.) Слов'янського інституту. Як запрошений професор викладав українську мову і літературу у Варшавському університеті. Незважаючи на еміграцію, не поривав зв'язків з УАН/ВУАН, ведучи активне листування та друкуючись у виданнях Академії. У 1929 р. разом з іншими вченими української еміграції представляв вітчизняну науку на Першому з'їзді слов'янських філологів у Празі, оскільки ВУАН не направила на цей форум своїх офіційних представників.

Спільно з Д. В. Антоновичем, Д. І. Дорошенком та А. І. Яковлівим у 1925 р. виступив засновником і став головою Музею визвольної боротьби України у Празі, роботою якого опікувався до кінця свого життя. У травні 1938 р. був обраний першим головою Української Могілянсько-Мазепинської Академії наук, заснованої постановою Уряду УНР в екзилі у відповідь на розгортання репресій проти ВУАН в Українській РСР.

Помер С. Й. Смаль-Стоцький 17 серпня 1938 р. у Празі, похований у Кракові на Раковицькому цвинтарі, поряд із дружиною Емілією.

За радянських часів постать С. Й. Смаль-Стоцького оцінювалася офіційною пропагандою особливо негативно – як одного з «українських націоналістів», «сепаратистів» і «петлюрівців».

Зі здобуттям Україною незалежності наукове і громадянське служіння С. Й. Смаль-Стоцького, як відданого сина українського народу, здобуло широке визнання. Особливо його ім'я вшановується на Буковині.

О. А. Якубець, кандидат історичних наук

Матеріали до біобібліографії С. Й. Смаль-Стоцького (1880–2020)

Основні наукові праці С. Й. Смаль-Стоцького

1. Листи з Буковини / [Степан Смаль-Стоцький] // Діло. – 1880. – 21 трав. – С. 1–2 ; 25 трав. – С. 1–2.
2. Üeber die Wirkungen der Analogie in der Deklination des Kleinrussischen / Stephan Smal-Stockij // Archiv für slavische Philologie. – Berlin, 1885. – Bd. 8. – S. 194–246, 409–432 ; 1886. – Bd. 9. – S. 58–76.
ВБЗІК VII.129.9
3. Üeber den Inhalt des Codex Hankensteinianus / Stephan Smal-Stockij. – Wien : In Commission bei C. Gerold's Sohn, 1886. – 91 S.
4. Minoritätsvotum in der von k. k. Bukowiner Landesschulrathe Behufs Regelung der Ruthenischen Schulorthographie Eingesetzten Commission Abgegeben / Stephan Smal-Stocki, Theodor Gartner. – Czernowitz : H. Czopp, 1887. – 56 S.
5. Нова руска школа / Степан Смаль-Стоцький // Руска шк. – 1888. – Вип. 1. – С. 1–17.
6. Образочок духовного розвитку руського народу і його основа / Степан Смаль-Стоцький. – Чернівці : Друк. Г. Чоппа, 1891. – 28 с. – Відбиток із газ.: Буковина. 1891. Число 10. С. 1–2 ; Число 11. С. 1–2.
7. Про план науки рускої мови в гімназіях / Степан Смаль-Стоцький, Федір Гартнер. – Чернівці : Друк. Г. Чоппа, 1891. – 8 с. – Відбиток із: Руска шк. Вип. 2. С. 37–44.
8. Про руску правопись / С. Нагнибіда [псевд.]. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1891. – 16 с. : табл.
Ву17304; Грінченко Во131461/комп. № 2
9. В чім наша сила / Степан Смаль-Стоцький. – Чернівці : Печатня Г. Чоппа, Накладом Рус. Ради, 1893. – 26 с. – Відбиток із газ.: Буковина. 1892. Число 51. С. 2–3 ; Число 52. С. 2–3 ; 1893. Число 1. С. 2 ; Число 2. С. 1–2 ; Число 3. С. 2–3 ; Число 4. С. 5–8.
Ва567828
10. Руска граматыка / Степан Смаль-Стоцький, Федір Гартнер. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1893. – V, 180, [1], III с.
Во125715; Грінченко Во131461/комп. № 1

11. Руска правопись / уложили: Степан Смаль-Стоцький, Федір Гартнер. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, накладом Центр. ком. вид-ва книжок шкільних, 1893. – 23, [1] с.

12. Наука руської мови в школах середніх на Буковині : картина з історії культури і літ. руху серед русинів на Буковині / С. Й. Смаль-Стоцький. – Чернівці : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1894. – 29 с. – Передрук із: Правда. 1894. № 63. С. 303–312 ; № 64. С. 366–375 ; № 65. С. 436–446.

13. Літературне товариство «Руська бесіда» в Чернівцях : історія 25-літньої діяльності / Степан Смаль-Стоцький // Правда. – Львів, 1894. – № 66. – С. 503–542 ; № 67. – С. 587–606.

Ж1304

14. Політика реальна / Степан Смаль-Стоцький // Буковина. – 1896. – Число 63. – С. 1–2 ; Число 65. – С. 1 ; Число 66. – С. 1–2 ; Число 67. – С. 1–2 ; Число 68. – С. 1–2 ; Число 70. – С. 1–2 ; Число 73. – С. 1–2 ; Число 74. – С. 1–2 ; Число 76. – С. 1–2 ; Число 77. – С. 1–2 ; Число 81. – С. 1–2 ; Число 84. – С. 1–2 ; Число 85. – С. 1–2 ; Число 88. – С. 1–2.

15. Буковинська Русь: культурно-історичний образок / Степан Смаль-Стоцький. – Чернівці : Друк. т-ва «Руска Рада», накладом «Буковини», 1897. – 293, [1] с.

Грінченко Во998484

16. Котляревський і його «Енеїда» : [доп. на наук. акад. 1 листоп. 1898 р.] / Степан Смаль-Стоцький // Літ.-наук. вістн. – 1898. – Т. 4, кн. 2. – С. 87–100.

Ж21214

17. Nationale und kirchliche Bestrebungen der Rumänen in der Bukowina 1848–1865 / Stefan Smal-Stocky, Eugen Hakmann. – Cherniwtsi : Verl. der Buchdr. des Vereines Ruska Rada, 1899. – VIII, 212 S.

18. Громада, або Який лад і порядок має бути в громаді, які права має громада, громадянин, старшина і рада громадська, як вибирається раду громадську і старшину, для руских громад на науку / С. Й. Смаль-Стоцький. – Чернівці : Руска Рада, 1900. – 44 с.

19. Порадник, як закладати каси позичкові і щадниці / С. Й. Смаль-Стоцький. – Чернівці : Руска Рада, 1900. – 35 с.

20. Руска правопись зі словарцем / Степан Смаль-Стоцький, Федір Гартнер ; Коміс. цісар.-корол. ради шк. красвої. – Львів : Вид-во книжок шкільних, Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1904. – 152 с.

21. Руска граматика / уложили: Степан Смаль-Стоцький, Федір Гартнер. – 2-ге вид., допов. і перероб. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, накладом Краєвого фонду, 1907. – 242, IV с.

V234277

22. Вступайте в члени до хліборобського товариства «Руска Рада» в Чернівцях / С. Й. Смаль-Стоцький. – Чернівці : Руска Рада, 1909. – 20 с.

23. Моя політика / С. Й. Смаль-Стоцький. – Чернівці : Друк. І. Віглера, власним накладом, 1913. – 24 с.

24. Характеристика літературної діяльності Івана Франка : ювіл. виклад / С. Й. Смаль-Стоцький. – Львів : Діло, 1913. – 20 с. – Окр. відбиток із газ.: Діло. 1913. Число 144/145.

Попов № 8507

25. Grammatik der ruthenischen (ukrainischen) Sprache / Stephan von Smal-Stockyj, Theodor Gartner. – Wien : Buchhandlung der Szewczenko-Gesellschaft der Wissenschaft in Lemberg, 1913. – XV, 550 S.

Bu035

26. Ruthenische Grammatik / Stephan Smal-Stockyj. – Berlin ; Leipzig : G. J. Goschen'sche Werlshandl, 1913. – 139 S. – (Sammlung Göschen ; № 680).

A67840

27. Граматика руської мови / уложили: Степан Смаль-Стоцький, Федір Гартнер. – 3-тє перероб. вид. – Відень : Друк. А. Гольцгавзена, власним накладом, 1914. – 202 с.

Va511026; Попов № 5220; УНД № 324

28. Діди, батьки і внуки у Шевченка / С. Й. Смаль-Стоцький. – Львів : Діло, 1914. – 18 с.

РЛ № 3929

29. Ідеї Шевченкової творчості : читано на съвяточ. зборах членів Наук. т-ва ім. Шевченка у Львові 10 марта 1914 / Степан Смаль-Стоцький. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1914. – 16 с. – Передрук із: Хроніка Наук. т-ва ім. Шевченка. 1914. Вип. 58/59. С. 27–40.

Айзеншток № 8397; Попов № 15374

30. Правописні непорозуміння / С. Й. Смаль-Стоцький. – Київ : Друк. акціонер. т-ва П. Барський, 1914. – 19 с. – Відбиток із: Укр. хата. 1914. № 6. С. 432–448.

Bu2825

- 31.** Читанє Шевченкових поезій / Степан Смаль-Стоцький. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1914. – 17 с. – Окр. відбиток із: Наша шк. 1914. № 3. С. 69–83.
Ва695857; Айзеншток № 8375
- 32.** Ruthenische–Deussches Gespriachbuch / Stephan Smal-Stockyj. – Berlin : G. J. Göschen, 1914. – 170, 32 s. – (Sammlung Göschen ; № 681).
- 33.** Діди, батьки і внуки у Шевченка / С. Й. Смаль-Стоцький. – [Одеса] : Дніпро, друк. І. Скальського, 1918. – 15 с.
РЛ № 8288
- 34.** Руска правопись зi словарцем / Степан Смаль-Стоцький, Федір Гартнер. – 3-тє вид. – Вінніпег : Друк. «Канад. фермера», накладом Рус. кн. 1918. – 152 с.
УНД № 405
- 35.** Українська граматика / Степан Смаль-Стоцький, Федір Гартнер. – Передрук з 3-го перероб. вид. «Руска граматика». – Вінніпег : Друк. «Канад. фермера», 1919. – 242, IV с.
УНД № 428
- 36.** Lvov, srdce Zapadní Ukrajiny / Stepan Smal-Stockyj. – Kyjiv ; Praha : Čas, 1919. – 13 s. – (Poznejme Ukrajinu : ceska seria ; č. 2).
Ір6121
- 37.** Vyshlidky Pravevzajemnosti Ceskoslovenska a Ukrajine / Stepan Smal-Stockyj. – Kyjiv ; Praha : Čas, 1919. – 34 s. – (Poznejme Ukrajinu : ceska seria ; č. 12/13).
Айзеншток № 10793/12/13
- 38.** Das ukrainische Volk und ukrainische Sprache / Stepan Smal Stotskyj // Die Ukraine. – Berlin, 1921. – S. 128–143.
- 39.** Ритміка Шевченкової поезії / Степан Смаль-Стоцький ; Вид. Укр. іст.-філол. т-ва в Празі. – Прага : Держ. друк., 1925. – 47 с. – (Société des sciences historiques et philologiques ukrainienne à Prague).
Айзеншток № 8413
- 40.** Розвиток поглядів про семью слов'янських мов і їх взаїмне споріднення / Степан Смаль-Стоцький. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1925. – 42 с. – Відбиток із: Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. Пр. філол. секції. – (Ювілейний збірник Наукового товариства імени Шевченка у Львові в пятидесятеліття основання, 1873–1923 ; т. 141/143).
Попов № 19145; УНД № 483

- 41.** Федір Гартнер : [посмерт. спомин] / Степан Смаль-Стоцький // Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. Пр. філол. студії. – Львів, 1925. – Т. 136/137. – С. 239–248.
Ж20869
- 42.** Іван Франко і українська літературна мова / Степан Смаль-Стоцький // Літ.-наук. вістн. – 1926. – Т. 90, кн. 6. – С. 131–142.
Ж21214
- 43.** Правописна справа / Степан Смаль-Стоцький // Літ.-наук. вістн. – 1926. – Т. 90, кн. 5. – С. 75–81 ; Т. 90, кн. 7/8. – С. 312–320.
Ж21214
- 44.** Розвиток поглядів про сім'ю словянських мов і їх взаємне споріднення / Степан Смаль-Стоцький ; Укр. громад. вид. фонд. – 2-ге допов. вид. – Прага : Legiografie, 1927. – 90, [2] с.
Во300308; РЛ № 5867
- 45.** Ukrainisches Lesebuch mit Glossar / Stephan Smal-Stockyj. – Berlin : W. de Gruyter, 1927. – 133 S. – (Sammlung Göschel ; № 955).
- 46.** Уваги до проекту українського правопису / Степан Смаль-Стоцький // Україна. – 1927. – Кн. 1/2. – С. 230–239.
Ж21831
- 47.** Граматика української (руської) мови / Степан Смаль-Стоцький, Федір Гартнер ; Укр. вільний ун-т. – 4-те вид. – Львів : Держвидав шк. кн., 1928. – 209 с.
- 48.** Українська літературна мова / Степан Смаль-Стоцький. – Прага, 1928. – 13 с.
- 49.** Східні Слов'яни / Степан Смаль-Стоцький // Україна. – 1928. – Кн. 3. – С. 3–23.
Ж21831
- 50.** Українська літературна мова / Степан Смаль-Стоцький // Україна. – 1928. – Кн. 4. – С. 3–13.
Ж21831
- 51.** Граматика в школі / Степан Смаль-Стоцький // Літ.-наук. вістн. – 1929. – Т. 100, кн. 9. – С. 815–822.
Ж21214
- 52.** Причинки до зрозуміння Шевченкових поем / Степан Смаль-Стоцький. – Прага : Держ. друк., 1929. – 51 с.
ВЗУ 690 укр.

53. Т. Шевченко – співець самостійної України : [слово в Шевченкові роковини р. 1930 на Академії Укр. респ.-демократ. клубу в Празі] / Степан Смаль-Стоцький. – Київ : Самостійна Україна, 1930. – 16 с. РЛ № 5950

54. Причинки до зрозуміння Шевченкових поем / Степан Смаль-Стоцький // Науковий ювілейний збірник Українського університету в Празі, присвячений панові президентові Чехословенської республіки професору, доктору Т. Г. Масарику, для вшанування 80-х роковин його народження. – Прага, 1930. – Ч. 2. – С. 12–57.

ВЗУ 757 укр.

55. «Великий льох» / Степан Смаль-Стоцький // Про національно-політичний світогляд Тараса Шевченка : до пояснення поем: «Суботів», «Великий льох», «Заповіт», «Ой, чого ти почорніло, зеленее поле», «Три літа» / упоряд. Лев Когут. – Чернівці, 1930. – С. 30–50; С. 121–136. – (Бібліотека рідного краю ; число 3).

РЛ № 5249

56. Грудка землі на могилу Омеляна Поповича / Степан Смаль-Стоцький // Літ.-наук. вістн. – 1930. – Т. 103, кн. 7/8. – С. 413–424.

Ж21214

57. Праці лінгвістичної секції першого з'їзду у слов'янських філологів у Празі / Степан Смаль-Стоцький // Україна. – 1930. – Кн. [1/2] Січ.-лют. – С. 166–173.

Ж21831

58. Найважніший момент в історії України / Степан Смаль-Стоцький // Літ.-наук. вістн. – 1931. – Т. 107, кн. 9. – С. 786–805.

Ж21214

59. Українська мова: її початки, розвиток та характеристичні її прикмети / Степан Смаль-Стоцький. – Львів : Бібльос, 1933. – 14 с. – (Бібліотека «Дзвонів» ; число 6). – Відбиток із: Дзвони. 1933. Число 3. С. 128–134 ; Число 4. С. 180–185.

60. Концепція Шевченкової поеми «Сон» і її мистецьке переведення / Степан Смаль-Стоцький. – Варшава : Варяг, 1934. – 30 с. – (Бібліотека «Української школи» ; число 4). – Відбиток із: Ми. 1934. Кн. 2. С. 130–155.

61. Т. Шевченко: інтерпретації / Степан Смаль-Стоцький ; переднє слово В. Сімовича. – Варшава : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка у Львові, 1934. – 246 с. – (Праці Українського наукового інституту ; т. 25) (Серія літературно-історична ; кн. 1).

62. Останній рік Шевченкової поетичної творчости / Степан Смаль-Стоцький. – Прага : Вид. Укр. іст.-філол. т-ва в Празі, 1937. – 14 с. – (Société des sciences historiques et philologiques ukrainienne à Prague).

63. Питання про східнословянську прамову / Степан Смаль-Стоцький. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1937. – 7 с. – Відбиток із: Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. Львів, 1937. Т. 155. С. 1–5.

Айзеншток № 9980/5

64. Найближчі завдання славістики і україністики / Степан Смаль-Стоцький. – Львів, 1939. – 5 с. – Відбиток із: Слово. 1939. Кн. 1/2. С. 1–5.

65. Останній рік Шевченкової поетичної творчости / Степан Смаль-Стоцький // Пр. Укр. іст.-філол. т-ва в Празі. – Прага, 1939. – Т. 2 : Виданий на пошану голови товариства професора Д. Антоновича. – С. 1–10.

Ж10822/Айзеншток

66. Т. Шевченко: інтерпретації / Степан Смаль-Стоцький ; передм. Луки Луціва. – 2-ге вид. – Нью-Йорк ; Париж ; Сідней ; Торонто, 1965. – XVI, 240 с : портр. – (Записки Наукового товариства ім. Шевченка ; т. 179).

Ж67866

67. Буковинська Русь: культурно-історичний образок / С. Смаль-Стоцький. Чернівці, 1897 // Зелена Буковина. – 1996–1997. – № 3/4–1. – С. 19–153.

Ж15136

68. Шевченкові «думи» / Степан Смаль-Стоцький // Нар. творчість та етнологія. – 2001. – № 3. – С. 63–74.

Ж27482

69. Т. Шевченко: інтерпретації / Степан Смаль-Стоцький ; передм., заг. ред., прим. В. І. Пахаренко ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Черкас. держ. ун-т ім. Б. Хмельницького, Черкас. наук. центр шевченкознав. дослідж. – Черкаси : БРАМА : Вовчок О. Ю., 2003. – 284 с. – (Шевченкознавчі раритети).

Ва650491

70. Буковинська Русь: культурно-історичний образок / Степан Смаль-Стоцький ; післямова «Степан Смаль-Стоцький і його «Буковинська

Русь» О. Добржанського. – Репр. вид. 1897 р. – Чернівці : Зелена Буковина, 2009. – 191 с. – (Історична бібліотека «Зеленої Буковини»).

Див. також № 182.

**Література про життя та діяльність
С. Й. Смаль-Стоцького**

71. Дещо про себе самого : (уривок з автобіографії) / Степан Смаль-Стоцький // Добржанський О. В. Бажаємо до України! / О. В. Добржанський, В. П. Старик. – Одеса, 2008. – С. 650–651 : портр.
Вс46894

72. Немолів : (спомини) / Степан Смаль-Стоцький. – Львів : Друк. Стат. ін-ту, 1933. – 43 с. – Відбиток із: Вістник. 1933. Т. 1, кн. 2. С. 86–99 ; Т. 1, кн. 3. С. 187–199 ; Т. 1, кн. 4. С. 267–272 ; Т. 1, кн. 5. С. 338–346.

Рец.: Луців Л. [Рецензія] / Л. Луців // Вістник. – 1933. – Т. 4, кн. 10. – С. 777–778.

73. Немолів : (спомини) / Степан Смаль-Стоцький // Самі про себе : автобіогр. видат. українців ХІХ ст. / Укр. вільна акад. наук у США ; ред. Ю. Луцький. – Нью-Йорк, 1989. – С. 285–326.
Ва639889

74. Немолів : спомини / Степан Смаль-Стоцький ; передне слово та літ. ред. В. Габора. – Львів : Піраміда, 2013. – 69, [1] с. – (Записки краєзнавчої бібліотеки Анатолія Недільського ; вип. 5) (Приватна колекція).
Ва777733

***

75. Герасимович І. Доктор Степан Смаль-Стоцький : [некролог] / Іван Герасимович // Дзвони. – 1938. – Число 17. – С. 153–155.

76. Д-р Степан Смаль-Стоцький : [некролог] // Діло. – 1938. – 19 серп. – С. 1.

77. Д-р Степан Смаль-Стоцький : [некролог] // Свобода. – Джерзі Сіті, 1938. – 10 верес. – С. 3. – Підпис: «Діло». – URL: <http://www.svoboda-news.com/arxiv/pdf/1938/Svoboda-1938-210.pdf>.

78. Королів-Старий В. На могилу достойної людини : [з приводу смерті С. Смаль-Стоцького] / Василь Королів-Старий // Дзвони. – 1938. – Число 9. – С. 376–385.

79. [Луців Л.] С. Смаль-Стоцький : [некролог] / Лука Граничка // Вістник. – 1938. – Т. 4, кн. 10. – С. 714–718.
Ж12903

80. Мірна З. «Замість вінка» : [пам'яті С. Смаль-Стоцького] / Зінаїда Мірна // Час. – Чернівці, 1938. – Число 2842. – С. 2.

Монографії, автореферати дисертацій, дисертації, збірники наукових праць

81. Ботушанський В. М. Степан Смаль-Стоцький – видатний діяч Буковини: (штрихи до портрета) / В. М. Ботушанський. – Чернівці : Технодрук, 2010. – 68 с. – Бібліогр.: с. 63–66.
Ва732893

Рец.: Білецький Б. [Рецензія] / Борис Білецький, Петро Брицький // Питання історії України. – Чернівці, 2010. – Т. 13. – С. 259–260.
Ж70523

82. Горбатюк О. В. Степан Смаль-Стоцький як літературознавець: постаті та явища нової української літератури : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Горбатюк Олег Васильович ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2009. – 20 с.
Ра362921

83. Горбатюк О. В. Степан Смаль-Стоцький як літературознавець: постаті та явища нової української літератури : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Горбатюк Олег Васильович ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці, 2008. – 184 арк. – Бібліогр.: арк. 170–184.
Дс111473

84. Господин А. Академік Степан Смаль-Стоцький / Андрій Господин. – Вінніпег, Манітоба : Читальня «Просвіти», 1989. – 36 с.
Р94736

85. Даниленко В. М. Академік Степан Смаль-Стоцький: життя і діяльність / В. М. Даниленко, О. В. Добржанський ; НАН України, Ін-т історії, Ін-т біогр. дослідж. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ ; Чернівці, 1996. – 232 с. : портр. – Бібліогр.: с. 198–225.

Зі змісту: Бібліографія наукових та політико-публіцистичних праць. – С. 198–208; Друковані матеріали, книги, брошури, статті до біографії С. Смаль-

Стоцького. – С. 209–220; Архівні матеріали до біографії С. Смаль-Стоцького. – С. 220–225.

Рец.: Гриценко П. Портрет особистості на тлі епох / П. Гриценко // Уряд. кур'єр. – 1998. – 5 груд. – С. 10.

Ва573824

86. XII Буковинська міжнародна історико-краєзнавча конференція, присвячена 185-й річниці від дня народження Юрія Федьковича та 160-й річниці від дня народження Степана Смаль-Стоцького : тези доп., Чернівці, 1–2 листоп. 2019 р. / М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича [та ін.] ; наук. ред. О. В. Добржанський. – Чернівці : Технодрук, 2019. – 172 с.

87. Луців Л. Академік проф. д-р Степан Смаль-Стоцький : [спогади] / Лука Луців ; Возняк М. Степан Смаль-Стоцький і Франко : [до 100-ліття з дня народж. С. Смаль-Стоцького] / Михайло Возняк. – [Нью-Йорк], 1959. – 26 с. – (Наукове товариство ім. Шевченка в ЗДА : доповіді ; т. 302/304, № 11). – URL: <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/4750/file.pdf>.

88. На пошану сторіччя народин Степана Смаль-Стоцького = In memory of Stepan Smal-Stocki on the centenary of his birth : зб. філол. секції. Т. 28 / ред. К. Кисілевський. – Нью-Йорк ; Париж ; Сідней ; Торонто, накладом Наук. т-ва ім. Шевченка, 1960. – 84, 14 с. : портр. – (Записки Наукового товариства ім. Шевченка ; т. 172).

Ж67866

89. Педагогічні ідеї С. Смаль-Стоцького в контексті розвитку національної освіти й виховання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 24–26 лют. 1999 р. / М-во освіти України, Чернів. держ. ун-т ім. Ю. Федьковича, Упр. освіти Чернів. облдержадмін. ; відп. за вип., упоряд.: Д. І. Пенішкевич, В. С. Филипчук. – Чернівці, 1999. – 256 с.

90. Пелипець М. І. Журналістська та редакційно-видавнича діяльність Степана Смаль-Стоцького : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.04 / Пелипець Мар'яна Іванівна ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2018. – 20 с.

Ра434335

91. Пелипець М. І. Журналістська та редакційно-видавнича діяльність Степана Смаль-Стоцького : дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.04 / Пелипець Мар'яна Іванівна ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2018. – 265 арк.

92. Постать Степана Смаль-Стоцького в національно-культурному житті Буковини кінця XIX – початку XX ст. і сучасна

рецепція його доби : програма міжнар. наук. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. видат. укр. філолога, культур. і громад. діяча (19–21 лют. 2009 р., м. Чернівці) / М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, Каф. україністики Ягеллон. ун-ту [та ін.]. – Чернівці : Місто, 2009. – 19 с. : портр.

93. Постаць Степана Смаль-Стоцького в національно-культурному житті Буковини кінця ХІХ – початку ХХ ст. і сучасна рецепція його доби : тези доп. міжнар. наук. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. видат. укр. філолога, культур. і громад. діяча (19–21 лют., 2009 р.) / М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, Каф. україністики Ягеллон. ун-ту [та ін.] ; редкол.: С. В. Мельничук (голова) [та ін.]. – Чернівці : Місто, 2009. – 131 с. : портр.

94. Сімович В. Степан Смаль-Стоцький як шкільний діяч і педагог / Василь Сімович. – Львів : Взаїмна поміч укр. вчителюм, 1939. – 20 с. – (Предметно-методична бібліотека ; вип. 14). – Передрук із: Шлях виховання й навчання. 1939. Кн. 1. С. 1–17.

95. Шоліна Т. В. Педагогічні ідеї та освітньо-громадська діяльність Степана Смаль-Стоцького (1859–1938 рр.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Шоліна Тетяна Валентинівна ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2011. – 22 с.

Ра384283

96. Шоліна Т. В. Педагогічні ідеї та освітньо-громадська діяльність Степана Смаль-Стоцького (1859–1938 рр.) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Шоліна Тетяна Валентинівна ; Чернів. нац. пед. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці, 2011. – 279 с. – Бібліогр.: с. 241–279.

97. Miejsce Stefana Smal-Stockiego w slawistyce europejskiej / Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut filologii wschodniosłowiańskiej ; pod red.: W. Hojsak, A. Skurzewskiej. – Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2012. – 157 s. : il. – (Studia Ruthenica Cracoviensia ; 6). – Укр., пол.

Архівні матеріали

98. Архів та бібліотека Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Нью-Йорку [Електронний ресурс] // Перелік фондів, що містять документи архівної україніки в США / Держ. арх. служба України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; упоряд.: О. Волкотруб [та ін.]. – Київ, 2013. – С. 116–126. – URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/ukrainika-v-USA.pdf>.
Фонди № 1859, 1939 Смаль-Стоцького Степана. – С. 125.

99. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ, 2015. – 325 с.

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 17, 18, 82, 226.

Вс60788

100. Архівні установи України : довідник : у 2 т. / Держ. ком. архівів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; голов. редкол. серії «Архівні зібрання України»: Г. Боряк, В. Волковинський, Л. Гурбова [та ін.]. – Київ, 2005–2012. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).

Т. 1 : Державні архіви / упоряд.: Л. Андрієвська, І. Мага, І. Матяш [та ін.] ; редкол.: Г. В. Боряк (голова), І. Б. Матяш, Г. В. Папакін. – 2005. – 692 с.

Смаль-Стоцький С. – С. 71, 72, 580, 627.

В349387/1

Т. 2 : Наукові установи, музеї, бібліотеки. У 2 кн. Кн. 1. Національна академія наук України, Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська області / упоряд.: С. Артамонова, А. Майстренко, Л. Одинока, Р. Романовський ; редкол.: І. Матяш (голова), О. Мельниченко, Ю. Прилепішева, Н. Христова. – 2010. – XXVIII, 604 с. – URL: <https://bit.ly/3klQEМа>.

Смаль-Стоцький С. – С. 78.

Т. 2 : Наукові установи, музеї, бібліотеки. У 2 кн. Кн. 2. Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь / Держ. арх. служба України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; упоряд.: С. Артамонова, А. Майстренко, Л. Одинока, Р. Романовський ; редкол. тому: О. Гаранін, О. Мельниченко, Ю. Прилепішева, Н. Христова. – Київ, 2012. – XXVII, 602 с. – URL: <https://bit.ly/38tf2sY>.

Смаль-Стоцький С. – С. 427.

101. Особисті архівні фонди відділу рукописів : анот. покажч. / НАН України, Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника ; уклад.: П. Баб'як, О. Дзьобан, П. Домбровська ; відп. ред. Л. Крушельницька. – 2-ге випр. і допов. вид. – Львів, 1995. – 268 с.

Смаль-Стоцький С. – С. 36, 43.

Ва567145

102. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), В. Г. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.]. – Київ, 2002. – 766 с.

Смаль-Стоцький С. – С. 115.

Вс37277

103. Путівник по фондах відділу рукописів Інституту літератури / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фондація Омеляна і Тетяни Антоновичів ; підгот.: В. А. Бурбела, Г. М. Бурлака, С. А. Гальченко [та ін.] ; відп. ред.: С. А. Гальченко, М. Г. Жулинський. – Київ : Вид. центр «Спадщина», 1999. – 864 с.

Про С. Й. Смаль-Стоцького. – С. 64, 82, 85.

Вс34032

104. Русская и украинская эмиграция в Чехословацкой республике, 1918–1938 : путеводитель по арх. фондам и собраниям в Чеш. республике / авт.: В. Поданы, Г. Барвикова, Я. Белоглавская [и др.] ; Арх. Акад. наук Чеш. республики, Лит. арх. Музея нац. лит., Славян. ин-т Акад. наук Чеш. республики. – Прага : Euroslavica, 1995. – 131 с. – (Труды по истории Чешской Академии наук).

Смаль-Стоцький С. О. – С. 48, 154, 177, 188, 196, 199–201, 407, 418, 443, 459, 475, 604.

Вс34032

105. Український музей у Празі (1659), 1925–1948 : опис фонду / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд. Р. Махаткова. – Київ ; Прага, 1996. – 295 с. – (Науково-довідкові видання з історії України ; вип. 41).

Фонди №№ 878–885 Степана Смаль-Стоцького. – С. 108, 109.

Ва580654

106. Центральний державний архів громадських об'єднань України : путівник / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. архів громад. об'єднань України ; авт.-упоряд.: Б. Іванко (керівник), О. Бажан, А. Кентій [та ін.] ; редкол.: Р. Пиріг, Г. Боряк, В. Лозицький. – Київ : НБУВ, 2001. – 494 с. – (Архівні зібрання України. Путівники).

Смаль-Стоцький С. – С. 9, 243, 279.

Вс35821

107. Центральний державний історичний архів України, м. Львів : путівник / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. іст. архів України, м. Львів ; авт.-упоряд.: О. Гневишева, У. Єдлінська, Д. Пельц [та

ін.] – Львів ; Київ, 2001. – 410 с. : іл. – (Архівні зібрання України. Путівники).

Смаль-Стоцький С. – С. 264.

Вс35879

Листування

108. В. І. Вернадський і Україна: з листування. [В 2 кн.]. Кн. 2. К–Я : Офіційне. Родинне / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2019. – 1037 с.

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 192.

В357113/2

109. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 156, 160.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 180, 280, 281, 288, 296, 341.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 69.

В354139/1-2, ч.1-2

110. Горбатюк О. З листів Степана Смаль-Стоцького до Івана Франка / Олег Горбатюк // Буковин. журн. – 2007. – № 4. – С. 254–264.

Ж68437

111. Драгоманов М. Лист до Степана Смаль-Стоцького від 5 січня 1888 року : [фрагмент] // Юрій Федькович у спогадах сучасників / М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича ; упоряд., передм. та прим. Л. Ковалець. – 2-ге вид., допов. – Чернівці, 2019. – С. 229–230.

Ва819607

112. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941) : в 2 т. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвеева (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – (Наукова спадщина сходознавців).

Т. 1 : 1890–1917 / відп. ред. О. Д. Василюк. – 500 с. : іл.

Смаль-Стоцький С. – С. 22, 329, 466.

Т. 2 : 1918–1941 / відп. ред. В. А. Кучмаренко. – 359 с. : іл.

Смаль-Стоцький С. – С. 9, 10, 274, 308.

В350011/1-2

113. Ковалець Л. У пошуках Юрія Федьковича: маловідомі листи Михайла Драгоманова до Степана Смаль-Стоцького / Лідія Ковалець // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2014. – № 19 : Філологічні науки. Літературознавство. – С. 50–56.

Ж69212

114. Ковалець Л. У пошуках Юрія Федьковича: маловідомі листи Михайла Драгоманова до Степана Смаль-Стоцького / Лідія Ковалець // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2006. – № 2 : Географічні науки. – С. 50–56.

Ж69212

115. Листування українських славістів з Францем Міклошичем : присвячується ХІ з'їздові славістів у Братиславі / упоряд. та авт. передм. І. С. Свенціцький ; редкол.: Д. Г. Гринчишин, Я. Д. Ісаєвич. – Київ : Наук. думка, 1993. – 396 с.

Листування С. Смаль-Стоцького. – С. 348–358 : портр.; Листування Ф. Гартнера, де згадується С. Смаль-Стоцький. – С. 85–88, 90, 91, 93, 95–98; Листування інших осіб, де згадується С. Смаль-Стоцький. – С. 208, 221.

Ва549969

Статті з періодичних, довідкових та монографічних видань, збірників наукових праць, згадки про вченого

116. Академік Степан Смаль-Стоцький : (з нагоди 75-ліття його життя) // Свобода. – Джерзі Ситі, 1934. – 26 січ. – С. 2. – Підпис: «Життя і Знання». – URL: <http://www.svoboda-news.com/archiv/pdf/1934/Svoboda-1934-022.pdf>.

117. Андрусів С. Людина з дороги часу / Стефанія Андрусів // Слово і Час. – 1993. – № 3. – С. 24–30.

Ж27444

118. Антонович Д. Акад. С. Смаль-Стоцький, голова товариства «Музей визвольної боротьби України» / Дмитро Антонович // Свобода. – Джерзі Ситі, 1935. – 15 трав. – С. 3. – URL: <http://www.svoboda-news.com/archiv/pdf/1935/Svoboda-1935-112.pdf>.

119. Бабич Н. «Буковинська Русь» Степана Смаль-Стоцького у контексті мовно-освітніх проблем його часу / Надія Бабич // Буковин. журн. – 2013. – № 3. – С. 150–157.

Ж68437

120. Бабич Н. Д. 15 не останніх із могікан: педагоги і вчені Буковини другої половини XIX – початку XX століття : наук. нарис / Н. Д. Бабич. – Чернівці : Букрек, 2010. – 318 с.

Зі змісту: Інформаційні округи. Одна чи дві літературні мови? : погляд академіка С. Смаль-Стоцького на проблему. – С. 181–182; «Правописна справа» у часи С. Смаль-Стоцького і тепер. – С. 183–189; Рецензія В. Сімовича на граматику С. Смаль-Стоцького і Т. Гартнера та сучасне навчання граматики. – С. 190–196; Шлях до пошуку, або Бібліографічні нотатки. З Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича. Праці С. Смаль-Стоцького. Література про життя та діяльність С. Смаль-Стоцького. – С. 221–232; З Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки імені Михайла Івасюка. Степан Смаль-Стоцький. – С. 256–262.

Ва741404

121. Бабух В. Довга дорога із забуття / В. Бабух // Голос України. – 2001. – 22 листоп. – С. 13.

122. Бевзенко С. П. Смаль-Стоцький Степан Йосипович / С. П. Бевзенко // Українська мова : енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський (голова) [та ін.]. – Вид. 3-тє зі змін. і допов. – Київ, 2007. – С. 651 : портр.

Вс44703

123. Безушко В. Проф. Степан Смаль-Стоцький / Володимир Безушко // Свобода. – Джерзі Ситі ; Нью Йорк, 1961. – 17 жовт. – С. 2, 7. – URL: <http://www.svoboda-news.com/archiv/pdf/1961/Svoboda-1961-197.pdf>.

124. Бильцан О. Г. Участь Степана Смаль-Стоцького у діяльності українських політичних партій Буковини 1905–1914 рр. / О. Г. Бильцан // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Історичні науки. – 2009. – Т. 19 : На пошану академіка В. А. Смолія. – С. 427–443.

Ж68849/Іст.

125. Біднов В. Сорок літ праці академіка Степана Смаль-Стоцького / Василь Біднов // Літ.-наук. вістн. – 1926. – Т. 89, кн. 3. – С. 256–258.

Ж21214

126. Ботушанський В. М. Діяльність С. Смаль-Стоцького у Буковинському крайовому сеймі (1892–1913 рр.) / В. М. Ботушанський // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Історичні науки. – 2009. – Т. 19 : На пошану академіка В. А. Смоля. – С. 416–426.

Ж68849/Іст.

127. Ботушанський В. Степан Смаль-Стоцький – захисник інтересів буковинського селянства / Василь Ботушанський // Питання історії України. – Чернівці, 2009. – Т. 12. – С. 138–145.

Ж70523

128. Ботушанський В. М. Степан Смаль-Стоцький і українське шкільництво Буковини // Ботушанський В. М. Нариси з історії освіти на Буковині (XIX – початок XXI ст.) / В. М. Ботушанський. – Чернівці, 2017. – С. 42–51.

Ва821446

129. Ботушанський В. М. Степан Смаль-Стоцький і українське шкільництво Буковини : до 150-річчя від дня народж. С. Смаль-Стоцького / В. М. Ботушанський // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту. – 2009. – Вип. 486/487 : Історія. Політологія. Міжнародні відносини. – С. 10–14.

Ж69209

130. Брицький П. Академік Степан Смаль-Стоцький – вчений, політик, педагог, дипломат / Петро Брицький, Олександр Добржанський, Євгеній Юрійчук // Брицький П. Буковинці у боротьбі за українську державність (1917–1922 рр.) / Петро Брицький, Олександр Добржанський, Євгеній Юрійчук. – Чернівці, 2007. – С. 265–314 : портр.

Ва700412

131. Брицький П. Академік Степан Смаль-Стоцький – вчений, політик, педагог, дипломат / Петро Брицький, Олександр Добржанський // Брицький П. Буковинці на дипломатичній службі УНР та ЗУНР / Петро Брицький, Олександр Добржанський. – Чернівці, 2007. – С. 106–155.

Ва829744

132. Буздуган Д. П. Педагогічні ідеї Смаль-Стоцького у контексті завдань сучасної початкової школи / Д. П. Буздуган, Л. В. Мафтин // Педагогіка в системі гуманітарного знання : матеріали

Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 13–14 берез. 2015 р. – Одеса ; Херсон, 2015. – С. 15–18. – (Молодий вчений. Конференції).

Ва795331

133. Бузинська В. Лінгвістичні дослідження Степана Смаль-Стоцького / Валентина Бузинська // Українська мова на Буковині : матеріали Всеукр. наук. конф., присвяч. 160-й річниці від дня народж. Юрія Федьковича, Чернівці, 13–15 жовт. 1994 р. / Чернів. держ. ун-т ім. Ю. Федьковича [та ін.] ; редкол.: Н. Д. Бабич (відп. ред.) [та ін.]. – Чернівці, 1994. – С. 48–49.

Ва558154

134. Бузинська В. Професор С. Смаль-Стоцький і розвиток літературної мови у Галичині та Буковині / Валентина Бузинська, Галина Максимчук // Українська філологія: школи, постаті, проблеми : зб. наук. пр. Міжнар. конф., присвяч. 150-річчю від дня заснування каф. укр. словесності у Львів. ун-ті (Львів, 23–25 жовт. 1998 р.) : [в 2 ч.] / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Каф. укр. словесності ; редкол.: Т. Салига (відп. ред.) [та ін.]. – Львів, 1999. – Ч. 2. – С. 7–10.

В343196/2

135. Бузинська В. Степан Смаль-Стоцький / Валентина Бузинська, Людмила Тарновецька // Мовознавство. – 1994. – № 4/5. – С. 62–65.

Ж60238

136. Буковина, її минуле і сучасне / під ред. Д. Квітковського, Т. Бриндзан, А. Жуковського. – Париж ; Філадельфія ; Детройт : Зелена Буковина, 1956. – 965 с.

Смаль-Стоцький С. – С. 11, 21, 214, 231, 233, 258–261, 268, 269, 275, 280, 281, 284, 288, 293, 382, 384, 385, 444, 467, 485–491, 545, 550, 620, 623, 624, 626, 627, 630, 631, 636, 642, 649, 656, 662, 663, 682, 684, 685, 691, 695, 718, 732, 766, 768, 772, 774–778, 789, 792, 832, 834, 905, 907, 909, 910, 912, 925.

Ва613940

137. Бунчук О. Б. С. Смаль-Стоцький про правове становище українців Буковини (кінець XIX – початок XX століття) [Електронний ресурс] / О. Б. Бунчук // Юрид. наук. електрон. журн. – 2020. – № 3. – С. 14–17. – URL: http://www.lsej.org.ua/3_2020/3.pdf.

138. «Ваша праця останеться білим монументом...» : [до 160-річчя від дня народж. С. Смаль-Стоцького] / підгот. Надія Будна // Молодий буковинець. – Чернівці, 2019. – 24 січ. – Місто: с. 6.

139. Вишневецька М. Пам'ятаємо своїх світочів / Марія Вишневецька // Буковин. віче. – Чернівці, 2017. – 24 серп. – С. 2.

- 140.** Вишнеvsька М. «Пиши так, як чуєш» : [про С. Смаль-Стоцького] / Марія Вишнеvsька // День. – 2013. – 16–17 серп. – С. 21.
- 141.** Відомі науковці Буковини. Степан Смаль-Стоцький [Електронний ресурс] / Чернів. облдержадмін., Департамент науки і освіти ; екскурсія Чернівцями від пана Ярка // YouTube. – Дата публ.: 14.05.2020. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9WEld8qaJr8>.
- 142.** Герасимович І. Доктор Степан Смаль-Стоцький / Іван Герасимович // Рідна шк. – 1938. – Число 17. – С. 253–255.
- 143.** Гермаківська Т. Василь Сімович про мовознавчу спадщину професора Степана Смаль-Стоцького / Тетяна Гермаківська // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту. – 2008. – Вип. 312/313 : Слов'янська філологія : Василь Сімович – особистість, науковець, громадянин. – С. 129–135.
Ж69219
- 144.** Гіптерс З. Реалізація педагогічних ідей С. Смаль-Стоцького у становленні національної та економічної освіти дітей і дорослих / Зінаїда Гіптерс // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2013. – № 2. – С. 200–210.
Ж15641
- 145.** Головченко В. І. Смаль-Стоцький Степан Йосипович / В. І. Головченко // Українська дипломатична енциклопедія : у 5 т. – Харків, 2013. – Т. 4. – С. 466.
С11438/4
- 146.** Голубка М. М. Економічна та освітньо-просвітницька діяльність Степана Смаль-Стоцького та її роль для Західної України кінця ХІХ – початку ХХ століття і фінансово-економічної та кооперативної освіти / М. М. Голубка // Причорномор. екон. студії. – Одеса, 2016. – Вип. 3. – С. 5–8.
Ж101384
- 147.** Горбатьок О. Науково-методологічні засади шевченкознавчих досліджень С. Смаль-Стоцького / Олег Горбатьок // Шевченкознав. студії. – Київ, 2011. – Вип. 14. – С. 279–288.
Ж72452
- 148.** Горбатьок О. Ольга Кобилянська в інтерпретації Степана Смаль-Стоцького / Олег Горбатьок // Наук. вісн. Чернів. ун-ту. – 2004. – Вип. 216/217 : Слов'янська філологія. – С. 140–144.
Ж69219
- 149.** Горбатьок О. Оцінка теорії С. Смаль-Стоцького про народно-пісенну основу ритміки Т. Шевченка українськими

літературознавцями / Олег Горбатюк // Буковин. журн. – 2008. – № 1. – С. 173–184.

Ж68437

150. Горбатюк О. Початки літературознавчої шевченкіани Степана Смаль-Стоцького / Олег Горбатюк // Шевченкознавство: ретроспективи і перспективи : зб. пр. Всеукр. (36-ї) наук. шевченків. конф., 18–19 квіт. 2007 р. / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Черкас. наук. центр шевченкознав. дослідж. [та ін.] ; редкол.: В. Л. Смілянська [та ін.]. – Черкаси, 2007. – С. 43–47.

Ва689749

151. Горбатюк О. Степан Смаль-Стоцький у взаєминах з Іваном Франком / Олег Горбатюк // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту. – 2008. – Вип. 394/398 : Слов'янська філологія. – С. 171–177.

Ж69219

152. Горбатюк О. Юрій Федькович в оцінці Степана Смаль-Стоцького / О. Горбатюк // Наук. вісн. Чернів. ун-ту. – Чернівці, 2005. – Вип. 274/275 : Слов'янська філологія. – С. 131–135.

Ж69219

153. Горобець С. Український філолог – офіцер австрійської армії [Електронний ресурс] / Сергій Горобець // Суспільний кореспондент : [вебсайт]. – Чернігів, 2019. – 9 січ. : фот. – URL: <https://bit.ly/3n8QRUO>.

154. Горобець С. Філолог і громадський діяч Степан Смаль-Стоцький / Сергій Горобець // Світ. – Чернігів, 2019. – 2 трав. – С. 11 : портр.

155. Гривко А. В. Смаль-Стоцький Степан Йосипович / А. В. Гривко // Українські мовознавці та письменники-мовотворці : довідник / за ред. С. Я. Єрмоленко. – Київ, 2008. – С. 263–265 : портр.

Ва709154

156. Гривняк Ю. Титан української філології / Ю. Гривняк // Дукля. – Пряшів, 1993. – № 2. – С. 46–49.

157. Гуйванюк Н. В. Граматика Степана Смаль-Стоцького – універсальна наука пізнання мови // Гуйванюк Н. В. Слово – Речення – Текст : вибр. пр. / Н. В. Гуйванюк ; Чернів. нац. ун-т. – Чернівці, 2009. – С. 201–213.

Ва724407

158. Гуйванюк Н. «Складня» Степана Смаль-Стоцького крізь призму сучасних наукових парадигм / Ніна Гуйванюк // Укр. мова. – 2010. – № 1. – С. 3–15.

Ж24030

159. Гусар Ю. Академік Смаль-Стоцький : [до 145-річчя від дня народж.] / Юхим Гусар // Час–2000. – Чернівці, 2004. – 9 січ. – С. 14.

160. Гуцуляк Т. Прогностичні погляди С. Смаль-Стоцького на україністику в контексті організації та завдань славістичної науки / Тетяна Гуцуляк // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту. – 2010. – Вип. 496/497 : Слов'янська філологія. – С. 3–9.

Ж69219

161. Генік С. Смаль-Стоцький Степан // Генік С. 150 великих українців / Степан Генік. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 223–224 : портр.

Вс35814

162. Далавурак С. З-під пилу забуття: М. Драгоманов та С. Смаль-Стоцький / Степан Далавурак // Чернівці. – 1991. – 9 серп.

163. Даниленко В. Академік Степан Смаль-Стоцький / Володимир Даниленко, Олександр Добржанський // Київ. старовина. – 1998. – № 6. – С. 116–130.

Ж14441

164. Даниленко В. М. Академік Степан Смаль-Стоцький / В. М. Даниленко, О. В. Добржанський // Члени-засновники Національної академії наук України : зб. нарисів / Ін-т історії України НАН України ; упоряд. С. В. Кульчицький ; редкол.: В. А. Смолій [та ін.]. – Київ, 1998. – С. 130–164.

Ва588070

165. Даниленко В. М. Смаль-Стоцький Степан Йосипович / В. М. Даниленко // Укр. біографістика. – Київ, 1996. – Вип. 1. – С. 104–106.

Ж69079

166. Даниленко О. Культурно-просвітня праця професора С. Смаль-Стоцького у таборі Фрайштадт / Олександр Даниленко, Олександр Добржанський // Українська преса за межами України : матеріали наук.-теорет. конф., 25–26 квіт. 1996 р. / Дослід. центр історії укр. преси, Ін-т журналістики Київ. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка ; упоряд. Н. М. Сидоренко. – Київ, 1996. – С. 36–39.

Ва574112

167. Даниленко О. В. Смаль-Стоцький Степан Йосипович / О. В. Даниленко // Діячі науки і культури України : нариси життя та

діяльності / [авт. кол.]: В. А. Вергунов [та ін.] ; за заг. ред. А. П. Коцура [та ін.]. – Київ ; Чернівці, 2010. – С. 571–573 : портр.

Вс50738

168. Даниленко О. В. Степан Смаль-Стоцький / О. В. Даниленко // Видатні постаті в історії України ХХ ст. : корот. біогр. нариси / авт. кол.: В. І. Гусев (керівник) [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 325–327 : портр.

Ао269621

169. Даниленко О. Степан Смаль-Стоцький – учений і «реальний політик» : (до 160-річчя з дня народж.) / Олександр Даниленко, Олександр Добржанський // Краєзнавство. – 2019. – № 3. – С. 150–164. – URL: <https://bit.ly/3ncne56>.

170. Добржанський О. Буковинець Степан Смаль-Стоцький – творець термінології української мови : (до 150-річчя від дня народж.) / Олександр Добржанський // Українознавство : календар-щорічник, 2009. – Київ, 2008. – С. 210–214 : портр.

Ж66396

171. Добржанський О. Деякі аспекти взаємин І. Франка та С. Смаль-Стоцького / Олександр Добржанський // Питання історії України. – Чернівці, 2006. – Т. 9. – С. 89–94.

172. Добржанський О. Іван Франко та Степан Смаль-Стоцький: наукова співпраця й особисті взаємини / Олександр Добржанський // Іван Франко і Буковина : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. Івана Франка, Чернівці, 22 верес. 2006 р. / Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича [та ін.] ; редкол.: Н. Д. Бабич [та ін.]. – Чернівці, 2006. – С. 9–18.

Ва686471

173. Добржанський О. Іван Франко та Степан Смаль-Стоцький: понад три десятиліття взаємин / Олександр Добржанський // Іван Франко: дух, наука, думка, воля : матеріали Міжнар. наук. конгресу присвяч. 150-річчю від дня народж. І. Франка (Львів, 27 верес. – 1 жовт. 2006 р.) : [в 2 т.] / М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2010. – Т. 2. – С. 631–639.

В351891/2

174. Добржанський О. Ідеолог національних прагнень українців Буковини : (до 150-річчя від дня народж. Степана Смаль-Стоцького) / Олександр Добржанський // Питання історії України. – Чернівці, 2009. – Т. 12. – С. 145–150.

Ж70523

175. Добржанський О. Степан Смаль-Стоцький / Олександр Добржанський // Західно-Українська Народна Республіка, 1918–1923. Уряди. Постаті : зб. біогр. нарисів / авт. кол.: О. Аркуша [та ін.] ; ред. рада: Я. Ісаєвич (голова) [та ін.] ; упоряд.: М. Литвин [та ін.] ; НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. – Львів, 2009. – С. 276–288.

Ва741952

176. Добржанський О. Степан Смаль-Стоцький. Становлення / Олександр Добржанський, Віктор Даниленко // Буковин. журн. – 1992. – № 4/5. – С. 176–193.

177. Добржанський О. Степан Смаль-Стоцький. За фонетичний правопис / Олександр Добржанський // Буковин. журн. – 1993. – № 1. – С. 124–147 : портр.

Ж68437

178. Добржанський О. Степан Смаль-Стоцький. Реальна політика / Олександр Добржанський // Буковин. журн. – 1993. – № 3/4. – С. 115–136 : портр.

Ж68437

179. Добржанський О. Степан Смаль-Стоцький. Протистояння / Олександр Добржанський, Віктор Даниленко // Буковин. журн. – 1994. – № 3/4. – С. 108–123.

Ж68437

180. Добржанський О. Степан Смаль-Стоцький. Роки війни / Олександр Добржанський, Віктор Даниленко // Буковин. журн. – 1995. – № 1/2. – С. 133–143.

Ж68437

181. Добржанський О. Степан Смаль-Стоцький – видатний учений, політик, громадський діяч / Олександр Добржанський // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія. Міжнародні відносини. – Тернопіль, 2009. – Вип. 3. – С. 152–157.

Ж73612

182. Добржанський О. Степан Смаль-Стоцький і його «Буковинська Русь» / О. Добржанський // Зелена Буковина. – 1995–1996. – № 3/4-1/2. – С. 33–39 ; 1996–1997. – № 3/4-1. – С. 154–159.

У першій частині статті подано уривок з книги «Буковинська Русь».

Ж15136

183. Добржанський О. Степан Смаль-Стоцький ідеолог українського національного руху на Буковині / Олександр Добржанський // Плав'юк М. Україна – життя моє : в 3 т. / Микола Плав'юк. – Київ, 2002. –

Т. 3 : Та долю іншу він обрав – душі неспокій. На пошану Миколи Плав'юка. – С. 913–920.

В345971/3

184. Добржанський О. В. Смаль-Стоцький Степан Йосипович / О. В. Добржанський, О. Д. Огуй // Енциклопедія історії України : в 10 т. – Київ, 2012. – Т. 9. – С. 667–668.

В348560/9

185. Добржанський О. Смаль-Стоцький Степан Йосипович / Олександр Добржанський // Політична енциклопедія / редкол.: Ю. Левенець (голова) [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 669.

Вс52358

186. Добржанський О. В. Степан Смаль-Стоцький – фундатор українського націоналізму на Буковині / О. В. Добржанський, Т. С. Яценюк // Держава у теорії і практиці українського націоналізму : матеріали VI Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю (м. Івано-Франківськ, 26–27 черв., 2015 р.) / Ін-т політ. освіти ВО «Свобода», Асоц. політ. наук України, НДІ українознавства М-ва освіти і науки України [та ін.] ; наук. ред. О. М. Сич. – Івано-Франківськ, 2015. – С. 154–161.

Ва792956

187. Добржанський С. О. С. Смаль-Стоцький та «Руська бесіда» / С. О. Добржанський // Східноєвропейські старожитності в добу середньовіччя : тези міжнар. наук. конф., присвяч. 90-річчю з дня народж. видат. вітчизн. археолога Б. О. Тимощука, 10–11 квіт. 2009 р. / Ін-т археології НАН України [та ін.] ; редкол.: А. Квасецький (голов. ред.) [та ін.]. – Чернівці, 2009. – С. 25–26.

188. Довбня Л. Е. Мовознавча спадщина С. Смаль-Стоцького [Електронний ресурс] / Л. Е. Довбня, Т. І. Товкайло // *Literatura, socjologia i kulturoznawstwo. Aktualne naukowe problemy. Rozpatrzenie, decyzja, praktyka* : conf. Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej, Gdansk, 29.06.2015–30.06.2015 : zbiór raportów naukowych. – Gdansk, 2015. – С. 25–28. – Пол., Укр. – URL: <https://bit.ly/2FXKgvy>.

189. Жук А. Зі споминів про професора С. Смаль-Стоцького / Андрій Жук // Добржанський О. В. Бажаємо до України! : змагання за українську державність на Буковині у спогадах очевидців (1914–1921 рр.) / О. В. Добржанський, В. П. Старик. – Одеса, 2008. – С. 689–691.

Вс46894

190. Завгородня Т. Степан Смаль-Стоцький і українська педагогіка / Тетяна Завгородня // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту. – 2009. – Вип. 433 : Педагогіка та психологія. – С. 38–44.

Ж69219

191. Завгородня Т. К. Смаль-Стоцький Степан Йосипович / Т. К. Завгородня // Українська педагогіка в персоналіях. ХХ століття : навч. посіб. для студентів вузів : у 2 кн. / за ред. О. В. Сухомлинської. – Київ, 2005. – Кн. 2. – С. 123–128 : портр.

В348716/2

192. Зайцева З. Організаційно-інституціональні аспекти науково-педагогічної діяльності С. Смаль-Стоцького у 1883–1918 рр. / Зінаїда Зайцева // Питання історії України. – Чернівці, 2009. – Т. 12. – С. 150–157.

Ж70523

193. Зайцева З. Український науковий рух: інституціональні аспекти розвитку (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / Зінаїда Зайцева ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – Київ, 2006. – 366 с.

Про С. Смаль-Стоцького. – С. 27, 56, 86–89, 94, 101, 107, 110, 132, 136, 160, 163, 195, 211, 212, 249, 271, 276, 281, 283, 289, 290, 297, 302.

Ва678657

194. Зінкевич-Томанек Б. Коли народився Степан Смаль-Стоцький / Божена Зінкевич-Томанек // Наше слово. – Варшава, 2009. – 12 лип. – URL: <https://www.nasze-slowo.pl/koli-narodivysya-stepan-smal-stotskiy>.

Про Міжнародну наукову конференцію «Місце Степана Смаль-Стоцького в європейській славистиці», яка відбулася в Кракові у 2009 р.

195. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 10, 166, 186, 224, 226, 256, 297, 360, 382, 426, 427.

Вс29848

196. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 761 с.

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 338, 438, 457, 574.

Вс33033

197. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, Г. В. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: С. П. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 155, 156.

Вс33691

198. Кацімон О. А. Загальні уваги до граматик української мови С. Смаль-Стоцького і Ф. Гартнера (1893, 1907, 1914 pp.) / О. А. Кацімон // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Серія філологічна. – 2013. – Вип. 35. – С. 142–145. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2013_35_45.

199. Кацімон О. Мовознавча термінологія у граматиках С. Смаль-Стоцького і Ф. Гартнера / Ольга Кацімон // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту. – 2010. – Вип. 496/497 : Слов'янська філологія. – С. 47–60 : табл.

Ж69219

200. Ковалець Л. Юрій Федькович і Степан Смаль-Стоцький: результативність ідейно-творчого спілкування / Лідія Ковалець // Мандрівець. – 2012. – № 1. – С. 46–50.

Ж68729

201. Ковалів П. Академік Степан Смаль-Стоцький і його заслуги для української науки / Павло Ковалів // Визвол. шлях. – 1972. – Кн. 9. – С. 1070–1072.

Ж15065

202. Копанчук М. Проф. Д-р. Степан Смаль-Стоцький : в 40-літні роковин громад. діяльності / Микола Копанчук // Свобода. – Джерзі Сіті, 1925. – 29 груд. – С. 2. – URL: <http://www.svoboda-news.com/archiv/pdf/1925/Svoboda-1925-302.pdf>.

203. [Кордуба М.] Д-р Степан Смаль-Стоцький / Буковинець [М. Кордуба] // Зоря. – 1894. – № 7. – С. 166–167.

ВБЗІК XI.127/С

204. Коцур А. Українська історіографія про життя та діяльність академіка Степана Смаль-Стоцького / А. Коцур, Г. Коцур // У творчих пошуках і світлих задумах / Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди ; упоряд.: В. П. Коцур, Н. І. Коцур. – Корсунь-Шевченківський, 2013. – С. 79–82.

205. Кравченко О. Степан Смаль-Стоцький і Ватрослав Ягіч / Осип Кравченко // Збірник праць і матеріалів на пошану Григорія Лужницького (1903–1990) / Наук. т-во ім. Шевченка (Львів). – Львів, 1996. – С. 317–328. – (Записки Наукового товариства імені Шевченка. 1996. Т. 212. Філологічна секція).

Ж20869

206. Кульбабська О. В. Теорія скорочених речень у трактуванні С. Смаль-Стоцького та Ф. Гартнера: погляд крізь призму сучасності / О. В. Кульбабська // Українська мова серед інших слов'янських: етнологічні та граматичні параметри : матеріали Міжнар. наук. конф. (5–6 листоп. 2009 р., Кривий Ріг) / М-во освіти і науки України, Криворіз. держ. пед. ун-т ; відп. ред. Ж. В. Колоїз. – Кривий Ріг, 2009. – С. 437–443.

Ва720108

207. Лесюк М. Академік С. Смаль-Стоцький і просвіта народу / Микола Лесюк // «Просвіта»: історія, постаті, чин : матеріали наук. конф., присвяч. 125-й річниці заснування «Просвіти» / ред.-упоряд. В. Грещук. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 70–76.

208. Лесюк М. Становлення і розвиток української літературної мови в Галичині : монографія / Микола Лесюк. – Івано-Франківськ, 2014. – 732 с.

Смаль-Стоцький С. – С. 20, 224–230, 233, 235, 238, 240, 241, 258–260, 265, 379, 381, 382, 389, 400, 401, 404, 506–511, 544, 631–640, 702, 705–709, 711, 714, 715, 720.

Ва779046

209. Лесюк М. Степан Смаль-Стоцький і розвиток української літературної мови / Микола Лесюк // Мова у дзеркалі особистості : філол. дослідж., присвяч. 80-річчю проф., акад. НАПН України В. І. Кононенка / Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаніка ; редкол.: В. Грещук (голова) [та ін.]. – Івано-Франківськ, 2013. – С. 421–430.

210. Лісняк С. Питання історії української літературної мови у мовознавчій спадщині С. Смаль-Стоцького / С. Лісняк // Наук. зап. Терноп. держ. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія: Мовознавство. – 1999. – № 2. – С. 9–17.

Ж68937/Мовознавство

211. Лотоцький О. Г. Коротко про автора Степана Смаль-Стоцького / О. Г. Лотоцький // Нар. творчість та етнологія. – 2001. – № 3. – С. 70–74.

Ж27482

- 212.** [Луців Л.] Степан Смаль-Стоцький і українська мова / Лука Граничка // Вістник. – 1934. – Т. 4, кн. 3. – С. 202–204.
Ж12903
- 213.** М. С. Проф. Степан Смаль-Стоцький / М. С. // Свобода. – Джерзі Ситі, 1925. – 23 груд. – С. 4. – URL: <http://www.svoboda-news.com/archiv/pdf/1925/Svoboda-1925-298.pdf>.
- 214.** Максимець І. Діяльність Степана Смаль-Стоцького в 1919–1938 рр. (еміграційний період) / Ігор Максимець // Питання історії України. – Чернівці, 2013. – Т. 16. – С. 196–202.
Ж70523
- 215.** Максимець І. Діяльність С. Смаль-Стоцького у галузі шевченкознавства / Ігор Максимець // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. – Київ, 2013. – Вип. 18. – С. 350–361.
Ж70465
- 216.** Малик Я. Степан Смаль-Стоцький / Ярослав Малик // Українські кооператори : іст. нариси : в 2 кн. / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; ред. С. Гелей. – Львів, 1999. – Кн. 1. – С. 145–155 : портр.
В343127/1
- 217.** Масан О. Будівничий нації // Масан О. Чернівці: 1408–1998 : нариси з історії міста / Олександр Масан, Ігор Чеховський. – Чернівці, 1998. – С. 129–131.
Вс59218
- 218.** Матвеева Л. В. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Л. В. Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стилос», 2003. – 296 с.
Смаль-Стоцький С. Й. – С. 38, 58, 222.
Ва652771
- 219.** Матвеева Л. Трагічні сторінки: з історії Академії наук України / Леся Матвеева, Елла Циганкова, Олександр Янковський // Україна. Наука і культура : щорічник. – Київ, 1994. – Вип. 28. – С. 80–115 : портр.
Про С. Смаль-Стоцького. – С. 83, 87–89.
Ж66776
- 220.** Матвіяс І. Особливості граматики С. Смаль-Стоцького і Ф. Гартнера / Іван Матвіяс // Укр. мова. – 2010. – № 3. – С. 3–10.
Ж24030
- 221.** Мафтин Л. В. Науково-педагогічна діяльність С. Смаль-Стоцького у контексті розвитку українознавства кінця ХІХ – поч. ХХ ст. /

Л. В. Мафтин // Наук. вісн. Чернів. держ. ун-ту. – 1999. – Вип. 56 : Педагогіка та психологія. – С. 35–38.

Ж69219

222. Мафтин Л. В. Погляди Степана Смаль-Стоцького на громадське самоврядування українців / Л. В. Мафтин // Соціальна робота і проблеми міграційних процесів у глобалізованому світі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Чернівці, 3–4 трав. 2018 р.) / НАПН України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.» [та ін.]. – Чернівці, 2018. – С. 155–158.

223. Мельничук Б. І. Академік, який майстрував бандури / Б. І. Мельничук // Буковина. – 2009. – 9 січ. – С. 1, 7.

224. Мельничук Б. Василь Стефаник у взаєминах зі Степаном Смаль-Стоцьким та іншими проскрибованими в радянські часи діячами / Богдан Мельничук // «Покутська трійця» й літературний процес в Україні кінця ХІХ початку ХХ століть : матеріали наук. конф. 14–15 трав. 2001 р., м. Дрогобич / Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка, Укр. іст. т-во ім. М. Грушевського ; відп. ред. Є. Пшеничний. – Дрогобич, 2001. – С. 392–397.

Ва606802

225. Мельничук Б. Від Котляревського до Кобилянської. Літературознавчі студії Степана Смаль-Стоцького / Богдан Мельничук // Буковин. журн. – 1999. – № 3/4. – С. 137–146.

Ж68437

226. Мельничук Б. Життя задля України : 150 років тому народився акад. Степан Смаль-Стоцький / Богдан Мельничук // Дзвін. – 2009. – № 1. – С. 115–124.

Ж26476

227. Мельничук Б. І. Краса і сила родинного спомину : [про твір С. Смаль-Стоцького «Немолів»] / Б. І. Мельничук // Буковин. журн. – 2009. – № 3/4. – С. 258–262.

Ж68437

228. Мельничук Б. І. Краса і сила родинного спомину : [про спомини С. Смаль-Стоцького] / Б. І. Мельничук // Буковин. журн. – 2010. – № 3/4. – С. 258–262.

Ж68437

229. Мельничук Б. Літературознавчі студії Степана Смаль-Стоцького / Богдан Мельничук // Наук. вісн. Чернів. ун-ту. – 1999. – Вип. 52/53 : Слов'янська філологія. – С. 3–11.

Ж69219

230. Мельничук Б. І. На поклін до академіка [про Краків. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. С. Смаль-Стоцького] / Б. І. Мельничук // Буковина. – Чернівці, 2009. – 23 черв. – С. 3 ; Унів. вісн. / Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – 2009. – № 6/7. – С. 10–11 ; Gazeta polska Bucowiny. – Чернівці, 2009. – № 23/24. – S. 7 : 1 photo. – Укр.

231. Мельничук Б. Спом'янули академіка С. Смаль-Стоцького і над Прутом, і над Віслою / Богдан Мельничук // Дзвін. – 2009. – № 11/12. – С. 162–164 ; Слово і Час. – 2010. – № 3. – С. 120–122.

Ж26476; Ж27444

232. Мельничук Б. І. Степан Смаль-Стоцький (1858–1938) / Б. І. Мельничук // Письменники Буковини другої половини ХІХ – першої половини ХХ століття : хрестоматія : в 2 ч. / за ред. Б. І. Мельничука, М. І. Юрійчука. – Чернівці, 2001. – Ч. 1. – С. 762–770 : фот.

В345621/1

233. Мельничук Я. Б. Ольга Кобилянська у взаєминах зі С. Смаль-Стоцьким і В. Сімович // 20 есеїв про Ольгу Кобилянську та її поціновувачів / Я. Б. Мельничук. – Чернівці, 2014. – С. 28–43.

Ва790968

234. Миринович Д. Академік професор д-р Ст. Смаль-Стоцький / Д. Миринович // Краків. вісті. – 1943. – Число 425. – С. 2.

235. Мірна З. Спомин про бл. п. Смаль-Стоцького / З. Мірна // Жіноча Доля. – Коломия, 1938. – № 20. – С. 12.

Ж УНД № 597

236. Мушинка М. Музей визвольної боротьби України в Празі та доля його фондів : іст.-арх. нариси / Микола Мушинка ; Держ. ком. архівів України, Асоц. українців Словаччини, Наук. т-во ім. Шевченка у Словаччині. – Київ, 2005. – 162 с. : фот.

Про С. Й. Смаль-Стоцького. – С. 22, 28, 32–33.

Ва667955

237. Назаренко Л. Ю. Українські славісти в еміграції в Чехословаччині / Л. Ю. Назаренко // Слов'ян. світ. – Київ, 2009. – Вип. 7. – С. 14–25.

Зокрема про С. Смаль-Стоцького.

Ж70602

238. Наріжний С. Українська еміграція. Культурна праця української еміграції між двома світовими війнами. Ч. 1 / Симон Наріжний. – Прага, 1942. – 371, ССХХХІІ с. : іл. – (Студії музею визвольної боротьби України ; т. 1).

Смаль-Стоцький С. – С. 4, 77, 122, 123, 125, 128, 134, 194, 202–204, 206, 208, 211, 212, 215, 247, 253, 256, 273, 316, 317.

В343393/1

239. Наріжний С. Українська еміграція. Культурна праця української еміграції, 1919–1939 : матеріали зібрані С. Наріжним до ч. 2 / Симон Наріжний. – Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 1999. – 270 с.

Смаль-Стоцький С. – С. 7, 10, 13, 29, 32, 37, 43, 66, 67, 72–74, 101, 255, 257.

Ва594413

240. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 56, 352, 353.

В357366/1

241. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот.

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 31, 34, 382.

Вс56762/дод.

242. Новак М. «Ми підемо у мандрівку століть з твого духа печаттю...» : [про міжнар. наук. конф. у Чернів. нац. ун-ті до 150-річчя від дня народж. укр. філолога, акад., культур. і громад. діяча С. Смаль-Стоцького] / М. Новак // Буковина. – Чернівці, 2009. – 27 лют. – С. 3.

243. Новий погляд на історію заснування Академії наук України / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко, Ю. О. Храмов, Л. В. Матвєєва, Л. Д. Кістерська // Вісн. АН УРСР. – 1989. – № 4. – С. 58–74.

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 66, 67.

Ж20611

244. Останній шлях проф. Степана Смаль Стоцького // Діло. – 1938. – 2 жовт. – С. 8.

245. Павлюк І. Смаль-Стоцький Степан / І. Павлюк // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. – Львів, 1998. – Вип. 5. – С. 298–300.

В340182/5

246. Павлюк О. М. Смаль-Стоцький Степан Йосипович // Павлюк О. М. Буковина. Визначні постаті, 1774–1918 : бібліогр. довід. / авт.-упоряд. О. М. Павлюк. – Чернівці, 2000. – С. 103–105 : портр.

Вс34698

247. Палій В. М. Смаль-Стоцький Степан Йосипович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 129–130 : портр.

Вс56763

248. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про С. Смаль-Стоцького. – С. 8, 203, 205, 224, 248, 249, 250, 316, 325.

Ва831372

249. Пахаренко В. Смаль-Стоцький Степан Йосипович / Василь Пахаренко // Шевченківська енциклопедія : в 6 т. / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: М. Г. Жулинський (голова) [та ін.]. – Київ, 2015. – Т. 5. – С. 847–849 : портр.

В354112/1

250. Пелипец М. Издательская деятельность Степана Смаль-Стоцкого (конец XIX – тридцатые годы XX в.) / Марьяна Пелипец // Научные труды Института рукописей НАН Азербайджана / редкол.: А. Алиева-Кенгерли (гл. ред.) [и др.] ; Ин-т рукописей НАН Азербайджана. – Баку, 2016. – Вып. 3/4. – С. 113–120.

251. Пелипец М. «Бо я не з таких, щоби комусь заслугу відбирав...»: політичні акценти дискусій Степана Смаль-Стоцького та Івана Франка у західноукраїнській пресі на порубіжжі кінця XIX – початку XX ст. / Мар'яна Пелипец // Наук. зап. Укр. акад. друкарства. – Львів, 2016. – № 2. – С. 396–403.

Ж70173

252. Пелипец М. Вплив на буковинську пресу Степана Смаль-Стоцького / Мар'яна Пелипец // ЗМІ та демократичний розвиток України : зб. матеріалів Всеукр. конф. студентів та молодих дослідників, 21 берез.

2016 р. / Нац. ун-т «Львів. політехніка», Ін-т права і психології ; редкол.:
О. Д. Кузнецова (голова) [та ін.]. – Львів, 2016. – С. 81–83.

Со35337

253. Пелипець М. Епістолярна спадщина Степана Смаль-Стоцького у фондах відділу рукописів Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника / Мар'яна Пелипець // Зб. пр. Наук.-дослід. ін-ту пресознавства. – Львів, 2014. – Вип. 4. – С. 547–559.

Ж69017

254. Пелипець М. Культурно-просвітницька тематика журналістських матеріалів Степана Смаль-Стоцького / Мар'яна Пелипець // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. дванадцятої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 30 листоп. – 1 груд. 2018 р. / НАН України, Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника, НДІ пресознавства ; голов. ред. М. М. Романюк. – Львів, 2018. – С. 393–404.

Ва831617

255. Пелипець М. І. Особливості публіцистичного доробку С. Смаль-Стоцького в «Літературно-науковому вістнику» / М. І. Пелипець // Наук. зап. Ін-ту журналістики Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. – 2014. – Т. 56. – С. 116–118.

Ж70853

256. Пелипець М. «Правописні непорозуміння»: актуалізація думок С. Смаль-Стоцького / Мар'яна Пелипець // Науковий пошук молодих дослідників. Соціальні комунікації / Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2013. – Вип. 3. – С. 57–69.

257. Пелипець М. Пресо- та книговидавнича діяльність Степана Смаль-Стоцького кінця ХІХ – 30-х рр. ХХ ст.: історіографічний аспект / Мар'яна Пелипець // Зб. пр. Наук.-дослід. ін-ту пресознавства. – Львів, 2017. – Вип. 7. – С. 448–464.

Ж69017

258. Пелипець М. Промови С. Смаль-Стоцького як вид публіцистики у газеті «Буковина» / Мар'яна Пелипець // Українська періодика: історія та сучасність : доп. та повідомл. 11-ої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 29–30 листоп. 2013 р. / НАН України, Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника, НДІ пресознавства ; за ред. М. М. Романюка. – Львів, 2013. – С. 476–484.

Ва773443

259. Пелипець М. І. Публікації Степана Смаль-Стоцького та рецепція його діяльності на шпальтах часопису «Свобода» / М. І. Пелипець // Поліграфія і вид. справа. – 2016. – № 2. – С. 237–244.
Ж29709

260. Пелипець М. «Я ціле моє життя був оптимістом...»: журналістська діяльність Степана Смаль-Стоцького / Мар'яна Пелипець // Зб. пр. Наук.-дослід. ін-ту пресознавства. – Львів, 2015. – Вип. 5. – С. 526–537.

Ж69017

261. Пена Л. Лінгвістичні терміни у «граматиці української (руської) мови» С. Смаль-Стоцького та Ф. Гартнера / Любов Пена // Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського. Серія: Філологія. – 2009. – Вип. 11. – С. 40–44.

Ж69898/Філологія

262. Пена Л. Питання словотвору у «Граматиці української (руської) мови» С. Смаль-Стоцького та Ф. Гартнера / Любов Пена // Лінгвіст. студії. – Донецьк, 2011. – Вип. 23. – С. 67–71.

Ж69181

263. Пенішкевич О. І. Розвиток українського шкільництва на Буковині (XVIII – початок XX ст.) : монографія / О. І. Пенішкевич ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Рута, 2002. – 520 с. : портр.

Смаль-Стоцький С. – С. 3, 7–9, 20, 24–26, 30, 31, 35, 45, 53, 55, 59, 108, 121, 123, 135, 170, 172–174, 183, 202, 205, 222, 228, 229, 232, 233, 235, 237, 242–244, 248, 252, 256, 259, 262, 269, 285, 295, 314, 326–340, 345, 351, 352.

Ва635306

264. Передвісники і творці Листопадового зриву: Західно-Українські громадські і політичні діячі / опрацював, ред. С. Волинець. – Вінніпег : Вид. спілка «Тризуб», 1965. – 324 с. : іл.

Зокрема про С. Смаль-Стоцького.

ВЗУ Ва596993

265. Пилипчук Р. Українське музичне мистецтво в житті Степана Смаль-Стоцького / Ростислав Пилипчук // Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. – Львів, 2009. – Т. 258 : Праці Музикознавчої комісії. – С. 249–271.

266. Півторак Г. П. С. Смаль-Стоцький і актуальні проблеми історії української мови / Г. П. Півторак // Актуал. проблеми укр. лінгвістики: теорія і практика. – Київ, 2009. – Вип. 19. – С. 7–12.

Ж70671

267. Погребенник Ф. Степан Смаль-Стоцький у колі політичних діячів / Федір Погребенник // Слово і Час. – 1993. – № 12. – С. 35–36.

Ж27444

268. Полонська-Василенко Н. Історія України. У 2 т. Т. 2. Від середини XVII століття до 1923 року / Наталія Полонська-Василенко. – Репр. відтворення вид.: Мюнхен, 1972–1976. – 3-тє вид. – Київ : Либідь, 1995. – 608 с. : портр.

Смаль-Стоцький С. Й. – С. 336, 371, 376, 438, 553.

В339007/2

269. [Попович О.] Доктор Степан Смаль-Стоцький / О. П. // Ілюстрований Буковинський православний календар на рік звичайний 1894. – Чернівці, 1893. – С. 47–56.

270. [Попович О.] Доктор Степан Смаль-Стоцький / О. П. // Ластівка. – 1894. – Кн. 3. – С. 33–35.

271. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Смаль-Стоцький С. – С. 105, 107, 108, 112, 145, 152, 232.

Ва554058

272. Роман-Мельничук Я. Ольга Кобилянська у взаєминах зі С. Смаль-Стоцьким і В. Сімовичем / Ярослава Роман-Мельничук // Наук. вісн. Чернів. ун-ту. – 2000. – Вип. 93 : Слов'янська філологія. – С. 3–16.

Ж69219

273. Романюк М. Смаль-Стоцький Степан / М. Романюк // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. – Львів, 1999. – Вип. 6. – С. 415–418.

В340182/5

274. Рудий О. Степан Смаль-Стоцький: життя і діяльність / Олег Рудий // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія: Історія. – 2005. – Вип. 3. – С. 92–98.

Ж68937/Історія

275. Рудницький Я. Пам'яті акад. Степана Смаль-Стоцького / Ярослав Рудницький // Свобода. – Джерзі Ситі, 1948. – 23 жовт. – С. 3. – URL: <http://www.svoboda-news.com/archiv/pdf/1948/Svoboda-1948-247.pdf>.

276. Семенов О. Академічна культура дослідника в освітньо-культурному просторі університету : монографія / Олена Семенов, Мирослава Вовк ; М-во освіти і науки України, Ін-т пед. освіти і освіти

дорослих НАПН України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, 2016. – 284 с. – URL: <https://bit.ly/37YXmE5>.

Про С. Й. Смаль-Стоцького. С. 35, 83, 107, 195–198, 241, 275–276.

277. Сімович В. Академік Степан Смаль-Стоцький // Сімович В. Праці : у 2 т. : до 125 річчя від дня народж. / Василь Сімович ; упоряд.: Л. Ткач, О. Івасюк. – Чернівці, 2005. – Т. 2 : Літературознавство. Культура. – С. 479–480.

В348785/2

278. Сімович В. Декілька слів про науку граматики української мови в наших середніх школах та про підручник проф. [С.] Стоцького й [Ф.] Гартнера «Руска грамматика» // Сімович В. Праці : у 2 т. : до 125-річчя від дня народж. / Василь Сімович ; упоряд., вступ. ст. Л. Ткач. – Чернівці, 2005. – Т. 1 : Мовознавство. – С. 31–47.

В348785/1

279. [Сімович В.] Д-р Степан Смаль-Стоцький : [пам'яті С. Смаль-Стоцького] / В. С. // Сьогочасне і Минуле. – 1939. – № 1. – С. 117–118 : портр.

Ж 6963/Айзеншток

280. Сімович В. Життя і творчість С. Смаль-Стоцького / Василь Сімович // Ukrainische Rundschau. – 1910. – № 9/10. – С. 251–254.

Ж42630

281. Сімович В. Наукова діяльність академіка Смаль-Стоцького / Василь Сімович // Діло. – 1938. – 11 верес. – С. 5–6 ; 14 верес. – С. 3–4 ; 15 верес. – С. 3–4.

282. Сімович В. Наукова діяльність академіка Смаль-Стоцького // Сімович В. Праці : у 2 т. : до 125 річчя від дня народж. / Василь Сімович ; упоряд., вступ. ст. Л. Ткач. – Чернівці, 2005. – Т. 1 : Мовознавство. – С. 407–417.

В348785/1

283. Сімович В. Степан Смаль-Стоцький як педагог і педагогічний діяч // Сімович В. Праці : у 2 т. : до 125 річчя від дня народж. / Василь Сімович ; упоряд.: Л. Ткач, О. Івасюк. – Чернівці, 2005. – Т. 2 : Літературознавство. Культура. – С. 725–740.

В348785/2

284. Сірополко С. Все життя – одній меті : в роковини смерті проф. С. Смаль-Стоцького / Степан Сірополко // Діло. – 1939. – 17 серп. – С. 3–4.

285. Сірополко С. Історія освіти в Україні / Степан Сірополко ; ред.: Ю. Вільчинський, Л. Масенко ; Укр. вільний ун-т (м. Мюнхен), Друзі т-ва ім. Г. Ващенка. – Київ : Наук. думка, 2001. – 912 с.
Смаль-Стоцький С. Й. – С. 14, 536, 608, 612, 614–620, 622, 623, 795.
Ва615877

286. Смаль-Стоцький Степан / Р. М. [ред. матеріал] // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 2000. – Т. 8. – С. 2914 : портр.
В339091/8

287. Смаль-Стоцький Степан Йосипович // Мала філологічна енциклопедія : довідник / уклали: О. І. Скопенко, Т. В. Цимбалюк. – Київ, 2007. – С. 386 : портр.
Ао266177

288. Смаль-Стоцький Степан Йосипович // Українська мова : енциклопедія / за ред. І. В. Муромцева. – Київ, 2011. – С. 340–341 : портр.
Вс53520

289. Смаль-Стоцький Степан Йосипович (1859–1938) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1460301>. – (Науковці України).

290. Союз Визволення України, 1914–1918, Відень. – Нью-Йорк : Червона калина, 1979. – 198 с. : фот. – URL: <https://diasporiana.org.ua/istoriya/1595-soyuz-vizvolennya-ukrayini-1914-1918-viden>.

Про С. Й. Смаль-Стоцького. – С. 5, 15, 27, 30, 75–77, 112, 114, 115, 123–126, 128, 129, 133, 141, 159.

291. Степан Смаль-Стоцький // Видатні діячі України минулих століть : мемор. альм. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: В. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 494–495 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., англ.
Со24384

292. Степан Смаль-Стоцький // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : у 6 т. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: Ю. Богуцький [та ін.]. – Київ, 2001. – Т. 2. – С. 410–411 : фот. – Укр., англ.
С10173/2

293. Степан Смаль-Стоцький // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 2. – С. 530–531 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.
В346899/2

294. Степан Смаль-Стоцький (1859–1938) : учений, педагог, громадсько-політичний діяч // Буковина. Імена славних сучасників : в 2 т. / авт.-упоряд.: Н. Струк, О. Матвійчук. – Київ, 2006. – Т. 2. – С. 42–43 : портр.

C10682/2

295. Стех Я. Степан Смаль-Стоцький і його син Роман у 125-річчя від дня народження [Електронний ресурс] / Ярослав Стех // Міст : тижневик для українців всього світу. – Торонто, 2018. – Дата публ.: 25.01.2018. – URL: <https://bit.ly/3kzzM5r>.

296. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.

Смаль-Стоцький С. – С. 17, 191.

Ва639887

297. 160-років від дня народження Степана Смаль-Стоцького (1859–1938) [Електронний ресурс] // Муніципальна бібліотека ім. А. Добрянського. – Чернівці, 2018. – URL: <http://www.dobrabiblioteka.cv.ua/ua/news?id=1068911>.

298. 1859, народився мовознавець Степан Смаль-Стоцький [Електронний ресурс] // Український інститут національної пам'яті : [вебсайт]. – URL: <https://bit.ly/35Tcfqa>.

299. Ткач Л. Академік Степан Смаль-Стоцький : до 150-річчя від дня народж. / Людмила Ткач // Дивослово. – 2009. – № 1. – С. 33–39.

Ж28928

300. Ткач Л. Академік Степан Смаль-Стоцький / Людмила Ткач // Освіта Буковини. – Чернівці, 2009. – 27 лют. – С. 2.

301. Ткач Л. Інтелігент з-під селянської стріхи : до 150-річчя від дня народж. Степана Смаль-Стоцького : [інтерв'ю з проф. Чернів. нац. ун-ту ім. Ю. Федьковича Л. Ткач] / Людмила Ткач ; вела розмову М. Вишневська // Слово Просвіти. – 2009. – 29 верес. – С. 10–11.

302. Ткач Л. Політик, громадський діяч, університетський викладач і академік : [про С. Смаль-Стоцького, інтерв'ю з Л. Ткач ; вела розмову М. Вишневська] // Буковин. віче. – Чернівці, 2009. – 27 трав. – С. 3.

303. Українська преса в Україні та світі XIX–XX ст. : іст.-бібліогр. дослідж. / уклад.: М. М. Романюк, М. В. Галушко, Л. В. Сніцарчук ; НАН України, Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка, Наук.-дослід. центр періодики. – Львів : Оріяна-Нова, 2007–2011.

Т. 1 : 1812–1890 рр. – Львів, 2007. – 559 с.
Про С. Смаль-Стоцького. – С. 98, 191, 331, 382, 383, 384, 413, 417, 418.
Т. 2 : 1891–1905 рр. – Львів, 2009. – 480 с.
Про С. Смаль-Стоцького. – С. 15, 76, 99, 103, 128, 189, 192, 204, 232, 260,
277, 312, 350, 352.
Т. 3 : 1906–1917 рр. – Львів, 2011. – 496 с.
Про С. Смаль-Стоцького. – С. 209, 284, 286, 287, 322, 329, 394.
ВЗ50611/1-3

304. Український вільний університет у Празі в роках 1926–1931. – Прага : Держ. друк., 1931. – XV, 196 с. : іл.
Смаль-Стоцький С. Й. – С. 73, 137, 174–176, 196.
ЗУ 8441 укр.

305. Федоренко Є. Український Академік у Європі і вдома / Євген Федоренко // Урок української. – 2001. – № 6. – С. 61–62.
Ж16634

306. Федунь М. Західноукраїнське шевченкознавство першої половини ХХ століття на уроках літератури : [про С. Смаль-Стоцького] / Марія Федунь // Дивослово. – 2016. – № 3. – С. 18–19.
Ж28928

307. Федунь М. Постать Степана Смаль-Стоцького на тлі українського життя першої половини ХХ століття / Марія Федунь // Дивослово. – 2013. – № 7/8. – С. 66–70.
Ж28928

308. Черкач Н. Смаль-Стоцький Степан : [біогр. довідка] // Черкач Н. Імена, якими гордиться місто / Наталія Черкач. – Вижниця, 2017. – С. 213.
Ва819176

309. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича : імена славних сучасників / авт.-упоряд.: Н. Струк, О. Матвійчук ; редкол.: С. В. Мельничук (голов. ред.), Т. В. Марусик, О. Г. Ушенко [та ін.]. – Київ : Світ Успіху, 2005. – 288 с. : фот.
Смаль-Стоцький С. – С. 8, 17, 19, 98, 137, 152, 187.
Со26747

310. Чехович К. Наукові заслуги С. Смаль-Стоцького / Костянтин Чехович // Дзвони. – 1938. – Число 10. – С. 421–425.

311. Чопик Д. Б. Академік Степан Смаль-Стоцький / Д. Б. Чопик // Надбужанщина: Сокальщина, Белзчина, Радехівщина, Каміначчина, Холмщина і Підляшшя : іст.-мемуар. зб. : в 2 т. / Наук. т-во ім. Шевченка ; редкол.: М. Мартинюк [та ін.]. – Нью-Йорк, 1986. – Т. 1. –

С. 804–809 : іл. – (Наукове товариство ім. Шевченка. Український архів ; т. 41).

ВЗУ 4779 укр.

312. Чопик Д. Б. На пошану академіка проф. С. Смаль-Стоцького / Д. Б. Чопик // Свобода. – Джерзі Ситі ; Нью Йорк, 1984. – 29 груд. – С. 2, 4. – URL: <http://www.svoboda-news.com/archiv/pdf/1984/Svoboda-1984-247.pdf>.

313. Шелюх О. С. Смаль-Стоцький та В. Сімович: спільність методології та спільність літературознавчої практики / Ольга Шелюх // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту. – 2013. – Вип. 697/699 : Слов'янська філологія. – С. 61–67.

Ж69219

314. Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя Національної академії наук України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.

Про С. Смаль-Стоцького. – С. 2, 5.

Ж25653

315. Шендеровський В. А. З історії української академії наук (до 100-річчя Національної академії наук України) / В. А. Шендеровський // Сенсор. електроніка і мікросистем. технології. – 2018. – Т. 15, № 4. – С. 5–17.

Про С. Смаль-Стоцького. – С. 7, 11–12.

Ж24835

316. Шендеровський В. «Ми підемо у мандрівку століть з твого духа печаттю...» : Степан Смаль-Стоцький // Шендеровський В. Нехай не гасне світ науки : [в 4 кн.] / Василь Шендеровський ; ред. Е. Бабчук. – 3-те вид. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 301–309 : портр.

В351150/1

317. Шендеровський В. Повернення із забуття : (Степан Смаль-Стоцький) / Василь Шендеровський // Історичний календар, 2004. – Київ, 2004. – Вип. 10. – С. 387–392.

Ж69229

318. Шендеровський В. Степан Смаль-Стоцький // Шендеровський В. Вчені України у світовій науці / Василь Шендеровський. – Київ, 2019. – С. 750–756 : портр.

Вс66527

319. Шилюк О. «Буковинська Русь»: Львів-Штуттгарт-Чернівці : [про цінну книгу (копію) проф. С. Смаль-Стоцького «Буковин. Русь», яку

передав унів. б-ці з Німеччини п. Еріх Бек] / О. Шилюк // Буковина. – Чернівці, 2011. – 4 берез. – С. 2.

320. Шолина Т. В. Роль Степана Смаль-Стоцького в пропаганде культури, образования и здорового способа жизни на Буковине конца XIX – начала XX веков [Электронный ресурс] / Т. В. Шолина // Журн. науч. публ. аспирантов и докторантов. – Курск, 2009. – Вып. 12. – С. 45–48. – URL: <http://jurnal.org/articles/2009/ped49.html>.

321. Шолина Т. Украинская национальная идея в образовательных взглядах Степана Смаль-Стоцького [Электронный ресурс] / Татьяна Шолина // Соціум. Наука. Культура : матеріали шостої Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (26–28 січ. 2010 р.). – Київ, 2010. – Ч. 3. – С. 41–44. – URL: <https://bit.ly/36ivAkK>.

322. Шоліна Т. Внесок Степана Смаль-Стоцького в розвиток науки та вищої освіти на Буковині (кін. XIX – поч. XX ст.) / Тетяна Шоліна // Людинознавчі студії. – Дрогобич, 2006. – Вип. 13 : Педагогіка. – С. 195–204.

Ж70595

323. Шоліна Т. Громадянське виховання як обов'язкова умова становлення людини в соціумі (в освітніх поглядах Степана Смаль-Стоцького) / Тетяна Шоліна // Зб. наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Серія соціально-педагогічна. – 2010. – Вип. 14. – С. 253–257.

Ж68849/соц.-пед.

324. Шоліна Т. Громадсько-просвітницька діяльність Степана Смаль-Стоцького / Тетяна Шоліна // Вісн. Львів. ун-ту. Серія педагогічна. – 2005. – Вип. 20. – С. 250–255.

Ж28852/Педагогіка

325. Шоліна Т. Історія українського шкільництва на Буковині в творчій спадщині Степана Смаль-Стоцького [Електронний ресурс] / Тетяна Шоліна // Україна наукова : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (21–23 груд. 2009 р.). Педагогіка. – Київ, 2009. – URL: <https://bit.ly/2JEAmS2>.

326. Шоліна Т. Науково-освітня та громадська діяльність Степана Смаль-Стоцького в еміграції (1914–1938) / Тетяна Шоліна // Пед. науки: теорія, історія, інновац. технології. – 2009. – № 1. – С. 65–74.

Ж73735

327. Шоліна Т. Науково-педагогічна діяльність та освітні погляди Степана Смаль-Стоцького / Тетяна Шоліна // Молодь, освіта, наука, культура і національна самосвідомість : зб. матеріалів VIII Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 12–13 трав. 2005 р. : у 6 т. / Асоц. навч. закл.

України приват. форми власності, Європ. ун-т ; відп. ред. І. І. Тимошенко. – Київ, 2005. – Т. 4. – С. 204–207.

В348907/4

328. Шоліна Т. В. Педагогічні ідеї, освітня та громадська діяльність Степана Смаль-Стоцького / Т. В. Шоліна // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – 2011. – № 1. – С. 39–41.

Ж25967

329. Шоліна Т. Педагогічні погляди Степана Смаль-Стоцького та їх реалізація в сучасних умовах розвитку освіти / Тетяна Шоліна // Особистість у просторі культури : матеріали II Севастоп. Міжнар. наук.-практ. симпозіуму (23 верес. 2010 р.) / Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України [та ін.] ; за ред. Г. О. Балла, О. Б. Бовть. – Севастополь, 2010. – С. 100–102.

Ва770364

330. Шоліна Т. Реалізація С. Смаль-Стоцького в сучасній системі освіти / Тетяна Шоліна // Історичний досвід, стан та перспективи підготовки педагогічних і соціально-педагогічних кадрів до роботи з різними соціальними групами : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 3–5 листоп. 2011 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАПН України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича ; редкол.: І. М. Петрюк (наук. ред.) [та ін.]. – Чернівці, 2011. – С. 505–508.

Ва746867

331. Шоліна Т. Редакторська та публіцистична діяльність Степана Смаль-Стоцького / Тетяна Шоліна // Демократизація освіти: досвід, пошуки, перспективи : тези Всеукр. наук.-практ. конф. (Чернівці, 23 верес. 2010 р.) / М-во освіти і науки України, Голов. упр. освіти і науки Чернів. облдержадмін., Чернів. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти [та ін.] ; редкол.: Г. І. Білянін [та ін.]. – Чернівці, 2010. – С. 58–59.

332. Шоліна Т. Роль Степана Смаль-Стоцького в діяльності українських просвітницьких товариств на Буковині кінця XIX – початку XX століття / Тетяна Шоліна // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту. – 2005. – Вип. 262 : Педагогіка та психологія. – С. 192–198.

Ж69219

333. Шоліна Т. Роль Степана Смаль-Стоцького в організації взаємодії державних і громадських інституцій у справі просвіти населення Буковини кінця XIX – початку XX століття / Тетяна Шоліна // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту. – 2005. – Вип. 263 : Педагогіка та психологія. – С. 201–205.

Ж69219

334. Шоліна Т. Роль Степана Смаль-Стоцького в просвіті українського населення Буковини кінця ХІХ – початку ХХ століття / Тетяна Шоліна // Ідея опіки дітей і молоді в історико-педагогічній науці : зб. наук. пр. / Лаб. соц. педагогіки Ін-ту проблем виховання АПН України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, Пед. ін-т ; ред. І. Ф. Миронюк. – Івано-Франківськ, 2005. – С. 212–216.

Ва667745

335. Шоліна Т. Роль Степана Смаль-Стоцького у формуванні особистості Василя Сімовича як науковця і громадського діяча / Тетяна Шоліна // Наук. вісн. Чернів. ун-ту. – 2008. – Вип. 312/313 : Василь Сімович – особистість, науковець, громадянин. Серія : Слов'янська філологія. – С. 152–156.

Ж69219

336. Шоліна Т. «Руська грамматика» Степана Смаль-Стоцького і Федора Гартнера: історія створення, характерні особливості та вплив на розвиток рідномовної освіти / Тетяна Шоліна // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту. – 2006. – Вип. 284 : Педагогіка і психологія. – С. 182–187.

Ж69219

337. Шоліна Т. Співпраця О. Поповича і С. Смаль-Стоцького в культурно-освітньому житті Буковини (кін. ХІХ – поч. ХХ ст.) / Тетяна Шоліна // Реалізація педагогічних ідей Омеляна Поповича у сучасній школі : метод. посіб. / уклад.: Л. Б. Платаш, Д. І. Пенішкевич, Н. К. Крамар, Л. М. Федоренко. – Чернівці, 2007. – С. 44–47.

338. Шоліна Т. Степан Смаль-Стоцький – історик української освіти на Буковині / Тетяна Шоліна // Вісн. Прикарпат. ун-ту. Педагогіка. – Івано-Франківськ, 2009. – Вип. 28/29. – С. 187–191.

Ж68932/Педагогіка

339. Шоліна Т. Степан Смаль-Стоцький як провідник культурно-освітнього руху на Буковині кінця ХІХ – початку ХХ століття / Тетяна Шоліна // Наук. вісн. Чернів. нац. ун-ту. – 2006. – Вип. 317 : Педагогіка та психологія. – С. 186–192.

Ж69219

340. Шоліна Т. Теорія і практика формування української національної свідомості в умовах полікультурності Буковини освітній діяльності Степана Смаль-Стоцького / Тетяна Шоліна // Вісн. Прикарпат. ун-ту. Педагогіка. – 2010. – Вип. 32. – С. 52–56.

Ж68932/Педагогіка

341. Шоліна Т. Участь Степана Смаль-Стоцького у підготовці вчителів української мови в Чернівецькому університеті на Буковині кінця

XIX – початку XX століття / Тетяна Шоліна // Проблеми якості природничої педагогічної освіти. XIII Каришинські читання : зб. наук. пр. за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф., 25–26 трав. 2006 р. / Наук.-метод. центр вищ. освіти М-ва освіти і науки України [та ін.] ; за ред. М. В. Гриньової. – Полтава, 2006. – С. 260–262.

Ba794752

342. Шоліна Т. В. Формування світогляду студента Степана Смаль-Стоцького в контексті культурного розвитку австрійських українців кінця XIX – початку XX століття / Т. В. Шоліна // Програма Всеукр. наук.-практ. конф. «Розквітання-3», 26 квіт. 2010, м. Одеса / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2010. – С. 104–107. – URL: <https://bit.ly/36e1zTk>.

343. Щербанюк Л. «А найважніше – чоловік умний і чесний» [Електронний ресурс] : [про Степана Смаль-Стоцького] / Леся Щербанюк // Zbruc. – Дата публ.: 9.01.2014. – URL: <https://zbruc.eu/node/17480>.

344. Юрій Федькович у спогадах сучасників / М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича ; упоряд., передм. та прим. Л. Ковалець. – 2-ге вид., допов. – Чернівці, 2019. – 318 с.

Про С. Смаль-Стоцького. – С. 3, 5, 8, 11, 18, 24, 33, 55, 58, 61, 71, 157, 246, 256, 259, 264, 265, 270, 273, 274, 283.

Ba819607

345. Яремко О. Участь Степана Смаль-Стоцького у діяльності українських політичних партій Буковини 1905–1914 рр. / Оксана Яремко // Освіта Буковини. – Чернівці, 2018. – 1 листоп. – С. 7 : портр.

346. Chlanova T. Konflikt «svuj» – «ciz» jako predmet interpretace i jako soucast interpretacni metody ve studiich Stepana Smal-Stockeho venovanych T. H. Sevcenkovi / T. Chlanova // Oriens Aliter. – Praha, 2014. – № 1. – С. 65–75.

Ж44217

347. Shevelov G. Y. Stepan Smal-Stotsky / G. Y. Shevelov // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. H. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 4. – P. 771–772 : phot.

B276504/4

348. Shenderovsky V. «We shall wander through the centuries with the imprint of your spirit...». Stepan Smal-Stotsky // Shenderovsky V. May the light of science never die : project «Ukrainian scientific book in a foreign language» / Vasyl Shenderovsky. – Kyiv, 2016. – P. 285–293 : phot.

Ib223334

349. Universitas Libera Ucrainensis: 1921–2011 / упоряд.: У. Пацке, М. Шаповал, Р. Яремко. – Мюнхен, 2011. – XXII, 826 с. – (Український вільний університет. Серія Varia ; ч. 56). – Текст, вих. дан. парал. нім., укр.

Про С. Смаль-Стоцького. – С. 86, 163, 164, 293, 549, 552.

Ib215722

Див. також № 351.

Вшанування пам'яті С. Й. Смаль-Стоцького

350. Вшановано імена видатних чернівчан : [пам'ят. дошка С. Й. Смаль-Стоцькому] // Чернівці. – 1994. – 14 жовт. – С. 2.

351. Гусар Ю. Степан Смаль-Стоцький світоч української культури : [його біограф. та мемор. дошка по вул. Шевченка 55] / Юхим Гусар // Вечір. Чернівці. – 2007. – 11 січ. – С. 8 : фот.

352. Жадько В. Смаль-Стоцький Степан (1859–1938) // Жадько В. Український некрополь : іст. наук. довід. / Віктор Жадько. – Київ, 2005. – С. 294 : портр.

Vc40513

353. Жадько В. Смаль-Стоцький Степан Йосипович // Енциклопедія некрополезнавства / авт.-упоряд. В. Жадько. – Київ, 2013. – С. 328 : фот.

Vc55615

354. Мельник І. В. Вулиці Львова / Ігор Мельник. – Харків : Фоліо, 2017. – 606, [1] с. : іл.

Про вулицю Степана Смаль-Стоцького. – С. 344.

Va820936

Бібліографічні посібники

355. Лой В. М. Видатний Буковинець : до 140-річчя від дня народж. С. Смаль-Стоцького (1859–1939) / В. М. Лой // Календар знаменних і пам'ятних дат, 1999. – Київ, 1998. – 1 кв. – С. 14–17.

Ж60630

356. 9 січня – 145 років від дня народження українського культурного і громадського діяча, філолога Степана Смаль-Стоцького (1859–1938) // Пам'ятаймо! : (знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2004

році) : бібліогр. покажч. / авт.- уклад.: О. О. Гаврилюк [та ін.]. – Чернівці, 2003. – С. 6–8.

Ж72675

357. 9 січня – 150 років з дня народження українського культурного і громадського діяча, філолога Степана Смаль-Стоцького (1859–1938) // Пам'ятаймо! : (знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2009 році) : бібліогр. покажч. / авт.-уклад.: О. О. Гаврилюк, Ю. В. Боганюк. – Чернівці, 2008. – С. 7–12.

Ж72675

358. 17 серпня – 70 років з дня смерті українського культурного і громадського діяча, вченого-філолога Степана Смаль-Стоцького // Пам'ятаймо! : (знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2008 році) : бібліогр. покажч. / авт.-уклад.: О. О. Гаврилюк, Ю. В. Боганюк. – Чернівці, 2008. – С. 171–175.

Ж72675

359. 17 серпня – 80 років з дня смерті українського культурного і громадського діяча, вченого-філолога Степана Смаль-Стоцького // Пам'ятаймо! : (знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2018 році) : бібліогр. покажч. / авт.-уклад. Ю. В. Боганюк. – Чернівці, 2017. – С. 102–103.

Ж72675

360. 9 січня – 160 років від дня народження філолога, культурно-громадського діяча Степана Смаль-Стоцького (1859–1938) // Пам'ятаймо! : (знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2019 р.) : бібліогр. покажч. / авт.-уклад. Ю. В. Боганюк. – Чернівці, 2018. – С. 9–10.

Ж72675

361. Степан Смаль-Стоцький [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Варганова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 149–159 : портр. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

362. Фундатори Національної академії наук України: Степан Йосипович Смаль-Стоцький (1859–1938) [Електронний ресурс] : [кн. вист.] / підгот. Л. Д. Білецька // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – Дата публ.: [2020]. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/5251>.

Див. також №№ 81, 85, 120.

Укладач А. М. Колесніченко

Федір Васильович Тарановський

(12(24).05.1875–23.01.1936)

Один з перших дванадцяти академіків – засновників УАН

Федір Васильович Тарановський народився 12.05.1875 р. в польсько-українській дворянській родині у м. Плонську Плоцької (надалі Варшавської) губернії (Польща). Рід Тарановських походить з Волині, належав до духовного звання; мати – уроджена Ридзиковська. Дитинство Ф. В. Тарановського пройшло у Варшаві, де він закінчив 6-ту Варшавську гімназію у 1892 р. зі срібною медаллю.

З 1892 по 1896 р. навчався на юридичному факультеті Варшавського університету. За випускную роботу «Обзор памятников магдебургского права западно-русских городов литовской эпохи» удостоений золотої медалі і ступеня кандидата.

Після закінчення університету Ф. В. Тарановський був залишений у ньому для підготовки до професорського звання. Впродовж 1902–1903 рр. перебував у науковому відрядженні в Німеччині, стажувався в університетах Гейдельберга, Геттінгена і Берліна, а також працював у бібліотеках Франції, збирав матеріали для магістерської дисертації за темою «Юридический метод в государственной науке: очерк развития его в Германии».

У 1899 р. отримав ступінь магістра та посаду в. о. доцента кафедри енциклопедії юридичних і політичних наук. У 1905 р. Ф. В. Тарановський здобув також ступінь магістра державного права у Петербурзькому університеті і там же у 1911 р. захистив дисертацію «Догматика положительного государственного права во Франции при старом порядке» й отримав ступінь доктора державного права.

Ф. В. Тарановський працював у Варшавському університеті (1906), Демидівському юридичному ліцеї (Ярославль, 1906–1908), Юр'ївському університеті (Тарту, Естонія, з 1908 р.), на Вищих жіночих курсах і в

Олександрійському ліцеї (з 1910 р.) у Петербурзі. У 1917 р. він підготував до друку «Учебник энциклопедии права».

З кінця 1917 р. (за іншими даними – з травня 1918 р.) Ф. В. Тарановський мешкав і працював в Україні. Був професором і деканом юридичного факультету новоствореного Катеринославського університету (1918), брав участь в організації юридичного факультету у Полтаві.

У листопаді 1918 р. Ф. В. Тарановський став одним із засновників Української академії наук – академіком по відділу соціально-економічних наук. Він очолив кафедру порівняльної історії права, був членом господарського управління, головою Третього, соціально-економічного, відділу Академії (1919). Ф. В. Тарановський організував і очолив Постійну комісію для виучування західноруського й українського права, був членом Постійної комісії для виучування звичаєвого права України, Археографічної комісії. Утвердження більшовицької влади не дало вченому можливості продовжити цю роботу.

У 1919–1920 рр. Ф. В. Тарановський працював ординарним професором Харківського (кафедри історії західноруського права) та Таврійського університетів (кафедри історії російського права). У березні 1920 р. змушений був емігрувати до Королівства сербів, хорватів і словенців (з 1929 р. – Югославське королівство). Викладав історію слов'янських законодавств та історію сербського права на юридичному факультеті Белградського університету (з 1921 р.), працював у Російському Науковому інституті (з 1928 р.) та підтримував стосунки з багатьма українськими і російськими вченими, зокрема В. І. Вернадським, Є. В. Спекторським. У 1923 р. вийшло друге видання «Енциклопедии права». Ф. В. Тарановський був членом-кореспондентом Болгарської академії наук і слов'янського інституту в Празі, дійсним закордонним членом Польського наукового товариства у Львові.

Ф. В. Тарановський створив чотиритомну фундаментальну працю «Исторія српског права у Немањићкој држави» – єдиний повний і систематичний огляд усіх видів правових відносин, які склалися у важливий період розвитку середньовічної Сербії. Перша частина присвячена державному, друга – кримінальному, третя – цивільному праву, четверта – суду і судочинству. У цій праці Ф. В. Тарановський також дав розгорнуту характеристику загальної історії Сербії того часу, щоб показати більш повну картину розвитку держави і права Сербії епохи правління

Неманичів. Загалом, його наукові погляди відносять до школи західноруського права, яка сформувалася в 60-х роках XIX ст. у Київському університеті Св. Володимира.

Перебуваючи в еміграції, Ф. В. Тарановський не поривав зв'язків з ВУАН і регулярно друкував свої наукові дослідження у «Записках Соціально-економічного відділу ВУАН». Тематикою його досліджень було вивчення догматики державного права Речі Посполитої. Ф. В. Тарановський був різнобічним вченим, який зробив помітний внесок у розроблення багатьох проблем правознавства і плідно працював на науковій ниві до самої смерті.

У 1933 р. Ф. В. Тарановського обрано академіком Сербської Королівської академії наук. Він був також членом-кореспондентом Болгарської академії наук і Слов'янського інституту в Празі, дійсним закордонним членом Польського наукового товариства у Львові.

Раптово помер 23 січня 1936 р. Похований на Новому цвинтарі у Белграді.

Після здобуття Україною незалежності ім'я Ф. В. Тарановського, виключеного наприкінці 20-х років зі складу ВУАН з політичних мотивів, повернуто до історії української академічної науки.

***В. В. Патик**, кандидат історичних наук*

Матеріали до біобібліографії Ф. В. Тарановського (1895–2019)

Основні наукові праці Ф. В. Тарановського

1. *Пер.*: Уголовное уложение Царства Польского 1818 года : общ. ч. Кн. о преступлениях / пер. Ф. Тарановского ; под ред. В. Есипова. – СПб. : Тип. А. Ф. Маркса, 1895. – 31 с.

Во96245

2. Обзор памятников магдебургского права западно-русских городов литовской эпохи : ист.-юрид. исслед. / Ф. В. Тарановский. – Варшава : Тип. Варшав. учеб. окр., 1897. – 2, II, 201, [2] с. – Отд. отт. из: Варшав. унив. изв. 1897. – URL: <https://bit.ly/2YJokek>.

3. Интерес и нравственный долг в праве : [вступ. лекция, прочтен. 2 сент. 1899 г.] / Ф. В. Тарановский. – Варшава : Тип. Варшав. учеб. окр., 1899. – 20 с. – URL: <https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/4288/taranovskiinteres.pdf>.

4. Государственная практика и канцелярская наука в XVIII веке в Германии / Ф. В. Тарановский. – Варшава, 1902. – 37 с. – Отд. из: Варшав. унив. изв. 1902. Октябрь.

Во348729

5. Сравнительное правоведение в конце XIX века : [докл., чит. в О-ве истории, филологии и права при Имп. Варшав. ун-те, 8 дек. 1901 г.] / Ф. В. Тарановский – Варшава : Тип. Варшав. учеб. окр., 1902. – 27 с.

Во29615; Во29615 Иконников В. С.

6. Феодализм в России : крит. очерк / Ф. В. Тарановский. – Варшава : Тип. Варшав. учеб. окр., 1902. – 53 с.

Во1039

7. Отчет о заграничной командировке на летнее вакационное время 1902 года / Ф. Тарановский. – [Варшава, 1902]. – 10 с. – URL: <http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/4467/taranovskiotset.pdf>.

8. Политическая доктрина в Наказе Императрицы Екатерины II / Ф. В. Тарановский. – Киев : Тип. С. В. Кульженко, 1903. – 43 с. – Отд. отт. из: Сб. ст. по истории права, посвящ. М. Ф. Владимирскому-Буданову. Киев, 1904.

Во5044; Маслов № 7396

9. Юридический метод в государственной науке: очерк развития его в Германии : ист.-методол. исслед. / Ф. В. Тарановский. – Варшава : Тип. Варшав. учеб. окр., 1904. – [2], VIII, 331 с.

В221786; В235851

10. Лейбниц и так называемая внешняя история права / Ф. В. Тарановский. – СПб. : Сенат. тип., 1906. – 37 с. – Отд. отт. из: Журн. М-ва нар. просвещения. 1906.

11. Leibniz und die sogenannte äussere Rechtsgeschichte / von Herrn Dozenten Taranowsky // Ztschr. der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, Germ. Abt. – 1906. – Vol. 27, Iss. 1. – S. 190–233.

ВБЗІК ІІІ.4.22

12. Историческое и методологическое взаимоотношение истории, догмы и политики права : [вступ. лекция, прочит. в Демидов. юрид. лицее, 2 нояб. 1906 г.] / Ф. В. Тарановский. – СПб., 1907. – 30 с. – Отд. из: Журн. М-ва юстиции. 1907. № 3.

Во348730

13. *Рец.:* Котляревский С. А. Конституционное государство. Опыт политико-морфологического обзора. – СПб., 1907. – 250 с. / Ф. В. Тарановский // Журн. М-ва юстиции. – 1907. – № 2. – С. 277–283. – URL: <https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/4468/literaturnoe.pdf>.

14. Обзор Актов Угличской провинциальной канцелярии 1719–1726 гг. / Ф. В. Тарановский. – М. : Печ. А. И. Снегиревой, 1908–1909. – Отд. отт. из: Тр. Ярослав. губерн. учебной арх. комис. 1908–1909.

Ч. 1. – 1908. – 66 с.

Во41060/1

Ч. 2. – 1909. – 43 с. – URL: <https://bit.ly/3pAzq1T>.

15. К истории науки положительного государственного права во Франции при старом порядке / Ф. В. Тарановский // Журн. М-ва нар. просвещения. Новая серия. – 1908. – № 11. – С. 149–170.

ВБЗІК І.35.19

16. Норманская теория в истории русского права / Ф. В. Тарановский. – Варшава : Тип. Варшав. учеб. окр., 1909. – [2], 43 с.

Во5045

17. Отзыв проф. Ф. В. Тарановского о сочинении бар. С. А. Корфа: «Административная юстиция в России» (т. I и II, СПб., 1910 г.) / Ф. В. Тарановский. – Юрьев : Тип. К. Маттисена, [1910]. – 22 с.

Во348728

- 18.** Догматика положительного государственного права во Франции при старом порядке : [докт. дис.] / Ф. В. Тарановский. – Юрьев : Тип. К. Маттисена, 1911. – VII, 633 с. – Отд. отд. из: Учен. зап. Имп. Юрьев. ун-та. 1911. № 8.
Во5046; В235231
- 19.** Отзыв о сочинении В. И. Сергеевича «Древности русского права», т. I, 1909 г.; т. II, 1908 г. (изд. 3-е) / Ф. В. Тарановский. – Юрьев : Тип. К. Маттисена, 1911. – 114 с.
В35865
- 20.** Ф. И. Леонтович : [некролог] / Ф. В. Тарановский // Юрид. зап., изд. Демидов. юрид. лицеем. – Ярославль, 1911. – Вып. 1. – С. 139–153.
ВБЗІК ІІІ.4.67
- 21.** Судьба Наказа Императрицы Екатерины Второй во Франции / Ф. В. Тарановский. – СПб. : Сенат. тип., 1912. – 30 с. – Отт. из: Журн. М-ва юстиции. 1912. № 1.
Во5143
- 22.** Соборное избрание и власть Великого Государя в XVII столетии : [речь, произнес. в торжеств. собрании Имп. Юрьев. ун-та 21 февр. 1913 г.] / Ф. В. Тарановский. – Юрьев, [1913]. – 34 с. – Отт. из: Журн. М-ва юстиции. 1913. № 5.
Во348734
- 23.** Заметки о Монтескье / Ф. В. Тарановский. // Юрид. зап., изд. Демидов. юрид. лицеем. – Ярославль, 1913. – Вып. 1/2. – С. 1–36.
ВБЗІК ІІІ.4.67
- 24.** И. Е. Энгельман как историк права / Ф. Тарановский // Вестн. гражд. права. – 1913. – № 1. – С. 15–23.
ВБЗІК ІІІ.52.49
- 25.** *Рец.*: Барац Г. М. Критико-сравнительный анализ договоров Руси с Византией. Восстановление текста, перевод, комментарии и сравнение с другими правовыми памятниками, в частности, с Русской Правдой. Киев, 1910. 265 с. / Ф. Тарановский // Визант. временник. – 1913. – Т. 20, вып. 2/3. – Отд. 2. – С. 122–127.
Ж5424
- 26.** Новые данные по истории уложения царя Алексея Михайловича / Ф. В. Тарановский. – Петроград : Сенат. тип., 1914. – 25 с. – Отт. из: Журн. М-ва юстиции. 1914. № 9.
Во3214

- 27. Рец.:** Новый опыт построения философии права в русской литературе : [рец. на кн.: И. В. Михайловский. Очерки философии права. Т. 1. Томск, 1914] / Ф. В. Тарановский. – 66 с. – Отд. отт. из: Учен. зап. Имп. Юрьев. ун-та. 1915. № 9. – URL: <https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/4495/taranovskinovoi.pdf>.
- 28.** Программа курса энциклопедии юридических и политических наук / Ф. Тарановский. – [Петроград : Тип. Имп. Акад. наук], [1914]. – 16 с.
Во348731
- 29. Ред.:** Гурвич Г. «Правда воли монаршей» Феофана Прокоповича и ее западноевропейские источники / Г. Гурвич ; под ред. и с предисл. Ф. В. Тарановского. – Юрьев : Тип. К. Маттисена, 1915. – 111 с.
Попов № 1572
- 30.** Памяти М. Ф. Владимирского-Буданова : (опыт историограф. характеристики) / Ф. Тарановский. – М. : Тип. Г. Лисснера и Д. Собко, 1916. – 13 с. – Отт. из: Юрид. вестн. 1916. Кн. 14.
Ву21069
- 31.** Речь проф. Ф. В. Тарановского, произнесенная в заседании совета Императорского Юрьевского университета 27 февраля 1916 года по вопросу об эвакуации Юрьевского университета / Ф. В. Тарановский. – Юрьев : Тип. К. Маттисена, [1916]. – 8 с. – Отд. отт. из: Учен. зап. Имп. Юрьев. ун-та. 1916. – URL: <https://bit.ly/3jgm75e>.
- 32.** М. М. Ковалевский, как историк права / Ф. В. Тарановский // Вестн. гражд. права. – 1916. – № 5. – С. 5–17.
ВБЗІК ІІІ.59.49
- 33.** Учение об естественном праве / Ф. В. Тарановский // Журн. М-ва юстиции. – 1916. – № 3. – С. 1–26. – URL: <https://naukarava.ru/catalog/435/939/2336/17153>.
- 34. Рец.:** Виноградов П. Г. Очерки по теории права. М., 1915. 153 с. / Ф. В. Тарановский // Журн. М-ва юстиции. – 1916. – № 1. – С. 294–300. – URL: <https://bit.ly/3pC5UZt>.
- 35.** Учебник энциклопедии права / Ф. В. Тарановский. – Юрьев : Тип. К. Маттисена, 1917. – [1], 534 с.
В185827
- 36.** Программа общего курса истории русского права / Ф. В. Тарановский. – Екатеринослав : Наука, 1918. – 28 с.
Ао51400

- 37.** Монтескье о России : (к истории Наказа императрицы Екатерины II) / Ф. В. Тарановский // Тр. рус. ученых за границей : сб. Акад. группы в Берлине / под ред. А. И. Каминки. – Берлин, 1922. – Т. 1. – С. 178–223. – URL: <https://naukaprava.ru/catalog/435/939/2336/41046>.
- 38.** Увод у историју словенских права : науч. моногр. / Теодор Тарановски. – Београд : Г. Кон, 1922. – 208 с. – Серб.
- 39.** Энциклопедия права / Ф. В. Тарановский. – Изд. 2-е, испр. и доп. – Берлин : Слово, 1923. – 439, [1] с. – (Труды русских ученых за границей / под ред. А. И. Каминки ; т. 4). – URL: <https://bit.ly/3qMDsnq>.
- 40.** *Ред.:* Энциклопедија права / ред. Феодор Тарановски. – Београд : Изд. књижарница Г. Кона, 1923. – XIX, 534 с. – Серб.
Во330005
- 41.** *Пер.:* Кадлец К. Првобитно словенско право пре X века : уџбеник / Карло Кадлец ; прев. и доп. Ф. Тарановски. – Београд : Изд. књижарница Г. Кона, 1924. – 130 с. – Серб.
В194491
- 42.** Обеспечение прав служилого землевладения в сословно-монархическом строе Московского государства / Ф. В. Тарановский // Ksiega pamiatkowa ku czci O. Balzeta. – Lwow, 1925. – Т. 2. – С. 1–11.
- 43.** Душанов законик и Душаново царство / Феодор Тарановски. – Нови Сад : Натошевић, 1926. – 37 с. – (Предавања за народ изд. Матица Српска ; св. 12/13). – Серб.
В200298
- 44.** Државна култура Русије / Феодор Тарановски // Летопис Матице српске. – 1926. – Књ. 307, св. 1/2. – С. 36–46. – Серб.
- 45.** Статистичні описи Польщі Кромера і Старовольського та їх значення для утвердження догматики польського державного права в XVII ст. / Ф. В. Тарановский // Зап. Соц.-екон. від. / Всеукр. акад. наук. – Київ, 1926. – Т. 4. – С. 1–17.
Ва512140
- 46.** Конференција историка источно-европских и словенских држава у Варшави / Теодор Тарановски. – [Београд : б. и., 1927]. – 16 с. – Серб.
- 47.** Неки нови прилози за историју словенских права / Теодор Тарановски. – Београд : Народна мисао, 1927. – 11 с. – Серб.

48. Питање о народним мањинама у Пољској / Теодор Тарановски. – Београд : Народна мисао, 1927. – 8 с. – Прештамп. из: Архива за правне и друштвене науке. Бр. 5, кн. XXXII. – Срб. В185570

49. Historja prawa południowo-słowiańskiego : (najnowsze publikacje) / Teodor Taranowski. – Lwów, 1927. – 88 s. – (Pamiętnik Historyczno-Prawny ; t. 3, z. 5). – URL: <http://pbc.biaman.pl/dlibra/docmetadata?id=44422>.

50. Перший систематичний виклад догми державного права речі Посполитої в другій половині XVII ст. у трактаті Хвальковського / Ф. В. Тарановский // Зап. Соц.-екон. від. / Всеукр. акад. наук. – Київ, 1927. – Т. 5/6. – С. 28–36. Ва512140

51. Политичке и правне идеје у Синтагмату Властара / Теодор Тарановски. – [Нови Сад], 1928. – 13 с. – Срб.

52. Элементы основных законов в Уложении царя Алексея Михайловича : к истории политического строя удельной Руси / Ф. В. Тарановский. – Харбин : Типо-литогр. Л. М. Абрамовича, 1928. – 68 с. В178629

53. Historja prawa rosyjskiego. Cz. 1. Historja ustroju państwowego / Teodor Taranowski. – Lwów, 1928. – 152 s. – (Pamiętnik Historyczno-Prawny ; t. 6, z. 1). – URL: <http://pbc.gda.pl/dlibra/docmetadata?id=10282>.

54. Pravo države na zakonodavstvo / T. Taranovski // Šišićev zb. – Zagreb, 1929. – S. 371–380.

55. Предмет и задача т. н. внешней истории права / Ф. В. Тарановский // Зап. Рус. науч. ин-та в Белграде. – Белград, 1930. – Вып. 1. – С. 69–118. В177582

56. Историја српског права у Немањинској држави / Теодор Тарановски. – Београд : Г. Кона, 1931–1935. – Срб.
Део 1 : Историја државног права. – 1931. – X, 262 с.
Део 2 : Историја кривичног права. – 1931. – IX, 144 с.
Део 3 : Историја грађанског права; Део 4 : Историја судског уређења и поступка. – 1935. – 232 с.

57. Увод у историју словенских права / Теодор Тарановски. – 2 прерађено и доп. изд. – Београд : Г. Кон, 1933. – IX, 260 с. – Срб.

58. *Majestas Carolina* и Душанов законик : (Прилог за историју сталешке државе у средњовековној Европи) : [приступна беседа] / Теодор Тарановски // Глас Српске краљевске акад. – Београд, 1933. – Т. 157. – С. 15–88. – Серб.

59. Послератна историографија средњовековног бугарског права / Теодор Тарановски. – Београд : Штамп. и књиговезница Привредник, 1936. – 11 с. – Серб.

60. Историја српског права у Немањинској држави / Теодор Тарановски ; приред. Сима Аврамовић ; предг. Јелена Даниловић. – Београд : Службени лист СРЈ, 1996. – 805 с. – (Класици југословенског права ; 12). – Серб.

61. Энциклопедия права / Ф. В. Тарановский ; послесл. А. М. Величко ; МВД России, С.-Петербург. ун-т, Акад. права, экономики и безопасности жизнедеятельности. – 3-е изд. – СПб., 2001. – 552, [1] с. – (Классики истории и философии права).

Праці Ф. В. Тарановського. – С. 548–550.

62. Историја српског права у Немањинској држави / Теодор Тарановски. – [Перевид.]. – Београд : Лирика, 2002. – XIII, 661 с. – Серб.

63. Енциклопедија права / Теодор Тарановски ; с предговором Јелене Даниловић. – Београд : Прав. фак. унив. ; Центар за публ., 2003. – 573 с. – (Збирка: Библиотека преводи дела великих правника ; књ. 10). – Серб.

64. История русского права / Ф. В. Тарановский ; под ред. и с предисл. В. А. Томсинова ; МГУ им. М. В. Ломоносова, Юрид. фак. – [Переизд.]. – М. : Зерцало, 2004. – 238 с. – (Русское юридическое наследие).

65. *Rex Rossica*. Русская государственность в трудах историков зарубежья : работы рус. историков-эмигрантов белград. круга, 1920–1941 гг. / авт.-сост. Е. А. Бондарева. – М. : Вече, 2012. – 444, [3] с., [8] л. фот. – (Актуальная история).

Zi змісту: Государственная культура России / Ф. В. Тарановский. – С. 188–197; Славянство как предмет историко-юридического изучения / Ф. В. Тарановский. – С. 198–223.

66. Интерес и нравственный долг в праве / Ф. В. Тарановский. – [Переизд.]. – СПб. : Лань, 2013. – 20 с.

67. Лейбниц и так называемая внешняя история права / Ф. В. Тарановский. – [Переизд.]. – СПб. : Лань, 2013. – 33 с.

- 68.** Новый опыт построения философии права в русской литературе / Ф. В. Тарановский. – [Переизд.]. – СПб. : Лань, 2013. – 66 с.
- 69.** Норманская теория в истории русского права / Ф. В. Тарановский. – [Переизд.]. – СПб. : Лань, 2013. – 43 с.
- 70.** Обзор Актов Угличской провинциальной канцелярии 1719–1726 гг. / Ф. В. Тарановский. – [Переизд.]. – СПб. : Лань, 2013.
Ч. 1. – 64 с.
Ч. 2. – 43 с.
- 71.** Сравнительное правоведение в конце XIX века / Ф. В. Тарановский. – [Переизд.]. – СПб. : Лань, 2013. – 16 с.
- 72.** Учебник энциклопедии права / Ф. В. Тарановский. – [Переизд.]. – СПб. : Лань, 2013. – 537 с.
- 73.** Юридический метод в государственной науке. Очерк развития его в Германии / Ф. В. Тарановский. – [Переизд.]. – СПб. : Лань, 2013. – 172 с.
- 74.** История русского права / Ф. В. Тарановский ; под ред. и с предисл. В. А. Томсинова. – [Переизд.]. – М. : Зерцало, 2014. – 238, [1] с. – (Русское юридическое наследие).
- 75.** История русского права / Ф. В. Тарановский. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Юрайт, 2016. – 241 с. – (Антология мысли).

Література про життя та діяльність Ф. В. Тарановського

- 76.** Каминка А. И. Памяти Ф. В. Тарановского : (некролог) / А. И. Каминка // Закон и Суд : вестн. Рус. юрид. о-ва. – Рига, 1936. – № 2. – Стб. 3171–3172.
С10136/6

Монографії, дисертації та автореферати дисертацій

- 77.** В. І. Вернадський і Україна: з листування : в 2 кн. / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.
Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – Київ, 2019. – 1037 с.
Тарановський Ф. В. – С. 506, 507, 625, 665, 668, 745, 835, 908.
В357113/2

78. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Тарановський Ф. В. – С. 19, 22, 271, 273, 275, 280, 287, 396, 410, 514, 555, 569, 609, 610.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Тарановський Ф. В. – С. 206, 210, 212, 305–309, 311–314, 316, 317, 322, 323, 325, 326, 331, 333.

В354139/2, ч.1-2

79. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Тарановський Ф. В. – С. 108, 145, 186, 251, 255, 256, 258, 261, 262, 265–273, 277–279, 281–283, 285–295, 297–299, 301, 302, 304, 309, 313, 315–317, 319–326, 328, 330, 333, 334, 580, 591, 594, 605, 610, 616, 617.

В353608/1

80. Дмитренко О. В. Проблеми державної влади у творчій спадщині Ф. В. Тарановського : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Дмитренко Оксана Валеріївна ; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Луганськ, 2011. – 20 с.

Ра382635

81. Дмитренко О. В. Проблеми державної влади у творчій спадщині Ф. В. Тарановського : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Дмитренко Оксана Валеріївна ; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Луганськ, 2011. – 201, [4] арк. – Бібліогр.: арк. 182–201.

Дс127845

82. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Тарановський Ф. В. – С. 10, 167, 184, 188, 191, 194–196, 207, 208, 224, 234, 235, 256, 359, 361, 407, 410, 411, 426–428, 430, 432–434, 436, 438, 442–444, 450.

Вс29848

83. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 761 с.

Тарановський Ф. В. – С. 16, 430, 438, 557.

Вс33033

84. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, Г. В. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: С. П. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Тарановський Ф. В. – С. 158.

Вс33691

85. Костира О. В. Філософсько-правові аспекти наукової спадщини Ф. В. Тарановського : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Костира Олена Валиславівна ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – Одеса, 2013. – 21 с.

Ра399223

86. Костира О. В. Філософсько-правові аспекти наукової спадщини Ф. В. Тарановського : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Костира Олена Валиславівна ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – Одеса, 2013. – 210 арк.

87. Кудін С. В. Порівняльна історія права: вітчизняна традиція концептуалізації : [монографія] / С. В. Кудін. – Вінниця : Твори, 2019. – 539 с. – Бібліогр.: с. 487–538.

Тарановський Ф. В. – С. 15–25, 27–28, 31, 40, 49, 102–103, 110, 111, 118–120, 135–143, 146–151, 207–215, 220, 225, 327, 328, 453, 454, 461.

Ва840635

88. Медар С. Теодор Тарановски као теоретичар права и правни филозоф : докт. дис. / Сузана Медар ; Унив. у Нишу, Прав. фак. – Београд, 2007. – 285 с. – Серб.

89. Михальченко С. И. Киевская школа в российской историографии (школа западно-русского права) / С. И. Михальченко ; Моск. гос. пед. ун-т им. В. И. Ленина. – М. : Прометей ; Брянск : Изд-во БГПУ, 1996. – 186 с.

Зокрема про Ф. В. Тарановського.
Ва583325

90. Мудриєвська Л. М. Державно-правові погляди Ф. В. Тарановського : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Мудриєвська Людмила Михайлівна ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ, 2010. – 20 с.

Ра377970

91. Мудриєвська Л. М. Державно-правові погляди Ф. В. Тарановського : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Мудриєвська Людмила Михайлівна ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ, 2010. – 213 арк. – Бібліогр.: арк. 199–213.

Дс122754

92. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Тарановський Ф. В. – С. 44–46, 72, 73, 77, 98, 99, 193.
В357366/1

93. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот. – Назва на корінці: НАН України. Хронологія, 1918–2013. – Бібліогр.: с. 510–526.

Тарановський Ф. В. – С. 31, 34, 38, 42, 85, 382.
Вс56762/дод.

94. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про Ф. Тарановського. – С. 224, 248–250, 295, 311.
Ва831372

95. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Тарановський Ф. – С. 105, 108, 112, 115, 128, 132, 138, 148, 149, 152, 232.
Ва554058

96. Русские в истории и культуре Литвы : ист.-биограф. очерки / авт.-сост. И. Маковская, А. Фомин ; ред. В. Иванов. – Вильнюс : ВАГА, 2008. – 512 с. : фот., ил. – (Русское культурно-историческое наследие Литвы).

Зокрема про Ф. В. Тарановського.
Вс48178

Архівні матеріали

97. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт. кол.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булагова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ, 2015. – 326 с.

Тарановський Ф. В. – С. 18, 19.
Вс60788

98. Михальченко С. И. Личные фонды русских эмигрантов в Архиве Республики Словении / С. И. Михальченко, Е. В. Ткаченко // Вестн. архивиста. – 2018. – № 4. – С. 1217–1230. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=36452333>.

Про листування Є. В. Спекторського з Ф. В. Тарановським.

99. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.]. – Київ, 2002. – 766 с.

Тарановський Ф. В. – С. 372, 500, 501.
Вс37277

100. Письма Тарановского Ф. к Вернадскому В. И. (Екатеринослав). 1918 г. [Электронный ресурс] // Архив РАН. Ф. 518. Оп. 3. Д. 1611. – 4 л., 2 письма. – URL: <https://bit.ly/3itnMUZ>.

101. Письма Тарановского Федора Васильевича (историк) А. В. Флоровскому : 7 писем, Белград, 30.12.1929–12.01.1936 гг. // Архивы РАН. Ф. № 1609. Оп. 2. Д. 430. – 7 л. – URL: <https://bit.ly/34ZOL2b>.

Статті з періодичних, довідкових видань, збірників наукових праць

102. Алонцева Д. В. Федор Васильевич Тарановский о проблеме соотношения права и нравственности / Д. В. Алонцева // Закон и право. – 2020. – № 10. – С. 48–49.

103. Гончарова Е. А. Жизнь и научная деятельность Ф. В. Тарановского накануне эмиграции / Е. А. Гончарова // Бизнес. Образование. Право. – 2018. – № 2. – С. 341–345. – URL: <https://bit.ly/3scifnd>.

104. Гончарова Е. А. Изучение славянского права и славянской государственности в работах Ф. В. Тарановского / Е. А. Гончарова // Юридическая наука: вопросы истории, теории и практики : материалы Междунар. науч.-практ. конф. профессорско-преподават. состава и аспирантов / Белгород. ун-т кооперации. – Белгород, 2016. – С. 46–50.

105. Гончарова Е. А. Своеобразие метода историко-правового исследования Ф. В. Тарановского / Е. А. Гончарова // Бизнес. Образование. Право. – 2018. – № 3. – С. 346–350. – URL: <https://bit.ly/3k1JdLN>.

106. Дамарли М. А. Сравнительное правоведение: взгляды Ф. В. Тарановского / М. А. Дамарли // Актуал. проблеми держави і права. – 2004. – № 22. – С. 131–135.

Ж69995

107. Дмитренко О. В. Економіка, право і влада у творчій спадщині Ф. В. Тарановського. Суверенітет як провідна ознака державної влади / О. В. Дмитренко // Вісн. Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – 2008. – Спец. вип. № 2 : Екологія. Економіка. Право, ч. 2. – С. 41–47.

Ж16283/Спец.вип.

108. Дмитренко О. В. Право і влада у творчій спадщині Ф. В. Тарановського / О. В. Дмитренко // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – Кривий Ріг, 2008. – № 2. – С. 37–42.

Ж69576

109. Дмитренко О. В. Суверенітет як провідна ознака державної влади (за матеріалами досліджень Ф. В. Тарановського) /

О. В. Дмитренко // Вісн. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. – 2008. – № 40. – С. 82–89.

Ж69872

110. Дмитренко О. В. Сутність державної влади, її зв'язаність правом (за матеріалами досліджень Ф. В. Тарановського) / О. В. Дмитренко // Вісн. Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – 2011. – № 2. – С. 50–59.

Ж16283

111. Желдыбина Т. А. Правовое учение Ф. В. Тарановского в контексте сравнительно-исторического правоведения / Т. А. Желдыбина // Вестн. Саратов. гос. юрид. акад. – 2012. – № 2. – С. 67–72. – URL: <https://bit.ly/3wscbu2H>.

112. Костиця О. В. Інструментальна цінність права в концепції Ф. В. Тарановського / О. В. Костиця // Актуальні проблеми філософії права: правова аксіологія : матеріали Міжнар. «круглого столу», м. Одеса, 9 груд. 2011 р. / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» ; за заг. ред. Ю. М. Оборотова. – Одеса, 2012. – С. 94–97.

Ва760962

113. Костиця О. В. Правова гносеологія у творах Ф. В. Тарановського / О. В. Костиця // Питання удосконалення методології сучасної юриспруденції : тези 2-ої Міжнар. наук. конф., присвяч. пам'яті проф. О. В. Сурілова, 30–31 берез. 2012 р. / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» ; за заг. ред. Ю. М. Оборотова. – Одеса, 2012. – С. 104–107.

Ва760897

114. Костиця О. В. Тарановський як прихильник багатостороннього підходу до пізнання права / О. В. Костиця // Актуал. проблеми політики. – Одеса, 2009. – Вип. 37. – С. 361–366.

Ж69514

115. Костиця О. В. Тарановський versus Михайловський: зіткнення двох парадигм праворозуміння / О. В. Костиця // Людина і закон: публічно-правовий вимір : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «VII Прибуз. юрид. читання», 25–26 листоп. 2011 р. / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» [та ін.]. – Миколаїв, 2011. – С. 317–318.

116. Костиця О. В. Ф. В. Тарановський як історик правової думки / О. В. Костиця // Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку державності та права : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 15-річчю Нац. ун-ту «Одес. юрид. акад.» та 165-річчю

Одес. шк. права, 30 листоп. 2012 р. / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» ; відп. за вип. В. М. Дрьомін. – Одеса, 2012. – Т. 1. – С. 137–139.

В354794/1

117. Костира О. В. Ф. В. Тарановський як прихильник багатостороннього підходу пізнання права / О. В. Костира // Актуал. проблеми політики. – Одеса, 2009. – № 37. – С. 361–366.

Ж69514

118. Костира О. В. Філософія правової історії у творчій спадщині Ф. В. Тарановського / О. В. Костира // Актуал. проблеми держави і права. – Одеса, 2012. – Вип. 63. – С. 191–197.

Ж69995

119. Костыря Е. В. Методология исследования правовых источников Ф. Тарановским / Е. В. Костыря // Правове життя сучасної України : тези доп. Всеукр. наук. конф., 18–19 квіт. 2008 р. / Одес. нац. юрид. акад. ; відп. ред. Ю. М. Оборотов. – Одеса, 2008. – С. 98–100.

Ва701870

120. Костыря Е. В. Норманская теория в изложении Ф. В. Тарановского / Е. В. Костыря // Актуал. проблеми політики. – Одеса, 2008. – Вип. 33. – С. 439–444.

Ж69514

121. Костыря Е. В. Правовое государство в трактовке Ф. В. Тарановского / Е. В. Костыря // Митна справа. – 2007. – № 1. – С. 77–82.

Ж16417

122. Костыря Е. В. Соотношение права и нравственности в интерпретации Ф. Тарановского / Е. В. Костыря // Юрид. вестн. – 2008. – № 2. – С. 8–12.

Ж14629

123. Кресін О. В. Тарановський Федір Васильович / О. В. Кресін // Видатні компаративісти: творчий шлях, ідеї, праці / О. В. Кресін (керівник авт. кол.) [та ін.] ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Офіс координатора програм Організації з безпеки і співробітництва в Європі в Україні, Укр. асоц. порівнял. правознавства. – Київ, 2007. – С. 132–140. – (Енциклопедія порівняльного правознавства ; вип. 4).

Ва686762

124. Кресін О. В. Тарановський Федір Васильович : біобібліогр. нарис / О. В. Кресін // Порівняльне правознавство. Антологія української компаративістики ХІХ–ХХ століть / за ред. О. В. Кресіна ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Офіс координатора програм

Організації з безпеки і співробітництва в Європі в Україні, Укр. асоц. порівнял. правознавства. – Київ, 2008. – С. 167–171. – (Енциклопедія порівняльного правознавства ; вип. 5).

Ва697546

125. Кресін О. Тарановський Федір Васильович (1875–1936) / Олексій Кресін // Порівнял.-прав. дослідж. – 2006. – № 1. – С. 201–205.

Ж25288

126. Кудин С. Разработка теоретико-методологических основ сравнительной истории права в трудах Ф. В. Тарановского / Сергей Кудин // *Legea si Viata*. – 2018. – № 11/2. – С. 68–71. – URL: <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2018/11-2/18.pdf>.

127. Кудін С. В. Дослідження у сфері порівняльної історії права у працях Ф. В. Тарановського [Електронний ресурс] / С. В. Кудін // Юрид. наук. електрон. журн. – 2019. – № 6. – С. 33–36. – URL: http://www.lsej.org.ua/6_2019/7.pdf.

128. Лясковець А. В. Визначення поняття «право» в працях Ф. В. Тарановського та О. О. Жиліна: порівняльний аналіз / А. В. Лясковець // *Право і сусп.-во*. – 2013. – № 4. – С. 23–27.

Ж25400

129. Лясковець А. В. Дефініції «юридичні норми» та «юридичні відносини» в науковому спадку Ф. В. Тарановського / А. В. Лясковець // *Право і сусп.-во*. – 2013. – № 3. – С. 19–27.

Ж25400

130. Лясковець О. В. Позитивістська методологія дослідження права у працях М. І. Палієнка та Ф. В. Тарановського / О. В. Лясковець // *Право і сусп.-во*. – 2013. – № 5. – С. 22–25.

Ж25400

131. Михальченко С. И. Начало творческой биографии Ф. В. Тарановского / С. И. Михальченко // *Вестн. Брян. гос. ун-та. Исторические науки и археология*. – 2018. – № 4. – С. 109–113. – URL: <http://vestnik-brgu.ru/wp-content/numbers/2018-04/v2018-04-12.pdf>.

132. Михальченко С. И. Письма Ф. В. Тарановского в архивах России как исторический источник / С. И. Михальченко // *Актуальные вопросы изучения и преподавания истории, социально-гуманитарных дисциплин и права : материалы Междунар. науч.-практ. конф. к 100-летию ист. ф-та ВГУ им. П. М. Машерова, Витебск, 26–28 апр. 2018 г. / Витеб. гос. ун-т им. П. М. Машерова*. – Витебск, 2018. – С. 44–46. – URL: <https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/214991/1/288-295.pdf>.

133. Михальченко С. И. Письма Ф. В. Тарановского в зарубежных архивах / С. И. Михальченко // История и историография: объективная реальность и научная интерпретация : сб. науч. ст. по материалам Междунар. науч. конф., посвящ. 140-летию со дня рождения акад. В. И. Пичеты / Белорус. гос. ун-т ; редкол.: А. Д. Король (гл. ред.) [и др.]. – Минск, 2018. – С. 288–295. – URL: <https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/214991/1/288-295.pdf>.

134. Михальченко С. И. Позитивизм Ф. В. Тарановского / С. И. Михальченко // Философия и методология истории : сб. науч. ст. 8-й Всерос. науч. конф., Коломна, 19 апр. 2019 г. / М-во образования и науки РФ, М-во образования Моск. обл., Гос. соц.-гуманитар. ун-т ; ред. С. Г. Калашников. – Коломна, 2019. – С. 65–72.

135. Михальченко С. И. Ф. В. Тарановский. К вопросу о школе «Западно-Русского» права в эмиграции / С. И. Михальченко // Культурная миссия Российского Зарубежья: история и современность / М-во культуры РФ, Рос. ин-т культурологии ; отв. ред. Э. А. Шулепова. – М., 1999. – С. 115–118.

136. Михальченко С. И. Ф. В. Тарановский и его концепция истории средневековой России / С. И. Михальченко // Отечественная культура и историческая наука XVIII–XX веков : сб. ст. / Брянск. гос. пед. ин-т им. И. Г. Петровского ; редкол.: А. М. Дубровский, С. И. Михальченко. – Брянск, 1996. – С. 79–103.

Va583371

137. Михальченко С. И. Ф. В. Тарановский и эвакуация Юрьевского университета в годы первой мировой войны / С. И. Михальченко // Общество и власть: история и современность : материалы 13-й Регион. науч. конф., Воронеж, 1 февр. 2019 г. / Воронеж. гос. ун-т. – Воронеж, 2019. – С. 159–162.

138. Михальченко С. И. Федор Васильевич Тарановский / С. И. Михальченко // Вопр. истории. – 2017. – № 9. – С. 16–33.

Ж13763

139. Михальченко С. И. Эмигрантские годы Федора Васильевича Тарановского / С. И. Михальченко // Диалог со временем. – 2019. – № 68. – С. 239–247. – URL: http://roii.ru/dialogue/68/roii-dialogue-68_20.pdf.

140. Михальчич Р. История сербского права в трудах Федора Тарановского / Р. Михальчич // Русская эмиграция в Югославии / РАН, Ин-т славяноведения и балканистики ; редкол.: А. Арсеньев [и др.]. – М., 1996. – С. 223–236.

Va574617

141. Мудриевская Л. М. Становление демократических принципов формирования власти на Руси в XVI–XVII вв. в трудах Ф. В. Тарановского / Л. М. Мудриевская // Народовластие и право в условиях формирования гражданского общества : Междунар. науч. конф., г. Курск, 30–31 марта 2006 г. – Курск, 2006. – С. 110–113.

142. Мудриєвська Л. М. Визначення дефініції «право» і джерел права у працях Ф. В. Тарановського / Л. М. Мудриєвська // Тези до XV Міжнародної історико-правової конференції, присвяченої пам'яті професора К. Г. Федорова, 2–4 черв. 2006 р., м. Запоріжжя / Міжнар. асоц. істориків права [та ін.]. – Запоріжжя, 2006. – С. 52–55.

Ва737795

143. Мудриєвська Л. М. Вотчинні засади у формуванні і діяльності монаршої влади в Московській Русі XVII ст. у працях Ф. В. Тарановського / Л. М. Мудриєвська // Земля і земельні відносини в історії права, держави і юридичної думки : матеріали XX Міжнар. іст.-прав. конф., 25–28 верес. 2008 р., м. Судак / Міжнар. асоц. істориків права [та ін.] ; редкол.: О. В. Тимошук (голова) [та ін.]. – Сімферополь, 2009. – С. 243–249.

Ва737895

144. Мудриєвська Л. М. Вчення про суверенітет в трактовці Ф. В. Тарановського / Л. М. Мудриєвська // Актуальні проблеми державотворення в сучасних умовах : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Київ, 29–30 листоп. 2010 р. : у 3 т. / Центр прав. наук. дослідж. – Київ, 2010. – Т. 3. – С. 103–105.

145. Мудриєвська Л. М. Дослідження історії західноруського права в науковій спадщині Ф. В. Тарановського / Л. М. Мудриєвська // Наукова спадщина академіка О. О. Малиновського і сучасність : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 груд. 2008 р., м. Рівне / редкол.: І. Б. Усенко (голова) [та ін.] ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. – Київ, 2010. – С. 134–143.

Ва734316

146. Мудриєвська Л. М. Еміграція Ф. В. Тарановського: причини і наслідки / Л. М. Мудриєвська // Міграційні процеси в Україні і світі: історико-юридичні аспекти : матеріали XIV Міжнар. іст.-прав. конф., 4–5 верес. 2005 р., м. Балаклава / Міжнар. асоц. істориків права [та ін.] ; редкол.: О. В. Тимошук (голова) [та ін.]. – Сімферополь, 2006. – С. 335–339.

Ва737796

147. Мудриєвська Л. М. Значення порівняльного правознавства у становленні позитивістських поглядів Ф. В. Тарановського / Л. М. Мудриєвська // Порівнял. правознавство. – 2013. – № 1/2. – С. 357–361.

Ж100812

148. Мудриєвська Л. М. Конституційні елементи держави в «Підручнику енциклопедії права» Ф. В. Тарановського / Л. М. Мудриєвська // Регіональні аспекти історико-правових досліджень : матеріали XVII Міжнар. іст.-прав. конф., 31 трав. – 3 черв. 2007 р. / Міжнар. асоц. істориків права, Донец. юрид. ін-т Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. – Донецьк, 2008. – С. 363–372.

Ва709261

149. Мудриєвська Л. М. Методологія історико-правового дослідження у працях Ф. В. Тарановського / Л. М. Мудриєвська // Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку : зб. матеріалів Міжнар. наук. симпозиуму «Дні порівняльного правознавства» (м. Київ, 8–11 квіт. 2009 р.) / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.] ; редкол.: Ю. С. Шемшученко [та ін.] ; упоряд. О. В. Кресін. – Київ, 2009. – С. 69–71.

Онищенко О. С. Со44

150. Мудриєвська Л. М. Порівняльний метод у дослідженні історії слов'янського права Ф. В. Тарановським / Л. М. Мудриєвська // Порівнял.-прав. дослідж. – 2013. – № 1/2. – С. 12–19.

Ж25288

151. Мудриєвська Л. М. Проблеми кримінального покарання в науковій спадщині Ф. В. Тарановського / Л. М. Мудриєвська // Актуальні проблеми кримінального права та кримінології, кримінально-виконавчого права : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми кримінального права, процесу та криміналістики», присвяч. 10-річчю Міжнар. гуманітар. ун-ту (м. Одеса, 28 жовт. 2011 р.) / Нац. акад. прав. наук України [та ін.] ; упоряд.: В. Д. Берназ, А. М. Притула. – Одеса, 2011. – С. 196–198.

Ва748836

152. Мудриєвська Л. М. Роль Ф. В. Тарановського у становленні юридичної науки в Україні / Л. М. Мудриєвська // Вісн. Дніпропетр. ун-ту ім. А. Нобеля. Серія: Юридичні науки. – 2012. – № 1. – С. 17–22.

Ж100627

153. Мудриєвська Л. М. Співвідношення природного і позитивного права у працях Ф. В. Тарановського / Л. М. Мудриєвська // Актуал. проблеми вітчизн. юриспруденції. – Дніпропетровськ, 2017. – Спецвип. Ч. 1. – С. 16–19.

Ж74269

154. Мудриєвська Л. М. Сутність місцевого самоуправління як явища в працях Ф. В. Тарановського / Л. М. Мудриєвська // Проблеми територіальної організації публічної влади в Україні : тези доп. Регіон. наук.-практ. конф., 19 листоп. 2010 р. / за заг. ред. Л. М. Мудриєвської ; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. – Дніпропетровськ, 2010. – С. 26–29.

155. Мудриєвська Л. М. Ф. В. Тарановський як дослідник історії слов'янського права / Л. М. Мудриєвська // Прав. держава. – 2009. – Вип. 20. – С. 41–51.

Ж68385

156. Музичко О. Є. Ф. В. Тарановський і польська історична наука кінця XIX – першої половини XX ст. / О. Є. Музичко // Півд. архів. Іст. науки. – 2004. – Вип. 16. – С. 172–180.

Ж68783/Іст.н.

157. Назарова И. Д. Ф. В. Тарановский о классификации и системе юридических наук / И. Д. Назарова // Митна справа. – 2006. – № 1. – С. 75–81.

Ж16417

158. Омельченко О. А. Федор Васильевич Тарановский / О. А. Омельченко // Право и жизнь. – 1994. – № 6. – С. 330–341.

159. Палій В. М. Тарановський Федір Васильович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 137 : портр.

Вс56763

160. Письма Ф. В. Тарановского Н. П. Павлову-Сильванскому // Проблемы социальной истории Европы: от античности до нового времени : сб. науч. тр. / Брян. гос. пед. ин-т им. акад. И. Г. Петровского. – Брянск, 1995. – С. 174–183.

161. Руска емиграција у српској култури XX века : зб. радова : в 2 т. / Филол. фак. у Београду ; приред.: М. Сибиновић, М. Межински, А. Арсењев. – Београд, 1994. – Т. 1. – VIII, 314 с.

Зі змісту: Історія српског права у делима Теодора Тарановског / Р. Михаљчић. – С. 169–179; Допринос Теодора Тарановског српској правној

историографији / Й. Данилович. – С. 180–189; Место «Енциклопедије права» Теодора Тарановског у српској правној мисли / М. Д. Симић. – С. 191–197.
В341168/1

162. Савчук В. С. Тарановський Федір Васильович (1875–1936) / В. С. Савчук // Професори Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, 1918–2008 : біобібліогр. довід. / Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара ; упоряд.: С. І. Світленко [та ін.] ; голова редкол. М. В. Поляков. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Дніпропетровськ, 2008. – С. 487–490 : портр.
Ва705061

163. Савчук В. С. Ф. В. Тарановський: життєвий шлях і наукова діяльність / В. С. Савчук // Наука та наукознавство. – 1998. – № 1. – С. 96–102.

Ж14597

164. Савчук В. С. Федір Васильович Тарановський: тернистий шлях до еміграції (до 135-річчя від дня народження) / В. С. Савчук // Чорномор. літопис. – 2010. – Вип. 1. – С. 124–131.
Ж100516

165. Соловьев А. В. Ф. В. Тарановский как историк славянского права / А. В. Соловьев // Зап. Рус. науч. ин-та в Белграде. – Белград, 1935. – Вып. 13. – С. XL–XLVIII.

166. Соловьева Л. Л. Интерес и долг как правовые ценности в воззрениях Ф. В. Тарановского / Л. Л. Соловьева, Е. В. Павлова // Границы прав и свобод личности с точки зрения либертарно-правовой теории : (к 80-летию акад. РАН В. С. Нерсисянца), Воронеж, 1–2 июня 2018 г. : сб. тр. Междунар. науч. конф. / М-во образования и науки РФ, Воронеж. гос. ун-т ; редкол.: В. В. Денисенко, М. А. Беляев. – Воронеж, 2018. – С. 239–245.

167. Сорокина М. Ю. Тарановский (Taranovsky) Федор Васильевич [Электронный ресурс] / авт. справки и снимка М. Ю. Сорокина // Некрополь Российского научного зарубежья : [вебсайт]. – URL: http://www.russiangrave.ru/person?prs_id=107.

168. Спекторский Е. В. Жизнь и личность Ф. В. Тарановского / Е. В. Спекторский // Pax Rossica. Русская государственность в трудах историков зарубежья : работы рус. историков-эмигрантов белград. круга, 1920–1941 гг. / авт.-сост. Е. А. Бондарева. – М., 2012. – С. 169–187. – (Актуальная история).

169. Тарановский Федор Васильевич [Электронный ресурс] / авт. кол.: М. Ю. Сорокина, Н. Ю. Масоликова, Н. Ф. Гриценко [и др.] // Лица русской эмиграции : [вебсайт]. – URL: <http://rusgrave.tweb.ru/card.php?id=1149>.

170. Тарановский Федор Васильевич [Электронный ресурс] // Биографика : История Санкт-Петербургского университета в виртуальном пространстве : [вебсайт]. – URL: <http://bioslovhist.spbu.ru/person/599-taranovskiy-fedor-vasil-yevich.html>.

171. Тарановский Федор Васильевич // Незабутые могилы. Российское зарубежье : некрологи, 1917–1997 : в 6 т. / Рос. гос. б-ка, Отд. лит. рус. зарубежья ; сост. В. Н. Чуваков. – М., 2006. – Т. 6, кн. 2. – С. 302–303, 314. – URL: <https://bit.ly/3p1KJ2G>.

172. Тарановский Федор Васильевич // Профессора Таврического национального университета им. В. И. Вернадского, 1918–2000 / редкол.: Н. В. Багров (пред.) [и др.]. – Київ, 2000. – С. 109.
Ва601685

173. Тарановський Федір // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 2000. – Т. 8. – С. 3129.
В339091/8

174. Тарановський Ф. В. – організатор вищої юридичної освіти в Україні за часів національно-визвольних змагань 1918–1920 рр. [Електронний ресурс] // Правовий всеобуч. ХОУНБ ім. О. Гончара : [вебсайт] / Херсон. обл. унів. наук. б-ка ім. О. Гончара, Від. наук. інформації та бібліогр. – URL: <https://biblio.lib.kherson.ua/taranovskiy-f-v.htm>.

175. Тарановський Федір Васильович // Історична наука у Національній академії наук України в особах : енциклопед. довід. / НАН України, Ін-т історії України ; редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 628–630.
Вс66951

176. Тарановський Федір Васильович // Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; редкол.: Ю. І. Римаренко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1996. – С. 888–889.
Вс31310

177. Тарановський Федір Васильович [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [вебпортал]. – URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/PersonalSite/Pages/Biography.aspx?PersonID=0000013227>.

178. Тарановський Федір Васильович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 219–220 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

179. Тарановський Федір Васильович (1875–1936) // Академічна юридична думка / за заг. ред. Ю. С. Шемшученко ; уклад.: І. Б. Усенко, Т. І. Бондарук. – Київ, 1998. – С. 78–79.
Вс32971

180. Тарановський Федір Васильович (1875–1936) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1258945>. – (Науковці України).

181. Томсинов В. А. Федор Васильевич Тарановский (1875–1936) / В. А. Томсинов // Российские правоведы XVIII–XX веков : очерки жизни и творчества : в 2 т. – М., 2007. – Т. 2. – С. 432–456. – (Русское юридическое наследие).

182. Томсинов В. А. Федор Васильевич Тарановский (1875–1936) : биогр. очерк / В. А. Томсинов // Тарановский Ф. В. История русского права / Ф. В. Тарановский ; под ред. В. А. Томсинова. – [Переизд.]. – М., 2014. – С. VII–XXVIII.

183. Томсинов В. А. Федор Васильевич Тарановский: судьба и творчество / В. А. Томсинов // Законодательство. – 2003. – № 4. – С. 87–90 ; № 5. – С. 87–91.

184. Усенко І. Академік Тарановський: повернення на батьківщину / Ігор Усенко // Вісн. НАН України. – 1998. – № 3/4. – С. 45–55.
Ж20611

185. Усенко І. Б. Академік двох академій Ф. В. Тарановський / І. Б. Усенко // Часопис Київ. ун-ту права. – 2016. – № 4. – С. 9–17.
Ж23574

186. Усенко І. Б. Академік Ф. В. Тарановський / І. Б. Усенко // Прав. держава. – 1993. – Вип. 4. – С. 130–143.
Ж68385

187. Усенко І. Б. Академік Федір Тарановський / І. Б. Усенко // Члени-засновники Національної академії наук України : зб. нарисів / Ін-т

історії України НАН України ; упоряд. С. В. Кульчицький ; відп. ред. В. А. Смолій. – Київ, 1998. – С. 297–316.

Ва588070

188. Усенко І. Б. Тарановський Федір Васильович / І. Б. Усенко // Антологія української юридичної думки : в 6 т. / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; заг. ред. Ю. С. Шемшученко. – Київ, 2002. – Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. – С. 435–439.

В346471/1

189. Усенко І. Б. Тарановський Федір Васильович / І. Б. Усенко // Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. – Харків, 2017. – Т. 2 : Філософія права. – С. 844–850 : портр.

В356475/2

190. Усенко І. Тарановський Федір Васильович / І. Усенко // Світова та вітчизняна етнодержавницька думка (у персоналіях) / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; редкол.: Ю. І. Римаренко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ ; Донецьк, 1997. – С. 243–245.

Ва580576

191. Усенко І. Б. Тарановський Федір Васильович / І. Б. Усенко // Юридична енциклопедія : в 6 т. – Київ, 2004. – Т. 6. – С. 18–19.

В342492/6

192. Шаркић Срђан. Неколико напомена о законодавној улози државе у средњем веку : (осврт на студију Теодора Тарановског «Право државе на законодавство») / Срђан Шаркић // Научно наслеђе Правног факултета у Београду: 1841–1941 : реф. са симп. одржаног 9 и 10 апр. 1992. – Београд, 1994. – С. 348–355. – Серб.

193. Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя Національної академії наук України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.

Про Ф. Тарановського. – С. 2, 7.

Ж25653

194. Шендеровський В. А. З історії української академії наук (до 100-річчя Національної академії наук України) / В. А. Шендеровський // Сенсор. електроніка і мікросистем. технології. – 2018. – Т. 15, № 4. – С. 5–17.

Про Ф. Тарановського. – С. 7, 14, 15.

Ж24835

195. Щербина В. С. Вплив наукових поглядів Ф. В. Тарановського на формування поняття засобів законодавчої техніки / В. С. Щербина // Соціологія права. – 2015. – № 3/4. – С. 506–508.

Ж101117

196. Ясь О. В. Тарановський Федір Васильович / О. В. Ясь // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2013. – Т. 10. – С. 28–29.

В348560/10

197. Michalczenko S. Историк права Ф. В. Тарановский / Siergiej Michalczenko // Środkowoeuropejskie Studia Polityczne. – Poznan, 2004. – № 1. – S. 147–180. – URL: <https://bit.ly/3k9IVT3>.

198. Spektorski E. Zivot i licnost profesora Teodora Taranovskog / E. Spektorski // Arxiv za pravne i drustvene nauke. – Београд, 1936. – Кн. 32/3. – С. 217–220. – Серб.

199. Taranovski Teodor // Enciklopedija Jugoslavije : u 8 sv. / glav. red. M. Krleža. – Zagreb, 1971. – Sv. 8. – S. 319.

С9018/8

200. Taranovsky Fedir // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. H. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 5. – P. 161–162.

В276504/5

Бібліографічні посібники

201. Материалы для библиографии русских научных трудов за рубежом / Рус. науч. ин-т в Белграде ; под ред. Е. В. Спекторского. – Белград, 1931–1941.

Вып. 1 : (1920–1930). – 1931. – 394 с.

Про Ф. В. Тарановського. – С. 309–311.

Вып. 2, ч. 1 : (1930–1940). – 1941. – 384 с.

Про Ф. В. Тарановського. – С. 337–338.

202. Тарановський Федір Васильович [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Варганова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 161–172 : портр. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

Див. також №№ 61, 81, 91, 124.

Укладач Т. А. Гришина

Степан Прокопович Тимошенко

(11(23).12.1878–29.05.1972)

Один з перших дванадцяти академіків – засновників УАН

Всесвітньо відомий вчений у галузі механіки Степан Прокопович Тимошенко народився 11 грудня 1878 р. в с. Шпотівка Конотопського повіту Чернігівської губернії (нині Конотопського району Сумської області) в родині землеміра.

Закінчив Інститут інженерів шляхів сполучення в Петербурзі (1901). Працював асистентом у механічних лабораторіях цього інституту. У 1901 р. побував у науковому відрядженні у Франції. Згодом, у 1903 р., перейшов на роботу до лабораторії Політехнічного інституту, звідки був відряджений до Німеччини (1904–1906) для ознайомлення з досягненнями провідних наукових шкіл у галузі механіки, де працював у Геттінгенському університеті у відомого вченого у галузі механіки Л. Прандтля.

Обраний за конкурсом на посаду професора кафедри опору матеріалів Київського політехнічного інституту, С. П. Тимошенко переїхав до Києва (1906), де невдовзі став завідувачем цієї кафедри, у 1908 р. – секретарем, далі – деканом механічного та інженерно-будівельного факультетів (1909–1911). У 1907 р. захистив дисертацію і здобув науковий ступінь ад'юнкта з прикладної механіки. Час роботи в Політехнічному інституті виявився дуже плідним для вченого, він повністю змінив курс викладання теорії пружності й опору матеріалів, підготував і видав фундаментальні підручники та навчальні посібники з теорії коливань, теорії стійкості деформівних систем, інженерної механіки, прикладної динаміки, теорії споруд, теорії пластин і оболонок, історії науки про опір матеріалів. Результатом тривалої праці стала монографія «Об устойчивости упругих систем» (1910), удостоєна премії Д. І. Журавського, яку було присуджено Інститутом шляхів сполучення «за визначні праці з будівельної механіки».

Після підписання в січні 1911 р. С. П. Тимошенком протесту проти поліцейського свавілля міністра освіти Л. Кассо його, разом з іншими

професорами, звільнили з роботи. Він повернувся до Петербурга, де півтора року працював простим викладачем у Електротехнічному та Поліграфічному інститутах. У 1912 р. С. П. Тимошенко був у відрядженні у Великій Британії. У 1912–1917 рр. працював у Петербурзі, обіймав професорські посади у Політехнічному, Електротехнічному інститутах та Інституті інженерів шляхів сполучення, залучався як науковий консультант до будівництва військових кораблів.

У ці роки С. П. Тимошенко створив підручники «Курс сопротивления материалов» (1911) та двотомний «Курс теории упругости» (1914–1916), які стали класичними. Педагогічний досвід ученого надихнув його на ідею організації нової моделі освіти. З метою підготовки кваліфікованих спеціалістів прикладного профілю ним, разом з А. Ф. Йоффе та іншими вченими, було розроблено навчальну програму і проект створення першого в історії інженерно-дослідного фізико-механічного факультету, що відкрився у Петербурзькому політехнічному інституті, який на той час не мав аналогів у світі.

Після більшовицького перевороту, наприкінці 1917 р., С. П. Тимошенко повернувся до Києва на посаду професора Політехнічного інституту на запрошення ради його професорів.

У роки Української революції С. П. Тимошенко, як і його брати Сергій (1881–1950) та Володимир (1885–1965) – громадсько-політичні і державні діячі УНР, енергійно включився у розбудову української державності.

Новаторство С. П. Тимошенка – вченого, який прозорливо бачив завдання розвитку науки у незалежній Україні, яскраво виявилось під час його роботи в очолюваній В. І. Вернадським комісії з організації Української академії наук. Зусиллями С. П. Тимошенка було втілено в життя ідею поглибленої взаємодії академічної науки і техніки, завдяки чому вперше у світовій практиці до напрямів академічних досліджень було введено технічні науки. Восени 1918 р. учений став одним з 12 академіків-фундаторів Української академії наук. Організований і очолений ним Інститут технічної механіки (нині Інститут механіки імені С. П. Тимошенка) став однією з перших установ Академії.

Політична та економічна ситуація, що склалася після приходу до Києва у 1919 р. денікінців, а потім більшовиків, фактичне призупинення діяльності УАН змусили С. П. Тимошенка прийняти рішення про виїзд за кордон. У березні 1920 р. він з родиною прибув до Сербії, а потім, не знайшовши у Белграді роботи, з квітня 1920 р. очолив кафедру опору

матеріалів у Загребському політехнічному інституті (Хорватія, на той час – частина Королівства сербів, хорватів і словенців).

У 1922 р. вчений прийняв запрошення приїхати до США, де з 1923 до 1927 р. працював у Філадельфії спочатку інженером, потім науковим консультантом у дослідницькому відділі компанії «Вестингауз». Від 1927 р. С. П. Тимошенко очолював кафедру прикладної механіки Мічиганського університету (м. Енн-Арбор), де у 1929 р. відкрив літню школу механіки для дипломованих спеціалістів, що мала велике значення для розвитку цієї науки і підготовки фахівців у США. Тут він читав спеціальні курси лекцій для сотень інженерів, які поглиблювали свої знання. Під його керівництвом було захищено чимало докторських дисертацій. Тоді ж С. П. Тимошенко організував секцію механіки в Американському товаристві інженерів-механіків (1927).

Від 1936 р. впродовж чверті століття учений жив у м. Пало-Альто в Каліфорнії і викладав у Стенфордському університеті, будучи до 1943 р. завідувачем кафедри механіки, потім до 1960 р. – її професором.

Великого значення С. П. Тимошенко надавав створенню лабораторій для проведення практичних досліджень окремих механічних явищ, що сприяло координації багатьох напрямів механіки. Такі лабораторії були організовані ним у Петербурзькому, Київському і Загребському політехнічних інститутах, у Мічиганському і Стенфордському університетах, що, своєю чергою, сприяло формуванню наукових шкіл у Росії, Україні та Америці.

Понад 60 років віддав С. П. Тимошенко розвитку інженерної науки у різних країнах світу. Вийшовши на пенсію у 1960 р., від 1964 р. жив у своєї дочки в м. Вуперталь (Німеччина). Двічі приїздив до України (1958, 1967), де відвідав провідні наукові установи й університети Києва і Харкова. Помер 29 травня 1972 р. Похований поруч зі своєю дружиною в м. Пало-Альто (Каліфорнія, США).

Завдяки своєму науковому й інженерному таланту та феноменальній працездатності С. П. Тимошенко зробив величезний внесок у світову науку. Його наукові праці стали основою розвитку багатьох напрямів механіки. Впродовж багатьох років український вчений посідав провідне місце у США серед спеціалістів у галузі механіки. Недарма, відкриваючи XII Міжнародний конгрес з теоретичної і прикладної механіки у Стенфордському університеті (1968), професор Н. Фоферт відзначив, що до приїзду професора С. П. Тимошенка справжньої механіки в США не існувало.

Основними напрямками наукових досліджень ученого були фундаментальні розробки і подальший розвиток актуальних проблем механіки твердого тіла: міцності, стійкості та коливання механічних систем, будівельної механіки і теорії споруд. Особливо великий внесок він зробив у розвиток прикладної теорії пружності, теорії стійкості пружних, оболонкових і пластинчатих систем, зокрема підкріплених ребрами жорсткості. Важливими є дослідження щодо згинання, кручення, коливання й удару сучасних інженерних конструкцій. С. П. Тимошенко розв'язав задачу щодо концентрації напруги поблизу отворів, міцності залізних рейок. З урахуванням новітніх досягнень науки і техніки виконав фундаментальні розробки з опору матеріалів, прикладної теорії пружності і теорії коливань, які випереджали свій час і знайшли широке практичне використання під час створення сучасної авіаційно-космічної техніки, інженерних споруд та у кораблебудуванні. Для розв'язання актуальних завдань з теорії стійкості тонкостінних пружних систем широко використовується розроблений ним метод, відомий нині як «метод Тимошенка».

Наукові досягнення С. П. Тимошенка здобули визнання у всьому світі. Його обрано членом багатьох академій: АН СРСР (1958), Польської (1935), Французької (1939), Італійської (1948), Лондонського королівського товариства (1944). Почесні докторські звання йому присвоїли Лехайський університет (США, 1936), Мічиганський університет (США, 1938), Цюрихський вищий технічний університет (Швейцарія, 1947), Болонський університет (Італія, 1954), Загребська політехніка (Югославія, 1956), Туринська політехніка (Італія, 1960). Його ім'я присвоєно лабораторії механіки Стенфордського університету, Інституту механіки НАН України.

С. П. Тимошенко був нагороджений Великою медаллю від Французького товариства докторів-інженерів за заслуги перед інженерною наукою, у 1947 р. Інститут механіки нагородив його Міжнародною медаллю імені Дж. Уатта як найвидатнішого інженера. У 1957 р. Американське товариство інженерів-механіків заснувало медаль ім. С. П. Тимошенка, яку він отримав першим «за неоціненний вклад і особистий приклад як керівник нової ери в прикладній механіці».

У 1998 р. в Києві, на території Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» відкрито пам'ятник С. П. Тимошенку.

О. В. Бугаєва, кандидат історичних наук

Матеріали до біобібліографії С. П. Тимошенка (1905–2020)

Основні наукові праці С. П. Тимошенка

1. К вопросу о явлениях резонанса в валах / С. П. Тимошенко. – СПб., 1905. – 52 с. – Отд. отт. из: Изв. С.-Петербур. политехн. ин-та. Техн. отд-ние. 1905. Т. 3, вып. 1/2. С. 55–106.

ВБЗІК І.35.112

2. Описание прибора А. Н. Крылова для интегрирования обыкновенных дифференциальных уравнений / С. П. Тимошенко // Изв. С.-Петербур. политехн. ин-та. – 1905. – Т. 3, вып. 3/4. – С. 397–406.

ВБЗІК І.35.112

3. Формулы сложного сопротивления с точки зрения различных теорий о прочности / С. П. Тимошенко // Изв. С.-Петербур. политехн. ин-та. – 1905. – Т. 3, вып. 3/4. – С. 415–455.

ВБЗІК І.35.112

4. Об устойчивости плоской формы изгиба двутавровой балки под влиянием сил, действующих в плоскости ее наибольшей жесткости / С. П. Тимошенко. – СПб. : Типо-литограф. Шредера, 1906. – 132 с. – Отд. отт. из: Изв. С.-Петербур. политехн. ин-та. 1905. Т. 4, вып. 3/4. С. 151–219 ; 1906. Т. 5, вып. 1/2. С. 3–34.

ВБЗІК І.35.112

5. К вопросу о дополнительных напряжениях, обусловленных жесткостью узлов / С. П. Тимошенко. – СПб. : Типо-литограф. Шредера, 1907. – [2], 10 с. – Отд. отт. из: Изв. С.-Петербур. политехн. ин-та. 1907. Т. 7 : Отд. техники, естествозн. и мат. Вып. 1.

ВБЗІК І.35.112

6. К вопросу об устойчивости сжатых пластинок / С. П. Тимошенко. – Киев : Тип. С. В. Кульженко, 1907. – 60 с. : табл., 5 л. черт. – Отт. из: Изв. Киев. политехн. ин-та имп. Александра II. 1907. Кн. 2. С. 35–94.

ВБЗІК І.35.92

7. О влиянии круглых отверстий на распределение напряжений в пластинках / С. П. Тимошенко. – Киев : Тип. С. В. Кульженко, 1907. – 21 с. : черт. – Отт. из: Изв. Киев. политехн. ин-та имп. Александра II. 1907. Кн. 3. С. 95–113.

ВБЗІК І.35.92

8. О продольном изгибе стержней в упругой среде / С. П. Тимошенко // Изв. С.-Петербург. политехн. ин-та. Отд. техники, естествознания и математики. – 1907. – Т. 7, вып. 1. – С. 145–157.

ВБЗІК І.35.112

9. К вопросу о продольном изгибе / С. П. Тимошенко. – Киев : Тип. С. В. Кульженко, 1908. – 32 с. : черт. – Отд. отт. из: Изв. Киев. политехн. ин-та имп. Александра II. 1908. Кн. 2. С. 181–212.

ВБЗІК І.35.92

10. Собрание задач по сопротивлению материалов. 1907/08 учебный год / С. П. Тимошенко ; Киев. политехн. ин-та Имп. Александра II. – Киев : Типо-литогр. «Прогресс», 1908. – 96 с.

11. Сопротивление материалов : (курс, чит. в Киев. Политехн. ин-те в 1908 г.) / С. П. Тимошенко. – Киев : Типо-литогр. «Прогресс», 1908.

Ч. 1. – 389 с.

Со1236/1

Ч. 2. – 381 с.

12. Курс теории упругости : лекции, чит. в Киев. политехникуме 1908–1909 учеб. г. Ч. 1 / С. П. Тимошенко. – Киев : Тип. «Прогресс», 1909. – 238 с. : черт.

13. Собрание задач по сопротивлению материалов, 1908/09 учебный год. Ч. 1 / сост.: С. П. Тимошенко, М. А. Воропаев ; Киев. политехн. ин-т Имп. Александра II. – Киев : Тип. «Прогресс», 1909. – 238 с.

14. О вынужденных колебаниях призматических стержней : прил. к исслед. колебания мостов / С. П. Тимошенко // Изв. Киев. политехн. ин-та Имп. Александра II. Отд. инженер.-мех. – 1909. – Кн. 4. – С. 201–252.

ВБЗІК І.35.92

15. О распределении напряжений в круговом кольце, сжатом двумя взаимно противоположными силами / С. П. Тимошенко // Изв. Киев. политехн. ин-та Имп. Александра II. Отд. инженер.-мех. – 1909. – Кн. 1. – С. 21–37.

ВБЗІК І.35.92

16. Об устойчивости упругих систем. Применение новой методы к исследованию устойчивости некоторых мостовых конструкций / С. П. Тимошенко. – Киев : Тип. С. В. Кульженко, 1910. – 188 с., 8 л. диагр. :

черт. – Отд. отт. из: Изв. Киев. политехн. ин-та Имп. Александра II. Отд. инженер.-мех. – 1910. – Кн. 4. – С. 375–560.

Ж17795

17. Сборник задач по сопротивлению материалов / С. П. Тимошенко. – Киев : Тип. Р. К. Лубковского, 1910.

Вып. 1. – 90 с.

Вып. 2. – 110 с.

18. Сопротивление материалов : (лекции, чит. в Киев. политехн. ин-те в 1909–10 учеб. году) / С. П. Тимошенко. – Киев : Тип.-литогр. «Прогресс», 1910.

Ч. 1. – 373 с.

Ч. 2. – 318 с.

19. К вопросу об устойчивости упругих систем / С. П. Тимошенко // Изв. Киев. политехн. ин-та Имп. Александра II. Отд. инженер.-мех. – 1910. – Кн. 2. – С. 147–167.

Ж17795

20. Применение нормальных координат к исследованию изгиба стержней и пластинок / С. П. Тимошенко // Изв. Киев. политехн. ин-та Имп. Александра II. Отд. инженер.-мех. – 1910. – Кн. 1. – С. 1–49.

Ж17795

21. Einige Stabilitätsprobleme der Elastizitätstheorie / S. P. Timoshenko. – Leipzig : Teubner, 1910. – 49 S.

22. Einige Stabilitätsprobleme der Elastizitätstheorie / S. P. Timoshenko // Ztschr. für Math. und Phys. – 1910. – Bd. 58, H. 4. – S. 337–385.

ВБЗІК XII.4.33

23. Stabilität einer rechteckigen platte, die durch einzelne kräfte gedrückt wird / S. P. Timoshenko // Ztschr. für Math. und Phys. – 1910. – Bd. 58. – S. 357–360.

ВБЗІК XII.4.33

24. Курс сопротивления материалов : выставочные материалы / С. П. Тимошенко. – Киев : Изд. кн. маг. Л. Идзиковского, 1911. – IV, 517, V, [1] с. : ил., табл.

25. Приближенный метод исследования устойчивости упругих систем / С. П. Тимошенко. – Киев : Тип. Имп. Ун-та Св. Владимира, 1911. – [2], 25 с. – Отд. отт. из: Унив. изв. 1911. № 7. С. 1–25.

26. *Ред.:* Сборник задач по пространственным системам / сост. и изд. П. В. Рабцевич ; под ред. С. П. Тимошенко. – Киев : Тип. А. М. Пономарева, 1911. – 73 с. : 20 табл.

1911 С232

27. Erzwungene schwingungen prismatischer Stäbe / S. P. Timoshenko // Ztschr. für Math. und Phys. – 1911. – Bd. 59, H. 2. – S. 163–203.

ВБЗІК XII.4.33

28. Вопросы прочности в паровых турбинах : лекции чит. в собрании О-ва технологов / С. П. Тимошенко. – СПб. : Тип. журн. «Строитель», 1912. – 46 с. : черт.

29. К вопросу о действии удара на балку / С. П. Тимошенко // Изв. С.-Петербург. политехн. ин-та Имп. Петра Великого. Отд. техники, естествознания и математики. – 1912. – Т. 17, вып. 2. – С. 407–425.

ВБЗІК I.35.112

30. Курс сопротивления материалов / С. П. Тимошенко. – 2-е изд. – Киев : Изд. кн. магазина Л. Идзиковского, 1913. – VI, 474, V с.

31. Применение функций напряжений к исследованию изгиба и кручения призматических стержней / С. П. Тимошенко ; Ин-т инженеров путей сообщ. Имп. Александра I. – СПб., 1913. – [2], 21 с. : черт. – Отд. отд. из: Сб. Ин-та инженеров путей сообщ. Имп. Александра I. 1913. Вып. 82. С. 1–21.

Ж17820

32. Сборник задач по сопротивлению материалов. Вып. 1 / С. П. Тимошенко. – Киев : Изд-во кн. маг. Л. Идзиковского, 1913. – VI, 90 с. : черт.

33. О графическом построении кривой расстояний / С. П. Тимошенко // Вестн. О-ва технологов. – 1913. – Т. 20, № 7. – С. 241–242.

ВБЗІК

34. Об изгибе стержней, имеющих незначительную первоначальную кривизну / С. П. Тимошенко // Вестн. О-ва технологов. – 1913. – Т. 20, № 13. – С. 411–414.

ВБЗІК

35. Sur la stability des systemes elastiques: Application d'une nouvelle methode à la recherche de la stabilitee de certaines parties constitutives des ponts / S. P. Timoshenko // Annales des ponts et chaussees. Pt. 1. Ser. 9. –

1913. – Т. 15, vol. 3, № 24. – Р. 496–566 ; Т. 16, vol. 4, № 39. – Р. 73–132 ; Т. 17, vol. 5, № 50. – Р. 372–412.

36. Zur Frage nach der Wirkung eines Stosze auf eines Balken / S. P. Timoshenko // Ztschr. für Math. und Phys. – 1913. – Bd. 62. – S. 198–203.
ВБЗІК XII.4.33

37. К вопросу о расчете сферических оболочек / С. П. Тимошенко. – СПб. : Тип. «Строитель», 1914. – [2], 25 с. : черт. – Отд. отд. из: Вестн. О-ва технологов. 1913. Т. 20, № 17. С. 549–557.
ВБЗІК

38. Курс теории упругости / С. П. Тимошенко ; Ин-т инженеров путей сообщ. Имп. Александра I. – Петроград : Тип. А. Э. Коллинс, 1914–1916.

Ч. 1. – 1914. – X, 239 с. : черт.

Ч. 2 : Стержни и пластинки. – 1916. – VIII, 416 с. : черт.

В45027/1-2

39. К вопросу о деформации и устойчивости цилиндрической оболочки / С. П. Тимошенко // Изв. электротехн. ин-та. – 1914. – Т. 11. – С. 267–287.

ВБЗІК I.35.108

40. Etude de la Flexion des Barres au Moyen d'une Methode Approximative / S. P. Timoshenko // Ann. travaux publ. Belg. Ser. 71. – 1914. – Т. 19, fasc. 2. – Р. 263–296.

41. К вопросу о вибрациях рельс / С. П. Тимошенко. – Петроград : Тип. А. Э. Коллинса, 1915. – 17 с. – Отд. отд. из: Изв. электротехн. ин-та. 1915. Т. 13. С. 1–17.

ВБЗІК I.35.108

42. К вопросу о прочности рельс / С. П. Тимошенко ; Ин-т инженеров путей сообщ. Имп. Александра I. – Петроград : Тип. А. Э. Коллинса, 1915. – [2], 42 с : черт., табл.

43. О динамических напряжениях в рельсах / С. П. Тимошенко. – Петроград : Тип. «Строитель», 1915. – 30 с. : черт. – Отд. отд. из: Вестн. инженеров. 1915. Т. 1. № 4. С. 143–152.

ВБЗІК

44. Сборник задач по сопротивлению материалов / С. П. Тимошенко ; Ин-т инженеров путей сообщ. Имп. Александра I. – Изд. 3-е, испр. и доп. – Петроград, 1915. – VIII, 204 с. : табл., черт.

Во385137

45. О больших прогибах круглых пластинок / С. П. Тимошенко // Сб. Ин-та инженеров путей сообщ. Имп. Александра I. – Петроград, 1915. – Вып. 89. – С. 1–10.

Ж17820

46. О влиянии первоначальной кривизны на изгиб прямоугольной пластинки с опертыми краями / С. П. Тимошенко // Сб. Ин-та инженеров путей сообщ. Имп. Александра I. – Петроград, 1915. – Вып. 89. – С. 1–4 : черт.

Ж17820

47. Об устойчивости пластинок, подкрепленных жесткими ребрами / С. П. Тимошенко // Сб. Ин-та инженеров путей сообщ. Имп. Александра I. – Петроград, 1915. – Вып. 89. – С. 1–31.

Ж17820

48. Влияние начальной осадки шпалы на условия изгиба рельс / С. П. Тимошенко ; Ин-т инженеров путей сообщ. Имп. Александра I. – Петроград, 1916. – [2], 14 с. : черт.

49. Курс сопротивления материалов / С. П. Тимошенко. – 3-е изд. испр. и доп. – Киев : Изд. кн. магазина Л. Идзиковского, 1916. – VIII, 475, V с. : черт.

50. К вопросу о допускаемых напряжениях в металлических мостах / С. П. Тимошенко // Изв. Собр. инженеров путей сообщ. Имп. Александра I. – 1917. – № 7. – С. 140–146 ; № 8. – С. 173–179.

Жс564

51. Курс сопротивления материалов / С. П. Тимошенко. – Изд. 4-е, испр. и доп. – Киев : И. И. Самоненко, 1918. – VII, 479, V с. : рис.

Во418611

52. *Ред.:* Кирпичев В. Л. Сопротивление материалов. [В 2 ч.]. Ч. 2. Учение о прочности построек и машин / В. Л. Кирпичев ; под ред. С. П. Тимошенко. – 2-е изд., испр. и доп. – Петроград : Изд. Товарищества С. Суворина – «Новое время», 1918. – VII, 412 с. : черт.

В254949/2

53. До питання про організацію класи прикладного природознавства при Фізично-математичному Відділі Української Академії Наук / С. П. Тимошенко // Збірник праць Комісії для вироблення законопроекту про заснування Української Академії Наук у Києві. – Київ, 1919. – С. 80–85.

Вu1410

- 54.** Use of trigonometric series for calculation of suspension bridges / S. P. Timoshenko // Eng. J. – 1919. – Vol. 8. – P. 239–243.
- 55.** K problemu pritiska na pravokutni paralelepiped / S. P. Timoshenko // Glasnik Hrvatskoga prirodoslovnoga drustva. – Zagreb, 1920. – № 2. – S. 57–60.
- 56.** On the differential equation for the flexural vibrations of prismatical rods / S. P. Timoshenko // Glasnik Hrvatskoga prirodoslovnoga drustva. – Zagreb, 1920. – № 2. – S. 55–57.
- 57.** On the additional deflexion due to shearing / S. P. Timoshenko // Glasnik Hrvatskoga prirodoslovnoga drustva. – Zagreb, 1921. – № 1. – S. 50–52.
Ж19596/Р
- 58.** On the Correction for Shear of the Differential Equation for Transverse Vibrations of Prismatic Bars / S. P. Timoshenko // The London, Edinburgh, and Dublin Philosophical Magazine and Journal of Science. Ser. 6. – 1921. – Vol. 41, Iss. 245. – P. 744–746.
- 59.** Über die Stabilität versteifter Platten / S. P. Timoshenko // Der Eisenbau. – 1921. – Bd. 12, № 5/6. – S. 147–163.
- 60.** Курс статике сооружений. Ч. 1 / С. П. Тимошенко ; Ин-т инженеров путей сообщ. – Петроград : Студенч. б-ка И. И. П. С., 1922.
Вып. 1. – IV, 167 с. : рис.
Вып. 2. – 176 с. : рис.
В21340/1-2
- 61.** Calcul des Arcs Elastiques / S. P. Timoshenko. – Paris : Ch. Beranger, 1922. – 71 p.
- 62.** Elasticity of pipe bends / S. P. Timoshenko // Trans. Amer. Soc. Mech. Eng. – 1922. – Vol. 44. – P. 585–593.
- 63.** On the Distribution of Stresses in a Circular Ring Compressed by Two Forces Acting Along a Diameter / S. P. Timoshenko // The London, Edinburgh, and Dublin Philosophical Magazine and Journal of Science. Ser. 6. – 1922. – Vol. 44, Iss. 263. – P. 1014–1019.
- 64.** On the forced vibrations of bridges / S. P. Timoshenko // The London, Edinburgh, and Dublin Philosophical Magazine and Journal of Science. Ser. 6. – 1922. – Vol. 43, Iss. 257. – P. 1018–1019.
- 65.** On the Transverse Vibrations of Bars of Uniform Cross-Section / S. P. Timoshenko // The London, Edinburgh, and Dublin Philosophical

Magazine and Journal of Science. Series 6. – 1922. – Vol. 43, Iss. 253. – P. 125–131.

66. Torsion of Crankshafts / S. P. Timoshenko // Trans. Amer. Soc. Mech. Eng. – 1922. – Vol. 44. – P. 653–667.

67. Über die Biegung der allseitig unterstützten rechteckigen Platte unter Wirkung einer Einzellast / S. P. Timoshenko // Der Bauingenieur. – 1922. – Vol. 3. – S. 51–54.

Ж3588

68. *Ред.:* Кирпичев В. Л. Сопротивление материалов. [В 2 ч.] Ч. 2. Учение о прочности построек и машин / В. Л. Кирпичев ; под ред. С. П. Тимошенко. – 3-е изд., перепеч. со 2-го испр. и доп. – М. : Гос. изд-во, 1922. – 504 с.

69. Курс сопротивления материалов / С. П. Тимошенко ; Петроград. ин-т инженеров путей сообщ. – 5-е изд. – М. ; Петроград : Гос. изд-во, 1923. – 524, V, [2] с. : табл., черт.

70. The static deflection and vibration of circular diaphragms : ML-853 report / S. P. Timoshenko. – Pittsburgh : Westinghouse Electric and Manufacturing Co, 1923. – 7 p.

71. Bending stresses in curved tubes of rectangular cross section / S. P. Timoshenko // Trans. Amer. Soc. Mech. Eng. – 1923. – Vol. 45. – P. 135–140.

72. Determination of the modulus of elasticity / S. P. Timoshenko // Mech. Eng. – 1923. – Vol. 45, № 4. – P. 259–260.

73. Discussion of the report on stresses in railway track / S. P. Timoshenko // Trans. Amer. Soc. Civ. Eng. – 1923. – Vol. 86. – P. 1069–1073.

74. Kippsicherheit des gekrümmten Stabes mit kreisförmiger Mittellinie / S. P. Timoshenko // Ztschr. angew. Math. und Mech. – 1923. – Bd. 3, H. 5. – S. 358–362.

Ж4036

75. Mathematical determination of the modulus of elasticity / S. P. Timoshenko // Mech. Eng. – 1923. – Vol. 45, Iss. 4. – P. 259–260.

76. The Herbert «pendulum» hardness tester / S. P. Timoshenko // The Engineer. – 1923. – Vol. 136. – P. 21.

- 77.** Longitudinal and torsional vibrations of prismatical bars : MI-1005 report / S. P. Timoshenko. – Pittsburgh (Pa.) : Westinghouse Electric and Manufacturing Co, 1924. – 8 p.
- 78.** Beams without lateral support / S. P. Timoshenko // Trans. Amer. Soc. Civ. Eng. – 1924. – Vol. 87, № 1549. – P. 1247–1262.
- 79.** Bending stresses in curved tubes of rectangular crosssection / S. P. Timoshenko // Trans. Amer. Soc. Mech. Eng. – 1924. – Vol. 45, № 1893. – P. 135–140.
- 80.** Correspondence. Interaction in bridgework and on transverse oscillations in girders / C. H. Bulleid, W. A. Fraser, S. P. Timoshenko [et al.] // Minutes of the Proceedings of the Institution of Civil Engineers. – 1924. – Vol. 218. – P. 294–322.
- 81.** Discussion of tentative specifications for steel highway bridge superstructure / S. P. Timoshenko // Proc. Amer. Soc. Civ. Eng. – 1924. – Vol. 50, № 1. – P. 93–102.
- 82.** On stresses in a plate with a circular hole / S. P. Timoshenko // J. of the Franklin Institute. – 1924. – Vol. 197, Iss. 4. – P. 505–516.
- 83.** The approximate solution of two dimensional problems in elasticity / S. P. Timoshenko // Philos. mag. – 1924. – Vol. 47. – P. 1095–1104.
Ж3879
- 84.** The bending and torsion of multi-throw crankshafts of many supports / S. P. Timoshenko // Trans. Amer. Soc. Mech. Eng. – 1924. – Vol. 45, № 1907. – P. 449–469.
- 85.** Über die Biegung von Stäben, die eine kleine anfängliche Krümmung haben / S. P. Timoshenko // Beiträge zur technischen Mechanik und technischen Physik : August Föppl zum siebzigsten Geburtstag am 25. Januar 1924 Festschrift. – Berlin, 1924. – S. 74–81.
- 86.** Applied Elasticity / S. P. Timoshenko, J. M. Lessells. – Pittsburgh : Westinghouse technical night school press, 1925. – XXI, 544 p.
- 87.** Analysis of Bi-Metal Thermostats / S. P. Timoshenko // J. of the Optical Society of America. – 1925. – Vol. 11, Iss. 3. – P. 233–255.
- 88.** Properties of matter under high pressure / S. P. Timoshenko // Mech. Eng. – 1925. – Vol. 47, № 6. – P. 513–515.
- 89.** Web-plates in compression members: Letters to the editor / S. P. Timoshenko // Engineering. – 1925. – Vol. 120, № 3129. – P. 778–779.

- 90.** Курс статики сооружений. Ч. 1 / С. П. Тимошенко ; Ленингр. ин-т инженеров путей сообщ. – 2-е изд. – Л. : КУБУЧ, 1926. – VIII, 392 с. : черт.
Вр4963/1
- 91.** Gear tooth stresses: Presented at the tenth annual convention of the American Gear Manufacturers Association / S. P. Timoshenko, R. V. Baud ; Book-Cadillac Hotel. – Detroit ; Michigan, 1926. – 9 p.
- 92.** Trip report: trip to Europe / S. P. Timoshenko. – Pittsburgh (Pa.) : Westinghouse Electric and Manufacturing Co, 1926. – 36 p.
Вр4963/1
- 93.** Strength of gear teeth in greatly affected by fillet radius / S. P. Timoshenko, R. V. Baud // Automotive Industr. – 1926. – Vol. 55, № 4. – P. 138–142.
- 94.** Stress concentration produced by holes and fillets / S. P. Timoshenko, W. Dietz // Trans. Amer. Soc. Mech. Eng. – 1926. – Vol. 47, № 1958. – P. 199–220.
- 95.** The strength of gear teeth / S. P. Timoshenko, R. V. Baud ; letter to the editor (A. L. Kimball) // Mech. Eng. – 1926. – Vol. 48, № 11. – P. 1105–1109 ; 1927. – Vol. 49, № 1. – P. 63.
- 96.** Method of analysis of statistical and dynamical stresses in rail / S. P. Timoshenko // Proceedings of the 2nd International Congress for Applied Mechanics (Zürich, 12–17 Sept. 1926). – Zürich ; Leipzig, 1927. – P. 407–418.
- 97.** Stress concentration produced by fillets and holes / S. P. Timoshenko // Proceedings of the 2nd International Congress for Applied Mechanics (Zürich, 12–17 Sept. 1926). – Zürich ; Leipzig, 1927. – P. 419–426.
- 98.** The theory of stiffened suspension bridge / S. P. Timoshenko // Engineering. – 1927. – Vol. 123, № 3199. – P. 554.
- 99.** Vibration of bridges / S. P. Timoshenko // Trans. Amer. Soc. Mech. Eng. – 1927/1928. – Vol. 49/50, pt. 2. – P. 53–67.
- 100.** Курс сопротивления материалов / С. П. Тимошенко. – 6-е изд. – М. ; Л. : Гос. изд-во, 1928. – 587 с. : табл., рис. – (Пособия для высшей школы).
Во425949
- 101.** Vibration Problems in Engineering / S. P. Timoshenko, D. H. Young, W. Weaver Jr. – New York : D. Van Nostrand Co, Incorporated, 1928. – 351 p.

- 102.** Steifigkeit von Hängerbrücken / S. P. Timoshenko // Ztschr. angew. Math. und Mech. – 1928. – Bd. 8, H. 1. – S. 1–10.
- 103.** Stiffness of suspension bridges / S. P. Timoshenko // Proc. Amer. Soc. Civ. Eng. – 1928. – Vol. 54, № 5, pt. 1. – P. 1464–1478.
Ж30583
- 104.** Збірник задач з опору матеріалів / С. П. Тимошенко ; пер. з 4-го рос. вид. ; за ред. М. Чечеля. – [Одеса] : Держвидав України, 1929. – 264 с. : кресл.
Вр5246
- 105.** Курс сопротивления материалов / С. П. Тимошенко. – 8-е изд. – М. ; Л. : Гос. изд-во, 1929. – 587 с. : ил., черт.
- 106.** Сборник задач по сопротивлению материалов / С. П. Тимошенко. – Изд. 5-е. – М. ; Л. : Гос. изд-во, 1929. – 224 с. : черт.
Вр4983
- 107.** Применение тригонометрических рядов к расчету висячих мостов / С. П. Тимошенко // Вестн. инженеров. – 1929. – № 8. – С. 239–243.
Жс5294
- 108.** Festigkeitsprobleme im Maschinenbau / S. P. Timoshenko // Handbuch der physikalischen und technischen Mechanik. – Leipzig, 1929. – Bd. 4, Lfg. 1. – S. 146–198.
- 109.** Problems concerning elastic stability in structures / S. P. Timoshenko // Proceedings of the American Society of Civil Engineers. – 1929. – Pt. 1, vol. 55, № 4. – P. 855–875 ; № 9. – P. 2401–2404 ; Pt. 1, vol. 55, № 7. – P. 1889–1898.
Ж30583
- 110.** Stabilitätsprobleme der Elastizität / S. P. Timoshenko // Handbuch der physikalischen und technischen Mechanik. – Leipzig, 1929. – Bd. 4, Lfg. 1. – S. 81–145.
- 111.** The teaching of advanced mechanics in engineering schools / S. P. Timoshenko // Mech. Eng. – 1929. – Vol. 51, № 8. – P. 609–610.
- 112.** Курс сопротивления материалов / С. П. Тимошенко. – 10-е изд. стер. – М. ; Л. : Гос. изд-во, 1930. – 587 с. : рис., черт., граф. – (Пособия для высшей школы).
В75249

- 113.** Прикладная теория упругости / С. П. Тимошенко, Дж. Лесселье ; пер. с англ. А. И. Дымова. – Л. : Гос. техн. изд-во, [1930]. – 392 с. : рис., черт.
Во418918; Вр5875
- 114.** Сборник задач по сопротивлению материалов / С. П. Тимошенко. – Изд. 6-е., стер. – М. ; Л. : Гос. изд-во, 1930. – 224 с. : черт.
В171312
- 115.** Strength of Materials / S. P. Timoshenko. – New York : D. Van Nostrand Co, Incorporated, 1930.
Pt. 1 : Elementary theory and problems. – XII, 368 p.
Pt. 2 : Advanced theory and problems. – XI, 401–735 p.
- 116.** Applied mechanics: the theory of elasticity / S. P. Timoshenko // Mech. Eng. – 1930. – Vol. 52, № 4. – P. 494–496.
- 117.** Recent developments in the application of mechanics to machine design / S. P. Timoshenko // Mech. Eng. – 1930. – Vol. 52, № 6. – P. 607–610.
- 118.** Stability and strength of thin-walled construction / S. P. Timoshenko // Proceedings of the Third International congress for applied mechanics, (Stockholm, Aug. 24–29, 1930). – Stockholm, 1930. – Vol. 3. – P. 3–15.
- 119.** The stiffness of suspension bridges / S. P. Timoshenko // Trans. Amer. Soc. Civ. Eng. – 1930. – Vol. 94, № 1732. – P. 377–391.
- 120.** Vibration problems / S. P. Timoshenko // Mechanical engineering handbook. – 3rd ed. – London ; New York, 1930. – P. 489–502.
- 121.** Збірник задач з опору матеріалів / С. П. Тимошенко ; пер. з 4-го рос. вид. за ред. М. Чечеля. – 2-ге вид. – Харків ; Одеса : Держтехвидав України, 1931. – 264 с. : рис.
Во372351
- 122.** Курс сопротивления материалов / С. П. Тимошенко. – 11-е изд. – М. ; Л. : Гос. науч.-техн. изд-во, 1931. – 587 с. : ил.
- 123.** Курс статик сооружений / С. П. Тимошенко. – 3-е изд. – Л. : Гос. науч.-техн. изд-во : КУБУЧ, 1931. – Ч. 1. – VI, [2], 391 с. : черт.
В93952/1

124. Курс статіки споруд : посіб. для індустр. вузів. Ч. 1 / С. П. Тимошенко ; пер. П. М. Калюжний. – Харків : ДВОУ ; Дніпропетровськ : Техн. вид-во, 1931. – IV, 297 с. : рис.

В348483/1

125. Прикладная теория упругости / С. П. Тимошенко, Дж. Лесселье ; пер. с англ. А. И. Дымова. – Изд. 2-е. – Л. : Гос. техн. изд-во, 1931. – 392 с. : ил., рис.

Во418919

126. Прикладная теория упругости / С. П. Тимошенко, Дж. Лесселье ; пер. с англ. А. И. Дымова. – Изд. 3-е., стер. – М. ; Л. : Гос. науч.-техн. изд-во, 1931. – 392 с. : табл., рис. – (Пособия для вузов и специалистов).

Во385135

127. Сборник задач по сопротивлению материалов / С. П. Тимошенко. – Изд. 8-е. – М. ; Л. : Гос. изд-во, 1931. – 224 с. : черт.

В76115

128. Теория колебаний в инженерном деле / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. Н. А. Шошина. – М. ; Л. : Гос. науч.-техн. изд-во, 1931. – 344 с. : ил.

В81518

129. Курс сопротивления материалов / С. П. Тимошенко. – 12-е изд., стер. – М. ; Л. : Гос. науч.-техн. изд-во, 1932. – [10], 587 с. : рис.

В83427

130. Проблема пружної стійкості / С. П. Тимошенко ; за ред. І. Штаермана ; пер. з нім. Л. Ямпольського. – Харків ; Київ : Техн. вид-во, 1932. – 136 с.

Ви33314

131. Проблеми вібрації в техніці / С. Тимошенко ; з англ. пер. Л. Ямпольський ; під ред. І. Штаермана. – Харків ; Київ : Техн. вид-во, 1932. – 256 с. : іл.

Ви33699

132. Сопротивление материалов / С. П. Тимошенко ; пер. с послед. англ. изд. В. Н. Федорова. – Л. : КУБУЧ, 1932.

Ч. 1 : Элементарная теория и задачи. – VIII, 336 с. : черт.

В94640/1

133. Сопротивление материалов / С. П. Тимошенко. – М. ; Л. : Гос. техн.-теорет. изд-во, 1932.

- Ч. 1 : Элементарная теория и задачи / пер. с англ. Н. А. Шошина. – XVI, 360 с. : ил.
В94975/1
- Ч. 2 : Теория и задачи / пер. с англ. А. И. Дымова. – 340 с. : рис., табл.
В94640/2
- 134.** Теория колебаний в инженерном деле / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. Н. А. Шошина. – 2-е изд., стер. – М. ; Л. : ОГИЗ : Гос. науч.-техн. изд-во, 1932. – 344 с. : рис., табл.
В83981
- 135.** Stresses in railroad track / S. P. Timoshenko // Trans. Amer. Soc. Mech. Eng. – 1932. – Vol. 54, № 23. – P. 277–293.
- 136.** Apparatus for making dynamic investigations on structures / S. P. Timoshenko // International Association for Bridge and Structural Engineering. First congress: Final report, Paris, 19–25 May, 1932. – Zürich, 1932. – P. 386–389.
- 137.** Курс статики сооружений. Ч. 1 / С. П. Тимошенко. – 4-е изд. – Л. : КУБУЧ, 1933. – 364 с.
В262421
- 138.** Расчет упругих арок / С. П. Тимошенко ; пер. с фр. А. П. Даниловского ; под ред. А. Н. Митинского. – Л. ; М. : Госстройиздат, 1933. – 124 с. : черт.
- 139.** Соппротивление материалов / С. П. Тимошенко. – Л. ; М. : Гос. техн.-теорет. изд-во, 1933.
- Ч. 1 : Элементарная теория и задачи / пер. с англ. Н. А. Шошина. – 2-е изд., испр. – XVI, 360 с. : ил.
В96842/1
- Ч. 2 : Теория и задачи / пер. с англ. А. И. Дымова. – 340 с. : рис.
В94975/2
- 140.** Über die Biegung von Trägerrosten / S. P. Timoshenko // Ztschr. angew. Math. und Mech. – 1933. – Bd. 13, H. 2. – S. 153–159.
Ж4036
- 141.** Working stresses for columns and thin-walled structures / S. P. Timoshenko // Trans. Amer. Soc. Mech. Eng. – 1933. – Vol. 55, № 4. – P. 173–177.

- 142.** Вопросы прочности в машиностроении / С. П. Тимошенко ; пер. с нем. А. П. Даниловского ; под ред. А. Н. Митинского. – Л. : КУБУЧ, 1934. – 92 с.
В168610
- 143.** Курс статики сооружений : учеб. для строит. вузов / С. П. Тимошенко. – 5-е изд. – М. ; Л. : Госстройиздат. – 1934.
Ч. 1. – 363, [1] с. : рис.
В99408/1
- 144.** Опір матеріалів : навч. посіб. / С. Тимошенко. – Харків : ДНТВУ, 1934.
Ч. 1 / пер. с остан. амер. вид. Л. Ямпольський ; за ред. І. Я. Штаермана. – 307, [1] с. : рис.
В98455/1
- 145.** Сборник задач по сопротивлению материалов / С. П. Тимошенко. – Изд. 10-е, стер. – Л. ; М. : Гос. техн.-теорет. изд-во, 1934. – 224 с. : черт.
В160416; Во965253
- 146.** Сопротивление материалов : учеб. пособие / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. Н. А. Шошина. – 3-е изд., испр. – Л. ; М. : Гос. техн.-теорет. изд-во, 1934.
Ч. 1 : Элементарная теория и задачи. – 328 с.
Ч. 2 : Более сложные вопросы. Теории и задачи. – 320 с. : рис., табл.
В151995/1-2
- 147.** Теория колебаний в инженерном деле / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. Н. А. Шошина. – 3-е изд. – М. ; Л. : Гостехиздат, 1934. – 344 с. : ил.
В171886
- 148.** Теория упругости / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. Н. А. Шошина. – М. : Гостехиздат ; Л. : ОНТИ, 1934. – 451 с. : ил.
В172442 ; В124043
- 149.** A mathematical treatise on vibrations in railway bridges / S. P. Timoshenko. – Cambridge : Univ. press, 1934. – 203 p.
- 150.** Engineer's trip report various European Laboratories / S. P. Timoshenko. – Pittsburgh (Pa.) : Westinghouse Electric and Manufacturing Co, 1934. – 18 p.
- 151.** Theory of Elasticity / S. P. Timoshenko. – New York ; London : McGraw-Hill, 1934. – XVI, 416 p.

- 152.** Suspension bridges with a continuous stiffening truss / S. P. Timoshenko, S. Way // Publications of the International Association for Bridge and Structural Engineering / Swiss Federal Inst. of Technology. – Zürich, 1934. – Vol. 2. – P. 452–466.
- 153.** The stability of the webs of plate girders / S. P. Timoshenko // Engineering. – 1934. – Vol. 138, № 3580. – P. 207–209.
Ж4319
- 154.** Вопросы устойчивости упругих систем / С. П. Тимошенко ; пер. с нем. А. П. Даниловского ; под ред. А. Н. Митинского. – Л. : КУБУЧ, 1935. – 119 с. : черт.
В188741
- 155.** Elements of Strength of Materials / S. P. Timoshenko, D. H. Young. – Princeton : Van Nostrand Co, 1935. – 350 p.
- 156.** Engineering mechanics / S. P. Timoshenko, D. H. Young. – New York : Bros, 1935. – 101 p.
- 157.** Buckling of flat curved bars and slightly curved plates / S. P. Timoshenko // J. Appl. Mech. – 1935. – Vol. 2, Iss. 1. – P. 17–20.
- 158.** Theory of elastic stability / S. P. Timoshenko. – New York ; London : McGraw-Hill, 1936. – XV, 518 p.
- 159.** Теория упругости / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. Н. А. Шошина. – Изд. 2-е, испр. – М. : Гл. ред. техн.-теорет. лит. ; Л. : ОНТИ, 1937. – 451 с. : черт.
В158050; В228233
- 160.** Engineering mechanics : [in 2 pt.] / S. P. Timoshenko, D. H. Young. – New York ; London : McGraw-Hill, 1937.
[Pt. 1] : Statics. – XIV, 334 p.
[Pt. 2] : Dynamics. – XII, 323 p.
- 161.** Strange Theorie der Knickung und Biegung / S. P. Timoshenko. – Leipzig ; Berlin : Teubner, 1937. – Т. 1. – 144 S.
- 162.** Vibration problems in engineering / S. P. Timoshenko. – 2nd ed. – New York : Van Nostrand ; London : Constable, 1937. – IX, 470 p.
- 163.** Bending of rectangular plates with clamped edges / S. P. Timoshenko // Proceeding of the 5th International Congress for Applied Mechanics, (Cambridge, 12–16 Sept. 1938). – New York ; London, 1939. – P. 40–43.

164. Engineering mechanics. [Pt. 1]. Statics. [Pt. 2]. Dynamics / S. P. Timoshenko, D. H. Young. – 2nd ed. – New York : McGraw-Hill, 1940. – XIV, 523 p. : ill., diagr.

165. Strength of materials / S. P. Timoshenko. – 2nd ed. – New York : Van Nostrand, 1940–1941.

Pt. 1. – 1940. – XIII, 359 p.

Pt. 2. – 1941. – XIII, 510 p.

166. Theory of plates and Shells / S. P. Timoshenko. – New York ; London : McGraw-Hill, 1940. – XII, 492 p. : tables, diagr.

167. The forced vibrations of tie-rods / S. P. Timoshenko // Theodore von Kármán anniversary volume: Contributions in applied mechanics and related subjects by the friends of Theodore von Kármán on his sixtieth birthday. – Pasadena (Calif.), 1941. – P. 226–230.

168. Teaching dynamics : 49th Annual meeting. Society for Promotion of Engineering Education / S. P. Timoshenko // J. Eng. Educat. N. S., 1942. – Vol. 32, № 5. – P. 463–466.

169. Théorie de la stabilité élastique / S. P. Timoshenko ; traduit de l'anglais par A. de Riva-Berni. – Paris ; Liege : C. Béranger, 1943. – 496 p.

170. Theory of suspension bridges / S. P. Timoshenko // J. of the Franklin Institute. – 1943. – Vol. 235, Iss. 3. – P. 213–238.

Ж3791

171. Сопротивление материалов : учеб. для вузов / С. П. Тимошенко ; пер. Н. А. Шошина со 2-го амер. изд. – Изд. 4-е. – М. : Гостехиздат ; Л. : ОГИЗ, 1945.

Т. 1 : Элементарная теория и задачи. – 320 с. : ил., черт.

В253520/1

172. Theory of structures / S. P. Timoshenko, D. H. Young. – New York : McGraw-Hill, 1945. – 502 p.

Иб100731

173. Theory of bending, torsion and buckling of thin-walled members of open cross section / S. P. Timoshenko // J. of the Franklin Institute. – 1945. – Vol. 239, Iss. 5. – P. 343–361.

Ж3791

174. Сопротивление материалов : учеб. для вузов / С. П. Тимошенко ; пер. Н. А. Шошина со 2-го амер. изд. – Изд. 2-е. – М. : Гостехиздат ; Л. : ОГИЗ, 1946.

Т. 2 : Более сложные вопросы теории и задачи. – 456 с. : ил.
В253801/2

175. Устойчивость упругих систем / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. И. К. Снитко ; под ред. с доб. ст. В. З. Власова. – М. : Гостехиздат ; Л. : ОГИЗ, 1946. – 532 с. : ил.

Во355729

176. Stress concentration and fatigue failures / S. P. Timoshenko // Proc. Inst. Mech. Eng. – 1947. – Vol. 157, Iss. 1. – P. 163–169.

Ж32206/Ар.

177. Stress concentration and fatigue failures / S. P. Timoshenko // Engineer. – 1947. – Vol. 183, № 4763. – P. 398–399 ; № 4764. – P. 421–422.

178. Theorie de la flexion torsion et flambage des barres à parois minces et à section ouverte / S. P. Timoshenko // Ossature met. – 1947. – Vol. 12, № 7/8. – P. 328–341 ; № 9. – P. 376–388.

179. Vibration / S. P. Timoshenko // Mechanical engineering handbook. – 4th ed. – New York ; London : McGraw-Hill, 1947. – P. 509–527.

180. Пластинки и оболочки / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. В. И. Контовт. – М. : Гостехиздат ; Л. : ОГИЗ, 1948. – 460 с. : черт.

Во379820

181. Advanced dynamics / S. P. Timoshenko, D. H. Young. – New York : McGraw-Hill, 1948. – 412 p.

182. Théorie des constructions / S. P. Timoshenko, D. H. Young ; traduit de l'anglais par F. Sonell. – Paris ; Liege : C. Béranger, 1949. – 552 p.

183. Dynamique supérieure / S. P. Timoshenko, D. H. Young. – Paris ; Liege : C. Béranger ; traduit de l'anglais sur la 1re édition par Ch. Laffitte, 1950. – 459 p.

184. D. J. Jourawski and his contribution to theory of structures / S. P. Timoshenko // Federhofer-Girkmann-Festschrift : Beiträge zur angewandten Mechanik. – Wien, 1950. – P. 115–123.

185. Fundamentals of the theory of elasticity / S. P. Timoshenko // Handbook of experimental stress analysis / ed. M. Hetenyi. – New York ; London, 1950. – P. 1013–1034.

186. Engineering mechanics / S. P. Timoshenko, D. H. Young. – 3rd ed. – New York ; London : McGraw-Hill, 1951. – XIV, 517 p. : ill.

187. Theory of Elasticity / S. P. Timoshenko, J. N. Goodier. – 2nd ed. – New York ; Toronto ; London, 1951. – XVIII, 506 p.

- 188.** Théorie des plaques et des coques / S. P. Timoshenko ; traduit de l'anglais par L. Vial. – Paris ; Liege : C. Béranger, 1951. – 468 p.
- 189.** Vibration / S. P. Timoshenko // Mechanical engineering handbook. – 5th ed. – New York etc., 1951. – P. 486–504.
- 190.** History of Strength of Materials with a brief account of the history of theory of elasticity and theory of structures / S. P. Timoshenko. – New York : McGraw-Hill, 1953. – X, 452 p.
- 191.** History of the development of strength of materials in Russia. Akademia Nazionale dei Lincei, Probleme attuali di scienza e di cultura / S. P. Timoshenko. – Rome, 1953. – Quad. № 29. – 8 p.
- 192.** The Collected Papers of Stephen P. Timoshenko / S. P. Timoshenko. – New York : McGraw-Hill, 1953. – XXVI, 642 p.
- 193.** Stress concentration in the history of strength of materials / S. P. Timoshenko // Proc. Soc. Exp. Stress Anal. – 1954. – Vol. 12, № 1. – P. 1–12.
- 194.** Устойчивость упругих систем / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. И. К. Снитко. – Изд. 2-е. – М. : Гостехиздат, 1955. – 568 с. : ил.
Во633277
- 195.** Strength of materials / S. P. Timoshenko. – 3rd ed. – New York etc. : Van Nostrand, 1955–1956.
Pt. 1. – 1955. – XIV, 442 p.
Pt. 2. – 1956. – XVI, 572 p.
- 196.** Vibration problems in engineering / S. P. Timoshenko, D. H. Young. – 3rd ed. – New York etc. : Van Nostrand, 1955. – IX, 468 p.
- 197.** Engineering mechanics / S. P. Timoshenko, D. H. Young. – 4th ed. – New York : McGraw-Hill, 1956. – X, 478, 56 p. : ill.
- 198.** The development of engineering education in Russia / S. P. Timoshenko // Russ. Rev. – 1956. – Vol. 15, № 3. – P. 173–185.
- 199.** История науки о сопротивлении материалов: с краткими сведениями из истории теории упругости и теории сооружений / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. В. И. Контовга ; под ред. А. Н. Митинского. – М. : Гос. изд-во техн.-теорет. лит., 1957. – 536 с. : ил.
Во686009
- 200.** The background of engineering education in Russia / S. P. Timoshenko // J. Eng. Educat. – 1958. – Vol. 49, № 2. – P. 122–125.

- 201.** Колебания в инженерном деле / С. П. Тимошенко ; пер. Я. Г. Пановко с 3-го амер. изд., перераб. совместно с Д. Х. Янгом. – М. : Гос. изд-во физ.-мат. лит., 1959. – 439 с. : черт.
Во726971
- 202.** Engineering education in Russia / S. P. Timoshenko. – New York : McGraw-Hill, 1959. – III, 47 p.
Ib177051
- 203.** Theory of Plates and Shells / S. P. Timoshenko, S. Woinowsky-Krieger. – 2nd ed. – New York ; Toronto ; London : McGraw-Hill, 1959. – XIV, 580 p. : ill.
- 204.** Инженерная механика / С. Тимошенко, Д. Юнг ; пер. с англ. Г. Г. Телепневой ; под ред. А. Н. Обморшева. – М. : Гос. науч.-техн. изд-во машиностроит. лит., 1960. – 507 с.
Во746122
- 205.** Сопротивление материалов. Т. 1 : Элементарная теория и задачи / С. П. Тимошенко ; пер. В. Н. Федорова с 3-го амер. изд. – М. : Физматгиз, 1960. – 379 с. : ил.
В307356/1
- 206.** Théorie de l'élasticité / S. P. Timoshenko, J. N. Goodier ; traduit d'après la 2e édition. – Paris ; Liege : C. Béranger, 1961. – 543 p.
- 207.** Théorie des constructions / S. Timoshenko, D.-H. Young. – Paris ; Liege : C. Béranger, 1961. – 552 p.
- 208.** Theory of elastic stability / S. P. Timoshenko, J. M. Gere. – 2nd ed. – New York ; Toronto ; London : McGraw-Hill, 1961. – XVI, 541 p.
- 209.** Mécanique de l'ingénieur / S. P. Timoshenko, D. H. Young ; trad. d'après la 4e éd. américaine par M. Georges Lehr. – Paris ; Liege : C. Béranger, 1962. – 512 p.
- 210.** Пластинки и оболочки / С. П. Тимошенко, С. Войновский-Кригер ; пер. с англ. В. И. Контовта ; под ред. Г. С. Шапиро. – 2-е перераб. изд. – М. : Физматгиз, 1963. – 635 с. : черт.
Во894811
- 211.** Сопротивление материалов / С. П. Тимошенко ; пер. В. Н. Федорова с 3-го амер. изд. – Изд. 2-е стер. – М. : Наука, 1965.
Т. 1 : Элементарная теория и задачи. – 363 с. : черт.
В314428/1

Т. 2 : Более сложные вопросы теории и задачи / под ред. И. К. Снитко. – 480 с. : ил.

В307356/2

212. Пластинки и оболочки / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. В. И. Контовта ; под ред. Г. С. Шапиро. – Изд. 2-е, стер. – М. : Наука, 1966. – 635 с.

Во996771

213. Elementos de resistencia de materiales / S. P. Timoshenko, D. H. Young. – Barcelona : Montaner y Simon, 1966. – 404 p.

214. Колебания в инженерном деле / С. П. Тимошенко ; пер. Я. Г. Пановко с 3-го амер. изд., перераб. совместно с Д. Х. Янгом. – Изд. 2-е. – М. : Наука, 1967. – 444 с. : черт.

Ва54322

215. Résistance des matériaux : Strength of materials / S. P. Timoshenko ; trad. d'après la 3e éd. américaine par Robert Pinto. – Paris ; Liege : C. Béranger, 1968. – 464 p.

216. Theory of elasticity / S. P. Timoshenko, J. N. Goodier. – 3rd ed. – New York [etc.] : McGraw-Hill, 1970. – XXIV, 567 p. : ill.

217. Устойчивость стержней пластин и оболочек : избр. работы / С. П. Тимошенко ; под ред. Э. И. Григолюка. – М. : Наука, 1971. – 807 с. : ил., 1 л. портр.

С. П. Тимошенко и его работы в области устойчивости деформируемых систем / Э. И. Григолюк. – С. 728–798.

Ва161490

218. Stability of bars, plates, and shells / S. P. Timoshenko // International Applied Mechanics. – 1971. – Vol. 7, Iss. 10. – P. 1175–1176.

219. Курс теории упругости / С. П. Тимошенко ; под ред. Э. И. Григолюка. – Киев : Наук. думка, 1972. – 501, [5] с. : ил.

Вс10241

220. Mechanics of materials / S. P. Timoshenko, J. M. Gere. – New York : Van Nostrand, 1972. – XIII, 552 p.

221. Прочность и колебания элементов конструкций : избр. работы / С. П. Тимошенко ; под ред. Э. И. Григолюка. – М. : Наука, 1975. – 704 с. : ил., 2 л. портр.

Перечень статей С. П. Тимошенко. – С. 688–697.

Ва270654

- 222.** Статические и динамические проблемы теории упругости / С. П. Тимошенко ; под ред. Э. И. Григолюка. – Киев : Наук. думка, 1975. – 563 с. : ил., 1 л. портр.
Перечень трудов С. П. Тимошенко. – С. 544–558.
Вс13729
- 223.** Теория упругости / С. П. Тимошенко, Дж. Гудьер ; пер. с англ. М. И. Рейтмана ; под ред. Г. С. Шапиро. – М. : Наука, 1975. – 575 с. : черт.
Ва265399
- 224.** Механика материалов / С. П. Тимошенко, Д. Гере ; пер. с англ. Л. Г. Корнейчука ; под ред. Э. И. Григолюка. – М. : Мир, 1976. – 669 с.
Ва286294
- 225.** Теория упругости / С. П. Тимошенко, Дж. Гудьер ; пер. с англ. М. И. Рейтмана ; под ред. Г. С. Шапиро. – 2-е изд. – М. : Наука, 1979. – 560 с. : черт.
Ва332582
- 226.** Колебания в инженерном деле / С. П. Тимошенко, Д. Х. Янг, У. Уивер ; пер. с англ. Л. Г. Корнейчука ; под ред. Э. И. Григолюка. – М. : Машиностроение, 1985. – 472 с. : рис.
Ва438313
- 227.** Mühendislik mekaniği / S. P. Timoshenko, I. Kayan. – Istanbul : İstanbul Teknik Üniversitesi, 1990. – 616 s.
- 228.** Vibration Problems in Engineering / S. P. Timoshenko, D. H. Young, W. Weaver Jr. – 5th ed. – New York : Wiley-Interscience, 1990. – 624 p.
- 229.** Strength of Materials : in 2 pt. / S. P. Timoshenko. – 3rd ed. – Krieger : Krieger Pub Co., 1990. – 1010 p.
- 230.** Mechanics of Materials / S. P. Timoshenko, J. M. Gere. – 3rd ed. – Cheltenham : Nelson Thornes Ltd., 1991. – 832 p.
- 231.** Инженерное образование в России / С. П. Тимошенко ; под ред. Н. Н. Шапошникова ; пер. с англ. В. И. Иванова-Дятлова. – Люберцы : Произв.-изд. комбинат ВИНТИ, 1997. – 82 с. : портр. – URL: <http://stroymech.stu.ru/study/Timoshenko.pdf>.
- 232.** Механика материалов : учеб. для вузов / С. П. Тимошенко, Д. М. Гере ; пер. с англ. Л. Г. Корнейчук ; ред. пер. Э. И. Григолюк. – 2-е изд., стер. – СПб. ; М. : Лань, 2002. – 669 с. : рис. – Альтернатив. назв. :

Mechanics of Materials / Timoshenko S. P., Gere J. M. – Библиогр.: с. 548–563.

Ва638750

233. О прочности аэропланов / С. П. Тимошенко. – Переизд.: Киев, 1918. – М. : Издат. отд. ЦАГИ, 2003. – 64 с : ил., портр., табл. – (Труды Центрального аэрогидродинамического института им. проф. Жуковского ; вып. 2662).

234. История науки о сопротивлении материалов: с краткими сведениями из истории теории упругости и теории сооружений / С. П. Тимошенко ; под ред. А. Н. Митинского ; пер. с англ. В. И. Контовта. – Изд. 2-е, стер. – М., 2006. – 536 с.

235. Колебания в инженерном деле / С. П. Тимошенко ; перераб. Д. Х. Янгомпер ; пер. с англ. Я. Г. Пановко с 3-го амер. изд. – Изд. 2-е, стер. – М., 2006. – 439 с.

236. Колебания в инженерном деле = Vibration problems in engineering / С. П. Тимошенко ; пер. с 3-го амер. изд., перераб. совместно с Д. Х. Янгом и Я. Г. Пановко. – Изд. 3-е, стер. – М. : URSS ; КомКнига, 2007. – 440 с.

Ва697162

237. История науки о сопротивлении материалов: с краткими сведениями из истории теории упругости и теории сооружений / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. В. И. Контовта ; под ред. А. Н. Митинского. – 3-е изд. – М., 2008. – 536 с.

238. Пластинки и оболочки / С. П. Тимошенко, С. Войновский-Кригер ; пер. с англ. В. И. Контовта ; под ред. Г. С. Шапиро. – Изд. 3-е. – М., 2009. – 635 с. – (Физико-математическое наследие: физика (механика)).

Література про життя та діяльність С. П. Тимошенка

239. Воспоминания / С. П. Тимошенко. – Париж : Изд. об-ния. – С.-Петербург. политехников, 1963. – 418 с.

Зі змісту: Перечень работ С. П. Тимошенко на русском языке. Перечень работ С. П. Тимошенко на иностранных языках / Э. И. Григолюк. – С. 407–413, 414–416.

240. As I remember: The autobiography of Stephen P. Timoshenko / S. P. Timoshenko ; transl. from the Russ. by R. Addis. – Princeton [et al.] : Van Nostrand Co, 1968. – 446 p.

Ib176350

241. Воспоминания / С. П. Тимошенко ; авт. послесл. Г. С. Писаренко. – Изд. 2-е, репринт. – Киев : Наук. думка, 1993. – 424 с. : ил. – Библиогр.: с. 407–416.

Коваль В. С. Ва432

242. Спогади : (урывки з книги) / С. Тимошенко ; пер. з рос. // Вісн. НАН України. – 1998. – № 5/6. – С. 73–78.

Урывки з книги «Воспоминания» (Париж, 1963) та з 2-го видання, репринт (Киев, 1993).

Ж20611

243. Simha K. R. Y. As I Remember : excerpts from the autobiography of S. P. Timoshenko / K. R. Y. Simha, S. P. Timoshenko // Resonance. – 2002. – Vol. 7, Iss. 10. – P. 83–98. – URL: <https://www.ias.ac.in/article/fulltext/reso/007/10/0083-0098>.

244. Воспоминания / С. П. Тимошенко ; пер. с англ. В. И. Иванова-Дятлова. – М. : Вуз. книга, 2012. – 444 с. : ил. – (Библиотека вузовской книги. Серия «Мемуары»).

***

245. Радциг А. К вопросу о явлениях резонанса в валах (заметка по поводу статьи С. П. Тимошенко) / А. Радциг // Изв. Киев. политехн. ин-та имп. Александра II. – 1906. – Кн. 3. – С. 227–238.

Ж17795

246. Иоффе А. Записка об ученых трудах проф. С. П. Тимошенко / А. Иоффе, П. Лазарев, А. Крылов // Изв. АН СССР. Сер. 7. Отд-ние физ.-мат. наук. – 1928. – № 8/10. – С. 618.

Ж6017/А.4

247. Taylor G. I. Stephen Timoshenko 60th anniversary volume / G. I. Taylor. – New York : Macmillan, 1938. – 218 p.

248. Books and papers published by S. Timoshenko // Stephen Timoshenko 60th anniversary volume: Contribution to the mechanics of solids dedicated to Stephen Timoshenko by his friends on the occasion of his sixtieth birthday anniversary. – New York, 1938. – P. 4–8.

249. Lessels J. M. S. Timoshenko biography / J. M. Lessels // Stephen Timoshenko 60th anniversary volume: Contribution to the mechanics of solids dedicated to Stephen Timoshenko by his friends on the occasion of his sixtieth birthday anniversary. – New York, 1938. – P. 1–3.

250. Schleicher F. St. P. Timoshenko 60 Jahre alt / F. Schleicher // Bauingenieur. – 1938. – Bd. 19, H. 45/50. – S. 688–689.

251. Flüqge W. Stephen Timoshenko zum 60. Geburtstag / W. Flüqge // Ztschr. angew. Math. und Mech. – 1939. – Bd. 19, H. 1. – S. 63–64.

252. Timoshenko Stephen // J. C. Poggendorffs biographisch-literarisches Handwörterbuch für Mathematik, Astronomie, Physik mit Geophysik, Chemie, Kristallographie und verwandte Wissensgebiete / J. C. Poggendorff. – Berlin, 1940. – Bd. 6 : 1923 bis 1931, T. 4 : S–Z. – S. 2667–2668.

ВНБІ Я222(4) P78

253. Presentation of the James Watt International Medal: Award to Professor Stephen Timoshenko // Proc. Inst. Mech. Eng. Appl. Mech. – 1947. – Vol. 157, № 28. – P. 161–162.

Ж32206/p

254. S. P. Timoshenko awarded 1947 James Watt International Medal // Mech. Eng. – 1947. – Apr. – P. 388.

Ж18461

255. Timoshenko Stephen // Schweizer Lexikon : in 7 Bd. – Zürich, 1948. – Bd. 7. – S. 374.

256. Timoshenko Dr., Stephen // World biography / Inst. for research in biogr. – New York, 1948. – Vol. 2. – P. 4711.

257. Timoshenko Stephen Prokopovich // Internationale Personalbibliographie, 1800–1943 : [in 2 Bd.] / [compiled] M. Arnim. – Stuttgart, 1952. – Bd. 2. – S. 671.

258. Young D. H. Stephen P. Timoshenko: Biographical sketch / D. H. Young // The collected papers of Stephen P. Timoshenko. – New York etc., 1953. – P. IX–XXIII.

259. Timoshenko Stephen // Sven. Uppslagsbok. – 1954. – Bd. 29. – S. 389.

260. Тимошенко Степан Прокофьевич : (к 80-летию со дня рождения) // Изв. АН СССР. Отд-ние техн. наук. – 1958. – № 12. – С. 3–4.

Ж6017/От

261. Тимошенко Степан Прокофьевич // Биографический словарь деятелей естествознания и техники : [в 2 т.] / отв. ред. А. А. Зворыкин. – М., 1959. – Т. 2. – С. 272.

В305434/2

- 262.** Григорьян А. Т. Очерки истории механики в России / А. Т. Григорьян ; АН СССР, Ин-т истории естествознания и техники. – М., 1961. – 291 с.
Про С. П. Тимошенка. – С. 194–195.
Во820020
- 263.** M'Ewen A. An interview with Professor S. Timoshenko / A. M'Ewen // Chartered Mech. Eng. – 1963. – Vol. 10, № 9. – P. 466–469, 478.
Ж33556
- 264.** Timoshenko (Stephen) // Grand Larousse encyclopedique : en 10 vol. – Paris, 1964. – Vol. 10. – P. 340.
В268701/10
- 265.** Стодолярова пожертва або безвідсоткова позика на сплату боргу за будинок УВАН // Свобода : укр. щоденник. – Джерзі Ситі ; Нью-Йорк, 1966. – Число 170. – С. 4. – URL: <http://www.svoboda-news.com/archiv/pdf/1966/Svoboda-1966-170.pdf>.
Про пожертву С. Тимошенком коштів на утримання будинку УВАН у Нью-Йорку.
- 266.** Timoshenko Prof. S(tephen) // American Men of Science: a biographical directory / ed. J. McKeen Cattell and J. Cattell. – 11th ed. – New York ; London, 1967. – Vol. 6 : The Physical and Biological Sciences. – P. 5417.
В270975/6
- 267.** Тимошенко Степан Прокопович // Український радянський енциклопедичний словник : в 3 т. – Київ, 1968. – Т. 3. – С. 480.
В315869/3
- 268.** Timoshenko Stepan // World Who's Who in Science : a biographical dictionary of notable scientists from antiquity to the present. – Chicago, 1968. – P. 1674.
Іb140289
- 269.** Timoshenko Stepan Prokof'evic // Encyclopedica Hoepli. – Milano, 1968. – Vol. 7. – P. 279.
- 270.** Timoshenko (Stephen) // Nouveau Larousse Universel. – Paris, 1969. – Vol. 2. – P. 740.
- 271.** Timoshenko Stephen // Who's Who in the World, 1971–1972. – Chicago, 1971. – P. 903.
- 272.** Воспоминания об А. Ф. Иоффе / АН СССР, Физ.-техн. ин-т им. А. Ф. Иоффе. – Л. : Наука, 1972. – 252 с.

Тимошенко С. П. – С. 17–18, 36.
Ва218168

273. Григолюк Э. И. Проблемы прочности, колебаний и устойчивости инженерных сооружений и их расчетных моделей в работах С. П. Тимошенко / Э. И. Григолюк // Исслед. по теории пластин и оболочек. – Казань, 1972. – Вып. 9. – С. 3–54.
Ж60325

274. Григолюк Э. И. С. П. Тимошенко / Э. И. Григолюк // Вестн. АН СССР. – 1972. – № 9. – С. 95.
Ж12063

275. История механики с конца XVIII века до середины XX века / АН СССР, Ин-т истории естествознания и техники ; под ред. А. Т. Григорьяна, И. Б. Погребысского. – М. : Наука, 1972. – 414 с.
Про С. П. Тимошенка. – С. 248, 251, 257, 258, 396.
Вс10207

276. Timoshenko Stephen // Who's Who, 1972–1973 : an annual biogr. dict. – 124 year of iss. – New York, 1972. – P. 3192.
В270203/1972-1973

277. Timoshenko Stephen // Who's Who in America, 1972–1973 : in 2 vol. – 37th ed. – Chicago, 1972. – Vol. 2. – P. 3178.
С9725/1972-1973. Vol. 2

278. Young D. H. Stephen P. Timoshenko, 1878–1972 / D. H. Young // Appl. Mech. Rev. – 1972. – Vol. 25, № 7. – P. 759–763.

279. Григолюк Э. И. Степан Прокофьевич Тимошенко : [некролог] / Э. И. Григолюк // Изв. АН СССР. Механика твердого тела. – 1973. – № 2. – С. 3–5.
Ж6017/мех. тв. тела

280. Young D. H. Stephen Prokofievitch Timoshenko. 1878–1972 / D. H. Young, E. H. Mansfield // Biogr. Memoirs of Fellows of the Royal Society. – 1973. – Vol. 19. – P. 679–694.

281. Тимошенко Степан Прокофьевич // Большая советская энциклопедия : в 30 т. – 3-е изд. – М., 1976. – Т. 25. – С. 556 : фот.
В319430/25

282. Писаренко Г. С. Степан Прокопович Тимошенко / Г. С. Писаренко ; відп. ред. М. С. Можаровський. – Київ : Наук. думка, 1979. – 195 с. – Бібліогр.: с. 190–194.
Ва328449

- 283.** Тимошенко Степан Прокофьевич // История Академии наук Украинской ССР / АН УССР ; редкол.: Б. Е. Патон (гл. ред.) [и др.]. – Киев, 1979. – С. 734 : фот.
Вс17869
- 284.** Soderberg C. R. Biographical memoir of Stephen P. Timoshenko / C. R. Soderberg. – Washington D. C., 1982. – 110 p.
- 285.** Боголюбов А. Н. Тимошенко Степан Прокофьевич / А. Н. Боголюбов // Математики. Механики : биограф. справ. – Киев, 1983. – С. 467 : портр.
Ва401973
- 286.** Тимошенко Степан Прокопович // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. – Вид. 2-ге. – Київ, 1984. – Т. 11, кн. 1. – С. 245 : фот.
В328608/11.1
- 287.** История механики в России / АН УССР, Ин-т истории, Центр исслед. науч.-техн. потенциала и истории науки, Ин-т математики ; редкол.: А. Н. Боголюбов (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1987. – 390 с. – Библиогр.: с. 359–377.
Про С. П. Тимошенка. – С. 8, 295, 302, 341–347, 349, 350, 372, 374, 377.
Вс25557
- 288.** Тимошенко Степан Прокопович // Український радянський енциклопедичний словник : у 3 т. – 2-ге вид. – Київ, 1987. – Т. 3. – С. 385.
В334254/3
- 289.** Timoshenko Stephen // Poggendorff J. C. Biographisch-literarisches Handwörterbuch der Exakten Naturwissenschaften / J. C. Poggendorff. – Berlin, 1987. – Bd. 7 b, T. 8, Lfg. 3. – S. 5477–5480.
В266595/7b.8.3
- 290.** Новий погляд на історію заснування академії наук України / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко, Ю. О. Храмов, Л. В. Матвеева, Л. Д. Кістерська // Вісн. АН УРСР. – 1989. – № 4. – С. 58–74 : фот.
Про С. П. Тимошенка. – С. 62, 64, 66, 68.
Ж20611
- 291.** Писаренко Г. С. Степан Прокофьевич Тимошенко, 1878–1972 / Г. С. Писаренко ; отв. ред. К. В. Фролов ; АН СССР. – М. : Наука, 1991. – 237, [2] с. : ил. – (Научно-биографическая литература).
Зі змісту: Труды С. П. Тимошенка. – С. 218–228; Литература о С. П. Тимошенко. – С. 228–230; Рецензии на книги и статьи. – С. 231–235.
Ва543193

292. Лозбень В. Л. Механік, якого визнав світ / В. Л. Лозбень // Аксіоми для нащадків = Axioms for descendants: українські імена у світовій науці : зб. нарисів / упоряд., передм. О. Романчука. – Львів, 1992. – С. 302–318.

Ао256704

293. Історія Національної Академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського [та ін.] ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Тимошенко С. П. – С. 8, 10, 25, 28, 30, 33, 35, 36, 38, 39, 41, 46, 48–51, 53–55, 57, 59, 66–68, 70, 113, 115, 143, 149, 166, 185, 188, 189, 204, 205, 218, 224, 230, 231, 234, 256, 298, 364, 401, 405, 426–429, 432–436, 438, 440–445, 447, 448.

Вс29848

294. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Тимошенко С. – С. 21, 28, 29, 32, 81, 83, 85, 88, 92, 105, 107, 108, 113–115, 132, 139, 142, 143, 146–148, 152, 193, 232.

Ва554058

295. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.

Тимошенко С. – С. 52, 273, 391, 392.

Ва639887

296. Филин А. П. Пять часов в обществе классика науки : (О встрече с С. П. Тимошенко во время его посещения Ленингр. ин-та инженеров ж.-д. трансп. 12 июня 1958 г.) / А. П. Филин ; Петерб. гос. ун-т путей сообщ., Науч.-ист. центр. – СПб., 1993. – 35, [1] с.

297. Onyshkevych L. Timoshenko Stephen / L. Onyshkevych // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. N. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 5. – P. 222 : phot.

В276504/5

298. Київський політехнічний інститут : нарис історії / авт. кол.: Г. Ф. Беяков, Є. С. Василенко, М. В. Вілкова [та ін.] ; редкол.: М. З. Згуровський (голов. ред.), Ф. Я. Гороховський, М. Ю. Ільченко [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1995. – 320 с.

Про С. П. Тимошенка. – С. 15–17.

Ва563553

299. Мелуа А. И. Тимошенко Степан Прокофьевич // Мелуа А. И. Инженеры Санкт-Петербурга : энциклопедия / А. И. Мелуа ; Биогр. междунар. энцикл. «Гуманистика». – СПб. ; М., 1996. – С. 555.

Вс31662

300. Борисов В. Тимошенко Степан Прокофьевич / В. Борисов // Русское зарубежье. Золотая книга эмиграции. Первая треть XX века : энцикл. биогр. слов. / общ. ред. В. В. Шелохаев ; редкол.: В. П. Борисов, Н. И. Канищева, И. С. Розенталь [и др.]. – М., 1997. – С. 623–625.

Вс31930

301. Григолюк Э. «Разница в научной подготовке русских и американских инженеров была в то время ошеломляющей» : [высказывания С. П. Тимошенко] / Э. Григолюк // Наука и жизнь. – 1997. – № 7. – С. 48–54.

Ж12915

302. Лисий І. Українець – слава Америки / І. Лисий // Історичний календар, 1998. – Київ, 1997. – Вип. 4. – С. 360–361.

Ж69229

303. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 762 с.

Про С. П. Тимошенка. – С. 16, 22, 205, 430, 438, 558, 585.

Вс33033

304. Григолюк Э. И. Как я издавал труды С. П. Тимошенко / Э. И. Григолюк // Вестн. РАН. – 1998. – Т. 68, № 12. – С. 1109–1112.

Ж12063

305. Гузь О. «Така фігура могла виникнути тільки в умовах великої інженерної школи...» / О. Гузь, Ю. Неміш // Вісн. НАН України. – 1998. – № 5/6. – С. 70–73.

Ж20611

306. Тимошенко Степан Прокопович // Хто є хто : довідник. Професори національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» / редкол.: О. В. Іванова [та ін.]. – Київ, 1998. – С. 132–134 : портр.

Ва586251

307. Федосова С. А. Академік Степан Тимошенко / С. А. Федосова // Члени-засновники Національної академії наук України : зб. нарисів / Ін-т

історії України НАН України ; упоряд. С. В. Кульчицький. – Київ, 1998. – С. 213–240.

Ва588070

308. Рейтман М. Американский инженер Степан Тимошенко // Рейтман М. Знаменитые эмигранты из России : очерки о россиянах, добившихся успеха в США / Марк Рейтман. – Ростов н/Д, 1999. – С. 33–43 : портр. – (Исторические силуэты).

Ва590386

309. Григолюк Э. И. С. П. Тимошенко : Жизнь и судьба / Э. И. Григолюк. – СПб. : ЦНИИ им. акад. А. Н. Крылова, 2000. – 274 с.

310. Борисов В. П. «Америка мне определенно не нравилась» : [к биографии С. П. Тимошенко] / В. П. Борисов // Природа. – 2000. – № 4. – С. 57–66 : фот.

Ж7412

311. «Вряд ли придется возвращаться домой»: из писем С. П. Тимошенко В. И. Вернадскому / публ. и коммент. М. Ю. Сорокиной // Природа. – 2000. – № 4. – С. 67–70.

Ж7412

312. Короткий В. А. Тимошенко Степан Прокопович (1878–1972) / В. А. Короткий, В. І. Ульяновський // Alma mater. Університет св. Володимира напередодні та в добу Української революції, 1917–1920 : матеріали, док., спогади : у 3 кн. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Ін-т рукопису НБУВ [та ін.] ; упоряд.: В. А. Короткий, В. І. Ульяновський. – Київ, 2000. – Кн. 1 : Університет св. Володимира між двома революціями. – С. 293–294. – (Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників).

В344503/1

313. Малинин Н. Н. Степан Прокофьевич Тимошенко // Малинин Н. Н. Кто есть кто в сопротивлении материалов / Н. Н. Малинин ; под ред. В. Л. Данилова. – М., 2000. – Гл. 3 : Кручение и изгиб стержней. – С. 104–108 : портр.

Вс34588

314. Сорокина М. Ю. Разбросанные по всей Америке: Степан Прокофьевич Тимошенко – основатель американской школы прикладной механики / М. Ю. Сорокина // Природа. – 2000. – № 4. – С. 55–57.

Ж7412

315. Тимошенко Степан / Р. М. [ред. матеріал] // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 2000. – Т. 9. – С. 3206–3207 : портр.
В339091/9

316. Тимошенко Степан Прокопович // Корифеї української науки : нариси про видатних діячів науки і техніки / наук. та літ. ред. В. П. Швець. – Миколаїв, 2000. – С. 51–52 : портр.
Со24184

317. Григолюк Э И. С. П. Тимошенко. Жизнь и судьба / Э. И. Григолюк. – 2-е изд., доп. – М. : Изд-во МАИ, 2002. – 402 с. : ил. – Библиогр.: с. 274–397.

318. Історія Національної академії наук України, 1918–1933 : наук.-довід. апарат / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: О. О. Колобов [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2002. – 448 с.
Бібліографія праць наукових співробітників ВУАН (1918–1933).
С. П. Тимошенко. – С. 56, 67, 73–74, 85, 179, 209, 259–260, 281, 300.
Вс37765

319. Гузь О. «Така постать могла з'явитися...» / О. Гузь, Ю. Неміш // Наук. світ. – 2002. – № 2. – С. 2–3, 12–13.
Ж15679/дод.

320. Степан Тимошенко – учений в галузі механіки // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 2. – С. 622–623 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.
В346899/2

321. Govinda Raju S. P. Timoshenko–Wagner–Kappus Torsion Bending Theory and Wind Tunned Balance Design / S. P. Govinda Raju, K. R. Y. Simha // Resonance. – 2002. – Vol. 7, Iss. 10. – P. 54–58. – URL: <https://www.ias.ac.in/article/fulltext/reso/007/10/0054-0058>.

322. Simha K. R. Y. Timoshenko: Father of Engineering Mechanics / K. R. Y. Simha // Resonance. – 2002. – Vol. 7, Iss. 10. – P. 2–3. – URL: <https://www.ias.ac.in/describe/article/reso/007/10/0002-0003>.

323. Simha K. R. Y. Timoshenko and His Books / K. R. Y. Simha // Resonance. – 2002. – Vol. 7, Iss. 10. – P. 45–53 : phot. – URL: <https://www.ias.ac.in/article/fulltext/reso/007/10/0045-0053>.

324. Бобир М. І. Видатний механік / М. І. Бобир // Славетні імена Київського політехнічного інституту / Нац. техн. ун-т України «Київ.

політехн. ін-т», Держ. політехн. музей ; голов. ред. М. Ю. Ільченко. – Київ, 2003. – С. 71–77 : фот.

Ва644169

325. Григолюк Э. Трудное возвращение. Академик С. П. Тимошенко и его труды в Советском Союзе / Э. Григолюк // Наука и жизнь. – 2003. – № 12. – С. 102–106.

Ж12915

326. Матвеева Л. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Леся Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стіло», 2003. – 296 с. – До 85-річчя Національної академії наук України.

Тимошенко С. П. – С. 58, 63, 89, 118, 218, 220, 264, 266.

Ва652771

327. Хорошева С. А. Перший академічний інститут технічного профілю / С. А. Хорошева // Наука та наукознавство. – 2003. – № 4. – С. 105–114.

Висвітлено історію заснування Інституту механіки НАН України, фундаментальні принципи, закладені видатним ученим-механіком С. П. Тимошенко, ім'я якого було присвоєно інституту у 1993 р, а також історію розвитку та діяльність інституту від 1918 р. до сьогодні.

Ж14597

328. Шендеровський В. Геній інженерної справи : Степан Тимошенко // Шендеровський В. Нехай не гасне світ науки / Василь Шендеровський ; за ред. Е. Бабчук. – Київ, 2003. – С. 324–331 : портр.

Ва641640

329. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2004. – 585–1213 с.

Тимошенко С. П. – С. 701, 945–947, 949, 966, 967.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Тимошенко С. П. – С. 1750, 1765, 2053.

330. С. П. Тимошенко – механік ХХ століття : матеріали наук. читань з циклу «Видатні конструктори України» / Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т», Держ. політехн. музей. – Київ : ЕКМО, 2004. – 84 с. : портр., фот.

Ва656794

- 331.** Шаров І. Тимошенко Степан Прокопович // Шаров І. 100 видатних імен України / Ігор Шаров ; ред. Ю. Іванченко. – 2-ге вид., перероб. – Київ : АртЕк, 2004. – С. 397–401 : портр.
Ва676118
- 332.** Тимошенко Степан Прокофьевич // Большая энциклопедия : в 62 т. – М., 2006. – Т. 50. – С. 583–584.
В350159/50
- 333.** Грабовський С. Брати Тимошенки – будівничі сучасної цивілізації [Електронний ресурс] / С. Грабовський // Радіо Свобода. – Київ, 2006. – 15 листоп. – URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/954574.html>.
- 334.** Кузьмин Г. Отец американской механики : Степан Прокофьевич Тимошенко (1878–1972) / Г. Кузьмин // Киев. ведомости. – 2006. – 2 нояб. – С. 8.
- 335.** Таким его помнит мир; А таким помнит Киев : [фотографии] ; марка с портретом ученого, выпущенная к 100-летию КПИ // Киев. ведомости. – 2006. – 2 нояб. – С. 8.
- 336.** Аблицов В. Тимошенко Степан // Аблицов В. Галактика «Україна». Українська діаспора: видатні постаті / В. Аблицов. – Київ, 2007. – С. 143 : портр.
Ва681915
- 337.** Weingardt R. G. Stephen P. Timoshenko – Father of Engineering Mechanics in the U. S. / R. G. Weingardt // Structure Magazine. – 2007. – August. – P. 68–71. – URL: <https://www.structuremag.org/wp-content/uploads/2014/09/D-GreatAchievements-Weingardt-August071.pdf>.
- 338.** Жук О. Академік Степан Тимошенко / Олександр Жук // Світогляд. – 2008. – № 5. – С. 7–9 : портр.
Ж25653
- 339.** Лисий І. Академік світової слави // Лисий І. Погляд у минуле. Історія і культура Конотопщини / Ігор Лисий. – Суми : Мрія-1, 2008. – С. 72–75 : іл.
Ва703433
- 340.** Мазур П. Вклад українців у планетарний розвиток культури / П. Мазур // Молодь України. – 2008. – 17–21 квіт. – С. 12–13.
- 341.** Первый директор Института механики // Институт механики им. С. П. Тимошенко: История. Структура. Информационные

аспекты / НАН України ; под общ. ред. А. Н. Гузя ; сост.: И. С. Чернышенко, Я. Я. Рушицкий. – Киев, 2008. – С. 18–22.

Ва706603

342. Черепанов Г. П. О дискуссиях и ученых / Г. П. Черепанов // Мир человека. – 2008. – № 4. – С. 151–186. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=11716732>.

Тимошенко С. П. – С. 157–158, 167.

343. Weingardt R. G. Engineering Legends: Stephen P. Timoshenko / R. G. Weingardt // Leadership and Management in Engineering. – 2008. – Vol. 8, Iss. 4. – P. 309–314. – URL: <https://bit.ly/3yZfwBz>.

344. Шаромова В. Тимошенко Степан Прокопович // Шаромова В. Українські фізики та астрономи : посібник-довідник / авт.-уклад. В. Шаромова. – Вид. 2-ге, допов. – Тернопіль, 2009. – С. 183–184 : портр.

Ва709219

345. Dąbrowski K. Stephen Timoshenko – ojciec mechaniki stosowanej : (okres przedemigracyjny) / Krzysztof Dąbrowski // Nowoczesne Budownictwo Inżynieryjne. – 2009. – № 1. – S. 86–88 : fot. – URL: <https://bit.ly/2Yx2FGk>.

346. Черепанов Г. П. Научные сражения: Москва, 1960-е годы / Г. П. Черепанов // Вестн. Самар. ун-та. Естественнонауч. серия. – 2009. – № 2. – С. 198–220. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=18100610>.

Тимошенко С. П. – С. 200, 202–203, 213.

347. Пам'ятник Степану Тимошенко [Електронний ресурс] // Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» : [вебсайт]. – Дата публ.: 26.03.2010. – URL: <https://kpi.ua/mem-tymoshenko>.

348. Хроматов В. Е. Структурно-логические схемы и историко-биографические сведения при изложении курсов механики твердого тела / В. Е. Хроматов, Ю. Н. Самогин, О. В. Новикова // Вестн. Моск. энергет. ин-та. – 2010. – № 2. – С. 179–185. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=15118307>.

Тимошенко С. П. – С. 183, 185.

349. Dąbrowski K. Stephen Timoshenko – ojciec mechaniki stosowanej : (okres emigracyjny) / Krzysztof Dąbrowski // Nowoczesne Budownictwo Inżynieryjne. – 2010. – № 4. – S. 70–72 : fot. – URL: <https://bit.ly/3tcRqAS>.

350. Абліцов В. Тимошенко Степан / Віталій Абліцов // Наука України у світовому інформаційному просторі : збірник / НАН України. – Київ, 2011. – Вип. 4 : Вчені України – лауреати міжнародних премій і нагород / В. Абліцов. – С. 173–174 : портр.

Ж73475

351. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

Тимошенко С. П. – С. 19, 21, 32, 34, 70, 76, 80, 103, 112, 115, 117, 120, 156, 160, 180, 186, 272, 314, 487, 488, 492, 555, 559.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Тимошенко С. П. – С. 236–242, 293, 306, 339, 340, 363, 364, 465, 487, 501, 592, 599, 684, 686.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Тимошенко С. П. – С. 314, 316, 322, 325, 331, 343–347, 349–360, 426, 449.

В354139/1-2, ч.1-2

352. Міщенко С. О. Життєвий і творчий шлях Степана Прокоповича Тимошенка : в 2 ч. / С. О. Міщенко // Сучасні технології в промисловому виробництві : матеріали наук.-техн. конф. викладачів, співробітників, аспірантів і студентів ф-ту техн. систем та енергоефект. технологій, Суми, 18–22 квіт. 2011 р. / редкол.: О. Г. Гусак, В. Г. Євтухов. – Суми, 2011. – Ч. 2. – С. 21–22. – URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/7729>.

353. Сергійчук В. Найвидатніший механік ХХ століття (до 40-річчя від дня смерті Степана Тимошенка) // Сергійчук В. Соборна пам'ять України : календар-альманах, 2012 / Володимир Сергійчук. – Київ : ПП Сергійчук М. І., 2011. – С. 108–110.

Ва748330

354. Дырда В. И. Тимошенко Степан Прокофьевич / В. И. Дырда // Геотехн. механіка. – 2012. – Вып. 106. – С. 3–5.

Ж68596

355. Мамай В. И. Научная школа Э. И. Григолюка в области механики деформируемого твёрдого тела / В. И. Мамай, Е. А. Коган, Л. Г. Корнейчук // Вестн. РАН. – 2012. – Т. 82, № 3. – С. 259–264.
Тимошенко С. П. – С. 259, 261, 264.

Ж12063

356. Szcześniak W. Stephen P. Timoshenko : klasyk, uczony i nauczyciel mechaniki teoretycznej i stosowanej / Waclaw Szcześniak // Logistyka. – 2012. – № 3. – S. 2165–2172. – URL: <https://bit.ly/3iQZiD8>.

357. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот. – Назва на корінці: НАН України. Хронологія, 1918–2013. – Бібліогр.: с. 510–526.

Тимошенко С. П. – С. 13, 16, 25, 26, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 48, 85, 416.

Вс56762/з дод.

358. Брега Г. С. Тимошенко Степан Прокопович / Г. С. Брега // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2013. – Т. 10. – С. 79–80 : портр.

В348560/10

359. Кобець А. С. С. П. Тимошенко та сучасна інженерна освіта в Україні / А. С. Кобець, А. Г. Дем'яненко // Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі. – Кривий Ріг, 2013. – Вип. 8. – С. 16–24. – URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/746/1/confbook.pdf>.

360. Палій В. М. Тимошенко Степан Прокопович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 138 : портр.

Вс56763

361. Таран О. Тимошенко Степан Прокопович / Олена Таран // Українці Санкт-Петербурга, Петрограда, Ленінграда... / вступ. ст., упоряд., заг. ред. В. Сергійчука ; упоряд. І. В. Пасько. – Вишгород, 2013. – С. 581–582 : фот.

Со33028

362. Тимошенко Степан Прокопович (1878–1972) // Історія української культури : навч.-метод. комплекс / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. політехн. ін-т. – Київ, 2013. – Вип. 1 : Видатні

діячі української культури : біогр. слов. (від А до Я) / упоряд.
С. О. Костилева. – С. 169 : портр.

В354508/1

363. Цибань В. О. Премія імені С. П. Тимошенка // Цибань В. О. Нагороди Національної академії наук України: Золота медаль імені В. І. Вернадського. Премії імені видат. учених України. Премії для молодих учених і студентів ВНЗ. Відзнаки. Почес. доктор / В. О. Цибань ; НАН України. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ, 2013. – С. 173–174.

Вс57143

364. Корсак І. Борозна у чужому полі : роман / Іван Корсак ; післямова Р. Давидюка. – Київ : Ярославів Вал, 2014. – 218 с. – (Сучасний Бестселер України).

Роман про життя С. П. Тимошенка та його родини.

Ва799272

365. Бойко В. П. Выдающийся ученый С. П. Тимошенко и его вклад в развитие инженерно-строительного образования / В. П. Бойко, О. Е. Бойко // Вестн. Том. гос. архитектурно-строит. ун-та. – 2014. – № 1. – С. 211–222. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=21157587>.

366. Коваль В. І. Дослідження наукової діяльності видатних учених-механіків Чернігівщини / В. І. Коваль, М. В. Бадай // Вісн. Чернігів. держ. технол. ун-ту. Серія: Технічні науки. – 2014. – № 2. – С. 9–15.

Тимошенко С. П. – С. 11.

Ж69271/Техн.н.

367. Підгурський М. І. Внесок С. П. Тимошенка у розвиток світової інженерної науки та освіти / М. Підгурський, М. Внук // 36. пр. / Терноп. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. – Тернопіль, 2014. – Т. 9 : Сучасні проблеми техніки і технології. – С. 37–47.

Ж73331

368. Плескач В. М. Академик Степан Тимошенко / В. М. Плескач, В. Е. Ольшанецкий // Нові матеріали і технології в металургії та машинобудуванні. – 2014. – № 2. – С. 152–155.

Ж16166

369. Гузь А. Н. О признании мировым научным сообществом результатов Института механики им. С. П. Тимошенко НАНУ / А. Н. Гузь // Приклад. механика. – 2015. – Т. 51, № 1. – С. 3–18.

Про Тимошенка С. П. – С. 4–5.

Ж29095

370. Тимошенко Степан Прокопович // Відділення механіки НАН України : іст.-біогр. довід. / НАН України ; ред. О. Ю. Палкіна. – Київ, 2015. – С. 123–126 : фот.

Ва794400

371. Згуровський М. З. Степан Тимошенко: фундатор великої техніки сучасності й майбутнього // Згуровський М. З. Київські політехніки біля витоків світової авіації, космонавтики та ракетобудування / М. З. Згуровський. – Київ, 2016. – С. 337–356 : іл., портр.

Ва806030

372. Shenderovsky V. The genius of engineering. Stepan Tymoshenko // V. Shenderovsky. May the Light of Science Never Die / V. Shenderovsky ; Nat. Acad. of Sciences of Ukraine, Inst. of Physics of the NAS of Ukraine. – Kyiv : Akadempriodyka, 2016. – P. 306–313 : portr.

Ib223334

373. Дем'яненко А. Г. С. П. Тимошенко та сучасна інженерна освіта в Україні: деякі реалії, проблеми, тенденції та перспективи / А. Г. Дем'яненко // Вісн. Запоріз. нац. ун-ту. Фізико-математичні науки. – 2017. – № 1. – С. 142–146. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_mat_2017_1_17.

374. Особові архівні фонди вчених НАН України Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. кол.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.), Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко [та ін.]. – Київ, 2017. – 768 с.

Тимошенко С. П. – С. 219, 260, 431, 432, 493, 507, 508.

Вс64088

375. Хорошева С. А. Тимошенко Степан Прокопович / С. А. Хорошева // Зарубіжні вчені – вихідці з України в галузі фундаментальних і технічних наук : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник), В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.]. – Київ, 2017. – С. 224–225 : фот.

Ва819847

376. В. І. Вернадський і Україна: з листування : в 2 кн. / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ;

НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 1 : А–І : [Приватно-ділове листування]. – Київ, 2018. – 568 с.

Тимошенко С. П. – С. 40, 46, 50, 51, 66, 67, 255, 259, 301, 302.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – Київ, 2019. – 1037 с.

Тимошенко С. П. – С. 13, 73, 74, 216, 505, 509, 518–520, 628, 664, 667, 670, 673, 684, 746, 752, 764, 832, 907.

В357113/1-2

377. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Тимошенко С. П. – С. 41, 42, 63, 64, 72.

В357366/1

378. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про С. Тимошенка. – С. 8, 198, 202, 203, 224, 239, 248, 249, 295, 311.

Ва831372

379. Богданов В. Л. Роль академіка С. П. Тимошенка у заснуванні Української академії наук та Інституту технічної механіки УАН : (до 140-річчя від дня народж. акад. С. П. Тимошенка) / В. Л. Богданов, Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2018. – № 12. – С. 67–78 : фот.

Ж20611

380. Головач Ю. Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Журн. фіз. дослідж. – 2018. – Т. 22, № 4. – С. 4003-1–4003-31. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jphd_2018_22_4_5.

Про Тимошенка С. П. – С. 4003-11–4003-12.

381. Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2018 році : постанова Верхов. Ради України від 08. 02. 2018 р., № 2287-VIII // Відом. Верхов. Ради України. – 2018. – № 11. – Ст. 65. – С. 20–30.

23 грудня – 140 років від дня народження С. Тимошенка.

Ж22443

382. 1998, 10 вересня. 100 років Національному технічному університету України «Київський політехнічний інститут» : [марка] //

Мулик Я. Каталог поштових марок України (1918–2017) / Ярослав Мулик ; ред.: Я. П. Мулик, Р. М. Русевич. – 4-ге вид., перероб. та допов. – Дрогобич, 2018. – С. 144 : фот.

Серія марок, на одній з яких С. П. Тимошенко.

Ва825425

383. Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя НАН України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.

Про С. Тимошенка. – С. 2, 3.

Ж25653

384. Шендеровський В. А. З історії української академії наук (до 100-річчя Національної академії наук України) / В. А. Шендеровський // Сенсор. електроніка і мікросистем. технології. – 2018. – Т. 15, № 4. – С. 5–17.

Про С. Тимошенка. – С. 7, 10.

Ж24835

385. Шлапак Я. Український механік зі світовим ім'ям / Я. Шлапак // Демократ. Україна. – 2018. – 14 груд. – С. 12.

386. Elishakoff I. JP Den Hartog about SP Timoshenko: Fifty Years Later / I. Elishakoff // Math. and Mech. of Solids. – 2018. – Vol. 24, Iss. 5. – P. 1340–1348. – URL: https://imechanica.org/files/DENHARTOG2018_0.PDF.

387. Guz A. N. For the 100th anniversary of the S. P. Timoshenko Institute of Mechanics of the National Academy of Sciences of Ukraine (NASU) / A. N. Guz // Приклад. механіка = Intern. Appl. Mech. – 2018. – Vol. 54, Iss. 1. – P. 3–33.

Ж29095

388. Грабовський С. Брати, які змінили лице цивілізації : [Степан, Сергій та Володимир Тимошенки] // Грабовський С. Генії проти ідіотів. Алгоритми української історії / Сергій Грабовський. – Вид. 3-тє, перероб. і допов. – Київ, 2019. – С. 242–251.

Вс66937

389. Кончаковский А. Киевские скрижали памяти / Анатолий Кончаковский, Валерий Крюков. – Киев : Саммит-Книга, 2019. – 267 с. : ил.

Меморіальна дошка С. П. Тимошенку. – С. 218.

Ва832252

390. Самородов В. М. Тимошенко Степан Прокопович / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Самородов В. М. Полтавський вимір

Національної академії наук України (1918–2018) : події. Постаті. Пам'ять / В. М. Самородов, С. Л. Кигим. – Полтава : Дивосвіт, 2019. – С. 193–194.

Ва840987

391. Шендеровський В. Степан Тимошенко // Шендеровський В. Вчені України у світовій науці / Василь Шендеровський. – Київ, 2019. – С. 809–814.

Вс66527

392. Пам'ятник Тимошенку С. П., 1998. Просп. Перемоги, 37 [Електронний ресурс] // Интересный Киев : [вебсайт]. – Київ, 2020. – URL: http://pamyatky.kiev.ua/streets/peremogi-prosp/politehnicniy-institut-kin-19-20-st/pamyatnik-timoshenku-s-p_-1998.

393. Уткін О. Український вчений професор С. П. Тимошенко (1881–1950) / О. Уткін // Київ. іст. студії. – 2020. – № 1. – С. 163–167. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Khs_2020_1_24.

394. Тимошенко Степан Прокопович (1878–1972) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1257892>. – (Науковці України).

Бібліографічні посібники

395. Григолюк Э. И. Степан Прокофьевич Тимошенко (1878–1972) : [биобиблиогр. указ.] / Э. И. Григолюк. – М. : Изд. Моск. ун-та, 1977. – 59 с. – (Московский государственный университет им. М. В. Ломоносова, Институт механики. Научные труды ; № 47).

Ж62964

396. Рожнятовська О. А. Геніальна постать в науці : до 130-річчя від дня народж. С. П. Тимошенка / О. А. Рожнятовська // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2008. – Київ, 2008. – № 4. – С. 92–99 : портр. – Бібліогр.: с. 98–99.

Ж60630

397. Академік Тимошенко Степан Прокопович [Електронний ресурс] : біоістор. список / Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад. А. В. Луговська. – Київ, 2017. – 31 с. – URL: https://editor.inhost.com.ua/storage/100_rokiv_nanu/pershi_akademiky/Bibliografii/6834_Tymoshenko%20S.P.pdf.

398. Степан Прокопович Тимошенко [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Варганова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 173–201. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

Див. також №№ 217, 221, 222, 239, 246, 252, 289, 291, 318.

*Укладачі: Т. А. Гришина, Т. В. Добко, А. О. Жабін,
В. Ю. Радченко П. М. Штих*

Михайло Іванович Туган-Барановський

(08(20).01.1865–21.01.1919)

Один з перших дванадцяти академіків – засновників УАН

Михайло Іванович Туган-Барановський народився 20 січня 1865 р. в с. Солоне (Солянівка) Куп'янського повіту на Харківщині у заможній дворянській сім'ї. Його батько, Іван Якович Туган-Мірза-Барановський, був військовим. Мати, Ганна Станіславівна Шебельська, походила з української шляхти, що належала до нащадків стародавніх литовських князів.

Середню освіту М. І. Туган-Барановський здобував у гімназіях Москви, Києва і Харкова. 1884 р. вступив на фізико-математичний факультет Харківського університету,

який закінчив 1888 р., отримавши звання кандидата природничих наук. Майже одночасно він екстерном склав іспити і на правничому факультеті.

Обравши своєю спеціальністю теоретичну економіку, М. І. Туган-Барановський продовжив у 1889–1892 рр. освіту в Петербурзі, Парижі, Москві та Лондоні. У 1890 р. виходить друком його перша стаття «Учение о предельной полезности хозяйственных благ как причины их ценности», у якій намічається синтез теорії трудової вартості, висунутої класичною школою, та теорії граничної корисності австрійської економічної школи. У 1894 р. він отримав ступінь магістра за фундаментальну працю «Промышленные кризисы в современной Англии, их причины и влияние на народную жизнь», яка мала міжнародний резонанс. Ця книга дала йому посаду приват-доцента правничого факультету Петербурзького університету (1895), де він вів власний семінарій. Ступінь доктора політичної економії від Московського університету М. І. Туган-Барановський отримав у 1898 р. за працю «Русская фабрика в прошлом и настоящем».

У 1895 р. вступив до Вільного економічного товариства, наступного року був обраний його головою. Брав участь в економічних дискусіях народників і марксистів, опублікував низку полемічних статей з

проблем економічного розвитку. У 1899 р. за «вільнодумство» М. І. Туган-Барановський був відсторонений від викладання, виїхав на Полтавщину, де розгорнув активну громадсько-політичну діяльність у Лохвицькому повіті. Зокрема, брав участь у роботі комітету окремої наради про потреби сільськогосподарської промисловості, у діяльності Товариства взаємної допомоги учителів, сільськогосподарського товариства повіту. У 1904 р. його обирають гласним Лохвицького повітового Земства Полтавської губернії та повноважним представником у губернському Земстві.

Революційні події 1905 року дали М. І. Туган-Барановському можливість повернутися до Петербурзького університету на ту ж посаду приват-доцента, яку він обіймав раніше. У 1912 р. вчений очолив кафедру політичної економії та став екстраординарним професором, однак нове вето міністра освіти змусило його знову залишити університет. Проте йому було запропоновано нову посаду – професора відділу економіки Політехнічного інституту в Петербурзі, яку він обіймав у 1913–1915 рр.

Займаючись викладанням, М. І. Туган-Барановський одночасно продовжував інтенсивну наукову, видавничу та громадсько-політичну діяльність. У 1909 р. вийшла друком ще одна його праця, яка стала класичною – підручник «Основы политической экономии», що декілька разів перевидавалася і була відзначена великою премією Петербурзької академії наук. З 1908 р. він брав участь у керівництві Комітетом сільських та кредитосбережувальних товариств. У 1909 р. створив і став на чолі спеціального науково-громадського друкованого періодичного видання «Вестник кооперации». За визнанням сучасників, це було найкращим із подібних видань не тільки в Російській імперії, але й за кордоном. У журналі публікувалися матеріали про кооперативний рух, а також статті теоретичного характеру. Здобуток науковця в теорії кооперації є видатним і багато у чому став проривом у нову галузь економічної науки, що тісно пов'язана з практикою розвитку народного господарства.

Напередодні Першої світової війни М. І. Туган-Барановський взяв участь у відомому проєкті професора М. С. Грушевського зі створення енциклопедії українознавства російською мовою «Украинский народ в его прошлом и настоящем» як редактор частини, присвяченої народному господарству України.

У роки Української революції М. І. Туган-Барановський зробив помітний внесок у становлення національної державності, розвиток освіти і науки. Відразу після Лютневої революції 1917 р. він переїхав з

Петербурга до Києва, де влітку став секретарем фінансів Центральної Ради і членом Генерального Секретаріату, а потім і першим міністром фінансів, промисловості та торгівлі. Але його покликанням все ж таки була наука, а не державна діяльність, і останній рік свого життя він присвятив викладанню у Київському університеті Св. Володимира та організації Української академії наук.

У травні 1918 р. М. І. Туган-Барановський бере участь у засіданнях Ради лекторів Київського Українського народного університету, де обговорюється статус українських державних університетів. Наприкінці липня його запросили до складу правління Українського Державного Університету як декана правничого факультету. В університеті він очолив також кафедру політичної економії.

М. І. Туган-Барановський був членом комісії із заснування Української академії наук, одним з перших дванадцяти її членів-фундаторів. Він був призначений головою Відділу соціально-економічних наук.

Відповідно до своїх теоретичних поглядів М. І. Туган-Барановський розробляв напрями наукових досліджень як перспективну комплексну програму, що містила в собі практичні функції наукових досліджень економіки України і, насамперед, сільського господарства. Він підкреслював гостру необхідність вивчення історії господарства й економічної географії України.

М. І. Туган-Барановський був першим у незалежній Україні академіком за фахом «теоретична економія». Великого значення він надавав вивченню економічної кон'юнктури, що, на його думку, повинно давати матеріал для з'ясування економічних закономірностей і передбачення майбутнього розвитку економіки. У грудні 1918 р. він очолив створений за його ініціативи Український інститут економічної кон'юнктури, став фундатором Демографічного інституту.

В останні роки життя М. І. Туган-Барановський був також професором Київського університету і деканом його правничого факультету, який він і створив, очолював Українське наукове товариство економістів. Але його бурхливу громадську і наукову діяльність 21 січня 1919 р. зупинила раптова смерть від серцевого нападу на 55-му році життя на шляху з Києва до Одеси, звідки видатний вчений у складі урядової

делегатії Української Народної Республіки мав направитися до Парижа на міжнародну мирну конференцію.

М. І. Туган-Барановський став першим у Східній Європі вченим-економістом, теорії якого визнали зарубіжні вчені різних шкіл і напрямів. Його наукова спадщина становить близько 140 праць, які охоплюють майже всі ділянки економічної науки. Найбільше значення має його теорія кон'юнктурних економічних циклів, періодичних криз, вивченню яких він присвятив низку праць, що з'явилися також і в перекладах німецькою та французькою мовами, і здобули йому світове ім'я. На основі його концепції кон'юнктурних циклів у Франції діяв постійний комітет для передбачення промислових криз. Вчений був автором численних праць з теорії вартості, які базуються на критиці трудових теорій Давида Рікардо і Карла Маркса, та теорії граничної корисності австрійської економічної школи. М. І. Туган-Барановський багато уваги присвятив історії господарського розвитку, вивченню та пропаганді кооперативних засад господарської діяльності, завдяки чому увійшов до числа найвидатніших теоретиків кооперативного руху у Східній Європі.

Іменем вченого було названо Донецький національний університет економіки та торгівлі. Біля його будівлі відкрито пам'ятник видатному науковцю-економісту. Громадською Академією економічних наук України засновано медаль імені М. І. Туган-Барановського, якою нагороджують за видатні економічні досягнення.

І. І. Стамбол, кандидат історичних наук

Матеріали до біобібліографії
М. І. Туган-Барановського
(1890–2020)

Основні наукові праці М. І. Туган-Барановського

Вибрані праці

1. Избранное. Периодические промышленные кризисы : история английских кризисов. Общая теория кризисов / М. И. Туган-Барановский ; редкол.: Л. И. Абалкин, Г. Н. Сорвина, Д. М. Туган-Барановский [и др.] ; РАН, Ин-т экономики. – М. : Наука, 1997. – 573, [1] л. портр. : ил. – (Памятники экономической мысли).

2. Избранное. Русская фабрика в прошлом и настоящем : историческое развитие русской фабрики в XIX веке / М. И. Туган-Барановский ; редкол.: Л. И. Абалкин, Г. Н. Сорвина, Д. М. Туган-Барановский [и др.] ; РАН, Ин-т экономики. – М. : Наука, 1997. – 735 с. : портр., ил. – (Памятники экономической мысли). – URL: http://www.library.fa.ru/files/tugan_baranovskiy.pdf.

Рец.: Никулин А. И. Туган-Барановский М. И. Избранное: Русская фабрика в прошлом и настоящем / А. И. Никулин // Социол. журн. – 1998. – № 1/2. – С. 267–272.

3. Избранные сочинения : в 2 т. / М. И. Туган-Барановский ; науч. ред. и вступ. ст. Л. И. Дмитриченко ; Донец. гос. ун-т экономики и торговли им. М. Туган-Барановского. – Донецк : ДонГУЭТ, 2004.

Т. 1 : Очерки из новейшей истории политической экономии и социализма. – 357 с.

Т. 2 : Основы политической экономии. – 685 с.
В348295/1-2

4. Избранное / М. И. Туган-Барановский ; авт. вступ. ст. Д. М. Туган-Барановский ; сост., авт. коммент.: О. В. Волобуев, А. Ю. Морозов ; Ин-т обществ. мысли. – М. : РОССПЭН, 2010. – 718, [1] с. – (Библиотека отечественной общественной мысли с древнейших времен до начала XX века).

Окремі праці

5. Учение о предельной полезности хозяйственных благ как причины их ценности / М. И. Туган-Барановский // Юрид. вестн. – 1890. – Т. 6, кн. 2, № 10. – С. 192–230.

Ж64

6. П. Ж. Прудон: его жизнь и общественная деятельность / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Тип. Ю. Н. Эрлих, 1891. – 80 с. : портр. – (Жизнь замечательных людей. Биографическая библиотека Флорентия Павленкова).

В104699

7. Д. С. Милль: его жизнь и учено-литературная деятельность : биогр. очерк / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Тип. товарищества «Обществ. польза», 1892. – 88 с. : портр. – (Жизнь замечательных людей. Биографическая библиотека Флорентия Павленкова).

Во23422

8. Промышленные кризисы в современной Англии, их причины и влияние на народную жизнь / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Тип. И. Н. Скороходова, 1894. – [2], IV, 512, [1] с., 12 л. табл., диагр. Бунге № 977; ВБЗІК IV.10.25

9. Промышленные кризисы / М. И. Туган-Барановский // Сб. правоведения и обществ. знаний. – СПб. : Тип. М. М. Стасюлевича, 1895. – № 5. – С. 69–87.

ВБЗІК III.4.2

10. Русская фабрика в прошлом и настоящем : ист.-экон. исслед. / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Тип. Л. Ф. Пантелеева, 1898. – Т. 1 : Историческое развитие русской фабрики в XIX веке. – 496 с.

11. Статистические итоги промышленного развития России : докл. и прения по докл. в заседании III отд. Вольного экон. о-ва 17 янв., 7 и 21 февр. 1898 г. / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Вольное экон. о-во, 1898. – [2], 42, 107 с. : диагр. – Отд. отд. из: Тр. Вольного экон. о-ва. 1898.

Во82243

12. Лекции по политической экономии / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Литогр. Богданова, 1899. – 240 с.

13. Geschichte der russischen Fabrik / M. I. Tugan-Baranovskij ; Verf. rev. DDR ausg. Boris Minzes. – [Weimar] : E. Felber, [1899]. – 626 S. : il. – (Socialgeschichtliche Forschungen ; N. 5/6). – URL: <https://archive.org/details/geschichtederru00minzgoog>.

14. Промышленные кризисы: очерк из социальной истории Англии / М. И. Туган-Барановский. – 2-е изд., совершенно перераб. – СПб. : Изд. О. Н. Попова, 1900. – [8], 335 с. : диагр., табл.

В129907

15. Русская фабрика в прошлом и настоящем : ист.-экон. исслед. Т. 1. Историческое развитие русской фабрики в XIX веке / М. И. Туган-Барановский. – 2-е, знач. доп. изд. – СПб. : Изд-во О. Н. Поповой, 1900. – 562 с.

Во39524/1

16. Трудовая ценность и теория прибыли : (моим критикам) / М. И. Туган-Барановский // Науч. обозрение. – 1900. – № 3. – С. 607–633.

ВБЗІК XIII.3.36

17. Очерки из новейшей истории политической экономии / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Ред. журн. «Мир божий», 1903. – 434 с., 9 л. портр.

В182608

Рец.: Н. П. Несколько слов о Фурье (по поводу сочинения г. Туган-Барановского «Очерки из новейшей истории политической экономии социализма») / Н. П. // Вопр. жизни. – 1905. – № 6. – С. 205–212; Степанов И. Здравый смысл на службе идеализма / И. Степанов // Правда. – 1904. – № 2. – С. 226–261.

Жс739

18. Der Zusammenbruch der kapitalistischen Wirtschaftsordnung im Lichte der nationalökonomischen Theorie / Michael Tugan-Baranowsky // Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik. – Tübingen, 1904. – Bd. 19. – S. 273–306.

ВБЗІК IV.3.18

19. Земельная реформа: очерк движения в пользу земельной реформы и практические выводы / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Ред. журн. «Мир божий», 1905. – [2], II, 205 с.

В226931

20. Национализация земли : очерк движения в пользу национализации земли и практ. выводы / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Ред. журн. «Мир божий», 1905. – 179 с.

21. Очерки из новейшей истории политической экономии и социализма / М. И. Туган-Барановский. – 2-е изд. – СПб. : Ред. журн. «Мир божий», 1905. – VI, 259 с.

В251125

22. Теоретические основы марксизма / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Ред. журн. «Мир божий», 1905. – VIII, 160 с.

23. Теоретические основы марксизма / М. И. Туган-Барановский. – 2-е изд. – СПб. : Ред. журн. «Мир божий», 1905. – VI, 218 с.

Во301636

- 24.** Theoretische Grundlagen des Marxismus / М. Туган-Барановский. – Leipzig : Verlag von Duncker und Humboldt, 1905. – VIII, 239 S.
ВБЗІК IV.30.151
- 25.** Национализация земли : очерк движения в пользу национализации земли и практ. выводы / М. И. Туган-Барановский. – 2-е доп., перераб. изд. – СПб. : Тип. Скороходова, 1906. – IV, 179 с.
В194924
- 26.** Очерки из новейшей истории политической экономии и социализма / М. И. Туган-Барановский. – 3-е изд. – СПб. : Ред. журн. «Мир божий», 1906. – [4], 271 с.
В226938
- 27.** Проповедник национализации земли / М. И. Туган-Барановский. – М. : Труд и воля, 1906. – 30 с.
Во9740
- 28.** Современный социализм в своем историческом развитии / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Будущность, 1906. – IV, 260 с.
В52059
- 29.** Теоретические основы марксизма / М. И. Туган-Барановский. – 3-е изд. – СПб. : Ред. журн. «Мир божий», 1906. – [2], IV, [2], 229 с.
Во90693
- 30.** Как осуществится социалистический строй / М. И. Туган-Барановский // Мир Божий. – 1906. – № 5. – С. 166–199.
ВБЗІК XV.2.44
- 31.** Национализация земли и выкуп / М. И. Туган-Барановский // Укр. вестн. – 1906. – № 4. – С. 212–221.
Ж1417
- 32.** Subjektivismus und Objektivismus in der Wertlehre / М. Tugan-Baranowsky // Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik. – Tübingen ; Berlin, 1906. – Bd. 22, Vol. 2. – S. 557–564.
ВБЗІК IV.3.18
- 33.** Лекции по политической экономии : сокр. изложение : пособие для слушателей / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Тип. М. А. Александрова, 1907. – 354 с.
- 34.** Очерки из новейшей истории политической экономии и социализма / М. И. Туган-Барановский. – 4-е изд. – СПб. : Тип. М. А. Александрова, 1907. – [2], 283, [1] с.
В139263

- 35.** Русская фабрика в прошлом и настоящем : ист.-экон. исслед. Т. 1 / М. И. Туган-Барановский. – 3-е изд. – СПб. : Кн. магазин «Наша жизнь», 1907. – 562 с.
В52171
- 36.** Der moderne Sozialismus in seiner geschichtlichen Entwicklung / М. И. Туган-Барановский. – Dresden : Böhmert, 1908. – 197 S.
- 37.** Методология политической экономии / М. И. Туган-Барановский // Образование. – 1908. – Т. 17, № 12. – С. 1–19.
- 38.** Gesunder Menschenverstand und Wissenschaftliche Wahrheit: Eine Erwiderung / М. Туган-Барановский // Die Neue Zeit : Wochenschrift der Deutschen Sozialdemokratie. – 1908. – Bd. 1, H. 19. – S. 640–658.
ВБЗІК IV.3.31
- 39.** Основы политической экономии / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Тип. АО «Слово», [1909]. – XII, 760 с. : диагр.
Во329684; ВБЗІК IV.9.74
Рец.: Дмитриев В. К. Новый русский трактат по теории политической экономии / В. К. Дмитриев // Рус. мысль. – 1909. – Кн. 2. – С. 102–125.
ВБЗІК XV.2.36
- 40.** Лекции по политической экономии : сокр. изложение : пособие для слушателей / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Тип. М. А. Александрова, 1910. – 354 с.
- 41.** Modern Socialism in Its Historical Development / Michael Tugan-Baranowsky. – London : S. Sonnenschein and Co., 1910. – VIII, 232 p. – URL: <https://archive.org/details/modernsocialismi00tuga>.
- 42.** Интеллигенция и социализм / М. И. Туган-Барановский // Интеллигенция в России : сб. ст. / К. Арсеньев [и др.]. – СПб., 1910. – С. 235–258.
В222083
- 43.** Общественно-экономические воззрения Николая Гавриловича Чернышевского / М. И. Туган-Барановский // Памяти Н. Г. Чернышевского : докл. и речи / Н. Ф. Анненский [и др.] ; 3-е отд-ние Имп. Вольного экон. о-ва. – СПб., 1910. – С. 1–14. – Отд. отд. из.: Тр. Вольного экон. о-ва. 1910. Т. 1, кн. 1.
Во10390
- 44.** Крепостная фабрика / М. И. Туган-Барановский // Великая реформа: русское общество и крестьянский вопрос в прошлом и настоящем. – М., 1911. – Т. 3. – С. 139–154.
В338248/3

- 45.** Основы политической экономии / М. И. Туган-Барановский. – 2-е перераб. изд. – СПб. : Право, 1911. – [2], XII, 512 с.
Во89820
- 46.** Земельный вопрос на Западе и в России / М. И. Туган-Барановский. – М. : Тип. Рус. товарищества, 1912. – 87 с.
А95076
- 47.** К лучшему будущему: этика и общественная жизнь; Кооперация; Экономическая жизнь / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Энергия, 1912. – 230 с.
В104050
- 48.** Экономическая природа кооперативов и их классификация / М. И. Туган-Барановский // Курсы по кооперации / авт.-сост.: М. И. Туган-Барановский, В. Я. Железнов, А. Н. Анциферов, С. Ф. Войцеховский, А. Ф. Фортунатов ; изд. под ред., предисл. А. А. Мануилова ; Моск. город. нар. ун-т им. А. Л. Шанявского. – М., 1912. – Т. 1. – С. 1–38.
- 49.** В поисках нового мира: социалистические общины нашего времени / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Тип. товарищества «Наш век», 1913. – 100 с. : ил., портр.
Во90696; ВБЗІК IV.2.86
- 50.** Общественно-экономические идеалы нашего времени / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Вестн. знания, 1913. – 140, [3] с. : портр.
В181501
- 51.** Социальная теория распределения / М. И. Туган-Барановский. – СПб. : Типо-литогр. Шредера, 1913. – [4], 96 с. – Отд. отт. из: Изв. С.-Петербур. политехн. ин-та Имп. Петра Великого. Отд. наук экон. и юрид. 1913. Т. 20, вып. 1. С. 1–96.
- 52.** Les crises industrielles en Angleterre / M. I. Tugan-Baranovskii ; traduit sur la 2e éd. russe rev. et augm. par l'auteur par J. Schapiro. – Paris : M. Giard end É. Brière, 1913. – VII, 476 p. : diagr. – URL: <https://archive.org/details/lescrisesindustr00tugauoft>.
- 53.** Soziale Theorie der Verteilung / Michael Tugan-Baranowsky. – Berlin : Verlage von Julius Springer, 1913. – 82 S.
ВБЗІК IV.10.352
- 54.** Экономическая и социальная природа кооперативов / М. И. Туган-Барановский // Курсы по кооперации : [лекции, чит. в 1911–1912 акад. г.] / авт.-сост.: М. И. Туган-Барановский, В. Я. Железнов, А. Н. Анциферов [и др.] ; изд. под ред., предисл. А. А. Мануилова ; Моск.

город. нар. ун-т им. А. Л. Шанявского. – 2-е изд. – М., 1913. – Т. 1. – С. 1–127.

Ва97958/1

55. Курсы по кооперации: экономическая природа кооперативов и их классификация / М. Туган-Барановский ; Моск. город. нар. ун-т им. А. Л. Шанявского. – Изд. 2-е. – М. : Типо-литогр. товарищества И. Н. Кушнерев и К°, 1914. – [2], 127 с.

Во22390

56. Очерки из новейшей истории политической экономии и социализма / М. Туган-Барановский. – 5-е изд. – СПб. : Право, 1914. – [4], 256 с.

Во93388

57. Периодические промышленные кризисы: история английских кризисов. Общая теория кризисов / М. И. Туган-Барановский. – 3-е изд., совершенно перераб. – СПб. : Товарищество О. Н. Поповой, 1914. – XII, [2], 466 с. : табл., диагр.

Во307513

Рец.: Иванцов Д. К теории промышленных кризисов : (по поводу 3-го изд. кн. М. И. Туган-Барановского) / Д. Иванцов // Современник. – 1915. – № 2. – С. 109–132.

Ж882

58. *Ред.:* Украинский народ в его прошлом и настоящем : [в 2 т.] / под ред. Ф. К. Волкова, М. С. Грушевского, М. И. Туган-Барановского [и др.]. – СПб. : Тип. товарищества «Обществ. польза», 1914–1916.

Т. 1. – 1914. – 360 с. : ил.

Т. 2. – 1916. – 707 с. : ил.

Ву17463/1-2

59. Основы политической экономии / М. И. Туган-Барановский. – 3-е изд., перераб. – Петроград : Право, 1915. – X, 593 с.

В247087

60. Los Fundamentos teóricos del Marxismo / M. I. Tugan-Baranowsky ; trad. del alemán y prólogo de R. Carande Thovar. – Madrid : Hijos de Reus, 1915. – XIX, 261 p. – (Biblioteca sociológica de autores españoles y extranjeros ; 4). – URL: <https://bit.ly/3D6jU43>.

61. Влияние войны на народное хозяйство России, Англии и Германии / М. И. Туган-Барановский // Вопросы мировой войны : сб. ст. / под ред. М. И. Туган-Барановского. – Петроград, 1915. – С. 269–324.

В183641

- 62.** Война и народное хозяйство / М. И. Туган-Барановский // Чего ждет Россия от войны : сб. ст. / М. И. Туган-Барановский, М. К. Фридман, М. И. Милюков [и др.]. – Петроград, [1915]. – С. 5–23.
В200226
- 63.** Социальные основы кооперации / М. И. Туган-Барановский. – М. : Тип. товарищества И. Н. Кушнерев и К^о, 1916. – X, 521 с.
Ва562664
Рец.: Кондратьев Н. Д. [Рецензия] / Н. Д. Кондратьев // Вестн. Европы. – 1916. – № 6. – С. 352–354; Пажитнов К. А. [Рецензия] / К. А. Пажитнов // Соврем. мир. – 1916. – № 4, ч. 2. – С. 146–148.
ВБЗІК XV.2.13; XV.2.44
- 64.** Бумажные деньги и металл / М. И. Туган-Барановский. – Петроград : Право, 1917. – 168 с. : табл., диагр.
- 65.** Основы политической экономии / М. И. Туган-Барановский. – 4-е изд., перераб. – Петроград : Право, 1917. – VIII, 540 с. : ил.
Во330860
- 66.** Откуда берутся деньги для войны / М. И. Туган-Барановский ; Всерос. ком. обществ. содействия воен. займам. – Петроград : Правда, 1917. – 40 с.
Во330793
- 67.** Проповедник национализации земли [Генри Джордж] / М. И. Туган-Барановский. – 2-е изд. – Петроград : АО «Муравей», 1917. – 30 с. – (Общедоступная библиотека «Задачи свободной России». Серия «Политическая библиотека».)
В194241
- 68.** Русская кооперация и заём свободы / М. И. Туган-Барановский ; Всерос. ком. обществ. содействия гос. займам. – Петроград : Тип. товарищества А. С. Суворина «Новое время», 1917. – 16 с.
В185133
- 69.** Русская революция и социализм / М. И. Туган-Барановский. – Петроград : АО «Муравей», 1917. – 32 с. – (Общедоступная библиотека «Задачи свободной России». Серия 8, Земельный вопрос ; № 436).
Во304527
- 70.** Федералізм та державний суверенітет / Михайло Туган-Барановський // Нова Рада. – 1917. – 21 жовт. – С. 1.

71. Величайшая в мире Коммунистическая организация : (Община духоборов) / М. И. Туган-Барановский. – М. : Всерос. центр. союз потребит. о-в, 1918. – 40 с., 7 л. ил.

72. Земельная реформа и кооперация / М. И. Туган-Барановский. – Тверь : Твер. посредн. товарищество кооперативов, 1918. – 23 с. – (Вопросы кооперации ; серия 1, № 1).

В205976

73. Кооперативный идеал / М. И. Туган-Барановский. – Київ : Всеукр. коопер. вид. союз, 1918. – 16 с.

Вu16236

74. Крестьянская кооперация на Западе / М. И. Туган-Барановский. – Тверь : Твер. посредн. товарищество кооперативов, 1918. – 24 с. – (Вопросы кооперации ; серия 1, № 2).

75. О кооперативном идеале / М. Туган-Барановский ; Совет Всерос. кооп. съездов. – М. : Тип. товарищества «Кооп. изд-во», 1918. – 16 с.

В194110

76. Основы политической экономии / М. И. Туган-Барановский. – 5-е изд., перераб. – Петроград : Право, 1918. – VII, 540 с.

В46125

77. Очерки из новейшей истории политической экономии и социализма / М. И. Туган-Барановский. – 6-е изд. – М. : Всерос. центр. союз потребит. о-в, 1918. – [4], 260 с.

78. Продукційні підприємства кооперативів з точки погляду кооперативної теорії / М. Туган-Барановський ; Всеукр. коопер. вид. союз. – Київ : Друк. акц. т-ва «Юж. копейка», 1918. – 13 с.

Вu384

79. Социализм как положительное учение / М. И. Туган-Барановский. – Петроград : Кооперация, 1918. – 133 с.

Во301436

80. Социальные основы кооперации / М. И. Туган-Барановский ; Моск. город. нар. ун-т им. А. Л. Шанявского. – 2-е изд. – М. : Типо-литогр. товарищества Н. И. Кушнерева и К^о, 1918. – X, 498 с.

Ва53966

Рец.: Николаев А. А. К вопросу о социальной природе кооперации : по поводу 2-го изд. «Социальных основ кооперации» М. И. Туган-Барановского / А. А. Николаев // Вестн. кооп. союзов. – 1918. – Вып. 2. – С. 345–357.

Ж5316

- 81.** Теоретические основы марксизма / М. И. Туган-Барановский ; Моск. город. нар. ун-т им. А. Л. Шанявского. – 4-е изд. – М., 1918. – VI, 195 с.
В50946
- 82.** Грошова криза української кооперації / М. Туган-Барановський // Укр. кооперація. – 1918. – Кн. 4. – Стовпець 1–11.
Ж21833
- 83.** Неодкладна справа / М. Туган-Барановський // Нова Рада. – 1918. – 6 серп. – С. 1. – URL: <https://libraria.ua/numbers/921/44796>.
- 84.** Остання мета кооперації / М. Туган-Барановський // Укр. кооперація. – 1918. – Кн. 1. – Стовпець 2–14.
Ж21833
- 85.** Продукційні підприємства кооперативів з точки погляду кооперативної теорії / М. Туган-Барановський // Укр. кооперація. – 1918. – Кн. 2. – Стовпець 1–8.
Ж21833
- 86.** Экономическая и социальная природа кооперативов / М. И. Туган-Барановский // Курсы по кооперации / авт.-сост.: М. И. Туган-Барановский, В. Я. Железнов, А. Н. Анциферов, С. Ф. Войцеховский, А. Ф. Фортунатов ; изд. под ред., предисл. А. А. Мануилова ; Моск. город. нар. ун-т им. А. Л. Шанявского. – 3-е изд., перераб. – М., 1918. – Т. 1. – С. 1–109.
В131878
- 87.** Бумажные деньги и металл / М. И. Туган-Барановский. – Посмерт. изд. с изм. и доп. авт. – Одесса : Рус. культура, 1919. – 132 с.
В19
- 88.** В поисках нового мира: социалистические общины нашего времени / М. И. Туган-Барановский. – 2-е перераб. и знач. доп. изд. – М. : Всерос. центр. союз потребит. о-в, 1919. – 128 с. – (Библиотека кооператора / под ред. Е. Ленской ; № 61).
- 89.** Величайшая в мире Коммунистическая организация : (Община духоборов) / М. И. Туган-Барановский. – Харьков : Всерос. Центр. союз потребит. о-в, 1919. – [2], 40 с. : ил., портр. – (Библиотека кооператора / под ред. Е. Ленской ; № 57).
В6744
- 90.** Кооперація, соціально-економічна природа її та мета / М. Туган-Барановський / з ориг. пер. З. Ш-ко [З. Шевченко]. – Київ : Вид. Дніпр. союзу спожив. союзів України, [1919]. – 140 с.
Вu18444

Рец.: Мицюк О. [Рецензія] / О. Мицюк // Книгарь. – 1919. – Число 17. –
Стовпець 1040–1042.

Ж6124

91. Очерки из новейшей истории политической экономии и социализма / М. И. Туган-Барановский. – 7-е изд. – Харьков : Всерос. центр. союз потребит. о-в, 1919. – [4], 260 с.

В182219

92. Политическая экономия : курс попул. / М. И. Туган-Барановский. – Київ : Дніпр. союз спожив. союзів України, 1919. – 208 с.

Вu22927

93. Політична економія : курс попул. / М. І. Туган-Барановський ; з ориг. пер. О. Варава. – Київ : Вид. Дніпр. союзу спожив. союзів України, 1919. – 194, [2] с. : портр.

Вu506; Вu1761; Вu16189

94. Социальные основы кооперации / М. И. Туган-Барановский ; Моск. город. ун-т им. А. Л. Шанявского. – 3-е доп. изд. – М. : Типо-литограф. товарищества И. Н. Кушнерев и К°, 1919. – X, 512 с.

Во301819

95. Кооперация в сучасну світову епоху / М. І. Туган-Барановський // Укр. кооперація. – 1919. – Кн. 2. – Стовпець 1–4.

Ж21833

96. Чи потрібні Україні свої національні кооперативні центри / М. Туган-Барановський // Національне відродження і кооперація : зб. ст. – Київ, 1919. – Вип. 1. – С. 33–40. – (Бібліотека кооператора ; № 10).

Аu3488/10; А51365/1

97. Шукання нового світу: про соціалістичні общини за наших часів / М. І. Туган-Барановський ; пер. О. Варави ; Вид. Дніпр. союзу спожив. союзів України. – Київ, 1919. – 56 с. : мал.

Вu1760; Вu16235

98. Stowarzyszenia wytworcow i stowarzyszenia pracy : przekl. z ros. / М. І. Tugan-Baranowski ; z przedm. M. Orsetti. – Warszawa : Warszawski Związek Stowarzyszeń Spożywczych, 1919. – [2], VI, 56, [1] s.

99. Нравственное мирозерцание Достоевского / М. И. Туган-Барановский ; с прил. ст. Д. Н. Овсяннико-Куликовского «Незабвенной памяти М. И. Туган-Барановского» ; изд. Культур.-просвет. ком. при Южнорус. потребит. о-ве им. проф. М. И. Туган-Барановского. – Одесса : Тип. Всерос. Зем. союза, 1920. – IV, 16 с.

Во424758

100. Сучасний соціалізм в історичнім своїм розвитку / М. І. Туган-Барановський ; пер. з рос. А. Харченка. – Київ : Вид-во Дніпросоюзу, 1920 (на обкл. 1921). – 148 с.

В182030

101. Що таке кооперація / М. І. Туган-Барановський ; пер. Н. Шетір. – Київ : Київ. коопер. обл. спілка, 1920. – 32 с.

102. Социальные основы кооперации / М. И. Туган-Барановский. – 2-е изд. – Берлин : Слово, 1921. – X, 521 с.

Во359367

103. Русская фабрика в прошлом и настоящем: историческое развитие русской фабрики в XIX в. / М. И. Туган-Барановский. – Перепеч. с 3-го изд., вышедшего при жизни авт. – М. : Моск. рабочий, 1922. – [4], IV, 428 с., 5 л. табл., диагр.

Во330350

104. Die Kommunistischen Gemeinwesen der Neuzeit / Michael Tugan-Baranowsky ; Aus der Russ. Elias Hurwicz. – Gotha : F. A. Perthes, 1921. – V, 70 S. – URL: <https://archive.org/details/kommunistischen00tuga/page/n1/mode/2up>.

105. Социальные основы кооперации / М. И. Туган-Барановский. – 3-е доп. изд. – М. : 16-я тип. М. С. Н. Х., 1922. – [2], 512 с.

Во301623

106. Адам Смит / М. И. Туган-Барановский // Англия и Франция на исходе XVIII в.: (экономика и идеология) : сборник / Коммунист. ун-т им. т. Зиновьева. – Петроград, 1922. – С. 49–69.

А6284

107. Периодические промышленные кризисы: история английских кризисов. Общая теория кризисов / М. И. Туган-Барановский. – 4-е изд. – Петроград ; М. : Книга, 1923. – 384 с. : табл., диагр.

В182633

108. Периодические промышленные кризисы: история английских кризисов. Общая теория кризисов / М. И. Туган-Барановский. – 4-е изд., пересм. – Смоленск : Кн. кооп. товарищество при Смолгубкоме РКП, 1923. – VII, [3], 430 с., 18 диагр.

Бу840

109. Społeczne zasady kooperacji / M. I. Tugan-Baranowski ; tł. Jan Hempel ; z przedm. M. Rapackiego. – Warszawa : Warszawski Związek Stowarzyszeń Spożywczych, 1923. – XIV, [2], 432 s.

110. Вплив ідей політичної економії на природознавство та філософію / М. І. Туган-Барановський // Зап. соц.-екон. від. / Всеукр. акад. наук. – Київ, 1923. – Т. 1. – С. 1–16.

Ж20888

111. Основы политической экономии / М. И. Туган-Барановский. – 3-е изд., перераб. – Рига : Гликсман, 1924. – XI, 510 с.

112. Влияние идей политической экономии на естествознание и философию / М. И. Туган-Барановский ; предисл. М. Птухи ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1925. – 40 с., 1 л. портр. – (Збірник соціально-економічного відділу ; № 2).

Вu6308/2

113. Русская фабрика в прошлом и настоящем / М. И. Туган-Барановский. – Перепеч. с 3-го изд., вышедшего при жизни авт. – [Харьков] : Пролетарий, 1926. – Т. 1. – [4], 448 с.

В44136/1

114. Політична економія [наука про народне господарство] : курс попул. / М. І. Туган-Барановський ; Вид. фундації укр. селян. спілки на еміграції в Чехословаччині. – Прага : Укр. громад. вид. фонд, 1927. – 183 с.

Рец.: Корчинський М. Необхідний підручник / М. Корчинський // Діло. – 1927. – 30 верес. – С. 4.

115. Русская фабрика / М. И. Туган-Барановский. – 6-е изд. [перепеч. с 3-го изд. с прим. ред.]. – М. ; Л. : Соцэкгиз, 1934. – [4], 436 с. : граф.

В193535

116. Кооперація, її природа та мета / М. І. Туган-Барановський ; під ред. К. Коберського. – 2-ге вид. – Львів, 1936. – 143 с.

117. Русская фабрика в прошлом и настоящем. Т. 1. Историческое развитие русской фабрики в XIX веке / М. И. Туган-Барановский ; авт. предисл. С. Заводник. – 7-е изд. – М. : Соцэкгиз, 1938. – XVI, 460 с.

Во20748

118. Социальные основы кооперации / М. И. Туган-Барановский ; предисл., коммент.: Л. А. Булочников, Г. Н. Сорвина, Т. П. Субботин редкол.: Л. А. Булочникова [и др.] ; Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова, Экон. фак. – М. : Экономика, 1989. – 495, [1] с. : портр. – (Экономическое наследие).

Ва507231

Рец.: Булочникова Л. Кооперация и социализм : о кн. М. И. Туган-Барановского «Социальные основы кооперации», 1915 г. / Л. Булочникова, Г. Сорвина, Т. Субботина // Кн. обозрение. – 1989. – 24 нояб. – С. 5.

119. Конъюнктурная теория ценности денег : гл. из кн. «Бумажные деньги и металл» / М. И. Туган-Барановский ; предисл. М. С. Атласа // Деньги и кредит. – 1991. – № 5. – С. 65–76.

Ж13352

120. Характер дохода кооперативных предприятий : из кн. «Социальные основы кооперации» / М. И. Туган-Барановский // Творцы кооперации : сборник / сост. Л. А. Самсонов. – М. : Моск. рабочий, 1991. – С. 172–189.

Ва541152

121. Вплив ідей політичної економії на природознавство та філософію / М. І. Туган-Барановський // Філософ. і соціол. думка. – 1993. – № 9/10. – С. 112–131.

Ж61798

122. Політична економія : курс попул. / М. І. Туган-Барановський ; АН України, Ін-т економіки ; відп. ред. Т. І. Дерев'янкін ; передм. Л. П. Горкіної. – Київ : Наук. думка, 1994. – 261, [2] с. : портр.

Ва556388

123. К лучшему будущему : сб. соц.-филос. произведений / М. И. Туган-Барановский ; сост., подгот. текста, вступ. ст. и прим. К. В. Сорвина ; редкол.: А. А. Воронин, А. П. Огурцов, В. А. Смирнов. – М. : РОССПЭН, 1996. – 528 с. – (Научная философия).

Ва569495

124. Основы политической экономики / М. И. Туган-Барановский ; авт. предисл. Г. Н. Сорвина. – М. : РОССПЭН, 1998. – 662 с. : портр., ил.

Ва594384

125. Экономические очерки / М. И. Туган-Барановский ; авт. предисл., сост., ред.: Г. Н. Сорвина, С. Е. Хорзов, В. Е. Перская [и др.]. – М. : РОССПЭН, 1998. – 527 с.

Ва594408

126. Основи політичної економії / М. І. Туган-Барановський ; пер. з рос. С. М. Злупко, Я. Злупко ; наук. ред. і вступ. ст. С. М. Злупко ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2003. – 627 с.

Ва658288

Рец.: Долішній М. Україномовне видання найвидатнішого твору славетного вітчизняного економіста / М. Долішній // Вісн. НАН України. – 2003. –

№ 10. – С. 67–68; Чумаченко М. Г. Нове видання з наукової спадщини М. І. Тугана-Барановського українською мовою / М. Г. Чумаченко, Л. П. Горкіна // Економіка України. – 2004. – № 1. – С. 86–88.

Ж20611; Ж28099

127. Социализм как положительное учение / М. И. Туган-Барановский. – 2-е изд., стер. – М. : Едиториал УРСС, 2003. – 133 с.

Ва642172

128. Теоретические основы марксизма / М. И. Туган-Барановский. – 3-е изд., стер. – М. : Едиториал УРСС, 2003. – VI, 218 с.

Ва670768

129. Паперові гроші та метал / М. І. Туган-Барановський ; пер. з рос., наук. ред., передм. М. І. Савлука ; Київ. нац. екон. ун-т. – Київ, 2004. – 198 с. : портр. – (До 100-річчя Київського національного економічного університету).

Ва650124

130. Промышленные кризисы : очерк из социальной истории Англии / М. И. Туган-Барановский ; науч. ред. Т. И. Деревянкин ; вступ. ст. Л. П. Горкина ; НАН Украины, Объед. ин-т экономики. – 2-е изд., совершенно перераб. – Киев : Наук. думка, 2004. – 368 с. : рис. – (Классика отечественной экономической мысли).

Ва668806

131. Иностранные капиталы / М. И. Туган-Барановский // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2005. – Вип. 39/40. – С. 377–379.

Ж70105

132. Периодические промышленные кризисы : монография / М. И. Туган-Барановский. – М. : Директ-Медиа, 2008. – 479 с.

133. Теория рынка / М. И. Туган-Барановский // Кенэ Ф. Физиократы. Избранные экономические произведения / Ф. Кенэ, А. Р. Ж. Тюрго, П. С. Дюпон де Немур. – М., 2008. – С. 871–933.

Вс46874

134. Солнцев С. И. Социальная теория распределения / С. И. Солнцев, М. И. Туган-Барановский, А. Д. Билимович ; под ред. М. Г. Покидченко, Е. Н. Калмычковой ; Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова, Центр обществ. наук, РАН, Ин-т экономики. – М. : Наука, 2009. – 436 с. – (Российская экономическая мысль).

Ва736986

135. Кооперація: її природа та мета / М. І. Туган-Барановський // Сільськогосподарська кооперація : вибр. пр. / М. І. Туган-Барановський [та ін.] ; упоряд. та ред. Л. П. Горкіної ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. – Київ, 2010. – С. 35–171. – (3 історії української економічної думки).

Ва744761

136. Русская фабрика в прошлом и настоящем / М. И. Туган-Барановский. – М. : Директ-Медиа, 2010. – 495 с.

137. Социальные основы кооперации / М. И. Туган-Барановский ; вступ. ст. и коммент. Г. Н. Сорвиной. – 5-е изд. – М. : URSS : КРАСАНД, 2010. – 495, [1] с. : табл. – (Размышляя о марксизме).

138. П. Ж. Прудон: его жизнь и общественная деятельность / М. И. Туган-Барановский. – 2-е изд., [репр. воспр. изд.]. – М. : URSS : КРАСАНД, 2011. – 80 с. – (Размышляя об анархизме).

139. Theoretische Grundlagen des Marxismus / Michael Tugan-Baranowsky. – Berlin : Duncker end Humblot, 2013. – VIII, 239 S.

140. В поисках нового мира: социалистические общины нашего времени / М. И. Туган-Барановский. – Изд. 2-е. – М. : URSS ЛЕНАНД, 2015. – 99 с. : ил., портр. – (Размышляя о марксизме ; № 117).

141. Джон Стюарт Милль: его жизнь и научно-литературная деятельность : науч.-попул. изд. / М. И. Туган-Барановский. – М. : Директ-Медиа, 2015. – 166 с. : ил. – (Жизнь замечательных людей).

142. Пьер Жозеф Прудон: его жизнь и общественная деятельность : науч.-попул. изд. / М. И. Туган-Барановский. – М. : Директ-Медиа, 2015. – 150 с. : ил. – (Жизнь замечательных людей).

143. Современный социализм в своем историческом развитии / М. И. Туган-Барановский. – 2-е изд. – М. : URSS, 2015. – IV, 259, [1] с. – (Размышляя о марксизме ; № 114).

144. Социальные основы кооперации / М. И. Туган-Барановский. – М. : Изд-во Юрайт, 2019. – 418 с. – (Антология мысли).

Див. також № 212.

Література про життя та діяльність М. І. Туган-Барановського

145. Столяров Н. А. Аналитическое доказательство предложенной М. Туган-Барановским политико-экономической формулы: предельные

полезности свободно произведенных продуктов пропорциональны их трудовым стоимостям : [чит. в заседании Киев. физ.-мат. о-ва 11 февр. 1902 г.]. – Киев : Тип. С. В. Кульженко, 1902. – 23 с.

Во8299

146. Туган-Барановский Михаил Иванович // Энциклопедический словарь : в 41а (82) т. / изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1902. – Т. 34. – С. 30–31.

В157887

147. Розенберг И. «Система» г. Туган-Барановского / И. Розенберг // Рус. богатство. – 1903. – № 7. – С. 74–88.

ВБЗІК XV.2.18

148. Spiethoff A. Die Krisentheorien von M. V. Tugan-Baranowsky und L. Pohle / A. Spiethoff // Schmollers Jahrbuch für Gesetzgebung, Verwaltung und Volkswirtschaft im Deutschen Reich. – 1903. – S. 679–708.

149. Diehl K. Theoretische Grundlagen des Marxismus by Michael Tugan-Baranowskys / K. Diehl // Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. – 1906. – Vol. 31, № 4. – P. 537–543.

150. Каутский К. Обнищание и крушение: Новейшая фаза ревизионизма: по поводу книги М. И. Туган-Барановского «Современный социализм» / К. Каутский ; пер. с нем. Д. Лещенко. – СПб. : Тип. «Печ. Труд», 1908. – 66 с.

Во437137

151. Bernstein E. Tugan-Baranowsky als Sozialist / E. Bernstein // Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik. – Tübingen ; Berlin, 1909. – Bd. 28. – S. 786–796.

ВБЗІК IV.3.18

152. Струве П. Б. Экономическая система М. И. Туган-Барановского / П. Б. Струве // Рус. мысль. – 1910. – Кн. 1. – С. 115–128.

ВБЗІК XV.2.36

153. Pannekoek A. Herrn Tugan-Baranowsky's Marx-Kritik / A. Pannekoek // Die Neue Zeit. – 1910. – Bd. 1, H. 22. – S. 772–783.

154. Горжевский М. Краткий курс политэкономии по М. И. Туган-Барановскому / М. Горжевский, И. Вашкович. – Бендеры : Труд, 1912. – 245 с.

155. Первушин С. Теория кризисов М. И. Туган-Барановского: по поводу его сочинения «Периодические промышленные кризисы. История английских кризисов. Общая теория кризисов» / Сергей

Первушин. – М. : Тип. Г. Лиснера и Д. Собко, 1914. – 31 с. – Отд. отт. из.: Юрид. вестн. 1914. Кн. 6. [№ 2].

В221617

156. Курской Л. В. Теория рынка и промышленных кризисов М. И. Туган-Барановского / Л. В. Курской. – М. : Высш. шк., 1916. – 73 с.

Во302430

157. В Генеральному секретаріаті. Секретарство фінансів // Нова Рада. – 1917. – 14 жовт. – С. 1–2.

Про діяльність М. І. Туган-Барановського як генерального секретаря фінансів, відвідування ним Київського губернського акцизного управління.

158. Вісти з краю // Нова Рада. – 1917. – 2 черв. – С. 3.

Про лекцію М. Туган-Барановського в Лохвиці на Полтавщині «Походження й смисл російської революції», підтримка ним українських соціалістів щодо вимог автономної України.

159. Затверження складу Генерального секретаріату // Нова Рада. – 1917. – 22 серп. – С. 2.

М. І. Туган-Барановський у складі Генерального секретаріату Малої Ради.

160. Затвердження Генерального секретаріату // Нова Рада. – 1917. – 8 верес. – С. 4.

Генеральний секретар відомства фінансів – Михайло Туган-Барановський.

161. Збори Українського Центрального Кооперативного Комітету // Робітн. газ. – 1917. – 3 жовт. – С. 4.

Про засідання Центрального українського кооперативного комітету, обрання М. Туган-Барановського головою комітету, 1 жовтня 1917 р.

162. Мала Рада // Робітн. газ. – 1917. – 28 жовт. – С. 1.

Участь М. Туган-Барановського у засіданні Малої Ради, 25 жовтня 1917 р.

163. Студентський мітинг // Нова Рада. – 1917. – 11 трав. – С. 4.

Про студентський мітинг у Петрограді під керівництвом проф. М. І. Туган-Барановського, його промову.

164. Український Народний університет // Нова Рада. – 1917. – 24 верес. – С. 2.

На Історично-філологічному факультеті політичну економію викладатиме М. Туган-Барановський.

165. Французький посол про Україну // Нова Рада. – 1917. – 26 листоп. – С. 3.

Про спілкування посла Франції з М. Туган-Барановським як представником українського Генерального секретаріату, 25 листопада 1917 р. у Петрограді.

- 166.** Шульгин О. Сьома сесія Центральної Ради / О. Шульгин // Нова Рада. – 1917. – 3 листоп. – С. 1–2.
Про доповідь М. Туган-Барановського Центральній Раді. – С. 2.
- 167.** Українська академія наук // Нова Рада. – 1918. – 25 жовт. – С. 2.
Про участь М. Туган-Барановського у роботі з вироблення законопроекту про утворення Української академії наук у Києві.
- 168.** Українська академія наук // Нова Рада. – 1918. – 20 листоп. – С. 2.
М. І. Туган-Барановського призначено дійсними членом Української академії наук по відділу соціальних наук.
- 169.** Установчі збори Ц. У. коопер. к-ту // Нова Рада. – 1918. – 8 верес. – С. 2.
Про участь М. І. Туган-Барановського в установчих зборах Центрального Українського кооперативного комітету, 1 вересня 1918 р.
- 170.** Хроніка // Нова Рада. – 1918. – 3 жовт. – С. 2.
Про обрання М. І. Туган-Барановського головою Ради українського кооперативного комітету.
- 171.** Авалиани С. Л. М. И. Туган-Барановский как теоретик кооперации / С. Л. Авалиани. – Одесса : Слово, 1919. – 8 с. – (Кооперативная библиотека ; вип 1).
Арх. 1919 А18
- 172.** Анцыферов А. Н. М. И. Туган-Барановский / А. Н. Анцыферов. – Харьков : Харьков. коопер. товарищество изд. дела, 1919. – 12 с. – URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=9263>.
- 173.** Билимович А. Д. М. И. Туган-Барановский : [некролог] / А. Д. Билимович // Россия. – Одесса, 1919. – 24 янв.
- 174.** Кооперативна зоря. – Київ, 1919. – № 4/5 : Світлої пам'яті керманіча української кооперації проф. Михайла Туган-Барановського. – 88 с.
Зі змісту: М. И. Туган-Барановский как экономист / М. В. Птуха. – С. 5–21; Кооперативний ідеал по теорії Туган-Барановського / А. Харченко. – С. 22–27; Головні моменти кооперації в теорії М. І. Туган-Барановського / Д. Полупанів. – С. 27–49; Кооперативне виробництво в світлі теорії кооперації Туган-Барановського / О. Попов. – С. 49–53; Проф. М. І. Туган-Барановський та українська валюта / В. Ганчель. – С. 53–56; М. І. Туган-Барановський і марксизм / В. Садовський. – С. 56–60; Туган-Барановський в українській політиці / А. Ніковський. – С. 60–65; Велетень вільної української кооперації М. Туган-Барановський / П. Пожарський. – С. 65–67.
Арх.

175. Бухарин Н. И. Теоретическое примиренчество: теория ценности М. И. Туган-Барановского // Бухарин Н. И. Политическая экономия рантье : теория ценности и прибыли австрийской школы / Н. И. Бухарин. – М., 1919. – С. 187–197.

Ва478757

176. Єфремов С. До об'єктивної істини : пам'яті М. Туган-Барановського / С. Єфремов // Книгарь. – 1919. – Число 20. – С. 1257–1462.

Ж6124

177. Любимов Л. М. И. Туган-Барановский / Л. Любимов // Мысль. – 1919. – № 10. – С. 343–349.

Ж21286

178. Пам'яті М. І. Туган-Барановського // Нова Рада. – 1919. – 26 січ. – С. 2.

179. М. І. Туган-Барановський (1865–1919) : [некролог] // Книгарь. – 1919. – Число 19. – Стовпець 1232–1233.

Ж6124

180. Професор М. І. Туган-Барановський : [некролог] // Сіл. господар. – 1919. – Число 2/3. – С. 17.

181. Українська кооперація. – Київ, 1919. – Кн. 2. – Стовпець 1–250.

Зі змісту: Професор Михайло Іванович Туган-Барановський: світлої пам'яті любого вчителя / Петро Ісіченко. – Стовпець 7–36; М. І. Туган-Барановський, як теоретик кооперації / Л. Зак. – Стовпець 37–50; До ідеалів молодости: М. І. Туган-Барановський і українство / Сергій Єфремов. – Стовпець 50–56.

Ж21833

182. Хроніка // Нова Рада. – 1919. – 2 лют. – С. 3.

Лист про вшанування пам'яті проф. Туган-Барановського до управи Українського центрального кооперативного комітету від слухачів київських вищих кооперативно-інструкторських курсів.

183. Хроніка // Нова Рада. – 1919. – 30 січ. – С. 2.

Про урочисте засідання в Українбанку фінансового кооперативного комітету, 26 січня 1919 р., присвячене пам'яті М. І. Туган-Барановського.

184. Щукин П. Пам'яті нашого вчителя : у перші роковини смерті М. Туган-Барановського / П. Щукин. – [Б. м.], 1920. – 7 с.

1920 Щ-95

185. А. М. М. І. Туган-Барановський : (особистий спомин) / А. М. // Воля. – 1921. – Число 1/2, лип.

186. В Академії Наук : [про урочисте святкування пам'яті акад. М. І. Туган-Барановського] // Більшовик. – Київ, 1923. – 17 лют. – С. 3.

187. Воблій К. Академік Михайло Іванович Туган-Барановський / К. Воблій // Зап. соц.-екон. від. / Всеукр. акад. наук. – 1923. – Т. 1. – С. III–VII.

Ж20888

188. Кондратьев Н. Д. Михаил Иванович Туган-Барановский / Н. Д. Кондратьев. – Петроград : Колос, 1923. – 125, [2] с. – (Биографическая библиотека).

Айзеншток № 9162

189. Розенберг С. Теория распределения Туган-Барановского и Струве / С. Розенберг // Проблемы теоретической экономии : сборник / под общ. ред. Ш. М. Дволайцкого, С. Б. Членова. – М., 1925. – С. 201–255. – (Труды Института красной профессуры. Экономическое отделение).

В38254

190. Skerst L. Die Ausgestaltung der Gewerkvereinstheorie von Thornton-Brentano bis Tugan-Baranowsky und ihre Kritik in der deutschen Nationalökonomie / L. Skerst. – Leipzig, 1925. – X, 162 S.

191. Гольман М. Б. Туган-Барановщина : к критике буржуаз. полит. экономии / М. Б. Гольман. – Л. : Прибой, 1926. – 99 с.

Ва600754

192. Gringauz S. M. I. Tugan-Baranowsky und seine Stellung in der theoretischen Nationalökonomie / Samuel Gringauz. – Riga : Salamandra, 1928. – 159 S.

193. Биковський Л. Товариство українських економістів в Ч. С. Р. / Лев Биковський // Діло. – 1928. – 3 берез. – С. 3–4.

Урочиста академія в пам'ять п'ятиліття з дня смерті М. І. Туган-Барановського.

194. Лозовій А. Н. Профессор М. Туган-Барановський і його теорія кооперації / А. Н. Лозовій // Прапор марксизму. – 1928. – № 4. – С. 48–55.

Арх.

195. Мицюк О. Академік М. Туган-Барановський : з нагоди 10-ї річниці смерті / Олександр Мицюк // Літ.-наук. вістн. – 1929. – Т. 98, кн. 1/4. – С. 269–270.

Ж21214

196. Gerschenkron A. Die Genossenschaftstheorie Tugan-Baranowskis / A. Gerschenkron // Vierteljahrsschrift für Genossenschaftswesen. – 1929–1930. – Bd. 7, № 3, 4. – S. 121–131.

197. Софронович И. Г. Теория рынка Туган-Барановского и ее критики / И. Г. Софронович. – Баку : Изд-во Азерб. гос. НИИ, 1930. – 36 с. – (Известия Азерб. гос. НИИ, Социально-экономическое отделение ; т. 1, вып. 2).

B92857/1.2

198. В честь М. Т[уган-] Барановського // Діло. – 1930. – 21 трав. – С. 4.

Відбулася Академія в 2-літню річницю смерті М. І. Туган-Барановського, яка була організована Комітетом студентів Вищих торговельних шкіл у Львові.

199. Солнцев С. Туган-Барановский Михаил Иванович / С. Солнцев // Энциклопедический словарь : в 58 т. / Рус. библиогр. ин-т Гранат. – 7-е перераб. изд. – М., [1930]. – Т. 41, ч. 9. – С. 490–495.

Bp1735/41.9

200. Мицюк О. К. Наукова діяльність політико-економіста М. І. Туган-Барановського / О. К. Мицюк. – Львів : Діло, Накладом авт., 1931. – 37 с. – Відбиток із: Коопер. республіка. 1930.

РЛ № 5259

201. Wytanowicz E. M. I. Tuhan-Baranowski : (teoretyk-ekonomista, historyk kapitalizmu, socjolog, twórca teoretycznych podstaw idei spółdzielczej) / Eljasz Wytanowicz. – Lwów : skł. gł. Kasa im. Rektora J. Mianowskiego ; Warszawa : Inst. Popierania Polskiej Twórczości Naukowej, 1931. – 12 s. – Odbitka: Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych. Poznań. 1931. T. 1.

202. Moiseev M. L'évolution d'une doctrine: La theorie des crises de Tugan-Baranowsky et la conception moderne des crises économiques / M. Moiseev // Revue d'histoire économique et sociale. – 1932. – № 1. – P. 1–43.

Ж4213

203. Timoshenko V. M. I. Tuhan-Baranowsky and Western European Economic Thought / Volodymyr Timoshenko // The Annals of the Ukr. Acad. of Arts and Sciences in the United States. – 1954. – Vol. 3, № 3. – P. 803–823. – URL: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/8684/file.pdf>.

204. Павлюк М. Хиби Марксової теорії цінности (Трудова теорія цінности К. Маркса у світлі критики світового імени українського

економіста М. І. Тугана-Барановського) / М. Павлюк // Визвол. шлях. – 1956. – Кн. 3. – С. 293–300.

Ж15065

205. Kowal L. M. Economic Doctrines of M. I. Tuhon-Baranowsky : dissertation / L. M. Kowal ; Univ. of Illinois. – Urbana, 1965. – 34 p.

206. Koval L. M. Mykhailo Ivanovich Tugan-Baranowsky : His Political, Teaching, Scientific and Cooperative Activity in Ukraine, 1917–1919 : on the 50th Anniversary of his death / Lubomur M. Koval // Наук. зап. = Wissenschaftlich Mitteilungen / Укр. техн.-госп. ін-т. – Мюнхен, 1968–1969. – [Т.] 18. – С. 52–68. – URL: <https://diasporiana.org.ua/periodika/8655-naukovi-zapiski-utgi-1968-69-ch-xviii>.

207. Качор А. Михайло І. Туган-Барановський на службі науки й свого народу : до 50-річчя смерті світової слави економіста і коопер. діяча / Андрій Качор. – Вінніпег : УВАН, 1969. – 27 с. – (Українські вчені).

208. Коваль Л. Михайло Туган-Барановський, життя і наукова діяльність : до 50-ліття з дня смерті / Любомир Коваль // Сучасність. – 1969. – № 4. – С. 82–97 ; № 5. – С. 93–102 ; № 6. – С. 104–116.

Ж14413

209. Nove A. B. M. I. Tugan-Baranowsky (1865–1919) / A. B. Nove // History of Polit. Economy. – 1970. – Vol. 2, № 2. – P. 246–262.

Ж38398

210. Bukharin N. Tugan-Baranowsky's Theory of Value // Bukharin N. The Economic Theory of the Leisure Class / Nikolai Bukharin. – New York ; London, 1972. – P. 164–172.

211. Crisp O. Tugan-Baranowsky Mikhail I. / O. Crisp // International Encyclopedia of the Social Sciences / ed. D. L. Sills. – New York ; London, 1972. – Vol. 16. – P. 164–167.

B274141/16

212. Simposium: Tuhon-Baranowsky's Last Articles // The Annals of the Ukr. Acad. of Arts and Sciences in the United States. Econ. Iss. – 1973–1977. – Vol. 13, № 35/36. – P. 189–236.

Опубліковано англійською мовою працю М. І. Туган-Барановського «Влияние идей политической экономии на естествознание и философию». – С. 190–208.

ВЗУ Ж40021

213. Туган-Барановский Михаил Иванович // Большая советская энциклопедия : в 30 т. – 3-е изд. – М., 1977. – Т. 26. – С. 287–288.

В319430/26

- 214.** Amato S. M. I. Tugan-Baranovskij: appunti per una ricerca / S. Amato // *Pensiero politico*. – 1981. – № 14. – P. 284–301.
- 215.** Захарченко И. Н. Исторические взгляды М. И. Тугана-Барановского (1856–1919) / И. Н. Захарченко // *История СССР*. – 1985. – № 2. – С. 119–129.
Ж27436
- 216.** Белых А. А. О количественном анализе в работах М. И. Туган-Барановского / А. А. Белых // *Экономика и мат. методы*. – 1989. – № 5. – С. 801–806.
Ж29131
- 217.** Видрін Д. Г. «Царство свободи зростає повільно, але неухильно» : (М. І. Туган-Барановський в історії вітчизн. соц.-політ. думки) / Д. Г. Видрін // *Філософ. і соціол. думка*. – 1989. – № 6. – С. 73–88.
Ж61798
- 218.** Кочетыгова Ю. В. Эволюция этатического фактора в развитии русской промышленности: взгляд М. И. Туган-Барановского / Ю. В. Кочетыгова // *Развитие системы производственных отношений социализма в условиях экономической реформы* : [сб. ст.] / АН СССР, Ин-т экономики ; отв. ред.: Л. Н. Лыкова, В. А. Мау. – М., 1989. – С. 208–222.
- 219.** Мартос Б. Значення М. Туган-Барановського для української кооперації // Мартос Б. *Визвольний здрив України* / Борис Мартос ; Наук. т-во ім. Шевченка. – Нью-Йорк, 1989. – С. 229–243.
Ва798582
- 220.** Татарникова С. Н. Теоретик кооперации : к 125-летию со дня рождения М. И. Туган-Барановского / С. Н. Татарникова // *Совет. потребит. кооперация*. – 1989. – № 12. – С. 38–41.
Ж27301
- 221.** Фещенко В. М. Михаил Иванович Туган-Барановский / В. М. Фещенко // *Очерки истории естествознания и техники*. – Киев, 1989. – Вып. 36. – С. 122–124.
Ж29988
- 222.** Бухарин Н. И. Теория распределения Туган-Барановского / Н. И. Бухарин ; послесл. С. Леонова, Т. Филимоновой // *Экон. науки*. – 1990. – № 2. – С. 76–89.
Ж27715/Экон.
- 223.** Гребнев Л. О чём писал М. И. Туган-Барановский / Л. Гребнев // *Экон. науки*. – 1990. – № 5. – С. 72–79.
Ж27715

- 224.** Злупко С. М. Український економіст світової слави / С. М. Злупко // Знання та праця. – 1990. – № 8. – С. 14–15.
Ж20947
- 225.** Кондратьев Н. Д. М. И. Туган-Барановский (основные черты его научного мировоззрения) / Н. Д. Кондратьев // Общественная мысль : исслед. и публ. : [сб. ст.] / АН СССР, Науч. совет по истории обществ. мысли. – М., 1990. – Вып. 2. – С. 231–255.
В337066/2
- 226.** Кондратьев Н. Д. Михаил Туган-Барановский : [публ. ст. 1923 г.] / Н. Д. Кондратьев // Экономика и орг. пром. пр-ва. – 1990. – № 8. – С. 113–126.
Ж62452
- 227.** Пияшева Л. И. М. И. Туган-Барановский и современность / Л. И. Пияшева // Общественная мысль : исслед. и публ. : [сб. ст.] / АН СССР, Науч. совет по истории обществ. мысли. – М., 1990. – Вып. 2. – С. 228–230.
В337066/2
- 228.** Субботина Т. П. Модель социализма М. И. Туган-Барановского / Т. П. Субботина // Вопр. экономики. – 1990. – № 2. – С. 81–83.
Ж26065
- 229.** Татарникова С. Н. Туган-Барановский: в поисках новой соборности : к 125-летию со дня рождения / С. Н. Татарникова // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 7, Философия. – 1990. – № 1. – С. 65–73.
Ж13866
- 230.** Татарникова С. Н. М. И. Туган-Барановский о роли кооперации в строительстве социализма / С. Н. Татарникова // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 12, Соц.-полит. исслед. – 1990. – № 6. – С. 82–88.
Ж13866
- 231.** Фещенко В. М. Видатний вчений, публіцист, громадянський діяч : до 125-річчя з дня народж. акад. М. І. Туган-Барановського / В. М. Фещенко // Вісн. АН УРСР. – 1990. – № 1. – С. 78–81.
Ж20611
- 232.** Захарченко И. Н. Исторические взгляды М. И. Туган-Барановского : автореф. ... канд. ист. наук : 07.00.09 / Захарченко Ирина Николаевна ; Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова, Ист. фак., Каф. источниковедения и историографии. – М., 1991. – 25 с. – URL: <http://cheloveknauka.com/istoricheskie-vzglyady-m-m-tugan-baranovskogo>.

233. Захарченко И. Н. Исторические взгляды М. И. Туган-Барановского : дис. ... канд. ист. наук : 07.00.09 / Захарченко Ирина Николаевна ; Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова, Ист. фак., Каф. источниковедения и историографии. – М., 1991. – 222 с. – Библиогр.: с. 204–222.

234. Злупко С. «Білі плями», фальсифікації і концепційні засади дослідження історії української економічної думки / Степан Злупко // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – Львів, 1991. – Т. 222 : Праці історико-філософської секції. – С. 146–158.

Про М. І. Туган-Барановського. Подано фрагмент рукопису статті вченого «Кооперація в сучасну світову епоху». – С. 152–153.

Ж20869

235. Кувакин И. В. Социальная философия М. И. Туган-Барановского : автореф. дис. ... канд. филос. наук : 09.00.03 / Кувакин Илья Валерьевич ; Ун-т дружбы народов им. Патриса Лумумбы. – М. : Изд-во Ун-та дружбы народов, 1991. – 14, [1] с.

236. Кувакин И. В. Социальная философия М. И. Туган-Барановского : дис. ... канд. филос. наук : 09.00.03 / Кувакин Илья Валерьевич ; Ун-т дружбы народов им. Патриса Лумумбы. – М., 1991. – 118 с.

237. Банков Е. Б. Разработка проблем теории социализма в работах М. И. Туган-Барановского / Е. Б. Банков // Взгляды М. И. Туган-Барановского, А. В. Чаянова, Н. Д. Кондратьева, Л. Н. Юровского и современность : сб. обзоров / АН СССР, ИНИОН ; отв. ред. и сост. Н. А. Макашева. – М., 1991. – С. 13–35. – (Наследие отечественного обществоведения).

Ва538288

238. Злупко С. М. І. Франко і М. Туган-Барановський у контексті розвитку суспільно-економічної думки на рубежі XIX–XX ст. / С. М. Злупко // Іван Франко і національне відродження : тези доп. респ. наук. конф., с. Криворівня Івано-Франків. обл., 23–24 верес. 1991 р. / Львів. ун-т ім. І. Франка, Ін-т франкознавства ; редкол.: О. Денисюк [та ін.]. – Львів, 1991. – С. 2–24.

Ва545598

239. Королькова Е. Душа, преисполненная веры : о крупнейшем рус. экономисте М. И. Туган-Барановском / Е. Королькова // Знание – сила. – 1991. – № 2. – С. 68–73.

Жс5994

240. Самсонова Т. Н. Идолы и идеалы на весах гуманизма : о творчестве М. И. Туган-Барановского (1865–1919) / Т. Н. Самсонова, С. Н. Татарникова // Соц.-полит. науки. – 1991. – № 10. – С. 75–83.

Ж27715

241. Татарникова С. Н. М. И. Туган-Барановский – мыслитель, демократ, экономист / С. Н. Татарникова // Вопр. истории. – 1991. – № 9/10. – С. 218–223.

Ж13763

242. Koropecky I. S. The Contribution of Mykhailo Tugan-Baranovsky to Monetary Economies / I. S. Koropecky // History of Polit. Econ. – 1991. – Vol. 23, № 1. – P. 61–78.

Ж38398

243. Горбатенко В. Туган-Барановський і Україна / Володимир Горбатенко // Україна. – 1992. – № 31. – С. 19.

Жс22447

244. Злупко С. М. Фундатор теорії економічної кон'юнктури / С. М. Злупко // Аксиоми для нащадків : українські імена у світовій науці : зб. нарисів / упоряд., передм. О. Романчука. – Львів, 1992. – С. 437–464 : портр. у вкл.

Ао256704

245. Питання політичної економії. – Київ, 1992. – Вип. 218 : Світова економічна думка: питання теорії та історії. – 150 с.

Зі змісту: «Принципи політичної економії» А. Маршалла і «Основи політичної економії» М. І. Тугана-Барановського: спроба порівняльного аналізу / С. М. Злупко. – С. 50–54; Модель соціалізму М. І. Тугана-Барановського: економічний аспект / І. П. Соколовська. – С. 55–64; Розвиток М. І. Туганом-Барановським учення про цінність / Н. А. Петровська, О. В. Кульбака. – С. 64–71.

Ж28586

246. Сорвина Г. Н. Социальный идеал и логика развития рынка : анализ творч. наследия М. И. Туган-Барановского / Г. Н. Сорвина // Вестн. РАН. – 1992. – № 11. – С. 109–125.

Ж12061

247. Злупко С. М. Михайло Туган-Барановський : укр. економіст світової слави / С. М. Злупко. – Львів : Каменяр, 1993. – 192 с.

Ао257017

248. Бажал Ю. Найвизначніший слов'янський економіст, противник Леніна / Ю. Бажал // Рада. – 1993. – № 1. – С. 2 ; № 2. – С. 2 ; № 3. – С. 2 ; № 4. – С. 2.

- 249.** Бажал Ю. Український класик світової політекономії / Ю. Бажал // Економіка України. – 1993. – № 7. – С. 88–89.
Ж28099
- 250.** Воблій К. Академік Михайло Іванович Туган-Барановський / К. Воблій // Філософ. і соціол. думка. – 1993. – № 9/10. – С. 107–112.
Ж61798
- 251.** Горкіна Л. П. Михайло Іванович Туган-Барановський: сторінки життя і творчості / Л. П. Горкіна // Економіка України. – 1993. – № 11. – С. 80–97.
Ж28099
- 252.** Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.
Туган-Барановський М. І. – С. 9, 10, 26, 30, 35, 37, 39–41, 43, 48, 50, 51, 53–60, 66–68, 143, 145, 149, 161, 162, 167, 184, 207, 209–211, 224, 234, 236, 237, 359, 361, 407, 409, 412, 413, 426, 427, 429, 430, 432, 434, 449, 492, 493.
Вс29848
- 253.** Коропецький І.-С. Внесок Михайла Туган-Барановського в монетарну економіку // Коропецький І.-С. Українські економісти ХІХ століття та західна наука / Іван-Святослав Коропецький. – Київ, 1993. – С. 129–148.
Ва551522
- 254.** Полонська-Василенко Н. Д. Українська Академія наук : нарис історії : [в 2 ч.] / Н. Д. Полонська-Василенко ; АН України, Ін-т укр. археографії ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), І. В. Верба, Г. В. Боряк [та ін.]. – Репр. відтворення вид.: Мюнхен, 1955–1958. Ч. 1–2. – Київ : Наук. думка, 1993. – 414 с. – (Пам'ятки історичної думки України).
Туган-Барановський М. І. – С. 12, 21; Ч. 1. – С. 14, 24, 36, 100, 131; Ч. 2. – С. 149, 155, 394.
Ва552344
- 255.** Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.
Туган-Барановський М. – С. 18, 35, 36, 81, 86, 88, 91, 99, 100, 102, 103, 105, 108, 113, 114, 117, 148, 149, 232.
Ва554058

256. Тищенко Н. До історії формування теорії цінності М. І. Туган-Барановського / Н. Тищенко // Економіка України. – 1993. – № 12. – С. 63–66.

Ж28099

257. Турій І. М. Туган-Барановський про теорію прибутку / І. М. Турій // Джерела економічної україністики : [матеріали наук. конф.] / Львів. держ. ун-т ім. І. Франка ; Екон. коміс. наук. т-ва ім. Т. Шевченка. – Львів, 1993. – С. 62–65.

258. Феценко В. М. Туган-Барановський і розвиток економічної думки в Україні / В. М. Феценко // Економіка України: минуле, сучасне і майбутнє : матеріали Першого конгр. Міжнар. укр. екон. асоц. / АН України, Ін-т економіки ; відп. ред.: М. Герасимчук, Ю. Чучман. – Київ, 1993. – С. 270–275.

Ва578940

259. Kowal L. Tuhun-Baranovsky Mykhailo / L. Kowal // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. D. H. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 5. – P. 312 : phot.

B276504/5

260. Бажал Ю. Доля теорії: 100-річчя класичої праці М. І. Туган-Барановського і сучасність / Ю. Бажал // Економіка України. – 1994. – № 12. – С. 58–63.

Ж28099

261. Горкіна Л. П. Нариси з історії політичної економії в Україні: остання третина XIX – перша третина XX ст. / Л. П. Горкіна ; НАН України, Ін-т економіки. – Київ : Наук. думка, 1994. – 243 с.

Туган-Барановський М. І. – С. 6, 7, 9, 13–15, 17, 19–22, 31, 37–42, 49, 51, 56, 58, 59, 61–101, 103, 106, 109, 112, 118, 138, 142, 145–152, 156, 165–170, 182, 186, 200, 201, 206, 211–213, 215, 217–229, 231, 236.

Ва557348

262. Горкіна Л. Нова епоха в історії економічної науки: теорія економічних циклів М. І. Тугана-Барановського / Л. Горкіна // Вісн. НАН України. – 1994. – № 11/12. – С. 58–67.

Ж20611

263. Зленко Г. Де помер і похований М. І. Туган-Барановський? / Г. Зленко // Крим. світлиця. – 1994. – 16 лип. – С. 4.

264. Зленко Г. Задавнена помилка, або Коли та де помер і похований академік М. І. Туган-Барановський / Г. Зленко // Вісн. НАН України. – 1994. – № 9/10. – С. 133–134.

Ж20611

265. Коваль Л. М. Михайло Іванович Туган-Барановський : укр. період у його житті та наук., політ. і публіцист. пр. / Л. М. Коваль // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 1994. – Вип. 26/27. – С. 189–200.

Ж70105

266. Матвеева Л. Трагічні сторінки : з історії Акад. наук України / Л. Матвеева, Е. Циганкова, О. Янковський // Україна. Наука і культура : щорічник. – Київ, 1994. – Вип. 28. – С. 80–115.

Туган-Барановський М. І. – С. 83–85 : фот.

Ж66776

267. Туган-Барановский Д. М. «Я бы очень хотел, чтобы мы были с вами друзьями» : письма М. И. Туган-Барановского к П. Б. Струве / Д. М. Туган-Барановский // Вопр. экономики. – 1994. – № 3. – С. 128–136.

Ж26055

268. Смирнов И. П. «От марксизма к идеализму» : М. И. Туган-Барановский, С. Н. Булгаков, Н. А. Бердяев / И. П. Смирнов. – М. : Рус. книгоизд. товарищество, 1995. – 285 с.

269. Балабкінс Н. Значення Туган-Барановського сьогодні / Н. Балабкінс // Вісн. НАН України. – 1995. – № 1/2. – С. 61–66.

Ж20611

270. Злупко С. Наукові новаторства Михайла Туган-Барановського / С. Злупко // Універсум. – 1995. – № 1/2. – С. 34–35.

Ж14625

271. Марочко В. І. Туган-Барановський М. І. – теоретик кооперації // Марочко В. І. Українська селянська кооперація. Історико-теоретичний аспект (1861–1929 рр.) / В. І. Марочко ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 1995. – С. 83–98.

Ва564453

272. Mainwaring L. Tugan's «bubble»: underconsumption and crises in a Marxian model / Lynn Mainwaring // Cambridge J. of Economics. – 1995. – Vol. 19, № 2. – P. 305–321.

273. Горбатенко В. Туган-Барановський Михайло Іванович / В. Горбатенко // Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; редкол.: Ю. І. Римаренко [та ін.]. – Київ, 1996. – С. 891.

Вс31310

274. Злупко С. М. Його визнав світ / С. М. Злупко // Слобід. край. – 1996. – 27 черв.

275. Матвеева Л. М. І. Туган-Барановський: «Мое коріння в Україні» / Л. Матвеева // Віче. – 1996. – № 8. – С. 119–132.

Ж14464

276. Українська Центральна Рада : док. і матеріали. В 2 т. Т. 1. 4 березня – 9 грудня 1917 р. / НАН України, Ін-т історії України, Центр. держ. архів вищ. органів влади і упр. України ; упоряд.: В. Ф. Верстюк (керівник), О. Д. Бойко, Ю. М. Гамрецький [та ін.] ; редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.), В. Ф. Верстюк, Ю. М. Гамрецький [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1996. – 590 с. – (Пам'ятки історії України. Серія 5. Джерела новітньої історії).

Туган-Барановський М. І. – С. 102–104, 106, 115, 128, 129, 131–133, 136, 140–142, 145, 146, 151, 152, 154–156, 158, 161, 165, 171, 172, 179, 180, 205, 233.

В341062/1

277. Широкоград Л. Д. М. И. Туган-Барановский и студенческое движение середины 80-х годов XIX века / Л. Д. Широкоград // Вестн. С.-Петерб. ун-та. Сер. 5, Экономика. – 1996. – № 4. – С. 66–72.

Ж13841/Экон.

278. Архипова А. М. І. Туган-Барановський – видатний теоретик кооперації / А. Архипова // Молода нація. – 1997. – № 10. – С. 72–87.

279. Горбатенко В. Туган-Барановський Михайло Іванович / В. Горбатенко // Світова та вітчизняна етнодержавницька думка (у персоналіях) / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ ; Донецьк, 1997. – С. 252–254.

Ва580576

280. Горкіна Л. П. Висвітлення генезису та становлення політичної економії як науки у працях М. І. Туган-Барановського / Л. П. Горкіна // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 1997. – Вип. 29. – С. 100–114.

Ж70105

281. Павловський М. Згадаймо першого міністра фінансів Української Народної Республіки Туган-Барановського, або Деяко про інноваційну ідеологію економічних реформ / М. Павловський // Голос України. – 1997. – 5 серп. – С. 4.

282. Широкоград Л. Д. О письмах М. И. Туган-Барановского И. И. Янжулу [1913] / Л. Д. Широкоград, А. Л. Дмитриев // Вестн. С.-Петерб. ун-та. Сер. 5, Экономика. – 1997. – Вып. 3. – С. 98–108.

283. Шиян Д. В. Творческое наследие М. И. Туган-Барановского и современные проблемы рентных отношений / Д. В. Шиян // Вестн.

Харьков. гос. ун-та. – 1997. – № 401 : Проблемы регулирования рыночных отношений в Украине. – С. 95–100.

Ж29137

284. Верстюк В. Ф. Туган-Барановський Михайло Іванович / В. Ф. Верстюк, Т. С. Осташко // Верстюк В. Ф. Діячі Української Центральної Ради : бібліогр. довід. / В. Ф. Верстюк, Т. С. Осташко. – Київ, 1998. – С. 174–175.

Вс32541

285. Горкіна Л. Академік Михайло Іванович Туган-Барановський / Л. Горкіна // Київ. старовина. – 1998. – № 6. – С. 94–116.

Ж14441

286. Горкіна Л. П. Академік Михайло Туган-Барановський / Л. П. Горкіна // Члени-засновники Національної академії наук України : зб. нарисів / Ін-т історії України НАН України ; редкол.: В. А. Смолій [та ін.] ; упоряд. С. В. Кульчицький. – Київ, 1998. – С. 258–296.

Ва588070

287. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 761 с.

Туган-Барановський М. І. – С. 8, 342, 402, 409, 439, 571.

Вс33033

288. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, В. Г. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Туган-Барановський М. І. – С. 158, 159.

Вс33691

289. П'ятаченко Г. О. Михайло Іванович Туган-Барановський / Г. О. П'ятаченко, В. І. Кравченко, Л. В. Кухарець // П'ятаченко Г. О. Міністри фінансів України, 1917–1998 : корот. біогр. / Г. О. П'ятаченко, В. І. Кравченко, Л. В. Кухарець. – Київ, 1998. – С. 16–23 : фот.

Ва585581

290. Colacchio G. Dal sottoconsumo alle sproporzioni: il caso Tugan-Baranovskij / Giordgio Colacchio // Storia del Pensiero Economico. – 1998. – Vol. 36. – P. 3–43.

291. Гелей С. Михайло Туган-Барановський / Степан Гелей // Українські кооператори : іст. нариси / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; ред. С. Гелей – Львів, 1999. – Кн. 1. – С. 177–190.

В343127/1

292. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 608 с.

Туган-Барановський М. І. – С. 277.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2004. – 585–1213 с.

Туган-Барановський М. І. – С. 638, 639, 1016.

С10067/кн.1,2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Туган-Барановський М. І. – С. 1579, 1598, 1660, 1869, 1941, 1942, 2052.

293. Злупко С. М. Теорія грошей М. І. Туган-Барановського та її вплив на монетаризм ХХ століття / С. М. Злупко, О. В. Гришина // Фінанси України. – 1999. – № 8. – С. 99–113.

Ж14849

294. Околітенко Н. Почуймо : до 80-річчя з дня смерті укр. економіста М. І. Туган-Барановського / Наталія Околітенко // Столиця. – 1999. – 17–19 серп. – С. 4.

295. Путівник по фондах відділу рукописів Інституту літератури / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фондація Омеляна і Тетяни Антоновичів ; підгот.: В. А. Бурбела, Г. М. Бурлака, С. А. Гальченко [та ін.] ; відп. ред.: С. А. Гальченко, М. Г. Жулинський. – Київ : Вид. центр «Спадщина», 1999. – 864 с.

Туган-Барановський М. І. – С. 30, 169.

Вс34032

296. Туган-Барановский Д. М. Русский экономист М. И. Туган-Барановский и Вольное экономическое общество / Д. М. Туган-Барановский // Из истории Императорского Вольного экономического общества : сб. ст. / М-во образования Рос. Федерации, НИИ проблем экон.

истории России XX века Волгогр. гос. ун-та ; редкол.: Д. М. Туган-Барановский [и др.]. – Волгоград, 1999. – С. 39–52.

297. Фільштейн Л. Видатний український економіст Туган-Барановський / Л. Фільштейн // Демографія, економіка праці та соціальна політика. – Кіровоград, 1999. – Вип. 7. – С. 186–190.
Ж69345

298. Бажал Ю. М. Інноваційна теорія економічного розвитку: М. Туган-Барановський, Й. Шумпетер і проблеми перехідної економіки України / Ю. М. Бажал // Наук. зап. НаУКМА. – 2000. – Т. 18 : Економічні науки. – С. 3–7.
Ж69184

299. Бажал Ю. Сучасність творчості М. І. Туган-Барановського / Ю. Бажал // Еволюція економічного розвитку та економічних теорій (проблеми дослідження та викладання) : матеріали міжнар. наук.-метод. конф., 26–27 квіт. 2000 р. / Київ. нац. екон. ун-т, Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин НАН України ; відп. ред.: І. Й. Малий, Н. О. Татаренко. – Київ, 2000. – С. 79–80.
Ва598470

300. Винар Б. Туган-Барановський Михайло / Б. Винар // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 2000. – Т. 9. – С. 3275–3277 : портр.
В339091/9

301. Гибало Н. П. М. И. Туган-Барановский и его синтетическая маргинально-стоимостная концепция в экономической теории / Н. П. Гибало // Вестн. Костром. ун-та им. Н. А. Некрасова. – 2000. – № 3. – С. 22–31.

302. Горкіна Л. П. Від ідеї неокласичного синтезу до ідеї ефективності соціалістичного планування – парадокс теорії цінності М. І. Туган-Барановського / Л. П. Горкіна // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2000. – Вип. 31/32. – С. 166–185.
Ж70105

303. Дроздовська О. Туган-Барановський Михайло Іванович / О. Дроздовська // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. – Львів, 2000. – Вип. 7. – С. 348–353.
В340182/7

304. Кіндеревич А. «Інноваційна хвиля» М. Туган-Барановського і момент істини в економіці України / А. Кіндеревич //

Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2000. – Вип. 31/32. – С. 348–354.

Ж14470

305. Коваль Л. Михайло Туган-Барановський, життя і наукова діяльність / Л. Коваль // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2000. – Вип. 35/36. – С. 333–365.

Ж14470

306. Кредисов А. И. Михаил Иванович Туган-Барановский // Кредисов А. И. История учений менеджмента / А. И. Кредисов. – Киев, 2000. – С. 101–106.

Вс34530

307. Синюченко М. І. Кон'юнктурна теорія грошей М. І. Туган-Барановського : грошово-кредит. політика / М. І. Синюченко // Фінанси України. – 2000. – № 9. – С. 19–24.

Ж14849

308. Смирнова О. А. Литературная полемика вокруг книги М. И. Туган-Барановского «Русская фабрика в прошлом и настоящем» на исходе XIX века / О. А. Смирнова // Вестн. Оренбург. пед. ун-та. – 2000. – № 2. – С. 74–89.

309. Сорвина Г. Н. Политическая экономия М. И. Туган-Барановского – первого российского экономиста с мировым именем // Сорвина Г. Н. Экономическая мысль XX столетия: страницы истории : лекции / Г. Н. Сорвина. – М., 2000. – С. 88–122. – URL: <http://www.library.fa.ru/files/Sorvina.pdf>.

310. Тукаленко І. М. Туган Барановський / І. Тукаленко // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2000. – Вип. 39/40. – С. 381–383.

Ж14470

311. Barnett V. Tugan-Baranovskii's vision of an international socialist economy / Vincent Barnett // The Europ. J. of the History of Econ. Thought. – 2000. – Vol. 7, № 1. – P. 115–135.

312. Бельских И. Е. Промышленная история России М. И. Туган-Барановского / И. Е. Бельских ; М-во образования Рос. Федерации, Волгогр. гос. ун-т. – Волгоград, 2001. – 152, [2] с. – URL: <https://ua1lib.org/book/798701/3ca4e2?regionChanged=&redirect=253418839>.

313. Горкіна Л. П. М. І. Туган-Барановський в економічній теорії та історії / Л. П. Горкіна ; НАН України, Ін-т економіки. – Київ, 2001. – 268 с. – Бібліогр.: с. 259–265.

Ва620936

Рец.: Гайдай Т. В. Теоретичний спадок вітчизняного економіста у загально-світовому контексті / Т. В. Гайдай // Вісн. НАН України. – 2002. – № 10. – С. 65–72; Нова українська книга про М. І. Туган-Барановського / Ю. М. Бажал // Економіка України. – 2002. – № 9. – С. 90–91.

Ж20611; Ж28099

314. Злупко С. До теорії та історії української кооперації [про праці М. Туган-Барановського] / Степан Злупко // Розбудова держави. – Київ, 2001. – № 7/12. – С. 55–66.

Ж14501

315. Злупко С. М. Теорія грошей М. І. Туган-Барановського та її використання в сучасній господарській практиці / С. М. Злупко // Наук. вісн. Волин. Нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2001. – № 4 : Економічні науки. – С. 18–21.

Ж69212

316. Кучин С. П. Проблеми державного регулювання економіки в період становлення ринкових відносин в Україні у працях М. І. Туган-Барановського / С. П. Кучин // Вісн. Харків. держ. акад. культури. – 2001. – Вип. 6. – С. 133–138.

Ж70200

317. Лантух В. В. К вопросу о некоторых социально-экономических категориях в трудах М. И. Туган-Барановского / В. В. Лантух // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2001. – № 530 : Проблеми прискорення розвитку економіки. – С. 173–175.

Ж29137

318. Михайло Туган-Барановський // Видатні діячі України минулих століть : мемор. альм. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2001. – С. 536–537 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., англ.

Со24384

319. Рогачевская М. А. М. И. Туган-Барановский – выдающийся русский экономист / М. А. Рогачевская // Экономика и орг. пром. пр-ва. – 2001. – № 9. – С. 135–155.

Ж62452

320. Сокол О. І. Вклад М. І. Туган-Барановського в розвиток учення про кооперацію / О. І. Сокол // Вісн. Полтав. держ. с.-г. ін-ту. – 2001. – № 5/6. – С. 134–135.

Ж69944

321. Туган-Барановський Михайло Іванович // Довідник з історії України : посіб. для серед. загальноосвіт. навч. закл. / за заг. ред.

І. Підкови, Р. Шуста. – 2-ге вид., доопрац. і допов. – Київ, 2001. – С. 884–885.

Вс35322

322. Туган-Барановський Михайло Іванович // Енциклопедія банківської справи України / Нац. банк України, Ін-т незалеж. експертів ; редкол.: В. С. Стельмах (голова) [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 504–505.

Вс35937

323. Barnett V. Calling up the Reserves: Keynes, Tugan-Baranovsky and Russian War Finance / Vincent Barnett // Europe-Asia Studies. – 2001. – Vol. 53, № 1. – P. 151–169.

Ж40066

324. Barnett V. Tugan-Baranovsky as a Pioneer of Trade Cycle Analysis / Vincen Barnett // J. of the History of Econ. Thought. – 2001. – Vol. 23, № 4. – P. 443–466.

325. Пахомчик С. А. Развитие кооперативной теории в трудах М. И. Туган-Барановского и ее значение для современного этапа сельскохозяйственной кооперации / С. А. Пахомчик, Д. В. Вакорин ; Тюмен. гос. с.-х. акад. – Тюмень, 2002. – 41 с. : портр.

326. Білодід В. Туган-Барановський Михайло Іванович / Володимир Білодід // Філософська думка в Україні : біобібліогр. слов. / авт. кол.: В. С. Горський, М. Л. Ткачук, В. М. Нічик [та ін.]. – Київ, 2002. – С. 194–195.

Вс37248

327. Бондарев Є. О. Туган-Барановський Михайло Іванович / Є. О. Бондарев // Державні, політичні та громадські діячі України : політ. портрети / В. І. Астахова, К. В. Астахова, Є. О. Бондарев [та ін.]. – Київ, 2002. – Кн. 1. – С. 278–282.

В346211/1

328. Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2002. – № 578 : Погляди вчених економістів на розвиток України: минуле, теперішнє, майбутнє. Економічна серія. – 238 с.

Зі змісту: Український період життя і творчості видатного економіста М. І. Туган-Барановського / В. В. Лантух. – С. 6–11; Теорія циклов М. І. Туган-Барановського и Н. Д. Кондратьєва / Л. А. Антоненко. – С. 11–14; Грошовий обіг у працях М. І. Туган-Барановського / С. П. Кучин. – С. 28–31; Исследование М. И. Туган-Барановским цикличности английской экономики XIX века / И. Ю. Кучумова. – С. 34–37; Сучасність наукової спадщини М. І. Туган-Барановського / І. О. Геращенко. – С. 37–40; Методологические аспекты взглядов М. И. Туган-Барановского на хозяйственную деятельность / А. С. Филоненко. – С. 51–54.

Ж29137

329. Горкіна Л. П. Туган-Барановський Михайло Іванович / Л. П. Горкіна // Економічна енциклопедія : у 3 т. / відп. ред. С. В. Мочерний. – Київ, 2002. – Т. 3. – С. 699–701.

В343575/3

330. Кучин С. П. М. И. Туган-Барановский о развитии сельского хозяйства (в контексте реформ П. А. Столыпина) / С. П. Кучин // Бизнес Информ. – 2002. – № 9/10. – С. 100–102.

Ж14572

331. Кучин С. П. Некоторые вопросы государственного регулирования экономики в трудах М. И. Туган-Барановского / С. П. Кучин // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2002. – № 564 : Економічна серія. – С. 91–95.

Ж29137

332. Кучин С. П. Система денежного обращения как объект государственного регулирования (из наследия М. И. Туган-Барановского) / С. П. Кучин // Бизнес Информ. – 2002. – № 11/12. – С. 143–151.

Ж14572

333. Лісовенко М. Загрозу бачив першим : Михайло Іванович Туган-Барановський / М. Лісовенко // Наука і сусп.-во. – 2002. – № 11/12. – С. 10–13.

Ж26494

334. Михайло Туган-Барановський // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 2. – С. 642–643 : фот.

В346899/2

335. Михайло Туган-Барановський // Сто найвідоміших українців ; [авт. кол.]: М. Гнатюк [та ін.]. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ ; М., 2002. – С. 357–361 : портр.

Ва637934

336. Носач И. В. Теория циклов и кризисов в трудах М. И. Туган-Барановского / И. В. Носач // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2002. – № 564 : Економічна серія. – С. 157–162.

Ж29137

337. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.]. – Київ, 2002. – 768 с.

Туган-Барановський М. І. – С. 311, 477.

Вс37277

338. Птуха М. В. М. І. Туган-Барановський як економіст / М. В. Птуха // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2002. – Вип. 33/34. – С. 336–377.

Ж70105

339. Савич В. Роль М. І. Туган-Барановського у формуванні українських фінансових установ за Центральної Ради / В. Савич // Українська Центральна Рада: поступ націєтворення та державобудівництва / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Центр українознавства ; заг. ред. В. І. Сергійчука. – Київ, 2002. – С. 220–224.

Ва637178

340. Ущাপовський Ю. В. Синтетична теорія цінності Михайла Туган-Барановського // Ущাপовський Ю. В. Еволюція теорії цінності в українській економічній думці (від давнини до початку ХХ ст.) / Ю. В. Ущাপовський ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Житомир. інж.-технол. ін-т. – Житомир, 2002. – С. 166–180.

Ва631268

341. Чекушина Ю. М. Туган-Барановський Михайло Іванович // Чекушина Ю. М. Хто є хто в економічній історії України : навч. посіб.-довід. / Ю. М. Чекушина, І. В. Толстих, О. В. Вергун. – Дніпропетровськ, 2002. – С. 96–97.

Ва631276

342. Кучин С. П. М. І. Туган-Барановський стосовно устрою системи грошового обігу після Першої світової війни / С. П. Кучин // Соціокультурні комунікації в інформаційному суспільстві : матеріали міжнар. наук. конф., 21–22 листоп. 2003 р. / Харків. держ. акад. культури ; ред.: В. М. Шейко [та ін.]. – Харків, 2003. – С. 26–28.

Ва645287

343. Кучин С. П. Походження та роль грошей у народному господарстві за М. І. Туган-Барановським / С. П. Кучин // Вісн. міжнар. слов'ян. ун-ту. Серія: Економічні науки. – Харків, 2003. – Т. 6, № 1. – С. 20–22.

Ж16622/Екон.

344. Кучин С. П. Роль М. І. Тугана-Барановського у створенні та подальшому розвитку Української академії наук / С. П. Кучин // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2003. – № 612 : Актуальні проблеми гуманізації управління та регулювання економіки. – С. 205–212.

Ж70200

345. Лісовенко М. Повернення сина : [про М. І. Туган-Барановського] / М. Лісовенко // Уряд. кур'єр. – 2003. – 28 листоп. – С. 9.

346. Матвеева Л. М. І. Туган-Барановський: «Моє коріння в Україні» // Матвеева Л. М. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Л. М. Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ, 2003. – С. 156–172.

Ва652771

347. Околітенко Н. Сліди Туган-Барановського / Н. Околітенко // Україна. – 2003. – № 6. – С. 45–46 : фот.

Ж22447

348. Полюбина И. Б. М. И. Туган-Барановский и кооперация / И. Б. Полюбина // Финансы и кредит. – 2003. – № 14. – С. 58–64.

Ж14776

349. Рогачевская М. А. Теория денег М. И. Туган-Барановского (1865–1919) / М. А. Рогачевская // Экономика и орг. пром. пр-ва. – 2003. – № 7. – С. 139–159.

Ж62452

350. Тебиев Б. Михаил Иванович Туган-Барановский / Б. Тебиев // Экономика в шк. – 2003. – № 4. – С. 95–106.

Ж22817

351. Туган-Барановський Михайло Іванович // Провідники духовності в Україні : довідник / за ред. І. Ф. Кураса. – Київ, 2003. – С. 575–576.

Ва646191

352. Актуальні проблеми викладання хімічних дисциплін : перший наук.-метод. семінар, присвяч. 140-річчю з дня народж. М. І. Туган-Барановського : тези доп., 23 квіт. 2004 р. / Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. І. Туган-Барановського ; ред. Т. В. Нужна. – Донецьк, 2004. – 65 с.

Ва650369

353. М. І. Туган-Барановський та державність України : міжнар. наук.-теорет. конф., 19–20 берез. 2004 р., Донецьк : запрошення і програма / Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. І. Туган-Барановського, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Ін-т екон.-прав. дослідж. НАН України ; редкол.: О. О. Шубін [та ін.]. – Донецьк, 2004. – 273 с.

Ва649932

354. Сталий розвиток аграрного сектора економіки : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених, магістрів і студентів, присвяч. 140-річчю з дня народж. М. І. Туган-Барановського та 75-річчю екон. ф-ту Харків. НАУ ім. В. В. Докучаєва, 10–11 лип. 2004 р. / Харків. нац. аграр.

ун-т ім. В. В. Докучаєва, Ін-т аграр. економіки Укр. акад. аграр. наук, Белгород. держ. с.-г. акад. [та ін.]. – Харків, 2004. – 278 с.

Ва653268

355. Творча спадщина видатного українського вченого-економіста М. Туган-Барановського і сучасність: погляд молоді : зб. тез доп. міжнар. студент. конф., 8 жовт. 2004 р. : до 140-річчя з дня народж. М. І. Туган-Барановського / М-во освіти і науки України, Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк, 2004. – 385 с.

356. Антоненко Л. А. М. И. Туган-Барановский – выдающийся ученый-экономист XX века / Л. А. Антоненко // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2004. – № 634 : Економічна серія. – С. 3–7.

Ж29137

357. Злупко С. М. Інституційно-інвестиційна теорія Михайла Туган-Барановського та її вплив на світову інвестологію / С. М. Злупко // Фінанси України. – 2004. – № 4. – С. 3–6.

Ж14849

358. Злупко С. Українська економічна думка : постаті і теорії / Степан Злупко ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : Євросвіт, 2004. – 544 с. : іл.

Туган-Барановський М. – С. 5, 38, 93–95, 112, 175, 197, 236, 245, 261, 265–273, 280, 298–301, 311, 316, 317, 325, 326, 331, 335, 338, 350, 401, 406, 439–446, 450, 453, 463–470, 478–480, 483, 487, 490, 491, 493.

Ва653277

359. Ковальчук В. Український економіст світової слави Михайло Туган-Барановський / В. Ковальчук, М. Сарай // Вісн. Терноп. акад. нар. госп.-ва. – 2004. – Вип. 4. – С. 176–188.

Ж69632

360. Крижанівська Т. Туган-Барановський Михайло Іванович: економіст, педагог, публіцист, громадський діяч / Т. Крижанівська // Видатні постаті України : біогр. довід. / [авт. кол.]: Г. В. Щокін, М. Ф. Головатий, В. А. Гайченко [та ін.] ; Міжрегіон. акад. упр. персоналом, Кн. палата України. – Київ, 2004. – С. 757–761.

Вс40641

361. Кучин С. П. Активність підприємства та його вплив на розвиток народного господарства у роботах М. І. Туган-Барановського / С. П. Кучин // Філософія виживання : молодь і сучас. світ : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 28 берез. 2003 р. / Харків. держ. мед. ун-т. – Харків, 2004. – С. 62–63.

362. Кучин С. П. Соціалістична ідея та грошовий обіг в умовах соціалістичного господарства у працях М. І. Тугана-Барановського / С. П. Кучин // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали конф. молодих науковців, 22–23 квіт. 2004 р. / М-во культури і мистецтв України, Харків. держ. акад. культури ; відп. ред. С. В. Сищенко. – Харків, 2004. – С. 51–53.

Ва661479

363. Кушнір В. С. Економічне вчення Михайла Івановича Туган-Барановського // Кушнір В. С. Історія економічних вчень / В. С. Кушнір. – Київ, 2004. – С. 165–170.

Ва651124

364. Мигаль Б. К. Туган-Барановський Михайло Іванович – економіст, історик, державний діяч / Б. К. Мигаль // Вихованці Харківського університету : біобібліогр. довід. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; авт.-уклад.: Б. П. Зайцев [та ін.] ; редкол.: В. С. Бакірова [та ін.]. – Харків, 2004. – С. 194–196 : фот.

Вс40260

365. Рубан М. Українець, творець... «шведського соціалізму» : про вченого економіста Михайла Івановича Туган-Барановського / М. Рубан // Робітн. газ. – 2004. – 20 жовт.

366. Семчик В. І. Туган-Барановський Михайло Іванович / В. І. Семчик, В. П. Горбатенко // Юридична енциклопедія : у 6 т. – Київ, 2004. – Т. 6. – С. 153 : портр.

В342492/6

306. Туган-Барановський Михайло Іванович // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 378 : портр.

Со26033

367. Фесечко В. В. Економічна теорія кооперативного руху М. І. Туган-Барановського і сучасність / В. В. Фесечко // Торгівля і ринок України. – 2004. – Т. 17, вип. 1. – С. 14–22.

Ж69878

368. Barnett V. Tugan-Baranovsky, the Methodology of Political Economy, and the «Russian Historical School» / Vincent Barnett // History of Polit. Economy. – 2004. – Vol. 36, № 1. – P. 79–101.

Ж38398

369. Кучин С. П. Теорія грошового обігу М. І. Тугана-Барановського / С. П. Кучин. – Харків : Курсор, 2005. – 152 с. : портр., табл.

370. М. І. Туган-Барановський – видатний вчений-економіст. Спадщина та новації : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 20–21 січ. 2005 р. : присвяч. 140-річчю з дня народж. М. І. Туган-Барановського та 85-річчю з дня заснування ун-ту : [в 3 т.] / М-во освіти і науки України, Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Ін-т економіки пром-сті НАН України ; ред.: О. О. Шубін [та ін.]. – Донецьк, 2005.

Т. 1. – 231 с.

Т. 2. – 271 с.

Т. 3. – 225 с.

371. Сорвина Г. Н. Михаил Иванович Туган-Барановский : первый рос. экономист с мировым именем : к 140-летию со дня рождения : очерки / Г. Н. Сорвина. – М. : Рус. панорама, 2005. – 133, [2] с.

372. Базулин Ю. В. М. И. Туган-Барановский о двойственной природе денег / Ю. В. Базулин // Вестн. С.-Петербур. ун-та. Серия 5, Экономика. – 2005. – Вып. 2. – С. 98–105.

Ж13841/Экон.

373. Барнетт В. Дискуссия о политической и экономической роли золотовалютных резервов России в годы первой мировой войны (Дж. М. Кейнс, М. И. Туган-Барановский) / Винсент Барнетт // Вестн. С.-Петербур. ун-та. Сер. 5, Экономика. – 2005. – Вып. 4. – С. 48–69.

Ж13841/Экон.

374. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941). В 2 т. Т. 2. 1918–1941 / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвєєва (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – 359 с. : іл. – (Наукова спадщина сходознавців).

Туган-Барановський М. – С. 9, 10, 267, 273, 281, 305.

В350011/2

375. Злупко С. Економіст світової слави : до 140-річчя від дня народж. М. І. Туган-Барановського / Степан Злупко // Вісті. – 2005. – 3 лют. – С. 4–5 ; Уряд. кур'єр. – 2005. – 22 січ. – С. 11 : портр.

376. Злупко С. Творчість українського економіста та її російські фальсифікатори : [про М. І. Туган-Барановського] / Степан Злупко // Молодь України. – 2005. – 25 жовт.

- 377.** Колосова Ю. В. Земельне питання у працях М. І. Туган-Барановського: досвід минулого, погляд сучасності / Ю. В. Колосова // Вісн. Донец. ін-ту соц. освіти. Економіка. – 2005. – Т. 1, № 1. – С. 15–24.
Ж25470/Екон.
- 378.** Кондратик Л. Й. Феномен господарства в соціологічній спадщині Михайла Тугана-Барановського / Л. Й. Кондратик // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2005. – № 5. – С. 110–115.
Ж69212
- 379.** Кришталь В. В. М. И. Туган-Барановский: «Центральная власть должна брать на себя лишь то, что явно не под силу муниципалитету» / В. В. Кришталь // Экон. возрождение России. – 2005. – № 2. – С. 91–95.
Ж25470
- 380.** Кучин С. П. Михайло Іванович Туган-Барановський: деякі аспекти життя та творчості / С. П. Кучин // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2005. – Вип. 37/38. – С. 318–327.
Ж70105
- 381.** Самуйлов О. Теорії майбутнього українського мислителя М. Туган-Барановського / О. Самуйлов // Україна ХХІ століття: тенденції та перспективи розвитку : зб. матеріалів п'ятої студ. наук.-практ. конф., 9 лют. 2005 р. / Європ. ун-т, Незалеж. громад. центр «Парадигма Нова», Укр. фонд підтримки підприємництва [та ін.]. – Київ, 2005. – С. 282–285.
Ва667083
- 382.** Соболевский В. «Отец новой теории кризисов»: Михаил Иванович Туган-Барановский / В. Соболевский // Universitates. Наука и просвещение. – 2005. – № 4. – С. 24–26.
Ж70320
- 383.** Чумаченко М. М. І. Туган-Барановський – український вчений зі світовим ім'ям / М. Чумаченко // Схід. – 2005. – № 1. – С. 3–6.
Ж68895
- 384.** Швайка М. А. Роль українського вченого М. І. Тугана-Барановського в обґрунтуванні кредитної теорії грошей, яка панує в усьому світі // Швайка М. А. Гроші України: труднощі з їх запровадженням і функціонуванням / М. А. Швайка. – Київ, 2005. – С. 99–126.
Ва661730
- 385.** Шевчук В. Визначний подвижник національної та світової соціально-економічної думки : 140-і роковини Михайла Туган-Барановського / В. Шевчук // Економіст. – 2005. – № 1. – С. 38–40.
Ж15978

386. Широкоград Л. Д. М. І. Туган-Барановський і Санкт-Петербурзький університет / Л. Д. Широкоград // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2005. – Вип. 37/38. – С. 327–331.

Ж70105

387. Colacchio G. On the Origin of Non-Proportional Economic Dynamics: A note on Tugan Baranowsky's traverse analysis / Giorgio Colacchio // Structural Change and Econ. Dynamics. – 2005. – Vol. 16. – P. 503–521. – URL: <http://gesd.free.fr/colacchio.pdf>.

388. Makaveckas R. Ekonomistas Michailas Tuhana-Baranovskis / Romualdas Makaveckas, Džiūči Tuhana-Baranovskij // Lietuvos totoriai. – 2005. – № 6. – P. 12–15. – URL: http://old.tbn.lt/web_doc/89.pdf.

389. Кучин С. П. Теорія грошового обігу у спадщині М. І. Тугана-Барановського : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.01.04 / Кучин Сергій Павлович ; НАН України, Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин. – Київ, 2006. – 19 с.

Ра347947

390. Кучин С. П. Теорія грошового обігу у спадщині М. І. Тугана-Барановського : дис. ... канд. екон. наук : 08.01.04 / Кучин Сергій Павлович ; Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2006. – 198 арк. : табл. – Бібліогр.: с. 173–192.

Дс98179

391. Кучин С. П. Теорія і практика грошового обігу в Україні: дослідження грошових відносин в науковій спадщині М. І. Тугана-Барановського : монографія / С. П. Кучин. – Харків : Курсор, 2006. – 154 с.

392. Антоненко Л. А. Социальные основы кооперации в работах М. И. Туган-Барановского и В. И. Ленина / Л. А. Антоненко // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2006. – № 743 : Економічна серія. – С. 37–41.

Ж29137

393. Богомазов Г. Г. М. И. Туган-Барановский: жизнь и творчество / Г. Г. Богомазов // Вестн. С.-Петерб. ун-та. Сер. 5, Экономика. – 2006. – Вып. 1. – С. 85–102.

Ж13841/Екон.

394. Вернигора Л. Науковий доробок М. І. Туган-Барановського в контексті розвитку вітчизняної економічної думки / Л. Вернигора // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Економіка. – 2006. – Вип. 86/87. – С. 67–69.

Ж28079/Екон.

- 395.** Горкіна Л. П. Український ідеолог і теоретик ринкової трансформації економіки Російської імперії / Л. П. Горкіна // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Економіка. – 2006. – Вип. 84. – С. 16–21.
Ж28079/Екон.
- 396.** Злупко С. Іван Франко і М. Туган-Барановський у контексті розвитку суспільно-економічної думки на рубежі ХІХ–ХХ ст. // Злупко С. Іван Франко і економічна думка світу : монографія / Степан Злупко ; ред. Я. Злупко ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2006. – С. 313–314.
Ва683631
- 397.** Кудласевич О. М. Вплив наукових розробок М. І. Туган-Барановського на становлення теорії підприємництва Й. А. Шумпетера / О. М. Кудласевич // Формування ринкової економіки. – Київ, 2006. – Вип. 15. – С. 45–55.
Ж68427
- 398.** Нескородев С. Н «Средние» циклы М. И. Туган-Барановского в экономике Украины / С. Н. Нескородев // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2006. – № 754 : Стратегія економічного розвитку України: тенденції, пріоритети, перспективи. – С. 178–183.
Ж29137
- 399.** Околітенко Н. Соціальна держава Туган-Барановського / Наталія Околітенко // Персонал Плюс. – 2006. – 15–21 груд. – С. 15.
- 400.** Осецький В. Л. Економічні ідеї М. І. Туган-Барановського в контексті сучасних трансформаційних перетворень / В. Л. Осецький, В. Р. Хом'як // Економіка і упр. – 2006. – № 4. – С. 90–98.
Ж16669
- 401.** Проказин В. В. М. И. Туган-Барановский о прогрессе / В. В. Проказин // Вестн. Амур. гос. ун-та. Сер.: Гуманитар. науки. – 2006. – № 32. – С. 15–17.
- 402.** Туган-Барановский Михаил Иванович // Большая энциклопедия : в 62 т. – М., 2006. – Т. 52. – С. 242–243.
В350159/52
- 403.** Туган-Барановський Михайло Іванович // Економічний енциклопедичний словник : у 2 т. / С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна, О. А. Устенко, С. І. Юрій ; за ред. С. В. Мочерного. – Львів, 2006. – Т. 2. – С. 468–469.
В348997/2
- 404.** Чугунов І. Я. Життєвий шлях Міністрів фінансів України та їх внесок у розвиток державної фінансової системи, 1917–2006 /

І. Я. Чугунов, Г. О. П'ятаченко, Л. В. Кухарець ; Наук.-дослід. фін. ін-т. – Київ, 2006. – 368 с.

Зокрема про М. І. Туган-Барановського.

405. Швайка М. А. Роль українського вченого академіка М. І. Тугана-Барановського в обґрунтуванні кредитної теорії грошей, яка панує в усьому світі // Швайка М. А. Нариси з історії економічних поглядів / М. А. Швайка ; Асоц. нар. депутатів України. – Київ, 2006. – С. 92–119.

Ва671472

406. Besomi D. Marxism Gone Mad: Tugan-Baranovsky on crises, their possibility and their periodicity / Daniel Besomi // Rev. of Polit. Economy. – 2006. – Vol. 18, № 2. – P. 147–171.

407. Кучин С. П. Розвиток грошової системи в Україні : (середина ХІХ – початок ХХ століття) : дослідж. теорії і практики грош. обігу в наук. спадщині М. І. Туган-Барановського / С. П. Кучин. – Харків : Курсор, 2007. – 159 с. : іл., табл.

408. М. І. Туган-Барановський та Г. С. Сковорода: науково-пізнавальна проща до місць життя видатних українців : матеріали мобіл. семінару Київ–Чорнухи–Лохвиця / Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.» ; упоряд. Ю. М. Бажал. – Київ, 2007. – 60 с. : фот.

Ва702642

409. Михайло Іванович Туган-Барановський: особистість, творча спадщина і сучасність / О. О. Шубін, М. Г. Чумаченко, Д. М. Туган-Барановський, Л. Д. Широкоград, Л. І. Дмитриченко ; М-во освіти і науки України, Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. Туган-Барановського. – Донецьк : Каштан, 2007. – 356 с.

Вс43475

410. Біжко М. В. Слово про видатного вченого М. І. Туган-Барановського / М. В. Біжко // Наука й економіка. – 2007. – Вип. 1. – С. 136–145.

Ж25528

411. Журавель В. В. Идея государственного регулирования в сфере денежно-валютных отношений в трудах М. И. Туган-Барановского / В. В. Журавель // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2007. – № 786 : Економічна серія. – С. 7–10.

Ж29137

412. Михайло Туган-Барановський // Українська економічна думка : хрестоматія / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; упоряд. С. М. Злупко. – Київ, 2007. – С. 400–411.

Вс44429

413. Небрат В. В. Новаторська теорія грошей М. І. Туган-Барановського – основа монетарної політики // Небрат В. В. Українська фінансова думка другої половини ХІХ – початку ХХ століть / В. В. Небрат ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. – Київ, 2007. – С. 91–105.

Ва693800

414. Синюченко М. І. Проблема цінності грошей у теорії М. І. Туган-Барановського / М. І. Синюченко // Вісн. Укр. акад. банк. справи. – 2007. – № 2. – С. 16–22.

Ж70135

415. Хромов О. П. Біржі як об'єкт наукових досліджень М. І. Туган-Барановського / О. П. Хромов // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2007. – Вип. 39/40. – С. 263–267.

Ж70105

416. Чедурова Е. М. Выдающийся теоретик российской кооперации: Михаил Иванович Туган-Барановский / Е. М. Чедурова // Личность в истории Сибири XVII–XX веков : сб. биогр. очерков. – Новосибирск, 2007. – С. 210–215.

Ва712879

417. Milios J. Tugan-Baranowsky and Effective Demand / John Milios, Dimitris Sotiropoulos // Science and Society. – 2007. – Vol. 71, № 2. – P. 227–242.

418. Корнейчук Б. В. Экономические воззрения М. И. Туган-Барановского / Б. В. Корнейчук. – СПб. : Наука, 2008. – 336 с. : портр. – URL: <https://dlib.rsl.ru/01003418494>.

Рец.: Дмитриев А. Л. Рецензия / А. Л. Дмитриев // Проблемы соврем. экономики. – 2008. – № 1. – С. 534–536. – URL: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=2488>.

419. Неизвестный М. И. Туган-Барановский : сб. материалов / авт. и сост.: А. Л. Дмитриев, К. Мондэй, Л. Д. Широкопад ; отв. ред.: Л. Д. Широкопад, А. Л. Дмитриев. – СПб. : Нестор-История, 2008. – 281, [2] с. : ил., портр. – URL: <https://ua1lib.org/book/2582576/22a3f5>.

Рец.: Гловели Г. Д. Неизвестный М. И. Туган-Барановский / Г. Д. Гловели // Вестн. С.-Петербур. ун-та. Сер. 5, Экономика. – 2009. – Вып. 3. – С. 188–191.

Ж13841/Экон.

420. Бутенко В. І. Теорія кооперації М. І. Туган-Барановського в контексті кооперативного руху в українському селі періоду НЕПу (у 20-і роки ХХ ст.) / В. І. Бутенко, К. В. Філіппов // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 816, вип. 40 : Історія. – С. 124–134.

Ж29137

421. Горкіна Л. П. Від М. Бунге до М. Тугана-Барановського: еволюція поглядів на теорію розподілу / Л. П. Горкіна // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2008. – Вип. 41. – С. 193–211.

Ж70105

422. Дмитриев А. Л. П. И. Георгиевский как оппонент М. И. Туган-Барановского / А. Л. Дмитриев // Вестн. С.-Петербур. ун-та. Сер. 5, Экономика. – 2008. – Вып. 1. – С. 94–101.

Ж13841/Экон.

423. Кушнір В. К. М. І. Туган-Барановський – видатний вчений-економіст / В. К. Кушнір // Питання історії науки і техніки. – 2008. – № 1. – С. 28–32.

Ж25942

424. Леоненко П. М. Школа економічної кон'юнктури і кооперації: М. І. Туган-Барановський / П. М. Леоненко, П. І. Юхименко // Леоненко П. М. Історія економічних вчень / П. М. Леоненко, П. І. Юхименко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ, 2008. – С. 257–273. – (Вища освіта ХХІ століття).

Ва695250

425. Рудько Н. Михайло Туган-Барановський. Один з пророків батьківщини / Н. Рудько // Полтав. громада. – 2008. – 11 січ. – С. 11.

426. Makasheva N. Searching for an Ethical Basis of Political Economy: Bulgakov and Tugan-Baranovsky / Natalia Makasheva // Economics in Russia : Studies in Intellectual History / eds.: V. Barnett, J. Zweynert. – Ashgate, 2008. – P. 75–89. – (Modern Economic and Social History). – URL: <https://bit.ly/3gkiB7R>.

427. Nove A. V. Tugan-Baranovsky Mikhail Ivanovich (1865–1919) / A. V. Nove // The New Palgrave Dictionary of Economics / eds.: S. N. Durlauf, L. E. Blume. – 2nd ed. – London, 2008. – P. 402–403.

428. Коваль Л. Економічне вчення Михайла Тугана-Барановського / Любомир Коваль ; Ін-т економіки. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2009. – 319 с.

Ва731114

Рец.: Мельник М. Спадщина видатного економіста / М. Мельник // Свобода. – 2010. – 22 січ. – С. 18.

429. Туган-Барановский Д. М. Михаил Иванович Туган-Барановский : биограф. очерк с прил. писем / Д. М. Туган-Барановский ; Донец. нац. ун-т экономики и торговли им. М. Туган-Барановского. – 2-е изд. – Донецк, 2009. – 130 с.

430. Базулин Ю. В. Концепция денег М. И. Туган-Барановского / Ю. В. Базулин // Проблемы соврем. экономики. – 2009. – № 1. – С. 448–453.

431. Гончаренко О. М. М. І. Туган-Барановський: його життєвий шлях та творчий економічний доробок / О. М. Гончаренко // Українська економічна і політична думка ХІХ – початку ХХ ст. : зб. наук. пр. виклад. каф. екон. теорії та політології / Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя ; уклад.: О. М. Гончаренко [та ін.]. – Ніжин, 2009. – Вип. 4. – С. 4–11. – URL: http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/244/1/66_Ukrainska_ekonjmi_chna_dumka.PDF.

432. Гудима У. Найкращий слов'янський економіст / У. Гудима // Золотий резерв. – 2009. – № 9. – С. 40–41.
Ж100056

433. Еременко Т. В. «Промышленные кризисы» М. И. Туган-Барановского в России и Германии / Т. В. Еременко // Финансы и бизнес. – 2009. – № 2. – С. 143–163.

434. Еременко Т. В. «Теоретические основы марксизма» М. И. Туган-Барановского в России и Германии / Т. В. Еременко // Финансы и бизнес. – 2009. – № 1. – С. 177–185.

435. Сергійчук В. «Віддав Україні все, що мав надбаного за своє життя» : до 145-річчя від дня народж. М. Туган-Барановського // Сергійчук В. Соборна пам'ять України : календар-альманах 2010 / Володимир Сергійчук. – Київ, 2009. – С. 37–41.
Ва724226

436. Трофімова З. В. Галерея видатних економістів. М. І. Туган-Барановський / З. В. Трофімова // Економіка в шк. України. – 2009. – № 10. – С. 9–12.
Ж25029

437. Фиськова Л. Н. Идеи М. И. Туган-Барановского о воспроизводстве и распределении общественного продукта в контексте основных направлений экономической теории / Л. Н. Фиськова // Проблемы соврем. экономики. – 2009. – № 1. – С. 442–447.

438. Шендеровський В. Економіст світового виміру. Михайло Туган-Барановський // Шендеровський В. Нехай не гасне світ науки : [в 4 кн.] / Василь Шендеровський ; під заг. ред. Е. Бабчук. – 3-тє вид. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 332–340 : портр.

В351150/1

439. Широкоград Л. Д. Научная и педагогическая деятельность М. И. Туган-Барановского в Санкт-Петербурге (1893–1917) / Л. Д. Широкоград // Вестн. С.-Петерб. ун-та. Сер. 5, Экономика. – 2009. – Вып. 1. – С. 48–66.

Ж13841/Экон.

440. Nenovsky N. Place of Labor and Labor Theory in Tugan Baranovsky's Theoretical System / N. Nenovsky // The Kyoto Econ. Rev. – 2009. – Vol. 78, № 1. – S. 53–77. – URL: https://repository.kulib.kyoto-u.ac.jp/dspace/bitstream/2433/87425/1/78_53.pdf.

441. Точка відліку. М. І. Туган-Барановський: учений, педагог, державник : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського ; редкол.: О. О. Шубін [та ін.]. – Донецьк, 2010. – 232 с.

442. Базулин Ю. В. Михаил Иванович Туган-Барановский: концепция социально-психологического регулирования денег / Ю. В. Базулин // Очерки по истории финансовой науки / О. Н. Ансберг, Ю. В. Базулин, С. А. Белозеров [и др.] ; под ред. В. В. Ковалева. – М., 2010. – С. 457–470.

443. Богомазов Г. Г. Михаил Иванович Туган-Барановский: политико-экономические взгляды / Г. Г. Богомазов // Очерки по истории финансовой науки / О. Н. Ансберг, Ю. В. Базулин, С. А. Белозеров [и др.] ; под ред. В. В. Ковалева. – М., 2010. – С. 471–490.

444. Куприна О. А. Теория цикличности экономического развития М. И. Туган-Барановского и ее интерпретация в современных условиях / О. А. Куприна // Науч. тр. Вольного экон. о-ва России. – 2010. – Т. 133. – С. 362–377.

445. Лопата Н. П. Етичні основи кооперативної теорії М. І. Туган-Барановського / Н. П. Лопата // Наук. вісн. Полтав. ун-ту економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. – 2010. – № 3. – С. 132–136.

Ж70791

446. Рашин Б. Е. Роль М. И. Туган-Барановского в становлении российского трудового права как юридической науки : к 145-летию со дня

рождения / Б. Е. Рашин // Альм. соврем. науки и образования. – 2010. – № 5. – С. 15–17.

447. Репа А. Туган-Барановський: пророк до якого не дослухались / А. Репа // День. – 2010. – 20 січ.

448. Сычев Н. Проблема синтеза трудовой теории стоимости и теории предельной полезности: версия М. И. Туган-Барановского / Н. Сычев // Вестн. ин-та экономики РАН. – 2010. – № 2. – С. 76–91.

449. Шаяхметов И. Ф. 145 лет со дня рождения М. И. Туган-Барановского / И. Ф. Шаяхметов // Вестн. Вост. экон.-юр. гуманитар. акад. – 2010. – № 2. – С. 149–152.

450. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Туган-Барановський М. І. – С. 105, 109, 142, 145, 146, 199, 203, 209, 211, 212, 214, 215, 218, 223, 226–235, 238, 239, 241, 251, 252, 254–256, 258, 262, 265, 266, 268, 272–274, 282, 327, 588, 591, 594–597, 602, 605.

V353608/1

451. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

Туган-Барановський М. І. – С. 107, 114, 119, 156, 160.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Туган-Барановський М. І. – С. 270, 272, 279, 286, 339, 363, 542, 565, 580, 704, 699.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Туган-Барановський М. І. – С. 308, 309, 313, 321, 329.

В354139/1-2, ч.1-2

452. Горбатенко В. Туган-Барановський Михайло Іванович / В. Горбатенко // Політична енциклопедія / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса ; редкол.: Ю. Левенець (голова) [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 723–724.

Вс52358

453. Рогачевская М. А. «Бумажные деньги и металл» – последнее экономическое произведение М. И. Туган-Барановского / М. А. Рогачевская, И. А. Новикова // Сибир. финансовая шк. – 2011. – № 1. – С. 113–120. – URL: <https://webs.ucm.es/info/bas/es/tugan/fundamentos.pdf>.

454. Томашик Л. «Формула» цінності М. Туган-Барановського / Л. Томашик // Механізми реалізації стратегії розвитку національної економіки : матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 20–21 жовт. 2011 р. / редкол.: В. В. Адамчук [та ін.]. – Тернопіль, 2011. – С. 329–333.

Ва746250

455. Бездробний Ю. Туган-Барановський Михайло Іванович / Ю. Бездробний, В. Козирський, В. Шендеровський // Бездробний Ю. Видатні українські вчені у світовій науці : стислий довід. / Ю. Бездробний, В. Козирський, В. Шендеровський – Київ, 2012. – С. 80–82.

Ва776764

456. Воротін В. Є. Кризові явища в глобальній економіці від М. Туган-Барановського до М. Кондратьєва та причини невдач державного регулювання посткризового розвитку України / В. Є. Воротін // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект : сб. ст. науч. тр. / Донец. нац. ун-т. – Донецк, 2012. – Ч. 1. – С. 78–82.

С11459/1

457. Гутник М. В. Михайло Іванович Туган-Барановський – видатний український вчений-економіст / М. В. Гутник, В. М. Скляр // Вісн. нац. техн. ун-ту «ХПІ». – 2012. – № 11. – С. 34–40.

Ж29210

458. Орехівський Г. А. Креативність думок М. І. Туган-Барановського про земельне питання в Україні / Г. А. Орехівський // Наук. вісн. Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України. – 2012. – Вип. 177, ч. 1 : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. – С. 158–165.

Ж69836

459. Рабиа А. Учение М. И. Туган-Барановского о циклах и его значение для преодоления мирового экономического кризиса в Украине / А. Рабиа // Бизнес Інформ. – 2012. – № 2. – С. 29–31.

Ж14572

460. Синельник Л. В. Конъюнктурная теория денег М. И. Туган-Барановского / Л. В. Синельник // Вестн. Рос. нового ун-та. – 2012. – № 2. – С. 86–88. – URL: <http://vestnik-rosnou.ru/2012/86>.

461. Борейко В. І. Рекомендації М. І. Туган-Барановського для нинішнього уряду України / В. І. Борейко // Екон. форум. – 2013. – № 3. – С. 4–8.

Ж100571

462. Горкіна Л. П. Туган-Барановський Михайло Іванович / Л. П. Горкіна // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2013. – Т. 10. – С. 172–173.

В348560/10

463. Козлова Е. А. Теоретическое наследие экономиста М. И. Туган-Барановского / Е. А. Козлова // Гуманитарные науки. Вестн. Финанс. ун-та. – 2013. – № 3. – С. 83–86.

Ж100990

464. Мельник М. С. Теория экономических кризисов М. И. Туган-Барановского и современность / М. С. Мельник // Соц.-полит. науки. – 2013. – № 4. – С. 19–25.

465. Палій В. М. Туган-Барановський Михайло Іванович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов ; Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 141 : портр.

Вс56763

466. П'ятаченко Г. О. Туган-Барановський Михайло Іванович / Г. О. П'ятаченко, Л. В. Кухарець // Фінанси. Бюджет. Податки : нац. та міжнар. термінологія : у 3 т. / за ред. Т. І. Єфіменко, А. І. Мярковського. – Вид. 2-ге, допов. й перероб. – Київ, 2013. – Т. 1. – С. 582–584.

В355152/1

467. Туган-Барановский Д. М. М. И. Туган-Барановский в 90-е гг. XIX в.: становление ученого / Д. М. Туган-Барановский // Вопр. истории. – 2013. – № 8. – С. 131–144.

468. Туган-Барановский Д. М. М. И. Туган-Барановский и его идеи социализма / Д. М. Туган-Барановский // Вісн. Донец. нац. ун-ту

економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Серія: Економічні науки. – 2013. – № 3. – С. 7–13.

Ж70141/Екон.

469. Туган-Барановский Д. М. М. И. Туган-Барановский как критик марксизма / Д. М. Туган-Барановский // Вісн. Донец. нац. ун-ту економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Серія: Економічні науки. – 2013. – № 4. – С. 193–203.

Ж70141/Екон.

470. Ущাপовський Ю. В. Інституційні складові методології М. І. Туган-Барановського / Ю. В. Ущাপовський // Наук. пр. Донец. нац. техн. ун-ту. Серія: Економічні науки. – 2013. – № 3. – С. 205–210.

Ж69802/Екон.

471. Цибань В. О. Премія імені М. І. Туган-Барановського // Цибань В. О. Нагороди Національної академії наук України: Золота медаль імені В. І. Вернадського. Премії імені видат. учених України. Премії для молодих учених і студентів ВНЗ. Відзнаки. Почес. доктор / В. О. Цибань ; НАН України. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ, 2013. – С. 181–183 : портр.

Вс57143

472. Александров А. В. М. И. Туган-Барановский. Война и народное хозяйство / А. В. Александров // XX век и Россия: общество, реформы, революции. – 2014. – № 2. – С. 331–344. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=22884542>.

473. Балабкінс Н. Михайло Туган-Барановський / Н. Балабкінс // Наук.-інформ. вісн. Акад. наук вищ. освіти України. – 2014. – № 1. – С. 138–149.

Ж69034

474. Корнейчук Б. Этическая экономия М. И. Туган-Барановского и вызовы глобального развития : к 150-летию со дня рождения ученого / Б. Корнейчук // Вопр. экономики. – 2014. – № 12. – С. 116–128.

Ж26065

475. Лопух К. В. Новаторські ідеї М. І. Туган-Барановського у розвитку теорії грошей / К. В. Лопух // Укр. соціум. – 2014. – № 4. – С. 122–129.

Ж24215

476. Ніковський А. М. Туган-Барановський в українській політиці / А. М. Ніковський // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2014. – № 3. – С. 312–319.

Ж14470

477. Туган-Барановский Д. М. Теория социализма М. И. Туган-Барановского / Д. М. Туган-Барановский // Вестн. Волгогр. гос. ун-та. Серия 4, История, религиоведение, междунар. отношения. – 2014. – № 2. – С. 14–20. – URL: <https://bit.ly/3z5Ehw2>.

478. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ, 2015. – 325, [1] с.

Туган-Барановський М. І. – С. 18, 19, 269.

Вс60788

479. М. І. Туган-Барановський: вчений, громадянин, державотворець : монографія : до 150-річчя від дня народж. / В. М. Геєць, В. В. Небрат, Н. А. Супрун [та ін.] ; відп. ред. В. В. Небрат ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. – Київ : Наук. думка, 2015. – 361, [17] с. : іл. – Бібліогр.: с. 343–355.

Вс59770

Рец.: Гайдай Т. В. Сучасне історико-економічне дослідження наукового спадку М. І. Туган-Барановського / Т. В. Гайдай // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2015. – Вип. 48. – С. 309–314.

Ж70105

480. М. І. Туган-Барановський: творча спадщина та сучасна економічна наука : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. до 150-річчя з дня народж. М. І. Туган-Барановського, 15–16 жовт. 2015 р. / М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Політехн. ун-т Лодзі, Технол. ін-т м. Кавала [та ін.] ; редкол.: О. І. Давидов, В. В. Глущенко, А. А. Гриценко [та ін.]. – Харків, 2015. – 523 с. : іл.

Ва804249

481. Туган-Барановский Д. М. Туган-Барановский Михаил Иванович: жизнь и идеи : монография / Д. М. Туган-Барановский. – Волгоград : Издатель, 2015. – 317, [1] с. : ил., портр.

482. Антоненко Л. А. Социальные и маркетинговые проблемы в трудах М. И. Туган-Барановского (по работе «Социальные основы кооперации») / Л. А. Антоненко // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2015. – Вип. 89 : Економічна серія. – С. 75–81.

Ж29137

483. Бондур Т. О. Проблеми розвитку економічної теорії у працях М. І. Туган-Барановського [Електронний ресурс] / Т. О. Бондур // Історія науки і біографістика : електрон. наук. фах. вид. – Київ, 2015. – Вип. 1. – [14 с. : портр., ил.]. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/INB_Title_2015_1_2.

484. Гелей С. Михайло Туган-Барановський – український економіст світового рівня : до 150-річчя від народж. / С. Гелей // Вісн. НТШ. – Львів, 2015. – Число 53/54. – С. 45–50. – URL: <https://drive.google.com/file/d/0B2pVffSipaCIUjBRa3duS3YyQnc/view>.

485. Єфименко Т. І. Методологічний фундамент економічних поглядів М. І. Тугана-Барановського : до 150-річчя від дня народж. / Т. І. Єфименко, П. М. Леоненко // Фінанси України. – 2015. – № 2. – С. 7–26 ; № 4. – С. 7–33.

Ж14849

486. Звонкова Г. Л. М. І. Туган-Барановський : 150 років від дня народж. / Г. Л. Звонкова // Наука та наукознавство. – 2015. – № 1. – С. 140–141.

Ж14597

487. Качор А. Михайло І. Туган-Барановський на службі науки й свого народу : (в 50-річчя смерті світової слави економіста і коопер. діяча) / Андрій Качор // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2015. – Вип. 48. – С. 315–335.

Ж70105

488. Кондратьєв Н. Д. М. И. Туган-Барановский (основные черты его научного мировоззрения) / Н. Д. Кондратьев // Кондратьев. волны. – 2015. – № 4. – С. 208–233. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=24868643>.

489. М. І. Туган-Барановський: вчений, громадянин, державотворець // Економіка України. – 2015. – № 3. – С. 84–96.

Ж28099

490. М. І. Туган-Барановський – економіст світового виміру : до 150-річчя з дня народж. (1865–1919) [Електронний ресурс] / підгот. З. Б. Афанасьєва // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – Дата публ.: 2015. – URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1913>.

491. Макаренко І. П. Ефект «раптових зупинок» у контексті творчої спадщини М. І. Туган-Барановського / І. П. Макаренко // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2015. – Вип. 48. – С. 296–308.

Ж70105

492. Мицюк О. К. Наукова діяльність політико-економіста М. І. Туган-Барановського (1865–1919) / О. К. Мицюк // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2015. – Вип. 48. – С. 336–377.
Ж70105

493. Мужайло В. М. І. Туган-Барановський про соціально-економічну природу прибутку / В. Мужайло // Наук. вісн. Одес. нац. екон. ун-ту. – 2015. – № 10. – С. 151–161.
Ж7211

494. Нескородєв С. Глибинні причини валютних криз у національній економіці в контексті теорії циклів М. І. Туган-Барановського / С. Нескородєв // Вісн. Нац. банку України. – 2015. – № 5. – С. 57–63.
Ж14806

495. Половець В. М. І. Туган-Барановський – теоретик кооперативного руху (до 150-річчя від дня народж.) / В. Половець // Сіверян. літопис. – 2015. – № 1. – С. 211–217.
Ж14754

496. Сливков Е. И. Этический аспект в творчестве М. И. Туган-Барановского: историография проблемы / Е. И. Сливков // Вестн. Перм. ун-та. Серия: История. – 2015. – № 4. – С. 136–143. – URL: <https://docplayer.ru/55646903-Istoriya-istoricheskogo-znaniya.html>.

497. Стадник О. Г. Михайло Туган-Барановський / О. Г. Стадник // Географія. – 2015. – № 19/20. – С. 69–71.
Ж24683

498. Трикіша А. Погляди М. Туган-Барановського щодо перспектив побудови соціалістичного ладу в період Української революції 1917–1920 рр. / А. Трикіша // Молодь, освіта, наука, культура і національна самосвідомість : зб. матеріалів восьмої Всеукр. наук.-практ. конф., 12–13 трав. 2005 р. : у 6 т. / Асоц. навч. закл. України приват. форми власності ; редкол.: І. І. Тимошенко, Л. І. Кондратенко. – Київ, 2015. – Т. 1. – С. 277–279.
В348907/1

499. Шибанова Г. Д. Життя М. І. Туган-Барановського пов'язане з Лукою // Шибанова Г. Д. Лука: на вітрах століть : іст. нарис / Г. Д. Шибанова. – Полтава, 2015. – С. 143–147.

500. Шульський М. Г. Деякі аспекти життя і діяльності видатного економіста Михайла Туган-Барановського / М. Г. Шульський // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 2. – С. 347–353.
Ж100489

501. Korneychuk B. Mikhail Tugan-Baranovsky's Ethical Economics and the Challenges of Global Development / Boris Korneychuk // Social Sciences. – 2015. – Vol. 46, Iss. 3. – P. 1–32.

502. Михаил Иванович Туган-Барановский: мировое наследие экономических идей : монография / Донец. нац. ун-т экономики и торговли им. М. И. Туган-Барановского ; авт. кол.: М. В. Фомина, М. Е. Горожанкина, Л. А. Дмитриченко [и др.] ; под ред. М. В. Фоминой. – Донецк, 2016. – 519 с.

503. Вдовиченко А. М. Інтелектуальні здобутки минулого як неоцінима спадщина вирішення проблем сьогодення : до 150-річчя з дня народж. М. І. Туган-Барановського / А. М. Вдовиченко, О. В. Калінчак, Л. І. Капітан // Наук. вісн. Міжнар. гуманітар. ун-ту. Серія: Економіка і менеджмент. – Одеса, 2016. – Вип. 21. – С. 16–20.

Ж74042/Екон. менедж.

504. Воейков М. И. М. И. Туган-Барановский и методологические проблемы политической экономии / М. И. Воейков // Вестн. ин-та экономики РАН. – 2016. – № 5. – С. 7–24.

505. Воейков М. И. Наследие М. И. Туган-Барановского / М. И. Воейков // Россия и соврем. мир. – 2016. – № 2. – С. 180–188. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/nasledie-m-i-tugan-baranovsk>.

506. Гірняк О. М. Мотивація праці у спадщині М. Тугана-Барановського, її сучасний розвиток і практичне застосування / О. М. Гірняк // Наук. зап. Укр. акад. друкарства. – Львів, 2016. – № 2. – С. 198–204.

Ж70173

507. Ляшевская В. И. Взгляд М. И. Туган-Барановского на государственное регулирование конкурентоспособности национальной экономики: попытка критического осмысления / В. И. Ляшевская // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Економічна. – 2016. – Вип. 90. – С. 15–24.

Ж29137/Екон.

508. Марочко В. І. М. І. Туган-Барановський – видатний теоретик української кооперації / В. І. Марочко // 150 років споживчій кооперації України: оцінюючи минуле, визначаємо майбутнє : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річчю утворення першого спожив. т-ва в Україні та 200-річчю засн. Львів. торг.-екон. ун-ту, 13–14 груд. 2016 р. / Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. – Львів, 2016. – С. 18–21.

Ва816347

509. Нуреев Р. М. Теория циклов М. И. Туган-Барановского: взгляд из XXI века / Р. М. Нуреев // *J. of Institutional Studies = Журн. институцион. исслед.* – 2016. – Т. 8, № 2. – С. 6–24 : фот. – Тит., анот. англ., рос. – URL: <http://institutional.narod.ru/jis/jis8.2.pdf>.

510. Черкаська Г. Видатні економісти : Михайло Туган-Барановський / Г. Черкаська // *Економіка в шк. України.* – 2016. – № 12. – С. 20–22.

Ж25029

511. Шумер Н. С. Теорія економічних криз М. І. Туган-Барановського / Н. С. Шумер // *Студент. вісн. Нац. ун-ту вод. госп-ва та природокористування.* – Рівне, 2016. – Вип. 1. – С. 146–149.

Ж73602

512. Shenderovsky V. A world-class economist. Mykhaylo Tuhany-Baranovsky // *Shenderovsky V. May the Light of Science Never Die / Vasyl Shenderovsky.* – Kyiv, 2016. – P. 314–321 : portr.

Ib223334

513. Sirůček P. Half-Forgotten Personalities of Economic Thought – M. I. Tugan-Baranovsky / Pavel Sirůček // *Acta Oeconomica Pragensia.* – 2016. – Vol. 24, Iss. 1. – P. 82–90. – URL: <https://aop.vse.cz/pdfs/aop/2016/01/06.pdf>.

514. Марочко В. І. Теорія кооперації М. І. Туган-Барановського: соціально-економічні основи національної ідеї / В. І. Марочко // *Україна в етнокультур. вимірі століть.* – Київ, 2017. – Вип. 7. – С. 69–74.

Ж74738

515. Орлик С. В. Проблеми фінансової політики Російської імперії в роки Першої світової війни в науковій спадщині М. І. Туган-Барановського / С. В. Орлик // *Укр. іст. журн.* – 2017. – № 1. – С. 60–72.

Ж27630

516. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.), С. В. Старовойт, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2017. – 772 с.

Туган-Барановський М. І. – С. 469.

Вс64088

517. Прилепская Ю. В. Земельный вопрос в трудах М. И. Туган-Барановского: опыт прошлого, взгляд в будущее / Ю. В. Прилепская //

«Белые пятна» рос. и мировой истории. – 2017. – № 3. – С. 40–48. – URL: <http://publishing-vak.ru/file/archive-history-2017-3/3-prilepskaya.pdf>.

518. Цаповська М. В. Етична основа досліджень господарської системи у спадщині М. І. Туган-Барановського та її значення для сьогодення / М. В. Цаповська // Парадигмальні зрушення в економічній теорії ХХІ ст. : матеріали ІІІ міжнар. наук.-практ. конф., 2–3 листоп. 2017 р. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка [та ін.] ; редкол.: В. Д. Базилевич [та ін.]. – Київ, 2017. – С. 138–143. – URL: <https://bit.ly/3svzWzK>.

519. Академіки з економіки Української Академії Наук (УАН) 1918–1921 рр. / уклад.: Н. О. Горін, В. М. Бєляєва // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2018. – Вип. 51. – С. 305–322 : портр.

Про М. І. Туган-Барановського. – С. 305–309.

Ж70105

520. Горін Н. О. Економічні дослідження в УАН – ВУАН (1918–1934 рр.) / Н. О. Горін // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2018. – Вип. 51. – С. 7–31.

Про М. І. Туган-Барановського. – С. 11, 13–15, 29.

Ж70105

521. Зверяков М. И. Особенности исследовательского поиска М. И. Туган-Барановского / М. И. Зверяков, Н. А. Уперенко // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика упр. – Одеса, 2018. – Т. 17, вип. 2. – С. 8–18.

Ж71950

522. Макаренко І. П. Наукова спадщина М. І. Туган-Барановського (до ювілею створення засад теорії інноваційного розвитку економіки в Європі та ювілею НАН України) / І. П. Макаренко // Наука та інновації. – 2018. – Т. 14, № 6. – С. 5–8.

Ж25189

523. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Туган-Барановський М. І. – С. 11, 44, 47–49, 72, 74, 75, 98, 132, 162.

В357366/1

524. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археографії

та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про М. Туган-Барановського. – С. 8, 9, 59, 60, 66, 167, 169, 198, 203, 224, 229, 239, 248, 271, 290.

Ва831372

525. Соціологічні підходи у творчості академіка М. І. Туган-Барановського // Академічна соціологія в Україні (1918–2018) : [у 2 т.] / НАН України, Ін-т соціології ; уклад.: Т. Загороднюк, В. Резнік. – Київ, 2018. – Т. 1 : Історія становлення та розвитку. – С. 18–25.

В358032/1

526. Туган-Барановський Михайло Іванович // Історична наука у Національній академії наук України в особах : енциклопед. довід. / НАН України, Ін-т історії України ; редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 649–650.

Вс66951

527. Туган-Барановський Михайло Іванович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 223–224 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

528. Чаплыгина И. Г. Трактовка творчества М. И. Туган-Барановского в западной литературе / И. Г. Чаплыгина // Вопр. теорет. экономики. – 2018. – № 1. – С. 50–58. – URL: http://www.imepi-eurasia.ru/baner/VTE_2018_1.pdf.

529. Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя Національної академії наук України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.

Про М. Туган-Барановського. – С. 7.

Ж25653

530. В. І. Вернадський і Україна: з листування. [В 2 кн.]. Кн. 2. К–Я / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2019. – 1037 с.

Туган-Барановський М. І. – С. 491, 598.

В35711

531. М. И. Туган-Барановский: творческое наследие в современном прочтении : материалы 2-й науч.-практ. интернет-конф., посвящ. 100-летию юбилею ДонНУЭТ им. М. Туган-Барановского и 60-летию юбилею каф. экон. теории ДонНУЭТ им. М. Туган-Барановского, 30 окт. 2019 г., Донецк / Донец. нац. ун-т экономики и торговли им. М. Туган-Барановского, Ин-т экономики и упр., Каф. экон. теории. – Донецк, 2019. – 122 с. – URL: <https://bit.ly/35DbDnV>.

532. Воейков М. И. М. И. Туган-Барановский о политической экономии, методологии и социалистическом обществе / М. И. Воейков // Вопр. теорет. экономики. – 2019. – № 1. – С. 59–74. – URL: <https://bit.ly/2OyNHFF>.

533. Ипполитов Л. М. Постмарксистские экономические взгляды М. И. Туган-Барановского : к 100-летию со дня смерти ученого / Л. М. Ипполитов // Вестн. нац. ин-та бизнеса. – 2019. – Вып. 37 : Двадцать девятая межвузовская научно-практическая конференция по актуальным вопросам экономики, управления и права, 6 ноября 2019 г. – С. 94–100. – URL: <https://journal-nib.com/index.php/nib/issue/view/14/13>.

534. Мигунов Р. А. Особенности становления теории кризисов при капитализме: Сисмонди, Маркс, Туган-Барановский / Р. А. Мигунов, Е. С. Макарова // Вопр. полит. экономии. – 2019. – № 3. – С. 105–115.

535. Покидченко М. Г. Социальная теория распределения М. И. Туган-Барановского и ее восприятие в экономической науке / М. Г. Покидченко // Вопр. теорет. экономики. – 2019. – № 1. – С. 75–83. – URL: <https://bit.ly/3rXsah0>.

536. Синютин М. В. Туган-Барановский Михаил Иванович / М. В. Синютин // Социология России в лицах : история и современность : энцикл. изд. / авт. предисл., ред. М. К. Горшков. – М., 2019. – С. 78–79.

537. Фазрахманов И. И. Денежная теория М. И. Туган-Барановского и ее парадоксы / И. И. Фазрахманов, А. Р. Фаррахетдинова, Г. Р. Валиева // Экономика и предпринимательство. – 2019. – № 4. – С. 1276–1282.

538. Шендеровський В. Михайло Туган-Барановський // Вчені України у світовій науці / Василь Шендеровський. – Київ, 2019. – С. 820–826 : портр.

Вс66527

539. Дробинцева Д. Ф. Вклад М. И. Туган-Барановского в экономическую теорию / Д. Ф. Дробинцева // Фундаментальные и прикладные исследования в области управления, экономики и торговли :

сб. тр. Всерос. науч. и учеб.-практ. конф., 27–29 мая : в 3 ч. / С.-Петерб. политехн. ун-т Петра Великого. – СПб., 2020. – Ч. 3. – С. 405–411. – URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=43920900>.

540. Назарова И. А. Конъюнктурная теория денег и промышленных кризисов М. И. Туган-Барановского : к 100-летию памяти ученого / И. А. Назарова // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 6, Экономика. – 2020. – № 4. – С. 243–262.

541. Поліщук М. Економіст світового виміру : 155 років із дня народж. М. І. Туган-Барановського / М. Поліщук // Казна України. – 2020. – № 1. – С. 36–42.

Ж100319

542. Тимошенко В. І. Туган-Барановський М. І. – вчений-економіст світової слави / В. І. Тимошенко // Рід Барановських (Баранівських): історія, видатні постаті, сучасність : монографія / [авт. кол.]: В. Ф. Баранівський [та ін.] ; за заг. ред. В. Ф. Баранівського ; Нац. акад. упр. – Київ, 2020. – С. 143–146. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000017324>.

543. 1865 – народився Михайло Туган-Барановський, економіст, міністр фінансів Центральної Ради [Електронний ресурс] // Український Інститут національної пам'яті : [вебсайт]. – Дата публ.: 20.01.2020. – URL: <https://bit.ly/3AZCUPQ>.

544. Dubinskiy V. M. Tugan-Baranovsky about the ways of solving the agrarian question in the Dnieper Ukraine in the early twentieth century / V. Dubinskiy // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. – 2020. – Т. 30. – С. 324–328.

Ж68849

545. Туган-Барановський Михайло Іванович (1865–1919) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1257993>. – (Науковці України).

Бібліографічні посібники

546. Михайло Іванович Туган-Барановський : біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського ; уклад.: Л. Олейнікова, О. Крайнюк, Г. Пасинкова. – Донецьк, 2001. – 51 с. – (Провідні вчені ДонНУЕТ ; вип. 1).

547. Михайло Іванович Туган-Барановський : біобібліогр. покажч. : 140-річчю від дня народж. М. І. Туган-Барановського присвяч. / М-во освіти і науки України, Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського ; уклад. Г. Пасинкова. – 2-ге вид. випр. і допов. – Донецьк, 2004. – 72 с. – (Провідні вчені ДонНУЕТ ; вип. 2).

548. Михайло Іванович Туган-Барановський : біобібліогр. покажч. : 140-річчю від дня народж. М. І. Туган-Барановського присвяч. / М-во освіти і науки України, Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського ; уклад. Г. Пасинкова ; авт. біогр. довідки Л. Алейнікова ; наук. ред. Т. Ткаченко. – 3-тє вид., випр. і допов. – Донецьк, 2004. – 80 с. – (Провідні вчені ДонНУЕТ ; вип. 3).

549. Економіст світового виміру : до 140-річчя від дня народж. М. І. Туган-Барановського / підгот. О. Рожнятовська // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2005. – Київ, 2004. – 1 кв. – С. 27–39 : портр. – Бібліогр.: с. 37–39.

Ж60630

550. Михайло Туган-Барановський (1865–1919) // Економічна україніка : бібліогр. покажч. (1900–2004 рр.) / уклад.: Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик ; наук. ред.: В. М. Гриньова, О. М. Щербах ; Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків, 2005. – С. 36–43.

Ва674201

551. Економіст світового виміру : 145 років від дня народж. М. І. Туган-Барановського (1865–1919), українського та російського економіста, історика [Електронний ресурс] / Ун-т банк. справи Нац. банку України, Черкас. ін-т банк. справи, Бібліотека ; підгот. Л. С. Якубова. – Черкаси, 2010. – URL: <https://cibs.ubs.edu.ua/library/>.

552. Український класик світової політекономії : до 150-річчя від дня народж. М. Туган-Барановського (1865–1919) / підгот. О. Рожнятовська // Дати і події, 2015, перше півріччя : календар знамен. дат. – Київ, 2014. – № 1. – С. 6–30 : фот.

Ж74230

553. Михайло Іванович Туган-Барановський [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Вартанова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 203–229 : портр. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

554. Михайло Іванович Туган-Барановський (1865–1919) : [кн. вист.] [Електронний ресурс] / Від. комплекс. наук. та наук.-інформа. проектів ; підгот.: І. А. Прокошина, Ю. А. Мордвінов // Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського : [вебпортал]. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2147>.

Див. також №№ 313, 390, 479.

Укладачі: А. М. Головацук, Т. В. Добко, А. М. Колесніченко

Павло Аполлонович Тутковський

(17.02(01.03).1858–03.06.1930)

Один з перших дванадцяти академіків – засновників УАН

Павло Аполлонович Тутковський народився 1 березня 1858 р. в м. Липовець Київської губернії (тепер Вінницька область) у родині юриста. У 1877 р. закінчив Житомирську гімназію зі срібною медаллю і того ж року вступив на природниче відділення фізико-математичного факультету Київського університету Св. Володимира, який успішно закінчив у 1882 р.

Науковим наставником П. А. Тутковського був відомий геолог К. М. Феофілактів. Після закінчення навчання П. А. Тутковського рекомендували на кафедру геології та мінералогії з метою

підготовки до професорського звання. Через рік був призначений консерватором мінералогічного і геологічного кабінету, де працював до 1895 р. За дорученням Київського товариства природознавців П. А. Тутковський з 1884 по 1902 р. проводив геологічні дослідження практично по усіх губерніях України. Він захопився вивченням викопної мікрофауни і вперше в Російській імперії надрукував близько 20 оригінальних праць з цього питання. Одночасно П. А. Тутковський вивчав підземні води України і у 1895 р. представив оригінальний проєкт організації водопостачання Києва. Саме завдяки йому Київ став одним із перших європейських міст, які забезпечували себе артезіанською водою.

У 1883 р. П. А. Тутковського обрали почесним членом Київського товариства природознавців, згодом – дійсним членом Петербурзького мінералогічного товариства, членом Бельгійського товариства геології і палеонтології у Брюсселі, почесним членом товариства любителів природознавства, антропології та етнографії при Московському університеті.

У 1904 р. П. А. Тутковський разом із родиною переїхав на Волинь, спочатку до Луцька, а у 1909 р. – до Житомира, де обіймав посаду директора народних училищ Волинської губернії. Цей період його життя був тісно пов'язаний із Товариством дослідників Волині. Саме завдяки йому Волинський музей став самостійною науковою установою, переїхав у нове приміщення. П. А. Тутковський брав участь у розробці нового статуту

музею, а зібрані геологічні матеріали займали у цьому музеї визначне місце.

У 1911 р. П. А. Тутковський захистив дисертацію «Ископаемые пустыни северного полушария» у Московському університеті і здобув ступінь доктора географії. Він переїхав до Києва, де обійняв посаду приват-доцента географії в Університеті Св. Володимира. З 1914 р. став професором кафедри географії, читав лекції з фізичної географії. У 1917 р. очолив Інститут географії при Київському університеті.

В. І. Вернадський шанував П. А. Тутковського як авторитетного вченого, високо цінував його наукові праці та великий досвід організатора. Саме тому від перших днів роботи із заснування Української академії наук він залучив його до «Комісії з вироблення законопроекту про заснування УАН», яка працювала з 9 липня по 17 вересня 1918 р.

П. А. Тутковський став одним із фундаторів УАН, головою її Правління. Він очолив також науково-дослідну кафедру геології, а незабаром і створену, за пропозицією В. І. Вернадського, Комісію з вивчення природних багатств України (нині Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України). П. А. Тутковський був одним із засновників Національної бібліотеки Української Держави (1918). У 1919 р. його було обрано головою Фізично-математичного відділу ВУАН, який він очолював до своєї смерті (1930).

У 1919 р., після від'їзду В. І. Вернадського з Києва, П. А. Тутковський, разом з неодмінним секретарем УАН А. Ю. Кримським, фактично очолював керівництво Академією.

У 1924 р. вчений став засновником Геологічного музею Академії, тоді ж заснував науково-дослідну кафедру геології, а у 1926 р. реорганізував її у науково-дослідний Інститут геології, правонаступником якого є сучасний Інститут геологічних наук НАН України. В останні роки життя зазнав політичних переслідувань за звинуваченням в «українському націоналізмі», які не припинялися до самої його смерті, що настала 3 червня 1930 р.

П. А. Тутковський був різнобічним вченим. Він працював практично в усіх галузях науки про Землю. Йому належить значний внесок у розвиток вітчизняної палеонтології, історичної та динамічної геології, мінералогії, петрографії, гідрогеології та інших наукових напрямів. Він створив теорію еолового походження лесу, був одним із засновників мікропалеонтологічного вивчення осадових гірських порід. Вченому належить вагомий внесок у розробку української наукової термінології. Він був автором першого українського словника геологічної термінології.

П. А. Тутковським опубліковано понад 350 наукових праць, присвячених питанням мінералогії, петрографії, палеонтології, стратиграфії, ґрунтознавству, регіональній і динамічній геології, четвертинним відкладам і проблемам четвертинного періоду, геоморфології, фізичній географії, гідрогеології, корисним копалинам, крає- і ландшафтознавству, а також етнографії та етнології.

У 2007 р. Національною академією наук України була заснована Премія НАН України імені П. А. Тутковського, яка присуджується Відділенням наук про Землю НАН України за видатні наукові роботи в галузі геології, географії, океанології, геоекології, кліматології та метеорології. У науковій літературі ім'ям П. А. Тутковського названо багато викопних організмів, знайдених і описаних його учнями. У 2008 р., у зв'язку зі 150-річним ювілеєм славетного вченого-енциклопедиста, Приватний вищий навчальний заклад післядипломної освіти «Інститут професійного розвитку «Надра» було перейменовано на ПВНЗ «Інститут Тутковського».

С. М. Міщук, доктор історичних наук, професор

Матеріали до біобібліографії П. А. Тутковського (1881–2020)

Основні наукові праці П. А. Тутковського

1. К вопросу о соотношении чисел элементов ограничения кристаллических форм / П. А. Тутковский. – Киев : Типо-литогр. Данилова, 1881. – 16 с., 1 л. ил.

2. Первое дополнение к каталогу библиотеки Киевского общества естествоиспытателей (1878–1885) / сост.: П. Соломин, П. Тутковский. – Киев : Типо-литогр. Товарищества И. Н. Кушнерев и К^о, 1886. – 84 с.

Во135880/комп. № 2; ВНБІ Я181(2)2 К38

3. Фораминиферы из третичных и меловых отложений Киева : (из Геол. кабинета ун-та св. Владимира). Ст. 1–2 / П. А. Тутковский. – Киев : Тип. Н. Г. Плющенко и К^о, 1886–1887.

Ст. 1. – 1886. – 16, 2 с., 5 л. табл.

Ст. 2. – 1887. – 62, 2 с., 9 л. табл.

Во22399, В242195/2

4. Минералогия. Физиография минералов в синоптических таблицах : [в 2 вып.] / сост. П. Тутковский. – Киев, 1888.

Вып. 1. – Киев : Тип. Е. Т. Керер, арендуемая Н. Ф. Пилющенко и К^о. – 81 с. : табл.

Вып. 2. – Киев : Тип. С. В. Кульженко. – [4], 81–200 с. : табл.

В99609/1; В99766/1-2

5. Заметки по естественной истории : доп. к «Краткому курсу естествознания» А. Я. Герда / сост. П. Тутковский. – Киев : Литогр. Товарищества И. Н. Кушнерев и К^о, 1892. – 49 с. : ил.

6. О геологическом характере микрофауны третичных отложений Подольской губернии / П. Тутковский. – Киев : Типо-литогр. Товарищества И. Н. Кушнерев и К^о, 1892. – 10 с. – Отд. отд. из: Протоколы Киев. о-ва естествоиспытателей. Киев, 1892.

Вu15488

7. К вопросу о механизме образования слоистых вулканов / П. Тутковский. – Киев : Типо-литогр. Товарищества И. Н. Кушнерев и К^о, 1893. – 43 с.

Вu21026

8. О микрофауне градижского мергеля: (доп. к микрофауне спондилового яруса) / П. Тутковский. – Киев : Типо-литогр. Товарищества И. Н. Кушнерев и К°, 1893. – [2], 8 с. : табл. – Отд. отт. из: Протоколы Киев. о-ва естествоиспытателей. Киев, 1892.

9. Юго-Западный край : попул. естеств.-ист. и геогр. очерки : [в 2 вып.] / П. Тутковский. – Киев, 1893–1895.

Вып. 1. – Киев : Тип. газ. «Киев. слово», 1893. – 178 с. : рис.

Вып. 2. – Киев : Тип. С. В. Кульженко, 1895. – 56 с. : рис.

Ву5595/1-2

10. К вопросу о русской библиографии / П. А. Тутковский // Киев. слово. – 1893. – 13 июля.

11. О геологической фотографии и фотограмметрии / П. Тутковский. – Киев : Тип. Товарищества печ. д. и торг. И. Н. Кушнерев и К° в Москве, 1894. – 50 с. : черт.

Вр83

12. Берестовецкий вулкан : из полес. экскурсий / П. А. Тутковский. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1895. – 18 с. – Отд. из журн.: Киев. старина. 1895.

Во87740

13. Материалы по вопросу о водоснабжении города Бердичева. Вып. 1 / П. Тутковский. – Киев : Тип. Имп. Ун-та св. Владимира В. И. Завадского, 1896. – 49 с.

Во95975/1; I Гімн. XIII А.21

14. Артезианские воды: водоснабжение : обзор рус. лит. 1896 г. / П. А. Тутковский. – Варшава : Губерн. тип., 1898. – 38 с. – Отд. отт. из: Ежегодник по геологии и минералогии России. 1898. Т. 3, вып. 4.

15. Библиографический указатель литературы по ископаемым и ныне живущим фораминиферам (1888–1898) / П. Тутковский. – Киев : Тип. Н. Г. Пилющенко и К°, 1898. – 200 с. – Рус., англ., фр., нем. – Отд. отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1899. Т. 16, вып. 1.

Во419758; ВНБІ Д45я1 Т91

16. К вопросу о способе образования леса / П. Тутковский. – М. : Товарищество тип. А. И. Мамонтова, 1899. – 99 с. – Библиогр.: с. 86–99. – Отд. отт. из: Землеведение. 1899.

ВБЗІК

17. Полесские «окна» (с картою) / П. А. Тутковский // Землеведение. – 1899. – Кн. 4. – С. 29–82.

ВБЗІК

18. Фораминиферы из сарматских отложений Кременецкого уезда Волынской губернии / П. А. Тутковский. – Киев : Тип. Н. Г. Плющенко и К^о, 1899. – 8 с.

Bu15490

19. Быть или не быть артезианскому водоснабжению Киева / П. А. Тутковский. – Киев : Тип. газ. «Киев. слово», 1900. – 22 с.

Ao1746

20. Фораминиферы из меловых отложений Люблинской губернии / П. А. Тутковский. – Киев : Тип. «Прогресс», 1900. – 12 с. – Отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1900. Т. 16.

B18819

21. Пирамидальные валуны в Южном Полесье / П. А. Тутковский // Изв. геол. ком. – 1900. – Т. 19. – С. 363–405.

Ж6044

22. Конечные морены, валунные полосы и озы в южном Полесье / П. Тутковский. – Киев : Тип. Имп. ун-та св. Владимира АО Н. Т. Корчак-Новицкого, 1901. – [2], 108 с., 1 л. к. – Библиогр.: с. 87–108. – Отд. отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1901. Т. 17, вып. 2.

B160535

23. Геологические исследования вдоль строящейся Киево-Ковельской железной дороги : (с 1 табл.) / П. Тутковский. – СПб. : Типо-литогр. К. Биркенфельда, 1902. – 325–486 с. – Загл. парал. фр. – Отд. отт. из: Изв. геол. ком. Т. 21, № 62.

B18786

24. Юго-Западная часть 16-го листа общей десятиверстной карты Европейской России : [предвар. отчет] / П. Тутковский. – СПб. : Типо-литогр. К. Биркенфельда, 1903. – 437–531 с., 1 л. табл. – Отд. отт. из: Изв. геол. ком. 1903. Т. 22, № 82.

Bu15492

25. К. М. Теофилактов как профессор : (биография) / П. А. Тутковский. – [Киев] : Тип. Ун-та св. Владимира, [1905]. – 8 с. – Отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1905. Т. 19.

Bu16026

26. Библиографический обзор литературы по геологии и физической географии Центрального и Южного Полесья / П. А. Тутковский. – Киев : Тип. Имп. ун-та св. Владимира,

АО Н. Т. Корчак-Новицкого, 1910. – [2], 33–238 с. – Отд. отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1910. Т. 21.

Во329790; ВНБ ДЗ/5я1 Т91

27. Зональность ландшафтов и почв в Волынской губернии / П. А. Тутковский. – Житомир : Электр. тип. М. Дененмана, 1910. – 143–163 с., 1 л. к. – Отт. из: Тр. О-ва исследователей Волыни. 1910. Т. 2.

Ву5658

28. Ископаемые пустыни Северного полушария / П. А. Тутковский. – М. : Типо-литограф. Товарищества И. Н. Кушнерев и К°, 1910. – VIII, 373 с., 1 л. к. : ил., граф. – Библиогр.: с. 327–373. – Прил. к «Землеведению» за 1909 г. Кн. 1/4.

В22244

29. Краткий гидрографический очерк Центрального и Южного Полесья / П. А. Тутковский. – Житомир : Электр. тип. М. Дененмана, 1910. – 77 с., 2 л. черт. – Отд. отт. из: Тр. О-ва исследователей Волыни. 1910. Т. 2.

В184516

30. Карстовые явления и самобитные артезианские ключи в Волынской губ[ернии]. Ст. 1. Провалы почвы на Полесской железной дороге / П. А. Тутковский. – Житомир : Электр. тип. М. Дененмана, 1911. – 127 с. : табл., черт. – Отд. отт. из: Тр. О-ва исследователей Волыни. 1911. Т. 4.

ВБЗІК Х.125.36

31. Побережье реки Норина в Овручском уезде. (Геологическое и географическое описание) / П. Тутковский. – Житомир : Электр. тип. М. Дененмана, 1911. – 61–219 с., XXV л. ил. – Отт. из: Тр. О-ва исследователей Волыни. 1911. Т. 6.

Во22320

32. Янтарь в Волынской губернии / П. А. Тутковский. – Житомир : Тип. М. Дененмана, 1911. – 19–58 с. – Отт. из: Тр. О-ва исследователей Волыни. 1911. Т. 6.

Ву5662

33. Месторождения строительных камней в Луцком уезде, Волынской губернии / П. А. Тутковский. – Житомир : Электр. тип. наследн. М. Дененмана, 1912. – 335 с. – (Труды Общества исследователей Волыни ; т. 9). – Библиогр.: с. 315–324.

Ву5593

34. Послетретичные озера в северной полосе Волынской губернии / П. А. Тутковский. – Житомир : Электр. тип. М. Дененмана,

1912. – 282 с., 8 л. табл., карт. – (Труды Общества исследователей Волыни ; т. 10).

Bu16225

35. Карстовые явления и самобытные артезианские ключи в Волынской губ[ернии]. Ст. 2. Провалы почвы на побережьях рек Стохода, Стыри и Горыни / П. А. Тутковский // Тр. О-ва исследователей Волыни. – 1912. – Т. 8. – С. 79–125. – Библиогр.: 56 назв.

ВБЗІК Х.125.36

36. Орографический очерк Центрального и Южного Полесья / П. А. Тутковский. – М. : Типо-литогр. Товарищества И. Н. Кушнарев и К°, 1913. – 108 с. : черт., табл.

Bu5594

37. Задачи и пределы географии : вступ. лекция, прочит. в Ун-те св. Владимира 13 сент. 1913 г. / П. А. Тутковский. – Житомир : Электр. тип. наследн. М. Дененмана, 1914. – 23 с. – Прил. к изд.: Тр. о-ва исследователей Волыни. 1914. Т. 7.

Во6837/7 прил.

38. Антропогеографические этюды по Волыни. 1. Плотность населения, людность и размеры поселений по физико-географическим зонам Волынской губернии / П. А. Тутковский. – [Житомир, 1915]. – 79–128 с., 2 л. табл. – Отт. изд.: Тр. О-ва исследователей Волыни. 1915. Т. 13.

Bu5654

39. Географические причины нашествия варваров : актовая речь, произнес. проф. П. А. Тутковским в Ун-те св. Владимира, 25 янв. 1915 г. / П. А. Тутковский. – Киев : Тип. Имп. Ун-та св. Владимира АО печ. и изд. дела Н. Т. Корчак-Новицкого, [1915]. – 40 с. – Отт. из журн.: Унив. изв. 1915.

B22216

40. Геологический очерк Васильковского и Уманского уездов Киевской губернии : (предвар. отчет о геол. исслед., произвед. по поручению Киев. губерн. зем. управы в 1913 г.) / П. А. Тутковский ; Киев. губерн. зем. управа, Экон. отд. – Киев : Тип. наследн. Круглынского, 1915. – 22 с. – (Материалы по исследованию почв и грунтов Киевской губ. ; вып. 2).

B242185/2

41. Геологический очерк Луцкого уезда Волынской губернии : крат. предвар. отчет об исслед. 1914 г. / П. А. Тутковский. – [Киев, 1915]. – 10 с. – Отт. из изд.: Предварительный отчет Волынской Губернской земской управы о почвенно-геологических исследованиях в Волынской

губернии, произведенных летом 1914 г.

Вu5655

42. Древнейшая добывающая промышленность на Волыни (разработка горных пород Овручского уезда в каменном веке и на заре рус. истории в IX–XI веках) / П. А. Тутковский. – Житомир : Электр. тип. наследн. М. Дененмана, 1915. – 167–198 с. – Отт. из: Тр. О-ва исследователей Волыни. 1915. Т. 11.

Вu5656

43. Заметки о базальте и третичных песчаниках Луцкого уезда / П. А. Тутковский. – [Житомир] : Тип. Дененмана, [1915]. – 101–113 с. – Отт. из: Тр. О-ва исследователей Волыни. 1915. Т. 7.

Вu5657

44. Из геологии г. Житомира: разрез долины реки Тетерева : сообщ., сделан. на заседании Естеств.-ист. секции О-ва исследователей Волыни, 22 дек. 1912 г. / П. А. Тутковский. – Житомир : Тип. наследн. М. Дененмана, 1915. – 16 с., 1 л. ил. – Отт. из: Тр. О-ва исследователей Волыни. 1915. Т. 7.

Вu5659

45. Побережье реки Львы : (геогр. и геол. описание) / П. А. Тутковский // Тр. О-ва исследователей Волыни. – 1915. – Т. 13. – С. 13–77.

ВБЗІК Х.125.36

46. Геологический очерк Минской губернии. Вып. 1 / по дан. науч. лит. и собств. исслед. сост. проф. П. А. Тутковский ; изд. Мин. губерни. земства. – Витебск, 1916. – 343 с. : табл.

Вu20451/1

47. Глубокое бурение 1914–1915 г. в г. Минске в сопоставлении с другими глубокими буровыми скважинами в районе Полесья / П. А. Тутковский, Е. В. Оппоков. – Киев : Типо-литогр. «И. И. Чоколов», 1916. – 21 с. – Отт. из изд.: Материалы по исследованию рек и речных долин Полесья Полесской изыскательной партии. Киев, 1916. Вып. 1.

РЛ № 102

48. Карта-справочник строительных материалов по западному фронту. Лист 16 и прилегающие части 7 и 30 листов. (Луцк – Ковель – Пинск – Овруч) / П. А. Тутковский ; изд. Ком. воен.-техн. помощи об-ниям науч. и техн. орг., Комис. сырья и хим. материалов. – Петроград : Гос. тип., 1916. – 31 с.

3027, 6829 А 621 СКВ

49. Карта-справочник строительных материалов по западному фронту. Лист 30 и 31 (Мозырь – Киев – Тараща) / П. А. Тутковский ; изд. Ком. воен.-техн. помощи объедин. науч. и техн. орг., Комис. сырья и хим. материалов. – Петроград : Гос. тип., 1916. – 19 с.

Во307053

50. Предварительный отчет об исследовании образцов, добытых из буровых скважин по р. Птичи и р. Брагинке в Минской губернии / П. А. Тутковский. – Киев, 1917. – 40, II с. – Отд. отт. из изд.: Материалы по исследованию рек и речных долин Полесья Полесск. изыскательной партии Отд. зем. улучшений М-ва земледелия. Киев, 1916. Вып. 1.

51. Бібліографічний список літератури по громадській медицині, гігієні і санітарії, по бальнеології, курортам та народній медицині України / зладив П. А. Тутковський // Збірник медичної секції Українського Наукового Товариства в Києві. – Київ, 1918. – Кн. 4. – С. 109–133.

Ж20917

52. Підземні води України : попул. нарис / П. А. Тутковський. – Київ : Праця, [Друк. Акціонер.] Т-ва «П. Барський», 1918. – 31 с.

Au15332

53. Український янтарь (бурштин) / П. А. Тутковський. – Київ : Праця, [Київ. Губерн. Друк., 1918]. – 14 с.

Au15333; Грінченко Б./Au462

54. Завдання і діяльність Природо-Історичного Відділу Міністерства Земельних Справ / П. А. Тутковський ; Вид. Нар. М-ва Земел. Справ. – [Київ : Друк. газ. «Послед. Новости», 1919]. – 8 с.

Au3426

55. Зданья акад. Тутковського про наукові праці В. І. Липського / П. Тутковський, М. Кащенко, В. Вернадський // Протоколи засідань Фізично-математичного відділу Української Академії наук у Києві 1918 р. – Київ, 1919. – С. 71–72.

Vu1429

56. Земна кора / П. А. Тутковський. – Київ : [Всеукр. Коопер. Видавн. Союз. Друк. Т-ва «П. Барський», 1919. – 16 с. – (Всеукраїнський Кооперативний Видавничий Союз ; [№] 8).

Au920

57. Оливец : (нарис з історії культури [винаходу олівця]) / П. Тутковський. – Київ : Дніпросоюз, 1919. – 16 с. – (Популярно-наукова

бібліотека ; № 1).

Au16245/1; Попов № 3083

58. Про утворення катедри географії в Українській Академії Наук у Києві : записка / П. А. Тутковський // Збірник праць Комісії для вироблення законопроекту про заснування Української Академії Наук у Києві. – Київ, 1919. – С. 31–32.

Bu1410

59. Нариси з природи України. Вип. 1. Статті та розвідки / П. Тутковський. – Київ : Всеукр. коопер. видавн. союз, 1920. – 187, [3] с. : іл. – (Бібліотека природознавства ; № 53).

A51606/1

60. Підземні води України : (попул. нарис) / П. Тутковський. – Катеринослав ; Харків : Держвидав України, 1922. – 32 с.

Ao108912

61. Природна районізація України. Генетична класифікація і розподіл фізико-географічних краєвидів України на підставі геологічної їх еволюції / П. Тутковський ; УСРР, Наркомат земел. справ, С.-г. наук. ком. України. – Київ : Наркомземсправ, 1922. – 79, [7] с. : іл., карта. – Відбиток із зб.: Матеріали до районізації України / ред. С. Веселовський. Київ, 1922. Т. 1.

Bu167

62. Славчансько-Овруцький кряж та узбережжя ріки Славечни. (Геологічний та геоморфологічний опис) / П. А. Тутковський ; Вид. Всеукр. акад. наук. – Київ, 1923. – 72 с. – (Труди Фізично-математичного відділу ; т. 1, вип. 1). – Бібліогр.: с. 64–67. – Назва парал. нім.

Bu1430/1.1

63. Словник геологічної термінології : (проект) / П. А. Тутковський ; Всеукр. Акад. наук, Ін-т наук. мови, Природн. від. – Київ : Держвидав України, 1923. – 201 с. – (Матеріали до української природничої термінології та номенклатури ; т. 2).

Bu6405/2

64. Як повстала наша земля / П. А. Тутковський. – Київ : Держвидав України, 1923. – 53, [3] с. : іл. – (Науково-популярна бібліотека).

Bu546, Bu28

65. Катастрофи у всесвіті й на землі, їх природа, ймовірність та передбачення / П. А. Тутковський. – Харків ; Київ : Книгоспілка, 1924. –

46 с. – (Бібліотека книгоспілки. Серія науково-популярної літератури ; № 81).

Au3098

66. Краєвиди України в зв'язку з її природою і людністю / П. Тутковський ; Всеукр. акад. наук. – Київ : Червон. шлях, 1924. – 136 с. : іл.

Bu6161

67. Матеріяли для бібліографії мапознавства України. (Мапи, плани, атласи, альбоми, мапознавча література). Ч. 1 / П. Тутковський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1924. – 63 с. – (Українська Академія наук. Збірник Історично-філологічного відділу ; № 16).

Bu1926/16

68. Матеріяли для сільськогосподарської бібліографії України. Вип. 1 / П. А. Тутковський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1924. – 48 с. – Назва парал. фр.

Bu6291/1

69. Геологические исследования в Минской губернии / по дан. науч. лит. и собств. исслед. сост. проф. и акад. П. А. Тутковский ; изд. Госплана Белорусии. – Витебск, 1925. – 362 с. – Загл. обл.: Геологические исследования на территории быв[шей] Минской губернии. Ч. 2.

Bu20451/2

70. Кам'яні будівельні матеріали Київщини / П. А. Тутковський, К. К. Симинський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1925. – 112 с. – (Труди фізично-математичного відділу ; т. 1, вип. 6). – Тит. арк. парал. нім.

Bu1927/1.6

71. Копальні мікрофауни України, їх геологічна вага і методи їх дослідження. Ч. 1 / П. А. Тутковський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1925. – 24 с., 42 табл. – (Труди фізично-математичного відділу ; т. 1, вип. 8, ч. 1).

Bu1927/1.8

72. Родовища залізної руди та керамічних матеріалів в Листвинському районі на Овручині / П. А. Тутковський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1925. – 50 с. – (Труди фізично-математичного відділу ; т. 1, вип. 7). – Тит. арк. парал. нім.

Bu1927/1.7

73. Узбережжя ріки Жерева. (Геологічний і геоморфологічний опис) / П. А. Тутковський ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1925. – 43 с. –

(Труди фізично-математичного відділу ; т. 1, вип. 6).

Bu1927/1.6

74. Узбережжя ріки Уборті. (Геологічний і геоморфологічний опис) / П. А. Тутковський ; Укр. акад. наук. – Київ : Червон. шлях, 1925. – 223 с. – (Труди фізично-математичного відділу ; т. 1, вип. 4).

Bu1927/1.4

75. Мінералогія і геологія : для с.-г. ін-тів / П. А. Тутковський, Х. М. Полонський. – Київ : Держвидав України, 1926. – 227, IV с. : іл.

Bo385641

76. Передісторична природа Києва / П. А. Тутковський // Київ та його околиці в історії і пам'ятках / під ред. М. Грушевського ; Укр. акад. наук, Іст. секція. – Київ, 1926. – С. 25–32.

Bu1926; Попов № 2183; Айзеншток № 4953/22

77. Причини так званих «наступів Азійських варварів» на Європу / П. А. Тутковський // Первісне громадянство та його пережитки на Україні. – Харків : Держвидав України, 1926. – Вип. 3. – С. 3–29.

Ж6234

78. Путеводитель экскурсии по Волини / П. А. Тутковский. – Киев : Друк. Київ. філії Книгоспілки, 1926. – 24 с. : ил.

Bu8665

79. Узбережжя ріки Вужа (у середній його течії). Геологічний і геоморфологічний опис / П. А. Тутковський // Наук. зап. / Київ. н.-д. каф. – 1926. – Т. 3, вип. 2, геол. – С. 100–158. – Бібліогр.: 92 назви.

Ж21330

80. Загальне землезнавство : підруч. для вищ. шк. і для самоосвіти / П. Тутковський. – Харків : Держвидав України, 1927. – XII, 496 с. : іл., карта.

Bp4438

81. Передісторична природа Чернігівщини. (Геологічне минуле території Чернігівщини за четвертинного періоду) / П. А. Тутковський // Чернігів і північне Лівобережжя. Огляди, розвідки, матеріали. – Київ, 1928. – С. 1–16. – (Записки Українського наукового товариства. Історична секція ; т. 23).

Ж1147/23

82. Краєвиди України : наук.-попул. нарис / П. А. Тутковський. – Харків : Держвидав України, 1929. – 48 с. : іл., карта.

Bu12162

83. Показчик головнішої літератури про підземні води на Україні та почасти на суміжних просторах, в зв'язку з геологічною літературою взагалі / П. Тутковський, Є. Оппоков ; передм. Є. Оппокова. – Київ, 1929. – 99 с. – (Вісті Науково-дослідного інституту водн[ого] господарства України ; т. 3, вип. 2) (Матеріяли до гідрогеології України ; т. 1, вип. 2). – Тит. арк. парал. нім.

Арх. 1929 Т 99; ВНБІ Д46я1 Т91

84. Узбережжя ріки Південного Случа / П. А. Тутковський // Зап. Фіз.-мат. від. Всеукр. акад. наук. – Київ, 1931. – Т. 5. – С. 251–319.

Ж20892

85. Словник геологічної термінології / П. А. Тутковський / НАН України, Ін-т енциклопед. дослідж. – Відтворення вид. 1923 р. – Київ, 2008. – 171 с. – (Із словникової спадщини ; вип. 5).

Вс47091

86. Дорогами П. А. Тутковського. Путешествия по Славечанско-Овручскому кряжу : сб. тр. акад. П. А. Тутковського, посвящ. описанию Славечан.-Овруч. кряжа / [П. А. Тутковский] ; авт. проекта: Е. И. Деревская, С. Р. Коженевский ; НАН Украины, Нац. науч.-природовед. музей. – Киев : Водоспад, 2013. – 216, [46] с. : ил.

Ва789615

87. У подножия Славечанско-Овручского кряжа. Реки Жерев и Уж : сб. тр. акад. П. А. Тутковського, посвящ. описанию Славечан.-Овруч. Кряжа : к 155-летию со дня рождения акад. П. А. Тутковського / [П. А. Тутковский] ; авт. проекта: С. Р. Коженевский, Е. И. Деревская ; НАН Украины, Нац. науч.-природовед. музей. – Киев : Водоспад, 2014. – 155, [48] с. : ил., табл.

Ва789616

88. У подножия Славечанско-Овручского кряжа. Река Уборть : науч. труд акад. П. А. Тутковського, посвящ. описанию Славечан.-Овруч. кряжа : к 155-летию со дня рождения акад. П. А. Тутковського / [П. А. Тутковский] ; авт. проекта: С. Р. Коженевский, Е. И. Деревская ; ред.: Е. В. Виноградова, Е. И. Чурюмова ; НАН Украины, Нац. науч.-природовед. музей. – Киев : Водоспад, 2016. – 228, [16] с. : фот., табл. – Библиогр.: с. 220–224.

Ва812021

Література про життя та діяльність П. А. Тутковського

89. Академік Павло Тутковський : (автобіографія), 1858–1928 / П. А. Тутковський ; Всеукр. акад. наук. – Київ : Київ-Друк, 1929. – 20 с.
Ау7655

***

90. Павло Аполлонович Тутковський : (некролог) // Четвертинний період. – 1931. – Вип. 1/2. – С. 5–7.
Ж22164

91. Пам'яті академіка П. А. Тутковського : [збори Харків. Наук. т-ва 2 груд. 1930 р.] // Вісн. природознавства. – 1931. – № 1/2. – С. 71–73.
Ж20593

Монографії, збірники наукових праць, довідкові видання, автореферати дисертацій, дисертації

92. Академік Павло Тутковський. – Житомир : Косенко М., 2008. – 6 с. : фот.

93. В. І. Вернадський і Україна: з листування : [в 2 кн.] / авт. та упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 1 : А–І : [Приватно-ділове листування]. – 2018. – 568 с.

Тутковський П. А. – С. 62, 63, 112, 125, 157, 255, 257, 260, 368, 377, 393, 434, 512, 518, 542, 551.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – 2019. – 1037 с.

Тутковський П. А. – С. 86, 98, 103, 126, 131, 249, 257, 335, 342, 343, 473–475, 478, 499.

В357113/1-2

94. Вклад академика П. А. Тутковского в изучение геологического строения земной коры Белоруссии : к 125-летию со дня рождения ученого-естествоиспытателя : материалы совещ., март 1983 г. / АН БССР, Ин-т геохимии и геофизики, Белорус. отд-ние Совета нац. подкомис. по истории геологии ; ред. В. А. Кузнецов. – Минск : Наука и техника, 1985. – 113 с.

Ва438092

95. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

Тутковський П. А. – С. 32, 55, 138, 156, 160, 201, 212, 227, 233, 285, 294, 295, 298, 308, 314, 318, 319, 321, 325, 332, 334, 341–343, 348, 354, 355, 357, 358, 361, 362, 366, 463, 556, 568, 571, 650–653, 659, 660, 688.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Тутковський П. А. – С. 195, 301, 339, 343, 344, 367, 368, 488, 560, 561, 700.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Тутковський П. А. – С. 53–57, 91, 95, 96, 354, 358, 373–388, 421, 426, 449, 467, 471, 531, 562, 614, 616, 622, 624.

В354139/1-2, ч.1-2

96. Гнатів О. В. Проблеми природоохоронного виховання учнівської молоді у спадщині вітчизняних педагогів (20–30 рр. ХХ ст.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Гнатів Олена Вікторівна ; Мелітоп. держ. пед. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Мелітополь, 2012. – 20 с.

Ра394775

97. Гнатів О. В. Проблеми природоохоронного виховання учнівської молоді у спадщині вітчизняних педагогів (20–30 рр. ХХ ст.) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Гнатів Олена Вікторівна ; Мелітоп. держ. пед. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Мелітополь, 2012. – 200 арк.

Зокрема про П. Тутковського.

98. Губарець В. В. Скарбами землі зігрітій : біогр. повість з життя видат. укр. геолога, акад. П. Тутковського / В. В. Губарець, І. А. Падалка. – Київ : Київ. правда, 2001. – 224 с., 16 с. іл.

Ва616481

Рец.: Хорунжий Ю. М. Скарбниця людських можливостей / Ю. М. Хорунжий // Робітн. газ. – 2002. – 29 листоп. – С. 5.

99. Дубровіна Л. А. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1918–1941 / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 1998. – 337 с.

Тутковський П. А. – С. 37, 53, 79, 152.
Ва586032

100. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941) : в 2 т. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвеева (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – (Наукова спадщина сходознавців).

Т. 2 : 1918–1941 / відп. ред. В. А. Кучмаренко. – 359 с. : іл.

Тутковський П. А. – С. 10, 14, 16, 17, 22, 23, 26, 31, 38, 41, 73, 83, 91, 98, 112, 126, 159, 173, 174, 179, 269, 271, 275, 278, 288, 317, 320.

В350011/2

101. Збірник пам'яті академіка Павла Аполоновича Тутковського / Всеукр. акад. наук ; відп. ред.: В. В. Різниченко, І. Г. Підоплічка ; підгот.: В. В. Різниченко (керівник), Г. В. Закревська, О. К. Каптаренко, І. Г. Підоплічка ; ред. інозем. тексту П. Е. Мейер. – У Києві : МСММ ХХХІІ, 1932. – Укр., інозем.

Т. 1. – 431 с. : іл., [6 арк.] іл.

Т. 2. – 305 с. : іл., [2 арк.] іл.

Ви34303/1-2

102. История Академии наук Украинской ССР / АН УССР ; редкол.: Б. Е. Патон (гл. ред.) [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1979. – 679 с.

Тутковський П. А. – С. 735–736.

Вс17869

103. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Тутковський П. А. – С. 8–11, 16, 25, 26, 28, 30, 31, 35, 39–41, 43, 46, 48–50, 53–55, 57, 59, 61, 66, 67, 69, 70, 92, 143, 149, 167, 187–189, 191, 204, 205, 218, 224, 231, 256, 266, 268, 269, 283, 288, 297–299, 307, 308, 326, 327, 339, 340, 343, 359, 360, 378, 388, 389, 401, 402, 427–429, 431, 433–435, 444, 445, 448–452, 454, 455, 457, 458, 461, 463–465, 469–473, 475, 477, 478, 482–484, 486, 488, 492, 494, 496, 499, 500.

Вс29848

104. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 1998. – 761 с.

Тутковський П. А. – С. 14, 21, 35, 83, 95, 114, 116, 125, 129, 139, 162, 172,

174–176, 199, 203–205, 208, 210, 226, 247, 248, 279, 280, 282, 297–299, 334, 365–367, 404, 415, 426, 427, 438, 454, 455, 457, 465, 467, 468, 503, 505, 508, 553, 554, 557, 558, 560, 562, 563, 565, 568–590, 592, 594–597.

Вс33033

105. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, В. Г. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Тутковський П. А. – С. 68, 71, 102, 197, 211–213, 368, 373, 379, 380, 390, 409, 418.

Вс33691

106. Костриця М. Ю. Найкращий знавець неорганічної природи України П. А. Тутковський : [іст.-краєзнав. нарис] / М. Ю. Костриця ; Житомир. наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині. – Житомир : В. Б. Котвицький, 2008. – 40 с. : іл. – (Серія «Вчені Житомирщини» ; вип. 7). – Бібліогр.: с. 37–38.

Р111926

107. Крокос В. Академік Павло Аполлонович Тутковський / В. Крокос. – Київ, 1930. – 6 с. – Окр. відбиток із: Зап. Київ. ін-ту нар. освіти. 1930. Кн. 4. С. 7–13.

Р15624

108. Луговський О. Г. Біобібліографія і бібліографічна діяльність учених-природознавців УАН – АН УРСР (1918–1941) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 / Луговський Олександр Григорович ; НАН України. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2005. – 20 с.

Ра34584

109. Луговський О. Г. Біобібліографія і бібліографічна діяльність учених-природознавців УАН – АН УРСР (1918–1941) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 / Луговський Олександр Григорович ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2005. – 231 арк. – Бібліогр.: арк. 165–211.

Досліджено бібліографічну діяльність П. А. Тутковського.

Дс89245

110. Матвеева Л. В. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Леся Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стилос», 2003. – 295 с.

Тутковський П. А. – С. 39, 51, 58, 85, 93, 98, 107, 126.

Ва652771

111. Нариси з історії геологічних досліджень у Київському університеті / авт. кол.: В. Г. Молявка, О. В. Зінченко, С. М. Бушак [та ін.]. – Київ : Рада, 1999. – 327 с.

Тутковський П. А. – С. 12, 14, 20, 41, 43, 53, 74, 80, 81, 88–91, 97, 99, 101, 105, 116, 311.

Ва592477

112. Наука Беларуси в ХХ столетии / НАН Беларуси, Комис. по истории науки ; редкол.: Н. А. Борисевич (пред.) [и др.]. – Минск : Беларус. навука, 2001. – 1006 с.

Тутковський П. А. – С. 9, 661, 664, 673, 674, 802.

Вс36443

113. Наукові засади збалансованого розвитку регіону : матеріали Всеукр. наук.-краєзнав. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. видат. природознавця України П. А. Тутковського, 1–4 жовт. 2008 р., Житомир / Всеукр. спілка краєзнавців, Укр. геогр. т-во, Житомир. наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині, Житомир. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти, Житомир. обл. краєзнав. музей ; ред. М. Ю. Костриця. – Житомир : В. Котвицький, 2008. – 471 с. – (Велика Волинь ; вип. 40).

Ж69179

114. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Тутковський П. А. – С. 40, 42, 67, 77, 103, 119–121, 124, 136, 146, 147, 156, 158, 174, 175, 186, 187, 207, 217, 231, 237, 238, 241, 242, 277, 278, 308, 309, 335, 337, 340, 346, 349, 362, 365, 835, 854, 855.

В357366/1

115. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот.

Тутковський П. А. – С. 10, 24–26, 31, 34, 38–40, 47, 48, 50, 66, 70, 78, 93, 472.

Вс56762/дод.

116. Оноприенко В. И. Павел Аполлонович Тутковский, 1858–1930 / В. И. Оноприенко. – М. : Наука, 1987. – 156 с. : рис. – Библиогр.:

с. 140–151. – (Научно-биографическая серия).

Ва462470

117. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про П. Тутковський. – С. 98, 202, 203, 224, 239, 248, 249.

Ва831372

118. Полонська-Василенко Н. Д. Українська Академія наук : нарис історії : [в 2 ч.] / Н. Д. Полонська-Василенко ; АН України, Ін-т укр. археології ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), І. В. Верба, Г. В. Боряк [та ін.]. – Репр. відтворення вид.: Мюнхен, 1955–1958. Ч. 1–2. – Київ : Наук. думка, 1993. – 414 с. – (Пам'ятки історичної думки України).

Тутковський П. А. – Ч. 1. – С. 12, 29, 30, 34, 35, 47, 49, 58, 65, 82, 85, 86, 101, 116, 124, 130; Ч. 2. – С. 29, 43, 107, 141, 144, 153, 195, 205, 206, 393.

Ва552344

119. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Тутковський П. – С. 26, 79, 81, 83, 105, 107, 108, 112, 113, 115, 117, 131, 135, 137, 144, 146, 149, 152, 153, 155, 156, 159, 162, 169, 170, 177, 185, 186, 232.

Ва554058

120. Современные проблемы геологии : сб. науч. тр., посвящ. 155 летию со дня рождения акад. П. А. Тутковского / НАН Украины, Нац. науч.-природовед. музей Украины, Ин-т геол. наук [и др.] ; редкол.: И. Г. Емельянов [и др.]. – Киев ; Олевск, 2013. – 393 с. : рис., табл. – Укр., рус., англ. – Загл. обл.: Сучасні проблеми геології.

Со33544

121. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.

Тутковський П. А. – С. 52, 56, 59, 61–64, 303, 305, 394.

Ва639887

122. Сытник К. М. В. И. Вернадский. Жизнь и деятельность на Украине : исслед. и неопubl. материалы / К. М. Сытник, С. М. Стойко, Е. М. Апанович. – Киев : Наук. думка, 1984. – 236 с.

Тутковський П. А. – С. 32, 34, 43, 46–48, 50, 52, 59, 80, 84, 87, 178, 196, 199, 205.

Вс23015

123. Шоробура І. М. Шкільна географічна освіта в Україні: історія, проблеми, перспективи : монографія / І. М. Шоробура ; Хмельниц. гуманітар.-пед. ін-т. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2006. – 347 с. – Бібліогр.: с. 303–347.

Зокрема про П. Тутковського.
Ва675516

Архівні матеріали

124. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ : ІР НБУВ, 2015. – 325, [1] с.

Тутковський П. А. – С. 18, 22, 27, 33, 86, 269.
Вс60788

125. Архівні фонди установ НАН України : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.] ; авт.-упоряд.: Л. М. Яременко, О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2008. – 448 с.

Тутковський П. А. – С. 110, 111, 277, 279.
Вс45674

126. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів і кіносюжетів (1896–1939) / Держкомархівів України, Центр. держ. кінофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; голов. редкол. [серії] «Архівні зібрання України»: О. Гінзбург, Г. Боряк, В. Верстюк [та ін.]. – Київ, 2009. – 239 с. : іл. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники). – URL: <https://bit.ly/373hSEe>.

Тутковський П. А. – № 117-III, 127-III, 188-V.

127. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.), С. В. Старовойт, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2017. – 772 с.

Тутковський П. А. – С. 232, 280, 599.
Вс64088

128. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.]. – Київ, 2002. – 768 с.

Тутковський П. А. – С. 3, 47, 222, 396, 649.
Вс37277

129. Українська інтелігенція і влада: зведення секретного відділу ДПУ УСРР 1927–1929 рр. / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд. В. М. Даниленко ; редкол.: Г. Боряк, Д. Бурім, В. Даниленко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : Темпора, 2012. – 756 с. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000057>.

Тутковський П. А. – С. 50, 90, 138, 151, 225, 226, 237, 244, 248, 257, 266, 305, 312, 328, 333, 342, 349, 363, 527.

Статті з періодичних, довідкових видань, збірників наукових праць

130. Андреева Т. Діяльність П. А. Тутковського на Волині : на основі матеріалів з фондів Волин. краєзнав. музею / Т. Андреева // Волинський музей: історія і сучасність. – Луцьк, 1999. – Вип. 2. – С. 30–32.
Ж70139

131. Андреева Т. П. Збір та використання в музейній роботі матеріалів досліджень П. А. Тутковського / Т. П. Андреева // Українське Полісся: вчора, сьогодні, завтра : зб. наук. пр. / Ін-т географії НАН України [та ін.]. – Луцьк, 1999. – Кн. 2. – С. 21–23.

132. Андреева Т. П. П. А. Тутковський – дослідник природи Волині / Т. П. Андреева // «Роде наш красний...» : Волинь у долях краян і людських документах : в 3 т. / авт.-упоряд. Л. К. Оляндер ; Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1996. – Т. 3. – С. 265–279.

133. Березкина Н. Академик двух академий : к 155-летию П. А. Тутковского / Наталья Березкина // Веды. – 2013. – 18 сакавіка (№ 12). – С. 6 : фот. – URL: <http://gazeta-navuka.by/images/electronic-catalog/18.03.13.pdf>.

134. Білоніжка П. М. Павло Тутковський – видатний український учений, організатор науки, педагог : (до 150-річчя від дня народж.) / П. М. Білоніжка, О. І. Матковський // Вісн. Львів. ун-ту. Серія: Геологічна. – 2008. – Вип. 22. – С. 169–173.

Ж28852/Геол.

135. Близнюк Г. І. Павло Аполлонович Тутковський / Г. І. Близнюк // Близнюк Г. І. Осницьк [Рокитнівського району Рівненської області]: село мого життя : іст.-краєзнав. нарис / Г. І. Близнюк. – Рівне, 2016. – С. 11–12.

Ва803585

136. Борейко В. Тутковський Павел Аполлонович / Владимир Борейко // Борейко В. Словарь деятелей охраны природы / В. Борейко ; Киев. екол.-культур. центр, Центр охраны дикой природы. – 2-е изд., доп. – Киев, 2001. – С. 420–424. – (История охраны природы ; вып. 24).

Ва613277

137. Борковський А. Основоположник геології України досліджував залізницю Київ-Ковель та поліський бурштин [Павло Тутковський] / А. Борковський // Волинь – нова. – Луцьк, 2019. – 28 лют. – С. 12.

138. Бортник С. Ю. Ідеї еолового морфогенезу в працях П. А. Тутковського / С. Ю. Бортник, Л. Ф. Дубіс // Фіз. географія та геоморфологія. – 2009. – Вип. 55. – С. 87–99.

Ж62581

139. Бушак С. З когорти славетних : до 150-ліття від народж. акад. П. А. Тутковського / С. Бушак // Геолог України. – 2007. – № 4. – С. 64–70.

Ж24453

140. Вавричин М. Г. Академік П. А. Тутковський і його «Матеріали до бібліографії мапознавства України» (1924 р.) / М. Г. Вавричин // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики : доп. та повідомл. наук. конф., Львів, 25–26 серп. 1995 р. / НАН України, Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника. – Львів, 1996. – С. 365–370.

Ва573793

141. Варава Т. Словникові комісії УАН–ВУАН (1918–1933) / Т. Варава // Бібл. вісн. – 2000. – № 3. – С. 24–27.

Проаналізовано діяльність комісій під керівництвом П. Я. Стебницького, Є. К. Тимченка, П. А. Тутковського, А. Ю. Кримського, С. О. Єфремова.

Ж14595

142. Василенко П. Академік Павло Аполлонович Тутківський як фундатор школи геологів України / П. Василенко // Україна. – 1930. – Кн. [9] Верес. – С. 25–26.

Ж21831

143. Вернадский В. И. Отзыв об ученых трудах П. А. Тутковского / В. И. Вернадский // Изв. Екатеринослав. высш. горного училища. – 1908. – Вып. 2. – С. 7–9.

144. Вечір пам'яті академіка Тутковського // Берестейс. край. – 1998. – 2 трав. – С. 2.

145. Гаврилюк Л. О. Роль вчених у становленні і розвитку природничих музеїв України (19 – поч. 20 ст.) / Л. О. Гаврилюк // Історія України. Маловідомі імена, події, факти : зб. ст. – Київ ; Донецьк, 2001. – Вип. 17. – С. 20–26.

Зокрема про П. А. Тутковського.

В342281/17

146. Гаврилюк Л. Тутковський Павло Аполлонович / Л. Гаврилюк // Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України : біогр. довід. : в 2 ч. / НАН України, Ін-т історії України, Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури [та ін.] ; редкол.: В. О. Горбик (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2005. – Ч. 2. – С. 248–251.

В348988/2

147. Гетьман В. Академік Павло Аполлонович Тутковський / Володимир Гетьман // Київ. ун-т. – 2015. – Березень, № 1/2. – С. 5.

148. Гетьман В. І. Геологічні мандри за академіком П. А. Тутковським / В. І. Гетьман // Географія та економіка в рід. шк. – 2014. – № 2. – С. 39–41 : фот.

Ж15555

149. Гетьман В. Слідами академіка П. Тутковського : геол. мандри / Володимир Гетьман // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2014. – Лютий, № 4. – С. 9–13.

150. Гетьман В. І. Услід за академіком П. А. Тутковським / В. І. Гетьман // Екол. вісн. – 2014. – № 1. – С. 15–18.

Про Міжнародну наукову конференцію «Сучасні проблеми природничих наук», присвячену 155-річчю від дня народження П. А. Тутковського, 15–17 травня 2013 р.

Ж24003

151. Гожик П. Ф. Павло Аполлонович Тутковський – засновник і перший директор Інституту геологічних наук НАН України, фундатор мікропалеонтологічної школи / П. Ф. Гожик, Д. Є. Макаренко, Н. В. Маслун, Г. В. Ключина // Геол. журн. – 2016. – № 2. – С. 7–16.

Ж22224

152. Гожик П. Ф. Павло Апполонович Тутковський – фундатор мікропалеонтологічної школи : (до 150-річчя від дня народж.) / П. Ф. Гожик // Вископна фауна і флора України: палеоекологічний та стратиграфічний аспекти : зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т геол. наук, Палеонтол. т-во ; редкол.: П. Ф. Гожик (голова) [та ін.]. – Київ, 2009. – С. 13–22.

Со28758

153. Гонта І. Павло Тутковський – фундатор геологічної наукової школи в Україні / Іван Гонта // Дзеркало тижня. – 2011. – 17–23 груд.

154. Гуменюк М. П. Бібліографія в геолого-географічних дослідженнях академіка П. А. Тутковського // Геол. журн. – 1964. – Т. 24, № 2. – С. 98–100.

Ж22224

155. Гуменюк М. П. Бібліографія в геолого-географічних дослідженнях академіка П. А. Тутковського // Гуменюк М. П. Біля джерел української радянської бібліографії / М. П. Гуменюк. – Київ, 1991. – С. 53–58.

Ва537473

156. Дем'янчук Г. Поліські легенди у працях геолога П. А. Тутковського / Г. Дем'янчук // Поліссезнавство : наук. фольклор.-етнол. та мистецтвознав. студії/ Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України [та ін.] ; упоряд. С. Шевчук. – Рівне, 2001. – Вип. 2. – С. 14–17.

В348605/Вип. 2

157. Дем'янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії / Г. С. Дем'янчук, Б. Г. Дем'янчук, А. Г. Дем'янчук ; за ред. М. М. Дубини, М. І. Головащука. – Київ : Просвіта, 2006. – 294 с. – Бібліогр.: с. 247–253.

Тутковський П. А. – С. 18, 109, 110, 111, 164, 168, 169.

Ва674897

158. Денисик Г. І. Наш земляк П. А. Тутковський і художня географія / Г. І. Денисик // Відродження : наук.-метод. вісн. – Вінниця, 2008. – Вип. 1. – С. 76–78.

159. Денисик Г. І. П. А. Тутковський і художня географія / Г. І. Денисик // Особистість в культурі. – Вінниця, 2001. – С. 87–92.

160. Дикань К. В. Павло Тутковський – зірка української науки : (до 160-річчя від дня народж. та 100-річчя заснування НАН України) / К. В. Дикань // Геол. журн. – 2018. – № 2. – С. 85–92.

Ж22224

161. Іванова І. П. А. Тутковський в історії організації Української Академії наук і Національної бібліотеки України / Ірина Іванова // Бібл. вісн. – 1999. – № 6. – С. 46–48.

Ж14595

162. К 70-летию со дня рождения академика Павла Аполлоновича Тутковского // Почвоведение. – 1928. – № 3/4. – С. 284–287.

Ж7384

163. Каптаренко-Чорноусова О. К. Академік Павло Аполлонович Тутковський : до сторіччя з дня народж. / О. К. Каптаренко-Чорноусова // Геол. журн. – 1958. – Т. 18, вип. 1. – С. 100–101.

Ж22224

164. Клімчук Б. П. П. А. Тутковський і Волинь / Б. П. Клімчук // Українське Полісся: вчора, сьогодні, завтра : зб. наук. пр. / Ін-т географії НАН України [та ін.]. – Луцьк, 1998. – Кн. 1. – С. 7–8.

Вс32718

165. Ковальчук Г. Керівники ВБУ – НБУВ (1918–1998) / Галина Ковальчук // Бібл. вісн. – 1998. – № 5. – С. 18–29.

Зокрема про П. А. Тутковського.

Ж14595

166. Короткий В. Тутковський Павло Аполлонович (1858–1930) / В. Короткий // З іменем Святого Володимира: Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників : у 2 кн. / упоряд.: В. Короткий, В. Ульяновський. – Київ : Заповіт, 1994. – Кн. 2. – С. 444.

В339825/2

167. Костриця М. Ю. Кому не сподобались краєвиди України (П. А. Тутковський) / М. Ю. Костриця, Г. П. Мокрицький // Репресоване краєзнавство (20–30-ті роки) / авт. кол.: Л. Л. Бабенко [та ін.] ; редкол.: П. Т. Тронько [та ін.] ; АН України, Ін-т історії України [та ін.]. – Київ, 1991. – С. 73–79.

Вс29430

168. Костриця М. П. А. Тутковський і Волинь : (до 150-річчя від дня народж.) / Микола Костриця // Природа Західного Полісся та прилеглих територій. – Луцьк, 2007. – № 4. – С. 185–189.

Ж73515

169. Костриця М. Павло Тутковський – учений-енциклопедист (до 150-річчя від дня народж.) / Микола Костриця // Географія та основи економіки в шк. – 2008. – № 5. – С. 48–52 : фот.

Ж15555

170. Костриця М. Павло Тутковський – фундатор Волинської географічної краєзнавчої школи : (до 150-річчя від дня народж.) / Микола Костриця // Історія укр. географії. – 2008. – Вип. 17. – С. 22–25.

Ж70484

171. Костриця М. Павло Тутковський – фундатор наукових географічних шкіл : (до 150-річчя від дня народж.) / Микола Костриця // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2008. – № 9. – С. 7–9.

172. Костриця М. Ю. Павло Тутковський // Костриця М. Ю. Постаті землі Бердичівської : іст.-краєзнав. нариси : у 2 т. / М. Ю. Костриця ; Житомир. наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині, Житомир. обл. орг. Нац. спілки журналістів України, Бердичів. міськрада. – Житомир, 2005. – Т. 1. – С. 90–94.

В349511/1

173. Костриця М. Ю. Поліські краєвиди вченого / М. Ю. Костриця, Г. П. Мокрицький // Костриця М. Ю. У просторі і часі: видатні постаті Житомирщини / М. Ю. Костриця, Г. П. Мокрицький. – Житомир, 1995. – С. 88–99. – (Краєзнавча бібліотека).

Ва564152

174. Крисаченко В. С. Вчення про біосферу П. А. Тутковського / В. С. Крисаченко // Екологія довкілля та безпека життєдіяльності. – 2001. – № 2. – С. 11–15.

Ж23889

175. Крисаченко В. Два вчення про біосферу в українській теоретичній думці (до 140-річчя від дня народж. Володимира Вернадського і Павла Тутковського) / В. Крисаченко // Українознавство : календар-щорічник на 2004 р. – Київ, 2003. – С. 192–198.

Ж66396

176. Круглова Л. Київське товариство дослідників природи Університету Св. Володимира / Л. Круглова // Етнічна історія народів Європи. – Київ, 2013. – Вип. 40. – С. 138–142.

Зокрема про П. А. Тутковського.

Ж70494

177. [Кубійович В.] Тутковський Павло / В. К. // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 2000. – Т. 9. – С. 3289 : портр.

В339091/9

178. Кручек С. А. Павел Апполонович Тутковский – известный геолог, палеонтолог и географ : (к 150-летию со дня рождения) /

С. А. Кручек // Літасфера. – 2009. – № 1. – С. 168–170.
Ж15309

179. Кукурудза С. І. Академік П. Тутковський, його сучасники та послідовники – дослідники ландшафтів Волині / С. І. Кукурудза // Українське Полісся: вчора, сьогодні, завтра : зб. наук. пр. / Ін-т географії НАН України [та ін.]. – Луцьк, 1998. – Кн. 1. – С. 22–25.
Вс32718

180. Лазарук В. Академік двох академій // Лазарук В. Вікна : нариси, ст., есе / Віктор Лазарук. – Луцьк, 1995. – С. 83–86.
Ва568631

181. Лазарук В. Академік двох академій: [П. А. Тутковський] / В. Лазарук // «Роде наш красний...» : Волинь у долях краян і людських документах : в 3 т. / авт.-упоряд. Л. К. Оляндер ; Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1996. – Т. 3. – С. 280–283.

182. Ланшина Л. Діяльність П. А. Тутковського на Волині : кат. матеріалів П. А. Тутковського у фондах Волинського краєзнавчого музею / Людмила Ланшина // Волинський музей. Історія і сучасність : наук. зб. – Луцьк, 2014. – Вип. 5. Матеріали V Всеукр. наук. історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 23-й річниці Незалежності України та 85-й річниці створення Волинського краєзнавчого музею, м. Луцьк, 16 трав. 2014 р. / упоряд. А. Силук. – С. 103–109. – URL: <https://bit.ly/3z46kf3>.

183. Ланшина Л. В. Павло Аполлонович Тутковський – видатний український геолог, гідролог, гідрограф, академік АН України та АН Білорусії / Л. В. Ланшина // Сучасна наука та освіта Волині : зб. матеріалів наук.-практ. конф., 22 листоп. 2018 р. / Регіон. рада молодих вчених при Упр. освіти, науки та молоді Волин. облдержадмін., Володимир-Волин. пед. коледж ім. А. Ю. Кримського ; упоряд., голов. ред. Б. Є. Жулковський. – Луцьк ; Володимир-Волинський, 2018. – С. 22–25.
Ва829165

184. Лисенко О. А. Міжнародна конференція «Сучасні проблеми природничих наук» до 155-річчя академіка П. А. Тутковського / О. А. Лисенко, Н. Г. Люта, І. В. Саніна // Зб. наук. пр. Укр. держ. геологорозвід. ін-ту. – 2013. – № 3. – С. 112–124. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UDGRI_2013_3_14.

185. Лівенцева А. А. Павло Аполлонович Тутковський – один із засновників Української академії наук та засновник науково-дослідного інституту геології / А. А. Лівенцева, Р. Ф. Федорів // Геодинаміка. – 2013. – № 2 : Геофізичні технології прогнозування та моніторингу геологічного

середовища : V міжнар. наук. конф., 1–4 жовт. 2013, м. Львів. – С. 382–384.

Ж16489

186. Лівенцева Г. Павло Тутковський – фундатор геологічної наукової школи в Україні / Ганна Лівенцева // Дзеркало тижня. – 2011. – 16–23 груд.

187. Логінова А. О. Аспекти наукової спадщини Тутковського П. А. у шкільній екскурсії / А. О. Логінова // Гуманітарний корпус : зб. наук. ст. з актуал. проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії. – Київ, 2019. – Вип. 23, т. 2. – С. 37–40.

Ж74375

188. Логінова А. О. Павло Аполлонович Тутковський / А. О. Логінова // Фіз. географія та геоморфологія. – 2018. – Вип. 4. – С. 77–78.

Ж62581

189. Макаренко Д. Е. Павел Аполлонович Тутковский : к 125-летию со дня рождения / Д. Е. Макаренко // Геол. журн. – 1983. – № 1. – С. 133–134.

Ж22224

190. Макаренко Д. Є. Академік Павло Тутковський : (до 150-річчя від дня народж.) / Д. Є. Макаренко // Геол. журн. – 2008. – № 1. – С. 115–116.

Ж22224

191. Маринич О. М. Внесок академіка П. А. Тутковського в розвиток географічної науки : (до 150-річчя від дня народж.) / О. М. Маринич // Укр. геогр. журн. – 2008. – № 1. – С. 81–85.

Ж14560

192. Мацуй В. М. Академік П. А. Тутковський про генезис бурштину / В. М. Мацуй // Геол. журн. – 2017. – № 1. – С. 62–66.

Ж22224

193. Міхелі С. В. Історичне і методологічне значення ландшафтного районування Волинської губернії П. А. Тутковського / С. В. Міхелі // Фізична географія та геоморфологія. – 2010. – Вип. 2 : Присвячується 90-річчю Олександра Мефодійовича Маринича. – С. 108–117.

194. Міхно О. 160 років від дня народження Павла Тутковського (1858–1930), українського геолога, географа і педагога / О. Міхно // справи сімейні. – 2018. – № 3. – С. 17–18.

195. Міщук С. М. Волинь у біографії і творчості Павла Тутковського (кінець XIX – початок XX ст.) / С. М. Міщук, Г. А. Міщук // Укр. біографістика. – Київ, 2015. – Вип. 12. – С. 148–162.

Ж69079

196. Наливайко Л. Академік Павло Аполонович Тутківський як геолог / Л. Наливайко // Україна. – 1930. – Кн. [9] Верес. – С. 21–25.

Ж21831

197. Наукова спадщина України. Павло Аполонович Тутковський (1858–1930) [Електронний ресурс] / Прес-служба НБУВ // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – Дата публ.: 24.03.2018. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/3982>.

198. Новий погляд на історію заснування Академії наук України / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко, Ю. О. Храмов, Л. В. Матвєєва, Л. Д. Кістерська // Вісн. АН УРСР. – 1989. – № 4. – С. 58–74.

Тутковський П. А. – С. 69, 70.

Ж20611

199. Овчаренко Е. Чи схвалив би П. Тутковський видання своїх праць російською? / Едуард Овчаренко // Слово Просвіти. – 2016. – 3–9 листоп. – С. 11.

200. Омельчак П. Життя, віддане науці / Петро Омельчак // Житомирщина. – 2008. – 1 берез. – С. 5.

201. Онопрієнко В. І. Академік Павло Тутковський / В. І. Онопрієнко // Члени-засновники НАН України : зб. нарисів / Ін-т історії України НАН України ; ред. В. А. Смолій ; упоряд. С. В. Кульчицький. – Київ, 1998. – С. 241–257.

Ва588070

202. Онопрієнко В. Найкращий знавець неорганічної природи України : з нагоди 150-річчя з дня народж. акад. П. А. Тутковського / В. Онопрієнко // Вісн. НАН України. – 2008. – № 3. – С. 55–65.

Ж20611

203. Осіння Н. В. Дисертації вчених-геологів та гірників України XIX – початку XX ст. (історико-книгознавчий та бібліографічний аналіз) / Н. В. Осіння // Бібліотека. Наука. Комунікація : матеріали міжнар. наук. конф. (Київ, 6–8 жовт. 2015 р.) : в 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України, Рада директорів наук. б-к та інформ. центрів акад. наук – членів МААН ; редкол.: В. І. Попик [та ін.]. –

Київ, 2015. – Ч. 2. – С. 209–212.

Про дисертаційні праці П. А. Тутковського та ін.
Ва795200

204. Осіння Н. Наукова та громадсько-просвітницька діяльність П. А. Тутковського на Житомирщині і Волині (історіографія питання) / Наталія Осіння // Природниче краєзнавство Житомирщини-Волині: історія та сучасність : матеріали Всеукр. наук.-краєзнав. конф., 21 листоп. 2013 р. / Нац. спілка краєзнавців України [та ін.]. – Житомир, 2014. – С. 166–170.

205. Осіння Н. В. Питання етнографії, етнології та мови в науковій спадщині П. А. Тутковського (історіографія та бібліографічне оснащення) / Н. В. Осіння // Науковий потенціал славістики: історичні здобутки та тенденції розвитку : тези доп. Міжнар. наук. конф. до Дня слов'ян. писемності і культури, 21 трав. 2015 р., Київ / НАН України, Укр. ком. славістів, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. – Київ, 2015. – С. 181–183.

Вс59156

206. Осіння Н. В. Павло Аполлонович Тутковський і Бердичів: історіографія питання / Н. В. Осіння // Бердичівська земля як феномен розвитку європейської культури та мистецтва : матеріали Всеукр. наук.-краєзнав. конф. 21–22 трав. 2019 р. / Нац. спілка краєзнавців України, Житомир. обл. орг. НСКУ, Бердичів. регіон. орг. НСКУ [та ін.] – Бердичів, 2019. – С. 268–272.

207. Павло Аполлонович Тутковський : (до 150-річчя від дня народж.) // Наука та наукознавство. – 2008. – № 1. – С. 159 : портр.

Ж14555

208. Павло Аполлонович Тутковський – засновник і перший директор Інституту геологічних наук України, фундатор мікропалеонтологічної школи / П. Ф. Гожик, Д. Є. Макаренко, Н. В. Маслун, Г. В. Ключина // Геол. журн. – 2016. – № 2. – С. 7–16 : фот.

Ж22224

209. Павло Аполлонович Тутковський – засновник і перший директор Інституту геологічних наук України, фундатор мікропалеонтологічної школи / П. Ф. Гожик, Д. Є. Макаренко, Н. В. Маслун, Г. В. Ключина // Бюл. Укр. антаркт. центру. – Київ, 1998. – Вип. 2 : Друга українська антарктична експедиція 1997–1998 рр. – С. 7–16 : фот.

Ж69952

210. Павло Тутковський і Волинь [Електронний ресурс] : [1 берез. у Волин. краєзнав. музеї відбувся ювіл. вечір «Павло Тутковський

і Волинь» до 160-річчя від дня народж.] // Волинський краєзнавчий музей : [вебсайт]. – Дата публ.: 2.03.2018. – URL: http://volyn-kray-mus.at.ua/news/pavlo_tutkovskij_i_volin/2018-03-02-1584.

211. Павло Тутковський: учений-геолог, 1858–1930 // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 2. – С. 636–637. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.

В346899/2

212. Падалка І. Життя, осяяне любов'ю / І. Падалка // Вінниц. правда. – 1983. – 1 берез.

213. Палієнко М. Тутковський Павло Аполлонович // Палієнко М. «Кієвська старина» у громадському та науковому житті України (кінець XIX – початок XX ст.) / Марина Палієнко. – Київ : Темпора, 2005. – С. 340–341.

Ва672367

214. Палій В. М. Тутковський Павло Аполлонович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 141 : портр.

Вс56763

215. Панченко В. Павло Аполлонович Тутковський : до 155-річчя від дня народж. / В. Панченко, В. Яковлєва // Геолог України. – 2013. – № 1. – С. 19–23 : портр.

Ж24453

216. Пашук І. Деякі краєзнавчі аспекти в наукових дослідженнях академіка П. А. Тутковського / І. Пашук // Минуле і сучасне Волині й Полісся: край на межі тисячоліть : матеріали X наук. іст.-краєзнав. конф., яка відбулася у Старому Чорторийську, Маневичах, Четвертні та Нововолинську в 2000–2002 рр. : зб. наук. пр. / редкол.: Г. В. Бондаренко [та ін.] ; Нововолин. т-во краєзнавців [та ін.]. – Луцьк, 2002. – С. 112–113.

Вс38770

217. Пашук І. Г. Тутковський Павло Аполлонович // Пашук І. Г. Літературно-краєзнавча енциклопедія Рівненщини / І. Г. Пашук. – Рівне, 2005. – С. 183–184.

Ва669670

218. Петрикова В. Т. Краєзнавча бібліографія в науковій діяльності академіка П. А. Тутковського / В. Т. Петрикова // Житомир в історії Волині і України : тези Всеукр. наук. краєзнав. конф., Житомир, 7–10 верес. 1994 р. / Виконком Житомир. міськради нар. деп., Житомир.

наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині, Житомир. обл. ін-т удосконалення вчителів [та ін.]. – Житомир, 1994. – С. 184–187.

Ва559264

219. Петрикова В. Т. Краєзнавча бібліографія в науковій діяльності академіка П. А. Тутковського / В. Т. Петрикова // Урал в мініатюрі: природні багатства Житомирщини, їх вивчення та перспективи використання / Житомир. держ. пед. ін-т ім. І. Я. Франка. – Житомир, 1996. – С. 214–216.

Ва569445

220. Половка С. Г. Палеонтолого-стратиграфічна школа в Україні та її сучасні напрацювання в галузі екології океанів і морів : (до 155-річчя від дня народж. акад. УАН П. А. Тутковського) / С. Г. Половка // Вісн. Дніпропетр. ун-ту. Серія: Геологія. Географія. – 2013. – Т. 21, вип. 15. – С. 145–155.

Ж68774/Геологія. Географія

221. Прокопець В. В. Павло Тутковський – географ чи геолог? / В. В. Прокопець, Я. О. Юшичина // Наук. пр. Донец. нац. техн. ун-ту. – 2011. – Вип. 15 : Серія гірничо-геологічна. – С. 369–372.

Ж69802

222. Ремезова О. О. Палеогеографічні ідеї П. А. Тутковського та їх вплив на подальший розвиток палеогеографії / О. О. Ремезова // Урал в мініатюрі: природні багатства Житомирщини, їх вивчення та перспективи використання / Житомир. держ. пед. ін-т ім. І. Я. Франка. – Житомир, 1996. – С. 206–213.

Ва569445

223. Ровенчак І. І. Геокультурне значення твору «Шкільна мапа України» Павла Тутковського / І. І. Ровенчак // Вісн. геодезії та картографії. – 2004. – № 4. – С. 47–51.

Ж14681

224. Романчук О. К. Син землі / О. К. Романчук // Аксиоми для нащадків = Axioms for descendants : українські імена у світовій науці : зб. нарисів / упоряд., передм. О. Романчука. – Львів, 1992. – С. 427–436 : портр. у вкл.

Ао256704

225. Руденко Л. Тутковський Павло Аполлонович – видатний географ, дослідник території України ХХ ст. / Любов Руденко // Основні напрями розвитку наукових досліджень молодих учених : матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених, аспірантів та студентів, 25–26 квіт. 2017 р. Секції: Психолого-педагогічні та природничо-економічні

науки / М-во освіти і науки України, Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Наук. т-во студентів, аспірантів, докторів і молодих вчених ун-ту ; голов. ред. В. П. Коцур. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – С. 167–171. – (Наукові горизонти : зб. наук. пр. ; вип. 2).

226. Сауш О. М. П. А. Тутковський і Волинь / О. М. Сауш // Волинь незабутня: краєзнавчі дослідження з історії Волині. Нові підходи : тези IV регіон. наук.-практ. конф., м. Рівне / Рівнен. краєзнав. музей. – Рівне, 1993. – С. 35–37.

Ва551828

227. Синя Н. Використання спадщини Павла Аполлоновича Тутковського під час вивчення географії в школі / Надія Синя // Географія та основи економіки в шк. – 2006. – № 7. – С. 20–22 : табл.

Ж15555

228. Синявський А. Академік Павло Тутковський (01.03.1858–03.06.1930) / А. Синявський // Україна. – 1930. – Кн. [5/6] Трав.–Черв. – С. 223–230.

Ж21831

229. Синявський А. Академік Павло Тутковський у світі сучасності (01.03.1858–03.06.1930) / А. Синявський // Україна. – 1930. – Кн. [9] Верес. – С. 5–20.

Ж21831

230. Скавронський П. С. Проблеми водопостачання міста Бердичева і П. А. Тутковський / П. С. Скавронський, В. П. Скавронський // Скавронський П. С. Мила моя сторона : краєзнав. нариси з історії, економіки та культури рід. краю (1999–2014 рр.) / П. С. Скавронський. – Бердичів, 2014. – С. 87–107.

Ва778806

231. Скавронський П. Участь видатного вченого П. А. Тутковського у вирішенні проблем Бердичева [Електронний ресурс] / Павло Скавронський // Бердичівський погляд : інтернет-видання. – Дата публ.: 21.05.2015; 4.06.2015. – URL: <https://bitly.su/Uyhvw>.

232. Соболев В. Внесок академіка : [наук.-краєзнав. конф. до 150-річчя від дня народж. П. А. Тутковського] / В. Соболев // Житомирщина. – 2008. – 14 жовт. – С. 1.

233. Сороковська С. В. Павло Аполлонович Тутковський / С. В. Сороковська // Архіви України. – 1966. – № 6. – С. 38–42.

Ж27538

234. Степченко О. П. Тутковський Павло Аполлонович [Електронний ресурс] / О. П. Степченко // Українська бібліотечна енциклопедія / Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. – Дата публ.: 30.01.2015. – Дата ред.: 27.02.2018. – URL: <https://bit.ly/2rymOuN>.

235. Стеценко Є. І. До 140-річчя від дня народження П. А. Тутковського / Є. І. Стеценко // Укр. геогр. журн. – 1998. – № 1. – С. 63–64.

Ж14560

236. 160 років від дня народження Павла Тутковського : Знавець неорганічної природи України // Уряд. кур'єр. – 2018. – 24 лют.

237. Томазов В. В. Тутковський Павло Аполлонович / В. В. Томазов // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2013. – Т. 10. – С. 187–188.

В348560/10

238. Топузов О. М. Видатний географ і геолог України – Тутковський П. А. : до 150-річчя від дня народж. / О. М. Топузов, Л. І. Круглик, О. В. Корнеєв // Географія. – 2008. – № 8. – С. 29–31.

Ж24683

239. Тутковский Павел Аполлонович // Большая советская энциклопедия : в 30 т. – 3-е изд. – М., 1977. – Т. 26. – С. 392.

В319430/26

240. Тутковский Павел Аполлонович // Большая энциклопедия : в 62 т. / гл. ред. С. А. Кондратов ; редкол.: Т. В. Кожевников [и др.]. – М., 2006. – Т. 52. – С. 391.

В350159/52

241. Тутковский Павел Аполлонович // Всемирный биографический энциклопедический словарь / редкол.: В. И. Бородулин [и др.] ; гл. ред. А. П. Горкин. – М., 2000. – С. 768.

242. Тутковский Павел Аполлонович // Национальная академия наук Беларуси: персональный состав, 1928–2015 гг. / НАН Беларуси ; сост.: О. А. Гапоненко [и др.] ; науч. ред. Н. А. Борисевич. – Минск, 2015. – С. 255–256 : портр.

Вс61837

243. Тутковский Павел Аполлонович // Национальная академия наук Беларуси : энциклопед. справ. / НАН Беларуси ; редкол.: В. Г. Гусаков (гл. ред.) [и др.]. – Минск, 2017. – С. 525–526 : фот.

Вс62475

244. Тутковский Павел Аполлонович // Энциклопедический словарь / изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1907. – Дополнительный том 2 (4Д). – С. 794–795.

V153130/4 доп.

245. Тутковська І. П. Павло Аполлонович Тутковський / І. П. Тутковська // Видатні вітчизняні географи, мандрівники та мореплавці. – Київ, 1954. – Вип. 3. – С. 116–118.

B258306/3

246. Тутковська І. П. 1000 творів : (до 15-ліття з дня смерті акад. П. Тутковського) / І. П. Тутковська // Україна. – 1945. – № 6. – С. 15–16.

Жс22447

247. Тутковський Павло Аполлонович // Географи Київського університету : [довідник] : 70 річчю геогр. ф-ту присвяч. / Я. Б. Олійник, С. Ю. Бортник, М. Д. Гродзинський [та ін.]. – Київ, 2003. – С. 148–149.

Va748532

248. Тутковський Павло Аполлонович // Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець ХІХ ст. – 1941 р.) : матеріали до біобібліогр. слов. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад. Л. В. Гарбар ; редкол.: Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна (голова), Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ, 2017. – С. 460–461.

Vc64540

249. Тутковський Павло Аполлонович // Київ : іст.-біогр. енциклопед. довід. / авт. кол.: Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко, О. Ю. Храмов ; Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2007. – С. 993 : портр.

Со27296

250. Тутковський Павло Аполлонович // Київський національний університет ім. Тараса Шевченка: незабутні постаті / авт.-упоряд.: О. Матвійчук, Н. Струк ; редкол.: В. В. Скопенко [та ін.]. – Київ, 2005. – С. 104–105 : фот.

Со26748

251. Тутковський Павло Аполлонович // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 380 : портр.

Со26033

252. Тутковський Павло Аполлонович // Корифеї української науки : нариси про видатних діячів науки і техніки / авт. кол.:

В. П. Шкварець [та ін.]. – Миколаїв, 2000. – С. 24–25 : портр.
Со24184

253. Тутковський Павло Аполлонович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 224–225 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

254. Тутковський Павло Аполлонович // Постаті географічного факультету : довідник / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; редкол.: Я. Б. Олійник (відп. ред.) [та ін.] ; авт. передм. Л. В. Губерський. – Київ, 2013. – С. 274–275 : фот.
Ва786191

255. Тутковський Павло Аполлонович // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. – Вид. 2-ге. – Київ, 1984. – Т. 11, кн. 1. – С. 413.
В328608/11.1

256. Тутковський Павло Аполлонович // Українські бібліографи : біогр. відом., проф. діяльність, бібліогр. : в 3 вип. / М-во освіти і науки України, Нац. парлам. б-ка України ; авт.-уклад.: Р. С. Жданова, Н. І. Абдуллаєва, В. О. Кононенко ; наук. ред.: В. О. Кононенко, Н. Я. Зайченко. – Київ, 2010. – Вип. 2. – С. 178–180.
В351075/2

257. Тутковський Павло Аполлонович (1858–1930) // Географічний факультет у персоналіях : 75-річчю геогр. ф-ту присвяч. / Я. Б. Олійник, С. Ю. Бортник, М. Д. Гродзинський [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2008. – С. 161–162.

258. Тутковський Павло Аполлонович (1858–1930) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1258778>. – (Науковці України).

259. Туткоўскі Павел Апалонавіч // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. – Мінск, 2003. – Т. 16. – С. 64 : фот.
В341126/16

260. Хіміч П. П. Витоки світогляду П. А. Тутковського / П. П. Хіміч // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2010. – Вип. 50. – С. 40–44.
Ж70151

261. Хіміч П. Громадська діяльність Павла Аполлоновича Тутковського / Петро Хіміч // Краєзнавство : іст.-культурол. альм. Житомирщини. – Житомир, 2009. – Вип. 1. – С. 4–14.

262. Хіміч П. П. Проблема відношення людини і природи в творчій спадщині П. А. Тутковського / П. П. Хіміч // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2007. – Вип. 35. – С. 42–45.

Ж70151

263. Ховрич С. М. Стажування студентів – важлива складова навчально-виховного процесу вишів Російської імперії на початку ХХ ст. / С. М. Ховрич // Гілея: науковий вісник. – 2017. – Вип. 120. – С. 119–125.

Про педагогічну діяльність П. А. Тутковського.

Ж25326

264. Шаров І. Ф. Тутковський Павло Аполлонович (1858–1930) – геолог, географ // Шаров І. Ф. 100 видатних імен України / І. Ф. Шаров. – Київ, 1999. – С. 410–414.

Ва604850

265. Шаров І. Ф. Тутковський Павло Аполлонович (1858–1930): кращий знавець неорганічної природи // Шаров І. Ф. Вчені України: 100 видатних імен / І. Ф. Шаров. – Київ, 2006. – С. 418–423.

Ва676118

266. Шемета Ю. М. Тутковський Павло Аполлонович / Ю. М. Шемета // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності / [авт. кол.]: В. А. Вергунов [та ін.] ; за заг. ред. А. П. Коцура [та ін.]. – Київ ; Чернівці, 2010. – С. 605–608 : портр.

Вс50738

267. Шендеровський В. Видатний геолог-дослідник кінця ХІХ та початку ХХ століття [Павло Тутковський] // Шендеровський В. Нехай не гасне світ науки : [в 4 кн.] / Василь Шендеровський ; за ред. Е. Бабчук. – 3-тє вид. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 341–348 : портр.

В351150/1

268. Шендеровський В. Гідні нашої пам'яті : (геолог Павло Тутковський і математик Георгій Вороний) / Василь Шендеровський // Альманах Українського Народного Союзу, 2008. – Парсиппані, Нью-Джерсі : Свобода, 2008. – С. 151–160 : портр. – URL: <http://www.svoboda-news.com/archiv/almanachs/Almanach-UNA-2008.pdf>.

269. Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя НАН України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.

Про П. Тутковського. – С. 2, 3.
Ж25653

270. Шендеровський В. А. З історії української академії наук (до 100-річчя Національної академії наук України) / В. А. Шендеровський // Сенсор. електроніка і мікросистем. технології. – 2018. – Т. 15, № 4. – С. 5–17.

Про П. Тутковського. – С. 7, 9–10.
Ж24835

271. Шендеровський В. Знавець природи і землі української / В. Шендеровський // Історичний календар, 2005. – Київ, 2005. – Вип. 11. – С. 268–270 : фот.

Ж69229

272. Шендеровський В. Павло Тутковський // Шендеровський В. Вчені України у світовій науці / Василь Шендеровський. – Київ, 2019. – С. 827–832 : портр.

Вс66527

273. Шкаріна В. А. Проблематика формування персональної бібліографії академіка П. А. Тутковського / В. А. Шкаріна // Бібліотека. Наука. Комунікація. Розвиток бібліотечно-інформаційного потенціалу в умовах цифровізації : матеріали міжнар. наук. конф. (Київ, 6–8 жовт. 2020 р.) / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – С. 525–528.

274. Шлапак Л. П. А. Тутковський: сторінки біографії : (до 140-річчя від дня народж.) / Л. Шлапак, Н. Ковальчук // Етнокультура Волинського Полісся і Чорнобильська трагедія. – Рівне, 1998. – Вип. 3 : Зарічненський р-н Рівненської області. – С. 148–151.

В341802/3

275. Шлапак Л. П. А. Тутковський та Волинь / Л. Шлапак // Діячі науки і мистецтва рідного краю у розвитку української національної культури : зб. матеріалів і тез наук. конф. 29–30 верес. 1998 р. / М-во культури і мистецтв України, Рівнен. держ. ін-т культури. – Рівне, 1998. – С. 77–82.

Ва587547

276. Шульгач В. П. Мовознавчі інтереси П. А. Тутковського / В. П. Шульгач // Постаті та ідеї: з історії мовознавства в Україні / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – Київ, 1995. – С. 56–66.

277. Ювілей академіка П. А. Тутковського / С. Г. // Україна. – 1929. – Кн. [9] Верес. – С. 172–174.
Ж21831

278. Shenderovsky V. The prominent scholar of geology at the end of the nineteenth and the beginning of the twentieth centuries (Pavlo Tutkovsky) // Shenderovsky V. May the light of science never die : project «Ukrainian scientific book in a foreign language» / Vasyl Shenderovsky. – Kyiv, 2016. – P. 322–329.
Іb223334

279. Tutkovsky Pavlo // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. H. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 5. – P. 324 : phot.
В276504/5

Вшанування пам'яті П. А. Тутковського

280. Бондаренко С. Вулиця академіка Тутковського / Сергій Бондаренко, Валерій Шваб // Овруч. Вулиці нашого міста : ілюстр. топонім. довід. – Житомир, 2011. – С. 14–15.
Ао272334

281. В Житомирі вшанували академіка Павла Тутковського // Місто. – Житомир, 2009. – 23 квіт. – С. 7.

282. Жадько В. Тутковський Павло // Жадько В. Український некрополь : іст. наук. довід. / Віктор Жадько. – Київ, 2005. – С. 313 : фот.
Вс40513

283. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1999. – 579 с.

Тутковський П. А. – С. 61, 120, 125, 204, 259, 261, 277, 497, 501, 502.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2004. – 585–1213 с.

Тутковський П. А. – С. 632, 635.

С10067/кн.1,2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Тутковський П. А. – С. 1660, 1849, 1944, 1966, 1982, 1986, 1987, 1990, 1991.

284. Кавун О. Вшанували видатного вченого / О. Кавун // *Голос України*. – 2009. – 18 квіт. – С. 7.

Про відкриття меморіальної дошки академіку Павлу Тутковському.

285. Конішук В. В. Перспективи вшанування 150 років від дня народження академіка Павла Аполлоновича Тутковського і встановлення пам'ятника біля Оконських джерел / В. В. Конішук // *Природа Західного Полісся та прилеглих територій*. – Луцьк, 2007. – № 4. – С. 189–197.

Ж73515

286. Крокос В. І. Пам'яті академіка Тутковського П. А. / В. І. Крокос // *Труди Українського науково-дослідного геологічного інституту*. – Київ, 1931. – Т. 4. – С. 3–4.

287. Мокрицький Г. П. Академіка Тутковського проїзд // Мокрицький Г. П. *Вулиці Житомира* / Г. П. Мокрицький. – Житомир : Волинь, 2007. – С. 19. – (Енциклопедія Житомира ; т. 1).

Ва782473

288. Мокрицький Г. Будинок, в якому жив Тутковський П. А. [Ст. 47] / Г. Мокрицький // *Пам'ятки археології, історії та монументального мистецтва* / за заг. ред. Г. Мокрицького. – Житомир, 2009. – С. 101–102. – (Енциклопедія Житомира ; т. 2, кн. 1).

Ва782474

289. Мокрицький Г. П. Будинок, в якому мешкав Тутковський П. А. та працювало Товариство дослідників Волині (іст.). [Ст. 21] / Г. П. Мокрицький // *Пам'ятки і пам'ятні місця історії та культури міста Житомира і Житомирського району* ; [авт. кол.]: В. К. Безносюк [та ін.]. – Житомир, 2006. – Вип. 6. – С. 68–69.

Ва682287

290. Проценко Л. Тутковський Павло Аполлонович / Л. Проценко, Ю. Костенко // *Проценко Л. Лук'янівське цивільне кладовище : путівник* / Л. Проценко, Ю. Костенко. – Київ, 1998. – С. 37 : фот. – (Некрополі України ; вип. 5).

В583657

291. Тутковського академіка улица // *Київ : энцикл. справ.* / под ред. А. В. Кудрицького. – Изд. 3-е, доп. – Киев, 1986. – С. 626–627.

Ао241201

292. Тутковського Академіка вулиця // *Вулиці Києва : довідник*. – Київ, 1995. – С. 228–229.

Ва563379

293. Тутковського академіка вулиця // Київ : енциклопед. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1981. – С. 614–615.

Ао227985

294. Цибань В. О. Премія імені А. П. Тутковського // Цибань В. О. Нагороди Національної академії наук України: Золота медаль імені В. І. Вернадського. Премії імені видат. учених України. Премії для молодих учених і студентів ВНЗ. Відзнаки. Почес. доктор / В. О. Цибань ; НАН України. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ, 2013. – С. 184–186 : портр.

Вс57143

Бібліографічні посібники

295. Ученые, педагогические и популярные труды П. А. Тутковского / П. А. Тутковский. – Житомир : Электр. тип. М. Дененмана, [1910]. – 23 с.

ВНБІ д Т91

296. Сно О. П. Бібліографічний список друкованих праць академіка П. А. Тутковського / О. П. Сно // Збірник пам'яті академіка Павла Аполлоновича Тутковського. – Київ, 1932. – Т. 1. – С. 19–37.

Ви34303/1

297. Павло Аполлонович Тутковський, 1858–1930 : бібліогр. покажч. / АН УРСР ; упоряд., ред. бібліогр. К. О. Коваленко ; вступ. ст. О. К. Каптаренко-Чорноусової. – Київ : Наук. думка, 1965. – 70 с.

Во960648; ВНБІ д Т91

298. Тищенко Т. 1 березня 150 років від дня народження П. А. Тутковського (1858–1930) – українського географа та геолога, академіка АН України / Тетяна Тищенко // Календар знаменних і пам'ятних дат Волині на 2008 рік. – Луцьк, 2007. – С. 29–32.

Ж69066

299. Дослідник українських надр : до 150 річчя від дня народж. П. А. Тутковського // Знаменні дати : календар, 2008 р. / Нац. парлам. б-ка України ; авт.-упоряд.: В. О. Кононенко (керівник) [та ін.]. – Київ, 2008. – С. 63–68 : портр. – Бібліогр.: с. 68.

Ж70565

300. Первые академики Белорусской Академии Наук. Тутковский Павел Аполлонович [Электронный ресурс] : библиогр. указ., [1881–2008] / НАН Беларуси, Центр. науч. б-ка им. Я. Коласа ; сост.:

Е. А. Бондаренко, Т. М. Гончар ; под ред. Р. В. Ахремчик. – [Минск, 2009?]. – 7 с. : фотоархив. – URL: <http://library.basnet.by/html/csl/290/title.htm>.

301. Волинь в житті і діяльності Павла Тутковського [Електронний ресурс] : реком. бібліогр. список літ. до 160-річчя від дня народж. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. – Луцьк, 2018. – 6 с. – URL: <http://194.44.187.2/eljourn/1/tutkovskiy.pdf>.

302. Тутковський Павло Аполлонович [Електронний ресурс] // Перші академіки (дійсні члени) Української Академії Наук : до 100-річчя НАН України : наук.-допом. біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Держ. наук.-техн. б-ка України, Інформ.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. О. Бевз, Л. Р. Варганова, Г. Л. Гордієнко [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 231–248 : портр. – URL: <https://bit.ly/3520flm>.

303. Bibliography of works of P. A. Tutkovsky, [1880–1931] [Electronic resource]. – URL: <https://tutkovsky.com/en/about/brand>.

304. TUTKOVSKY : Міжнародний хаб природних ресурсів [Електронний ресурс]. – URL: <https://tutkovsky.com/ua/about/brand>.

Основні дати життя та діяльності академіка П. А. Тутковського; Бібліографія праць П. А. Тутковського.

Див. також №№ 106, 116.

Укладач В. А. Шкаріна

Микола Прокопович Василенко

(02(14).02.1866–03.10.1935)

Президент ВУАН у 1921–1922 рр.

Ім'я другого президента Всеукраїнської академії наук Миколи Прокоповича Василенка золотими літерами вписано в історію вітчизняної науки, українського державотворення і правотворення. Він уславив себе не лише багатою творчою спадщиною, а й тим, що послідовно обґрунтовував ідею утворення Української академії наук і зробив вагомий особистий внесок у її практичну реалізацію.

Микола Василенко народився на багатій козацькими традиціями Глухівщині, сам походив з козацького роду. Вищу освіту здобув на історико-філологічному факультеті Дерптського (нині Тартуського) університету, який закінчив у 1890 р.

Далі він пов'язав свою долю з Києвом. Після повалення самодержавства обіймав посаду попечителя Київського учбового округу. Згодом був запрошений до Санкт-Петербурга на посаду товариша (заступника) міністра освіти Тимчасового уряду. Другим товаришем міністра був відомий на той час вчений-геофізик В. І. Вернадський.

Саме тоді М. П. Василенко захопився ідеєю створення Української академії наук. Як пізніше згадував В. І. Вернадський, у М. П. Василенка «першого виникла думка про утворення Української Академії наук. У нас з ним одразу ж утворився дорогий для нас обох дружній зв'язок».

Після проголошення Української Народної Республіки М. П. Василенко повернувся до Києва і долучився до процесу національно-державного будівництва. За Центральної Ради він став членом Генерального суду УНР, а за правління гетьмана П. Скоропадського обіймав посади міністра освіти і мистецтв та президента Державного Сенату.

Свої міністерські повноваження М. П. Василенко дієво використав для реалізації академічної ідеї. Він запросив В. І. Вернадського очолити

комісію з підготовки законопроекту про утворення УАН та проекту її Статуту.

Вже після складання М. П. Василенком міністерських повноважень учасники других Загальних зборів УАН, які відбулися в Києві 30 листопада 1918 р., одногосно постановили надіслати йому вітання і теплу подяку за внесок у заснування Академії. У вітанні, зокрема, зазначалося: «Будучи міністром народної освіти, Ви всією душею поклопоталися про заснування Української Академії наук».

Радянська влада спочатку лояльно поставилася до вченого. 26 липня 1920 р. його було обрано академіком УАН, а 18 липня 1921 р. – другим президентом Академії. У складних умовах того часу М. П. Василенко домогся певного поліпшення матеріального стану Академії, поповнення її складу відомими вченими, розширення видавничої діяльності.

Однак нова влада не могла вибачити М. П. Василенку його політичної і громадської діяльності в минулому. Він став жертвою хвилі політичних репресій, «чистки» Академії від «шкідливих елементів». У вересні 1923 р. його заарештували разом з молодшим братом Костянтином за сфальсифікованою справою «Київського обласного центру дій».

На його захист стала Академія. Її боротьба за свого колегу гідна глибокої поваги. Врешті-решт у 1925 р. М. П. Василенка було звільнено від усіх заходів покарання.

Пережите вченим підірвало його здоров'я. Але він продовжував займатися науковими дослідженнями, довівши перелік своїх публікацій до майже 500. Більшість із них стосувалися питань історії держави і права України. М. П. Василенко послідовно і аргументовано доводив історичну самостійність розвитку українського права, глибоко опрацьовував його джерелознавчу спадщину.

Як згодом писала дружина вченого, відомий український історик Н. Д. Полонська-Василенко, її чоловік усією душею належав Академії, був її великим прибічником і патріотом. До самої смерті він «жив інтересами Академії, гірко переживав її знищення і його останні передсмертні думки були про Академію наук».

У незалежній Україні ім'я М. П. Василенка посіло належне йому місце. Про нього написані книги і брошури. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України підготував і видав академічний тритомник вибраних праць ученого.

Ю. С. Шемиченко, академік НАН України

Матеріали до біобібліографії М. П. Василенка (1891–2020)

Основні наукові праці М. П. Василенка

1. Вибрані твори : у 3 т. / М. П. Василенко ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; відп. ред.: Ю. С. Шемшученко, І. Б. Усенко. – Київ : Ін-Юре : Юрид. думка : Академперіодика, 2006–2008.

Т. 1 : Історичні праці / упоряд.: І. Б. Усенко (керівник), Т. І. Бондарук, Є. В. Романівський ; передне слово Ю. С. Шемшученко ; вступ. ст. І. Б. Усенко «Етапи життя і творчості М. П. Василенка», с. 5–23. – Київ : Ін-Юре, 2006. – 606 с. : портр.

Т. 2 : Юридичні праці / упоряд.: І. Б. Усенко (керівник), Т. І. Бондарук, А. Ю. Іванова, Є. В. Романівський ; вступ. ст. І. Б. Усенко «М. П. Василенко як правознавець». – Київ : Юрид. думка : Академперіодика, 2006. – 560 с. : портр.

Т. 3 : Спогади. Щоденники. Листування / упоряд.: І. Б. Усенко (керівник), Т. І. Бондарук, А. Ю. Іванова, Є. В. Романівський ; вступ. ст. І. Б. Усенко «Мемуари, щоденники та епістолярна спадщина М. П. Василенка» ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ : Юрид. думка : Академперіодика, 2008. – 720 с. : портр.

Показчик друкованих праць М. П. Василенка. – С. 703–716; Основні праці про життя і діяльність М. П. Василенка. – С. 717–718.

V349267/1-3

Рец.: Андрусяк Т. Повернення наукової спадщини / Тарас Андрусяк // Вісн. Львів. ун-ту. Серія юридична. – 2009. – Вип. 49. – С. 281–283 ; Білик О. Глибинно, об'ємно, по-науковому / О. Білик // Трибуна. – 2008. – № 11/12. – С. 13 ; Верба І. Наукова спадщина академіка Миколи Василенка / Ігор Верба // Архіви України. – 2008. – № 5/6. – С. 202–207.

Ж28852/Юрид.; Ж60336; Ж27538

2. Памятник украинской литературы конца XVIII века / Н. В. [Николай Василенко] // Киев. старина. – 1891. – Т. 32, № 1. – С. 154–161.

Ж1197

3. Генеральное следствие о маетностях Киевского полка, 1729–1730 гг. / собрал Н. П. Василенко. – Киев : Тип. Ун-та св. Владимира, 1892. – 40 с. – Отд. отт. из: Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. 1893. Кн. 7, отд. 3. С. 29–68.

Vu19020

4. *Ред.:* Генеральное следствие о маетностях Гадяцкого полка 1729–1730 гг. / [под ред.], предисл. Н. П. Василенко ; изд. Полтав. губерн. стат. ком. – Полтава : Тип. губерн. правления, 1893. – 45 с.
Во29706

5. Сервитуты и сервитутный вопрос в Юго-Западном крае / Н. П. Василенко. – Киев : Тип. Петра Барского, 1894. – 17 с.

6. Исторические сведения о роде дворян Рахманиновых / сост. Н. П. Василенко. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1895. – [2], IV, 109 с., 4 л. ил. : табл.
Во32528

7. Первые шаги по введению положений 11 февраля 1861 г. в Черниговской губернии : к 40-летию со дня освобождения крестьян / Николай Василенко. – Киев : Тип. Ун-та св. Владимира, 1901. – [2], 80 с. – Отд. отд. из.: Киев. старина. 1901. Т. 72, № 3. С. 396–423 ; Т. 73, № 4. С. 97–125 ; Т. 75, № 11. С. 303–327.
Вu15760; Вu17677

8. *Ред.:* Генеральное следствие о маетностях Нежинского полка, 1729–1730 гг. Вып. 1 / под ред. Н. П. Василенко ; изд. ред. Зем. сб. Чернигов. губернии. – Чернигов : Тип. губерн. земства, 1901. – XXX, IX, 417 с. – (Материалы для истории экономического, юридического и общественного быта старой Малороссии).
Вu3355; В1514170/1

9. Памяти почетного члена общества Александра Матвеевича Лазаревского (31 марта 1902 г.) / Н. П. Василенко. – Киев : Тип. Р. К. Лубковского, 1902. – 23 с. – Отд. отд. из: Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. 1903. Кн.17, вып. 2. С. 85–107.
Во330592

10. *Ред.:* Экстракт из указов, инструкций и учреждений, с разделением по материям на 19 частей : собрано в Правительствующем Сенате по малороссийской экспедиции 1756 года. Вып. 2 / под ред. Н. П. Василенко ; изд. ред. Зем. сб. Чернигов. губернии. – Чернигов : Тип. губерн. земства, 1902. – X, 296 с. – (Материалы для истории экономического, юридического и общественного быта старой Малороссии).
В1514170/2

11. О. М. Бодянский и его заслуги для изучения Малороссии / Н. П. Василенко. – Киев : Тип. Имп. Ун-та св. Владимира, 1904. – II, 231 с. – Отд. отд. из: Киев. старина. 1903. Т. 80, № 1. С. 1–50 ; № 3. С. 295–322 ;

Т. 81, № 5. С. 315–346 ; Т. 83, № 10. С. 140–152 ; № 11. С. 389–430 ; № 12. С. 701–735.

Вu3448

12. Ред.: Генеральное следствие о маетностях Черниговского полка 1729–1730 г. Вып. 3 / под ред. Н. П. Василенко ; изд. ред. Зем. сб. Чернигов. губернии. – Чернигов : Тип. губерн. земства, 1908. – XXX, 709 с. – (Материалы для истории экономического, юридического и общественного быта старой Малороссии).

В1514170/3

13. Ред.: Записки Українського наукового товариства в Києві. Исторична і філологічна секція. Кн. 7 / ред. ком.: М. Грушевський, В. Перетц, М. Василенко. – Київ : Друк. І. Чоколова, 1910. – 164 с.

Ж1147

14. Крестьянский вопрос в Юго-Западном крае и в Северо-Западном крае при Николае I и введение инвентарей / Н. П. Василенко. – М. : Тип. Сытина, 1911. – 16 с. – Отд. отд. из кн.: Великая реформа [1861–1911] : рус. о-во и крестьян. вопрос в прошлом и настоящем. М. 1911. Т. 4. С. 94–110.

Во33996

15. Прикрепление крестьян в Малороссии / Н. П. Василенко. – М. : Тип. Сытина, 1911. – 18 с. – Отд. отд. из кн.: Великая реформа [1861–1911] : рус. о-во и крестьян. вопрос в прошлом и настоящем. М. 1911. Т. 1. С. 108–126.

Во33997

16. Ред.: Записки Українського наукового товариства в Києві. Исторична і філологічна секція. Кн. 8 / ред. ком.: М. Грушевський, В. Перетц, М. Василенко. – Київ : Друк. І. Чоколова, 1911. – 202, IV с.

Ж1147

17. Г. Н. Теплов і його «Записка о неурядках в Малороссии» / М. Василенко. – Київ, 1912. – 42 с. – Відбиток із: Зап. Укр. наук. т-ва. Київ, 1912. Кн. 9. С. 13–54.

Во1415

18. З історії устрою Гетьманщини : крит. замітки / М. [П]. Василенко. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1912. – 13, II с. – Відбиток із: Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. Львів, 1912. Т. 108, кн. 2. С. 103–116.

Во30045

19. Россия перед столкновением с Францией / Н. П. Василенко. – М. : Товарищество И. Д. Сытина, 1912. – 25 с. – Отд. отт. из кн.: Отечественная война и русское общество, 1812–1912. М., 1912. Т. 1. С. 1–26.

Во34398

20. Политические взгляды М. П. Драгоманова / Н. П. Василенко // Укр. жизнь. – 1912. – Кн. 6. – С. 22–56.

Ж1416

21. *Ред.:* Записки Українського наукового товариства в Києві. Історична і філологічна секція. Кн. 9 / ред. ком.: М. Грушевський, В. Перетц, М. Василенко. – Київ : Друк. І. Чоколова, 1912. – 127, 28 с.

Ж1147

22. *Ред.:* Записки Українського наукового товариства в Києві. Історична і філологічна секція. Кн. 10 / ред. ком.: М. Грушевський, В. Перетц, М. Василенко. – Київ : Друк. 2-ої артілі, 1912. – 164 с.

Ж1147

23. *Ред.:* Записки Українського наукового товариства в Києві. Історична і філологічна секція. Кн. 11 / ред. ком.: М. Грушевський, В. Перетц, М. Василенко. – Київ : Друк. 2-ої артілі, 1913. – 162, [2] с.

Ж1147

24. *Ред.:* Записки Українського наукового товариства в Києві. Історична і філологічна секція. Кн. 12 / ред. ком.: М. Грушевський, В. Перетц, М. Василенко. – Київ : Друк. 2-ої друк. спілки, 1913. – 164, [2] с.

Ж1147

25. *Ред.:* Записки Українського наукового товариства в Києві. Історична і філологічна секція. Кн. 13 / ред. ком.: М. Грушевський, В. Перетц, М. Василенко. – Київ : Друк. 2-ої друк. спілки, 1914. – 167, [2] с.

Ж1147

26. Очерки по истории Западной Руси и Украины. Т. 3 / Н. П. Василенко ; под ред. М. В. Довнар-Запольского. – Киев : Изд. кн. маг. Н. Я. Оглоблина, 1916. – [2], XI, 589 с. : прил. – Входит в кн.: Русская история в очерках и статьях : в 3 т. Т. 1–2. М., [1909] ; Т. 3. Киев, 1912.

Ви16210/3, прил.

27. Проф. М. С. Грушевский как историк / Н. П. Василенко // Укр. жизнь. – 1916. – Кн. 12. – С. 30–45.

Ж1416

28. До Ради Міністрів Української Держави од Міністра народної освіти та мистецтва : пояснююча зап. до законопроекту про заснування Укр. Акад. наук у Києві / М. П. Василенко ; М-во нар. освіти та мистецтва. – Київ : Друк. Укр. наук. т-ва, 1918. – 26 с.

Попов № 3146

29. Промова п. Міністра Народної Освіти і Мистецтв, Н. П. Василенка, при відкритті діяльності Комісії 9-го липня 1918 р. / М. П. Василенко // Збірник праць Комісії для вироблення законопроекту про заснування Українській Академії Наук у Києві. – Київ, 1919. – С. 3–4.

Bu1410

30. Академик Орест Іванович Левицький : (9 травня (26 квітня) 1922 р.) / М. П. Василенко. – Київ : Друк. Всеукр. акад. наук, 1922. – 61 с.

Bu11576

31. Контрактний ярмарок у Києві / М. П. Василенко. – Київ, 1923. – 34 с.

32. Кременецький ліцей і університет св. Володимира : іст.-юрид. довідка / М. П. Василенко ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1923. – 49 с. – Відбиток із: Зап. соц.-екон від. / Всеукр. акад. наук. Київ, 1923. Т. 1. С. 151–199.

Bo130556

33. *Ред:* Записки соціально-економічного відділу. Т. 1 / за ред. М. П. Василенка ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1923. – CVL, 218, 28, 4 с.

Ж20888

34. Пам'ятник української правничої літератури XVIII століття / М. П. Василенко. – Львів : Накл. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1925. – 26 с. – Відбиток із: Зап. Наук. т-ва ім. Т. Г. Шевченка. Пр. філол. секції. Львів, 1925. Т. 138/140. С. 105–130. – (Ювілейний збірник Наукового товариства імени Шевченка у Львові в п'ятидесятиліття оснований, 1873–1923 ; т. 138/140).

Bo330781

35. Павло Полуботок: в двістілітню річницю його смерті (29.11.1724 р.) : розвідка / М. П. Василенко // Україна. – 1925. – Кн. 6. – С. 80–108.

Ж21831

36. *Ред.:* Праці Комісії для виучування історії західно-руського та українського права = Travaux de la Commission pour l'étude de l'histoire du droit de la Russie occidentale et de l'Oucraïne. Вип. 1 / за ред.

Н. П. Василенка ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1925. – IX, 180 с. – (Збірник соціально-економічного відділу ; № 3).

Ву6308/3

37. Наукова діяльність Михайла Івановича Каманіна / М. П. Василенко. – Київ, 1926. – 11 с. – Відбиток із: Зап. соц.-екон. від. / Всеукр. акад. наук. Київ, 1926. Т. 2/3. С. 47–64.

Во130632

38. Як скасовано Литовського статуту / М. П. Василенко ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1926. – [3], 85 с. – Відбиток із: Зап. соц.-екон. від. / Всеукр. акад. наук. Київ, 1926. Т. 2/3. С. 232–316.

39. *Ред.:* Записки соціально-економічного відділу. Т. 2/3 (1924–1925 рр.) / ред. М. П. Василенко ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1926. – 390 с.

Ж20888

40. *Ред.:* Записки соціально-економічного відділу. Т. 4 (1926 р.) / за ред. М. П. Василенка ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1926. – 390 с.

Ж20888

41. *Ред.:* Праці Комісії для виучування історії західно-руського та українського права = Travaux de la Commission pour l'étude de l'histoire du droit de la Russie occidentale et de l'Oucraïne. Вип. 2 / за ред. Н. П. Василенка ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1926. – XIV, 303, II, [1] с. – (Збірник соціально-економічного відділу ; № 6).

Ву6308/6

42. Збірка матеріалів до історії Лівобережної України та українського права XVII–XVIII вв. / [склав] М. П. Василенко ; Всеукр. акад. наук, Укр. археогр. коміс. – Київ, 1927. – [3], 115 с. – Відбиток із: Укр. археогр. зб. 1926. Т. 1. С. 50–164.

Ву11570

43. Олександр Матвійович Лазаревський (1834–1902) : матеріали до його біографії / М. П. Василенко. – Київ, 1927. – 60 с. – Відбиток із: Україна. 1927. Кн. 4. С. 18–82.

Ву11572

44. Пам'яті Івана Мартиновича Балінського : [некролог] / М. П. Василенко. – Київ, 1927. – 15 с. – Відбиток із: Пр. Коміс. для виучування історії західно-рус. та укр. права. 1927. Вип. 3. С. XV–XXVII.

Ву11585

45. Територія України XVII віку : розвідка з історії права / М. П. Василенко // Юбілейний збірник на пошану академіка Дмитра

Івановича Багалія з нагоди сімдесятої річниці життя та п'ятдесятих роковин наукової діяльності. – У Києві, 1927. – [Т. 1]. – С. 112–132. – (Українська академія наук ; № 51).

Ви1926/51; Ж Маслов № 2621

46. *Ред.:* Записки соціально-економічного відділу. Т. 5/6 / за ред. М. П. Василенка ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1927. – XVI, 464 с.

Ж20888

47. *Ред.:* Праці Комісії для виучування історії західно-руського та українського права = Travaux de la Commission pour l'étude de l'histoire du droit de la Russie occidentale et de l'Oucraïne. Вип. 3 / за ред. Н. П. Василенка ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1927. – XXVIII, 502 с. – (Збірник соціально-економічного відділу ; № 12).

48. Правне положення Чернігівщини за польської доби / Микола Василенко // Чернігів і Північне Лівобережжя = Tchernyhiv et la partie nord de la rive gauche du Dnieper : огляди, розвідки, матеріяли / під ред. М. Грушевського. – Київ, 1928. – С. 290–300. – (Записки Української академії наук. Історична секція ; т. 23).

Ж1147/23

49. *Ред.:* Праці Комісії для виучування історії західно-руського та українського права = Travaux de la Commission pour l'étude de l'histoire du droit de la Russie occidentale et de l'Oucraïne / за ред. Н. П. Василенка ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1928.

Вип. 4 : Черкаський І. Громадський (копний) суд на Україні-Русі XVI–XVIII вв. / І. Черкаський. – Х, 256 с. – (Збірник соціально-економічного відділу ; № 13).

Вип. 5 : Черкаський І. Громадський (копний) суд на Україні-Русі XVI–XVIII вв. / І. Черкаський. – 257–714 с. – (Збірник соціально-економічного відділу ; № 14).

Ви6308/13-14

50. Конституція Филиппа Орлика / Н. П. Василенко. – М., 1929. – 24 с. – Отд. отт. из: Учен. зап. Ин-та истории Рос. ассоц. НИИ обществ. наук. 1929. Т. 3. С. 153–171.

Ви12635

51. Матеріали до історії українського права. Т. 1 / М. П. Василенко ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1929. – LXIII, 336 с. – (Збірник соціально-економічного відділу ; № 11).

Ви6308/1

52. Підсумки XI Всеукраїнського з'їзду Рад / М. П. Василенко.
– Харків : Пролетар, 1929. – 64 с.

РЛ № 32

53. *Ред.:* Праці Комісії для виучування історії західно-руського та українського права = Travaux de la Commission pour l'étude de l'histoire du droit de la Russie occidentale et de l'Oucraïne. Вип. 6 / ред., авт. передм. Н. П. Василенка ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1929. – XLII, 527, [7] с. – (Збірник соціально-економічного відділу ; № 18).

Ви6308/18

54. *Ред.:* Праці Комісії для виучування історії західно-руського та українського права = Travaux de la Commission pour l'étude de l'histoire du droit de la Russie occidentale et de l'Oucraïne. Вип. 8, ч. 2 / за ред. Н. П. Василенка ; Всеукр. акад. наук. – Київ, 1930. – 352 с. – (Збірник соціально-економічного відділу ; № 35).

Ви6308/35

55. Петрів М. Конституція України 1710 р.: Орлик і Василенко / Михайло Петрів. – Київ : Укр. Вид. Спілка, 1997. – 36 с.

Праця М. П. Василенка «Конституція Пилипа Орлика». – С. 5–29.

Р81006

56. Проф. М. С. Грушевський як історик / М. П. Василенко ; з рос. мови пер. О. Рибалко // Укр. історик. – Нью-Йорк, 1997. – Вип. 1/4. – С. 145–156.

Ж68768

57. Конституція Филиппа Орлика / Н. П. Василенко // «Пакти і Конституції» Української козацької держави : до 300-річчя укладення / НАН України, Ін-т історії України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Держ. арх. служба України [та ін.] ; відп. ред. В. А. Смолій ; упоряд.: М. С. Трофимук, Т. В. Чухліб. – Львів : Світ, 2011. – С. 369–387.

Вс51783

58. Очерки истории Западной Руси и Украины / Н. П. Василенко. – М. : Центрполиграф, 2015. – 509, [2] с. : ил.

59. Проф. М. С. Грушевський як історик / М. П. Василенко // Трибуна. – 2016. – № 3/4. – С. 38–40 ; 2017. – № 1/2. – С. 38–39. – Друк. згідно ориг.: Укр. жизнь. 1916. Кн. 2.

Ж60336

Література про життя та діяльність М. П. Василенка

60. Воспоминания. Ч. 3 : Дерптский университет [1885–1890 гг.] : неизвест. странички дневника / М. П. Василенко ; Нац. мед. ун-т ім. А. А. Богомольца, Междунар. фонд ім. П. Кулиша. – Киев : Пульсары, 2003. – 117 с.

В347424/3

61. Два тижні у лук'янівській тюрмі : із спогадів / М. П. Василенко // Укр. історик. – Нью-Йорк, 1972. – Вип. 1/2. – С. 110–115 ; 1973. – Вип. 1/2. – С. 130–138.

Ж68768

62. Історія мого приват-доцентства : [уривок із спогадів] / М. П. Василенко // Укр. історик. – Нью-Йорк, 1966. – Вип. 3/4. – С. 52–58.

Ж68768

63. Моє життя : дитинство і молодість (1866–1885) / М. П. Василенко // Укр. історик. – Нью-Йорк, 1988. – Вип. 1/4. – С. 129–138.

Ж68768

64. Моє життя : спогади / М. П. Василенко // Укр. історик. – Нью-Йорк, 1988. – Вип. 1/4. – С. 97–100 ; 1989. – Вип. 1/3. – С. 101–103 ; Вип. 4. – С. 104 ; 1990. – Вип. 1/4. – С. 104–107.

Ж68768

***

65. Смерть визначного українського історика. Микола Василенко // Діло. – 1935. – 26 листоп. – С. 1.

Монографії, автореферати дисертацій, дисертації

66. Дело Киевского областного центра действий : [стеногр. отчет]. – Киев : Юридиздат НКЮ УССР, 1927. – 820 с.

Зокрема про М. П. Василенка.

РЛ № 1753

67. Історія Національної академії наук України, 1934–1937 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, Л. І. Стрельський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), В. Г. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2003. – 832 с.

Василенко М. П. – С. 401, 419, 428, 429.
Вс38309

68. Кістерська Л. Д. Загублені президенти : (з історії Академії наук України) / Л. Д. Кістерська, Л. В. Матвєєва ; Т-во «Знання» України. – Київ, 1991. – 48 с. : портр., іл. – (Серія 8. «Новини науки, техніки, виробництва» ; № 7).

Р74712

69. Микола Прокопович Василенко / В. В. Вороненко, Л. Д. Кістерська, А. В. Матвєєва, І. Б. Усенко ; передм. Ю. С. Шемшученка. – Київ : Наук. думка, 1991. – 272 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 251–259.

Ва539912

Рец.: Михненко А. А. [Рец. на кн.] / А. А. Михненко // Укр. іст. журн. – 1995. – № 5. – С. 127–130.

Ж27630

70. Микола Василенко (1921–1922): під гнітом більшовицьких репресій // Президенти Академії наук України за 100 років її існування: науково-організаційний внесок в прогрес фундаментальної науки / В. М. Гамалія, Ю. К. Дупленко, В. І. Онопрієнко [та ін.] ; за ред. В. І. Онопрієнка ; НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2018. – С. 77–103 : портр. – URL: <https://bit.ly/39IErEO>.

71. Наріжний С. М. М. П. Василенко і його наукова діяльність / Симон Наріжний. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1936. – 41 с. – Бібліогр.: с. 37–41. – Відбиток із: Наша культура. 1936–1937.

Ва838213

72. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Василенко М. П. – С. 5–7, 9, 25, 80, 82, 98, 100, 103–105, 107, 128–130, 135, 136, 139, 158, 159, 161, 164, 171, 178, 191, 193, 210, 221, 224, 226, 236, 250, 254, 255, 257, 258, 275, 284, 285, 288, 290, 306, 317, 318, 321, 324, 326, 334, 341, 343, 376, 834, 840.

В357366/1

73. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та

ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот. – Назва на корінці: НАН України. Хронологія, 1918–2013. – Бібліогр.: с. 510–526.

Василенко М. П. – С. 23–26, 30, 33, 35, 36, 40–42, 52, 53, 56, 57, 59, 62, 67, 70, 106, 113, 376, 507.

Вс56762/дод.

74. Рудько С. О. Суспільно-політична діяльність Миколи Василенка : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Рудько Сергій Олексійович ; НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. – Львів, 2007. – 20 с.

Ра352707

75. Рудько С. О. Суспільно-політична діяльність Миколи Василенка : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Рудько Сергій Олексійович ; Нац. ун-т «Остроз. акад.». – Острог, 2007. – 191 арк. – Бібліогр.: арк. 165–191.

Дс104864

76. Соловей Д. Василенко, Мілюков і самостійність України в 1918 р.: спроба характеристики з нагоди 45-річчя від часу проголошення 3 й 4 універсалів Центральної Ради / Дмитро Соловей. – Вінніпег, 1965. – 68 с. – (Бібліотека «Нового літопису» ; ч. 4).

Ва596416

Архівні матеріали

77. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ : Ін-т рукопису НБУВ, 2015. – 325, [1] с.

Василенко М. П. – С. 19, 22, 23, 41, 233.

Вс60788

78. Архівні установи України : довідник : у 2 т. / Держ. ком. архівів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; голов. редкол. серії «Архівні зібрання України»: Г. Боряк, В. Волковинський, Л. Гурбова [та ін.]. – Київ, 2005–2012. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).

Т. 1 : Державні архіви / упоряд.: Л. Андрієвська, І. Мага, І. Матяш [та ін.] ; редкол. тому: Г. В. Боряк (голова), І. Б. Матяш, Г. В. Папакін. – Київ, 2005. – 692 с.

Василенко М. – С. 96, 131.

В349387/1

Т. 2 : Наукові установи, музеї, бібліотеки. У 2 кн. Кн. 1 : Національна академія наук України, Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська області / упоряд.: С. Артамонова, А. Майстренко, Л. Одинока, Р. Романовський ; редкол. тому: І. Матяш (голова), О. Мельниченко, Ю. Прилепішева, Н. Христова. – Київ, 2010. – XXVIII, 604 с. – URL: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/Arkhivni_ustanovy_Ukrainy.pdf.

Василенко М. – С. 13.

Т. 2 : Наукові установи, музеї, бібліотеки. У 2 кн. Кн. 2 : Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь / упоряд.: С. Артамонова, А. Майстренко, Л. Одинока, Р. Романовський ; редкол. тому: О. Гаранін, О. Мельниченко, Ю. Прилепішева, Н. Христова. – Київ, 2012. – XXVII, 602 с. – URL: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/Arkhivni_ustanovy_Ukrainy_2-2.pdf.

Василенко М. – С. 221, 450, 461.

79. Архівні фонди установ НАН України : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.] ; авт.-упоряд.: Л. М. Яременко, О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2008. – 448 с.

Василенко М. П. – С. 16, 305.

Вс45674

80. Василенко Микола Прокопович. Ф. № 3974 // Реєстр розсекречених архівних фондів України : міжарх. довід. : в 2 т., 5 кн. / Держ. ком. архівів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; редкол.: В. Г. Боряк (голова) [та ін.]. – Київ, 2012. – Т. 1, кн. 2 : Розсекречені архівні фонди центральних державних архівів України. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України. – С. 248. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники). – URL: <https://bit.ly/30NIFSa>.

81. Василенко Микола Прокопович. Ф. № 542. Оп. 1. Од. зб. 346 // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. архів-музей

літ. і мистецтва України ; голов. редкол. серії: Г. Боряк [та ін.] ; авт.-упоряд.: Ю. Кулінич, С. Куш, М. Ходоровський ; редкол. тому: Г. Боряк (голова) [та ін.]. – Київ, 2004. – Вип. 2. – С. 458. – (Архівні зібрання України. Путівники).

В347185/2

82. Василенко Микола Прокопович (14.02.1866–03.10.1935) – український історик-правознавець, державний та громадський діяч, Президент Української Академії наук [Електронний ресурс] : вист. з нагоди 150-річчя від дня народж. видат. вченого / підгот. Т. С. Горбач // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – [Київ], 2020. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2730>.

На основі архівних матеріалів.

83. «...Віддати всі сили службовим справам освіти для забезпечення процвітання молоді Української Держави...» [Електронний ресурс] : з нагоди 150-річчя від дня народж. М. П. Василенка (1866–1935) – держав. та політ. діяча, укр. історика, вченого і палкого патріота України : [вист. на основі арх. док.] // Центральний державний архів вищих органів влади та управління України : [вебсайт]. – Київ, 2020. – URL: <https://bit.ly/2Jylzoy>.

84. Галузевий державний архів СБУ : путівник / Служба безпеки України ; авт.-упоряд.: В. Даниленко, С. Іщук, О. Кокін [та ін.]. – Харків : Права людини, 2009. – 135 с.

Василенко М. – С. 86.

Ва723979

85. Крячок М. Роль М. П. Василенка в культурно-освітній розбудові Української Держави (за документами особового фонду ЦДАМЛМ) / Микола Крячок // Студії з арх. справи та документознавства. – Київ, 1999. – Т. 5 : Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 року : [II Міжнар. наук. конф. 21–23 трав. 1998 р. м. Київ, Чернігів] : наук. зб., присвяч. 125-річчю від народж. Гетьмана Скоропадського та 80-річчю проголошення Української Держави 1918 року. – С. 198–199.

Ж69076

86. Микола Василенко // Горе переможеним. Репресовані міністри Української революції : [арх. док.] / Галуз. держ. архів Служби безпеки України, Ін-т історії України НАН України, Центр. держ. архів вищ. органів влади і упр. [та ін.] ; авт. та упоряд.: А. Когут (відп. упоряд.) [та ін.] ; редкол.: Г. Боряк [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 33–40 : фот., іл.

Вс65587

87. Микола Василенко. Персоналії. 10.34. Од. зб. 13 [Електронний ресурс] // Електронний архів українського визвольного руху : [вебсайт] / Центр дослідж. визвол. руху, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2020. – URL: <https://bit.ly/3aPuZV>.

88. Н. Д. Полонська-Василенко : покажч. док. матеріалів в архівах України / НАН України, Ін-т укр. археогр. та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Запоріз. наук. т-во ім. Я. Новицького, Ін-т усної історії Запоріз. нац. ун-ту ; упоряд.: І. В. Верба, С. Г. Водотика, Н. І. Швайба. – Київ ; Запоріжжя : Тандем-У, 2008. – 366 с. – (Старожитності Південної України ; вип. 19).

Листи до А. Ю. Кримського. – С. 190; Від А. Ю. Кримського. – С. 242–243.

Ва698657

89. Омелян Йосипович Пріцак (07.04.1919–29.05.2006). Ф. 10. Оп. 1. Спр. 1355 [Електронний ресурс] / Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.», Наук. б-ка, Наук. архів. – [Київ], 2012. – 284 с. – URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/1724>.

Опис архіву О. Й. Пріцака, де зберігається справа № 1355 1924–1971 рр., в якій є листи Н. П. Полонської-Василенко до О. Й. Пріцака щодо видання праць М. П. Василенка, бібліографія, фотографії М. П. Василенка тощо.

90. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.), С. В. Старовойт, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2017. – 772 с.

Василенко М. П. – С. 6, 128, 538.

Вс64088

91. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2002. – 766 с.

Василенко М. П. – С. 4, 5, 29, 47, 139, 173, 179, 196, 222, 280, 308, 332, 415, 435, 436, 454, 587; Василенко Микола Прокопович / І. В. Клименко. – С. 70–73.

Вс37277

92. Українська інтелігенція і влада: зведення секретного відділу ДПУ УСРР 1927–1929 рр. / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд. В. М. Даниленко ;

редкол.: Г. Боряк, Д. Бурім, В. Даниленко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : Темпора, 2012. – 756 с. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000057>.
Василенко М. П. – С. 30, 112, 116, 266, 305, 343, 357, 513, 520, 525, 548, 549.

Листування

93. Василенко К. П. Статті. Спогади. Листування : в 2 ч. / К. П. Василенко ; упоряд.: І. Г. Каліберда, Л. Д. Федорова ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2002.

Ч. 1. – 270 с. : іл.

Василенко М. П. – С. 5, 135, 137, 178, 181, 186, 190.

Ч. 2. – 368 с. : іл.

Василенко М. П. – С. 5–51, 73, 85, 86, 88–90, 93, 102, 103, 105–109, 119, 124–222, 224–226, 228, 231, 232, 238–240, 242, 244, 254.

V345432/1-2

94. В. І. Вернадський і Україна: з листування : [в 2 кн.] / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 1 : А–І : [Приватно-ділове листування]. – 2018. – 568 с.

Василенко М. П. – С. 7, 8, 111, 112, 114, 115, 117–122, 129, 131, 133, 256, 262, 265, 531.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – 2019. – 1037 с.

Василенко М. П. – С. 13, 74, 87, 104, 112, 127, 128, 133, 427, 432, 433, 481–483, 490, 502, 601, 602, 628, 656, 664, 674, 676, 679, 682, 694, 753, 756, 758, 761, 793, 794, 796, 813, 825, 839, 842, 879, 893, 902, 911, 912, 967, 968.

V357113/1-2

95. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с. : портр.

Василенко М. П. – С. 19, 21–23, 25, 27, 28, 32, 34, 35, 39, 41, 102, 106, 111, 113, 114, 116, 118, 119, 167, 168, 170, 171, 173, 177, 180, 183, 186, 251, 253–262, 264–270, 272, 277, 283, 286, 288, 290, 296, 297, 299–301, 305, 309, 310, 313, 314, 316, 320, 321, 323, 326, 330, 333, 334, 336, 338, 339, 340, 344, 346, 347, 350–352, 354, 357–360, 362, 363, 365–370, 372, 376–404, 406–428, 430, 478, 479, 481, 484, 485, 486, 488, 492, 495–498, 500–502, 505, 507–513, 515–519, 523, 525, 534, 537–

545, 550, 552, 553, 555, 560, 562, 564, 566–569, 572, 574, 577–580, 582, 583, 585, 586, 590, 593, 602, 605–612, 617, 619, 624–629, 676, 682, 685, 691, 719, 780, 768, 792–794.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Василенко М. П. – С. 66, 67, 74, 75, 126, 128, 172, 174, 176, 181, 183, 201, 202, 214, 215, 252, 292, 327, 329, 338, 341, 363, 366, 390, 391, 403, 405, 417–419, 460, 465–467, 477, 480, 481, 484, 486, 494–496, 499, 501, 504, 513, 515, 517, 523, 534, 554, 559, 563, 569, 573, 578, 592, 598, 599, 608, 609, 611, 648, 655, 661, 665, 668, 693, 698, 699, 704–706.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Василенко М. П. – С. 34, 41, 43, 46, 47, 49, 50, 78, 96, 91, 93, 101, 103, 112, 188, 189, 208, 211, 214, 247, 269, 276, 306, 307, 317, 319, 326, 327, 478, 481, 521, 551, 632–635, 645, 650, 654.

В354139/1-2, ч.1-2

96. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941) : в 2 т. / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвеева (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – (Наукова спадщина сходознавців).

Т. 1 : 1890–1917 / відп. ред. О. Д. Василюк. – 500 с. : іл.

Василенко М. П. – С. 3, 470.

Т. 2 : 1918–1941 / відп. ред. В. А. Кучмаренко. – 359 с. : іл.

Василенко М. П. – С. 3, 99, 128, 154, 269, 270, 271, 280, 306.

В350011/1-2

97. Из эпистолярного наследия В. И. Вернадского: письма украинским академиком Н. П. Василенко и А. А. Богомольцу / АН УССР, Комис. по разраб. науч. наследия В. И. Вернадского, ЦНБ им. В. И. Вернадского ; сост.: С. Н. Киржаев, В. А. Толстов. – Киев, 1991. – 46 с.

Р71829

98. Кіржаєв С. «Конспіративне» листування В. Вернадського і М. Василенка 1919 р. / Сергій Кіржаєв, Костянтин Новохатський // Пам'ятки : зб. наук. пр. – Київ, 2015. – Т. 15/16. – С. 103–126.

Ж69828

99. Листи В. І. Вернадського до академіка М. П. Василенка / передм. і комент. С. Кіржаєва // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2004. – Вип. 57/58 : Володимир Вернадський. – С. 671–710 : фот.

Ж14470

100. Матвеева Л. «После нас, вероятно, наступит упорная борьба за свободу науки. И она победит...» : [з дод. листів М. Василенка до В. Вернадського] / Леся Матвеева // Віче. – 1993. – № 11. – С. 133–145.

Ж14474

101. Усенко І. Б. Микола Василенко: «Московські вчені заздять Українській академії наук...» : док. до 125-річчя з дня народж. / І. Б. Усенко, В. В. Василенко // Вісн. АН УРСР. – 1991. – № 2. – С. 75–97 : фот.

Подано лист М. П. Василенка до С. П. Постернака та документи із особистого щоденника.

Ж20611

Див. також № 88.

Статті з періодичних, довідкових та монографічних видань, збірників наукових праць, згадки про вченого

102. Академіки з економіки Української Академії Наук (УАН) 1918–1921 рр. / уклад.: Н. О. Горін, В. М. Беляєва // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2018. – Вип. 51. – С. 305–322 : портр.

Про М. П. Василенка. – С. 317–319.

Ж70105

103. Акуленко В. І. Глухівський слід в історії вітчизняної академічної науки: до 100-річчя НАН України [М. П. Василенко та ін.] / В. І. Акуленко // Часопис Київ. ун-ту права. – 2018. – № 2 : До 100-річчя Національної академії наук України. – С. 4–9.

Ж23574

104. Алахвердова В. О. Діяльність Миколи Прокоповича Василенка як міністра освіти в період Української Держави 29 квітня – 14 грудня 1918 р. / В. О. Алахвердова // Науковий, методичний, інформаційний збірник / Терноп. обл. комунал. ін-т післядиплом. пед. освіти. – Тернопіль, 2018. – Вип. 6 : Національно-визвольний рух українців у ХХ ст. – С. 36–39.

105. Андрусяк Т. Г. Микола Василенко та Наукове товариство імені Шевченка / Т. Г. Андрусяк // Прав. держава. – 2016. – Вип. 27. – С. 15–23.

Ж68385

106. Бубнова Л. До 150-річчя Миколи Василенка / Л. Бубнова // Глухівщина. – 2016. – 27 лют.

107. Бутриновська О. Наукова та педагогічна діяльність М. Василенка / Ольга Бутриновська // Внесок учених Київського університету в розвиток освіти, підготовку педагогічних та наукових кадрів : матеріали студ. наук. конф. 25–26 квіт. 2014 р. : 180-річчю Київ. ун-ту присвяч. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; за заг. ред. А. А. Марушкевич. – Київ ; Ніжин, 2014. – С. 187–194.

Ва787915

108. Буцєвицький В. Василенко Микола Прокопович / В. Буцєвицький, О. Морозов // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. – Львів, 1997. – Вип. 4. – С. 35–37.

ВЗ40182/4

109. Василенко Микола Прокопович // Академічна юридична думка / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; уклад.: І. Б. Усенко, Т. І. Бондарук ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – Київ, 1998. – С. 133–135.

Вс32971

110. Василенко Микола Прокопович // Випускники Одеського (Новоросійського) університету : енциклопед. слов. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; відп. ред. В. А. Сминтина ; упоряд. та бібліогр. ред.: М. О. Подрезова [та ін.]. – Одеса, 2005. – Вип. 1. – С. 45–46 : портр.

ВЗ49131/1

111. Василенко Микола Прокопович // Золоті імена Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (1865–2015) : наук. довід. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; наук. ред. і авт. вступ. ст. І. М. Коваль ; упоряд.: М. О. Подрезова, В. В. Самодурова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Одеса, 2016. – С. 32–33 : фот.

Вс62705

112. Василенко Микола Прокопович // Історична наука у Національній академії наук України в особах : енциклопед. довід. / НАН України, Ін-т історії України ; редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2018. – С. 185–186.

Вс66951

113. Василенко Микола Прокопович // Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець XIX – 1941 р.) : матеріали до біобібліогр. слов. / авт.-уклад. Л. Гарбар ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова) [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2017. – С. 71–73.

Вс64540

114. Василенко Микола Прокопович // Київ : іст.-біогр. енциклопед. довід. / авт. кол.: Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко, О. Ю. Храмов ; Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2007. – С. 609–610 : портр.

Со27296

115. Василенко Микола Прокопович // Київський національний університет імені Тараса Шевченка : незабутні постаті / авт.-упоряд.: О. Матвійчук, Н. Струк ; редкол.: В. В. Скопенко (голов. ред.) [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2005. – С. 165–166 : портр.

Со26748

116. Василенко Микола Прокопович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 12–15 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

117. Василенко Микола Прокопович // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. – Вид. 2-ге. – Київ, 1981. – Т. 2. – С. 130.

В328608/2

118. Василенко Микола Прокопович // Уряди України у ХХ ст. : наук.-док. вид. / авт. кол.: Н. П. Барановська, Т. Б. Бикова, С. Б. Богачук [та ін.] ; відп. ред. В. М. Литвин ; Каб. Міністрів України, НАН України. – Київ, 2001. – С. 113–115 : фот.

Со24395

119. Василенко Микола Прокопович // Чернігівчани в Київському університеті : довідник / авт.-упоряд.: М. І. Обушний, І. М. Забіяка ; за заг. ред. М. І. Обушного. – Київ, 2019. – С. 76–79 : фот.

120. Василенко Микола Прокопович (1866–1935) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1260028>. – (Науковці України).

121. Василенко Николай Прокофьевич // Большая энциклопедия : слов. общедоступ. сведений по всем отраслям знания / под ред. С. Н. Южакова. – СПб., 1908. – Т. 21 (доп.). – С. 92.

Вр3067/12

122. Василенко Николай Прокофьевич // Энциклопедический словарь / изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1905. – Т. 1 (доп.). – С. 370.

В153130/1д

123. Верба І. В. Життя і творчість Наталії Полонської-Василенко (1884–1973) : монографія / І. В. Верба ; Центр пам'ятокознавства НАН України та Укр. т-ва охорони пам'яток історії і культури. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2008. – 324 с., [4] арк. фот.

Василенко М. П. – С. 10, 11, 23, 24, 27–31, 42, 43, 49, 85, 88, 90, 94, 96–100, 102–104, 107–109, 113, 116, 121, 126, 130, 133–135, 140, 144, 152, 163, 184, 201, 203, 206, 207, 234, 249, 252, 256, 259, 261, 283–285.

Ва704100

124. Верстюк В. Ф. Василенко Микола Прокопович / В. Ф. Верстюк, Т. С. Осташко // Верстюк В. Ф. Діячі Української Центральної Ради : біогр. довід. / В. Ф. Верстюк, Т. С. Осташко. – Київ, 1998. – С. 71–73.

Вс32541

125. Верстюк В. Ф. Громадсько-політична діяльність М. П. Василенка / В. Ф. Верстюк // Вісн. НАН України. – 2006. – № 6. – С. 38–47.

Ж20611

126. Верстюк В. Громадсько-політична та урядова діяльність Миколи Прокоповича Василенка (1917–1918 рр.) / Владислав Верстюк // Науково-документальна збірка до 90-річчя запровадження державної служби в Україні / В. Ф. Верстюк, П. П. Гай-Нижник, С. М. Коник [та ін.] ; Центр сприяння інституц. розвитку держ. служби. – Київ, 2008. – С. 83–98.

Ва716730

127. Верстюк В. Ф. Микола Василенко: ходіння у владу (громадсько-політична та урядова діяльність 1917–1918 рр.) / В. Ф. Верстюк // Проблеми вивчення історії української революції 1917–1921 рр. : зб. ст. / НАН України, Ін-т історії України ; відп. ред. В. Ф. Верстюк. – Київ, 2007. – Вип. 2. – С. 158–172.

В350293/2

128. Верстюк В. Ф. Соціально-політична та урядова діяльність М. П. Василенка / В. Ф. Верстюк // Гетьманат Павла Скоропадського: історія, постаті, контрверсії : Всеукр. наук. конф. 19–20 трав. 2008 р., м. Київ / НАН України, Укр. ін-т нац. пам'яті, Ін-т історії України ; ред. В. Ф. Верстюк. – Київ, 2008. – С. 143–156.

Ва731468

129. Від кадета до націоналіста / підгот. В. Шпак // Уряд. кур'єр. – 2016. – 6 лют. – С. 11.

130. Вітенко М. Василенко Микола Прокопович / Микола Вітенко, Олександр Марущенко // Західно-Українська Народна Республіка,

1918–1923 : енциклопедія / Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника ; ред. рада: М. Кугутяк [та ін.]. – Івано-Франківськ, 2018. – Т. 1. – С. 226–227 : фот.

В357875/1

131. Волерт Я. Л. М. Василенко – дослідник і видавець матеріалів Генерального слідства про маєтності 1729–1730 рр. / Я. Л. Волерт // Сіверщина в історії України. – Київ ; Глухів, 2008. – Вип. 1 : Матеріали сьомої науково-практичної конференції (23–24 жовт. 2008 р.). – С. 148–151.

132. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Василенко М. П. – С. 92, 94, 102, 104, 105, 108, 113–115, 118, 119, 131, 138, 139, 141, 145, 151, 152, 155, 156, 170, 172, 174, 177, 179, 180, 186, 191, 193, 198–201, 252, 263, 365–367, 373, 377, 378, 382, 493, 501, 503, 504, 512, 515, 551–555, 562, 579, 581, 586, 600, 618, 622, 624, 625, 628, 629, 636–640, 642, 649, 656, 659.

В353608/1

133. Воробей Р. Енциклопедист і фундатор Микола Прокопович Василенко (1866–1935 рр.): в. о. міністра закордонних справ Української держави (1918 р.) / Раїса Воробей // Служити народу – найвища честь! : [нариси] / упоряд.: Н. О. Авер'янова, П. Д. Шаповал. – Чернігів, 2016. – С. 36–45 : портр.

Ва805935

134. Гирич І. Б. М. Грушевський і М. Василенко : (до історії творчих взаємин) // Гирич І. Б. Михайло Грушевський: конструктор української модерної нації : [збірник] / І. Б. Гирич ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ, 2016. – С. 486–503.

Ва812494

135. Гирич І. Б. М. Грушевський і М. Василенко : (до історії творчих взаємин) / І. Б. Гирич // Укр. археогр. щорічник. Нова серія. –

Київ, 1999. – Вип. 3/4. – С. 344–355. – (Український археографічний збірник ; т. 6/7).

Ж68536

136. Головацький І. Василенко Микола Прокопович / І. Головацький // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. – Львів, 1996. – Вип. 3. – С. 53–55.

В340182/3

137. Голубченко В. Ю. Василенко Микола Прокопович // Голубченко В. Ю. Освіта Сумщини в іменах : пед. довід. / В. Ю. Голубченко ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, 2012. – С. 41–43.

Вс55000

138. Горбань Ю. А. З плеяди фундаторів Української академії наук: Микола Прокопович Василенко : (до 150-річчя від дня народж.) [Електронний ресурс] / Ю. А. Горбань, Т. Ю. Горбань // Історія науки і біографістика : електрон. наук. фах. вид. – Київ, 2016. – Вип. 1. – [14 с.]. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/INB_Title_2016_1_6.

139. Гордіца К. А. Правові умови економічної діяльності в дослідженнях М. П. Василенка / К. А. Гордіца // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2016. – Вип. 49. – С. 381–399.

Ж70105

140. Горін Н. О. Економічні дослідження в УАН – ВУАН (1918–1934 рр.) / Н. О. Горін // Історія нар. госп-ва та екон. думки України. – Київ, 2018. – Вип. 51. – С. 7–31.

Про М. П. Василенка. – С. 10, 17, 18, 20, 22, 25.

Ж70105

141. Гриценко І. С. Василенко Микола Прокопович / І. С. Гриценко, В. А. Короткий // Гриценко І. С. Юридичний факультет Університету Святого Володимира, 1834–1920 / І. С. Гриценко, В. А. Короткий. – Київ, 2009. – С. 235–239 : фот.

Со29037

142. Гришко В. Пам'яті учителя : (в 25-річчя з дня смерті акад. М. П. Василенка) / В. Гришко // Батьківщина. – Торонто, 1960. – № 37/38. – С. 5–12.

143. Губицький Л. В. Василенко Микола Прокопович / Л. В. Губицький // Історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка : минуле й сьогодення (1834–

2004 рр.) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; авт. кол.: Л. А. Ведмідь [та ін.]. – Київ, 2004. – С. 167 : фот.

Вс40086

144. Гурець М. З когорти державотворців / Микола Гурець // Глухівщина. – Глухів, 2016. – 20 січ. – С. 2.

145. Гурець М. Фундатор Української Академії наук : до 140-річчя від дня народж. акад. М. П. Василенка / Микола Гурець // Історико-культурні надбаня Сіверщини у контексті історії України : зб. наук. пр. : матеріали п'ятої наук.-практ. конф. (18–19 трав. 2006 р.) / Держ. іст.-культур. заповідник у м. Глухові ; редкол.: С. А. Слесарєв (голова) [та ін.]. – Глухів, 2006. – С. 158–161.

Вс42499

146. Гурець М. Фундатор Української Академії наук : (до 140-річчя від дня народж. акад. М. П. Василенка) / Микола Гурець // Психол.-пед. проблеми сіл. шк. – Умань, 2008. – Вип. 24. – С. 143–146.

Ж72042

147. Гурець М. Фундатор Української Академії наук / Микола Гурець // Кур'єр. – Глухів, 2018. – 24 серп. : портр.

148. Генік С. Василенко Микола // Генік С. 150 великих українців / Степан Генік. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 29–30.

Вс35814

149. Даниленко О. В. Василенко Микола Прокопович / О. В. Даниленко // Діячі науки і культури України : нариси про життя та діяльність / [авт. кол.]: В. А. Вергунов [та ін.] ; за заг. ред. В. П. Коцура. – Київ ; Чернівці, 2010. – С. 85–87 : портр.

Вс50738

150. Даниленко О. В. Микола Василенко / О. В. Даниленко // Видатні постаті в історії України ХХ ст. : корот. біогр. нариси / авт. кол.: В. І. Гусєв (керівник) [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 55–58.

Ао269621

151. Демиденко Н. М. Діяльність Миколи Прокоповича Василенка (1886–1935) на посаді міністра народної освіти та мистецтва за добу Гетьманату / Н. М. Демиденко // Сіверщина в історії України. – Київ ; Глухів, 2017. – Вип. 10. – С. 350–353.

Ж73890

152. Демиденко Н. Микола Василенко та Михайло Грушевський: духовні паралелі / Надія Демиденко // Сумчани в колі Грушевського : тези доп. та повідомл. наук. краєзнав. діалогів, присвяч. 150-річчю від дня

народж. М. С. Грушевського (1866–1934) / Сум. облдержадмін., Упр. культури і туризму, Сум. обл. універс. наук. б-ка ; уклад. О. Д. Малиш. – Суми, 2016. – С. 13–15.

153. Дзира Я. І. Як загубили Президентів [М. П. Василенка та О. І. Левицького] / Я. І. Дзира, Л. Д. Кістерська, Л. В. Матвеева // Радян. освіта. – 1989. – 3 листоп. – С. 3.

154. Добко Т. Президенти Національної академії наук України у бібліографічних покажчиках / Тетяна Добко // Життя в науці: студії на пошану Любові Дубровіної / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; відп. ред. О. Онищенко ; упоряд.: О. Боляк [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 161–180.

Про М. П. Василенка. – С. 166–169.

Вс674159

155. Добржанський О. Микола Василенко – політичний лідер і дипломат. На чолі українського національного руху Буковини в 1902–1914 роках / Олександр Добржанський // Буковин. журн. – 2003. – № 3/4. – С. 150–163.

Ж68437

156. Дорошенко Д. І. Огляд української історіографії / Д. І. Дорошенко ; упоряд. та нарис Ю. Пінчук, Л. Гриневич ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ : Українознавство, 1996. – 256 с. – (Державна школа : історія. Політологія. Право).

Василенко М. П. – С. 5, 47, 57, 58, 69, 94, 105, 141, 144, 165, 201, 208, 209, 213.

Ва583253

157. Другий президент : іст.-біогр. нарис про М. П. Василенка / В. В. Вороненко, Л. Д. Кістерська, А. В. Матвеева, І. Б. Усенко // Вісн. АН УРСР. – 1990. – № 2. – С. 55–72.

Ж20611

158. Дубровіна Л. А. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1918–1941 / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 1998. – 337 с. – (Проект «Наукова книга»).

Про М. П. Василенка. – С. 6, 9–16, 18, 20, 22, 33, 51, 53, 67, 79, 157, 177, 202, 275; Діяльність М. П. Василенка та В. І. Вернадського як фундаторів Національної бібліотеки Української держави та створення Тимчасового комітету Національної бібліотеки. – С. 9–35.

Ва586032

159. Дубровіна Л. А. М. П. Василенко і В. І. Вернадський / Л. А. Дубровіна // Архівна та бібліотечна справа в Україні доби визвольних змагань (1917–1921 рр.) : зб. наук. пр. / Укр. держ. НДІ арх. справи та документознавства ; ред. В. С. Лозицький. – Київ, 1998. – С. 185–198.

Ва589429

160. Дубчак Є. В. Дослідження історії козацтва у працях В. Антоновича та М. Василенка / Є. В. Дубчак // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Серія: Історичні науки. – 2018. – Вип. 27. – С. 207–2012.

Ж69992/Іст.

161. Журба О. І. Київська археографічна комісія, 1843–1921 : нарис історії і діяльності / О. І. Журба ; АН України, Археогр. коміс., Ін-т укр. археографії. – Київ : Наук. думка, 1993. – 184 с. – (Проблеми едиційної і камеральної археографії: історія, теорія, методика).

Василенко М. П. – С. 9, 19, 114, 122, 164, 176.

Ва553664

162. Завальнюк О. М. Будівництво української загальноосвітньої школи в роки національно-демократичної революції (1917–1920) : іст. нарис / О. М. Завальнюк, Ю. В. Телячий. – Кам'янець-Подільський : Абетка-Нова, 2001. – 212 с.

Про М. П. Василенка. – С. 57, 59, 60, 68, 69, 129, 153, 155, 157–160, 162, 164.

Ва616350

163. Завальнюк О. М. Василенко Микола Прокопович // Завальнюк О. М. Українська еліта і творення національної університетської освіти: фундатори й будівничі (1917–1920 рр.) / О. М. Завальнюк. – Кам'янець-Подільський, 2005. – С. 80–91 : портр.

Ва669349

164. Завальнюк О. М. М. П. Василенко і заснування Кам'янець-Подільського державного українського університету (1918 р.) / О. М. Завальнюк // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. держ. пед. ун-ту : зб. за підсумками звіт. наук. конф. викладачів і аспірантів, присвяч. 85-й річниці Укр. нац.-демократ. революції, 15–16 квіт. 2002 р. / редкол.: О. М. Завальнюк (голова) [та ін.]. – Кам'янець-Подільський, 2002. – Т. 1. – С. 91–94.

С10354/1

165. Загорецька О. Василенко Микола Прокопович / Олена Загорецька // Українські архівісти : біобібліогр. довід. : у 3 вип. / Голов. арх. упр. при Каб. Міністрів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України ; упоряд.: О. М. Коваль [та ін.] ;

редкол.: В. С. Шандра (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1999. – Вип. 1 : (XIX ст. – 1930-ті рр.). – С. 61–63.

В342580/1

166. Загорецька О. Василенко Микола Прокопович / Олена Загорецька // Українські архівісти (XIX–XX ст.) : біобібліогр. довід. / Держкомархів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; упоряд.: І. Б. Матяш [та ін.]. – Київ, 2007. – С. 95–97.

Вс51634

167. Зайцева З. Український науковий рух: інституціональні аспекти розвитку (кінець XIX – початок XX ст.) / Зінаїда Зайцева ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – Київ, 2006. – 366 с.

Про М. П. Василенка. – С. 26, 27, 52, 59, 111, 151, 152, 173, 174, 183, 214, 216, 220, 223, 232, 233, 238, 242, 248, 354.

Ва678657

168. Заїка В. В. Глухівський період у житті М. П. Василенка / В. В. Заїка // Вісн. НАН України. – 2006. – № 6. – С. 48–50.

Ж20611

169. Здановська В. Микола Прокопович Василенко: історик-політик і фундатор Всенародної бібліотеки України [Електронний ресурс] : до 150-річчя від дня народж. М. П. Василенка / Валентина Здановська // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – Дата публ.: 3.02.2016. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2703>.

170. Земляк І. Справа Київського краєвого «Центру Дій» : [про вчених, причетних до справи, зокрема М. П. Василенка] / І. Земляк // Більшовик. – 1924. – 20 берез. – С. 3.

171. Іванов В. Фундатор української історико-правової науки / В'ячеслав Іванов // Трибуна. – 2016. – № 3/4. – С. 37–38.

Ж60336

172. Історик і правознавець, один із засновників Української академії наук – М. Василенко // Право України. – 2010. – № 8. – С. 203–205.

Ж27747

173. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Василенко М. П. – С. 7–9, 11, 13, 18, 22–28, 144, 148, 161–163, 186, 193, 248, 249, 256, 257, 285, 292, 297–299, 301, 311, 312, 316–318, 320, 322, 328, 333–

335, 343, 344, 346, 359, 361, 363, 371, 378, 383, 392, 398, 408, 409, 411, 412, 414, 426, 457, 460–464, 467, 469, 471–473, 476, 478, 480–483, 486–490, 492, 493, 498, 500, 501.

Вс29848

174. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 761 с.

Василенко М. П. – С. 14, 17, 20, 23, 35, 36, 41, 42, 88, 98, 100, 113, 114, 116, 126, 127, 154, 171, 187, 192, 193, 195, 197, 205, 244, 253, 254, 256, 257, 265, 266, 280, 362, 380, 381, 385, 386, 396, 402, 404, 414–416, 437, 454, 458, 485, 502, 508–510, 554, 557, 561, 564–566, 569, 570, 576, 583, 584, 595.

Вс33033

175. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, Г. В. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: С. П. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Василенко М. П. – С. 12, 70, 76, 104, 158, 159, 178, 249, 298.

Вс33691

176. К вопросу о создании Академии наук УССР [Н. П. Василенко и др.] / Г. М. Добров, Л. Д. Кистерская, Л. В. Матвеева, В. И. Оноприенко, Ю. А. Храмов // Очерки истории естествознания и техники. – Киев, 1989. – Вып. 36. – С. 1–20 : портр.

Ж29988

177. Калішевська І. К. Визначний історик і правознавець : 125 років від дня народж. М. П. Василенка / І. К. Калішевська // Вісн. АН України. – 1991. – № 6. – С. 108–109.

Ж20611

178. Катола О. Микола Василенко (1866–1935) – вчений, державник, публіцист / Ольга Катола // Зб. пр. Наук.-дослід. ін-ту пресознавства. – Львів, 2018. – Вип. 8. – С. 339–346.

Ж69017

179. Квасниця І. Василенко Микола Прокопович [Електронний ресурс] / Ірина Квасниця // Спадщина України / Зах.-Укр. асоц. : [вебсайт]. – Київ, 2020. – URL: <https://bit.ly/2RFVRCy>.

180. Кістерська Л. Другий президент / Лариса Кістерська, Леся Матвеева // Репресоване «Відродження» / упоряд.: О. І. Сидоренко, Д. В. Табачник. – Київ, 1993. – С. 156–167 : портр.

Ао257351

181. Ковальчук М. Культурно-просвітницька діяльність М. П. Василенка на посаді міністра освіти Української Держави 1918 р. / М. Ковальчук // Українська історична наука на шляху до творчого поступу : доп. III Міжнар. наук. конгр. укр. істориків, 17–19 трав. 2006 р., Луцьк : в 3 т. / Укр. іст. т-во (США, Україна, Канада, Європа), НАН України, Ін-т історії України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича [та ін.]. – Луцьк, 2007. – Т. 2. – С. 139–144.

182. Корновенко С. В. Василенко Микола / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт // Корновенко С. В. Українська революція: (історичні портрети) / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт ; НАН України, Ін-т історії України, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Вінниця, 2004. – С. 29–31.

183. Короткий В. Василенко Микола Прокопович (1877–1935) / В. Короткий // З іменем Святого Володимира: Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників : у 2 кн. / упоряд.: В. Короткий, В. Ульяновський. – Київ, 1994. – Кн. 2. – С. 401–402.

В339825/2

184. Короткий В. А. Василенко Микола Прокопович (1877–1935) / В. А. Короткий, В. І. Ульяновський // Alma mater. Університет св. Володимира напередодні та в добу Української революції 1917–1920 : матеріали, док., спогади : [у 3 кн.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка [та ін.] ; авт.-упоряд: В. А. Короткий, В. І. Ульяновський ; редкол.: В. В. Скопенко [та ін.]. – Київ : Прайм, 2000. – Кн. 1 : Університет св. Володимира між двома революціями. – С. 192–214 : фот.

Зі змісту: Історія мого приват-доцентства (уривок). – С. 193–198; Документи про політичну неблагонадійність та звільнення з посади приват-доцента Миколи Василенка. – С. 198–203; Микола Прокопович Василенко – попечитель Київського учбового округу й товариш міністра народної освіти (офіційні документи 1917 року). – С. 203–207; Вступна лекція Миколи Василенка як новообранного професора кафедри історії західноруського права перед студентами юридичного факультету Університету св. Володимира 1918 року. – С. 207–212; Документи про призначення Миколи Василенка професором Київського державного українського університету. – С. 212–213; Посвідчення, видані Миколі Василенку, про його перебування на посаді професора Університету св. Володимира (Київський університет). – С. 214.

В344503/1

185. Кот Н. М. М. П. Василенко: вчений та політик (до новітньої історіографії проблеми) / Н. М. Кот // Слов'ян. вісн. – Рівне, 2011. – Вип. 12. – С. 98–102.

186. Крячок М. Роль М. П. Василенка у культурно-освітній розбудові в Українській Державі / Микола Крячок // Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 року : II Міжнар. наук. конф. : наук. зб., присвяч. 125-річчю від народж. Гетьмана Скоропадського, та 80-річчю проголошення Української Держави 1918 р. / редкол.: С. Кульчицький [та ін.]. – Київ, 1998. – С. 163–164.

187. Кузьминська О. Василенко Микола Прокопович / Ольга Кузьминська // Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України : біогр. довід. : в 2 ч. / редкол.: В. О. Горбик (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2005. – Ч. 1. – С. 104–109.

V348988/1

188. Кулик Н. Нестергі літери [М. П. Василенко] / Наталія Кулик // Освіта України. – 2018. – 1 жовт. – С. 14–15.

189. Курок О. І. Уродженці Глухівщини у справі становлення вищої академічної установи України [М. П. Василенко та ін.] / О. І. Курок // Сумщина. – 2018. – 29 листоп. – С. 10.

190. Курок О. І. Уродженці Глухівщини у справі створення Української академії наук [Електронний ресурс] / О. І. Курок, В. І. Белашов // Історія науки і біографістика : електрон. наук. фах. вид. – Київ, 2018. – Вип. 4. – [11 с.]. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/INB_Title_2018_4_14.

Про М. П. Василенка. – С. 5–8.

191. Лікарчук І. Л. Василенко Микола Прокопович // Лікарчук І. Л. Міністри освіти України : в 2 т. / І. Л. Лікарчук. – Київ, 2002. – Т. 1 : (1917–1943 рр.). – С. 61–82 : портр.

V346113/1

192. Ляшко С. М. Автобіографічні джерела Постійної комісії для складання Біографічного словника діячів України (1918–1933) Всеукраїнської академії наук / підгот. до вид. док., упоряд., текстологія, наук. розд., комент., дод. С. М. Ляшко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; редкол.: В. І. Попик (голова), С. В. Шевченко, Т. В. Котлярова. – Київ : НБУВ, 2018. – 532 с.

Василенко М. П. – С. 8, 11, 35–43, 55, 64, 270, 383, 495–499, 508.

Va826780

193. М. П. Василенко : 150 років від дня народж. // Наука та наукознавство. – 2016. – № 1. – С. 142 : портр.
Ж14597

194. Майборода В. «...Я сюди прийшов не ламати»: Микола Василенко – міністр народної освіти і мистецтва України / Василь Майборода // Рід. шк. – 1996. – № 3. – С. 77–79.
Ж22469

195. Малишев О. О. Ювілей академіка М. П. Василенка / О. О. Малишев // Прав. держава. – 2016. – Вип. 27. – С. 647–648.
Ж68385

196. Марченко А. І. Роль визначних особистостей Сумщини у становленні української державності 1917–1918 рр. / А. І. Марченко // Сумщина від давнини до сьогодення: проблеми ідентичності, ментальності, самосвідомості : матеріали обл. круглого столу з нагоди відзначення 80-річчя створення Сум. області (м. Суми, 30 січ. 2019 р.). – Суми, 2019. – С. 117–122.

Зокрема про М. П. Василенка.

197. Матвеева Л. В. Президент Украинской академии наук Н. П. Василенко (1866–1935) / Л. В. Матвеева, Л. Д. Кистерская // Очерки истории естествознания и техники. – Киев, 1989. – Вып. 37. – С. 101–106.
Ж29988

198. Матвеева Л. В. Василенко Микола Прокопович / Л. В. Матвеева // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2005. – Т. 4. – С. 109.
С10197/4

199. Матвеева Л. Втрата : Як загубили другого президента АН УРСР / Леся Матвеева, Лариса Кістерська // Наука і сусп.-во. – 2007. – № 5/6. – С. 20–23, 26–27.
Ж26494

200. Матвеева Л. В. М. П. Василенко та його роль в утворенні Української академії наук / Л. В. Матвеева // Вісн. НАН України. – 2006. – № 6. – С. 34–38.
Ж20611

201. Матвеева Л. В. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Л. В. Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стилос», 2003. – 296 с.

Василенко М. П. – С. 4–8, 10, 12–38, 40–48, 50–53, 55–57, 60–62, 64, 65, 81, 83–97, 99, 100, 103–106, 108, 110, 116–118, 121, 122, 124, 140, 142, 144, 145,

150, 152, 154, 155, 170, 173, 179, 180, 184, 186, 194, 205, 237, 250, 261, 262, 269.

Ва652771

202. Матвєєва Л. В. Становлення Української Академії наук (1918–1928 рр.) / Л. В. Матвєєва // Укр. іст. журн. – 2008. – № 6. – С. 4–26.

Ж27630

203. Матвєєва Л. В. Створення Української Академії наук (1918–1928) / Л. В. Матвєєва // Сх. світ. – 2008. – № 3. – С. 22–47 : портр.

Ж21929

204. Матвєєва Л. Трагічні сторінки: З історії Академії наук України / Леся Матвєєва, Елла Циганкова, Олександр Янковський // Україна. Наука і культура : щорічник. – Київ, 1994. – Вип. 28. – С. 80–115 : портр.

Про М. П. Василенка – С. 92, 93.

Ж66776

205. Матвієнко В. М. Василенко Микола Прокопович / В. М. Матвієнко, В. І. Головченко // Україна в міжнародних відносинах : енциклопед. слов.-довід. : в 6 вип. / НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2014. – Вип. 5. – С. 54–56.

В351400/5

206. Матвієнко В. М. Василенко Микола Прокопович / В. М. Матвієнко // Українська дипломатична енциклопедія : у 5 т. – Харків, 2013. – Т. 1. – С. 292–293.

С11438/1

207. Микола Василенко. Слава України № 1 [Електронний ресурс] // YouTube. – Дата публ.: 24.11.2016. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=guiEZHuxjtk>.

208. Микола Василенко (1866–1935) : правознавець, історик, державний, громадський діяч // Видатні діячі України минулих століть : мемор. альм. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: В. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 82–83 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., англ.

Со24384

209. Микола Василенко // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : у 6 т. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: Ю. Богуцький [та ін.]. – Київ, 2001. – Т. 1. – С. 348–349 : фот. – Укр., англ.

С10173/1

210. Микола Василенко // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 1. – С. 282–283 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.

В346899/1

211. Микола Прокопович Василенко (1877–1935) // Календар знаменних і пам'ятних дат, 1995. – Київ, 1995. – 4 кв. – С. 121–125.

Ж60630

212. Микола Прокопович Василенко – правознавець, історик, державний і громадський діяч [Електронний ресурс] // Віртуальний бібліограф. ХОУНБ ім. О. Гончара : [вебсайт] / Херсон. обл. унів. наук. б-ка ім. О. Гончара, Від. наук. інформації та бібліогр. – URL: <https://bit.ly/3nFqW8q>.

213. Михайлів Т. В. Василенко Микола Прокопович / Т. В. Михайлів, Т. А. Михайлів // Михайлів Т. В. Видатні постаті українського державотворення : довідник / Т. В. Михайлів, Т. А. Михайлів. – Харків, 2014. – С. 54–55. – (Бібліотека журналу «Історія та правознавство ; вип. 1). – URL: <https://bit.ly/3mq1JAT>.

214. Міхневич Л. В. Микола Василенко і Київський інститут народного господарства / Л. В. Міхневич // Прав. держава. – 2016. – Вип. 27. – С. 23–30.

Ж68385

215. Музичко О. Василенко Микола / Олександр Музичко // Наукове товариство імені Шевченка : енциклопедія / Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України. – Київ ; Львів ; Тернопіль, 2014. – Т. 2. – С. 499–503 : портр.

V357578/2

216. Нагребельний В. П. Видатний український історик і правознавець, організатор академічної науки, державний та громадський діяч : ювіл. сесія Загальних зборів Секції сусп. і гуманітар. наук НАН України, присвяч. 150-річчю від дня народж. акад. М. П. Василенка / В. П. Нагребельний // Вісн. НАН України. – 2016. – № 4. – С. 11–18 : фот.

Ж20611

217. Наукова спадщина академіка Миколи Василенка // Нова доба. – Берлін, 1942. – 27 верес. – С. 2.

218. Новий погляд на історію заснування Академії наук України / Г. М. Добров, В. І. Онопрієнко, Ю. О. Храмов, Л. В. Матвєєва, Л. Д. Кістерська // Вісн. АН УРСР. – 1989. – № 4. – С. 58–74 : портр.

Василенко М. П. – С. 60, 65, 67.

Ж20611

219. Оглоблин О. Микола Василенко й Вадим Модзалевський : за неопубл. матеріалами // Оглоблин О. Студії з історії України : ст. і

джерел. матеріали / Олександр Оглоблин ; Укр. іст. т-во, Укр. вільна акад. наук у США, Іст. секція. – Нью-Йорк ; Київ ; Торонто, 1995. – С. 219–239.

Ва676675

220. Оглоблин О. Микола Василенко й Вадим Модзалевський / Олександр Оглоблин // Укр. історик. – Нью-Йорк, 1966. – Вип. 3/4. – С. 5–25.

Ж68768

221. Оглоблин О. Студії з історії України : ст. і джерел. матеріали / Олександр Оглоблин ; Укр. іст. т-во, Укр. вільна акад. наук у США, Іст. секція. – Нью-Йорк ; Київ ; Торонто, 1995. – 468 с.

Василенко М. П. – С. XXIII, XLII, 9, 19, 26–28, 30, 210, 243, 244, 255, 256, 272, 347, 404.

Ва676675

222. Оглоблин О. Українська історіографія, 1917–1956 : пер. з англ. / Олександр Оглоблин ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Центр українознавства, Держ. ком. архівів України. – Київ, 2003. – 252 с.

Василенко М. П. – С. 15, 37–39, 61, 73, 76, 118, 133, 136, 167, 170.

Ва645186

223. [Окіншевич Л.]. Василенко Микола / О. Л. // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1993. – Т. 1. – С. 212 : портр.

В339091/1

224. Окіншевич Л. Пам'яті академіка М. П. Василенка : з нагоди сторіччя з дня його народж. / Лев Окіншевич // Правн. вісн. – Нью-Йорк, 1971. – Вип. 3. – С. 22–29.

225. Онищенко О. «Ви знаєте, як мені дорога Україна...» / Олексій Онищенко, Любов Дубровіна // День. – 2013. – 12 берез. – С. 5.

226. Онищенко О. С. Роль М. П. Василенка у формуванні концепції та заснуванні національної бібліотеки Української держави / О. С. Онищенко // Вісн. НАН України. – 2006. – № 6. – С. 17–25.

Ж20611

227. Онопрієнко В. Джерела з історії Українського наукового товариства в Києві / Валентин Онопрієнко, Тетяна Щербань ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2008. – 351 с. : портр. – (Бібліотека Державного фонду фундаментальних досліджень).

Про М. П. Василенка. – С. 29, 36, 43, 55, 56, 75–77, 80, 86, 92, 96, 108, 129, 167, 169, 171, 187, 208, 289, 308, 309.

Ва729930

228. Осадчий Ю. Г. Академік Микола Василенко / Ю. Г. Осадчий // Сумська старовина. – 1996. – № 1. – С. 12–16.

229. Осадчий Ю. Г. Василенко Микола Прокопович / Ю. Г. Осадчий // Енциклопедія Сумщини : (матеріали) / М-во освіти України, Сум. держ. ун-т ; редкол.: І. О. Ковальов (голова) [та ін.]. – Суми, 1999. – Вип. 3 : Діячі науки. – С. 13–15.

В342914/3

230. Осадчий Ю. Г. Другий президент Академії наук України / Ю. Г. Осадчий // Реабілітовані історією : у 27 т. Сумська область : у 3 кн. / обл. редкол.: Л. С. Латишев (голова) [та ін.]. – Суми, 2005. – Кн. 1. – С. 481–487 : фот.

В348886/1

231. Основоположник української історико-правової науки : до 150-річчя від дня народж. М. Василенка (1866–1935) / підгот. О. Рожнятовська // Дати і події, 2016, перше півріччя : календар знамен. дат. – Київ, 2015. – № 1. – С. 49–54 : фот.

Ж74230

305. Павленко Ю. В. Василенко Микола Прокопович / Ю. В. Павленко // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 59–60 : портр.

Со26033

232. Павленко Ю. В. Василенко Микола Прокопович / Ю. В. Павленко // Наука та наукознавство. – 2008. – № 4. – С. 34–37 : портр.

Ж14597

233. Падох Я. Микола Василенко – історик і будівничий української державності (у 120-річчя його народж.) / Ярослав Падох // 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – С. 358–375 : портр. – Укр., англ.

Ва639887

234. Палієнко М. Василенко Микола Прокопович // Палієнко М. «Кієвская старина» у громадському та науковому житті України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / Марина Палієнко ; Київ нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2005. – С. 205–206.

Ва672367

235. Палій В. М. Василенко Микола Прокопович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 22 : портр.

Вс56763

236. Папакін Г. В. Внесок М. П. Василенка в розвиток археографії та архівної справи в Україні / Г. В. Папакін // Укр. археогр. щорічник. Нова серія. – Київ, 2018. – Вип. 21/22. – С. 482–490. – (Український археографічний збірник ; т. 24/25).

Ж68536

237. Папакін Г. Ідея, час якої назрів. Павло Скоропадський та Українська академія наук / Георгій Папакін // День. – 2018. – 16 листоп. – С. 21–22 : фот. ; 23 листоп. – С. 21–22 ; 30 листоп. – С. 21.

238. Папакін Г. Павло Скоропадський та Українська академія наук : [монографія] / Георгій Папакін ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археогр. коміс. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 334, [17] с. : фот.

Про М. Василенка. – С. 8–10, 43, 45, 56, 59, 60, 65, 67, 115, 118, 119, 122–124, 129, 137, 139, 142, 143, 145, 155, 159, 165, 168, 170, 172, 173, 177, 180, 183, 184, 186, 189–193, 195–198, 203, 206, 208, 212, 217, 222, 225, 226, 228, 229, 233–235, 242, 247, 253–255, 259, 263, 264, 266, 268, 270–275, 283, 291, 293, 296–298, 309, 321–325.

Ва831372

239. Пилипенко Л. В. Микола Василенко – міністр освіти і мистецтва в уряді гетьмана Павла Скоропадського / Л. В. Пилипенко, Д. С. Рященко // Сторінки історії. – Київ, 2003. – Вип. 17. – С. 108–115.

Ж73715

240. Пиріг Р. Я. Діяльність урядів гетьманату Павла Скоропадського: персональний вимір / Р. Я. Пиріг ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2016. – 518 с.

Василенко М. – С. 5, 6, 10, 11, 16–18, 20, 22, 33, 34, 40, 43, 49, 50, 55, 60, 61, 64, 66, 69, 70, 73–79, 82, 85, 89, 91, 99, 116, 119, 145, 151–153, 157, 160, 161, 163, 177, 190, 193, 249, 267, 303, 317, 321, 323–338, 342–344, 348, 349, 355, 356, 364–366, 377, 385, 387, 404, 418, 423, 427, 430, 431, 438, 441, 456, 457, 474, 481, 482, 493.

Вс60490

241. Пирожков С. І. Видатні організатори академічної науки / С. І. Пирожков, Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 18–33 : портр.

Про М. П. Василенка. – С. 18, 19, 21, 23–26.
Ж20611

242. Пирожков С. Інтелектуальна еліта української нації : до 100-річчя заснування Національної академії наук України / Сергій Пирожков // Україна дипломатична : наук. щорічник. – Київ, 2018. – Вип. 19. – С. 807–820.
Ж70897

243. Повернення із забуття : [до 140-річчя від дня народж. М. П. Василенка] // Освіта України. – 2006. – 21 лют. – С. 5.

244. Полонська-Василенко Н. Академік Микола Василенко (2.ІІ.1866–3.Х.1935) / Наталія Полонська-Василенко // Віра й культура. – Вінніпег, 1955. – Число 2. – С. 5–7 ; Число 3. – С. 13–15 ; Число 4. – С. 13–15.

245. Полонська-Василенко Н. Історія України. У 2 т. Т. 2. Від середини XVII століття до 1923 року / Наталія Полонська-Василенко. – Репр. відтворення вид.: Мюнхен, 1972–1976. – 3-тє вид. – Київ : Либідь, 1995. – 608 с. : портр.

Василенко М. – С. 78, 84, 96–98, 167, 214, 219, 220, 242, 395, 396, 419, 489, 492, 493, 495–497, 500, 514.

В339007/2

246. [Полонська-Василенко Н. Д.]. М. П. Василенко і ВУАН / Н. Д. // Україна. – Париж, 1951. – № 5. – С. 337–345.

Ж71645

247. [Полонська-Василенко Н. Д.]. М. П. Василенко і ВУАН / Н. Д. // Хроніка-2000 : укр. культурол. альм. – Київ, 2002. – № 51/52 : Київ – свята земля. – С. 454–467.

Ж14470

248. Полонська-Василенко Н. Д. Микола Прокопович Василенко / Н. Д. Полонська-Василенко // Голос державника. – Мюнхен, 1948. – № 6. – С. 3–26.

249. Полонська-Василенко Н. Микола Прокопович Василенко (1866–1966) : (з нагоди 100-ліття з дня народж.) / Наталія Полонська-Василенко // Визвол. шлях. – 1967. – Кн. 9. – С. 1043–1059 ; Кн. 10. – С. 1174–1190.

Ж15065

250. Полонська-Василенко Н. Микола Прокопович Василенко, 1866–1935 : матеріали до біографії [Електронний ресурс] / Наталія Полонська-Василенко ; підгот. до друку Г. Стариков // Histor!ans :

[вебсайт]. – [Київ], 2020. – Дата публ.: 27.12.2015. – URL: <https://bit.ly/3сFBjDi>.

251. Полонська-Василенко Н. Микола Прокопович Василенко – його життя та наукова діяльність / Наталя Полонська-Василенко // Укр. історик. – Нью-Йорк, 1966. – Вип. 3/4. – С. 41–51.

Ж68768

252. Полонська-Василенко Н. Спогади / Наталя Полонська-Василенко ; упоряд., вступ. ст. та імен. покажч. В. Шевчук. – Київ : Вид. дім «Киево-Могилян. акад.», 2011. – 591 с. : іл., фот.

Василенко М. П. – С. 8, 12, 15, 17, 146, 148, 149, 157–159, 164, 170, 172, 176, 177, 179, 180, 185, 188, 198, 201, 208, 210, 244, 251, 256–258, 270, 271, 278, 293–295, 303, 304, 306, 326, 338–342, 344–346, 348–351, 353, 355, 357–367, 370–374, 376–391, 396–398, 414, 419–421, 432, 435, 457, 463, 465, 466, 476, 485, 495, 496, 503, 507, 534.

Вс51695

253. Полонська-Василенко Н. Д. Українська Академія наук : нарис історії : [в 2 ч.] / Н. Д. Полонська-Василенко ; АН України, Ін-т укр. археографії ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), І. В. Верба, Г. В. Боряк [та ін.]. – Репр. відтворення вид.: Мюнхен, 1955–1958. Ч. 1–2. – Київ : Наук. думка, 1993. – 414 с. – (Пам'ятки історичної думки України).

Василенко М. П. – С. 21; Ч. 1. – С. 20, 29–31, 37, 38, 45, 47, 49–51, 54, 57, 58, 88, 90, 91, 93, 100, 101, 121, 126, 131, 137; Ч. 2. – С. 29, 43, 44, 65, 93, 150, 156, 200, 205, 393, 394, 397, 398, 399, 403, 404, 407.

Ва552344

254. Полонська-Василенко Н. Українська історіографія / Наталя Полонська-Василенко ; Укр. вільний ун-т. – Мюнхен, 1971. – 104 с.

Про М. П. Василенка. – С. 24, 28, 53–55, 57, 64, 70, 73, 74, 76, 77.

ВЗУ 5399 укр.

255. Разгром общественных наук. «Киевский областной центр действий» // Жертвы репрессий / Ин-т государства и права им. В. М. Корещкого, АН Украины, Союз юристов Украины. – Киев, 1993. – Гл. 6. – С. 143–155.

Про М. П. Василенка.

Ва557249

256. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Василенко М. – С. 7, 9, 17, 35, 60, 67, 72, 77–80, 82, 83, 88, 89, 99–103, 106, 107, 109, 110, 112, 116, 131, 144, 152, 153, 157, 160, 174, 180, 181, 182, 188, 195, 214, 235.

Ва554058

257. Рінгіс Л. Василенко Микола Прокопович [Електронний ресурс] / Людмила Рінгіс // Київський національний економічний університет імені Вадим Гетьмана : [вебпортал]. – Дата ред.: 09.10.15. – URL: <https://bit.ly/3f27wGr>.

258. Розвиток освіти та культури // Нариси історії української революції 1917–1921 років : в 2 кн. / НАН України, Ін-т історії України ; редкол.: В. А. Смолій [та ін.]. – Київ, 2011. – Кн. 1. – С. 304–320.

В353433/1

259. Ротар Н. Ю. Історія ідей і концепцій державної влади та публічного управління в Україні: Василенко Микола Прокопович (1866–1935) [Електронний ресурс] / Н. Ю. Ротар // Буковин. вісн. держ. служби та місц. самоврядування : онлайн вид. : [вебсайт журн.]. – Дата публ.: 11.04.2018. – URL: <http://buk-visnyk.cv.ua/naukova-dumka/1040/>.

260. Рудько С. Вектори політичної діяльності Миколи Василенка у період Гетьманату Павла Скоропадського / Сергій Рудько // Емінак. – 2018. – № 1, т. 1. – С. 80–84.

Ж25931

261. Рудько С. Висвітлення суспільно-політичної діяльності М. П. Василенка в публікаціях української діаспори / Сергій Рудько // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Серія: Історичні науки. – 2010. – Вип. 15. – С. 420–430.

Ж69992/Іст.

262. Рудько С. О. Діяльність М. П. Василенка в партійних організаціях та формування його політичного світогляду / С. О. Рудько // Наук. пр. іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2011. – Вип. 31. – С. 69–74.

Ж69253

263. Рудько С. О. Діяльність Миколи Василенка в редакціях київських газет на поч. ХХ ст. / С. О. Рудько // Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського. Серія: Історія. – 2005. – Вип. 9. – С. 75–81.

Ж69898/Іст.

264. Рудько С. М. Василенко – міністр освіти в уряді П. Скоропадського / Сергій Рудько // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Серія: Історичні науки. – 2007. – Вип. 7. – С. 158–167.

Ж69992/Іст.

265. Рудько С. О. Микола Василенко – один із творців Української академії наук / С. О. Рудько // 36. навч.-метод. матеріалів і наук. ст. іст. ф-ту / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2007. – Вип. 12. – С. 77–83. – URL: <https://bit.ly/38cyM44>.

266. Рудько С. Наукова діяльність Миколи Василенка наприкінці XIX – на поч. XX ст. / Сергій Рудько // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Серія: Історичні науки. – 2018. – Вип. 27. – С. 57–61.
Ж69992/Іст.

267. Рудько С. Науково-організаційна діяльність М. П. Василенка в радянський період / Сергій Рудько // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Серія: Історичні науки. – 2012. – Вип. 19. – С. 139–150.
Ж69992/Іст.

268. Рудько С. Постать М. П. Василенка в публікаціях української діаспори / Сергій Рудько // Українська діаспора: проблеми дослідження : тези доп. VIII Міжнар. наук. конф., 27–28 верес. 2016 р., м. Острог / Нац. ун-т «Остроз. акад.», Ін-т дослідж. укр. діаспори, Укр. іст. т-во ; редкол.: Л.-Р. Винар [та ін.]. – Острог, 2016. – С. 150–152.
Ва808311

269. Рудько С. Творчі взаємини М. Василенка та М. Грушевського / Сергій Рудько // Міжнародна наукова конференція до 150-ліття М. С. Грушевського, 17 верес. 2016 р., м. Острог : тези доп. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Остроз. акад.», Ін-т дослідж. укр. діаспори [та ін.] ; редкол.: Л.-Р. Винар [та ін.]. – Острог, 2016. – С. 143–145.
Ва808513

270. Рудько С. Участь Миколи Василенка в реформуванні освітньої системи України в 1917 р. / Сергій Рудько // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Серія: Історія. – 2006. – Вип. 6. – С. 179–189.
Ж69992/Іст.

271. Рудько С. Участь Миколи Василенка у громадсько-політичному житті Києва в кінці XIX – на початку XX ст. / Сергій Рудько // Наук. зап. Нац. ун-ту «Остроз. акад.». Серія: Історичні науки. – 2008. – Вип. 10. – С. 106–118.
Ж69992/Іст.

272. Рудько С. О. Формування суспільно-політичних поглядів Миколи Василенка / С. О. Рудько // Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського. Серія: Історія. – 2004. – Вип. 8. – С. 101–106.
Ж69898/Іст.

273. Рященко Д. Микола Василенко в історії Академії наук України / Дмитро Рященко // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. – Київ, 2009. – Вип. 15. – С. 35–44.

Ж70465

274. Рященко Д. Микола Василенко – подвижник на ниві українського національно-освітнього відродження (1917–1920 рр.) / Дмитро Рященко // Наук. часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки. – Київ, 2008. – Вип. 5 : До 175-річчя НПУ ім. М. П. Драгоманова. – С. 174–178.

Ж72786/Сер. 6

275. Савенок Л. А. Діяльність академіка М. П. Василенка на чолі комісії з вивчення історії західноруського та українського права Всеукраїнської академії наук (1920-і роки) / Л. А. Савенок // Проблеми теорії та практики підготовки спеціалістів-юристів : зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України, Херсон. ф-т Запоріж. юрид. ін-ту ; редкол.: О. Ю. Пащенко [та ін.]. – Херсон, 1998. – С. 15–17.

276. Самойленко О. О. Президенту Української академії наук Василенко Миколі Прокоповичу – 140 років / О. О. Самойленко // Прав. держава. – 2006. – Вип. 17. – С. 499–501.

Ж68385

277. Самоплавська Т. О. Василенко Микола Прокопович (1866–1935) / Т. О. Самоплавська // Українська педагогіка в персоналіях : навч. посіб. для студентів вузів : у 2 кн. / за ред. О. В. Сухомлинської. – Київ, 2005. – Кн. 2 : ХХ століття. – С. 15–21.

В348716/2

278. Самородов В. Академік Микола Василенко (1866–1935) і Полтавщина : сторінки біографії / Віктор Самородов, Світлана Кигим // Полтавський краєзнавчий музей : маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток. – Полтава, 2019. – Вип. 14. – С. 229–236 : фот. – URL: <https://bit.ly/2XNn64r>.

279. Самородов В. М. Василенко Микола Прокопович / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Самородов В. М. Полтавський вимір національної академії наук України (1918–2018) : події. Постаті. Пам'ять / В. М. Самородов, С. Л. Кигим. – Полтава, 2019. – С. 98–101 : портр.

Ва840987

280. Самородов В. М. Ініціатор створення Академії наук України Микола Василенко і Полтавщина / В. М. Самородов // Вечір. Полтава. – 2018. – 10 жовт. – С. 5 : фот.

281. Самородов В. Президенти Української академії наук і Полтавщина / Віктор Самородов // Вечір. Полтава. – 2019. – 6 лют. – С. 7.

282. Сидорчук Т. М. Листи Наталії Полонської-Василенко до Омеляна Пріцака як джерело про видання праць Миколи Василенка в «Гарвардській серії українських студій» (1970–1971) / Т. М. Сидорчук // Укр. археогр. щорічник. Нова серія. – Київ, 2016. – Вип. 19/20. – С. 60–74. – (Український археографічний збірник ; т. 22/23). – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uashch_2016_19-20_6.

283. Сирота Л. Василенко Микола Прокопович / Л. Сирота // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. – Львів, 2005. – Вип. 12. – С. 534–536.
В340182/12

284. Скоропадський П. Спомини: кінець 1917 – грудень 1918 року / Павло Скоропадський ; відп. ред. Ю. Терещенко ; упоряд., авт. вступ. ст. та комент.: Т. Остащенко, Ю. Терещенко ; пер. з рос.: Н. Світлична, Т. Остащенко, Ю. Терещенко ; Східноєвроп. дослід. ін-т ім. В. К. Липинського (Філадельфія), Центр вивч. укр. консерватизму ім. В. Липинського. – Київ : Темпора, 2019. – 755, [82] с. : іл.

Василенко М. П. – С. 74, 265, 267, 272, 277, 288, 349, 352–357, 559, 623, 630, 649, 665–667.

Вс66540

285. «Служив народу України усім своїм життям» : з нагоди 140-річчя від дня народж. акад. М. П. Василенка // Вісн. НАН України. – 2006. – № 6. – С. 16.

Ж20611

286. Соколишин О. Академік Микола Василенко (1866–1935) – творець модерної науки історії українського права / Олександр Соколишин // Визвол. шлях. – 1971. – Кн. 11. – С. 1252–1259 ; Кн. 12. – С. 1344–1350.

Ж15065

287. Солдатенко В. Будівничий української академічної науки / Валерій Солдатенко // Історичний календар, 2005. – Київ, 2005. – Вип. 11. – С. 383–386.

Ж69229

288. Солдатенко В. Ф. «Мати такого міністра народної освіти все ж була знахідка» (Микола Прокопович Василенко) // Солдатенко В. Ф. Проект «Україна», 1917–1920 рр.: постаті / Валерій Солдатенко. – Кіровоград, 2013. – С. 223–239.

Ва775554

289. Справи Київського «Центру Дій». Допит Миколи Василенка // Більшовик. – 1924. – 28 берез. – С. 2–3; 29 берез. – С. 2–3.

290. Стариков Г. М. Нариси Наталі Полонської-Василенко про Миколу Василенка у фондах Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України / Г. М. Стариков // Укр. археогр. щорічник. Нова серія. – Київ, 2016. – Вип. 19/20. – С. 77–112. – (Український археографічний збірник ; т. 22/23). – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uashch_2016_19-20_7.

291. Створення Української академії наук у Києві в 1918 р. : хронологія подій / Г. А. Дороніна, О. Г. Луговський, Ю. І. Мушкало, Ю. О. Храмов // Наука та наукознавство. – 2018. – № 1. – С. 92–113.
Ж14597

292. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.
Василенко М. П. – С. 26, 27, 113, 301, 303, 308, 309, 385–388, 391, 394, 406, 511.
Ва639887

293. Стрішенець Н. В. Василенко Микола Прокопович / Н. В. Стрішенець // Українська бібліотечна енциклопедія / Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. – Дата ред.: 21.11.2019. – URL: <https://bit.ly/2xvCFkj>.

294. Сухих Л. Київський обласний центр дії та причетність до нього М. П. Василенка та В. О. Романовського / Лідія Сухих // Укр. археогр. щорічник. Нова серія. – Київ, 2009. – Вип. 13/14. – С. 678–687. – (Український археографічний збірник ; т. 16/17).
Ж68536

295. Тельвак В. Наукова спадщина Михайла Грушевського в історіографічній рефлексії Миколи Василенка / Віталій Тельвак // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років. – Київ, 2010. – Вип. 5. – С. 23–40.
Ж74585

296. Телячий Ю. В. Державна і освітня діяльність М. П. Василенка в контексті шкільної реформи (1917–1920 рр.) / Ю. В. Телячий // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. пед. ін-ту. Історичні науки. – 1998. – Т. 2. – С. 279–288.
Ж68849/Іст.

297. Телячий Ю. Діяльність М. П. Василенка за спогадами гетьмана / Юрій Телячий // Студії з арх. справи та документознавства. – Київ, 1999. – Т. 5 : Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 року : [ІІ Міжнар. наук. конф. 21–23 трав. 1998 р., м. Київ, Чернігів] : наук. зб., присвяч. 125-річчю від народж. Гетьмана Скоропадського та 80-річчю проголошення Української Держави 1918 року. – С. 208–209.

Ж69076

298. Тронько П. Т. Василенко Микола Прокопович / П. Т. Тронько // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2003. – Т. 1. – С. 441–442 : портр.

В348560/1

299. Тронько П. Василенко Микола Прокопович / Петро Тронько // Українські історики ХХ століття : біобібліогр. довід. / редкол.: В. А. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ ; Львів, 2003. – С. 45 : фот. – (Українські історики ; вип. 2, ч. 1).

Ва648185

300. Українська держава (квітень – грудень 1918 року) : док. і матеріали : у 2 т., 3 ч. / НАН України, Ін-т історії України, Центр. держ. архів вищ. органів влади і упр. України ; редкол.: В. Верстюк (відп. ред.), О. Бойко, Н. Маковська [та ін.] ; упоряд.: Р. Пиріг (керівник), О. Бойко, А. Гриценко [та ін.]. – Київ : Темпора, 2015. – (Джерела до вивчення історії Української революції).

Т. 1. – XV, 789 с.

Василенко М. – С. 15, 17, 19, 22, 32, 35, 39, 44, 46, 49, 52, 55, 59, 64, 67, 69, 73–75, 77, 79, 82, 88, 91, 93, 96, 100, 107, 115, 118, 119, 122, 128, 130, 133, 138, 141–143, 146, 151, 155, 159, 161, 165, 172, 175, 177, 179, 182, 186, 188–192, 194, 196, 198, 200, 202, 204, 205, 208, 210, 212, 213, 216, 219, 224, 227, 230–232, 236, 239, 247, 250, 253, 257, 260, 267, 268, 270, 273, 279, 281, 283, 285, 289, 292, 294, 296, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 312, 315, 317, 319, 322, 327, 330, 332, 335, 336, 381, 382, 729, 730, 736, 756, 764.

Т. 2. – XX, 411 с. : іл.

Василенко М. – С. 44, 56, 78, 103, 119, 126, 132, 143, 144, 169, 170, 179, 187, 188, 202, 207, 212–214, 225, 228, 239, 240, 242, 244, 245, 247–250, 253, 255, 259, 282, 290, 291, 295, 297–299, 303, 326, 329, 333, 335, 358, 403, 406.

В356030/1-2

301. Ульяновський В. І. Гетьман Павло Скоропадський і справа заснування Української академії наук [В. І. Вернадський, М. П. Василенко] / В. І. Ульяновський // Укр. іст. журн. – 2008. – № 6. – С. 26–38.

Ж27630

302. Ульяновський В. Орликіана академіка Миколи Василенка / Василь Ульяновський // «Пакти і Конституції» Української козацької держави : до 300-річчя укладення / НАН України, Ін-т історії України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Держ. арх. служба України, Центр. держ. іст. архів, м. Київ ; відп. ред. В. А. Смолій ; упоряд.: М. С. Трофимук, Т. В. Чухліб. – Львів, 2011. – С. 388–403.

Вс51783

303. Усенко І. Б. Василенко Микола Прокопович : [біогр. довідка] / І. Б. Усенко // Антологія української юридичної думки : в 6 т. / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. І. Корецького ; редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) [та ін.]. – Київ, 2003. – Т. 3 : Історія держави і права України: козацько-гетьманська доба. – С. 131–135.

В346471/3

304. Усенко І. Б. Василенко Микола Прокопович / І. Б. Усенко // Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. – Харків, 2016. – Т. 1 : Історія держави і права України. – С. 97–100.

В356475/1

305. Усенко І. Б. Василенко Микола Прокопович / І. Б. Усенко // Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; редкол.: Ю. І. Римаренко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1996. – С. 829–830.

Вс31310

306. Усенко І. Б. Василенко Микола Прокопович / І. Б. Усенко, Ю. С. Шемшученко // Юридична енциклопедія : в 6 т. – Київ, 1998. – Т. 1. – С. 309–310 : портр.

В342492/1

307. Усенко І. Б. Конституція Пилипа Орлика у дослідженнях академіка М. П. Василенка / І. Б. Усенко // 300 років Конституції Гетьмана України Пилипа Орлика: проблеми становлення і розвитку українського державотворення : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 14 трав. 2010 р., Львів / Львів. міськрада, Львів. держ. ун-т внутр. справ, Міжнар. асоц. істориків права. – Львів, 2010. – [Секція 1]. – С. 180–185. – URL: <https://bit.ly/32I867X>.

308. Усенко І. Микола Прокопович Василенко / Ігор Усенко // Світова та вітчизняна етнодержавницька думка (у персоналіях) / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; редкол.: Ю. І. Римаренко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ ; Донецьк, 1997. – С. 58–61.

Ва580576

- 309.** Усенко І. Б. М. П. Василенко: сторінки великого життя / І. Б. Усенко // Часопис Київ. ун-ту права. – 2016. – № 1. – С. 8–16.
Ж23574
- 310.** Усенко І. Б. Микола Прокопович Василенко: штрихи до портрета / І. Б. Усенко // Історія в шк. України. – 2001. – № 1. – С. 50–53.
Ж15624
- 311.** Усенко І. Б. М. П. Василенко як фундатор української історико-правової науки / І. Б. Усенко // Прав. держава. – 2016. – Вип. 27. – С. 8–15.
Ж68385
- 312.** Усенко І. Б. Основоположник української історико-правової науки / І. Б. Усенко // Вісн. НАН України. – 2006. – № 6. – С. 30–34.
Ж20611
- 313.** Усенко І. Б. Репресоване правознавство: трагічні сторінки історії ВУАН / І. Б. Усенко // Прав. держава. – 1998. – Вип. 9. – С. 290–316.
Про М. П. Василенка та інших.
Ж68385
- 314.** Чадюк М. Еволюція в часи революції. Діяльність Миколи Василенка на посаді міністра освіти Української держави / Марія Чадюк // День. – 2018. – 11–12 трав. – С. 21 : портр.
- 315.** Чадюк М. Еволюція в часи революції. Діяльність Миколи Василенка на посаді міністра освіти Української держави / Марія Чадюк // АВЕ : до 100-ліття Гетьманату Павла Скоропадського / упоряд. І. Сюдюков. – Київ, 2018. – С. 300–306.
Ва826459
- 316.** Шаров І. Ф. Василенко Микола Прокопович (1866–1935). Клопотав усією душею // Шаров І. Ф. Вчені України: 100 видатних імен : енциклопедія / І. Ф. Шаров. – Київ, 2006. – С. 61–65 : портр.
Ва676118
- 317.** Шемшученко Ю. С. Вибране / Ю. С. Шемшученко. – Київ : Юрид. думка, 2005. – 592 с. : фот.
Про М. П. Василенка. – С. 367–371, 415–427.
Вс41573
- 318.** Шемшученко Ю. «Всією душею клопотався про заснування Української Академії наук...» : до 100-річчя НАН України / Юрій Шемшученко // Укр. культура. – 2018. – № 2. – С. 68–71 : фот.
Ж26021

319. Шемшученко Ю. На скрижальх історії // Шемшученко Ю. На перехресті століть : вибр. пр. : до 75-річчя від дня народж. / Юрій Шемшученко ; НАН України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ, 2010. – С. 559–580.

Вс50498

320. Шемшученко Ю. Портрети Миколи Василенка – другого президента академії / Юрій Шемшученко // Світогляд. – 2017. – № 4. – С. 34–35 : фот.

Ж25653

321. Шемшученко Ю. С. Потерянный президент // Шемшученко Ю. С. Сквозь призму времени / Ю. С. Шемшученко. – Киев, 2008. – С. 232–244.

Вс46421

322. Шемшученко Ю. С. Сторінки життя і творчості / Ю. С. Шемшученко // Вісн. НАН України. – 2006. – № 6. – С. 26–30.

Ж20611

323. Шемшученко Ю. С. Фундатор Української академії наук / Ю. С. Шемшученко // Правознавча спадщина Глухівщини: до 300-ї річниці проголошення Глухова столицею Лівобережної України : зб. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Укр. акад. банк. справи ; упоряд. І. Б. Усенко. – Київ : Юрид. думка, 2008. – С. 94–99.

Ва706698

324. Шендеровський В. Доля двадцяти академіків Української академії наук : (до 100-річчя Національної академії наук України) / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2018. – № 5. – С. 1–8 : портр.

Ж25653

325. Шендеровський В. Микола Василенко // Шендеровський В. Вчені України у світовій науці / Василь Шендеровський. – Київ, 2019. – С. 82–84 : портр.

Вс66527

326. Шендеровський В. Творець університетів та Української Академії наук – Микола Василенко // Шендеровський В. Нехай не гасне світ науки : [в 4 кн.] / Василь Шендеровський ; за ред. Е. Бабчук. – 3-те вид. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 20–27 : портр.

В351150/1

327. Шпак В. Від кадета до націоналіста : 150 років від дня народж. Миколи Василенка / Віктор Шпак // Уряд. кур'єр. – 2016. – 6 лют. – С. 11.

328. Юрчук В. І. Академік М. П. Василенко / В. І. Юрчук // Укр. іст. журн. – 1994. – № 5. – С. 86–97.

Ж27630

329. Юрчук В. І. Один з фундаторів Української Академії Наук (Микола Василенко) / В. І. Юрчук // Українська ідея. Постаті на тлі революції / НАН України, Ін-т нац. відносин і політології ; ред. І. Ф. Курас. – Київ, 1994. – С. 134–156.

Ва559666

330. Яневський Д. Василенко Микола Прокопович // Яневський Д. Проект «Україна». Архітектори, виконробы, робітники : [в 3 т.] / Данило Яневський. – Харків, 2017. – Т. 1. – С. 184–185 : фот.

Вс62899

331. Ясь О. В. Народження Академії. Коротка хроніка 1918 року, або Як це було... / О. В. Ясь // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 5–17 : портр.

Ж20611

332. Ясь О. Українська академія. Рік 1918 / Олексій Ясь // Дзеркало тижня. – 2018. – 10–16 листоп. – С. 1, 10.

333. Okinshevych L. Vasylenko Mykola / Lev Okinshevych, Arkadii Zhukovsky // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. H. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 5. – P. 560–561 : phot.

B276504/5

334. Rudko S. O. «Ukrainska orientacja» czy «podwojna lojalnosc»: przyklad Mykoly Wasylenki (1866–1935) / S. O. Rudko // Historia, mentalność, tożsamość : miejsce i rola historii oraz historyków w życiu narodu polskiego i ukraińskiego w XIX i XX wieku : Proc. of the Conf. held Sept. 27–28, 2007, Rzeszów. – Rzeszów, 2008. – С. 480–490.

335. Shenderovsky V. Founder of Universitets and the Ukrainian Academy of Sciences. Mykola Vasilenko // Shenderovsky V. May the light of science never die : project «Ukrainian scientific book in a foreign language» / Vasyl Shenderovsky. – Kyiv, 2016. – P. 28–35 : phot.

Ib223334

Вшанування пам'яті М. П. Василенка

336. Василенка Миколи вулиця // Вулиці Києва: історичні та нові назви / наук. ред. і упоряд. О. О. Мужилко. – Київ : Бужани, 2012. –

Вип. 4 : 1990–2011 роки. – С. 108.
В352254/4

337. Жадько В. Василенко Микола Прокопович // Енциклопедія некрополезнавства / авт.-упоряд. Віктор Жадько. – Київ, 2013. – С. 391 : фот.

Вс55615

338. Жадько В. Василенко Микола // Жадько В. Український некрополь : іст. наук. довід. / Віктор Жадько. – Київ, 2005. – С. 136 : портр.

Вс40513

339. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 579 с.

Василенко М. П. – С. 4, 52, 61, 80, 123, 135, 205, 254, 261, 277, 279, 309, 343, 352, 353, 423, 520.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2004. – 585–1213 с.

Василенко М. П. – С. 615, 637, 639, 708, 751, 981.

С10067/кн.1,2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Василенко М. П. – С. 1560, 1567, 1571, 1597, 1646–1649, 1701, 1944, 1980, 1982, 1983, 1997, 2052, 2056.

340. Кістерська Л. Пам'ятник без хреста / Людмила Кістерська, Леся Матвєєва // Укр. культура. – 1991. – № 6. – С. 8–10 : фот.

Ж26021

341. Кончаковский А. Киевские скрижали памяти / Анатолий Кончаковский, Валерий Крюков. – Киев : Саммит-Книга, 2019. – 267 с. : ил.

Меморіальна дошка М. П. Василенку. – С. 30.

Ва832252

342. Про введення в обіг ювілейної монети «Микола Василенко» // Вісн. Нац. банку України. – 2006. – № 10. – С. 45 : фот.

11 липня 2006 р. Національним банком України введено в обіг монету номіналом 2 грн., присвячену 140-річчю від дня народження М. П. Василенка, із серії «Видатні особистості України».

Ж14806

343. Проценко Л. Микола Прокопович Василенко / Людмила Проценко, Юрій Костенко // Проценко Л. Лук'янівське цивільне кладовище : путівник / Людмила Проценко, Юрій Костенко. – Київ, 1998. – С. 48 : фот. – (Некрополі України ; вип. 5).

V583657

344. Цибань В. О. Премія імені М. П. Василенка // Цибань В. О. Нагороди Національної академії наук України: Золота медаль імені В. І. Вернадського. Премії імені видат. учених України. Премії для молодих учених і студентів ВНЗ. Відзнаки. Почес. доктор / В. О. Цибань ; НАН України. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ, 2013. – С. 38–40 : портр.

Vc57143

345. Шемшученко Ю. Урочисті збори, присвячені 125-річчю від дня народження М. П. Василенка / Юрій Шемшученко // Радян. право. – 1991. – № 8. – С. 92–95.

Ж27747

Бібліографічні посібники

346. Полонська-Василенко Н. Бібліографія праць М. П. Василенка / Наталя Полонська-Василенко // Укр. історик. – Нью-Йорк, 1966. – Вип. 3/4. – С. 103–109.

Ж68768

347. Микола Прокопович Василенко / АН УРСР, Ін-т держави і права ; вступ. ст.: Ю. С. Шемшученко, І. Б. Усенко «Життєвий і творчий шлях М. П. Василенка» ; уклад. В. В. Вороненко. – Київ : Наук. думка, 1990. – 56 с. – (Біобібліографія вчених Української РСР).

Ао253989

348. Микола Василенко (1866–1935) – український вчений, політичний і громадський діяч [Електронний ресурс] : вист. до 150-річчя від дня народж. / підгот.: Н. Носкіна, Д. Захаров, С. Малюк // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – [Київ], 2020. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2707>.

Див. також №№ 1, 69, 71, 75.

Укладач А. М. Колесніченко

Володимир Іполитович Липський

(27.02(11.03).1863–24.02.1937)

Президент ВУАН у 1922–1928 рр.

Видатний вчений-ботанік, організатор науки Володимир Іполитович Липський народився в сім'ї священника у селі Самостріли на Рівненщині. У 1877–1881рр. навчався в Колегії Павла Ґалагана, потім на фізико-математичному факультеті Університету Св. Володимира у Києві. Ще під час навчання під керівництвом професора ботаніки І. Ф. Шмальгаузена В. І. Липський захопився вивченням флори України і по закінченні університету в 1887 р. був призначений асистентом кафедри ботаніки, а також хранителем гербарію університетського ботанічного кабінету та ботанічного саду. У цей час він брав активну участь у роботі Київського товариства дослідників природи.

У 1894–1902 рр. В. І. Липський працював на посадах консерватора, а потім по 1917 р. – головного ботаніка, завідувача відділу Петербурзького ботанічного саду. Широта і різноманітність діяльності В. І. Липського висунули його на одне з перших місць серед вітчизняних ботаніків.

Упродовж багатьох десятиліть багатогранна і напружена дослідницька діяльність В. І. Липського була зосереджена на проблемах флористики, систематики та географії рослин, гербарної справи, організації роботи ботанічних садів та історії ботаніки. Він описав 4 нових для науки роди, а також понад 220 нових видів і різновидів рослин. Його ім'ям названо 2 роди та 54 види рослин. В. І. Липський побував на усіх континентах Землі, крім Австралії та Антарктиди. Чимало праць ученого присвячено рослинності українського Поділля, Волині, Київщини, Бессарабії, Криму, а також Кавказу, Алтаю, Середньої Азії, Північного Ірану, куди він здійснив ряд тривалих експедицій, під час яких зібрав гербарії, що налічували кілька десятків тисяч аркушів гербарних зразків.

У буремному 1918 р. В. І. Липський повернувся на Батьківщину та активно долучився до роботи Української академії наук, насамперед –

Комісії з вивчення природних багатств України. Обраний у 1919 р. дійсним членом УАН, у 1920 р. – членом Правління УАН, а в 1921 р. – віцепрезидентом Академії, він зробив чималий внесок у справу організації роботи її установ, кафедр і комісій, зокрема, у становлення видавничої діяльності, розгортання роботи Національної бібліотеки України, яка нині носить ім'я В. І. Вернадського.

В. І. Липський очолював Комісію зі створення Енциклопедичного словника, був представником Академії у Військово-промисловому комітеті.

У наступні роки В. І. Липський заклав наукові основи створення ботанічного саду Української академії наук у Києві, розробив проєкт реорганізації заповідника «Асканія-Нова», метою якого було зберегти та дослідити цілинні степи Півдня України.

Очолити у 1922 р. ВУАН, в умовах поступового утвердження в країні тоталітарного режиму, В. І. Липський змушений був разом зі своїми соратниками – академіками С. О. Єфремовим, А. Ю. Кримським та іншими – впродовж наступних шести років вести постійну виснажливу і, зрозуміло, нерівну боротьбу за збереження демократичних засад організації академічної науки, наражаючись при цьому на серйозні політичні звинувачення. Збереження впродовж 20-х років в Академії основ свободи наукової творчості, елементів самоорганізації наукового співтовариства чималою мірою посприяло яскравому піднесенню української науки, насамперед у соціальних і гуманітарних напрямках, які посідали на той час у ВУАН провідне місце.

Свідченням високого визнання науковою громадськістю заслуг В. І. Липського як вченого, організатора науки і громадського діяча стало обрання його у 1928 р. членом-кореспондентом АН СРСР.

Після залишення посади президента Академії у 1928 р. В. І. Липський очолював Ботанічний сад Одеського університету, а з 1933 р. і до кінця життя працював консультантом цієї установи. У ці роки вчений здійснив кілька експедицій по Чорному морю. Результати його досліджень мали велике значення для розвитку медичної промисловості.

В. В. Моргун, академік НАН України

Матеріали до біобібліографії В. І. Липського (1888–2020)

Основні наукові праці В. І. Липського

1. Отчет о ботанической экскурсии, произведенной летом 1887 г. в Бессарабии : реф. сообщ. / Владимир Липский // Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. – 1888. – Т. 9, вып. 1/2. – С. LXI–LXII.
Ж17744
2. Исследование о флоре Бессарабии : из ботан. каб. Ун-та св. Владимира / В. И. Липский. – Киев : Типо-литогр. товарищества печ. дела и торговли И. Н. Кушнерев и К^о в Москве, Киев. отд-ние, 1889. – [2], 167 с. – Отд. отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1889. Т. 10, вып. 2. С. 225–321.
Во87527; Галаган № 206/Естествознание. Математика
3. Ботаническая экскурсия за Каспий : из ботан. каб. Ун-та св. Владимира / В. И. Липский. – Киев : Типо-литогр. товарищества печ. дела и торговли И. Н. Кушнерев и К^о в Москве, Киев. отд-ние, 1891. – [2], 22 с. – Отд. отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1891. Т. 11, вып. 2. С. 1–22.
Во19029; Галаган № 213/Естествознание. Математика
4. Десмидьевые из торфяного болота под Киевом / Владимир Липский // Вестн. естествознания. – 1891. – № 2. – С. 76–77.
ВБЗІК ХІІІ.3.68
5. Исследования Северного Кавказа : из ботан. каб. Ун-та св. Владимира / В. И. Липский. – Киев : Типо-литогр. товарищества печ. дела и торговли И. Н. Кушнерев и К^о в Москве, Киев. отд-ние, 1891. – [2], 39 с. – Отд. отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1891. Т. 11, вып. 2. С. 23–61.
Во19033; Галаган № 215/Естествознание. Математика
6. Некоторые особенности в растительности Новороссийского (Черноморского округа) / В. И. Липский. – Киев : Тип. Н. А. Лебедева, 1891. – 6 с. – Отд. отт. из: Вестн. естествознания. 1891. № 1. С. 73–76.
Галаган № 214/Естествознание. Математика
7. От Каспия к Понту : [предвар. отчет о ботан. исслед. Сев. Кавказа в 1891 г.] / В. И. Липский. – Киев : Тип. товарищества печ. дела и торговли И. Н. Кушнерев и К^о в Москве, Киев. отд-ние, 1892. – 31 с. – Отд.

отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1892. Т. 12, вып. 2. С. 339–369.

В24781

8. Заметка о флоре Крыма / В. И. Липский. – Киев : Типо-литогр. товарищества И. Н. Кушнерев и К^о, Киев. отд-ние, 1894. – [2], 15 с. – Отд. отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1894. Т. 13, вып. 1/2. С. 407–413.

Во19031

9. Необходимые дополнения к моей статье о *Dioscorea Caucasica* / В. И. Липский. – Киев : Типо-литогр. товарищества И. Н. Кушнерев и К^о, Киев. отд-ние, 1894. – [2], 8 с. : ил. – Отд. отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1894. Т. 13, вып. 1/2. С. 155–162.

Во87490

10. Новая флора Кавказа, 1889–1893 / В. И. Липский // Тр. Импер. С.-Петербург. ботан. сада. – 1894. – Т. 13, вып. 10. – С. 273–362.

ВБЗК XIII.52.4

11. Новые данные о флоре Бессарабии / В. И. Липский. – Киев : Тип. товарищества печ. дела и торговли Н. И. Кушнерев и К^о, 1894. – [2], 22 с. – Отд. отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1894. Т. 13, вып. 1/2. С. 423–444.

Во42788

12. *Dioscorea Caucasica*: новый вид Кавказской флоры / В. И. Липский. – Киев : Типо-литогр. товарищества И. Н. Кушнерев и К^о, Киев. отд-ние. 1894. – [2], 12 с. : ил. – Отд. отт. из: Зап. Киев. о-ва естествоиспытателей. 1894. Т. 13, вып. 1/2. С. 143–154.

Во19143; Галаган № 215/Естествознание. Математика

13. Туркестанские виды *Valerianellae* : [докл. в заседании Физ.-мат. отд-ния 13 дек. 1896 г.] / В. И. Липский // Изв. Импер. Акад. наук. Сер. 5. – 1896. – Т. 4, № 4. – С. 383–387.

Ж30059

14. *Revisio generis Aphanopleura (Umbelliferae)* : (обзор рода *Aphanopleura* (Зонтичные) : [докл. в заседании Физ.-мат. отд-ния 13 дек. 1895 г.] / В. И. Липский. – [СПб.] : Тип. Импер. Акад. наук, [1896]. – 10 с. – Отд. отт. из: Изв. Импер. Акад. наук. Сер. 5. 1896. Т. 4, № 4. С. 373–381.

15. Гиссарская экспедиция 1896 года : предвар. отчет : [читанный в соедин. заседании Отд-ний географии мат. и географии физ. Импер. Рус. геогр. о-ва 1 апр. 1897 г.] / В. И. Липский. – [СПб.] : Тип.

А. С. Суворина, [1897]. – 17 с. – Отд. отт. из: Изв. Имп. Рус. геогр. о-ва. 1897. Вып. 2. С. 193–203.

Во92520

16. Гербарий Императорского С.-Петербургского ботанического сада к концу его 75-летнего существования (1823–1898) / В. И. Липский. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1898. – 128, VI с. – Отд. отт. из кн.: Исторический очерк Имп. С.-Петербургского Ботанического сада за последнее 25-летие (1873–1898) / сост. чл. Сада, под общ. ред. А. А. Фишера фон Вальдгейма. СПб., 1898. С. 36–160.

17. Ледник Галагана в Каратегине / В. И. Липский. – Киев : Тип. И. И. Чоколова, 1898. – 19 с. – Отд. отт. из: Ежегодник Коллегии Павла Галагана. Киев, 1898. С. 249–265.

18. Florae Ciscaucasica : очерк растительности Предкавказья / В. И. Липский. – СПб. : Тип. Имп. Акад. наук, 1898. – 72 с. – Отд. отт. из: Тр. Имп. С.-Петерб. ботан. сада. 1898. Т. 14, вып. 10. С. 245–316.

19. Хребет Петра Великого и его ледники : [докл., чит. в соедин. заседании Отд-ний географии мат. и географии физ. Имп. Рус. геогр. о-ва 17-го марта 1898 г.] / В. И. Липский. – СПб. : Тип. В. Безобразова и К^о, 1898. – 26 с. – Отд. отт. из: Изв. Имп. Рус. геогр. о-ва. 1898. Т. 34, вып. 3. С. 291–316.

20. Кто был первый русский ботаник? / В. И. Липский // Естествознание и география. – 1899. – № 2. – С. 74–75.

21. Ледниковые области Арзинга, Мазара и Мука / В. И. Липский. – СПб., 1899. – 47 с. – Отд. отт. из: Изв. Имп. Рус. геогр. о-ва. 1899. Т. 35, вып. 5. С. 649–693.

Во67498; Галаган № 308/Естествознание. Математика

22. Флора Кавказа : свод сведений о флоре Кавказа за двухсотлет. период ее исслед., начиная от Турнефора и кончая XIX в. / В. И. Липский. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1899. – [4], XVI, 584 с. – (Труды Тифлисского ботанического сада ; вып. 4).

Во359863; Галаган № 275/Естествознание. Математика

23. Краткий путеводитель по Императорскому Ботаническому саду / В. И. Липский. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1900. – 78 с., 1 л. пл.

24. Материалы для флоры Средней Азии. [Вып.] 1 / В. И. Липский. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1900. – [2], VI, 146 с. – Отд. отт. из: Тр. Имп. С.-Петерб. ботан. сада. 1900. Т. 18, вып. 1. С. 1–146.

Галаган № 236/Естествознание. Математика

25. Список растений Гербария русской флоры / Ботан. музей Имп. Акад. наук. – СПб. : Тип. Имп. Акад. наук, 1900–1908.

У списку подано статті про рослини та описи нових форм рослин, складені В. І. Липським.

[Ч.] 2, вып. 5–12 : (№№ 201–600). – 1900. – [3], 115 с.

Вып. 5. – С. 1 (№ 202), 6 (№ 220), 7 (№ 223), 13 (№ 235-а), 17 (№ 248, 249); Вып. 6. – С. 22 (№ 266, 268, 269), 23 (№ 270, 271), 24 (№ 274), 31–32 (№ 296); Вып. 7. – С. 32–33 (№ 301), 34 (№ 305), 35 (№ 312), 35 (№ 313), 37 (№ 320); Вып. 8. – С. 48 (№ 358), 50 (№ 369), 51–52 (№ 372), 52 (№ 375), 53 (№ 371, 377); Вып. 9. – С. 58–59 (№ 404-а), 62 (№ 417), 64 (№ 427), 67 (№ 438); Вып. 11. – С. 83 (№ 501), 86 (№ 513), 87–88 (№ 519), 88 (№ 522), 89 (№ 523, 524), 92 (№ 536) ; Вып. 12. – С. 97–99 (№ 560), 100 (№ 564, 566), 101 (№ 568), 102 (№ 572), 104 (№ 581), 106 (№ 589, 590-а), 107 (№ 591), 110 (№ 446-б); Вып. 20. – С. 72, (№ 457), 76 (№ 471, 473).

В341056/2

[Ч.] 3, вып. 13–18 : (№№ 601–900). – 1901. – [3], 88 с., 1 л. ил.

Вып. 13. – С. 2–3 (№ 608), 4 (№ 615), 7 (№ 627), 8 (№ 629), 12 (№ 640); Вып. 14. – С. 17 (№ 660), 18 (№ 664), 20 (№ 669), 22–23 (№ 681), 23 (№ 689), 29 (№ 707); Вып. 16. – С. 40–41 (№ 752), 45 (№ 764), 47 (№ 774), 48 (№ 777), 48–49 (№ 778), 50 (№ 784), 52 (№ 790); Вып. 17. – С. 56 (№ 808), 58 (№ 814), 62 (№ 828), 63 (№ 821), 65 (№ 844), 68 (№ 850); Вып. 18. – С. 69 (№ 857), 76 (№ 853), 77 (№ 855, 856), 79 (№ 891).

[Ч.] 4, вып. 19–24 : (№№ 901–1200). – 1902. – [3], 92 с.

Вып. 19. – С. 2 (№ 906), 4 (№ 914), 10 (№ 934), 12–13 (№ 942); Вып. 20. – С. 16–17 (№ 953), 18 (№ 956), 19–20 (№ 963), 24 (№ 978, 979); Вып. 21. – С. 39 (№ 1028); Вып. 22. – С. 47–48 (№ 1059), 52 (№ 1077), 53 (№ 1083), 56 (№ 1094); Вып. 23. – С. 63 (№ 1121), 69 (№ 1141); Вып. 24. – С. 74 (№ 1155), 75–76 (№ 1160), 81 (№ 1177).

[Ч.] 5, вып. 25–32 : (№№ 1201–1600). – 1905. – [3], 170 с.

Вып. 28. – С. 58 (№ 1359).

[Ч.] 6, вып. 33–40 : (№№ 1601–2000). – 1908. – IV, 180 с., 3 л. ил.

Вып. 35. – С. 34 (№ 1702), 37 (№ 1707), 39–40 (№ 1714), 46–47 (№ 1730).

В341056/5-6

26. Главнейшие гербарии и ботанические учреждения Западной Европы : (отчет по заграничной командировке 1900 г.) / В. И. Липский. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1901. – [2], 123 с. : пл., черт. – (Приложение к «Трудам Императорского Санкт-Петербургского ботанического сада» ; т. 18).

В658; Галаган № 262/Естествознание. Математика

27. Горная Бухара : результаты трехлетних путешествий в Среднюю Азию в 1896, 1897 и 1899 году : в 3 ч. / В. И. Липский ; изд. Имп. Рус. геогр. о-ва. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1902–1905.

Ч. 1 : Гиссарская экспедиция 1896 г. / под ред. И. В. Мушкетова. – 1902. – [2], 318 с., 11 л. ил.

Ч. 2 : Гиссар, Хребет Петра Великого, Алай, 1897 г. / под ред. О. Н. Чернышева. – 1902. – 319–542 с., 7 л. ил.

Ч. 3 : Хребет Гиссарский и Восточная Бухара : хребет Дарвазский, Мазарский и Петра Великого, 1899 г. / под ред. Ю. М. Шокальского. – 1905. – 543–735 с., 21 л. ил.

Со1947/1-3; Галаган № 286/География

28. Флора Кавказа : дополнение 1 / В. И. Липский. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1902. – [2], 100 с. – (Труды Тифлисского ботанического сада ; вып. 6, кн. 1).

Галаган № 263/Естествознание. Математика

29. Флора Средней Азии т. е. Русского Туркестана и ханств Бухары и Хивы : [в 3 кн., 3 ч.] / В. И. Липский. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1902–1905.

Кн. 1, ч. 1 : Литература по флоре Средней Азии. – 1902. – 245 с. – (Труды Тифлисского ботанического сада ; вып. 7, кн. 1).

Кн. 2, ч. 2 : История ботанического исследования Средней Азии. – 1903. – 249–337 с. – (Труды Тифлисского ботанического сада ; вып. 7, кн. 2).

Кн. 3, ч. 3 : Ботаническая коллекция из Средней Азии : прибавление. – 1905. – 338–841 с. – (Труды Тифлисского ботанического сада ; вып. 7, кн. 3).

Во191716/3; Галаган № 260а/1-3/Естествознание. Математика

30. Ботанические учреждения и сады Южной Европы и Северной Африки / В. И. Липский. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1903. – 128 с. : черт., пл. – (Приложение 2 к «Трудам Тифлисского ботанического сада». 1902–1904).

Галаган № 307/Естествознание. Математика

31. Материалы для флоры Средней Азии. [Вып.] 2 / В. И. Липский. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1904. – 247 с., 11 табл. : ил. – Отд. отд. из: Тр. Имп. С.-Петербур. ботан. сада. 1906. Т. 23, вып. 1. С. 1–242 : табл.

Галаган № 260/Естествознание. Математика

32. Григорий Силич Карелин (1801–1872) : его жизнь и путешествия / В. И. Липский. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1905. – [IV], 2, 208 с. – Отд. отд. из кн.: Флора Средней Азии. СПб., 1905. Т. 3, кн. 3. С. 589–795.

Во478100

33. Ботанические сады Мадрида, Лиссабона и Кью : отчет о загранич. командировке 1905 г. / В. И. Липский. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1906. – 267 с. : пл., ил. – (Приложение к «Трудам Императорского Санкт-Петербургского ботанического сада» ; т. 24).

Во92589; Галаган № 261/Естествознание. Математика

34. По горным областям русского Туркестана (Тянь-Шаня) / В. И. Липский. – СПб. : Тип. М. Стасюлевича, 1906. – 146 с. : ил., пл. – Отд. отт. из: Изв. Имп. Рус. геогр. о-ва. 1906. Т. 42, вып. 1. С. 91–236.

Галаган № 287/География

35. Материалы для флоры Средней Азии. [Вып.] 3 / В. И. Липский. – СПб., 1907–1910. – [2], 502 с., 4 с. ил. – Отд. отт. из: Тр. Имп. С.-Петербург. ботан. сада. 1909. Т. 26, вып. 2. С. 115–616.

Галаган № 346/Естествознание. Математика

36. Гербарий Императорского С.-Петербургского ботанического сада (1823–1908) / В. И. Липский. – 2-е изд., испр. и доп. – Юрьев : Тип. К. Маттисена, 1908. – [2], 238 с. : табл.

37. Краткая характеристика Копальской растительности / В. И. Липский. – СПб. : Тип. «Сел. вестн.», 1910. – 18 с. – Отд. отт. из: Предварительный отчет о ботанических исследованиях в Сибири и Туркестане в 1909 г. СПб., 1910. С. 172–186 : табл., карта.

Галаган № 347/Естествознание. Математика

38. Лесная растительность в Туркестане / В. И. Липский ; Гл. упр. землеустройства и земледелия, Лес. департамент. – СПб. : Типо-литогр. М. П. Фроловой, 1911. – [2], 60 с., 8 л. ил., пл. – (Труды по лесному опытному делу в России ; вып. 30).

В33012/30; Галаган № 348/Естествознание. Математика

39. Цейлон и его ботанические сады / В. И. Липский ; изд. Департамента земледелия Гл. упр. землеустройства и земледелия. – СПб. ; Юрьев : Тип. К. Маттисена, 1911. – [6], 282 с. : ил., пл.

Галаган № 266/Естествознание. Математика

40. Императорский С.-Петербургский ботанический сад за 200 лет его существования (1713–1913) : [в 3 ч.] / под гл. ред. А. А. Фишера фон Вальдгейма. – Юбилейн. изд. – СПб. : Типо-литогр. «Герольд», 1913–1915.

Ч. 1 : Исторический очерк Императорского С.-Петербургского ботанического сада, (1713–1913); Коллекция живых растений (оранжереи и парк) С.-Петербургского ботанического сада / В. И. Липский. – СПб., 1913. – 408, [4] с., 14 л. ил. : портр.

Со1821/1; Галаган № 362/Естествознание. Математика

Ч. 3, вып. 1 : Биографии и литературная деятельность ботаников и лиц, соприкасающихся с Императорским ботаническим садом / В. И. Липский. – 1913. – 132 с. : портр.

Ч. 3, вып. 2 : Биографии и литературная деятельность ботаников и лиц, соприкасающихся с Императорским ботаническим садом / В. И. Липский. – 1914. – 133–360 с. : портр.

Ч. 3, вып. 3 : Биографии и литературная деятельность ботаников и лиц, соприкасающихся с Императорским ботаническим садом / В. И. Липский. – 1915. – 364–536 с. : портр.

С1/1-3

Ч. 3 : Перечень растений, распространенных в культуре С.-Петербургским ботаническим садом / В. И. Липский, К. К. Мейсснер. – [Петроград : Тип. АО типогр. дела, 1915]. – 537–560 с. ; Литературно-издательская деятельность Императорского С.-Петербургского ботанического сада / В. И. Липский. – 561–582 с. – Отд. отт. из кн.: С.-Петербургский ботанический сад за двести лет его существования (1713–1913). М., 1915.

Со1821/3

41. Закаспийская область. Краткий очерк флоры Закаспийской области / В. И. Липский ; Гл. упр. Земледелия и землеустройства, Переселен. упр. – СПб., 1913. – 20 с. – Отд. отт. из кн.: Предварительный отчет о ботанических исследованиях в Сибири и Туркестане в 1912 г. – СПб., 1913. – С. 235–256.

42. Краткий путеводитель по Императорскому Ботаническому саду Петра Великого / В. И. Липский. – 2-е изд., испр. и доп. – СПб. : Тип. АО типогр. дела, 1913. – 96 с., 1 л. пл.

43. Сергей Иванович Коржинский : крат. биогр. очерк / Владимир Липский // Науч. плодоводство. – 1914. – Вып. 3. – С. 179–184 : портр.

Ж732

44. Ботанические исследования в Закаспийской области / В. И. Липский ; Переселен. упр. Гл. упр. землеустройства и земледелия. – Петроград : Тип. А. Э. Коллинс, 1915. – [2], 78 с., 16 л. табл., карта. – (Труды почвенно-ботанических экспедиций по исследованию колонизационных районов Азиатской России. Ботанические исследования 1912 года / под ред. Б. А. Федченко ; вып. 4, ч. 2).

45. Северная Америка и ее ботанические сады. Ч. 1. Нью-Йоркский ботанический сад / В. И. Липский ; изд. Департамента земледелия Гл. упр. землеустройства и земледелия. – Петроград ; Юрьев : Тип. К. Маттисена, 1915. – 180 с., 6 л. ил., пл.

46. Исследование флоры Туркестана в смысле техническом и лекарственном : (предвар. отчет о работах в 1916 г.) / В. И. Липский ; Упр. верхов. нач. сан. и эвакуац. части. Орг. по сбору, культуре и заготовке лекарств. растений. – Петроград : Типо-литогр. А. Э. Винеке, 1917. – 6 с.

47. Путешествие в Джунгарский Алатау / В. И. Липский. – Л. : Тип. Гл. ботан. сада, 1924. – VIII, 128 с. : табл., рис. – Отд. отт. из: Тр. Гл. ботан. сада. 1924. Т. 37. С. 1–145.

Во804519/Кримський

48. Ботанічний сад Української Академії наук і його завдання / В. І. Липський // Юбілейний збірник на пошану Дмитра Івановича Багалія з нагоди сімдесятої річниці життя та п'ятдесятих роковин наукової діяльності. – Київ, 1927. – [Т. 1]. – С. 1–52. – (Українська академія наук ; № 51).

Ви1926/51; Ж Маслов № 5621

49. Краткий отчет о ботаническом исследовании Сухого лимана (1927) / В. И. Липский // Тр. озер. комис. / Всеукр. акад. наук. – Киев, 1928. – Вып. 1. – С. 34–42.

50. Йод и агар-агар из водорослей Черного моря / В. И. Липский // Докл. АН СССР. Сер. А. – 1932. – № 3. – С. 60–64.

Ж5669/А

Література про життя та діяльність В. І. Липського

51. Бордзіловський Є. І. В. І. Липський : [некролог] / Є. І. Бордзіловський // Журн. Ін-ту ботаніки АН УРСР. – 1937. – № 13/14. – С. 5–10 : портр.

Ж22024

52. Ильинский А. П. Академик В. И. Липский : [некролог] / А. П. Ильинский // Изв. Гос. геогр. о-ва. – 1937. – Т. 69, вып. 4. – С. 693–694.

Ж6059

53. Федченко Б. А. Памяти Владимира Ипполитовича Липского : [некролог] / Б. А. Федченко // Совет. ботаника. – 1937. – № 4. – С. 101–106 : портр. – Библиогр. с.: 104–106.

Ж6043

Монографії, автореферати дисертацій, дисертації

54. Барбарич А. І. Володимир Іполитович Липський / А. І. Барбарич ; АН УРСР. – Київ, 1958. – 39 с. : портр. – Бібліогр.: с. 32–39. – (Вчені Української РСР).

Во715814

55. Вернадский В. И. Из эпистолярного наследия В. И. Вернадского. Письма В. И. Липскому, 1919–1936 / сост., подгот. текста и примеч.: Т. В. Андрианова, М. В. Шевера ; Комис. НАН Украины по разработ. науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Науч.-исслед. о-во «Ноосфера» им. В. И. Вернадского. – Киев ; Кременчуг, 2002. – 27 с.

Р94200

56. Володимир Липський (1922–1928): на шляху до планових завдань і радянської, або Як Академію вчили слухняності // Президенти Академії наук України за 100 років її існування: науково-організаційний внесок в прогрес фундаментальної науки / В. М. Гамалія, Ю. К. Дупленко, В. І. Онопрієнко [та ін.] ; за ред. В. І. Онопрієнка ; НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2018. – С. 104–133 : портр., фот. – URL: <https://bit.ly/39IErEO>.

57. Доброчаева Д. Н. Владимир Ипполитович Липский / Д. Н. Доброчаева, Г. А. Мокрицкий. – Киев : Наук. думка, 1991. – 214 с. : портр., ил. – Библиогр.: с. 194–203.

Ва532623

58. Крецул Н. І. Історико-науковий аналіз діяльності академіка В. І. Липського в контексті розвитку ботанічної науки в Україні : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.07 / Крецул Наталія Іванівна ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2005. – 19 с.

Ра337944

59. Крецул Н. І. Історико-науковий аналіз діяльності академіка В. І. Липського в контексті розвитку ботанічної науки в Україні : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.07 / Крецул Наталія Іванівна ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2005. – 179 арк. – Бібліогр.: арк. 157–179.

Дс89984

Архівні матеріали

60. Андреев У. На батьківщині вченого : [про передачу унікал. док. В. І. Липського до Житомир. держархіву] / У. Андреев // Зоря комунізму. – Житомир, 1988. – 18 черв.

61. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ : Ін-т рукопису НБУВ, 2015. – 325 с.

Липський В. І. – С. 18, 19, 22.

Вс45674

62. Архівні фонди установ НАН України : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт.-упоряд.: Л. М. Яременко, О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2008. – 448 с.

Липський В. І. – С. 16, 210, 257.

Вс45674

63. Архівні установи України : довідник : у 2 т. / Держ. ком. архівів України, Укр. НДІ арх. справи та документознавства ; голов. редкол. серії «Архівні зібрання України»: Г. Боряк, В. Волковинський, Л. Гурбова [та ін.]. – Київ, 2005–2012. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).

Т. 1 : Державні архіви / упоряд.: Л. Андрієвська, І. Мага, І. Матяш [та ін.] ; редкол.: Г. В. Боряк (голова), І. Б. Матяш, Г. В. Папакін. – 2005. – 692 с.

Липський В. – С. 253.

В349387/1

Т. 2 : Наукові установи, музеї, бібліотеки. У 2 кн. Кн. 2 : Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь / упоряд.: С. Артамонова, А. Майстренко, Л. Одинока, Р. Романовський ; редкол. тому: О. Гаранін, О. Мельниченко, Ю. Прилепішева, Н. Христова. – 2012. – XXVII, 602 с. – URL: <https://bit.ly/3iVBkFd>.

Липський В. – С. 319.

64. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів і кіносюжетів (1896–1939) / Держкомархівів України, Центр. держ.

кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; голов. редкол. [серії] «Архівні зібрання України»: О. Гінзбург, Г. Боряк, В. Верстюк [та ін.] ; упоряд. Н. Слончак. – Київ, 2009. – 239 с. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники). – URL: <https://bit.ly/373hSEe>.

Липський В. І. – № 64-III.

65. Липский Владимир Ипполитович, 1850–1936 гг. [Электронный ресурс] // Санкт-Петербургский филиал Архива РАН. Ф. № 303. Оп. 1. 435 ед. хр. – URL: <https://bit.ly/2YIH5pc>.

66. Липский Владимир Ипполитович, чл.-кор. АН СССР, акад. АН УССР. Письма его И. П. Бородину, 1901–1928 гг. // Санкт-Петербургский филиал Архива РАН. Ф. № 125. Оп. 001. Д. 259. 16 л. 14 писем.

67. Липский Владимир Ипполитович, член-корреспондент АН, президент ВУАН, ботаник. Письма Семенову-Тянь-Шанскому А. П. из Петербурга, 1901–1915 гг. // Санкт-Петербургский филиал Архива РАН. Ф. № 722. Оп. 2. Д. 614. 24 л. 16 писем.

68. Листування Д. М. Доброчаєвої з різними організаціями про вшанування пам'яті В. І. Липського // Центральний державний архів вищих органів влади та управління України. Ф. № 5231. Оп. 1. Спр. 184. 21 арк.

69. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.), С. В. Старовойт, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2017. – 772 с.

Липський В. І. – С. 599.

Вс64088

70. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.]. – Київ, 2002. – 767 с.

Липський В. І. – С. 3, 85, 281, 448, 451, 454, 510.

Вс37277

71. Письма Липского Владимира Ипполитовича (ботаник) к Вернадскому В. И. (Киев, Одесса). 1919–1936 гг. [Электронный ресурс] // Архив РАН. Ф. № 518. Оп. 3. Д. 967. 29 писем. – URL: <https://bit.ly/2FwyTeS>.

72. Письма Липского Владимира Ипполитовича, член-корреспондента АН, президента ВУАН к В. Л. Комарову, 1912–1934 гг. // Санкт-Петербургский филиал Архива РАН. Ф. № 277. Оп. 2. Д. 383.

73. Письма Липского Владимира Ипполитовича В. Л. Комарову. Киев, Одесса, Петербург, Сухуми, Ташкент, 24.02.1912–22.02.1936 гг. [Электронный ресурс] // Архив РАН. Ф. № 277. Оп. 4. Д. 897. 26 писем. – URL: <https://bit.ly/33WJLfm>.

74. Про подання на нагороду академіка-ботаніка В. І. Липського за відкриття філофора в морських водоростях Чорного моря, 1931 р. : з фонду Одес. міськвиконкому // Державний архів Одеської області. Ф. № Р-1234. Оп. 1. Спр. 1315. Арк. 19.

75. Трудовий список В. І. Липського // Державний архів Житомирської області. Ф. № Р-5008. Оп. 1. Од. зб. 3.

76. Українська інтелігенція і влада: зведення секретного відділу ДПУ УСРР 1927–1929 рр. / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд. В. М. Даниленко ; редкол.: Г. Боряк, Д. Бурім, В. Даниленко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : Темпора, 2012. – 756 с. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000057>.
Липський В. І. – С. 138, 225, 226, 257, 348, 617.

Листування

77. В. І. Вернадський і Україна: з листування : [в 2 кн.] / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 1 : А–І : [Приватно-ділове листування]. – 2018. – 568 с.

Липський В. І. – С. 176, 196, 202, 256, 257, 262, 281, 282, 537.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – 2019. – 1037 с.

Липський В. І. – С. 89, 127, 493, 494, 518, 519, 879, 968.

V357113/1-2

78. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

Липський В. І. – С. 19, 21, 22, 32, 34, 35, 42, 138, 143, 146, 166, 169, 175, 183, 212, 289, 291, 293, 294, 299, 305–308, 310, 314, 319, 324, 334, 343, 354, 355, 366, 370, 378, 495–497, 512, 516, 522–524, 540, 562, 564, 580, 584, 590–592, 607, 617, 619, 625, 628, 629, 650, 651, 653, 656, 660, 701.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Липський В. І. – С. 19, 22, 226, 237, 330, 357, 379, 383, 453–463, 465–480, 485, 490, 492, 493, 495, 497–500, 502–507, 532, 538, 563, 577, 693, 700, 702, 706, 708.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Липський В. І. – С. 53, 55, 57, 91, 95, 269, 276, 323, 332, 461, 462, 467–471, 473, 474, 575, 579, 581, 622, 624.

ВЗ54139/1-2, ч.1-2

79. Доброчаєва Д. В. І. Липський : [з дод. листів вченого] / Дарія Доброчаєва, Геннадій Мокрицький // Знання та праця. – 1988. – № 9. – С. 10–13 : фот.

Ж20947

80. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941). В 2 т. Т. 2. 1918–1941 / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвєєва (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – 359 с. : іл. – (Наукова спадщина сходознавців).

Липський В. – С. 39, 55, 120, 144, 150, 154, 155, 162, 176, 220, 291, 318.

ВЗ50011/2

81. Лист А. Кримського до В. Липського. Січень, 1925 р., Київ // Матвєєва Л. В. А. Ю. Кримський – неодмінний секретар Української академії наук : вибр. листування / Л. В. Матвєєва, Е. Г. Циганкова. – Київ, 1997. – С. 105–106.

Ва594497

Статті з періодичних, довідкових та монографічних видань, збірників наукових праць, згадки про вченого

82. Аврамчук Н. Ботанік – мандрівник з Рівненщини. Володимир Липський / Надія Аврамчук, Микола Сухомозський // Аврамчук Н. (Не)відомі українці, які змінили історію : [книга-довідник] / Надія Аврамчук, Микола Сухомозський. – Київ, 2019. – С. 132–137 : фот. – URL: <https://nevidomiukrainci.ioid.media>.

83. Барна М. М. Липський Володимир Іполитович / М. М. Барна, Л. С. Барна // Барна М. М. Видатні вчені-ботаніки / М. М. Барна, Л. С. Барна ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка, Каф. ботаніки, Терноп. від-ня Укр. ботан. т-ва. – Тернопіль, 2013. – С. 75–79 : портр.

Ва768921

84. Барна М. Становлення і розвиток ботаніки на Тернопільщині (XIX – початок XXI ст.) : монографія / Микола Барна, Любов Барна ; М-во освіти і науки України, Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка, Терноп. від-ня Укр. ботан. т-ва. – Тернопіль : Терно-граф, 2015. – 238, [16] с. : іл. – Бібліогр.: с. 217–238.

Про В. І. Липського. – С. 103–107.

Ва792141

85. Береговий П. М. Володимир Іполитович Липський / П. М. Береговий, М. А. Лагутіна // Береговий П. М. Видатні вітчизняні ботаніки / П. М. Береговий, М. А. Лагутіна. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. – Київ, 1969. – С. 119–123 : портр.

Ва82796

86. Біорізноманіття. Екологія. Адаптація. Еволюція : матеріали VI Міжнар. конф. молодих вчених, присвяч. 150-річчю від дня народж. видат. ботаніка В. І. Липського (Одеса, 13–17 трав. 2013 р.) / М-во освіти та науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2013. – 364 с. : фот. – URL: <https://bit.ly/2EJtVMu>.

Зі змісту: В. І. Липський – видатний ботанік ХХ сторіччя / С. Г. Коваленко. – С. 3–5; Гербарії акад. В. І. Липського / Н. М. Шиян. – С. 6–7; Одеський період життя Володимира Іполитовича Липського / О. В. Кичук, Л. М. Тофанова. – С. 8–9.

87. Бондаренко О. 11 березня 1863 року народився видатний вчений-флорист Володимир Липський [Електронний ресурс] / підгот. Олена Бондаренко // Рідна країна : світогляд. портал. – Дата публ.: 11.03.2020. – URL: <https://bit.ly/3n3Dzd2>.

88. Бородин И. П. Коллекторы и коллекции по флоре Сибири / И. П. Бородин. – СПб. : Тип. Имп. Акад. наук, 1908. – IV, 245 с. – (Труды Ботанического музея Императорской Академии наук ; вып. 4).

Липський В. І. – С. 42, 46, 47, 53, 60, 65, 67, 105, 173, 175, 176, 178, 182, 183, 186.

Во139180

89. Вавилова Т. Это продолжение того Востока, который мы знаем давно и который коренится в нас [Электронный ресурс] / Татьяна

Вавилова // Письма о Ташкенте : [вебсайт]. – Дата публ.: 14.06.2017. – URL: <https://bit.ly/2HHubLK>.

Враження В. І. Липського від подорожі до Середньої Азії у 1896–1899 рр.

90. Васильєва Т. В. Липський Володимир Іполитович / Т. В. Васильєва, С. Г. Коваленко // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2016. – Т. 17. – С. 195 : портр.

C10197/17

91. Васильєва Т. В. Липський Володимир Іполитович / Т. В. Васильєва, С. Г. Коваленко // Професори Одеського (Новоросійського) університету : біогр. слов. : у 4 т. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. – Одеса, 2005. – Т. 3. – С. 235–238 : портр.

V349130/3

92. Васильченко І. Т. В. І. Липський : (к 100-летию со дня рождения) / І. Т. Васильченко // Ботан. журн. – 1963. – Т. 48, № 8. – С. 1236–1239.

Ж5797

93. Вернадский В. И. Статьи об ученых и их творчестве : сб. биогр. информации / В. И. Вернадский ; ред., сост.: С. Н. Жидовинов, Ф. Т. Яншина ; РАН, Комис. по разработке науч. наследия акад. В. И. Вернадского, Ин-т геохимии и аналит. химии им. В. И. Вернадского. – М. : Наука, 1997. – 363 с.

Липський В. І. – С. 215, 327.

Vc46854

94. Вікторова Г. Подорожі ботаніка Липського / Г. Вікторова // Наука і сусп-во. – 1987. – № 9. – С. 24–26 : фот.

Ж26494

95. Власова Ю. В. В. І. Липський – науковець світового рівня / Ю. В. Власова // Історичний досвід і сучасність : матеріали ІV наук. конф., присвяч. 80-річчю НАН України, травень 1998 р. / М-во освіти України, Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського ; відп. ред. В. М. Букач. – Одеса, 1998. – Вип. 4. – С. 5–6.

V342794/4

96. Волненко Н. П. Родом із Самостріл / Н. П. Волненко, Л. П. Дмитрук // Волненко Н. П. Самостріли. Нарис історії села на Волині (Рівненська область) / Н. П. Волненко, Л. П. Дмитрук. – Рівне, 2012. – С. 81–84 : фот.

Va751251

97. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Липський В. І. – С. 117, 131, 154, 169, 266, 269, 274, 275, 302, 311, 314, 316, 319, 322–325, 327, 329, 334–336, 338–340, 343, 344, 347, 348, 350, 352, 354, 355, 357, 365, 367, 455, 484, 485, 601, 608, 620, 622, 624, 642, 661.

В353608/1

98. Володимир Липський // Видатні діячі України минулих століть : мемор. альм. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: В. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 316–317 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., англ.

Со24384

99. Гаврилюк Л. О. Липський Володимир Іполитович / Л. О. Гаврилюк // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2009. – Т. 6. – С. 154–155.

В348560/6

100. Гармасар В. Г. Липський Володимир Іполитович / В. Г. Гармасар // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 212 : портр.

Со26033

101. Гармасар В. Г. Липський Володимир Іполитович / В. Г. Гармасар // Наука та наукознавство. – 2008. – № 4. – С. 41–44 : фот.

Ж14597

102. Гармасар В. Г. Липський Володимир Іполитович : (до 150-річчя від дня народж.) / В. Г. Гармасар // Наука та наукознавство. – 2013. – № 2. – С. 78–86 : портр.

Ж14597

103. Генофонд колекцій ботанічних садів і дендропарків – запорука сталих фітоценозів в умовах кліматичних змін : зб. ст. Міжнар. наук. конф., присвяч. 150-річчю Ботан. саду ім. акад. В. І. Липського ОНУ ім. І. І. Мечникова (Одеса, 19–21 верес. 2017 р.) / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Рада ботан. садів та

дендропарків України, Ботан. сад ім. В. І. Липського Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2017. – 285 с. : рис., табл.

Зі змісту: Володимир Іполитович Липський – видатний ботанік, флорист, директор Одеського ботанічного саду / С. Г. Коваленко, О. Ю. Бондаренко, В. В. Немерцалов, Т. В. Васильєва. – С. 249–253; Володимир Іполитович Липський. Учні та родина / С. Г. Коваленко, Т. В. Васильєва, В. В. Немерцалов, О. Ю. Бондаренко. – С. 253–256.

Ва816274

104. Гольд Т. М. Владимир Ипполитович Липский : крат. характеристика науч.-исслед. и обществ. деятельности / Т. М. Гольд // Тр. Одес. гос. ун-та им. И. И. Мечникова. – 1955. – Т. 145 : Серия биологических наук, вып. 7. – С. 29–39.

В255362/145

105. Гольд Т. М. Володимир Іполитович Липський : [до 125-річчя з дня народж. ботаніка] / Т. М. Гольд, Д. М. Доброчаєва // Укр. ботан. журн. – 1988. – Т. 45, № 3. – С. 94–96.

Ж22024

106. Гулюк М. Ботанік В. І. Липський / М. Гулюк // Слово молодим дослідникам : зб. матеріалів і тез міжвуз. наук.-теорет. конф. 28–29 листоп. 1996 р. / Рівн. держ. ін-т культури. – Рівне, 1996. – С. 115–117.

107. Даниленко О. В. Липський Володимир Іполитович / О. В. Даниленко // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності / [авт. кол.]: В. А. Вергунов [та ін.] ; за заг. ред. А. П. Коцура [та ін.]. – Київ ; Чернівці, 2010. – С. 355–356 : портр.

Вс50738

108. Дарина Микитівна Доброчаєва у спогадах / уклад.: М. В. Шевера, В. В. Протопопова, А. П. Ільїнська. – Київ : Фітосоціоцентр, 2016. – 80 с. – URL: https://www.botany.kiev.ua/doc/dobrochayeva_spor.pdf.

Про В. І. Липського. – С. 14, 35–37, 44, 76.

109. 25-летие Коллегии Павла Галагана в Киеве, (1 октября 1871 – 1 октября 1896) / под ред. А. И. Степовича. – Киев : Тип. И. И. Чоколова, 1896. – 338 с.

Зі змісту: Сведения о лицах окончивших курс в Коллегии Павла Галагана за время 1875–1896 г. и краткая биография В. И. Липского. – С. 34; Список лиц учащихся в Коллегии за время 1875–1896 г. В. И. Липский. – С. 153.

Ву15322

110. Дідух Я. П. Академія наук – ботаніці, ботаніки – Академії наук та суспільству : до 90-річчя НАН України / Я. П. Дідух // Укр. ботан.

журн. – 2008. – Т. 65, № 6. – С. 791–799 : фот. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UBJ_2008_65_6_3.

Про В. І. Липського. – С. 793–794.

111. Добко Т. Президенти Національної академії наук України у бібліографічних покажчиках / Тетяна Добко // Життя в науці: студії на пошану Любові Дубровіної / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; відп. ред. О. Онищенко ; упоряд.: О. Боляк [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 161–180.

Про В. І. Липського. – С. 169–170.

Вс674159

112. Доброчаева Д. Н. Владимир Ипполитович Липский / Д. Н. Доброчаева // Очерки истории естествознания и техники. – Киев, 1989. – Вып. 36. – С. 81–90.

Ж29988

113. Доброчаєва Д. М. Життя, повне сонця і тепла / Д. М. Доброчаєва, Г. П. Мокрицький // Аксиоми для нащадків = Axioms for descendants : українські імена у світовій науці : зб. нарисів / упоряд., передм. О. Романчука. – Львів, 1992. – С. 356–373 : портр. у вкл.

Ао256704

114. Доброчаєва Д. Сади академіка / Дарія Доброчаєва, Геннадій Мокрицький // Радян. Житомирщина. – 1988. – 20 берез.

115. Дубовицький В. Рыцарь «царства флоры» : [к 125-летию В. И. Липского] / В. Дубовицький // Комсомолец Таджикистана. – Душанбе, 1988. – 8 апр.

116. Дубовицький В. Невтомний мандрівник / В. Дубовицький, Г. Мокрицький // Комсомол. зірка. – Житомир, 1988. – 19 берез.

117. Дубровіна Л. А. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1918–1941 / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 1998. – 337 с.

Про В. І. Липського. – С. 29, 39, 47, 50, 52, 53, 225, 233.

Ва586032

118. Жаренко А. З. Академик В. И. Липский в Одессе / А. З. Жаренко // Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников : к 200-летию г. Одессы / Одес. гос. ун-т им. И. И. Мечникова [и др.]. – Одесса, 1992. – Вып. 2. – С. 68–74.

119. Забродская М. П. Русские путешественники по Африке / М. П. Забродская. – М. : Географгиз, 1955. – 88 с. : портр.

Про В. І. Липського. – С. 70–71.
Воб22705

120. Здання акад. Тутковського про наукові праці В. І. Липського / П. Тутковський, М. Кашенко, В. Вернадський // Протоколи засідань Фізично-математичного відділу Української Академії наук у Києві 1918 р. – Київ, 1919. – С. 71–72.

Ву1429

121. Зиман С. Доля ботаніка / Світлана Зиман // Уряд. кур'єр. – 2013. – 12 берез. – С. 15 : фот.

122. История Ботанического сада Одесского национального университета имени И. И. Мечникова за 150 лет : монография / Н. Г. Возианов, Т. В. Крицкая, Л. В. Левчук, Е. В. Чабан, Л. П. Осадчая ; М-во образования и науки Украины, Одес. нац. ун-т им. В. И. Мечникова. – Одесса, 2017. – 182 с. : ил.

Про В. І. Липського. – С. 14–18.
Ва828436

123. Івченко І. Провідні вітчизняні ботаніки-дендрологи на межі ХІХ і ХХ ст. / І. Івченко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2001. – Вип. 7. – С. 453–462.

Про В. І. Липського. – С. 457–459.
Ж70113

124. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с.

Липський В. І. – С. 10, 192, 204, 224, 230–233, 256, 265, 298, 299, 307, 309, 339, 342, 359, 360, 369, 378, 401, 403, 430–432, 438, 440–450, 452, 454, 457, 459, 461–463, 465, 466, 468, 471, 472, 476, 480, 482–484, 486, 490, 495, 502.

Вс29848

125. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 761 с.

Липський В. І. – С. 17, 18, 21, 22, 35, 42, 74, 87, 95, 96, 110, 114–116, 129, 130, 164, 171, 172, 179, 197, 199, 203–205, 230, 233, 247, 280, 295, 320, 345, 365, 373, 416, 421, 424, 431, 437, 455, 456, 459, 460, 470, 504, 506, 556, 562, 565–569,

572, 577–579, 582, 584, 588, 589, 591, 594, 597.

Вс33033

126. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, В. Г. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Липський В. І. – С. 30, 46, 47, 68, 166, 215, 298, 378, 390.

Вс33691

127. Історія Національної академії наук України, 1934–1937 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, Л. І. Стрельський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), В. Г. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2003. – 832 с.

Липський В. І. – С. 405, 447.

Вс38309

128. Історія Одеського університету за 100 років (1865–1965) / М-во вищ. та серед. освіти УРСР, Одес. ун-т ім. І. І. Мечникова ; відп. ред., авт. передм. О. І. Юрженко ; редкол.: Н. І. Букатевич, Г. А. В'язовський, В. О. Федосєєв [та ін.]. – Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1968. – 423 с. : іл.

Про В. І. Липського. – С. 174–175.

Вс3571

129. Історія Одеського університету (1865–2000) / авт. кол.: Л. О. Ануфрієв, С. О. Аппатов, Ю. О. Амброз [та ін.] ; голов. ред. В. А. Сминтина ; Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса : АстроПринт, 2000. – 226 с. : портр.

Про В. І. Липського. – С. 80–81.

Вс34816

130. Коваленко С. Г. Ботаника / С. Г. Коваленко // Очерки развития науки в Одессе / НАН Украины, Юж. науч. центр. – Одесса, 1995. – С. 154–165.

Про В. І. Липського. – С. 163 : портр.

Вс30892

131. Коваленко С. Г. В. И. Липский и его роль в создании гербарной коллекции Ботанического сада ОНУ / С. Г. Коваленко, Т. В. Васильева, В. В. Немерцалов, Е. Ю. Бондаренко // Роль ботанических садов в сохранении и мониторинге биоразнообразия (Ростов-на-Дону, 27–30 мая 2015 г.) : Междунар. науч. конф., посвящ. 100-летию Юж. федер. ун-та / М-во образования и науки Рос. Федерации, Юж. федер. ун-т

(Ростов-на-Дону), Рус. ботан. о-во [и др.]. – Ростов н/Д, 2015. – С. 56–59 : фот. – URL: https://bg.sfedu.ru/images/all/biblioteka/sbornik_2015.pdf.

132. Коваленко С. Г. Володимир Іполитович Липський / С. Г. Коваленко, Т. В. Васильєва, Г. А. Швець // Коваленко С. Г. Ботаніки і ботанічні дослідження в Одеському національному університеті ім. І. І. Мечникова (1865–2005) / С. Г. Коваленко, Т. В. Васильєва, Г. А. Швець ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2005. – С. 35–36.

133. Короткий В. А. Клопотання про присудження Володимирі Липському вченого ступеня доктора ботаніки honoris causa Університету св. Володимира 5 грудня 1918 року / В. А. Короткий, В. І. Ульяновський // Alma mater. Університет св. Володимира напередодні та в добу Української революції, 1917–1920 : матеріали, док., спогади : [у 3 кн.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка [та ін.] ; авт.-упоряд.: В. А. Короткий, В. І. Ульяновський ; редкол.: В. В. Скопенко [та ін.]. – Київ, 2001. – Кн. 2 : Університет св. Володимира за доби Української Центральної Ради та Гетьманату Павла Скоропадського. – С. 665–671.

V344503/2

134. Короткий В. А. Липський Володимир Іполитович / В. А. Короткий, Т. В. Табенська, Ю. В. Цимбал // Почесні члени і доктори Університету св. Володимира / авт.-упоряд.: В. А. Короткий, Т. В. Табенська, Ю. В. Цимбал. – Київ, 2005. – С. 310 : портр.

Co26626

135. Костриця М. Ю. Володимир Липський // Костриця М. Ю. Постаті землі Бердичівської : іст.-краєзнав. нариси : у 2 т. / М. Ю. Костриця. – Житомир, 2005. – Т. 1. – С. 21–24 : портр.

V349511/1

136. Костриця М. Ю. Політ починається з землі : [про В. І. Липського] / М. Ю. Костриця, Г. П. Мокрицький // Костриця М. Ю. У просторі і часі : видат. постаті Житомирщини / М. Ю. Костриця, Г. П. Мокрицький. – Житомир, 1995. – С. 78–87 : фот.

Va564152

137. Крецул Н. І. Академік Володимир Іполитович Липський – організатор науки / Н. І. Крецул // Восьма конференція молодих істориків освіти, науки і техніки, 21–23 трав. 2003 р., м. Київ / АН вищ. шк. України, Від-ня історії та методології освіти, науки і техніки, Укр. т-во істориків науки ; ред. О. Я. Пилипчук. – Київ, 2003. – С. 101–105.

Va640864

138. Крецул Н. І. Академік В. І. Липський та ботанічний сад Української академії наук (1918–1928 рр.) / Н. І. Крецул // Актуальні

питання біологічної науки : III Міжнар. заоч. наук.-практ. конф., м. Ніжин, 25 квіт. 2017 р. : зб. ст. / М-во освіти і науки України, Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя, Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка [та ін.] ; редкол.: М. Давіташвілі [та ін.]. – Ніжин, 2017. – С. 148–153.

139. Крецул Н. І. В. І. Липський – організатор ботанічних садів / Н. І. Крецул // Історія укр. науки на межі тисячоліть. – Київ, 2001. – Вип. 6. – С. 94–99.

Ж70526

140. Крецул Н. І. В. І. Липський про структуру та діяльність наукових бібліотек при ботанічних садах / Н. І. Крецул // Наукові сільськогосподарські бібліотеки у ХХІ столітті : тези доп. наук.-практ. конф. (Київ, 26–27 берез. 2002 р.) / Укр. акад. аграр. наук, Центр. наук. с.-г. б-ка ; редкол.: В. А. Вергунов (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2002. – С. 48–49.

Ва624754

141. Крецул Н. І. В. І. Липський як історик науки / Н. І. Крецул // Історія освіти науки і техніки в Україні : I конф. молодих вчених та спеціалістів (30 трав. 2002 р., м. Київ) : тези доп. та повідомл. / Укр. аграр. акад. наук, Центр. наук. с.-г. б-ка, АН Вищ. шк. України, Від-ня історії освіти, науки і техніки ; відп. ред. В. А. Вергунов. – Київ, 2002. – С. 83–85.

Вс36868

142. Крецул Н. І. Володимир Іполитович Липський (до 150-річчя від дня народж.) / Н. І. Крецул, М. М. Федорончук // Укр. ботан. журн. – 2013. – Т. 70, № 1. – С. 113–117 : фот.

Ж22024

143. Крецул Н. Володимир Іполитович Липський : нарис про життя та наук. спадщину / Наталія Крецул // Світогляд. – 2013. – № 2 : До 150-річчя від дня народж. акад. В. І. Липського. – С. 11–15.

Ж25653

144. Крецул Н. І. Володимир Липський про ботанічні сади Європи / Н. І. Крецул // Історія укр. науки на межі тисячоліть. – Київ, 2002. – Вип. 7. – С. 120–126.

Ж70526

145. Крецул Н. І. Значення наукової спадщини академіка В. І. Липського для розвитку ботанічної науки / Н. І. Крецул // Внесок натуралістів-аматорів у вивчення біологічного різноманіття : матеріали міжнар. наук. конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Л. Вагнера (14–16 трав. 2015 р., Берегово, Україна) / Закарпат. угор. ін-т ім. Ференца Ракоці II. – Берегово ; Ужгород, 2015. – С. 412–416. – Укр., угор., англ.

Вс59711

146. Крецул Н. І. Роль В. І. Липського в становленні Академії наук України / Н. І. Крецул // Молодий вчений. – 2019. – № 3, ч. 2. – С. 363–368.

Ж101120

147. Крецул Н. І. Роль гербарію в науковій діяльності Липського В. І. 1887–1917 рр. / Н. І. Крецул // Історія укр. науки на межі тисячоліть. – Київ, 2001. – Вип. 5. – С. 120–124.

Ж70526

148. Крецул Н. І. Флористичні дослідження В. І. Липського / Н. І. Крецул // Історія укр. науки на межі тисячоліть. – Київ, 2002. – Вип. 8. – С. 157–163.

Ж70526

149. Кухта О. О. Ботанік Липський В. І. – наша польська гордість / О. О. Кухта, О. С. Дривецька // Зб. пр. молодих науковців ун-ту / Міжнар. екон.-гуманітар. ун-т ім. акад. С. Дем'янчука. – Рівне, 2007. – Вип. 3. – С. 142–147. – URL: <https://bit.ly/2WbuFxC>.

150. Липский Владимир Ипполитович // Биографический словарь деятелей естествознания и техники : [в 2 т.] / отв. ред. А. А. Зворыкин. – М., 1958. – Т. 1. – С. 522.

В305434/1

151. Липский Владимир Ипполитович // Биологи : библиогр. справ. / авт. кол.: Т. П. Бабий, Л. Л. Коханова Г. Г. Костюк [и др.]. – Киев. – 1984. – С. 373–374.

Ва417503

152. Липский Владимир Ипполитович (Lipsky Vladimir Ippolitovich) [Электронный ресурс] / подгот. М. С. Новоселова // Ботанические информационные базы данных. – Дата публ.: 10.04.2000. – URL: <http://info.botdb.ru/?t=persons&id=612>.

153. Липский Владимир Ипполитович // Новый энциклопедический словарь / под общ. ред. К. К. Арсеньева ; изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – Петроград, [1915]. – Т. 24. – Стб. 599–600.

В95728/24

154. Липский Владимир Ипполитович // Русские ботаники (ботаники России – СССР) : биограф.-библиогр. слов. / Моск. о-во испытателей природы, АН СССР, Ботан. ин-т им. Г. Л. Комарова ; сост. С. Ю. Липшиц. – М., 1952. – Т. 5. – С. 126–132.

В261881/5

155. Липский Владимир Ипполитович // Энциклопедический словарь / изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1906. – Доп. т. 2. – С. 87.

V153130/2д

156. Липський Володимир // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1994. – Т. 4. – С. 1294–1295 : портр.

V339091/4

157. Липський Володимир // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : у 6 т. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред рада: Ю. Богуцький [та ін.]. – Київ, 2001. – Т. 2. – С. 142–143 : фот. – Укр., англ.

C10173/2

158. Липський Володимир // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 2. – С. 52–53 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.

V346899/2

159. Липський Володимир Іполитович // Вчені вузів Одеси : біобібліогр. довід. : в 2 вип., 5 ч. / М-во культури і мистецтв України, Одес. держ. наук. б-ка ім. М. Горького ; упоряд.: Л. О. Кольченко, Т. В. Тющенко. – Одеса, 2004. – Вип. 1 : Природничі науки, 1865–1945 рр., ч. 5 : Біологи. – С. 94–98 : портр.

Ж69095

160. Липський Володимир Іполитович // Золоті імена Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (1865–2015) : наук. довід. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; наук. ред. і авт. вступ. ст. І. М. Коваль ; упоряд.: М. О. Подрезова, В. В. Самодурова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Одеса, 2016. – С. 96–97 : фот.

Vс62705

161. Липський Володимир Іполитович // Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець ХІХ ст. – 1941 р.) : матеріали до біобібліогр. слов. / НАН України, НБУВ ; авт.-уклад. Л. В. Гарбар ; редкол.: Дубровіна (голова) [та ін.]. – Київ, 2017. – С. 255.

Vс64540

162. Липський Володимир Іполитович // Корифеї української науки : нариси про видат. діячів науки і техніки / авт. кол.: В. П. Шкварець [та ін.]. – Миколаїв, 2000. – С. 58–59 : портр.

Со24184

163. Липський Володимир Іполитович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 24–26 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

164. Липський Володимир Іполитович // Професори Київського університету : біогр. довід. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; упоряд.: С. Ю. Алтухова [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 264–265 : портр.

Со33302

165. Липський Володимир Іполитович // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. – Вид. 2-ге. – Київ, 1981. – Т. 6. – С. 141 : портр.

В328608/6

166. Липський Володимир Іполитович 11.03.1863–24.02.1937 [Електронний ресурс] // Житомирська обласна наукова бібліотека ім. Олега Ольжича : [вебсайт]. – Житомир, 2020. – URL: <http://www.lib.zt.ua/ua/outstanding/node/6502>.

167. Липський Володимир Іполитович (1863–1937) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1465059>. – (Науковці України).

168. Липшиц С. Ю. Систематика, флористика и география растений / С. Ю. Липшиц // Очерки по истории русской ботаники : сб. ст. / авт. кол.: Л. П. Бреславец [и др.]. – М. ; Л., 1947. – С. 1–114.

Про праці В. І. Липського. – С. 33–34.

Во374394

169. Липшиц С. Ю. Центральный гербарий СССР : ист. очерк / С. Ю. Липшиц, И. Т. Васильченко ; АН СССР, Ботан. ин-т В. Л. Комарова. – Л. : Наука, 1968. – 141 с. : ил.

Липський В. І. – С. 12, 20, 38–41, 43, 45, 46, 49, 50, 53–55, 79, 81, 85, 111, 112.

Вс4392

170. Лыпа А. Л. Памяти Владимира Ипполитовича Липского, 1863–1937 / А. Л. Лыпа // Природа. – 1938. – № 9. – С. 99–101 : портр.

Ж7412

171. Матвеева Л. В. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Л. В. Матвеева ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стилос», 2003. – 296 с.

Про В. І. Липського. – С. 109, 152.
Ва652771

172. Мельник В. І. Владимир Ипполитович Липский : (к 150-летию со дня рождения) / В. І. Мельник // Ботан. журн. – 2013. – Т. 98, № 10. – С. 1322–1326 : ил.

Ж5797

173. Мельник В. І. В. І. Липський – ботанік, географ, мандрівник / В. І. Мельник // Інтродукція рослин. – 2003. – № 4. – С. 30–36.

Ж22632

174. Мельник В. І. Наукова спадщина академіка В. І. Липського – національне надбання України / В. І. Мельник // Інтродукція рослин. – 2013. – № 3. – С. 115–121 : фот.

Ж22632

175. Мельник В. Наукова спадщина академіка В. І. Липського – національне надбання України / Віктор Мельник, Ольга Сауш // Наук. зап. Рівнен. обл. красзнав. музею. – 2015. – Вип. 13, ч. 2. – С. 82–86.

Ж69230

176. Мисечко А. Український вчений світової слави : (до 130-х роковин з дня народж. В. І. Липського) / А. Мисечко // Чорномор. новини. – Одеса, 1993. – 23 берез. – С. 3.

177. Мокрицький Г. Адресами видатного вченого / Георгій Мокрицький // Комсомол. зірка. – Житомир, 1984. – 25 серп.

178. Мокрицький Г. Академік Липський і Бердичів / Георгій Мокрицький // Радян. шлях. – Бердичів, 1988. – 6 січ.

179. Мокрицький Г. П. «Житомирська» вершина Паміру зафіксувала ім'я нашого земляка Володимира Липського // Мокрицький Г. П. Танго з минулим: неординарні постаті в історії Житомира / Г. П. Мокрицький. – Житомир, 2013. – С. 143–147 : фот.

Ва780017

180. Мокрицький Г. Стежки далекі і близькі / Георгій Мокрицький // Зоря комунізму. – Житомир, 1988. – 11 берез.

Про В. І. Липського.

181. Мокрицький Г. Щоденник академіка [В. І. Липський в Житомирі] / Георгій Мокрицький, Микола Костриця // Зоря комунізму. – Житомир, 1990. – 28 берез.

182. Морозов С. А. Липский Владимир Ипполитович // Морозов С. А. Русские путешественники-фотографы / С. А. Морозов ; под ред. Д. И. Щербакова. – М., 1953. – С. 116–120.
Во472421

183. Народився Володимир Липський, природознавець, ботанік, фахівець з ботанічної географії; академік УАН, президент ВУАН, член-кореспондент АН СРСР. 11.03.1863 [Електронний ресурс] / Прес-служба НБУВ // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – [Київ], 2020. – URL: <http://www.nbu.gov.ua/node/4826>.

184. Наука: особистості. Володимир Липський : до 150-річчя від дня народж. В. І. Липського : [відеофільм] / автор Алла Гусарова ; режисер Тамара Жугайло. – Київ, 2013. – Дата публ.: 24.12.2014. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sx5S1vzxxrU>.

185. Наумук С. Ботанік від Бога [В. І. Липський] назвав водоспад іменем дружини / Сергій Наумук // Цікава газета на вихідні. – Луцьк, 2018. – 23 лют. – С. 4 : фот. – URL: <https://bit.ly/2Scz5CO>.

186. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Липський В. І. – С. 41, 63, 67, 80, 89, 103, 105, 119, 122, 136, 146, 155, 165, 167, 187, 198, 209, 217, 219, 227, 237, 238, 244, 259, 262, 276, 277, 281, 291, 307, 308, 313, 335, 338, 453, 671, 877.
В357366/1

187. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот. – Назва на корінці: НАН України. Хронологія, 1918–2013. – Бібліогр.: с. 510–526.
Липський В. І. – С. 42, 46, 49, 53, 62, 67, 69, 85, 103.
Вс56762/дод.

188. Новак С. Уродженець Самострілів почав... із гербарію / Сергій Новак // Вісник і К. – Луцьк, 2013. – 19 трав.

189. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова : історія та сучасність (1865–2015) / голов. ред. І. М. Коваль ; редкол.:

Ю. Ф. Ваксман, В. В. Глебов, Л. М. Голубенко [та ін.] ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2015. – 964 с. : іл. – URL: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/Istor_ONU.pdf.

Про В. І. Липського. – С. 306, 477, 639–641, 650.

190. Оноприенко В. И. Павел Аполлонович Тутковский, 1858–1930 / В. И. Оноприенко ; отв. ред. А. С. Поваренных. – М. : Наука, 1987. – 154, [2] с. : ил. – (Научно-биографическая литература).

Про В. І. Липського. – С. 9, 80, 82, 84, 90, 91.

Ва462470

191. Палій В. М. Липський Володимир Іполитович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 22 : фот.

Вс56763

192. Пирожков С. І. Видатні організатори академічної науки / С. І. Пирожков, Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 18–33 : портр.

Про В. І. Липського. – С. 18, 19, 25, 26, 28.

Ж20611

193. Полонська-Василенко Н. Д. Українська Академія наук : нарис історії : [в 2 ч.] / Н. Д. Полонська-Василенко ; АН України, Ін-т укр. археографії ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), І. В. Верба, Г. В. Боряк [та ін.]. – Репр. відтворення вид.: Мюнхен, 1955–1958. Ч. 1–2. – Київ : Наук. думка, 1993. – 414 с. – (Пам'ятки історичної думки України).

Липський В. І. – Ч. 1. – С. 30, 34, 35, 38, 85, 87, 130; Ч. 2. – С. 153.

Ва552344

194. Потапенко Г. И. История кафедры ботаники Одесского государственного университета за 75 лет существования, 1865–1940 / Г. И. Потапенко. – Одесса : Печ. дом, 2010. – 88 с.

Вміщено інформацію про В. І. Липського.

195. Развитие биологии на Украине : в 3 т. / АН УССР, Отд-ние истории естествознания и техники Ин-та истории ; гл. редкол.: К. М. Сытник (гл. ред.), С. М. Гершензон, А. М. Гродзинский [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1984–1985.

Т. 1 : С древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции / редкол. тома: Б. Г. Новиков (отв. ред.) [и др.]. – 1984. – 415 с. : фот.

Липський В. І. – С. 116, 144, 151, 155, 159, 162, 184.

Т. 2 : Развитие ботанических исследований, физиологии и биохимии, интродукции и акклиматизации, генетики и селекции растений,

микробиології за роки Радянської влади / редкол. тома: К. М. Сьтнік (отв. ред.) [и др.]. – 1985. – 456 с. : фот.

Липський В. І. – С. 9, 10, 31, 47, 227, 229, 231, 234, 245.

Т. 3 : Развитие зоологических и гидробиологических исследований, морской биологии, физиологии и биохимии животных и человека, генетики животных, криобиологии, радиобиологии, молекулярной биологии и вирусологии за годы Советской власти / редкол. тома: Ф. Н. Серков (отв. ред.) [и др.]. – 1985. – 447 с. : фот.

Липський В. І. – С. 166, 199.

В333120/1-3

196. Рання історія Академії наук України, 1918–1921 / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко ; АН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу й історії науки ім. Г. М. Доброва, Від-ня історії науки. – Київ : Манускрипт, 1993. – 245 с.

Липський В. – С. 132, 135, 147, 148, 155, 156, 159, 174, 177, 185, 186, 197, 234.

Ва554058

197. Роль В. І. Липського в розвитку ботаничних досліджень в Одесі / С. Г. Коваленко, О. Ю. Бондаренко, Т. В. Васильєва, В. В. Немерцалов // Інтродукція, збереження та моніторинг рослинного різноманіття : матеріали Міжнар. наук. конф. до 175-річчя Ботан. саду ім. акад. О. В. Фоміна Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка (20–24 трав. 2014 р., Київ, Україна) / Ботан. сад ім. акад. О. В. Фоміна навч.-наук. центру «Ін-т біології», Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка ; редкол.: М. М. Гайдаржи [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 259.

Со32936

198. Рубцова О. Внесок В. І. Липського в дослідження видів роду *Rosa L.* флори Кавказу / Олена Рубцова // Історія укр. науки на межі тисячоліть. – Київ, 2004. – Вип. 16. – С. 160–166.

Ж70526

199. Рябоконт А. А. Ярчайший след: история Владимира Липского [Электронный ресурс] / А. А. Рябоконт // Escalibro : [вебсайт]. – URL: <https://bit.ly/30lkTvs>.

200. Савчук В. С. Иван Яковлевич Акинфиев, 1851–1919 / В. С. Савчук ; отв. ред. Г. П. Матвиевская ; РАН. – М. : Наука, 1996. – 110 с. – (Научно-биографическая литература).

Про В. І. Липського. – С. 5, 29, 40, 41, 45, 51–57, 85, 96.

Ва576589

201. Савчук В. С. Липський Володимир Іполитович, президент Всеукраїнської академії наук, 1922–1928 : (до 100-річчя від дня заснування

НАН України) / В. С. Савчук // Наука та наукознавство. – 2019. – № 1. – С. 109–132 : фот.

Ж14597

202. Савчук В. С. І. Я. Акінфієв і представники київської ботанічної школи: невідомі сторінки спілкування [В. І. Липський та І. Ф. Шмальгаузен] / В. С. Савчук // Наддніпрянська Україна: іст. процеси, події, постаті. – Дніпро, 2017. – Вип. 15. – С. 69–77 : іл., фот. – URL: <https://bit.ly/34Bb5iu>.

203. Салівон А. Володимир Іполитович Липський (1863–1937) / А. Салівон // Біологія і хімія в шк. – 1998. – № 4. – С. 41–42.

Ж15240

204. Ситник К. М. Володимир Іполитович Липський : (до 120-річчя з дня народж.) / К. М. Ситник, Т. Я. М'якушко, С. М. Зиман // Укр. ботан. журн. – 1983. – Т. 40, № 5. – С. 97–99.

Ж22024

205. Славетні імена гербарію. Володимир Іполитович Липський [Електронний ресурс] // Одеський національний університет імені І. І. Мечникова : [вебсайт]. – Дата публ.: 11.12.2017. – Дата ред.: 16.02.2019. – URL: <https://bit.ly/36euFU9>.

206. Славетні постаті Житомирського університету. Липський Володимир Іполитович [Електронний ресурс] // Житомирський державний університет імені Івана Франка : [вебсайт]. – Житомир, 2020. – URL: <https://zu.edu.ua/postati.html>.

207. Смольницька М. К. Колегія Павла Галагана в національно-культурному житті України (1871–1920 рр.) / М. К. Смольницька ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2007. – 528 с. – Бібліогр.: с. 199–231.

Липський В. І. – С. 4, 117, 125, 129, 146–148, 156, 158, 168, 169, 187, 196, 225, 363–366, 466.

Ва686133

208. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.

Липський В. – С. 17, 52, 62, 63, 70, 305, 394.

Ва639887

209. 150-річна історія Ботанічного саду Одеського національного університету імені І. І. Мечникова / Н. Г. Возіанова, Т. В. Крицька, Л. М. Левчук, К. В. Чабан, Л. П. Осадча // Вісн. Одес. нац.

ун-ту. – 2016. – Т. 22, вип. 1 : Біологія. – С. 115–129. – URL: <https://bit.ly/36ImHTq>.

Зокрема про В. І. Липського.

210. Сторінками історії. В. І. Липський [Електронний ресурс] // Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України : [вебсайт]. – [Київ], 2020. – URL: http://www.nbg.kiev.ua/about_garden/history.

211. Сухомозський М. Єдиний ботанік у світі, ім'ям якого названо 54 види рослин, народився на Рівненщині [Електронний ресурс] / Микола Сухомозський, Надія Аврамчук // Йод.media : [вебсайт]. – Дата публ.: 31.08.2019. – URL: <https://bit.ly/36euFU9>.

212. Сухомозський М. Липський Володимир Іполитович / Микола Сухомозський, Надія Аврамчук // Сухомозський М. Подніпров'я суцвіття : корот. біогр. довід. : в 2 т. / Микола Сухомозський, Надія Аврамчук. – Київ, 2009. – Т. 2. – С. 28–29.

213. Сухомозський М. Липський Володимир Іполитович [Електронний ресурс] / Микола Сухомозський, Надія Аврамчук // Сухомозський М. Публічні люди : корот. біобібліогр. довід. (XVII – перша пол. XX ст.) / Микола Сухомозський, Надія Аврамчук. – Київ, [2008]. – Т. 3 : (Л–П). – С. 22–23. – URL: <https://bit.ly/3kINiNn>.

214. Сытин А. К. Липский Владимир Иполитович / А. К. Сытин // Биология в Санкт-Петербурге, 1703–2008 : энцикл. слов. / сост.: Э. И. Колчинский, А. А. Федотова ; С.-Петерб. науч. Центр РАН, С.-Петерб. фил. Ин-та Истории естествознания и техники РАН. – СПб., 2011. – С. 266 : портр. – URL: https://www.rfbr.ru/rffi/ru/books/o_1780519#265.

215. Таран О. Липський Володимир Іполитович / Олена Таран // Українці Санкт-Петербурга, Петрограда, Ленінграда... / вступ. ст., упоряд., заг. ред. В. Сергійчука ; упоряд. І. В. Пасько. – Вишгород, 2013. – С. 352–353 : фот.

Со33028

216. Товмаченко В. М. Видатні вчені-аграрії періоду становлення та розвою Української академії наук (1918–1931) / В. М. Товмаченко // Вісн. аграр. історії. – Київ, 2012. – Вип. 3. – С. 220–231.

Зокрема про В. І. Липського.

Ж74280

217. Трускавецька І. Я. Біологічна наука на межі XIX–XX століть: погляд із сьогодення : монографія / І. Я. Трускавецька ; М-во освіти і науки України, Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т

ім. Г. Сковороди. – Переяслав-Хмельницький : Домбровська Я. М., 2019. – 242 с.

Липський В. І. – С. 6, 23, 38, 41–43, 61, 87, 116, 125, 126, 143, 148, 169, 170, 191, 193, 197, 200, 208.

218. Український учений світової слави : до 150-річчя від дня народж. В. І. Липського (1863–1937) // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2013. – Київ, 2012. – № 1. – С. 111–118 : портр. – Бібліогр.: с. 116–118.

Ж60630

219. Учений світової слави : до 150-річчя від дня народж. В. Липського // Дати і події, 2013, перше півріччя : календар знамен. дат. – Київ, 2013. – № 1. – С. 74–79 : фот.

Ж74230

220. Федченко Б. А. В. И. Липский как исследователь Средней Азии / Б. А. Федченко // Изв. Гос. геогр. о-ва. – 1937. – Т. 69, вып. 4. – С. 694–696.

Ж6059

221. Федченко Б. О. В. И. Липский і його робота в Санкт-Петербурзькому ботанічному саду / О. Б. Федченко // Журн. Ін-ту ботаніки АН УРСР. – 1937. – № 13/14. – С. 11–13.

Ж22024

222. Хазан Д. Самый скромный президент Академии наук [Электронный ресурс] / Дмитрий Хазан // Grad.ua : [вебсайт]. – Одесса, 2020. – Дата публ.: 11.03.2019. – URL: <https://bit.ly/2GhZ5tM>.

223. Царук Н. 156 років тому народився видатний українець Володимир Липський, над могилою якого поглумилася радянська влада [Електронний ресурс] / Надія Царук // Znaj.ua : [вебсайт]. – Дата публ.: 11.03.2020. – URL: <https://bit.ly/3n4vWTy>.

224. Цимбалюк Є. Володимир Липський, президент Академії наук / Євген Цимбалюк // Свобода. – Jersey City, NJ, 2014. – 10 жовт. – С. 14 : портр. – URL: <https://bit.ly/3jePOkx>.

225. Цимбалюк Є. Шлях до президентства почав... із гербарію : [до 150-річчя з дня народж. В. І. Липського] / Євген Цимбалюк // Голос України. – 2013. – 4 квіт. – С. 20.

226. Черевченко Т. М. Життєвий та творчий шлях Володимира Іполитовича Липського / Т. М. Черевченко, Н. В. Чувікіна // Інтродукція рослин. – 2003. – № 4. – С. 17–24 : портр.

Ж22632

227. Черевченко Т. М. Сад його мрії / Тетяна Черевченко, Надія Чувікіна // Дзеркало тижня. – 2013. – 12–19 квіт. – С. 11 : фот.

228. Черкашин В. Серед царства вічних льодів : [про В. І. Липського] / В. Черкашин // Жовтневі зорі. – Корець, 1988. – 11 берез.

229. Чувікіна Н. В. Роль Володимира Іполитовича Липського в розробці наукових основ створення Ботанічного саду АН УРСР / Н. В. Чувікіна, Т. М. Черевченко, В. В. Кваша // Інтродукція рослин. – 2003. – № 4. – С. 25–29.

Ж22632

230. Шаряк С. Внесок Володимира Липського та Остапа Волощака у розвиток ботанічної науки [Електронний ресурс] / Світлана Шаряк // Проблеми і перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД : матеріали I Міжнар. наук-практ. інтернет-конф., 26–28 лют., 2012 р. : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Незалеж. асоц. молоді ; голов. ред. В. П. Коцур. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – С. 12–13. – URL: http://neasmo.org.ua/zbirnuk_final_02_2012.pdf.

231. Шеляг-Сосонко Ю. Р. Видатний флорист і організатор науки : до 120-річчя від дня народж. В. І. Липського / Ю. Р. Шеляг-Сосонко, С. М. Зиман // Вісн. АН УРСР. – 1983. – № 9. – С. 94–96 : портр.

Ж20611

232. Шендеровський В. Володимир Липський // Шендеровський В. Вчені України у світовій науці / Василь Шендеровський. – Київ, 2019. – С. 416–421 : портр.

Вс66527

233. Шендеровський В. Неперевершений знавець природи – Володимир Липський // Шендеровський В. Нехай не згасне світ науки : в 4 кн. / Василь Шендеровський ; за ред. Е. Бабчук. – 3-тє вид. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 178–184.

В351150/1

234. Шендеровський В. Неперевершений знавець природи – Володимир Липський. Президент Української академії наук у 1922–1928 роках / Василь Шендеровський // Світогляд. – 2013. – № 2 : До 150-річчя від дня народж. акад. В. І. Липського. – С. 2–10 : фот.

Ж25653

235. Шпак В. Памірська вершина видатного ботаніка : (155 років від дня народж. Володимира Липського) / Володимир Шпак // Уряд. кур'єр. – 2018. – 3 берез. – С. 8 : портр.

236. Шулякова Н. В. В. І. Липський (1863–1937) – видатний ботанік та президент Академії наук УРСР / Н. В. Шулякова // Історія освіти, науки і техніки в Україні : матеріали VII Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, 16 берез. 2012 р. : у 2 ч. / Нац. акад. аграр. наук України, Держ. наук. с.-г. б-ка, Ін-т землеробства Нац. акад. аграр. наук України, Панфил. дослід. станція ; редкол. частини: В. А. Вергунов (голова) [та ін.]. – Київ, 2012. – Ч. 1. – С. 166–167.

B354988/1

237. Яноші В. Його робочим кабінетом була природа / В. Яноші // Вісті Кореччини. – Корець, 1999. – 21 жовт. ; Вільне слово. – Рівне, 1998. – 16 груд. – С. 6.

238. Lipsky Vladimir Ippolitovich // Academy of Sciences of Ukrainian SSR, 1919–1979 : Ref. Book / ed. by V. S. Gutyrya. – Kiev, 1980. – P. 14–19 : phot.

Ia20598

239. Lypsky Volodymyr // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. N. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 3. – P. 246 : phot.

B276504/3

240. Shenderovsky V. The unexcelled expert of nature. Volodymyr Lypsky // Shenderovsky V. May the light of science never die : project «Ukrainian scientific book in a foreign language» / Vasyl Shenderovsky. – Kyiv, 2016. – P. 171–177 : phot.

Ib223334

Вшанування пам'яті В. І. Липського

241. Вшанування пам'яті Володимира Іполитовича Липського : [до 125-річчя з дня народж.] / Л. В. Азарова, А. Є. Бонєцький, Д. М. Доброчаєва, Ю. А. Пирожок // Укр. ботан. журн. – 1992. – Т. 49, № 1. – С. 98–101 : фот.

Про відкриття 1 лютого 1991 р. меморіальної дошки на будинку в ботанічному саду Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Ж22024

242. Галайчук А. М. В. И. Липскому мемориальная доска / А. М. Галайчук, И. П. Воронцов // Галайчук А. М. Киев: страницы

меморіальної летописи : фотопутеводитель-справочник / А. М. Галайчук, И. П. Воронцов. – Киев, 1987. – С. 140 : ил.

Ао244939

243. 22.03.2013 р. вводиться в обіг художній поштовий конверт з оригінальною маркою «Володимир Липський. 1863–1937» (КОМ 253, ОМК 248) [Електронний ресурс] // Львівське обласне товариство асоціації філателістів : [вебсайт]. – Дата публ.: 18.03.2013. – URL: <https://bit.ly/2SczXY6>.

244. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 579 с.

Липський В. І. – С. 61, 254, 278, 279.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2004. – 585–1213 с.

Липський В. І. – С. 700, 708.

С10067/кн.1,2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Липський В. І. – С. 1233, 1654, 1779, 1876, 1982.

245. Кончаковский А. Киевские скрижали памяти / Анатолий Кончаковский, Валерий Крюков. – Киев : Саммит-Книга, 2019. – 267 с. : ил.

Меморіальна дошка В. І. Липському. – С. 128.

Ва832252

246. Липському В. І. меморіальна дошка // Київ : енциклопед. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1981. – С. 346.

Ао227985

247. Мисечко А. Л. Меморіальні дошки українським діячам кінця ХІХ – початку ХХ ст. в Одесі : [зокрема В. Липському] / А. Л. Мисечко // Ист. память : ист.-краевед. ежегод. – Одесса, 2001. – Вып. 3. – С. 73–74.

248. Мокрицький Г. П. Академіка Липського проїзд // Мокрицький Г. П. Вулиці Житомира / Г. П. Мокрицький. – Житомир, 2007. – (Енциклопедія Житомира ; кн. 1). – С. 17.

Ва782473

249. Мокрицький Г. Пік Липського : [до 125-річчя з дня народж. В. І. Липського] / Георгій Мокрицький // Червон. прапор. – Ровно, 1988. – 11 берез.

Див. також №№ 68, 235.

Бібліографічні посібники

250. Владимир Ипполитович Липский, 1863–1937 : библиогр. указ. / М-во культуры УССР, Одес. гос. науч. б-ка им. А. М. Горького ; сост.: Т. М. Добринова, О. Г. Кушнер. – Одесса, 1981. – 44 с. – (Ученые Одессы).

P37020

251. Липський Володимир Іполитович [Електронний ресурс] // Самостріли – земля знатних людей : реком. бібліогр. покажч. / Корецька центр. район. б-ка ; підгот. О. Ф. Суха. – Корець, 2009. – С. 10–13. – (Славетні земляки). – URL: <https://bit.ly/3cLX451>.

252. Липський Володимир Іполитович // Календар знаменних і пам'ятних дат на 2013 рік : краєзнав. бібліогр. покажч. – Житомир, 2012. – С. 27–28.

253. 11 березня 155 років від дня народження Липського Володимира Іполитовича [Електронний ресурс] // Календар знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2018 р. : краєзнав. бібліогр. покажч. / уклад. Т. В. Данильченко. – Житомир, 2017. – С. 19–21. – URL: <https://bit.ly/2W9Af3o>.

254. До 155-річчя від дня народження вченого-ботаніка Володимира Іполитовича Липського : [вірт. вист.] / уклад. Н. М. Купріянова ; Наук. б-ка Одес. Нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова // YouTube. – Дата публ.: 10.10.2019. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7j2uPmi6EdA>.

255. В. І. Липський – засновник ботанічного саду Української Академії наук : [кн. вист.] [Електронний ресурс] / підгот. З. Б. Афанасьєва // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – URL: <http://nbuv.gov.ua/node/3957>.

Див. також №№ 53, 54, 57, 218.

Укладач А. М. Колесніченко

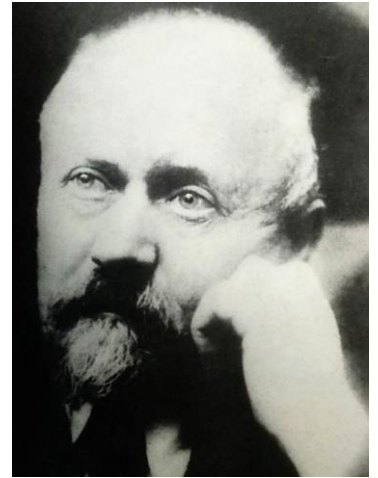
Данило Кирилович Заболотний

(16(28).12.1866–15.12.1929)

Президент ВУАН у 1928–1929 рр.

Ім'я Д. К. Заболотного – видатного вченого й організатора науки в історії вітчизняної і світової медицини та біології – міцно пов'язане зі створенням сучасної епідеміології та мікробіології.

Син селян з Поділля, Д. К. Заболотний успадкував найкращі риси народної вдачі – працьовитість, твердість духу, жагу до знань, прагнення приносити користь людям. Його шлях у велику науку визначили навчання на природничому відділенні фізико-математичного факультету Новоросійського університету в Одесі та робота з 1889 р. на першій у Російській імперії Одеській бактеріологічній станції, організованій І. І. Мечниковим. У 1891–1894 рр. Д. К. Заболотний навчався на медичному факультеті Університету Св. Володимира у Києві, по закінченні якого остаточно сформувався як дослідник, чий інтерес був зосереджений на боротьбі з особливо небезпечними епідеміологічними хворобами того часу, насамперед холерою, чумою, висипним тифом.

Починаючи з 1897 р., Д. К. Заболотний неодноразово виїздив у складі наукових і медичних місій на боротьбу з чумою до Індії, Аравії, Східної Монголії, Китаю, Ірану, Шотландії, до степів Киргизії, Поволжя. Вченим зроблено вагомий теоретичний і практичний внесок у дослідження шляхів і механізмів поширення чуми, вперше встановлено роль у ньому диких гризунів та існування природних вогнищ цієї інфекції.

Д. К. Заболотний був талановитим педагогом, вихователем наукових і медичних кадрів, рішучим борцем за утвердження профілактичної спрямованості в медицині та охороні здоров'я. У січні 1918 р. він створив епідеміологічний відділ Інституту експериментальної медицини в Петрограді, а у 1920 р. взяв участь в організації Одеської медичної академії і став її першим ректором. У 1924 р. Д. К. Заболотний заснував і очолив кафедру мікробіології і епідеміології у Військово-медичній академії в Ленінграді. Наукові і практичні здобутки, організаторські здібності Д. К. Заболотного принесли йому широке визнання.

У 1928 р. Д. К. Заболотного обрано президентом Всеукраїнської академії наук (ВУАН). Визначальною рисою його діяльності на чолі Академії стало прагнення до дієвого поєднання досягнень фундаментальної науки з практикою, з реальними потребами розвитку промисловості, сільського господарства, соціальної сфери, зокрема охорони здоров'я, медицини. Д. К. Заболотний розпочав реорганізацію діяльності Академії з урахуванням перспективних напрямів розвитку народного господарства України. Його зусиллями вдалося у стислі терміни вирішити питання посилення технічних, аграрних і біологічних спрямувань дослідницької діяльності, організації низки академічних інститутів, зокрема Інституту мікробіології та епідеміології, який Д. К. Заболотний очолив. Склад ВУАН поповнився провідними вченими з найважливіших і найперспективніших напрямів фізико-технічних, хімічних, біологічних наук, серед яких були О. О. Богомолець, О. В. Палладін, Є. О. Патон, М. М. Федоров, О. В. Леонтович, Д. К. Третьяков, А. О. Сапегін.

Раптова смерть наприкінці 1929 р. від запалення легенів обірвала діяльність Д. К. Заболотного, видатного вченого і громадського діяча, на високому злеті. Подальший розвиток української академічної науки переконливо засвідчив, що значною мірою саме за часів, коли Академію очолював Д. К. Заболотний, здійснено доленосні кроки до масштабного розгортання діяльності ВУАН як провідного наукового центру України, покликаного забезпечити формування її могутнього інтелектуального, науково-технічного, індустріального потенціалу ХХ століття – вирішення завдання, окресленого В. І. Вернадським при створенні Академії.

Діяльність Д. К. Заболотного була надзвичайно плідною і багатогранною. Він вражав не тільки своїми науковими досягненнями у боротьбі з особливо небезпечними інфекційними захворюваннями людей, а й широтою своїх інтересів, зокрема гармонійним поєднанням таланту вченого й оригінальності поета. Український народ гідно оцінив досягнення свого сина. Ім'я Данила Кириловича Заболотного носить Інститут мікробіології і вірусології НАН України, який він заснував, а також Вінницький медичний коледж. Національна академія наук України присуджує премії імені Д. К. Заболотного за видатні наукові дослідження в галузі мікробіології, вірусології, епідеміології.

В. С. Підгорський, академік НАН України

Матеріали до біобібліографії Д. К. Заболотного (1891–2020)

Основні наукові праці Д. К. Заболотного

Вибрані праці

1. Избранные труды : [в 2 т.] / Д. К. Заболотный ; АН УССР ; отв. ред. В. Г. Дроботько. – Киев, 1956–1957.

Т. 1 : Чума. – 1956. – 286 с. : ил. – Библиогр.: с. 202–206.

Т. 2 : Холера. Сифилис. Эпидемиологические и другие работы. – 1957. – 321 с. : ил. – Труды Д. К. Заболотного (132 назв.); Литература о Д. К. Заболотном (50 назв.). – С. 305–310.

В302066/1-2

2. Вибрані праці / Д. К. Заболотний ; редкол.: С. М. Московець (відп. ред.), Б. Ю. Айзенман, В. Й. Білай [та ін.] ; АН УРСР. – Київ : Наук. думка, 1969. – 415 с. : іл. – (Видатні вчені Укр. РСР). – Список праць Д. К. Заболотного: с. 407–413.

Ва90626

Окремі праці

3. О микробах снега : дис. ... канд. естеств. наук / Д. К. Заболотный. – Одесса, 1891. – 53 с.

4. О свечении живых организмов: по поводу фосфоресценции одесских лиманов / Д. К. Заболотный // Зап. Новорос. о-ва естествоиспытателей. – [Одесса], 1892. – Т. 17, вып. 2. – С. 73–88.

ВБЗІК ХІІІ.3.8

5. Опыт иммунизации человека против холеры. Предварительное сообщение / Д. К. Заболотный, И. Г. Савченко // Врач. – 1893. – Т. 14, № 20. – С. 572–575 ; Т. 14, № 21. – С. 599–600.

Жс419

6. Versuch einer Immunisation des Menschen gegen Cholera // D. K. Sabolotny, J. G. Sawtschenko // Centralblatt für allgemeine Pathologie und pathologische Anatomie. – 1893. – Bd. 4. – S. 625–636.

7. Infektions- und Immunisierungsversuche am Ziesel (Spermophilus guttatus) gegen den Choleravibrio (aus der bakteriologischen Station von Odessa) : vorläufige mitteilung / D. Sabolotny // Centralblatt für

Bakteriologie und Parasitenkunde. – 1894. – Bd. 15. – S. 150–157. – URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/210605>.

8. Краткий отчет о применении антидифтерийной сыворотки в Подольской губернии Д. К. Заболотного / Д. К. Заболотный. – Каменец-Подольск, 1895. – 11 с. – Отг. из: Врачеб.-санитар. хроника Подол. губернии. № 8, 9.

Во107697

9. К вопросу о бактериологии холеры : (из наблюдений над холер. эпидемией 1894 г. в Подол. губернии) / Д. К. Заболотный // Труды первого съезда врачей Подольской губернии, состоявшегося в г. Каменец-Подольском с 15–24 февраля 1895 г. по вопросам об организации борьбы с холерной эпидемией и об улучшении состояния сельской медицинской части губернии. – Каменец-Подольск, 1896. – С. 159–170.

Во518819

10. Сероводородные и серные бактерии и их роль в природе / Д. К. Заболотный // Рус. арх. патологии, клин. медицины и бактериологии. – 1896. – Т. 1, вып. 3. – С. 320–328.

Ж441

11. Новый метод бактериологической диагностики / Д. К. Заболотный ; Киев. воен. госпиталь и лаб. проф. В. В. Подвысоцкого. – Киев : Тип. Н. Т. Корчак-Новицкого, 1897. – [2], 5 с. – Отд. отт. из кн.: Краткий цифровой отчет по бесплатной больнице и лечебнице для приходящих бедных больных Киевского Покровского женского общежительного монастыря за 1896 г. : с 1 апр. 1896 г. по 1 янв. 1897 г. Киев, 1897. С. 36–40.

Бу23862

12. Материалы о чуме в Индии : (письма из Бомбея) / Д. К. Заболотный // Рус. арх. патологии, клин. медицины и бактериологии. – 1897. – Т. 3, вып. 4. – С. 374–379 : табл., ил.

Ж441

13. Наблюдения над агглютинирующей способностью кровяной сыворотки при чуме / Д. К. Заболотный // Рус. арх. патологии, клин. медицины и бактериологии. – 1897. – Т. 3, вып. 5. – С. 521–522.

Ж441

14. Опыт заражения и иммунизации обезьян против чумы : (предвар. сообщ. о рус. экспедиции для изучения чумы в Индии) / Д. К. Заболотный // Рус. арх. патологии, клин. медицины и бактериологии. – 1897. – Т. 3, вып. 6. – С. 640–641.

Ж441

15. Отчет о командировке в Джедду / Д. К. Заболотный. – СПб. : Тип. В. Киршбаума, 1897. – 24 с.

16. Серодиагностика при брюшном тифе : (из Киев. воен. госпиталя и лаб. общ. патологии проф. В. В. Подвысоцкого) / Д. К. Заболотный // Рус. арх. патологии, клин. медицины и бактериологии. – 1897. – Т. 3, вып. 1. – С. 49–58.

Ж441

17. Sur les proprietes agglutinantes du serum dans la peste / D. Zabolotny // Рус. арх. патологии, клин. медицины и бактериологии. – 1897. – Т. 3, вып. 5. – С. 530–531.

Ж441

18. Исследования по чуме. Ст. 1. Наблюдения над больными / Д. К. Заболотный // Арх. биол. наук. – 1899. – Т. 8, вып. 1. – С. 57–91.

Ж335

19. Эндемические очаги чумы на земном шаре и причины ее распространения / Д. К. Заболотный. – СПб. : К. Л. Риккер, 1899. – 9 с. : ил., карты. – Отд. отт. из: Рус. арх. патологии, клин. медицины и бактериологии. 1899. Т. 8, вып. 4.

20. La peste en Mongolie orientale / D. Zabolotny // Annales de l'Institut Pasteur. – 1899. – Vol. 13. – P. 833–840. – URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/22144>.

21. Диагноз и прогноз чумы : [сообщ. в заседании О-ва рус. врачей, 10 февр. 1900 г.] / Д. К. Заболотный. – СПб. : Тип. Стасюлевича, 1900. – 9 с. : ил. – Отд. отт. из: Больнич. газ. Боткина. 1900. № 22.

22. К вопросу о выработке лейкоцитами амилалитического фермента / Д. К. Заболотный. – СПб. : К. Л. Риккер, 1900. – 4, [1] с., 1 л. табл. – Отд. отт. из: Рус. арх. патологии, клин. медицины и бактериологии. 1900. Т. 11/12.

Ж441

23. Исследования по чуме. Ст. 2. Опыт заражения имунизации и лечение животных / Д. К. Заболотный // Арх. биол. наук. – 1901. – Т. 8, вып. 4. – С. 895–420.

Ж335

24. К вопросу о распространении болотной лихорадки на Черноморском побережье / Д. К. Заболотный. – СПб. : Тип. Я. Трей, [1902]. – 5 с. – Отд. отт. из: Рус. врач. 1902. № 7.

Жс419

25. Основания общей микробиологии: по лекциям, чит. в 1902–1903 г. : [в 2 ч.] / Д. К. Заболотный ; Ж[ен]. м[ед]. и[н-т]. – СПб. : Литогр. Богданова, [1903]. – [2], 321 с.

26. Сборник работ по чуме. В 2 вып. Вып. 1. Чума (*Pestis bubonica*): эпидемиология, патогенез и профилактика : наблюдения и исслед. Д. К. Заболотного / Д. К. Заболотный ; Высочайше учрежд. комис. о мерах предупреждения и борьбы с чум. заразой ; под ред. В. К. Антрепа. – СПб., 1907. – [7], 94, V с. : табл., рис.

27. Частная бактериология : курс лекций, чит. проф. Заболотным в 1907–1908 гг. в Жен. мед. ин-те / Д. К. Заболотный. – СПб., 1908. – 59 с.

28. Beobachtungen über die Beweglichkeit und Agglutination der *Spirochaete pallida* / D. Zabolotny, P. Maslakowetz // Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde und Infektionskrankheiten. – 1908. – Bd. 44. – S. 532–534.

29. *Pestis bubonica* / D. K. Zabolotny. – Berlin, 1908.

30. К вопросу о патогенезе сифилиса : дис. ... д-ра мед. наук / Д. К. Заболотный ; Сифилидологич. лаб. Имп. Ин-та эксперим. медицины. – СПб. : Тип. Имп. Акад. наук, 1909. – [4], 80 с. : ил. – (Серия докторских диссертаций, допущенных к защите в Императорской Военно-медицинской академии в 1908–1909 учебном году ; № 21).

Во90845; Во12577

31. Общая бактериология : курс лекций, чит. проф. Д. К. Заболотным в 1907–8 году в Жен. мед. ин-те / Д. К. Заболотный. – СПб. : Тип. «Я. Трей», 1909. – 145 с. : ил., табл.

Во27948

32. Сифилис, его патогенез и этиология / Д. К. Заболотный ; Сифилидологич. лаб. Ин-та эксперим. медицины. – СПб. : Тип. Имп. Акад. наук, 1909. – [8], 75 с. : рис., табл. – Библиогр.: с. 68–74. – Отд. отт. из журн.: *Арх. биол. наук*. Т. 14. Вып. 3/4, 5.

Во39771

33. Очерк развития холерной эпидемии 1907–1908 г. в России и противохолерные мероприятия / Д. К. Заболотный // *Арх. биол. наук*. – 1909. – Т. 14, вып. 5. – С. 471–494.

Ж335

34. Исследование текущей [1908 г.] холерной эпидемии в Санкт-Петербурге на основании материалов городских лабораторий / Д. К. Заболотный, В. И. Яковлев, С. И. Златогоров, Г. С. Кулеша. – СПб. :

Тип. П. П. Сойкина, 1910. – [2], 12 с. – Отд. отт. из: Журн. Рус. о-ва охраны нар. здравоохранения. 1909. № 7.

35. Холерная эпидемия 1908–1909 гг. в Петербурге: (по данным 4-х городских бактериологических лабораторий) / Д. К. Заболотный, С. И. Златогоров, Г. С. Кулеша, В. И. Яковлев. – СПб. : Тип. Я. Трей, 1910. – 119 с.

36. Растительные паразиты человека и борьба с ними / Д. К. Заболотный // Итоги науки в теории и практике : [в 12 т.] / под ред. М. М. Ковалевского [и др.]. – М., [1912]. – Т. 7. – С. 311–362.
В19379/7

37. *Ред.:* Чума в Одессе в 1910 г.: эпидемиология, патология, клиника, бактериология и мероприятия / под ред. Л. Н. Малиновского, Д. К. Заболотного, П. Н. Булатова ; Изд. Высочайше утвержд. Комис. о мерах предупреждения и борьбы с чумною заразою. – СПб., 1912. – VIII, 221, 79 с., 15 л. ил.
С6210

38. Палочка чумы – *Bacillus pestis* / Д. К. Заболотный. // Медицинская микробиология для врачей и студентов : в 3 т. / Д. К. Заболотный [и др.] ; под ред. Л. А. Тарасевича. – СПб. ; Киев, 1913. – Т. 2. – С. 421–434.
В11229

39. Die Choleraepidemie von 1908/1909 in St. Petersburg / D. K. Zabolotny, S. I. Zlatogoroff, G. S. Kulescha, W. I. Jakowleff. – Berlin : R. Schoetz, 1913. – 127 S. – (Veröffentlichungen aus dem Gebiete der Medizinalverwaltung ; Bd. 2, H. 3).

40. Болезнетворные спирохеты / Д. К. Заболотный // Медицинская микробиология для врачей и студентов : в 3 т. / Д. К. Заболотный [и др.] ; под ред. Л. А. Тарасевича. – СПб. ; Киев. – 1913. – Т. 2. – С. 595–619.
В11229; В143158

41. *Ред.:* Легочная чума в Маньчжурии в 1910–11 г. : отчет рус. науч. экспедиции / Изд. Высочайше учрежд. Комис. о мерах предупреждения и борьбы с чум. заразою ; под ред. Д. К. Заболотного. – Петроград, 1915.
Т. 1. – [3], 121, СХХІХ с. : табл.
Т. 2. – [1], 151 с. : табл.

42. *Ред.:* Одесский сборник по сыпному тифу : [в 2 вып.] / под ред. Д. К. Заболотного, В. В. Воронина. – Одесса : Всеукр. гос. изд-во,

Науч. секция одес. отд., 1920. – Вып. 1 : Современное учение о сыпном тифе / А. А. Кронтовский. – 1920. – [6], 74 с., 1 л. ил. : прил. – (Труды Научной комиссии по сыпному тифу).

43. Заразные болезни и как от них уберечься : общедоступ. излож. : [пер. с укр.] / Д. К. Заболотный. – Одесса : Всеукр. гос. изд-во, 1921. – 64 с. : ил., портр. – (Рабоче-крестьянская [популярно-научная] библиотека).

Ао109663

44. Листи до селян про науку й народне здоров'я на Україні / Д. Заболотний. – Одеса : Всеукр. держвидав, 1921. – 38 с. – (Робітничеселянська бібліотека).

Ао260701

45. *Ред.*: Одесский сборник по сыпному тифу : [в 2 вып.] / под ред. Д. К. Заболотного, В. В. Воронина, Я. Ю. Бардаха. – Одесса : Всеукр. гос. изд-во, Науч. секция одес. отд., 1921. – Вып. 2. – 175 с. – (Труды Научной комиссии по сыпному тифу).

46. Заразливі хвороби і як від них охоронитись : попул. виклад / Д. К. Заболотний. – 2-ге вид. – Одеса : Держвидав України, 1922. – 60 с. – (Народна бібліотека ; № 1).

УНД № 4/комп. № 3

47. Организация и результаты обследования эпидемических очагов чумы / Д. К. Заболотный // Арх. биол. наук. – СПб., 1922. – Т. 22. – С. 1–44.

Ж5042

48. Die Pestherde in Südost-Rußland und der Mandschurei. (Aus der epidemiologischen Abteilung des Instituts für experimentelle Medizin, Petersburg) / D. K. Zabolotny // Archiv für Schiffs- und Tropenhygiene, Pathologie und Therapie exotischer Krankheiten. – 1922. – Vol. 26. – S. 380–383.

49. Невидимые враги или микробы / Д. К. Заболотный. – Берлин : З. И. Гржебин, 1923. – 34 [2] с. : ил.

Во329635

50. Заразные болезни и защита от них : в общедоступ. изложении / Д. К. Заболотный. – М. ; Петроград : Печ. двор в Петрограде, 1924. – 94 с. – (Наука для всех).

51. Угасание эпидемии : заключ. речь на IX съезде микробиологов и эпидемиологов / Д. К. Заболотный. – Харьков : Уряд.

друк. ім. тов. Фрунзе, 1925. – 8 с. – Отд. отт. из журн.: Профилактикт. медицина. 1925. № 12.

Ж21537

52. Летние желудочно-кишечные заболевания / Д. К. Заболотный. – М. ; Л. : Гос. изд., тип. Печ. двор в Л., 1926. – 48 с. : ил.

53. Микробы, их жизнь и значение / Д. К. Заболотный. – М., [1926]. – 32 с. – (Библиотека журнала «Гигиена и здоровье рабочей и крестьянской семьи» ; вып. 20).

54. Письма к крестьянам о здоровье / Д. К. Заболотный. – М. : Наркомздрав РСФСР, 1926. – 64 с. : ил.

55. Причины эндемичности чумы на Юго-Востоке СССР / Д. К. Заболотный // Чума на Юго-Востоке СССР и причины ее эндемичности : сб. ст. / Гос. ин-т эксперим. медицины в Ленинграде. – Л., 1926. – С. 7–36.

С1614

56. Что такое грипп? / Д. К. Заболотный. – Л. : Прибой, 1926. – 58, [1] с. : ил., диагр.

57. Über den Mechanismus der Darmimmunisierung / D. K. Zabolotny // Seuchenbekämpfung. – Wien, 1926. – Bd. 3. – S. 110–114.

58. *Ред.:* Чума на Юго-Востоке СССР и причины ее эндемичности : сб. ст. / Гос. ин-т эксперим. медицины в Ленинграде ; под ред. Д. К. Заболотного, В. Л. Омелянского. – Л., 1926. – XXXV, 193, [2] с., [2] л. ил., табл.

С1614

59. Береги здоровье : [попул. очерк] / Д. К. Заболотный. – Л. : Печ. двор, 1927. – 15 с.

60. Основы эпидемиологии. Т. 1 / Д. К. Заболотный. – М. ; Л. : Гос. изд-во, тип. им. Н. Бухарина в Л., 1927. – 207 с. : ил., портр., карты. – (Руководства и пособия для высшей школы).

Вр4561/1

61. Сыпной тиф / Д. К. Заболотный. – Л. : Ленингр. правда, 1927. – 24 с. – (Библиотека журнала «Гигиена и здоровье рабочей и крестьянской семьи» ; вып. 52).

62. Infektion und Immunität bei Winterschlaf haltenden Tieren / D. Zabolotny // Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde und

Infektionskrankheiten. – 1928. – Bd. 106. – S. 397–398.

Ж4068

63. Микробы, их жизнь и значение / Д. К. Заболотный. – 2-е изд. – Л. : Ленингр. правда, 1929. – 32 с. – (Библиотека журнала «Гигиена и здоровье рабочей и крестьянской семьи»; вып. 20).

64. Заразные болезни и защита от них / Д. К. Заболотный ; пер. Аушева Абдул Богана. – Владикавказ : Сердало, 1930. – 79 с.

Au13113

65. Микробы, их жизнь и значение / Д. К. Заболотный. – 3-е изд. – [Л.] : Ленингр. правда, 1930. – 32 с. – (Библиотека журнала «Гигиена и здоровье»; вып. 20).

66. Сыпной тиф / Д. К. Заболотный. – 2-е изд. – [Л.] : Ленингр. правда, 1930. – 23 с. – (Библиотека журнала «Гигиена и здоровье рабочей и крестьянской семьи»; вып. 52).

67. *Ред.:* Збірник пам'яті академіка Теофіля Гавриловича Яновського / Всеукр. акад. наук ; за ред. Д. Заболотного, О. Корчак-Чепурківського, І. Шмальгавзена. – Київ, 1930. – LXIV, 786 с. : ил.

Bu30382

68. Висипный тиф / Д. К. Заболотный. – Харьков ; Київ : Держмедвидав, 1931. – 16 с.

Au11079

69. Курс мікробіології / Д. К. Заболотний ; з передм. М. Мельника. – Харьков : Медвидав, 1932. – 192 с. : ил.

Bu33258

70. Микробы, их жизнь и значение / Д. К. Заболотный ; пер. с укр. Т. Е. Сосина. – М. ; Л. : Биомедгиз, 1934. – 49 с.

Література про життя та діяльність Д. К. Заболотного

71. Автобиография академика Даниила Кирилловича Заболотного / Д. К. Заболотный // Врачеб. дело. – 1950. – № 1. – С. 1–4.

Жс20661

72. Автобиография академика Даниила Кирилловича Заболотного / Д. К. Заболотный // Теорет. и практ. вопр. микробиологии и эпидемиологии. – Киев, 1968. – Вып. 2 : Памяти акад. Д. К. Заболотного. – С. 5–8.

Ж61504

***

73. Заболотный Данииль Кириллович // Энциклопедический словарь / изд.: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1905. – Т. 1а : Дополнительный том. – С. 763.

В153130/1а доп.

74. Звідомлення Всеукраїнської Академії наук за 1921 рік / Всеукр. акад. наук. – Берлін : Вид-во укр. молоді, 1923. – 76 с.

Заболотний Д. К. – С. 9, 68.

Ву1674/21

75. Академік Д. К. Заболотный : [некролог] // Укр. мед. вісті. – 1929. – № 7/10. – С. 489.

76. Академик Д. К. Заболотный : [некролог] // Гигиена и здоровье рабочей и крестьянской семьи. – 1930. – № 1. – С. 2.

Жс5573

77. Данило Кирилович Заболотный (12 дек. 1866 – 15 дек. 1929) : [некролог] // Укр. мед. архів. – 1930. – Т. 5, № 2. – С. 1–4.

78. Стражеско Н. Болезнь и смерть Д. К. Заболотного / Н. Стражеско // Врачеб. дело. – 1930. – № 1. – Стб. 1–6.

Жс2061

79. Садов А. А. Научная деятельность Д. К. Заболотного / А. А. Садов // Микробиол. журн. – 1930. – Т. 10, вып. 2/3. – С. 119–125.

Ж6828

80. Otto R. D. K. Zabolotny / Richard Otto // Deutsche medizinische Wochenschrift. – Bd. 56, Iss. 5. – 1930. – S. 194–195.

81. Збірник пам'яті академіка Данила Кириловича Заболотного / Всеукр. акад. наук, НДІ мікробіології та епідеміології ім. Д. К. Заболотного. – Київ : МСМXXXII, [1932]. – Вип. 1. – 172 с. : іл.

Ву35454/1

82. Даниил Кириллович Заболотный // Биографический словарь профессоров I Ленинградского медицинского института имени акад. И. П. Павлова за 50 лет, 1897–1947. – Л., 1947. – С. 35.

Во371325

83. Руммель Д. І. Академік Заболотний / Д. І. Руммель ; під ред. В. Г. Дроботько. – Київ : Держмедвидав, 1950. – 55 с. : іл., портр.

Ао124361

84. Миленушкин Ю. И. Выдающийся деятель отечественной медицины Д. К. Заболотный / Ю. И. Миленушкин. – М. : Знание, 1954. – 24 с. : портр.– (Всесоюзное общество по распространению политических и научных знаний ; [сер. 3, № 58]). – Библиогр.: с. 23.

Во616974

85. Выдающийся ученый и общественный деятель – академик Даниил Кириллович Заболотный / В. Н. Рождественский, В. Д. Кучеренко, В. С. Киктенко [и др.] // Журн. микробиологии, эпидемиологии и иммунобиологии. – 1954. – № 12. – С. 17–23.

Ж5780

86. Бароян О. В. Экспедиции Д. К. Заболотного и их значение в развитии эпидемиологии / О. В. Бароян // Журн. микробиологии, эпидемиологии и иммунобиологии. – 1955. – № 12. – С. 80–84.

Ж5780

87. Розгін І. Академік Данило Заболотний / І. Розгін // Нові дні. – 1955. – Т. 6, № 70. – С. 21–23.

УНД:Ж № 376

88. Абрамсон Л. А. Развитие советскими исследователями учения Д. К. Заболотного по эпидемиологии чумы : автореф. дис. ... канд. мед. наук / Абрамсон Л. А. ; М-во здравоохранения СССР, Гос. НИИ микробиологии и эпидемиологии Юго-Востока СССР «Микроб». – Саратов, 1957. – 54 с.

89. Гиммельфарб Я. К. Д. К. Заболотный, 1866–1929 / Я. К. Гиммельфарб, К. М. Гродский. – М. : Гос. изд-во мед. лит., 1958. – 223 с. – (Выдающиеся деятели отечественной медицины).

Во703140

90. Дроботько В. Г. Данило Кирилович Заболотний / В. Г. Дроботько ; відп. ред. П. Є. Візир. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1958. – 31 с. : портр. – (Вчені Української РСР).

Во719588

91. Елкин И. Заболотный Даниил Кириллович / И. Елкин // Большая медицинская энциклопедия. – Изд. 2-е. – М., 1959. – Т. 10. – Стб. 526–528 : портр.

В302052/10

92. Мар'єнко Ф. Віч-на-віч із смертю : нарис про життя і діяльність акад. Д. К. Заболотного / Ф. Мар'єнко ; худож. Я. Киричок. – Одеса : Одес. кн. вид-во, 1959. – 151 с. : іл.

Ао149161

93. Вайндрах Г. Подвиги русских врачей: из истории борьбы с заразными болезнями / Григорий Вайндрах ; АН СССР. – М. : Изд-во АН СССР, 1959. – 167 с. : ил. – (Научно-популярная серия).

Зокрема про Д. К. Заболотного.

Во723665

94. Сборник научных работ Харьковского государственного медицинского института и Научно-исследовательского института вакцин и сывороток им. И. И. Мечникова, посвященный памяти академика Д. К. Заболотного / Харьков. гос. мед. ин-т ; редкол.: В. С. Деркач [и др.]. – Харьков, 1960. – 264 с., 1 л. портр. – (Труды Харьковского государственного медицинского института ; вып. 53).

В154285/53

95. Сухарев В. И. Академик Д. К. Заболотный и его учение об экспериментальном сифилисе / В. И. Сухарев. – Тбилиси : Сабчота Сакартвело, 1960. – 49 с.

Во767677

96. Голубев Г. Житие Даниила Заболотного / Глеб Голубев. – М. : Молодая гвардия, 1962. – 255, [12] с. : ил. – (Жизнь замечательных людей. Серия биографий ; вып. 18 (351)).

В301469/351

97. Куренков И. «Черная смерть» / И. Куренков ; АН СССР. – М. : Наука, 1965. – 71 с. : ил.

Во976771

98. Бароян О. В. Д. К. Заболотный и идея глобальной эпидемиологии / О. В. Бароян ; НИИ эпидемиологии и микробиологии им. Н. Ф. Гамалеи АМН СССР. – М., 1966. – 19 с. : портр.

Ва12196

99. Білай В. Й. Життя, віддане людям : до 100-річчя з дня народж. акад. Д. К. Заболотного / В. Й. Білай. – Київ : Наук. думка, 1966. – 80 с. : іл., портр. – (Науково-популярна література).

Ва6364

100. Московец С. М. Академік Д. К. Заболотний / С. М. Московец. – Київ, 1966. – 32 с. : іл. – (Товариство «Знання УРСР» ; серія 6, № 9).

Ва1519

101. Білай В. Й. Даниил Кирилович Заболотный (к 100-летию со дня рождения) / В. Й. Білай // Микробиология. – 1966. – Т. 35, вып. 6. –

С. 112–114.

Ж12054

102. Васильев К. Г. Д. К. Заболотный – организатор первой самостоятельной кафедры эпидемиологии в Советском Союзе / К. Г. Васильев, Т. Л. Занчевский // Журн. микробиологии, эпидемиологии и иммунобиологии. – 1966. – № 12. – С. 7–10.

Ж5780

103. Третьак Д. С. В музеї вченого : до 100-річчя від дня народж. Д. К. Заболотного / Д. С. Третьак // Молодий медик. – 1966. – 12 листоп.

104. Історія Академії наук Української РСР : у 2 кн. / АН УРСР ; редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : Голов. ред. УРЕ, 1967.

Кн. 1. – 835 с.

Заболотний Д. К. – С. 16, 78, 98, 103, 104, 128, 111, 130, 199, 408, 685, 688, 735, 744, 747.

Кн. 2. – 726 с. : фот.

Заболотний Д. К. – С. 124, 266–268.

В316801/1-2

105. Космодамианский В. Н. Деятельность Д. К. Заболотного в микробиологии / В. Н. Космодамианский // Журн. микробиологии, эпидемиологии и иммунобиологии. – 1967. – № 5. – С. 34–37.

Ж5780

106. Д. К. Заболотний і сучасна мікробіологія та епідеміологія : матеріали конф., присвяч. 100-річчю з дня народж. Д. К. Заболотного [3–6 жовт. 1966 р.] / АН УРСР, Ін-т мікробіології і вірусології ім. акад. Д. К. Заболотного ; редкол.: С. М. Московець (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1968. – 219 с. : іл., портр.

Ва82980

107. Теоретические и практические вопросы микробиологии и эпидемиологии : респ. межвед. сб. / Харьков. мед. ин-т ; редкол.: М. Н. Соловьев (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1968. – Вып. 2 : [Памяти акад. Д. К. Заболотного]. – 183, [1] с., [1] л. портр.

Зі змісту: Историческое значение научного метода Д. К. Заболотного для изучения эпидемиологических очагов / М. Н. Соловьев. – С. 8–17; Основные результаты исследований по азиатской холере в трудах Д. К. Заболотного / М. М. Лысковцев. – С. 17–23; Значение работ Д. К. Заболотного в отечественной сифидологии / Б. А. Задорожный. – С. 23–27.

Ж61504

- 108.** Третьяк К. В. Музей Д. К. Заболотного : путівник / К. В. Третьяк. – Одеса : Маяк, 1968. – 44 с. : іл.
Ао182137
- 109.** Гольд Э. Ю. Развитие идей Д. К. Заболотного в трудах советских эпидемиологов / Э. Ю. Гольд // Вопросы истории медицины и здравоохранения : материалы Третьей науч. ист.-мед. конф. БССР / М-во здравоохранения БССР, Белорус. респ. науч. ист. мед. о-во. – Минск, 1968. – С. 123–126.
Ва71212
- 110.** Базанов В. А. Д. К. Заболотный в Красном Петрограде / В. А. Базанов // Совет. здравоохранение. – 1969. – № 1. – С. 80–85.
Ж13691
- 111.** Козак И. А. Д. К. Заболотный – народный комиссар здравоохранения и просвещения Ольгопольского уезда Подольской губернии / И. А. Козак, Л. И. Лисничий, Э. Ю. Гольд, А. М. Голяченко // Журн. микробиологии, эпидемиологии и иммунобиологии. – 1969. – № 11. – С. 144–148.
Ж5780
- 112.** Терлецький В. М. Академія наук Української РСР, 1919–1969 : корот. іст. нарис / В. М. Терлецький ; за ред. І. Г. Підоплічка. – Київ : Наук. думка, 1969. – 295 с. : іл.
Заболотний Д. К. – С. 8, 35, 40, 45, 46, 48, 171, 276.
Ва85485
- 113.** Гольд Э. Ю. Роль научной школы Д. К. Заболотного в развитии эпидемиологии : автореф. дис. ... канд. мед. наук / Гольд Эдуард Юзефович ; Винниц. мед. ин-т им. Н. И. Пирогова. – Винница, 1970. – 20 с.
Ва99581
- 114.** Крижанівський Є. Тривожна доля : розповідь про життя Д. К. Заболотного / Є. Крижанівський. – Київ : Вид-во ЦК ЛКСМУ «Молодь», 1971. – 175 с.
Ао197221
- 115.** М'ястківський А. П. Через вогонь : повість [про вченого-мікробіолога Д. К. Заболотного] / А. П. М'ястківський. – Київ : Веселка, 1971. – 167 с. : іл. – (Життя – подвиг).
1971 М-994
- 116.** Заболотны Данила Кірылавіч // Беларуская савецкая энцыклапедыя : [у 12 т.]. – Мінск, 1971. – Т. 4. – С. 459 : портр.
ВЗ19473/4

- 117.** Матвеевко С. А. Деятельность академика Даниила Кирилловича Заболотного по организации Микробиологического института на Украине : (историческая справка) / С. А. Матвеевко // Микробиол. журн. – 1978. – Т. 40, вып. 3. – С. 371–375 : фот.
Ж22205
- 118.** Білай В. Й. Данило Кирилович Заболотний / В. Й. Білай ; [ред. В. І. Серета]. – Київ : Наук. думка, 1979. – 87 с. : іл.
Зі змісту: Наукові праці Д. К. Заболотного. – С. 49–68; Література про життя і діяльність Д. К. Заболотного. – С. 69–87.
Ва328811
- 119.** Заболотний Данило Кирилович // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. – Вид. 2-ге. – Київ, 1979. – Т. 4. – С. 153 : фот.
В328608/4
- 120.** История Академии наук Украинской ССР / АН УССР ; редкол.: Б. Е. Патон (гл. ред.) [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1979. – 835 с. : ил., портр.
Заболотний Д. К. – С. 403, 483, 696, 816, 821.
Вс17869
- 121.** Мазурик Е. В. Деятельность Д. К. Заболотного в Каменец-Подольске (1894–1895 гг.) / Е. В. Мазурик // Совет. здравоохранение. – 1980. – № 10. – С. 57–59.
Ж13691
- 122.** Тонкаль В. Ю. Академія наук Української РСР / В. Ю. Тонкаль, В. М. Пелих, Б. С. Стогній ; за ред. І. К. Походні. – Київ : Наук. думка, 1980. – 433 с. : іл.
Заболотний Д. К. – С. 15, 18, 207, 210, 212, 313, 365, 383, 387, 397.
Ва354298
- 123.** Калита В. Т. Данило Заболотний : біогр. повість / В. Т. Калита. – Київ : Молодь, 1981. – 246 с. : фотоіл. – (Серія біографічних творів «Уславлені імена» ; вип. 53).
Ва363333
- 124.** Смирнов В. В. Жизнь и деятельность Д. К. Заболотного в Киеве / В. В. Смирнов, В. И. Билай // Микробиол. журн. – 1982. – Т. 44, № 3. – С. 86–90.
Ж22205
- 125.** Васильєв К. Г. Музей Д. К. Заболотного : путівник / К. Г. Васильєв, О. М. Голяченко, Л. Т. Марцінковський. – Одеса : Маяк, [1983]. – 55 с. : іл.
Ао233036

126. Мазурик Е. В. Первые шаги научной деятельности Д. К. Заболотного / Е. В. Мазурик // Журн. микробиологии, эпидемиологии и иммунобиологии. – 1983. – № 5. – С. 99–101.

Ж5780

127. Заболотный Даниил Кириллович // Биологи : биограф. справ. / Т. П. Бабий, Л. Л. Коханова, Г. Г. Костюк [и др.] ; отв. ред. Ф. Н. Серков. – Киев, 1984. – С. 253–254 : портр.

Ва417503

128. Развитие биологии на Украине : в 3 т. / АН УССР, Отд-ние истории естествознания и техники Ин-та истории ; гл. редкол.: К. М. Сытник (гл. ред.), С. М. Гершензон, А. М. Гродзинский [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1984–1985.

Т. 1 : С древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции / редкол. тома: Б. Г. Новиков (отв. ред.) [и др.]. – 1984. – 415 с. : фот.

Заболотный Д. К. – С. 7, 16, 17, 296, 300, 301, 304, 306–309, 346, 347.

Т. 2 : Развитие ботанических исследований, физиологии и биохимии, интродукции и акклиматизации, генетики и селекции растений, микробиологии за годы Советской власти / редкол. тома: К. М. Сытник (отв. ред.) [и др.]. – 1985. – 456 с. : фот.

Заболотный Д. К. – С. 6, 361, 420, 421, 428, 429.

Т. 3 : Развитие зоологических и гидробиологических исследований, морской биологии, физиологии и биохимии животных и человека, генетики животных, криобиологии, радиобиологии, молекулярной биологии и вирусологии за годы Советской власти / редкол. тома: Ф. Н. Серков (отв. ред.) [и др.]. – 1985. – 447 с. : фот.

Заболотный Д. К. – С. 262.

В333120/1-3

129. Васильев К. Г. Д. К. Заболотный (1866–1929) / К. Г. Васильев. – М. : Медицина, 1986. – 103 с. : портр., фотоил. – (Научно-популярная медицинская литература ; Выдающиеся деятели отечественной медицины и здравоохранения).

Ва443201

130. Заболотный Данило Кирилович // Український радянський енциклопедичний словник : у 3 т. / редкол.: Ф. С. Бабичев (голова ред.) [та ін.]. – Київ, 1986. – Т. 1. – С. 632.

В334254/1

131. Билай В. И. Даниил Кириллович Заболотный / В. И. Билай ; отв. ред. В. В. Смирнова. – Киев : Наук. думка, 1987. – 128 с. : ил., портр. –

Библиогр.: с. 122–125.

Ва470589

132. Пищук Н. Е. Даниил Кириллович Заболотный. 1866–1929 / Н. Е. Пищук ; отв. ред. Л. Б. Борисов. – М. : Наука, 1988. – 303 с. – (Научно-биографическая серия / АН СССР).

Ва488400

133. Академия наук Белорусской ССР : крат. очерк / под ред. В. П. Платонова. – Минск : Наука и техника, 1989. – 158 с. : ил.

Заболотный Д. К. – С. 15, 144, 154.

Ва498732

134. Билай В. И. Даниил Кириллович Заболотный (1866–1929) / В. И. Билай // Очерки истории естествознания и техники. – Киев, 1989. – Вып. 36. – С. 90–97 : портр.

Ж29988

135. Академия наук Украинской ССР. История и современность / под ред. Б. С. Стогния. – Київ : Наук. думка, 1990. – 429 с.

Заболотный Д. К. – С. 37, 39, 182, 345, 362, 367, 384, 388, 396–397.

Ао254057

136. Кланца П. А. Малоизвестные данные из биографии академика Д. К. Заболотного (по архивным материалам) / П. А. Кланца, О. П. Кланца, Г. С. Собчук // Микробиол. журн. – 1990. – Т. 52, № 5. – С. 109–111.

Ж22205

137. Заболотный Данило // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 705 : портр.

В339091/2

138. Історія Національної академії наук України, 1918–1923 : док. і матеріали / АН України, Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. Г. Шмельов, В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський [та ін.] ; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Д. П. Овчаренко, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 575 с. – (Джерела з історії наук України).

Заболотний Д. К. – С. 298, 341, 361, 401, 469, 480, 481, 488.

Вс29848

139. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.

Заболотний Д. К. – С. 52, 63, 70, 73, 394, 395.
Ва639887

140. Zabolotny Danylo // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. N. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 5. – P. 791–792 : phot. B276504/5

141. Заболотний Данило Кирилович // 3 іменем Святого Володимира: Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників : у 2 кн. / упоряд.: В. Короткий, В. Ульяновський. – Київ, 1994. – Кн. 2. – С. 412–413.
В339825/2

142. Інститут мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного / НАН України, Ін-т мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного ; уклад. С. О. Матвієнко ; відп. ред. І. Г. Скрипаль. – Київ : Наук. думка, 1994. – 112 с. : портр., фот. – Укр., рос., англ.
Про Д. К. Заболотного. – С. 5, 6, 10, 45–47, 50, 83–85, 110.
Ао257813

143. Академік Д. К. Заболотний – вчений, лікар, педагог, громадянин : Перші коледж. читання 16 груд. 1996 р. : матеріали / Вінниц. мед. коледж ім. Д. К. Заболотного, Вінниц. держ. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова ; ред. В. М. Мороз. – Вінниця, 1996. – 38 с.

144. Актуальні проблеми мікробіології, епідеміології, паразитології та інфекційних хвороб : до 130-річчя від дня народж. Д. К. Заболотного : матеріали XIII з'їзду Укр. наук. т-ва ім. Д. К. Заболотного, 9–11 жовт. 1996 р. / Укр. наук. мед. т-во мікробіологів, епідеміологів та паразитологів ім. Д. К. Заболотного, Вінниц. держ. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова ; відп. ред.: А. Ф. Фролов [та ін.]. – Київ ; Вінниця, 1996. – 335 с.

145. Остапенко В. Т. Данило Заболотний, вчений і громадянин / В. Т. Остапенко, М. В. Тичинський, Л. Т. Марцінковський. – Вінниця : Південний Буг, 1996. – 47 с. : фот.

146. Современная эпидемиология: достижения, проблемы, перспективы : юбилейн. науч. конф., посвящ. 130-летию со дня рождения акад. Д. К. Заболотного и 60-летию основания Каф. общей и воен. эпидемиологии, 13–14 нояб. 1996 г. : тез. докл. / Воен.-мед. акад. ; редкол.: В. С. Новиков [и др.]. – СПб. : ВМА, 1996. – 166 с.

147. Грандо О. А. Заболотний Даниил Кириллович // Грандо О. А. Визначні імена в історії української медицини / О. А. Грандо ; Центр.

музей медицини України. – Київ, 1997. – С. 275–276 : портр.
Ао259047

148. Грибанов Е. Нагородний жетон Данила Кириловича Заболотного : біогр. окремої особи / Е. Грибанов // Агапіт. – 1997/1998. – № 7/8. – С. 59–61 : іл.

Ж14918

149. Заболотный Даниил Кириллович // Большой энциклопедический словарь / гл. ред. А. М. Прохоров. – Изд. 2-е, перераб. – М. ; СПб., 1997. – С. 405.

Вс32634

150. Мацелюх Б. «Пісні смутку» Данила Заболотного / Б. Мацелюх // Вісн. НАН України. – 1997. – № 1/2. – С. 88–90.

Ж20611

151. Савчак В. І. Данило Кирилович Заболотний : до 130-річчя від дня народж. / В. І. Савчак // Україна і світова наука : матеріали наук. конф. / Терноп. держ. мед. акад. ім. І. Горбачевського, Ін-т нац. відродження України. – Тернопіль, 1997. – Вип. 2. – С. 48–50.

В341554/2

152. Видатні вчені Національної Академії наук України: особові архівні та рукописні фонди академіків і членів-кореспондентів у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського (1918–1998) : путівник / НАН України, Нац. б-ка ім. В. І. Вернадського ; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.] ; уклад. О. С. Боляк. – Київ, 1998. – 307 с.

Заболотний Д. К. – С. 11; № 14.5, 14.6, 20.1, 21.11, 49.3, 113.3, 263.

Ва585462

153. Заболотны Данила Кірылавіч // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. – Мінск, 1998. – Т. 6. – С. 485 : портр.

В341126/6

154. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 761 с. – (Джерела з історії наук України).

Заболотний Д. К. – С. 17, 111, 335, 437, 455–458, 460, 467, 478, 486, 490, 491, 503, 507, 556, 565, 597.

Вс33033

155. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства

ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, Г. В. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: С. П. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Заболотний Д. К. – С. 8, 35, 37, 39, 55, 60, 62, 64, 79, 92, 152, 153, 163, 164, 220, 221, 371, 379, 385, 386, 388. 390, 391, 394, 395, 397–400, 403, 405, 406, 411, 413–416, 420, 432, 441, 442.

Вс33691

156. Академік Д. К. Заболотний – вчений, лікар, педагог, громадянин : Другі коледж. читання 15 груд. 1999 р. : матеріали / Вінниц. мед. коледж ім. Д. К. Заболотного, Вінниц. держ. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. – Вінниця, 1999. – 93 с.

157. Дупленко Ю. К. Створення та перші кроки Української Академії наук : (до 80-річчя НАН України) / Ю. К. Дупленко, С. П. Руда // Журн. Акад. мед. наук України. – 1999. – Т. 5, № 1. – С. 172–178.

Зокрема про Д. К. Заболотного.

Ж14793

158. Западнюк В. «Царить в законі розбійня»: Невідомі сторінки з життя академіка Данила Заболотного / В. Западнюк // Київ. – 1999. – № 3/4. – С. 114–118.

Ж14227

159. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 579 с.

Заболотний Д. К. – С. 61, 217, 228, 229, 254, 278, 279, 408, 409.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 585–1216 с.

Заболотний Д. К. – С. 636, 699, 940.

С10067/кн.1,2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Заболотний Д. К. – С. 1638, 1664, 1672.

160. Мазурик Є. В. Діяльність Д. Заболотного в Кам'янці-Подільському (1894–1895 рр.) // Мазурик Є. В. Нариси про минуле і сьогодення медицини Кам'янця-Подільського та Хмельниччини / Є. В. Мазурик. – Кам'янець-Подільський, 1999. – С. 118–123.

161. Шаров І. Заболотний Данило Кирилович (1866–1929) – мікробіолог, епідеміолог, Президент АН УРСР (1928–1929) // Шаров І. 100 видатних імен України / І. Шаров. – Київ, 1999. – С. 143–146 : портр.
Ва604850

162. Заболотный Даниил Кириллович // Всемирный биографический энциклопедический словарь / редкол.: В. И. Бородулин [и др.]. – М., 2000. – С. 279.

163. Руда С. «...Для рідного краю і народу» (135 років від дня народж. Д. Заболотного) / Світлана Руда // Українознавство : календар-щорічник, 2001. – Київ, 2000. – С. 206–208.
Ж66396

164. Руда С. Нариси з історії мікробіології в Україні (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) : монографія / С. П. Руда ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Держкомстат України, 2000. – 262 с.
Про Д. К. Заболотного. – С. 41, 46, 85, 91, 115, 134, 135, 143, 149, 153, 154, 155–158, 175, 177–182, 202, 228, 229, 239, 240.
Ва601371

165. Шудря М. Історія державотворення в іменах / М. Шудря // Укр. культура. – 2000. – № 2. – С. 30–31 : портр.
Заболотний Д. К. – С. 30.
Ж26021

166. Генік С. Заболотний Данило // Генік С. 150 великих українців / Степан Генік. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 83–84 : портр.
Вс35814

167. Данило Заболотний // Видатні діячі України минулих століть : мемор. альм. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: В. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 202–203 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., англ.
Со24384

168. Данило Заболотний // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : у 6 т. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: Ю. Богуцький [та ін.]. – Київ, 2001. – Т. 1. – С. 536–537 : фот. – Укр., англ.
С10173/1

169. Визначні імена у світовій медицині / Нац. музей медицини України ; за ред. О. А. Грандо. – Київ : Тріумф, 2001. – 319 с.
Заболотний Д. К. – С. 202, 208, 281; Заболотний Данило Кирилович. – С. 211–212.
Вс43160

170. Подолинний А. М. Заболотний Данило Кирилович / А. М. Подолинний // 3-над Божої ріки : літ. біобібліогр. слов. Вінничини / заг. ред., упоряд. А. М. Подолинний ; відп. ред.: Н. М. Космина, Т. Г. Трубникова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Вінниця, 2001. – С. 119.

Ва639546

171. Бойчак М. П. Заболотний Данило Кирилович як військовий лікар / М. П. Бойчак // Сучас. інфекції. – 2002. – № 4. – С. 109–114.

Ж16691

172. Выдающиеся имена в мировой медицине = Great names in the world medicine / Нац. музей медицины Украины ; под ред. А. А. Грандо. – Киев : Триумф, 2002. – 495 с. – Рус., англ.

Заболотний Д. К. – С. 220, 229, 403, 412.

Вс37252

173. Ганіткевич Я. Українські лікарі-вчені першої половини ХХ століття та їхні наукові школи : біогр. нариси та бібліогр. / Ярослав Ганіткевич ; Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львів. від-ня, Всеукр. лікар. т-во. – Львів, 2002. – 540 с.

Заболотний Д. К. – С. 23, 35, 79, 89, 132, 168–170, 197, 281, 284, 285, 300, 379, 438, 460, 467, 474, 475.

Вс37133

174. Данило Заболотний // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 1. – С. 624–625 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.

В346899/1

175. Маркітан Л. Джерела до вивчення життя та наукової діяльності президента ВУАН Д. К. Заболотного / Людмила Маркітан // Спец. іст. дисципліни: питання теорії та методики : у 2 ч. – Київ, 2002. – Число 8/9, ч. 1. – С. 320–333.

Ж70468

176. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2002. – 766 с.

Заболотний Д. К. – С. 280, 308, 364, 396, 622.

Вс37277

- 177.** Шендеровський В. Рятівник людства / Василь Шендеровський // Укр. слово. – 2002. – Ст. 13. – С. 10.
Про Д. К. Заболотного.
Ж15426
- 178.** Гажаман Н. Славетні лікарі-українці. Переможець чуми Данило Кирилович Заболотний / Н. Гажаман // Палітра педагога. – 2003. – № 2. – С. 3–4.
Ж15426
- 179.** Заболотний Данило // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 2003. – Т. 11 : Доповнення і виправлення. – С. 300.
В339091/11
- 180.** Коляденко В. Г. Спостереженню збудника сифілісу Д. К. Заболотним – 100 років / В. Г. Коляденко, В. В. Короленко // Укр. журн. дерматології, венерології, косметології. – 2003. – № 2. – С. 94–96.
Ж23543
- 181.** Ляшко С. М. Постійна комісія УАН–ВУАН для складання Біографічного словника діячів України, 1918–1933 : док. Матеріали. Дослідж. / авт.-упоряд. С. М. Ляшко ; рец.: Ю. В. Павленко, Л. В. Матвєєва ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т біогр. дослідж., Ін-т рукопису. – Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2003. – 688 с.
Заболотний Д. К. – С. 475, 631.
Ва637229
- 182.** Матвєєва Л. В. Нариси з історії Всеукраїнської Академії наук / Л. В. Матвєєва ; НАН України, Ін-т сходознавства. – Київ : Вид. дім «Стилос», 2003. – 295 с. : фот. – Бібліогр.: с. 271–286. – До 85-річчя Національної Академії наук України.
Заболотний Д. К. – С. 70, 92–94, 114, 126–130.
Ва652771
- 183.** Пасько І. «Його праця – подвиг...» : (до 75-річчя від дня смерті акад. Данила Заболотного) / Ірина Пасько // Українознавство : календар-щорічник, 2004. – Київ, 2003. – С. 215–217.
Ж66396
- 184.** Смірнов В. В. Витоки генію Д. К. Заболотного / В. В. Смірнов, В. Г. Скрипаль // Асклепій. – 2003. – Т. 6, № 1. – С. 22–31.
Ж16687
- 185.** Ганіткевич Я. Історія української медицини в датах та іменах = The history of ukrainian medicine in dates and names / Ярослав Ганіткевич ; Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т укр. археографії та

джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львів. від., Всеукр. лікар. т-во. – Львів, 2004. – 365 с.

Про Д. К. Заболотного. – С. 50, 52, 54, 56, 58, 61, 67, 73, 79–81, 83, 84, 99, 105, 107, 108, 110, 113, 119, 122, 210, 232, 239, 250, 257.

Вс39242

186. Голяченко О. Данило Заболотний // Голяченко О. Лікарі Вінничини / О. Голяченко. – 2-ге вид., випр. – Тернопіль, 2004. – С. 27–31.

187. ДуPLEнко Ю. К. Заболотний Данило Кирилович / Ю. К. ДуPLEнко // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 138–139 : портр.

Со26033

188. Непорада В. П. Академік Д. К. Заболотний – борець за здоров'я людей / В. П. Непорада // Одес. мед. журн. – 2004. – № 4. – С. 57–59 : портр.

Ж21417

189. Пилипчук О. Заболотний Данило Кирилович (1866–1929). Мікробіолог і епідеміолог / О. Пилипчук // Видатні постаті України : біогр. довід. / Межрегіон. акад. упр. персоналом, Кн. палата України ; редкол.: Г. В. Щокін (голова) [та ін.]. – Київ, 2004. – С. 309–314 : портр.

Вс40641

190. Скрипаль І. Г. 75 років пам'яті Данила Кириловича Заболотного / І. Г. Скрипаль // Мікробіол. журн. – 2004. – Т. 66, № 5. – С. 90–94.

Ж22205

191. Славетний борець із чумою // Демократ. Україна. – 2004. – 16 груд. – С. 8.

Про Д. К. Заболотного.

192. Благородна справа боротьби за здоров'я людей // Обдаров. дитина. – 2005. – № 10. – С. 48–51.

Ж15995

193. Брега Г. С. Заболотний Данило Кирилович / Г. С. Брега // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2005. – Т. 3. – С. 184 : портр.

В348560/3

194. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941). В 2 т. Т. 2. 1918–1941 / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвєєва (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – 359 с. : іл. – (Наукова спадщина сходознавців).

Заболотний Д. – С. 2, 172, 176, 188, 198, 215, 320.
В350011/2

195. Гальчак С. Заболотний Данило Кирилович // Гальчак С. Краєзнавці Вінниччини: біографії. Бібліографія / Сергій Гальчак ; Всеукр. спілка краєзнавців, Центр. дослідж. історії Поділля, Ін-т історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. держ. ун-ті [та ін.]. – Вінниця, 2005. – С. 68–69.

Ва668035

196. Заболотний Данило Кирилович (1867–1929) // Київський Національний університет імені Тараса Шевченка : незабутні постаті / авт.-упоряд.: О. Матвійчук, Н. Струк ; редкол.: В. В. Скопенко [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2005. – С. 243–244 : портр.

Со26748

197. Процек Е. Г. История создания Винницкого медицинского института / Е. Г. Процек, В. С. Иванашко, Н. Н. Древа // Асклепий. – 2005. – Т. 8, № 1. – С. 12–24 : ил.

Зокрема про участь Д. К. Заболотного у створенні Вінницького національного медичного університету.

Ж16687

198. Академік Данило Заболотний : [док. фільм] / авт. сценарію В. Шендеровський ; режисер, авт. тексту Л. Філонов ; оператор І. Самчук ; монтаж С. Самчук. – Вінниця : Плин, 2006 // Yana T : [канал відеохостинга Youtube.com]. – Дата публ.: 19.09.2016. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=6YB0owcjQ5Q>.

199. Данило Кирилович Заболотний : до 140-річчя від дня народж. : матеріали наук.-практ. конф. / Вінниц. облдержадмін., Вінниц. обл. рада, ВОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – Вінниця : Книга-Вега, 2006. – 36, [6] с.

Ва689679

200. Академік Д. К. Заболотний – борець за здоров'я людей : (до 140-річчя від дня народж.) / В. П. Непорада, Ю. Б. Чайковський, В. І. Резнік, Н. Б. Пугач // Анналі Мечників. ін-ту. – Харків, 2006. – № 2. – С. 33–39. – URL: http://www.imiamn.org.ua/journal/2_2006/zmist2_2006.htm.

201. Заболотный Даниил Кириллович // Большая энциклопедия : в 62 т. / гл. ред. С. А. Кондратов ; редкол.: Т. В. Кожевников [и др.]. – М., 2006. – Т. 17. – С. 179 : портр.

В350159/17

202. Завьялов А. И. Вклад академика Д. К. Заболотного в развитие венерологии (к 140-летию со дня рождения и 100-летию

открытия первой в России сифилидологической лаборатории) / А. И. Завьялов // Лікар. справа. – 2006. – № 8. – С. 106–110.

Жс20661

203. К 140-летию со дня рождения Даниила Кирилловича Заболотного // Журн. микробиологии, эпидемиологии и иммунобиологии. – 2006. – № 6. – С. 109–110.

Ж5780

204. Матвійчук О. Данило Заболотний – ім'я в усіх енциклопедіях світу / О. Матвійчук, Н. Струк // Пам'ять століть. – 2006. – № 6. – С. 109–111.

Ж15176

205. Мацелюх Б. П. Данило Кириллович Заболотний : (до 140-річчя від дня народж.) / Б. П. Мацелюх // Мікробіол. журн. – 2006. – Т. 68, № 5. – С. 3–11 : портр.

Ж22205

206. Романець Д. На війні з епідеміями : до 140-річчя з дня народж. Данила Заболотного / Д. Романець // Молодь України. – 2006. – 28 груд. – С. 12.

207. Шаров І. Заболотний Данило Кириллович (1866–1929). Мікробіолог, епідеміолог // Шаров І. Вчені України: 100 видатних імен / І. Шаров. – Київ, 2006. – С. 140–144 : портр.

Ва676118

208. Ширококов В. П. До історії мікробіології у науково-дослідних і навчальних закладах України / В. П. Ширококов. – Київ : Книга плюс, 2006. – 304 с.

Зокрема про Д. К. Заболотного.

Ва678333

209. Андрюшкевич Т. В. Даниил Кириллович Заболотный и Императорский институт экспериментальной медицины / Т. В. Андрюшкевич // Медицина. XXI век. – 2007. – № 8. – С. 72–80 : портр., фотоил. – URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=20131205>.

210. Історія Національної академії наук України, 1941–1945 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, О. М. Березовський, В. А. Кучмаренко ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк, В. П. Даниленко [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2007–2008. –

(Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 2007. – 808 с.

Заболотний Д. К. – С. 302, 633.

Ч. 2 : Додатки. – 2008. – 576 с.

Заболотний Д. К. – С. 155, 164.

В349903/1-2

211. Калита В. Светя другим, сгораю... / В. Калита // Здоров'я України – XXI ст. – 2007. – № 2. – С. 46–47 : портр. – URL: <https://health-ua.com/article/17756-svetya-drugim-sgorayu>.

Про Д. К. Заболотного.

212. Коляденко В. Г. Данило Кирилович Заболотний (до 140-річчя від дня народж. вченого та 100-річчя відкриття на теренах Рос. імперії першої сифілідологічної лабораторії) / В. Г. Коляденко, П. М. Недобой // Укр. журн. дерматології, венерології, косметології. – 2007. – № 2. – С. 87–88.

Ж23543

213. Кузнецов В. О. Життя та науково-педагогічна діяльність академіка Д. К. Заболотного в Одесі (28.12.1866–15.12.1929) / В. О. Кузнецов, Н. В. Кузнецова // Мікробіологія і біотехнологія. – 2007. – № 1. – С. 82–92 : портр.

Ж25976

214. Лутчак В. О. Коли народився Д. К. Заболотний? : (до 140-річчя від дня народж.) / В. О. Лутчак // Мікробіол. журн. – 2007. – Т. 69, № 1. – С. 68–71.

Ж22205

215. Матвійчук О. Данило Заболотний – ім'я в усіх енциклопедіях світу / Олена Матвійчук, Неоніла Струк // Історичний календар, 2007. – Київ, 2007. – Вип. 12. – С. 54–56 : портр.

Ж69229

216. Архівні фонди установ НАН України : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.] ; авт.-упоряд.: Л. М. Яременко, О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.]. – Київ, 2008. – 448 с.

Про Д. К. Заболотного. – С. 7, 16, 227, 228.

Вс45674

217. Дупленко Ю. К. Заболотний Данило Кирилович / Ю. К. Дупленко // Наука та наукознавство. – 2008. – № 4. – С. 44–47 : портр.

Ж14597

218. Історія Національної академії наук України, 1946–1950 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, О. М. Березовський, В. А. Кучмаренко ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк, В. А. Вергунов [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2008. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 604 с.

Заболотний Д. К. – С. 16, 155.

Ч. 2 : Додатки. – 716 с.

Заболотний Д. К. – С. 160, 161, 169.

В351175/1-2

219. Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2008: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов ; Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; відп. ред. В. Л. Богданов. – 5-те вид., випр. і допов. – Київ, 2008. – 345, [7] с. : портр.

Заболотний Д. К. – С. 40, 41, 267, 313, 314.

Вс46509

220. Скрипаль І. Академік Данило Заболотний в контексті часу створення Української академії наук та Інституту мікробіології / І. Скрипаль // Світогляд. – 2008. – № 5. – С. 66–69.

Ж25653

221. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів і кіносюжетів (1896–1939) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; голов. редкол. [серії] «Архівні зібрання України»: О. Гінзбург, Г. Боряк, В. Верстюк [та ін.] ; упоряд. Н. Слончак. – Київ, 2009. – 239 с. : іл. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники). – URL: <https://bit.ly/373hSEe>.

Заболотний Д. К. – № 88-I, 109-II, 127-III, 154.

222. Мацелюх Б. П. Сторінки особової справи Д. К. Заболотного : (до 80-річчя з дня смерті) / Б. П. Мацелюх // Мікробіол. журн. – 2009. – Т. 71, № 6. – С. 66–70 : іл.

Ж22205

223. Академік Заболотний : [док. фільм] // Нова енциклопедія Поділля / Вінниц. ОДТРК, Телеканал «ВДТ-6». – 2009.

Те саме // Андрей Орленко : [канал відеохостинга Youtube.com]. – Дата публ.: 7.03.2012. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=tecwjk-tcJs>.

224. Пундій П. Видатний мікробіолог та епідеміолог / Павло Пундій // Пр. Наук. т-ва ім. Шевченка. – Львів, 2009. – Т. 24 : Лікарський збірник. Медицина і біологія. – С. 184–187. – URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/75485/27-Pundii.pdf>.

225. Ратовський І. І. Академік Д. К. Заболотний – представник української еліти першої чверті ХХ сторіччя / І. І. Ратовський // Інтелігенція і влада : матеріали П'ятої Всеукр. наук. конф., 24–25 груд. 2009 р., м. Одеса : в 3 ч. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України [та ін.] ; редкол.: Г. І. Гончарук (голов. ред.) [та ін.]. – Одеса, 2009. – Ч. 2. – С. 151–155.

В352178/2

226. Шендеровський В. Людина високих гуманістичних ідеалів // Шендеровський В. Нехай не гасне світ науки : [в 4 кн.] / Василь Шендеровський ; за ред. Е. Бабчук. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 93–102.

В351150/1

227. Дубровинский С. Б. О других деятелях отечественной микробиологии и эпидемиологии: Д. К. Заболотный, М. А. Морозов, С. И. Златогоров и Л. В. Громашевский / С. Б. Дубровинский // Сум. іст.-арх. журн. – 2010. – № 8/9. – С. 136–158.

Ж25920

228. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів і кіно- і телесюжетів (1966–1975) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: О. Дорошенко, І. Закринична, Т. Смелянова [та ін.] ; голов. редкол. серії: О. Гінзбург, В. Верстюк, М. Делеган [та ін.]. – Київ, 2010. – 927 с. : іл. – (Архівні зібрання України). – URL: <https://bit.ly/3nS8qd2>.

Заболотний Д. К. – № 43-II, 209-XX, 210-VIII, 240-XIII, 251-IV, 2126-XXIV, 2575.

229. Кнопов М. Ш. Выдающийся эпидемиолог и микробиолог / М. Ш. Кнопов, В. К. Тарануха // Эпидемиология и инфекцион. болезни. – 2010. – № 2. – С. 56–58.

230. Колесник В. Ф. Заболотний Данило Кирилович / В. Ф. Колесник, Н. В. Терес // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності / [авт. кол.]: В. А. Вергунов [та ін.] ; за заг. ред. А. П. Коцура [та ін.]. – Київ ; Чернівці, 2010. – С. 200–203 : портр.

Вс50738

231. Максимчук А. Л. Лікарі Поділля XVIII–XIX століття як організатори медичної освіти, медичної справи та науки [Електронний ресурс] / А. Л. Максимчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми / М-во освіти і науки України, НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського, Ін-т математики, фізики і технол. освіти. – Київ ; Вінниця, 2010. – Вип. 26. – С. 378–385. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2010_26_75.

Заболотний Д. К. – С. 380–383.

232. Скрипаль І. Г. Заболотний Данило Кирилович / І. Г. Скрипаль // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2010. – Т. 10. – С. 23 : фот.

С10197/10

233. Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Заболотний Д. К. – С. 131, 169, 653.

V353608/1

234. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

Заболотний Д. К. – С. 24, 38, 300, 307, 331, 342, 369, 371, 373, 377, 379, 383, 384, 386, 395, 499, 509, 521, 524, 542, 566, 576, 588, 591, 592, 610, 618, 625, 628.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Заболотний Д. К. – С. 89, 92, 93, 97.

В354139/1-2, ч.1-2

235. Іваниця В. О. Данило Кирилович Заболотний. Життя в науці : (до 145-річчя від дня народж. акад. Д. К. Заболотного) / В. О. Іваниця, Н. Г. Юргелайтіс, Т. В. Бурлака // Мікробіологія і біотехнологія. – 2011. – № 4. – С. 90–101 : портр., іл.

Ж25976

236. Калита В. Таємниця маньчжурського тарабагана / В. Калита // Ваше здоров'я. – 2011. – 2 груд. – С. 7.

237. Червінчук І. Данило Заболотний власноруч заразився холерою і усиновив 13 дітей. Нашому земляку, відомому вченому-мікробіологу – 145! / І. Червінчук // Вінничанка. – 2011. – № 12. – С. 20.

238. Голяченко О. М. М. І. Пирогов і Д. К. Заболотний як дзеркало ідентифікації української медицини / О. М. Голяченко, Л. М. Романюк // Вісн. соц. гігієни та орг. охорони здоров'я України. – 2012. – № 3. – С. 96–105.

Ж16527

239. Історія української культури. У 5 т. Т. 5. Українська культура ХХ – початку ХХІ століть / НАН України ; голов. редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.), Г. Д. Верес, І. Ф. Курас [та ін.] ; редкол. тому: М. Г. Жулинський (голов. ред.), М. П. Бондар, М. М. Сулима [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2011–2013.

Кн. 3 : Культура та розвиток науки і технологій в Україні / І. Є. Александрова, В. Г. Бар'яхтар, О. М. Боголюбов [та ін.]. – 2012. – 950 с.

Заболотний Д. К. – С. 678, 680–682, 685, 687, 694, 713, 714, 719, 725, 726.

Кн. 4 : Проблеми функціонування, збереження і розвитку культури в Україні / Л. Ф. Артюх, В. Д. Бондаренко, Т. В. Гардашук [та ін.]. – 2013. – 943 с.

Заболотний Д. К. – С. 741, 742, 750.

В343912/5, кн. 3-4

240. Історія Національної академії наук України, 1951–1955 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, Т. В. Брязкало [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк,

В. А. Вергунов [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2012. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 879 с. : іл.
Заболотний Д. К. – С. 56, 623, 624, 789, 790, 792.
Ч. 2 : Додатки. – 913, [2] с.
Заболотний Д. К. – С. 190, 224, 407, 408.
В354712/1-2

241. Коляденко К. В. Академік Д. К. Заболотний і його внесок у сифілідологію / К. В. Коляденко, П. М. Недобой // Укр. журн. дерматології, венерології, косметології. – 2012. – № 2. – С. 144–145 : портр.
Ж23543

242. Пащенко М. Вулиця Академіка Данила Заболотного / Михайло Пащенко // Вінниц. газ. – 2012. – 13 берез. – С. 10–11.

243. Українська інтелігенція і влада: зведення секретного відділу ДПУ УСРР 1927–1929 рр. / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд. В. М. Даниленко ; редкол.: Г. Боряк, Д. Бурім, В. Даниленко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : Темпора, 2012. – 756 с. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000057>.
Заболотний Д. К. – С. 342, 349, 353, 357, 363, 370, 381, 386–388, 390, 393, 394, 396, 413, 457, 458, 471, 490, 495, 513, 527, 585, 636.

244. Шпак В. Дорогами «чорної смерті» / В. Шпак // Уряд. кур'єр. – 2012. – 4 січ. – С. 17 : фот.
Про вшанування пам'яті Данила Заболотного.

245. Іваниця В. О. Мікробіологія в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (1865–2013) / В. О. Іваниця, Н. Г. Юргелайтіс, Т. В. Бурлака, Т. В. Гудзенко, Г. В. Ямборко // Вісн. Одес. нац. ун-ту. Серія: Біологія. – 2013. – Т. 18, вип. 4. – С. 67–81.
Зокрема про Д. К. Заболотного.
Ж69569

246. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот.
Заболотний Д. К. – С. 68, 81, 85, 86, 95, 96, 154, 156, 158, 246, 412.
Вс56762/з дод.

247. Палій В. М. Заболотний Данило Кирилович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–

2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 50 : портр.

Вс56763

248. Пасько І. Заболотний Данило Кирилович / Ірина Пасько // Українці Санкт-Петербурга, Петрограда, Ленінграда... / за ред. В. Сергійчука. – Вишгород, 2013. – С. 237–238 : фот.

Со33028

249. Пащенко М. Академік із Чоботарки : про епідеміолога, мікробіолога Д. К. Заболотного / М. Пащенко // Подільські джерела : альманах. – 2013. – № 5. – С. 90–100 : іл.

Ж74009

250. Гандзій О. «Дневник академіка Заболотного подлежит уничтожению путем предания его огню» / О. Гандзій // Країна. – 2014. – № 49. – С. 54–57 : іл., фот.

Ж100390

251. Данило Заболотний. 85 років (1930) з часу заснування Музею академіка Д. К. Заболотного (с. Заболотне Крижопіл. р-ну) // Знаменні і пам'ятні дати Вінниччини 2015 року : хронол. довід. / уклад.: О. Ю. Антонюк, Г. М. Авраменко ; ред. С. В. Лавренюк ; Упр. культури і мистецтв Вінниц. облдержадмін., Вінниц. обл. універс. наук. б-ка ім. К. А. Тімірязєва. – Вінниця, 2014. – С. 11.

Ж26831

252. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ, 2015. – 325, [1] с.

Заболотний Д. К. – С. 20, 268.

Вс60788

253. Заболотный Даниил Кириллович // Национальная академия наук Беларуси: персональный состав, 1928–2015 / НАН Беларуси ; сост.: О. А. Гапоненко [и др.]. – Минск, 2015. – С. 101 : фот.

Вс61837

254. Історія Національної академії наук України, 1956–1960 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; уклад.: Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко, С. В. Старовойт [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, О. В. Бажан

[та ін.]. – Київ : НБУВ, 2015. – (Джерела з історії науки в Україні) (До 100-річчя Національної академії наук України).

Ч. 2 : Додатки. – 1064 с.

Заболотний Д. К. – С. 437, 782, 806, 835.

V356584/1-2

255. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1976–1985) / Держ. арх. служба України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: І. М. Закринична, Т. О. Смелянова, Л. Г. Касян [та ін.] ; голов. редкол. серії: Т. І. Баранова, О. В. Бажан, В. Ф. Верстюк [та ін.]. – Київ, 2015. – 1224, [13] с. : іл. – (Архівні зібрання України).

Заболотний Д. К. – № 423, 511, 727.

Vc64880

256. Новарчук Л. П. Данило Кирилович Заболотний : до 150-річчя від дня народж. / Л. П. Новарчук // Знаменні і пам'ятні дати Вінниччини 2016 року : хронол. довід. / Упр. культури і мистецтв Вінниц. облдержадмін., Вінниц. обл. універс. наук. б-ка ім. К. А. Тимірязєва. – Вінниця, 2015. – С. 326–331.

Ж26831

257. Рябий М. О. Чутки про смерть перебільшено : повість : до 150-річчя від дня народж. Д. К. Заболотного / М. О. Рябий. – Вінниця : Нілан, 2016. – 261 с. : фот. – (Великі українці).

Va805211

258. Сучасні теоретичні та практичні аспекти клінічної медицини (для студентів та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяч. 150-річчю з дня народж. Д. К. Заболотного, 21–22 квіт. 2016 р. : тези доп. / Рада молодих вчених, Одес. [нац.] мед. ун-т, Студент. наук. т-во ; [голов. ред. В. М. Запорожан]. – Одеса : Одес. медуніверситет, 2016. – 155 с.

Со34445

259. Андрієвський І. Ю. Данило Кирилович Заболотний (до 150-річчя з дня народж.) / І. Ю. Андрієвський // *Biomed. and Biosocial Anthropology*. – 2016. – № 26. – С. 212–215.

Ж24997

260. Бирюкова В. С. Академик Даниил Кириллович Заболотный : к 150-летию со дня рождения / В. С. Бирюкова, В. А. Бачериков // Сучасні проблеми фармакології, косметології та аромології : матеріали наук.-практ. конф. 25 верес. 2016 р., м. Одеса : присвяч. 150-річчю з дня народж. вид. укр. мікробіолога та епідеміолога, акад. Д. К. Заболотного та Дню

фармацевта / Міжнар. гуманітар. ун-т, Одес. мед. ін-т. – Одеса, 2016. – С. 3–11 : портр.

Ва807499

261. Вельможко В. Приборкувач «чорної смерті» [Електронний ресурс] : 155 років від дня народж. Д. К. Заболотного / Василь Вельможко // Чорномор. новини. – Одеса, 2016. – 29–31 груд. – URL: <http://chornomorka.com/archive/21790-21791/a-8710.html>.

262. Ганіткевич Я. Український медичний календар / Ярослав Ганіткевич ; Нац. наук. мед. б-ка України. – Київ, 2016. – 220 с.

Про Д. К. Заболотного. – С. 18, 29, 40, 65, 111, 112, 114, 162.

Ва799988

263. Горобець О. Герой Китаю з Подільської Чоботарки [Електронний ресурс] / О. Горобець // Ліга.Блоги : офіц. сайт. – 16.12.2016. – URL: <http://blog.liga.net/user/ogorobets/article/25320>.

264. Даниленко В. Завжди і всюди залишався українцем / В. Даниленко, І. Романюк // Освіта. – Київ, 2016. – 21–28 груд. – С. 5.

265. Кузнецов В. О. Одеський період життя та наукової діяльності академіка Д. К. Заболотного (28.12.1866–15.12.1929) / В. О. Кузнецов // Мікробіологія і біотехнологія. – 2016. – № 4. – С. 108–118 : портр.

Ж25976

266. Левченко І. Наукова діяльність лікарів-членів київських об'єднань у другій половині XIX – початку XX ст. / Інна Левченко // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль, 2016. – Вип. 1, ч. 1. – С. 38–42.

Про Д. К. Заболотного. – С. 39, 40, 41.

Ж68937/Іст.

267. Мацелюх Б. Данило Кирилович Заболотний. «Діти мої дорогі, любіть науку і правду» : до 150-річчя від дня народж. / Б. Мацелюх // Світогляд. – 2016. – № 5. – С. 28–35 : портр.

Ж25653

268. Мисливець за мікробами // Шк. б-ка. – 2016. – № 11. – С. 59–62 : іл.

Ж23891

269. Мороз В. М. Академік Заболотний Данило Кирилович – обдарований народом України безсмертям (до 150-річчя з дня народж.) / В. М. Мороз, Г. К. Палій, В. П. Ковальчук // Вісн. Вінниц. нац. мед. ун-ту. –

2016. – Т. 20, № 1. – С. 141–145.
Ж15922

270. Мороз В. М. Обдарований народом України безсмертям (до 150-річчя від дня народження академіка Д. К. Заболотного) / В. М. Мороз, Г. К. Палій, В. П. Ковальчук // Вісн. НАН України. – 2016. – № 12. – С. 105–111.

Ж20611

271. Мрачковська Л. «Шевченко у медицині» – так сучасники називали вінничанина Заболотного [Електронний ресурс] / Людмила Мрачковська // ВЛАСНО.info : інформ. портал м. Вінниця. – Дата публ.: 17.12.2016. – URL: <https://bit.ly/3qzAcMo>.

272. Мушкало І. Ю. Д. К. Заболотний : (150 років від дня народж.) / І. Ю. Мушкало // Наука та наукознавство. – 2016. – № 4. – С. 120 : портр.

Ж14597

273. Підгорський В. С. Видатний епідеміолог та мікробіолог : до 150-річчя від дня народж. акад. Д. К. Заболотного / В. С. Підгорський // Вісн. НАН України. – 2016. – № 8. – С. 90–97 : портр., фот.

Ж20611

274. Підгорський В. Данило Заболотний: вчений та громадянин [Електронний ресурс] : доп. на 8-й Міжнар. конф. «Біоресурси та віруси», 12–14 верес. 2016 р. у ННЦ «Ін-т біології» КНУ ім. Т. Шевченка (м. Київ), присвяч. 150-й річниці з дня народж. Д. Заболотного / В. Підгорський // Yuriy Kosenko : [канал відеохостинга Youtube.com]. – Відеодані. – Дата публ.: 15.09.2016. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7SjdccHx9Q8>.

275. Пугач Б. Я. Основополагающие достижения Д. С. Самойловича, В. А. Хавкина, Д. К. Заболотного и других отечественных микробиологов в решении проблем глобальных пандемических катастроф // Пугач Б. Я. Научные школы Харьковского университета в микробиологии / Б. Я. Пугач ; Харьков. нац. ун-т им. В. Н. Каразина. – Харьков, 2016. – Розд. 5. – 168–250.

Ва812384

276. Руда С. П. «У боротьбі з епідеміями у нас є що написати на прапорах» : (до 150-річчя від дня народж. Д. К. Заболотного) / С. П. Руда, В. М. Гамалія // Історія науки і техніки. – Київ, 2016. – Вип. 9. – С. 198–205.

Ж74226

277. Служити народові наукою : до 150-річчя від дня народж. Д. Заболотного (1866–1929) / підгот. А. Рихтік // Дати і події, 2016, друге півріччя : календар знамен. дат. – Київ, 2016. – № 2. – С. 140–144 : іл., портр. – Список літ.: с. 143–144.

Ж74230

278. У Вінниці відкрито пам'ятну дошку видатному мікробіологу Д. Заболотному // Освіта Вінниччини. – 2016. – 30 груд. – С. 6 : фот.

279. Чень І. Б. Д. К. Заболотний: життя і науково-педагогічна діяльність (до 150-річчя від дня народж.) / І. Б. Чень, Г. Б. Гуменюк // Фактори експерим. еволюції організмів. – 2016. – Т. 19. – С. 267–271.

Ж73197

280. Чумогон з української Чоботарки : 150 років від дня народж. Данила Заболотного // Уряд. кур'єр. – 2016. – 24 груд. – С. 8 : портр.

281. Яблонська К. С. Академік Данило Заболотний : життєвий та науковий шлях / К. С. Яблонська // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження : матеріали XXVII Всеукр. Вінниц. наук. іст.-краєзнав. конф., 7–8 жовт. 2016 р. / відп. ред. Ю. А. Зінько. – Вінниця, 2016. – С. 180–186.

282. Андрейчин М. А. Підручнику з епідеміології академіка Д. К. Заболотного – 90 років / М. А. Андрейчин // Інфекц. хвороби. – 2017. – № 4. – С. 80–81.

Ж16253

283. Белова Л. В. Академик Даниил Кириллович Заболотный (1866–1929) и его окружение. Экспериментальные работы по сифилису (к 150-летию со дня рождения) / Л. В. Белова, Н. В. Баткаева // Вестн. последиплом. мед. образования. – 2017. – № 1. – С. 64–73.

284. Гайдук В. Академік-селянин села Чоботарки... / В. Гайдук // Наука і сусп.-во. – 2017. – № 11/12. – С. 31–41.

285. Даниленко В. Він любив науку і правду. Академік Данило Заболотний / В. Даниленко, І. Романюк // Історія України. – 2017. – Квітень. – С. 5–8 : іл.

286. Данило Кириллович Заболотний [Електронний ресурс] : до 150-річчя від дня народж. : [за матеріалами сайтів <http://univ.kiev.ua/>, <https://uk.wikipedia.org/>] // Біологія. – 2017. – № 1. – С. 4–7.

287. Заболотный Даниил Кириллович // Национальная академия наук Беларуси : энциклопед. справ. / НАН Беларуси ; редкол.: В. Г. Гусаков (гл. ред.) [и др.]. – Минск, 2017. – С. 162 : фот.
Вс62475

288. Завьялов А. И. Вклад академика Д. К. Заболотного в развитие медицинской науки (к 150-летию со дня рождения) / А. И. Завьялов, М. С. Бетехтин, И. А. Якупов // Саратов. науч.-мед. журн. – 2017. – Т. 13, № 1. – С. 104–110. – URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=29243346>.

289. Мазинг Ю. А. Даниил Кириллович Заболотный: вчера и сегодня. Ч. 1 / Ю. А. Мазинг // Пространство и Время. – 2017. – № 2/4. – С. 208–225 : ил., фот. – URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=32433569>.

290. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.), С. В. Старовойт, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2017. – 772 с.
Заболотний Д. К. – С. 153, 184, 193, 194, 489, 614.

Вс64088

291. Савіна В. В. «Діти мої дорогі, любіть науку і правду» / В. В. Савіна // Країна знань. – Київ, 2017. – № 1/2. – С. 10–12.

Ж23585

292. Сташко Ж. Лицарі науки: природничий напрям : цікаві біографічні відомості / Жанна Сташко // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2017. – № 15. – С. 29–41 : портр.

Зокрема про Д. К. Заболотного.

293. Чабан Н. Старые улицы – новые имена. Улица Даниила Заболотного. / Николай Чабан // Зоря. Город. – Днепр, 2017. – 5 июля. – С. 7 : фот. – URL: <https://drive.google.com/file/d/0B8FQdxM3BP7jUVICSmo3ZnFEWkk/view>.

294. Ювілейна сесія Загальних зборів Секції хімічних і біологічних наук НАН України, присвячена 150-річчю від дня народження академіка Д. К. Заболотного [23 груд. 2016 р., Київ] [Електронний ресурс] // Повідомлення НАН України / НАН України. – 16.01.2017. – URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=2791>.

295. Голубятников М. І. Данило Кирилович Заболотний – сподвижник в служінні громадському здоров'ю / М. І. Голубятников,

О. В. Козішкурт, Ю. А. Максименко // Історія медичної науки, практики та освіти : зб. ст. та тез наук.-практ. конф., 26–27 квіт. 2018 р. / редкол.: Сердюк А. М. [та ін.] ; Нац. акад. мед. наук України, Ін-т громад. здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України. – Київ, 2018. – С. 142–146.

Ва823460

296. Гунько О. Данило Заболотний. Від віршів до щеплень / О. Гунько // Історія та правознавство. – 2018. – № 22/23. – С. 21–24 : фот.

Ж24592

297. Данило Заболотний (1928–1929): «великий перелом» в Академії наук // Президенти Академії наук України за 100 років її існування: науково-організаційний внесок в прогрес фундаментальної науки / В. М. Гамалія, Ю. К. Дупленко, В. І. Онопрієнко [та ін.] ; за ред. В. І. Онопрієнка ; НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2018. – С. 134–146 : портр. – URL: <https://bit.ly/39IErEO>.

298. Заболотний Данило Кирилович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 19–21 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

299. Мазинг Ю. А. Даниил Кириллович Заболотный: вчера и сегодня. Ч. 2 / Ю. А. Мазинг // Пространство и Время. – 2018. – № 1/2. – С. 151–168 : ил., фот. – URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=36744384>.

300. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали. В 3 кн. Кн. 1. 1918–1945 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – 948 с. : фот. – (Джерела з історії науки в Україні).

Заболотний Д. К. – С. 152, 335, 339, 362, 374, 375, 861, 881.

В357366/1

301. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова : історія та сучасність (1865–2015) / голов. ред. І. М. Коваль ; редкол.: Ю. Ф. Ваксман, В. В. Глебов, Л. М. Голубенко [та ін.] ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2015. – 964 с. : іл. – URL: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/Istor_ONU.pdf.

Про Д. К. Заболотний. – С. 182, 650, 674.

- 302.** Пирожков С. І. Видатні організатори академічної науки / С. І. Пирожков, Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 18–33 : портр.
Заболотний Д. К. – С. 18, 19, 24, 27, 28.
Ж20611
- 303.** Пирожков С. І. Інтелектуальна еліта української нації : до 100-річчя заснування НАН України / С. І. Пирожков // Україна дипломатична : наук. щорічник. – Київ, 2018. – Вип. 19. – С. 807–820.
Про Д. К. Заболотного. – С. 810.
Ж25942
- 304.** Принь М. О. ВУАН у проєкті «Шефство громадськості Київщини над Сталінщиною» (1929–1932) : за матеріалами місц. преси / М. О. Принь // Сумський іст.-арх. журн. – 2018. – № 31. – С. 39–55.
Про Д. К. Заболотного. – С. 42, 44.
Ж25920
- 305.** Ратманов П. Э. Российско-китайские научные медицинские связи в начале XX в. / П. Э. Ратманов = Sino-Russian scientific medical relations in the beginning of the twentieth century / E. Ratmanov // Клин. патофизиология = Clinical Pathophysiology. – 2018. – Т. 24, № 2. – С. 101–108 : фот. – Англ. – URL: <http://clinical-pathophysiology.ru/upload/iblock/9f2/9f29946df2aeb23314a8548f448d685b.pdf>.
Заболотний Д. К. – С. 102–106.
- 306.** Хмель А. А. Вклад Д. К. Заболотного и его соратников в борьбу с чумой в 20-е годы XX столетия / А. А. Хмель, Н. Г. Дедова, И. О. Кочеткова // Сточиковские чтения : материалы Междунар. науч. конф. (Москва, 25 мая 2018 г.) / Федер. агентство науч. орг., Нац. НИИ обществ. здоровья им. Н. А. Семашко. – М., 2018. – С. 208–210. – URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=36843259>.
- 307.** Чернуха О. В. Діяльність Данила Заболотного на посаді голови Всеукраїнської Академії Наук (ВУАН) / О. В. Чернуха, Г. Л. Демочко // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2018. – Вип. 27. – С. 71–76.
Ж29137/Іст.Укр.УІФ
- 308.** Шарая Я. А. Жизнь, отданная людям / Я. А. Шарая, А. Д. Письменский // 1917 год. Эпоха перемен к столетию великой русской революции / Оренбург. гос. мед. ун-т М-ва здравоохранения Рос. Федерации, Каф. истории Отечества. – Оренбург, 2018. – Т. 2 : Сборник статей студенческих секций. – С. 294–298. – URL: <https://bit.ly/3jM3Jю>.

309. Беднарчик Т. Р. Меморіальний музей-садиба академіка Д. К. Заболотного (с. Заболотне Крижопільський район) / Т. Р. Беднарчик // Пам'ятки історії та культури Вінницької області / Вінниц. облдержадмін. [та ін.]. – Вінниця, 2019. – Ч. 1 : Барський – Немирівський райони. – С. 229–230.

310. В. І. Вернадський і Україна: з листування : в 2 кн. / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – Київ, 2019. – 1037 с.

Заболотний Д. К. – С. 656, 699, 766, 773, 895.

В357113/1-2

311. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1986–1995) / Держ. арх. служба України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: С. П. Анахов, В. Г. Берковський, І. М. Закринична [та ін.] ; наук. ред. Т. О. Ємельянова ; голов. редкол. серії: Т. І. Баранова, І. М. Кісіль, О. В. Бажан [та ін.]. – Київ, 2019. – 763, [13] с. : іл. – (Архівні зібрання України). – URL: <https://bit.ly/3lNkBGc>.

Заболотний Д. К. – № 1986-XVI.

312. Кончаковський А. Киевские скрижали памяти / Анатолий Кончаковський, Валерий Крюков. – Киев : Саммит-Книга, 2019. – 267 с. : ил.

Меморіальні дошки Д. К. Заболотному. – С. 81, 82.

Ва832252

313. Пам'ятник видатному мікробіологу та епідеміологу академіку Данилу Заболотному на Вінниччині [Електронний ресурс] // Повідомлення НАН України / НАН України. – 2019. – URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=5854>.

314. Пилипчук О. Заболотний Данило Кирилович / Оксана Пилипчук // Пилипчук О. Творці української науки : біогр. довід. : у 2 т. / Олег Пилипчук, Оксана Пилипчук. – Київ, 2019. – Т. 1. – С. 75–80 : портр.

В358147/1

315. Руда С. П. «Для рідного краю і народу...» / С. П. Руда // Наука та наукознавство. – 2019. – № 1. – С. 133–146.

Про обрання Д. К. Заболотного на посаду президента ВУАН.

Ж14597

316. Цимбалюк В. І. Заболотний Данило Кирилович // Цимбалюк В. І. Світочі української медицини : [нариси] / В. І. Цимбалюк,

П. І. Червяк ; Нац. акад. мед. наук України. – Київ, 2019. – С. 116–117 : портр.

Вс66627

317. Шуткевич О. На Вінниччині відомого мікробіолога Заболотного увіковічили у камені / Олеся Шуткевич // День. – 2019. – 13 груд. : фот.

318. Бойчак М. П. Данило Кирилович Заболотний як військовий лікар // Бойчак М. П. Нариси з історії української військової терапії : [у 3 кн.] / М. П. Бойчак. – Київ, 2020. – Кн. 1 : Українська медицина у період історії нового часу. – С. 296–303.

319. Добко Т. Президенти Національної академії наук України у бібліографічних покажчиках / Тетяна Добко // Життя в науці: студії на пошану Любові Дубровіної / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; відп. ред. О. Онищенко ; упоряд.: О. Боляк [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 161–180.

Про Д. К. Заболотного. – С. 170–173.

Вс674159

320. Приборкувач епідемії [Електронний ресурс] : док. фільм телеканалу «UA|TV» про акад. Данила Заболотного [за інформацією Ін-ту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України та Пресслужби НАН України] // Повідомлення НАН України / НАН України. – Дата публ.: 14.02.2020. – URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=6093>.

321. Даниил Кирилович Заболотний [Електронний ресурс] // Знамениті, великі, геніальні люди. Найцікавіше про них! – URL: <http://100v.com.ua/uk/Danil-Kirilovich-Zabolotniy-person>.

322. Заболотний Данило Кирилович (1866–1929) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1465063>. – (Науковці України).

323. Заболотный Даниил Кириллович [Электронный ресурс] // База данных «История белорусской науки в лицах» / Центр. науч. б-ка им. Я. Коласа НАН Беларуси. – URL: <http://csl.bas-net.by/apnews1.asp?id=22567>.

Бібліографічні посібники

324. Даниил Кириллович Заболотный : (библиогр. указ., посвящ. 100-летию со дня рождения) / Винниц. обл. отд. здравоохранения, Винниц. обл. науч. мед. б-ка ; сост.: Р. С. Залманова, А. А. Премыслер,

Ф. Ш. Писаревская ; ред. А. К. Постоловский. – Одесса : Маяк, 1966. – 60 с.

Ва6272

325. 125 років з дня народження Д. К. Заболотного // Календар знаменних і пам'ятних дат, 1991. – Київ, 1991. – 4 кв. – С. 60–63 : портр.

Ж60630

326. Заболотний Данило Кирилович // Вчені вузів Одеси : біобібліогр. довід. : в 2 вип., 5 ч. / М-во культури і мистецтв України, Одес. держ. наук. б-ка ім. М. Горького ; упоряд.: Л. О. Кольченко, Т. В. Тющенко. – Одеса, 2004. – Вип. 1 : Природничі науки, 1865–1945 рр., ч. 5 : Біологи. – С. 64–67 : портр.

Ж69095

327. Рожнятовська О. А. Заради майбутнього людства : (до 140-річчя від дня народж. Д. К. Заболотного) / О. А. Рожнятовська // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2006. – Київ, 2006. – 4 кв. – С. 69–77 : портр. – Бібліогр.: с. 75–77.

Ж60630

328. Первые академики Белорусской Академии Наук. Заболотный Даниил Кириллович : [библиогр. указ.] [Электронный ресурс] / НАН Беларуси, Центр. науч. б-ка им. Я. Коласа ; сост. Р. В. Ахремчик ; под ред. Р. В. Ахремчик. – 2015. – (История НАН Беларуси в лицах). – URL: <http://library.basnet.by/handle/csl/271>.

329. Zabolotnyj Daniil Kirillovič // Fischer M. Mikroben, Seuchen und Vakzine : biobibliographisches Lexikon der Bakteriologen, Hygieniker und Immunologen zwischen Deutschland und Russland im 19. Jahrhundert / Marta Fischer. – Aachen, 2015. – S. 549–557. – (Relationes ; Bd. 18). – URL: <http://drw.saw-leipzig.de/31130>.

330. «Забезпечення людям життя без хвороб, страждань і сліз» Д. К. Заболотний : кн. вист. до 150 років від дня народж. Д. К. Заболотного [Електронний ресурс] / Вінниц. обл. наук. мед. б-ка. – 2016. – 12 с. : фот., портр. – URL: <http://vinmedlib.org.ua/images/Nata/ZABOLOTT1.pdf>.

331. Заради майбутнього людства : літ. про Д. К. Заболотного у фонді наук. б-ки [Вінниц. нац. мед. ун-ту ім. М. І. Пирогова] : до 150-річчя від дня народж. [Електронний ресурс]. – Дата публ.: [2016]. – 5 с. : портр. – URL: <http://library.vnmu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/12/Zabolotnij.pdf>.

Див. також №№ 1, 2, 84, 117, 131, 277.

Укладачі: С. В. Блиндарук, П. М. Штих

Олександр Олександрович Богомолець

(12(24).05.1881–19.07.1946)

Президент АН УРСР у 1930–1946 рр.

З ім'ям О. О. Богомольця, видатного вченого й організатора науки, в історії Академії пов'язана ціла епоха, наповнена динамізмом розвитку, визначними здобутками українських вчених. Припали на той час і нелегкі випробування, воєнне лихоліття. Життєвий шлях ученого увібрав у себе чимало яскравих сторінок діяльного патріотичного служіння Батьківщині, розвитку вітчизняної науки, медицини, охорони здоров'я.

О. О. Богомолець народився в Києві, у Лук'янівській в'язниці, де в 1881 р. під слідством у справі радикальної народницької організації перебувала його мати – Софія Миколаївна Богомолець. Його наукове зростання почалося в Одесі, де він у 1907 р. закінчив медичний факультет Новоросійського університету і з 1909 р. працював приват-доцентом кафедри загальної патології. Велике значення для остаточного формування широкого кола дослідницьких інтересів О. О. Богомольця мало стажування в 1911 р. у провідних клініках і університетах Франції та Німеччини. Майже півтора наступних десятиліття роботи вченого пов'язані із Саратовом, де він працював професором кафедри загальної патології та бактеріології медичного факультету університету. З 1925 по 1930 р. О. О. Богомолець керував кафедрою патологічної фізіології медичного факультету 2-го Московського державного університету й одночасно, з 1928 р., очолював перший у світі Інститут переливання крові (з 2017 р. – Національний медичний дослідницький центр гематології). Саме у ці роки О. О. Богомолець зробив великий внесок у науку і повною мірою виявилися його блискучі організаторські здібності.

У 1929 р. О. О. Богомольця обрано дійсним членом Академії наук Української РСР. В історію вітчизняної науки він увійшов як засновник української школи патологічної фізіології, онкології, ендокринології та геронтології, автор численних фундаментальних наукових праць з

ендокринології, проблем порушення обміну речовин, імунітету та алергії, раку, старіння організму.

Обраний у 1930 р. президентом Академії наук УРСР, О. О. Богомолець очолив докорінну реорганізацію її структури, перехід від існування розрізнених кафедр, комісій, кабінетів та інших застарілих вже на той час форм організації науки до створення системи потужних наукових інститутів. Структура Академії, яку він заклав, у загальних рисах зберігається й нині.

О. О. Богомолець створив у Києві в 1931 р. Інститут експериментальної біології і патології Наркомату охорони здоров'я УРСР, а в 1934 р. – Інститут клінічної фізіології Академії наук УРСР, де об'єднав найкращих вчених-медиків України. У передвоєнні роки вчений із групою учнів створив багатотомну фундаментальну працю «Основи патологічної фізіології», заснував «Медицинський журнал», який упродовж 20 років був органом теоретичної медичної думки в Україні, щороку організовував низку конференцій з найактуальніших проблем медицини, які знаменували новий етап у розвитку відповідних галузей науки. Зусиллями О. О. Богомольця Київ перетворився на один із найпрестижніших наукових центрів тодішнього Радянського Союзу. Вчений сформував найбільшу в СРСР наукову школу в галузі патофізіології та її розділів: онкології, ендокринології, геронтології, гематології. О. О. Богомолець був справжнім новатором у науці, зацікавлював своїми ідеями учнів і максимально сприяв їхній науковій творчості. Його ідеї стали наріжним каменем сучасних теорій, а визначені ним принципи профілактики і лікування й нині широко використовуються у медицині.

У липні 1941 р. О. О. Богомолець разом з Академією наук УРСР переїхав до Уфи, куди були евакуйовані всі головні українські інститути. Під його керівництвом українськими вченими було зроблено значний внесок у розвиток оборонної промисловості. Із визволенням Києва навесні 1944 р. О. О. Богомолець повернувся до міста, де очолив роботи з відновлення Академії наук УРСР.

Учений і організатор науки О. О. Богомолець за життя здобув високе визнання з боку наукової спільноти і держави. У 1932 р. його обрано дійсним членом Академії наук СРСР, у 1942–1945 рр. він був її віцепрезидентом. У 1939 р. О. О. Богомолець став дійсним членом Академії наук Білоруської РСР, з 1944 р. – Академії медичних наук СРСР та почесним членом Академії наук Грузинської РСР. Вченого обирали депутатом Верховної Ради СРСР і Верховної Ради УРСР. Його було удостоєно звань заслуженого діяча науки УРСР (1943), лауреата Сталінської премії (1941), Героя Соціалістичної Праці (1944), нагороджено численними орденами та медалями.

С. В. Комісаренко, академік НАН України

Матеріали до біобібліографії О. О. Богомольця (1902–2020)

Основні наукові праці О. О. Богомольця

Вибрані праці

1. Избранные труды : в 3 т. / А. А. Богомолец ; АН УССР ; редкол.: Н. Н. Горев, Р. Е. Кавецкий (отв. ред.), А. Ф. Макаrenchенко [и др.]. – Киев : Изд-во АН УССР, 1956–1958.

Т. 1. – 1956. – 284 с. : ил., 1 л. портр.

Т. 2. – 1957. – 480 с.

Т. 3. – 1958. – 359 с.

В301418/1-3

2. Вибрані праці / О. О. Богомолец ; АН УРСР ; редкол.: Р. Є. Кавецький (відп. ред.), О. О. Богомолец, П. Г. Костюк. – Київ : Наук. думка, 1969. – 422 с. : 2 л. іл., портр. – (Видатні вчені Української РСР). – Бібліогр.: с. 139–145 (376 назв.). – Список праць О. О. Богомольця: с. 405–420.

Ва86857

Окремі праці

3. К вопросу о строении и микрофизиологии бруннеровых желез / А. А. Богомолец // Рус. арх. патологии. – 1902. – Т. 14, вып. 6. – С. 1020–1030 : ил.

Ж441

4. Beitrag zur Morphologie und Mikrophysiologie der Brunnerschen Drüsen / A. A. Bogomoletz. – Bonn : Verl. von Friedrich Cohen, 1902. – S. 656–666 : tbl. – Sonder-Abdruck aus dem Arch. für mikr. Anat. 1902. Bd. 61.

Ів92711

5. К вопросу о микроскопическом строении надпочечников в связи с их отделительной деятельностью / А. А. Богомолец. – Одесса : Экон. тип., 1905. – [2], 26 с. – Из гистол. Лаб. имп. Новорос. ун-та проф. А. Ф. Маньковского.

Во26522

6. Роль сенсibiliзирующих веществ нормальных и специфических сывороток в явлениях фагоцитоза / А. А. Богомолец // Харьков. мед. журн. – 1907. – Т. 4, № 8. – С. 190–208.

7. К вопросу о всасывании из брюшной полости / А. А. Богомолец // Харьков. мед. журн. – 1908. – Т. 6, № 8. – С. 195–206.

8. О некоторых изменениях крови и легких при отравлении окисью углерода / А. Богомолец, Э. Ген // Харьков. мед. журн. – 1908. – Т. 5, № 5. – С. 447–454.

9. К вопросу о микроскопическом строении и физиологическом значении надпочечных желез в здоровом и больном организме / А. А. Богомолец. – Одесса : Тип. «Техник», 1909. – [2], IV, 192, [2] с. : табл. – Библиогр.: с. 177–188.

Во26523

10. К вопросу о микроскопическом строении и физиологическом значении надпочечных желез в здоровом и больном организме : дис. ... д-ра медицины / А. А. Богомолец. – СПб. : Тип. В. Мильштейна, 1909. – 192, 4 с. – (Серия докторских диссертаций, допущенный к защите в императорской Военной медицинской академии в 1908–1909 учебном году ; № 63). – Библиогр.: с. 177–188.

Во25911

11. Zur Physiologie der Nebennieren. Zur Kenntnis der Suprarenolysine / A. A. Bogomoletz // Folia Serologica. – 1909. – Bd. 3, H. 4. – S. 125–142 : tbl.

12. Гипотезы и факты в учении об анафилаксии / А. А. Богомолец // Харьков. мед. журн. – 1910. – Т. 9, № 3. – С. 262–281 ; № 4. – С. 389–413.

13. Экспериментальные гликозурии / А. А. Богомолец // Харьков. мед. журн. – 1910. – Т. 10, № 8. – С. 280–296.

Ж1434

14. О кровяном давлении в тонких артериях и венах (близких к капиллярам), при нормальных и некоторых патологических условиях / А. А. Богомолец // Харьков. мед. журн. – 1911. – Т. 11, № 4. – С. 149–158.

Ж1434

15. Über den Blutdruck in den kleinen Arterien und Venen (den Kapillaren nahestehenden) unter normalen und gewissen pathologischen Verhältnissen / A. A. Bogomoletz ; Inst. für allgem. Pathologie der Kaiserl Univ.

in Odessa. – Bonn : Verl. von Martin Hager, 1911. – S. 118–132. – Separat-
Abdruck aus dem Arch. für die ges. Physiologie. 1911. Bd. 141.

Ib92753

16. Über die Hypersekretion von Lipoidsubstanz durch die Rinde
der Nebennieren bei experimentellem Botulismus / A. A. Bogomoletz // Ztschr.
für Immunitätsforsch. – 1911. – Bd. 8, H. 1. – S. 35–42 : fig.

17. Задачи и методы общей патологии : (вступ. лекция к курсу
общей патологии) / А. А. Богомолец. – Саратов, 1912. – 14 с. – Отд. отт. из:
Изв. имп. Николаев. ун-та. 1912. Т. 3, вып. 4.

Во3531

18. О внутренних причинах смерти / А. А. Богомолец // Изв.
Николаев. ун-та. – 1912. – Т. 3, вып. 1. – С. 20–33.

ВБЗІК І.33.128

19. Задачи и методы общей патологии / А. А. Богомолец // Изв.
Николаев. ун-та. – 1912. – Т. 3, вып. 4. – С. 1–12.

ВБЗІК І.33.128

20. К методологии реакции связывания комплемента на
сифилис / А. А. Богомолец // Изв. Николаев. ун-та. – 1916. – Т. 7, вып. 3/4.
– С. 16–28.

ВБЗІК І.33.128

21. *Ред.*: Труды лабораторий общей патологии Саратовского
университета. Вып. 1 / под ред. А. А. Богомольца. – Саратов : Тип. Союза
печ. дела, 1917. – 440 с.

Ж62222

22. Патологическая физиология : [в 2 т.] / А. А. Богомолец. –
Изд. 2-е, знач. доп. – Саратов : Гос. изд-во Сарполиграфпром. Типо-литогр.
№ 9, 1924. – (Нормальные руководства для высшей школы).

Т. 1. – 235, [2] с. : ил.

Т. 2. – 242 с. : ил.

Вр728/1-2

23. Введение в учение о конституциях и диатезах /
А. А. Богомолец. – М. : М. и С. Сабашниковы «Мосполиграф», 16 тип.,
1926. – 172, [4] с. объявлений.

В42213

24. Криза ендокринології / О. О. Богомолец // Укр. мед. вісті. –
1926. – № 2. – С. 67–82.

Ж21856

- 25.** Загадка смерти / А. А. Богомолец. – М. : Изд-во Наркомздрава РСФСР, 1927. – 47 с.
- 26.** Кризис эндокринологии / А. А. Богомолец. – М. : Изд-во Мосздравотд., 1927. – 177, II с. : схемы.
В47105
- 27.** *Ред.:* Медведева Н. Б. Проблема рака в современной патологии. Этиология. Патогенез / Н. Б. Медведева ; ред., авт. предисл. А. А. Богомолец. – М. : Изд. М. и С. Сабашниковых, 1927. – 97 с.
В45419
- 28.** Введение в учение о конституциях и диатезах / А. А. Богомолец. – 2-е изд., доп. – М. : Изд-во Наркомздрава РСФСР, 1928. – 229 с.
Во414012
- 29.** О вегетативных центрах обмена : монография / А. А. Богомолец. – М. : Наркомздрав РСФСР, 1928. – 75, [1] с.
В56584
- 30.** Отек : очерк патогенеза / А. А. Богомолец. – М. : Изд-во Наркомздрава РСФСР, 1928. – 60 с.
Во372576
- 31.** *Ред.:* Ашнер Б. Гинекология и внутренняя секреция / Б. Ашнер ; пер. с нем. П. М. Альперина ; под ред. А. А. Богомольца. – М. : Гос. мед. изд-во, 1928. – 132 с.
В60594
- 32.** *Ред.:* Борде И. Иммунитет, антигены и антитела / И. Борде ; пер. с франц. Э. А. Вассерберга ; под ред. А. А. Богомольца. – М. : Изд-во Наркомздрава РСФСР, 1928. – 206 с., [2] с. объявлений.
В58064
- 33.** Артериальная гипертония : очерк патогенеза / А. А. Богомолец. – М. ; Л. : Медгиз, 1929. – 48 с.
- 34.** Патологическая физиология : [в 2 т.] / А. А. Богомолец. – Изд. 3-е, знач. доп. – М. : Гос. мед. изд-во, 1929.
Т. 1. – 414, [2] с. : граф., схемы.
Т. 2. – 466, [2] с.
В91628/1-2

35. Роль физиологической системы соединительной ткани в явлениях иммунитета и неоплазии / А. А. Богомолец // *Терапевт. арх.* – 1929. – Т. 7, вып. 1. – С. 108–118.

Ж8130

36. *Ред.:* Гохе А. Переходный возраст мужчины (климактерический период) / А. Гохе ; пер. с нем. П. М. Альперина ; под ред. А. А. Богомольца. – М. : Госмедиздат, 1929. – 78 с.

В63324

37. Диалектика и патология / А. А. Богомолец // *Врачеб. дело.* – 1931. – № 7/8. – С. 309–316.

Жс20661

38. Диалектика онкологии / А. А. Богомолец // *Новый хирург. арх.* – 1931. – Т. 24, кн. 2. – С. 147–160.

Ж21395

39. Задачи патологической физиологии в социалистической реконструкции хозяйства : докл. на Чрезвычайной сессии в Москве 21–27 июня 1931 г. / А. А. Богомолец ; АН СССР. – М. ; Л. : Огиз – Гос. изд-во с.-х. и колхоз.-кооп. лит., 1931. – 15 с.

Au12841

40. *Ред.:* Вопросы клинической и экспериментальной гематологии. Вып. 1 / ред. А. А. Богомолец. – М. ; Л. : Гос. мед. изд-во, 1931. – 120 с.

41. Теоретична медицина за 15 років радянської влади / О. О. Богомолець // *Журн. мед. циклу АН УРСР.* – 1932. – Вип. 2/3. – С. IX–XIV.

42. Основи патологічної фізіології : у 3 т. / О. О. Богомолець, Б. М. Брін, Р. Є. Кавецький [та ін.] ; за ред. О. О. Богомольця. – [Київ] : Вид-во Всеукр. Акад. наук, 1933–1936.

Т. 1 : Патологія клітин і тварин. Запалення. Учення про опухи. Набряк. Гарячка. Імунітет. Алергії. Одніє протилежностей в явищах імунітету та анафіляксії. – 1933. – 720 с. : іл.

Т. 2 : Патологія обміну речовин і енергії. Втома. Патологія ендокринних залоз. Патологія нервової системи. Вчення про конституції і діатези. – 1935. – VII, 915 с. : іл.

Т. 3 : Патологія крові. Патологія кровообігу. Патологія дихання. Патологія травлення всмоктування. Патологія сечовиділення. Патологія печінки. – 1936. – X, 680 с. : іл.

В98318/1-3

43. *Ред.:* Переливание крови, как лечебный метод. Показания, техника, трансфузии, требования, предъявляемые к донору и группы крови / под ред. А. А. Богомольца, М. П. Кончаловского, С. И. Спасокукоцкого [и др.] ; НКЗ РСФСР, Центр. ин-т клин. и эксперим. гематологии и переливания крови им. А. А. Богданова. – 2-е изд. перераб. и доп. – М. : Моск. Гос. мед. изд-во, 1933. – 98 с. : ил.

V106779

44. Патологічна фізіологія : в 2 т. / О. О. Богомолець ; пер. М. Кайданського. – 1-ше укр. вид. – Харків ; Київ : Держмедвидав, 1934–1936.

Т. 1 / ред. А. Єфімов. – 1934. – 256 с. : рис.

Т. 2. – 1936. – 264, [2] с.

V98611/1-2

45. Поняття центру і периферії в сучасній фізіології та клініці / О. О. Богомолець // Мед. журн. АН УРСР. – 1934. – Т. 4, вип. 2. – С. 227–237.

Ж22025

46. *Ред.:* Acta endocrinologica Ucrainica : зб. ст. / ред. рада: О. О. Богомолець, Л. Б. Бухштаб, С. Г. Генес [та ін.] ; НКОЗ УСРР, Всеукр. ін-т ендокринології та органотерапії ; відп. ред. М. С. Шіндлер. – Харків : Медвидав, 1934. – 127 с. : табл., фот.

V150610

47. Руководство по патологической физиологии / под ред. А. А. Богомольца. – М. ; Л. : Биомедгиз, 1935–1937.

Т. 1 / сост.: А. А. Богомолец, Е. Н. Коган, Н. Б. Медведева [и др.]. – 1935. – 546, [2] с. : рис.

Т. 2 / сост.: А. А. Богомолец, Б. М. Брин, Р. Е. Кавецкий [и др.]. – 1937. – 532 с. : граф.

Т. 3 / сост.: А. А. Богомолец, Н. Н. Горев, Р. А. Дымшиц [и др.]. – 1936. – 648 с. : граф.

V154447/1-3

48. *Ред.:* Збірник присвячений тридцятип'ятилітньому ювілею наукової, педагогічної і громадської діяльності академіка Миколи Дмитровича Стражеско / Укр. акад. наук, Ін-т клін. фізіології ; відп. ред. О. О. Богомолець. – Київ, 1935. – 430–1517, [6] с., [1] арк. портр. : іл., табл. – Парал. тит. арк. фр. – Укр., рос., фр.

V190553

49. Ред.: Переливание крови, как лечебный метод / под ред. А. А. Богомольца, М. П. Кончаловского, С. И. Спасокукоцкого [и др.]. – Изд. 3-е. – М. ; Л. : Гос. изд-во биол. и мед. лит., 1935. – 216 с.
В191472

50. Колоїдоклазичний шок при переливанні крові / О. О. Богомолець // Мед. журн. АН УРСР. – 1937. – Т. 7, вип. 1. – С. 1–15.
Ж22025

51. Основні принципи терапії інфекційних хвороб / О. О. Богомолець // Мед. журн. АН УРСР. – 1937. – Т. 7, вип. 1. – С. 31–50.
Ж22025

52. Ред.: Алергія = Аллергия = Allergie : зб. пр. конф. по алергії, склик. в м. Києві з 1 по 4 лют. 1936 р. Ін-том клін. фізіології АН УРСР і Ін-том експерим. біології і патології НКОЗ УРСР / АН УРСР ; відп. ред. О. О. Богомолець. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1937. – 512, [8] с., [1] арк. іл. : табл. – Укр., рос., фр.
В218030

53. Ред.: Барулин К. И. Половые гормоны и гормональные методы диагностики беременности / К. И. Барулин ; под ред. А. А. Богомольца ; Всесоюз. науч.-исслед. ин-т коневодства. – М. : Изд-во Всесоюз. акад. с.-х. наук им. В. И. Ленина, 1937. – 200 с.
В217439

54. Ред.: Горев М. М. Матеріали до патогенезу порушень кровообігу при анафілактичному шоку / М. М. Горев ; під ред. О. О. Богомольця. – Київ : Вид-во і друк. літогр. АН УРСР, 1937. – 143 с. : іл. – Бібліогр.: с. 127–133.
В241150

55. Ред.: Кавецький Р. С. Роль активної мезенхіми в диспозиції організму до злоякісних новоутворів / Р. С. Кавецький ; АН УРСР, Ін-т клін. фізіології, Ін-т експерим. біології і патології НКОЗ УРСР ; відп. ред. О. О. Богомолець. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1937. – 213 с.
В240400; В241521

56. О механизме стимулирующего действия трансфузии крови / А. А. Богомолец // Современные проблемы гематологии и переливания крови. – М. ; Л., 1938. – Вып. 16. – С. 3–22.
В94985/16

57. Патологічна фізіологія / О. О. Богомолець // 20 років радянської медицини на Україні : збірник / УРСР, Нар. комісаріат охорони

здоров'я ; під ред. О. О. Богомольця, М. Д. Стражеско, С. С. Кагана. – Київ : Держмедвидав, 1938. – С. 104–130 : табл.

Арх. 122658

58. Продление жизни / А. А. Богомолец ; АН УССР. – Киев : Изд-во АН УССР, 1938. – 93, [3] с. : ил.

Ао11877; Ао14514

59. Продовження життя / О. О. Богомолец ; АН УРСР – Київ : Вид-во АН УРСР, 1938. – 85, [1] с., [1] арк. іл. : портр.

Ао11881; Ао11110; Ао14516

60. *Ред.:* Єрмаков М. В. Нервова система і вуглеводний обмін у безхребетних / М. В. Єрмаков ; під ред. О. О. Богомольця ; АН УРСР, Ін-т експерим. біології і патології. – Київ : Вид-во і друк.-літогр. АН УРСР, 1938. – 96 с. : іл.

Во51095/1

61. *Ред.:* Кавецький Р. Є. Запалення : попул. нарис / Р. Є. Кавецький ; відп. ред. О. О. Богомолец ; АН УРСР, Ін-т клін. фізіології. – Київ : Вид-во і друк.-літогр. АН УРСР, 1938. – 32 с. – (Серія науково-популярна).

Ао15710

62. *Ред.:* Медведєва Н. Б. Біодинаміка протеїдів / під ред. О. О. Богомольця ; АН УРСР, Ін-т клін. фізіології. – Київ : Вид-во і друк. літогр. АН УРСР, 1938. – 241, [3] с.

В156998/2

63. *Ред.:* Медведєва Н. Б. Матеріали про еволюцію гуморальної регуляції функцій / під ред. О. О. Богомольця ; АН УРСР, Ін-т клін. фізіології. – Київ : Вид-во і друк. літогр. АН УРСР, 1938. – 146 с. : іл.

В156998/3

64. Наукову роботу – на рівень вимог третьої Сталінської п'ятирічки : промова на заг. зборах АН УРСР 25 черв. 1939 р. / О. О. Богомолец. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1939. – 23 с. – Окр. відбиток із: Вісті АН УРСР. 1939. № 5.

Вс14880

65. Продление жизни / А. А. Богомолец ; АН УССР. – Киев : Изд. типо-литогр. изд-ва АН УССР, 1939. – 128 с. : ил.

Ао17348

66. Основные принципы терапии инфекционных болезней / А. А. Богомолец // Труды IV Украинского съезда терапевтов / редкол.: А. Д. Аденский [и др.]. – Харьков : Госмедиздат УССР, 1939. – С. 146–163. 1939 Т-782

67. *Ред.:* Старость : (тр. конф. по проблеме генеза старости и профилактики преждевременного старения организма), Киев, 17–19 дек. 1938 г. / отв. ред. А. А. Богомолец ; Ин-т клин. физиологии АН УССР, Ин-т эксперим. биологии и патологии НКЗ УССР, Ин-т клин. медицины НКЗ УССР. – Киев : Изд-во АН УССР, 1939 (обл.: 1940). – 490 с., [20] л. ил., портр., табл.
Во318080

68. Продовження життя / акад. О. О. Богомолець ; АН УРСР. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1940. – 120 с.
Ао47583

69. Руководство по патологической физиологии / сост.: А. Д. Адо, А. А. Богомолец, Б. М. Брин [и др.] ; под ред. А. А. Богомольца. – Киев : Изд-во АН УССР, 1940–1947.

Т. 1, ч. 1 : Патология клетки и тканей. Воспаление. Опухоли. Отек. Лихорадка. – 1940. – 888 с. – Библиогр. в конце глав.

Т. 2, ч. 1 : Углеводный обмен. Физиология и патология жирового и липоидного обмена. Обмен белков. – 1941. – 626 с. – Библиогр.: с. 621–626.

Т. 2, ч. 2 : Патология газообмена и дизоксидативные процессы. Голодание. Клеточное дыхание. Патология тканевого дыхания и гликолиза. Витамины. Витаминное голодание. Нарушения кислотно-щелочного равновесия. Утомление. – 1947. – 702 с.

В251700/П.2

Т. 3 : Щитовидная железа. Паращитовидные железы. Поджелудочная железа. Надпочечники. Половые железы. Гипофиз. Приложение к главе «Гипофиз» – Техника удаления гипофиза у различных подопытных животных. Эпифиз. – 1946. – 774 с.

В251700/3

70. Шок при переливанні крові / О. О. Богомолець // Мед. журн. АН УРСР. – 1940. – Т. 10, вип. 1. – С. 1–21.
Ж22025

71. *Ред.:* Труды Первого съезда онкологов Украинской Советской Социалистической Республики / под ред. А. А. Богомольца, Р. Е. Кавецкого, А. В. Мельникова. – М. ; Л. : Наркомздрав СССР, Медгиз, 1940. – 548 с.

Во324428

72. Физиологическая система соединительной ткани и влияние на ее функции антиретикулярной цитотоксической сыворотки / А. А. Богомолец // Физиологическая система соединительной ткани : тр. конф. (Киев, 1–4 дек. 1940 г.) / Ин-т клин. физиологии АН УССР [и др.] ; отв. ред. А. А. Богомолец. – Киев, 1941. – С. 23–62. – Рус., англ.

Во336250

73. Некоторые итоги лечебного применения антиретикулярной цитотоксической сыворотки : (докл. на сессии АН УССР, 13.01.1942 г.) / А. А. Богомолец. – Уфа : АН УССР, 1942. – 16 с.

Во332888

74. Учені України в дні Вітчизняної війни / О. О. Богомолець. – [Б. м.] : Спілка радян. письменників України, 1942. – 23 с. – (Фронт і тил).

Ао64638

75. Антиретикулярная цитотоксическая сыворотка как средство патогенетической терапии / А. А. Богомолец // О лечебном действии антиретикулярной цитотоксической сыворотки «АЦС» : сб. тез. докл. заслуш. на конф., 1–14 июля 1942 г. / АН УССР ; под ред. и со вступ. ст. А. А. Богомольца. – Уфа, 1942. – С. 9–29.

Во337142; Во333060

76. Радянська Україна і українсько-німецькі націоналісти в Канаді / О. О. Богомолець. – [Б. м.] : Укрвидав ЦК КП(б)У, 1943. – 13, [2] с.

Аи096

77. Украинская Академия Наук в годы Отечественной войны / А. А. Богомолец // Вестн. АН СССР. – 1943. – № 7/8. – С. 9–16.

Ж12063

78. *Ред.:* Комиссаренко В. Г. О патогенезе «инсулинового шока» : материалы к вопросу о механизме действия инсулина / В. Г. Комиссаренко ; под ред. А. А. Богомольца ; АН УССР, Ин-т клин. физиологии. – Киев : Изд-во АН УССР, 1943. – 139 с.

Во337885

79. Антиретикулярная цитотоксическая сыворотка (АЦС) и ее лечебное действие / А. А. Богомолец // Достижения советской медицины в годы Отечественной войны / под ред. Е. Б. Бабского [и др.]. – М. : Медгиз, 1944. – Сб. 2 : Экспериментальная медицина. – С. 5–15.

80. Antireticular cytotoxic serum as means of pathogenetic therapy / А. А. Bogomoletz // Amer. Rev. Sov. Medicine. – 1943. – Vol. 1, № 2. – P. 101–112.

81. До 25-річчя Академії Наук УРСР : доповідь [на засіданні Урядового ювілейного комітету для відзначення 25-річчя Академії наук УРСР] / О. О. Богомолець // Вісті АН УРСР. – 1945. – № 1. – С. 17–30.
Ж20611

82. The prolongation of life / A. A. Bogomoletz ; transl. from the Rus. by Peter V. Karpovich, M. D., Sonia Bleeker. – N. Y. : Duell, Sloan & Pearce, 1946. – XVII, 98 p. : portr. – (Robinson foundation publ. Essential books).
Ib142761

83. Актуальні проблеми ізогемотрансфузії в експериментальній клінічній патології / О. О. Богомолець // Мед. журн. АН УРСР. – 1947. – № 16. – С. 44–49.
Ж22023

84. Значення реактивності організму в питаннях відновної терапії / О. О. Богомолець // Мед. журн. АН УРСР. – 1947. – № 16. – С. 21–31.
Ж22023

Література про життя та діяльність О. О. Богомольця

85. Богомолець Олександр Олександрович, 1887–1987 рр. [Електронний ресурс] // Центральний державний архів вищих органів влади та управління України. Ф. № 4708. Оп. 1. 443 од. зб. – URL: <http://tsdavo.gov.ua/fonds/view-opys.php?id=4460>.

86. Белкин Р. И. Александр Александрович Богомолец : к 60-летию со дня рождения / Р. И. Белкин // Вестн. АН СССР. – 1941. – № 5/6. – С. 79–86.
Ж12063

87. Сиротинин Н. Н. Александр Александрович Богомолец / Н. Н. Сиротинин, Р. Е. Кавецкий // Успехи соврем. биологии. – 1941. – Т. 14, вып. 3. – С. 537.
Ж12508

88. Ювілей академіка О. О. Богомольця : [про вист. літ., присвяч. О. О. Богомольцю] // Пролетар. правда. – 1941. – 24 трав. – С. 1.

89. Палладін О. В. Академія наук Української Радянської Соціалістичної Республіки, 1919–1944 / О. В. Палладін ; відп. ред.

- О. О. Богомолец. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1944. – 109 с.
Богомолец О. О. – С. 10–12, 33, 78–80, 82, 83.
Попов № 3243
- 90.** Горев Н. Н. Академик Александр Александрович Богомолец : (некролог) / Н. Н. Горев, Е. А. Татаринов // Арх. патологии. – 1946. – Т. 8, вып. 5/6. – С. 153.
Ж13026
- 91.** Кононенко И. Великий советский и государственный деятель : [некролог] / И. Кононенко // Врачеб. дело. – 1946. – № 7/8. – Стб. 385–390.
Жс20661
- 92.** Александр Александрович Богомолец : (некролог) // Вісті АН УРСР. – 1946. – № 7. – С. 9.
Ж20611
- 93.** Основні напрямки робіт академіка Олександра Олександровича Богомольця / АН УРСР, Бюро наук. пропаганди ; ред. Р. Є. Кавецький. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1946. – 29 с. : портр.
Во351346; Ва51579; Ва61679
- 94.** Медведєва Н. Б. О. О. Богомолец – видатний радянський вчений : стенограма лекції / Н. Б. Медведєва ; Т-во для поширення політ. та наук. знань УРСР. – Київ, 1950. – 32 с. : 1 л. портр.
Во487713
- 95.** Мартич Ю. Александр Богомолец / Юхим Мартич. – Київ : Держ. мед. вид-во УРСР, 1951. – 108 с.
Ао122209
- 96.** Сиротинін М. М. Александр Александрович Богомолец / М. М. Сиротинін / АН УРСР, Рада наук.-техн. пропаганди. – Київ, 1951. – 51 с. : портр. – Бібліогр.: с. 40–50.
Во440076
- 97.** Кавецький Р. Є. О. О. Богомолец – видатний представник передової радянської науки / Р. Є. Кавецький // Мед. журн. АН УРСР. – 1951. – Т. 21, № 4. – С. 10–16.
Ж22023
- 98.** Палладін О. В. Академік О. О. Богомолец (1881–1951) / О. В. Палладін // Мед. журн. АН УРСР. – 1951. – Т. 21, № 4. – С. 4–7.
Ж22023

99. Стражеско М. Д. Мої спогади про академіка О. О. Богомольця / М. Д. Стражеско // Мед. журн. АН УРСР. – 1951. – Т. 21, № 4. – С. 8–9.

Ж22023

100. Ничик В. М. Научно-общественная деятельность А. А. Богомольца и ее идейно-теоретические основы / В. М. Ничик // Очерки истории медицинской науки и здравоохранения на Украине / под ред. Б. Д. Петрова, В. Д. Братуся, К. Ф. Дупленко ; М-во здравоохранения УССР. – Киев : Госмедиздат УССР, 1954. – С. 93–108 : портр.

Во609238

101. Розгін І. Ф. Академік О. Богомолець / І. Ф. Розгін // Нові Дні. – Торонто, 1954. – Число 48.

102. Ничик В. М. Философские основы научных трудов академика А. Богомольца : автореф. дис. ... канд. филос. наук / Ничик Валерия Михайловна ; АН УССР, Отд-ние обществ. наук. – Киев, 1956. – 15 с.

103. Цитотоксины в современной медицине / М-во здравоохранения УССР. – Киев : Госмедиздат УССР, 1956–1972.

[Т. 1] : Сборник работ, посвященный 75-летию со дня рождения акад. А. А. Богомольца. – 1956. – 329 с. : ил., портр.

Во650950

104. Медведева Н. Б. Александр Александрович Богомолец (к 75-летию со дня рождения) : история медицины / Н. Б. Медведева // Врачеб. дело. – 1956. – № 4. – С. 551–552.

Ж20661

105. Ручковский Б. С. О роли А. А. Богомольца в развитии онкологии : (к 75-летию со дня рождения и 10-летию со дня смерти) : история отечеств. онкологии / Б. С. Ручковский // Вопр. онкологии. – 1956. – Т. 2, № 5. – С. 618–620 : портр.

Ж20652

106. Сиротинин Н. Н. Академик Александр Александрович Богомолец : к 75-летию со дня рождения (1881–1956) / Н. Н. Сиротинин ; отв. ред. Р. Е. Кавецкий. – Киев : Гос. мед. изд-во УССР, 1957. – 109 с. : ил., 1 л. портр. – Список работ акад. А. А. Богомольца ; «Литература о жизни и деятельности А. А. Богомольца»: с. 82–108.

Ао140239; ВНБІ д Б74

107. Богомолец Александр Александрович // Биографический словарь деятелей естествознания и техники / отв. ред. А. А. Зворыкин. – М., 1958. – Т. 1. – С. 85–86 : портр.

В305434/1

108. Нічик В. М. Філософські основи наукових праць О. О. Богомольця / В. М. Нічик ; АН УРСР, Ін-т філософії. – Київ, 1958. – 180 с.

Вс693528

109. Кавецкий Р. Богомолец Александр Александрович / Р. Кавецкий // Большая медицинская энциклопедия / гл. ред. А. Н. Бакулев. – Изд. 2-е. – М., 1958. – Т. 4. – Стб. 10–11 : портр.

В302052/4

110. Сиротинін М. М. Олександр Олександрович Богомолець / М. М. Сиротинін ; відп. ред. Р. Є. Кавецький ; АН УРСР. – Київ, 1959. – 76 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 64–74. – (Вчені Української РСР).

Во827191

111. Конференция, посвященная 80-летию со дня рождения А. А. Богомольца : реф. докл. / Укр. о-во физиологов, Укр. о-во патофизиологов, Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР [и др.]. – Киев : Изд-во АН УССР, 1961. – 271 с., 1 л. портр.

Во795397

112. Михайловский С. Л. Александр Александрович Богомолец : к 80-летию со дня рождения / С. Л. Михайловский // Журн. ушных, носовых и горловых болезней. – 1961. – № 4. – С. 3–6 : портр.

Ж20806

113. Шилинис Ю. А. Александр Александрович Богомолец / Ю. А. Шилинис // Фельдшер и акушерка. – 1961. – № 9. – С. 54–58.

Ж13153

114. Піцик Н. О. Людина великої мрії / Н. О. Піцик. – Київ : Молодь, 1962. – 301 с. : іл.

Ао160648

115. Шилинис Ю. А. Выдающийся советский патофизиолог А. А. Богомолец / Ю. А. Шилинис // Мед. сестра. – 1962. – № 9. – С. 54–55.

Ж13672

116. Александр Александрович Богомолец // Люди русской науки: очерки о выдающихся деятелях естествознания и техники.

Биология. Медицина. Сельскохозяйственные науки / под ред. И. В. Кузнецова. – М. : Изд-во физ.-мат. лит., 1963. – С. 415–422 : портр.
Во894103

117. Пицък Н. Е. Богомолец [1881–1946] / Н. Е. Пицък ; пер. с укр. Т. Стах ; послесл. и науч. консультация И. М. Неймана. – М. : Молодая гвардия, 1964. – 222 с. : [12] л. ил. – (Жизнь замечательных людей. Серия биографий ; вып. 2).
В301469/377

118. Кавецкий Р. Е. А. А. Богомолец – создатель крупнейшей школы советских патофизиологов / Р. Е. Кавецкий // Очерки истории высшего медицинского образования и научных медицинских школ на Украине / под ред. В. Д. Братуся [и др.] ; М-во здравоохранения УССР, Киев. мед. ин-т им. А. А. Богомольца, Укр. НИИ клин. медицины им. Н. Д. Стражеско. – Киев : Здоров'я, 1965. – С. 145–158.
Во947171

119. Перельман Л. Р. Александр Александрович Богомолец : (к 85-летию со дня рождения и 20-летию со дня смерти) / Л. Р. Перельман // Врачеб. дело. – 1966. – № 5. – С. 1–3 : портр.
Ж20661

120. Сиротинин Н. Н. А. А. Богомолец / Н. Н. Сиротинин. – М. : Медицина, 1967. – 71 с. : ил. – Библиогр.: с. 82–108.
Ао181312

121. Історія Академії наук Української РСР : у 2 кн. / АН УРСР ; редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : Голов. ред. УРЕ, 1967.
Кн. 1. – 835 с. : іл.
Богомолец О. О. – С. 12, 13, 16, 103, 104, 108, 111, 112, 115, 119, 120, 125, 129, 131, 132, 134, 138, 140, 142, 144, 151, 300, 302, 370, 372, 649, 653, 734–737, 740.
Кн. 2. – 726 с. : іл.
Богомолец О. О. – С. 118, 195–197, 496.
В318801/1-2

122. Овчаренко Ф. Д. Українська радянська наука / Ф. Д. Овчаренко ; ред. О. П. Мельник. – Київ : Т-во Знання, 1967. – 96 с. : портр.
Богомолец О. О. – С. 12, 21, 69–70.
Ва36210

123. Цитотоксины в современной медицине / М-во здравоохранения УССР. – Киев : Госмедиздат УССР, 1956–1972.

Т. 4 : Сборник работ, посвященный 85-летию со дня рождения акад. А. А. Богомольца / редкол.: О. А. Богомолец [и др.] ; отв. ред. П. Д. Марчук. – 1967. – 208 с. : ил.

В308014/4

124. Комісаренко В. П. Творчий шлях академіка О. О. Богомольця і значення його ідей у розвитку ендокринології / В. П. Комісаренко // Вісн. АН УРСР. – 1969. – № 6. – С. 63–71.

Ж20611

125. Терлецький В. М. Академія наук Української РСР, 1919–1969 : корот. іст. нарис / В. М. Терлецький ; за ред. І. Г. Підоплічка. – Київ : Наук. думка, 1969. – 295 с. : іл.

Богомолец О. О. – С. 8, 41, 44, 47, 48, 52, 57, 62, 66, 69, 70, 73, 77–78, 81–83, 86, 139.

Ва85485

126. Пицык Н. Е. Александр Александрович Богомолец / Н. Е. Пицык ; отв. ред. И. М. Нейман. – М. : Наука, 1970. – 303 с. : ил. – Библиогр. «Основные труды А. А. Богомольца» и лит. о нем: с. 289–300.

Ва120768

127. Піцик Н. О. Олександр Олександрович Богомолець : пер. з рос. / Н. О. Піцик ; авт. передм. Р. Є. Кавецький. – Київ : Наук. думка, 1971. – 280 с. : іл. – Основні праці О. О. Богомольця: с. 268–271. – Літ. про акад. О. О. Богомольця: с. 272–278.

Ва174248

128. Пицхелаури Г. З. А. А. Богомолец и первая в СССР конференция геронтологов / Г. З. Пицхелаури, О. Х. Герзмава // Совет. здравоохранение. – 1975. – № 3. – С. 86–88.

Ж13691

129. Кавецький Р. Є. Богомолець Олександр Олександрович / Р. Є. Кавецький // Українська радянська енциклопедія : в 12 т. – Вид. 2-ге. – Київ, 1977. – Т. 1. – С. 502–503 : портр.

В328608/1

130. Дрозд В. Г. Дорога до матері : роман-біографія / В. Г. Дрозд. – Київ : Молодь, 1979. – 216 с. – (Романи й повісті).

Ва327730

131. Кавецький Р. Є. Олександр Олександрович Богомолець / Р. Є. Кавецький. – Київ : Наук. думка, 1979. – 66 с. : іл., портр. – Список

основ. літ. про акад. О. О. Богомольця ; Список друк. пр. О. О. Богомольця: с. 45–63.

Ва328972

132. История Академии наук Украинской ССР / АН УССР ; редкол.: Б. Е. Патон (гл. ред.) [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1979. – 835 с. : ил., портр.

Богомолец О. О. – С. 421, 483, 683, 801, 804, 812, 820–822.

Вс17869

133. Тонкаль В. Ю. Академія наук Української РСР / В. Ю Тонкаль, В. М. Пелих, Б. С. Стогній ; за ред. І. К. Походні. – Київ : Наук. думка, 1980. – 433 с. : іл.

Богомолец О. О. – С. 17, 18, 20, 22, 27, 29, 31, 32, 35, 207, 210, 365, 374, 376, 378, 382, 387, 388, 397, 398.

Ва354298

134. Bogomoletz Alexander Alexandrovich // Academy of Sciences of Ukrainian SSR, 1919–1979 : Ref. Book / ed. by V. S. Gutyrva. – Kiev : Naukova Dumka, 1980. – P. 24–27 : phot.

Ia20598

135. Актуальные проблемы современной патофизиологии : тез. докл. Всесоюз. науч. конф., посвящ. 100-летию со дня рождения акад. А. А. Богомольца, 1881–1946 гг. / редкол.: П. Г. Костюк, В. А. Березовский, О. А. Богомолец [и др.] ; АН СССР, Отд-ние физиологии, АН УССР, Ин-т физиологии им. О. О. Богомольца. – Киев : Наук. думка, 1981. – 439.

Ва364051

136. Калита В. Т. Мільйони сонячних днів : біогр. повість [про О. О. Богомольця] / В. Т. Калита ; рец. О. О. Богомолец. – Київ : Веселка, 1981. – 143 с.

137. Патофизиология инфекционного процесса и аллергии : эксперим. и клин. аспекты патогенеза инфекцион. заболеваний : межвуз. науч. сб. / редкол.: Н. Р. Иванов, С. А. Степанов, Л. Г. Мамыкина [и др.]. – Саратов : Изд-во Саратов гос. ун-та, 1981. – 116 с. : портр. – Посвящается 100-летию со дня рождения академика А. А. Богомольца.

Ва375478

138. Физиологический журнал. – Киев, 1981. – Т. 27, № 3 : К 100-летию со дня рождения академика А. А. Богомольца.

Ж26810

139. Kavetsky R. E. Alexander Alexandrovich Bogomoletz / R. E. Kavetsky ; ed. of the Engl. M. Ya. Voloshin ; transl. from the Ukr. by

К. Rudyak. – Kiev : Naukova dumka, 1981. – 65 p. : phot. – Bibliogr.: p. 47–65.

Ib164962

140. Богомолец О. А. Воспоминания об отце. Александр Александрович Богомолец : к 100-летию со дня рождения / О. А. Богомолец // Вестн. АН СССР. – 1981. – № 8. – С. 119–128 : портр., фот.

Ж12063

141. Богомольцю О. О. меморіальні дошки; Богомольцю О. О. пам'ятники; Богомольця академіка вулиця // Київ : енциклопед. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1981. – С. 67–68 : фот.

Ао227985

142. Нейман И. М. Александр Александрович Богомолец (к 100-летию со дня рождения) / И. М. Нейман // Вопр. онкологии. – 1981. – Т. 27, № 10. – С. 98–99.

Ж20652

143. Патологическая физиология и экспериментальная терапия. – М., 1981. – № 2. – 96 с. : фот.

Зі змісту: Александр Александрович Богомолец (к 100-летию со дня рождения). – С. 3–9; А. А. Богомолец как педагог / Н. Н. Зайко. – С. 9–16; К научно-литературному наследству академика Александра Александровича Богомольца (об особенностях письма академика А. А. Богомольца в научных трудах) / Я. Г. Ужанский. – С. 16–20; Философские взгляды А. А. Богомольца / В. М. Ничик. – С. 20–30; Учение А. А. Богомольца о роли соединительной ткани в старении и современные представления о механизмах возрастного развития коллагеновых структур / В. Н. Никитин, Е. Э. Перский, Л. А. Утевская. – С. 30–39; Анतिретиккулярная цитотоксическая сыворотка А. А. Богомольца как средство патогенетической терапии различных заболеваний / И. П. Мягкая. – С. 39–46; Теоретическое и практическое значение учения о цитотоксинах / А. Ш. Зайчик. – С. 46–55; Система крови как основа резистентности и адаптации организма / П. Д. Горизонтов. – С. 55–63; Некоторые вопросы канцерогенеза в свете современных представлений о взаимовлиянии опухоли и организма / И. М. Нейман. – С. 63–70; А. А. Богомолец и современная аллергология / А. Д. Адо. – С. 70–73; Цитотоксические повреждения сердца / Н. Н. Горев, А. А. Мойбенко. – С. 73–82; Идеи А. А. Богомольца в развитии современной эндокринологии / В. П. Коммисаренко. – С. 82–89.

Ж27331

144. Федоров Н. А. Теория А. А. Богомольца о коллоидоклазии в механизме действия переливания крови и ее современное развитие /

Н. А. Федоров, Б. Е. Мовшев // Проблемы гематологии и переливания крови. – 1981. – № 5. – С. 5–13.

Ж26987

145. Александр Александрович Богомолец : воспоминания современников / под общ. ред. О. А. Богомольца. – Киев : Наук. думка, 1982. – 216 с. : 6 л. ил. – Библиогр.: с. 212–214.

Ва381379

146. Вопросы адаптации, компенсации, реабилитации при патологических процессах : тез. докл. науч.-практ. конф., посвящ. 100-летию со дня рождения акад. А. А. Богомольца, (Куйбышев, 17–18 июня 1982 г.) / М-во здравоохранения СССР, Всесоюз. о-во патофизиологов, куйбышев. мед. ин-т им. Д. И. Ульянова [и др.] ; под. ред. В. П. Низовца. – Куйбышев, 1982. – 200 с.

Ва384903

147. Дрозд В. Г. Ритмы жизни : роман-биография [о С. Н. Богомолец, А. А. Богомольце] : авториз. пер. с укр. / В. Г. Дрозд ; послесл. Н. Г. Жулинского. – М. : Совет. писатель, 1982. – 415 с. : портр.

Ва378030

148. Зайко М. Пам'ятатимуть завжди : до 100-річчя від дня народж. О. О. Богомольця / М. Зайко // Наука і культура. Україна : щорічник. – Київ, 1982. – Вип. 16. – С. 488–495 : портр.

Ж66776

149. Чеснокова Н. П. Академик А. А. Богомолец / Н. П. Чеснокова // Саратовские ученые-медики: страницы истории (1909–1979) : [сб. ст.] / Саратов. гос. мед. ин-т [и др.] ; редкол.: Н. И. Иванов [и др.]. – Саратов, 1982. – С. 4–9.

Ва388555

150. Дрозд В. Г. Ритми життя : роман-біографія / В. Г. Дрозд. – Київ : Дніпро, 1984. – 447 с. : іл.

Ва406770

151. Богомолец Александр Александрович // Биологи : биограф. справ. / Т. П. Бабий, Л. Л. Коханова, Г. Г. Костюк [и др.] ; отв. ред. Ф. Н. Серков. – Киев, 1984. – С. 80–81 : портр.

Ва417503

152. Развитие биологии на Украине : в 3 т. / АН УССР, Отд-ние истории естествознания и техники Ин-та истории ; гл. редкол.: К. М. Сытник (гл. ред.), С. М. Гершензон, А. М. Гродзинский [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1984–1985.

Т. 1 : С древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции / редкол. тома: Б. Г. Новиков (отв. ред.) [и др.]. – 1984. – 415 с. : фот.

Богомолец О. О. – С. 7, 134, 310, 346, 347, 349, 350, 382.

Т. 2 : Развитие ботанических исследований, физиологии и биохимии, интродукции и акклиматизации, генетики и селекции растений, микробиологии за годы Советской власти / редкол. тома: К. М. Сытник (отв. ред.) [и др.]. – 1985. – 456 с. : фот.

Богомолец О. О. – С. 7, 134, 310, 346, 347, 349, 355, 382.

Т. 3 : Развитие зоологических и гидробиологических исследований, морской биологии, физиологии и биохимии животных и человека, генетики животных, криобиологии, радиобиологии, молекулярной биологии и вирусологии за годы Советской власти / редкол. тома: Ф. Н. Серков (отв. ред.) [и др.]. – 1985. – 447 с. : фот.

Богомолец О. О. – С. 212–214, 239, 253, 254, 258–273, 276, 278, 279.

В333120/1-3

153. Schultz H. Bohomolets, Oleksander / Heinrich Schultz // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by V. Kubijovyč. – Toronto ; Buffalo ; London, 1984. – Vol. 1. – P. 258 : phot.

В276504/1

154. Богомольца Академика улица; Богомольцу А. А. мемориальные доски; Богомольцу А. А. памятники // Киев : энцикл. справ. / под ред. А. В. Кудрицкого. – Изд. 3-е, доп. – Киев, 1986. – С. 67–68 : фот.

Ао241201

155. Галайчук А. М. Киев: страницы мемориальной летописи : фотопутеводитель-справочник / А. М. Галайчук, И. Н. Воронцов. – Киев : Мистецтво, 1987. – С. 119–121.

Зі змісту: Богомольцу А. А. [мемориальная доска]. – С. 119–121; Богомольца Академика улица. – С. 280.

Ао244939

156. Памятники истории и культуры Украинской ССР : каталог-справочник / редкол.: П. Т. Тронько (гл. ред.), Г. К. Злобин, Ю. А. Олененко [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1987. – 736 с. : ил.

Богомолец А. А. – С. 17, 18, 23, 600.

Вс25197

157. Кузьмин М. К. Богомолец Александр Александрович (1881–1946) // Кузьмин М. К. Ученые-медики – Герои Социалистического Труда / М. К. Кузьмин. – М., 1988. – С. 21–24.

Ва492188

158. Академия наук Украинской ССР: история и современность / под ред. Б. С. Стогния. – Київ : Наук. думка, 1990. – 429 с.

Богомолец О. О. – С. 38, 41, 62, 63, 66, 67, 70, 76, 182, 345, 362, 364, 366, 381, 384, 386, 396, 397.

Ао254057

159. Из эпистолярного наследия В. И. Вернадского. Письма украинским академикам Н. П. Василенко и А. А. Богомольцу / АН УССР, Комис. АН УССР по разраб. науч. наследия В. И. Вернадского [и др.] ; сост.: С. Н. Киржаев, В. А. Толстов ; отв. ред. К. М. Сытник. – Киев, 1991. – 46 с.

Р71829

160. Богомолец О. А. Научная школа Александра Александровича Богомольца / О. А. Богомолец // Математическое естествознание: фрагменты истории : сб. науч. тр. / АН Украины, Ин-т математики ; редкол.: А. Н. Боголюбов [и др.]. – Киев, 1992. – С. 247–291.

Ва548120

161. Г. Ш. Богомолец Олександр / Г. Ш., І. Р. // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1993. – Т. 1. – С. 144 : портр.

В339091/1

162. 125 років київської української академічної традиції, 1861–1986 : збірник / Укр. вільна акад. наук у США ; ред., авт. передм. М. Антонович. – Нью-Йорк, 1993. – 642 с. : іл.

Богомолец О. О. – С. 79, 313.

Ва639887

163. Богомольця Академіка вулиця // Вулиці Києва : довідник / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1995. – С. 23–24.

Ва563379

164. Грандо О. А. Богомолец Олександр Олександрович (1881–1946) // Грандо О. А. Визначні імена в історії української медицини / О. А. Грандо ; Центр. музей медицини України. – Київ : РВА «Тріумф», 1997. – С. 145–146 : портр.

Ао259047

165. Дубровіна Л. А. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1918–1941 / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка ім. В. І. Вернадського. – Київ, 1998. – 337 с.

Про О. О. Богомольця. – С. 145, 151.

Ва586032

166. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, Г. В. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: С. П. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Богомолець О. О. – С. 10, 37, 61, 69, 149, 163, 166, 174, 177, 180, 222, 243, 249, 250, 260, 288, 289, 336, 337, 415, 416, 426, 433, 437, 442, 444, 445.

Вс33691

167. Виленский Ю. Неизвестный Богомолец / Юрий Виленский // Зеркало недели. – 1999. – 9–16 апр.

168. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 579 с.

Богомолець О. О. – С. 61, 205, 206, 254, 278, 279, 413, 416–418, 546, 478, 519.

С10067/кн.1,1

Київ : Кн. 1, ч. 2 : М–С / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 1999. – 585–1213 с.

Богомолець О. О. – С. 633, 699, 851.

С10067/кн.1,2

Київ : Кн. 1, ч. 3 : С–Я / редкол. тому: П. Т. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 2011. – 1217–2197 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005681>.

Богомолець О. О. – С. 1663, 1671, 1672, 1778, 1947, 1980.

169. Путівник по фондах відділу рукописів Інституту літератури / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фондація Омеляна і Тетяни Антоновичів ; підгот.: В. А. Бурбела, Г. М. Бурлака, С. А. Гальченко [та ін.] ; відп. ред.: С. А. Гальченко, М. Г. Жулинський. – Київ : Вид. центр «Спадщина», 1999. – 864 с.

Богомолець О. – С. 10, 283.

Вс34032

170. Шаров І. Богомолець Олександр Олександрович (1881–1946) – патофізіолог // Шаров І. 100 видатних імен України / І. Шаров. – Київ, 1999. – С. 42–44 : портр.

Ва604850

171. Богомолец Александр Александрович // Русская интеллигенция. Автобиографии и библиографические документы в

собрании С. А. Венгерова : аннот. указ. : в 2 т. / РАН, Ин-т рус. лит. ; под ред. В. А. Мыслякова. – СПб., 2001. – Т. 1. – С. 160.

В346604

172. Богомолец Олександр Олександрович // Визначні імена у світовій медицині / Нац. музей медицини України ; за ред. О. А. Грандо. – Київ, 2001. – С. 112 : портр.

Вс43160

173. Богомолец Олександр Олександрович // Корифеї української науки : нариси про видат. діячів науки і техніки / [авт. кол.]: В. П. Шкварець [та ін.]. – Миколаїв, 2000. – С. 67 : портр.

Со24184

174. Соломонов В. А. Богомолец Александр Александрович / В. А. Соломонов // Профессора и доктора наук Саратовской области, 1909–1999 : биобиблиогр. справ. : в 8 т. – Саратов, 2000. – Т. 1 : (1909–1917). – С. 29–33.

В345225/1

175. Васильев К. Г. А. А. Богомолец в Одессе / К. Г. Васильев, К. К. Васильев, А. И. Гоженко // Проблемы старения и долголетия. – 2001. – Т. 10, № 4. – С. 420–423.

Ж14435

176. Кнопов М. Ш. Академик А. А. Богомолец и его школа : (к 120-летию со дня рождения) / М. Ш. Кнопов // Вестн. Рос. акад. мед. наук. – 2001. – № 5. – С. 54–56 : портр.

Ж13811

177. Олександр Богомолец // Видатні діячі України минулих століть : мемор. альм. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: В. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 64–65 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., англ.

Со24384

178. Олександр Богомолец // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : у 6 т. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: Ю. Богуцький [та ін.]. – Київ, 2001. – Т. 1. – С. 316–317 : фот. – Укр., англ.

С10173/1

179. Выдающиеся имена в мировой медицине = Great names in the world medicine / Нац. музей медицины Украины ; под ред. А. А. Грандо. – Киев : Триумф, 2002. – 495 с. : ил. – Рус., англ.

Богомолец О. О. – С. 40, 122, 123, 338, 370.

Вс37252

180. Ганіткевич Я. Українські лікарі-вчені першої половини ХХ століття та їхні наукові школи : біогр. нариси та бібліогр. / Ярослав Ганіткевич ; Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львів. від-ня, Всеукр. лікар. т-во. – Львів, 2002. – 540 с.

Богомолець О. О. – С. 30, 103, 105, 106, 130, 132, 144, 145, 147, 196, 284–286, 288, 289, 296, 298, 357, 451.

Вс37133

181. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів і кіносюжетів (червень 1945–1955) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: О. І. Селіфонов, Н. М. Слончак, Н. О. Топішко ; за ред. Н. М. Слончак. – Київ, 2002. – 483 с. – URL: <https://bit.ly/3tBEqUS>.

Богомолець О. О. – № 35, 51-I, 55, 67-I, 70-IV, 80, 149, 156-IV, 571.

182. Моррисон В. В. Академик Александр Александрович Богомолец / В. В. Моррисон, И. А. Нуштаев // Патол. физиология и эксперим. терапия. – 2002. – № 4. – С. 29–30.

Ж27331

183. Олександр Богомолець // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 1. – С. 224–225 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.

В346899/1

184. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / авт. кол.: О. С. Боляк, С. О. Булатова, Т. І. Воронкова [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2002. – 766 с.

Богомолець О. О. – С. 29, 84, 85, 298, 396, 436.

Вс37277

185. Улащик В. С. Александр Александрович Богомолец (1881–1946) : мысли замечат. людей / В. С. Улащик // Асклепий. – 2002. – Т. 5, № 2. – С. 60–61.

Ж16687

186. Богомолець Олександр Олександрович // Провідники духовності в Україні : довідник / за ред. І. Ф. Кураса. – Київ, 2003. – С. 360–361.

Ва646191

187. Волков В. А. Богомолец Александр Александрович // Волков В. А. Российская профессура XVIII – начало XX вв. Биологические

и медико-биологические науки : биограф. слов. / В. А. Волков, М. В. Куликова ; Ин-т истории естествознания и техники РАН им. С. И. Вавилова. – СПб., 2003. – С. 61–62 : фот. (вкл. л.).
Со25681

188. Дубровіна Л. А. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1941–1964 / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : Наук. думка, 2003. – 357 с. – (Проект «Наукова книга»)
Про Богомольця О. О. – С. 21, 23, 25, 53, 76, 79, 121, 124, 264.
Ва642974

189. Історія Національної академії наук України, 1934–1937 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, Л. І. Стрельська, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2003. – 832 с. – (Джерела з історії науки України).

Богомолець О. О. – С. 16, 21, 23, 25, 31, 40, 48, 107, 117, 135, 174, 175, 177, 181, 186, 200, 202, 203, 205, 215, 218, 219, 228, 229, 236, 261, 273, 278, 281, 314, 341, 389, 391–402, 404, 407, 408, 411–414, 416, 417, 422, 426, 430, 443, 444, 446, 449, 450, 452, 454, 455, 459–463, 466, 467, 473, 475, 479, 483, 484.

Вс38309

190. Історія Національної академії наук України, 1938–1941 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, Т. П. Папакіна, Л. І. Стрельська [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2003. – 920 с. – (Джерела з історії науки в Україні).

Богомолець О. О. – С. 10, 12, 24, 43, 139–143, 155, 179, 184, 186, 256, 257, 266, 267, 272, 314, 323, 348, 365, 366, 369, 370, 372, 374, 412, 414, 420, 421, 427, 430–433, 438, 442, 443, 465, 467, 473, 484, 487, 494, 498, 500, 506, 508, 510, 512, 519, 520, 526, 529, 532, 535, 539, 540, 543, 545, 547, 549, 551, 552.

Вс38308

191. Ганіткевич Я. Історія української медицини в датах та іменах / Ярослав Ганіткевич ; Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львів. від., Всеукр. лікар. т-во. – Львів, 2004. – 365 с.

Богомолець О. О. – С. 50, 73, 90, 102, 105, 108, 109, 114, 116, 117, 120, 122, 124, 128, 129, 138, 146, 149, 156, 232, 249, 270, 272.

Вс39242

192. Дуепенко Ю. К. Богомолець Олександр Олександрович / Ю. К. Дуепенко // Кияни : біограф. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред.

Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 41 : портр.

Со26033

193. Комісаренко С. В. Богомолець Олександр Олександрович / С. В. Комісаренко // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2004. – Т. 3. – С. 144 : фот.

С10197/3

194. Гоженко А. І. О. О. Богомолець і українська патофізіологія / А. І. Гоженко, Л. В. Герасимова // Одес. мед. журн. – 2005. – № 6. – С. 101–104.

Ж21417

195. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941). В 2 т. Т. 2. 1918–1941 / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвєєва (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – 359 с. : іл. – (Наукова спадщина сходознавців).

Богомолець О. – С. 256, 332, 335, 336.

В350011/2

196. Жадько В. Богомолець Олександр // Жадько В. Український некрополь : іст. наук. довід. / Віктор Жадько. – Київ, 2005. – С. 129 : фот.

Вс40513

197. Київський Національний Університет імені Тараса Шевченка: незабутні постаті / авт.-упоряд.: О. Матвійчук, Н. Струк ; редкол.: В. В. Скопенко (голов. ред.), О. В. Третяк, Л. В. Губерський [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : Світ успіху, 2005. – 464 с. : іл.

Богомолець О. О. – С. 111, 250, 346.

Со26748

198. Пасько І. «Щасливий той, кому в житті вдається зробити що-небудь нове для блага людства і своєї Батьківщини» (до 125-річчя від дня народж. акад. О. Богомольця / Ірина Пасько // Українознавство : календар-щорічник, 2006. – Київ, 2005. – С. 225–228 : портр.

Ж66396

199. Україна і Друга світова війна. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів і кіносюжетів, спецвипусків (1939–1945) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд. Т. Ємельянова. – Київ, 2005. – 201 с. : іл.

Богомолець О. О. – № 107-III, 202, 206-I, 229, 247, 275-II, 314, 325.

Вс42896

- 200.** Шевченко Л. А. Богомолец Александр Александрович / Л. А. Шевченко // *Енциклопедія історії України* : у 10 т. – Київ, 2005. – Т. 1. – С. 316 : портр.
В348560/1
- 201.** Академик А. А. Богомолец : (к 125-летию со дня рождения) / В. В. Моррисон, И. А. Нуштаев, Н. П. Чеснокова, С. О. Берсудский // *Саратов. науч.-мед. журн.* – 2006. – Т. 2, № 1. – С. 80–84.
- 202.** Калита В. Миллионы солнечных дней, отвоеванных у болезней / В. Калита // *Здоров'я України.* – 2006. – № 6. – С. 65–66.
- 203.** Кнопов М. Ш. Выдающийся отечественный патофизиолог : (к 125-летию со дня рождения А. А. Богомольца) / М. Ш. Кнопов, А. В. Клясов // *Патол. физиология и эксперим. терапия.* – 2006. – № 3. – С. 29–30.
Ж27331
- 204.** Моррисон В. В. Академик Александр Александрович Богомолец (к 125-летию со дня рождения) / В. В. Моррисон, И. А. Нуштаев // *Вестн. Рос. акад. мед. наук.* – 2006. – № 8. – С. 51–53.
Ж12063
- 205.** Москаленко В. Ф. О. О. Богомолец – вчений, педагог, організатор науки : до 125-річчя від дня народж. / В. Ф. Москаленко // *Наук. вісн. Нац. мед. ун-ту ім. О. О. Богомольця.* – 2006. – № 2. – С. 10–22 : портр.
Ж21856
- 206.** Романець Д. Дорогами Богомольця / Дана Романець // *Україна молода.* – 2006. – 31 трав. – С. 8 : портр.
- 207.** Шаров І. Богомолец Александр Александрович (1881–1946). Основоположник школи патофізіологів // Шаров І. *Вчені України: 100 видатних імен* / І. Шаров. – Київ, 2006. – С. 52–55 : портр.
Ва676118
- 208.** Богомолец Александр Александрович // *Київ : іст.-біогр. енциклопед. довід.* / Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН ; уклад.: Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко, О. Ю. Храмов, Ю. О. Храмов. – Київ, 2007. – С. 588 : фот.
Со27296
- 209.** Історія Національної академії наук України, 1941–1945 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства

ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, О. М. Березовський, В. А. Кучмаренко ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк, В. П. Даниленко [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2007–2008. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 2007. – 808 с.

Богомолець О. О. – С. 10–14, 17, 23, 24, 36, 38, 45, 46, 48, 55, 56, 59, 60, 68, 71, 73–75, 80, 81, 87, 88, 91, 93–95, 99, 107, 111, 112, 114–117, 119, 120, 123, 132, 134, 136, 141, 161, 164, 167, 174, 176, 180, 181, 199, 200, 208, 209, 211, 212, 215, 219, 221, 224, 230, 246, 248, 249, 257, 258, 301, 302, 315, 317, 322, 336, 357, 358, 369, 374, 376–381, 387, 390–394, 398, 399, 408, 592, 618, 629, 633, 651, 703, 717, 747, 766, 768, 771, 772, 777, 779, 783.

Ч. 2 : Додатки. – 2008. – 576 с.

Богомолець О. О. – С. 7, 15, 23, 25, 26, 29, 30, 32, 34, 36, 38, 41, 44, 47, 51, 52, 54, 61, 63, 68, 75, 81, 85, 90, 91, 93, 94, 98, 102, 103, 108, 110, 114, 115, 119, 122, 124, 126, 128, 129, 136, 140, 141, 146, 147, 154, 160, 166, 167, 168, 171, 174, 184, 189, 191.

В349903/1-2

210. Архівні фонди установ НАН України : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.] ; авт.-упоряд.: Л. М. Яременко, О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.]. – Київ, 2008. – 448 с.

Богомолець О. О. – С. 7, 16, 223, 224.

Вс45674

211. Верба І. В. Життя і творчість Наталії Полонської-Василенко (1884–1973) : монографія / І. В. Верба ; Центр пам'яткознавства НАН України та Укр. т-ва охорони пам'яток історії і культури. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2008. – 324 с., [4] арк. фот. – Бібліогр.: с. 305–306.

Богомолець О. О. – С. 30, 109, 134, 137, 140.

Ва704100

212. Ганіткевич Я. Українські лікарі : біобібліогр. довід. Кн 3. Учасники національно-визвольної боротьби й українського державотворення, репресовані та реабілітовані лікарі України / Я. Ганіткевич, П. Пундій ; наук. ред. Л. Пиріг ; Наук. т-во ім. Шевченка, Всеукр. лікар. т-во. – Львів, 2008. – 426 с.

Богомолець О. О. – С. 29, 30, 40, 119, 135, 139, 140, 158, 168, 200, 208.

В351826/Кн. 3

213. ДуPLENKO Ю. К. Богомолець Олександр Олександрович / Ю. К. ДуPLENKO // Наука та наукознавство. – 2008. – № 4. – С. 47–49.

Ж14597

214. Історія Національної академії наук України, 1946–1950 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, О. М. Березовський, В. А. Кучмаренко ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк, В. А. Вергунов [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2008. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 604 с.

Богомолець О. О. – С. 9, 45, 61, 63, 66, 72, 79, 81, 85–87, 92, 105, 542.

Ч. 2 : Додатки. – 716 с.

Богомолець О. О. – С. 8, 10, 14, 19, 22, 23, 34, 48, 51, 55, 61, 104, 141, 143, 156.

V351175/1-2

215. Константинова С. Сьворотка долголетия / С. Константинова // Изобретатель и рационализатор. – 2008. – № 11. – С. 20–21, 32 : портр., фот.

Про важливість досліджень і винаходів О. О. Богомольця.

Ж27120

216. Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2008: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов ; Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; відп. ред. В. Л. Богданов. – 5-те вид., випр. і допов. – Київ : Фенікс, 2008. – 345, [7] с. : портр.

Богомолець О. О. – С. 17, 265, 341.

Vc46509

217. Ступак Ф. Я. Академік О. О. Богомолець / Ф. Я. Ступак // Охорона здоров'я України. – 2008. – № 1. – С. 229–230.

Ж23382

218. Інститут фізіології імені О. О. Богомольця, 75 років / НАН України, Ін-т фізіології ім. О. О. Богомольця ; редкол.: П. Г. Костюк (відп. ред.) [та ін.] ; упоряд. О. Е. Пурнинь. – Київ, 2009. – 96 с. : іл., фот.

Про О. О. Богомольця. – С. 5, 11.

Со30079

219. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів і кіносюжетів (1896–1939) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; голов. редкол. [серії] «Архівні зібрання України»: О. Гінзбург, Г. Боряк, В. Верстюк [та ін.] ; упоряд. Н. Слончак. – Київ, 2009. – 239 с. : іл. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники). – URL: <https://bit.ly/373hSEe>.

Богомолець О. О. – № 398, 407-III.

220. Васильев К. Г. Академик А. А. Богомолец в Одессе / К. Г. Васильев, И. А. Нуштаев. – Одесса : УНИИ, 2010. – 80 с. : ил.

221. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів і кіно- і телесюжетів (1966–1975) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: О. Дорошенко, І. Закринична, Т. Ємельянова [та ін.]. – Київ, 2010. – 927 с. : іл. – (Архівні зібрання України / голов. редкол.: О. Гінзбург, В. Верстюк, М. Делеган [та ін.]). – URL: <https://bit.ly/3nS8qd2>.

Богомолец О. О. – № 339, 827, 1812-IX, 2433-ХІІІ.

222. Лян Н. А. А. А. Богомолец / Н. А. Лян // Аллергология и иммунология в педиатрии. – 2010. – № 4. – С. 5–7 : фот. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/a-a-bogomolets>.

223. Терес Н. В. Богомолец Олександр Олександрович / Н. В. Терес // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності / [авт. кол.]: В. А. Вергунов [та ін.] ; за заг. ред. А. П. Коцура [та ін.]. – Київ ; Чернівці, 2010. – С. 63–66 : портр.

Вс50738

224. Корнійчук В. П. В. Вернадський і О. Богомолец – організатори науки в Україні / В. П. Корнійчук, К. Д. Хом'як. – Київ : Леся, 2011. – 96 с. – 85-річчю створення АН України та 150-річчю В. І. Вернадського і 130-річчю О. О. Богомольця присвяч.

Ва744092

225. Барштейн В. Академік О. О. Богомолец у пам'ятках матеріальної культури / В. Барштейн, Я. Блюм // Вісн. НАН України. – 2011. – № 9. – С. 13–17.

Ж20611

226. Гречана О. Підкорювач медичних вершин / Олена Гречана // Віче. – 2011. – № 9. – С. 8 : фот.

Ж14474

227. Журавлев Д. А. Артериальная гипертония характеризует «осень жизни» человека и лишает его возможности дожить до «зимы» (работа А. А. Богомольца «Артериальная гипертония. Очерк патогенеза») / Д. А. Журавлев // Артериал. гипертензия. – 2011. – Т. 17, № 5. – С. 501–504.

Ж10050

228. Комісаренко С. Життєдайні принципи вченого-гуманіста : з нагоди 130-річчя від дня народж. акад. О. О. Богомольця / С. Комісаренко // Вісн. НАН України. – 2011. – № 9. – С. 3–12 : фот.
Ж20611

229. Медична династія Богомольців // Еліта медицини України : альманах / під заг. ред. Г. В. Бондаря ; редкол.: В. О. Бобров, М. П. Захараш, В. Г. Коляденко [та ін.] ; [уклад. О. В. Пірогов]. – Київ : Інтертехнодрук, 2011. – С. 63–66 : фот.
Богомолець О. О. – С. 64, 65.
Ва739584

230. Мойбенко А. А. Научное наследие академика А. А. Богомольца : (к 130-летию со дня рождения) / А. А. Мойбенко, С. И. Павлович // Фізіол. журн. – 2011. – Т. 57, № 3. – С. 88–95 : фот.
Ж26810

231. Науменко С. Видатний вчений, лицар науки, патріот : (до 130-річчя від дня народж. акад. О. О. Богомольця) / С. Науменко, К. Дегтярьова // Бібл. вісн. – 2011. – № 3. – С. 58–60.
Ж14595

232. Рудницький Ю. Небезпечні родичі академіка Олександра Богомольця [Електронний ресурс] / Юрій Рудницький // Історична Правда : [вебсайт]. – Дата публ.: 5.08.2011. – URL: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2011/08/5/49299/>.

233. Терес Н. В. Олександр Богомолець / Н. В. Терес // Видатні постаті в історії України ХХ ст. : корот. біогр. нариси / В. І. Гусєв, О. В. Даниленко, Л. В. Іваницька [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 44–46.
Ао269621

234. Історія Національної академії наук України, 1951–1955 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, Т. В. Брязкало [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк, В. А. Вергунов [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2012. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 879 с. : іл.

Богомолець О. О. – С. 31, 32, 367, 437, 465, 534, 761, 768, 790, 792.

Ч. 2 : Додатки. – 913, [2] с.

Богомолець О. О. – С. 291, 407, 491, 572, 840.

В354712/1-2

235. Історія української культури. У 5 т. Т. 5. Українська культура ХХ – початку ХХІ століть / НАН України ; голов. редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.), Г. Д. Верес, І. Ф. Курас [та ін.] ; редкол. тому: М. Г. Жулинський (голов. ред.), М. П. Бондар, М. М. Сулима [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2011–2013.

Кн. 3 : Культура та розвиток науки і технологій в Україні / І. Є. Александрова, В. Г. Бар'яхтар, О. М. Боголюбов [та ін.]. – 2012. – 950 с.

Богомолець О. О. – С. 680, 682, 685, 723, 725, 726.

Кн. 4 : Проблеми функціонування, збереження і розвитку культури в Україні / Л. Ф. Артюх, В. Д. Бондаренко, Т. В. Гардашук [та ін.]. – 2013. – 943 с.

Богомолець О. О. – С. 249, 741, 743, 744, 750, 820.

В343912/5, кн. 3-4

236. Materials of the 5 Conference of IMBG Young Scientists dedicated to O. O. Bogomolets 130th Anniversary (24–25 May 2011) // Biopolymers and Cell. – 2011. – Т. 27, № 4. – С. 314–327.

Ж14252

237. Кир'ян Т. Діяльність медичних наукових шкіл академіків О. О. Богомольця, М. Д. Стражеска та В. П. Філатова (II половина ХХ століття) / Тетяна Кир'ян // Проблеми підготовки сучас. вчителя. – Умань, 2012. – № 5, ч. 1. – С. 207–212. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppsv_2012_5%281%29__33.

238. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот. – Назва на корінці: НАН України. Хронологія, 1918–2013. – Бібліогр.: с. 510–526.

Богомолець О. О. – С. 93, 96, 100, 101, 106, 110, 114, 118, 119, 121, 122, 136, 146–150, 152–154, 165, 166, 187, 197, 200, 201, 233, 272, 438, 493, 508.

Вс56762/з дод.

239. Палій В. М. Богомолець Олександр Олександрович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 16 : портр.

Вс56763

240. Цибань В. О. Премія імені О. О. Богомольця // Цибань В. О. Нагороди Національної академії наук України: Золота медаль імені В. І. Вернадського. Премії імені видатних вчених України. Премії для

молодих учених і студентів вищих навчальних закладів. Відзнаки. Почесний доктор / В. О. Цибань ; НАН України. – Київ, 2013. – С. 28–30 : портр.

Вс57143

241. Олександр Богомолець в опозиції до смерті [Електронний ресурс] : док. фільм / авт. сценарію В. Качур ; режисер О. Хмирова ; оператори: І. Ничипорук, В. Таргонський ; керівник проекту М. Гресь // UA:Перший. – Дата. публ.: 17.06.2014. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=hZS9UvdGczw>.

242. Яцкевич С. Н. Основные направления научной деятельности академика А. А. Богомольца в период эвакуации института клинической физиологии АН УССР в Башкортостане / С. Н. Яцкевич // История медицины в собраниях архивов, библиотек и музеев : материалы Межрегион. науч.-практ. конф., Волгоград, 23–24 апр. 2014 г. / Волгогр. гос. мед. ун-т. – 2014. – С. 112–115.

243. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова) [та ін.]. – Київ : Ін-т рукопису НБУВ, 2015. – 325 с.

Богомолець О. О. – С. 25, 30.

Вс60788

244. З любов'ю до життя / підгот. Віра Фазлеєва // Мистецтво лікування. – 2015. – № 5/6. – С. 105–106 : фот.

Про вечір спогадів до 130-ї річниці від дня народження О. О. Богомольця. Ж24795

245. Історія Національної академії наук України, 1956–1960 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; уклад.: Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко, С. В. Старовойт [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, О. В. Бажан [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2015. – (Джерела з історії науки в Україні) (До 100-річчя Національної академії наук України).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 872 с. : іл.

Богомолець О. О. – С. 30, 730.

Ч. 2 : Додатки. – 1064 с.

Богомолець О. О. – С. 22, 437, 775, 778, 802, 818, 828, 845, 885.

В356584/1-2

246. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1976–1985) / Держ. арх. служба України, Центр. держ.

кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: І. М. Закринична, Т. О. Ємельянова, Л. Г. Касян [та ін.] ; голов. редкол. серії: Т. І. Баранова, О. В. Бажан, В. Ф. Верстюк [та ін.]. – Київ, 2015. – 1224, [13] с. : іл. – (Архівні зібрання України).

Богомолець О. О. – № 423, 468, 539, 773, 815, 1136, 1755-II, 1843, 1844, 2005-II, 2096-I, 2027-VIII, 2284, 2920, 2995.

Вс64880

247. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова : історія та сучасність (1865–2015) / голов. ред. І. М. Коваль ; редкол.: Ю. Ф. Ваксман, В. В. Глебов, Л. М. Голубенко [та ін.] ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2015. – 964 с. : іл. – URL: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/Istor_ONU.pdf.

Про О. О. Богомольця. – С. 227, 228, 650.

248. Яцкевич С. Н. Вклад профессора А. А. Богомольца и общества санитарных врачей в развитие высшего женского медицинского образования в Саратове / С. Н. Яцкевич, В. В. Моррисон, А. И. Завьялов // Бюлл. НИИ обществ. здоровья им. Н. А. Семашко. – 2015. – № 3. – С. 237–239. – URL: <https://bit.ly/3gJK18f>.

249. Богомолец Александр Александрович // Профессора Одесского национального медицинского университета, 1900–2015 : биограф. слов. / сост.: В. Н. Запорожан, В. И. Кресюн, Г. И. Хандрикова. – Одесса, 2016. – С. 37–38 : фот.

Вс60537

250. Богомолец Олександр Олександрович // Золоті імена Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (1865–2015) : наук. довід. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; наук. ред. і авт. вступ. ст. І. М. Коваль ; упоряд.: М. О. Подрезова, В. В. Самодурова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Одеса, 2016. – С. 30–31 : фот.

Вс62705

251. Ганіткевич Я. Український медичний календар / Ярослав Ганіткевич ; Нац. наук. мед. б-ка України. – Київ, 2016. – 220 с.

Про О. О. Богомольця. – С. 17, 25, 139.

Вс60537

252. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.), С. В. Старовойт, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2017. – 772 с.

Богомолець О. О. – С. 6, 39, 71, 72, 206, 209, 210, 351, 404, 416, 453, 512, 593, 617.

Вс64088

253. Академік О. О. Богомолець [Електронний ресурс] // Національний медичний університет імені О. О. Богомольця : офіц. сайт. – [2018]. – URL: <http://nmuofficial.com/akademik-o-o-bogomolets/>.

254. Богомолець Олександр Олександрович // Національна академія наук України. Керівництво, 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 9–12 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

255. В. І. Вернадський і Україна: з листування : в 2 кн. / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 1 : А–І : [Приватно-ділове листування]. – 2018. – 568 с.

Богомолець О. О. – С. 86, 160, 161, 166, 168, 228, 232.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – 2019. – 1037 с.

Богомолець О. О. – С. 88, 89, 91, 111, 112, 127, 128, 134, 203, 545, 850, 858, 920, 940, 967, 968.

В357113/1-2

256. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали : в 3 кн. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – (Джерела з історії науки в Україні).

Кн. 1 : 1918–1945. – 948 с. : фот.

Богомолець О. О. – С. 15–17, 25, 26, 28, 482, 516, 575, 582, 610, 674, 753, 759, 776, 800, 802, 804, 822, 861, 867, 887, 902, 904.

Кн. 2, ч. 1 : 1946–1970. – 1088 с. : фот.

Богомолець О. О. – С. 5, 7, 44.

В357366/1-2, ч.1

257. Олександр Богомолець (1930–1946): зусилля Академії наук для вирішення завдань індустріалізації та перемоги у війні // Президенти Академії наук України за 100 років її існування: науково-організаційний внесок в прогрес фундаментальної науки / В. М. Гамалія, Ю. К. Дупленко, В. І. Онопрієнко [та ін.] ; за ред. В. І. Онопрієнка ; НАН України, Ін-т

дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2018. – С. 147–157 : портр., фот. – URL: <https://bit.ly/39IErEO>.

258. Пирожков С. І. Видатні організатори академічної науки / С. І. Пирожков, Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 18–33 : портр.

Про О. О. Богомольця. – С. 18, 19, 27–31.

Ж20611

259. Академік Олександр Олександрович Богомолець [Електронний ресурс] // Бібліотека Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – Дата публ.: 28.02.2019. – URL: <https://librarynmu.com/o-o-bohomo-lets>.

260. Богомолець Олександр Олександрович // Величайшие люди Украины : малый энцикл. справ. / авт.-сост.: Р. А. Аблязов, Л. А. Еднак, С. А. Шамара ; Восточноевроп. ун-т экономики и менеджмента. – Черкассы, 2019. – С. 162–167 : портр.

Вс67280

261. Богомолець Олександр Олександрович (1881–1946) – патолофізіолог і громадський діяч [Електронний ресурс] // Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України : [вебсайт]. – 2019. – URL: <https://bit.ly/3gz3ojC>.

262. Дупленко Ю. К. Олександр Богомолець і діяльність Академії наук України в часи його президентства (1930–1946) / Ю. К. Дупленко // Наука та наукознавство. – 2019. – № 3. – С. 94–105 : фот. Ж14597

263. Кончаковский А. Киевские скрижали памяти / Анатолий Кончаковский, Валерий Крюков. – Киев : Саммит-Книга, 2019. – 267 с. : ил.

Меморіальні дошки О. О. Богомольцю. – С. 20, 21.

Ва832252

264. Олександр Богомолець [Електронний ресурс] : [док. фільм] // UATV: пишемо історію. – Дата публ.: 12.01.2019. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ACT169o0fIY>.

265. Олександр Богомолець: українець, який продовжив життя людству [Електронний ресурс] / підгот. Семен Запорожець // Dojo : сайт укр. успіху. – Дата публ.: 30.08.2019. – URL: <https://bit.ly/3vgA1aH>.

266. Самородов В. М. Богомолець Олександр Олександрович / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Самородов В. М. Полтавський вимір

Національної академії наук України (1918–2018) : події. Постаті. Пам'ять / В. М. Самородов, С. Л. Кигим. – Полтава, 2019. – С. 91–92.

Ва840987

267. Цимбалюк В. І. Богомолець Олександр Олександрович // Цимбалюк В. І. Світочі української медицини : [нариси] / В. І. Цимбалюк, П. І. Червяк ; Нац. акад. мед. наук України. – Київ, 2019. – С. 28–29 : портр.

Вс66627

268. Червяк П. І. Богомолець Олександр Олександрович // Червяк П. І. Медицина України в персоналіях : (енциклопед. біобібліогр. довід.) : [у 3 т.] / П. І. Червяк ; [за наук. ред. Ю. І. Кундієва та ін.] ; Нац. акад. мед. наук України. – Київ, 2019. – Т. 1. – С. 295–297 : фот.

В358095/1

269. Академік Олександр Богомолець: милосердні вчинки на користь науки / підгот. Ю. Віленський // Мистецтво лікування. – 2020. – № 1/2. – С. 44–45.

Ж24795

270. Добко Т. Президенти Національної академії наук України у бібліографічних покажчиках / Тетяна Добко // Життя в науці: студії на пошану Любові Дубровіної / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; відп. ред. О. Онищенко ; упоряд.: О. Боляк [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 161–180.

Про О. О. Богомольця. – С. 173–174.

Вс674159

271. Дупленко Ю. К. Президент-медик Олександр Богомолець (1930–1946) : вклад академії наук України в перемогу в війні з фашистською Німеччиною / Ю. К. Дупленко // Столичковські читання : сб. ст. 18-ої міжнарод. науч. конф., посвящ. 75-літтю Перемоги радянського народу в Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр. / Нац. НІІІ обществ. здоров'я ім. Н. А. Семашко. – М., 2020. – С. 51–58.

272. Початок переливання крові в Башкортостані: діяльність академіка АМН СРСР Я. О. Парнаса і члена-кореспондента Української СРСР А. А. Богомольця в евакуаційний період / А. У. Киньябулатов, Ш. З. Загідуллин, А. А. Хазіманова, Л. Г. Шуваєва // Столичковські читання : сб. ст. 18-ої міжнарод. науч. конф., посвящ. 75-літтю Перемоги радянського народу в Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр. / Нац. НІІІ обществ. здоров'я ім. Н. А. Семашко. – М., 2020. – С. 106–111.

273. Шарлай Н. М. Життєвий шлях, основні періоди та напрями наукової діяльності О. О. Богомольця / Н. М. Шарлай // Проблеми інж.-пед. освіти. – 2020. – № 67. – С. 155–161.

Ж71542

274. Богомолец Александр Александрович (1881–1946) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1257104>. – (Науковці України).

275. Кабінет академіка О. О. Богомольця [Електронний ресурс] // Музейний портал. – URL: <https://bit.ly/3dPUuNG>.

Бібліографічні посібники

276. Александр Александрович Богомолец : к 130-летию со дня рождения (1881–1946 гг.) : библиогр. указ / сост. Н. М. Нестеровой ; авт. вступ. ст. И. М. Нейман. – М. ; Л. : Изд-во АН СССР, 1948. – 71 с. – (Материалы к библиографии ученых СССР / АН УРСР) (Серия биологических наук. Физиология ; вып. 2).

Сиротинін М. М. № 310; ВНБІ д Б74

277. Александр Александрович Богомолец / АН УССР ; сост. Л. В. Сиренко ; вступ. ст. и общ. ред. О. А. Богомольца. – Киев : Наук. думка, 1981. – 115 с. : портр. – (Библиография ученых УССР).

Ао227422; ВНБІ д Б74

278. Книжкова виставка до ювілею відомого українського вченого Александра Богомольця / підгот. В. Мусієнко // Бібл. вісн. – 1996. – № 5. – [С. 2].

Ж14595

279. Проценко Т. В. Видатний лікар, учений, організатор науки : до 120-річчя від дня народж. О. О. Богомольця (1881–1946) / Т. В. Проценко // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2001. – Київ, 2001. – 2 кв. – С. 80–85 : портр.

Ж60630

280. Александр Александрович Богомолец : 130-летию со дня рождения (1881–1946 гг.) : библиогр. указ. / Донец. обл. науч. мед. б-ка, Отд. науч. библиогр. ; сост. В. Я. Таничева. – Донецк, 2011. – 9 с.

Див. також №№ 2, 106, 110, 120, 126, 127, 131.

Укладачі: С. В. Блиндарук, П. М. Штих

Олександр Володимирович Палладін

(29.08(10.09).1885–06.12.1972)

Президент АН УРСР у 1946–1962 рр.

Академік О. В. Палладін був видатною людиною в багатьох вимірах: учений, прекрасний організатор науки, талановитий педагог, відомий громадський і державний діяч.

Шлях О. В. Палладіна у велику науку був дуже органічним. Він народився у сім'ї відомого фізіолога і біохіміка рослин В. І. Палладіна, академіка Російської академії наук, учня К. А. Тімірязєва. Наставниками майбутнього вченого у Петербурзькому університеті, де він навчався у 1903–1908 рр., стали видатні фізіологи І. П. Павлов і М. Є. Введенський. Саме під їхнім керівництвом О. В. Палладін обрав один із новітніх на той час перспективних напрямів у фізіології тварин – фізіологічну (біологічну) хімію. Упродовж 1909–1913 рр. він неодноразово виїздив на стажування до Німеччини для удосконалення знань у цій галузі.

У 1916 р. О. В. Палладін переїхав до Харкова, міста, у якому пройшло його раннє дитинство. Працював спочатку викладачем, потім професором фізіології Новоолександрійського інституту сільського господарства і лісництва, читав курс лекцій з фізіологічної (біологічної) хімії у Харківському університеті. Обраний у 1921 р. професором і завідувачем кафедри фізіологічної хімії Харківського медичного інституту, він створив науково-дослідну кафедру біохімії, де розгорнув вивчення біохімії вітамінів та обміну речовин у м'язовій і нервовій тканинах. У 1925 р. на базі цієї кафедри О. В. Палладін організував перший на теренах колишнього СРСР Український біохімічний інститут (нині Інститут біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України), де започаткував кілька нових наукових напрямів біохімії: м'язів, вітамінів та біохімії нервової системи, або нейрохімії. У 1928 р. за ініціативою вченого створено Українське товариство фізіологів, біохіміків і фармакологів. О. В. Палладін став одним із фундаторів Міжнародного нейрохімічного товариства, членом Хімічного товариства Франції, членом редколегій авторитетних міжнародних журналів «Journal of Neurochemistry» та «The International Journal of Neurochemistry».

Вже на той час заслуги О. В. Палладіна здобули високу оцінку наукової громадськості. У 1926 р. його обрано членом-кореспондентом, а у 1929 р. – академіком ВУАН. У 30-х роках, коли розпочалося реформування

Академії, повною мірою розкрився таланти О. В. Палладіна – організатора науки. З 1935 р. він працював неодмінним ученим секретарем Президії АН УРСР, а у 1939–1946 рр. – віцепрезидентом Академії.

У роки Другої світової війни, коли установи АН УРСР перебували в евакуації в Уфі, О. В. Палладін доклав чимало зусиль для організації їхньої роботи в інтересах оборони. Зокрема, під його керівництвом Інститутом біохімії було синтезовано препарат «Вікасол», який з успіхом використовувався медичною практикою для припинення кровотечі і лікування поранених.

У 1946 р. О. В. Палладіна обрано президентом Академії наук УРСР. Перші роки його діяльності на чолі Академії припали на нелегкий час повоєнної відбудови України, відновлення академічних установ. Велика заслуга О. В. Палладіна у відродженні та розвитку наукових досліджень на рівні вимог світової науки. Вже з початку 1950-х років в Академії широко розгорнулися теоретичні дослідження в галузі ядерної фізики, фізики напівпровідників, радіофізики й електроніки, геофізики, механіки, проблем матеріалознавства, хімії високомолекулярних сполук, біохімії, фізіології та інших. Багато українських науково-дослідних інститутів посіли провідне місце серед аналогічних установ Радянського Союзу.

Діяльність О. В. Палладіна здобула високе визнання. Він був удостоєний найпочесніших державних нагород – звання Героя Соціалістичної Праці та заслуженого діяча науки і техніки УРСР, лауреата Державної та Ленінської премій. Його було обрано академіком Академії наук СРСР, Академії медичних наук СРСР, а також почесним членом Академії наук Білорусі, іноземним членом академії наук Болгарії, Польщі, Румунії, Угорщини.

На I Міжнародному нейрохімічному конгресі у Страсбурзі в 1967 р. О. В. Палладіна було визнано патріархом світової функціональної нейрохімії, а на II Міжнародному нейрохімічному конгресі в Мілані у 1970 р. за заслуги у світовій нейрохімії його нагороджено Золотою медаллю. Поле діяльності О. В. Палладіна було дуже широким: робота в Президії АН УРСР та в Інституті біохімії, викладання в університеті, обов'язки депутата Верховної Ради СРСР (1946–1958) та Верховної Ради УРСР (1947–1959). Він став першим головою товариства «Знання» УРСР, заснованого в 1947 р. Як громадський і державний діяч О. В. Палладін представляв Україну на установчій конференції ООН у Сан-Франциско в 1945 р., брав участь у міжнародних конференціях прихильників миру.

С. В. Комісаренко, академік НАН України

Матеріали до біобібліографії О. В. Палладіна (1906–2020)

Основні наукові праці О. В. Палладіна

1. Образование искусственных условных рефлексов от суммы раздражений / А. В. Палладин // Тр. О-ва рус. врачей. – СПб., 1906. – Т. 73, март–май. – С. 293–301.
Ж17763
2. Явления возбуждения и торможения в рефлекторном аппарате при отравлении бруцином и фенолом / А. В. Палладин // Тр. Имп. С.-Петербур. о-ва естествоиспытателей. Отд-ние зоологии. – 1908. – Т. 38, вып. 2. – С. 141–184.
ВБЗІК VIII.3.10
3. Über eine einfache quantitative Trypsinbestimmung und das Fermentgesetz des Trypsins / A. V. Palladin // Pflügers Arch. – 1910. – Bd. 134, H. 6/8. – S. 337–364.
4. О колориметрическом способе определения трипсина и законе трипсинного переваривания / А. В. Палладин // Тр. Имп. С.-Петербур. о-ва естествоиспытателей. – 1911. – Т. 41, вып. 1. – С. 300–316.
В306823/41.1
5. О химическом взаимодействии органов человека. (Внутренняя секреция) / А. В. Палладин. – СПб. ; М. : Изд-во А. С. Панафидиной, 1913. – 58 с. – (Библиотека натуралиста: собрание научно-популярных статей русских ученых).
В137194
6. Über die anodische Wirkung des konstanten Stromes auf das Froschherz / A. V. Palladin // Zochut Biol. – 1913. – Bd. 62, H. 9/10. – S. 418–447.
ВБЗІК XIII.3.52
7. Об образовании мочевой кислоты у тараканов / Александр Палладин. – Петроград, 1915. – 231–260 с. – Отт. из: Тр. Имп. Петрогр. о-ва естествоиспытателей. 1914. Т. 45, вып. 1.
В306823/45.5/6
8. Влияние углеводного и белкового голодания на выделение креатина и креатинина : предвар. сообщ. / А. В. Палладин. – Петроград :

Тип. Имп. Акад. наук, 1916. – 1129–1137 с. – Отд. отт. из.: Изв. Имп. Акад. наук. 1916.

B205180

9. Исследования над образованием и выделением креатина у животных / Александр Палладин. – Харьков : Тип. Б. Бенгис, 1916. – XL, 184 с. : табл. – (Труды бюро по зоотехнике ; т. 17).

B205213

10. Жизнь сельско-хозяйственных животных / А. В. Палладин. – Харьков : Союз, 1918. – 125 с. – (Сельско-хозяйственная библиотека / под ред. А. Н. Челинцева).

Bu5894

11. Зависит ли выделение креатина от ацидоза? / А. В. Палладин. – Харьков, 1919. – 11 с. – Отд. отт. из: журн. Врачеб. дело. 1919. № 5.

Жс20661

12. Научные основы народного питания : физиол. очерки / А. В. Палладин. – Харьков : «Союз» Харьков. кредит. союза кооператоров, 1919. – 200 с. : ил. – (Естественно-историческая библиотека / под ред. В. И. Талиева).

Bp288

13. Наши невидимые враги и друзья. Бактерии, их роль в природе и жизни человека / А. В. Палладин. – Харьков : Поукрсовтрударм и Укрпур, 1921. – 51 с.

14. Основы питания : физиол. очерки / А. В. Палладин. – 2-е изд., перераб. и доп. – Харьков : Науч. мысль, 1922. – 184, [2] с. : ил., табл.

15. *Ред.:* О голоде : сб. ст. / под ред. К. Н. Георгиевского, В. М. Когана, А. В. Палладина. – Харьков : Науч. мысль, 1922. – 272 с., 4 л. ил.

Bu501

16. Механика жизни: нервная система и внутренняя секреция : [ил. очерк] / А. В. Палладин. – Харьков : Главполитпросвет УССР, 1923. – 42 с. : ил. – (Библиотека самообразования. Серия «Живая природа» ; № 6).

Bo359157

17. Механика жизни: нервная система и внутренняя секреция / А. В. Палладин. – 2-е доп. изд. – Харьков : Путь просвещения, 1923. – 53, [2] с. : ил.

B23638

18. Наши невидимые друзья и враги. Микробы, их роль в природе и жизни человека / А. В. Палладин. – 2-е перераб. изд. – Одесса : Гос. изд-во Украины, 1923. – 74 с. : ил. – (Народная библиотека ; № 25).

А6678

19. Омоложение / А. В. Палладин. – Харьков : Путь просвещения, 1923. – 88, [1] с. : ил.

1923 П-14.

20. Жизнь сельскохозяйственных животных / А. В. Палладин. – 2-е перераб. и доп. изд. – Одесса : Гос. изд-во Украины, 1924. – [4], 146 с. : ил.

Вр1811

21. Учебник физиологической химии для студентов и врачей / А. В. Палладин. – Харьков : Гос. изд-во Украины, 1924. – 456 с.

Вр1745 ; В29272

22. Основы живлення : фізіол. нариси / О. В. Палладин. – Пер. з 2-го рос. перероб. авт. вид. – Харків : Держ. вид-во України, 1926. – 200 с.

Ви8779

23. Вплив реакції харчів на цукор крові за експериментального скорбуту / О. В. Палладин, А. М. Утевський // Наук. зап. Укр. біохем. ін-ту. – 1926. – Т. 1. – С. 25–35.

Ж21341

24. До біохімії авітамінози тиреоїдектомованих тварин / О. В. Палладин, А. М. Утевський, Д. Л. Фердман // Наук. зап. Укр. біохем. ін-ту. – 1926. – Т. 1. – С. 67–90.

Ж21341

25. До питання про дитячу креатинурію та залежність її від Glandula thyreoidea / О. В. Палладин, Є. С. Савронь // Наук. зап. Укр. біохем. ін-ту. – 1926. – Т. 1. – С. 115–127.

Ж21341

26. Звіт про командировку на XII інтернаціональний фізіологічний конгрес у Стокгольмі / Олександр Палладин // Наука на Україні : бюл. Укрнауки. – Харків, 1926. – С. 64–65.

Ж21324

27. Про вплив характеру харчу на процеси синтезу та окислення / О. В. Палладин, Д. Л. Фердман // Наук. зап. Укр. біохем. ін-ту. – 1926. – Т. 1. – С. 7–24.

Ж21341

- 28.** Український біохемічний інститут / Олександр Палладін // Наука на Україні : бюл. Укрнауки. – Харків, 1926. – С. 26–29.
Ж21324
- 29.** Научные основы народного питания (физиологические очерки) / А. В. Палладин. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – М., 1927. – 220 с.
- 30.** Основы питания : физиол. очерки / А. В. Палладин. – 3-е перераб. и доп. изд. – М. : М. и С. Сабашниковы ; Воен. тип. Упр. делами Наркомвоенмор и РВС СССР, 1927. – 220 с. : ил.
В44560
- 31.** Учебник физиологической химии для студентов и врачей / А. В. Палладин. – 2-е перераб. и доп. изд. – Харьков : Науч. мысль., 1927. – 424 с.
Вр4816
- 32.** Фізіологічна хімія : підруч. для студентів і лікарів / О. В. Палладін ; пер. В. Щербаненка з 1-го рос. перероб. і допов. вид. – Харків : Держ. вид-во України, 1927. – 406, [10] с.
Вр4444
- 33.** Авітамінози та виміна надіб'їв / О. В. Палладін // Юбілейний збірник на пошану академіка Дмитра Івановича Багалія з нагоди сімдесятої річниці життя та п'ятдесятих роковин наукової діяльності. – Київ, 1927. – [Т. 1]. – С. 1155–1160. – (Українська академія наук ; № 51).
Ву1926/51; Ж Маслов № 2621
- 34.** Влияние скорбута и голодания на химический состав мозга / А. В. Палладин, Е. С. Савронь // Журн. эксперим. биологии и медицины. – 1927. – Т. 5, № 15. – С. 237–245.
Ж5809
- 35.** Підсумки дослідів з біохімії живлення за десять років (1917–1927) / О. В. Палладін // Наук. зап. Укр. біохем. ін-ту. – 1927. – Т. 2. – С. 7–16.
Ж21341
- 36.** Український біохемічний інститут та його діяльність / О. В. Палладін // Зап. фіз.-мат. від. / Укр. акад. наук. – Київ, 1927. – Т. 2, вип. 3. – С. 110–114.
Ж20892

37. Beitrag zur Frage der kindlichen reatinurie und ihre Abhändlichkeit von der Schilddrüse / A. V. Palladin, E. Sawron // Biochem. Ztschr. – Berlin, 1927. – Bd. 191, H. 1/3. – S. 1–12.

Ж3601

38. Учебник физиологической химии : для студентов и врачей / А. В. Палладин. – 3-е перераб. и доп. изд. – Харьков : Науч. мысль, 1928. – 440 с.

Вр1745

39. Влияние тренировки мышц на содержание в них креатина / А. В. Палладин, Д. Л. Фердман // Журн. эксперим. биологии и медицины. – 1928. – Т. 9, № 23. – С. 199–208.

Ж5809

40. Über den Einfluß des Trainings der Muskeln auf ihren Kreatingehalt / A. Palladin, D. Ferdmann // Hoppe-Seyler's Zschr. für Physiol. Chemie. – 1928. – Bd. 174. – S. 284–294.

Ж2520

41. Учебник физиологической химии : для студентов и врачей / А. В. Палладин. – 4-е перераб. изд. – Харьков : Науч. мысль, 1930. – VIII, 440 с.

Во359146

42. Фізіологічна хемія : підруч. для студентів і лікарів / О. В. Палладин. – 2-ге цілком перероб. і допов. вид. – Харків : Держ. вид-во України, 1930. – 482, [10] с.

Ву30969

43. Die Kreatinphosphorsäure / A. V. Palladin, D. L. Ferdman // Handb. Biol. Arb. Vethod. – Leipzig, 1931. – H. 1, Abt. 1. – S. 905–906.

44. Recherches sur la biochimie des muscles / A. V. Palladin // Bul. Soc. Chim. Biol. – Paris, 1931. – Vol. 13. – P. 12–28.

45. Учебник физиологической химии : для студентов и врачей / А. В. Палладин. – Изд. 5-е и 6-е. – М. : Медгиз, 1932. – 428 с.

46. Фізіологічна хемія : підруч. для студентів і лікарів / О. В. Палладин. – 3-тє вид. – Харків ; Київ : Медвидав, 1932. – 486 с.

Ву34245

47. Учебник физиологической химии / А. В. Палладин. – 7-е стер. изд. – М. ; Л. : Медгиз, 1933. – 428 с.

В110887

48. Втомна робота й оксидаційні процеси / О. В. Палладін, С. Є. Борковський, Л. І. Палладіна // *Врачеб. дело.* – 1933. – № 6/7. – С. 417–424.

Жс20661

49. Работа мышц и окислительные процессы / А. В. Палладін // V Кавказский съезд физиологов, 8–12 июня 1933 г. в Ростове на Дону : тез. докл. / отв. ред. П. А. Хурин. – Ростов н/Д, 1933. – С. 1–8.

В108860

50. Креатин різних відділів мозку хребетних тварин / О. В. Палладін, О. Я. Рашба // *Укр. біохем. журн.* – 1934. – Т. 7, № 2. – С. 51–71 ; № 3/4. – С. 85–116.

Ж21341

51. Новый микрометод визначення креатину в мускулах / О. В. Палладін // *Укр. біохем. журн.* – 1934. – Т. 7, № 1. – С. 163–171.

Ж21341

52. Recherches sur la biochimie du cerveau / A. V. Palladin // *Bul. Soc. Chim. Biol.* – Paris, 1934. – Vol. 16. – P. 1193–1210.

53. Учебник физиологической химии / А. В. Палладін. – 8-е пересм. и доп. изд. – М. ; Л. : Биомедгиз, 1935. – VIII, 494 с.

В190578

54. Фізіологічна хемія : підруч. для студентів і лікарів / О. В. Палладін. – 4-те вид., випр. і допов. – Київ ; Херсон : Держмедвидав, 1935. – 496 с.

В201527; В125205

55. Хемічна природа вітамінів / О. В. Палладін ; Укр. акад. наук, Біохім. ін-т. – Київ : Вид-во Укр. акад. наук, 1935. – 34 с. – (Серія науково-популярна).

В153497/3

56. Розвиток науки у Київському університеті за сто років / Київ. держ. ун-т ; відп. ред. М. А. Кушнар'ов. – Київ, 1935. – 296 с.

Зі змісту: Передмова / О. В. Палладін. – С. IX–XVIII; Короткий нарис історії Кафедри біохемії / О. В. Палладін, С. Є. Епельбаум. – С. 226–229.

В2177

57. Химическая природа витаминов / А. В. Палладін // *Успехи соврем. биологии.* – 1935. – Т. 4, вып. 2. – С. 202–215.

Ж12508

- 58.** Исследования по биохимии мышечной тренировки / А. В. Палладин // Физиол. журн. СССР. – 1935. – Т. 19, № 1. – С. 277–288.
Ж7709
- 59.** *Ред.:* Колдаев Б. М. Глютатіон. Його властивості та роль у фізіології й патології / Б. М. Колдаев ; відп. ред. О. В. Палладин ; Всеукр. акад. наук, Біохем. ін-т. – Київ, 1935. – 84 с.
В124350
- 60.** Практикум біологічної хімії / О. В. Палладин, Б. М. Колдаев, Б. І. Гольдштейн. – Київ : Держмедвидав УРСР, 1936. – 136 с.
1936 П-14
- 61.** Великий вчений [Іван Петрович Павлов] / О. В. Палладин // Більшовик України. – 1936. – № 5. – С. 59–67.
Ж20031
- 62.** Дослідження хемічного складу різних відділів нервової системи: периферичні нерви різних відділів нервової системи корів / О. В. Палладин, О. Я. Рашба // Укр. біохем. журн. – 1936. – Т. 9, № 2. – С. 169–192.
Ж21341
- 63.** Fiziolozi kimia / A. V. Palladin. – Вакь, 1936. – 503 р. – Азерб.
- 64.** *Ред.:* Тези доповідей Першої конференції молодих учених України. Біологічна секція / ред. О. В. Палладин. – Київ : Радян. шк., 1936. – 40 с.
В199925
- 65.** Аргінін, аргіназа і креатин у тканинах ембріонів хребетних тварин / О. В. Палладин, О. Я. Рашба // Укр. біохем. журн. – 1937. – Т. 10, № 2. – С. 193–242.
Ж21341
- 66.** Биохимия мышечной деятельности / А. В. Палладин // Успехи соврем. биологии. – 1937. – Т. 7, вып. 3. – С. 394–406.
Ж12508
- 67.** Дослідження з біохімії мускульної діяльності / О. В. Палладин // Вісті АН УРСР. – 1937. – № 6/7. – С. 37–42.
Ж20611
- 68.** Современные достижения в области биохимии нервной системы / А. В. Палладин // Клин. медицина. – 1937. – Т. 15, № 10/11. – С. 1240–1248.
Ж6305

69. Creatine in Brain in the Course of the Ontogenetic Development of Vertebrates / A. V. Palladin, E. Ya. Rashba // The J. of Mental Science. – 1937. – Vol. 83, Iss. 343. – P. 230–231.

70. Біохемія : підруч. для студентів і лікарів / О. В. Палладін. – 5-те вид., випр. і допов. – Дніпропетровськ : Держмедвидав УРСР, 1938. – 484 с.

Во132939

71. Учебник биологической химии / А. В. Палладин. – 9-е изд., пересм. и доп. – М. : Наркомздрав СРСР ; Биомедгиз, 1938. – 512 с.

Во53297

72. Хемічна природа вітамінів / О. В. Палладін ; АН УРСР, Ін-т біохімії. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1938. – 47 с. – (Серія науково-популярна).

Во49811

73. Дослідження хімічного складу нервової системи / О. В. Палладін // Конференція з питань біохімії нервової системи, 25–27 січ. 1938 р. : [тези доп.] / АН УРСР, Ін-т біохімії ; відп. ред. А. В. Палладін. – Київ, 1938. – С. 7–15. – Укр., рос.

Ао102611

74. Механизм окислительных процессов в животном организме / А. В. Палладин // Проблемы теоретической и практической медицины : лекции по усовершенствованию врачей : сб. [ст.] / Гос. Центр. ин-т по усовершенствованию врачей. – М., 1938. – Вып. 7 : Проблемы нервных и гуморальных корреляций и их роли в функциональных состояниях организма. – С. 165–181.

75. *Ред.:* Гольдштейн Б. И. Исследование по биохимии тканевых протеиназ (катепсина) / Б. И. Гольдштейн ; отв. ред. А. В. Палладин / АН УССР, Ин-т биохимии. – Киев : АН УССР, 1938. – 202 с. : ил.

Во106012

76. Учебник биологической химии / А. В. Палладин. – 10-е перераб. изд. – М. ; Л. : Медгиз, 1939. – 504 с.

Во311351

77. Химическая природа витаминов / А. В. Палладин. – Киев : Изд-во АН УССР, 1939. – 64 с. : ил.

Ао17203; Ао17327

- 78.** Химическая природа витаминов / А. В. Палладин. – 2-е доп. изд. – Киев : Изд-во АН УССР, 1939. – 68 с. : ил.
Ао034291
- 79.** Практикум біологічної хімії / О. В. Палладин, Б. М. Колдаєв, Б. І. Гольдштейн. – 2-ге допов. вид. – Дніпропетровськ ; Київ : Держмедвидав УРСР, 1940. – 192 с. : іл., табл.
Ао47564
- 80.** Життя і діяльність М. В. Ломоносова / О. В. Палладин // Вісті АН УРСР. – 1940. – № 4/5. – С. 57–66.
Ж20611
- 81.** Химическая природа витаминов / А. В. Палладин. – 3-е изд., перераб. и доп. – Киев : Изд-во АН УССР, 1941. – 70 с.
Ао51969
- 82.** 15 лет работы Института биохимии Академии наук УССР над проблемой биохимии мышечной деятельности / А. В. Палладин // Біохім. журн. – 1941. – Т. 17, № 1. – С. 7–31.
Ж21341
- 83.** Учебник биологической химии / А. В. Палладин. – 11-е изд. – М. : Медгиз, 1942. – 500 с.
Во338807
- 84.** Вітамін К та його використання для боротьби з кровотечами / О. В. Палладин // Вісті АН УРСР. – 1942. – № 3/4. – С. 89–92.
Ж20611
- 85.** Академія наук Української Радянської Соціалістичної Республіки, 1919–1944 / О. В. Палладин ; відп. ред. О. О. Богомолець. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1944. – 109 с.
Во333092; Ву0330
- 86.** Біохімія нервової системи / О. В. Палладин // Ювілейний збірник АН УРСР, присвячений 25-й річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції в СРСР (1917–1942). – Уфа, 1944. – Т. 1. – С. 326–338.
В252810/1; Попов № 3263
- 87.** 25 лет Академии наук УССР / А. В. Палладин // Вестн. АН СССР. – 1944. – № 11/12. – С. 53–58.
Ж12063

- 88.** *Ред.:* Витамин К : тр. Конф. по витамину К, созван. АН УССР и Наркомздравом БАСССР в Уфе 15–17 мая 1943 г. / под ред. А. В. Палладина. – М. : Изд-во АН УССР, 1944. – 120 с.
Во339289
- 89.** Биохимия мышечной тренировки / А. В. Палладин // Успехи соврем. биологии. – 1945. – Т. 19, вып. 3. – С. 316–323.
Ж12508
- 90.** Звіт про роботу Академії наук УРСР за 1944 рік і тематичний план Академії наук УРСР на 1945 рік / О. В. Палладін // Вісті АН УРСР. – 1945. – № 2/3. – С. 5–16.
Ж20611
- 91.** Учебник биологической химии : допущ. ВКВШ при СНК СССР в качестве учеб. для мед. ин-тов / А. В. Палладин. – 12-е, пересмотр. и доп. изд. – М. : Медгиз, 1946. – 530 с.
Во365294
- 92.** Академія наук в 1945 р. / О. В. Палладін // Вісті АН УРСР. – 1946. – № 5/6. – С. 15–32.
Ж20611
- 93.** Исследования по биохимии мышц и нервной системы при разных условиях / А. В. Палладин // Ювілейний збірник, присвячений тридцятиліттю Великої Жовтневої соціалістичної революції / АН УРСР ; редкол.: О. В. Палладін (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1947. – С. 121–134.
Во373947; Во362966
- 94.** Наукові досягнення Інституту біохімії АН УРСР / О. В. Палладін // Вісн. АН УРСР. – 1947. – № 2. – С. 33–38.
Ж20611
- 95.** Учебник по биологична химия / А. В. Паладин ; ред.: Й. Тордов, Р. Цанев ; пер.: А. Явашова, Ч. Драгойчев. – 12-е прегледано и доп. изд. – София : Лекоп, 1948. – 510 с. – Болг.
Во446718
- 96.** Аденозинтрифосфатаза мозку / О. В. Палладін, Ц. М. Штутман // Укр. біохім. журн. – 1948. – Т. 20, № 3. – С. 311–321.
Ж21341
- 97.** Досягнення в галузі біохімії в Українській РСР за 30 років радянської влади / О. В. Палладін, Д. Л. Фердман // Укр. біохім. журн. – 1948. – Т. 20, № 1. – С. 5–33.
Ж21341

98. Природа амілази головного мозку і зв'язок її з білками / О. В. Палладін, О. Я. Рашба // Укр. біохім. журн. – 1948. – Т. 20, № 2. – С. 151–167.

Ж21341

99. Развитие биохимии в Украинской ССР за тридцать лет / А. В. Палладин, Д. Л. Фердман // Успехи соврем. биологии. – 1948. – Т. 26, вып. 1. – С. 481–500.

Ж12508

100. Біохімія : підруч. для студентів / О. В. Палладін. – 6-те вид., перероб. і допов. – Київ : Держмедвидав УРСР, 1949. – 452 с.

Во398524

101. Manual de chimie biologica / A. V. Palladin. – [București] : Ed. de Stat Lit. Med., 1949. – 642 p. – Румун.

102. Завдання Академії наук УРСР в галузі наукової роботи і впровадження наслідків її в народне господарство / О. В. Палладін // Вісн. АН УРСР. – 1949. – № 6. – С. 8–18.

Ж20611

103. Синтез и распад полисахаридов в головном мозгу / А. В. Палладин // Физиол. журн. СССР им. И. М. Сеченова – 1949. – Т. 35, № 5. – С. 596–603.

Ж7709

104. Итоги научной сессии Академии наук СССР и Академии медицинских наук СССР, посвященной проблемам физиологического учения акад. И. П. Павлова : докл. на науч. сес. АН УССР с участием работников здравоохранения, посвящ. вопр. развития физиол. учения акад. И. П. Павлова в республике, 1–3 нояб. 1950 г. / А. В. Палладин. – Киев : Изд-во АН УССР, 1950. – 29 с.

Во424963

105. Белки / А. В. Палладин, В. А. Белицер // Большая Советская энциклопедия. – 2-е изд. – М., 1950. – Т. 4. – С. 437–445.

В257058/4

106. Основні підсумки науково-дослідної роботи Академії наук УРСР за 1949 рік : доп. президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна / О. В. Палладін // Вісн. АН УРСР. – 1950. – № 5. – С. 10–25.

Ж20611

107. Вопросы развития физиологического учения И. П. Павлова на Украине : науч. сес. АН УССР с участием работников здравоохранения и вузов, 1–3 нояб. 1950 г. / АН УССР ; [авт. кол.]: А. В. Палладин,

Г. В. Фольборт, В. П. Протопопов ; отв. ред. Р. Е. Кавецкий. – Киев, 1951. – 128 с.

Zi змісту: Доклад президента Академии наук Украинской ССР акад. А. В. Палладина / А. В. Палладин. – С. 5–28; Заключительное слово президента АН УССР А. В. Палладина / А. В. Палладин. – С. 119–121.

Во444625

108. Учебник биолошке хемије / А. В. Палладин : превели: М. Милић, Б. Николић, В. Милосављевић. – Београд : Науч. књ., 1951. – 460 с. : ил. – Серб.

109. Гликолиз и содержание аденозинтрифосфорной кислоты при возбуждении центральной нервной системы / А. В. Палладин, Б. И. Хайкина, Н. М. Полякова // Докл. АН СССР. – 1952. – Т. 84, вып. 4. – С. 777–779.

Ж5669/Д

110. Об обмене веществ в головном мозге при торможении и возбуждении высшей нервной деятельности / А. В. Палладин // Биохимия. – 1952. – Т. 17, вып. 4. – С. 456–461.

Ж13211

111. Biochemia : podręcznik dla studentów / O. W. Pałladin ; z oryg. ukr. B. Mendrzycki. – Warszawa : Państw. Zakł. Wydaw. Lekarskich, 1953. – 612 s.

112. Eiweiss-Stoffe / A. W. Palladin, W. A. Belizer ; Ins Dt. übertr. von E. Kukulies. – Leipzig : Geest & Portig, 1953. – 32 s. – Нем., рос.

113. Гексокиназа в разных отделах головного мозга и при различных функциональных состояниях / А. В. Палладин, Н. М. Полякова // Докл. АН СССР. – 1953. – Т. 91, вып. 2. – С. 347–349.

Ж5669/Д

114. Обмен веществ в головном мозге при возбуждении / А. В. Палладин // Журн. высш. нерв. деятельности им. И. П. Павлова. – 1953. – Т. 3, вып. 6. – С. 801–808.

Ж26462

115. Фосфорный обмен в головном мозге при возбуждении высшей нервной деятельности / А. В. Палладин, А. А. Рыбина // Докл. АН СССР. – 1953. – Т. 91, вып. 4. – С. 903–905.

Ж5669/Д

116. A nagyagy anyagcséréje a felsőbb idegtevékenység ingerlési és gátlási folyamataiban / A. V. Palladin // A Magyar Tud. Akad. Orv. Tud. Oszt. Közlem. – Budapest, 1953. – Köt. 4, sz. 3. – О. 215–227. – Угор.

117. Ред.: Витамины. Вып. 1–4. Вып. 1. Методы исследования, естественные ресурсы и биохимия витаминов / АН УССР, Ин-т биохимии ; редкол.: А. В. Палладин (отв. ред.) [и др.]. – Киев, 1953. – 254 с.
ДхВ258905/1

118. Биохимия головного мозга / А. В. Палладин, Б. И. Хайкина // Успехи биол. химии. – 1954. – Т. 2. – С. 27–50.
Ж60494

119. The metabolism of the brain in various functional conditions
A. W. Palladin // Wien. klin. Wochenschr. – 1954. – Vol. 66, Iss. 27. – P. 473–477.

120. Ред.: Биохимия нервной системы : сборник / Ин-т биохимии ; отв. ред. А. В. Палладин. – Киев : Изд-во АН УССР, 1954. – 272 с.
Во601111

121. Ред.: Гончарова Е. Е. Очерки по истории биохимии на Украине. Вып. 1. Дооктябрьский период / Е. Е. Гончарова, Н. М. Полякова, Ц. М. Штутман ; ред. А. В. Палладин ; Ин-т биохимии АН УССР. – Киев : Изд-во АН УССР, 1954. – 59 с.
В261401/1

122. Ред.: 300-річчя возз'єднання України з Росією : доп. прочитані на ювіл. сесії заг. зборів АН УРСР та урочистій наук. сесії від. сусп. наук АН УРСР, присвяч. 300-річчю возз'єднання України з Росією / АН УРСР ; редкол.: О. В. Палладин (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1954. – 191 с.
Во613824

123. Биохимические процессы в головном мозгу при различном функциональном состоянии : докл. на VIII съезде Всесоюз. о-ва физиологов, биохимиков и фармакологов (Киев, 19–28 мая 1955 г.) / А. В. Палладин. – Киев : Изд-во АН УССР, 1955. – 24 с.
Во623851

124. Биохимия головного мозга : сообщ. и докл. на III Междунар. биохим. конгр., Брюссель, 1–6 авг. 1955 г. / А. В. Палладин. – М. : Изд-во АН СССР, 1955. – 92 с. – Рус., фр.
Во628246

125. Обновление белков в центральной нервной системе при различном функциональном состоянии / А. В. Палладин, Н. Вертаймер // Докл. АН СССР. – 1955. – Т. 102, вып. 2. – С. 319–321.
Ж5669/Д

126. Применение радиоактивных изотопов для исследования функциональной биохимии мозга / А. В. Палладин, Г. Е. Владимиров // Применение изотопов в технике, биологии и сельском хозяйстве : докл. совет. делегации на Междунар. конф. по мир. использованию атом. энергии, Женева, 1955. – М. : Изд-во АН СССР, 1955. – С. 227–242.

Во625520

127. Биохимические процессы в головном мозгу при различных функциональных состояниях / А. В. Палладин // Журн. высш. нерв. деятельности им. И. П. Павлова. – 1956. – Т. 6, вып. 1. – С. 8–21.

Ж26462

128. *Ред.:* Витамины. Вып. 1–4. Вып. 2. Получение и очистка витаминов. Физиология и биохимия витаминов / АН УССР, Ин-т биохимии ; редкол.: А. В. Палладин (отв. ред.) [и др.]. – Киев, 1956. – 204 с.

В258905/2

129. Биохимия нервной системы : пер. на яп. яз. / А. В. Палладин ; ред. Мацутото Дзюдаи. – Сюпан-ся : Изд-во Кэрицу, 1957. – 390 с.

130. Скорость обновления белков в мозгу при возбуждении и торможении и в зависимости от возраста животного / А. В. Палладин, Я. В. Белик, Л. И. Крачко // Биохимия. – 1957. – Т. 22, вып. 1/2. – С. 359–368.

Ж13211

131. Сравнительное изучение белков мозга и нерва / А. В. Палладин, Н. М. Полякова, Т. П. Силич // Физиол. журн. СССР им. И. М. Сеченова. – 1957. – Т. 43, вып. 7. – С. 611–618.

Ж7709

132. *Ред.:* Вопросы биохимии нервной системы : [сб. ст.] / под ред. А. В. Палладина ; АН УССР, Ин-т биохимии. – Киев : Изд-во АН УССР, 1957. – 355 с.

Во687232

133. *Ред.:* Гончарова Е. Е. Биохимия нервной системы : библиогр. указ. отечеств. лит. 1868–1954 / АН УССР, Ин-т биохимии ; Е. Е. Гончарова, Н. М. Полякова, Ц. М. Штутман ; под ред. А. В. Палладина. – Киев : Изд-во АН УССР, 1957. – 87 с.

Во674070

- 134.** *Ред.: Розвиток науки в Українській РСР за 40 років / АН УРСР ; редкол.: О. В. Палладін (відп. ред) [та ін.]. – Київ, 1957. – 261 с.*
Во680535
- 135.** *Биохимия нервной системы / А. В. Палладин, Е. М. Крепс, Р. В. Чаговец ; АН СССР, АН УССР. – Киев : Изд-во АН УССР, 1958. – 12 с. – (Вопросы советской науки).*
Во690866
- 136.** *The use of radioisotopes in the study of protein, nucleic acid and glycogen metabolism in the brain and the peripheral nerves / A. V. Palladin // Biol. Sciences. – 1958. – Vol. 2, Iss. 3. – P. 403–415.*
- 137.** *Застосування методу електрофорезу на агар-агарі для розділення розчинних білків нервової тканини / А. В. Палладін, Н. М. Полякова // Укр. біохім. журн. – 1959. – Т. 31, № 3. – С. 307–311.*
Ж21341
- 138.** *Biochemia funkejonalna mozgu / A. W. Palladin // Postepy biochemii. – Warszawa. – 1959. – Т. 5, z. 2. – S. 155–177.*
Ж34160
- 139.** *Содержание глутаминазы в различных отделах центральной нервной системы и клеточных структурах головного мозга / А. В. Палладин, Н. М. Полякова, М. К. Малышева // Докл. АН СССР. – 1960. – Т. 134, вып. 5. – С. 1236–1239.*
Ж5669/Д
- 140.** *Аденозинтрифосфатаза в различных клеточных фракциях головного мозга / А. В. Палладин, О. В. Кирсенко // Биохимия. – 1961. – Т. 26, вып. 2. – С. 385–390.*
Ж13211
- 141.** *М. В. Ломоносов – основоположник вітчизняної науки / О. В. Палладін // Укр. біохім. журн. – 1961. – Т. 33, № 6. – С. 791–804.*
Ж21341
- 142.** *Радиоактивные изотопы в биохимии нервной системы / А. В. Палладин // Укр. біохім. журн. – 1961. – Т. 33, № 4. – С. 602–621.*
Ж21341
- 143.** *Аденозинтрифосфатазна активність нервової тканини / О. В. Кирсенко, О. В. Палладін, О. М. Рожманова, С. С. Ейсмонт // Укр. біохім. журн. – 1963. – Т. 35, № 6. – С. 807–815.*
Ж21341

144. Вплив іспразиду на обмінюваність амідної групи глутаміну та амідних груп білків головного мозку кролів / Я. Т. Терлецька, О. В. Палладін, О. В. Писаревич // Укр. біохім. журн. – 1963. – Т. 35, № 5. – С. 737–746.

Ж21341

145. Розподіл пірофосфатази між субклітинними фракціями різних відділів нервової системи у кроля / О. М. Федоров, О. В. Палладін // Укр. біохім. журн. – 1963. – Т. 35, № 5. – С. 690–699.

Ж21341

146. *Ред.:* Третья Всесоюзная конференция по биохимии нервной системы, Ереван, 1962 г. : [сб. докл.] / АН Арм. ССР, Ин-т биохимии ; под ред. А. В. Палладина, Г. Х. Бунятына. – Ереван : Изд-во АН Арм. ССР, 1963. – 625 с.

Во883591

147. Фракціонування розчинних білків сірої і білої речовини великих півкуль головного мозку / О. В. Палладін, С. О. Кудінов // Укр. біохім. журн. – 1964. – Т. 36, № 4. – С. 548–558.

Ж21341

148. *Ред.:* Problems of the Biochemistry of the Nervous System / Inst. of Biochemistry Ukr. Acad. of Sci. ; ed. A. V. Palladin ; transl. by F. S. Freisinger. – London ; Paris, 1964. – 330 p.

149. Вопросы биохимии нервной системы / А. В. Палладин ; АН УССР, Ин-т биохимии. – Киев : Наук. думка, 1965. – 185 с. : ил.

Во960398

150. *Ред.:* Проблемы нейрхимии : сб. ст. / АН СССР, Науч. совет по проблеме «Биохимия животных и человека», Науч. совет «Физиология человека и животных» ; редкол.: А. В. Палладин (отв. ред.) [и др.]. – М. ; Л. : Наука, 1966. – 223 с.

Во998650

151. *Ред.:* Четвертая Всесоюзная конференция по биохимии нервной системы, Тарту, 19–25 июня 1966 г. : тез. докл. / Науч. совет АН СССР по проблеме «Биохимия животных и человека», секция «Биохимия нервной системы», Тартус. гос. ун-т, Ин-т биохимии АН УССР ; ред.: А. В. Палладин, Л. Я. Тяхепыльд. – Тарту : Тартус. гос. ун-т, 1966. – 131 с.

Во997670

152. Записка о состоянии и развитии исследований по проблеме «Биохимия животных и человека» в Украинской ССР / АН УССР, Отд-ние

биохимии, биофизики и физиологии ; сост.: А. В. Палладин, А. И. Силакова. – Киев : Наук. думка, 1967. – 18 с.

153. Дезаминазы головного мозга и внутриклеточных структур / А. В. Палладин, Н. М. Полякова, М. К. Малышева // Биохимия и функция нервной системы : материалы Междунар. симп., 24–28 сент. 1965 г. / АН СССР, Ин-т эволюц. физиологии и биохимии им. И. М. Сеченова. – Л., 1967. – С. 104–109.

Вс1939

154. До питання про методи виділення ядер з тканини головного мозку / В. Г. Авдєєв, О. В. Палладін // Укр. біохім. журн. – 1967. – Т. 39, № 1. – С. 18–24.

Ж21341

155. Biochemistry of the nervous system / A. V. Palladin ; transl. from russ. by M. Artman ; ed. by S. Herschkopf. – Jerusalem, 1967. – 129 p.

156. Білки структурних утворень головного мозку / О. В. Палладін, Я. Т. Терлецький, О. П. Коцуліна // Укр. біохім. журн. – 1970. – Т. 42, № 2. – С. 144–154.

Ж21341

157. Вплив меліпраміну на поглинання серотоніну тканиною мозку тварин / П. К. Пархомець, О. В. Палладін, В. Й. Кочерга // Укр. біохім. журн. – 1970. – Т. 42, № 6. – С. 687–690.

Ж21341

158. Na⁺K-активируемая АТФаза мозга и извлечение ее с помощью детергентов / А. В. Палладин, О. В. Кирсенко, Г. Л. Вавилова // Биохимия. – 1970. – Т. 35, вып. 2. – С. 404–411.

Ж13211

159. *Ред.:* Пятая Всесоюзная конференция по нейрохимии нервной системы (Тбилиси, сент. 1968 г.) : [доклады] / АН Груз. ССР, Всесоюз. биохим. о-во, Уч. совет по проблеме «Биохимия животных и человека» при АН СССР ; под ред. А. В. Палладина, П. А. Кометиани. – Тбилиси : Мецниереба, 1970. – 544 с.

Вс7482

160. Специфические для нервной системы кислые белки / А. В. Палладин, Л. С. Смерчинская // Укр. біохім. журн. – 1971. – Т. 43, № 3. – С. 398–405.

Ж21341

161. Основы биохимии памяти / А. В. Палладин // Укр. біохім. журн. – 1971. – Т. 43, № 5. – С. 653–664.

Ж21341

162. Белки головного мозга и их обмен / А. В. Палладин, Я. В. Белик, Н. М. Полякова. – Киев : Наук. думка, 1972. – 315 с.

Ва209139

163. Вплив одновалентних катіонів на гальмування фосфорильованої форми Na^+ , K^+ -АТФ-ази мозку оубаїном / В. І. Назаренко, О. В. Палладін, В. К. Лішко // Укр. біохім. журн. – 1972. – Т. 44, № 2. – С. 139–144.

Ж21341

164. Protein metabolism of the brain / A. V. Palladin, Ya. V. Belik, N. M. Polyakova ; Acad. of Sciences of the Ukr. SSR. – N. Y. ; London : Consultants Bureau, 1973. – 355 p.

165. Избранные труды / А. В. Палладин ; АН УССР, Ин-т биохимии им. А. В. Палладина ; вступ. ст. Я. В. Белика. – Киев : Наук. думка, 1975. – 451 с. : рис., портр.

Вс13753

166. Protein metabolism of the brain / A. V. Palladin, Ya. V. Belik, N. M. Polyakova ; transl. from Russ. by Basil Haigh. – N. Y. : Consultants Bureau, 1977. – 335 p. – Transl. of: Белки головного мозга и их обмен. Киев, 1972.

Література про життя та діяльність О. В. Палладіна

167. Збірник, присвячений тридцятиліттю наукової діяльності заслуженого діяча науки академіка Олександра Володимировича Палладіна, 1906–1936 / АН УССР ; відп. ред. Б. М. Колдаєв. – Київ : Вид-во АН УССР, 1936. – 524 с.

В208695

168. Фердман Д. Л. Академик Александр Владимирович Палладин : (к 60-летию со дня рождения и 40-летию науч. деятельности) / Д. Л. Фердман // Вестн. АН СССР. – 1946. – № 4. – С. 45–50.

Ж12063

169. Александр Владимирович Палладин : [некролог] // Вестн. АН СССР. – № 3. – 1973. – С. 95–96.

Ж12063

170. Про увічнення пам'яті академіка О. В. Палладіна : постанова Ради Міністрів УРСР від 29 січ. 1973 р. № 36 // 36. постанов і розпорядж. уряду УРСР. – Київ, 1973. – № 1. – Ст. 5. – С. 21–22.

Ж20910

171. Kreps E. Aleksandr Vladimirovich Palladin 1885–1972 / E. Kreps, D. B. Tower // J. of Neurochemistry. – 1973. – Vol. 21, Iss. 4. – P. 723–724.

172. Силакова А. І. Відзначення 90-річчя від дня народження Героя Соціалістичної Праці академіка О. В. Палладіна / А. І. Силакова // Укр. біохім. журн. – 1976. – Т. 48, № 2. – С. 264.

Ж21341

173. Палладіну О. В. меморіальні дошки // Київ : енциклопед. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1981. – С. 450–451.

Ао227985

174. Власенко І. М. Олександр Палладін : біогр. повість / І. М. Власенко. – Київ : Молодь, 1982. – 191 с. – (Серія біографічних творів «Уславлені імена» ; вип. 52).

Ва381793

175. Палладін Александр Владимирович // Биологи : биогр. слов. / авт. кол.: Т. П. Бабий, Л. Л. Коханова, Г. Г. Костюк [и др.]. – Киев, 1984. – С. 481–482.

Ва417503

176. Полякова Н. М. Александр Владимирович Палладин. Документы. Фотографии / Н. М. Полякова, Я. В. Белик, И. Н. Власенко ; АН УССР, Ин-т биохимии им. А. В. Палладина. – Киев : Наук. думка, 1985. – 167 с. : портр., фот.

Вс23532

177. Развитие биологии на Украине : в 3 т. / АН УССР, Отд-ние истории естествознания и техники Ин-та истории ; гл. редкол.: К. М. Сытник (гл. ред.), С. М. Гершензон, А. М. Гродзинский (гл. ред.) [и др.]. – Киев : Наук. думка, 1984–1985.

Т. 1 : С древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции / редкол. тома: Б. Г. Новиков (отв. ред.) [и др.]. – 1984. – 415 с. : фот.

Палладін О. В. – С. 143, 321, 323, 324, 328.

Т. 3 : Развитие зоологических и гидробиологических исследований, морской биологии, физиологии и биохимии животных и человека, генетики животных, криобиологии, радиобиологии, молекулярной

биологии и вирусологии за годы Советской власти / редкол.: Ф. Н. Серков (отв. ред.) [и др.]. – 1985. – 447 с. : фот.

Палладин О. В. – С. 5, 213, 262, 284, 285, 287, 302–304, 306–313, 315–319, 323–325, 329, 330, 332.

В333120/1,3

178. Бабичев Ф. С. Видатний учений і громадський діяч / Ф. С. Бабичев // Вісн. АН УРСР. – 1985. – № 12. – С. 62–66.

Ж20611

179. Белик Я. В. Академик Александр Владимирович Палладин : к 100-летию со дня рождения / Я. В. Белик // Вестн. АН СССР. – 1985. – № 12. – С. 78–86 : портр.

Ж12063

180. Видатний учений и организатор науки : урочисті Заг. збори АН УРСР, присвяч. 100-річчю з дня народж. акад. О. В. Палладіна // Вісн. АН УРСР. – 1985. – № 12. – С. 62–73.

Ж20611

181. Лишко В. К. К 100-летию академика А. В. Палладина / В. К. Лишко // Укр. биохим. журн. – 1985. – Т. 57, № 5. – С. 3–5.

Ж21341

182. Людина, яка все встигала // Наука і сусп.-во. – 1985. – № 9. – С. 31–33.

Ж26494

183. Северин С. Є. Вклад академіка О. В. Палладіна у розвиток біохімії / С. Є. Северин // Вісн. АН УРСР. – 1985. – № 12. – С. 69–73.

Ж20611

184. Палладину А. В. [мемор. доска] // Галайчук А. М. Киев: страницы мемориальной летописи : фотопутеводитель-справочник / А. М. Галайчук, И. Н. Воронцов. – Киев, 1987. – С. 209–210.

Ао244939

185. Волков В. А. Палладин Александр Владимирович / В. А. Волков // Волков В. А. Выдающиеся химики мира : биограф. справ. / В. А. Волков, Е. В. Вонский, Г. И. Кузнецова. – М., 1991. – С. 334–335.

Ва529816

186. Palladin Aleksandr (Oleksandr) // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. N. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 3. – P. 761–762 : phot.

В276504/3

187. Александр Владимирович Палладин : воспоминания современников / НАН Украины, Ин-т биохимии им. А. В. Палладина ; под ред. Я. В. Белика ; сост.: Р. В. Чаговец, Я. В. Белик, Н. М. Полякова. – Киев : Наук. думка, 1995. – 170 с.

Ва563576

188. Белик Я. В. Біохімічна школа академіка О. В. Палладіна / Я. В. Белик, В. І. Назаренко // Укр. біохім. журн. – 1995. – Т. 67, № 5. – С. 5–15.

Ж21341

189. До 110-річчя з дня народження академіка О. В. Палладіна // Укр. біохім. журн. – 1995. – Т. 67, № 5. – С. 119–120.

Ж21341

190. Плющ В. Палладін Олександр / В. Плющ // Енциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1996. – Т. 5. – С. 1928 : портр.

В339091/5

191. Історія Національної академії наук України, 1924–1928 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 761 с.

Палладін О. В. – С. 126, 233, 247, 306, 435, 579–581.

Вс33033

192. Історія Національної академії наук України, 1929–1933 : док. і матеріали / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; упоряд.: Т. В. Вересовська, Г. В. Вересовський, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: С. П. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 1998. – 542 с. – (Джерела з історії науки України).

Палладін О. В. – С. 10, 31, 37, 68, 148–150, 163, 166, 180, 206, 207, 249, 251, 260, 288, 289, 299, 336, 389, 403, 404, 419, 437, 439, 441, 443–446, 448–450.

Вс33691

193. Белик Я. В. Академик А. В. Палладин – основатель научной школы функциональной нейрхимии / Я. В. Белик, В. И. Назаренко // Укр. біохім. журн. – 1998. – Т. 70, № 5. – С. 3–14. – Библиогр.: 89 назв.

Ж21341

194. Петрова З. П. Палладин Александр Владимирович / З. П. Петрова // Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биогр.

слов. / авт. кол.: В. И. Астахова [и др.] ; Харьков. гуманитар. ин-т «Нар. укр. акад.». – Харьков, 1998. – С. 459–461 : фот.

Ва586402

195. Звід пам'яток історії та культури України : енциклопед. вид. : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т археології [та ін.] ; голов. редкол.: В. Смолій (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999– .

Київ : Кн. 1, ч. 1 : А–Л / редкол. тому: П. Тронько (відп. ред.) [та ін.]. – 579 с.

Палладін О. В. – С. 61, 254, 278, 279, 506, 508, 509.

С10067/кн.1,1

196. Назаренко В. І. Меморіальний музей академіка О. В. Палладіна (до 25-річчя з дня заснування) / В. І. Назаренко, Я. В. Белік // Укр. біохім. журн. – 1999. – Т. 71, № 3. – С. 136–147.

Ж21341

281. Путівник по фондах відділу рукописів Інституту літератури / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фондація Омеляна і Тетяни Антоновичів ; підгот.: В. А. Бурбела, Г. М. Бурлака, С. А. Гальченко [та ін.] ; відп. ред.: С. А. Гальченко, М. Г. Жулинський. – Київ : Вид. центр «Спадщина», 1999. – 864 с.

Палладін О. В. – С. 7, 278, 294, 553, 578, 580.

Вс34032

197. Томачинська Л. І. Олександр Володимирович Палладін / Л. І. Томачинська // Сторінки історії. Видатні вчені : [до 165-річчя Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; вид. М. Ляшенко. – Київ : Б-ка українця, 1999. – С. 13–15 : портр.

Ва592978

198. Проценко Т. В. Видатний учений-біохімік : до 115-річчя від дня народж. О. В. Палладіна (1885–1972) / Т. В. Проценко // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2000. – Київ, 2000. – 3 кв. – С. 90–94 : портр.

Ж60630

199. Олександр Палладін // Видатні діячі України минулих століть : мемор. альм. / голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: В. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 410–411 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., англ.

Со24384

200. Ганіткевич Я. Українські лікарі-вчені першої половини ХХ століття та їхні наукові школи : біогр. нариси та бібліогр. / Ярослав Ганіткевич ; Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т укр. археографії та

джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львів. від-ня, Всеукр. лікар. т-во. – Львів, 2002. – 540 с.

Палладін О. В. – С. 32, 33, 105, 170, 173, 357, 468, 507.

Вс37133

201. Особові архівні фонди Інституту рукопису : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, С. Г. Даневич [та ін.]. – Київ, 2002. – 766 с.

Палладін О. В. – С. 101, 161.

Вс37277

202. Наконечна О. А. Палладін Олександр Володимирович / О. А. Наконечна // Вчені Харківського державного медичного університету / редкол.: А. Я. Циганенко [та ін.]. – Харків, 2002. – С. 192–193 : фот.

Со25104

203. Олександр Палладін // Народжені Україною : мемор. альм. : у 2 т. / голов. ред. О. Онопрієнко. – Київ, 2002. – Т. 2. – С. 292–293 : фот. – (Золоті імена України). – Укр., рос., англ.

В346899/2

204. Історія Національної академії наук України, 1934–1937 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, Л. І. Стрельська, Т. П. Папакіна [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2003. – 832 с.

Палладін О. В. – С. 13, 16, 17, 19, 23, 25, 30, 31, 37, 39, 48, 49, 56, 102, 107, 116, 117, 124, 133, 152, 161–163, 174, 175, 177, 182, 184, 186, 200, 202, 203, 205, 215, 218, 219, 229, 236, 247, 259, 278, 286, 291, 334, 336, 337, 341, 389–395, 397–399, 401, 402, 404, 408–410, 412–416, 418, 420–422, 425–430, 432–438, 440–443, 449–454, 457–471, 473, 474, 476–479, 481–486.

Вс38309

205. Історія Національної академії наук України, 1938–1941 : док. і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; упоряд.: В. А. Кучмаренко, Т. П. Папакіна, Л. І. Стрельська [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2003. – 920 с. – (Джерела з історії науки в Україні).

Палладін О. В. – С. 12, 16, 35, 36, 39, 42, 43, 53, 139–143, 179, 184–186, 273, 345–347, 366, 369–373, 411, 412, 414–417, 419, 420, 423, 424, 426–430, 432–438, 441–443, 445, 447, 449, 450, 453, 455, 457–460, 462, 465–468, 470, 471, 473,

477, 481–484, 486, 487, 492–494, 496, 498, 500, 502, 505, 507, 508, 511, 512, 514, 517–520, 522, 526–528, 531, 532, 536, 537, 539, 540, 543–545, 548–550, 552.

Вс38308

206. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1956–1965) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: Л. Б. Пількевич, О. І. Селіфонов, Н. М. Слончак [та ін.]. – Київ, 2003. – 620 с. – (Архівні зібрання України).

Палладін О. В. – № 47-I, 77, 156-I, 169-I, 185-III, 194-II, 251, 317-I, 344-I, 357-III, 373-I, 405, 508-VI, 514-I, 576-I, 589, 607, 756-I, 759-IV, 761-I, II, 768-VII, 786-I, 814-I, 841, 845, 909, 921, 970-I, 974-I, 978-II, 988-II, 1000-IV, 1007-I, 1030-III, 1043-IV, 1046, 1088, 1138, 1141, 1157, 1164-XVI, 1165-XVIII, 1170-I, 1194-I, 1214-III, 1292, 1397-I, 1759-XXI.

Вс38764

207. Палладін Олександр Володимирович // Провідники духовності в Україні / за ред. І. Ф. Кураса. – Київ : Вища шк., 2003. – С. 512.

Ва646191

208. Ганіткевич Я. Історія української медицини в датах та іменах / Ярослав Ганіткевич ; Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львів. від-ня, Всеукр. лікар. т-во. – Львів, 2004. – 365 с.

Палладін О. В. – С. 73, 90, 99, 102, 103, 108, 109, 116, 119, 130, 137, 146, 157, 256.

Вс39242

209. Белік В. Я. Палладін Олександр Володимирович / В. Я. Белік // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 278–279 : портр.

Со26033

210. Інститут біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України (1925–2005) : до 120-річчя акад. О. В. Палладіна (1885–2005) / відп. ред. С. В. Комісаренко ; Ін-т біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України. – Київ, 2005. – 496 с. : фот., портр.

Зі змісту: Комісаренко С. В. Інституту біохімії О. В. Палладіна Національної академії наук України – 80 років / С. В. Комісаренко, Я. В. Белік. – С. 12–43; Назаренко В. І. Наукова, науково-організаційна та педагогічна спадщина О. В. Палладіна / В. І. Назаренко, Я. В. Белік. – С. 44–53.

Ва671423

211. Андрієвич В. Патріарх і його школа : за матеріалами бесіди з дир. Ін-ту біохімії НАН України С. В. Комісаренком / В. Андрієвич // Демократ. Україна. – 2005. – 9 верес. – С. 9.

212. Епістолярна спадщина Агатангела Кримського (1890–1941). В 2 т. Т. 2. 1918–1941 / НАН України, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського ; редкол. серії: Л. В. Матвєєва (голов. ред.), О. Б. Бубенок, О. Д. Василюк [та ін.]. – Київ, 2005. – 359 с. : іл. – (Наукова спадщина сходознавців).

Палладін О. – С. 245, 332, 333, 338.

ВЗ50011/2

213. Засновник біохімічної школи : до 120-річчя від дня народж. О. В. Палладіна // Знаменні дати : календар, 2005 р. / Нац. парлам. б-ка України ; авт.-упоряд.: В. О. Кононенко (керівник) [та ін.]. – Київ, 2005. – С. 151–156 : портр. – Бібліогр.: с. 155–156.

Ж70565

214. Назаренко В. І. О. В. Палладін – патріарх нейрохімічної науки / В. І. Назаренко, Я. В. Белік // Укр. біохім. журн. – 2005. – Т. 77, № 4. – С. 5–13.

Ж21341

215. Творець української біохімічної школи : з нагоди 120-річчя від дня народж. акад. О. В. Палладіна та 80-річчя Ін-ту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України // Вісн. НАН України. – 2005. – № 12. – С. 3–6.

Ж20611

216. Шаров І. Палладін Олександр Володимирович (1885–1972) : продовжити справу батька // Шаров І. Вчені України: 100 видатних імен / Ігор Шаров. – Київ, 2006. – С. 278–282 : фот.

Ва676118

217. Історія Національної академії наук України, 1941–1945 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, О. М. Березовський, В. А. Кучмаренко ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), Г. В. Боряк, В. П. Даниленко [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2007–2008. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 2007. – 808 с.

Палладін О. В. – С. 11, 12, 16, 21, 36, 40, 46, 55, 57, 59, 60, 65, 66, 68, 80, 117, 118, 120, 136, 141, 157, 166, 180, 181, 182, 198, 199, 212, 213, 214, 216, 220,

227, 267, 268, 302, 323, 356, 357, 359, 360, 361, 366, 368, 369, 388, 393, 408, 629, 656, 703, 709.

В349903/1

218. Курсанова Т. А. Первые шаги отечественной биохимии: учителя и ученики / Т. А. Курсанова // Наука и техника в первые десятилетия советской власти: социокультурное измерение (1917–1940) / РАН, Ин-т истории естествознания и техники им. С. И. Вавилова ; под ред. Е. Б. Музруковой, Л. В. Чеснова. – М., 2007. – 306–320 с.

Про внесок О. В. Палладіна у вітчизняну біохімічну науку.

219. Матвійчук О. Біля витоків української біохімічної науки : [О. В. Палладін] / Олена Матвійчук, Неоніла Струк // Історичний календар, 2007. – Київ, 2007. – Вип. 12. – С. 425–426 : портр.

Ж69229

220. Архівні фонди установ НАН України : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.), О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.] ; авт.-упоряд.: Л. М. Яременко, О. В. Березовська, О. В. Січова [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2008. – 448 с.

Палладін О. В. – С. 7, 16, 221, 222.

Вс45674

221. Жадько В. О. Палладін Олександр Володимирович // Жадько В. О. Некрополь на Байковій горі / В. О. Жадько. – Київ, 2008. – С. 266.

Вс46896

222. Історія Національної академії наук України, 1941–1945 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2007–2008. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 2 : Додатки. – 2008. – 576 с. : іл.

Палладін О. В. – С. 8, 10, 13, 15, 16, 17, 20, 22, 23, 25, 28, 29, 36, 37, 38, 46, 48, 50, 51, 52, 57, 61, 65, 69, 70, 75, 76, 77, 79, 83, 84, 86, 88, 90, 93, 94, 96, 97, 98, 100, 103, 105, 108, 109, 110, 112, 115, 117, 118, 119, 121, 122, 125, 129, 135, 136, 138, 143, 145, 146, 147, 150, 153, 154, 156, 157, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 166, 167, 168, 179, 184, 188, 189, 192.

В349903/2

223. Історія Національної академії наук України, 1946–1950 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства

ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.) [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2008. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 604 с.

Палладін О. В. – С. 9, 24, 32, 47, 54, 61, 92, 103, 112, 116, 118, 127, 129, 136, 145, 150, 151, 155, 160, 174, 182, 218, 234, 236–238, 240, 244, 246, 250, 252, 267, 270–274, 276, 277, 279–281, 284, 285, 297, 311, 338, 339, 360, 386, 388, 395, 403, 404, 412, 416, 420, 421, 431, 433, 434, 439, 441–443, 445, 451, 455–458, 460, 472, 483, 562, 564.

Ч. 2 : Додатки. – 716 с.

Палладін О. В. – С. 7, 10, 12, 14, 18, 20, 22, 23–25, 29, 30, 33, 34, 39, 40, 42, 44, 45, 49, 51, 52, 59, 61, 64, 65, 67–69, 71, 72, 74, 77, 78, 83–85, 87, 88, 90, 93, 97, 103, 104, 110–112, 115, 125, 129, 131, 139, 141, 143, 148, 149, 152, 154, 176, 182, 190–193, 201, 206, 210, 219, 226, 229, 242, 243.

V351175/1-2

224. Комісаренко С. Академік Олександр Палладін / С. Комісаренко // Світогляд. – 2008. – № 5. – С. 62–65.

Ж25653

225. Романець О. В. Палладін Олександр Володимирович / О. В. Романець // Наука та наукознавство. – 2008. – № 4. – С. 50–52.

Ж14597

226. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів і кіносюжетів (1896–1939) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; голов. редкол.: О. Гінзбург, Г. Боряк, В. Верстюк [та ін.]. – Київ, 2009. – 239 с. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники). – URL: <https://bit.ly/373hSEe>.

Палладін О. В. – № 152-I, 170-III, 241, 325, 407-III.

227. Харченко А. Засновник вітчизняної вітамінології / Артем Харченко // Харківщина. Перші та вперше : 50 розповідей / Харків. облдержадмін., Упр. у справах сім'ї та молоді ; редкол.: Л. О. Белова (голова) [та ін.]. – Харків, 2009. – С. 182–184.

Про започаткування О. В. Палладіним систематичних досліджень з проблем вітамінології.

Ва734824

228. Данилова В. М. Становлення наукової школи О. В. Палладіна з функціональної нейрохімії (харківський період – 1925–1931 рр.) / В. М. Данилова, Р. П. Виноградова // Укр. біохім. журн. – 2010. – Т. 82, № 3. – С. 101–109.

Ж21341

229. Комісаренко С. В. Вибрані сторінки з життя і творчої спадщини Олександра Володимировича Палладіна (до 125-річчя від дня

народж.) / С. В. Комісаренко, В. М. Данилова // Укр. біохім. журн. – 2010. – Т. 82, № 4. – С. 128–142.

Ж21341

230. Назаренко В. І. Палладін Олександр Володимирович / В. І. Назаренко // Фармацевтична енциклопедія / Нац. фармацевт. ун-т України ; кол. ред.-упоряд.: С. В. Андрущенко [та ін.]. – Вид. 2-ге, допов. – Київ : Моріон, 2010. – С. 1054.

Вс50221

231. Назаренко В. І. Розробки О. В. Палладіна в галузі вітамінології / В. І. Назаренко // Біотехнологія. – 2010. – Т. 3, № 3. – С. 97–100.

Ж73199

232. Тези доповідей конференції молодих учених «Актуальні проблеми біохімії та біотехнології – 2010», присвяченої 125-річчю від дня народж. акад. Олександра Володимировича Палладіна // Укр. біохім. журн. – 2010. – Т. 82, № 3. – С. 75–100.

Ж21341

233. Терес Н. В. Палладін Олександр Володимирович / Н. В. Терес // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності / [авт. кол.]: В. А. Вергунов [та ін.] ; за заг. ред. А. П. Коцура [та ін.]. – Київ ; Чернівці, 2010. – С. 454–456 : портр.

Вс50738

234. Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

Палладін О. В. – С. 20, 21, 33, 34, 394, 395, 427, 437, 451, 527, 536, 540, 541, 594, 604, 608, 609, 622, 626, 629, 677, 686.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с.

Палладін О. В. – С. 19, 22, 361, 386.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с.

Палладін О. В. – С. 80–86, 505.
В354139/1-2, ч.1-2

235. Історія Харківського національного аграрного університету імені В. В. Докучаєва / О. М. Голікова, А. І. Кравцов, Р. І. Киричок [та ін.] ; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Харків, 2011. – 544 с. – URL: <http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/806>.

Палладін О. В. – С. 13, 14, 19, 81, 82, 363.

236. Виноградова Р. П. Дослідження протеїнів нервової тканини та їх обміну в Інституті біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України (1972–1990 рр.) [про внесок О. В. Палладіна у розвиток нейрохімії] / Р. П. Виноградова, В. М. Данилова // Укр. біохім. журн. – 2011. – Т. 83, № 6. – С. 116–136.

Ж21341

237. Ковпак Л. В. Палладін Олександр Володимирович / Л. В. Ковпак // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2011. – Т. 8. – С. 43.

В348560/8

238. Історія Національної академії наук України, 1951–1955 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.) [та ін.] ; упоряд.: Л. М. Яременко [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2012. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 879 с. : іл.

Палладін О. В. – С. 35, 36, 45, 52, 81, 94, 100, 105, 107, 108, 110–112, 114, 115, 118, 121, 123, 131, 135, 138, 144, 156, 164, 167, 168, 190, 195, 198, 219, 221, 223, 228, 229, 252, 267, 270–272, 281, 283, 304, 321, 322, 346, 350, 367, 384, 386, 389, 390, 407, 409, 412, 416, 417, 421–423, 427, 433, 434, 436, 437, 442, 446, 447, 450, 466, 487, 507, 511, 513, 525, 530, 533, 578, 583, 622, 624, 626, 631, 633, 647, 648, 658, 669, 670, 682, 691, 700, 710, 720, 721, 723, 744, 747, 766, 772, 798, 819, 820.

Ч. 2 : Додатки. – 913, [2] с.

Палладін О. В. – С. 9, 13, 32, 40, 45, 47, 48, 50, 53, 56, 63, 70, 83, 84, 100, 103, 117, 123, 124, 136, 138, 158, 162, 189, 191, 198, 208, 215, 246, 254, 261–263, 273, 303, 307–309, 314, 319, 320, 326–328, 347, 350, 352, 358, 362, 374, 385–387, 389, 406, 408, 424, 431, 441, 455, 510, 512, 513, 524, 529, 536, 539, 659, 718, 729, 730, 733, 744, 748, 759, 761, 763, 764, 766, 779, 784, 795, 803, 807, 813, 841, 842.

В354712/1-2

239. Курсанова Т. А. Научная биохимическая школа академика А. В. Палладина / Т. А. Курсанова // Российско-украинские связи в истории естествознания и техники / РАН, Ин-т истории естествознания и техники им. С. И. Вавилова ; отв. ред. Ю. М. Батулин. – М., 2012. – С. 125–136.

Про внесок О. В. Палладіна в розвиток біологічної хімії.
Ва763246

240. Остапченко Л. І. Палладін Олександр Володимирович. Двічі Герой Соціалістичної Праці / Л. І. Остапченко // Герої – освітяни і науковці України / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАПН України, Ін-т педагогіки НАПН України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; упоряд.: О. А. Сай [та ін.]. – 2-ге вид., допов. – Київ, 2012. – С. 404–406.

Вс54233

241. Палій В. М. Палладін Олександр Володимирович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-ге вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 104 : портр.

Вс56763

242. Цибань В. О. Премія імені О. В. Палладіна // Цибань В. О. Нагороди Національної академії наук України: Золота медаль імені В. І. Вернадського. Премії імені видат. учених України. Премії для молодих учених і студ. ВНЗ. Відзнаки / В. О. Цибань ; НАН України. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ, 2013. – С. 131–133 : портр.

Вс57143

243. Комісаренко С. В. Вибрані сторінки з життя і творчої спадщини Олександра Володимировича Палладіна [Електронний ресурс] : до 125-річчя від дня народж. / С. В. Комісаренко, В. М. Данилова // Інститут біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України : [вебсайт]. – Дата публ.: 30.09.2014. – URL: <https://bit.ly/2WpKZ1L>.

244. Палладін Олександр Володимирович // Професори Київського університету / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; упоряд.: С. Ю. Алтухова [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 358–359 : портр.

Со33302

245. Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; авт.-уклад.: О. П. Бодак, О. С. Боляк, С. О. Булатова [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова [та ін.]. – Київ, 2015. – 325, [1] с.

Палладін О. В. – С. 25.

Вс60788

246. До 130-річчя з дня народження академіка О. В. Палладіна та 90-річчя Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України : [док.

фільм] / НАН України ; Ін-т біохімії ім. О. В. Палладіна. – 2015. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ZwHVytRBO2Y>.

247. Історія Національної академії наук України, 1956–1960 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; уклад.: Л. М. Яременко, Г. В. Индиченко, С. В. Старовойт [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, О. В. Бажан [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2015. – (Джерела з історії науки в Україні) (До 100-річчя Національної академії наук України).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 872 с. : іл.

Палладін О. В. – С. 9, 27, 38, 42, 49, 52, 54, 113, 117, 123, 132, 133, 135, 136, 163, 165–167, 193, 194, 196, 199, 207, 216, 226, 231, 239, 249, 257, 268, 292, 306, 312, 313, 316, 326, 329, 334, 351, 355, 360, 373, 375, 400, 421, 425, 456, 480, 483, 524, 529, 536, 547, 550, 576, 580, 582, 588, 589, 592, 606, 626, 627, 641, 642, 645, 657, 658, 670, 672, 673, 694, 713, 721, 723, 789, 817.

Ч. 2 : Додатки. – 1064 с.

Палладін О. В. – С. 16, 28, 36, 52, 73, 77, 84, 86, 88, 89, 106, 110, 116–118, 120, 139, 157, 207, 214, 216, 237, 241, 245, 253, 258, 261, 268, 276, 289, 290, 293, 303, 306, 326, 329, 331, 348, 353, 358, 371, 372, 419, 441, 447, 451, 453, 465, 472, 477, 499, 509, 511, 512, 683, 776, 777, 796, 797, 802–804, 817, 822, 830, 847, 856, 864, 888, 918, 919, 924, 968, 969.

V356584/1-2

248. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1976–1985) / Держ. арх. служба України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: І. М. Закринична, Т. О. Смелянова, Л. Г. Касян [та ін.] ; голов. редкол. серії: Т. І. Баранова, О. В. Бажан, В. Ф. Верстюк [та ін.]. – Київ, 2015. – 1224, [13] с. : іл. – (Архівні зібрання України).

Палладін О. В. – № 423, 539, 773, 815, 2284, 2748-1, 3134-1, 3183.

Vc64880

249. Данилова В. М. Винахідницька діяльність Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України у 1925–1990 рр. : корот. іст. нарис : присвяч. 130-річчю від дня народж. О. В. Палладіна і 90-річчю Ін-ту біохімії / В. М. Данилова, Р. П. Виноградова, С. В. Комісаренко // The Ukr. Biochem. J. – 2015. – Vol. 87, № 2. – P. 163–175.

Ж21341

250. Засновник української біохімії : до 130-річчя від дня народж. О. В. Палладіна // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2015. – Київ, 2015. – № 3. – С. 60–66 : портр.

Ж60630

251. Комісаренко С. В. Майстер і його школа (до 130-річчя від дня народж. акад. О. В. Палладіна та 90-річчя Ін-ту біохімії

ім. О. В. Палладіна НАН України) / С. В. Комісаренко // Вісн. НАН України. – 2015. – № 10. – С. 60–70.

Ж20611

252. Комісаренко С. В. Олександр Володимирович Палладін : до 130-річчя від дня народж. / С. В. Комісаренко, В. М. Данилова, Р. П. Виноградова // The Ukr. Biochem. J. – 2015. – Vol. 87, № 5. – Р. 5–9.

Ж21341

253. Назаренко В. І. Дослідження з історії розвитку біохімії в Україні на базі музею академіка О. В. Палладіна (до 130-річчя від дня народж. акад. О. В. Палладіна та 90-річчя заснування Ін-ту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України) / В. І. Назаренко // Український технічний музей: історія, досвід, перспективи : матеріали 11-ї Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 черв. 2015 р., м. Київ. – Київ, 2015. – С. 90–93.

254. Олександр Володимирович Палладін (1885–1972) // Експерим. і клініч. медицина. – 2015. – № 2. – С. 171–173.

Ж16674

255. Палладин Александр Владимирович // Национальная академия наук Беларуси: персональный состав, 1928–2015 гг. / НАН Беларуси ; сост.: О. А. Гапоненко [и др.] ; науч. ред. Н. А. Борисевич. – Минск, 2015. – С. 198 : портр.

Вс61837

256. Палладіна Т. О. Виступ на ювілейній конференції, присвяченій 130-річчю від дня народження академіка О. В. Палладіна та 90-річчю від дня заснування Інституту біохімії 29 жовтня 2015 р. / Т. О. Палладіна // The Ukr. Biochem. J. – 2015. – Vol. 87, № 6. – Р. 178–179.

Ж21341

257. Редіна В. В. Коротко про О. В. Палладіна, його друковані праці і лекції / В. В. Редіна // The Ukr. Biochem. J. – 2015. – Vol. 87, № 5. – С. 154–157.

Ж21341

258. Фундатор епохи біохімії : (ювіл. сесія Заг. зборів НАН України, присвяч. 130-річчю від дня народж. акад. О. В. Палладіна та 90-річчю від часу заснування Ін-ту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України) // Вісн. НАН України. – 2015. – № 12. – С. 61–64.

Ж20611

259. Шлапак Я. Що ж відкрив Олександр Палладін? / Я. Шлапак // Демократ. Україна. – 2015. – 11 верес. – С. 5.

260. Формула життя Олександра Палладіна [Електронний ресурс] : до 130-річчя від дня народж. видат. акад. і біохіміка: док. фільм / автор Н. Коваленко ; режисер Л. Павлюк // UA:Перший. – Київ, 2015. – Дата публ.: 30.10.2015. – URL: <https://tv.suspilne.media/programs/palladin>.

261. Палладін О. В. [Електронний ресурс] // Історія Харкова у пам'ятних дошках : фактогр. та бібліогр. відом. – Дата публ.: 21.11.2016. – URL: http://mevorydoskikharkov.blogspot.com/2016/11/blog-post_21.html.

Біографічні відомості про О. В. Палладіна та інформація про відкриття 21 серпня 1987 р. у м. Харкові меморіальної дошки на його честь.

262. Товкун Л. П. Внесок учених гігієністів у розвиток дієтичного харчування в Україні (20–30-ті роки ХХ століття) / Л. П. Товкун // Молодий вчений. – 2016. – № 1, ч. 2. – С. 12–15.

Ж101120

263. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства; авт. та упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.]; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2017. – 772 с.

Палладін О. В. – С. 6, 16, 39, 97, 185, 200, 235, 410–411, 416, 469, 493, 503, 573, 614, 617, 623, 649; Булгаков Ю. В. Палладін Олександр Володимирович / Ю. В. Булгаков. – С. 410–411.

Вс64088

264. Головна астрономічна обсерваторія Національної академії наук України: від ідеї створення до міжнародного визнання / НАН України, Голов. астрон. обсерваторія; упоряд.: А. О. Корсунь, І. П. Крячко; за ред. Я. С. Яцківа. – Київ: Наук. думка, 2018. – 376 с. – Тит. арк. парал. англ. – (Проект «Наукова книга»).

Палладін О. В. – С. 14, 19–21, 30, 33.

Вс64606

265. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки: док. і матеріали: в 3 кн. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2018. – (Джерела з історії науки в Україні).

Кн. 1: 1918–1945. – 948 с.: фот.

Палладін О. В. – С. 20, 22, 26, 262, 277, 460–462, 549, 567, 582, 798, 804, 808, 813, 822, 827, 861, 862, 870, 871.

Кн. 2, ч. 1: 1946–1970. – 1088 с.

Палладін О. В. – С. 5, 43, 56, 63, 93, 94, 100, 125, 158, 200, 206, 211, 248, 290, 381, 478, 595, 700, 806, 955, 992.

В357366/1-2

266. Олександр Палладін (1946–1962): кроки академічних інститутів до переднього краю світової науки // Президенти Академії наук України за 100 років її існування: науково-організаційний внесок в прогрес фундаментальної науки / В. М. Гамалія, Ю. К. Дупленко, В. І. Онопрієнко [та ін.] ; за ред. В. І. Онопрієнка ; НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2018. – С. 158–176 : портр., фот. – URL: <https://bit.ly/39IErEO>.

267. Палладін Олександр Володимирович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 26–28 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

268. Пирожков С. І. Видатні організатори академічної науки / С. І. Пирожков, Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 18–33 : портр.

Про О. В. Палладіна. – С. 18, 19, 27, 31, 32.

Ж20611

269. В. І. Вернадський і Україна: з листування : [у 2 кн.] / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – 2019. – 1037 с.

Палладін О. В. – С. 410, 411, 413, 852, 915.

В357113/2

270. Гамалія В. М. Олександр Палладін на посту президента АН УРСР (1946–1962): кроки академічних інститутів до переднього краю світової науки / В. М. Гамалія // Наука та наукознавство. – 2019. – № 3. – С. 106–121.

Ж14597

271. Кончаковский А. Киевские скрижали памяти / Анатолий Кончаковский, Валерий Крюков. – Киев : Саммит-Книга, 2019. – 267 с. : ил.

Меморіальні дошки О. В. Палладіну у м. Києві. – С. 167–168.

Ва832252

272. Цимбалюк В. І. Палладін Олександр Володимирович / В. І. Цимбалюк, П. І. Червяк // Цимбалюк В. І. Світочі української медицини / В. І. Цимбалюк, П. І. Червяк ; Нац. акад. мед. наук України. – Київ, 2019. – С. 231–232.

Вс66627

273. Червяк П. І. Палладін Олександр Володимирович // Червяк П. І. Медицина України в персоналіях : (енциклопед. біобібліогр. довід.) : в 3 т. / П. І. Червяк ; Нац. акад. мед. наук України. – Київ, 2019. – Т. 3. – С. 21–23 : портр.

ВЗ58095/3

274. Томчук В. Олександр Палладін – вчений, що присвятив себе вивченню «хімії життя» [Електронний ресурс] / В. Томчук // Національний університет біоресурсів і природокористування України : [вебсайт]. – Дата публ.: 10.09.2019. – URL: <https://nubip.edu.ua/node/63608>.

275. Добко Т. Президенти Національної академії наук України у бібліографічних покажчиках / Тетяна Добко // Життя в науці: студії на пошану Любові Дубровіної / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; відп. ред. О. Онищенко ; упоряд.: О. Боляк [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 161–180.

Про О. В. Палладіна. – С. 174–175.

Вс674159

276. Історія Національної академії наук України, 1961–1965. Ч. 1. Документи і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; уклад.: Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко, О. І. Вербіцька ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, О. В. Бажал [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2020. – 944 с. – (Джерела з історії науки в Україні). – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004028>.

Палладін О. В. – С. 6, 58, 59, 74, 76, 86, 110, 111, 142, 145, 146, 148, 151, 154, 172, 173, 178–180, 182, 194, 199, 200, 202, 277, 355, 356, 358, 385, 419, 523, 807.

277. Колесников А. П. Палладин Александр Владимирович // Колесников А. П. Вклад ученых и изобретателей в победу над фашизмом : к 75-летию победы в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг. / А. П. Колесников ; Федерал. служба по интеллектуал. собственности (Роспатент), Федерал. ин-т пром. собственности (ФИПС). – М., 2020. – С. 174–177. – URL: <https://bit.ly/3ktkAYH>.

278. Тишкевич М. Олександр Палладін – патріарх світової нейрохімії [Електронний ресурс] / Марися Тишкевич // Український інтерес : [вебсайт]. – Дата публ.: 10.09.2020. – URL: <https://bit.ly/2GLPAmA>.

279. Палладін Олександр Володимирович (1885–1972) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1465118>. – (Науковці України).

Див. також №№ 282, 284, 287.

Бібліографічні посібники

280. Список друкованих наукових праць академіка О. В. Палладіна. – Київ : Вид-во Акад. наук УСРР, 1936. – 9 с.
Во301102

281. Александр Владимирович Палладин / вступ. ст. А. М. Утевского ; библиогр. сост. Н. М. Нестеровой. – М. ; Л. : АН СССР, 1948. – 51 с. : фот. – (Материалы к библиографии ученых СССР. Серия биохимии ; вып. 2).

Попов № 13323; ВНБІ д П14

282. Утевский А. М. Александр Владимирович Палладин / А. М. Утевский ; АН УССР ; отв. ред. Д. Л. Фердман. – Киев, 1956. – 66 с. : ил., 1 л. портр. – (Серия «Ученые Украинской ССР»).

Во647849; ВНБІ д П14

283. Утевский А. М. Александр Владимирович Палладин / А. М. Утевский ; АН УССР ; отв. ред. Д. Л. Фердман. – 2-е испр. и доп. изд. – Киев, 1960. – 72 с. : портр. – (Серия «Ученые Украинской ССР»).

Ва31925

284. Утевский А. М. Александр Владимирович Палладин / А. М. Утевский ; АН УССР. – 2-е доп. изд. – Киев, 1961. – 75 с. – (Серия «Ученые Украинской ССР»).

Во799197; ВНБІ д П14

285. Утевський А. М. Олександр Володимирович Палладін / А. М. Утевський ; відп. ред. Р. В. Чаговець. – Київ : Наук. думка, 1975. – 135 с.

Ва264680; ВНБІ д П14

286. Утевський А. М. Олександр Володимирович Палладін / А. М. Утевський. – Київ : Наук. думка, 1979. – 127 с. : іл.

Ва328973; ВНБІ д П14

287. Утевский А. М. Александр Владимирович Палладин : пер. с укр. / А. М. Утевский ; отв. ред. Я. В. Белик ; АН УССР, Ин-т биохимии им. А. В. Палладина – Киев : Наук. думка, 1985. – 126 с. : ил.
Ва432164

288. Дудченко С. В. Биобиблиографический указатель «Великие ученые» / С. В. Дудченко // Культура народов Причерноморья. – 2006. – № 87 (спецвып. 7). – 142 с.
Зі змісту: Палладин Александр Владимирович (1885–1972 гг.). – С. 97–99.
Ж16332/з

289. Академік Олександр Палладин, 1875–1972 [Електронний ресурс] : віртуал. вист., присвяч. 130-річчю від дня народж. видат. укр. вченого-біохіміка / [підгот.]: О. Д. Кандаурова, І. П. Жидких // Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва : [вебсайт]. – Дата публ.: 24.09.2015. – URL: <https://bit.ly/3sMaPZH>.

Див. також №№ 193, 213.

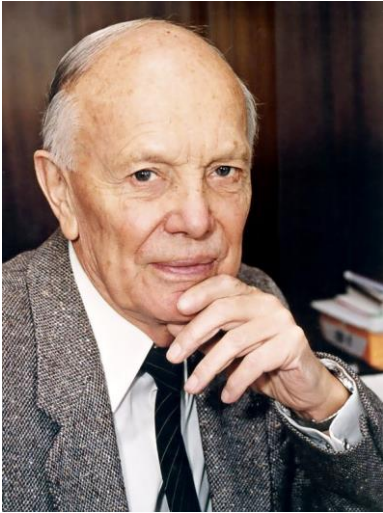
Укладач Т. А. Гришина

Борис Євгенович Патон

(27.11.1918–19.08.2020)

Президент НАН України у 1962–2020 рр.

Борис Євгенович Патон – видатний український учений у галузі зварювання, матеріалознавства і металургії, визнаний громадський діяч і талановитий організатор науки, академік Національної академії наук України, член багатьох закордонних наукових організацій, професор, заслужений діяч науки і техніки УРСР, лауреат Ленінської премії та Державних премій СРСР і України, перший Герой України, двічі Герой Соціалістичної Праці СРСР.

Борис Євгенович Патон народився 27 листопада 1918 р. у Києві в родині професора Київського політехнічного інституту Євгена Оскаровича Патона. У 1941 році Борис Євгенович закінчив Київський політехнічний інститут.

Наукова діяльність Б. Є. Патона розпочалася у 1942 р. в Інституті електрозварювання, який на той час був розміщений на «Уралвагонзаводі» в Нижньому Тагілі. З того часу протягом 11 років Борис Євгенович працював разом з батьком, який очолював Інститут електрозварювання. Це були роки його становлення як науковця та дослідника, а згодом і як керівника великого науково-виробничого колективу. Він продовжив і блискуче розвинув справу, розпочату Євгеном Оскаровичем, разом з яким створив всесвітньо відому патонівську наукову школу та 67 років очолював визнаний у всьому світі науково-технічний комплекс – Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України.

Світовий авторитет Б. Є. Патону принесла різнобічна та надзвичайно плідна наукова й інженерна діяльність, прагнення спрямувати фундаментальні наукові дослідження на вирішення актуальних проблем науково-технічного прогресу. Своїми працями він заклав основи теорії автоматів для дугового зварювання, яка в подальшому була розвинена багатьма фахівцями в галузі автоматичного керування процесами зварювання. Під керівництвом Бориса Євгеновича здійснено дослідження

в галузі зварювальних джерел живлення, створено процеси дугового, електрошлакового, контактного, електронно-променевого та багатьох інших процесів зварювання і споріднених технологій; виконано великий комплекс фундаментальних і прикладних досліджень у галузі статичної та циклічної міцності зварних з'єднань, їхнього опору крихким і втомним руйнуванням, працездатності в умовах низьких температур. Уперше в Україні створено системи діагностики зварних конструкцій, до яких ставляться підвищені вимоги безпеки експлуатації. Б. Є. Патон очолював дослідження з використанням електрошлакового процесу для покращення якості металів і сплавів, у результаті яких з'явився принципово новий напрям у металургії – електрошлакове переплавлення і лиття. Нові технології виробництва металу особливо високої якості знайшли широке застосування і отримали світове визнання.

Б. Є. Патон – учений-новатор. Технології, розроблені під його керівництвом, успішно працюють на землі, під водою і у космосі. Він вперше у світі запропонував використовувати зварювання у відкритому космосі і для з'єднання живих тканин. Борис Євгенович виховав сотні талановитих учених та інженерів. Серед патонівців багато академіків і членів-кореспондентів НАН України.

У 1962 р. Б. Є. Патон був обраний президентом Академії наук УРСР (нині Національної академії наук України). Глибоке розуміння ролі науки у суспільстві, її цілей і завдань, високий міжнародний авторитет ученого, відданість науці, невичерпна енергія та високі моральні якості, активна громадсько-політична діяльність, досвід керівництва великим науковим колективом стали вирішальними аргументами при обранні Бориса Євгеновича на посаду президента Академії наук УРСР. Відтоді він протягом 58 років очолював цю провідну наукову організацію України.

На відповідальному посту президента НАН України ще більше розкрився його талант організатора науки. За його участю розроблено нову структуру Академії наук, нові статутні засади її діяльності, спрямовані на раціональне використання наукових сил і засобів, їх концентрацію у вирішенні найважливіших фундаментальних і прикладних наукових проблем, визначальних для економіки країни, створені десятки нових інститутів та організацій, що розвинули і поглибили дослідження у найважливіших наукових напрямках.

Видатні здібності Бориса Євгеновича як лідера, ученого й організатора розкрилися у драматичні дні Чорнобильської трагедії. Колективи багатьох інститутів Академії наук УРСР, її Президія вже з перших днів включилися у роботу з ліквідації наслідків катастрофи.

Б. Є. Патон чимало зробив для розвитку міжнародного наукового співробітництва України, входження вітчизняної науки у європейський і світовий науковий простір. За його ініціативою у 1993 р. була створена Міжнародна асоціація академії наук (МААН), яка об'єднала національні академії 15 країн Європи й Азії. Протягом майже 25 років Борис Євгенович був беззмінним президентом цієї асоціації.

Б. Є. Патон – відомий державний і громадський діяч. Багато разів він обирався депутатом Верховної Ради СРСР і УРСР, був керівником та членом високих комітетів і комісій. Обіймаючи високі посади, він плідно працював із глибоким почуттям особистої відповідальності перед державою, народом, власною совістю.

Академік Б. Є. Патон був видатною творчою особистістю, мудрою, глибоко порядною і доброзичливою людиною. Йому були притаманні фантастична енергія, працездатність, гострий аналітичний розум. Життєва мудрість Бориса Євгеновича, його досвід, глибокі знання в багатьох галузях науки і техніки, міжнародний авторитет у науці та суспільстві відіграли велику роль у збереженні вітчизняного наукового потенціалу в перші нелегкі десятиліття незалежності України.

Вражаюча яскравість життєвого шляху Бориса Євгеновича, його надзвичайно плідна наукова, науково-організаційна і державна діяльність будуть надихати наступні покоління учених. Прізвище Патона Б. Є. назавжди залишиться у ряду великих діячів світової науки.

Л. М. Лобанов, академік НАН України

Матеріали до біобібліографії Б. Є. Патона (1944–2020)

Основні наукові праці Б. Є. Патона

1. Автоматическая сварка под флюсом строительных металлоконструкций / Б. Е. Патон, Е. О. Патон, П. И. Севбо, Г. В. Раевский. – М. : Стройиздат, 1944. – 60 с. : черт.
Во338229
2. Экспериментальное исследование процесса автоматической сварки под слоем флюса / Б. Е. Патон, А. М. Макара ; АН УССР, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. – Киев, 1944. – 92 с. : ил., черт.
3. Сварочные головки и питание их током / Б. Е. Патон ; отв. ред. Е. О. Патон ; АН УССР, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. – Киев : Изд-во АН УССР, 1947. – 67 с. : черт.
Во358853
4. Исследование условия устойчивого горения сварочной дуги и ее регулирования : автореф. дис. ... д-ра техн. наук / Б. Е. Патон ; Ин-т электросварки им. акад. Е. О. Патона АН УССР. – Киев, 1951. – 40 с. : ил.
5. Исследование условия устойчивого горения сварочной дуги и ее регулирования : дис. ... д-ра техн. наук / Б. Е. Патон ; Ин-т электросварки им. акад. Е. О. Патона АН УССР. – Киев, 1951. – 317 л., 3 л. ил.
Дс236
6. Достижения и задачи в области механизации сварочных процессов в нашей промышленности / Б. Е. Патон. – Київ : Київ. правда, 1952. – 20 с.
Во460574
7. Элементы расчетов цепей и аппаратов переменного тока для дуговой сварки / Б. Е. Патон, В. К. Лебедев ; отв. ред. Е. О. Патон ; АН УССР, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. – Киев : Изд-во АН УССР, 1953. – 145 с. : рис.
Во479417
8. Електричне зварювання і наплавка – могутній засіб економії металу / Б. Е. Патон ; Т-во для поширення політ. і наук. знань УРСР. – Київ : Радян. Україна, 1957. – 36 с. : рис.
Во663745

9. Современная сварочная техника / Б. Е. Патон ; АН УССР, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона ; редкол.: А. Е. Аснис, А. А. Казимиров, Б. Е. Патон (отв. ред.) [и др.]. – Киев ; М. : Машгиз, 1957. – 100 с. : фигуры. – (Библиотека сварщика).

Во700464

10. Электрическая выплавка высоколегированной стали и сплавов в водоохлаждаемом кристаллизаторе / Б. Е. Патон, Б. И. Медовар, Ю. В. Латаш. – М. : Metallurgizdat, 1957. – 7 с. : рис.

Во664550

11. Новое в сварочном производстве / Б. Е. Патон ; Совет нархоза Перм. экон. админ. р-на. – Пермь : ЦБТИ, 1958. – 12 с.

Во698795

12. Сварочная техника за рубежом : [обзор] / Б. Е. Патон, Б. И. Медовар ; АН СССР, Гос. науч.-техн. ком. Совета Министров СССР, Всесоюз. ин-т науч. и техн. информации. – М., 1958. – 48 с. : рис.

Во715021

13. Электродуговая сварка / Б. Е. Патон ; Центр. правление науч.-техн. о-ва машиностроит. пром-сти, Обществ. ун-т. – М. : Профиздат, 1960. – 58 с. : ил. – (Заочные курсы по технологии и оборудованию сварочного производства).

14. Чиста сталь / Б. Е. Патон, Б. И. Медовар ; Т-во «Знання» УРСР. – Київ, 1966. – 56 с. : мал., табл. – (Серія 8. В лабораторіях учених ; № 3).

Во964037

15. Электрооборудование для дуговой и шлаковой сварки / Б. Е. Патон, В. К. Лебедев ; ред. И. Н. Жесткова. – М. : Машиностроение, 1966. – 360 с. : рис., табл., схем.

Во998362

16. Электрооборудование для контактной сварки: элементы теории / Б. Е. Патон, В. К. Лебедев. – М. : Машиностроение, 1969. – 440 с. : рис., табл. – Библиогр.: с. 433–438.

Ва600957

17. Aspects of electroslog remelting application for production of cast – welded products / В. Е. Paton, В. I. Medovar, I. I. Kumish, L. V. Chekotilo. – Kiev : The E. O. Paton Welding Inst., 1969. – 9 p.

18. Плазменно-дуговой переплав в медном водоохлаждаемом кристаллизаторе – новый способ повышения свойств металлов / Б. Е. Патон, В. И. Лакомский, Г. Ф. Торхов [и др.]. – Киев, 1971. – 36 с.

19. LSF effects in Al-3d-transition metal alloys: low temperature dHvA experiments and the temperature dependence of the charge perturbation around the impurities / G. Grüner, B. E. Paton ; Hungarian Academy of Sciences, Central research institute for physics. – Budapest, 1971. – 28 p. – URL: <https://bit.ly/3klUaW>.

20. Smelting of Primary Ingots and Their Remelting in Plasma-Arc Furnaces with Cooled Molds / B. E. Paton, V. I. Lakomsky // Titanium Science and Technology / ed: R. I. Jaffee, H. M. Burte. – Boston, 1973. – Vol. 1. – P. 505–516.

21. Электрошлаковое литье : обзор / Б. Е. Патон, Б. И. Медовар, Г. А. Бойко ; М-во станкостроит. и инструм. пром-сти, Гл. техн. упр., НИИ информ. по машиностроению «НИИМаш». – М. : НИИМаш, 1974. – 70 с. : ил. – (Серия С-IV «Литейное машиностроение») (Серия С-Х-2).

22. Stale o dużej zawartości azotu przetapiane w plazmowych piecach łukowych z wlewnicą chłodzoną wodą / B. Ê. Paton ; tł. M. Korfel ; red. J. Natkaniec. – Gliwice : Branż. Ośr. Inf. Techn.-Ekon., 1974. – 6 s. : il.

23. Перспективы сварки высокопрочных легких сплавов / Б. Е. Патон, А. Я. Ищенко, Д. М. Рабкин // Избранные проблемы прикладной механики : сб. работ, посвящ. 60-летию акад. В. Н. Челомея / редкол.: Л. И. Седов (гл. ред.) [и др.] ; ВИНТИ. – М., 1974. – С. 347–364. Вc13632

24. Получение высокоазотистых сталей и их свойства / Б. Е. Патон, В. И. Лакомский, Г. Ф. Торхов, В. А. Слышанкова // Пробл. спец. электрометаллургии. – Киев, 1975. – Вып. 1. – С. 68–88. Ж65068

25. Плазменно-дуговой переплав металлов и сплавов / Б. Е. Патон, В. И. Лакомский, Г. Ф. Торхов [и др.]. – М. : ЦНИИинформ., 1976. – 250 с. : ил. – Библиогр.: с. 247–251.

26. Электрошлаковая технология / Б. Е. Патон, Б. И. Медовар, Г. А. Бойко / О-во «Знание» УССР. – Киев, 1976. – 64 с., 16 л. ил : рис., табл. – (Серия 7, В лабораториях учених ; № 11/12). Ва275981

27. До висот науки / Борис Патон. – Київ : Політвидав України, 1977. – 136 с. – (Під зорею братерства). – Укр., англ., фр. Аo216694

28. Промышленные роботы для сварки / Б. Е. Патон, Г. А. Спыну, В. Г. Тимошенко ; АН УССР, Ин-т электросварки

им. Е. О. Патона. – Киев : Наук. думка, 1977. – 228 с. : рис., табл. – Библиогр.: с. 220–225.

Ва302683

29. Микроплазменная сварка / Б. Е. Патон, В. С. Гвоздецкий, Д. А. Дудко [и др.] ; под ред. Б. Е. Патона ; АН УССР, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. – Киев : Наук. думка, 1979. – 248 с. : рис., табл. – Библиогр.: с. 241–245.

Ва331459

30. Управление НИОКР : исслед., разработки, внедрение / Б. Е. Патон, Ф. М. Рудич, В. Г. Кириллов-Угрюмов [и др.] ; редкол.: В. А. Трапезников (отв. ред.), Д. Н. Бобрышев (сост.), К. А. Ефимов [и др.]. – М. : Экономика, 1979. – 224 с. : табл., формулы.

Ва338083

31. Огонь сшивает металл / Б. Е. Патон, А. Н. Корниенко ; редкол. сер.: И. В. Петрянов (гл. ред.), И. Л. Кнулянц, А. Л. Нарочницкий. – М. : Педагогика, 1980. – 128 с. : ил., портр. – (Библиотечка детской энциклопедии «Ученые – школьнику»).

Ао224109

32. Электрошлаковая сварка и наплавка / Б. Е. Патон, Д. А. Дудко, Г. З. Волошкевич [и др.] ; под ред. Б. Е. Патона. – М. : Машиностроение, 1980. – 511 с. : ил. – Библиогр.: с. 496–505.

Ва356557

33. Электрошлаковое литье = Electroslag Casting / Б. Е. Патон, Б. И. Медовар, Г. А. Бойко ; АН УССР, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. – Киев : Наук. думка, 1980. – 192 с. : рис., табл. – Рус., англ.

Ва345836

34. Электрошлаковое литье / Б. Е. Патон, Б. И. Медовар, Г. А. Бойко ; АН УССР, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. – 2-е изд., испр. – Киев : Наук. думка, 1981. – 192 с. : ил.

Ва378580

35. Электрошлаковое кокильное литье / Б. Е. Патон, Б. И. Медовар, Ю. В. Орловский ; О-во «Знание» УССР. – Киев, 1982. – 64 с. : рис., табл. – (Серия 7, В лабораториях ученых ; № 5).

Ва381163

36. Доклад и предложения по повышению научно-технического уровня и техническому перевооружению черной металлургии на период

2000 года / Б. Е. Патон, В. И. Зюзин, В. И. Романец [и др.]. – [М.] : Гипромез, 1983. – 75 л.

37. Роль науки в развитии научно-технического прогресса : стеногр. лекции / Б. Е. Патон ; О-во «Знание» УССР. – Киев : РДЭНТП, 1983. – 16 с. – (В помощь лектору).

P41774

38. El fuego cose el metal / В. Е. Paton, А. N. Kornienko. – Moscú : Mir, 1983. – 135 p.

39. Electroslag welding and surfacing : [in 2 vol.] / В. Е. Paton, M. G. Belford, D. A. Dudko [et al.] ; ed. by В. Е. Paton ; transl. from the russ. В. V. Kuznetsov. – М. : Mir Publ., 1983.

Vol. 1. – 256 p. : il., tab.

Vol. 2. – 264 p. : il., tab.

40. Многослойная сталь в сварных конструкциях / Б. Е. Патон, Л. Б. Медовар, А. К. Цыкуленко [и др.] ; под ред. Б. Е. Патона, Б. И. Медовара ; предисл. Б. И. Медовара ; АН УССР, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. – Киев : Наук. думка, 1984. – 286 с. : рис., табл. – Библиогр.: с. 271–284.

Вс22972

41. Наука Советской Украины: тенденции и перспективы / Б. Е. Патон ; О-во «Знание» УССР. – Киев, 1984. – 64 с. – (Серия 8, Новое в науке, технике, производстве ; № 22).

Ва423980

42. Жаропрочность литейных никелевых сплавов и защита их от окисления / Б. Е. Патон, Г. Б. Строганов, С. Т. Кишкин [и др.] ; под ред. Б. Е. Патона ; АН УССР, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. – Киев : Наук. думка, 1987. – 256 с. : рис., табл. – Библиогр.: с. 233–254.

Ва468135

43. Наука. Техника. Прогресс : [сборник] / Б. Е. Патон ; отв. ред. и авт. предисл. Г. А. Николаев ; редкол. сер.: П. Н. Федосеев (пред.), Е. П. Велихов, Ю. А. Овчинников [и др.] ; АН СССР. – М. : Наука, 1987. – 414 с. : рис., портр. – (Наука. Мировоззрение. Жизнь).

Ва468098

44. Научно-технический прогресс и социалистическое соревнование / Г. И. Марчук, Р. Г. Яновский, Б. Е. Патон [и др.] ; под ред. Р. Г. Яновского, Н. Н. Гриценко. – М. : Высш. шк., 1987. – 336, [1] с. – Библиогр.: с. 333–334.

Ва473029

45. Огонь сшивает металл / Б. Е. Патон, А. Н. Корниенко ; редкол. сер.: И. В. Петрянов (гл. ред.), И. Л. Кнулянц, А. Л. Нарочницкий. – 2-е изд. – М. : Педагогика, 1988. – 144 с. : ил. – (Библиотечка детской энциклопедии «Ученые – школьнику»).

Ао246791

46. Повышение эффективности производства и применения проката / Д. К. Нестеров, С. И. Рудюк, Б. Е. Патон [и др.] / Центр. НИИ информ. и техн.-экон. исслед. чер. металлургии. – М. : Ин-т «Черметинформация», 1989. – 124 с. : граф. – (Черная металлургия : обзор информ. ; вып. 8).

47. Сто раз отмерить... / Б. Е. Патон. – М. : Совет. Россия, 1989. – 105, [2] с.

Ао251002

48. Electron Beam Welding : Achievements and Problems, a review / В. Е. Paton, О. К. Nazarenko. – Chur [Switzerland] ; New York : Harwood Academic Publ., 1989. – 54 p. : ill. – (Soviet Technology Reviews. Section C. Welding and Surfacing Reviews ; vol. 1, pt. 1).

49. Комплексная программа научно-технического прогресса стран – членов СЭВ: новые материалы и технологии их производства и обработки / Б. Е. Патон, С. П. Ефименко, В. Я. Бондарев, Ю. Г. Емельяненко ; Гос. ком. СССР по науке и технике. – М., 1990. – 68 с. : граф.

50. Технология и оборудование для сварки труб большого диаметра / Б. Е. Патон, В. Ф. Мошкин, В. А. Атаманчук // Проблемы сварки и специальной электрометаллургии : сб. науч. тр. / АН УССР, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона ; редкол.: В. Лебедев [и др.]. – Киев, 1990. – С. 184–190.

Вс27949

51. Composite Materials Deposited from the Vapour Phase in Vacuum / В. Е. Paton, В. А. Movchan. – Chur, Switzerland : Harwood Academic Publ, 1991. – 65 S. – (Soviet Technology Reviews. Section C. Welding and Surfacing Reviews ; vol. 2, pt. 1).

52. Электронно-лучевая плавка / Б. Е. Патон, Н. П. Тригуб, Д. А. Козлитин [и др.] ; науч. ред.: Т. В. Кацовенко, Н. М. Труш ; НАН Украины, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. – Киев : Наук. думка, 1997. – 264 с., [1] с. : ил., табл. – Библиогр.: с. 256–260.

Ва578647

53. Welding in Space and Allied Technologies / В. Е. Патон, V. F. Lapchinskii ; transl. V. E. Riecanaky. – Cambridge : Cambridge Intern. Science Publ., 1997. – 121 p. : ill.

54. Welded High-Pressure Cylinders Reinforced with a Composite Material / В. Е. Патон, М. М. Savitsky, А. А. Savichenko, А. F. Lupan // Welding and Surfacing Rev. – 1997. – Vol. 8, № 1. – P. 159–166.

55. Сварка и родственные технологии в космосе : особенности и перспективы / Б. Е. Патон, В. Ф. Лапчинский ; ред. Т. С. Мельник ; НАН Украины, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. – Киев : Наук. думка, 1998. – 182, [1] с. : ил., табл. – Библиогр.: с. 172–178.

Ва586166

56. Высокомеханизированное изготовление газоплотных панелей энергетических котлоагрегатов / Б. Е. Патон, Л. М. Лобанов, В. И. Терещенко, В. А. Тимченко // Автомат. сварка. – 1998. – № 2. – С. 24–31.

Ж26970

57. Highly Mechanised Production of Gas Tight Panels for Boiler Systems in Power Plant / В. Е. Патон, L. M. Lobanov, V. I. Tereshchenko, V. A. Timchenko // The Paton Welding J. – 1998. – № 10. – P. 78–85.

58. Novelties in the Technology of Materials Welding and Treatment / В. Е. Патон // J. of Materials Science and Technology. – 1998. – Vol. 6, № 1. – P. 3–16.

Ж41144

59. Ручные электронно-лучевые технологические работы в космосе / Б. Е. Патон, С. С. Гавриш, В. Ф. Шулым [и др.] // Автомат. сварка. – 1999. – № 10. – С. 7–22.

Ж26970

60. Чистый трубный металл – достижения, перспективы, проблемы / Б. Е. Патон, Б. И. Медовар, С. Е. Семенов [и др.] // Пробл. спец. электрометаллургии. – 1999. – № 2. – С. 9–26.

Ж14257

61. Problemy spawalnictwa na przełomie wieków / В. Е. Патон // Biul. Instytutu Spawalnictwa w Gliwicach. – 1999. – № 5. – S. 7–16.

62. Космос: технологии, материаловедение, конструкции : сб. науч. тр. / сост.: Б. Е. Патон, Д. А. Дудко, А. А. Загребельный [и др.] ; ред. Б. Е. Патон. – Киев : ИЭС им. Е. О. Патона НАН Украины, 2000. – 528 с. : ил.

Вс34574

63. Развитие технологии электронно-лучевой плавки титана / Б. Е. Патон, Н. П. Тригуб, С. В. Ахонин [и др.] // Пробл. спец. электрометаллургии. – 2000. – № 2. – С. 34–40.
Ж14257

64. Современные электронно-лучевые технологии Института электросварки им. Е. О. Патона НАН Украины / Б. Е. Патон // Пробл. спец. электрометаллургии. – 2000. – № 2. – С. 22–34.
Ж14257

65. Сварочное производство и проблема качества / Б. Е. Патон. – Киев : Ин-т электросварки им. Е. О. Патона, 2001. – 12 с. – (Обзорная информация ; № 2).

66. Україна в сузір'ї космічних держав світу / Б. Є. Патон, І. Б. Вавілова, О. О. Негода, Я. С. Яцків ; НАН України, Рада з косм. дослідж. НАН України. – Київ : ВАІТЕ, 2001. – 94 с. : іл. – (40-річчю першого польоту людини у космос присвячується).
Вс36779

67. Важливі віхи космічної ери / Б. Є. Патон, І. Б. Вавілова, О. О. Негода, Я. С. Яцків // Косм. наука і технологія. – 2001. – Т. 7, № 1. – С. 2–91 : фот.
Ж14846

68. Анализ технических и технологических возможностей импульсной подачи электронной проволоки в процессах дуговой сварки и наплавки / Б. Е. Патон, В. А. Лебедев, В. Г. Пичак [и др.] // Свароч. пр-во. – 2002. – № 2. – С. 24–31.
Жс26796

69. Сварочные технологии в экстремальных условиях. Ч. 1. Анализ многофакторного потенциального риска. Ч. 2. Степень риска и возможности его снижения / Б. Е. Патон, А. Р. Булацев, С. С. Гавриш [и др.] // Автомат. сварка. – 2002. – № 11. – С. 3–7 ; № 12. – С. 3–13.
Ж26970

70. Итоги 10-летней деятельности Международной ассоциации академий наук: проблемы и перспективы : [докл. к заседанию Совета МААН (Киев, 3 дек. 2003 г.)] / Б. Е. Патон ; Междунар. ассоц. акад. наук. – Киев, 2003. – 20 с.
Онищенко О. С. Р 64

71. The Chernobyl catastrophe in Ukraine: Causes of the accident and lessons learned / В. Е. Paton, V. G. Baryakhtar, B. S. Prister,

B. Faybishenko // Environmental Science and Pollution Research International. – 2003. – Vol. 35, № 4. – P. 1–10.

72. О деятельности Международной ассоциации академий наук в 2004 г. и неотложных проблемах ее дальнейшего функционирования : [докл. к заседанию Совета МААН (г. Бишкек, Кыргызская Республика, 26 нояб. 2004 г.)] / Б. Е. Патон ; Междунар. ассоц. акад. наук. – Киев, 2004. – 16 с.

73. Современное состояние и новые технологии электронно-лучевой сварки конструкций / Б. Е. Патон, А. А. Бондарев // Автомат. сварка. – 2004. – № 11. – С. 23–31.

Ж26970

74. Электрическая сварка мягких тканей в хирургии / Б. Е. Патон // Автомат. сварка. – 2004. – № 9. – С. 7–11.

Ж26970

75. Об основных результатах деятельности Международной ассоциации академий наук в 2005 г. и дальнейшем развитии международного научного сотрудничества : [докл. к заседанию Совета МААН (Киев, 23 нояб. 2005 г.)] / Б. Е. Патон ; Междунар. ассоц. акад. наук. – Киев, 2005. – 28 с.

Онищенко О. С. P277

76. Перспективы применения плазменных технологий для уничтожения и переработки медицинских и других опасных отходов. Ч. 1–2 / Б. Е. Патон, А. В. Чернец, Г. С. Маринский, В. Н. Коржик, В. С. Петров // Соврем. электрометаллургия. – 2005. – № 3. – С. 54–63 ; № 4. – С. 52–60.

Ж14257

77. Об основных итогах деятельности Международной ассоциации академий наук в 2001–2006 гг. и путях повышения ее эффективности : [докл. к заседанию Совета МААН (г. Алматы, 12 окт. 2006 г.)] / Б. Е. Патон ; Междунар. ассоц. акад. наук. – Алматы, 2006. – 31 с.

78. Электронно-лучевая плавка титана / Б. Е. Патон, Н. П. Тригуб, С. В. Ахонин, Г. В. Жук ; НАН Украины, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона, Науч.-произв. центр «Титан». – Киев : Наук. думка, 2006. – 248 с. : рис., табл. – Библиогр.: с. 231–243.

Ва679021

79. Основні напрямки наукових досліджень з титанової проблематики в Україні / Б. Є. Патон, А. П. Шпак, О. М. Івасишин // Фіз.-хім. механіка матеріалів. – 2006. – Т. 42, № 3. – С. 5–16.

Ж29109

80. Basic Trends of Scientific Research into the Problem of Titanium in the Ukraine / B. E. Paton, A. P. Shpak, O. M. Ivasyshyn // Materials Science. – 2006. – Vol. 42, № 3. – P. 287–298.

81. Lowering of Material Content of Power Sources and Power Consumption in Welding / B. E. Paton, I. I. Zaruba, V. V. Dymenko [et al.] // The Paton Welding J. – 2006. – № 10. – P. 15–23.

Ж42419

82. Некоторые предложения Института электросварки им. Е. О. Патона Национальной академии наук Украины по решению проблемы энергосбережения в производстве первичного алюминия : (к сведению конструкторов новых алюмин. электролизеров и технологов алюмин. заводов) / Б. Е. Патон, В. И. Лакомский ; Ин-т электросварки им. Е. О. Патона НАН Украины. – Киев, 2007. – 16 с.

83. Об основных результатах деятельности МААН (г. Киев, 25 окт. 2007 г.) : [докл. к заседанию Совета МААН] / Б. Е. Патон ; Междунар. ассоц. акад. наук. – Київ, 2007. – 20 с.

84. Розробка та біологічне тестування вітчизняних протезів-стентів для лікування судин серця та інших органів / Б. Є. Патон, Д. М. Калек, К. В. Ляпіна [та ін.] // Наука та інновації. – 2007. – Т. 3, № 2. – С. 51–62.

Ж25189

85. Избранные труды / Б. Е. Патон ; редкол.: К. А. Ющенко, С. И. Кучук-Яценко, И. К. Походня [и др.] ; НАН Украины, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. – Киев, 2008. – 893 с. : ил., табл., портр.

Вс46895

86. Про стратегію розвитку ядерної енергетики в Україні / Б. Є. Патон, О. С. Бакай, В. Г. Бар'яхтар, І. М. Неклюдов ; НАН України, НТЦ «Харків. фіз.-техн. ін-т». – Харків, 2008. – 62 с. : рис., табл.

Онищенко О. С. Со24

87. Сварочные источники питания с импульсной стабилизацией горения дуги / Б. Е. Патон, И. И. Заруба, В. В. Дыменко, А. Ф. Шатан. – Киев : Екотехнологія, 2008. – 247 с. : ил., табл. – Библиогр.: с. 237–246.

Ва698693

88. Через роки і відстані : до 70-річчя від дня народж. акад., президента Укр. акад. аграр. наук М. В. Зубця / Б. Є. Патон, Б. К. Супіханов, П. Т. Слабчук [та ін.]. – Київ : Аграр. наука, 2008. – 456 с. : іл.

Ва697032

89. Электронно-лучевая плавка тугоплавких и высокорекреакционных металлов / Б. Е. Патон, Н. П. Тригуб, С. В. Ахонин ; НАН Украины, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона, Науч.-произв. центр «Титан». – Киев : Наук. думка, 2008. – 310 с. : ил., табл. – Библиогр.: с. 290–307.

Ва706501

90. Энергетическое газотурбиностроение : современное состояние и тенденции развития / Б. Е. Патон, А. А. Халатов, Д. А. Костенко [и др.] ; НАН Украины, Ин-т техн. теплофизики, Межведомств. науч.-координац. совет Украины по пром. газовым турбинам. – Киев, 2008. – 74 с. : рис.

Ва704348

91. Применение нанотехнологии неразъемного соединения перспективных легких металлических материалов для аэрокосмической техники / Б. Е. Патон, А. Я. Ищенко, А. И. Устинов // Автомат. сварка. – 2008. – № 12. – С. 5–12.

Ж25189

92. Сварка и родственные технологии в медицине / Б. Е. Патон // Автомат. сварка. – 2008. – № 11. – С. 13–23.

Ж26970

93. Crystallization of titanium ingots in the course of electron-beam melting / В. Е. Paton, N. P. Trigub, G. V. Zhuk // Materials Science. – 2008. – Vol. 44, № 3. – P. 328–335.

94. Welding and Related Technologies for Medical Applications / В. Е. Paton // The Paton Welding J. – 2008. – № 11. – P. 11–19.

95. Великий учений / Б. Е. Патон ; Об'єдин. ін-т ядер. дослід. – Дубна : ОИЯИ, 2009. – 8 с. : фот. – (К 100-літтю Н. Н. Боголюбова).

Р119287

96. Москаленко Віталій Федорович: марафон крізь життя : до 60-річчя з дня народж. / О. Ф. Возіанов, Б. Є. Патон, А. Я. Циганенко [та ін.]. – Київ : Авіцена, 2009. – 224 с. : фот.

Ва709794

97. Нанонаука і нанотехнології: технічний, медичний та соціальний аспекти / Б. Є. Патон, В. Ф. Москаленко, І. С. Чекман, Б. О. Мовчан // Вісн. НАН України. – 2009. – № 6. – С. 18–26.

Ж20611

98. Про основні підсумки діяльності Національної академії наук України в 2004–2008 роках : доп. президента НАН України, акад. НАН України Б. Є. Патона / Б. Є. Патон // Вісн. НАН України. – 2009. – № 7. – С. 6–16.

Ж20611

99. Об основных результатах деятельности МААН (сентябрь 2009 г. – октябрь 2010 г.) : [докл. к заседанию Совета МААН (г. Москва, 15 окт. 2010 г.)] / Б. Е. Патон ; Междунар. ассоц. акад. наук. – М., 2010. – 76 с.

100. Международная ассоциация академий наук в 2006–2011 гг.: основные итоги деятельности и дальнейшие перспективы : [докл. к заседанию Совета МААН (г. Киев, 22 окт. 2011 г.)] / Б. Е. Патон ; Междунар. ассоц. акад. наук. – Киев, 2011. – 89 с.

101. Electron Beam Melting of Titanium, Zirconium and Their Alloys / В. Ye. Paton, М. Р. Tryhub, S. V. Akhonorin ; NASU, E. O. Paton Electric Welding inst. – Kyiv, 2011. – 216 p. : fig., tab. – (Welding and allied Processes). – Bibliogr.: p. 207–216.

Ib215906

102. Акустическая эмиссия и ресурс конструкций: теория, методы, технологии, средства, применение : [альбом] / Б. Е. Патон, Л. М. Лобанов, А. Я. Недосека, С. А. Недосека, М. А. Яременко. – Киев : ИНДПРОМ, 2012. – 312 с. : ил., портр.

Со32495

103. Александр Сергеевич Давыдов – ученый и личность : [сборник] / Б. Е. Патон, В. М. Агранович, В. Г. Барьяхтар [и др.] ; редкол.: В. М. Локтев (отв. ред.), Л. С. Брижик, Н. И. Григорчук [и др.] ; НАН Украины, Ин-т теорет. физики им. Н. Н. Боголюбова НАН Украины. – Киев, 2012. – 462, [16] с. : рис., табл. – Укр., окремі ст. англ.

Ва756392

104. Опыт ИЭС им. Е. О. Патона НАН Украины в области акустико-эмиссионного контроля / Б. Е. Патон, Л. М. Лобанов, А. Я. Недосека [и др.] // Техн. диагностика и неразрушающий контроль. – 2012. – № 1. – С. 7–22.

Ж14309

105. Основні підсумки діяльності Національної академії наук України в 2012 році та напрями її подальшої роботи : доп. президента НАН України акад. Б. Є. Патона Заг. зборам НАН України, 18 квіт. 2013 р. / Б. Є. Патон ; НАН України. – Київ, [2013]. – 37, [1] с. : іл.

P135445; Онищенко О. С. P405

106. Плазменные технологии и оборудование в металлургии и литейном производстве / Б. Е. Патон, Г. М. Григоренко, И. В. Шейко [и др.] ; НАН Украины, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона, Физ.-технол. ин-т металлов и сплавов. – Киев : Наук. думка, 2013. – 488, [1] с. : ил., табл. – (Проект «Наукова книга»). – Библиогр.: с. 461–484.

Вс55775; Онищенко О. С. Вс375

107. Деятельность Института электросварки им. Е. О. Патона в области неразрушающего контроля и технической диагностики / Б. Е. Патон, В. А. Троицкий // Территория NDT. – 2013. – № 3. – С. 16–30.

108. Исследования и разработки ИЭС им. Е. О. Патона для современной энергетики / Б. Е. Патон // Автомат. сварка. – 2013. – № 10/11. – С. 14–22 ; Современ. электрометаллургия. – 2013. – № 4. – С. 12–20.

Ж26970; Ж24340

109. МААН: истоки, создание, деятельность : (к 20-летию образования Междунар. асоц. акад. наук) / Б. Е. Патон // Вісн. НАН України. – 2013. – № 9. – С. 3–52.

Ж20611

110. Основные направления работ ИЭС им. Е. О. Патона НАН Украины по совершенствованию неразрушающего контроля сварных соединений / Б. Е. Патон, В. А. Троицкий // Техн. диагностика и неразрушающий контроль. – 2013. – № 4. – С. 13–29.

Ж14309

111. Сварка, резка и термическая обработка живых тканей / Б. Е. Патон, И. В. Кривцун, Г. С. Маринский [и др.] // Автомат. сварка. – 2013. – № 10/11. – С. 135–146.

Ж26970

112. Melting of Electrode and Base Metal in Electroslag Welding / В. Е. Paton, I. I. Lychko, K. A. Yushchenko [et al.] // The Paton Welding J. – 2013. – № 7. – P. 31–38.

Ж42419

113. Research and Developments of the E. O. Paton Electric Welding Institute for Nowadays power Engineering / B. E. Paton // The Paton Welding J. – 2013. – № 10/11. – P. 14–22.

Ж42419

114. Welding, Cutting and heat Treatment of Live Tissues / B. E. Paton, I. V. Krivtsun, G. S. Marinsky, I. Yu. Khudetsky [et al.] // The Paton Welding J. – 2013. – № 10/11. – P. 142–153.

Ж42419

115. Основні підсумки діяльності Національної академії наук України та заходи з реалізації Концепції розвитку НАН України на 2014–2023 роки : доп. президента НАН України акад. Б. Є. Патона Заг. зборам НАН України 3 квіт. 2014 р. / Б. Є. Патон ; НАН України. – Київ, 2014. – 58 с. – URL: https://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/Paton_dopovid_1.pdf.

116. Діяльність Національної академії наук України у 2009–2014 роках: основні результати і показники : матеріали до звіт. доп. Президента НАН України акад. Б. Є. Патона на сесії Заг. зборів НАН України 15 квіт. 2015 р. / Б. Є. Патон ; НАН України. – Київ, 2015. – 179 с. : іл.

Вс64043/дод.

117. О деятельности Международной ассоциации академий наук в 2014–2015 гг. : докл. акад. Б. Е. Патона к заседанию Совета МААН / Б. Е. Патон ; Междунар. ассоц. акад. наук. – Киев, 2015. – 48 с.

118. Plasma Technologies and Equipment in Metallurgy and Casting / B. E. Paton, G. M. Grigorenko, I. V. Sheiko [et al.]. – Cambridge : Cambridge Intern. Science Publ., 2015. – VIII, 620 p. : ill.

119. Metal Transformable-Volume Structures for Space Engineering / B. E. Paton, L. M. Lobanov, V. S. Volkov // Acta Astronautica. – 2015. – Vol. 110, May–June. – P. 50–57.

120. Self-regulation of the Arc in Consumable Electrode Welding / B. E. Paton, S. Yu. Maksimov, V. S. Sidoruk, Yu. N. Sarayev // Welding International. – 2015. – Vol. 29, № 15. – P. 956–962.

121. Підсумки діяльності Національної академії наук України та основні напрями її подальшої роботи : доп. президента НАН України акад. Б. Є. Патона Заг. зборам НАН України 14 квіт. 2016 р. / Б. Є. Патон ; НАН України. – Київ, 2016. – 51 с. : іл. – URL: https://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/Paton_dopovid_2016.pdf.

122. Плазменно-индукционное выращивание профилированных монокристаллов тугоплавких металлов / Б. Е. Патон, В. А. Шаповалов, Г. М. Григоренко ; ред. В. В. Вероцкая ; НАН Украины, Ин-т электросварки

им. Е. О. Патона. – Киев : Наук. думка, 2016. – 219, [1] с. : рис., табл. – (Проект «Наукова книга»). – Библиогр.: с. 203–215.

Ва804751

123. Pulsed self-regulation of electrode melting process / B. Paton, V. Sidoruk, S. Maksimov. – Saarbruecken (Deutschland) : Lap Lambert Academic Publ., 2016. – 92 p.

124. Про діяльність Національної академії наук України у 2016 році та основні завдання її подальшої роботи : доп. президента НАН України акад. Б. Є. Патона Заг. зборам НАН України 13 квіт. 2017 р. / Б. Є. Патон ; НАН України. – Київ, 2017. – 39 с. – URL: https://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/academician_Paton_report_2017.pdf.

125. Достижения и перспективы разработки механизированного и автоматического оборудования для дуговой подводной сварки мокрым способом / Б. Патон, В. Лебедев, Г. Жук // Підводні технології. Промислова та цивільна інженерія. – 2017. – Вип. 6. – С. 28–36.

Ж101361

126. Основні підсумки діяльності Національної академії наук України у 2017 році та завдання на наступний період : доп. президента НАН України акад. Б. Є. Патона Заг. зборам НАН України 26 квіт. 2018 р. / Б. Є. Патон ; НАН України. – Київ : Академперіодика, 2018. – 43, [1] с. – URL: https://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/academician_Paton_report_2018.pdf.

127. Развитие технологий электронно-лучевой плавки металлов в ИЭС им. Е. О. Патона НАН Украины / Б. Е. Патон, С. В. Ахонин, В. А. Березос // Соврем. электрометаллургия. – 2018. – № 4. – С. 19–35.

Ж24340

128. Структура крупных профилированных монокристаллов вольфрама, полученных аддитивным плазменно-индукционным наплавлением / Б. Е. Патон, Г. М. Григоренко, Л. И. Маркашова [и др.] // Соврем. электрометаллургия. – 2018. – № 4. – С. 42–51.

Ж24340

129. Сучасні дослідження та розробки ІЕЗ ім. Є. О. Патона в галузі зварювання та споріднених технологій / Б. Є. Патон // Автомат. сварка. – 2018. – № 11/12. – С. 5–18.

Ж26970

130. Nanostructural Mechanism of Modifying Adaptation of Proteoglycan Systems of Biological Tissues and Mucus / B. E. Paton, A. A. Vazina, V. D. Vasiliev [et al.] // Crystallography Reports. – 2018. –

Vol. 63, № 7. – P. 1063–1070. – URL: <http://ir.library.nmu.com/bitstream/123456789/993/1/2018Cristallography-Vazina.pdf>.

131. Підсумки діяльності Національної академії наук України у 2018 році та завдання на наступний період : доп. президента НАН України акад. НАН України Б. Є. Патона Заг. зборам НАН України 25 квіт. 2019 р. / Б. Є. Патон, НАН України. – Київ, 2019. – 56 с.

132. AE technology in Continuous Monitoring of High-Temperature Pipelines at Heating Power Plants / B. Paton, L. Lobanov, A. Nedoseka [et al.] // Proceedings Structural Integrity : 6th Intern. Conf. «Fracture Mechanics of Materials and Structural Integrity», FMSI 2019, 3–6 June, 2019, Lviv. – 2019. – Vol. 16. – P. 176–183.

Ж29095

133. New Electron Beam Gun for Welding in Space / B. E. Paton, L. M. Lobanov, Y. A. Asnis [et al.] // Science and Technology of Welding and Joining. – 2019. – Vol. 24, № 4. – С. 320–326.

134. Діяльність Національної академії наук України у 2015–2019 роках [Електронний ресурс] : презентація звіту доп. Президента НАН України акад. НАН України Б. Є. Патона / Б. Є. Патон ; НАН України. – Київ, [2020]. – 107 с. – URL: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2020/05/200513153636713-8471.pdf>.

Література про життя та діяльність Б. Є. Патона

135. Патон Борис Евгеньевич // Биографический словарь деятелей естествознания и техники : [в 2 т.] / отв. ред. А. А. Зворыкин. – М., 1959. – Т. 2. – С. 112.

В305434/2

136. Буряківський Ю. Йому підкорився метал / Юрій Буряківський // Наука і життя. – 1962. – № 4. – С. 9–10.

Ж26494

137. Президент Академії наук Української РСР Борис Євгенович Патон // Доп. АН УРСР. – 1962. – № 3. – С. 285–286.

Ж22412

138. Сварку чугунним трубам : [інтерв'ю с акад. Б. Е. Патонем] / Б. Е. Патон ; інтерв'ю взяли: В. Иванов, В. Шиян // Правда Украины. – 1963. – 27 июля. – С. 2.

- 139.** Бакши К. Космическая сварка / Ким Бакши // Огонек. – 1966. – № 24. – С. 18–19.
Жс7192
- 140.** Патон Борис Євгенович // Історія Академії наук Української РСР : в 2 кн. / АН УРСР ; редкол.: Б. Є. Патон (голова) [та ін.]. – Київ, 1967. – Кн. 2. – С. 371–372 : портр.
В316801/2
- 141.** Как шьют металлы: репортаж из института, где свет, электроны, газ обрабатывают крепчайшие металлы и сплавы : [беседа с акад. Б. Е. Патоном] / Б. Е. Патон ; беседу вел И. Нехамкин // Совет. Союз. – 1968. – № 10. – С. 18–21.
Жс7726
- 142.** На межі піввіку, на вістрі сучасності : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патоном] / Б. Є. Патон // Наука і сусп-во. – 1968. – № 1. – С. 2–3.
Ж20947
- 143.** Новоминский А. Продолжение поиска / Аркадий Новоминский // Радуга. – 1968. – № 11. – С. 136–145.
Про дослідження Б. Є. Патона в галузі електрозварювання.
Ж26455
- 144.** Академик Б. Е. Патон : (к 50-летию со дня рождения) // Физика и химия обработки материалов. – 1969. – № 1. – С. 3–6 : портр.
Ж60710
- 145.** Григоренко А. Гордість і безсмертя нації: 50 років АН УРСР / А. Григоренко, О. Яроменок // Знання та праця. – 1969. – № 2. – С. 1–5.
Про Б. Є. Патона та ін. вчених.
Ж20947
- 146.** Сорока М. Патонівський почерк / Михайло Сорока // Завжди в пошуку : розповіді про видат. учених Радян. України. – Київ, 1972. – С. 111–112.
Ао201307
- 147.** Горизонты советской науки : [беседа с акад. Б. Е. Патоном] / Б. Е. Патон ; беседу записал А. Новоминский // Радуга. – 1973. – № 6. – С. 136–144.
Ж26455

- 148.** Патон Борис Евгеньевич // Академия наук СССР : персон. состав. В 2 кн. Кн. 2. 1917–1974 / АН СССР ; отв. ред. Г. К. Скрыбин ; сост.: Б. В. Левшин [и др.]. – М., 1974. – С. 95 : портр.
В325023/2
- 149.** Заводы в космосе : [интервью с акад. Б. Е. Патонем журн. «Новое время»] / Б. Е. Патон // Новое время. – 1975. – № 12. – С. 23–25.
Ж13676
- 150.** Дорофеева В. Б. «Дир» : [житєвий та творчий шлях Б. Є. Патона] / В. Б. Дорофеева, В. В. Дорофеев // Дорофеева В. Б. Время, ученые, свершения... / В. Б. Дорофеева, В. В. Дорофеев. – М., 1975. – С. 249–262.
Ва269990
- 151.** Мороз Ф. Патонівська школа / Федір Мороз // Знання та праця. – 1978. – № 11. – С. 1–3.
Ж20947
- 152.** 60-летие академика Бориса Евгеньевича Патона // Автомат. сварка. – 1978. – № 11. – С. 76–77.
Ж26970
- 153.** 60-річчя академіка Б. Є. Патона // Вісн. АН УРСР. – 1978. – № 11. – С. 104–105.
Ж20611
- 154.** Трудовой стаж металла : [беседа с акад. Б. Е. Патонем] / Б. Е. Патон ; беседу вел Л. Плешаков // Смена. – 1979. – № 6. – С. 12–15.
Жс7880
- 155.** Электршлаковое литье – технология высокой эффективности : [беседа с директором ин-та электросварки акад. Б. Е. Патонем, акад. Б. И. Медоваром, к. т. н. Г. А. Бойко] / Б. Е. Патон, Б. И. Медовар, Г. А. Бойко ; беседу записал С. Кипнис // Наука и жизнь. – 1979. – № 8. – С. 2–11.
Ж12915
- 156.** Академик Б. Е. Патон – дважды Герой Социалистического Труда : к 60-летию со дня рождения // Вестн. АН СССР. – 1979. – № 4. – С. 131–132.
Ж12063
- 157.** Лебедев В. Подвиг ученого : до 60-річчя від дня народж. Б. Є. Патона / В. К. Лебедев // Україна. Наука і культура : щорічник. – Київ, 1979. – Вип. 13. – С. 523–525 : фот.
Ж66776

- 158.** Манучарова Е. Цель и темп / Евгения Манучарова // Ваши знакомые : [сборник]. – М., 1979. – С. 278–291 ; Наука и жизнь. – 1979. – № 2. – С. 16–20 : портр.
Про наукову і науково-організаційну діяльність Б. Є. Патона.
Ж12915
- 159.** Мацюк В. Шов Патона / Владислав Мацюк // Вітчизна. – 1978. – № 11. – С. 141–147.
Ж22465
- 160.** Ситник К. Слово про академіка Б. Є. Патона / Константин Ситник // Наука і сусп-во. – 1978. – № 11. – С. 10–11.
Ж26494
- 161.** Патон Борис Евгеньевич // История Академии наук Украинской ССР / редкол.: Б. Е. Патон (гл. ред.) [и др.]. – Киев, 1979. – С. 719 : портр.
Вс17869
- 162.** Галузинская В. С. Десять путешествий в науку / В. С. Галузинская. – Киев : Наук. думка, 1980. – 154 с.
Про ініціативу Б. Є. Патона щодо створення нової галузі металургійного виробництва – спеціальної електрометалургії. – С. 26–28.
Ва346521
- 163.** Тонкаль В. Ю. Академія наук Української РСР / В. Ю. Тонкаль, В. М. Пелих, Б. С. Стогній ; за ред. І. К. Походні. – Київ : Наук. думка, 1980. – 433 с.
Про Б. Є. Патона. – С. 43, 44, 50, 60, 127, 200, 213, 220, 239, 284, 288, 360, 374–377, 387, 394, 402–405.
Ва354298
- 164.** «Виднокола енергетики» : [бесіда з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; бесіду вів С. Андрієвський // Україна. – 1981. – № 45. – С. 16.
Жс22447
- 165.** Диктует экономика: о разработке новой технологии изготовления стальных труб большого диаметра для магистральных газопроводов : [беседа с акад. Б. Е. Патонем] / Б. Е. Патон ; беседу записал С. Кипнис // Наука и жизнь. – 1981. – № 2. – С. 6–11.
Ж12915
- 166.** Патон сын Патона : [беседа с акад. Б. Е. Патонем] / Б. Е. Патон ; вела Э. Власова // Отчизна. – 1981. – № 6. – С. 4–6.
Ж14094

- 167.** Уроки Патона : [беседа с акад. Б. Е. Патонем] / Б. Е. Патон // Юный техник. – 1981. – № 1. – С. 8–12.
Ж27169
- 168.** Це і є сучасна наука : [про співвідношення фундам. і приклад. дослідж. : інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Е. Патон ; інтерв'ю О. Рожена // Україна. Наука і культура : щорічник. – Київ, 1981. – Вип. 15. – С. 122–129 : фот.
Ж66776
- 169.** Радянський учений служить народові : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон // Наука і сусп-во. – 1983. – № 8. – С. 2–3.
Ж26494
- 170.** Патоны : [интервью с акад. Б. Е. Патонем] / Б. Е. Патон ; беседу вел Б. Хандрос // Юность. – 1983. – № 10. – С. 91–98.
Ж26842
- 171.** Роки великих звершень : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон // Київ. – 1983. – № 11. – С. 116–121.
Ж14227
- 172.** Борису Євгеновичу Патону : [на вул. Леніна (Б. Хмельницького) 1 груд. 1982 р. відкрито бронз. бюст акад. Б. Є. Патона] // Пам'ятники України. – 1983. – № 2. – С. 63–64.
Ж62291
- 173.** Визначному вченому і організаторові науки // Вісн. АН УРСР. – 1983. – № 1. – С. 98.
Про відкриття у м. Києві бронзового бюсту Б. Є. Патона.
Ж20611
- 174.** Золозов А. Сегодня и каждый день : [докум. фильм про Б. Е. Патона] / Анатолий Золозов // Телевидение и радиовещание. – 1983. – № 10. – С. 33.
Жс27264
- 175.** Стратегія надійності : [беседа з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; записав В. Рибальченко // Вітчизна. – 1985. – № 9. – С. 119–131.
Ж22465
- 176.** Формировать новый тип мышления : [беседа с акад. Б. Е. Патонем] / Б. Е. Патон ; записал Б. Хандрос // Юность. – 1985. – № 3. – С. 102–106.
Ж26842

- 177.** Путнынь С. Чародеи сварки [Б. Е. Патон] / С. Путнынь // Пром-сть Армении. – 1985. – № 3. – С. 25–30.
Ж28031
- 178.** Сизоненко О. Син іде далі / Олександр Сизоненко // Київ. – 1985. – № 12. – С. 77–81.
Про наукову діяльність Б. Є. Патона.
Ж14227
- 179.** Впереди времени : [интервью с акад. Б. Е. Патон] / Б. Е. Патон ; записал Е. С. Кнорре // Наука в СССР. – 1987. – № 2. – С. 2–9, 38–41.
Ж14215
- 180.** Козловский Н. Патоновцы : [фотоальб. ИЭС им. Е. О. Патона] / Н. Козловский ; отв. ред. Д. А. Дудко. – 2-е изд. – Киев : Наук. думка, 1987. – 150 с. : ил.
Вс25623
- 181.** Меншун В. І. ...Як цілий континент науки / В. І. Меншун // Трибуна лектора. – 1987. – № 6. – С. 2–6.
Про наукову та громадську діяльність Б. Є. Патона.
Ж60336
- 182.** Критерий только один – дело : [беседа с акад. Б. Е. Патон] / Б. Е. Патон ; беседу вел Р. Сворень // Наука и жизнь. – 1988. – № 1. – С. 2–7 : фот.
Ж12915
- 183.** Paton Boris Evgenjevich // Who's Who in the World, 1989–1990. – 9th ed. – Wilmette, Illinois (U.S.A.), 1988. – P. 877.
- 184.** Писаренко Г. С. Жизнь в науке / Г. С. Писаренко. – Киев : Наук. думка, 1989. – 189 с.
Про наукові дослідження Б. Є. Патона. – С. 113–121.
Ва506370
- 185.** Медицину – під крило Академії : [розмова з акад. Б. Є. Патон] / Б. Є. Патон ; розмову вів С. Кулаков // Радян. Україна. – Київ, 1990. – 17 черв. – С. 3.
- 186.** Академия наук Украинской ССР: история и современность / под ред. Б. С. Стогния. – Киев : Наук. думка, 1990. – 431 с.
Про Б. Є. Патона. – С. 89, 91, 182, 249, 336.
Ао254057
- 187.** Малишевский И. Ю. Рассказы о Патоне / И. Ю. Малишевский. – 2-е изд., доп. – Киев : Дніпро, 1990. – 485 с.

Про Б. Е. Патона. – С. 316–325.
Ва512887

188. «В производстве «материалов будущего» я делаю ставку на деловых людей» : [интервью с акад. Б. Е. Патonom] / Б. Е. Патон ; беседу вел Д. Капустин // Деловые люди. – 1991. – № 3. – С. 64–65.
Ж14344

189. Прометей розкутий... : бесіда з акад. Б. Патonom / Борис Патон // Радян. Україна. – 1991. – 23 січ. – С. 1, 3.

190. Галузинская В. С. Повесть об Институте // Галузинская В. С. Академические портреты или три очерка современной науки : науч.-худож. кн. / В. С. Галузинская. – Киев, 1991. – 202 с.
Про родину Патонів. – С. 7–112.
Ва539864

191. Интервью с академиком Б. Е. Патonom [о совместных планах работы ученых и специалистов стран СНГ в области электросварки] / Б. Е. Патон ; беседу вел В. Ф. Тюрин // Свароч. пр-во. – 1992. – № 7. – С. 2–5.
Жс26796

192. Vronskaya J. Paton Boris Evgen'evich // Vronskaya J. The biographical dictionary of the former Soviet Union : prominent people in all fields from 1917 to the present / J. Vronskaya, V. Chuguev. – London ; Melbourne ; Munich ; New Jersey, 1992. – P. 388.
Іс11386

193. Академия наук сохраняет традиции, поэтому работает : [беседа с акад. Б. Е. Патonom] / Б. Е. Патон ; беседу вел В. Моисеев // Киев. вестн. – 1993. – 23 марта. – С. 1.

194. Патон Борис Евгеньевич // Кто есть кто в России и ближнем зарубежье : справочник. – М., 1993. – С. 496–497.
Ва556342

195. Paton Boris // Encyclopedia of Ukraine : in 5 vol. / ed. by D. N. Struk. – Toronto ; Buffalo ; London, 1993. – Vol. 3. – P. 796 : phot.
В276504/3

196. «Мы работаем и для космоса, и для земли» : интервью с акад. Б. Е. Патonom / Б. Е. Патон ; беседу вел В. Фельдман // Киев. новости. – 1994. – 9 сент. – С. 5.

197. Научно-техническое сотрудничество ИЭС им. Е. О. Патона и НАСА : [интервью с акад. Б. Е. Патоном] / Борис Патон ; беседу вел В. Фельдман // Автомат. сварка. – 1996. – № 11. – С. 57–64.

Ж26970

198. Украина вошла в НАСА с патоновским «Универсалом» : [экслюзив. интервью с акад. Б. Е. Патоном] / Б. Е. Патон ; интервью взял В. Фельдман // Киев. новости. – 1996. – 19 июля. – С. 6, 9 : фот.

199. Гусев О. Как закалялась броня / Олег Гусев // Интеллектуал. собственность. – М., 1996. – № 3/4. – С. 24–28.

Наукова і організаторська діяльність Б. Є. Патона.

Ж28804

200. Патон Борис // Энциклопедія українознавства : слов. частина : [в 11 т.]. – Перевид. в Україні. – Львів, 1996. – Т. 5. – С. 1961 : портр.

В339091/5

201. Paton Boris Yevgeniyevich // The International Who's Who, 1996–1997. – 60th ed. – London, 1996. – S. 1192–1193.

В280038/1996–1997

202. Академик Б. Е. Патон – Президент Национальной академии наук Украины : [интервью с акад. Б. Е. Патоном] / Б. Е. Патон ; интервью брал В. Медведь // Лікування та діагностика. – 1998. – № 1. – С. 2–5.

Ж14997

203. Заснування академії відповідало інтересам розвитку самої науки : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патоном напередодні ювілею НАН України] / Б. Є. Патон ; підготувала Н. Веретенник // Світ. – 1998. – Листоп. (№ 44). – С. 1–2 : фот.

204. Космические орбиты Украины : интервью с акад. Б. Е. Патоном / Б. Е. Патон ; интервью вел В. Фельдман // Киев. новости. – 1998. – 23 янв. – С. 4–5 : ил.

205. Попри всі труднощі, НАН України працює: відвертий діалог : [розмова з акад. Б. Є. Патоном] / Б. Є. Патон ; розмову вів А. Хідекелі // Уряд. кур'єр. – 1998. – 28 берез. – С. 10.

206. Я залишаюсь оптимістом : роздуми Б. Є. Патона щодо «круглого столу» на тему «Наука і сусп-во» / Б. Є. Патон ; підгот. А. Хідекелі // Вісн. НАН України. – 1998. – № 3/4. – С. 35–38 ; Світ. – 1998. – Лют. (№ 7). – С. 1, 3.

Ж20611

207. Видатні вчені Національної Академії наук України: особові архівні та рукописні фонди академіків та членів-кореспондентів у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського (1918–1998) : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису, Ін-т архівознавства ; уклад. О. С. Боляк, Т. І. Воронкова, С. Г. Даневич [та ін.] ; передм.: Л. А. Дубровіної, В. Г. Врублевського, О. І. Путра ; редкол.: О. С. Онищенко (голова), В. Г. Врублевський, С. Г. Даневич [та ін.]. – Київ, 1998. – 307 с.

Патон Б. Є. – С. 98, 103, 105, 109, 114, 127, 131, 136, 140, 141, 152, 157, 160, 161, 164, 165, 167, 173, 177, 190, 198, 209, 232, 240.

Ва585462; Онищенко О. С. Ва1596

208. 80-річчя академіка НАН України Б. Є. Патона // Вісн. НАН України. – 1998. – № 11/12. – С. 97–98.

Ж20611

209. Лебедев В. К. Борис Євгенович Патон : корот. нарис наук. і наук.-орг. діяльності / В. К. Лебедев, В. І. Снежко // Сучасне матеріалознавство ХХІ сторіччя / НАН України ; Від-ня фіз.-техн. проблем матеріалознавства ; редкол.: І. К. Походня (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1998. – С. 7–22.

Вс32967

210. Международная ассоциация академий наук и развитие интеграции в сфере науки : ил. изд., посвящ. 5-летию МААН / под общ. ред. А. П. Шпака ; сост.: В. Ф. Мачулин, А. П. Ульяненко. – Киев : Наук. думка, 1998. – 287 с. : фот.

Про Б. Є. Патона. – С. 33, 34, 36–44, 49–63, 235, 236, 238, 262–267.

Вс32942

211. Основні дати життя і діяльності академіка Б. Є. Патона // Сучасне матеріалознавство ХХІ сторіччя / НАН України, Від-ня фіз.-техн. проблем матеріалознавства ; редкол.: І. К. Походня (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1998. – С. 23–28.

Вс32967

212. На 80-річному рубежі: Національній Академії наук – 80 // Вісн. НАН України. – 1998. – № 11/12. – С. 3–9.

Зокрема про внесок Б. Є. Патона у розвиток вітчизняної науки.

Ж20611

213. Boris Yevgenovich Paton (for his 80th birthday anniversary) // Metallofizika i noveishie tekhnologii. – 1998. – Vol. 20, № 11. – P. 87–88.

Ж14161

- 214.** Шаров І. Патон Борис Євгенович // Шаров І. 100 видатних імен України / Ігор Шаров. – Київ, 1999. – С. 305–310 : портр. Ва604850
- 215.** «Матеріальний прогрес не повинен бути альтернативою духовності» : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; інтерв'ю брав А. Хідекелі // Демократ. Україна. – 2000. – 15 лют. – С. 1–2.
- 216.** «Перш як зробити – думай» : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон // Уряд. кур'єр. – 2000. – 10 черв. – С. 4–5.
- 217.** Революція кожен день [о мировій науці : бесіда з Президентом НАН України Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; записав А. Хідекелі // Економіка і упр. – 2000. – № 2. – С. 45–48. Ж22641
- 218.** Історія Національної академії наук України в суспільно-політичному контексті, 1918–1998 / С. В. Кульчицький, Ю. В. Павленко, С. П. Руда, Ю. О. Храмов. – Київ : Фенікс, 2000. – 527 с. : іл. Патон Б. Є. – С. 305, 307, 309, 315, 332, 338, 344, 359, 400, 413, 421, 423, 424, 425, 430, 451, 459, 462, 464, 466, 469, 472, 474, 476, 477, 480, 482, 483, 485, 486, 488, 494, 495, 502, 505, 509–511. Вс35489
- 219.** Патон Борис Євгеньевич // Гордость отечественной науки, XX век : биограф. справ. (по док. фил. РАНТД) / Федер. арх. служба России, Фил. Рос. гос. арх. науч.-техн. док. ; отв. сост. Т. Н. Фисюк. – Самара, 2000. – С. 84–85. Ва608945
- 220.** Томазов В. До генеалогії Патонів / Валерій Томазов // Спец. іст. дисципліни: питання теорії та методик. – Київ, 2000. – Вип. 5, ч. 1. – С. 191–200. Ж70468
- 221.** «Якщо ми хочемо залишитися великою нацією...» : [розмова з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; розмову вів В. Дружбинський // Дзеркало тижня. – 2001. – 8 груд. – С. 1, 15 : фот.
- 222.** Дзюба І. М. Академія наук України Національна / І. М. Дзюба // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2001. – Т. 1. – С. 250–286 : фот. Патон Б. Є. – С. 258, 259, 268, 270, 278, 284, 285. С10197/1
- 223.** Борис Патон, Президент Національної академії наук України // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : у 6 т. /

голов. ред. О. Онопрієнко ; ред. рада: Ю. Богуцький [та ін.]. – Київ, 2001. – Т. 3. – С. 308–309 : фот. – Укр., англ.

С10173/3

224. Патон Борис Евгеньевич // Российский энциклопедический словарь : в 2 кн. / гл. ред. А. М. Прохоров. – М., 2001. – Кн. 2. – С. 1153.

В347575/Кн. 2

225. Малиновский Б. Н. Академик Борис Патон: труд на всю жизнь / Б. Н. Малиновский. – М. : ПЕР СЭ, 2002. – 271 с. : фот.

Вс38901

226. Малиновський Б. М. Академік Борис Патон: праця на все життя / Б. М. Малиновський. – Київ : Наук. думка, 2002. – 338 с. : фот.

Вс36332

227. Гаврилов М. Патон сын Патона : [Б. Е. Патон] / Марк Гаврилов // Изобретатель и рационализатор. – 2002. – № 6. – С. 22–23.

Жс27120

228. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів і кіносюжетів (червень 1945–1955) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: О. І. Селіфонов, Н. М. Слончак, Н. О. Топішко ; за ред. Н. М. Слончак. – Київ, 2002. – 483 с. – URL: <https://bit.ly/3tBEqUS>.

Б. Є. Патон. – № 497-I, 740-II, 1069-I, 1101-III.

229. Наумовець А. Три іпостасі видатного вченого / Антон Наумовець // Вісн. НАН України. – 2002. – № 8. – С. 65–68.

Ж20611

230. Суржик Л. Патоновский шов в хирургии / Лідія Суржик // Автомат. сварка. – 2002. – № 10. – С. 58.

Участь Б. Є. Патона в роботі вченої ради Міністерства охорони здоров'я України.

Ж26970

231. Чебаненко І. І. Вчення академіка Б. Є. Патона про науку як безпосередню продуктивну силу та його значення для сьогодення / І. І. Чебаненко // Геол. журн. – 2002. – № 3. – С. 7–10.

Ж22224

232. Шемшученко Ю. С. Патон Борис Євгенович / Ю. С. Шемшученко // Юридична енциклопедія : в 6 т. – Київ, 2002. – Т. 4. – С. 457 : портр.

В342492/4

233. Відновлюючи інтеграційні традиції : [інтерв'ю ред. журн. з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон // Вісн. НАН України. – 2003. – № 8. – С. 4–14.

Ж20611

234. Він ніколи не схвалював будівництво Чорнобильської атомної станції : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; записав В. Мойсеєв // Новини Закарпаття. – Ужгород, 2003. – 18 лют. – С. 6.

235. Патонівський почерк : [розмова напередодні 85-річчя, з Президентом НАН України, акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; розмовляв М. Сорока // Уряд. кур'єр. – 2003. – 27 листоп. – С. 5–6.

236. Рівень науки визначає сучасне і майбутнє держави : [бесіда з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; записали О. Дейнеко [та ін.] // Київ. правда. – 2003. – 15 лип. – С. 1–2 : фот.

237. Ставка на опережение : [інтерв'ю] Президента НАН України Б. Є. Патона о сценариях развития отечеств. черной металлургии / Б. Є. Патон // Металл. – 2003. – № 9. – С. 4–5.

Ж22730

238. Імена України в космосі / НАН України, Нац. косм. агентство України, Укр. астроном. асоц. ; упоряд. і наук. ред. І. Вавилової. – Київ : Наутілус ; Академперіодика, 2003. – 729 с. : іл., фот.

Про Б. Є. Патона. – С. 166, 170–173, 187, 211, 213, 215, 278, 281, 644–646, 661, 697.

Вс40560

239. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1956–1965) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: Л. Б. Пількевич, О. І. Селіфонов, Н. М. Слончак [та ін.] ; за ред. Н. М. Слончак, В. С. Шульги ; голов. редкол. серії: Г. Боряк, В. Волковинський, Л. Гурбова [та ін.]. – Київ, 2003. – 620 с. – (Архівні зібрання України).

Патон Б. Є. – № 162-III, 194-II, 251, 275, 312, 366-III, 525-III, 544-II, 560-III, 593, 607, 782-I, 854, 882, 1086, 1214-III, 1254, 1308, 1351, 1386-XIX, 1393-XII, 1397-I, 1448-IV, 1461-IV, 1464, 1520, 1574-II, 1608-IV, 1613-II, 1667, 1705, 1732, 1759-IX, 1760-XIX, 1762-XIV, 1766-IV, 1771-XIV, 1774-XIX, 1793-I, 1848-I, 1851-II, 1910, 1977-XI, 1990-XVI, 2016-XI.

Вс38764

240. Корниенко А. Н. Технический рекорд, достойный книги Гинеса / А. Н. Корниенко // Країна знань. – 2003. – № 9. – С. 24–27.

Б. Є. Патон і розвиток електрошлакового зварювання.
Ж23585

241. Лебедев В. К. Борис Євгенович Патон та розвиток науки про матеріали і технології / В. К. Лебедев, В. І. Снежко // Прогресивні матеріали і технології : у 2 т. / НАН України, Від-ня фіз.-техн. проблем матеріалознавства ; редкол.: І. К. Походня (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2003. – Т. 1. – С. 1–16.

В347331/1

242. Основні дати життя і діяльності академіка Б. Є. Патона // Прогресивні матеріали і технології : у 2 т. / НАН України, Від-ня фіз.-техн. проблем матеріалознавства ; редкол.: І. К. Походня (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 2003. – Т. 1. – С. 16–26.

В347331/1

243. Президент : до 85-річчя Б. Є. Патона // Вісн. НАН України. – 2003. – № 10. – С. 36–38.

Ж20611

244. Служение науке и отечеству : к 85-летию Б. Е. Патона / публ. подгот. Н. Гельмиза // Наука и жизнь. – 2003. – № 11. – С. 2–6 : фот.

Ж12915

245. Хідекелі А. Алмаз «Академік Б. Є. Патон» / Аркадій Хідекелі // Вісн. НАН України. – 2003. – № 5. – С. 67–68 ; Демократ. Україна. – 2003. – 14 берез. – С. 2 : фот. ; Уряд. кур'єр. – 2003. – 5 квіт. – С. 13 : фот.

Указом Президента Республіки Саха (Якутія) великому алмазу, знайденому на родовищі «трубка Удачная», присвоєно ім'я Б. Є. Патона.

Ж20611

246. Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник. Вип. 1 / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва ; авт.-упоряд.: М. Крячок, С. Куш, З. Сендик ; редкол. тому: Г. Боряк (голова), Ю. Кулініч, М. Ходоровський. – Київ, 2003. – 553 с. – (Архівні зібрання України. Путівники).

Патон Б. Є. – С. 67, 68, 93, 99, 107, 166, 206, 208.

В347185/1

247. Boris Paton // Who's Who in International Organization / Union of intern. associations. – 4th ed. – Munchen, 2003. – Vol. 2. – P. 163.

С10385/2

248. Эти высоты нельзя уступать : [о косм. исслед. в нашей жизни : беседа с Президентом НАН Украины Б. Е. Патон] / Б. Е. Патон ; записал В. Губарев // Аэрокосм. вестн. – 2004. – № 40. – С. 28–33.
Ж24556

249. Губарев В. Эверест по имени Патон // Губарев В. Формулы грез : [монография] / Владимир Губарев. – М., 2004. – Ч. 1. – С. 7–112.

250. На Кавказе появился пик Патона // Автомат. сварка. – 2004. – № 12. – С. 64 ; Аэрокосм. вестн. – 2004. – № 33. – С. 40 ; Современ. электрометаллургия. – 2004. – № 4. – С. 53.
Ж26970; Ж24556; Ж24340

251. Онищенко Г. Борис Патон першим виступив проти будівництва Чорнобильської АЕС / Г. Онищенко // Надзвичайна ситуація. – 2004. – № 2. – С. 60–63.
Ж16455

252. Патон Борис Євгенович // Літопис вищих навчальних закладів. Випускники КПІ / авт.-упоряд. В. Болгов. – Київ, 2004. – Вип. 2. – С. 132 : фот.
В348367/2

253. «Пік Патона» у короні Ельбрусу // Вісн. НАН України. – 2004. – № 9. – С. 27.
Ж20611

254. Храмов Ю. О. Патон Борис Євгенович / Ю. О. Храмов // Кияни : біогр. слов. / авт. кол.: Л. Г. Андрієнко, В. Г. Гармасар, Ю. К. Душенко [та ін.] ; редкол.: Ю. О. Храмов (голов. ред.) [та ін.] ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 281–282 : портр.
Со26033

255. Чорнобиль, 1986–1987 рр. Документи і спогади: роль НАН України у подоланні наслідків катастрофи / уклад.: В. Д. Новіков, В. Ю. Данільченко, Т. В. Желтовська [та ін.] ; голов. ред. А. П. Шпак. – Київ : Академперіодика, 2004. – 564 с. : іл.
Б. Є. Патон. – С. 392, 409, 410, 426, 433, 447, 464.
Вс39285

256. Kajzerek A. Borys Ewgieniewicz Paton – Jubileusz 85 lat / Alojzy Kajzerek // Biul. Inst. Spawalnictwa w Gliwicach. – 2004. – № 1. – S. 29–30.
Ж41887

257. «Академія вмiє знаходити відповіді на вимоги часу. Упевнений, це буде зроблено і тепер» : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; записав В. Мойсєєв // Світ. – 2005. – Серп. (№ 29/30). – С. 1–2 : фот.

258. Національна академія наук України : Патон Борис Євгенович // Україна наукова : довід.-імідж. вид. Т. 1 / НАН України, Укр. акад. геральдики ; авт.-упоряд. В. В. Болгов. – Київ, 2005. – С. 4–6 : портр.
С10553/1

259. Патон Борис Євгеньєвич // Большая энциклопедия : в 62 т. – М., 2006. – Т. 35. – С. 491 : портр.
В350159/35

260. Шаров І. Патон Борис Євгенович (1918 р. н.). Щаслива доля вченого // Шаров І. Вчені України: 100 видатних імен / Ігор Шаров. – Київ, 2006. – С. 283–290.
Ва676118

261. Куди і як рухається наша наука : [інтерв'ю з акад. Б. Патонем] / Борис Патон ; записала К. Гудзик // День. – 2007. – 28 листоп. – С. 1, 6.

262. Мелуа А. И. Патон Борис Євгеньєвич // Мелуа А. И. Биографии ученых и инженеров в области приборостроения, изобретательства, экологии и нефтяной промышленности / А. И. Мелуа. – СПб., 2007. – С. 508–509 : портр.
Вс49959

263. Патон Борис Євгенович // Імена України, 2007 : біогр. енциклопед. слов. / Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН ; редкол.: Ю. О. Храмов (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2007. – С. 386–387 : портр.
Вс43838

264. Патон Борис Євгенович // Київ : іст.-біогр. енциклопед. довід. / авт. кол.: Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко, Ю. В. Храмов, Ю. О. Храмов ; відп. ред. Ю. О. Храмов ; Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2007. – С. 873–874 : портр.
Со27296

265. Патон Борис Євгенович // Хто є хто в Україні: політики, парламентарі, громадські діячі, урядовці, судді, підприємці, військові, релігійні діячі, науковці та освітяни, журналісти, суспільствознавці : 9000 біогр. довідок. – Київ, 2007. – С. 735.
Вс42897

266. Рожен А. Бренд на ім'я Патон / Андрій Рожен, Пилип Рожен // Світогляд. – 2007. – № 6. – С. 66–68.
Ж25653

267. Paton Boris Evgenijevich // Who's Who in Science and Engineering 2008–2009 / eds.: K. Chassie [et al.]. – 10th ed. – New Providence, New Jersey, 2007. – P. 1395.
С10511

268. Академік Борис Євгенович Патон : до 90-річчя від дня народж. / [текст: І. К. Походня] ; НАН України, Ін-т електрозварювання ім. Є. О. Патона. – Київ : Академперіодика, 2008. – 36 с. : портр.
Р117927; Онищенко О. С. Р89

269. Борис Євгеньевич Патон : [біографія ; фотоальб.] : к 90-летию со дня рождения / авт. текста І. К. Походня. – [Київ] : КММ, 2008. – 39 с. : фот.
Р123502

270. Новіков М. В. Наш Патон : [до 90-річчя академіка Б. Є. Патона] / М. В. Новіков. – Київ : «Алкон» НАН України, 2008. – 60 с. : фот.
Ва706037

271. «Патон@астро.ua». Зоряні дороги академіка Бориса Патона / НАН України, Голов. астроном. обсерваторія України ; відп. ред. Я. С. Яцків ; упоряд.: І. Б. Вавилова, І. П. Крячко. – Київ : ВАІТЕ, 2008. – 48 с. : іл., портр.
Вс56890

272. Дмитрієнко М. Ф. Матеріали до генеалогії Патонів / М. Ф. Дмитрієнко, В. В. Томазов // Укр. іст. журн. – 2008. – № 6. – С. 183–195.
Ж27630

273. До 90-річчя президента НАН України Бориса Євгеновича Патона // Мат. методи та фізико-механ. поля. – 2008. – Т. 51, № 4. – С. 229–232.
Ж64699

274. Історія Національної академії наук України, 1946–1950 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; редкол.: О. С. Онищенко (голова), Г. В. Боряк, В. А. Вергунов [та ін.] ; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт,

О. М. Березовський [та ін.]. – Київ : НБУВ НАНУ, 2008. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 604 с.

Патон Б. Є. – С. 35, 156, 470, 564, 567.

Ч. 2 : Додатки. – 716 с.

Патон Б. Є. – С. 37, 115, 185, 192, 218.

В351175/1-2

275. Корнієнко О. М. Патон Борис Євгенович / О. М. Корнієнко, Ю. О. Храмов // Наука та наукознавство. – 2008. – № 4. – С. 52–74 : фот.

Ж14597

276. Літвінов О. П. Організація Б. Є. Патонем вирішення проблем військово-промислового комплексу / О. П. Літвінов // Актуальні питання історії науки і техніки : матеріали VII Всеукр. наук. конф., 2–3 жовт. 2008 р., Київ / Центр пам'яткознавства НАН України та Укр. т-ва охорони пам'яток історії і культури. – Київ, 2008. – С. 214–217.

Ва723098

277. Літвінов О. П. Створення і впровадження провідних технологій ракетобудування під керівництвом Б. Є. Патона / О. П. Літвінов // Питання історії науки і техніки. – 2008. – № 3. – С. 19–24.

Ж25942

278. Лялько В. І. Борис Євгенович Патон і розвиток аерокосмічного землеробства в Україні / В. І. Лялько // Геол. журн. – 2008. – № 3. – С. 27–30.

Ж22224

279. Національна Академія наук України, 1918–2008 : до 90-річчя від дня заснування / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.), А. П. Шпак, А. Г. Наумовець [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2008. – 623 с. : фот.

Б. Є. Патон. – С. 26, 91, 103, 104, 112, 128, 129, 132, 133, 152, 154, 160, 162, 164, 165, 168, 170, 175, 185, 202, 235, 238, 279, 303, 305–308, 310, 311, 314–321, 394, 401, 417, 422, 424, 427, 461, 513, 515, 522, 525, 530, 531, 534, 538, 540, 543, 546, 547, 551, 554, 556, 558, 561, 563, 564, 565, 593, 601, 602, 612.

Вс46820

280. Патон Борис Євгенович // Національна академія наук України та державні академії наук : до 90-річчя НАН України : [ювіл. зб.] / НАН України, АМН України, АПН України [та ін.] ; ред. рада: Б. Є. Патон [та ін.] ; керівник проекту та ред. В. В. Стройков. – Київ, 2008. – С. 9, 306–307 : портр. – (Київський літопис ХХІ століття). – Укр., англ.

Ва714432

- 281.** Патон Борис Євгенович // Хто є хто в державному управлінні : [біогр. довід.] / уклад. та ред. вид.: Ю. Марченко, О. Телемко. – Київ, 2008. – С. 676–677. – (Хто є хто в Україні).
Ва708637
- 282.** Походня И. К. Славный юбилей [Б. Е. Патону – 90] / И. К. Походня // Автомат. сварка. – 2008. – № 11. – С. 3–12.
Ж26970
- 283.** Походня И. К. Академік Борис Євгенович Патон / И. К. Походня // Трибуна. – 2008. – № 9/10. – С. 9–17.
Ж60336
- 284.** Ситник К. М. Великий учений, інженер, громадянин : (до 90-річчя від дня народж. Президента НАН України Б. Є. Патона) / К. М. Ситник // Вісн. Харків. нац. аграр. ун-ту. Серія: Біологія. – 2008. – Вип. 3. – С. 120–123.
Ж69512/Б
- 285.** Ситник К. М. Володар двох талантів : до 90-річчя Президента НАН України академіка Бориса Патона / К. М. Ситник // Сучасність. – 2008. – № 12. – С. 90–94.
Ж14413
- 286.** Ситник К. М. Оберіг вітчизняної науки : (до 90-річчя президента НАН України Б. Є. Патона) / К. М. Ситник // Вісн. НАН України. – 2008. – № 11. – С. 3–10 : фот.
Ж20611
- 287.** Ситник К. М. Розвиток академічної біології у другій половині ХХ сторіччя : (до 90-річчя Бориса Євгеновича Патона) / К. М. Ситник // Укр. ботан. журн. – 2008. – Т. 65, № 6. – С. 800–810.
Ж22024
- 288.** Pokhodnya I. K. Glorious Jubilee : [to the 90th anniversary of acad. B. E. Paton] / I. K. Pokhodnya // The Paton Welding J. – 2008. – № 11. – P. 2–10.
- 289.** Professor Boris Evgenyevich Paton will celebrate his 90th birthday in November = Профессор Борис Евгеньевич Патон будет праздновать свое 90-летие в ноябре // Welding in the world. – 2008. – Vol. 52, № 11/12. – P. 4–6.
- 290.** Атом Украины: прошлое и будущее : [интервью акад. Б. Е. Патона о Чернобыльской аварии и развитии атомной энергетики

Украины] / Б. Е. Патон ; беседовал В. Губарев // Природа и человек, XXI век. – 2009. – № 4. – С. 14–16.

Ж100094

291. Нитки в операційній зайві : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патоном] / Б. Є. Патон ; записав А. Чирва // Уряд. кур'єр. – 2009. – 4 квіт. – С. 10.

292. Патон Борис Євгенович – 47 років стабільного керування Академією // Науковий потенціал України / НАПН України, Нац. акад. мистецтв України, Акад. інж. наук України [та ін.] ; редкол.: Б. Є. Патон (голова) [та ін.]. – Київ, 2009. – С. 6–7 : портр. – (Київський літопис XXI століття).

Со29812

293. Галузинская В. С. Феномен Патона: портрет в интерьере двух столетий / В. С. Галузинская : [докум.-худож. изд.]. – Киев : Наук. думка, 2010. – 261, [1] с. : ил. – (Президенты Академии наук Украины).

Ва732312

294. Б. Є. Патон – продовжувач традицій патонівської школи // Патонівська школа / Ін-т електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України ; редкол.: С. І. Кучук-Яценко [та ін.]. – Київ, 2010. – С. 24–41 : фот.

Вс50337

295. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1966–1975) / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: О. Дорошенко, І. Закринична, Т. Ємельянова [та ін.] ; голов. редкол. серії: О. Гінзбург, В. Верстюк, М. Делеган [та ін.]. – Київ, 2010. – 927 с. : фот. – (Архівні зібрання України). – URL: <https://bit.ly/3nS8qd2>.

Патон Б. Є. – № 11-III, 54-I, 85, 129, 147, 188, 194-IX, 197-II, III, 199-XVIII, 203-II, 208-V, 210-VIII, XI, 214-III, 217-I, VI, VIII, 225-I, 232-I, 239-X, 240-XIII, 339, 387, 396, 453, 481-II, 483-II, 490-XVI, 491-I, XVI, 492-XVI, XVIII, 493-II, 497-III, 510-II, 523, 656, 728-V, VIII, 729-XIV, 734-XVIII, 768-I, 827, 886, 898, 925, 926, 943, 961-II, 965-II, 979-XIII, 989-III, XVIII, 990-XVI, 992-I, II, 994-XI, 995-V, 998-II, 1003, 1011-I, III, 1017-II, 1026-III, 1028-II, 1058, 1124, 1161, 1162, 1237-II, 1246-I, XX, 1247-XIII, 1251-I, 1252-III, 1257-XVI, 1267-XI, 1268-XXVIII, 1274-IV, 1296-I, 1302, 1305-I, 1329-III, 1371, 1405, 1431, 1440, 1441, 1448, 1514-I, 1527-XII, 1528-X, 1530-V, 1533-XXVII, XXX, 1536-XXVIII, 1546-XXIII, 1577-I, 1592-III, 1612, 1618, 1635-I, 1737, 1765, 1775, 1778, 1811-IX, 1812-IX, 1825-XXVIII, 1831-XXVII, 1832-XXIX, 1835-XIV, XXIV, 1840-XXVI, 1842-XXII, 1846-VII, 1850-V, 1859-XXVII, 1885, 1897, 2045, 2110-XXXIV, 2111-XIV, 2129-IV, 2131-XXII, 2151-V, 2165, 2210-I, 2437-XXX, 2440-XIII, 2449-XV, 2458-V, 2462-VII, XIV, 2464-VIII, 2481-I, 2488, 2506-II, 2732, 2752-I, 2763-XII, 2764-XXV, 2765-IV, 2768-II, 2776-I, 2778-XXV, 2779-IX, 2785-IX, 2787-XXV, 2791-XIII.

296. Шпак А. П. Національна Академія наук України / А. П. Шпак, О. В. Юркова // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2010. – Т. 7. – С. 244–262 : іл.

Патон Б. Є. – С. 253, 258, 259.

В348560/7

297. «Атом Украины: прошлое и будущее» : [беседа с акад. Б. Е. Патонем] / Борис Патон ; вел В. Губарев // Губарев В. Страсти по Чернобылю / Владимир Губарев. – М. ; Киев, 2011. – С. 269–275.

Ва778775

298. Відлуння Чорнобиля : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; розмовляв В. Склярів // Вісн. НАН України. – 2011. – № 4. – С. 52–56.

Ж20611

299. «Екологічна «ємність» Землі не безмежна, і сьогодні небезпека піднялася на весь зріст» : [розмова з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; розмову вів І. Сюдюков // День. – 2011. – 20 квіт. – С. 1, 6 : фот.

300. «Ми перші у світі починаємо зварювати людські кістки» : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; інтерв'ю вела В. Пащенко // Демократ. Україна. – 2011. – 25 листоп. – С. 19 : фот.

301. «Ми розробили нову технологію високочастотного електрозварювання живих тканин...» : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон // День. – 2011. – 21 листоп.

302. «Мрію, щоб наука стала основою нашого життя і руху вперед для України» : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; інтерв'ю вела О. Грузинська // Голос України. – 2011. – 26 листоп. – С. 9 : фот.

303. «Наука стане пріоритетом – без цього Україна не матиме майбутнього, на яке заслуговує» : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; записав І. Гончар // Уряд. кур'єр. – 2011. – 6 серп. – С. 7.

304. Таглина О. В. Евгений и Борис Патоны / О. В. Таглина. – Харьков : Фолио, 2011. – 120 с. : ил. – (Знаменитые украинцы).

Ао268869

305. Воротников Ю. Жизнь причудливо прядет судьбы великих людей: (из родословной академика Б. Е. Патона) / Ю. Воротников, В. Захаров // Вісн. НАН України. – 2011. – № 2. – С. 49–55.

Ж20611

306. Губарев В. Страсти по Чернобылю / Владимир Губарев. – М. : Алгоритм ; Киев : Арий, 2011. – 367 с.

Про Б. Є. Патона. – С. 216–221.

Ва778775

307. М. В. Келдиш та українська наука = М. В. Келдыш и украинская наука / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; редкол.: Б. Є. Патон (голова), А. П. Шпак, А. Г. Наумовець [та ін.] ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко (керівник), А. М. Яременко, С. М. Горбань [та ін.]. – Київ : Академперіодика, 2011. – 272, [24] с. : фот. – Бібліогр.: с. 253–270. – Укр., рос.

Про Б. Є. Патона. – С. 48–49, 51–54, 56, 58, 60, 63, 71–72, 74–75, 77–78, 80–81, 84, 87, 92, 125, 131, 165–168, 170, 172–175, 177–179, 182–183, 187, 190–191, 193–194, 195–197, 200–201, 204–211, 214–215, 218–227, 229, 240–241, 243–246, 250.

Вс50825

308. Манучарова Е. Борис Евгеньевич Патон – герой нашего времени [Электронный ресурс] / Евгения Манучарова // autoWelding. Сварка. Резка. Металлообработка : [портал]. – Дата публ.: 1.06.2011. – URL: <https://bit.ly/3leyCNb>.

309. Онопрієнко В. І. Патон Борис Євгенович / В. І. Онопрієнко // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2011. – Т. 8. – С. 89–92 : портр.

В348560/8

310. Шаров І. Патон Б. Запорука розвитку – обдарована молодь // Шаров І. 100 особистостей України, 1991–2011 / Ігор Шаров. – Київ, 2011. – С. 320–325 : портр.

Вс51275

311. За підсумками року : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патон] / Б. Є. Патон ; розмову вела Ю. Мазурок // Вісн. НАН України. – 2012. – № 1. – С. 3–8 : фот.

Ж20611

312. «Нужно получать удовлетворение от своего труда и от своей жизни! А если ты только хнычешь и скулишь, то ничего хорошего не будет» : [інтерв'ю с акад. Б. Е. Патон] / Б. Е. Патон ; записала І. Лисниченко // Факты и комментарии. – 2012. – 3 марта. – С. 4.

313. Б. Є. Патон: 50 років на чолі Академії = Б. Е. Патон: 50 лет во главе Академии / НАН України ; редкол.: А. Г. Наумовець (голова), В. Д. Походенко, В. М. Геєць. – Київ : Академперіодика, 2012. – 775, [136] с. : фот. – Укр., рос.

Зі змісту: Література про життя і діяльність Б. Є. Патона / уклад.: В. Ю. Омельчук, Л. С. Новосолова, Е. П. Євженко, Д. В. Устиновський. – С. 763–772.

Вс52512

314. Б. Є. Патон і розвиток хімічних та біологічних досліджень / за заг. ред. акад. В. Д. Походенка // Вісн. НАН України. – 2012. – № 2. – С. 50–72 : фот.

Ж20611

315. Борис Євгенович Патон: п'ятдесят років на чолі Академії : урочисті збори наук. громадськості з нагоди відзначення 50-річчя обрання акад. Б. Патона президентом НАН України // Вісн. НАН України. – 2012. – № 3. – С. 3–22 : фот.

Ж20611

316. Васильєв В. И. Б. Е. Патон и формирование единого информационного пространства в СНГ / В. И. Васильев // Науч. кн. – М., 2012. – № 1. – С. 14–19.

Ж14215/дод.

317. Геєць В. М. Б. Є. Патон і пріоритетний розвиток соціогуманітарних досліджень у роки незалежності / В. М. Геєць // Вісн. НАН України. – 2012. – № 2. – С. 73–98.

Ж20611

318. До 50-річчя обрання академіка Б. Є. Патона президентом Національної академії наук України // Вісн. НАН України. – 2012. – № 2. – С. 5–7.

Ж20611

319. Загородній А. Г. Б. Є. Патон і розвиток міжнародних наукових зв'язків / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2012. – № 2. – С. 99–108.

Ж20611

320. Індиченко Г. В. Академії наук країн Європи. У 2 кн. Кн. 1 / Г. В. Індиченко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; редкол.: О. С. Онищенко (голова), М. В. Попович, Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ, 2012. – 646 с. : фот.

Про Б. Є. Патона. – С. 244–250, 256–288.

В353813/1

321. Історія Національної академії наук України, 1951–1955 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; редкол.: О. С. Онищенко (голова), Г. В. Боряк,

В. А. Вергунов [та ін.] ; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, Т. В. Брязкало, Г. В. Індиченко. – Київ : НБУВ НАНУ, 2012. – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 879 с. : іл.

Патон Б. Є. – С. 57, 255, 399, 454–456, 469, 608, 638, 652, 678, 680, 682, 811.

Ч. 2 : Додатки. – 913 с.

Патон Б. Є. – С. 24, 92, 285, 286, 292, 314, 318, 322, 323, 396, 435, 480, 540, 556, 660, 755, 764, 775, 781, 795, 831.

В354712/1-2

322. Киричок А. П. Роль Євгена та Бориса Патонів у розвитку науки та техніки України / А. П. Киричок // Технологія і техніка друкарства. – 2012. – № 2. – С. 122–125.

Ж72515

323. Малієнко О. Епоха Патона: патонівський шов / Олександр Малієнко // Віче. – 2012. – № 1. – С. 8–9.

Ж14474

324. Маліцький Б. А. П'ятдесятирічне президентство Б. Є. Патона в Академії наук України – достойна відповідь на виклики науки, техніки і часу / Б. А. Маліцький, Ю. О. Храмов, О. М. Корнієнко // Наука та наукознавство. – 2012. – № 1. – С. 5–18.

Ж14597

325. Мачулін В. Ф. Б. Є. Патон – президент Міжнародної асоціації академій наук: про що свідчать стенограми / В. Ф. Мачулін // Вісн. НАН України. – 2012. – № 2. – С. 109–123.

Ж20611

326. Наумовець А. Г. Б. Є. Патон і розвиток досліджень в галузі фізико-технічних і математичних наук у НАН України / А. Г. Наумовець // Вісн. НАН України. – 2012. – № 2. – С. 24–49.

Ж20611

327. Новиков М. В. Цілеспрямовані фундаментальні наукові роботи з ініціативи президента НАН України академіка Б. Є. Патона : до 50-річчя діяльності академіка Б. Є. Патона на посаді Президента НАН України / М. В. Новиков // Інструм. світ. – 2012. – № 1. – С. 15–16 : портр.; Наука та наукознавство. – 2012. – № 1. – С. 19–20.

Ж16228; Ж14597

- 328.** Походня И. К. 50 лет во главе Национальной академии наук Украины / И. К. Походня // Автомат. сварка. – 2012. – № 2. – С. 3–6 ; Современ. электрометаллургия. – 2012. – № 1. – С. 3–6.
Ж26970; Ж24340
- 329.** Походня И. К. Життєвий і творчий шлях Бориса Євгеновича Патона / И. К. Походня // Вісн. НАН України. – 2012. – № 2. – С. 8–23 : фот.
Ж20611
- 330.** Российские ученые о Б. Е. Патоне // Науч. кн. – М., 2012. – № 1. – С. 6–12.
Ж14215/дод.
- 331.** Старостенко В. И. Борис Евгеньевич Патон – национальное достояние Украины / В. И. Старостенко // Геофиз. журн. – 2012. – Т. 34, № 2. – С. 154–157.
Ж14153
- 332.** Хідекелі А. Патон Борис Євгенович / А. Хідекелі, О. А. Сай // Герої – освітяни і науковці України / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАПН України, Ін-т педагогіки НАПН України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; ред. рада: С. М. Ніколаєнко [та ін.] ; упоряд.: О. А. Сай [та ін.]. – 2-ге вид., допов. – Київ, 2012. – С. 407–414 : портр.
Вс54233
- 333.** Хорошевський А. Ю. Патон Борис Євгенович // Хорошевський А. Ю. Проект «Україна». Галерея національних героїв / А. Ю. Хорошевський. – Харків, 2012. – С. 88–89 : портр.
Ва758377
- 334.** «Впереди должен стоять интерес к работе, а не интерес набить карманы монетой» : [интервью с акад. Б. Е. Патоном] / Б. Е. Патон ; интервью вел Юрий Батурин // Вопросы истории естествознания и техники. – 2013. – № 2. – С. 116–131 ; Наука та наукознавство. – 2013. – № 3. – С. 18–31 ; Новая газ. – 2013. – 15 мая. – С. 12–13 : фот.
Ж14175; Ж14597
- 335.** «Вчений повинен бути високоморальним і чесним. Чесним – перед наукою і суспільством» : [розмова з акад. Б. Є. Патоном] / Б. Є. Патон ; розмову вела І. Ніколайчук // Світ. – 2013. – Листоп. (№ 43/44). – С. 2–3 : фот.

336. За підсумками року : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; розмову вела Т. Кузьменко // Вісн. НАН України. – 2013. – № 1. – С. 3–10 : фот.
Ж20611

337. «Статус асоційованого члена в ЦЕРН – це можливість вагомніше заявити світу про українську науку» : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; інтерв'ю вела Ю. Мазурок // Наука сьогодні. – 2013. – № 39/40. – С. 8–9 ; Уряд. кур'єр. – 2013. – 16 жовт. – С. 5.

338. «У своїй роботі ми постійно намагаємося розширити межі звичного» : [інтерв'ю з Б. Є. Патонем для ред. журн.] / Б. Є. Патон // Незалеж. аудитор. – 2013. – № 11. – С. 32–38.
Ж100750

339. «Я завжди прагнув бути активним, творчим і конструктивним» : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; бесіду вела Л. Яновська // Уряд. кур'єр. – 2013. – 27 листоп. – С. 1, 6–7 : фот.

340. Дмитрієнко М. Ф. Рід Патонів: історико-генеалогічне дослідження. Документи / Марія Дмитрієнко, Валерій Томазов ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2013. – 343, [19] с. : іл. – Бібліогр.: с. 31–32.

Ва777277

Рец.: Бакалець О. А. Рецензія на кн.: Дмитрієнко М. Ф. Рід Патонів: історико-генеалогічне дослідження. Документи. Київ, 2013. 344 с. / О. А. Бакалець // Іст. студії суспільного прогресу. – 2014. – Вип. 2. – С. 113–114; Легун Ю. В. [Рецензія] / Ю. В. Легун // Укр. іст. журн. – 2015. – № 1. – С. 222–225; Онопрієнко В. І. Рід Патонів: історія, генеалогія, видатні представники / В. І. Онопрієнко // Наука та наукознавство. – 2014. – № 4. – С. 145–146; Те саме // Вісн. НАН України. – 2015. – № 3. – С. 95–97.

Ж74458; Ж27630; Ж14597; Ж20611

341. А. П. Александров та українська наука = А. П. Александров и украинская наука : до 110-річчя від дня народж. вченого / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко (керівник авт. кол.), Л. П. Яременко, С. В. Блиндарук [та ін.] ; редкол.: Б. Є. Патон, О. С. Онищенко, А. Г. Науменко [та ін.]. – Київ : Академперіодика, 2013. – 376, [68] с. : фот. – Укр., рос.

Про Б. Є. Патона. – С. 39–41, 44, 48, 52–53, 61, 67, 73, 85, 88, 100, 102–108, 111–114, 123, 126, 136, 139, 143, 149, 156, 170, 173, 175, 227–233, 237, 239, 240, 242–243, 293, 300, 302 : фот.

Вс55990

342. Борис Патон подарував світові сотні винаходів : фоторепортаж [Електронний ресурс] // Укрінформ : мультимед. платформа

іномовлення України : [вебсайт]. – Дата публ.: 27.11.2013. – URL: <https://bit.ly/2yPxrRg>.

343. Международной ассоциации академии наук – 20 лет / НАН Украины ; авт.-сост.: В. Ф. Мачулин, В. Л. Богданов, А. П. Ульяненко, А. В. Бахонский. – Киев : Академперіодика, 2013. – 314, [112] с. : фот. – Библиогр.: с. 304–306.

Про Б. С. Патона. – С. 11–15, 34–35, 62, 80, 82–84, 86–88, 92, 94–97, 99–100, 102–103, 105–106, 110–112, 115, 117–118, 122, 125.

Вс55989

344. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот. – Бібліогр.: с. 510–526.

Патон Б. С. – С. 153, 158, 161, 167, 175, 178, 179, 182, 183, 185, 186, 201, 207, 211, 212, 216, 222, 223, 229, 234, 239, 242, 256, 258–260, 264, 266, 268, 273, 279, 281, 283, 286, 290, 294, 298, 304, 306, 307, 312, 314, 316, 321, 325, 331, 336, 342, 347, 359, 364, 370, 371, 403, 404, 410, 422, 436, 440, 451, 456, 462, 467, 479, 483, 485, 490, 495, 498, 500, 504.

Вс56762/з дод.

345. Олійник Б. Борис Патон належить до тих гербових постатей в одному ряду з Шевченком, Франком, Вернадським, Корольовим, за якими світ упізнає Україну / Борис Олійник // Віче. – 2013. – № 21. – С. 12–13.

Ж14474

346. Оноприенко В. И. Гарант научной истины и жизненной правды : к 95-летию академика Бориса Евгеньевича Патона / В. И. Оноприенко // Наука та наукознавство. – 2013. – № 3. – С. 5–17.

Ж14597

347. Палій В. М. Патон Борис Євгенович // Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – 6-те вид., допов. і випр. – Київ, 2013. – С. 105 : портр.

Вс56763

348. Походня І. До 95-річчя Національній академії наук України : до 95-річчя Президента НАН України академіка Бориса Євгеновича Патона / Ігор Походня // Світогляд. – 2013. – № 5. – С. 1–11.

Ж25653

349. Фомін П. Патонівський шов у операційній : [інтерв'ю з П. Фоміним] / Петро Фомін ; розмову вів Ю. Віленський // Віче. – 2013. – № 1. – С. 30–32 : фот. ; Наука сьогодні. – 2013. – № 7/8. – С. 11–12.

Ж14474

350. Яцків Я. Б. Є. Патон і моя світова лінія / Ярослав Яцків // Світогляд. – 2013. – № 5. – С. 16–20.

Ж25653

351. Pokhodnya I. K. 95th Birthday Anniversary of the National Academy of Sciences of Ukraine and Paton Boris Evgenievich, its President / I. K. Pokhodnya // The Paton Welding J. – 2013. – № 10/11. – P. 2–13.

Ж42419

352. За підсумками року : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патоном] / Б. Є. Патон ; розмову вела Т. Кузьменко // Вісн. НАН України. – 2014. – № 1. – С. 3–10 : фот.

Ж20611

353. Інститут електрозварювання імені Є. О. Патона: 80 років / НАН України, Ін-т електрозварювання ім. Є. О. Патона ; редкол.: Б. Є. Патон (голова), І. В. Кривцун, С. І. Куцук-Яценко. – Київ : Академперіодика, 2014. – 397, [41] с. : іл. – Бібліогр.: с. 378–398.

Вс58243

354. Академік Борис Патон. Праця на все життя : док. фільм [Електронний ресурс] / автор Н. Коваленко ; режисер Л. Павлюк // YouTube. – Дата публ.: 4.06.2014. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3g-RpJvWruk/Lfnf>.

355. Борис Патон. Беседи с мудрецами : док. фільм. [Електронний ресурс] / авт. сценарія С. Буковський ; режисер С. Буковський // YouTube. – Дата публ.: 4.02.2014. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=npVPbmXZjw4>.

356. Служіння науці та вітчизні // Країна знань. – 2014. – № 1. – С. 2–6.

Ж23585

357. Світова марка патонівців : док. фільм [Електронний ресурс] / UA:Перший // YouTube. – Дата публ.: 26.05.2014. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=NamqMНpFnKQ>.

358. Феномен Патона : [док. фільм] [Електронний ресурс] / авт. та режисер проекту І. Каблучко // YouTube. – Дата публ.: 10.02.2014. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HoRqRlOMh80>.

359. За підсумками року : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патоном] / Б. Є. Патон ; розмову вела М. Призиглей // Вісн. НАН України. – 2015. – № 1. – С. 3–10 : фот.
Ж20611

360. Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1976–1985) / Держ. арх. служба України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: І. М. Закринична, Т. О. Ємельянова, Л. Г. Касян [та ін.] ; голов. редкол. серії: Т. І. Баранова, О. В. Бажан, В. Ф. Верстюк [та ін.]. – Київ, 2015. – 1224, [13] с. : іл. – (Архівні зібрання України).

Патон Б. Є. – № 5-I, 13-I, 26-III, 112, 150, 220, 233, 262-II, 271-I, 281-XX, 284-XXI, 295-XIII, 297-XI, 305-VIII, 306-XXX, 330-XX, 354-V, 366-I, 374, 381, 474, 479, 482, 525, 540, 543, 556, 560, 580, 581, 583, 605-II, 626-VII, 630-XLIV, 639-XXVI, 644-V, 646-XVII, 647-IV, 689-III, 696-I, 697-I, 717-II, 762, 800, 815, 847, 852, 910, 917, 943-XL, 944-II, 954-VI, XII, 960-XIX, 974-V, 976-XVI, 983-XX, 997-VIII, 1018-I, 1035-I, 1044-I, 1059, 1063-I, 1182, 1204, 1217, 1273, 1285-I, 1296-XXV, 1297-VII, 1298-XXXIV, 1303-IV, 1304-IV, 1305-XX, 1308-XXII, 1311-XVI, 1328-XXVI, 1331-XIX, 1333-XXV, 1350-VI, 1373-III, 1382-III, 1410-I, 1413-I, 1435-IV, 1495, 1602, 1617, 1627, 1636, 1656-I, 1659-I, 1671-XIX, 1673-XXII, 1677-XV, 1684-XVII, XX, 1689-XV, 1694-XXII, 1696-XXXII, 1710-VIII, 1713-XI, 1715-XVI, 1722-III, 1723-XIV, XVII, 1751-I, 1755-V, 1775-I, 1853, 1868, 1882, 1897, 1953, 1977, 2003-II, 2021-X, XXIV, 2023-XXI, 2026-XVII, 2033-XXI, 2035-XVIII, 2038-VII, 2045-I, 2049-XI, XVIII, 2051-XVI, XXVI, 2059-XXII, 2068-XV, 2075-I, 2104-I, 2108-I, 2112, 2118-VI, 2145, 2184, 2222, 2226, 2235, 2250, 2284, 2291, 2324, 2342, 2354, 2361-II, 2379-I, XVI, 2383-I, XIV, 2388-XII, 2394-VI, 2403-I, 2407-I, 2417-II, 420-I, 2483, 2486-I, 2496, 2555, 2640, 2704-VII, 2708-XIII, 2715-XII, 2738-VI, 2739-XVI, 2806, 2809-I, 875, 2913, 2999, 3012, 3031-III, 3038-X, 3042-XXIV, 3046-X, 3047-XXI, 3056-XI, 3064-II, 3254, 3312, 3359-XIII, 3360-III, 3376-XIV, 3411-IV, 3416-VI, 3427, 3432-I.

Вс64880

361. Патон Борис Евгеньевич // Национальная академия наук Беларуси: персональный состав, 1928–2015 гг. / НАН Беларуси ; сост.: О. А. Гапоненко [и др.] ; науч. ред. Н. А. Борисевич. – Минск, 2015. – С. 542–544 : портр.

Вс61837

362. Тацій В. Я. Творець науки // Тацій В. Я. Вибрані статті, виступи, інтерв'ю (2009–2014) / В. Я. Тацій. – Харків, 2015. – С. 377–380.

Ва789780

363. За підсумками року : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патоном] / Б. Є. Патон ; розмову вела С. Мазуренко // Вісн. НАН України. – 2016. – № 1. – С. 3–10 : фот.

Ж20611

364. Недофінансування НАН України призведе до згорання дослідницьких проєктів і втрати наукових кадрів : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патон] / Б. Є. Патон // Голос України. – 2016. – 22 січ. – С. 1, 8 : фот.

365. Історія Національної академії наук України, 1956–1960 : у 2 ч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, О. В. Бажан [та ін.] ; упоряд.: Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко, С. В. Старовойт. – Київ, 2016. – (Джерела з історії науки в Україні) (До 100-річчя Національної академії наук України).

Ч. 1 : Документи і матеріали. – 872 с. : іл.

Патон Б. Є. – С. 21, 22, 191, 209, 219, 335, 419, 481, 488, 677, 685, 699, 796.

Ч. 2 : Додатки. – 1064 с.

Патон Б. Є. – С. 14, 19, 50, 72, 83, 92, 124, 148, 180, 219, 300, 302, 324, 327, 345, 368, 382, 422, 516, 685, 773, 774, 780, 786, 787, 790, 799, 803, 808, 814, 815, 817, 825, 831, 847, 860, 871, 892, 905, 909, 911, 930, 952.

B356584/1-2

366. Человек-легенда Б. Е. Патон : док. фильм о Б. Е. Патоне [Электронный ресурс] / КБ «Южное» // YouTube. – Дата создания: 2016. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=uh4XTsmpnLM>.

367. За підсумками року : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патон] / Б. Є. Патон ; розмову вела С. Мазуренко // Вісн. НАН України. – 2017. – № 1. – С. 3–12 : фот.

Ж20611

368. Воловник П. В. Патон – гордість України / П. В. Воловник. – Харків : Вид. будинок «ЖЗЛ» : Глобус, 2017. – 559 с. : фот. – (Сучасне життя видатних людей України ; кн. 1).

Рец.: Хомайко Ю. [Рецензія на книгу] [Електронний ресурс] / Юрій Хомайко // Національна академія медичних наук. – Дата публ.: 8.07.2019. – URL: <http://amnu.gov.ua/recenziya-na-knygu-paton-gordist-ukrayiny>.

Ва822057

369. Бар'яхтар В. Г. 30 років роботи в команді Патона / В. Г. Бар'яхтар // Вісн. НАН України. – 2017. – № 11. – С. 103–109 : фот.

Ж20611

370. Біркович Т. Українські вчені, винаходами яких користується увесь світ : [Євген та Борис Патони] / Т. Біркович // Інтелект. власність в Україні. – 2017. – № 7. – С. 70–73.

Ж16376

371. Винаходи українців, які змінили хід розвитку людства : [Євген та Борис Патони] [Електронний ресурс] // СВІТУА : [вебсайт]. – Дата публ.: 22.05.2017. – URL: <https://bit.ly/2UjKRMA>.

372. Загреба М. Борис Патон. 95 років від дня народження // Загреба М. Монети України, 1992–2016 : каталог / Максим Загреба. – Вид. 12-те, перероб. та допов. – Київ, 2017. – С. 262. – (Бібліотека журналу «Нумізматика і фалеристика»).

Вс63074

373. Корниенко А. Н. У истоков механизации и автоматизации сварочного производства [Б. Е. Патон] / А. Н. Корниенко, Н. А. Макаренко // Автомат. сварка. – 2017. – № 5/6. – С. 3–7.

Ж26970

374. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков [та ін.] ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.), С. В. Старовойт, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2017. – 766 с.

Про Б. Є. Патона. – С. 17, 21, 31, 34, 42, 60, 67, 70, 77, 83, 86, 105, 126, 132, 143, 151, 156, 162, 164, 179, 208, 209, 212, 215, 227, 239, 240, 243, 256, 257, 259, 261, 262, 266, 274, 297, 310, 312, 319, 322, 327, 330, 349, 356, 357, 362, 398, 409, 416, 425, 432, 441, 454, 459, 462, 511, 538, 542, 555, 560, 567, 568, 580, 630, 633, 636, 637, 639, 646, 649, 657.

Вс64088

375. Патон Борис Евгеньевич // Национальная академия наук Беларуси : энцикл. справ. / НАН Беларуси ; редкол.: В. Г. Гусаков (гл. ред.) [и др.]. – Минск, 2017. – С. 424–425 : фот.

Вс62475

376. «Довести пріоритетність відкриттів за українськими науковцями» : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; бесіду вів В. Бондаренко // Укр. Слово. – 2018. – 4–25 лип. – С. 6, 14 ; 26 лип. – 8 серп. – С. 6–7 ; 9 серп. – 23 серп. – С. 6–7 : портр.

377. За підсумками року : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патонем] / Б. Є. Патон ; розмову вела С. Мазуренко // Вісн. НАН України. – 2018. – № 1. – С. 3–16 : фот.

Ж20611

378. «Наука – это труд и счастье!» : интервью с акад. Б. Е. Патонем / Б. Е. Патон ; беседовал В. С. Губарев // В мире науки. –

2018. – № 10. – С. 14–23 : фот. – URL: <https://issuu.com/yandex2359/docs/vmr-nk-10-2018>.

379. «...Це як зійти на високий пік. Починаєш бачити те, що раніше було недоступне зору» : [інтерв'ю з акад. Б. Є. Патonom] / Б. Є. Патон ; бесіду вели Л. Суржик, С. Мазуренко // Дзеркало тижня. – 2018. – 24–30 листоп. – С. 1, 10.

380. «Чтобы видеть историю, надо измерять время эпохами» : интервью с акад. Б. Е. Патonom / Б. Е. Патон ; интервью записал Ю. М. Батурич // Наука та наукознавство. – 2018. – № 4. – С. 33–49.

Ж14597

381. Б. Є. Патон : фотоальбом / уклад.: О. К. Маковецька, О. В. Бабаєв ; відп. ред. Л. М. Лобанов. – Київ : Горобець, 2018. – 195 с. : фот.

Вс65628

382. Борис Патон (1962 – по сьогодні): вершини ефективності академічної науки України; подвиг заради збереження і прогресу Академії наук у період кризи в суспільстві та стагнації // Президенти Академії наук України за 100 років її існування: науково-організаційний внесок в прогрес фундаментальної науки / В. М. Гамалія, Ю. К. Дупленко, В. І. Онопрієнко [та ін.] ; за ред. В. І. Онопрієнка ; НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ, 2018. – С. 177–203 : портр. – URL: <https://bit.ly/39IErEO>.

383. Борис Патон – національне надбання України : до 100-ліття від дня народження [Електронний ресурс] / Сум. обл. універс. наук. б-ка ; уклад. Г. М. Романенко – Суми, 2018. – 20 с. : портр. – Бібліогр.: с. 13–20. – URL: <http://ounb.sumy.ua/publish/2018/bp.docx>.

384. До 100-річчя академіка Бориса Євгеновича Патона / НАН України. – Київ : Академперіодика, 2018. – 12 с.

385. Керманіч української науки. Життєвий і творчий шлях Б. Є. Патона : до сторіччя від дня народж. / авт. кол.: О. С. Онищенко, О. К. Маковецька, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; редкол.: А. Г. Наумоєв, В. П. Горбулін, В. Г. Кошечко [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2018. – 349 с. : фот.

Зі змісту: Література про життя та діяльність Б. Є. Патона. – С. 171–252.

Вс65501

386. Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine Borys E. Paton / NAS of Ukraine. – Kyiv : Akademperiodyka, 2018. – 12 p.

387. Косенко І. С. Роль Бориса Євгеновича Патона у становленні «Софіївки» у статусі науково-дослідного інституту НАН України: присвячується 100-річчю Бориса Євгеновича Патона та 100-річчю Національної академії наук України / І. С. Косенко ; НАН України, Нац. дендрол. парк «Софіївка». – Київ : Паливода А. В. [вид.], 2018. – 28 с. : фот.

P135726

388. Мазур А. А. Очерки истории Патоновской научной школы : [сборник] / А. А. Мазур. – 2-е изд., испр., доп. – Киев : Ин-т электросварки им. Е. О. Патона ; Харьков : Либуркина Л. М., 2018. – 215 с.

Ва826473

389. Сторінки історії Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона / О. А. Мазур, Л. Б. Любовна, О. К. Маковецька, В. І. Снежко ; під ред. О. А. Мазура. – Київ : ІЕЗ ; Харків : Либуркіна Л. М., 2018. – 127 с. : табл.

Ва824309

390. Томазов В. Патони: родинна хроніка / Валерій Томазов, Марія Дмитрієнко ; за заг. ред. В. А. Смоля ; НАН України, Ін-т історії. – Київ : Академперіодика, 2018. – 312, [35] с. : іл., фот., 8 вклад. арк.

Вс65187

391. Алексєєнко І. До 100-річчя Бориса Патона / Ігор Алексєєнко // Україна дипломатична : наук. щорічник. – Київ, 2018. – Вип. 19. – С. 821–824.

Ж70897

392. Бабич М. Борису Патону – 100: благодаря каким изобретениям известен украинский гений [Электронный ресурс] / Мария Бабич // NEWS MIR. – Дата публ.: 27.11.2018. – URL: <https://newsmir.info/1497939>.

393. Борис Патон. Легенда електрозварювання : док. фільм [Електронний ресурс] / режисер Д. Коваленко // Телекомпания Глас : [вебсайт]. – Дата публ.: 2018. – URL: <https://bit.ly/3ljcL7t>.

394. Борис Євгенович Патон – Президент НАН України : (до 100-річчя від дня народж.) // Фізико-хімічна механіка матеріалів. – 2018. – Т. 54, № 6. – С. 7–9 : фот.

Ж29109

395. Видатний учений, винахідник, організатор науки : до 100-річчя від дня народження Б. Є. Патона / підгот. А. Рихтік // Дати і події,

2018, друге півріччя : календар знамен. дат. – Київ, 2018. – № 2. – С. 108–111 : фот. – Список літ.: с. 100–101.

Ж74230

396. Галузинская В. С. Аура интеллекта. И это все о нем [Б. Е. Патоне] / В. С. Галузинская // Косм. наука і технологія. – 2018. – Т. 24, № 5. – С. 73–76 : фот.

Ж14846

397. Горбулін В. П. Б. Є. Патон і розвиток космічної науки та технології / В. П. Горбулін, Я. С. Яцків // Косм. наука і технологія. – 2018. – Т. 24, № 5. – С. 43–52.

Ж14846

398. Дегтярев О. В. В ім'я досягнення спільної мети. Роль президента НАН України академіка Б. Є. Патона у створенні ракетно-космічної техніки / О. В. Дегтярев // Косм. наука і технологія. – 2018. – Т. 24, № 5. – С. 53–59.

Ж14846

399. Коноваленко О. О. Борис Євгенович Патон і розвиток низькочастотної радіоастрономії в Україні / О. О. Коноваленко // Косм. наука і технологія. – 2018. – Т. 24, № 5. – С. 68–72.

Ж14846

400. Корниенко А. Вековой юбилей легендарного ученого / Александр Корниенко // Наука и инновации. – 2018. – № 12. – С. 67–72.

Ж24868

401. Корнієнко О. М. Б. Є. Патон – інженер, учений та організатор науки (до 100-річчя з дня народження) / О. М. Корнієнко, Ю. О. Храмов // Наука та наукознавство. – 2018. – № 4. – С. 90–111.

Ж14597

402. Корнієнко О. М. Внесок Б. Є. Патона у розвиток і впровадження наукових досліджень в Україні : до 100-річного ювілею / О. М. Корнієнко // Питання історії науки і техніки. – 2018. – № 4. – С. 4–14.

Ж25942

403. Людина – наукова епоха : до 100-річчя від дня народж. Б. Є. Патона (1918) // Календар знаменних і пам'ятних дат, 2018. – Київ, 2018. – № 4. – С. 54–73 : портр. – Бібліогр.: с. 64–73.

Ж60630

404. Національна академія наук України. Видатні досягнення, 1918–2018 / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; редкол.: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Наумовець,

В. П. Горбулін [та ін.]. – Київ : Фенікс, 2018. – 320 с. : іл. – URL: <https://files.nas.gov.ua/Offices/Publications/BookContent/2018/190122174428914-6321.pdf>.

Патон Б. Є. – С. 202, 203, 206, 207, 216, 218, 219, 221, 239, 251, 271, 303.

405. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали : в 3 кн. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – (Джерела з історії науки в Україні).

Кн. 2, ч. 1 : 1946–1970. – 1088 с. : фот.

Патон Б. Є. – С. 15, 20, 23, 28, 96, 148, 202, 207, 212, 252, 294, 314, 361, 363, 454, 456, 562–565, 677–679, 681, 731, 740, 781–783, 842, 871, 920, 921, 923, 980, 1013.

Кн. 2, ч. 2 : 1971–1991. – 1136 с. : фот.

Патон Б. Є. – С. 18, 29, 50, 59, 68, 96, 98–101, 165, 177, 191, 203, 216, 249, 254–256, 337, 338, 350, 365, 376, 405, 408, 513, 514, 517, 520, 583, 599, 633, 638, 663, 741, 743, 787, 968, 810, 816, 859, 862, 1046, 1047, 1060, 1071.

Кн. 3 : 1991–2018. – 584 с. : фот.

Патон Б. Є. – С. 12, 14, 131, 175, 321, 322, 326, 327, 336, 342, 539, 542, 543, 561.

V357366/2, ч.1-2, 3

406. Національна академія наук України (1918–2018) : до 100-річчя від дня заснування / НАН України ; авт. кол.: С. І. Пирожков, О. С. Онищенко, П. І. Андон [та ін.] ; редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.), С. І. Пирожков, В. Л. Богданов [та ін.]. – Київ : Академперіодика, 2018. – 336 с. : іл., портр.

Про Б. Є. Патона. – С. 7, 27, 29, 48, 49, 56, 70, 73, 74, 81, 89, 124, 125, 145, 153, 157, 161, 167, 182, 191, 215, 223, 225, 233, 234, 236, 237, 239, 241, 243, 244, 246, 284, 327, 328, 330, 332.

Vс65354

407. Національна академія наук України, 1918–2018. Хронологія : [довідник] / НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Ф. Мачулін. – 2-ге вид., допов. й перероб. – Київ : Фенікс, 2018. – 683, [1] с. : фот., дод. – URL: <https://bit.ly/3ghAxz2>.

Патон Б. Є. – С. 153, 158, 161, 167, 175, 178, 179, 182, 183, 185, 186, 201, 207, 211, 212, 216, 222, 223, 229, 234, 239, 242, 256, 258, 259, 260, 264, 266, 268, 273, 279, 281, 283, 286, 290, 294, 298, 304, 306, 307, 312, 314, 316, 321, 325, 331, 336, 342, 347, 359, 364, 370, 371, 403, 404, 410, 422, 436, 440, 451, 456, 462, 467, 479, 483, 485, 490, 495, 498, 500, 504.

408. Онищенко О. С. Великий будівничий української науки [Б. Є. Патон] / О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 34–78.

Ж20611

409. Патон Борис Євгенович [Електронний ресурс] // Герої України : інтернет-проект. – URL: <http://www.ukrgeroes.com.ua/PatonBE.html>.

410. Патон Борис Євгенович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ, 2018. – С. 29–34 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

411. Пирожков С. І. Видатні організатори академічної науки / С. І. Пирожков, Л. А. Дубровіна // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 18–33.

Про Б. Є. Патона. – С. 18, 19, 32.

Ж20611

412. Сигалов А. Вічний двигун української науки : до 100-річчя Б. Є. Патона / Анатолій Сигалов // Світогляд. – 2018. – № 6. – С. 5–9.

Ж25653

413. Сорока М. Борис Патон. Рядки унікальної біографії [Електронний ресурс] : видат. укр. вченому й організатору наук. дослідж. – 100 р. / Михайло Сорока // Укрінформ : мультимед. платформа іномовлення України : [вебсайт]. – Дата публ.: 28.11.2018. – URL: <https://bit.ly/36utmz0>.

414. Стесин В. В. Б. Е. Патон в работах по космическим технологиям / В. В. Стесин // Косм. наука і технологія. – 2018. – Т. 24, № 5. – С. 25–27.

Ж14846

415. Томазов В. В. Рід Патонів: історія та генеалогія / В. В. Томазов // Вісн. НАН України. – 2018. – № 11. – С. 79–95 : фот.

Ж20611

416. Янковий В. В. Борис Євгенович Патон [Електронний ресурс] / В. В. Янковий, Д. Л. Стефанович // Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» : [вебсайт]. – Київ, 2018. – URL: https://kpi.ua/paton_borys-foto.

- 417.** Borys Evgenovych Paton is 100 // The Paton Welding J. – 2018. – № 11/12. – P. 1–3 : fot.
Ж42419
- 418.** Борис Патон. Интервью столетия [Электронный ресурс] / Телеканал Интер ; вел А. Данилевич. – Дата публ.: 17.05.2019. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-9Rq6BYJwr0>.
- 419.** «Война с историей, памятниками, названием улиц недопустима!» : интервью с акад. Б. Патоном / Борис Патон ; беседовал А. Данилевич // 2000 : еженедельник. – Киев, 2019. – 14–20 июня. – С. 1, 6.
- 420.** За підсумками року : інтерв'ю з акад. Б. Є. Патоном / Б. Є. Патон ; розмову вела С. Мазуренко // Вісн. НАН України. – 2019. – № 1. – С. 3–18 : фот.
Ж20611
- 421.** Борис Патон. Человек будущего : док. фильм [Электронный ресурс] / Телеканал Интер ; авт. Егор Высоцкий ; режиссер О. Лазебник // YouTube. – Дата публ.: 30.11.2019. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3SBST5ynqTc>.
- 422.** Кінолітопис : анот. кат. кіножурн., док. фільмів, кіно- і телесюжетів (1986–1995) / Держ. арх. служба України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: С. П. Анахов, В. Г. Берковський, І. М. Закринична [та ін.] ; наук. ред. Т. О. Ємельянова ; голов. редкол. серії: Т. І. Баранова, І. М. Кісіль, О. В. Бажан [та ін.]. – Київ, 2019. – 763, [13] с. : іл. – (Архівні зібрання України). – URL: <https://bit.ly/3lNkBGc>.
Патон Б. Є. – № 32-I, 42, 43, 136, 169, 212, 266-IX, 267-VI, 280-XVI, 283-XXIX, 308-XV, 343-IV, 447, 548, 570, 582, 640-III, 835, 856, 944-XLIV, 968-XV, 977-V, 983-X, 1781-I, 1971-VIII, 1978-XVIII, 1994-XV, 1995-IX, XVI, 2029-II, 2149, 2252-XVI, 2257-XXIX.
- 423.** Корнієнко О. М. Біля витоків космічної індустріалізації [про Б. Є. Патона] / О. М. Корнієнко // Наука та наукознавство. – 2019. – № 4. – С. 79–101.
Ж14597
- 424.** Можаровська А. Хто такий Борис Патон : біографія та цікаві факти із життя видат. укр. науковця [Електронний ресурс] / Анастасія Можаровська // 24 канал. 24 техно : [вебсайт]. – Дата публ.: 30.11.2019. – URL: <https://bit.ly/3eKBOxH>.
- 425.** Патрікеєва Н. Сторіччя Бориса Патона. 9 найкращих фактів із біографії вченого [Електронний ресурс] / Наталія Патрікеєва // Радіо

Свобода : [вебсайт]. – Дата публ.: 27.11.2019. – URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29623354.html>.

426. Томазов В. В. Патони: історія роду / В. В. Томазов // Укр. біографістика. – Київ, 2019. – Вип. 17. – С. 37–55.

Ж69079

427. Шевелева М. Борис Патон: Формула щастя в тому, щоб твоє життя і твоя діяльність були потрібні людям / Мар'яна Шевелева // Український інтерес : [вебсайт]. – Дата публ.: 27.11.2019. – URL: <https://bit.ly/3nqjEFo>.

428. За підсумками року : інтерв'ю з акад. Б. Є. Патоном / Б. Є. Патон ; розмову вела М. Призіглей // Вісн. НАН України. – 2020. – № 1. – С. 3–10 : фот.

Ж20611

429. «Неприпустимо багато ресурсів ми марнуємо на другорядні потреби і не звертаємо уваги на головне – глобальні проблеми» : [бесіда з акад. Б. Є. Патоном] / Б. Є. Патон ; бесіду вела С. Мазуренко // Уряд. кур'єр. – 2020. – 7 лип. – С. 1–3.

430. Наука в змозі істотно вплинути на інноваційне відродження країни : інтерв'ю акад. Б. Є. Патона журн. «Наука та наукознавство» // Наука та наукознавство. – 2020. – № 3. – С. 3–15.

Ж14597

431. «Пандемія COVID-19 показала, як неприпустимо багато ресурсів ми марнуємо на другорядні потреби і не звертаємо уваги на головне – глобальні проблеми» : [останнє інтерв'ю з акад. Б. Патоном] / Борис Патон ; підгот. С. Мазуренко // Автомат. зварювання. – 2020. – № 9. – С. 5–10.

Ж26970

432. Президент НАН України академік Борис Патон розповів про своє бачення процесів, які нині відбуваються в академії / Б. Є. Патон ; вела С. Мазуренко // Уряд. кур'єр. – 2020. – 7 лип.

433. Добко Т. Президенти Національної академії наук України у бібліографічних покажчиках / Тетяна Добко // Життя в науці: студії на пошану Любові Дубровіної / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; відп. ред. О. Онищенко ; упоряд.: О. Боляк [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 161–180.

Про Б. Є. Патона. – С. 175–178.

Вс674159

434. Історія Національної академії наук України, 1961–1965. Ч. 1. Документи і матеріали / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; уклад.: Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко, О. І. Вербіцька ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, О. В. Бажал [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2020. – 944 с. – (Джерела з історії науки в Україні). – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004028>.

Патон Б. Є. – С. 8, 11, 15, 124, 151, 162, 197, 198, 202, 207, 208, 210–212, 216, 227, 230, 232, 237, 240, 241, 243, 245, 253, 254, 262, 263, 283, 288, 291, 298, 300, 304, 306, 312, 314, 316, 317, 319, 336, 346, 362, 368, 373, 387, 396, 403, 412, 413, 421, 443, 449, 459, 466, 481, 488, 489, 508, 513, 519, 527, 531, 533–535, 538–540, 546, 549, 551, 562, 564, 566, 578, 581, 584, 588, 590, 591, 596, 619, 621, 622, 630, 632, 646, 649, 656, 659, 669, 676, 678, 681, 683, 685, 690, 696, 697, 703, 704, 707, 712, 718, 729, 730, 734, 735, 738, 745, 746, 758, 777, 806, 831, 846, 867.

435. Касьянова І. «В свои 101 год Патон сохранил острый ум до последнего дня» : [ушел из жизни Б. Е. Патон] / Ирина Касьянова // Вести. – 2020. – 21 авг. – С. 4–5 : фот.

436. Кирпа І. Його наука була для нас : у віці 101 рік пішов із життя перший Герой України академік Борис Патон / Ірина Кирпа // Україна молода. – 2020. – 21–22 серп. – С. 3 : фот.

437. Попович О. С. «Патонівський маневр» в історії розвитку НАН України / О. С. Попович // Вісн. НАН України. – 2020. – № 11. – С. 59–65.

Ж20611

438. Про життя і здобутки великої людини і видатного вченого : (повідомлення про відхід акад. Б. Є. Патона) // Вісн. НАН України. – 2020. – № 8. – С. 4–5 : портр.

Ж20611

439. Про увічнення в Україні пам'яті академіка Б. Є. Патона : Постанова Президидії НАН України від 7 жовт. 2020 р., № 141 // НАН України : [вебпортал]. – URL: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2020/09/200914153531506-9866.pdf>.

440. Прощання з академіком Борисом Євгеновичем Патоном // Вісн. НАН України. – 2020. – № 8. – С. 6–28 : фот.

Ж20611

441. Разумков Д. «Таких, як Борис Патон, в історії держави одиниці» : [пішов з життя Б. Є. Патон] / Дмитро Разумков, Сергій Бабак // Голос України. – 2020. – 21 серп. – С. 2 : фот.

442. Ровесник академії : Президент НАН України акад. Борис Патон пішов у засвіти на 102-му році життя // Уряд. кур'єр. – 2020. – 21 серп.

443. Сорка М. Борис Патон. Його життя в науці : пам'яті Б. Є. Патона, видат. укр. вченого, організатора наукових дослідж., багаторіч. президента НАН України [Електронний ресурс] / Михайло Сорока // Укрінформ : мультимед. платформа іномовлення в Україні. – Дата публ.: 20.08.2020. – URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3084960-boris-paton-jogo-zitta-epocha-v-nauci.html> : фот.

444. Сюдюков І. Людина Справи: відійшов у вічність великий вчений сучасності академік Борис Патон / Ігор Сюдюков // День. – 2020. – 21–22 серп. – С. 7 : фот.

445. Чигарьов В. В. Внесок Бориса Євгеновича Патона у розвиток зварювання / В. В. Чигарьов, Н. О. Макаренко // Центральноукр. наук. вісн. Технічні науки. – 2020. – Вип. 3. – С. 377–381. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkntu_2020_3_44.

446. Патон Борис Євгенович (1918–2020) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1257987>. – (Науковці України).

Бібліографічні посібники

447. Борис Евгеньевич Патон / АН СССР ; вступ. ст. В. К. Лебедева ; библиогр. сост. И. А. Добромыслова. – М. : Наука, 1966. – 64 с. : портр. – (Материалы к библиографии ученых СССР. Серия технических наук. Металлургия ; вып. 5).

A53634/5

448. Борис Евгеньевич Патон / АН СССР ; вступ. ст. В. К. Лебедева ; библиогр. сост.: Р. И. Кузьменко, И. А. Махровая, Д. С. Пшеничникова. – 2-е изд., доп. – М. : Наука, 1979. – 147 с. : портр. – (Материалы к библиографии ученых СССР. Серия технических наук. Металлургия ; вып. 7).

A53634/7

449. Біобібліографія президента НАН України, академіка НАН України Б. Є. Патона / НАН України, Ін-т електрозварювання ім. Є. О. Патона ; відп. ред. І. К. Походня ; авт. вступ. ст.: І. К. Походня, В. К. Лебедев «Життєвий і творчий шлях Б. Є. Патона» ; уклад.:

Л. В. Беляєва, Т. Б. Корольова, О. М. Лавриненко [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2008. – 623 с. : іл.

Вс46898

Рец.: Устіннікова О. Життя як історичне явище / Ольга Устіннікова // Вісн. Кн. палати. – 2009. – № 10. – С. 4–5.

Ж15184

450. Хронологічний покажчик посилань на наукові праці Бориса Євгеновича Патона : [база даних] / Ін-т електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України ; упоряд. В. М. Заліський. – Київ, 2011. – 37 с.

P120320

451. Борис Патон – національне надбання України : до 100-ліття від дня народж. [Електронний ресурс] / Сум. обл. універс. наук. б-ка ; уклад. Г. М. Романенко. – Суми, 2018. – 20 с. – URL: http://ounb.sumy.ua/index.php?page=pub_all#18.

452. Патон Борис Євгенович (27.11.1918–19.08.2020) [персональна сторінка] [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [вебпортал]. – URL: <https://bit.ly/2GRTviq>.

Див. також №№ 313, 340, 344, 353, 383, 385, 395, 403.

*Укладачі: Т. В. Добко, А. М. Колесніченко, Ю. Л. Фіх,
А. О. Жабін, О. А. Вакульчук*

Анатолій Глібович Загородній

(29.01.1951)

Президент НАН України з 2020 р.

Загородній Анатолій Глібович – видатний український науковець у галузі теоретичної фізики, організатор науки, академік Національної академії наук України, директор Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки.

А. Г. Загородній народився 29 січня 1951 р. в селищі Велика Багачка Великобагачанського району Полтавської області. У 1972 р. закінчив радіофізичний факультет Харківського державного університету ім. О. М. Горького (нині – Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна). Відтоді працює в Інституті теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України, де він пройшов шлях від стажиста-дослідника до директора інституту, який очолює й сьогодні.

Значний науковий внесок ученого пов'язаний з розв'язанням задач теоретичної та математичної фізики, фізики кінетичних явищ, теорії плазми, статистичної фізики. Розвинув статистичну теорію просторово обмежених плазмово-молекулярних систем і на її основі дослідив вплив взаємодії плазмової та молекулярної підсистем на електромагнетні процеси в таких системах; узагальнив теорію флуктуацій у стійкій стаціонарній плазмі на випадок плазми з великомасштабними турбулентними збуреннями. Розробив послідовну кінетичну теорію запорошеної плазми на основі перших принципів статистичної механіки. Сформулював строгі мікроскопічні рівняння та ланцюжок рівнянь Боголюбова для такої плазми, що дає змогу описати широкий клас нових фізичних явищ у запорошеній плазмі, що досі не мали свого пояснення. Його наукові здобутки відзначено Державною премією України в галузі науки і техніки (2005), преміями НАН України, державними нагородами: Почесною грамотою Верховної Ради України, орденами «За заслуги» III (2008), II (2016) та I (2021) ступенів.

Анатолій Глібович багато творчої енергії віддавав науково-організаційній роботі як член Президії НАН України, головний учений секретар і віцепрезидент НАН України, керівник державної науково-технічної програми та низки цільових наукових програм НАН України. Сприяв розвитку сучасної науки як голова Комітету наукової термінології при Президії НАН України, голова Комісії НАН з питань євроінтеграції. Представляв Україну в Об'єднаному дослідницькому

центрі ЄК (JRC EC), Міжнародному інституті прикладного системного аналізу (IASA), Європейській організації з ядерних досліджень (ЦЕРН), Об'єднаному інституті ядерних досліджень (м. Дубна) тощо.

А. Г. Загородній приділяє значну увагу розвитку міжнародного наукового співробітництва, інтеграції української науки у європейський науковий простір. Він є головою Національного комітету України з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», заступником голови Національної комісії України в справах ЮНЕСКО. Продовжує очолювати Комісію по роботі з науковою молоддю НАН України, Координаційну раду цільової програми з інформатизації НАН України та Наукову раду програми «Фізика плазми та плазмова електроніка» НАН України.

У його концепції наукового поступу закладено мету зберегти наукові традиції і водночас використовувати нові форми організації науки. Окремим внеском є його робота з вивчення та популяризації наукової спадщини засновника НАН України та її першого президента, академіка В. І. Вернадського. Як голова Комісії НАН України з розроблення наукової спадщини академіка В. І. Вернадського (2011–2020) з нагоди 150-річчя вченого ініціював видання багатотомного зібрання його творів «Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського», є головою щорічних читань НАН України, присвячених академіку В. І. Вернадському, очолював комітети українських і міжнародних симпозіумів. Зробив вагомий внесок в організацію та підготовку фундаментальних видань з історії НАН України, ґрунтовних праць, присвячених президенту НАН України Б. Є. Патону, академіку М. М. Боголюбову та багатьом іншим.

Впродовж багатьох років А. Г. Загородній був професором Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Національного університету «Києво-Могилянська академія». Він є іноземним членом низки академій та почесним доктором багатьох українських і закордонних університетів.

Високий авторитет А. Г. Загороднього знайшов прояв у його обранні президентом НАН України. Він має чітку та продуману програму діяльності Академії як вищої наукової установи нашої держави та реалізації нею провідної ролі в науковому супроводі всіх сфер економічного, науково-технічного, соціально-політичного і культурного поступу суспільства, щоб сприяти розвитку фундаментальної науки світового рівня та ефективному впровадженню прикладних науково-технічних розробок та інноваційних технологій, представленню досягнень української науки у світовому науковому інформаційному просторі, широкому залученню наукової спільноти й талановитої молоді до вирішення актуальних проблем, збереження та творення нових наукових традицій, демократизації академічного життя.

Високо цінуються його відданість науці, особисті якості як науковця і досвідченого організатора науки, людяність, високі моральні якості.

Л. А. Дубровіна, член-кореспондент НАН України

Матеріали до біобібліографії А. Г. Загороднього
(1974–2020)

Основні наукові праці А. Г. Загороднього

1. Transition Probabilities, Correlation functions and dielectric permittivity tensors for semibounded and bounded nonequilibrium plasma / I. P. Jakimenko, A. G. Zagorodny. – Kiev, 1974. – 28 p. – (Preprint / Acad. of Sciences of Ukraine, Inst. for Theoretical Physics ; ITP-74-21E).

Ip436

2. II International Conference on Plasma Theory, Kiev, Oct. 28 – Nov. 1, 1974 : Abstr. of Contributions / Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics of the Nat. Acad. of Sciences of Ukraine [et al.]. – Kiev, 1974. – 214 p.

Зі змісту: Thermal Radiation of Bounded Nonequilibrium Plasma / I. P. Jakimenko, A. G. Zagorodny. – P. 53.

3. Transition Probabilities, Correlation Functions and Dielectric Permittivity Tensors for Semi-bounded and Bounded Nonequilibrium Plasmas / I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Physica Scripta. – 1974. – Vol. 10, № 5. – P. 244–251.

Ж32978

4. Спонтанное излучение полуограниченной неравновесной плазмы / А. Г. Загородний, И. П. Якименко. – Киев, 1975. – 35 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-75-124Р). – Библиогр.: с. 35–36.

P14803

5. Излучение слоя неравновесной плазмы / А. Г. Загородний, И. П. Якименко. – Киев, 1976. – 25 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-76-133Р).

P18742

6. К проблеме пробного заряда в теории ограниченной плазмы / А. Г. Загородний, Р. Тегебак, А. С. Усенко, И. П. Якименко ; АН УССР, Ин-т теорет. физики. – Киев, 1976. – 23 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-76-91Р). – Библиогр.: с. 22–23.

P17706

7. Spontaneous Emission of Electromagnetic Waves by a Semi-bounded Non-equilibrium Plasma / I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Physica Scripta. – 1976. – Vol. 14, № 5. – P. 242–252.

Ж32978

- 8.** Излучение полупространства слабоионизированной плазмы / А. Г. Загородний, И. В. Кривцун, И. П. Якименко. – Киев, 1977. – 35 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-77-49Р).
P20686
- 9.** Спектры спонтанного излучения слоя неизотермической электронно-ионной плазмы / А. Г. Загородний. – Киев, 1977. – 40 с. : рис. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-77-60Р).
P21189
- 10.** Флуктуации в полуограниченной плазме при наличии внешнего высокочастотного поля / А. Г. Загородний, Р. Тегебак, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1977. – 31 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-77-106Р).
P22731
- 11.** Флуктуации и спектры излучения ограниченной плазмы : автореф. дис. ... канд. физ.-мат. наук : 01.04.02 / Загородний Анатолий Глебович ; АН УССР, Ин-т теорет. физики. – Киев, 1977. – 15 с.
Pa124404
- 12.** Флуктуации и спектры излучения ограниченной плазмы : дис. ... канд. физ.-мат. наук : 01.04.02 / Загородний Анатолий Глебович ; АН УССР, Ин-т теорет. физики. – Киев, 1977. – 144 с. : ил. – Библиогр.: с. 140–144.
- 13.** Излучение полупространства слабоионизированной плазмы / А. Г. Загородний, И. В. Кривцов, И. П. Якименко // Укр. физ. журн. – 1977. – Т. 22, № 9. – С. 1535–1542.
Ж26988/a
- 14.** The Test Charge Problem in the Theory of Bounded Plasmas / R. Tegeback, A. S. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // J. of Plasma Physics. – 1977. – Vol. 18, № 1. – P. 113–125.
- 15.** Излучение слоя неравновесной плазмы / А. Г. Загородний, И. П. Якименко // Физика плазмы. – 1978. – № 2. – С. 420–432.
Ж14069
- 16.** Enhanced Fluctuations in Semi-infinite Plasmas / I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny, R. Tegeback, A. S. Usenko // Physica Scripta. – 1978. – Vol. 18, № 3. – P. 182–190.
Ж32978
- 17.** Флуктуационная теория тормозного излучения ограниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. –

Киев, 1979. – 32 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-79-88Р). – Библиогр.: с. 31–32.

P29808

18. Influence of the collisions of electrons and ions with atoms and molecules on the dynamic form-factors of bounded many-particle systems / I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny. – Kiev, 1980. – 39 p. – (Preprint / Acad. of Sciences of the Ukr. SSR, Inst. for the Theoretical Physics ; ИТР-80–108Е). – Библиогр.: p. 38–39.

Ip3007

19. Излучение неоднородного плазменного цилиндра / В. С. Гвоздецкий, А. Г. Загородний, А. Г. Кривцун, И. П. Якименко. – Киев, 1981. – 26 с. – (Препринт / Ин-т теорет. физики АН УССР ; ИТФ-81-92Р).

P36182

20. Флуктуационная теория тормозного излучения ограниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Изв. вузов. Радиофизика. – 1981. – Т. 24, № 5. – С. 539–555.

Ж27665/Радиофизика

21. Излучение слабоионизированной плазмы со случайно-рассеивающейся границей / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1982. – 33 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-82-164Р). – Библиогр.: с. 31–33.

P39633

22. Уравнение Балеску-Ленарда для полуограниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1982. – 38 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-82-75Р). – Библиогр.: с. 33–34.

23. Флуктуации и излучение ограниченных плазменно-молекулярных систем / П. К. Голубинский, А. Г. Загородний, В. С. Пегова, И. П. Якименко. – Киев, 1982. – 56 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-90–6Р).

P37901

24. Влияние столкновений электронов и ионов с атомами и молекулами на динамические форм-факторы ограниченных многочастичных систем / А. Г. Загородний, И. П. Якименко // Физика многочастич. систем. – Киев, 1982. – Вып. 1. – С. 72–89.

Ж66595

25. Fluctuation Theory of Bremsstrahlung Radiation from a Bounded Plasma / A. S. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Radiophysics and Quantum Electronics. – 1982. – Vol. 24, № 5. – P. 361–373.

26. Излучение неоднородного плазменного шара / В. С. Гвоздецкий, А. Г. Загородний, И. В. Кривцун, И. П. Якименко. – Киев, 1983. – 26 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-83-167Р).

Р42183

27. Излучение ограниченных плазменно-молекулярных систем при наличии внешнего высокочастотного поля / А. Г. Загородний, И. П. Якименко. – Киев, 1983. – 31 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-83-135Р). – Библиогр.: с. 30–31.

Р42692

28. Интеграл столкновения и равновесные распределения для ограниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1983. – 32 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-83-164Р).

Р41885

29. Тепловое излучение полупрозрачной плазмы со случайно-рассеивающейся границей / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1983. – 52 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-83-22Р).

Р40170

30. Флуктуации в плазменно-молекулярной системе, ограниченной цилиндрической поверхностью / А. Г. Загородний, А. Ю. Шевченко, И. П. Якименко. – Киев, 1983. – 33 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-83-107Р). – Библиогр.: с. 27–28.

Р41385

31. Излучение полупространства и слоя неравновесной плазмы с активными молекулами / П. К. Голубинский, А. Г. Загородний, В. С. Пегова, И. П. Якименко // Укр. физ. журн. – 1983. – Т. 28, № 8. – С. 1165–1172.

Ж26988/а

32. Флуктуации в ограниченных плазменно-молекулярных системах / П. К. Голубинский, А. Г. Загородний, В. С. Пегова, И. П. Якименко // Укр. физ. журн. – 1983. – Т. 28, № 7. – С. 1001–1007.

Ж26988/а

33. Кинетическое уравнение и интеграл столкновений для полуограниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Докл. АН УССР. Сер. А. – 1984. – № 3. – С. 55–59.

34. Некогерентное отражение электромагнитных волн от границы плазменно-молекулярной среды / П. К. Голубинский, А. Г. Загородний, И. П. Якименко. – Киев, 1984. – 53 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-84-133Р). – Библиогр.: с. 48–50.

P44511

35. О влиянии теплового движения электронов на спектры спонтанного излучения цилиндрически симметричных плазменно-молекулярных систем / А. Г. Загородний, А. Ю. Шевченко, И. П. Якименко. – Киев, 1984. – 29 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-84-169Р). – Библиогр.: с. 16.

P44794

36. О движении заряженных частиц в ограниченных системах со столкновениями / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1984. – 37 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-84-131Р). – Библиогр.: с. 33–35.

P54339

37. Интеграл столкновений для ограниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Укр. физ. журн. – 1984. – Т. 29, № 3. – С. 456–458.

Ж26988/a

38. Рассеяние электромагнитных волн на вынужденных флуктуациях в полуограниченной плазменно-молекулярной среде / А. Г. Загородний, Э. Неслунд, Л. Стенфло, И. П. Якименко. – Киев, 1984. – 24 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-84-29Р).

P42665

39. Scattering of Electromagnetic Waves on Enhanced Fluctuations in a Semi-Infinite Plasma-Molecular Medium / A. G. Zagorodny, E. Näslund. – Umea : Umea Univ., 1984. – 19 p. – (Preprint / Umea Univ.).

40. Parametric Instabilities in Bounded Plasma Molecular System / I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Nonlinear and Turbulent Processes in Physics : Kiev, October 10–25 : Proc. of the Second Intern. Workshop / ed. R. Z. Sagdeev. – New York : Harwood Acad. Publ., 1984. – Vol. 1. – P. 633–642.

41. Scattering of Electromagnetic Waves on Enhanced Fluctuations in a Semi-Infinite Plasma-Molecular Medium / A. G. Zagorodny, I. P. Yakimenko, E. Näslund, L. Stenflo // *Physica Scripta*. – 1984. – Vol. 30, № 3. – P. 212–216.

42. Влияние конфигурации границ на вероятность перехода броуновской частицы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко. – Киев, 1985. – 31 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-85-149Р). Р48466

43. Движение броуновских частиц в системах с поглощающими границами / А. Г. Загородний, А. С. Усенко. – Киев, 1985. – 48 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-85-148Р). – Библиогр.: с. 36–37. Р48422

44. Крупномасштабные флуктуации в ограниченных плазменно-молекулярных системах / А. Г. Загородний, Ю. Л. Климонтович, И. П. Якименко. – Киев, 1985. – 29 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-85-150Р). – Библиогр.: с. 28–29. Р48232

45. Нелинейное взаимодействие электромагнитных волн в плазменно-молекулярной среде, ограниченной сферической поверхностью / А. Г. Загородний, Л. А. Назаренко, А. Ю. Шевченко, И. П. Якименко. – Киев, 1985. – 28 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-85-52Р). Р46600

46. О влиянии граничных условий на спектры теплового излучения полуограниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1985. – 16 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-85-126Р). Р48150

47. Поглощение электромагнитных волн полуограниченной плазмподобной средой с диэлектрическим покрытием / А. Г. Загородний, И. П. Якименко, В. С. Гвоздецкий, И. В. Кривцун. – Киев, 1985. – 25 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-85-63Р). – Библиогр.: с. 15–16. Р46608

48. Интеграл столкновений и равновесные распределения для ограниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // *Физика плазмы*. – 1985. – № 6. – С. 711–720. Ж14069

49. Параметрическая неустойчивость в ограниченных плазменно-молекулярных системах / А. Г. Загородний, И. П. Якименко // Проблемы нелинейных и турбулентных процессов в физике : тр. Междунар. рабочей группы (Киев, 1983) : в 2 ч. – Киев, 1985. – Ч. 1. – С. 313–317.

В333716/1

50. Spontaneous Emission of Electromagnetic Waves by a Plasma Half Space with a Random Scattering Boundary / A. S. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Physica Scripta. – 1985. – Vol. 32, № 3. – P. 225–235.

51. Равновесные функции распределения для ограниченных плазменно-молекулярных систем / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1986. – [1], 49 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-86-161Р).

P51867

52. О движении заряженных частиц в ограниченных системах со столкновениями / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Изв. вузов. Радиофизика. – 1986. – Т. 29, № 2. – С. 169–182.

Ж27665/Радиофизика

53. Тепловое излучение пространственно-неоднородных плазменно-молекулярных систем / А. Г. Загородний, И. В. Кривцун, И. П. Якименко // Укр. физ. журн. – 1986. – Т. 31, № 11. – С. 1696–1702.

Ж26988/a

54. Тепловое излучение пространственно-неоднородных плазменно-молекулярных систем. II. Спектральные распределения мощности излучения / А. Г. Загородний, И. В. Кривцун, И. П. Якименко // Укр. физ. журн. – 1986. – Т. 31, № 12. – С. 1830–1836.

Ж26988

55. Motion of Charged Particles in Bounded Systems with Collisions / A. G. Zagorodny, A. S. Usenko, I. P. Yakimenko // Radiophysics and Quantum Electronics. – 1986. – Vol. 29, № 2. – P. 129–141.

56. Некогерентное отражение электромагнитных волн полупространством слабоионизованной плазмы с поглощающей границей / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1987. – [1], 33 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ИТФ-87-18Р). – Библиогр.: с. 17–19.

P52670

57. Рассеяние электромагнитных волн в слое полуограниченной плазменно-молекулярной среды / П. К. Голубинский, А. Г. Загородний, И. П. Якименко. – Киев, 1987. – 41 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-87-146Р). – Библиогр.: с. 27–28.

P55503

58. Излучение плазменно-молекулярных систем, ограниченных цилиндрической поверхностью / А. Г. Загородний, А. Ю. Шевченко, И. П. Якименко // Физика плазмы. – 1987. – № 3. – С. 319–324.

Ж14069

59. О влиянии граничных условий на электромагнитные свойства плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Физика многочастич. систем. – Киев, 1987. – Вып. 11. – С. 36–43.

Ж66595

60. О влиянии слоистых диэлектрических покрытий на поглощательные свойства ограниченных плазмopodobных сред / В. С. Гвоздецкий, А. Г. Загородний, И. В. Кривцун, И. П. Якименко // Радиотехника и электроника. – 1987. – № 11. – С. 2372–2381.

Ж27005

61. Равновесное распределение заряженных частиц в ограниченной плазме вблизи поверхности твердого тела / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Взаимодействие атомных частиц с твердым телом : материалы 8 Всесоюз. конф. 7–9 янв., 1987. – М., 1987. – Т. 3. – С. 100–102.

62. Рассеяние электромагнитных волн в слое плазменно-молекулярной среды / П. К. Голубинский, А. Г. Загородний, И. П. Якименко // Изв. вузов. Физика. – 1987. – Т. 30, № 5. – С. 79–82.

Ж27665/Физика

63. International Conference of Plasma Physics : Joint Conf. of the 7th Kiev Intern. Conf. on Plasma Theory and the 7th Intern. Congress on Waves and Instabilities in Plasmas, Kiev, Apr. 6–12, 1987 : Proc. Contributed Papers : [in 4 vol.] / Acad. of Sciences of the Ukr. SSR ; ed. A. G. Sitenko. – Kiev : Naukova Dumka, 1987. – Vol. 4. – 366 p.

Зi змісту: Boundary Effects in the Theory of Large-scale Fluctuations in Plasma-molecular Systems / I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny, Yu. L. Klimontovich. – P. 159–162; Fluctuations and Electromagnetic Wave Scattering in Bounded Weaklyionized Plasma with Absorbing Boundaries / I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny. – P. 185–188.

64. Brownian Particle Motion in a System with Absorbing Boundaries / A. S. Usenko, A. G. Zagorodny // *Molecular Physics*. – 1987. – Vol. 61, Iss. 5. – P. 1213–1246.

65. Electromagnetic wave scattering in a semi-bounded plasma-molecular medium / P. K. Golubinskii, A. G. Zagorodnyi, I. P. Yakimenko // *Soviet Physics J.* – 1987. – № 30. – P. 430–432.

66. Параметрическое возбуждение волн в слое плазменно-молекулярной среды / П. К. Голубинский, А. Г. Загородний, И. П. Якименко. – Киев, 1988. – 24 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-88-146Р). – Библиогр.: с. 23–24.

P61557

67. Спектры спонтанного излучения полупространства неоднородной плазмы / В. С. Гвоздецкий, А. Г. Загородний, И. В. Кривцун, Г. М. Корчинский, И. П. Якименко. – Киев, 1988. – 40 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-88-110Р). – Библиогр.: с. 35–36.

P21189

68. Статистическая теория тормозного излучения в плазменно-молекулярных системах / А. Г. Загородний, Ю. Л. Климонтович, А. Ю. Шевченко, И. П. Якименко. – Киев, 1988. – 49 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-88-11Р). – Библиогр.: с. 47–49.

P56373

69. Влияние слоистых диэлектрических покрытий на абсорбционные свойства ограниченных плазмopodobных сред / В. С. Гвоздецкий, А. Г. Загородний, И. В. Кривцун, И. П. Якименко // *Журн. коммуникац. технологий и электроники*. – 1988. – Т. 33, № 3. – С. 112–120.

70. Крупномасштабные флуктуации в ограниченных плазменно-молекулярных системах / А. Г. Загородний, Ю. Л. Климонтович, И. П. Якименко // *Теорет. и мат. физика*. – 1988. – Т. 75, № 1. – С. 70–85.

Ж61948

71. Электромагнитные поля в полуограниченной слабоионизированной плазме со случайно рассеивающейся границей / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // *Изв. вузов. Радиофизика*. – 1988. – Т. 31, № 6. – С. 704–716.

Ж27665/Радиофизика

72. Electromagnetic fields in semibounded weakly-ionized plasma with a randomly scattering boundary / A. S. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Radiophysics and Quantum Electronics. – 1988. – Vol. 31, № 6. – P. 517–528.

73. Electromagnetic wave scattering in a semi-bounded plasma-molecular medium / P. K. Golubinskii, A. G. Zagorodnyi, I. P. Yakimenko // Soviet Physics J. – 1987. – Vol. 30. – P. 430–432.

74. Kinetic Equations and Equilibrium / A. S. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny [et al.] // Plasma Theory and Nonlinear and Turbulent Processes in Physics : Proc. of the Intern. Workshop on Plasma Theory and Nonlinear and Turbulent Processes in Physics, Kiev, Apr. 13–25, 1987 : [in 2 vol.] / ed. V. G. Bar'yakhtar. – Singapore, 1988. – Vol. 2. – P. 721–750.

75. Kinetic Equations and Equilibrium Distributions for Bounded Plasma-Molecular Systems / A. G. Zagorodny, A. S. Usenko, I. P. Yakimenko // Nonlinear and Turbulent Processes in Physics : Proc. of the III Intern. Workshop, Kiev, USSR, Apr. 13–26, 1987 : in 2 vol. / Acad. of Sciences of the Ukr. SSR ; eds.: V. G. Bar'yakhtar [et al.]. – Kiev : Naukova Dumka, 1988. – Vol. 2. – P. 227–231.

B274315/2

76. Large-Scale Fluctuations in Bounded Plasma-Molecular Systems / A. G. Zagorodnii, Yu. L. Klimontovich, I. P. Yakimenko // Theoretical and Math. Physics. – 1988. – Vol. 75, № 1. – P. 377–388.

77. Statistical Theory of Plasma-molecular Systems / Yu. I. Klimontovich, A. G. Zagorodny, I. P. Yakimenko [et al.] // Plasma Theory and Nonlinear and Turbulent Processes in Physics : Proc. of the Intern. Workshop on Plasma Theory and Nonlinear and Turbulent Processes in Physics, Kiev, Apr. 13–25, 1987 / ed. V. G. Bar'yakhtar. – Singapore, 1988. – Vol. 2. – P. 645–678.

78. Диссипация связанной электронно-дырочной пары в области больших электрических полей / М. А. Заболотный, А. Г. Загородний, Н. Г. Кувшинский, И. П. Якименко. – Киев, 1989. – 16 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-89-36Р). – Библиогр.: с. 10–11.

P64821

79. Излучение слоя неоднородной плазмы / А. Г. Загородний, Г. М. Корчинский, И. П. Якименко. – Киев, 1989. – 29 с. : граф. –

(Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-89-58Р). – Библиогр.: с. 20–21.

P65840

80. Некогерентное отражение электромагнитных волн плазменным слоем / А. Г. Загородний, А. С. Усенко. – Киев, 1989. – 47 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-88-157Р). – Библиогр.: с. 33–35.

P62736

81. Поверхностные волны в полупространстве и слое неоднородной плазмы / А. Г. Загородний, Г. М. Корчинский, И. П. Якименко. – Киев, 1989. – 28 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-89-82Р). – Библиогр.: с. 19–20.

P67064

82. Регистрирующие среды на основе полимерных полупроводников и их применение : [метод. рек. / подгот. М. А. Заболотным, А. Г. Загородним] ; О-во «Знание» УССР. – Киев : РДЭНТИ, 1989. – 20 с. : граф. – (В помощь лектору и специалисту). – Библиогр.: с. 19–20.

P66579

83. On the Problem of Sers for the Molecules Adsorbed on the Plane Boundaries / A. S. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Nonlinear World : Proc. of the IV Intern. Workshop on Nonlinear and Turbulent Processes in Physics, Kiev, USSR, 9–22 Oct. 1989 : in 2 vol. / Acad. of Sciences of the Ukr. SSR, Intern. Union of Pure and Appl. Physics ; eds.: A. G. Sitenko, V. E. Zakharov, V. M. Chernousenko. – Kiev : Naukova Dumka, 1989. – Vol. 1. – P. 441–444. – URL: <https://lib.eur.nl/book/451897/7c2e1e>.

84. Некогерентное отражение электромагнитных волн полуограниченной плазмой / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Изв. вузов. Радиофизика. – 1989. – Т. 32, № 9. – С. 1097–1112.

Ж27665/Радиофизика

85. Равновесные функции распределения для ограниченных плазменно-молекулярных систем / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Современные проблемы статистической физики : тр. Всесоюз. конф., Львов, 3–5 февр. 1987 г. : [в 2 т.] / АН УССР, Ин-т теорет. физики. – Киев, 1989. – Т. 1. – С. 59–65.

V336555/1

86. Incoherent Reflection of Electromagnetic Waves by a Semibounded Plasma / A. G. Zagorodnii, A. S. Usenko, I. P. Yakimenko // Radiophysics and Quantum Electronics. – 1989. – Vol. 32, № 9. – P. 812–825.

87. Statistical Theory of Bremsstrahlung in Plasma-Molecular Systems / A. Yu. Shevchenko, Yu. L. Klimontovich, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Contributions to Plasma Physics. – 1989. – Vol. 29, № 6. – P. 551–587.

Ж36045

88. Statistical Theory of Plasma-Molecular Systems / Yu. L. Klimontovich, H. Wilhelmsson, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Physics Rep. – 1989. – Vol. 175, Iss. 5/6. – P. 263–401.

89. Влияние стрикционной нелинейности на электромагнитные свойства плоско-слоистой плазмы / А. Г. Загородний, Г. М. Корчинский, И. П. Якименко. – Киев, 1990. – 23 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-90-9Р). – Библиогр.: с. 16–17.

Р67259

90. Гидродинамическое течение тонких пленок полимерных полупроводников под действием поверхностных сил / М. А. Заболотный, А. Г. Загородний, Н. Г. Кувшинский, И. П. Якименко. – Киев, 1990. – 24 с. : ил. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-90-6Р).

Р67335

91. Граничные условия для функций распределения заряженных частиц в плазме / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1990. – 44 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-90-41Р). – Библиогр.: с. 42–44.

Р69097

92. Излучение диполя, расположенного вблизи плоской границы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1990. – 49 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-90-46Р). – Библиогр.: с. 46–49.

Р69249

93. Кинетическое описание взаимодействия электромагнитных волн со слоем неоднородной плазмы / А. Г. Загородний, Г. М. Корчинский, И. П. Якименко. – Киев, 1990. – 31 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-90-5Р).

Р67436

94. Резонансное взаимодействие электронных волн в полугораниченной плазме / Н. Б. Алексич, А. Г. Загородний, В. И. Засенко. – Киев, 1990. – 16 с. : ил. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-90-28Р). – Библиогр.: с. 13–14.

P68393

95. Статистическая теория плазменно-молекулярных систем / Ю. Л. Климонтович, Х. Вильгельмссон, И. П. Якименко, А. Г. Загородний. – М. : Изд-во МГУ, 1990. – 224 с. : граф. – Библиогр.: с. 220–223.

Ba518245

96. Электромагнитные флуктуации в ограниченных плазменно-молекулярных системах : автореф. дис. ... д-ра физ.-мат. наук : 01.04.08 / Загородний Анатолий Глебович ; Гос. ком. СССР по нар. образованию, Харьков. гос. ун-т им. А. М. Горького. – Харьков, 1990. – 37 с.

Pa265166

97. Электромагнитные флуктуации в ограниченных плазменно-молекулярных системах : дис. ... д-ра физ.-мат. наук : 01.04.08 / Загородний Анатолий Глебович ; Гос. ком. СССР по нар. образованию, Харьков. гос. ун-т им. А. М. Горького. – Киев, 1990. – 352 с. : ил. – Библиогр.: с. 331–352.

98. Взаимодействие электромагнитных волн в полугораниченной плазме / Н. Б. Алексич, А. Г. Загородний, В. И. Засенко // Укр. физ. журн. – 1990. – Т. 35, № 9. – С. 1340–1348.

Ж26988/a

99. Диссоциация связанной электронно-дырочной пары в области больших электрических полей / А. М. Белоножко, М. А. Заболотный, Н. Г. Кувшинский, А. Г. Загородний // Фундам. основы опт. памяти и среды. – Киев, 1990. – Вып. 21. – С. 20–26.

Ж61997

100. Кинетическое описание взаимодействия электромагнитной волны со слоем неоднородной плазмы / А. Г. Загородний, Г. М. Корчинский, И. П. Якименко // Письма в журн. эксперим. и теорет. физики (ЖТФ). – 1990. – Т. 16, № 13. – С. 8–12.

Ж12103/прил.

101. Спектры спонтанного излучения полупространства неоднородной плазмы / В. С. Гвоздецкий, А. Г. Загородний, И. В. Кривцун, Г. М. Корчинский, И. П. Якименко // Физика плазмы. – 1990. – Т. 16, № 5. – С. 604–611.

Ж14069

102. Incoherent Reflection of Electromagnetic Waves by a Semibounded Plasma / A. S. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Radiophysics and Quantum Electronics. – 1990. – Vol. 32, № 9. – P. 812–825.

103. Incoherent Scattering of Electromagnetic Waves by a Weakly Ionized Plasma Layer / A. G. Zagorodny, A. S. Usenko // Radiophysics and Quantum Electronics. – 1990. – Vol. 33, № 12. – P. 971–985.

104. The Influence of Strictional Nonlinearity on the Electromagnetic Properties of Stratifed Inhomogeneous Plasma / A. G. Zagorodny, G. M. Korchinsky, I. P. Yakimenko // Nonlinear World : IV Intern. Workshop on Nonlinear and Turbulent Processes in Physics, Kiev, USSR, 9–22 Oct. 1989 / eds.: V. G. Bar'yakhtar, V. M. Chernousenko, N. S. Erokhin [et al.]. – Singapore : World Sci. Publ., 1990. – Vol. 2. – P. 1132–1149.

B273954/2

105. Влияние эффектов запаздывания на динамику интенсивных релятивистских сверхкоротких пучков заряженных частиц / И. В. Роменский, А. Г. Загородний, В. М. Куклин, И. П. Панченко. – Киев, 1991. – 20 с. : граф. – (Препринт / АН УССР, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-91-38Р). – Библиогр.: с. 14–15.

P73202

106. Distribution of Charged Particles Near the Plasma Boundary in the Presence of External Electric Field / G. M. Korchinsky, A. G. Zagorodny, I. P. Yakimenko. – Kiev, 1991. – 24 p. – (Preprint / Acad. of Sciences of the Ukraine, Inst. for Theoretical Physics ; ИТФ-91-58Е).

Ip5083

107. Влияние туннелирования на образование носителей заряда в полимерных полупроводниках при наличии электрического поля / М. А. Заболотный, А. Г. Загородний, Н. П. Боролина // Физика твердого тела. – 1991. – Т. 33, № 8. – С. 2345–2349.

Ж28143

108. Кинетическая теория полуограниченной плазмы со случайно рассеивающей границей / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Изв. вузов. Радиофизика. – 1991. – Т. 34, № 10/12. – С. 1135–1158.

Ж27665/Радиофизика

109. Статистическая теория тормозного излучения плазменно-молекулярных систем / А. Г. Загородний, Ю. Л. Климонтович,

А. Ю. Шевченко, И. П. Якименко // Физика многочастич. систем. – Киев, 1991. – Вып. 18. – С. 36–50.

Ж66595

110. Kinetic Theory of Semibounded Plasma with Randomly Scattering Boundary / A. S. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Radiophysics and Quantum Electronics. – 1991. – Vol. 34, № 10/12. – P. 882–898.

111. Structural and Electronic Properties of Atomic Chains / O. I. Gerasimov, N. N. Kudyntzev, A. G. Zagorodny. – Kiev, 1991. – 30 p. – (Preprint / Acad. of Sciences of Ukraine, Inst. for Theoretical Physics ; ITP-91-95B). – Bibliogr.: p. 28–29.

Ip5188

112. Ланжевенковский подход к статистической теории ограниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1992. – 24 с. – (Препринт / АН Украины, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-91-71Р). – Библиогр.: с. 21–24.

P74677

113. Плотность энергии флуктуационного электромагнитного поля вблизи полуграниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1992. – 48 с. : граф. – (Препринт / АН Украины, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-92-37Р).

P76109

114. Теплообмен излучением между двумя средами / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1992. – [1], 45 с. – (Препринт / АН Украины, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-91-75Р). – Библиогр.: с. 44–45.

P74683

115. Spatial Helicon-Wave Echo in an Inhomogeneous Magnetized Plasma / E. A. Fedutenko, V. I. Lapshin, A. G. Zagorodnij. – Kiev, 1992. – 16 p. – (Preprint / Acad. of Sciences of the Ukraine, Inst. for Theoretical Physics ; ITP-92-1E).

Ip5266

116. Поле излучения диполя, расположенного вблизи границы раздела двух сред / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Изв. вузов. Радиофизика. – 1992. – Т. 35, № 5/6. – С. 540–568.

Ж27665/Радиофизика

117. Boundary Conditions for Charged Particle Distribution Functions / A. S. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // *Physics, chemistry and mechanics of surfaces*. – 1992. – Vol. 7, № 12. – P. 3015–3030.

118. Correlation Theory of Particle Distribution Near the Plasma Boundary in the Presence of Strong Electric Field / G. M. Korchinsky, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // *Europhysics Conference Abstracts : Proc. of 19th Intern. Conf. on Plasma Physics, Innsbruck (Austria) ; 29 Jun – 3 Jul. 1992.* – Geneva : Europ. Phys. Society, 1992. – Vol. 16C, pt. 2. – P. 1377–1390.

119. Distribution of Charged Particles near the Plasma Boundary in the Presence of an External Electric Field / G. M. Korchinsky, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // *Physica Scripta*. – 1992. – Vol. 45, № 4. – P. 380–385.

120. The Langevin Approach in the Statistical Theory of Bounded Plasmas / A. G. Zagorodny, A. S. Usenko, I. P. Yakimenko // *Workshop on Turbulence and Nonlinear Processes in Plasmas, Kiev, 13–29 April, 1992 : Contributed Papers / Ukr. Acad. of Sciences, Intern. Center of Physics, Inst. for Theoretical Physics.* – Kiev, 1992. – P. 134–137.

121. Radiation Field of a Dipole Situated near an Interface of Two Media / A. S. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // *Radiophysics and Quantum Electronics*. – 1992. – Vol. 35, № 6/7. – P. 349–367.

122. Давление флуктуационного электромагнитного поля в неоднородной среде / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко. – Киев, 1993. – 13 с. – (Препринт / НАН Украины, Ин-т теорет. физики ; ИТФ-93-2Р). – Библиогр.: с. 11–13.

P76140

123. Memory effects in turbulent diffusion / A. G. Zagorodny, J. Weiland, H. Wilhelmsson. Kiev, 1993. – 8 p. – (Preprint / Ukr. Acad. of Sciences, Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics ; ITP-91-58E).

Ip5462

124. Modelling of the structure and physical properties of simple disordered systems / A. G. Zagorodny, O. I. Gerasimov. – Kiev, 1993. – 20 p. – (Preprint / Ukr. Acad. of Sciences, Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics ; ITP-93-4E).

Ip5431

125. On the theory of bounded many-particle systems with purely coulomb interactions / A. G. Zagorodny, I. P. Yakimenko, K. Heinzinger. – Kiev, 1993. – 12 p. – (Preprint / Ukr. Acad. of Sciences, Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics ; ITP-93-13E).

Ip5444

126. Physics in Ukraine : Intern. Conf., Kiev, 22–27 June, 1993 : Proc. Contributed Papers. Plasma Physics / Ukr. Acad. of Sciences, Intern. Center of Physics, Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics [et al.] ; ed. A. Sitenko. – Kiev, 1993. – 222 p.

Зi змісту: On the Theory of Bounded Many-Particle Systems with Pure Coulomb Interaction / K. Heinzinger, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny. – P. 118–121; The Energy of Fluctuation Electromagnetic Field near the Semi-bounded Plasma / A. A. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny. – P. 198–201; Fine Structure Dynamics of Cold Charged Particle Bunches Injected into the Plasma / A. G. Zagorodny, V. M. Kuklin, I. P. Panchenko. – P. 208–211.

Ib187162

127. Ланжевенковский подход к статистической теории ограниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Физика плазмы. – 1993. – Т. 19. – № 2. – С. 147–159.

Ж14069

128. Scattering of Electromagnetic Waves in Plasmas and Plasma-molecular Systems / A. G. Sitenko, A. G. Zagorodny // XXI International Conference on Phenomena in Ionized Gases : September 19–24, 1993, Ruhr-Universitat Bochum : [Proceedings] / ed. G. Ecker. – Bochum : Arbeitsgemeinschaft Plasmaphysik, 1993. – Vol. 3 : Invited and Additional Papers. – P. 326–335.

129. Thermal Radiation Energy Density in Inhomogeneous Transparent Media / A. G. Zagorodny, A. S. Usenko, I. P. Yakimenko // J. of Experimental and Theoretical Physics. – 1993. – Vol. 77, № 3. – P. 361–370.

130. Динамика формирования диссипативных структур в неравновесных системах (волновые среды) / А. Г. Загородний, А. В. Киричок, В. М. Куклин, И. И. Панченко. – Киев, 1994. – 28 с. : граф. – (Препринт / НАН Украины, Ин-т теорет. физики им. Н. Н. Боголюбова ; ИТФ-94-4Р). – Библиогр.: с. 24–25.

P78154

131. Давление флуктуационного магнитного поля в неоднородной среде / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Журн. техн. физики. – 1994. – Т. 64, № 3. – С. 117–124.

Ж12102

132. Спонтанное излучение полуограниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Изв. вузов. Радиофизика. – 1994. – Т. 37, № 10. – С. 1237–1261.

Ж27665/Радиофизика

133. Энергия флуктуационного электромагнитного поля вблизи полугораниченной плазмы / А. Г. Загородний, А. С. Усенко, И. П. Якименко // Физика плазмы. – 1994. – Т. 20, № 4. – С. 390–399.
Ж14069

134. Fluctuation Phenomena in Dusty Plasmas / A. G. Sitenko, A. G. Zagorodny, V. N. Tsytovich // International Conference on Plasma Physics ICPP 1994, 31 Oct. – 4 Nov. 1994, Iguazu (Brazil) / eds.: P. Sakanaka, M. Tendler. – 1995. – Vol. 345. – P. 311–318. – (AIP Conference Proceedings).

135. On the Phenomenological Description of Electromagnetic Fluctuations in Turbulent Plasmas / A. G. Sitenko, A. G. Zagorodny // Укр. фіз. журн. – 1995. – Т. 40, № 5. – С. 390–401. – Англ.
Ж26988

136. Spontaneous Emission from a Semi-Bounded Plasma / A. S. Usenko, I. P. Yakimenko, A. G. Zagorodny // Radiophysics and Quantum Electronics. – 1995. – Vol. 37, № 10. – P. 798–814.

137. Controlled Fusion and Plasma Physics : 23rd Europ. Phys. Conf., Kiev, 24–28 June, 1996 / Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics ; eds.: D. Gresillon, A. Sitenko, A. Zagorodny. – Kiev, 1996.

Vol. 20C, pt. 2. – XXVIII, 467–984, XIX–LIII p.

Зі змісту: Charged-particle density profiles near the wall in the presence of strong electric fields / I. Rogal, A. Zagorodny. – P. 831–833.

Vol. 20C, pt. 3. – XXVIII, 987–1500, XIX–LIII p.

Зі змісту: Diffusion Influence on the Electron Density Fluctuations in Turbulent Magnetoactive Plasmas / I. F. Gotych, A. G. Sitenko, A. G. Zagorodny. – P. 1277–1280; Effective Forces in Dusty Plasmas and Colloidal Suspensions / O. Bystrenco, A. Zagorodny, K. Heizinger. – P. 1372–1375.

B275749/2-3

138. Kinetic Description of Electromagnetic Fluctuations / A. G. Zagorodny, A. G. Sitenko, P. Schram. – Palaiseau : Ecole Polytechnique, 1996. – 16 p. – (Preprint PM 13358).

139. Critical Behavior of Effective Potentials in Colloidal Suspensions within the Charged Hard-Sphere Model / O. Gerasimov, P. P. J. M. Schram, A. Sitenko, A. Zagorodny // Physica. B: Condensed Matter. – 1996. – Vol. 228, Iss. 1/2. – P. 40–50. – URL: http://eprints.library.odetu.edu.ua/5330/3/Gerasimov_Physica_B_1996.pdf.

140. Kinetic Description of Electromagnetic Fluctuations in a Plasma with Fluid-like Random Motions / A. G. Sitenko, A. G. Zagorodny, P. Schram // Physica. B: Condensed Matter. – 1996. – Vol. 228, Iss. 1/2. – P. 125–131.

141. Review and Topical Invited Lectures of the 23rd European Physical society Conference on Controlled Fusion and Plasma Physics / D. Gresillon, A. G. Zagorodny, A. G. Sitenko // Plasma Physics and Controlled Fusion. – 1996. – Vol. 38, № 12 A. – P. 001.

142. Statistical Properties and Relaxation of Dusty Plasmas / A. G. Zagorodny, A. G. Sitenko, P. Schram [et al.] // Plasma Physics and Controlled Fusion. – 1996. – Vol. 38, № 12 A. – P. 105–120.

143. *Ред.:* Controlled Fusion and Plasma Physics : 23rd Europ. Phys. Conf., Kiev, 24–28 June, 1996 / Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics ; eds.: D. Gresillon, A. Sitenko, A. Zagorodny. – Kiev, 1996.

Vol. 20C, pt. 1. – XXVIII, 465, XIX–LIII p.

Vol. 20C, pt. 2. – XXVIII, 467–984, XIX–LIII p.

Vol. 20C, pt. 3. – XXVIII, 987–1500, XIX–LIII p.

B275749/1-3

144. Electromagnetic Fluctuations in a Plasma with Large-Scale Random Motions / I. F. Goutych, A. G. Sitenko, A. G. Zagorodny [et al.] // Proceedings of the 1996 International Conference on Plasma Physics – ICPP 96 : Contr. Papers, Nagoya (Japan), Sept. 9–13, 1996 / Japan Society of Plasma Science and Nuclear Fusion Research, National Inst. for Fusion Science ; eds.: H. Sugai, T. Hayashi. – Nagoya, 1997. – Vol. 1. – P. 218–221.

145. Розподіл заряджених частинок в напівобмеженій запорошеній плазмі / А. Г. Загородній, І. В. Рогаль. – Київ, 1998. – 56 с. : граф. – (Препринт / НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова ; ІТФ-98-12У). – Бібліогр.: с. 38–39.

P86173

146. VI Ukrainian Conference and School on Plasma Physics and Controlled Fusion as a Section of Conference «Physics in Ukraine», Alushta (Crimea, Ukraine), Sept. 14–20, 1998 : book of abstr. / [ed. I. E. Garkusha, L. M. Rakivnenko]. – Kharkov : NSC KIPT, 1998. – 158 p. – (70th anniversary of the National Science Center «Kharkov Institute of Physics and Technology»).

Зі змісту: Statistical Theory of Turbulent Transport in Real and Velocity Spaces (Non-Markovian Effects) / A. Zagorodny, J. Weiland. – P. 30; Critical Effects in Screening of High-Z Impurities in Plasmas / O. Bystrenko, A. Zagorodny. – P. 71; Electromagnetic Fluctuations in Dusty Plasmas / V. P. Kubaichuk, A. Zagorodny. – P. 91.

Ic11805

147. Зарядження порошинки плазмовими струмами з урахуванням поляризації / А. Г. Загородній, В. П. Кубайчук // Укр. фіз. журн. – 1998. – Т. 43, № 3. – С. 297–301.

Ж26988

- 148.** Інтегрована модель поширення нелінійних Альфенівських хвиль у плазмі / А. Г. Загородній, І. П. Голод // *Наук. зап. НаУКМА.* – 1998. – Т. 5 : *Природничі науки.* – С. 27–38.
Ж69184
- 149.** Memory Effects in turbulent transport / A. Zagorodny, J. Weiland // *Укр. фіз. журн.* – 1998. – Т. 43, № 11. – С. 1402–1415. – Англ.
Ж26988
- 150.** Nonlinear Phenomena in Screening of Highly Charged Grains in Plasmas / O. Bystrenko, A. Zagorodny // *Condensed Matter Physics.* – 1998. – Vol. 1, № 1. – P. 169–178. – Англ. – Рез. укр.
Ж41279
- 151.** Non-Markovian Fokker-Planck Equations and Turbulent Diffusion in Plasmas / A. Zagorodny, J. Weiland // *Condensed Matter Physics.* – 1998. – Vol. 1, № 4. – P. 835–847. – Англ. – Рез. укр.
Ж41279
- 152.** Critical Effects in Screening of High-Z Impurities in Plasmas / O. Bystrenko, A. Zagorodny // *Physics Letters. Section A: General, Atomic and Solid State Physics.* – 1999. – Vol. 255, Iss. 4/6. – P. 325–330.
- 153.** Influence of Grain Charging Dynamics on Electromagnetic Fluctuations in Dusty Plasmas / V. P. Kubaichuk, A. G. Zagorodny // *Physica Scripta.* – 1999. – Vol. 60, № 6. – P. 549–555.
- 154.** Nonlinear Interaction of the Long-Wave Low-Frequency Electromagnetic Plasma Excitations and Anomalous Diffusion / M. O. Vakulenko, A. G. Zagorodny // *Physica Scripta.* – 1999. – Vol. 59, № 4. – P. 308–312.
- 155.** Nonlinear Screening of High-Z Grains and the Formation of Coulomb Lattices in Colloidal Plasmas / O. Bystrenko, A. Zagorodny // *Physics Letters. Section A: General, Atomic and Solid State Physics.* – 1999. – Vol. 262, Iss. 1. – P. 72–75.
- 156.** Statistical Theory of Turbulent Transport (non-Markovian effects) / A. G. Zagorodny, J. Weiland // *Physics of Plasmas.* – 1999. – Vol. 6, Iss. 6. – P. 2359–2372.
- 157.** *Frontiers in Dusty Plasma : Proc. of 2nd Intern. Conf. on the Physics of Dusty Plasmas – ICPDP-99, Hakone, Japan, 24–28 May, 1999 / Inst. of Space and Astronautical Science, Ehime Univ., Space Plasma Comm. ; eds.: Y. Nakamura (chairman), T. Yokota, R. K. Shukla. – Hakone : Elsevier Science, 2000. – 563 p. – URL: <https://www.sciencedirect.com/book/9780444503985/frontiers-in-dusty-plasmas>.*

Зі змісту: Minimal Charge Asymmetry for Coulomb Lattices in Colloidal Plasmas: Effects of Nonlinear Screening / O. Bystrenko, A. Zagorodny. – P. 409–412; Fluctuation Electrodynamics of Dusty Plasmas / V. P. Kubaichuk, A. G. Zagorodny. – P. 555–558.

158. Мікроскопічна теорія великомасштабних флуктуацій в плазмі в зовнішньому магнітному полі / І. П. Голод, А. Г. Загородній // Наук. зап. НаУКМА. – 2000. – Т. 18 : Фізико-математичні науки. – С. 36–40.

Ж69184/Фіз.-мат.

159. Bogolyubov hierarchy in the kinetic theory of plasmas / A. G. Sitenko, A. G. Zagorodny // Укр. фіз. журн. – 2000. – Т. 45, № 4/5. – С. 446–451. – Англ.

Ж26988

160. Kinetic Theory of Colloidal and Dusty Plasmas / P. P. J. M. Schram, S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // Укр. фіз. журн. – 2000. – Т. 45, № 4/5. – С. 452–458. – Англ.

Ж26988

161. Large-Scale Fluctuations and Particle Diffusion Across External Magnetic Field in Turbulent Plasmas / A. Zagorodny, I. Holod // Condensed Matter Physics. – 2000. – Vol. 3, № 2. – P. 295–306. – Англ. – Рез. укр.

Ж41279

162. Stationary Velocity and Charge Distributions of Grains in Dusty Plasmas / A. G. Zagorodny, P. P. J. M. Schram, S. A. Trigger // Phys. Rev. Letters. – 2000. – Vol. 84, Iss. 16. – P. 3594–3597. – URL: <https://journals.aps.org/prl/pdf/10.1103/PhysRevLett.84.3594>.

163. Statistical Theory of Dusty Plasmas: Microscopic Equations and Bogolyubov-Born-Green-Kirkwood-Yvon hierarchy / P. P. J. M. Schram, A. G. Sitenko, S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // Phys. Rev. E: Statistical, Nonlinear, and Soft Matter Physics. – 2000. – Vol. 63, № 1. – P. 016403 : 1–17. – URL: <https://journals.aps.org/pre/pdf/10.1103/PhysRevE.63.016403>.

164. Structure of Strongly Coupled Colloidal Plasmas: a Monte Carlo study / O. Bystrenko, A. Zagorodny // Physics Letters. Section A: General, Atomic and Solid State Physics. – 2000. – Vol. 274, Iss. 1/2. – P. 47–52.

165. «Наукові засади створення нової зброї» чи пропаганда псевдонаукових поглядів? / А. Наумовець, А. Загородній // Вісн. НАН України. – 2001. – № 1. – С. 56–58.

Ж20611

166. Фізика плазми сьогодні / А. Загородній // Вісн. НАН України. – 2001. – № 3. – С. 52–54.

Про Міжнародний конгрес з фізики плазми–2000 і 13 Міжнародну (київську) конференцію з теорії плазми (Квебек-Сіті (Канада), 23–27 жовтня 2000 р.

Ж20611

167. Aleksandr Il'ich Akhiezer : In commemoration of his 90th birthday / V. G. Bar'yakhtar, M. S. Brodin, A. G. Zagorodny [et al.] // Low Temperature Physics. – 2001. – Vol. 27, № 11. – P. 989–990.

168. Kinetic description of dusty plasmas and problems of grain dynamics / P. P. J. M. Schram, S. A. Trigger, A. G. Sitenko, A. G. Zagorodny // Contributions to Plasma Physics. – 2001. – Vol. 41, № 2/3. – P. 211–214.

169. Non-Markovian Renormalization of Kinetic Coefficients for Drift Wave Turbulence / A. Zagorodny, J. Weiland // Condensed Matter Physics. – 2001. – Vol. 4, № 4. – P. 603–609. – Англ. – Рез. укр.

Ж41279

170. Statistical Theory of Dusty Plasmas: Microscopic Description and Numerical Simulations / A. G. Zagorodny, A. G. Sitenko, O. V. Bystrenko, P. P. J. M. Schram, S. A. Trigger // Physics of Plasmas. – 2001. – Vol. 8, Iss. 5. – P. 1893 : 1–10.

171. Statistical Theory of Dusty Plasmas: Microscopic Equations and Bogolubov-Born-Gree-Kirkwood-Yvon Hierarchy / P. P. J. M. Schram, S. A. Trigger, A. G. Zagorodny, A. G. Sitenko // Physics of Plasmas. – 2001. – Vol. 63, Iss. 1, Pt. 2. – P. 1–17.

172. Statistical Theory of Dusty Plasmas: Microscopic Equations and Bogoluybov-Born-Green-Kirkwood-Yvon Hierarchy / P. P. J. M. Schram, A. G. Sitenko, S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // Phys. Rev. E: Statistical, Nonlinear, and Soft Matter Physics. – 2001. – Vol. 63, Pt. 2. – P. 016403 : 1–17.

Ж3881/Е

173. Збірник тез Міжнародної конференції «Сучасні проблеми теоретичної фізики», Київ, 9–15 грудня 2002 р. : до 90-річчя від дня народж. О. С. Давидова / Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України ; редкол.: В. Я. Антонченко [та ін.]. – Київ, 2002. – 139 с. – Тит. арк., зміст парал. англ., укр.

Зі змісту: Kinetic Theory of Dusty Plasmas / A. G. Sitenko, A. G. Zagorodny, O. V. Bystrenko [et al.]. – С. 52; Influence of Charging Processes Bound States on the Grain Screening in Collisionles Plasmas / T. Bystrenko, A. Zagorodny. – P. 100;

Random Particle Motions in an External Magnetic Field Generated by Anisotropic Diffusion in the Velocity Space / I. Holod, A. Zagorodny, J. Weiland. – P. 104.

Ва646912

174. Пам'яті Олексія Григоровича Ситенка / В. Г. Бар'яхтар, А. Р. Наумовець, О. О. Парасюк, А. Г. Загородній, І. В. Сименюк // Укр. фіз. журн. – 2002. – Т. 47, № 2. – С. 203–205.

Ж26988

175. Effects of bound states in the screening of dust particles in plasmas / T. Bystrenko, A. G. Zagorodny // *Physics Letters. Section A: General, Atomic and Solid State Physics*. – 2002. – Vol. 299, Iss. 4. – P. 383–391.

176. New Kinetic Variables and the Effective Temperatures in Dusty Plasmas / Pieter P. J. M. Schram, Sergey A. Trigger, Anatoly G. Zagorodny // *Dusty Plasmas in the New Millennium : Third Intern. Conference on the Physics of Dusty Plasmas, 20–24 May 2002, Durban / Amer. Inst. of Physics ; eds.: R. Bharuthram, M. A. Hellberg, P. K. Shukla, F. Verheest. – Mellville, N. Y., 2002. – Vol. 649, Iss. 1. – P. 224 : 1–7. – (AIP Conference Proceedings).*

177. Nonlinear fluid closure: Three-mode slab ion temperature gradient problem with diffusion / I. Holod, J. Weiland, A. Zagorodny // *Physics of Plasmas*. – 2002. – Vol. 9, Iss. 4. – P. 1217–1220. – URL: <https://bit.ly/3g4O3FS>.

178. Non-Markovian Effects in Turbulent Diffusion: Kinetic Theory and Numerical Simulation / A. G. Zagorodny, V. I. Zasenkov, J. Weiland, I. Holod // *Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Физика плазмы*. – 2002. – № 4. – P. 92–95. – АНГЛ.

Ж63435/Pl.phys.

179. Non-Markovian Effects in Turbulent Diffusion : kinetic theory and numerical simulation / A. Zagorodny, V. Zasenkov, J. Weiland [et al.] // *International Conference and School on Plasma Physics and Controlled Fusion, Alushta, Sept. 16–21, 2002 : book of abstr. / Nat. Science Center «Kharkov Inst. of Physics and Technology»*. – Kharkiv, 2002. – P. 20.

Ib201067

180. To the Problem of Influence of Charging Processes on the Grain Screening in Plasmas / T. Bystrenko, A. Zagorodny // *Укр. фіз. журн.* – 2002. – Т. 47, № 4. – С. 341–345. – АНГЛ.

Ж26988

181. 30th EPS Conference on Controlled Fusion and Plasma Physics, St. Petersburg, 7–11 July, 2003 : Contributed Papers : Europhysics Conference

Abstr. / Europ. Phys. Society ; ed. R. M. Pick. – St. Petersburg, 2003. – Vol. 27A. – Set. pag.

Зі змісту: Two Approaches to Test Particle Diffusion in Random Fields / A. Zagorodny, V. Zasenko, J. Weiland. – P. 2.3; Structure of Strongly Coupled One-Component Plasmas Confined in One Dimension. A Monte Carlo Study / O. Bystrenko, A. Zagorodny. – P. 4.105; Screening of Dust Grains in a Weakly Ionized Gas: Effects of Charging by Plasma Currents / O. Bystrenko, A. Zagorodny. – P. 4.123; Bound Ionic States and Grain Screening in Collisionless Plasmas / O. Bystrenko, A. Zagorodny. – P. 4.124.

182. Діелектрична проникність запорошеної плазми за наявності порошків різних розмірів / А. Г. Загородній, А. І. Момот // Вісн. Київ. нац. ун-ту. ім. Т. Шевченка. Серія: Фізико-математичні науки. – 2003. – Вип. 1. – С. 350–358.

Ж28079/Фіз.-мат.

183. Negative friction in dusty plasmas / S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // Contributions to Plasma Physics. – 2003. – Vol. 43, № 5/6. – P. 381–383.

184. New microscopic and macroscopic variables in dusty plasmas / P. P. J. M. Schram, S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // New J. of Physics. – 2003. – Vol. 5, № 1. – P. 27 : 1–7. – URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1367-2630/5/1/327/pdf>.

185. Particle Diffusion in Random Fields: Time-Nonlocal Description and Numerical Simulations / A. Zagorodny, V. Zasenko, J. Weiland, I. Holod // Physics of Plasmas. – 2003. – Vol. 10, Iss. 1. – P. 58–68.

186. Screening of Dust Grains in a Weakly Ionized Gas: Effects of Charging by Plasma Currents / O. Bystrenko, A. G. Zagorodny // Phys. Rev. E: Statistical, nonlinear, and soft matter physics. – 2003. – Vol. 67, № 6. – P. 066403. – URL: <https://journals.aps.org/pre/abstract/10.1103/PhysRevE.67.066403>.

187. Screening of high-Z Grains and related phenomena in Colloidal Plasmas / O. Bystrenko, T. Bystrenko, A. Zagorodny // Condensed Matter Physics. – 2003. – Vol. 6, № 3. – P. 425–445. – АНГЛ. – Рез. укр.

Ж41279

188. Dusty Plasmas in Application : Intern. Conf. on the Plasma Physics and Combustion Plasmas, Odessa, 25–28 Aug., 2004 : Contributions / Nat. Acad. of Sciences of Ukraine, Bogolubov Inst. for Theoretical Physics, Russ. Acad. of Sciences [et al.]. – Odessa, 2004. – 192 p.

Зі змісту: Grain Charge Fluctuations: Kinetic Description and Numeric Simulation / A. G. Zagorodny. – P. 23; Charge Fluctuations of a Dust Grain Embedded in a Weakly Ionized Gas. A Brownian Dynamics Study / O. Bystrenko, T. Bystrenko,

A. Zagorodny. – P. 135; Low-Frequency Waves in Dusty Plasma with Graines of Different Sizes / O. Bystrenko, T. Bystrenko, A. Zagorodny. – P. 171.

Ib206271

189. International Conference on Physics of Low Temperature Plasma 2003, Kyiv, May 11–15, 2003 : Proc. Invited and Contributed Papers / State Comm. of Ukraine for Energy Conservation, Nat. Acad. of Sciences of Ukraine the Gas Inst. ; ed. V. A. Zhovtyansky. – Kyiv : Navchal'na Knyga, 2004. – Ser. pag.

Зі змісту: Screening of Dust Grains in a Weakly Ionized Gas. Effects of Charging by Plasma Currents / O. Bystrenko, A. Zagorodny. – P. 9.15.143; Bound Ionic States and Screening in Collisionless Plasmas / T. Bystrenko, A. Zagorodny. – P. 9.19.143-p.

Ib204062

190. Сверхизлучение электронов в магнитном поле и нерелятивистский гиротрон / А. Г. Загородний, П. И. Фомин, А. П. Фомина // Доп. НАН України. – 2004. – № 4. – С. 75–80.

Ж22412

191. Творча спадщина великого вченого : Боголюбівська кївська конференція (13–15 верес. 2004 р.) / Анатолій Самойленко, Дмитро Петрина, Анатолій Загородній, Віктор Герасименко // Вісн. НАН України. – 2004. – № 12. – С. 31–33.

Ж20611

192. Brownian motion of grains and negative friction in dusty plasmas / S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // Condensed Matter Physics. – 2004. – Vol. 7, № 3. – P. 629–638. – Англ. – Рез. укр.

Ж41279

193. Charge fluctuations of a dust grain embedded in a weakly ionized gas: A Brownian dynamics study / Oleksiy Bystrenko, Tetiana Bystrenko, Anatoly Zagorodny // Physics Letters. Section A: General, Atomic and Solid State Physics. – 2004. – Vol. 329, Iss. 1/2. – P. 83–87.

194. Вадим Михайлович Локтев : (до 60-річчя від дня народж.) / М. С. Бродин, В. Г. Бар'яхтар, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2005. – Т. 50, № 5. – С. 527–529.

Ж26988

195. Вплив емісії електронів на заряд та ефективний потенціал порошинки у плазмі / А. Загородній, В. Мальнєв, С. Румянцев // Укр. фіз. журн. – 2005. – Т. 50, № 5. – С. 448–454.

Ж26988

196. Грід – нова інформаційно-обчислювальна технологія для науки / А. Загородній, Г. Зінов'єв, Є. Мартинов, С. Свистунов, В. Шадуря // Вісн. НАН України. – 2005. – № 6. – С. 17–25.

Ж20611

197. Пам'яті Юрія Івановича Чутова / І. О. Анісімов, В. І. Григоруку, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2005. – Т. 50, № 4. – С. 417–418.

Ж26988

198. Пам'яті Якова Борисовича Файнберга / В. М. Ажажа, А. М. Артамошкін, ... А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2005. – Т. 50, № 4. – С. 414–416.

Ж26988

199. Экранировка зарядами микрочастицы в плазме с внешним источником ионизации / А. В. Филиппов, А. Г. Загородній, А. Ф. Паль, А. Н. Старостин // Письма в журн. эксперим. и теорет. физики (ЖЭТФ). – 2005. – Т. 81, вып. 4. – С. 180–185.

Ж12103/прил.

200. Anisotropic Diffusion Across an External Magnetic Field and Large-Scale Fluctuations in Magnetized Plasmas / I. Holod, A. Zagorodny, J. Weiland // Phys. Rev. E : Statistical, nonlinear, and soft matter physics. – 2005. – Vol. 71, Iss. 4. – P. 2. – P. 046401 : 1–11. – URL: <http://phoenix.ps.uci.edu/iholod/refs/holod.PhysRevE.71.046401.2007.pdf>.

201. Computer Simulations of Charge Fluctuations in Dusty Plasmas / О. Bystrenko, Т. Bystrenko, А. Zagorodny // Укр. фіз. журн. – 2005. – Т. 50, № 6. – С. 556–562 ; Ukr. J. of Physics. – 2005. – Т. 50, № 6. – С. 557–562.

Ж26988; Ж42793

202. Diffusion in Velocity Space Caused by Strong Random Fields / V. Zasenko, A. Zagorodny, J. Weiland // Physics of Particles and Nuclei. – 2005. – Vol. 36. – P. S47–S51.

203. Fluctuations in Dusty Plasmas: Kinetic Description and Numerical Simulation / А. G. Zagorodny // Укр. фіз. журн. – 2005. – Т. 50, № 2. – С. 205–208 ; Ukr. J. of Physics. – 2005. – Т. 50, № 2. – С. 205–208.

Ж26988; Ж42793

204. Grain Interaction and Ordering in a Dusty Plasmas. Phenomenon of Nonlinear Screening in Colloidal Plasmas / О. Bystrenko, Т. Bystrenko, А. Zagorodny // Ionic Soft Matter: Modern Trends in Theory and Applications : Proc. on the NATO Advanced Research Workshop on Ionic Soft

Matter, Lviv, Ukraine, 14–17 April 2004 / eds.: D. Henderson [et al.]. – [London] : Springer, 2005. – Vol. 206. – P. 291–314. – (Nato Science Series 2, Mathematics, Physics and Chemistry). – URL: <https://bit.ly/3dALXyj>.

205. In Memory of Yakiv Borysovych Fainberg / V. M. Azhazha, A. M. Artartioshkin, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2005. – Vol. 50, № 4. – P. 413–415.

Ж42793

206. In Memory of Yurii Ivanovych Chutov / I. O. Anisimov, V. I. Grygoruk, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2005. – Vol. 50, № 4. – P. 416–417.

Ж42793

207. The Influence of Electron Emission on the Charge and Effective Potential of a Dust Particle in Plasma / A. Zagorodny, V. Mal'nev, S. Rumyantsev // Ukr. J. of Physics. – 2005. – Vol. 50, № 5. – P. 448–454.

Ж42793

208. Kinetic Theory of Ion-Acoustic Waves in Dusty Plasmas with Grains of Different Sizes / A. I. Momot, A. G. Zagorodny // Physica Scripta. – 2005. – Vol. 71, № 5. – P. 543–547.

209. Particle Diffusion in External Field of Random Langmuir Waves: Short and Long Times / V. I. Zasenko, A. G. Zagorodny, J. Weiland // Укр. фіз. журн. – 2005. – Т. 50, № 8. – С. 896–901 ; Ukr. J. of Physics. – 2005. – Vol. 50, № 8. – P. 896–901.

Ж26988; Ж42793

210. Screening of the Dust-Particle Charge in a Plasma with an External Ionization Source / A. V. Filippov, A. G. Zagorodny, A. F. Pal', A. N. Starostin // J. of Experimental and Theoretical Physics Letters (JETP Letters). – 2005. – Vol. 81, Iss 4. – P. 146–150.

211. Stochastic Acceleration in Peaked Spectrum / V. Zasenko, A. Zagorodny, J. Weiland // Physics of Plasmas. – 2005. – Vol. 12, Iss. 6. – P. 062311 : 1–8.

212. Vadym Mykhailovych Loktev : (on his 60th Birthday) / V. G. Bar'yahtar, M. S. Brodyn, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2005. – Vol. 50, № 5. – P. 525–527.

Ж42793

213. 13th International Congress on Plasma Physics (ICPP 2006) : Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics of The Nat. Acad. of Sciences of Ukraine, Kiev, 22–26 May, 2006 : Book of Abstracts. – Kiev : ICPP, 2006. – Pt. 2 : Sections D, E. – 183–321 p.

Зі змісту: Interaction of Microwave Radiation Undergoing Stochastic Phase Jumps with Plasmas or Gases / V. I. Karas', A. F. Alisov, A. M. Artamoshkin, I. V. Gavrilenko, A. G. Zagorodny [et al.]. – P. 189; Computer Simulations of The Grain Charge Fluctuations in Dusty Plasmas / T. Bysternko, O. Bystrenko, A. Zagorodny. – P. 286; Grain Screening in Semi-bounded Plasmas / A. I. Momot, A. G. Zagorodny. – P. 305.

B276785/2

214. Боголюбовські читання зібрали друзів. Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України – 40 років : [вступ. слово А. Г. Загороднього] // Світ. – Київ, 2006. – № 3/4 (січ.). – С. 1, 3.

215. Головка Мирослав Федорович / А. Г. Загородній // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 6. – С. 65–66 : фот. С10197/6

216. Гончар Микола Семенович / А. Г. Загородній // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 6. – С. 146–147 : фот. С10197/6

217. Григорчук Микола Іванович / А. Г. Загородній // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 6. – С. 447 : фот. С10197/6

218. Гурський Зиновій Олександрович / А. Г. Загородній // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 6. – С. 664–665 : фот. С10197/6

219. Далекодійні ефективні потенціали взаємодії порошинки у плазмі / А. Г. Загородній, А. І. Момот // Укр. фіз. журн. – 2006. – Т. 51, № 6. – С. 570–574. Ж26988

220. Екранування зарядженої порошинки у плазмі, модель точкового стоку / А. Г. Загородній, А. І. Момот // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Серія: Фізико-математичні науки. – 2006. – № 2. – С. 412–419. Ж28079/Фіз.-мат.

221. Михайло Семенович Бродин : (до 75-річчя від дня народж.) / В. Г. Бар'яхтар, І. В. Блонський, ... А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2006. – Т. 51, № 9. – С. 928–930. Ж26988

222. Сергій Володимирович Пелетминський : (до 75-річчя від дня народж.) / В. Г. Бар'яхтар, В. В. Єременко, ... А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2006. – Т. 51, № 5. – С. 529–530.

Ж26988

223. Флагман фізичної науки в Україні: Ін-ту теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України – 40 років / Анатолій Загородній // Вісн. НАН України. – 2006. – № 1. – С. 65–74 : фот.

Ж20611

224. Boundary Influence on Grain Screening in Semi-infinite Plasma / A. G. Zagorodny, A. I. Momot // Укр. фіз. журн. – 2006. – Т. 51, № 11/12. – С. 1071–1076. – Бібліогр.: 9 назв. – Англ.

Ж26988

225. Breakdown and Discharge in Low Pressure Gas Created by a Microwave Radiation Undergoing Stochastic Phase Jumps (II) / V. I. Karas', A. F. Alisov, A. G. Zagorodny [et al.] // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Физика плазмы. – 2006. – № 6. – Р. 163–165. – Англ.

Ж63435/Pl.phys.

226. Effective Grain in a Plasmas with External Sources of Ionization / A. G. Zagorodny, A. V. Filippov, A. F. Pal, A. N. Starostin, A. I. Momot // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Физика плазмы. – 2006. – № 6. – Р. 99–103. – Англ.

Ж63435/Pl.phys.

227. Long-Range Effective Potentials of Grain Interactions in Plasmas / A. G. Zagorodny, A. I. Momot // Укр. фіз. журн. – 2006. – Т. 51, № 6. – С. 569–573. – Бібліогр.: 16 назв. – Англ.

Ж26988

228. Mykhailo Semenovych Brodyn : (to the 75th Anniversary of his Birthday) / V. G. Bar'yahtar, I. V. Blonsky, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2006. – Vol. 51, № 9. – Р. 929–931.

Ж42793

229. Serhii Volodymyrovych Peletminsky (to the 75th Anniversary of his Birthday) / V. G. Bar'yahtar, V. V. Eremenko, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2006. – Vol. 51, № 5. – Р. 527–528.

Ж42793

230. Взаимодействие двух макрочастиц в неравновесной плазме / А. В. Филиппов, А. Г. Загородний, А. И. Момот, А. Ф. Паль,

А. Н. Старостин // Журн. эксперим. и теорет. физики (ЖЭТФ). – 2007. – Т. 132, вып. 4. – С. 949–965.

Ж12103

231. Джаків Роман / А. Г. Загородній // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2007. – Т. 7. – С. 508 : фот.

С10197/7

232. Кинетическое описание экранирования заряда макрочастиц в неравновесной плазме / А. В. Филиппов, А. Г. Загородний, А. Ф. Паль, А. Н. Старостин, А. И. Момот // Письма в журн. эксперим. и теорет. физики (ЖЭТФ). – 2007. – Т. 86, вып. 12. – С. 873–878.

Ж12103/прил.

233. Микола Федорович Шульга : (до 60-річчя від дня народж.) / І. М. Неклюдов, В. М. Локтев, ... А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2007. – Т. 52, № 10. – С. 1012–1014.

Ж26988

234. Пам'яті Ігоря Олександровича Солошенка / А. Г. Наумовець, В. М. Локтев, ... А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2007. – Т. 52, № 5. – С. 519–520.

Ж26988

235. Про вплив теплового руху іонів на критерій Бома / А. Г. Загородній, І. В. Рогаль // Укр. фіз. журн. – 2007. – Т. 52, № 12. – С. 1130–1141 : граф.

Ж26988

236. Экранирование заряда в плазме с внешним источником ионизации / А. В. Филиппов, А. Г. Загородний, А. И. Момот, А. Ф. Паль, А. Н. Старостин // Журн. эксперим. и теорет. физики (ЖЭТФ). – 2007. – Т. 131, вып. 1. – С. 164–179.

Ж12103

237. Charge Screening in a Plasma with an External Ionization Source / A. V. Filippov, A. G. Zagorodny, A. I. Momot [et al.] // J. of Experimental and Theoretical Physics. – 2007. – Vol. 104, № 1. – P. 147–161.

238. In Memory of Igor Oleksandrovych Soloshenko / A. G. Naumovets, V. M. Loktev, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2007. – Vol. 52, № 2. – P. 515–516.

Ж42793

239. Influence of the Thermal Motion on the Bohm Criterion / A. Zagorodny, I. V. Rogal // Ukr. J. of Physics. – 2007. – Vol. 52, № 12. – P. 1130–1141.

Ж42793

240. Interaction of Two Macroparticles in a Nonequilibrium Plasma / A. V. Filippov, A. G. Zagorodny, A. I. Momot, A. F. Pal', A. N. Starostin // J. of Experimental and Theoretical Physics. – 2007. – Vol. 105, № 4. – P. 831–845.

241. Invited Review and Topical Lectures from the 13th International Congress on Plasma Physics / A. Zagorodny, O. Kocherga // Plasma Physics and Controlled Fusion. – 2007. – Vol. 49, Iss. 5A. – P. E01.

242. Kinetic Description of the Screening of the Charge of Macroparticles in a Nonequilibrium Plasma / A. V. Filippov, A. G. Zagorodny, A. F. Pal', A. N. Starostin, A. I. Momot // J. of Experimental and Theoretical Physics Letters (JETP Letters). – 2007. – Vol. 86, № 12. – P. 761–766.

243. Macroparticle Screening in a Weakly Ionized Plasma / A. G. Zagorodny, A. V. Filippov, A. F. Pal', A. N. Starostin, A. I. Momot // Журн. фіз. дослідж. – 2007. – Т. 11, ч. 2. – С. 158–164. – Англ. – Рез. укр.

Ж15418

244. Mykola Fedorovych Shulga : (to his 60th Birthday) / I. M. Neklyudov, V. M. Loktev, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2007. – Vol. 52, № 10. – P. 1011–1013.

Ж42793

245. Progress on Anomalous Transport in Tokamaks, Drift Waves and Nonlinear Structures / J. Weiland, A. Eriksson, H. Nordman, A. Zagorodny // Plasma Physics and Controlled Fusion. – 2007. – Vol. 49, Iss. 5A. – P. 45–57.

246. Shielding and Interaction of Dust Particles in Non-Equilibrium Plasma / A. N. Starostin, A. V. Filippov, A. I. Momot, A. F. Pal, A. G. Zagorodny // Contributions to Plasma Physics. – 2007. – Vol. 47, № 4/5. – P. 388–401.

247. *Ред.:* Ситенко О. Г. Вибрані наукові праці / О. Г. Ситенко ; редкол.: В. Г. Бар'яхтар (голова), А. Г. Загородній, В. І. Засенко ; НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова. – Київ, 2007. – 558 с. : рис. – Назва обкл.: Вибрані праці.

Ва681604

248. Академік Микола Боголюбов / Анатолій Загородній, Валерій Хряпа // Світогляд. – 2008. – № 5. – С. 14–15 : фот.

Ж25653

249. Олександр Степанович Бакай : (до 70-річчя від дня народж.) / В. Г. Бар'яхтар, І. М. Неклюдов, ... А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2008. – Т. 53, № 12. – С. 1221–1222.

Ж26988

250. Пам'яті Остапа Степановича Парасюка / В. Г. Бар'яхтар, М. С. Бродин, Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2008. – Т. 53, № 1. – С. 98–100.

Ж26988

251. Одномерные модели модуляционной неустойчивости интенсивных ленгмюровских колебаний в плазме на основе уравнений Захарова и Силина / А. Г. Загородній, А. В. Киричок, В. М. Куклин // Письма в журн. эксперим. и теорет. физики (ЖЭТФ). – 2008. – Т. 88, вып. 1. – С. 27–33.

Ж12103/прил.

252. Особливості застосування грід-технології в медицині / В. Авраменко, А. Загородній, Є. Мартинов // Вісн. НАН України. – 2008. – № 10. – С. 5–15.

Ж20611

253. Экранирование движущегося заряда в неравновесной плазме / А. В. Филиппов, А. Г. Загородній, А. И. Момот // Письма в журн. эксперим. и теорет. физики (ЖЭТФ). – 2008. – Т. 88, вып. 1. – С. 27–33.

Ж12103/прил.

254. In Memory of Julius Wess (1934–2007) / S. S. Moskaliuk, A. P. Shpak, A. G. Zagorodny [et al.] // Укр. фіз. журн. – 2008. – Т. 53, № 2. – С. 196–197 ; Ukr. J. of Physics. – 2008. – Vol. 53, № 2. – P. 194–195.

Ж26988; Ж42793

255. Kinetic Description of the Screening of the Charge of Macroparticles in a Nonequilibrium Plasma / A. V. Filippov, A. G. Zagorodny, A. I. Momot, A. F. Pal' [et al.] // J. of Experimental and Theoretical Physics Letters (JETP Letters). – 2008. – Vol. 86, № 12. – P. 761–766.

256. Kinetic Theory of Dusty Plasmas and Effective Grain Interactions / A. G. Zagorodny, A. V. Filippov, A. F. Pal, A. N. Starostin, A. I. Momot // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Физика плазмы. – 2008. – № 6. – P. 70–74. – Англ.

Ж63435/Pl.phys.

257. Oleksandr Stepanovych Bakai : (on his 70th Birthday) / V. G. Bar'yakhtar, A. G. Zagorodny, V. M. Loktev [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2008. – Vol. 53, № 12. – P. 1219–1220.

Ж42793

258. Particle Trapping and Non-resonant Interaction in a Problem of Stochastic Acceleration / V. I. Zasenko, A. G. Zagorodny, J. Weiland // Укр. фіз. журн. – 2008. – Т. 53, № 5. – С. 516–522 ; Ukr. J. of Physics. – 2008. – Vol. 53, № 5. – P. 517–523.

Ж26988; Ж42793

259. Screening of a Moving Charge in a Nonequilibrium Plasma / A. V. Filippov, A. G. Zagorodny, A. I. Momot // J. of Experimental and Theoretical Physics Letters (JETP Letters). – 2008. – Vol. 88, Iss. 1. – P. 24–30.

260. Shielding of a Moving Charged Dust Particle in the Nonequilibrium Plasma / A. V. Filippov, A. I. Momot, A. F. Pal, A. N. Starostin, A. G. Zagorodny // Multifacets of Dusty Plasmas: Fifth International Conference on the Physics of Dusty Plasmas, 18–23 May 2008, Ponta Degada, Azores / Amer. Inst. of Physics ; eds.: J. T. Mendonça, D. P. Resendes, P. K. Shukla. – 2008. – Vol. 1041, Iss. 1. – P. 207–208. – (AIP Conference Proceedings).

261. To the Memory of Ostap Stepanovych Parasiuk / V. G. Baryakhtar, M. S. Brodyn, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2008. – Vol. 53, № 1. – P. 98–100.

Ж42793

262. *Ред.:* Боголюбов Н. Н. Избранные труды по теории плазмы / Н. Н. Боголюбов ; ред.: А. Г. Загородний, А. Д. Суханов. – Киев : Наук. думка, 2008. – 256 с.

263. Анатолій Вадимович Свідзинський : (до 80-річчя від дня народж.) / М. С. Бродин, А. Г. Загородній, В. М. Локтев [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2009. – Т. 54, № 4. – С. 431–432.

Ж26988

264. Взірець наукового подвигу: Ювіл. сесія Заг. зборів, присвяч. 100-річчю від дня народж. акад. М. М. Боголюбова // Вісн. НАН України. – 2009. – № 11. – С. 3–34.

Промови і виступи учасників зборів, зокрема А. Загороднього. – С. 16–17.

Ж20611

265. Виступ на Загальних зборах НАН України 15 квітня 2009 року / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2009. – № 7. – С. 40–42.

Ж20611

266. Герасименко В. Творець сучасної теоретичної та математичної фізики : 21 серп. минає 100 років з дня народж. одного з найвидатніших учених ХХ ст. – акад. М. М. Боголюбова / Віктор Герасименко, Анатолій Загородній // День. – 2009. – 30 лип. – С. 6 : 3 фот.

267. Дмитро Якович Петрина : (до 75-річчя від дня народж.) / В. Г. Бар'яхтар, А. Г. Загородній, А. М. Самойленко [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2009. – Т. 54, № 4. – С. 428–430.

Ж26988

268. До 100-річчя від дня народження академіка Миколи Миколайовича Боголюбова / В. І. Герасименко, М. Ф. Городній, А. Г. Загородній [та ін.] // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Математика. Механіка. – 2009. – Вип. 22. – С. 57–59 : портр.

Ж28079/Мат.Мех.

269. До 100-річчя від дня народження Миколи Боголюбова / А. М. Самойленко, А. Г. Загородній, В. І. Герасименко [та ін.] // Укр. мат. вісн. – 2009. – Т. 6, № 2. – С. 270–277 : фот.

Ж24749

270. Єремко Олександр Олександрович / А. Г. Загородній // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2009. – Т. 9. – С. 428 : фот.

С10197/9

271. Життя, присвячене науці : до 100-річчя від дня народж. акад. М. М. Боголюбова / Анатолій Загородній, Анатолій Самойленко, Юрій Храмов // Вісн. НАН України. – 2009. – № 8. – С. 35–41.

Ж20611

272. Иерархия Боголюбова–Борна–Грина–Кирквуда–Ивона и кинетическая теория пылевой плазмы / А. Г. Загородній // Теорет. и мат. физика. – 2009. – Т. 160, № 2. – С. 276–289.

Ж61948

273. Ілля Іванович Залюбовський : (до 80-річчя від дня народж.) / І. М. Неклюдов, В. М. Ажажа, ... А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2009. – Т. 54, № 10. – С. 1053–1055.

Ж26988

274. Микола Боголюбов – людина і вчений / Анатолій Загородній, Віктор Хряпа // Україна. Наука і культура : щорічник. – Київ, 2009. – Вип. 35. – С. 118–127 : фот.

Ж66776

275. Микола Боголюбов – фундатор сучасної теоретичної і математичної фізики / Анатолій Загородній, Віктор Герасименко // Світогляд. – 2009. – № 5. – С. 6–13 : фот.

Ж25653

276. Микола Миколайович Боголюбов : (до 100-річчя від дня народж.) / В. Г. Бар'яхтар, А. Г. Загородній, В. М. Локтев [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2009. – Т. 54, № 8/9. – С. 750–752 : портр.

Ж26988

277. Пам'яті Володимира Петровича Гачка / А. Г. Загородній, В. Я. Антонченко, Б. І. Лев [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2009. – Т. 54, № 7. – С. 741–743 : портр.

Ж26988

278. Творча спадщина видатного природознавця [М. М. Боголюбова] : III Боголюбівська київська конференція «Сучасні проблеми теоретичної та математичної фізики» (Київ, 15–18 верес. 2009 р.) / Анатолій Загородній, Віктор Герасименко, Володимир Засенко // Вісн. НАН України. – 2009. – № 11. – С. 35–36.

Ж20611

279. Экранирование движущегося заряда в неравновесной плазме / А. В. Филиппов, А. Г. Загородний, А. И. Момот, А. Ф. Паль, А. Н. Старостин // Журн. эксперим. и теорет. физики (ЖЭТФ). – 2009. – Т. 135, вып. 3. – С. 567–586.

Ж12103

280. Экранирование равномерно движущейся в неравновесной плазме заряженной макрочастицы / А. В. Филиппов, А. Г. Загородний // Приклад. физика. – 2009. – № 3. – С. 49–58.

Ж22660

281. About the Influence of Plasma Particles Collisions on the Effective Grain Potential / A. G. Zagorodny, A. I. Momot, A. V. Filippov, A. F. Pal, A. N. Starostin // Укр. фіз. журн. – 2009. – Т. 54, № 11. – С. 1090–1094 ; Ukr. J. Phys. – 2009. – Vol. 54, № 11. – P. 1089–1093.

Ж26988; Ж42793

282. Anatolii Vadymovych Svidzynskiy : (on his 80th Birthday) / M. S. Brodyn, A. G. Zagorodny, V. M. Loktev [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2009. – Vol. 54, № 4. – P. 429–430.

Ж42793

283. Bogoliubov-Born-Green-Kirkwood-Yvon Hierarchy and the Kinetic Theory of Dusty Plasmas / A. G. Zagorodny // Theoretical and Mathematical Physics. – 2009. – Vol. 160, Iss. 2. – P. 1101–1112.

284. Brownian Particle in Non-Equilibrium Plasma / B. I. Lev, V. B. Tymchyshyn, A. G. Zagorodny // Condensed Matter Physics. – 2009. – Vol. 12, № 4. – P. 593–602. – АНГЛ. – Рез. укр.

Ж41279

285. Dmytro Yakovych Petrina : (to the 75th Anniversary of his Birthday) / V. G. Bar'yakhtar, A. G. Zagorodny, A. M. Samoilenko [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2009. – Vol. 54, № 4. – P. 426–428.

Ж42793

286. Fluid and Kinetic Modelling on Timescales Longer than the Confinement Time in Bounded Systems / Jan Weiland, Anatoly Zagorodny, Volodunyr Zasenko // From Leonardo to ITER: Nonlinear and Coherence Aspects : Promotion to Jubilee Doctor : Proc. of the Miniworkshop in honor of Hans Wilhelmssons, 16 may 2009, 18–19 may 2009, Goteborg / Amer. Inst. of Physics ; ed. J. Weiland. – 2009. – Vol. 1177, Iss. 1. – P. 96–111. – (AIP Conference Proceedings).

287. From BBGKY hierarchy to non-Markovian evolution equations / V. I. Gerasimenko, V. O. Shtyk, A. G. Zagorodny // Укр. фіз. журн. – 2009. – Т. 54, № 8/9. – С. 795–807; Ukr. J. Phys. 2009. – Vol. 54, № 8/9. – P. 795–807.

Ж26988; Ж42793

288. Ilya Ivanovych Zalyubovskiy : (to the 80th Anniversary of his Birthday) / I. M. Neklyudov, V. M. Azhazha, ... A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2009. – Vol. 54, № 10. – P. 1050–1052.

Ж42793

289. Integrating Ukraine into European Grid infrastructure / A. Zagorodny, M. Zgurovsky, G. Zinovjev, E. Martynov, A. Petrenko // Систем. дослідж. та інформ. технології. – 2009. – № 2. – С. 35–49. – АНГЛ.

Ж24036

290. Mykola Mykolaiovych Bogolybov (to the centenary of his birthday) / V. G. Bar'yakhtar, A. G. Zagorodny, V. M. Loktev, S. V. Peletminsky,

I. R. Yukhnovs'kyi // Ukr. J. of Physics. – 2009. – Vol. 54, № 8/9. – P. 750–752.
Ж42793

291. Non-Markovian Effects in Turbulent Diffusion in Magnetized Plasmas / Anatoly Zagorodny, Jan Weiland // From Leonardo to ITER: Nonlinear and Coherence Aspects : Promotion to Jubilee Doctor : Proc. of the Miniworkshop in honor of Hans Wilhelmssons, 16 may 2009, 18–19 may 2009, Goteborg / Amer. Inst. of Physics ; ed. J. Weiland. – 2009. – Vol. 1177, Iss. 1. – P. 72–84. – (AIP Conference Proceedings).

292. Non-Markovian Renormalization of kinetic coefficients for Drift-Type Turbulence in Magnetized Plasmas / A. Zagorodny, J. Weiland // Physics of Plasmas. – 2009. – Vol. 16, Iss. 5. – P. 052308 : 1–9.

293. Screening of a Moving Charge in a Nonequilibrium Plasma / A. V. Filippov, A. G. Zagorodny, A. I. Momot, A. F. Pal', A. N. Starostin // J. of Experimental and Theoretical Physics. – 2009. – Vol. 108, № 1. – P. 497–515.

294. [Statistical Physics: Modern Trends and Applications : the 3rd Conference on the Statistical Physics, dedicated to the 100th anniversary of Mykola Bogolubov, Lviv (Ukraine), 23–25 June, 2009] / Werner Ebeling, Ihor Mryglod, Nikolai Plakida, Anatoly Zagorodny // Condensed Matter Physics. – 2009. – Vol. 12, Iss. 4. – P. 533.

295. Structure Formation in System of Brownian particle in Dusty Plasma / B. I. Lev, A. G. Zagorodny // Physics Letters. Section A: General, Atomic and Solid State Physics. – 2009. – Vol. 373, Iss. 12/13. – P. 1101–1104.

296. To the Memory of Volodymyr Petrovych Gachok / A. G. Zagorodny, V. Ya. Antonchenko, B. I. Lev [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2009. – Vol. 54, № 7. – P. 739–741.

Ж42793

297. *Ред.:* Наукова рада з проблеми «Фізика плазми і плазмова електроніка» : звіт за 2008 р. / редкол.: А. Г. Загородній, В. І. Терешин, К. П. Шамрай ; НАН України, Від-ня ядер. фізики та енергетики, Нац. наук. центр. «Харків. фіз.-техн. ін-т», Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова. – Київ, 2009. – 67 с.

Ж73611

298. Віктор Григорович Бар'яхтар : (до 80-річчя від дня народж.) / Б. Є. Патон, А. П. Шпак, ... А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2010. – Т. 55, № 8. – С. 953–955.

Ж26988

299. Микроволновое излучение со стохастически прыгающей фазой в плазме / В. И. Карась, И. В. Карась, А. Г. Загородний [и др.] //

Электромагнит. волны и электрон. системы. – 2010. – Т. 15, № 3. – С. 47–68.

300. Нагрівання порошинок у випадковому електричному полі / В. Засенко, А. Загородній // Вопр. атом. науки и техники. – 2010. – № 4. – С. 250–253.

301. Разряд низкого давления, индуцированный микроволновым излучением со стохастическими скачками фазы / А. Ф. Алисов, А. М. Артамошкин, С. А. Бердин, В. И. Голота, А. Г. Загородний [и др.] // Доп. НАН України. – 2010. – № 8. – С. 74–82 ; Физика плазмы. – 2010. – № 8. – С. 786–800.

Ж22412/а; Ж14069

302. Слово про старшого колегу [В. Г. Бар'яхтара] / А. Загородній // Вісн. НАН України. – 2010. – № 8. – С. 32–33.

Ж20611

303. Український відгомін Великого адронного колайдера / А. Загородній, Ю. Синюков // Вісн. НАН України. – 2010. – № 11. – С. 25–26.

Ж20611

304. Dust Particle Heating in Random Electric Field / V. I. Zasenکو, A. G. Zagorodny // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Плазменная электроника и новые методы ускорения. – 2010. – № 4. – С. 250–253. – Англ.

Ж63435/Плазм.эл.

305. Fokker–Planck Equations with Memory: the Cross Over from Ballistic to Diffusive Processes / V. Plyin, A. Zagorodny // Укр. фіз. журн. – 2010. – Т. 55, № 12. – С. 1321–1332 ; Ukr. J. of Physics. – 2010. – Vol. 55, № 12. – P. 1319–1330.

Ж26988; Ж42793

306. Grain in a Plasma in the Presence of External Electric Field: Kinetic Calculation of Effective Potential and Ionic Drag Force / A. G. Zagorodny, I. V. Rogal, A. I. Momot, I. V. Schweigert // Укр. фіз. журн. – 2010. – Т. 55, № 1. – С. 29–35 ; Ukr. J. of Physics. – 2010. – Vol. 55, № 1. – P. 29–35.

Ж26988; Ж42793

307. Kubo Formula for Frequency Dispersion of Dielectric Permittivity and Static Conductivity of the Coulomb System / V. B. Bobrov, S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // Physics Letters. Section A: General, Atomic and Solid State Physics. – 2010. – Vol. 375, Iss. 2. – P. 84–87.

308. Low-Pressure Discharge Induced by Microwave Radiation with a Stochastically Jumping phase / A. F. Alisov, A. G. Zagorodny, I. A. Zagrebelyny [et al.] // Plasma Physics Reports. – 2010. – Vol. 36, № 8. – P. 736–749.

309. Screening of a Uniformly Moving Charged Macroparticle in a Nonequilibrium Plasma / A. V. Filippov, A. G. Zagorodny // Plasma Physics Reports. – 2010. – Vol. 36, Iss. 13. – P. 1120–1128.

310. Stochastic Processes Crossing from ballistic to Fractional Diffusion with Memory: Exact Results / V. Plyin, I. Procaccia, A. Zagorodny // Condensed Matter Physics. – 2010. – Vol. 13, № 2. – P. 23001 : 1–8. – Англ. – Рез. укр.

Ж41279

311. Viktor Grygorovych Bar'yakhtar : (to the 80th Anniversary of his Birthday) / B. E. Paton, A. P. Shpak, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2010. – Vol. 55, № 8. – P. 952–954.

Ж42793

312. Virial Theorem, One-Particle Density Matrix, and equilibrium Condition in an External Field / V. B. Bobrov, S. A. Triggera, A. G. Zagorodny // Phys. Rev. A: Covering atomic, molecular, and optical physics and quantum information. – 2010. – Vol. 82, Iss. 4. – P. 044105 : 1–37.

313. *Ред.:* Академик НАН України Віктор Григорьевич Бар'яхтар. Жизнь в науке : [сборник] / НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьков. физ.-техн. ин-т» ; редкол.: И. М. Неклюдов (гл. ред.), А. Г. Загородний, А. С. Бакай ; сост. А. В. Таньшина. – Київ : Наук. думка, 2010. – 328, [19] с. : фот.

Ва750154

314. Академік Михайло Семенович Бродин : (до 80-річчя від дня народж.) / В. Г. Бар'яхтар, І. В. Блонський, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2011. – Т. 56, № 10. – С. 971–974 : портр.

Ж26988

315. Кадишевський Володимир Георгійович / А. Г. Загородній // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2011. – Т. 11. – С. 665 : фот.

С10197/11

316. Об'єднаний опис балістичних і дифузійних процесів для плазмової турбулентності / А. Загородній // Українська конференція з фізики плазми та керованого термоядерного синтезу – 2011, Київ, 25–26 жовт., 2011 : програма. Зб. анот. Список учасників / НАН України, Ін-т

ядер. дослідж. НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова
НАН України [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 7.

Со32959

317. Academician Mykhailo Semenovych Brodyn : (to the 80th Anniversary of his Birthday) / V. G. Bar'yakhtar, I. V. Blonsky, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2011. – Vol. 56, № 10. – P. 971–974.

Ж42793

318. Closure at the Irreducible Part of the Fourth Moment for the Case of Constant Coefficients in the Fokker–Planck Equation / A. Zagorodny, J. Weiland // IFP-CNR-Chalmers Workshop on Nonlinear Phenomena in Fusion Plasmas, 8–10 June 2011, Varenna / Amer. Inst. of Physics ; eds.: J. Weiland, E. Lazzaro. – 2011. – Vol. 1392, Iss. 1. – P. 96–111. – (AIP Conference Proceedings).

319. Diffusion in a Frozen Random Velocity Field / V. I. Zasenkov, A. G. Zagorodny, O. M. Chernyak // Укр. фіз. журн. – 2011. – Т. 56, № 10. – С. 1007–1010. – Англ.

Ж26988

320. Fluctuations in Collisional Plasma in the Presence of an External Electric Field / A. I. Momot, A. G. Zagorodny // Physics of Plasmas. – 2011. – Vol. 18, Iss. 10. – P. 102110 : 1–13. – URL: <https://bit.ly/39PPFCz>.

321. Fluid Closure, Theory, Relations to Particle Pinches, Fluid Resonances / Anatoly Zagorodny, Jan Weiland // IFP-CNR-Chalmers Workshop on Nonlinear Phenomena in Fusion Plasmas, 8–10 June 2011, Varenna / Amer. Inst. of Physics ; eds.: J. Weiland, E. Lazzaro. – 2011. – Vol. 1392, Iss. 1. – P. 33–41. – (AIP Conference Proceedings).

322. Hydrodynamic Equations for Microscopic Phase Densities / V. Gerasimenko, V. Shtyk, A. Zagorodny // Central European J. of Physics. – 2011. – Vol. 9, № 1. – P. 71–77. – URL: <https://bit.ly/2Vxs3di>.

323. Influence of Charging Current Fluctuations on the Grain Velocity Distribution in Weakly-Ionized Plasmas / B. I. Lev, V. B. Tymchyshyn, A. G. Zagorodny // Physics Letters. Section A: General, Atomic and Solid State Physics. – 2011. – Vol. 375, Iss. 3. – P. 593–597.

324. Numerical Study of Grain Charging Kinetics on the Basis of BGK Kinetic Equation / I. L. Semenov, A. G. Zagorodny, I. V. Krivtsun // Укр. фіз. журн. – 2011. – Т. 56, № 2. – С. 139–144 ; Ukr. J. of Physics. – 2011. – Vol. 56, № 2. – P. 138–143.

Ж26988; Ж42793

325. Permittivity of Plasma in Random Fields of Moderate Intensity / V. I. Zasenko, A. G. Zagorodny, J. Weiland // Укр. фіз. журн. – 2011. – Т. 56, № 7. – С. 654–658 ; Ukr. J. of Physics. – 2011. – Vol. 56, № 7. – P. 654–658.

Ж26988; Ж42793

326. Statistical Description of Coulomb-Like Systems / B. I. Lev, A. G. Zagorodny // Phys. Rev. E: Statistical, Nonlinear, and Soft Matter Physics. – 2011. – Vol. 84, № 6. – P. 061115 : 1–7. – URL: https://www.researchgate.net/publication/221804697_Statistical_description_of_Coulomb-like_systems.

327. A study of dust grain screening in a weakly ionized plasma based on the numerical solution of the Vlasov-Bhatnagar-Gross-Krook kinetic equations / I. L. Semenov, A. G. Zagorodny, I. V. Kivitsun // Physics of Plasmas. – 2011. – Vol. 18, Iss. 10. – P. 103707 : 1–11.

328. To the Statistical Description of the Structure Formation in Coulomb-Like Systems / B. I. Lev, A. G. Zagorodny // Укр. фіз. журн. – 2011. – Т. 56, № 7. – С. 700–705 ; Ukr. J. of Physics. – 2011. – Vol. 56, № 7. – P. 700–705.

Ж26988; Ж42793

329. Ukrainian Physicists will Always Remember Hans Wilhelmsson / Jan Weiland, Anatoly Zagorodny // IFP-CNR-Chalmers Workshop on Nonlinear Phenomena in Fusion Plasmas, 8–10 June 2011, Varenna / Amer. Inst. of Physics ; eds.: J. Weiland, E. Lazzaro. – 2011. – Vol. 1392, Iss. 1. – P. 7–12. – (AIP Conference Proceedings).

330. *Ред.:* Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 1 : Листування: А–Г / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2011. – 823 с.

В354139/1

331. *Ред.:* Володимир Іванович Вернадський. Щоденники (1917–1921) / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, РАН, Архів ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.] ; уклад.: С. М. Кіржаєв, О. В. Мемелов, В. С. Неаполітанська,

М. Ю. Сорокіна. – Київ, 2011. – 271, 327 с. : іл. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 9).

Вс54345

332. Ред.: М. В. Келдиш та українська наука = М. В. Келдыш и украинская наука / редкол.: Б. Є. Патон (голова), А. П. Шпак, А. Г. Загородній [та ін.] ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко (керівник авт. кол.), Л. М. Яременко, Т. В. Добко [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : Академперіодика, 2011. – 269, [26] с. : фот. – Укр., рос. – Бібліогр.: с. 253–[270].

Вс50825

333. Ред.: Наукова рада з проблеми «Фізика плазми і плазмова електроніка» : звіт за 2010 рік / НАН України, Від-ня ядер. фізики та енергетики, Від-ня фізики і астрономії, Нац. наук. центр «Харків. фізико-техн. ін-т», Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова ; редкол.: В. С. Войценья, І. С. Гаркуша, А. Г. Загородній [та ін.]. – Київ, 2011. – 78 с.

Ж73611

334. Ред.: Остап Парасюк. Слава української науки : пропам'ятна зб. / НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова ; уклад.: Н. Вірченко, В. Козирський ; редкол.: А. Загородній, Н. Вірченко, В. Козирський. – Київ, 2011. – 590 с. : іл., портр., [16] арк. іл. – Бібліогр.: с. 587–588 та на с. 20–25.

Ва746360

335. Б. Є. Патон і розвиток міжнародних зв'язків / А. Г. Загородній // Б. Є. Патон: 50 років на чолі Академії = Б. Е. Патон: 50 лет во главе Академии / НАН України ; редкол.: А. Г. Наумовець (голова), В. Д. Походенко, В. М. Геєць [та ін.]. – Київ : Академперіодика, 2012. – С. 325–341, 432–359. – Укр., рос.

Вс52512

336. На шляху до європейського грід : довід. (проект) для магістрів напряму підготовки «Комп'ютерні науки» / А. І. Петренко, С. Я. Свістунов, А. Ю. Шевченко, А. Г. Загородній, О. І. Корнелюк ; за ред. А. Г. Загороднього, М. З. Згуровського ; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». – Київ, 2012. – 391 с. : рис., табл.

Ва771396

337. Model of Phase Transitions with Coupling of the Order Parameter and its Gradient [Electronic Resource] / В. I. Lev, A. G. Zagorodny. – 2012. – 4 p. – Preprint. – URL: <https://arxiv.org/pdf/1211.4082v1.pdf>.

338. Unification of the Standard and Gradient Theory of Phase Transitions [Electronic Resource] / B. I. Lev, A. G. Zagorodny. – 2012. – 4 p. – Preprint. – URL: <https://arxiv.org/abs/1206.4559v1>.

339. Б. Є. Патон і розвиток міжнародних наукових зв'язків / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2012. – № 2. – С. 99–108.
Ж20611

340. Богдан Іванович Лев : (до 60-річчя від дня народж.) / М. С. Бродин, А. Г. Загородній, В. М. Локтев [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2012. – Т. 57, № 9. – С. 986–987 : портр.
Ж26988

341. Геннадій Федорович Філіппов : (до 80-річчя від дня народж.) / А. Г. Загородній, В. М. Локтев, В. П. Гусинін [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2012. – Т. 57, № 6. – С. 686–687 : портр.
Ж26988

342. Євген Дмитрович Волков (03.03.1934–16.01.2012) / А. Г. Загородній, І. М. Неклюдов, М. О. Азаренков [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2012. – Т. 57, № 5. – С. 585–586 : портр.
Ж26988

343. Пам'яті Костянтина Миколайовича Степанова / М. О. Азаренков, В. Г. Бар'яхтар, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2012. – Т. 57, № 9. – С. 984–985 : портр.
Ж26988

344. Сучасні тенденції в теоретичній фізиці / Анатолій Загородній // Світогляд. – 2012. – № 4. – С. 6–19.
Ж25653

345. Bohdan Ivanovych Lev : (to the 60th Anniversary of his Birthday) / M. S. Brodyn, A. G. Zagorodny, V. M. Loktev [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2012. – Vol. 57, № 9. – P. 984–985.
Ж42793

346. Gennadii Fedorovich Filippov : (to the 80th Anniversary of his Birthday) / V. M. Loktev, V. P. Gusynin, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2012. – Vol. 57, № 6. – P. 684–685.
Ж42793

347. In Memory of Kostyantyn Mykolaiovych Stepanov / M. O. Azarenkov, V. G. Bar'yakhtar, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2012. – Vol. 57, № 9. – P. 982–983.
Ж42793

348. A Kinetic Study of Dust Grain Screening Based on the Numerical Solution of the Vlasov-Bhatnagar-Gross-Krook Equations / I. L. Semenov, I. V. Krivtsun, A. G. Zagorodny // 39th EPS Conference on Plasma Physics 2012, EPS 2012 and the 16th International Congress on Plasma Physics, 2–6 July 2012 : [in 3 vol.]. – Stockholm, 2012. – Vol. 1. – С. 113–116.

349. Low Pressure Discharge Induced by Microwaves with Stochastically Jumping Phase / A. F. Alisov, A. G. Zagorodny, I. A. Zagrebel'ny [et al.] // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Ядерно-физические исследования. – 2012. – Т. 57, № 1. – С. 342–345. – Англ.

Ж63435/Ядер.-физ. исслед.

350. Microwave Radiation with Stochastically Jumping Phase: Generation and Application for Low Pressure Discharge Initiation / V. I. Karas', V. I. Golota, A. M. Yegorov, I. F. Potapenko, A. G. Zagorodny // Приклад. радиоэлектроника. – 2012. – Т. 11, № 4. – С. 463–475. – Англ.

Ж24744

351. On the Effect of Ion-Neutral Collisions on Dust Grain Screening in a Low-Pressure Gas Discharge Plasma / I. L. Semenov, A. G. Zagorodny, I. V. Krivtsun // Physics of Plasmas. – 2012. – Vol. 19, Iss. 4. – P. 043703 : 1–8. – URL: <https://bit.ly/38dYXqK>.

352. On the Physics Description of Fusion Plasmas I, II / Jan Weiland, Anatoly Zagorodny, Vlodymyr Zasenko, Nana Shatashvili // Joint ITER-IAEA-ICTP Advanced Workshop on Fusion and Plasma Physics : Proc. of a Meeting Held, Trieste, 3–14 oct. 2011 / Amer. Inst. of Physics ; eds.: P. K. Shukla, B. Eliason. – Melville, 2012. – Vol. 1445, Iss. 1. – P. 34–53, 54–62. – (AIP Conference Proceedings).

353. Yevgen Dmytrovych Volkov (03.03.1934–16.01.2012) / I. M. Neklyudov, M. O. Azarenkov, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2012. – Vol. 57, № 5. – P. 584–585.

Ж42793

354. *Ред.:* Б. Є. Патон: 50 років на чолі Академії = Б. Е. Патон: 50 лет во главе Академии / НАН України ; редкол.: А. Г. Наумовець (голова), В. Д. Походенко, В. М. Геєць [та ін.]. – Київ : Академперіодика, 2012. – 775, [136] с. : фот. – Укр., рос. – Бібліогр.: с. 763–772.

Вс52512

355. *Ред.:* Бібліографія праць В. І. Вернадського. Література про життя та діяльність / НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; авт.-уклад.: О. С. Онищенко, Л. В. Беляєва, С. А. Дзюбич [та ін.] ; редкол.:

О. С. Онищенко (голова), А. Г. Загородній, В. П. Волков [та ін.]. – Київ, 2012. – 603 с. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 10).
Вс54586

356. Ред.: Володимир Іванович Вернадський і Україна / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – Київ, 2011. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 1).

Кн. 1 : Науково-організаційна діяльність (1918–1921) / авт. вступ. ст.: О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна ; авт-уклад.: О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова [та ін.]. – 698 с. : портр.

Кн. 2 : Вибрані праці / В. І. Вернадський ; авт-уклад.: О. С. Онищенко, В. М. Даниленко, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – 583 с. : портр.
В353608/1-2

357. Ред.: Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2011–2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 2).

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 1 : Д–Н / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, О. Д. Василюк [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 741 с. : портр.

Кн. 2 : Листування: Д–Я. Ч. 2 : О–Я / авт.-уклад.: О. С. Онищенко, В. Ю. Афіані, В. А. Вергунов [та ін.] ; редкол. тому: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), М. В. Багров [та ін.]. – 2012. – 691 с. : портр.

В354139/2, ч.1-2

358. Ред.: Вернадський В. І. Хімічна будова біосфери Землі та її оточення / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній, М. В. Багров ; [редкол. тому: С. В. Волков (голова), А. Г. Білоус, В. М. Беляков [та ін.] ; уклад.: Л. С. Лисюк, К. О. Каздобін, Л. Б. Коваль] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т заг. і неорган. хімії ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – 506 с. : рис., табл., портр. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 3).

Вс55031

359. Ред.: Вернадський В. І. Геохімія живої речовини / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т зоології ім. І. І. Шмальгаузена, Ін-т геохімії

навколиш. середовища ; ред. рада: Б. Є. Патон, А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.]. – Київ, 2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 4).

Кн. 1 / редкол. тому: І. А. Акімов (голова), Е. В. Соботович, А. М. Голубець [та ін.] ; авт. вступ. ст. Е. В. Соботович, І. А. Акімов, В. В. Долін ; авт.-уклад.: І. А. Акімов, В. О. Харченко, В. В. Долін. – 503 с. : портр.

Кн. 2 / редкол. тому: Е. В. Соботович (голова), І. А. Акімов, А. М. Голубець [та ін.] ; авт.-уклад.: І. А. Акімов, В. О. Харченко, В. В. Долін [та ін.]. – 575 с. : портр.

В354449/1-2

360. Ред.: Вернадський В. І. Мінералогічна спадщина Володимира Івановича Вернадського : [збірник] / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон, А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; авт.-уклад.: Г. О. Кульчицька, О. М. Пономаренко, В. І. Павлишин [та ін.] ; редкол. тому: О. М. Пономаренко (голова), В. І. Павлишин, О. М. Платонов [та ін.] ; НАН України, Коміс. з розроб. наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т геохімії, мінералогії і рудоутворення ім. М. П. Семененка. – Київ, 2012. – 828 с. : рис., табл., портр. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 5).

Вс53954

361. Ред.: Вернадський В. І. Історія природних вод / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т геол. наук НАН України ; ред. рада: Б. Є. Патон, А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; авт.-уклад.: В. М. Шестопалов, А. Ю. Моїсеєв, В. В. Гудзенко [та ін.] ; редкол. тому: В. М. Шестопалов (голова), П. Ф. Гожік, А. О. Сухоребрий [та ін.]. – Київ, 2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 6).

Кн. 1 : Водневисті мінерали. – 753 с. : рис., табл. портр.

Кн. 2 : Досвід гідрохімії і геохімії вод Землі. Статті. Коментарі. – 754–1103 с. : рис., табл., портр.

В354425/1-2

362. Ред.: Вернадський В. І. Праці з геохімії та радіогеології / В. І. Вернадський ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Ін-т геохімії навколиш. середовища ; ред. рада: Б. Є. Патон, А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; [авт.-уклад., авт. вступ. ст.: Е. В. Соботович, В. В. Долін ; редкол. тому: Е. В. Соботович (голова), В. В. Долін, Г. М. Бондаренко [та ін.]. – Київ, 2012. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 7).

Кн. 1. – 821 с. : іл., портр.

Кн. 2. – 665 с. : іл., табл., портр.
В353947/1-2

363. Ред.: Вернадський В. І. Праці з історії, філософії та організації науки / В. І. Вернадський ; ред. рада: Б. Є. Патон, А. Г. Загородній, М. В. Багров [та ін.] ; [уклад.: А. С. Литвинко, В. І. Онопрієнко, О. П. Пилипенко ; редкол. тому: Б. А. Маліцький (голова), Ю. О. Храмов, О. П. Пилипенко [та ін.] ; авт. вступ. ст.: Б. А. Маліцький, Ю. О. Храмов, О. П. Пилипенко] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2012. – 657 с. : портр. – (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 8).

Вс54654

364. Ред.: Головні наукові результати з фізики плазми та керованого термоядерного синтезу за 2007–2011 роки / НАН України, Від-ня ядер. фізики та енергетики, Від-ня фізики і астрономії [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова) [та ін.]. – Київ, 2012. – 127 с.

Ва753543

365. В. І. Вернадський – вчений, мислитель, організатор науки / А. Г. Загородній, С. В. Волков, О. С. Онищенко, В. М. Шестопапов // Вісн. НАН України. – 2013. – № 3. – С. 8–36.

Ж20611

366. Кінетичні розрахунки заряду та ефективного потенціалу взаємодії порошинок / А. Г. Загородній, І. Л. Семенов, І. В. Кривцун // Українська конференція з фізики плазми та керованого термоядерного синтезу – 2013, Київ, 24–25 верес., 2013 : Програма. Зб. анот. Список учасників / НАН України, Ін-т ядер. дослідж. НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України [та ін.]. – Київ, 2013. – С. 8.

Со32059

367. Микроволновое излучение со стохастически прыгающей фазой: генерация и применение для развития нового типа источников оптического излучения / В. И. Карась, В. И. Голота, А. М. Егоров, И. Ф. Потапенко, А. Г. Загородний // Світлотехніка та електроенергетика. – 2013. – № 2. – С. 33–51.

Ж24604

368. О спектрах захваченного в потенциальную яму осциллятора / А. Г. Загородний, А. В. Киричок, В. М. Куклин // Физ. основы приборостроения. – 2013. – Т. 2, № 3. – С. 56–63. – URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=20332503>.

369. Пам'яті Костянтина Павловича Шамрая / М. О. Азаренков, І. М. Вишневецький А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2013. – Т. 58, № 12. – С. 1205–1206 : портр.

Ж26988

370. Стан і перспективи співробітництва НАН України з Міжнародним інститутом прикладного системного аналізу / А. Г. Загородній, Ю. М. Єрмольєв, В. Л. Богданов, Ю. В. Костюченко // Вісн. НАН України. – 2013. – № 10. – С. 28–38.

Ж20611

371. Украинские этапы жизни и деятельности В. И. Вернадского / А. Г. Загородній, А. С. Онищенко, Л. А. Дубровина // Вклад В. И. Вернадского в развитие мировой цивилизации : к 150-летию со дня рождения / Неправительств. экол. фонд им. В. И. Вернадского. – М., 2013. – С. 139–145 : фот.

Вс64445

372. Українські сторінки життя й творчості Володимира Вернадського / Анатолій Загородній, Любов Дубровіна, Олексій Онищенко, Валерій Смолій // Історія України. – Київ, 2013. – № 5. – С. 4–21 ; № 6. – С. 12–16.

373. Фундатор вітчизняної академічної науки [В. І. Вернадський] / Анатолій Загородній, Олексій Онищенко, Любов Дубровіна // Віче. – 2013. – № 5. – С. 14–17 : фот.

Ж14474

374. Щодо аналізу структури гранульованих матеріалів / О. І. Герасимов, А. Г. Загородній, М. М. Сомов // Укр. фіз. журн. – 2013. – Т. 58, № 1. – С. 32–39.

Ж26988

375. Adatom Interaction Effects in Surface Diffusion / Yu. B. Gaididei, V. M. Loktev, A. G. Naumovets, A. G. Zagorodny // Condensed Matter Physics. – 2013. – Vol. 16, № 1. – P. 13604 : 1–14. – Англ. – Рез. укр.

Ж41279

376. Dynamics of Ions During Development of Parametric Instability of Langmuir Waves / A. V. Kirichok, V. M. Kuklin, A. G. Zagorodny [et al.] // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Плазменная электроника и новые методы ускорения. – 2013. – № 4. – P. 260–266. – Англ.

Ж63435/Плазм.эл.

377. Fokker-Planck Equation with Memory: the Crossover from Ballistic to Diffusive Processes in Many Particle Systems and Incompressible

Media / V. Ilyin, I. Procaccia, A. Zagorodny // Condensed Matter Physics. – 2013. – Vol. 16, № 1. – P. 13004 : 1–18.

Ж41279

378. In memory of Konstantyn Pavlovych Shamrai / M. O. Azarenkov, I. M. Vyshnevskiy, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2013. – Vol. 58, № 12. – P. 1204–1205.

Ж42793

379. Ion Drag Force on a Dust Grain in a Weakly Ionized Collisional Plasma / I. L. Semenov, A. G. Zagorodny, I. V. Krivtsun // Physics of Plasmas. – 2013. – Vol. 20, Iss. 1. – P. 013701 : 1–11.

380. Metal-Nonmetal Transition and the Second Critical Point in Expanded Metals / V. B. Bobrov, S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // Europhysics Letters. – 2013. – Vol. 101, № 1. – P. 16002 : 1–10.

381. On the Emission Spectrum of Oscillator Trapped in a Potential Well / A. V. Kirichok, V. M. Kuklin, A. G. Zagorodny // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Плазменная электроника и новые методы ускорения. – 2013. – № 4. – P. 256–259. – Англ.

Ж63435/Плазм.эл.

382. On the Formation of Pulses of Coherent Radiation in Weakly Inverted Media / A. V. Kirichok, V. M. Kuklin, A. V. Mischin, A. V. Pryjmak, A. G. Zagorodny // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Плазменная электроника и новые методы ускорения. – 2013. – № 4. – P. 267–271. – Англ.

Ж63435/Пл.эл.

383. Optical Radiation Special Features from Plasma of Low Pressure Discharge Initiated by Microwave Radiation with Stochastic Jumping Phase / I. Karas, A. F. Alisov, A. G. Zagorodny [et al.] // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Плазменная электроника и новые методы ускорения. – 2013. – № 4. – P. 183–188. – Англ.

Ж63435/Пл.эл.

384. Pattern Formation in the Models with Coupling between Order Parameter and its Gradient / B. I. Lev, A. G. Zagorodny // The Europ. Phys. J. B. – 2013. – Vol. 86, № 10. – P. 422 : 1–7.

385. To Realization Conditions of Maser Radiation / A. G. Zagorodny, V. M. Kuklin // High-Power Pulsed Electrophysics : Intern. conf. Topical Scientific Readings, March 12–16, 2012, Sarov, Russia : Digest of Technical Papers. – Sarov, 2013. – С. 38–43.

386. Toward the Analysis of the Structure of Granular Materials / O. I. Gerasymov, A. G. Zagorodny, M. M. Somov // Ukr. J. of Physics. – 2013. – Vol. 58, № 1. – P. 32–39.

Ж42793

387. Virial Theorem and Generalization of the Fermi-liquid Theory for the Homogeneous Degenerate Electron System / V. B. Bobrov, S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // Progress of Theoretical and Experimental Physics. – 2013. – Vol. 2013, № 2. – P. 23101.

388. Ред.: Комплексне моделювання управління безпечним використанням продовольчих, водних і енергетичних ресурсів з метою сталого соціального, економічного і екологічного розвитку : [зб. доп.] / за ред. А. Г. Загороднього, Ю. М. Єрмольєва ; Ком. із систем. аналізу при Президії НАН України – Нац. член. орг. України в Міжнар. ін-ті приклад. систем. аналізу (ПАСА), Інновац. центр НАН України. – Київ, 2013. – 356 с. : рис., табл. – Укр., англ.

Вс54980

389. Введение в физику плазмы : [монография : в 2 ч.] / А. Г. Загородний, О. К. Черемных ; НАН Украины, Ин-т теорет. физики им. Н. Н. Боголюбова, Гос. косм. агентство Украины, Ин-т косм. исслед. – Киев : Наук. думка, 2014. – 694, [1] с. : рис. – Библиогр.: с. 686–688.

Ва788743

Рец.: Зеленый Л. М. Новое учебное пособие по физике плазмы (рецензия на книгу А. Г. Загороднего, О. К. Черемных «Введение в физику плазмы») / Л. М. Зеленый // Вісн. НАН України. – 2015. – № 9. – С. 86–87.

390. Проблемы теоретической физики : науч. тр. / В. А. Буц, А. Г. Загородний, В. Е. Захаров [и др.] ; под общ. ред. А. Г. Загороднего, Н. Ф. Шульги ; НАН Украины, М-во образования и науки Украины, Харьков. нац. ун-т им. В. Н. Каразина. – Харьков, 2014. – 531 с. : рис., табл., граф. – (Проблемы теоретической и математической физики ; вып. 1).

Зі змісту: Особенности излучения в неравновесных средах / А. Г. Загородний, В. М. Куклин. – С. 13–77.

Вс59415

391. Створення комплексної системи захисту інформаційних ресурсів у національній грид-інфраструктурі України : [монографія] / А. Г. Загородний, О. М. Боровська, С. Я. Свістунов, І. П. Сініцин, Є. С. Родін ; НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова, Ін-т програм. систем НАН України. – Київ : Сталь, 2014. – 371 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 191–194.

Ва781604

392. International Conference-School on Plasma Physics and Controlled Fusion and The Adjoint Workshop «Nano- and micro-sized structures in plasmas», Kharkiv, Ukraine, Sept. 15–18, 2014 : book of abstracts / Nat. Acad. of Sciences of Ukraine, Nat. Science Center «Kharkov Inst. of Physics and Technnology», N. N. Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics [et al.]. – Kharkiv, 2014. – 200 p.

Зі змісту: Non-markovian Effects in Turbulent Diffusion / A. Zagorodny, J. Weiland. – P. 14; Interaction of Charged Conductive Spherical Particles in Strongly Collisional plasma / A. I. Momot, A. G. Zagorodny. – P. 60; Particle Diffusion in a Wave with Randomly Jumping Phase / V. I. Zasenko, A. G. Zagorodny, O. M. Cheryak. – P. 78; Special features of interaction between Plasmas and Microwave Radiation with Stochastic Jumping Phase / V. I. Karas', A. F. Alisov, A. G. Zagorodny [et al.]. – P. 93.

Ib219723

393. Дмитро Якович Петрина : (до 80-річчя від дня народж.) / Є. Д. Білококос, В. І. Герасименко, М. Л. Горбачук, А. Г. Загородній, А. Г. Нікітін, О. Л. Ребенко, А. М. Самойленко [та ін.] // 36. пр. Ін-ту математики НАН України. – 2014. – Т. 11, № 1. – С. 7–9. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zpim_2014_11_1_3.

394. Іван Васильович Сименюк : (до 75-річчя від дня народж.) / А. Г. Загородній, В. М. Локтев, Б. І. Лев [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2014. – Т. 59, № 4. – С. 452–453 : портр.

Ж26988

395. Корсунський Сергій Володимирович / А. Г. Загородній // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2014. – Т. 14. – С. 608 : фот.

C10197/14

396. Модуляция интегрального поля многомодовых пучковых неустойчивостей в плазме / А. Г. Загородній, А. В. Киричок, В. М. Куклин, А. В. Приймак // East Europ. J. of Physics. – 2014. – Vol. 1, № 2. – С. 53–66.

Ж43925

397. Національна мережа біосферних резерватів ЮНЕСКО України : до 40-річчя Нац. ком. України з програми ЮНЕСКО в Україні / А. Г. Загородній, П. М. Черенько, Т. В. Полторацька // Вісн. НАН України. – 2014. – № 2. – С. 55–65.

Ж20611

398. Особенности нагрева ионов при развитии неустойчивости интенсивных ленгмюровских колебаний в плазме / А. Г. Загородній, А. В. Киричок, В. М. Куклин, А. В. Приймак // Физ. основы приборостроения. – 2014. – Т. 3, № 1. – С. 58–69. – URL: https://www.elibrary.ru/download/elibrary_21674119_61695840.pdf.

399. Пам'яті Івана Васильовича Сименога / О. С. Бакай, А. Г. Загородній, В. М. Локтев [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2014. – Т. 59, № 8. – С. 840–841 : портр.

Ж26988

400. Петро Михайлович Томчук : (до 80-річчя від дня народж.) / М. С. Бродин, І. С. Ганджа, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2014. – Т. 59, № 1. – С. 99–100 : портр.

Ж26988

401. Стохастический нагрев плазмы в плазменном резонаторе / А. Н. Антонов, В. А. Буц, А. Г. Загородний [и др.] // Физ. основы приборостроения. – 2014. – Т. 3, № 3. – С. 72–85.

402. In memory of Ivan Vasylyovych Simenog / A. G. Zagorodny, O. S. Bakai, V. M. Loktev [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2014. – Vol. 59, № 8. – P. 841–842.

Ж42793

403. Ivan Vasylyovych Simenog (to the 75th anniversary of his birthday) / A. G. Zagorodny, V. M. Loktev, B. I. Lev [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2014. – Vol. 59, № 4. – P. 452–453.

Ж42793

404. Modulation of Integral Field of Multimode Beam Instabilities in Plasma / A. G. Zagorodny, A. V. Kirichok, V. M. Kuklin, A. V. Pryimak // East Europ. J. of Physics. – 2014. – Vol. 1, № 2. – P. 53–66.

Ж43925

405. Petro Mykhailovich Tomchuk (to the 80th anniversary of his birthday) / M. S. Brodin, I. S. Gandzha, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2014. – Vol. 59, № 1. – P. 98–99.

Ж42793

406. Statistical Description of the System Electrons on the Liquid Helium Surface / B. I. Lev, V. P. Ostroukh, V. B. Tymchyshyn, A. G. Zagorodny // The Europ. Phys. J. B: Condensed Matter and Complex Systems. – 2014. – Vol. 87, Iss. 11. – P. 253 : 1–13. – URL: <https://arxiv.org/pdf/1308.3852.pdf>.

407. *Ред.:* Комплексне управління, безпека і робастність = Integrated management, security, and robustness : [збірка] / О. А. Апостолов, І. Г. Артеменко, К. Л. Атоєв [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній, Ю. М. Єрмольєв, В. Л. Богданов ; НАН України, Ком. із систем. аналізу

при Президії НАН України, Інновац. центр НАН України. – Київ, 2014. – 333, [1] с. : рис., табл. – Укр., англ.

Вс58480

408. Вступ до кінетичної теорії плазми : [монографія] / А. Г. Загородній, А. І. Момот ; НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова. – Київ : Наук. думка, 2015. – 458 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 441–446.

409. Віктор Григорович Бар'яхтар : (до 85-річчя від дня народж.) / М. С. Бродин, А. Г. Загородній, А. Г. Наумовець [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2015. – Т. 60, № 8. – С. 826–829 : портр.

Ж26988

410. Грід-технології для науки і суспільства / Анатолій Загородній // Вісн. НТШ. – 2015. – № 53/54. – С. 58–61. – URL: https://ntsh.org/visnyk_N53_54.

411. До 70-річчя академіка Леоніда Булавина / А. Г. Загородній // Укр. фіз. журн. – 2015. – Т. 60, № 8. – С. 686 : фот.

Ж26988

412. Кулоновский потенциал взаимодействия и конденсат Бозе–Эйнштейна / В. Б. Бобров, А. Г. Загородній, С. А. Тригер // Физика низких температур = Фізика низьких температур. – 2015. – Т. 41, № 11. – С. 1154–1163.

Ж14063

413. Міжнародне співробітництво НАН України: стан, перспективи, проблеми : [доп. на сесії Заг. зборів НАН України 15 квіт. 2015 р.] / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2015. – № 5. – С. 25–29.

Ж20611

414. Міжнародне співробітництво НАНУ: стан, перспективи, проблеми : виступ віцепрезидента НАН України, акад. А. Г. Загороднього на Заг. зборах НАН України / А. Г. Загородній // Трибуна. – 2015. – № 1/8. – С. 5–7.

Ж60336

415. Науково-технічне співробітництво Національної академії наук України з Київською міською держадміністрацією: обережний оптимізм / А. Г. Загородній // Наука та інновації. – 2015. – № 1. – С. 9–16.

Ж25189

416. Недиагональный дальний порядок и неоднородный конденсат Бозе-Эйнштейна // В. Б. Бобров, А. Г. Загородний, С. А. Тригер // Докл. АН / РАН. – 2015. – Т. 461, № 4. – С. 400–402.
Ж26988/Д

417. О соотношении между фонон-ротонным спектром и спектром одночастичных возбуждений в жидкости с конденсатом Бозе-Эйнштейна / В. Б. Бобров, А. Г. Загородний, С. А. Тригер // Физика низких температур = Фізика низьких температур. – 2015. – Т. 41, № 8. – С. 760–768.

Ж14063

418. О спектре коллективных возбуждений в сверхтекучем гелии / В. Б. Бобров, А. Г. Загородний, С. А. Тригер // Докл. АН / РАН. – 2015. – Т. 464, № 1. – С. 28–30.
Ж26988/Д

419. Об особенности Фурье-преобразовании для куллоновского потенциала в статистической теории / В. Б. Бобров, С. А. Тригер, А. Г. Загородний // Крат. сообщ. по физике ФИАН. – 2015. – № 11. – С. 33–38.

420. Одномерные модели Захарова и Силина для описания сильной Ленгмюровской неустойчивости в плазме / А. Г. Загородний, А. В. Киричок, В. М. Куклин // Инженер. физика. – 2015. – № 11. – С. 10–31.

421. Особенности моделей описания модуляционной неустойчивости ленгмюровских волн в плазме / А. Г. Загородний, А. В. Киричок, В. М. Куклин // East Europ. J. of Physics. – 2015. – Vol. 2, № 2. – С. 4–19. – Рус.
Ж43925

422. Про підсумки виконання Програми інформатизації НАН України на 2010–2014 рр. : (стенограма наук. співдоп. на засід. Президії НАН України 25 лют. 2015 р.) / П. І. Андон, А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2015. – № 4. – С. 61–67.
Ж20611

423. Про підсумки участі науковців НАН України в Сьомій рамковій програмі ЄС з досліджень та технологічного розвитку й перспективи участі у програмі ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт–2020» : (стенограма наук. доп. на засід. Президії НАН України 21 жовт. 2015 р.) / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2015. – № 12. – С. 27–32.
Ж20611

424. Розподіл електронів на деформованій поверхні рідкого гелію / Б. І. Лев, В. П. Остроух, В. Б. Тимчишин, А. Г. Загородній // Укр. фіз. журн. – 2015. – Т. 60, № 3. – С. 247–253.

Ж26988

425. The Collective-Excitation Spectrum in Superfluid Helium / V. B. Bobrov, A. G. Zagorodny, S. A. Trigger // Doklady Physics. – 2015. – Vol. 60, Iss. 9. – P. 385–387.

426. Coulomb Interaction Potential and Bose-Einstein Condensate / V. B. Bobrov, A. G. Zagorodny, S. A. Trigger // Low Temperature Physics. – 2015. – Vol. 41, Iss. 11. – P. 901–908.

427. Electron Distribution on a Deformed Liquid-Helium Surface / B. I. Lev, V. P. Ostroukh, V. B. Tymchyshyn, A. G. Zagorodny // Ukr. J. of Physics. – 2015. – Vol. 60, № 3. – P. 247–252.

Ж42793

428. Excitation of Zonal Flows by ion-temperature-gradient Modes Excited by the Fluid Resonance / Wang Guan-Qiong, Ma Jun, J. Weiland, A. G. Zagorodny // Chinese Physics Letters. – 2015. – Vol. 32, Iss. 11. – P. 115201 : 1–5. – URL: <https://bit.ly/3g4rbqf>.

429. Ion Heating, Burnout of the HF Field and Ion Sound Generation Under the Development of a Modulation Instability of an Intense Langmuir Wave in a Plasma / A. V. Kirichok, V. M. Kuklin, A. V. Pryimak, A. G. Zagorodny // Physics of Plasmas. – 2015. – Vol. 22, Iss. 9. – P. 092118 : 1–18.

430. Ion Kinetics and Ion Sound Generation Under the Development of Modulation Instability of an Intense Langmuir Wave in a Plasma / A. V. Kirichok, V. M. Kuklin, A. V. Pryimak, A. G. Zagorodny // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Плазменная электроника и новые методы ускорения. – 2015. – № 4. – P. 258–263. – АНГЛ.

Ж63435/Пл.эл.

431. Model of a Scalar Field Coupled to its Gradients / B. I. Lev, S. S. Rozhkov, A. G. Zagorodny // EPL (Europhysics Letters). – 2015. – Vol. 111, № 2. – P. 26003 : 1–6.

432. The Off-Diagonal Long-Range Order and Inhomogeneous Bose-Einstein Condensate / V. B. Bobrov, S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // Doklady Physics. – 2015. – Vol. 60, Iss. 4. – P. 147–149.

433. On the Fourier Transform Features for the Coulomb Potential in Statistical Theory / V. B. Bobrov, S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // Bull. of the

Lebedev Physics Inst. – 2015. – № 11. – P. 329–332. – URL: <https://arxiv.org/pdf/1902.02626.pdf>.

434. On the Nature of Sources of Pulsating Radiation in Weakly Inverted Media / A. V. Kirichok, V. M. Kuklin, A. G. Zagorodny // *Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Плазменная электроника и новые методы ускорения.* – 2015. – № 4. – P. 9–11. – Англ.

Ж63435/Пл.эл.

435. Particle Diffusion in a Wave with Randomly Jumping Phase / V. I. Zasenko, O. M. Cherniak, A. G. Zagorodny // *Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Физика плазмы.* – 2015. – № 1. – P. 62–64. – Англ.

Ж63435/Pl.phys.

436. Regarding the Relation Between the Photon-Roton Spectrum and the Single-Particle Excitation Spectrum in Liquids with Bose-Einstein Condensate / V. B. Bobrov, A. G. Zagorodny, S. A. Trigger // *Low Temperature Physics.* – 2015. – Vol. 41, Iss. 8. – P. 589–594.

437. To the 70th Anniversary of Academician Leonid Bulavin's Birthday / A. Zagorodny // *Ukr. J. of Physics.* – 2015. – Vol. 60, № 8. – P. 685–686.

Ж42793

438. Transition From a Coherent Three Wave System to Turbulence with Application to the Fluid Closure / Jan Weiland, Anatoly Zagorodny, Chuan S. Liu // *J. of Plasma Physics.* – 2015. – Vol. 81, Iss. 1. – P. 905810101 : 1–15. – URL: <https://bit.ly/39EsDOW>.

439. Viktor Grygorovych Bar'yakhtar (to the 85th anniversary of his birthday) / M. S. Brodyn, A. G. Zagorodny, A. G. Naumovets [et al.] // *Ukr. J. of Physics.* – 2015. – Vol. 60, № 8. – P. 823–826.

Ж42793

440. *Ред.:* Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України, 1966–2016 / ред.: А. Г. Загородній, З. І. Вахненко, О. М. Гаврилик ; НАН України. – Київ : Академперіодика, 2015. – 401, [18] с.

Вс60173

441. *Ред.:* Наукова рада з проблеми «Фізика плазми і плазмова електроніка» : звіт за 2012–2014 рр. / НАН України, Від-ня ядер. фізики та енергетики, Від-ня фізики і астрономії, Нац. наук. центр «Харків. фізико-техн. ін-т», Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова ; редкол.: В. С. Войценья, І. С. Гаркуша, А. Г. Загородній [та ін.]. – Київ, 2015. – 78 с.

Ж73611

442. International Conference-School on Plasma Physics and Controlled Fusion, Kharkiv, Ukraine, Sept. 12–15, 2016 : book of abstracts / Nat. Acad. of Sciences of Ukraine, Nat. Science Center «Kharkov Inst. of Physics and Technology», N. N. Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics [et al.]. – Kharkiv, 2016. – 186 p. – URL: <https://www.kipt.kharkov.ua/conferences/ipp/2016/Book%20of%20abstracts.pdf>.

Зі змісту: Polarization Effects in Macroparticle Interactions in Plasmas and Plasma-Like Media / A. G. Zagorodny, A. I. Momot. – P. 19; Subensemble Concept in 2d Magnetized Particle Transport Model / V. I. Zasenko, O. M. Cherniak, A. G. Zagorodny. – P. 70; Analytical Description of the Electrostatic Potential of Dust Grain in Weakly Ionized Plasma / A. I. Momot, A. G. Zagorodny. – P. 71; Impact of Wave Phase Jumps on Stochastic Heating / V. I. Zasenko, A. G. Zagorodny, O. M. Cherniak. – P. 81; Finite Larmor Radius Effects on Turbulent Transport of Test-Particles / O. M. Cherniak, V. I. Zasenko, A. G. Zagorodny. – P. 82.

443. Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України – 50 років / А. Г. Загородній // Укр. фіз. журн. – 2016. – Т. 61, № 1. – С. 91–93 : фот.

Ж26988

444. Куммер Вольфганг-Фрідріх / А. Г. Загородній // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2016. – Т. 16. – С. 140–141 : фот.

С10197/16

445. Міжнародне співробітництво НАН України з європейськими дослідницькими структурами : [доп. на сесії Заг. зборів НАН України 14 квіт. 2016 р.] / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2016. – № 5. – С. 24–28.

Ж20611

446. О термодинамике вырожденного бозе-газа с дельтаобразным потенциалом взаимодействия / В. Б. Бобров, А. Г. Загородній, С. А. Тригер // Крат. сообщ. по физике ФИАН. – 2016. – № 12. – С. 35–40.

447. Одномерные модели модуляционной неустойчивости интенсивных ленгмюровских колебаний в плазме на основе уравнений Захарова и Сирина / А. Г. Загородній, А. В. Киричок, В. М. Куклин // Успехи физ. наук. – 2016. – Т. 186, № 7. – С. 743–762.

448. Перспективні фундаментальні дослідження з фізики високих енергій та ядерної фізики : (стенограма наук. доп. на засід. Президії НАН України 13 січ. 2016 р.) / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2016. – № 3. – С. 25–31 : фот.

Ж20611

- 449.** Створення і розвиток Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України : до 50-річчя від часу заснування установи / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2016. – № 1. – С. 107–118 : фот.
Ж20611
- 450.** Теорема Пойа і міграція та захоплення квантової частинки / А. Г. Загородній, Л. М. Христофоров // Доп. НАН України. – 2016. – № 11. – С. 44–51.
Ж22412
- 451.** Чи потрібен Україні Академічний університет? / А. Г. Загородній, О. А. Кордюк, В. М. Шадура // Дзеркало тижня. – 2016. – 11 черв. – 18 черв.
- 452.** Finite Larmor Radius Effects on Turbulent Transport of Test-Particles / O. M. Cherniak, V. I. Zasenko, A. G. Zagorodny // *Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Физика плазмы.* – 2016. – № 6. – P. 96–99. – Англ.
Ж63435/Pl.phys.
- 453.** Nonlinear Model of Elastic Field Sources / B. I. Lev, A. G. Zagorodny // *Modern Physics Letters. Section A: General, Atomic and Solid State Physics.* – 2016. – Vol. 31, № 31. – P. 1650173.
- 454.** On the Normalization of Transport from ITG Modes / J. Weiland, A. G. Zagorodny // *Physics of Plasmas.* – 2016. – Vol. 23, Iss. 10. – P. 102307 : 1–8.
- 455.** On the Thermodynamics of Degenerate Bose Gas with Delta-Shaped Interaction Potential / V. B. Bobrov, A. G. Zagorodny, S. A. Trigger // *Bull. of the Lebedev Physics Inst.* – 2016. – № 12. – P. 365–368.
- 456.** One-Dimensional Modulational Instability Models of Intense Langmuir Plasma Oscillations Using the Silin-Zakharov Equations / A. G. Zagorodny, A. V. Kirichok, V. M. Kuklin // *Physics-Uspekhi.* – 2016. – Vol. 59, Iss. 7. – P. 669–688.
- 457.** Subensemble Concept in 2d Magnetized Particle Transport Model / V. I. Zasenko, O. M. Cherniak, A. G. Zagorodny // *Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Физика плазмы.* – 2016. – № 6. – P. 77–80. – Англ.
Ж63435/Pl.phys.
- 458.** Toward Analytical Description of the Electrostatic Potential of Charged Macroparticle in Weakly Ionized Plasma / A. I. Momot, A. G. Zagorodny // *EPL (Europhysics Letters).* – 2016. – Vol. 114, № 6. – P. 65004 : 1–6.

459. The 50-th Anniversary of M. M. Bogolyubov Institute for Theoretical Physics of the NAS of Ukraine / A. Zagorodny // Ukr. J. of Physics. – 2016. – Vol. 61, № 1. – P. 88–91.

Ж42793

460. Ped.: Scientific Council «Plasma Physics and Plasma Electronics»: 2015 annual rep. / The Nat. Academy of Science of Ukraine, Dep. of Nuclear Physics and Power Engineering, Dep. of Physics and Astronomy, Nat. Science Center «Kharkiv Institute of Physics and Technology», Bogolyubov Institute for Theoretical Physics; ed. board: V. S. Voytsenya, I. E. Garkusha, A. G. Zagorodny [et al.]. – Kyiv, 2016. – 51 p. – Bibliogr.: p. 49–50.

Ib222925

461. Проблемы теоретической физики : науч. тр. / В. А. Буц, А. Г. Загородний, А. В. Киричок [и др.] ; под общ. ред. А. Г. Загороднего, Н. Ф. Шульги ; НАН Украины, М-во образования и науки Украины, Харьков. нац. ун-т им. В. Н. Каразина. – Харьков, 2017. – 375 с. : рис., граф. – (Проблемы теоретической и математической физики ; вып. 2).

Зі змісту: Одномерные модели Захарова и Сирина модуляционной неустойчивости интенсивных Ленгмюровских колебаний в плазме / А. Г. Загородний, А. В. Киричок, В. М. Ку克林. – С. 27–80.

Вс64715

462. Peculiarities of Oscillator with Nonlinear Coordinate-Dependent Mass [Electronic Resource] / B. I. Lev, V. B. Tymchyshyn, A. G. Zagorodny. – 2017. – 8 p. – URL: <https://arxiv.org/pdf/1707.01520.pdf>.

463. Statistical Description of the Spatial Distribution of Many-Body Systems / Bohdan Lev, Anatoly Zagorodny, Sergey Lev. – Riga : Lambert Acad. Publ., 2017. – 68 p.

464. Аналіз потенціальної енергії системи взаємодіючих частинок, упорядкованих у ґратку Браве / Б. І. Лев, В. Б. Тимчишин, А. Г. Загородній // Укр. фіз. журн. – 2017. – Т. 62, № 3. – С. 215–228.

Ж26988

465. Впровадження сучасних інформаційних технологій в наукових дослідженнях НАН України / А. Г. Загородній, П. І. Андон, І. А. Процикевич // Проблеми програмування. – 2017. – № 3. – С. 3–18.

Ж69331

466. Исследование экранирования заряда макрочастиц в неравновесной плазме на основе столкновений кинетической модели точных стоков / А. В. Филлипов, А. Г. Загородний, А. И. Момот, А. Ф. Паль, А. Н. Старостин // Журн. эксперим. и теорет. физики (ЖЭТФ).

– 2017. – Т. 152, вып. 5. – С. 1088–1103. – URL: http://www.jetp.ac.ru/cgi-bin/dn/r_152_1088.pdf.

467. Міграція квантової частинки ланцюжком з пастками: квантові виходи захоплення / А. Г. Загородній, Л. М. Христофоров // Доп. НАН України. – 2017. – № 1. – С. 44–51.

Ж22412

468. О еще одном подходе к получению спектров возбуждений в вырожденном бозе-газе с дельтаобразным потенциалом взаимодействия / В. Б. Бобров, А. Г. Загородний, С. А. Тригер // Физика низких температур = Фізика низьких температур. – 2017. – Т. 43, № 3. – С. 420–429.

Ж14063

469. Analysis of Macroparticle Charge Screening in a Nonequilibrium Plasma Based on the Kinetic Collisional Point Sink Model / A. V. Filippov, A. G. Zagorodny, A. I. Momot, A. F. Pal, A. N. Starostin // J. of Experimental and Theoretical Physics. – 2017. – Vol. 125, № 5. – P. 926–939.

470. Another Approach for Obtaining the Excitation Spectra in Degenerate Bose Gases with Delta-Shaped Interaction Potentials / V. B. Bobrov, A. G. Zagorodny, S. A. Trigger // Low Temperature Physics. – 2017. – Vol. 43, Iss. 3. – P. 343–351.

471. Impact of Wave Phase Jumps on Stochastic Heating / V. I. Zasenko, A. G. Zagorodny, O. M. Cherniak // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Физика плазмы. – 2017. – № 1. – P. 60–63. – Англ.

Ж63435/Pl.phys.

472. Interaction Force between Two Finite-Size Charged Particles in Weakly Ionized Plasma / A. I. Momot, A. G. Zagorodny, I. S. Orel // Phys. Rev. E: Statistical, nonlinear, and soft matter physics. – 2017. – Vol. 95, Iss. 1. – P. 013212.

473. On Certain Properties of Nonlinear Oscillator with Coordinate-Dependent Mass / B. I. Lev, V. B. Tymchyshyn, A. G. Zagorodny // Physics Letters. Section A: General, Atomic and Solid State Physics. – 2017. – Vol. 381, Iss. 39. – P. 3417–3423.

474. Peculiarities of Migration and Capture of a Quantum Particle in a Chain with Traps / L. N. Christophorov, A. G. Zagorodny // Chemical Physics Letters. – 2017. – Vol. 682, 16 August. – P. 77–81.

475. Potential Energy Analysis for a System of Interacting Particles Arranged in a Bravais Lattice / B. I. Lev, V. B. Tymchyshyn, A. G. Zagorodny // Ukr. J. of Physics. – 2017. – Vol. 62, № 3. – P. 217–229.

Ж42793

476. Ped.: Проблемы теоретической физики : науч. тр. / В. А. Буц, А. Г. Загородний, А. В. Киричок [и др.] ; под общ. ред. А. Г. Загороднего, Н. Ф. Шульги ; НАН Украины, Харьков. нац. ун-т им. В. Н. Каразина. – Харьков, 2017. – 375 с. : рис. – (Проблемы теоретической и математической физики ; вып. 2).

Вс64715

477. Ped.: VIII Young Scientists Conference «Problems of Theoretical Physics», December 12–14, 2017, Kyiv, Ukraine : program and abstracts / Nat. Acad. of Sciences of Ukraine, Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics, Young Scientists Council ; ed. A. G. Zagorodny (chair), I. Starodub, S. Perepelytsya [et al.]. – Kyiv, 2017. – 60 p.

Ib225673

478. Ped.: Scientific Council «Plasma Physics and Plasma Electronics» : 2016 annual rep. / Nat. Acad. of Sciences of Ukraine, Dep. of Nuclear Physics and Power Engineering, Dep. of Physics and Astronomy, Nat. Science Center «Kharkiv Inst. of Physics and Technology», Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics ; ed. board: V. S. Voytsenya, I. E. Garkusha, A. G. Zagorodny [et al.]. – 2nd ed. – Kyiv, 2017. – 64 p.

Ib224195

479. Thermodynamic Interpretation of the Origin of the Universe [Electronic resource] / B. I. Lev, A. G. Zagorodny. – 2018. – 4 p. – URL: <https://arxiv.org/abs/1809.02489.pdf>.

480. Кинетика низкотемпературного газа водородоподобных атомов во внешнем электромагнитном поле / А. Г. Загородний, Ю. В. Слюсаренко, С. Н. Шульга // Фізика низьких температур = Фізика низьких температур. – 2018. – Т. 44, № 10 : спецвип.: Актуальні проблеми квантових рідин та кристалів : до восьмидесятиріччя Е. Я. Рудавського та І. М. Адаменка. – С. 1336–1352.

Ж14063

481. О проблеме энергии электромагнитного поля в среде с временной и пространственной дисперсией в условиях поглощения / А. Г. Загородний, С. А. Тригер // Крат. сообщ. по физике ФИАН. – 2018. – Т. 45, № 5. – С. 45–52. – URL: <https://bit.ly/35R2LN8>.

482. Об энергии основного состояния для финитного неоднородного вырожденного бозе-газа / В. Б. Бобров, А. Г. Загородний, С. А. Тригер // Фізика низьких температур = Фізика низьких температур. – 2018. – Т. 44, № 11. – С. 1549–1553.

Ж14063

483. Пам'яті Миколи Григоровича Находкіна (1925–2018) / І. О. Анісімов, Л. В. Губерський, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2018. – Т. 63, № 7. – С. 663–665.

Ж26988

484. Пам'яті Сергія Михайловича Левитського (1926–2018) / І. О. Анісімов, А. Г. Загородній, А. Г. Наумовець, М. В. Стріха // Укр. фіз. журн. – 2018. – Т. 63, № 7. – С. 666–668.

Ж26988

485. Про виконання Цільової програми співробітництва НАН України з Європейським центром ядерних досліджень та Об'єднаним інститутом ядерних досліджень «Ядерна матерія в екстремальних умовах»: (стенограма наук. доп. на засід. Президії НАН України 1 груд. 2017 р.) / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2018. – № 2. – С. 34–38.

Ж20611

486. Українські вчені, які змінили світ / А. Загородній, В. Козирський, В. Шендеровський // IX Міжнародний конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ : Вид-во ІМФЕ, 2018. – С. 72–85. – URL: <http://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/zbirnyky/2018/ist.pdf>.

487. Electromagnetic Field Energy and Radiation Intensity in a Medium with Temporal and Spatial Dispersion Outside the Transparency Domain / S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Физика плазмы. – 2018. – № 6. – Р. 74–78. – Англ.

Ж63435/Pl.phys.

488. Fluctuations and Ion-Acoustic Waves in Collisional Dusty Plasma with Variable Grain Charge / A. I. Momot, A. G. Zagorodny, O. V. Momot // Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Физика плазмы. – 2018. – № 6. – Р. 79–82. – Англ.

Ж63435/Pl.phys.

489. In Memory of Mykola Grygorovych Nakhodkin (1925–2018) / I. O. Anisimov, L. V. Gubers'kyi, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2018. – Vol. 63, № 7. – P. 665–667.

Ж42793

490. In Memory of Sergii Mykhailovych Levitsky (1926–2018) / I. O. Anisimov, L. V. Gubers'kyi, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2018. – Vol. 63, № 7. – P. 668–670.

Ж42793

491. A kinetic Description of Ion-Acoustic Waves in Collisional Dusty Plasma: Effects of grain charge fluctuations / A. I. Momot, O. V. Momot,

A. G. Zagorodny // *Physics of Plasmas*. – 2018. – Vol. 25, Iss. 7. – P. 073706 : 1–7.

492. Kinetics of Low-Temperature Gas of Hydrogen-Like Atoms in an External Electromagnetic Field / A. G. Zagorodny, Yu. V. Slyusarenko, S. N. Shulga // *Low Temperature Physics*. – 2018. – Vol. 44, Iss. 10. – P. 1049–1061.

493. On the Ground-State Energy of a Finite Inhomogeneous Degenerate Bose Gas / V. B. Bobrov, A. G. Zagorodny, S. A. Trigger // *Low Temperature Physics*. – 2018. – Vol. 44, Iss. 11. – P. 1211–1214.

494. On the Problem of the Electromagnetic Field Energy in a Medium with Temporal and Spatial Dispersion under Absorption Conditions / S. A. Trigger, A. G. Zagorodny // *Bull. of the Lebedev Physics Inst.* – 2018. – Vol. 45, № 5. – P. 159–164.

495. On Pulsating Radiation in Weakly Inverted Media / A. V. Kirichok, V. M. Kuklin, A. V. Mischin, A. G. Zagorodny // *Вопр. атом. науки и техники. Сер.: Плазменная электроника и новые методы ускорения*. – 2018. – № 4. – P. 268–272. – Англ.

Ж63435/Pl.phys.

496. Toroidal Drift Modes Driven by the Magnetic Drift Resonances / Jan Weiland, Chuan Sheng Liu, Anatoly Zagorodny // *Physics of Plasmas*. – 2018. – Vol. 25, Iss. 9. – P. 0925504.

497. *Ред.:* В. І. Вернадський і Україна: з листування : в 2 кн. / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 1 : А–І : [Приватно-ділове листування]. – 2018. – 568 с.

В357113/1

498. *Ред.:* ІХ Міжнародний конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. : (до 100-річчя НАН України) / голов. ред.: С. Пирожков, А. Загородній, Г. Скрипник ; редкол.: В. Смолій, П. Вереш, О. Гарань [та ін.] ; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського, Міжнар. асоц. українців [та ін.]. – Київ : ІМФЕ, 2018. – 503 с.

Ва829751

499. *Ред.:* ІХ Міжнародний конгрес українців. Літературознавство : зб. наук. ст. : (до 100-річчя НАН України) / голов. ред.: С. Пирожков, А. Загородній, Г. Скрипник ; редкол.: М. Жулинський,

І. Дзюба, С. Гальченко [та ін.] ; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського, Міжнар. асоц. українців, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – Київ : ІМФЕ, 2018. – 431 с.
Ва829750

500. *Ред.* IX Міжнародний конгрес українців. Мовознавство : зб. наук. ст. : (до 100-річчя НАН України) / [голов. ред.: С. Пирожков, А. Загородній, Г. Скрипник ; редкол.: Б. Ажнюк, К. Городенська, П. Гриценко та ін.] ; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського, Міжнар. асоц. українців [та ін.]. – Київ : ІМФЕ, 2018. – 713 с. : іл.
Ва830758

501. *Ред.* Керманіч української науки. Життєвий і творчий шлях Бориса Євгеновича Патона : до сторіччя від дня народж. / О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, О. К. Маковецька [та ін.] ; редкол.: А. Г. Наумовець, В. П. Горбулін, В. Г. Кошечко, С. І. Пирожков, А. Г. Загородній [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2018. – 350 с. : іл.
Вс65501

502. *Ред.* Національна академія наук України (1918–2018) : до 100-річчя від дня заснування / авт. кол.: С. І. Пирожков, О. С. Онищенко, П. І. Андон [та ін.] ; редкол.: Б. Є. Патон (голов. ред.), С. І. Пирожков, А. Г. Загородній [та ін.] ; упоряд. іл. матеріалу та бібліогр. покажч.: С. М. Коваленко, Л. Л. Сісіна, О. І. Федоренко [та ін.] ; ред.: Т. П. Дубас, Н. Б. Захарова, Г. І. Булахова [та ін.] ; НАН України. – Київ : Академперіодика, 2018. – 333, [2] с. : кольор. іл., фот. – Бібліогр.: с. 325–333.
Вс65354

503. *Ред.* The National Academy of Sciences of Ukraine (1918–2018) : the 100th anniversary of its foundation / ed. board: B. E. Paton (ed-in-chief), S. I. Pirozhkov, V. L. Bogdanov, A. G. Zagorodny [et al.] ; transl. from Ukr. I. I. Rakhmanova ; Nat. Acad. of Sciences of Ukraine. – Kyiv : Academperiodyka, 2018. – 332 p. : phot.
Іb225882

504. *Ред.* Scientific Council «Plasma Physics and Plasma Electronics» : 2017 annual rep. / The Nat. Acad. of Sciences of Ukraine, Dep. of Nuclear Physics and Power Engineering, Dep. of Physics and Astronomy, Nat. Science center «Kharkiv Inst. of Physics and Technology», Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics ; ed. board: V. S. Voytsenya, I. E. Garkusha, A. G. Zagorodny [et al.]. – Kyiv, 2018. – 72 p.
Іb227216

505. Творець теоретичної і математичної фізики : до 110-річчя від дня народж. акад. М. М. Боголюбова / [авт. кол.: А. Г. Загородній, В. І. Герасименко, А. М. Самойленко та ін.] ; редкол.: Б. Є. Патон (голова), А. Г. Загородній (заст. голови), В. П. Горбулін [та ін.] ; НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : Академперіодика, 2019. – 532 с., 152 арк. іл. Вс66514

506. Читання академіка В. І. Вернадського / НАН України, Коміс. НАН України з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), В. Л. Богданов, Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2019– .

Вип. 1 : В. І. Вернадський і становлення фундаментальної науки в Україні : XXVIII читання акад. В. І. Вернадського, 12 берез. 2018 р.; Розвинуте наукове середовище – неодмінна умова формування креативного вченого : XXIX читання акад. В. І. Вернадського, 12 берез. 2019 р. – 2019. – 132 с. : фот.

Вступне слово А. Г. Загороднього – С. 5–8, 63–65.

Ж74883

507. Геній науки : до 110-річчя від дня народж. акад. М. М. Боголюбова / А. Г. Загородній, В. М. Локтев, А. М. Самойленко // Вісн. НАН України. – 2019. – № 8. – С. 73–82.

Ж20611

508. До 110-річчя від дня народження академіка М. М. Боголюбова / В. Г. Бар'яхтар, А. Г. Загородній, В. М. Локтев [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2019. – Т. 64, № 8. – С. 772–778.

Ж26988

509. Про підсумки виконання цільової комплексної програми НАН України «Грід-інфраструктура і грід-технології для наукових і науково-прикладних застосувань» за 2014–2018 рр. : (стенограма наук. доп. на засід. Президії НАН України 27 берез. 2019 р.) / А. Г. Загородній ; підгот. О. О. Мележик // Вісн. НАН України. – 2019. – № 6. – С. 57–61.

Ж20611

510. Collective Diffusion of Colloidal Particles in a Liquid Crystal / В. І. Lev, А. G. Zagorodny // Укр. фіз. журн. – 2019. – Т. 64, № 1. – С. 47–54 ; Ukr. J. of Physics. – 2019. – Vol. 64, № 1. – P. 48–55.

Ж26988; Ж42793

511. Drift Wave Theory for Transport in Tokamaks / J. Weiland, А. Zagorodny // Rev. of Modern Plasma Physics. – 2019. – Vol. 3, № 8. – P. 1–21.

512. Electron Density Fluctuations in Collisional Dusty Plasma with Variable Grain Charge / A. I. Momot, A. G. Zagorodny, O. V. Momot // *Phys. Rev. E: Statistical, nonlinear, and soft matter physics*. – 2019. – Vol. 99, Iss. 1. – P. 013206.

513. Internal Magnetic Field Distribution in plasmas / V. B. Tymchyshyn, B. I. Lev, A. G. Zagorodny // *Physics of Plasmas*. – 2019. – Vol. 26, Iss. 4. – P. 042120 : 1–13. – URL: <https://arxiv.org/pdf/1712.08551.pdf>.

514. Kinetic Theory of Weakly Excited and Weakly Ionized Low-Temperature Gas in the Presence of an Electromagnetic Field / Yu. V. Slyusarenko, A. G. Zagorodny, O. Yu Slyusarenko, S. M. Shul'ga // Bogolyubov Kyiv conference «Problems of Theoretical and Mathematical Physics»: The Conf. is Dedicated to the 110 th anniversary of the Outstanding Theoretician in the Physical Sciences and Mathematician M. M. Bogolyubov (1909–1992), Sept. 24–26, 2019, Kyiv, Ukraine : Program and Abstracts / Nat. Acad. of Sciences of Ukraine, Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics, Inst. of Mathematics. – Kyiv, 2019. – P. 46.

Ib226859

515. Statistical description of the Universe formation [Electronic resource] / A. G. Zagorodny, B. I. Lev. – 2019. – URL: <https://arxiv.org/pdf/1901.05297.pdf>.

516. To the 110th Anniversary of Academician M. M. Bogolyubov Birthday / V. G. Bar'yakhtar, A. G. Zagorodny, V. M. Loktev [et al.] // *Ukr. J. of Physics*. – 2019. – Vol. 64, № 8. – P. 776–782.

Ж42793

517. *Ред.:* В. І. Вернадський і Україна: з листування : в 2 кн. / авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, Н. С. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол.: А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко, Г. В. Боряк [та ін.] ; НАН України, Коміс. з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018–2019.

Кн. 2 : К–Я : Офіційне. Родинне. – 2019. – 1037 с.

V357113/2

518. *Ред.:* IX Міжнародний конгрес українців. Мистецтвознавство. Культурологія : зб. наук. ст. : (до 100-річчя НАН України) / редкол.: С. Пирожков (голов. ред.), А. Загородній, Г. Скрипник [та ін.] ; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського, Міжнар. асоц. українців. – Київ : ІМФЕ, 2019. – 587 с.

Va834167

519. *Ред.:* Термінологічний вісник : зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т укр. мови ; редкол.: П. Ю. Гриценко (голова), А. Г. Загородній, С. Я. Єрмоленко [та ін.]. – Київ, 2019. – Вип. 5. – 407 с.
Ж73953

520. *Ред.:* Scientific Council «Plasma Physics and Plasma Electronics» : 2018 annual rep. / Nat. Acad. of Sciences of Ukraine, Dep. of Nuclear Physics and Power Engineering, Dep. of Physics and Astronomy, Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics ; ed. board: V. S. Voytsenya, I. E. Garkusha, A. G. Zagorodny [et al.]. – Kyiv, 2019. – 80 p.
Іb226390

521. Академік НАН України Вадим Михайлович Локтев : (до 75-річчя від дня народж.) / І. Р. Юхновський, В. Г. Бар'яхтар, О. С. Бакай, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2020. – Т. 65, № 6. – С. 544–547 : портр.
Ж26988

522. Безмежна любов до фізики : (до 90-річчя акад. НАН України В. Г. Бар'яхтара) / М. С. Бродин, Ю. І. Горобець, А. Г. Загородній [та ін.] // Вісн. НАН України. – 2020. – № 8. – С. 72–76 : фот.
Ж20611

523. До 80-річчя від дня народження Сергія Михайловича Рябченка / О. С. Бакай, В. Г. Бар'яхтар, О. Г. Галкіна, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2020. – Т. 65, № 10. – С. 825–828 : портр.
Ж26988

524. До 90-річчя Петра Івановича Фоміна (1930–2011) / О. С. Бакай, В. Г. Бар'яхтар, О. Г. Галкіна, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2020. – Т. 65, № 8. – С. 729–730 : портр.
Ж26988

525. До 95-річчя Дмитра Васильовича Волкова (1925–1996) / О. С. Бакай, В. Г. Бар'яхтар, В. П. Гусинін, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2020. – Т. 65, № 8. – С. 731–732 : портр.
Ж26988

526. Звіт про діяльність НАН України з координації міждисциплінарних досліджень, міжнародну співпрацю та роботу з науковою молоддю у 2015–2019 роках / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2020. – № 5. – С. 62–72 : фот.
Ж20611

527. Інститут теоретичної фізики, названий на честь Миколи Боголюбова [Електронний ресурс] / А. Г. Загородній // Гранит науки. –

2020. – № 3. – С. 110–1113 : фот. – URL: <https://un-sci.com/wp-content/uploads/2020/07/granit-nauki-razvoroty-%E2%84%963.pdf>.

528. Пам'яті Віталія Петровича Шелеста (15.10.1940–06.06.2020) / О. С. Бакай, В. Г. Барьяхтар, Л. А. Булавін, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2020. – Т. 65, № 7. – С. 641–643 : портр.
Ж26988

529. Презентація виборчої програми кандидата в президенти НАН України академіка НАН України Анатолія Глібовича Загороднього // Вісн. НАН України. – 2020. – № 10. – С. 15–18 : портр.
Ж20611

530. Про виконання цільової програми наукових досліджень НАН України «Перспективні дослідження з фізики плазми, керованого термоядерного синтезу та плазмових технологій» на 2017–2019 рр. : (стенограма доп. на засід. Президії НАН України 18 груд. 2019 р.) / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2020. – № 2. – С. 40–44 : фот.
Ж20611

531. Статистичне описання нерівноважних багаточастинкових систем / Б. І. Лев, А. Г. Загородній // Укр. фіз. журн. – 2020. – Т. 65, № 12. – С. 1049–1072.
Ж26988

532. Яскравий представник нової генерації українських фізиків : (до 60-річчя Ігора Мриглода) / Ю. І. Изотов, Е. Г. Петров, Б. І. Лев, А. Г. Загородній [та ін.] // Укр. фіз. журн. – 2020. – Т. 65, № 6. – С. 548–550 : портр.
Ж26988

533. Applications of Field Theory Methods in Statistical Physics of Nonequilibrium Systems / A. G. Zagorodny, B. I. Lev ; Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics of the NAS of Ukraine. – Singapore : World Scientific, 2020. – 341 p.

534. Academician of the NAS of Ukraine Vadym Mykhailovych Loktev (to the 75th anniversary of his birthday) / A. G. Zagorodny, YU. I. Izotov, E. G. Petrov [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2020. – Vol. 65, № 6. – P. 548–551.
Ж42793

535. Electromagnetic Field Energy in an Absorptive Medium with Temporal and Spatial Dispersion / A. G. Zagorodny, S. A. Trigger,

A. I. Momot // Condensed Matter Physics. – 2020. – Vol. 23, № 2. – P. 23501 : 1–14. – Англ. – Рез. укр.

Ж41279

536. Noise-Induced Origin of the Fundamental Scalar Field / B. I. Lev, A. G. Zagorodny // J. of Modern Physics. – 2020. – Vol. 11, № 4. – P. 502–508.

537. A Prominent Representative of the New Generation of Ukrainian Physicists (to the 60th birthday of Ihor Mryglod) / I. R. Yukhnovskii, V. G. Bar'yakhtar, ... A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2020. – Vol. 65, № 6. – P. 552–554.

Ж42793

538. Statistical Description of Non-Equilibrium Many-Particle Systems / B. I. Lev, A. G. Zagorodny // Ukr. J. of Physics. – 2020. – Vol. 65, № 12. – P. 1056–1079.

Ж42793

539. Theory for Transport in Magnetized Plasmas / J. Weiland, A. Zagorodny, T. Rafiq // Physica Scripta. – 2020. – Vol. 95, № 10. – P. 105607.

540. To the 90th Birthday of Petro Ivanovych Fomin (1930–2011) / O. S. Bakai, V. G. Bar'yakhtar, V. P. Gusynin, A. G. Zagorodny [et al.] // Ukr. J. of Physics. – 2020. – Vol. 65, № 8. – P. 729–730.

Ж42793

541. Transverse Transport of Magnetized Particles in Random Electric Field / A. G. Zagorodny, V. I. Zasenکو, O. M. Cherniak // Proceedings of the 1st Conferene on Nonlinearity (October 11–12, 2019, Belgrade, Serbia) / eds.: B. Dragovich, Z. Cupic ; Serbian Academy of Nonlinear Ciencias. – Belgrade, 2020. – P. 55–65.

542. *Ред.:* Scientific Council «Plasma Physics and Plasma Electronics» : 2019 annual rep. / Nat. Acad. of Sciences of Ukraine, Dep. of Nuclear Physics and Power Engineering, Dep. of Physics and Astronomy, Nat. Science Center «Kharkiv Inst. of Physics and Technology», Bogolyubov Inst. for Theoretical Physics ; ed. board: V. S. Voytsenya, I. E. Garkusha, A. G. Zagorodny [et al.]. – Kyiv, 2020. – 88 p.

Література про життя та діяльність А. Г. Загороднього

543. Загальні збори НАН України 4 груд. 1997 р. Вибори дійсних членів та членів-кореспондентів НАН України // Вісн. НАН України. – 1997. – № 11/12. – С. 3–5.

Про обрання А. Г. Загороднього членом-кореспондентом НАН України по відділенню фізики і астрономії. – С. 4.

Ж20611

544. Національна академія наук України, 1918–1998: персональний склад / уклад.: В. М. Палій, Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін. – 3-тє вид., допов. і перероб. – Київ : Фенікс, 1998. – 278 с. : фот.

Про А. Г. Загороднього. – С. 122, 257.

Вс32943

545. Загородній Анатолій Глібович // Імена України : біогр. щоріч., 1999 / голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. АН нац. прогресу, Ін-т гуманітар. дослідж. – Київ : Фенікс, 1999. – С. 149.

Ж70697

546. Національна академія наук України : довідник, 2000 / підгот.: В. М. Палій, О. П. Ульяненко, В. Н. Белякова [та ін.]. – Київ, 2000. – 436 с.

Про А. Г. Загороднього. – С. 70, 224, 226, 231.

Ао274170

547. 50-річчя члена-кореспондента НАН України А. Г. Загороднього // Вісн. НАН України. – 2001. – № 1. – С. 67–68.

Ж20611

548. Загородній Анатолій Глібович // Імена України : біогр. щоріч., 2001 / голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. АН нац. прогресу, Ін-т гуманітар. дослідж. – Київ : Фенікс, 2002. – С. 201.

Ж70697

549. International Conference and School on Plasma Physics and Controlled Fusion, Alushta, 16–21 Sept., 2002 : book of abstr. / Nat. Science Center «Kharkov Inst. of Physics and Technnology». – Kharkiv, 2002. – 213 p.

А. Г. Загородній – член програмного комітету.

Ів201067

550. Національна академія наук України, 1918–2003: персональний склад / уклад.: В. М. Палій, Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ : Фенікс, 2003. – 301 с. : фот.

Про А. Г. Загороднього. – С. 32, 278.

Вс43565

551. Загородній Анатолій Глібович // Кияни : біогр. слов. / Л. Г. Андрієнко [та ін.] ; голов. ред. Ю. О. Храмов ; Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 140 : портр.

Со26033

552. Загородній Анатолій Глібович // Хто є Хто в Україні / уклад. та ред.: Ю. Марченко, О. Телемко. – Київ, 2004. – С. 280.

Вс39440

553. Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України : Загородній Анатолій Глібович // Київський літопис ХХІ століття : визначні імена та підприємства України. 2004–2005 рр. / редкол.: І. М. Дзюба [та ін.] ; НАН України, Акад. пед. наук України [та ін.]. – Київ : МЕТР, 2005. – С. 54 : фот.

Ва662241

554. Національна академія наук України : довідник, 2005. – Київ : Академперіодика, 2005. – 148 с.

Про А. Г. Загороднього. – С. 60, 61.

Ао274169

555. Про присудження Державних премій України в галузі науки і техніки 2005 року : указ Президента України від 19 груд. 2005 р., № 1782/2005 // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 51. – Ст. 3181. – С. 26–31 ; Уряд. кур'єр. – 2005. – № 250/251. – 30 груд.

За роботу колективні механізми нагріву та перенесення плазми в тороїдальних магнітних пастках премію присуджено А. Г. Загородньому та колективу вчених. – С. 28.

Ж15327

556. Загальні збори НАНУ 6 травня 2006 р. обрали нових дійсних членів (академіків) НАН України та членів-кореспондентів НАН України // Світ. – 2006. – № 17/18. – С. 4.

Про обрання дійсним членом (академіком) НАН України по Відділенню фізики і астрономії А. Г. Загороднього.

557. Храмов Ю. А. Загородний Анатолій Глебович // Храмов Ю. А. История физики / Ю. А. Храмов ; НАН Украины, Центр исслед. науч.-техн. потенциала и истории науки им. М. Г. Доброва, Укр. о-во историков науки, Ин-т гуманитар. исслед. – Киев, 2006. – С. 546 : портр.

Вс43566

558. Загородній Анатолій Глібович // Імена України. 2007 : біогр. енциклопед. слов. / голов. ред. Ю. О. Храмов ; Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ : Фенікс, 2007. – С. 184–185.

Вс43838

559. Загородній Анатолій Глібович // Київ : іст.-біогр. енциклопед. довід. / авт. кол.: Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький,

Ю. В. Павленко, О. Ю. Храмов ; Ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2007. – С. 705 : портр.

Со27296

560. Загородній Анатолій Глібович // Хто є Хто в Україні / уклад. та ред.: Ю. Марченко, О. Телемко. – Київ : К.І.С., 2007. – С. 337.

Вс42897

561. Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України. Директор Загородній Анатолій Глібович, академік НАН України // Україна наукова = Science in Ukraine / НАН України ; авт.-упоряд. В. В. Болгов. – Київ, [2008]. – Т. 1, вип. 2. – С. 46.

С10553/1.2

562. Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України: Загородній Анатолій Глібович // Національна академія наук України та державні академії наук : до 90-річчя НАН України : [ювіл. зб.] / НАН України, Акад. мед. наук України, Акад. пед. наук України [та ін.] ; ред. рада: Б. Є. Патон [та ін.] ; керівник проекту та ред. В. В. Стройков. – Київ : СПД Стройков В. В., 2008. – С. 38 : фот. – (Київський літопис ХХІ століття). – Укр., англ.

Ва714432

563. Палій В. М. Національна академія наук України, 1918–2008: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов ; Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – 5-те вид., допов. і випр. – Київ : Фенікс, 2008. – 345, [7] с. : портр.

Загородній А. Г. – С. 40, 41, 301.

Вс46509

564. Про відзначення державними нагородами України працівників установ Національної академії наук України : указ Президента України від 27 листоп. 2008 р., № 1113/2008 // Світ. – 2008. – Груд. (№ 45/46). – С. 1–2; Уряд. кур'єр. – 2008. – 19 груд.

А. Г. Загороднього нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня.

Ж25804

565. Рожен О. Головні напрями прориву / Олександр Рожен // Дзеркало тижня. – 2008. – 28 листоп. – 5 груд.

Анатолій Загородній про головні наукові напрями Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України.

566. Хоч воно і сітка – та не Інтернет : [інтерв'ю з А. Г. Загороднім] / А. Г. Загородній ; розпитував Е. Щур // Демократ. Україна. – 2009. – 16 жовт. – С. 10.

567. Загальні збори Академії наук (16.04.2009 р.) // Світ. – 2009. – Квіт. (№ 15/16). – С. 2.

Про обрання А. Г. Загороднього Головним ученим секретарем НАН України.

568. Загородній Анатолій Глібович // Видатні люди Великобагачанщини : док.-худож. вид. : в 2 кн. / редкол.: З. А. Варченко [та ін.]. – Полтава, 2009. – Кн. 2. – С. 56–58 : фот.

Онищенко О. С. В31/2

569. Загородній Анатолій Глібович // Українські фізики та астрономи : посіб.-довід. / авт.-уклад. В. Шаромова. – Вид. 2-ге, допов. – Тернопіль, 2009. – С. 74 : фот.

Ва709219

570. Лауреати Державних премій України в галузі науки і техніки, 1992–2008 роки / Ком. з Держ. премій України в галузі науки і техніки ; авт.-упоряд.: В. С. Стогній, О. І. Жданенко ; ред. М. С. Дяденко. – Київ : Арбіс-принт, [2009]. – 305 с. : фот.

Про присудження у 2005 р. Державної премії України А. Г. Загородньому та колективу вчених за колективні механізми нагріву та перенесення плазми в тороїдальних магнітних пастках. – С. 215.

Онищенко О. С. Со156

571. Національна академія наук України : довідник, 2009 : [у 2 ч.]. – Київ : [Академперіодика], 2009. – Ч. 2. – 400 с.

Про А. Г. Загороднього. – С. 9, 103, 110.

Ж68540

572. Про відзначення державними нагородами України працівників установ Національної академії наук України : указ Президента України від 27 листоп. 2008 р., № 1113/2008 // Офіц. вісн. Президента України. – 2009. – № 1. – Ст. 2. – С. 57–62.

Про нагородження А. Г. Загороднього орденом «За заслуги» III ступеня. – С. 58.

Ж25804

573. Рік 2009-й: втрати, здобутки, плани : [бесіда з провідними організаторами науки в Україні – В. Гончаруком, А. Загороднім, О. Поповичем, Л. Губернським, А. Широковим / підгот. І. Ніколайчук] // Світ. – 2010. – Січ. (№ 1/2). – С. 2.

574. Засенко В. І. Загородній Анатолій Глібович / В. І. Засенко // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2010. – Т. 10. – С. 78 : портр.

С10197/10

575. Академік НАН України Анатолій Загородній: «Для науковця є два завдання: здобувати нові знання і готувати кадри у своїй галузі»: [про акад. Миколу Боголюбова в інтерв'ю з акад. А. Загороднім] / Анатолій Загородній ; бесіду провела І. Ніколайчук // Світ. – 2011. – Січ. (№ 3/4). – С. 1, 3.

576. Анатолій Глібович Загородній : (до 60-річчя від дня народж.) / Б. Є. Патон, М. С. Бродин, Л. М. Литвиненко, А. П. Шпак, В. М. Яковенко // Укр. фіз. журн. – 2011. – Т. 56, № 1. – С. 98–99.
Ж26988

577. 60-річчя академіка НАН України А. Г. Загороднього // Вісн. НАН України. – 2011. – № 1. – С. 59–61.
Ж20611

578. Anatoly Glibovych Zagorodny (to the 60th Anniversary of His Birthday) / В. Е. Paton, V. G. Bar'yakhtar, M. S. Brodyn [et al.] // Ukr. J. Phys. – 2011. – Vol. 56, № 1. – P. 98–99.
Ж42793

579. Загородній Анатолій Глібович // Радіофізичний факультет: 60 років : довідник / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; за заг. ред. І. О. Анісімова, О. Ю. Нечипорука. – Київ, 2012. – С. 247.

580. Лауреати Золотої медалі ім. В. І. Вернадського та премій імені видатних учених України Національної академії наук України 2012 року / уклад. В. О. Цибань. – Київ : Наук. думка, [2012]. – 27 с. : фот.

Премія імені Боголюбова Миколи Миколайовича присуджена за цикл робіт «Розвиток ідей М. М. Боголюбова у теоретичній та математичній фізиці» А. Г. Загородньому, директору Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України, В. Л. Макарову, завідувачу відділу Інституту математики НАН України, В. В. Матвєєву, директору Інституту ядерних досліджень РАН. – С. 6.

Онищенко О. С. Р283

581. Національна академія наук України : довідник, 2012 : [у 2 ч.] / підгот.: В. М. Палій, О. П. Ульяненко, І. Ю. Вербенко [та ін.]. – Київ : [Академперіодика], 2012. – 435 с.

Про А. Г. Загороднього. – С. 8, 60, 61, 63, 69, 108, 115, 125, 205.

А123360/2

582. Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня науки : указ Президента України від 18 трав. 2012, № 331/2012 // Офіц. вісн. Президента України. – 2012. – № 19. – Ст. 406. – С. 21–25.

А. Г. Загородньому присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України». – С. 24.

Ж25804

583. Національна академія наук України, 1918–2013. Хронологія : [довідник] / Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, В. Г. Гармасар [та ін.] ; керівник авт. кол. Ю. О. Храмов ; відп. ред. В. Ф. Мачулін ; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва. – Київ : Фенікс, 2013. – 526, [1] с. : фот. – Назва на корінці: НАН України. Хронологія, 1918–2013. – Бібліогр.: с. 510–526.

Загородній А. Г. – С. 241, 373, 418, 456, 461, 464, 483, 495–497, 500, 504.
Вс56762/з дод.

584. Палій В. М. Загородній Анатолій Глібович / В. М. Палій, Ю. О. Храмов // Палій В. М. Національна академія наук, 1918–2013: персональний склад / В. М. Палій, Ю. О. Храмов. – Київ : Фенікс, 2013. – С. 50–51 : портр.

Вс56763

585. Президія Національної академії наук України : Загородній Анатолій Глібович // Науковий та інноваційно-інвестиційний потенціал України. Київський літопис ХХІ століття / Нац. акад. аграр. наук України [та ін.] ; ред. рада: Б. Є. Патон [та ін.]. – Київ, 2013. – С. 8 : фот.

Со33036

586. Загородній Анатолій Глібович // Професори Київського університету : біогр. довід. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; упоряд.: С. Ю. Алтухова [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 158 : фот.

Со33302

587. Із зали засідань Президії НАН України 11 грудня 2013 р. // Вісн. НАН України. – 2014. – № 2. – С. 3–8.

Про обговорення доповіді А. Г. Загороднього про виконання Державної цільової науково-технічної програми впровадження і застосування грид-технологій на 2009–2013 рр. та про Цільову комплексну програму наукових досліджень НАН України «Грид-інфраструктура і грид-технології для наукових і науково-прикладних застосувань». – С. 5–7.

Ж20611

588. Найважливіші наукові результати Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України у 2014 році = Brief Review of Topmost Scientific Results Obtained in 2014 at the Bogolyubov Institute for Theoretical Physics / НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова ; [ред.: З. І. Вахненко, С. М. Перепелиця]. – Київ, 2014. – 32 с. – Укр., англ.

Про найважливіші наукові результати А. Г. Загороднього. – С. 8, 14, 16, 23, 28, 30.

589. Академія перед вибором(ами) : [інтерв'ю віцепрезидента НАН України акад. А. Г. Загороднього] / А. Г. Загородній ; розмову вела Л. Суржик // Дзеркало тижня. – 2015. – 28 лют. – 6 берез. : фот.

590. «Багато наших науковців брали участь в експериментах на Великому адронному колайдері» : [розмова з віцепрезидентом НАН України, вченим-фізиком, Анатолієм Загороднім] / Анатолій Загородній ; спілкувалася М. Призіглей // Уряд. кур'єр. – 2015. – 20 жовт. – С. 1, 5.

591. Вітчизняна наука на порозі змін : [інтерв'ю віцепрезидента НАН України А. Загороднього] / Анатолій Загородній ; записав І. Ковалів // Уряд. кур'єр. – 2015. – 26 груд.

592. Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2014 році / НАН України ; відп. за вип. В. Л. Богданов. – Київ : Академперіодика, 2015. – 534 с.

Про дослідження в Інституті теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова. Фізика плазмових процесів. Дослідження дифузії частинок у полі хвилі з випадковими стрибками фази (А. Г. Загородній, В. І. Засенко, О. М. Черняк). – С. 112–113.

Ж74181

593. Із зали засідань Президії НАН України 25 лютого 2015 року // Вісн. НАН України. – 2015. – № 4. – С. 38–43 : фот.

Про співдоповідь «Про підсумки виконання Програми інформатизації НАН України на 2010–2014 рр.» П. І. Андона і А. Г. Загороднього та її обговорення. – С. 38–40.

Ж20611

594. Із зали засідань Президії НАН України 21 жовтня 2015 року / за матеріалами засідання підг. О. О. Мележик // Вісн. НАН України. – 2015. – № 12. – С. 10–14 : фот.

Про доповідь віцепрезидента НАН України А. Г. Загороднього про підсумки участі науковців НАН України в Сьомій рамковій програмі ЄС з досліджень і технологічного розвитку та перспективи участі у програмі ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт–2020»; обговорення доповіді. – С. 10–11.

Ж20611

595. Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України : Загородній Анатолій Глібович // Науковці України – еліта держави : в 5 т. / авт.-упоряд.: Я. Білейчук ; редкол.: В. Г. Бар'яхтар [та ін.]. – Київ : Логос Україна, 2015. – Т. 4 : Міжнародна наукова співпраця. – С. 106–107 : фот.

С11660/4

596. Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України, 1966–2016 / НАН України ; редкол.: А. Г. Загородній (відп. ред.), З. І. Вахненко, О. М. Гаврилик. – Київ : Академперіодика, 2015. – 401, [18] с. : фот.

Про А. Г. Загороднього. – С. 8, 12, 14, 15, 35–37, 73, 81, 83, 85–90, 94, 101, 107, 111, 113–115, 118, 119, 121, 207–208.

Вс60173

597. Наукова рада з проблеми «Фізика плазми і плазмова електроніка» : звіт за 2012–2014 рр. / НАН України, Від-ня ядерної фізики та енергетики, Від-ня фізики і астрономії, Нац. наук. центр «Харків. фізико-техн. ін-т», Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова ; редкол.: В. С. Войцєня, І. С. Гаркуша, А. Г. Загородній [та ін.]. – Київ, 2015. – 156 с.

А. Г. Загородній – голова і член бюро наукової ради з проблеми «Фізика плазми і плазмова електроніка». – С. 4. Головні наукові результати за 2012 р.: статистичний опис систем кулонівської взаємодії (А. Г. Загородній, Б. І. Лев); Зарядження порошинок в слабоіонізованій плазмі (А. Г. Загородній). – С. 9; Головні наукові результати за 2013 р.: статистична теорія плазми та немарківські процеси дифузії (А. Г. Загородній); Перенесення частинок в полі замороженої турбулентності (А. Г. Загородній, В. І. Засенко, О. М. Черняк); Параметричні нестійкості в плазмі (А. Г. Загородній, О. В. Кірічок, В. М. Куклін); Мікрохвильове випромінювання зі стохастичними стрибками фази (А. Г. Загородній, В. І. Карась, А. Ф. Алісов та ін.). – С. 74–75. Головні наукові результати за 2014 р.: Перенесення частинок в полі хвиль зі стохастичними стрибками фази (А. Г. Загородній, В. І. Засенко, О. М. Черняк); Взаємодія хвиля-частинка в режимі динамічного хаосу (А. Г. Загородній, А. Н. Антонов, В. О. Буц та ін.); Мікрохвильове випромінювання зі стохастичними стрибками фази (А. Г. Загородній, В. І. Карась, І. В. Карась та ін.); Пучкова нестійкість (А. Г. Загородній, В. М. Куклін, О. В. Кірічок, О. В. Приймак); Параметричні нестійкості у плазмі (А. Г. Загородній, В. М. Куклін, О. В. Кірічок, О. В. Приймак); Нерівноважна динаміка електронно-фононої підсистеми (А. Г. Загородній, В. І. Карась, О. М. Власенко, В. І. Соколенко). – С. 108–110; Стохастичне нагрівання плазми (А. Ф. Алісов, В. І. Голота, О. М. Єгоров, В. І. Карась, І. В. Карась, С. Ю. Карелін, І. А. Загребельний, А. Г. Загородній, В. І. Засенко, О. М. Черняк, І. Ф. Потапенко). – С. 129–130.

Ж73611

598. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна: хроніка подій (1991–2014 рр.) / М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; уклад.: Б. П. Зайцев, В. Ю. Іващенко, Ю. А. Кісельова [та ін.] ; редкол.: В. С. Бакіров, М. О. Азаренков, І. О. Гірка [та ін.]. – Харків, 2015. – 91 с.

Про присвоєння А. Г. Загородньому звання «Почесний доктор ХНУ імені В. Н. Каразіна», 7 грудня 2010 р. – С. 70.

Вс59532

599. «Найкращі рішення приймаються на засадах здорового глузду і позитивного досвіду» : [інтерв'ю з акад. НАН України А. Г. Загороднім] / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2016. – № 3. – С. 3–11 : фот.

Ж20611

600. Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2015 році / НАН України ; відп. за вип. В. Л. Богданов. – Київ : Академперіодика, 2016. – 555 с.

Про нагородження А. Г. Загороднього відзнакою НАН України «За підготовку наукової зміни». – С. 78.

Ж74181

601. На парламентському телеканалі «Рада» започатковано цикл науково-популярних передач [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [вебпортал]. – Дата публ.: 08.09.2016. – URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=2527>.

Про інтерв'ю А. Г. Загороднього в ефірі телеканалу «Рада», 8 вересня 2016 р.

602. Найважливіші наукові результати Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України у 2015 році = Brief Review of Topmost Scientific Results Obtained in 2015 at the Bogolyubov Institute for Theoretical Physics [Електронний ресурс] / НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова ; ред.: З. І. Вахненко, С. М. Перепелиця. – Київ, 2016. – 40 с. – URL: http://bitp.kiev.ua/files/doc/results/results_2015.pdf.

Про найважливіші наукові результати А. Г. Загороднього. – С. 14, 17, 28, 33, 36, 38.

603. Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня науки : указ Президента України від 18 трав. 2016 р., № 217/2016 // Офіц. вісн. Президента України. – 2016. – № 16. – Ст. 445. – С. 10–13.

А. Г. Загороднього нагороджено орденом «За заслуги» II ступеня. – С. 10.

Ж25804

604. Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2016 році / НАН України ; відп. за вип. В. Л. Богданов. – Київ : Академперіодика, 2017. – 565 с.

Про дослідження в Інституті теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова. Фізика плазмових процесів. Здійснено опис перенесення замагнічених частинок у випадковому замороженому ізотропному електростатичному полі із залученням концепції підансамблів (А. Г. Загородній, В. І. Засенко, О. М. Черняк). – С. 99–100.

Ж74181

605. Корсун І. В. Внесок українських вчених у розвиток квантової фізики / І. В. Корсун // Укр. фіз. журн. – 2017. – Т. 62, № 1. – С. 67–79 : фот.

Про А. Г. Загороднього. – С. 76–77.

Ж26988

606. Найважливіші наукові результати Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України у 2016 році = Brief Review of Topmost Scientific Results Obtained in 2016 at the Bogolyubov Institute for Theoretical Physics [Електронний ресурс] / НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова ; ред.: З. І. Вахненко, С. М. Перепелиця. – Київ, 2017. – 35 с. – URL: http://bitp.kiev.ua/files/doc/results/results_2016.pdf.

Про найважливіші наукові результати А. Г. Загороднього. – С. 11, 14, 15, 27, 29, 30, 31.

607. «Українська наука почалася з Академії» : [Анатолій Загородній про участь НАН України у розробленні проекту держ. стратегії розвитку науки] / Анатолій Загородній // Світ. – 2018. – Листоп. (№ 41/42). – С. 2 : фот.

608. Загородній Анатолій Глібович // Національна академія наук України. Керівництво. 1918–2018 : біогр. енциклопед. слов. / НАН України, Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Ю. О. Храмов (керівник), Ю. О. Богданов, В. П. Букало [та ін.] ; відп. ред. В. Л. Богданов. – Київ : Фенікс, 2018. – С. 59–62 : фот. – URL: <https://bit.ly/2JPEI95>.

609. Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2017 році / НАН України ; відп. за вип. В. Л. Богданов. – Київ : Академперіодика, 2018. – 551 с.

Про дослідження в Інституті теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова. Фізика плазмових процесів. Досліджено дифузію заряджених частинок у статичному випадковому електричному полі упоперек магнітного поля (А. Г. Загородній, В. І. Засенко, О. М. Черняк). – С. 103–104.

Ж74181

610. Найважливіші наукові результати Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України у 2017 році = Brief Review of Topmost Scientific Results Obtained in 2017 at the Bogolyubov Institute for Theoretical Physics [Електронний ресурс] / НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова ; ред.: З. І. Вахненко, С. М. Перепелиця. – Київ, 2018. – 31 с. – URL: http://bitp.kiev.ua/files/doc/results/results_2017.pdf.

Про наукові результати А. Г. Загороднього. – С. 11, 13, 14, 25, 27, 28.

611. Національна академія наук України – 100. Головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали : в 3 кн. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. керівник проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]. – Київ, 2018. – (Джерела з історії науки в Україні).

Кн. 2, ч. 2 : 1971–1991. – 1136 с.

Загородній А. Г. – С. 235, 500, 864, 952.

Кн. 3 : 1992–2018. – 584 с.

Загородній А. Г. – С. 267, 378.

V357366/2, ч.2, 3

612. Національна академія наук України, 1918–2018. Хронологія : [довідник] / НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва ; авт. кол.: Г. А. Будзика, В. М. Гамалія, Ю. О. Храмов (керівник) [та ін.] ; відп. ред. В. Ф. Мачулін. – 2-ге вид., допов. й перероб. – Київ : Фенікс, 2018. – 683, [1] с. : фот., дод. – URL: <https://bit.ly/3ghAxz2>.

Загородній А. Г. – С. 241, 373, 418, 456, 461, 464, 483, 495–497, 500, 504.

613. Дубровіна Л. А. Вітальне слово / Л. А. Дубровіна // Читання академіка В. І. Вернадського / НАН України, Коміс. НАН України з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – Вип. 1. – С. 66–70.

Про діяльність Комісії НАН України з наукової спадщини академіка В. І. Вернадського під головуванням віцепрезидента НАН України академіка НАН України Анатолія Загороднього. – С. 67.

Ж74883

614. Загородній Анатолій Глебович // Величайшие люди Украины : малый энцикл. справ. / авт.-сост.: Р. А. Аблязов, Л. А. Еднак, С. А. Шамара ; Восточноевроп. ун-т экономики и менеджмента. – Черкассы, 2019. – С. 224–226 : портр.

Vc67280

615. Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2018 році / НАН України ; відп. за вип. В. Л. Богданов. – Київ : Академіперіодика, 2019. – 596 с.

Про наукові здобутки А. Г. Загороднього. – С. 106.

Ж74181/2018-2019

616. Найважливіші наукові результати Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України у 2018 році = Brief Review of Topmost Scientific Results Obtained in 2018 at the Bogolyubov Institute for Theoretical Physics / НАН України, Ін-т теорет. фізики

ім. М. М. Боголюбова ; ред.: З. І. Вахненко, С. М. Перепелиця. – Київ, 2019. – 33 с.

Про наукові результати А. Г. Загороднього. – С. 14, 28, 29, 33.
P135191

617. Попик В. І. В. І. Вернадський і сучасний дискурс інформаційних комунікацій у науковому середовищі / В. І. Попик // Читання академіка В. І. Вернадського / НАН України, Коміс. НАН України з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – Вип. 1. – С. 103–110.

Про участь А. Г. Загороднього у науковому зібранні вчених НАН України і представників університетської науки, на якому створено Робочу групу, покликану розробити загальну концепцію організації й діяльності «Клубу В. І. Вернадського», 21 червня 2019 р. – С. 109.

Ж74883

618. Почесні доктори Інституту фізики конденсованих систем НАН України (Doctor Honoris Causa) : Анатолій Загородній // Інститут фізики конденсованих систем НАН України: дорога тривалістю в півстоліття / НАН України, Ін-т фізики конденсов. систем ; редкол.: І. М. Мриглод (відп. ред.) [та ін.]. – Львів, 2019. – С. 200–201 : фот.

Вс66944

619. Самородов В. М. Загородній Анатолій Глібович / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Самородов В. М. Полтавський вимір Національної академії наук України (1918–2018) : події. Постаті. Пам'ять / В. М. Самородов, С. Л. Кигим ; наук. ред. В. М. Самородов. – Полтава : Дивосвіт, 2019. – С. 128–129.

Ва840987

620. Інтерв'ю віцепрезидента НАН України академіка Анатолія Загороднього інтернет-сайтові «Obozrevatel.com» [Електронний ресурс] / Анатолій Загородній // Національна академія наук України : [вебпортал]. – Дата публ.: 11.06.2020. – URL: <https://bit.ly/3guuWqj>.

Текст інтерв'ю віцепрезидента НАН України академіка Анатолія Загороднього, 6 червня 2020 р.

621. Інтерв'ю віцепрезидента НАН України академіка Анатолія Загороднього телеканалові «Еспресо» [Електронний ресурс] / Анатолій Загородній // Національна академія наук України : [вебпортал]. – Дата публ.: 16.04.2020. – URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=6335>.

Текст інтерв'ю Анатолія Загороднього телеканалові «Еспресо» щодо участі Академії у протидії поширенню інфекційного захворювання COVID-19 і збереження обсягів бюджетного фінансування НАН України на 2020 рік, 16 березня 2020 р.

622. «Ми видобуємо знання, які треба використати на благо реальності» [Електронний ресурс] : інтерв'ю з А. Г. Загороднім / А. Г. Загородній ; вела Д. Тарусова // Гранит науки. – 2020. – № 3. – С. 104–109 : фот. – URL: <https://bit.ly/3yg8sPL>.

623. «Музей – не храм, а майстерня науки» : [інтерв'ю з президентом НАН України акад. А. Г. Загороднім] / А. Г. Загородній // Світ. – 2020. – Листоп. : спецвип. (№ 41/42). – С. 3 : фот.

624. «Наука життєво необхідна будь-якій цивілізованій країні» : [інтерв'ю віцепрезидента НАН України акад. А. Загороднього] / Анатолій Загородній ; вела розмову С. Мазуренко // День. – 2020. – 11 черв.

625. Наукова молодь – майбутнє Академії (здобутки і проблеми) [інтерв'ю віцепрезидента НАН України А. Г. Загороднього] [Електронний ресурс] / А. Г. Загородній // Гранит науки. – Дата публ.: 20.07.2020. – URL: <https://bit.ly/3kqbpbD>.

626. «Посилити роль Академії в житті суспільства та держави» : [інтерв'ю Анатолія Загороднього] / Анатолій Загородній ; інтерв'ю брала М. Призіглей // Світ. – 2020. – Жовт. (№ 37/38). – С. 1–2.

627. Як зміниться Академія наук? : перше інтерв'ю А. Загороднього – нового очільника НАН України після Бориса Патона [Електронний ресурс] / Анатолій Загородній // Рубрика : [вебсайт]. – Дата публ.: 9.11.2020. – URL: <https://rubryka.com/article/anatoly-zagorodny/>.

628. «Якщо не припинити відтік мізків, наука в Україні помре ще до середини ХХІ століття» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю президента НАН України А. Загороднього] / Анатолій Загородній ; брав інтерв'ю М. Кригель // Українська правда : [вебсайт]. – 2020. – 16 груд. : фот. – URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2020/12/16/7276754>.

629. Анатолій Глібович Загородній – Президент Національної академії наук України [Електронний ресурс] // Національна академія наук України. Київський університет права : [офіц. вебсайт]. – [Київ, 2020]. – URL: <https://bit.ly/3Dij18O>.

630. Вона дійсно на це заслуговує, а ми їй безмежно зобов'язані! З Днем народження, Академіє! Слава тим, хто творив твою біографію! Надія на тих, хто підхоплює естафету і розширює горизонти науки! // Світ. – 2020. – Груд. (№ 45/46). – С. 1 : фот.

Про доповідь президента НАН України Анатолія Загороднього.

631. Горянський О. Президентом НАН України обрали Анатолія Загороднього / Орест Горянський // Уряд. кур'єр. – 2020. – 8 жовт. : портр.

632. Дячук О. Зміни, спрямовані на перспективу : [про роботу в академії наук з новообраним президентом НАН України Анатолієм Загороднім] / О. Дячук // Світ. – 2020. – Листоп. (№ 41/42) – С. 2.

633. Загородній Анатолій Глібович [Електронний ресурс] // Велика українська енциклопедія. Персоналії : [вебсайт]. – Дата публ.: 20.10.2020. – URL: https://vue.gov.ua/Загородній,_Анатолій_Глібович.

634. Загородній Анатолій Глібович [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [вебпортал]. – [Київ, 2020]. – URL: <https://bit.ly/3qYbeHd>.

635. Заступник Патона та науковий представник України в CERN. Що відомо про нового президента Академії наук [Електронний ресурс] / ред. І. Семенова // НВ. Україна : [вебсайт]. – Дата публ.: 7.10.2020. – URL: <https://bit.ly/3ubrMwJ>.

636. Зимня А. Новий президент НАН України – Анатолій Загородній із Полтавщини [Електронний ресурс] / Альона Зимня // В Полтаві. Info : [вебсайт]. – Дата публ.: 7.10.2020. – URL: <https://vpoltave.info/novosti/news/4670-2/>.

637. Із зали засідань Президії НАН України 4 листопада 2020 року / за матеріалами засідання підгот. О. О. Мележик // Вісн. НАН України. – 2020. – № 11. – С. 16–21 : фот.

Про затвердження президента НАН України акад. НАН України А. Г. Загороднього головою Експертної комісії НАН України з присудження Золотої медалі імені В. І. Вернадського НАН України та головою Національної комісії з питань Червоної книги України. – С. 20.

Ж20611

638. Із зали засідань Президії НАН України 27 листопада 2020 р. // Вісн. НАН України. – 2020. – № 12. – С. 56–62 : фот.

Про головування на засіданні і доповідь А. Г. Загороднього «Про науково-координаційні ради при секціях НАН України».

Ж20611

639. Коментар віцепрезидента НАН України академіка Анатолія Загороднього телеканалу Україна24 [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [вебпортал]. – Дата публ.: 21.04.2020. – URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=6348>.

Про відеосюжет із А. Г. Загороднім на телеканалі «Україна24» щодо розробленої науковцями НАН України математичної моделі проблем, пов'язаних з пандемією COVID-19 в Україні та виготовлення вітчизняних ПЛР тестів для виявлення хворих на коронавірус, 17 березня 2020 р.

640. Коментар віцепрезидента НАН України академіка Анатолія Загороднього щодо прогнозу поширення коронавірусу в Україні [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [вебпортал]. – Дата публ.: 29.05.2020. – URL: <https://bit.ly/3mu7QUy>.

Про відеосюжет із А. Г. Загороднім на телеканалі «Еспресо», 28 травня 2020 р.

641. Музичко О. Є. Загородній Анатолій Глібович : обраний почесним доктором за клопотанням ректора 31 берез. 2015 р. / О. Є. Музичко, О. О. Синявська, В. М. Хмарський // Музичко О. Є. *Honoris causa*: почесні члени, доктори, професори Одеського національного університету імені І. І. Мечникова : біогр. довід. / О. Є. Музичко, О. О. Синявська, В. М. Хмарський ; голов. ред. І. М. Коваль ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2020. – С. 266–267 : фот.

Ва842673

642. Найважливіші наукові результати Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України у 2019 році = Brief Review of Topmost Scientific Results Obtained in 2019 at the Bogolyubov Institute for Theoretical Physics [Електронний ресурс] / НАН України, Ін-т теорет. фізики ім. М. М. Боголюбова ; ред.: З. І. Вахненко, С. М. Перепелиця. – Київ, 2020. – 38 с. – URL: http://bitp.kiev.ua/files/doc/results/results_2019.pdf.

Про найважливіші наукові результати А. Г. Загороднього. – С. 11, 12, 15, 16, 19, 29, 30, 33, 36.

643. НАН України обрала нового очільника : [про обрання Анатолія Загороднього президентом НАН України] // Уряд. кур'єр. – 2020. – 9 жовт. – С. 1.

644. Науці потрібні проривні ідеї // Уряд. кур'єр. – 2020. – 14 листоп.

Зустріч Прем'єр-міністра Дениса Шмигала із президентом НАН України Анатолієм Загороднім.

645. Національна академія наук України обрала нового Президента [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [вебпортал]. – Дата публ.: 07.10.2020. – URL: <https://bit.ly/3ynLwxX>.

Про обрання А. Г. Загороднього на посаду президента НАН України, 7 жовтня 2020 р.

646. Остролюцька Л. Вибір зроблено! Попереду амбітні цілі – посилення ролі Академії в житті суспільства та держави / Лариса Остролюцька // Світ. – 2020. – Жовт. (№ 39/40). – С. 1–2.

Академік Анатолій Загородній – президент НАН України.

647. Постанова № 1 Загальних зборів Національної академії наук України від 7 жовтня 2020 р. // Вісн. НАН України. – 2020. – № 10. – С. 59.

Про обрання А. Г. Загороднього президентом НАН України.
Ж20611

648. Презентація виборчої програми кандидата в президенти НАН України академіка НАН України Анатолія Глібовича Загороднього / А. Г. Загородній // Вісн. НАН України. – 2020. – № 10. – С. 15–18 : фот.

Ж20611

649. Президенту НАН України академіку Анатолію Загородньому присуджено звання Почесного вченого Міжнародного інституту прикладного системного аналізу (IIASA Honorary Scholar) [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [вебпортал]. – Дата публ.: 19.11.2020. – URL: <https://bit.ly/3Vi9MDR>.

650. Про присудження Національною академією наук України премій імені видатних учених України за підсумками конкурсу 2019 р. [Електронний ресурс] : постанова Президії НАН України від 12 лют. 2020 р., № 47. – URL: <https://bit.ly/3DIEGNt>.

Премію імені О. С. Давидова – за розвиток статистичних методів дослідження структурно-непорядкованих багаточастинкових систем присуджено: А. Г. Загородньому, академіку НАН України, директору Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України, Ю. В. Головачу, члену-кореспонденту НАН України, завідувачу відділу Інституту фізики конденсованих систем НАН України та М. Ф. Головку, члену-кореспонденту НАН України, головному науковому співробітнику Інституту фізики конденсованих систем НАН України.

651. Сюдюков І. Анатолій Загородній – новий президент Національної академії наук України / Ігор Сюдюков // День. – 2020. – 9–10 жовт. – С. 2.

652. У Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського Президент України вручив премії молодим ученим [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [вебпортал]. – Дата публ.: 13.02.2020. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/5141>.

13 лютого 2020 р. Національну бібліотеку України імені В. І. Вернадського відвідав Президент України Володимир Зеленський. Про участь у заході віцепрезидента НАН України А. Г. Загороднього. На фото: академік НАН України А. Г. Загородній серед провідних вчених України.

653. Українські вчені звернулися до Президента, бо занепокоєні падінням загальної профпідготовки вчителів // День. – 2020. – 16 квіт.

Віцепрезидент НАН України Анатолій Загородній та інші вчені і педагоги підписали лист до Президента України Володимира Зеленського щодо зниження змістовного рівня викладання природничо-наукових дисциплін у школі.

654. Загородній Анатолій Глібович (1951) [Електронний ресурс] // Наука України: доступ до знань : інформ. портал / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1258135>. – (Науковці України).

Бібліографічні посібники

655. Академік Анатолій Глібович Загородній : матеріали до біобібліогр. : до 70-річчя від дня народж. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; відп. ред. О. С. Онищенко ; авт.-упоряд.: Л. А. Дубровіна (керівник), С. В. Блиндарук, Т. В. Добко [та ін.]. – Київ, 2021. – 132, [2] с. – Текст укр., рос., англ.

Ва846335

Наука – надійний путівник у майбутнє

«Вони великі, тому що стоять на плечах гігантів». Ця крилата думка відома у різних варіантах, але суть їх одна: ніколи, ніде, ні в чому немає наукових проривів, якщо під ними не було фундаментальної інтелектуальної бази. Справедливість такого висновку підтверджує розвиток науки, техніки, технологій. Відкриття, винаходи виникають там, де для них сформувалося сприятливе розумове середовище, яке буквально диктує відповідний запит. А вже відкриття, винахід можуть бути і результатом випадку, і великі вчені, потужні наукові корпорації постають там, де вирує високий рівень знання, дослідницька атмосфера насичена творчим пошуком і є досвідчені проводирі в незвідане нове.

Історія Національної академії наук тому переконливе свідчення. За понад століття діяльності вона пройшла складний, важкий, але плідний шлях свого піднесення. Початок їй поклали 12 (символічне – апостольське – число!) академіків, справді великих учених, вихованих великими вченими. Вони й стали тими титанами наукової думки, на плечах (досвіді, ідеях, ученнях) яких виростили нові покоління великих учених, що своєю чергою ставали титанами для наступних поколінь знаних творців високої науки, і таким чином в Академії змінюється уже шосте покоління.

Книга біобібліографій засновників і очільників НАН України дає переконливий доказ того, що науку творять невтомні дослідники таїн природи і людини, і розвивається вона шляхом нарощування об'єктивних даних. За межі досягнутого її ведуть неформальні лідери дослідницького пошуку. Бібліографія (а вона – найперший показник успіху науковця) кожної з постатей, яким присвячена ця книга, висвітлює широку панораму здобутків академічних діячів найвищої ланки. Розвіюються вигадки про те, нібито керівники Академії були передусім адміністраторами, а науковий авторитет їм давала посада. Як реєстр зробленого, зафіксованого і оприлюдненого у вигляді документів, бібліографія вказує на протилежне: саме неформальне наукове лідерство виводило вченого на президентську посаду в Академії. Звичайно, до цього додавався ще й хист науково-організаційного менеджера.

Завдяки очільникам такого гатунку Академія успішно пройшла всі випробування складного ХХ століття, стала головною науковою організацією, осердям національної наукової системи України, визнаним міжнародним науковим центром. Основні зусилля Академії впродовж усієї її історії зосереджувалися на двох напрямках – добування нового фундаментального наукового знання і наукове забезпечення техніко-технологічного й соціокультурного розвитку українського суспільства. Діяльність Академії була науковим рушієм утвердження в Україні трьох

промислових революцій: революції парових двигунів, електротехнічної і кібернетичної революцій. Засновники й очільники Академії володіли стратегічним мисленням і спрямовували дослідження на передові рубежі науки, на тісний зв'язок з практикою. Академічна наука, втілюючись у життя, була однією з основних сил, які у другій половині ХХ століття вивели Україну в число індустріально розвинутих країн з високим загальним інтелектуальним потенціалом.

Нові серйозні виклики постали перед Академією в кінці минулого – на початку нинішнього століття. Розгорнулися і тривають масштабні зміни у світовому цивілізаційному процесі і в житті українського суспільства. Україна здобула незалежність і відновила будівництво власної держави, розпочала широку модернізацію свого суспільства. На порядок денний в Україні, як і в усьому світі, вийшла четверта промислова революція, яка ґрунтується на наукоємних нано-, інфо-, біо-, соціотехнологіях, штучному інтелекті, поєднанні фізичної і віртуальної реальностей. Утверджуються цифрова грамотність, освіта, культура, економіка. Цифровізується діяльність держави, життя людини. Уся цивілізація переходить у цифрову фазу. Все це породжує нові, підвищені запити і вимоги до науки.

Світові і внутрішньоукраїнські суспільні трансформації відбуваються неоднозначно, суперечливо, творчі елементи в них переплітаються з руйнівними. Глобалізація, стандартизація, уніфікація, що самі по собі спрямовані на усунення бар'єрів між державами, країнами, націями, людьми, несуть із собою загрозу національній державності, самобутності, культурі, суверенності. Цифровізація як інструментальна складова глобалізації тіснить національні системи писемності. Демократизація супроводжується проявами беззаконня та анархії. Реформування суспільних структур і відносин йде повільно, фрагментарно і нерідко неефективно. Послаблюються життєво важливі традиційні моральні й духовні цінності. Наростають кліматичні негаразди. Загострюється боротьба за невідновні природні ресурси, конкуренція за збут продукції, за сфери впливу на міждержавному і внутрішньодержавному рівнях. У міжнародному і вітчизняному середовищах наростає конфліктогенність.

У Україні до всіх згаданих чинників додаються ще й перманентна нестабільність соціально-політичної ситуації, руйнування економіки, спричинене невдалими її реформами та деіндустріалізацією, спроби спонтанного реформування правового устрою, хронічне недофінансування гуманітарної сфери, олігархат, зростання соціального розмежування, безробіття, бідності, трудової міграції і не в останню чергу – війна на Донбасі. Все це не сприяє поліпшенню якості життя.

Пошуки виходу із кризових ситуацій завжди покладаються на науку. І вона загалом конструктивно відповідала на звернені до неї очікування. Минулий досвід НАН України має багато повчального для сьогодення. Бібліографія засновників і президентів Академії містить свідчення про продуману стратегію і тактику реагування на зміну обставин у суспільстві й самій науці. Насамперед уточнювалася проблематика досліджень з орієнтацією на нові явища в науці і потреби практики. Постійно удосконалювалася взаємодія трикутника «наука – освіта – виробництво». Самореформування Академії її президенти незмінно вважали надійним засобом збереження і розвитку установи. Особливо уміло його використовував багатолітній президент Академії далекоглядний Борис Євгенович Патон. За всіх режимів, навіть отримуючи дошкульні удари, він домагався стабільного функціонування і розвитку Академії. Тепер стратегію і тактику самореформування Академії спокійно і зважено реалізує нинішня президіальна команда на чолі з президентом Академії Анатолієм Глібовичем Загороднім. Самореформування, а точніше – самовдосконалення, виявляється найменш болісним і найбільш ефективним шляхом переходу будь-якої організації у вищу якість.

Науці доводиться відповідати переважно на три типи викликів – виклики прогресу її самої і виклики світових суспільних трансформацій та виклики кризових явищ в обох названих сферах. НАН України працює саме в цих напрямках. Щоб бути в тренді світового наукового прогресу, традиційно здійснюється курс на проведення досліджень, які б відповідали найвищому рівню фундаментального знання, і на досягнення результатів, яким немає аналогів у світі. Підтримується стимулювання розвитку базових точних і природничих наук – математики, механіки, фізики, хімії, біології, а особливо їхніх новітніх галузей. Реалізуються завдання створення матеріалів з наперед заданими властивостями, освоєння мікросвіту на рівні нанорозмірів і макросвіту, включаючи Космос. Здійснюються теоретичні і практичні розробки в галузях робототехніки, штучного інтелекту, інтелектуальних інформаційних систем, високих енергій, «розумних» речей, механізмів, споруд.

Тематика досліджень Академії співзвучна з тематикою досліджень провідних європейських і світових наукових центрів, зокрема з тематикою дослідницької програми ЄС «Горизонт – Європа», у виконанні якої участь українських наукових установ розширюється. Про те, що Академія прямує у рідні передової науки, свідчить і виконання спільних проєктів з дослідницькими інституціями понад 50 країн світу. Програма розвитку НАН України на найближчу перспективу має на меті посилення її позицій у світовому науковому просторі.

У числі найпріоритетніших завдань Академії – наукове забезпечення суперіндустріалізації країни, відновлення і розвитку наукоємної промисловості з високим конкурентоздатним потенціалом. Для цього заохочуються ініціативи досліджень, у яких зацікавлені чи можуть бути зацікавлені нині діючі промислові підприємства. З ними вже укладено немало договорів про співпрацю.

З часу Незалежності Академія спрямовує свою діяльність на наукове забезпечення розбудови Української Держави, зміцнення її економіки, безпеки, обороноздатності, консолідації українського суспільства. Збагачено структуру соціогуманітарної ланки. Академія здійснює науковий супровід законотворчого процесу, реформування, модернізації суспільного устрою. Вона стала загальнонаціональним науково-експертним центром проєктів законів, концепцій, стратегій, програм, планів, що стосуються усіх сфер державного і суспільного життя.

Незважаючи на неадекватне її фінансове, матеріальне, кадрове забезпечення, недооцінку в певних управлінських колах значення науки, слабкий інтерес до неї бізнесу, поширений серед громадськості скепсис до науки взагалі, історичний бібліографічний реєстр праць засновників і президентів Національної академії наук України вселяє впевненість у перспективності академічної справи. Столітній шлях Академії був тернистим, але вона завжди вміло долала кризові перепони. Самовідданість учених, далекоглядність очільників, гнучкість організації забезпечували життєздатність Академії навіть у найскрутніші часи. І нині ці якості в Академії, всупереч усім негараздам, зберігаються і нарощуються. Арсенал і потенціал її творчих сил виходить на вищі виміри. Тому й надалі бібліографія праць очільників Академії залишатиметься уособленням наукових звершень, які торуватимуть шлях нашої країни у майбутнє. Академія постала в Україні, вросла в її історію, стала головним генератором інтелекту нації, її національним надбанням.

*Любов Дубровіна,
Олексій Онищенко*

- Засновники і президенти Національної академії наук України :**
3-36 біобібліографічні матеріали / авт. біогр. ст.: О. В. Бугаєва [та ін.] ;
уклад.: Т. В. Добко (керівник) [та ін.] ; редкол.: Л. А. Дубровіна
(голова) [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України
ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2021. – 948 с.
ISBN 978-966-02-9691-6

Представлено біографічні довідки та бібліографічні матеріали про засновників і президентів Національної академії наук (НАН) України. Першими академіками (дійсними членами) Української академії наук згідно з наказом Гетьмана Павла Скоропадського по Міністерству народної освіти та мистецтва від 14 листопада 1918 р. були обрані відомі вчені: Дмитро Багалій, Володимир Вернадський, Микола Кащенко, Володимир Косинський, Агатангел Кримський, Орест Левицький, Микола Петров, Степан Смаль-Стоцький, Федір Тарановський, Степан Тимошенко, Михайло Туган-Барановський, Павло Тутковський. Деякі з них також були обрані й президентами НАН України. Це, зокрема Володимир Іванович Вернадський, Орест Іванович Левицький. Очолювали Академію також: Микола Прокопович Василенко, Володимир Іполитович Липський, Данило Кирилович Заболотний, Олександр Олександрович Богомолець, Олександр Володимирович Палладін, Борис Євгенович Патон. Нині НАН України очолює відомий український вчений Анатолій Глібович Загородній. Відображено літературу, переважно представлену у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

На допомогу науковцям, історикам, бібліотечно-інформаційним працівникам.

УДК 016:929]:001.32(477)

Наукове видання
**ЗАСНОВНИКИ І ПРЕЗИДЕНТИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**
Біобібліографічні матеріали

Бібліографічна редакція
Т. В. Добко, А. М. Колесніченко, В. Ю. Радченко, В. А. Шкаріна

Редактори
Т. П. Дубас, Н. М. Маслакова, Л. Л. Сісіна

Коректор
А. В. Шумілова

Комп'ютерне верстання
П. М. Штих

Підбір ілюстрацій
П. М. Штих, Л. М. Яременко

Підп. до друку 05.10.2021.
Формат 70x108/16. Папір офс. Друк ризогр.
Ум. друк. арк. 54,87. Обл.-вид. арк. 45,6.
Наклад 200 пр. Зам. № 36 від 24.12.2021.

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
03039, Київ, Голосіївський просп., 3.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1390 від 11.06.2003 р.